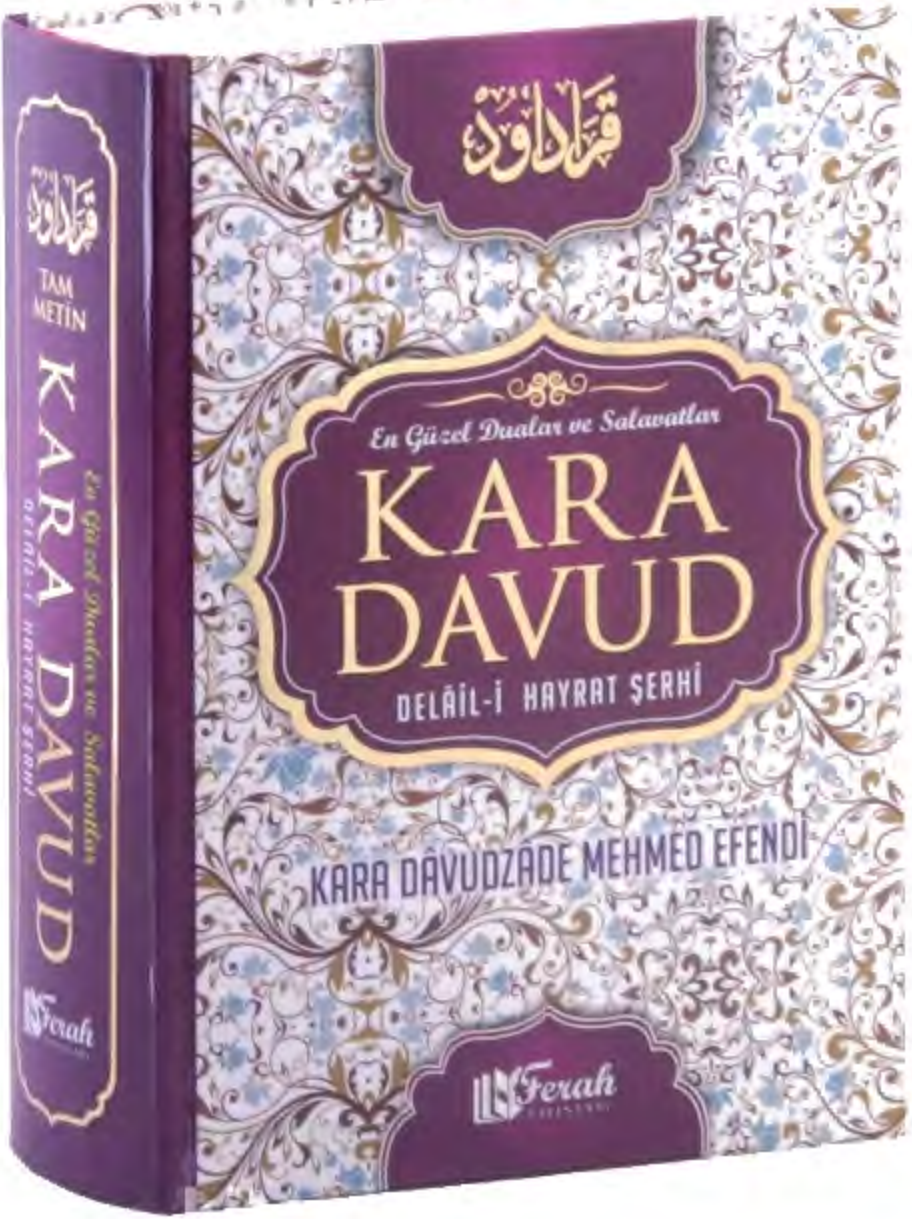

قرا داود
En Güzel Dualar ve Salavatlar
KARA DAVUD
DELÂİL-İ HAYRAT ŞERHİ
KARA DÂVUDZÂDE MEHMED EFENDİ
Ferah
TAM METİN
KARA DAVUD
DELÂİL-İ HAYRAT ŞERHİ
Ferah

© İlkharf Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti, 2017
Sertifika No: 33723

© Yayınevinden yazılı izin almadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz,
hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Delâil-i Hayrat Şerhi
KARA DAVUD
Ebi Bekîr B.Süleyman Cezulî

İstanbul, 2017

ISBN
978-975-8596-46-1 (Kitap Kağıdı)
978-605-5457-23-5 (Şamua Kağıt)

Yayın Yönetmeni
Zekeriya Çelik

Mizanpaj
Adem Şenel

Kapak Tasarım
Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt
Enes Basın Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.
Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No:12/210 Topkapı / İSTANBUL
Tel: 0 212 501 47 63 Sertifika No: 12469

Genel Dağıtım:
ÇELİK YAYINEVİ
Sertifika No: 14710
İkitelli O.S.B. Mh. Milas Cd. İş Batı İş Merkezi No:29/12-A
Başakşehir - İstanbul
Tel: +90 (212) 511 28 11 (pbx) Faks: +90 (212) 511 28 12
www.celikyayinevi.com.tr
mail:info@celikyayinevi.com

Ebû Abdillah
Muhammed b. Abdirrahman
(Rahmetullahi aleyh)

DELÂİL-İ HAYRAT ŞERHİ

KARA DAVUD

Şerheden
KARA DAVUD
(İzmitî)

Sadeleştiren
ABDÜLKADİR AKÇİÇEK

Eseri Tetkik ve Takdim
VELİ ERTAN
(Konya Yüksek İslâm Enstitüsü Müdürlüğünden,
İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü Öğretim
Üyeliğinden Emekli)

Çelik
YAYINEVİ

Sizlere sunduğumuz bu eserde, sadece salâvat-ı şerifelerin
ve duâların mânâları, şerhi ile yetinilmemiştir.
İçerisinde bir tarih hazinesi sığdırılmıştır.
İslâm tarihi... Dünya tarihi... İnsanlık tarihi...

Yayınevimiz "Delâil-i Hayrat - Kara Davud" Şerhi'nin Türkçe
Tercümesi'ni, ilâve çıkartma yapmaksızın eksiksiz olarak tam
metin halinde aslına oldukça sadık kalarak tek cilt halinde
neşretmiştir.

Bu eserin yazı, sadeleştirme, buluş hakları ABDULKADİR AKÇİÇEK'e
aittir. Kısmen veya tamamen yazıları iktibas edilemeyeceği gibi, taklit
dahi edilemez. 5846 sayılı fikir ve sanat eserleri kanunu hükümleri
gereğince bildirilir.

ÖNSÖZ

Sizlere sunduğumuz bu büyük eser, içinde salâvat-ı şerifelerin toplandığı DELÂİL-İ HAYRAT ŞERHİ'dir.

Bu şerhi yapan zât, KARA DAVUD İZMİTÎ'dir.

DELÂİL-İ HAYRAT için yapılan başka şerhler varsa da, en muteberi ve itimada şayan olanı budur. Galiba, diğerlerinin pek çoğu matbu değildir.

Şerh eden zât, bu eserine şu ismi vermiştir: MUVAFFIK'ÜL-HAYRAT Lİ NEYL'İL-BEREKÂT Fİ HİZMETİ MENBAİS-SAADAT..[1]

Görüldüğü gibi, bu isim uzundur; ezberlenmesi ve söylenmesi güçtür. Herhalde bundan olacak ki, ilim ehli ve halk arasında bu eser, şerh eden zâtın adı ile anılmış ve KARA DAVUD ismi ile meşhur olmuştur.

Bundan ötürü, esere biz de aynı ismi verdik.

* * *

Müellif merhum hakkında, şerh eden zât, eserin başında bilgi vermiştir. Hem de, fıkralarla süslü tatlı hikâyeleri ile, menkıbeleri ile..

Burada, özet olarak, şerhi yapan bu zât hakkında, derlediğimiz bilgileri sunalım.

Esas adının Muhammed olduğu söylenir. Ancak, halk arasında meşhur olan sevimli adı: KARA DAVUD olarak kalmıştır.

İzmit'te doğduğu için, kendisine: İzmitî lakabı verilmiştir.

Osmanlı İmparatorluğunun fütuhat devri olan Kanunî zamanında yaşamıştır. Mevlâna Lütfî ve Müeyyedzade başta olmak üzere, nice fazıl, kâmil zâtlardan ilim irfan tahsil etmiştir. Böylece, kendisi de, o devrin fazıl, kâmil zâtları arasında yer almıştır.

---

1 Bu isim, Türkçe'de şu anlama gelir: SAÂDET MENBAI RESÛLÜLLAH'A (S.A.V.) HİZMET EDEREK BEREKETLERE NAİL OLMAK YOLUNDA BAŞARIYA ULAŞTIRAN KİTAP.

Doğum tarihi için, belli bir kayıt yoktur. Ancak, hicrî 948 (M. 1541) yılında vefât ettiği tesbit edilmiştir.

Hazretin bu vefât tarihi için, (Arap harfleri ile Türkçe Ebced hesabına göre) şöyle bir mısra ile tarih düşürülmüştür:

MESKENİN PÜRNUR EDE DAVUD EFENDİNİN VEDUD

Bu zât, Bursa'da vefât etmiştir.

Yıldırım semtinde yaptırdığı camide medfundur.

İlmine irfanına yakışır biçimde eserler vermiştir ki; başlıca eserleri şunlardır:

1. Şerh-i Delâil-i Hayrat. (Bu eser.)
2. Şerh-i Kaside-i Nûniye.
3. Haşiye-i Alet-tasavvurat.
4. Haşiye-i Alet-tasdikat.
5. Haşiye-i Şerh-i Metali'.
6. Haşiye-i Alâ Şerh-i Şemsiye.
7. Telhis-i Takrir-i Kavanin.
8. Haşiye-i Alet-tehzib.

Daha başka eserleri vardır. Bir de, akaid ve kelâm üzerine MALUMAT isminde bir mecmuası vardır ki, bunun bir nüshası Manastır kütüphanesinde mevcuttur.

Bunlardan başka, Bursa evkaf ve sicillatını kemâl-i dikkatle zabt ve tahrir eylemiştir.[1]

* * *

Sizlere sunduğumuz bu eserde, sadece salâvat-ı şerifelerin ve duâların mânâları, şerhi ile yetinilmemiştir. İçerisine bir tarih hazinesi sığdırılmıştır.

İslâm tarihi, dünya tarihi, insanlık tarihi..

* * *

Eserin üstünlüğünü, faydalarını böyle bir iki satırla, birkaç sayfayla anlatmamız mümkün değildir. Bunu, okuyunca anlayacak ve çok çok istifade edeceksiniz.

1 Osmanlı Müellifleri, Ulema Faslı. 399. sayfa. (Arap harfleri ile yazılan nüshasından alınmıştır.)

Eserin kendi özelliği dışında, azamî şekilde istifade edeceğiniz şekilde sizlere sunmaya çalıştık. Şöyle ki:

a) Eserin dilini sadeleştirdik; imkân nisbetinde tekrardan ve zihni dağıtacak üsluptan ayırdık.

b) Esas metni bozmadık. Sayfalar halinde klişesini yeri geldikçe, koyduk.

c) Bu metin klişenin hemen sağına, Arapça okunuşunu yeni harflerle aldık.

d) Aynı sayfanın alt kısmına da, bu metnin artıksız eksiksiz, azamî ölçülerle metne sadık kalarak tercümesini aldık. Bu metin tercümenin şerhli mânâları, eserin diğer kısımlarındadır. Bakıldığı zaman, kolay görülmesi için, bu metinleri siyah yazılarla yaptık. Geniş mânâsını arzu edenler, oraya bakabilirler.

e) Eserin içindeki mevzuların umumî olarak fihristi yapılmıştır. Bunun dışında; kelime, mevzu fihristi tek tek yapılmıştır.

f) Eserde âyet-i kerîmelerin, sûre numaraları ile âyet numaraları yazılmıştır. Gerektiği zaman, yerinde açılıp okunabilir.

* * *

Bu yapılanları, bu büyük eserden azamî istifadeler sağlamanızı temin için yapmış bulunuyoruz. Ancak, bunların dışında şiddetle arzulanan bir mânâ var ki, o: Eserin manevî tesiridir. Bunu da Allahü Teâlâ ihlâs sahibi kulları için halk eder.

Allah'a ve Resûlü'ne emanet olunuz.

Abdulkadir AKÇİÇEK

7 Şaban 1395 - 15 Ağustos 1975

BOSTANCI - İSTANBUL

"Şüphesiz, Allah ve melekleri
O Peygambere çok salât (ve tekrim)
ederler. Ey iman edenler, siz de
O'na salât edin; tam bir teslimiyetle
selâm verin."

(Ahzab sûresi, 56. âyet)

MÜHİM BİR ESER DAHA

Veli ERTAN
(Konya Yüksek İslâm Enstitüsü Müdürlüğünden,
İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü Dinî Psikoloji,
Dinî Pedegoji Öğretim Üyeliğinden Emekli)

Memleketimizin ilim ve irfan alanında; üslubunun sadeliği ile tanınmış sayın Abdulkadir Akçiçek, hepimizce malum olduğu üzere Arapça'dan dilimize çevirdiği birçok eserleri vardır.

Son senelerde oldukça hacimli büyük eserler neşretmektedir. Bunlar arasında dört ciltlik TABAKAT'ÜL-KÜBRA, MUHTAR'ÜL-EHADİS'İN-NEBEVİYE, tasavvufla ilgili İNSAN-I KÂMİL, vaaz ve nasihatlarla ilgili TENBİH'ÜL-GAFİLİN namındaki beş mühim eseri çıkmıştır. DELÂİL-İ HAYRAT ŞERHİ KARA DAVUD ismindeki altıncı mühim eseri de okuyucuların istifadesine sunulmuştur.

Böylece, sayın Abdulkadir Akçiçek, irfan sahasına yeni bir eser daha katarak, okuyucularına büyük bir hizmette bulunmuştur.

DELÂİL-İ HAYRAT ŞERHİ KARA DAVUD, sayın mütercimin de kitabın önsözünde belirttiği gibi; mevzuu tamamı ile salâvat-ı şerife ve duâlara inhisar etmektedir. Bu yönü ile, bu değerli eser, bir kaynak kitap mesabesindedir. Zira, kitabın sonuna konulan fihriste bakıldığı takdirde, eserin muhtevası hakkında ilk bakışta malumat edinmek mümkündür.

Eserin asıl metninin müellifi; zamanının kutbu, ilim ve takvadan, zühd ü salâhta emsalsiz, Ebû Abdillah künyesi ile maruf Muhammed b. Abdirrahman Cezulî'ye aittir. Bu zâtın, hasep ve nesep

bakımından Hazret-i Hasan'ın (r.a.) pâk soyundan geldiğini tarihler, kaydetmektedir.

İşte böyle bir neslin soyundan gelen allâmenin eserini şerh edenler çoktur. Bu şerhler arasında, KARA DAVUD efendinin şerhinin müstesna bir yeri vardır.

KARA DAVUD Kanunî Sultan Süleyman (1520-1566) devrinde yaşamış mümtaz ve müstesna âlimlerden biridir.

Kamus'ül-Alâm müellifi Şemseddin Sami'nin zikrettiğine göre muamelâta dair, kendi adı ile yad edilen kitabı ile şöhret bulmuş ve İslâm âleminde tanınmış bir zâttır.

KAZA KİTABÜ ŞERH-İ DELÂİL-İL-HAYRAT olarak yazdığı bu eseri ile de neşir hayatına büyük bir hizmette bulunmuştur.

Her mütercimin bir tercüme üslubu ve metodu vardır. Bunun yanında bir de tertib ve tanzimi bahis konusudur. İşte bu elimize geçen kitapta bu hususları görmekteyiz.

Bu eseri sadeleştiren ve Arapça kısımlarını tercüme eden sayın Abdulkadir Akçiçek, şerhi yapılan Arapça metni olduğu gibi, kitabına derc etmiş ve bu Arapça metnin okunuş tarzını da yeni harflerle göstermiştir. Bunun alt kısmına da aynen tercümesini almıştır. Bu tercümenin şerhi diğer sayfalardadır.

Ayrıca, eser içinde geçen âyet-i celilelerin sûre ve âyet numaralarını da göstermiş, böylece, eser yeni bir kıymet kazanmıştır.

Eser, sekiz bölüm olup her bölüm belli günlerde okunacak salâvat-ı şerife ve duâlarla doludur.

Bilhassa, bu eserde görülen yeniliklerden biri de, mevzulara göre bir indeksin konulmuş olmasıdır. Böylece, eserin ihtiva ettiği mevzuların neye ait olduğunu gayet güzel bir tarzda ve bir anda görmek mümkün olmuş ve okuyuculara bir kolaylık gösterilmiştir.

Zamanını çok iyi bir tarzda değerlendiren ve mânâlandıran sayın Abdulkadir Akçiçek bundan sonra da irfan hayatımıza daha birçok eserler katacağına emin bulunmaktayım.

Bu eserin de, diğer eserleri gibi, okuyucularımız nezdinde iyi ve hayırlı olmasını Cenâb-ı Hak'tan niyaz ederim. Verimli çalışmalarını takdirle karşılarım.

* * *

KARA DAVUD
(Delâil-i Hayrat Şerhi)

Şerh Edenin Önsözü

Rahmân ve Rahîm Allah'ın adı ile...

Allah'a hamd olsun.

Yüce Allah: Bizatihi, Resûlüllah Efendimize salât eyledi. Selâmın ve salâtın en tamı Resûlüllah Efendimize olsun.

Ayrıca, Allahü Teâlâ: Meleklerin O'na, yani Resûlüllah Efendimize salât okuduklarını da bize haber verdi. Salâtın ve selâmın en faziletlisi, Resûlüllah Efendimize olsun.

Bundan başka, Allahü Teâlâ, insan ve cin neslinden mü'min olanlara: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ü selâm getirmelerini emretti.

Bize emrettiği şekilde: Efendimiz Muhammed'e salât ve selâm olsun. Keza: O'na salât ve selâmın her çeşidini yapan âline ve ashabına da olsun.

* * *

Sonra..

Sübhan olan Yüce Allah, insan nev'ini cümleden mükerrem; akıl, fehim, idrâk, anlayış ve ilim ile cümleden müfahham (saygı gören); karada, denizde, uzak yerlere gitmede, kendini ve yüklerini götürmek için binek ihsânı ile muazzam kılıp temiz ve pâk şeylerin in'amı ile nimete erdirmesinin sırrı ve hikmeti: Zâtını tevhid ve O'na çeşitli ibâdetlerle kulluk olduğunu:

– **"Ben, cinleri de; insanları da ancak bana kulluk etsinler diye yarattım."** (51/56)

Meâline gelen âyet-i kerîmesi ile anlattı.

İbadet çeşitleri arasında; dünyanın ve âhiretin beliyye ve azabından kurtulmaya, iki cihanda saadete ermeye Resûl-ü Ekrem'e (s.a.v.) salât ve selâm ibâdetinin cümlede tam olduğuna dair:

– **"Şüphesiz, Allah ve melekleri O Peygambere çok salât ederler. Ey iman edenler, siz de O'na salât edin; tam bir teslimiyetle selâm verin."** (33/56)

Meâline gelen âyet-i kerîme ile işaret buyurduklarından ötürü; bütün ashab-ı kiram (Allah onların cümlesinden râzı olsun), namlı ilim sahipleri, büyük meşayih (Allah onlara rahmet eylesin), türlü türlü salât ile Resûlüllah'a (s.a.v.) intisap edip salâvatı vird edindiler.

Müellif Merhum Ebû Abdillah

Şimdi, müellif merhumu anlatalım.

Zamanının kutbu, vaktinin eşsiz ferdi, ilim ve takvâda yekta, zühd ve salâhta kendisine uyulan bir kimse idi.

Bu zâtın, kısaca şerefli künyesi şudur: **EBÛ ABDİLLAH.**

İsm-i şerifi şudur: Muhammed b. Abdirrahman b. Ebi Bekir b. Süleyman Cezulî..

Hasep nesep sahibi olup, Hz. Hasan'ın (r.a.) pâk soyundandır. Onun pâk ırkından gelmiş olup, şerif, asîl, zeki, edip bir zâttır.

Zikri geçen müellif Şeyh Hazretleri, önceleri Cezul'da, sonraları Semlâl'da ilim, iyi hal sahibi, tedrise devam eden, duâsı makbul bir zât olup, kerâmeti zâhir idi.

Bundan sonra, Fas diyarına göç etti. Orada da tedris yapıp, kulların irşadı ile meşgul oldu.

* * *

Bir gün, şöyle bir hâdise oldu:

Şeyh Hazretleri bir kuyu başına vardı. Orada abdest almak istiyordu. Kuyunun su çekecek âleti olmadığından, ne yapacağını bilemedi; durdu.

Bu sırada; bir kız, yüksekçe bir yerden, Şeyh'in bu şaşkın halini gördükte; ona hitap ederek şöyle sordu:

- Sen kimsin?. Neden öyle şaşıp kaldın?.

Şeyh, kova getireceği ümidi ile kendisini kıza tanıttı ve halini bildirdi. Kız, onun bu halini şöyle cevaplandırdı:

- İnsanlar, sizi hayır ve kerâmetle överler. Sana gelince: Kuyudan bir su çıkarmaktan aciz kaldın; şaşırdın.

Böyle dedikten sonra; gelip kuyuya üfürdü. Allah'ın izni ile, kuyunun içinden su dışarı taşıp akmaya başladı.

Şeyh abdest aldıktan sonra, kıza sordu:

- Celal ve ikram sahibi Allah adına sana and içiriyorum; sen bu kerâmete hangi amel sebebi ile nâil oldun? Bana haber ver.

Kız, cevabında şöyle diyerek durumunu anlatıp haber verdi:

- Cenâb-ı Resûlüllah (s.a.v.) hazretlerine, salâvat-ı şerifeyi çok getirip ve bu getirdiğim salâvat-ı şerifeye devamla nâil oldum.

* * *

Bazı meşayihten şöyle anlatılmıştır:

- Adı geçen Şeyh, bu kızın kerâmetinden hayrete düştü. Salâvat-ı şerifeye tam rağbet gösterdi ve:

- Acaba hangi salâvat-ı şerifeye devam etsem?

Diye düşünüp endişeye daldı. Hatta o gece, bu düşünce sebebi ile, uykusu gelmedi.

O gece, mehtaplı bir gece idi. Öyle düşünüp yatarken, hanımı yatağından kalktı; en güzel elbisesini giydi. Örtüsünü örttü; evden dışarı çıktı.

Bunu gören Şeyh'i kıskançlık tuttu:

– Acaba, bu vakitte nereye gidiyor?

Diye, içinden söylendi. Öfke ile kalktı; ardından dışarı çıkınca gördü ki: Deniz sahiline doğru ilerliyor. Önünde bir arslan, ardında bir arslan; ona gece bekçiliği ediyor.

Şeyh'in hayreti arttı. Uzaktan gözeterek, peşine düştü. Hatunun, deniz kenarına gittiğini gördü.

O denizin ortasında; ıssız, küçük bir ada vardı. Arslanlar, denizin kenarına yattılar. Hatun da, su üstünden yürüyerek o adaya çıktı. Sonra, abdest aldı; teheccüd namazına durdu.

Âlemlerin Rabbi Hazretlerine ibâdetini, tazarru ve niyazını tamamladıktan sonra, yine su üzerinden yürüyerek kenara geldi. Arslanlar da kalktı; önceki gibi, biri önde; biri ardında yürümeye başladı.

Şeyh, durumu gördükten sonra; ondan önce eve gelip yatağına yattı. Uyku sûreti gösterdi.

Hatunu da geldi; önceki elbisesini giydi, yattı.

– Bu hatun, bunu her gece mi yapıyor?

Diye düşündü; üç gece, onu gözetledi. Gördü ki: Her gece bu minval üzere, adı geçen adaya gidiyor; ibâdetini, tazarruunu yapıp dönüyor.

Üçüncü gecenin sabahı olduğunda; bu sırrı hatununa sual etti. Hatunu şöyle dedi:

– Siz, bu işe şimdi mi vâkıf oldunuz? Çok senelerdir ki, bu benim âdetimdir.

Bunun üzerine Şeyh sordu:

– Acaba, siz bu kerâmete ne sebeple vâsıl oldunuz?

Hatunu anlattı:

– İkrama nâil olan, faziletli kılınan Resûlü Nebi Hazretlerine salâvat-ı şerife okumayı hiç bırakmadan devam edip durduğumdan nâil oldum. Salâvatların en tamı ve en kemâllisi onun üzerine olsun.

Şeyh:

– Devam ettiğiniz bu salâvat-ı şerife hangisidir?

Diye sorunca, kadın durdu; cevap vermedi. Şeyh, ısrarla üzerinde durup sorunca, şöyle dedi:

– Bu gece istihare edeyim; izin olursa cevap vereyim.

Sabah oldu; hatun şöyle dedi:

– Açıkça söyleyeyim, haber vermeye izin yoktur. Ancak, salâvat-ı şerifeleri topla; onların içinde varsa:

– Vardır.

Diye haber veririm.

* * *

Bunun üzerine Şeyh, işe girişti. Muteber kitaplardan, asrında yaşayan büyük meşayihten aldığı Cenâb-ı Resûlüllah'ın (s.a.v.) pâk dilleri ile tâlim buyurduğu salâvat-ı şerifeleri; ashab-ı kiramın (r.a.) tazim ve tekrimi ile birleştirip okuduğu salâvat-ı şerifeleri; ulema-i kiramın, meşayih-i izamın vird olarak seçtikleri salâvat-ı şerifeleri topladı. Böylece, güzel bir kitap telif etti. Telif ettiği bu kitabı hatununa okuduğu zaman:

– İçinde birkaç yerde vardır.

Diye anlattıktan sonra, şöyle dedi:

– Bu kitabı okumaya devam edenin, Allah'ın rahmetine vâsıl, Yüce Hazretin makbulü olacağına şüphe yoktur.

* * *

Şeyh, bu kitabın ismine:

– DELÂİL'ÜL-HAYRAT VE ŞEVARIK'UL-ENVAR..

Dedi. Şu anlama gelir:

– HAYIRLARA DELİLLER VE PARLAYAN NURLAR..

Bu isim, gerçekten verildiği esere uygundur. Hak Teâlâ, bu zâtın çalışmasını şükrana lâyık, makbul; günahlarını bağışlanmış; kendisini umumî rahmetine vâsıl eylesin.

Amin!..

* * *

Sonra..

ŞEYH[1] Fas'tan çıkıp deniz sahilindeki Esfa diyarına gitti. İlim, amel ve müridlerin terbiyesi ile meşgul oldu. Orada, on dört sene ikâmet etti. Bundan sonra, çıkıp Fuğal diyarına gitti. Orada dahi, bu: DELÂİL'ÜL-HAYRAT kitabını talim ve neşre başlayınca; yakın ve uzak bölgelerden, çevresine çok insan toplandı.

Şöyle ki: Kendisinden feyz alarak kemâle eren ve irşada kâdir olanlardan **12.165** (on iki bin yüz altmış beş) kadar müridi; kendisinden sonra, halkı irşada devam etti.

Ve.. kendisi, o diyarda: Hicrî tarihe göre; 16 Rebiülevvel 870 (M. 1465) günü sabah namazının ilk rekâtının, yahut ikinci rekâtının ikinci secdesinde ebedî âleme teşrif ettiler. Vefat sebebi: Zehirlenme idi.

Biz, Allah içiniz; O'na döneceğiz; Allah O zâta rahmet eylesin. Kabrini nurla doldursun. Âhiret âleminde, şefaatlerini bize nasip eylesin. Âmin!.

O diyarda, yaptırdığı camii şerifin içine, öğle namazından sonra defnolundu.

* * *

1 ŞEYH: Burada şerhi yapılan, DELÂİL'ÜL-HAYRAT müellifidir. Bu şerh de, kısaca adı öyle geçecektir.

Aradan, yetmiş yedi sene geçtikten sonra; o diyarı küffar muhasara etti. Oranın ahalisi, ümidini kesti. Bunun üzerine, Şeyh'in müridlerinin müridi olan bir zât:

– Biz, şeyhimizin cesedini burada bırakamayız. Kemiklerini olsun; beraberimizde İslâm diyarına götürürüz.

Diyerek, kabri açtı.

Niyetleri, onu alıp Marakeş'e götürmekti. Cesedi çıkarıp bakınca gördüler ki: Vücud-u şeriflerine hiçbir değişme gelmemiş; nasıl defnolunmuş ise.. öyle duruyor. Koydukları gibi buldular.

Hatta sevenlerden biri: Alnına parmağı ile basınca, kan dağıldı; kaldırınca yine toplandı. Hayattaki insan gibi oldu. Orada bulunan avam ve havas tabakasından herkes bunu gördü.

Oradan getirip Marakeş diyarına defnettiler. Üzerine de bina (türbe) yaptılar.

Yakın ve uzak yerlerden, her zaman insanlar gelip vücud-u şerifinin rayihasını misk rayihası gibi alarak, çevresinde oturur; evrad okurlar. Şu anda dahi, o güzel koku: Türbe-i şerifelerinde mevcut ve bâkidir; ki bu, ziyaret edenlerce malum bir durumdur.

* * *

Şerhi yapılacak olan, bu: DELÂİL'ÜL-HAYRAT, kitabının çok üstün faydaları da, avam ve havas bildiği için pek çok kimseler vird edinmişlerdir.

Gerçi, mezhebimizin sahibi: İmam-ı Azam Hümam-ı Akdem Ebû Hanife Numan b. Sabit Kûfî Hazretlerinin mezheb-i şeriflerinde; virdler, zikirler ve duâlar okunduğu zaman, mânâlarını bilmek şart olmayıp, ancak lafzı doğru, yanlış okumaktan yana temiz olursa, ecre ve sevaba, okunanların üstün faydalarına nâil olmakta şüphe yoktur.

Ne var ki: Okunanların latif mânâlarını düşünerek okunmasında ecir ziyade olup, faydalarının tez görüleceği belli ve açıktır.

* * *

Yukarıda anlatılan sebepten ötürü: Bu kusur dolu âciz fakir, yeteneği kıt, alil darir[1] dahi; adı geçen kitabı, Türk dili ile kısaca şerh ederek Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bağlılık ve O'na hizmeti murad eyledi.

Lâkin, bu hizmete; bu âciz kulun liyakatı olmayıp ancak Mevlâ'nın yardım ve inâyeti, O Yüceler Yücesi Rabbin başarı ihsânı ve hidâyeti nasip olmasından ötürü oldu ve şu isim verildi: MUVAFFIK'UL-HAYRAT Lİ NEYL'İL-BEREKÂT Fİ HİZMETİ MENBAİS-SAADAT..[2]

1 Şerhi yapan zât, tevazu kabilinden kendini böyle vasfediyor; küçük göstermek istiyor. Halbuki büyük bir zâttır.

2 Bu ismin mânâsı şudur: SAÂDET MENBAI RESÛLULLAH'A (S.A.V.) HİZMET EDEREK BEREKETLERE NÂİL OLMAK YOLUNDA ULAŞTIRAN KİTAP.

Bunu okuyan kerem sahibi, hürmete lâyık, temiz kalpli kardeşlerden rica olunur: Hatasına vâkıf olurlarsa.. silip düzelteler. Böylece: Hakkı ve doğruyu beyân edip eseri kuvvetlendirmiş olurlar. Buldukları noksanı tam yaptıkları için de, bol ecre nâil olurlar. Cenâb-ı Hak cümleye başarı ihsân eyleye..

Âmin! Yâ Muin!.

* * *

ŞERH

MÜELLİFİN ÖNSÖZÜ ŞERHİ

Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Müellif merhum, Kur'ân-ı Kerîm'e iktida ederek, Resûlüllah'ın (s.a.v.) emrine göre hareket edip, BESMELE ile başladı.

* * *

BESMELE'nin mânâsı:

- Allah'ın adı ile... (Bismillah)

- Demek şu manayadır: Bu kitabı, Allah'ın adı ile okumaya başlıyorum.

- Rahman...

Şu manaya gelir: Öyle şanı yüce Allah ki, dünya âleminde; mümin, kâfir ve cümle mahlukuna türlü nimetleri ile in'am edendir.

- Rahim...

Şu manaya gelir: Öyle şanı yüce Allah ki, âhiret evinde; ancak mümin kullarına af ve mağfiret, türlü türlü rahmet ile muamele edendir.

* * *

BESMELE'nin özellikleri:

BESMELE'nin özellikleri çoktur; ancak birkaçını aşağıya alacağız.

Şöyle ki:

BESMELE'nin harfleri on dokuz tanedir. Cehennem zebanileri de on dokuz tanedir. Bu mânâ icabı: Besmele'ye devam edenleri, Yüce Hak, cehennem zebanilerinden emin kılar.

Gece ve gündüz yirmi dört saattir. Beş vakit namaz, onun beş saatine muadili olup, kalan on dokuz saatine de, bu on dokuz harf muadil olur. Bunun için: Bir kimse, beş vakit namazı eda ettikten sonra; her iyi, mübah işin başında besmele okumaya devam ederse.. bütün vaktini ibâdetle geçirme sevabına nâil olur.

Bazıları şöyle anlattı:

- Günahlar dört çeşittir:

a) Gece günahı.

b) Gündüz günahı.

c) Gizli günah.

d) Aşikâre günah.

Besmele dahi, dört kelimedir. Dolayısı ile bir mü'min, ihlâsla inanarak onu telaffuz ederse.. Hak Teâlâ, o kulun günahlarının hepsini affeder.

Ve.. işlerden hangisine besmele ile başlanırsa.. onda hayır, bereket ve sühulet müyesser olur; o işten zarar görülmez.

* * *

Besmele-i şerifenin özelliğini beyân eden bir hikâye şöyle anlatıldı:

– Daima ibâdet eden bir hanım vardı; ama onun kocası münafıktı. Hanım âdet edinmişti; her yapacağı işte:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile... (Bismillâhirrahmânirrahîm...)

Derdi. Ancak, kocası ona darılır; şöyle derdi:

– Sen bu sözü ne kadar da çok söylüyorsun!

Ama, hanımı onun sözünü şöyle cevaplardı:

– Bu söylediğim bir besmele-i şerifedir. Bu, hangi işin başında okunsa o işten zarar gelmez.

Kocası ona tekrar sordu:

– Peki ama, sen bunu ne zamana kadar söyleyeceksin?..

Hanımı, onun bu sorusuna da şu cevabı verdi:

– Ölünceye kadar bu besmeleyi her işimde okumaya devam edeceğim.

Bunun üzerine, kocası içinden şöyle dedi:

– Şunu, öyle bir mahcup edeyim ki; bir daha söylemeye utansın..

Ve.. koynundan para kesesini çıkarıp hanımına uzattı; şöyle dedi:

– Şunu al; sakla.

Hanımı o keseyi aldı:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Diyerek, sandığına koydu.

Aradan az bir süre geçti. Kocası, verdiği o keseyi; hanımı görmeden alıp bir su kuyusuna attı. Sonra hanımına gelip:

– Verdiğim keseyi bana getir.

- Diyerek istedi. Hanımı sandığın başına gitti:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Diyerek açtı. Sübhan olan Yüce Hak, o mübârek kelâm hürmetine, o keseyi sandıktaki yerine gönderdi. O hanım keseyi almak için elini sandığa soktu. Eline yaş değince kocasına sordu:

– Benim sandığıma su nereden girmiş ki; kesen yaş olmuş!?

Kocası hayret etti ve:

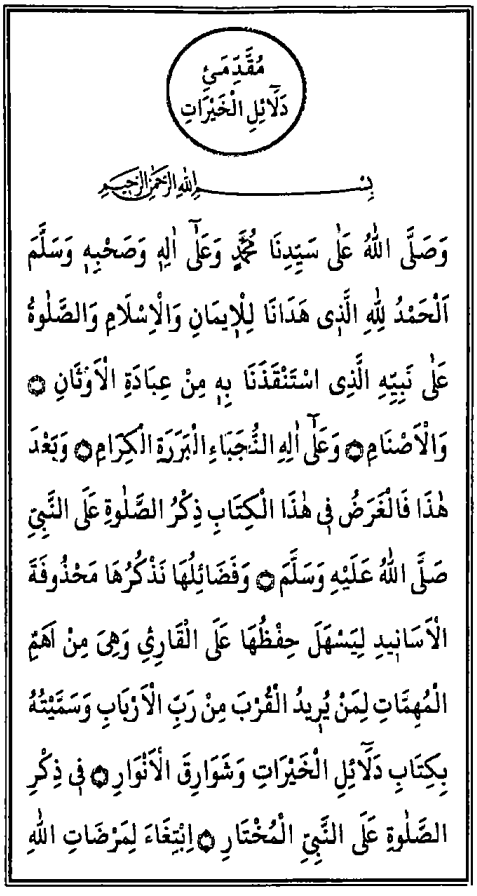
– Çıkar göreyim.

Dedi. Bunun üzerine hanım:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Diyerek çıkarınca gördü ki; keseden su damlıyor..

Kocası hanımında bu kerâmeti görünce; kalbindeki nifaktan döndü. İhlâslı, kâmil bir mü'min oldu. Hanımına da şöyle dedi:

DELÂİL-İ HAYRAT
Metni ve Tercümesi

Mukaddime-ü Delâil'il-Hayrat

Bismillahirrahmanirrahim.

Ve sallallâhü alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ve sellem.

El-hamdü lillâhillezi hedana lil-imani vel-İslâm.

Ves-salâtü alâ nebiyyihillezi's-tenkazena bihi min ibadet'il-evsani vel-asnam.

Ve alâ âlih'in-nücebail-bereret'il-kiram.

Ve ba'de haza fel-garazu fi hazel-kitabi zikr'üs-salâti alen-nebiyyi sallallâhü aleyhi ve sellem ve fezailüha. Nezkürüha mahzufet'el-esanidi li-yeshüle hıfzuha alel-karii ve hiye min ehemm'il-mühimmati limen yürid'ül-kurbe min rabb'il-erbab.

Ve semmeytühu bikitabi **Delâil'il-Hayrati ve Şevarik'el-Envari** fi zikr'is-salâti alen-nebiyy'il-muhtar. İbtiğâen limerdatillâhi...

Delâil-i Hayrat Mukaddimesi
(Müellifin Önsözü)

Rahman Rahim Allah'ın adı ile..

Allahü Teâlâ, Muhammed Efendimize; O'nun âline ve ashabına salât eylesin.. Ve.. selâm eylesin. Allah'a hamd olsun.

Öyle tek Allah ki, bize iman ve İslâm yolunda hidâyet nasip eyledi.

Salât, Allahü Teâlâ'nın Peygamberi Muhammed'e..

Öyle şanlı Muhammed ki, Allahü Teâlâ, onun vasıtası ile bizi; evsana ve asnama tapmaktan korudu.

Bu salât, onun âline de olsun. Onlar nüceba, berere, kiram vasfına lâyıktır. Sonra..

Bu kitabı yazmaktaki gaye: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunacak salâvat-ı şerifeleri ve o salâvat-ı şerifelerin faziletlerini anlatmaktadır.

Salâvat-ı şerifeleri ve faziletlerini beyân ederken, senedlerini kapalı geçeceğiz. Sebebi: Onları okuyana ezberlemenin kolay olmasını temindir.

(Devamı: 21. Sayfada)

– Ey hatun, Hak Teâlâ, senden râzı olsun. O keseyi ben, kuyuya atmıştım. Seni mahcup etmek için bunu yaptım. Hak Teâlâ, okuduğun ism-i şerifler hürmetine, seni mahcubiyetten kurtardı. Keseyi, kuyudan çıkarıp, sandıktaki yerine iade etti. Seni dünyada mahcup etmeyen Allah, bu besmele hürmetine âhirette dahi sana azab etmez. Ben gafildim. Hidâyete ve Allah'ın lütfuna mazhar oldum.

* * *

Besmelenin bir başka hususiyeti daha vardır. Şöyle ki:

Bir kimse, helâya girmek istediği zaman, içeri girmeden önce:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Derse, Hak Teâlâ, cinlerin gözlerinde perde yaratır. O kimse, edep yerini açtığı zaman, onlar göremezler.

* * *

Besmele üzerine gelen bir başka rivâyet aşağıdadır.

Anlatıldığına göre, Allahü Teâlâ, Musa'ya (a.s.) şöyle vahyetti:

– Yâ Musa, gerçekten ben; Muhammed ümmetine üç isimle ikram eyledim. Öyle bir ikramı başkalarına yapmadım. Muhammed ümmeti bana o üç isimle duâ ederse, duâlarını kabul ederim.

Allahü Teâlâ böyle buyurunca, Musa (a.s.) sordu:

– Yâ Rabbi, o isimler nelerdir?

Sübhan olan Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Bunun üzerine, Musa (a.s.) sübhan olan Yüce Hakk'ın Muhammed ümmetine yapacağı ikramı arkadaşlarına haber verdi. Aralarında âmâ bir kimse vardı. O, Musa'nın (a.s.) bu haberini işitti. Sübhan olan Yüce Hakk'a hulus ile tazarru edip:

– Yâ Rabbi, Muhammed ümmetine ikram buyurduğun o üç ism-i şerif hürmetine gözlerimi bana iade et; görmek ihsân eyle.

Diyerek niyaz eyledikte, derhal gözleri açıldı.

* * *

Bir başka rivâyet ise şöyledir:

Bir şahsın, herhangi bir menfaatın celbi veya bir mazarratın def'i, ticaret veya başka bir işle ilgili haceti olsa.. o kimse: Yedi gün, her günün içinde yedi yüz seksen altı (786) defa:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile.. (Bismillâhirrahmânirrahîm)[1]

Derse, Allah'ın izni ile muradına erer.

* * *

Şu da bir başka rivâyet:

Bir kimse, gece uyuyacağı zaman; yirmi bir (21) kere:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

1 BESMELE, daima aslî durumu ile okunmalıdır. Yani: Arapça.

Diyerek okuyup yatarsa.. O kimse, o gece şeytanın mekrinden emin olur; evi hırsızın şerrinden, ateşte yanmaktan korunur.

* * *

Bir başka rivâyet ise şöyledir:

Sar'a tutmuş bir adamın kulağına kırk bir (41) kere:

- Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Diye okunsa.. Allah'ın izni ile, o saat kurtulur.

* * *

Şu da başka bir rivâyet:

- Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile.. Allahü Teâlâ, kudreti ile dilediğini yapar. İzzeti ile, arzu ettiği hükmü verir.[1]

Diye duâ ederse, Allah'ın izni ile muradına erer. Bu, defalarca tecrübe edilmiştir.

* * *

Besmele-i şerifenin faziletini, böylece anlattıktan sonra, şerhimize dönelim.

Müellif merhum, Resûlüllah'a (s.a.v.) salâvat-ı şerife okuyor ki; bu salâvat-ı şerife bazı nüshalarda yok ise de, mutemet nüshaların hemen hepsinde, besmeleden sonra, hamde geçmeden evvel vardır. Mağrip diyarındaki musannif ve müelliflerin âdeti budur.

- Allahü Teâlâ, Muhammed Efendimize; O'nun âline ve ashabına salât eylesin. Ve SELÂM eylesin.

SELÂM için verilecek mânâ şudur:

- Resûlüllah Efendimizi, O'nun âlini ve ashabını Allahü Teâlâ cümle kötülüklerden korusun; selâmet ihsân buyursun..

- Allah'a hamd olsun.

Bu cümlenin şerhi şöyledir:

- Cümle hamd edenlerin hamdi, şânı büyük Allah'a mahsustur; O'ndan başkasına olamaz. Çünkü, bütün nimetleri veren ve halk eden ancak O'dur.

Ne var ki, O'nun yüce âdeti: Çok kere, kuluna ihsân ettiği nimetleri vasıta ile gönderir. Bu durumda, vasıtaya mecazen teşekkür edilir. Bu; Hakikatta, Allahü Teâlâ'ya bir hamddir. Bu mânâda bir misal verelim. Bir kimse derse:

- Hamd olsun; falan efendi bana şu kadar ilim öğretti. Ondan çok şeyler öğrendim ve ilim tahsil ettim.

Bu övgü, dışta o kimseye yapılmaktadır. Ama hakikatte Allahü Teâlâ'ya varan bir hamddir. Zira, o cümlenin hakiki mânâsı şudur:

---

1 Bu cümlenin Arapça metni okunmalıdır. Arapça bilmeyenler şöyle okuyabilirler:
- Bismillâhirrahmânirrahîm. Yef'alüllahü mayeşaü bikudretihi ve yahkümü mayüridü biizzetihi.

– Celâl sahibi Yüce Allah'a hamd olsun. Falan efendiye ilim ihsân eyledi. Onun öğretmesi yolundan, ben kuluna anlatıp ilm-i şerifi ihsân eyledi.

– Öyle tek Allah ki, bize İMAN ve İSLÂM yolunda hidâyet nasip eyledi.

Burada İMAN ve İSLÂM üzerinde durmak gerek.

İMAN şu mânâyadır: Allahü Teâlâ'nın varlığını, tekliğini, noksan sıfatlardan münezzeh olduğunu, melekleri ve gönderdiği kitaplar hak olduğunu, yolladığı nebiler ve resûllerin hak ve gerçek olduğunu, hayrın ve şerrin cümlesi Hak Teâlâ'nın takdiri ile olduğunu kalble tasdik, dille ikrar edip irşad olmak.

İSLÂM ise, şu mânâya gelir: İç ve dış duygularla iyi amelleri işlemek, dille:

– Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın Resûlüdür. (EŞHEDÜ EN LÂ İLÂHE İLLALLAH VE EŞHEDÜ ENNE MUHAMMEDEN RESÛLÜLLAH.)

Kelime-i şehâdetini söylemek, namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek, hacca gitmek ibâdetlerini anlayıp kabul ederek irşad olmak.

İşte.. anlatılan ihsânları yaptığı için, Allah'a hamd olsun..

Ehl-i Sünnet itikadına göre: İMAN ve İSLÂM birbirinden ayrılmayan karın ile arka gibidir.. İnsanın karnı ile arkası birbirinden ayrılmadığı gibi; bunlar da birbirinden ayrılmazlar.

* * *

Müellif merhum Resûlüllah'a tekrar salâvat okuyor:

– SALÂT, Allahü Teâlâ'nın Peygamberi Muhammed'e..

Burada SALÂT şu mânâyadır: Hazret-i Allah'ın, bütün çeşitleri ile lütuf, ihsân ve rahmetleri..

* * *

Bir açıklama yaptıktan sonra, tekrar şerhimize dönelim. Şöyle ki:

DELÂİL'ÜL-HAYRAT kitabının SEHLİYE nüshasında; yukarıda geçtiği üzere:

– SALÂT.. (Vesselâtü.)

Kelimesi, tek başına zikrolunmuştur. Sonunda:

– SELÂM (Vesselâmü.)

Kelimesi gelmemiştir. Onun dışında kalan bazı nüshalarda ise, ikisi bir arada gelmiş:

– SALÂT ve SELÂM.. (Vessalâtü vesselâmü.)

Okunuşu şeklinde yazılmıştır.

Burada SEHLİYE nüshasını da anlatalım.

Bunun yazarı: Şeyh Ebû Abdillah Muhammed Sağir Süheylî'dir. Allah rahmet eylesin. Bu zât: Merhum müellifin ileri gelen talebelerinden biridir. Bu zâtın yazdığı nüshayı, merhum müellif kendi kalemi ile tashih etmiştir. Bu:

– SEHLİYE.

Tâbir ettiğimiz nüshaların dışında yazılan nüshalarda, bir yanlışlık şüphesi belirdiği zaman, bu nüshaya bakıp müşkillerini hallederlerdi.

Adı geçen SEHLİYE nüshası yazarı: MUHAMMED SAĞİR SÜHEYLİ merhum, hicretin 862. (M. 1457) senesinde öbür âleme göçmüştür. Yani: Merhum müellifden sekiz sene evvel vefât etmiştir.

Merhum müellif, o nüshayı daima yanında gezdirirlerdi. Sair nüshalardaki tashihleri ona göre yapar; şüpheli durumu giderirdi. Bütün bu anlatılanlar dolayısı ile, o nüsha:

– SEHLİYE..

Diye meşhur olmuş; herkesçe bilinmiştir.

Şimdi şerhimize dönelim:

* * *

– Öyle şanlı bir Muhammed ki, Allahü Teâlâ, O'nun vasıtası ile bizi; EVSAN'a ve ASNAM'a tapmaktan korudu.

Burada EVSAN ve ASNAM üzerinde duralım. Şöyle ki:

EVSAN, VESEN'in; ASNAM, SANEM'in çoğuludur. Bazıları dediler ki:

– VESEN ve SANEM aynı mânâyadır. İkisi de PUT'tur. Aynı mânâyı pekiştiren iki kelimedir.

Bazıları da, iki kelime; yani: VESEN ve SANEM arasında ayrılık buldu. Bu ayrılığı şöyle anlattı:

– VESEN; altından, gümüşten, ağaçtan veya bunlar gibi cismi olan puta verilen isimdir. SANEM ise.. kâğıt, deri veya duvar üzerine yazılıp çizilen resimdir; buna sûret verilir, ama cismi yoktur.

Bazıları da şöyle anlattı:

– VESEN, insan sûretinde olan puttur; SANEM, insanın dışında bir sûrette olan puttur.

EVSAN ve ASNAM üzerine yapılan yukarıdaki açıklamadan sonra, metindeki cümlenin şerhini şöyle anlatabiliriz:

– Âlem halkı; küfrün karanlıklarında, anlatılan EVSAN ve ASNAM putlara tapmakta, şirkin çeşitleri ile dalâlete düşüp ziyan olmakta iken, sübhan olan Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi âlemlere rahmet, aydın bir kandil olarak bütün insanlara Resûl eyledi. Onun dâvetiyle, insan ve cin tayfasını hidâyete getirdi. Onları, küfür ve dalâletten halâs ederek; iman ve İslâm nuru ile pek ziyade nurlandırdı.

– Bu salât onun ÂL'ine de olsun.

Yani: Tebaiyet yolu ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ÂL'ine..

Âl, için yedi mânâ verilmiştir. Ancak, duâya yakışan, altta anlatılan mânâdır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvat-ı şerifede geçen ÂL'in kim oldukları sorulduğu zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Küfürden ve şirkten korunan her mü'min."

Bu mânâya göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dâvetine icabet eden her mü'min, ÂL'i sayılır. Böyle bir mânâ, en münasibi ve en uygunudur.

- Ve.. ASHAB'ına da olsun.

ASHAB şu mânâyadır: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek zamanına yetişen ve onun hoş sohbeti ile şerefyab olup meclisinde bulunan, imanını son nefesine kadar devam ettiren zâtlardır.

- Onlar, NÜCEBA, BERERE, KİRAM vasfına lâyıktır.

Sahabe için, anlatılan bu üç vasfı biraz açalım. Şöyle ki:

NÜCEBA: Soylu, soplu, kerem sahibi, edebli zâtlardır.

BERERE: Şerden ve isyandan kaçınan, çeşitli taat ve ibâdette bulunan zâtlar.

KİRAM: Fukara ve zayıflara, dul kadınlara ve yetimlere, bilcümle çaresiz kalan muhtaçlara kerem gösterip ihsânda bulunan, bol bol iyilik etmeleri, cömert sıfatları ile bilinen zâtlar.

* * *

- Sonra..

Yani: Besmele, Yüce Hakka hamd ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, âline ve ashabına salât ü selâmdan sonra..

Bundan sonra müellif merhum, DELÂİL'ÜL-HAYRAT kitabını yazmaktaki gayesini açıklayacaktır. Şöyle başlıyor:

- Bu kitabı yazmaktaki gaye: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunacak salâvat-ı şerifeleri ve o salâvat-ı şerifelerin faziletlerini anlatmaktır.

Bu arada, salâvatı şerifeyi okuyanların fazileti dahi anlatılacaktır.

- Salâvat-ı şerifeleri ve faziletlerini beyân ederken, SENEDLERİNİ kapalı geçeceğiz.

- SENEDLERİNİ.

Demek şu mânâyadır: Salâvat-ı şerifelerin, anlatılan şekilde, kimler tarafından rivâyet edildiğidir. Bunlar anlatılmadan geçilecektir. Bunun sebebini de şöyle anlatıyor:

- Sebebi: Onları okuyana ezberlemenin kolay olmasını temindir.

Bu salâvat-ı şerifeler.

Resûlüllah Efendimize okunan salâvat-ı şerifeler, mânâsını taşıyor. Allahü Teâlâ O'na: Susanların ve konuşanların sayısı kadar salât ü selâm eylesin.

- Mühim olanların en mühimmidir. Ama bu ehemmiyet: RABLARIN Rabbına YAKINLIK murad edenler içindir.

Bu cümledeki **YAKINLIK**'tan: Yüce Hakk'ın keremine nâil olmak murad edilmektedir.

RABLARIN, kelimesini de biraz açmak icab eder. Kısaca, burada şu mânâ murad edilir: Sultanların ve efendilerin Rabbi Allah..

RABB, ismi: Allahü Teâlâ'nın isimlerinden biridir. İzafetsiz kullanıldığı zaman, Allahü Teâlâ'ya has bir isim olur, başkaları için kullanmak caiz değildir. Ama, izafetli kullanılırsa, başkaları için de, söylemek caizdir. Meselâ:

- RABB'üd-DAR, RABB'ül-MAL, RABB'ül GULÂM..

Dendiği gibi.. Bunlar sırası ile:

– Evin sahibi, malın maliki, kölenin efendisi..

Demeye gelir. Bu mânâların dışında RABB lafzı: Mâlik, seyyid, mabud, halik, mürebbi, cümle islâh edici, durdurucu mânâlarını da taşır. Anlatılan mânâların cümlesi ile RABB lafzını tefsir etmek kabildir. Meselâ: RABBİ, mürebbi mânâsında şöyle tefsir etmek mümkündür:

– Allahü Teâlâ Mürebbi'dir. İnsanı, ana rahminde bir katre nutfa, yani: Meni iken kırk günde o meniyi kan; sonra o kanı kırk günde bir lokma çiğnenmiş et yaptı.

Bundan sonra onu: Kemik, sinir, damar, tırnak, kıl, el, ayak, kulak ve cümle azâsı ile güzel bir cisim haline getirdi.

Erkek veya dişi olarak ona dilediği sûreti verdi.

İçinde ciğer, böbrek, bağırsak ve diğer şeylerle parçalarını tamamladı. Ona can vererek hayat ihsân eyledi. Dilediği zamana kadar ana karnında besledi. Cismine ve duygularına kuvvet ihsân ettikten sonra; o dar yerden yolunu asan ederek, kudret eserlerini izhar için; ana karnından çıkardı.

Bu mânâda gelen şu âyet-i kerîmeyi alalım:

– **"Sûret yapanların en güzeli olan Allah'ın şânına bak; ne kadar yücedir."** (23/14)[1]

Bundan sonra ona zâhirî duygular ihsân eyledi. Gözüne görmek, kulağına işitmek, diline söylemek, burnuna koku almak, ağzına tad verdi.

Eline de dokunmak duygusu verdi. Bununla: Sıcağı, soğuğu, yaşı, kuruyu, yumuşağı ve kaba şeyleri idrak eder.

Ayrıca, batınî duygular da verdi. Vehim, hayal ve hatıra gibi... Zikir ile de, eşyayı anlayıp anlatmak ihsân eyledi.

Böylece, tedricen; insanlığa ait kemalâtı tahsil ettirdi. Ve.. o insanı: Bütün hayvanattan ayrı; Yüce Hakkı tevhid, gönderdiği Resûlü'ne tam itaat edip onun emirlerine boyun eğmeyi nasip ettiğinden en mukaddes makama yakınlık başarısını kazanmaya muvaffak eyledi.

Cümle eşyanın terbiyesini, yukarıda anlatılan mânâya kıyas eyle.

Eşyanın tümünde: cümle mahlukatın aciz kaldığı, Allahü Teâlâ'nın kudreti müşahede edilerek, hakiki mürebbinin Allahü Teâlâ olduğu görülür.

Yüce Hakk'ın Rabb isminde, kullarına tam bir irşadı ve öğütü vardır. Bunu, Kelâm-ı Kadim'in evvelinde:

– **"Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun."**[2]

Unvanı ile başladılar. İsm-i celâlini, rübubiyetle tavsif buyurmasında sır ve hikmet vardır.

1 Meâlen aldığımız bu âyet-i kerîme metinde değil; şerhte geçer.

2 Bu âyet-i kerîme metinde değil; şerhtedir.

Her şeyi bir anda yaratmaya kadir olduğu, her şeyin akibetini bildiği halde; mahlukunu tedricen ve teenni ile yarattı. Ta ki: Kullar duâ ettikleri zaman, murada nâil olmak için acele etmeyeler. Kabul olunduğuna inanmaları ve:

– Yüce Hakk'ın keremleri için belli bir zaman vardır.

Diyerek sabır yolunu tutmaları gerekir. Çünkü: İlâhi âdetin cereyan şekli böyledir.

Meselâ: Allahü Teâlâ'dan evlât istendiği zaman, düşünülsün; ne kadar bir zamanda ana rahminde vücude gelir; sonra.. ne kadar zaman sonra, onun faydası görülür? Bu mânâları mülâhaza et.

Hâsılı: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, büyük feyzlere ve yüce saadetlere erme için, metin bir sebeptir. O'na, tazim edilerek, şânını yüce bilip salâvat-ı şerife okunduğu zaman, fütuhat dolu ruhuna intisab edilir. Böyle bir intisab ise.. sultanların ve seyyidlerin Rabbi olan, kendisinden başka ilâh olmayan Hazret-i Allah'ın lütuflarına, rahmetlerine ermeye bir vesiledir.

– Bu kitabın adına şöyle dedim: KİTABÜ DELÂİL'İL-HAYRAT VE ŞEVARİK'UL-ENVAR Fİ ZİKR'İS-SALÂTİ ALEN-NEBİYY'IL-MUHTAR.

Kitabın ismine verilen mânâ kısaca şudur: HAYIRLARA DELİLLER VE PARLAYAN NURLAR, SEÇİLMİŞ PEYGAMBERE OKUNMASI İÇİN ANLATILAN SALÂVAT KİTABI.

Burada. **DELİLLER,** kelimesinden murad: Resûlüllah'a okunan çeşitli salâvat-ı şerifelerdir.

HAYIRLAR, kelimesinden murad ise.. okunan salâvat-ı şerifelerden zuhur eden faziletler ve türlü türlü bereketlerle, saadete ulaştıran faydalardır.

Özet mânâ şöyledir: Dünya ve âhirette bütün faydaları içine alan salâvat-ı şerifelerin kitabı... Gerçekten bu isim, verildiği esere uygundur.

– Bu eseri yazmaktaki gayem: Allahü Teâlâ'nın rızâsı, KERİM Resûlü Muhammed mahabbetidir. Allahü Teâlâ O'na salât eylesin. Tam mânâsı ile selâm eylesin.

Bu cümlede geçen **KERÎM** kelimesi üzerinde biraz duralım.

Gerçekten Resûlüllah'ın (s.a.v.) yaratılışı ve huyu **KERÎM** vasfını haizdir. Yani: Sûrette cümleden güzel olduğu gibi; huy itibarı ile de, cümleden kemâllidir. Bütün mahlukatta bulunan kemâl vasıfları, ekmel bir fert olan Resûlüllah'ın özünde toplanmıştır. Bunu bizzat, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, pâk dilleri ile şöyle anlatmışlardır:

– "Evvellerin ve âhirlerin en keremlisi benim."[1]

– Allahü Teâlâ'dan dilek şudur: Bizi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetine tâbi olanlardan kıla. Onun kâmil zâtını sevenlerden eyleye. Gerçekten celâl ve ikram sahibi Yüce Allah, büyük fazilet sahibi olup bu dileğimizi

1 Bu hadis-i şerif, metinde değil; şerhtedir.

yerine getirmeye kadirdir. Ondan başka ilâh yoktur. Hayır, ancak onun verdiği hayırdır. O, ne kadar güzel bir Mevlâ'dır ve ne güzel yardımcıdır.

Güç ve kuvvet, ancak yüce ve azim olan Allah'ındır..

Bu cümle ile, anlatılmak istenen mânâ şudur: Küfürden ve masiyetlerden kurtulmak; ancak, şânı yüce Allah'ın koruması ile mümkün olur. İbâdet ve taata dahi, kuvvet bulunmaz; meğer ki Yüce Allah başarı ihsân ede ve o yolda kuluna kudret vere..

* * *

FASIL

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize Salâvat Okumanın Fazileti

Ayrıca, bu fasılda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirilen salâvatın ecri, sevabı, faideleri, hususiyeti beyân olunacaktır.

Allahü Teâlâ azamet ve celâli ile, Habibi ve Resûlü Efendimize inzal eylediği kitabında şöyle buyurdu:

– "Gerçek mânâda, Allah ve cümle melekleri şanlı Peygamber üzerine salât ederler. Ey iman ile şerefyab olan, ey irfan nuru ile feyz bulan kullar, siz de O'na salâvat okuyun; usulüne göre O'na selâm eyleyin." (33/56)

Allahü Teâlâ'dan gelen salât: Rahmetidir; çeşitli ihsânı ve keremidir. Allahü Teâlâ'nın bu ihsânı, keremi ve rahmeti O'na devamlı olarak gelmektedir. Arada, kesinti yoktur.

Resûlüllah'a (s.a.v.) salâvat için, mü'minlere şu emir verilmektedir:

– Her çeşit tazimi ve her nev'i tekrimi ifade eden duâ edin. Aynı şekilde selâm da eyleyin.

Burada, biraz duralım; açıklama yapalım.

Merhum müellifin, salâvatın faziletlerini anlatmak için, işe âyet-i kerîme ile girmesi: Salâvatın, kat kat önemli olduğunu ispat eder. Öyle başlamaktan muradı budur.

Çünkü: Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat işini üstün gösterdi.

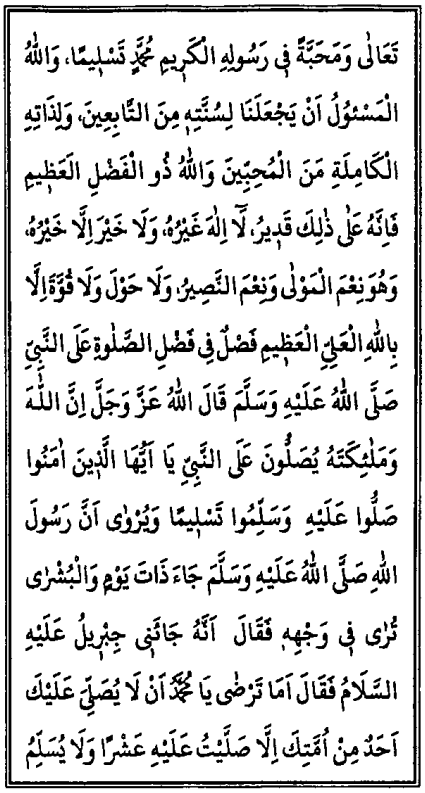
Ayrıca: Resûlüllah'a tam tazim ve O'na salâvat okumanın zâtına yakın kılan ve sevaba nâil eyleyen bir vazife olduğunu beyân etti. Bunun için de, Resûlü'ne salâvat getirmelerini emretti. Durumun önemini daha açık anlatmak için:

a) Bizzat kendisinin Resûlü'ne salât eylediğini bildirdi.

b) Meleklerinin salât eylediğini haber verdi.

c) Bundan sonra da, Resûlü'ne salât ve selâm getirmeleri için; mü'minlere ferman eyledi.

Bunun böyle anlatılmasındaki gaye şudur: Mü'minler, Resûlüllah'a (s.a.v.) salât ve selâm okumanın; en önemli ve elzem olduğunu anlayalar. Gece gündüz O'na salâvat okumaya devam edeler. Dünyanın sıkıntısından selâmet bulup, âhiretin azabından kurtulalar. Böylece: Yüce Hakk'ın lütuflarına, umumî rahmetine erip, cümle hayra nâil olmak sûreti ile felâh bulalar.

تَعَالٰى وَمَحَبَّةً فِي رَسُولِهِ الْكَرِيمِ مُحَمَّدٍ تَسْلِيمًا، وَاللّٰهُ
الْمَسْئُولُ اَنْ يَجْعَلَنَا لِسُنَّتِهِ مِنَ التَّابِعِينَ، وَلِذَاتِهِ
الْكَامِلَةِ مَنَ الْمُحِبِّينَ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ
فَاِنَّهُ عَلٰى ذٰلِكَ قَدِيرٌ، لَآ اِلٰهَ غَيْرُهُ، وَلَا خَيْرَ اِلَّا خَيْرُهُ،
وَهُوَ نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا
بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ فَصْلٌ فِي فَضْلِ الصَّلٰوةِ عَلَى النَّبِيِّ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ اِنَّ اللّٰهَ
وَمَلٰئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا وَيُرْوٰى اَنَّ رَسُولَ
اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَ ذَاتَ يَوْمٍ وَالْبُشْرٰى
تُرٰى فِي وَجْهِهِ فَقَالَ اَنَّهُ جَائَنِي جِبْرِيلُ عَلَيْهِ
السَّلَامُ فَقَالَ اَمَا تَرْضٰى يَا مُحَمَّدُ اَنْ لَا يُصَلِّيَ عَلَيْكَ
اَحَدٌ مِنْ اُمَّتِكَ اِلَّا صَلَّيْتُ عَلَيْهِ عَشْرًا وَلَا يُسَلِّمُ

teâlâ ve mahabbeten firesulih'il-kerimi Muhammedin sallallâhü aleyhi ve selleme teslima.

Vallah'ül-mes'ulü en yec'alena lisünnetihi min'et-tabiin ve lizatih'il-kâmileti min'el-muhibbin. Vellahü zül-fazl'il-azim. Fe innehu alâ zalike kadir. Lâ ilâhe gayrühu ve lâhayre illâ hayrüh. Ve hüve ni'm'el-mevlâ ve ni'm'en-nasir. Ve lâhavle ve lâkuvvete illâ billah'il-aliyy'il-azim.

Faslün fifazl'is-salâti alen-Nebiyyi sallallâhü aleyhi ve sellem.

Kalellâhü azze ve celle:

– "İnnellâhe ve melâiketehu yusallune alen-nebiyyi ya eyyühellezine amenu sallu aleyhi ve sellimu teslima."

Ve yürva enne resûlellâhi sallallâhü aleyhi ve sellem cae zate yevmin vel-büşra türa fi vechihi fekale:

– "İnnehu caeni Cibrilü aleyhisselâmü fekale:

– Ema terda ya Muhammedü en lâyusalliye aleyke ehadün min ümmetike illâ sallaytü aleyhi aşren ve lâyüsellimü .....

* * *

Bu salâvat-ı şerifeler, mühim olanların en mühimmidir. Ama bu ehemmiyet: Rabların Rabbına yakınlık murad edenler içindir.

Bu kitabın adına şöyle dedim:

– Hayırlara deliller ve parlayan nurlar, seçilmiş Peygamber'e okunması için anlatılan salâvat kitabı. Bu eseri yazmaktaki gayem: Allahü Teâlâ'nın rızâsı, kerîm Resûlü Muhammed mahabbetidir. Allahü Teâlâ O'na salât eylesin. Tam mânâsı ile selâm eylesin.

Allahü Teâlâ'dan dilek şudur: Bizi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetine tâbi olanlardan kıla. Onun kâmil zâtını sevenlerden eyleye. Gerçekten, Yüce Allah büyük fazilet sahibidir. Bu dileğimizi yerine getirmeye kadirdir. Ondan başka ilâh yoktur. Hayır, ancak onun verdiği hayırdır. O, ne kadar güzel Mevlâ'dır ve ne güzel yardımcıdır. Güç ve kuvvet ancak, yüce ve azim olan Allah'ındır..

Fasıl: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumanın fazileti, Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "Gerçek mânâda, Allah ve cümle melekleri şanlı Peygamber üzerine salât ederler. Ey iman ile şerefyap olan kullar, siz de O'na salâvat okuyun; usulüne göre O'na selâm eyleyin." (33/56)

(Devamı: 25. Sayfada)

Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) hürmetine, anlatılan ihsânları bize ve bütün mü'min kullara nasip eyle. Âmin!.

* * *

Şimdi, üstte geçen âyet-i kerîmedeki emrin vücubu üzerinde duralım. Ulemanın çeşitli görüşlerini anlatalım. Allahü Teâlâ onlara rahmet eylesin.

İmam-ı Tahavî şöyle anlattı:

– İnsan, Resûlüllah'ın (s.a.v.) adını andığı veya bir başkasından duyduğu her keresinde; salâvat-ı şerife okumak kendisine vaciptir. Allah rahmet eylesin.

İmam-ı Kerhî ise, şöyle anlattı:

– Her mü'min kadın ve her mü'min erkek için; ömründe bir defa şanlı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumak vaciptir. Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ism-i şeriflerini işittiği veya kendisi andığı zaman, salâvat okumak vaciptir.

Bazıları da şöyle anlattı:

– Bir mecliste âlemlerin efendisi tekrar tekrar anılsa; onu ananlara ve adını duyanlara bir defa salâvat okuyup tazim etmek vaciptir. Tıpkı: Bir mecliste, secde âyetinin tekrar tekrar okunmasında; hepsine bir secde yettiği gibi.

Ancak Halebî merhum Münyet'ül-Musalli şerhinde şöyle anlattı:

– Secde âyeti ile Resûlüllah'a (s.a.v.) salâvat arasında fark vardır. Şöyle ki: Bir mecliste, bir secde âyeti tekrar okundukta; her biri için ayrı ayrı secde edenin, yaptığı secdelerin biri ile vacip yerine gelmiş olur; ecir ve sevaba nâil olunmuş olur. Sair secdeleri bid'attır; mekruhtur. Ama, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismi bir mecliste, tekrar tekrar anıldığı zaman; her biri için, ayrı ayrı salâvat okuyup tazim edildikte, onların biri ile vacip eda edilmiş olur; diğer salâvatlar da müstehab olur.

– **"Ve.. herhalde, işlemekte oldukları amellerin en güzeli ile onları mükâfata nâil edeceğiz."** (29/7)[1]

Meâlinde buyurulan lütufları ve keremleri icabı, her salâvat-ı şerife için, vacib sevabı kadar, sevap ihsân olunur.

– **Rivâyet edilir ki:**

Bu rivayetle, aşağıda anlatılacak, hadis-i şerifi, Neseî ve İbn-i Hibban, isnad-ı ceyyid ile Ebû Talha'dan (r.a.) naklen rivâyet ettiler.

– **Bir GÜN, Resûlüllah (s.a.v.) meclise geldi.**

Burada GÜN, belli bir vakit olarak geçmez. Gündüz de olabilir, gece de.. GÜN çoğu kez, gecesi ve gündüzü ile, tam bir gündür.

Bunun için bir misal verelim: Ulemanın pek çoğu, Resûl-ü Ekrem Efendimizin (s.a.v.) doğumu üzerinde; Rebiülevvel ayının on ikinci pazartesi günü diye ittifak etmişlerdir. Bundan sonra:

– O velâdet-i şerife gece midir? Yoksa gündüz mü olmuştur?

1 Bu âyet-i kerîme metinde değil; şerhtedir.

Şeklinde, ayrı ayrı görüş belirtmişlerdir. Sonradan, günün gecesi olduğu belli olmuştur.

Bazan, gece ve gündüz bir arada anlatılarak:

- Gün.

Denir ki bu: Yirmi dört saatten ibarettir.

Ancak, burada, yani: Yukarıda geçen metinde:

- GÜN.

Lafzına Arapça metinde:

- ZATE.

Edatı eklenmiştir. Bununla, gecenin karşılığı olan gündüz murad edilir. Yani: Resûlüllah'ın (s.a.v.) gündüz geldiği anlatılır.

- Sevinci yüzünden okunuyordu.

Çünkü ashab-ı kiramına bildirmek istediği müjdeli bir haberi vardı.

- Şöyle buyurdu:

- "Cebrâil, Âlemlerin Rabbinden bana müjdeli geldi ve şöyle dedi:

- Sen şuna râzı değil misin ya Muhammed: Ümmetinden sana bir salâvat okuyan herkese ben on salâvat okurum. Ümmetinden, sana bir selâm gönderen herkese ben on selâm yollarım."

Allahü Teâlâ'nın kuluna selâmı, şu mânâya gelir:

- Sana bir kere selâmla duâ eyleyen kimseye on selâm ederim ki; her selâm karşılığında O'na on belâdan necat ihsân ederim.

* * *

2. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "İnsanların, şefaatime en lâyıkı; bana en çok salâvat okuyandır."

Bu hadis-i şerifi, hadis imamlarından İmam-ı Buhârî Tarih'inde; İmam-ı Tirmizî, İbn-i Ebi Şeybe ve İbn-i Hibban Sahih'inde; Ebû Nuaym Hilye'sinde; İbn-i Adiy Kemâl'inde yazdı. Bu zâtların hepsi de, rivâyetlerini İbn-i Mes'ud'a (r.a.) dayandırmışlardır. Allah hepsine de rahmet eylesin.

Aynı hadis-i şerifi, İmam-ı Süyutî Hz. Camiüssağir'inde yazmıştır.

* * *

3. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Bana salâvat okuyan kimseye, MELEKLER salâvat okur; bana salâvatı devam ettirdiği süre; meleklerin O'na salâvatı devam eder. Bu duruma göre: Salâvatı ister çok okusun; ister az.."

Bu hadis-i şerifi, hadis imamlarından İbn-i Mâce zayıf senetle; İmam-ı Taberanî Mucem-i Evsat'ında hasen senetle rivâyet etti. İmam-ı Ahmed b. Hanbel, İmma-ı Said b. Mansur ve Ebû Nuaym Hilye'sinde anlattı. Bu zâtların hepsi de Amir b. Rabia'nın rivâyetine dayanarak anlatmışlardır.

Burada açıklanması gereken bir husus da, meleklerin kula salâvatıdır. Bunun mânâsı şudur: Kuldan sadır olan hataların, günahların ve ayıpların bağışlanmasını Allahü Teâlâ'dan talep ederler.

Ayrıca

- MELEKLER.

Lafzı, Arapça aslına göre harf-i tarifle (yani: EL edatı ile) geldiği için:

- BÜTÜN MELEKLER.

Mânâsına gelir. Hak Teâlâ, melekleri cümle mahlukattan çok çok fazla yaratmıştır. Şöyle ki:

Yeryüzünde yaşayan meleklere nazaran; cümle insan, cin, vahşi hayvanlar, böcekler, hatta bütün ruh taşıyan mahlukat onda bir kadardır.

Sair mahlukat da dahil olmak üzere; yeryüzündekilerin tümü dünya semasındaki meleklerin onda biri kadardır.

Dünya semasında ve dünyada bulunan mahlukatın tümü; ikinci kat semada bulunan meleklerin onda biri kadardır.

Ve.. bu kıyas, taa, arş-ı alâya varıncaya kadar devam eder.

Durum anlatıldığı gibi olunca; bir salâvat okuyan kimse, bütün bu meleklerin salâvatına mazhar olduğu zaman: Onun alacağı ecrin ne kadar çok olacağını kıyas et. Onun ne kadar olacağını ancak her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan Yüce Mevlâ bilir.

Bütün bu anlatılanlar karşısında, akıllı olana düşer ki: Çokça salâvat-ı şerifeye devam eyleye..

* * *

4. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "İnsana cimrilik yönünden şu yeter: Yanında adım geçtiği halde, bana salâvat okumaz."

Bu hadis-i şerifi İbn-i Mübârek ve Said b. Mansur; tabiinin büyüklerinden Hasan-ı Basrî'ye istinaden anlattılar. Hadisin rivâyet derecesi mürseldir. Allah onlara rahmet eylesin.

Irakî der ki:

- Bu hadis-i şerifi, Kasım b. Esbağ; Hasan b. Ali b. Ebi Talib'den (r.a.) rivâyet edildiğini çıkarmak sûretiyle anlatmıştır.

Burada daha açıkça anlatılmak istenen mânâ şudur: Vasfı anlatılan kimsenin, bahiller defterine yazılması ve kıyâmet günü onlarla beraber dirilmesi için; yanında Resûlüllah'ın ismi geçtiği zaman, O'na salâvat okumaması yeterli bir sebeptir. Hem de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismini işittiği halde.

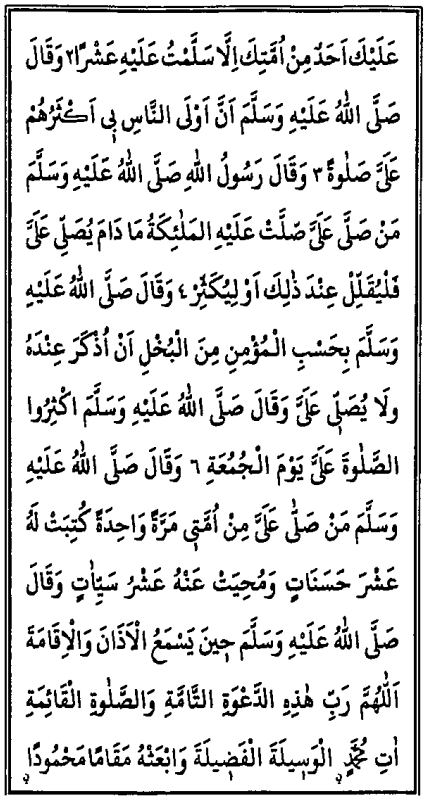
* * *

5. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Cuma günleri, bana okuyacağınız salâvat-ı şerifeyi artırınız."

Bu hitap, ashaba ve bütün ümmetedir.

Çünkü: Cuma günü, günlerin efendisidir. Resûlüllah (s.a.v.) ise, insanların efendisidir. Hatta cümle mahlukatın efendisidir.

عَلَيْكَ اَحَدٌ مِنْ اُمَّتِكَ اِلَّا سَلَّمْتُ عَلَيْهِ عَشْرًا ٢ وَقَالَ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَنَّ اَوْلَى النَّاسِ بِي اَكْثَرُهُمْ
عَلَيَّ صَلٰوةً ٣ وَقَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مَنْ صَلّٰى عَلَيَّ صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلٰئِكَةُ مَا دَامَ يُصَلِّي عَلَيَّ
فَلْيُقَلِّلْ عِنْدَ ذٰلِكَ اَوْ لِيُكَثِّرْ ٤ وَقَالَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ بِحَسْبِ الْمُؤْمِنِ مِنَ الْبُخْلِ اَنْ اُذْكَرَ عِنْدَهُ
وَلَا يُصَلِّي عَلَيَّ وَقَالَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَكْثِرُوا
الصَّلٰوةَ عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ ٦ وَقَالَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ مَنْ صَلّٰى عَلَيَّ مِنْ اُمَّتِي مَرَّةً وَاحِدَةً كُتِبَتْ لَهُ
عَشْرَ حَسَنَاتٍ وَمُحِيَتْ عَنْهُ عَشْرُ سَيِّاٰتٍ وَقَالَ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِيْنَ يَسْمَعُ الْاَذَانَ وَالْاِقَامَةَ
اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ
اٰتِ مُحَمَّدِنِ الْوَسِيْلَةَ الْفَضِيْلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُوْدًا

aleyke ehadün min ümmetike illâ sellemtü aleyhi aşren."

2. Ve kale sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "İnne evlen-nasi bi ekserehüm aleyye salâten."

3. Ve kale Resûlüllahi sallallâhü aleyhi ve sellem."

– "Men sallâ aleyye sallet aleyh'il-melâiketü madame yusalli aleyye felyukallil inde zalike ev liyükessir."

4. Ve kale sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Bihasb'il-mer'i min'el-buhli en üzkere indehu ve lâ yusalli aleyye."

5. Ve kale sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Eksir'üs-salâte aleyye yevm'el-cümuati."

6. Ve kale sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Men sallâ aleyye min ümmeti merreten vahideten kütibet lehu aşrü hasenatin ve muhiyet anhü aşrü seyyiatin."

7. Ve kale sallallâhü aleyhi ve sellem.

– "Men kale hine yesmeul-ezane vel-ikamete:

– Allahümme Rabbe hazih'id-davet'it-tammeti ves-salât'il-kaimeti ati Muhammeden'il-vesilete vel-fazilete veb'ashü makamen Mahmuden .....

* * *

Rivâyet edilir ki:

– Bir gün, Resûlüllah (s.a.v.) meclise geldi. Sevinci yüzünden okunuyordu. Şöyle buyurdu:

– "Cebrâil, Âlemlerin Rabbından bana müjdeli geldi ve şöyle dedi:

– Sen, şuna râzı değil misin yâ Muhammed. Ümmetinden sana bir salâvat okuyan herkese ben on salâvat okurum. Ümmetinden sana bir selâm gönderen herkese ben on selâm yollarım."

2. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "İnsanların şefaatime en lâyığı; bana en çok salâvat okuyandır."

3. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bana salâvat okuyan kimseye, melekler salâvat okur; bana salâvatı devam ettirdiği süre; meleklerin O'na salâvatı devam eder. Bu duruma göre: Salâvatı, ister çok okusun; ister az."

4. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "İnsana cimrilik yönünden şu yeter: Yanında adım geçtiği halde, bana salâvat okumaz."

5. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Cuma günleri, bana okuyacağınız salâvat-ı şerifeyi artırınız."

(Devamı: 27. Sayfada)

Günlerin efendisinde, insanların efendisine çok salâvat okuyup tazim duyguları arz etmek; Allahü Teâlâ'ya yakınlığı artırır. Ayrca ecri ve sevabı artırdığı gibi; Yüce Hakk'ın rahmet ve keremine ermeye vesiledir.

Ve.. kıyâmet, cuma günü kopsa; haşr, cuma günü olsa gerektir. Durum böyle olunca, akıllı kimse: Cuma günü olduğu zaman, kıyâmeti hatırına getirmeli; hallerini ve ettiği isyanı, günahlarının çokluğunu, dolayısıyle o günün dehşetini ve şiddetini düşünmelidir. Ayrıca; kendi zaafını hatırlayıp Allahü Teâlâ'nın gazabını ve azabını tefekkür etmelidir.

İşte öyle bir günde, Resûl-ü Mufahham Nebiyy-i Muazzam Hazretlerine, Hak celle ve âlâ bütün ümmeti için şefaat izni verecektir. Bu mânâyı mülâhaza eden kimse, günahlarından halâs için, Resûlüllah'a intisap iştiyakı duyar. Böyle bir iştiyak duyana o düşer ki: Gece gündüz Resûlüllah'a çok çok salâvat-ı şerife okumak için çaba göstere..

* * *

6. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Ümmetimden biri, bana bir salâvat okusa; kendisi için on iyilik yazılır. Seyyiat hanesinden on kötülük imha edilir."

Bu hadis-i şerifi, hadis imamlarından Neseî, Umeyr b. Dinar'il-Ansarî'den rivâyet etmiştir. Irakî bunu böyle anlattı. Allah rahmet eylesin.

Bu salâvat-ı şerifeyi okumakta: Erkek, kadın, zaman ve mekân kaydı yoktur. İbâdet edilmeye engel olmayan her yerde okunabilir

Kötülüklerin imha edilmesi: Günahların affolup bağışlanmasıdır.

* * *

7. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bir kimse, ezan ve kameti dinledikten sonra; aşağıdaki duâyı okursa, kıyâmet günü şefaatım ona helâl olur:

– Ey bu FAYDALI DAVET'in ve KILINAN NAMAZ'ın Rabbi Allahım. Muhammed'e VESİLE ve FAZİLET ihsân eyle. Ve onu: Kendisine vaad ettiğin MAKAM-I MAHMUD'a ulaştır."

Burada:

– DÂVET.

Lafzından murad; okunan ezan içinde Yüce Hakk'ın vahdaniyetine, Resûlüllah'ın (s.a.v.) hak Peygamber olduğuna, vakti giren namazın edasına yapılan dâvettir.

– FAYDALI.

Lafzı bazı metinlerde:[1]

– YETERLİ (TAMME).

Olarak geldi ve dâvete sıfat oldu.

1 Bizim bu esere aldığımız metinde böyledir.

الَّذِي وَعَدْتَهُ حُلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ ٨
وَقَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ فِي كِتَابٍ
لَمْ تَزَلِ الْمَلٰئِكَةُ تُصَلِّي عَلَيْهِ مَا دَامَ اسْمِي فِي
ذٰلِكَ الْكِتَابِ٩ وَقَالَ اَبُو سُلَيْمَانَ الدَّارَانِي مَنْ
اَرَادَ اَنْ يَسْئَلَ اللهَ حَاجَتَهُ فَلْيُكْثِرْ بِالصَّلٰوةِ عَلَى
النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ يَسْئَلُ اللهَ حَاجَتَهُ
وَلْيَخْتِمْ بِالصَّلٰوةِ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ فَاِنَّ اللهَ يَقْبِلُ الصَّلَاتَيْنِ وَهُوَ اَكْرَمُ مَنْ
اَنْ يَدَعَ مَا بَيْنَهُمَا ١٠ وَرُوِيَ عَنْهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ اَنَّهُ قَالَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِاَةَ مَرَّةٍ
غُفِرَتْ لَهُ خَطِيئَتُهُ ثَمَانِينَ سَنَةً١١ وَعَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ
رَضِيَ اللهُ عَنْهُ اَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ قَالَ لِلْمُصَلِّي عَلَيَّ نُورٌ عَلَى الصِّرَاطِ مِنْ

illezi vaadtehu hallet lehu şefaati yevm'el-kıyâmeti.

8. Ve kale sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Men sallâ aleyye fikitabin lemtezel'il-melâiketü tusalli aleyhi madame ismi fizalik'el-kitabi."

9. Ve kale ebu Süleyman'üd-Daranî:

– Men erade en yes'elellâhe hacetehu felyüksir bissalâti alen-Nebiyyi sallallâhü aleyhi ve selleme sümme yes'elillâhe hacetehu velyahtim bissalâti alen-Nebiyyi sallallâhü aleyhi ve selleme feinnellâhe yakbel'üs-salâteyni ve hüve ekremü min en yedea ma beynehüma.

10. Ve rüviye anhü sallallâhü aleyhi ve selleme ennehu kale:

– "Men sallâ aleyye yevm'il-cümuati miete merretin ğufiret lehu hatietü semanine seneten."

11. Ve an Ebu Hüreyrete radiyallâhü anhü enne Resûlellâhi sallallâhü aleyhi ve selleme kale:

– "Lil-musalli aleyye nürun alessırati ve men kâne ales-sırati min ...

* * *

6. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Ümmetimden biri, bana bir salâvat okusa; kendisi için on iyilik yazılır. Seyyiat hanesinden on kötülük imha edilir."

7. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bir kimse, ezan ve kameti dinledikten sonra; aşağıdaki duâyı okursa, kıyâmet günü şefaatım ona helâl olur:

– Ey bu tam davetin ve kılınan namazın Rabbı Allahım, Muhammed'e vesile ve fazilet ihsan eyle. Ve onu: Kendisine vaad ettiğin Makam-ı Mahmud'a ulaştır."

8. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Her kim yazdığı kitapta bana salâvat okursa.. o kitapta salâvatlı ismim kaldığı süre; melekler onu yazana salâvat okur."

9. Ebû Süleyman Daranî şöyle anlattı:

– Bir kimse, Allahü Teâlâ'dan bir hacet dileyeceği zaman; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine çokça salâvat getirsin. Bundan sonra, hacetini Allahü Teâlâ'ya arz etsin.

Duâsının sonunu da, yine Resûlüllah'a (s.a.v.) salâvat okuyarak tamamlasın. Allahü Teâlâ, iki salâvatı kabul buyurur. Allahü Teâlâ çok kerem şanlıdır; iki makbul salâvatın arasında makbul olmayan şey bırakmaz.

10. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

(Devamı: 33. Sayfada)

- FAYDALI.

Lafzı ile dâvet şerh edildiği zaman şu mânâ çıkar:

- Yapılan dâvete icâbet edildiği, gereği yerine getirildiği zaman.. kim bu vazifeyi yerine getirirse, kendisine dünya ve âhiretin menfaatlerini sağlar.

- YETERLİ (TAMME).

Lafzı ile şerh edildiği zaman şu mânâ çıkar:

- Ezan-ı şerif iki şehâdeti bir araya getirmiştir. Bu iki şehâdeti, tam bir itikadla ikrar edeni, cehennem ateşinden ve ebedî azabdan halâs eder.. Cennete girmesi için bu YETERLİ bir DÂVET sayılır.

KILINAN NAMAZ, kıyâmete kadar; her mükellef mü'mine farzdır. Büluğ çağından, ölünceye kadar; vakitleri geldikçe, bütün mü'minlerin kılmaları sabit olan bir farzdır.

Bazı nüshalarda:

- KILINAN NAMAZ.

Cümlesinden sonra şu salâvat görülmüştür:

- Kulun ve Resûl'ün Muhammed'e salât eyle.

- VESİLE.

Yüce cennetlerin en yücesi sayılır. Bütün cennetlerin üstünde bir makamdır.

- FAZİLET.

Lafzı şu mânâyadır. Sair cennet ehline göre, ziyade üstün mertebe.

MAKAM-I MAHMUD, şefaat makamıdır; bu makamın sahibi de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kıyâmet günü; her türlü şefaatı ile mahşer halkının iyisine, kötüsüne ve pek çoğuna şefaat edecektir. Bu şefaaate nâil olanların evvelleri ve âhirleri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi öveceklerdir. Onun bu türlü övülüşü:

- MAHMUD.

Lafzının mânâsıdır. İşte o gün MAKAM-I MAHMUD onun sıfatı olacaktır.

Nitekim, Allahü Teâlâ, bu makamı O'na vaad etti. Bu mânâda şöyle buyurdu:

- "Ümitli olabilirsin: Rabbin seni MAKAM-I MAHMUD'a çıkaracaktır..." (17/79)[1]

Bu, Allahü Teâlâ'nın dönmesi imkânsız olan bir vaadidir. Allahü Teâlâ bu makamı, O'na mutlaka verecektir.

Nitekim, üstte anlattığımız mânâ icabı olarak; İmam-ı Buhârî duânın sonuna şu cümleyi niyaz makamında eklemiştir:

- Sen vaadden caymazsın.

* * *

8. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Her kim yazdığı kitapta bana salâvat okursa.. o kitapta salâvatlı ismim kaldığı süre; melekler onu yazana SALÂVAT okur."

1 Bu âyet-i kerîme metinde değil; şerhte vardır.

Sehliye, nüshasında, yukarıda anlatıldığı gibidir. Ancak bazı nüshalarda:

- SALÂVAT.

Lafzı:

- İSTİĞFAR.

Olarak geçmiştir.

Irakî şöyle anlattı:

- Bu hadis-i şerifi, hadis imamlarından Taberani Mucem-i Evsat'ında; Ebüşşeyh Sevab'ında; Müstağfirî Daavat'ında.. ashab-ı suffeden Ebû Hüreyre'nin rivâyetine dayanarak zayıf senetle anlattılar.

Şeyh Ahmet Zerruk der ki:

- Bu hadis-i şeriften murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismi yazıldığı zaman, salâvatı da beraber yazmaktır.

Ama meşhur olan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ism-i şerifi yazıldığı zaman; tazim ve tekrimle lisanen salâvat-ı şerife okumaktır. Umulan da budur. Ancak, en uygunu, en çok tercih edileni şudur: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismi yazıldığı zaman salâvatı da beraber yazmalıdır; dille de salâvat-ı şerifeyi okuyup ikisini birleştirmelidir.

Meleklerin SALÂVAT okumasını İSTİĞFAR mânâsına aldığımız zaman, şerh şöyle olur:

- Bir kitapta, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat yazıldıkta veya O'na salâvat okundukta, bunu yapan kimseye o salâvattan dolayı melekler istiğfar ederler. Yani: Devamlı olarak, onun bağışlanmasını, günahlarının affedilmesini Allahü Teâlâ'dan dilerler.

Bu hadis-i şerif, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, ümmetine büyük bir müjdesidir. Bu mânâda bazı ulema şöyle dedi:

- Hadis-i şerif yazanlara, o meyanda yazdıkları salâvat-ı şerife için; meleklerin salâvat ve istiğfarlarından başka bir şey olmasaydı, kendilerine yeterdi.

* * *

9. Ebû Süleyman Daranî şöyle anlattı:

- Bir kimse, Allahü Teâlâ'dan bir hacet dileyeceği zaman; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine çokça salâvat getirsin. Bundan sonra, hacetini Allahü Teâlâ'ya arz etsin.

Duâsının sonunu da, yine Resûlüllah'a (s.a.v.) salâvat okuyarak tamamlasın.

Allahü Teâlâ, iki salâvat arasında yaptığı duâyı kabul buyurur.

Çünkü: Allahü Teâlâ çok kerem şanlıdır, iki makbul salâvatın arasında makbul olmayan şey bırakmaz.

Önce Ebû Süleyman Daranî Hz. üzerinde duralım. Adı: Abdürrahman b. Atıyye'dir. Kendisi DARAN'lıdır.

DARAN, Şam karyelerinden birinin ismidir.

Bu zât, oranın: İleri gelen tarikat şeyhlerinden ve büyük âlimlerinden biri idi. Âlim, fazıl, zühd ü takvada kâmil bir kimse idi. Asrında yaşayan büyük şeyhlerinden meşhurlarındandı. Hicrî tarihe göre: 215. (M. 830) senede Allah'ın rahmetine kavuşmuştur.

Şeyh Ebû Süleyman Daranî Hz. bu gizli sırrı beyân etmek sûreti ile; Ümmet-i Muhammed'in işlerini bitirme yolunu kendilerine anlattı.

Allah rahmet eylesin.

* * *

10. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

– "Bir kimse, bana cuma günü YÜZ KERE salâvat okursa, onun SEKSEN senelik HATA'sı bağışlanır."

Deylemî (ra.) bu hadis-i şerifi, Enes'ten (r.a.) rivâyet edildiğini çıkararak anlatmıştır.

– HATA.

Lafzı, bazı nüshalarda:

– HATALAR.

Şeklinde, yani: Çoğul olarak geçmiştir. Ama Sehliye nüshasında metinde gösterdiğimiz gibidir.

Bazı zatlar:

– SEKSEN.

Lafzını, uzun müddetten kinaye olarak anlatıldığını söylemişlerdir. Yani:

– Çok çok yıllık günahlarını affeder.

Mânâsına gelir.

Bazı zâtlar ise, doğrudan doğruya **SEKSEN,** tâbiri üzerinde durmuşlardır:

– Murad, malum sayılı seksen yıllık günahın affıdır. Çünkü seksen yıla tahsisi, bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz yapmıştır.

* * *

11. Ebû Hüreyre (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Bana salâvat okuyan için, SIRAT üstünde; büyük bir nur olacaktır. Bir kimse SIRAT üstünden geçerken nur ehli olunca.. cehennem ehli olmaz artık."

Bu hadis-i şerifi ve bundan sonra gelecek hadis-i şerifi: İbn-i Ferhun rivâyet etti.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu hadis-i şerifiyle, sırattan selâmetle geçiş sebebini beyân buyurdu. Bunu, ümmetine merhamet olarak anlattı.

Burada, **SIRAT** üzerinde biraz duralım.

SIRAT, cehennem üzerine kurulan bir köprüdür. Kıldan ince, kılıçtan keskindir. Üç bin senelik yoldur. Bunun: Bin senelik yolu yokuş, bin senelik yolu düz,

bin senelik yolu da iniştir. Altı da cehennemdir. Mahşerden cennete çıkan, ondan başka yol yoktur.

Bütün nebiler, resûller, şehitler ve salihler, erkek veya kadın bütün mü'minler ve tüm mahşer halkı:

- **"Sizden istisnasız herkes oraya uğrayacaktır."** (19/71)[1]

Âyet-i kerîmesi ile belirtilen mânâ icabı oraya gidecektir.

Müşriklerin ve kâfirlerin cümlesi, onun üzerinden düşüp cehennemde ebedî kalacaklardır.

Allahım, bizi iman zevalinden koru.

Mü'min olan kadın ve erkekler, mertebelerine göre kendilerine ihsân edilen Allah'ın lütfu ile geçerler.

Bu **SIRAT**'a iman vaciptir. Çünkü: Kur'ân'la ve mütevatir rivâyetlerle varlığı sabit olmuştur.

İnandık, iman getirdik.

Ümidimiz odur ki: Allahü Teâlâ, Habib-i Ekrem'i hürmetine cümlemize o **SIRAT** köprüsünden tez geçmeyi müyesser edecektir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu hadis-i şerifi ile şu mânâyı anlatıyor:

- Bana salâvat okuyanlar, **SIRAT** köprüsüne geldikleri zaman; okumuş oldukları salâvat-ı şerifeden büyük bir nur hâsıl olur. Bu nurla sıratı selâmetle geçerler.

SIRAT köprüsünün karanlığı, bütün kara zulmetlerden fazladır.

Mahşer karanlığı, günah ve masiyetlerin karanlığı kadar olup **SIRAT** köprüsüne gidildiği zaman, buna cehennem karanlığı da eklenir. Böylece; kat kat zulmet meydana gelir.

Bütün bu mânâlar icabıdır ki; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Bana salâvat okuyan için, sırat üstünde; büyük bir nur olacaktır."

Anlatılan mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz özellikle BÜYÜK NURU sırata tahsis buyurmuştur.

Yoksa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirilen salâvat-ı şerife: Dünyada, âhirette, kabirde, mahşerde nurdur; kıymet, zinet ve sürurdur. Bunda hiçbir şüphe yoktur.

Allahım, bize ve bütün mü'minlere selâmet ihsân eyle. Âmin!.

Ateşle nur bir arada olmaz. Dünya ateşi ile su bir arada olmayacağı gibi..

Dünya ateşini su nasıl söndürürse.. âhiret ateşini de nur söndürür.

Nitekim, mü'minler **SIRAT** üstünden geçmeye başladıkları zaman, cehennem şöyle seslenir:

- Ey mü'min, çabuk geç; nurun ateşimi söndürüyor.

Onun böyle dediği sahih rivâyetler arasındadır.

1 Bu âyet metinde değil; şerhte vardır.

* * *

12. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bir kimse, bana salâvat okumayı UNUTURSA; cennet yolunu kaybetmiş olur."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, burada:

– "UNUTURSA.."

Buyurmasından muradı:

– TERK EDERSE..

Demektir. Bilhassa, kasden salâvat okunması terk edilirse.. öyledir.

Bu mânâ böyledir. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) mirac gecesi; Allahü Teâlâ'dan niyaz etti: Ümmetinden yanılıp unutmak sûreti ile, günah işleyenlerin günahlarının bağışlanmasını istedi. Bunun üzerine Allahü Teâlâ, Muhammed ümmetinin; hata, nisyan, yani: Yanılarak, unutarak ve zorla yaptırılan cürümlerini bağışlamayı vaad etti Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bunu:

– "Ümmetimden; yanılıp işlenen ve zorla yaptırılan suçların günahı kaldırıldı."[1]

Mânâsına gelen hadis-i şerifiyle beyân edip açıkladılar.

Kasden, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumayı terk eden kimse.. Bunu Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize buğuz ve O'na inatla yapıp O'na tazim etmezse.. sonucu şudur: Cennete hiç giremez; cehennemde ebedî kalır.

Üstte anlatılan yoldan, salâvatı terk eden kimse kâfir olur.

– Ömründe bir defa salâvat okuyup; sonra Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismini söylediği veya bir başkasından işittiği zaman gaflet veya tembellik icabı salâvatı ve O'na tazimi terk ederse.. cennet yolunda yanılır.

Şeklinde bir cümle kurulur ki, bundan murad şudur: Cennete girmekten geri kalır. Sonunda cennete girer; ama aradan nice zaman geçtikten sonra.. Bu yoldan salâvatı terk eden kimse, kâfir olmaz; fasık olur. Eğer affa uğramazsa, cennete girmeye geç kalır.

Müellif merhum, cümleyi şöyle bağlıyor:

– Resûlüllah'a salâvatı terk eden kimse, cennet yolundan saptığına göre; O'na salâvat okuyan kimse, doğruca cennete gider.

Yukarıda anlatılan mânâların hulâsasını bu cümlede topladı.

* * *

13. Abdürrahman b. Avf'ın (r.a.) bir rivâyetinde; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Cebrâil (a.s.) bana geldi ve şöyle dedi:

– Yâ Muhammed, ümmetinden sana kim salâvat okursa.. yetmiş bin melek O'na salâvat okur. Bir kimseye melekler salâvat okuyunca, o: Cennet ehli arasına girer."

1 Bu hadis-i şerif metinde değil; şerhte geçer.

اَهْلِ النُّورِ لَمْ يَكُنْ مِنْ اَهْلِ النَّارِ ١٢ وَقَالَ صَلَّى
اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ نَسِيَ الصَّلٰوةَ عَلَيَّ فَقَدْ اَخْطَاَ
طَرِيقَ الْجَنَّةِ وَاَنَّمَا اَرَادَ بِالنِّسْيَانِ التَّرْكَ وَاِذَا
كَانَ التَّارِكُ يُخْطِئُ طَرِيقَ الْجَنَّةِ كَانَ الْمُصَلِّي
عَلَيْهِ سَالِكًا اِلَى الْجَنَّةِ وَفِي رِوَايَةِ عَبْدِ الرَّحْمٰنِ
ابْنِ عَوْفٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ١٣ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى
اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَنِي جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ لَا يُصَلِّي عَلَيْكَ اَحَدٌ اِلَّا صَلَّى عَلَيْهِ
سَبْعُونَ اَلْفَ مَلَكٍ وَمَنْ صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلٰئِكَةُ
كَانَ مِنْ اَهْلِ الْجَنَّةِ ١٤ وَقَالَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
اَكْثِرُوا عَلَيَّ صَلٰوةً اَكْثِرُكُمْ اَزْوَاجًا فِي الْجَنَّةِ
١٥ وَرُوِيَ عَنْهُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَنَّهُ قَالَ مَنْ
صَلّٰى عَلَيَّ صَلٰوةً تَعْظِيمًا لِحَقِّي خَلَقَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ

ehl'in-nuri lemyekün min ehlin-nar."

12. Ve kale sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Men nesiyes-salâte aleyye fakad ahtae tarik'el-cenneti."

Ve innema erade bin-nisyan'it terke ve iza kânet-tarikü yuhtiü tarik'el-cenneti kânel-musalli aleyhi saliken ilel-cenneti.

13. Ve firivayeti Abdirrahman'-ibn-i Avf'in radiyallâhü anhü kale Resûlüllâhi sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Caenî Cibrilü aleyhisselâmü fekale:

– Yâ Muhammedü lâyusalli aleyke ehadün illâ sallâ aleyhi seb'une elfe melekin ve men sallet aleyh'il-melâiketü kâne min ehl'il-cenneti."

14. Ve kale sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Ekserüküm aleyye salâten ekserüküm ezvacen fil-cenneti."

15. Ve Ruviye anhü sallallâhü aleyhi ve selleme ennehu kale:

– "Men sallâ aleyye salâten ta'zimen lihakkî halekallâhü azze ve celle

* * *

– "Bir kimse, bana cuma günü yüz kere salâvat okursa.. onun seksen senelik hatası bağışlanır."

11. Ebû Hüreyre (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Bana salâvat okuyan için, sırat üstünde; büyük bir nur olacaktır. Bir kimse sırat üstünden geçerken nur ehli olunca.. cehennem ehli olmaz artık."

12. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bir kimse, bana salâvat okumayı unutursa; cennet yolunu kaybetmiş olur." Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, burada:

– "Unutursa." Buyurmasından muradı, salâvatı terktir. Resûlüllah (s.a.v.) salâvatı terk eden kimse, cennet yolundan saptığına göre: O'na salâvat okuyan kimse, doğruca cennete gider.

13. Abdürrahman b. Avf'in (r.a.) bir rivâyetinde; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Cebrâil (a.s.) bana geldi ve şöyle dedi:

– Yâ Muhammed, ümmetinden sana kim salâvat okursa.. yetmiş bin melek O'na salâvat okur. Bir kimseye melekler salâvat okuyunca, o: Cennet ehli arasına girer."

14. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdular:

– "Dünya hayatında bana çok çok salâvat-ı şerife okuyanınız; âhirette en çok zevce alanınız olacaktır."

(Devamı: 35. Sayfada)

Bu hadis-i şerifi rivâyet eden Abdürrahman b. Avf, ashabın ileri gelenlerinden olup, cennetle müjdeli on kişi arasındadır.

* * *

14. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdular:

– "Dünya hayatında bana çok çok salâvat-ı şerife okuyanınız; âhirette en çok zevce alanınız olacaktır."

Cennet ehli olanların, zevceler almak yönünden; birbirinden farklı durumları vardır. Bu dünya, amel yeridir. Yüce Hakk'a kul olan, burada iken ne kadar kulluk ve ibâdet işinde terakki ederse.. mükâfat âlemi olan Yüce Hak ona o kadar çok hatunlar ihsân edip, akranından ayrı bir durum kazandırır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine getirilen salâvat-ı şerife dahi en faziletli ibâdetler arasında olduğuna göre; ne kadar çok okunursa o kadar çok hatun ihsânı gelir.

* * *

15. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

– "Bir kimse, şânımı tazim için; bana bir salâvat okuduğu zaman, Allahü Teâlâ, onun okuduğu salâvat-ı şerife lafzından bir melek yaratır. Onun bir kanadı meşrıkta, bir kanadı da mağriptedir. Onun iki ayağı da yerin yedinci alt tabakasındadır. Boynu arşın altına kadar uzamıştır. Allahü Teâlâ o ulu meleğe şu emri verir:

– Bu kulum, Resûlüme nasıl salâvat okuduysa.. sen de ona salâvat oku. Ve.. o melek: Kıyâmete kadar o kula salâvat okur."

Bu hadis-i şerifi: İbn-i Sebi' rivâyet etti; ama asıl ravi sahabeyi anlatmadı.

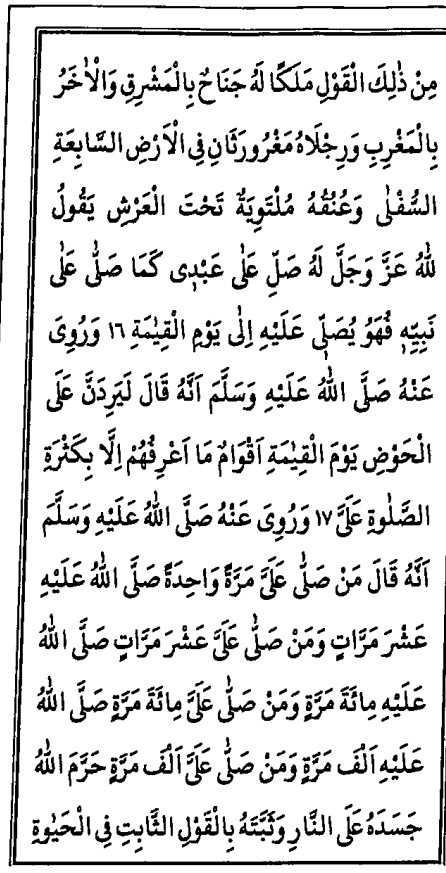
İbn-i Cübür, İbn-i Vedae, İbn-i Beşgüval ise, aynı hadis-i şerifi Enes'ten (r.a.) naklen rivâyet ettiler. Ama bunların rivâyetinde, bazı lafız yoktur. Allah onlara rahmet eylesin.

Allahü Teâlâ, daha açık mânâsı ile, o ulu meleğe şu emri vermektedir:

– O, benim Peygamberim, Resûlüm üzerine salâvat okumaktadır. Bu salâvatı ile o, şeriatının devamını ister; O'na tazim edip şânını yüceltir. Onun Makam-ı Mahmud'a çıkmasını ve ümmeti hakkında şefaatının kabulünü niyaz eder. Onun bu salâvatına karşılık, sen de O'na salât edip, günahlarının ve hatalarının affı için duâ et. Kaldı ki ben: Seni, onun okuduğu salâvat lafzından yarattım.

İşte.. bu emir icabı, o ulu melek: Taa, kıyâmete dek, Resûlüllah'a (s.a.v.) salâvat okuyan kul için mağfiret talep edip Allahü Teâlâ'dan bağışlanmasını diler.

* * *

مِنْ ذٰلِكَ الْقَوْلِ مَلَكًا لَهُ جَنَاحٌ بِالْمَشْرِقِ وَالْاٰخَرُ
بِالْمَغْرِبِ وَرِجْلَاهُ مَغْرُورَتَانِ فِي الْاَرْضِ السَّابِعَةِ
السُّفْلٰى وَعُنُقُهُ مُلْتَوِيَةٌ تَحْتَ الْعَرْشِ يَقُولُ
اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ صَلِّ عَلٰى عَبْدِى كَمَا صَلّٰى عَلٰى
نَبِيِّهٖ فَهُوَ يُصَلِّى عَلَيْهِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ١٦ وَرُوِىَ
عَنْهُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَنَّهُ قَالَ لَيَرِدَنَّ عَلَى
الْحَوْضِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَقْوَامٌ مَا اَعْرِفُهُمْ اِلَّا بِكَثْرَةِ
الصَّلٰوةِ عَلَىَّ ١٧ وَرُوِىَ عَنْهُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
اَنَّهُ قَالَ مَنْ صَلّٰى عَلَىَّ مَرَّةً وَاحِدَةً صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
عَشْرَ مَرَّاتٍ وَمَنْ صَلّٰى عَلَىَّ عَشْرَ مَرَّاتٍ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَمَنْ صَلّٰى عَلَىَّ مِائَةَ مَرَّةٍ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ اَلْفَ مَرَّةٍ وَمَنْ صَلّٰى عَلَىَّ اَلْفَ مَرَّةٍ حَرَّمَ اللّٰهُ
جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ وَثَبَّتَهُ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ

min zalik'el-kavli meleken lehu cenahün bil-meşrikı vel-aharü bil-mağribi ve riclâhü mağruzetani fil-arz'is-sabiat'is-süflâ ve unukuhu mülteviyetün taht'el-arşi yekulüllâhü azze ve celle lehu:

– Salli alâ abdi kema sallâ alâ nebiyyi. Fehüve yusalli aleyhi ilâ yevm'il-kıyâmeti.

16. Ve Ruviye anhü sallallâhü aleyhi ve selleme ennehu kale:

– "Leyeridenne aleyy'el-havza yevm'el-kıyâmeti akvamün ma a'rifühüm illâ bikesret'is-salâti aleyye."

17. Ve Ruviye anhü sallallâhü aleyhi ve selleme ennehu kale:

– "Men sallâ aleyye merreten vahideten sallallâhü aleyhi aşre merratin ve men sallâ aleyye aşre merratin sallallâhü aleyhi miete merretin ve men sallâ aleyye miete merretin sallallâhü aleyhi elfe merretin ve men sallâ aleyye elfe merretin harramellâhü cesedehu alen-nari ve sebbetehu bilkavl'is-sabiti fil-hayat .....

* * *

15. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

– "Bir kimse, şânıma tazim için, bana bir salâvat okuduğu zaman Allahü Teâlâ, onun okuduğu salâvat-ı şerife lafzından bir melek yaratır. Onun bir kanadı meşrıkta, bir kanadı da mağriptedir. Onun iki ayağı da yerin yedinci alt tabakasındadır. Boynu arşın altına kadar uzamıştır. Allahü Teâlâ o ulu meleğe şu emri verir:

– Bu kulum, Resûlüme nasıl salâvat okuduysa.. sen de ona salâvat oku.

Ve.. o melek: Kıyâmete kadar o kula salâvat okur."

16. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

– "Havz için, kıyâmet günü bana birtakım cemaatler gelir. Ancak ben, onları üzerime çokça salâvat getirdikleri için tanırım."

17. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

– "Bir kimse, bana bir kere salâvat okursa; Allahü Teâlâ ona on salât eyler.

Bana on salâvat okuyan kimseye, Allahü Teâlâ yüz salât eyler.

Bana yüz salâvat okuyan kimseye, Allahü Teâlâ bin salât eyler.

Ve.. bana bin salâvat okuyan kimsenin cesedini Allahü Teâlâ ateşte yanmaya haram kılar. Ve.. onu: Kavl-i sabit üzere dünya hayatında .....

(Devamı: 39. Sayfada)

16. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

– "HAVZ için, kıyâmet günü bana birtakım cemaatler gelir. Ancak ben, onları üzerime çokça salâvat getirdikleri için tanırım."

Burada, HAVZ üzerinde biraz durmamız icab edecek.

HAVZ'a iman vaciptir. Çünkü, HAVZ üzerine, Kur'ân-ı Kerîm'de şu âyet-i kerîme vardır:

– "Biz sana KEVSER'i ihsân eyledik." (108/1)[1]

Bu âyet-i kerîmede anlatılan KEVSER'den murad, müfessirlere göre: Resûlüllah'ın (s.a.v.) HAVZ'ıdır. Yani: Üstteki hadis-i şerifte zikri geçen HAVZ.

Bu HAVZ için:

– Mahşer yerinde midir? Yoksa cennette midir?

Yollu ihtilâf vuku bulmuştur.

Kazî Iyaz (rh.) Kurtubî'den (rh.) naklen Şifa nam eserinde şöyle anlattı:

– HAVZ-U KEVSER ikidir; onun biri mahşer yerindedir. Resûlüllah (s.a.v.) sırâtı geçmeden evvel, ümmeti ile beraber ondan içeceklerdir.

Anlatılan hadis-i şerifte de murad olan mânâ budur.

Diğerinin de cennet-i âlâda olduğunu anlatır ki, tafsili aşağıda gelecektir.

Resûlüllah (s.a.v.) orada kendisine gelenleri, dünyada tanımadığını; fakat, kendisine salâvatı çokça okudukları için, âhirette tanıdığını anlatmaktadır.

İhtimal ki: Melekler, o kulların okudukları salâvat-ı şerifeleri, berzah âleminde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bildirdikleri için; onların ruhları Resûlüllah (s.a.v.) ile ülfet eder ve onları bu sebeple tanır.

Şöyle bir mânâ da olabilir:

– Onlar HAVZ'ımın yanına geldikleri zaman; çokça salâvat okumalarından dolayı kendilerinde hâsıl olan nurla onları tanırım.

Şöyle bir mânâ da olabilir:

– Onlarda, çokça salâvat okudukları için; güzel koku vardır. Bundan dolayı onları tanırım.

Veya şöyle bir mânâ olur:

– Diğerlerine nazaran, bunların yüzünde bir güzellik vardır; hoşluk vardır. Bu da okumuş oldukları çokça salâvat-ı şerifeden dolayıdır. Bu sebeple onları tanırım.

* * *

17. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

– "Bir kimse, bana bir kere salâvat okursa; Allahü Teâlâ ona on salât eyler.

Bana on salâvat okuyan kimseye, Allahü Teâlâ yüz salât eyler.

Bana yüz salâvat okuyan kimseye, Allahü Teâlâ bin salât eyler.

Ve.. bana bin salâvat okuyan kimsenin cesedini Allahü Teâlâ ateşte yanmaya haram kılar. Ve onu: KAVL-İ SABİT üzere, dünya hayatında ve âhiret suali sırasında kararlı, sağlam kılar. Sonra, onu cennetine koyar.

1 Bu âyet-i kerîme metinde yoktur; şerhte geçmektedir.

Onun bana okuduğu salâvat, kıyâmet günü gelir; sırat üstünde beş yüz senelik uzağı gösteren muazzam bir nur olur.

Allahü Teâlâ bana salâvat okuyan o kimseye; okuduğu her salâvat karşılığında bir köşk verir. Onun okuduğu salâvat ister çok olsun; ister az. Her bakımdan cennetin köşkleri çok çok fazladır."

Bu hadis-i şerifi, Neseî ve İbn-i Beşgüval Enes'den (r.a.) naklen rivâyet etmişlerdir.

Daha önce de anlatıldığı gibi; Allahü Teâlâ'nın kuluna salâtı: Rahmeti, ihsânı ve günahlarını affedip bağışlamasıdır.

Kulunun cesedini ateşe haram kılması ise.. kabirde, mahşerde, sırat köprüsünü geçerken cehennem ateşinin zahmetinden kurtarmasıdır.

Dünya hayatında sabit kılacağı **KAVL-İ SABİT,** kelime-i şehâdettir. Yani:

– Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın resûlüdür. (EŞHEDÜ EN LÂ İLÂHE İLLALLAH VE EŞHEDÜ ENNE MUHAMMEDEN RESÛLÜLLAH.)

Diye ikrar ettiği mübârek cümledir. Allahü Teâlâ'nın bu mânâda kulunu sabit kılması; yani: Dünya hayatında.. şu mânâya gelir: Hayatı boyunca, onun bütün duygularını iman nuru ile nurlandırır; İslâm şerefi ile süsler. Nefsanî dertlerden uzaklaştırır, şeytanın vesveselerinden kurtarır. Şeriatın emrine uygun, doğru yolda hayırlı ameller işlemeye muvaffak kılar. Son nefesini bu güzel hal içinde tamamlar.

Âhirette sabit kılmasına gelince, o da şöyledir: Kabirde, Allahü Teâlâ'nın birliğinden, Peygamber'den, Din'den kula sual vaki olacaktır. İşbu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) şunu anlatıyor:

– Bana bin salâvat okuyanın kabir sualini cevaplandırmayı, Allahü Teâlâ kolay kılar.

Kabirde olacak sual haktır; ona inanmak vacib işlerden sayılır. Bunun böyle olduğu hadis-i şerifle sabittir. Bunun için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

– "Meyit kabrine konduktan sonra, kendisine iki melek gelir. O meleklerin renkleri siyahtır. Gayet heybetlidirler. Ellerinde demirden çomaklar vardır. O meyiti kabir içinde oturturlar. Düşünme vakti bırakmadan şu üç şeyi sorarlar:

1. Rabbin kimdir?
2. Hangi dindensin?
3. Tâbi olduğun peygamber kimdir?

Meyit, bu sorulara doğru cevap verdiği zaman, kabrini yetmiş arşın uzatırlar. Ayrıca, kendisini cennetle müjdeler; şöyle derler:

– Hak Teâlâ seni cevapta sebatlı kıldı.

Böylece, o meyiti sevindirirler.

Şayet meyit kâfir ise.. onların heybetinden şaşırır; her sordukları şeye:

– Ha, ha?. Bilmem.

Diye cevap verir. O böyle dedikçe, melekler ellerindeki çomaklarla öyle bir vururlar ki; feryadını insan ve cin tayfasından başka bütün hayvanat duyar."[1]

Bu hadis-i şeriften anlaşılan odur ki: Mü'min kulların kabirde, cennet nimetine ermeleri; kâfirlerin de azaba uğramaları haktır. Biz de buna inandık; iman getirdik.

Şerhi yapılan hadis-i şerifte:

– **"Beş yüz senelik."**

Tâbirinden de anlaşılıyor ki: Sırat köprüsü gayet uzundur. Onun uzunluğunu anlatan rivâyet: Üç bin senelik yol olduğuna dairdir.

Bazı rivâyette:

– On beş bin senelik yol.

Diye anlatılmıştır.

Nitekim, İbn-i Asari, Fudayl b. Iyaz'ın şöyle dediğini rivâyet eder:

– Bize ulaşan rivâyete göre; sırat köprüsü, on beş bin senelik yoldur. Bunun beş bin senesi yokuş, beş bin senesi düz, beş bin senesi de iniştir.

Bundan başka rivâyetler de vardır. En iyisini Allahü Teâlâ bilir.

Allahım, Resûl'ün hürmetine bize selâmet ihsân eyle. Âmin!.

* * *

18. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bana salâvat okuyan her kulun salâvatı, ağzından çıkar çıkmaz yola koyulur. Ne deniz bırakır; ne de kara. Ne şark kalır; ne de garb.. Her yana dağılır ve şöyle der:

– Ben, falanın oğlu falan kimsenin salâvatıyım. Benimle, seçkin, yaratılmışların hayırlısı, Muhammed (s.a.v.) üzerine salâvat okudu:

Onun bu sözünü duyan her şey, -canlı cansız, karada ve denizde ne varsa- ONUN ÜZERİNE salâvat getirir.

O kulun okuduğu salâvattan bir kuş yaratılır; yetmiş bin kanadı vardır. O kuşun, bu kanatlarının her birinde yetmiş bin tüy vardır. Her tüyün de yetmiş bin yüzü vardır. Her yüzün yetmiş bin ağzı vardır. Her ağzın da yetmiş bin dili vardır; bu dillerin her biri yetmiş bin lügatte konuşur; Allahü Teâlâ'yı öylece tesbih ederler. Bütün bu okunan tesbihlerin sevabını, Allahü Teâlâ o salâvatı okuyan kulun sevap hanesine yazar."

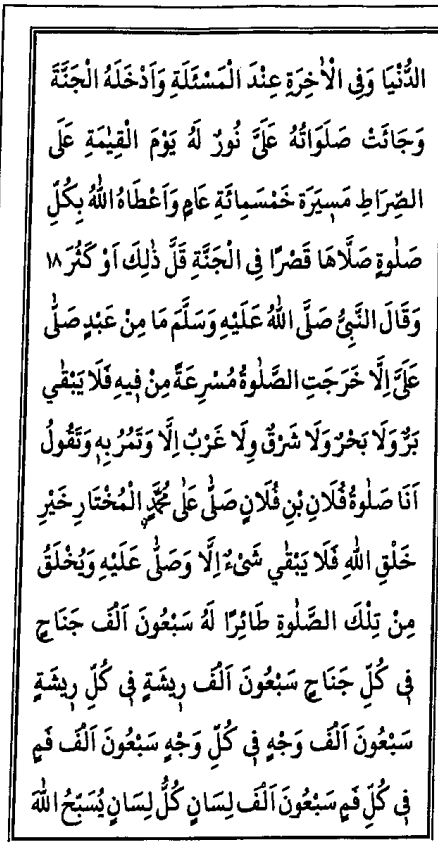
Bu hadis-i şerifin râvisi, şerhte geçmemiştir.

Burada bir husus var ki, o; hadis-i şerifte verilen mânânın, üçüncü paragraf, ikinci satırında geçen:

– **"ONUN ÜZERİNE."**

Lafzıdır. Burada birkaç rivâyet vardır. Bazılarına göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz murad edilmektedir. O zaman, mânâ şöyle olur:

1 Bu hadis-i şerif, metinde değildir; şerhte anlatılmıştır.

الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ عِنْدَ الْمَسْئَلَةِ وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ
وَجَائَتْ صَلَوَاتُهُ عَلَيَّ نُورٌ لَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلَى
الصِّرَاطِ مَسِيرَةَ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ وَأَعْطَاهُ اللّٰهُ بِكُلِّ
صَلٰوةٍ صَلَّاهَا قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ قُلْ ذٰلِكَ أَوْ كَثُرَ ١٨
وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ عَبْدٍ صَلّٰى
عَلَيَّ إِلَّا خَرَجَتِ الصَّلٰوةُ مُسْرِعَةً مِنْ فِيهِ فَلَا يَبْقٰى
بَرٌّ وَلَا بَحْرٌ وَلَا شَرْقٌ وَلَا غَرْبٌ إِلَّا وَتَمُرُّ بِهِ وَتَقُولُ
أَنَا صَلٰوةُ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ صَلّٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ الْمُخْتَارِ خَيْرِ
خَلْقِ اللّٰهِ فَلَا يَبْقٰى شَيْءٌ إِلَّا وَصَلّٰى عَلَيْهِ وَيُخْلَقُ
مِنْ تِلْكَ الصَّلٰوةِ طَائِرًا لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ جَنَاحٍ
فِي كُلِّ جَنَاحٍ سَبْعُونَ أَلْفَ رِيشَةٍ فِي كُلِّ رِيشَةٍ
سَبْعُونَ أَلْفَ وَجْهٍ فِي كُلِّ وَجْهٍ سَبْعُونَ أَلْفَ فَمٍ
فِي كُلِّ فَمٍ سَبْعُونَ أَلْفَ لِسَانٍ كُلُّ لِسَانٍ يُسَبِّحُ اللّٰهَ

ed-dünya ve fil-âhireti ind'el-mes'eleti ve edhalehül-cennete ve caet salavatühu aleyye nurün lehu yevm'el-kıyâmeti ales-sırati mesirete hamsemieti amin ve a'tahüllahü bikülli salâtin sallâha kasren fil-cenneti kalle zalike ev kesür."

18. Ve kalen-Nebîü sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Ma min abdin sallâ aleyye illâ harecet'is-salâtü müsriaten min fihi felâ yebka berrün ve lâbahrün ve lâşarkun ve lâğarbün illâ ve temürrü bihi ve tekulü:

– Ene salâtü fülân'ibn-i fülânin sallâ alâ Muhammed'inil-muhtari hayri halkıllâhi felâ yebka şey'ün illâ ve sallâ aleyhi ve yuhlaku min tilk'es-salâti tairen lehu seb'une elfe cenahin fi külli cenahin seb'une elfe rişetin fi külli rişetin seb'une elfe vechin fi külli vechin seb'une elfe femin fi külli femin seb'une elfe lisanin küllü lisanin yüsebbihullâhe .....

* * *

ve âhiret suali sırasında kararlı, sağlam kılar. Sonra, onu cennetine koyar.

Onun bana okuduğu salâvat, kıyâmet günü gelir; sırat üstünde beş yüz senelik uzağı gösteren muazzam bir nur olur.

Allahü Teâlâ bana salâvat okuyan o kimseye; okuduğu her salâvat karşılığında bir köşk verir. Onun okuduğu salâvat ister çok olsun; ister az."

18. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bana salâvat okuyan her kulun salâvatı, ağzından çıkar çıkmaz yola koyulur. Ne deniz bırakır; ne de kara. Ne şark kalır; ne de garb. Her yana dağılır ve şöyle der:

– Ben, falanın oğlu falan kimsenin salâvatıyım. Benimle, seçkin, yaratılmışların hayırlısı, Muhammed (s.a.v.) üzerine salâvat okudu.

Onun bu sözünü duyan her şey, -canlı cansız, karada ve denizde ne varsa- onun üzerine salâvat getirir.

O kulun okuduğu salâvattan bir kuş yaratılır; yetmiş bin kanadı vardır. O kuşun, bu kanatlarının her birinde yetmiş bin tüy vardır. Her tüyün de yetmiş bin yüzü vardır. Her yüzün yetmiş bin ağzı vardır. Her ağzın da yetmiş bin dili vardır; bu dillerin her biri yetmiş bin lügâtte konuşur; Allahü Teâlâ'yı öylece tesbih ederler. Bütün bu okunan tesbihlerin sevabını, Allahü Teâlâ o salâvatı okuyan kulun sevap hanesine yazar."

(Devamı: 41. Sayfada)

– Karada ve denizde, canlı cansız ne varsa hepsi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okur.

Bazılarına göre de, o lafızdan murad, salâvat-ı şerifeyi okuyan kimsedir. Böylece oluna, mânâ şu olur:

– Karada ve denizde bulunan ne varsa, cümlesi o salâvat-ı şerifeyi okuyan kula duâ ederler.

Bu hadis-i şerif, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine okunan salâvat-ı şerifelerin faziletini anlatması yönünden pek önemlidir.

* * *

19. Hazret-i Ali b. Ebi Talib'den (r.a.) naklen gelen bir rivâyette: Resûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu anlatmıştır:

– "Bir kimse, cuma günü; bana yüz kere salâvat-ı şerife okursa.. kıyâmet günü muazzam bir nurla gelir. Onunla gelen nur, yaratılmışlara taksim edilse.. hepsine yeter."

Bu hadis-i şerifin başındaki cümleden de anlaşıldığı gibi râvi: Hz. Ali'dir. Allah ondan râzı olsun.

Hz. Ali (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin amcası Ebû Talib'in oğludur. Ayrıca Hz. Ali için:

– Kerremellahü vechehu. (Allah yüzüne keremler saçsın.)

Övgüsü de kullanılır. Allahü Teâlâ'nın rızâsını dilemekten başka böyle bir tazim ifadesindeki mânâyı şöyle anlattılar:

– Çocuk yaşında iman şerefi ile müşerref olmuştur; hiçbir şekilde putlara tapmamıştır.

Hz. Ali'nin (r.a.) menkıbesi çoktur. Hepsinin buraya alınması mümkün değildir.

Sübhan olan Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) ve cümle ashabının şefaatını bize nasip eylesin.. Bu hadis-i şerifi Ebû Nuaym çıkarıp Hilye'sinde rivâyet etmiştir.

Bu hadis-i şerifte, **yaratılmışlar** cümlesine; insanları, cinleri ve melekleri de katmak gerekir.

* * *

20. Gelen haberlerin birinde şöyle anlatıldı:

– Arşın SÜTUNUNA şöyle yazılmıştır:

"Bana MÜŞTAK olana merhamet ederim. Benden bir dilekte bulunana, istediğini veririm.

Bir kimse, Muhammed'e salâvat okumayı vesile edip bana yakınlık bulursa.. günahları, köpüren deniz dalgaları kadar olsa dahi, onu bağışlarım."

Rivâyet edildiğine göre: Arş-ı azimin üç yüz altmış sütunu vardır. Her sütunun genişliği, bu dünyanın yetmiş bin katıdır. Bir sütunla, diğer sütun arasında altmış bin sahra vardır. O sahraların her birinde altmış bin âlem vardır. O altmış bin âlemin her biri; yeryüzünde bulunan insan ve cinne mensup olanların toplamı kadardır.

Yukarıda anlatılan rivâyeti, Kazî Beyzavî (rh.) anlattı.

تَعَالٰى بِاسَبْعِينَ اَلْفَ لُغَاتٍ وَيَكْتُبُ اللّٰهُ لَهُ ثَوَابَ
ذٰلِكَ كُلِّهِ ١٩ وَعَنْ عَلِيِّ ابْنِ اَبِي طَالِبٍ رَضِيَ
اللّٰهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ مَنْ صَلّٰى عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ جَاءَ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَمَعَهُ نُورٌ لَوْ قُسِّمَ ذٰلِكَ النُّورِ بَيْنَ
الْخَلْقِ كُلِّهِمْ لَوَسِعَهُمْ ٢٠ ذُكِرَ فِي بَعْضِ الْاَخْبَارِ
مَكْتُوبٌ عَلٰى سَاقِ الْعَرْشِ مَنِ اشْتَاقَ اِلَيَّ رَحِمْتُهُ
وَمَنْ سَاَلَنِي اَعْطَيْتُهُ وَمَنْ تَقَرَّبَ اِلَيَّ بِالصَّلٰوةِ عَلٰى
مُحَمَّدٍ غَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ ٢١
وَرُوِيَ عَنْ بَعْضِ الصَّحَابَةِ رِضْوَانُ اللّٰهِ عَلَيْهِمْ
اَجْمَعِينَ اَنَّهُ قَالَ مَا مِنْ مَجْلِسٍ يُصَلّٰى فِيهِ عَلٰى
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِلَّا قَامَتْ مِنْهُ رَائِحَةٌ
طَيِّبَةٌ حَتّٰى تَبْلُغَ عِنَانَ السَّمَاءِ فَيَقُولُ الْمَلٰئِكَةُ

teâlâ biseb'ine elfe lügatin ve yektübüllâhü lehü suvabe zalike küllihi."

19. Ve an Aliyy'ibn-i Ebi Talibin radiyallâhü anhü kale kale Resûlüllahi sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Men sallâ aleyye yevm'el-cümuati miete merretin cae yevm'el-kıyâmeti ve maahu nurün lev kusime zalik'en-nurü beyn'el-halkı küllihim levesiahüm."

20. Zükire fiba'zil-ahbari mektubün alâ sak'ıl-arşi:

Men iştaka ileyye rahimtühu ve men seeleni ataytühu ve men takarrabe ileyye bis-salâti alâ Muhammedin gafertü lehu zünubehu ve lev kânet misle zebed'el-bahri.

21. Ve ruviye anba'zis-sahabeti rıdvanüllâhi aleyhim ecmain ennehu kale:

– Ma min meclisin yusalla fihi alâ Muhammedin sallallâhü aleyhi ve selleme illâ kamet minhü raihatün tayyibetün hatta teblüğa inan'es-semai feyekul'ül-melâiketü .....

* * *

19. Hazret-i Ali b. Ebi Talib'den (r.a.) naklen gelen bir rivâyette; Resûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurduğu anlatılmıştır:

– "Bir kimse, cuma günü; bana yüz kere salâvat-ı şerife okursa.. kıyâmet günü muazzam bir nurla gelir. Onunla gelen nur, yaratılmışlar arasında taksim edilse.. hepsine yeter."

20. Gelen haberlerin birinde şöyle anlatıldı:

– Arşın sütununa şöyle yazılmıştır:

Bana müştak olana merhamet ederim. Benden bir dilekte bulunana istediğini veririm.

Bir kimse, Muhammed'e salâvat okumayı vesile edip bana yakınlık bulursa.. günahlarını, köpüren deniz dalgaları kadar olsa dahi, onu bağışlarım.

21. Ashab-ı kiramdan bazısı şöyle anlattı: (Allah onların hepsinden râzı olsun.)

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okunan her meclisten; o kadar güzel bir koku yükselir ki, semanın ortasına kadar ulaşır. Bunu duyan melekler şöyle derler:

(Devamı: 45. Sayfada)

Bu haberde:

- "MÜŞTAK."

Lafzı vardır. Bunu şöyle mânâlandırmak mümkün:

- Bu, insanın sevdiğine karşı meyli ve arzusudur. Onu bulma uğrunda, hiçbir şeyden arlanmaz. Onu buluncaya kadar sükûnet bulmaz.

Bu mânâya göre, kulun Allahü Teâlâ'ya karşı iştiyakını şöyle mânâlandırmak gerekir:

- Daima, yüce cennetlerimde, cemalimle müşerref olma arzusunu taşıyan kimseye merhamet ederim.

Bazı nüshalarda, bu iştiyak:

- "Rahmetime."

Lafzı ile bağlanmıştır. Bu durumda mânâ şöyle olur:

- Rahmetime müştak olursa.. cennetime koyarım.

Çünkü, cennete amelle girilmez. Cennete girmek, ilâhi rahmete muhtaçtır. Bu sebepten:

- Cennetime müştak olursa..

Buyurulmayıp, şöyle buyurulmuştur:

- Rahmetime müştak olursa..

Nitekim, bu mânâ bir hadis-i şerifte de anlatıldı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Hiç biriniz ameli ile cennete giremez. Ancak, Allah'ın rahmeti ile girer."[1]

Bunu duyan ashab sordu:

- Yâ Resûlellah, siz de mi amelinizle cennete giremezsiniz?

Buna cevap olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Evet, ben de amelimle cennete giremem; ama, Allahü Teâlâ'nın rahmeti beni sarmıştır. Tıpkı kına giren bir şeyi, kının sardığı gibi.. beni de Allah'ın rahmeti öyle sarmıştır."[2]

Yine Ebû Nuaym (ra.) Hilye'sinde; Enes'ten (r.a.) naklen, Resûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu anlatmıştır:

- "Allahü Teâlâ meleklerine hitaben şöyle buyurdu:

- Kullarımın amellerine ait deftere bir bakın; hangi kulum benden cenneti istiyorsa.. ona rahmet edip cennetimi vereyim. Hangi kulum, cehennemden sığınmış ise.. onu da azabımdan emin edeyim."[3]

Şerhi yapılan bu hadis-i şerifte; bilhassa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvat-ı şerife, Allahü Teâlâ'ya yakınlık bulmaya bir vesile olduğu açıkça anlatılmaktadır.

* * *

1 Bu hadis-i şerif, metinde değil; şerhte geçer.
2 Bu hadis-i şerif, metinde değil; şerhte geçer.
3 Bu hadis-i şerif, metinde değil; şerhte geçer.

21. Ashab-ı kiramdan bazısı şöyle anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okunan her meclisten; o kadar güzel bir koku yükselir ki, semanın ortasına kadar ulaşır. Bunu duyan melekler şöyle derler:

- Bu, Resûlüllah'a okunan salâvat meclisinden gelen kokudur.

Burada anlatılan salâvat meclisinden çıkan güzel koku için, şöyle bir mânâ vermek mümkündür:

- O güzel koku, kürre-i arzın her yanını doldurur. Bundan sonra, yerin tavanı gibi duran semaya doğru yükselir.

Melekler, o salâvattan yükselen kokuyu ruhaniyetleri yolundan alırlar. Ve.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okunan meclisten geldiğini birbirlerine söylerler.

* * *

22. Bazı haberlerde şöyle anlatıldı:

- Mü'min olan bir erkek kul, yahut mü'mine olan kadın kul; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumaya başladığı zaman: Sema kapıları ve PERDELER ona açılır. Arşa kadar, kapalı hiçbir yer kalmaz. Semalarda bulunan meleklerden eksiksiz olarak her biri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat getirir; yeryüzünde o salâvata başlayan, kadın veya erkek mü'min kul için mağfiret talebinde bulunurlar. Allahü Teâlâ'nın dilediği kadar..

Yukarıda anlatılan metin cümlede:

- PERDELER.

Diye bir kelime geçti. Bunun Arapça aslı:

- SÜRADİKAT.

Lafzıdır. Bu lafız, SÜRADİK'in çoğuludur. Türkçe mânâsı:

- **PERDELER**'dir. Bilhassa, bir şeyi bütünüyle saran PERDELER.

Demeye gelir. Burada murad olan mânâ, yüce arşı saran perdelerdir.

Şöyle rivâyet edildi:

- Yüce arşın, anlatılan mânâda altı yüz bin saran perdesi vardır. Onların her biri, ayrı bir cevherdendir. Her perdenin kalınlığı da, beş yüz senelik yoldur. Ayrıca her perdenin arası dahi, beş yüz senelik yoldur.

İşte.. yukarıda anlatılan bütün perdeler; kul Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumaya başlayınca açılır. İçinde bulunan melekler de, hem Resûlüllah'a salâvat okurlar; hem de salâvata başlayan kul kim olursa olsun, Allahü Teâlâ'dan bağışlanmasını dilerler.

* * *

23. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Bir kimseye, işin bitmesi zorlaşırsa.. bana salâvat okumayı çoğaltsın. Çünkü: Bana okunan salâvat; HÜMUM, GUMUM, KÜRUB cinsi sıkıntıları giderir. Rızıkları artırır. İşlerin hayırla bitmesini sağlar."

Bu hadis-i şerifte; **HÜMUM, GUMUM, KÜRUB** şeklinde üç kapalı kelime geçti. Bunların açılması gerekir.

Bazılarına göre: Bunlar birbirinin mânâsını pekiştiren üç kelime olup üçü de:

– Tasa ve hüzün.

Demeye gelir. Bazıları da, bunların üçü arasında fark olduğunu söylediler. Şöyle anlattılar:

HÜMUM, gelecek zamanda olacak işlere dair hüzün için söylenir.

GUMUM, ne için olursa olsun, ne zaman olursa olsun; mutlak hüzne göre kullanılan bir tâbirdir.

KÜRUB, olup biten bir işten dolayı çekilen hüzne söylenir.

Bu anlatılan cümlelerden hâsıl olan mânâ şudur:

– Bir kimsenin gamı olduğu; bir musibete uğrayıp mahzun olduğu; istikbalde çarpılmaktan korktuğu bir musibetten ötürü mahzun olduğu zaman: Salâvat-ı şerife ile meşgul olursa.. Allahü Teâlâ o kulu, okuduğu salâvat-ı şerife hürmetine, anlatılan bütün sıkıntılardan emin kılar. Derdi, gamı, hüznü kalmaz; gider.

Aslında; anlatılan bütün sıkıntılardan halâs eden, Allahü Teâlâ'dır. Ama, salâvat-ı şerife de onun kurtarmasına bir sebeptir. Salâvat-ı şerifenin anlatılan sıkıntıları kaldırması mecazidir.

Bir de, rızkın artması var ki, onu da biraz açmak gerekir. Rızkın, kısaca mânâsı şudur:

– Allahü Teâlâ'nın kuluna bir ihsânda bulunduğu; kul dahi onunla faydalandığı bir şey..

Bu arada şöyle bir şey sorabilirsin:

– Rızık ezelde mukadder olduğuna göre; onun salâvat-ı şerife ile artıp eksilmesi nasıl olur?

Bunun cevabı şudur:

– Rızık ezelde takdir olunduğu gibi; rızkın artması için, sebepler de halk olunmuştur. Kul, o sebeplere yapıştığı takdirde; takdir icabı rızkı artar.

Nitekim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden; gerek söz, gerek fiil olarak, çokça rivâyet edilmiştir ki: Rızkın artması için, çeşitli sebepler vardır; kul o sebeplere tevessül ettiği takdirde rızkı artar. Hatta, Celâleddin-i Süyutî bu hususta müstakil bir kitap yazmıştır.

Bu anlatılanların dışında, rızkın artması için çok cevaplar vardır. Tafsili bu kısa şerhe uygun düşmeyeceği için beyân etmedik.

Hâsılı: Salâvat-ı şerifeye devam edenlerin, dünya ve âhiret işleri asan olur. Dertleri ve gamları gider. Allahü Teâlâ, onların muradlarını ihsân eder, gönülleri mesrur olur.

* * *

24. Rivâyet edildiğine göre; salih zâtlardan biri, şöyle anlattı:

– Benim bir komşum vardı. NESSAH idi. Eceli geldi; vefât etti. Sonradan, onu rüyada gördüm ve sordum:

– Allahü Teâlâ sana nasıl bir muamele eyledi?

– Beni bağışladı.

هٰذا مَجْلِسٌ صُلِّيَ فِيهِ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ٢٢ ذُكِرَ فِي بَعْضِ الْاَخْبَارِ اَنَّ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ اَوِالْاَمَةَ الْمُؤْمِنَةَ اِذَا بَدَاَ بِالصَّلٰوةِ عَلٰى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فُتِحَتْ لَهُ اَبْوَابُ السَّمَاءِ وَالسُّرَادِقَاتُ حَتّٰى اِلَى الْعَرْشِ فَلَا يَبْقٰى مَلَكٌ فِي السَّمٰوَاتِ اِلَّا صَلّٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِذٰلِكَ الْعَبْدِ اَوِ الْاَمَةِ مَا شَاءَ اللّٰهُ ٢٣ وَقَالَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ عُسِّرَتْ عَلَيْهِ حَاجَةٌ فَلْيُكْثِرْ بِالصَّلٰوةِ عَلَيَّ فَاِنَّهَا تَكْشِفُ الْهُمُومَ وَالْغُمُومَ وَالْكُرُوبَ وَتُكَثِّرُ الْاَرْزَاقَ وَتَقْضِي الْحَوَائِجَ ٢٤ وَعَنْ بَعْضِ الصَّالِحِينَ اَنَّهُ قَالَ كَانَ لِي جَارٌ نَسَّاخٌ فَمَاتَ فَرَاَيْتُهُ فِي الْمَنَامِ فَقُلْتُ لَهُ مَا فَعَلَ اللّٰهُ بِكَ فَقَالَ غَفَرَ لِي فَقُلْتُ فَبِمَ ذٰلِكَ فَقَالَ

haza meclisün sulliye fihi alâ Muhammedin sallallâhü aleyhi ve sellem.

22. Zükire fiba'z'il-ahbari:

– Ennel-abd'el-mü'mine evil-emet'el-mü'minete iza bedee bis-salâti alâ Muhammedin sallallâhü aleyhi ve selleme fütihat lehu ebvab'üs-semai ves-süradiketü hatta ilel-arşi felâ yebka melekün fis-semavati illâ sallâ alâ Muhammedin ve yestağfirune lizalik'-el-abdi evil-emeti maşaallah.

23. Ve kale sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Men asüret aleyhi hacetün felyüksir bis-salâti aleyye fe inneha tekşif'ül-hümume vel-gumume vel-kürube ve tükessir'ül-erzaka ve takdil-havaic."

24. Ve an ba'z'is-salihine ennehu kale:

– Kâne li carün nessahün femate ferseytühu fil-menami fekultü lehu:

– Ma faalellâhü bike?.

Fekale:

– Gafereli.

Fekultü:

– Febime zalike.

Fekale:

* * *

– Bu, Resûlüllah'a okunan salâvat meclisinden gelen kokudur.

Bazı haberlerde şöyle anlatıldı:

– Mü'min olan bir erkek kul, yahut mü'mine olan kadın kul; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumaya başladığı zaman: Sema kapıları ve perdeler ona açılır. Arşa kadar, kapalı hiçbir yer kalmaz. Semalarda bulunan meleklerden eksiksiz olarak her biri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat getirir; yeryüzünde o salâvata başlayan, kadın veya erkek mü'min kul için mağfiret talebinde bulunurlar. Allahü Teâlâ'nın dilediği kadar.

23. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bir kimseye, işin bitmesi zorlaşırsa.. bana salâvat okumayı çoğaltsın. Çünkü: Bana okunan salâvat; hümum, gumum, kürub cinsî sıkıntıları giderir. Rızıkları artırır. İşlerin hayırla bitmesini sağlar."

24. Rivâyet edildiğine göre; salih zâtlardan biri, şöyle anlattı:

– Benim bir komşum vardı. Nessah idi. Eceli geldi; vefât etti. Sonradan onu rüyada gördüm ve sordum:

– Allahü Teâlâ, sana nasıl bir muamele eyledi?

– Beni bağışladı. Deyince, tekrar sordum:

– Hangi sebepten ötürü seni bağışladı?

(Devamı: 47. Sayfada)

Deyince, tekrar sordum:

– Hangi sebepten seni bağışladı?

Şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin adını kitaba yazdığım zaman; mutlaka O'na salâvat-ı şerife okurdum. -dille söyler; kitaba da yazardım.-

İşte, anlattığım sebepten ötürü, şânı yüce Rabbim bana öyle ihsânlar eyledi ki, onları: Mahlukattan hiçbirinin gözü görmemiştir; kulaklar onun adını duymamıştır; hiçbir insanın kalbine onların hayali de gelmemiştir.

Bu rivâyette, **NESSAH** tâbiri vardır.

Eskiden matbaalar yoktu. Hoca efendilerin, yani: Âlimlerin yazdığı kitaplar el yazısı ile çoğaltılırdı. İşte bu işi yapanlara:

–NESSAH.

Denirdi ki, onların dünyalık geçimi buydu. Onların yerini şimdi matbaalar aldı. Tam bir sanat olan el yazısına da şimdi rağbet kalmadı.[1]

* * *

25. Enes (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Hiçbirinizin imanı kemâle ermez. Taa, ben o kimsenin kalbinde; sevgi cihetiyle: Kendi özünden, malından, çocuğundan, babasından ve bütün insanlardan daha fazla yer tutmadıkça..."

Bu hadis-i şerifi rivâyet eden ENES (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hizmetinde bulunurdu. Künyesi şöyledir: Enes b. Mâlik b. Nadr Ansarî.. Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu hitabı; meclis-i saadetinde bulunan ashabına yapmıştır. Vasıtalı olaraktan da: Kıyâmete kadar gelecek bütün ümmetine şâmildir. Bu mübârek kelâmı duyan herkes, mânâsının muhatabı olur.

Burada anlatılan sevgiden murad: İhtiyarî ve aklî sevgidir.

İnsan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sevgisini her şeye tercih edecektir. İsterse nefis, bunun böyle olmasını istemesin.

Bir hastaya bak, ilâcı kötü görür; tab'an ondan nefret eder. Böyle olmasına rağmen, aklını kullanarak o ilâcı içer. Aklen, o ilâçta şifa olduğunu bildiği için, tab'ının rağmına o ilâcı isteyerek içer.

Bir mü'min bilirse ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emrettiği her şey, yasak ettiği her şey; mü'min kulun dünyasında, âhiretinde yararından veya zararından dolayı emredilmiş veya yasak olmuştur.

Yine bilirse ki: Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) ümmeti için; ana babalarından ve cümle insanlardan daha şefkatli ve daha merhametlidir.

İşte.. bütün bunlara inanarak, Resûlüllah (s.a.v.) emrini tutar; nehyinden kaçar.. hem de tam mânâsı ile.

1 Yeri geldiği için, burada; kısmen sadeleştirenin şerhi vardır.

كُنْتُ إِذَا كَتَبْتُ اسْمَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فِي كِتَابٍ صَلَّيْتُ عَلَيْهِ فَاَعْطَانِي رَبِّي مَا لَا عَيْنٌ
رَاَتْ وَلَا اُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ
٢٥ وَعَنْ اَنَسٍ اَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُؤْمِنُ اَحَدُكُمْ حَتَّى اَكُونَ اَحَبَّ
اِلَيْهِ مِنْ نَفْسِهِ وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ وَوَالِدِهِ وَالنَّاسِ
اَجْمَعِينَ ٢٦ وَفِي حَدِيثِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ
اللهُ عَنْهُ اَنْتَ اَحَبُّ اِلَيَّ يَا رَسُولَ اللهِ مِنْ كُلِّ
شَيْءٍ اِلَّا نَفْسِي الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيَّ فَقَالَ لَهُ عَلَيْهِ
الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ لَا تَكُونُ مُؤْمِنًا حَتَّى اَكُونَ
اَحَبَّ اِلَيْكَ مِنْ نَفْسِكَ فَقَالَ عُمَرُ وَالَّذِي اَنْزَلَ
عَلَيْكَ الْكِتَابَ لَاَنْتَ اَحَبُّ اِلَيَّ مِنْ نَفْسِي
الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيَّ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ

– Küntü iza ketebtü isme Muhammedin sallallâhü aleyhi ve selleme fi kitabin salleytü aleyhi fea'tani Rabbi malâaynün raet velâ üzünün semiat velâ hatare alâ kalbi beşerin.

25. Ve an Enesin ennehu kale kale Resûlüllahi sallallâhü aleyhi ve sellem:

– "Lâyü'minü ehadüküm hatta ekûne ehabbe ileyhi min nefsihi ve malihi ve veledihi ve validihi ven-nasi ecmain."

26. Ve fihadisi Ömer'ebn'il-hattab radiyellâhü anhü:

– Ente ehabbü ileyye yâ resûlellahi min külli şey'in illâ nefsiyelleti beyne cenbeyye.

Fekale lehu aleyhissalâtü vesselâm:

– "Lâtekûnü mü'minen hatta ekûne ehabbe ileyke min nefsike."

Fekale ÖMERÜ:[1]

– Vellezi enzele aleyk'el-kitabe leente ehabbü ileyye min nefsiyelleti beyne cenbeyye.

Fekale resûlüllahi sallallâhü...

* * *

Şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin adını kitaba yazdığım zaman; mutlaka O'na salâvat-ı şerife okurdum.

İşte anlattığım sebepten ötürü şânı yüce Rabbım, bana öyle ihsânlar eyledi ki, onları: Mahlukattan hiçbirinin gözü görmemiştir; kulaklar onun adını duymamıştır; hiçbir insanın kalbine onların hayali de gelmemiştir.

25. Enes (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Hiçbirinizin imanı kemâle ermez. Tâ, ben o kimsenin kalbinde; sevgi ciheti ile: Kendi özünden, malından, çocuğundan, babasından ve bütün insanlardan daha fazla yer tutmadıkça."

26. Hazret-i Ömer b. Hattab'ın (r.a.) rivâyet ettiği bir hadis-i şerif vardır. Bir defasında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, iki kaburgam arasında bulunan nefsim hariç; seni her şeyden fazla severim. Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Yâ Ömer, ben sana anlattığın nefsinden daha sevgili olmadıkça, tam kâmil bir mü'min olamazsın." Hazret-i Ömer (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu cana işleyen kelâmını işitince, şöyle dedi:

– Sana Kur'ân-ı Kerîm'i inzal buyuran Yüce Allah hakkı için; sen bana: İki kaburgam arasında bulunan nefsimden daha sevgilisin.

(Devamı: 51. Sayfada)

1 Arapça aslında ÖMERE, diye gelir; yanlıştır.

Sonra onu, cümle yaratılmışlara tercih eder. Tam imanın iktizası budur.

Bu anlatılan, imanın ilk derecesidir. Ama, biraz daha ilerleyip imanda tam kemâli bulduktan sonra, insan, nefsanî tab'ını aklına tâbi kılar. ve.. her hal ü kârda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, itaat etmeye başlar; her şeyden çok onu sever.

Burada bir misal verelim. Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, harb ve kıtal emri verdiği zaman, nefsi bunu istemeyebilir. Buna rağmen, Resûlüllah (s.a.v.) emrettiği için, harb ve kıtala yönelmedikçe imanda kemâl bulamaz.

Mal işinde de, aynı sevgiyi ve bağlılığı göstermek gerekir. Diyelim ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– Şu malı şu yere harca.

Diye emretmiştir. Bu emri alan kimsenin malı: Kendine göre kıymetlidir. Tabiatı icabı o malı, emredilen yere harcamaz. Bütün bu isteksizliğe rağmen malını Resûlüllah'ın emri yolunda harcamadıkça, imanı kemâle ermez.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, malı başta saydı; çünkü: mal, candan bir parça gibidir.

Hasılı: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olan sevgi ana baba da dahil: her şeyden ileri olacaktır. Şöyle bir misal verelim:

Bir kimsenin çocuğu, anası veya babası; düşman cephesinde yer aldığı zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onlara karşı çarpışma emrini verir de; o kimse bu emre uymazsa, iman bakımından kemâle ermez. İnsan, imanının kemâle ermesi için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sevgisini, onlara tercih edecektir. İnsan, tabiatı icabı olarak: Onlara eza ve cefa olmasını istemez; ama imanın kemâle ermesi için tabii arzusunu kırmalıdır.

Metinde geçen hadis-i şerif, Sehliye nüshasında, yalnız BABA lafzı ile anlatılmıştır. Burada murad olan mânâ: Cins'tir, bu sebepten, hem anaya, hem de babaya şâmildir.

İnsan, hiçbir şekilde, nefsin hevasına ve onun tabii sevgisine itibar etmemelidir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hadis-i şerifinden çıkan mânâ budur ve şöyle anlatmaktadır:

– İnsan, nefsine ve onun icabı tabii arzulara itibar etmeden; beni hepsine tercih edip tam muhabbet göstererek, itaatla emrime boyun eğmedikçe, imanı kemale ermez.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emrine itaat edip tam sevmenin alâmeti vardır. Meselâ: Onun sünnet-i seniyyesine, güzel fiillerine, ahlâk-ı hamidesine uymaktır. Onun ism-i şerifini işittiği zaman, salâvat okuyup tazim etmektir.

Ve.. O'na her daim salâvat okumak; Mahabbet alâmetlerinden sayılır.

Allahım, bize onun sevgisini; ashabının, ehl-i beytinin ve zürriyetinin sevgisini nasip eyle. Âmin!.

* * *

26. Hazret-i Ömer'in (r.a.) rivâyet ettiği bir hadis-i şerif vardır. Bir defasında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dedi:

- Yâ Resûlellah, iki kaburgam arasında bulunan nefsim hariç; seni her şeyden fazla severim.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Yâ Ömer, ben, sana anlattığın nefsinden daha sevgili olmadıkça, tam kâmil bir mü'min olamazsın."

Hazret-i Ömer, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu cana işleyen kelâmını işitince şöyle dedi:

- Sana Kur'ân-ı Kerîm'i inzal buyuran Yüce Allah hakkı için, sen bana: İki kaburgam arasında bulunan nefsimden daha sevgilisin.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Ya Ömer, şu anda imanın tam kemalini budu.

Bu hadis-i şerif, Buhârî'de vardır; Abdullah b. Hişam'dan rivâyet edildiğini çıkarıp anlatmıştır. Allah ondan râzı olsun.

Hazret-i Ömer'in (r.a.) burada:

- İki kaburgam arasında bulunan nefsim.

Demesinden muradı:

- Canım.

Demektir. Hazret-i Ömer (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, canından daha fazla sevdiğini böylece anlatmış oluyor. Resûlüllah (s.a.v.) ise.. ona imanının kemâle ermiş olduğunu müjdeliyor.

* * *

27. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle soruldu:

- Ne zaman, kâmil bir mü'min olurum?

Bir başka rivâyette ise, şöyle soruldu:

- Ne zaman, sadık bir mü'min olurum?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun bu sorusunu şöyle cevaplandırdı:

- "Allahü Teâlâ'yı sevdiğin zaman.."

- Allahü Teâlâ'yı nasıl sevebilirim?

Diye sorulduğu zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Allahü Teâlâ'nın Resûlü'ne tâbi olursan; onun sünnetine göre amel işlersen; onun sevgisine göre seversen; onun buğzuna göre buğzedersen; dostluğuna bakarak dost; düşmanlığına bakarak düşman olursan.

İnsanlar, iman cihetinden değişik derece alırlar. Onların bu dereceleri bana olan sevgileriyle ölçülür.

Yine, insanların kâfir olanları da küfürde değişik durumdadırlar. Onların küfürde şiddetli olanları ile, diğerleri bana karşı buğzları ile belli olurlar.

Dikkat edin: O'NA mahabbeti olmayanın imanı yoktur.
Dikkat edin: O'NA mahabbeti olmayanın imanı yoktur.
Dikkat edin: O'NA mahabbeti olmayanın imanı yoktur."

Bu hadis-i şerifte, soran belli omadığı için; meçhul kalmış:

– Soruldu..

Lafzı ile anlatılmıştır. Ancak, soran kimsenin ashabdan biri olduğu sabittir.

Bu hadis-i şerifin sonunda üç kere:

– "Dikkat edin."

Cümlesi kullanılmıştır ki, bu: İşin önemini anlatır. Ayrıca:

– "O'NA."

Lafzından, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kasd edilmektedir.

Bu hadis-i şerifte, bilhassa iki husus önemlidir:

a) Allah sevgisi..

b) Allah Resûlü'nün sevgisi..

Bunları biraz açalım. Şöyle ki:

Allah sevgisinin ifade ettiği mânâ şudur: Onu şirkten, acizlikten, noksan sıfatlardan, onun şânına lâyık olmayan her türlü yersiz vasıflardan münezzeh bilmek ve ona göre amel etmektir. Ayrıca, onun üluhiyetine yakışır biçimde, tevhid edip, sıfat-ı sübutiyesine uyar şekilde itikad etmektir. Bir mü'min böyle yaptıktan sonradır ki: İmanda kemâl bulur; doğru olur.

Allah sevgisinin yolu: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden geçer. Allahü Teâlâ'nın nasıl seveceği Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden öğrenilecektir. Bunun için de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetine uymak gerekir. O'na uymak için de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi candan sevmek icab eder.

İşte.. Allah ve Resûlü'nün sevgisi budur ve hadis-i şerifte özetle anlatılmıştır.

İman sahibi, imanda kemâl buldukça, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetine tâbi olur; onu çok çok sever. Dolayısıyla, Allahü Teâlâ'yı sevmiş olur.

Küfür ehline gelince.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize buğuzlar arttıkça, küfürleri katmerli olur; dolayısiyle, Allahü Teâlâ'dan uzaklaşırlar.

* * *

28. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize soruldu:

– Bir mü'mini görürüz ki, HUŞUU tamdır; bir mü'mini de görürüz ki, huşuu yoktur. Bunun sebebi nedir?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu mânâyı şöyle anlattı:

– "İmanında halâvet bulan huşu sahibi olur; imanında HALÂVET bulmayan huşu sahibi olmaz."

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَلْاٰنَ يَا عُمَرُ تَمَّ إِيمَانُكَ ٢٧ وَقِيلَ
لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَتَى اَكُونُ
مُؤْمِنًا وَفِي لَفْظٍ اٰخَرَ مُؤْمِنًا صَادِقًا قَالَ إِذَا اَحْبَبْتَ
اللهَ فَقِيلَ وَمَتَى اُحِبَّ اللهَ قَالَ إِذَا اَحْبَبْتَ رَسُولَهُ
فَقِيلَ وَمَتَى اُحِبُّ رَسُولَهُ قَالَ إِذَا اتَّبَعْتَ طَرِيقَتَهُ
وَاسْتَعْمَلْتَ سُنَّتَهُ وَاَحْبَبْتَ بِحُبِّهِ وَاَبْغَضْتَ
بِبُغْضِهِ وَوَالَيْتَ بِوِلَايَتِهِ وَعَادَيْتَ بِعَدَاوَتِهِ
وَيَتَفَاوَتُ النَّاسُ فِي الْإِيمَانِ عَلَى قَدْرِ تَفَاوُتِهِمْ فِي
مَحَبَّتِي وَيَتَفَاوَتُونَ فِي الْكُفْرِ عَلَى قَدْرِ تَفَاوُتِهِمْ فِي
مَحَبَّتِي وَيَتَفَاوَتُونَ فِي الْكُفْرِ عَلَى قَدْرِ تَفَاوُتِهِمْ فِي
بُغْضِي اِلَّا لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا مَحَبَّةَ لَهُ اِلَّا لَا إِيمَانَ
لِمَنْ لَا مَحَبَّةَ لَهُ اِلَّا لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا مَحَبَّةَ لَهُ ٢٨
وَقِيلَ لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَرَى

aleyhi ve sellem:

– "El-ane ya Ömerü temme imanüke."

27. Ve kîle liresûlillâhi sallallâhü aleyhi ve sellem:

– Meta ekûnü mü'minen?.

Ve filafzin âhare: Mü'minen sadıkan. Kale: "İza alıbebtellâhe." Fakîle: Ve meta uhibbullâhe?. Kale: "İza ahbebte Resûlehu." Fakîle: Ve meta uhibbü Resûlehu. Kale: "İzette-ba te tarikatehu vesta'melte sünnetehu ve ahbebte bihubbihi ve abğazte bibuğzihi ve valeyte bivilâyetihi ve adeyte bi-adavetihi ve yetefavet'ün-nasü fil-imani alâ kaderi tefavütihim fi mahabbeti ve yetefavetune fil-küfri alâ kaderi tefavütihim fi-buğzî elâ lâimane limen lâmahabbete lehu elâ lâimane limen lâmahabbete lehu elâ lâimane limen lâmahabbete lehu."

28. Ve kîle liresûlillâhi sallallâhü aleyhi ve sellem:

– Nera .....

* * *

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Yâ Ömer, şu anda imanın tam kemâlini buldu."

27. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle soruldu:

– Ne zaman, kâmil bir mü'min olurum?.

Bir başka rivâyette ise, şöyle soruldu:

– Ne zaman sadık bir mü'min olurum?.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onun bu sorusunu şöyle cevaplandırdı:

– "Allahü Teâlâ'yı sevdiğin zaman."

– Allahü Teâlâ'yı ne zaman sevebilirim?.

Diye sorulduğu zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Allahü Teâlâ'nın Resûlünü sevdiğin zaman."

– Allahü Teâlâ'nın Resûlünü ne zaman sevebilirim?.

Diye sorulunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Allahü Teâlâ'nın Resûlüne tâbi olursan; onun sünnetine göre amel işlersen; onun sevgisine göre seversen; onun buğzuna göre buğzedersen; dostluğuna bakarak dost, düşmanlığına bakarak düşman olursan. İnsanlar, iman cihetinden değişik derece alırlar. Onların bu dereceleri bana olan sevgileriyle ölçülür.

Yine, insanların kâfir olanları da değişik durumdadırlar. Onların küfürde şiddetli olanları ile, diğerleri bana karşı buğuzları ile belli olurlar.

Dikkat edin: O'na mahabbeti olmayanın imanı yoktur.

Dikkat edin: O'na mahabbeti olmayanın imanı yoktur.

Dikkat edin: O'na mahabbeti olmayanın imanı yoktur."

(Devamı: 53. Sayfada)

Tekrar soruldu:

- Bu halâvet nasıl bulunur nasıl erilir, nasıl kazanılır?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

- "Allah sevgisinde doğru olmakla.."

Yine soruldu..

- Allah sevgisi nasıl bulunur veya nasıl kazanılır?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bunu da şöyle anlattı:

- "Allah'ın Resûlü'ne sevgi ile..

Allahü Teâlâ'nın rızâsını ve Resûlü'nün rızâsını onlara sevgi beslemekte arayınız."

Burada geçen soru, sahabe-i kiram tarafından sorulmuştur. Onlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin meclisinde bulunmakla şerefyab olmuşlardır. Risalet kaynağından feyz almışlardır. Allah onlardan râzı olsun.

Onlar daima nâil oldukları mânâların, daha açılmasını isterlerdi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kelâmındaki mânâ derinliğine daha çok dalmak ister, bütün incelikleri sorarlardı. İşte, bu da o çeşit sorulardan biridir.

Burada anlatılması gereken bir husus da **HUŞU'**dur.

HUŞU: Kalbde Allah korkusudur. Allah'a ibâdet ve taatta gösterdiği zilletteki huzura ve sükûnete verilen bir isimdir.

Burada bir husus sorulabilir; şöyle denir:

- **HUŞU,** kalbde Allah korkusundan meydana gelen huzur, ilâhi kuvvet önünde ezildiğini bilmek ve böylece sükûnet bulmaktır. Bütün bunlar batınî şeylerdir. Bunlar nasıl bilinir? Bunlara nasıl vâkıf olunur? Ki:

- Bir mü'mini görürüz ki, HUŞUU tamdır.

Denildi ve sebebi soruldu.

Bu soruyu şöyle cevaplayabiliriz:

- **HUŞU,** batınî bir iştir; kalbî bir vasıftır. Bu sebepten O'na ıttıla kolay olmaz. Ama onun eserleri, zâhirî duygularda belli olur.

Meselâ: Konuşurken, yumuşak konuşur; bakması caiz olmayan şeylere gözünü yumar; dilini, faydasız sözleri söylemekten korur; kendisinden yaşlı kimselere saygı gösterir, ikram eder; kendisinden küçüklere, zayıflara, fakirlere merhamet eder; Hak Teâlâ'nın bütün mahlukuna şefkat gösterir.

Anlatılanın aksine **HUŞUU** olmayan mü'min ise; sert konuşur. Çekinmeden her yana bakar. Diline geleni söyler. Küçük bilmez; büyük bilmez. Hiç kimseye saygısı yoktur. Şefkati yoktur. Nefsanî arzusu peşine düşüp gider.

Ancak.. bütün bu anlatılanlara rağmen, imanın aslına göre her iki mü'min de iman bahsinde müşterektir. Ama, birbirine uymayan yanlarının sebebi de gizlidir. İşte.. bunlar bir sırdır ki, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu sırların perdesini açabilir.

مُؤْمِنًا يَخْشَعُ وَمُؤْمِنًا لَا يَخْشَعُ مَا السَّبَبُ فِي ذٰلِكَ فَقَالَ مَنْ وَجَدَ لِإِيمَانِهِ حَلَاوَةً خَشَعَ وَمَنْ لَمْ يَجِدْهَا لَمْ يَخْشَعْ فَقِيلَ بِمَ تُوجَدُ أَوْ بِمَ تُنَالُ وَتُكْتَسَبُ قَالَ بِصِدْقِ الْحُبِّ فِي اللّٰهِ فَقِيلَ وَبِمَ يُوجَدُ حُبُّ اللّٰهِ أَوْ بِمَ يُكْتَسَبُ فَقَالَ بِحُبِّ رَسُولِهِ فَالْتَمِسُوا رِضَاءَ اللّٰهِ وَرِضَاءَ رَسُولِهِ فِي حُبِّهِمَا ٢٩ وَقِيلَ لِرَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ آلُ مُحَمَّدٍ الَّذِينَ أُمِرْنَا بِحُبِّهِمْ وَإِكْرَامِهِمْ وَالْبُرُورِ بِهِمْ فَقَالَ أَهْلُ الصَّفَاءِ وَالْوَفَاءِ مَنْ أَمَنَ بِي وَأَخْلَصَ فَقِيلَ وَمَا عَلَامَاتُهُمْ فَقَالَ إِيثَارُ مَحَبَّتِي عَلَى كُلِّ مَحْبُوبٍ وَاشْتِغَالُ الْبَاطِنِ بِذِكْرِي بَعْدَ ذِكْرِ اللّٰهِ وَفِي أُخْرَى عَلَامَتُهُمْ إِدْمَانُ ذِكْرِي وَالْإِكْثَارُ

..... mü'minen yahşau ve mü'minen lâyahşau mes-sebebü fizalike?. Fekale:

– "Men vecede liimanihi halâveten haşaa ve men lem yecidha lemyahşa."

Fe kîle bime tucedü ev bime tünalü ve tüktesebü kale:

– "Bisıdk'ıl-hubbi fillâhi."

Fekîle ve bime yucedü hubbüllâhi ev bime yüktesebü fekale:

– "Bihubbi resûlihi feltemisu rızâellâhi ve rızâe resûlihi fi hubbihima."

29. Ve kîle liresûlillâhi sallallâhü aleyhi ve sellem:

– Men âlü Muhammed'in-illezi ümirna bihubbihim ve ikramihim vel-büruri bihim fekale:

– "Ehl'üs-safai vel-vefai men amene bi ve ahlasa."

Fekîle ve maalâmatühüm fekale:

– "İsarü mahabbeti alâ külli mahbubin veştiğal'ül-batını bi zikri ba'de zikrillâhi."

Ve fiuhra:

– "Alâmetühüm idmanü zikri vel-iksarü .....

* * *

28. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize soruldu:

– Bir mü'mini görürüz ki, huşuu tamdır; bir mü'mini de görürüz ki, huşuu yoktur. Bunun sebebi nedir?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu mânâyı şöyle anlattı:

– "İmanında halâvet bulan huşu sahibi olur; imanında halâvet bulmayan huşu sahibi olmaz." Tekrar soruldu:

– Bu halâvet nasıl bulunur veya nasıl erilir, nasıl kazanılır?.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

– "Allah sevgisinde doğru olmakla.." Yine soruldu:

– Allah sevgisi nasıl bulunur veya nasıl kazanılır?.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bunu da şöyle anlattı:

– "Allah'ın Resûlüne sevgi ile..

Allahü Teâlâ'nın rızâsını ve Resûlü'nün rızâsını onlara sevgi beslemekte arayınız."

29. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle soruldu:

– Muhammed'in (s.a.v.) Âl'i kimlerdir. Onları sevmek, onlara ikram etmek emri bize verildi. Haklarına riâyet vazifesi aldık.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

– "Onlar, safa vefâ ehlidir. Bana iman edip ihlâs sahibi olanlardır."

(Devamı: 59. Sayfada)

İşbu sebepten ötürüdür ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

– Bu sırları bize anlatınız.

Mânâsını taşıyan sorularını sormuşlardır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ise bu sırrı imanda **HALÂVET** babına almıştır.

– HALÂVET.

Lafzı, TAD olarak anlatılır. Yani: İMAN TADI..

İMAN TADI, şu mânâda anlatılır:

– İman nimeti dışında kalan sair zâhirî nimetlerinde ne gibi bir sıkıntı olursa olsun; bir mü'min tasa ve hüzün göstermez.

Meselâ: Fakre düşer; maddî sıkıntısı artar, gücü azalır; daha başka türlü hastalıklara müptelâ olur. Ama, bu hallerin hiçbiri, imanına zarar vermediği için, önem vermez. Halk arasında; ne kadar hor, hakir, zelil, miskin görülürse görülsün.. hiçbiri için elem duymaz. Bilhassa iman nuru ile münevver ve İsâm şerefi ile müşerref olduğu için:

– İman nurunu bulmuşum; İslâm şerefine ermişim.

Diyerek, kalben mesrur olur. Daima Allah'a şükreder, hamd eder.

İMAN TADI olmayan ise.. anlatılanın tam aksinedir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu iman tadının kazanılmasını: Allah ve Resûlü'nün sevgisine bağlamıştır. Bilhassa, Allah sevgisini Resûlü'nün sevgisine bağlamıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olan sevgi: Sözde ve işte onun sünnetine uyup onun tuttuğu yolda gitmektir. Zâhiren ve bâtınen tam mânâsı ile onun emirlerine boyun eğmektir.

İşte.. böyle bir kuldur ki: Allah sevgisini kazanır; onun rızâsına nâil olur.

Bütün bu anlatılanlardan sonra.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, işi sevgiye bağlanmaktadır. Yani: Allah'ın ve Resûlü'nün rızâsını kazanmak isteyen onları sever.

Allah'ı seven, onun emrini tutar; yasaklarından çekinir. Bunun için de onun rızâsını kazanır.

Resûlü'nü seven, onun yolunda gider; sünnetine tâbi olur. Dolayısiyle Allah'ın rızâsını kazandığı gibi, Resûlü'nün de rızâsını kazanmış olur.

Bazıları:

– "Allahü Teâlâ'nın rızâsını ve Resûlü'nün rızâsını onlara sevgi beslemekte arayınız."

Cümlesini, Resûlüllah'ın kelâmı olmayıp, müellif merhumun bir cümlesi saymışlardır. Ama bu, Resûlüllah'ın kelâmı bir hadis-i şeriftir.

Fasî'nin şerhinde ve diğerlerinde böyledir.

* * *

29. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle soruldu:

- Muhammed'in (s.a.v.) ÂL'i kimlerdir? Onları sevmek ve onlara ikram etmek emri bize verildi; haklarına riâyet vazifesi aldık.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

- "Onlar safa, vefa ehlidir. Bana iman edip ihlâs sahibi olanlardır."

Tekrar soruldu:

- Onların belli alâmetleri nelerdir?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

- "Benim sevgimi, sevilen her şeye tercih etmek; kalbin, Allah'ı zikirden sonra benim zikrimle meşgul olması."

Bir başka rivâyette; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların alâmetini şöyle anlattı:

- "Beni anmaya devamla, bana çokça salâvat okumaktır."

Burada, daha çok şu âyet-i kerîmenin tefsiri sorulmaktadır:

- "De ki; ben bu tebliğ işime, AKRABALIĞA sevgiden başka bir mükâfat istemiyorum." (42/23)[1]

Bilhassa, burada zikri geçen AKRABALIK, üstte anlatılan ÂL mânâsınadır; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bunun tefsiri sorulmakta, açıklanması istenmektedir. Ayrıca, bu âyet-i kerîmede onlara ikram edip haklarında iyi davranmak emri vardır. Bu hususlar pek çok hadis-i şeriflerle anlatılmıştır.

İmam-ı Süyutî (rh.) ehl-i beyt hakkında müstakil bir risale yazmıştır. Adı: İHYAÜL-MEYYİT BİFEZAİLİ EHL'İL-BEYT.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onları şöyle anlatmaktadır:

- "Onlar safa ehlidir."

Yani: Sırları nefsanî kederlerden yana temizdir. Gönüllerinde ağyar yoktur.

Daha açık mânâsı ile: Kalbleri safi ve halis olup tam mânâsı ile Allah'ın rızâsını tercih ederek alır ona yapışırlar. Başka bağları yoktur.

Onlar verdikleri sözde dururlar; yaptıkları ahde vefa gösterirler.

Bu hadis-i şerifte, imandan sonra ihlâs üzerinde durulmaktadır. Bir kimse:

- ŞEHÂDET EDERİM Kİ, ALLAH'TAN BAŞKA İLÂH YOKTUR. (EŞHEDÜ EN LÂ İLÂHE İLLALLAH.)

Deyince iman eder. İhlâsını şu ikrarı ile yapar:

- Yâ Rabbi, benim Rabbim ancak sensin. Ben senin kulunum. Cümle emirlerine itaat ettim. Bütün yasaklarından da kaçtım.

Bundan sonra, Allah'ın Resûlü'ne de imanını açıklar:

- ŞEHÂDET EDERİM Kİ, MUHAMMED ALLAH'IN RESÛLÜ'DÜR. (VE EŞHEDÜ ENNE MUHAMMEDEN RESÛLÜLLAH.)

1 Bu âyet-i kerîme metinde değildir; şerhte geçer.

Bu şehâdeti ile de, şu mânâyı anlatmak ister:

– Allah'ın Resûlü'nü tasdik ederim. Yüce Hak katından getirdiği cümle şeylere inandım, iman getirdim. Hepsine karşı itaatım vardır. O yüce emirler önünde boynum eğiktir.

Bütün bu mânâlar anlatılıyor ki: Sağlam şeriat üzere amel edip bu yolda yaptığı ahde sadakati gösterenler, Resûlüllah (s.a.v.) ÂL'idir.

İşte Resûlüllah (s.a.v.) bu mânâyı anlattı.

ÂL ehlini soran kimse üstte anlatılanlarla yetinmedi. Çünkü iman ve ihlâs batınî sırlardır; kalbî fiillerdir. Bu sebepten, onlara muttali olmak mümkün değildi. İşte anlatılan sebepten ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize onların zâhirî alâmeti soruldu. Yani:

– Onların safa ve vefa ehli olduklarını ne ile bilelim?

Demek istediler. Bunun için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendi sevgisinin her şeyin üstünde tutulmasını istedi. Geniş mânâsı ile şöyle anlattı:

– Nefsi, malı, çocukları, ana babası, ehli ayali ve kendisine tâbi olanların sevgisinin üstünde, benim sevgim olmalıdır. Tabiatı icabı, anlatılanlar her ne kadar insanın sevdiği şeyler ise de, aklını ve seçme kabiliyetini kullanarak; benim sevgimi cümlesinden üstün tutmalı ve hepsinden ileri bilmelidir. Onların sevgisinden önce, beni sevmeyi bilmelidir.

Bu mânâda, Hz. Ömer (r.a.) şöyle anlatıldı:

– Hz. Ömer'in (r.a.) hilafeti zamanında yapılan bir gazada çokça mal hâsıl olmuştu. Onları dilediği kimselere dağıtıyordu. O dağıtılan maldan Üsame b. Zeyd'e (r.a.) beş bin dirhem verdi; kendi oğlu Abdüllah'a (r.a.) iki bin dirhem verdi. Bunun üzerine, Abdüllah (r.a.) sordu:

– Ben, senin öz oğlunum. Ayrıca, vaki olan bütün gazalarda bulundum. Halbuki Üsame benim kadar gazaya katılmadı. Onu, bana tercih edip daha fazla ihsânda bulunmanın sebebi nedir? Bu işin sırrı ve hikmeti nedir?

Hz. Ömer (r.a.) oğluna şu cevabı verdi:

– Ben şunu biliyorum; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Üsame hakkında şöyle buyurdu:

– "Üsame, bana insanların en sevgilisidir."[1]

Her ne kadar sen benim gözümün nuru sevgili oğlum isen de, Üsame de Resûlüllah (s.a.v.) sevgilisidir. Resûlüllah (s.a.v.) bir mahabbet nişanı olarak, onu tercih ettim; sana verdiğimden daha fazla verdim.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Âl'in bir alâmetini de: Kendisini çokça anmak şeklinde anlattı.

1 Bu hadis-i şerif metinde değil; şerhte geçer.

Böyledir; çünkü insan Sevdiğini çokça anar.

İşte.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, safa ve vefa ehli olan Âl'i, anlatılan vasıfta olan kimselerdir.

Allahım Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Muhammed'e salât eyle; selâm eyle.. Hem de zâtının kemâl nihayetsizliği kadar.. Ve.. onun, sonsuz kemâl derecesi kadar..

* * *

30. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sohbeti ile şerefyab olanlardan biri tarafından şöyle soruldu:

- Yâ Resûlellah, sana iman etmekte en sağlamı kimdir?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Beni görmediği halde bana iman etmiştir. O: İçinden coşan bir şevkle, bana olan mahabbetindeki sadakatle bana iman eden bir mü'mindir. Onun alâmeti şudur: Beni görmeyi o kadar arzu eder ki, görme imkânı olsa neyi varsa uğrumda fedaya hazırdır."

Bir başka rivâyette ise şöyledir:

- "Onun yer dolusu altını olsa, beni görmek için; gerçekten harcar. Çünkü: Bana hakkıyle iman etmiş ve bana sevgisinde halis olmuştur."

Mü'minler, imanın aslında aynıdırlar. Ancak, kendi kuvvet ve zaafları itibarı ile, ayrı ayrıdırlar. Nitekim Sahih-i Müslim'de buna dair bir rivâyet vardır. Ve meâlen şöyledir:

- "Kavi mü'min hayırlıdır; celâl sahibi Yüce Allah'ın rızâ-i şerifine daha yakındır. Zayıf mü'minde hayırlı olup, cümle hayırda ileridir."[1]

Rivâyete göre: Kavi mü'minin kim olduğunun sorulması da, bu hadis-i şerif üzerine vaki olmuştur.

Burada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iman, anlatılmaktadır ki, mânâsı şudur:

- Resûl olduğumu ikrar; nübüvvetimi, getirdiğim Kur'ân-ı Azimüşşanı tasdik edip inandı ve kabul etti. Sünnetime, hadisime inandı; kabul etti.

Bilindiği gibi, iman kalbdedir; İslâm ise.. zâhirî amelle belli olur. Aslında ikisi de bir mânâyadır. Bu sebeptendir ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o mü'minin zâhirdeki alâmetini de saydı. O mü'minin, Resûlüllah uğruna şöyle diyeceğini anlattı:

- Onun cemalini görme imkânı olsaydı; canımı ve malımı uğrunda feda ederdim.

İşte.. kavi, kâmil mü'min kulun vasfı..

* * *

31. Ashab-ı kiram tarafından, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle soruldu:

- Yâ Resûlellah, sizden sonra gelenlerden, size salâvat-ı şerife okuyanlar için, görüşünüz nedir? Bir de sizin gıyabınızda salâvat-ı şerife okuyanlar

1 Yukarıdaki cümleden de anlaşılacağı üzere, bu kısım metinde değil; şerhte vardır.

için ne dersiniz? Bu iki zümre ümmetin hali nasıl olacak? Sana göre nasıl olacaklar?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu soruyu şöyle cevapladı:

– "Bana mahabbeti olanların okuduğu salâvatı bizzat duyarım; kendilerini de tanırım. Bunlardan başkalarının salâvatı da bana vasıtalı arz olunur."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, burada iki husus sorulmaktadır:

a) Asr-ı saadette yaşadığı halde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gıyabında, kendisine salâvat-ı şerife okuyanların durumu..

b) İleride gelecek ümmetten Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okuyanların durumu..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, burada asr-ı saadette yaşayıp, gıyabında salâvat-ı şerife okuyanlarla, gelecek zamanda salâvat-ı şerife okuyanların durumu ayırt etmedi. Sadece: Tam mahabbet, şevk, safa ve vefa ehli ile bunların dışında kalanları ayırdı. Böylece, iki zümre arasında, her mânâda büyük bir fark olduğunu belirtti; özetle şöyle anlattı:

a) Şevk, mahabbet, safa ve vefa ehlinin salâvatını bizzat duyarım. Bunun için arada vasıta yoktur. Kendilerini de tanırım.

b) Bu vasfı olmayan ümmetimin bana okuduğu salâvat ise.. vasıtalı arz olunur.

Bundan da anlaşılıyor ki: İki zümre arasında büyük fark olduğu gibi; okudukları salâvat-ı şerifelerde de büyük fark vardır.

* * *

DELÂİL'ÜL-HAYRAT şerhinin SEHLİYE nüshasında anlatılan salâvat-ı şerifelerin fazileti burada biter. Ancak bazı nüshalarda, yukarıda anlatılanların sonunda şu salâvat-ı şerife vardır:

– Allahü Teâlâ, resûllerin imamı, nebilerin hatemi Efendimiz Muhammed'e salât eylesin. Keza, onun âline ve ashabına da..

Ve O'na: Tam mânası ile selâm eylesin.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun.

* * *

مِنَ الصَّلٰوةِ عَلَيَّ ٣٠ وَقِيلَ لِرَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنِ الْقَوِيُّ فِي الْإِيمَانِ بِكَ فَقَالَ مَنْ اٰمَنَ بِي وَلَمْ يَرَنِي فَاِنَّهُ مُؤْمِنٌ بِي عَلٰى شَوْقٍ مِنْهُ وَصِدْقٍ فِي مَحَبَّتِي وَعَلَامَةُ ذٰلِكَ مِنْهُ اَنَّهُ يَوَدُّ رُؤْيَتِي بِجَمِيعِ مَا يَمْلِكُ وَفِي اُخْرٰى مِلْءَ الْاَرْضِ ذَهَبًا ذٰلِكَ الْمُؤْمِنُ بِي حَقًّا وَالْمُخْلِصُ فِي مَحَبَّتِي صِدْقًا ٣١ وَقِيلَ لِرَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَرَاَيْتَ صَلٰوةَ الْمُصَلِّينَ عَلَيْكَ مِمَّنْ غَابَ عَنْكَ وَمَنْ يَاْتِي بَعْدَكَ مَا حَالُهُمَا عِنْدَكَ فَقَالَ اَسْمَعُ صَلٰوةَ اَهْلِ مَحَبَّتِي وَاَعْرِفُهُمْ وَتُعْرَضُ عَلَيَّ صَلٰوةُ غَيْرِهِمْ عَرْضًا

م

mines-salâti aleyye."

30. Ve kîle liresûlillâhi sallallâhü aleyhi ve sellem:

– Men'il-kaviyyü fil-imani bike?.

Fekale:

– "Men amene bi ve lemyerani feinnehu mü'minün bi alâ şevkin minhü ve sıdkın fimahabbeti ve alâmetü zalike minhü ennehu yeveddü rü'yeti bicemii ma yemlikü."

Ve fiuhra:

– "Mil'el-arzi zeheben zalikel-mü'minü bi hakkan vel-muhlisu fi mahabbeti sıdkan."

Ve kîle liresûlillâhi sallallâhü aleyhi ve sellem:

– Eraeyte salâtel-musalline aleyke mimmen ğabe anke ve men ye'ti ba'deke ma halühüma indeke?.

Fekale:

– "Esmeu salâte ehl-i mahabbeti ve a'rifühüm ve tu'razu aleyye salâtü ğayrihim arzan."

* * *

Tekrar soruldu:

– Onların belli alâmetleri nelerdir?.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

– "Benim sevgimi, sevilen her şeye tercih etmek; kalbin, Allah'ı zikirden sonra benim zikrimle meşgul olması." Bir başka rivâyette, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onların alâmetini şöyle anlattı:

– "Beni anmaya devamla, bana çokça salâvat okumaktır."

30. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sohbeti ile şerefyap olanlardan biri tarafından şöyle soruldu:

– Yâ Resûlellah, sana iman etmekte en sağlamı kimdir?.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Beni görmediği halde bana iman etmiştir. O: İçinden coşan bir şevkle, bana olan mahabbetindeki sadakatle bana iman eden bir mü'mindir. Onun alâmeti şudur: Beni görmeyi o kadar arzu eder ki, görme imkânı olsa neyi varsa uğrumda fedaya hazırdır." Bir başka rivâyette ise, şöyledir:

– "Onun yer dolusu altını olsa, beni görmek için; gerçekten harcar. Çünkü: Bana hakkıyla iman etmiş ve bana sevgisinde halis olmuştur."

31. Ashab-ı kiram tarafından, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle soruldu:

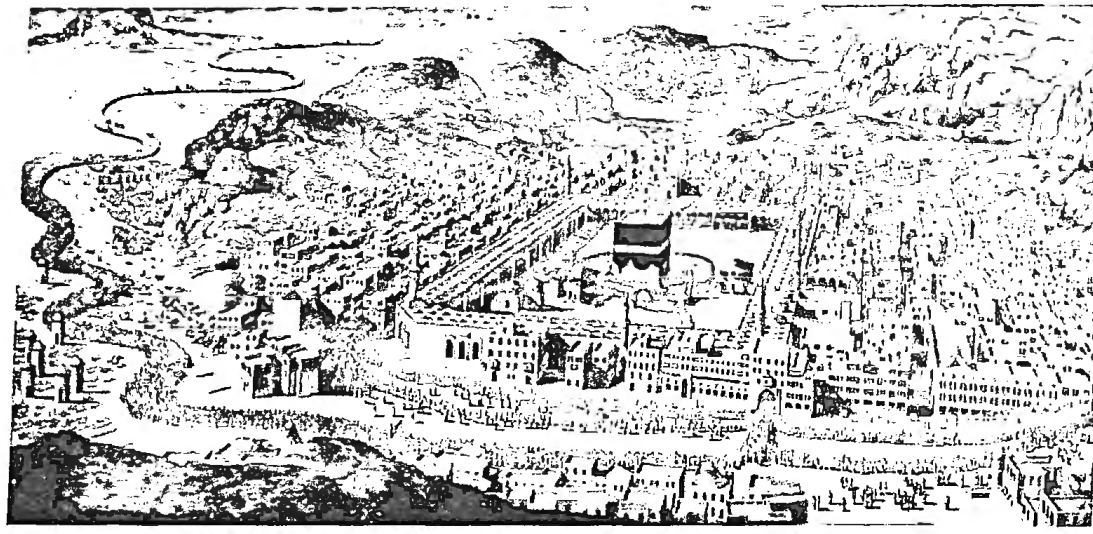
(Devamı: 60. Sayfada)

– Yâ Resûlellah, sizden sonra gelenlerden, size salâvat-ı şerife okuyanlar için, görüşünüz nedir?. Bir de sizin gıyabınızda salâvat-ı şerife okuyanlar için ne dersiniz?. Bu iki zümre ümmetin hali nasıl olacak?. Sana göre, nasıl olacaklar?.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu soruyu şöyle cevapladı:

– "Bana mahabbeti olanların okuduğu salâvatı bizzat duyarım; kendilerini de tanırım. Bunlardan başkalarının salâvatı da bana vasıtalı olarak arz olunur."

* * *

MEKKE-İ MÜKERREME RESMİDİR
Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz orada dünyaya teşrif etti.
Allah'ın emri ile oradan hicret etti; sonra fethetti.
Vaktiyle ehli bir ressam tarafından çizilmiş ve
DELÂİL'ÜL-HAYRAT'a alınmıştır.
Yüce Allah orayı ziyaret etmeyi
Bizlere nasip eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mübârek İsimleri

Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Efendimiz, sahibimiz Muhammed SALLALLAHÜ ALEYHİ VE SELLEM[1] Hazretlerinin güzel isimleri: İKİ YÜZ BİR TANEDİR.

Burada:

- İKİ YÜZ BİR.

Derken, sadece:

- Bu eserde yazılacaklar İKİ YÜZ BİR.

Demektir. Yoksa:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin tüm isimleri **İKİ YÜZ BİR TANEDİR.**

Demeye gelmez. Çünkü burada murad: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel isimlerini o miktara sığdırmak değildir.

* * *

Müellif merhum, önce; salâvat-ı şerife okumanın faziletlerini yazdı; peşinden, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel isimlerini anlatmaya geçti.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, âlemlerin şerefi olup; âdemoğlu soyunun da güzidesidir. Onun güzel isimleri zımnında nice nice faziletler saklıdır. Bu mânâyı düşünerek okuyanlarda; aşk, şevk ve mahabbet terakkisi meydana gelir. Bu terakkiye eren kimse, gece gündüz; tam mânâsı ile tazim, ihtiram ve saygı ile salât u selâmı diline vird edip okur.

Okunan isim sırasında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize çokça salâvat-ı şerife getirilirse O'na tam intisap ve bağlılık hâsıl olur. İşte, merhum müellifin muradı: Anlatılan mânânın hâsıl olmasıdır.

Anlatıldığı şekilde yapan kimse; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetine tam mânâsı ile tazim edip onun yoluna girer. Pâk şeriatında belirtilen boyun eğer.

İşte.. bunu yapanlardır ki: İki cihan saadetine nâil olurlar.

---

1 SALLALLAHÜ ALEYHİ VE SELLEM: Mânâsı daha önce anlatıldı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bir duâdır; iyi temennidir:

- Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ve selâm eylesin..

Demeye gelir. Arapça aslına göre okunması gerekir. Biz onu, sadeleştirmemizde daima: (s.a.v.) şeklinde gösterdik.

Ayrıca, müellif merhumun, derleyip yazdığı bu güzel DELÂİL'ÜL-HAYRAT kitabını, aşkla, şevkle ve mahabbetle okumalarını sağlamak dahi, arzu ettiği bir şeydir. Onlar okudukça:

- Hayra delil olanlar dahi, yapanlar kadar sevap alırlar.

Kaidesine göre, kendisi de, sevaba nâil olur.

İşte, bütün bu anlatılanlar, müellif merhumun arzu ettiği şeylerdir.

* * *

Burada sayılacak isimlerin hemen hepsi, ileride yazılacak salâvat-ı şerifelerin içinde geçecektir.

Okuyanlar, o isimler geldikçe, hem mânâlarını anlamalı; hem de Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ait bir isim olduğunu bilmelidir.

Müellif merhumun, bu isimleri başta anlatmasının bir sebebi de budur.

Bu kitabın yazılmasından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize çokça salâvat-ı şerifenin okunmasıdır. O isimler okundukça, salâvat-ı şerife getirilecektir. Salâvat-ı şerifeler çoğaldıkça da, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bağlılık artar.

* * *

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismi okundukça:

- Muhammed, Ahmed, Hamid, Mahmud..

Deyip geçmemelidir. Her ismi okundukça, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okumalıdır. Meselâ:

- Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellem; Ahmed sallallâhü aleyhi ve sellem; Hamid sallallâhü aleyhi ve sellem..

Şeklinde, tazimle okunmalıdır. Meşhur olan rivayet budur.

Meşayihten bazıları, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismini okuma edebini beyân ederken, aşağıda anlatılan şekilde okunmasını söylemişlerdir:

- ALLAHÜMME SALLİ VE SELLİM ALÂ MEN İSMÜHU MUHAMMED SALLALLAHÜ ALEYHİ VE SELLEM. (Allahım, ismi Muhammed (s.a.v.) olan zâta salât ve selâm eyle.)

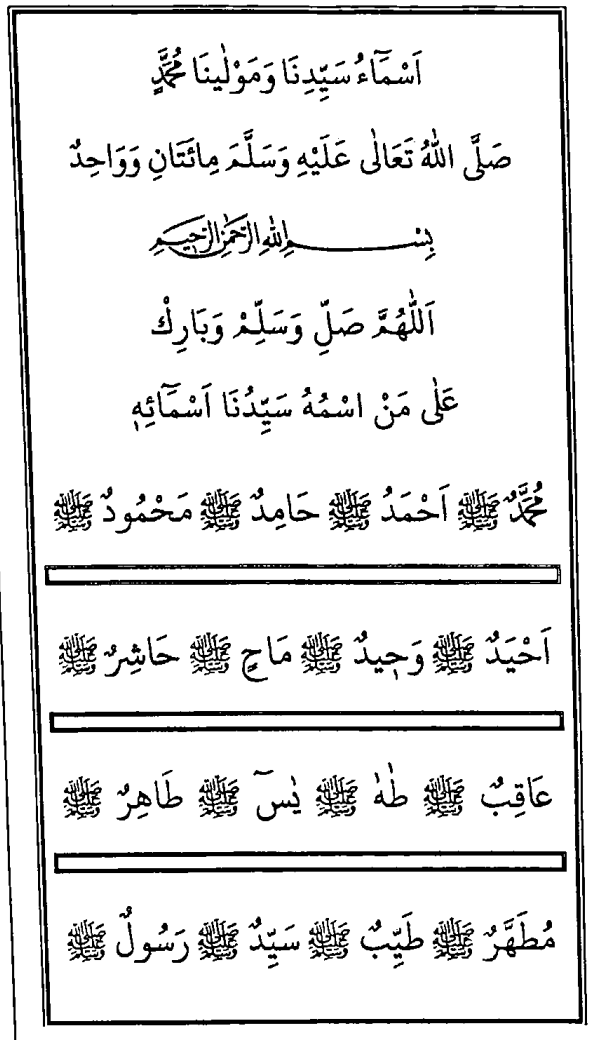
ALLAHÜMME SALLİ VE SELLİM ALÂ MEN İSMÜHU AHMED SALLALLAHÜ ALEYHİ VE SELLEM. (Allahım ismi Ahmed (s.a.v.) olan zâta salât ve selâm eyle.)

ALLAHÜMME SALLİ VE SELLİM ALÂ MEN İSMÜHU HAMİD SALLALLAHÜ ALEYHİ VE SELLEM. (Allahım ismi Hamid (s.a.v.) olan zâta salât ve selâm eyle.)

En faziletlisi de bu anlatılan şekildir.

Merhum müellifin burada da, son anlatılan şekilde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okumaktır. Kendisi öyle yazmadı; sebebi: Kitabın uzun olmamasıdır. Ama, kendisinden okuyup mezun olanlara emri:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mübârek İsimleri

Esmaü seyyidina ve mevlâna Muhammedin sallallâhü teâlâ aleyhi ve selleme mietani ve vahidün

Bismillâhirrahmanirrahim.

Allahümme salli ve sellim ve barik alâ men ismühu seyyidüna:

1. **Muhammedün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
2. **Ahmedün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
3. **Hamidün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
4. **Mahmudün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
5. **Ahyedü** sallallâhü aleyhi ve sellem.
6. **Vehidün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
7. **Mahin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
8. **Haşirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
9. **Âkibün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
10. **Tâhâ** sallallâhü aleyhi ve sellem.
11. **Yâsîn** sallallâhü aleyhi ve sellem.
12. **Tahirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
13. **Mutahharün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
14. **Tayyibün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
15. **Seyyidün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
16. **Resulün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

* * *

(Devamı: 64. Sayfada)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mübârek İsimleri

Seyyidina ve sahibimiz Muhammed'in isimleri iki yüz bir tanedir; Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Allahım, salât eyle ve selâm eyle aşağıdaki isimlerin sahibi Efendimize: bereket ihsân eyle..

1. **Muhammed.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
2. **Ahmed.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
3. **Hamid.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
4. **Mahmud.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
5. **Ahyed.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
6. **Vehid.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
7. **Mahin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
8. **Haşir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
9. **Âkib.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
10. **Tâhâ.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
11. **Yâsîn.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
12. **Tâhir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
13. **Mutahhar.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
14. **Tayyib.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
15. **Seyyid.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
16. **Resûl.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

(Devamı: 85. Sayfada)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimleri geçtikçe, anlatıldığı şekilde tazimle, saygı ile salâvat-ı şerife okumaktır.

Bizzat kendisi, taleplerine öyle belletmiştir.

* * *

Bilinmeli ki..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimleri çoktur. Onları bazısı, Kur'ân-ı Kerîm'de sabittir. Bazıları da, semavî kitaplarda vardır. Bir kısmı da, sair nebilerin, resûllerin dilleri ile anlatılmıştır. Bu isimlerin bazıları da, icma ile sabittir.

Ve.. isimlerin çokluğu, ismi alan zâtın şerefine delâlet eder. Özellikle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için anlatılacak isimlerden her biri; ayrı bir medhi, ayrı bir övgüyü ve senayı zımmında taşır.

* * *

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimlerinin adedi üzerine çeşitli görüş belirtilmiştir.

İmam-ı Kastalâni (rh.) Mevahib-i Ledünniye adlı eserinde şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bin tane ism-i şerifi vardır.

İbn-i Arabî'den naklen, İbn-i Faris (rh.) ise, şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin iki bin yirmi tane ism-i şerifi vardır.

Ancak, merhum müellif, Şeyh Ebû İmran Zenatî'nin derleyip sıraladığı, beyân ettiği İKİ YÜZ BİR ismi almayı tercih etmiştir.

* * *

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlatılan İKİ YÜZ BİR ism-i şerifi aşağıda sırası ile anlatılacaktır.

* * *

1. İsim: MUHAMMED (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu güzel ismin sahibi, büyük zâta salât ve selâm eyle.

Bu ismin kısaca mânâsı şudur: Çok çok senâ edilen, övgüye, medhe lâyık olan üstün zât..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemini şereflendirmeden evvel: Meleklerin dili ile; Âdem (a.s.) ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz arasında gelip göçen bütün nebilerin, resûllerin dili ile ve bunlara inen kitaplarda, tekrar tekrar övülmüştür. Bu vücud âlemini şereflendirdikten sonra, o övgüler dolayısı ile; zât-ı şerifine:

– MUHAMMED (Sallallâhü aleyhi ve sellem)

Adı verildi. Ta ki: Bu ism-i şeriflerinin ifade ettiği mânâ ile; kendilerinin ne kadar muazzez, mükerrem ve muhterem olduğu anlaşıla..

O kadar ki: Hak Teâlâ, yerleri ve semaları yaratmadan evvel: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize Muhammed (s.a.v.) ismini verdi. O mübârek ismi, zâtına has

celâl ismi ile birlikte şöyle yazdı: LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH.. (Allah'tan başka ilâh yoktur; Muhammed Allah'ın Resûlüdür.)

Cenneti yarattıktan sonra, tuba ağacının yapraklarına; huri kızlarının alnına, cennetin cümle köşk ve sarayları üzerine LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH yazdı. Onların cümlesine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şerefini ve izzetini beyân buyurdu.

Allahü Teâlâ, bu ism-i şerif hürmetine Âdem'in (a.s.) tevbesini kabul buyurdu.

Âdem (a.s.) tevbesini yaparken, yalvardı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi şöyle diyerek şefaatçi kıldı:

– Yâ Rabbi, Muhammed hürmetine....

Allahü Teâlâ, Âdem'e (a.s.) sordu:

– Sen, Muhammed'i nereden biliyorsun?

Âdem (a.s.) şöyle anlattı:

– Sen, Yüce zâtınla beni topraktan yarattın. Sonra, bana can verdin. İşte o zaman, gözümü açıp bakınca gördüm ki: Bütün semaların ve yüce arşın üzerinde: LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH yazılmış; onun ismi senin isminle beraber gelmiş. Muhammed (s.a.v.) kulların makbulu olduğunu bildim; sebebi: İsmi, zâtın ismi ile beraber..

Bunun üzerine, Allahü Teâlâ, şöyle buyurdu:

– Öyledir. O, cümleden muazzez ve muhteremdir. O, senin evlâdın arasındadır. Cümle enbiyadan sonra; âhir zamanda dünyaya gelecektir. O **MUHAMMED** olmasaydı; seni, tüm gökleri, arşı ve cenneti yaratmazdım. Cümle mahluk onun hürmetine yaratılmıştır.

Sonra..

Havva yaratıldı. Âdem (a.s.) ile nikâhları kıyıldığı zaman mihri: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize yirmi defa salâvat okumakla bağlandı: nikâhı böyle kıyıldı.

Bütün nebiler ve resûller:

– Âhir zamanda, Hazret-i Muhammed (s.a.v.) gelecektir.

Diye haber vermişlerdir. Bütün bunlar, anlatıyor ki: **MUHAMMED** ismi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bütün isimlerinden büyük, şerefli ve hepsinden önce gelir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anası Âmine Hatun hamile kaldığı zaman, rüyada kendisine şöyle dendi:

– Cümle mahlukatın ulusuna hamilesin. Doğumunu yaptıktan sonra, adını Muhammed (s.a.v.) koy.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin büyük babası, şöyle bir rüya gördü: Arkasından bir gümüş zincir çıkıp dört bölüğe ayrıldı. Bir bölüğü semaya yükseldi; bir bölüğü yer zeminine girdi; bir bölüğü meşrıka, bir bölüğü de mağribe gitti.. Her yanı kuşattı. Bundan sonra, o zincirler geri geldi; koca bir ağaç oldu. Yapraklarının

her birinden nur zâhir olmaya başladı. Bunun üzerine, şark ve garb ehli o ağaca tutunmaya başladı.

Bu rüyasını tabirciye söyledi; ne mânâya geldiğini anlatmasını istedi. Tâbirci, şöyle anlattı:

– Senin sulbünden bir çocuk gelecek ne peygamber olacak. Âlicenap bir zât olacağından, şark ve garb ehli onun şeriatına tâbi olur. Yer ve sema ehli onu övüp senâ edeceklerdir. Semaya yükselip mirac edecektir. Sonunda dâr-ı bekâya teşrif eder ve mübârek vücudu yere defnolunur.

İşte.. bütün bu rivâyetler dolayısıyle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz dünyayı şereflendirince; muhterem anası Âmine Hatun, onun ismine:

– **MUHAMMED** (Sallallâhü aleyhi ve sellem)

Dedi. Bu ismi şerifin, çok çok faydaları ve özellikleri vardır. Bu sebeple Hak Teâlâ, türlü türlü alâmetlerle kullarını ayıktırmak istemiştir.

Simintarî merhum şöyle anlattı:

– Horasan'da bir çocuk gördüm; bir tarafında LÂ İLÂHE İLLALLAH, diğer tarafında da MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH yazılmıştı.

Haber rivâyet eden zâtlar şöyle anlatmışlardır:

– Hind diyarında kırmızı bir gül vardır; yaprağında LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH yazılmıştır.

Bunları Kazî Iyaz Şifa kitabında yazar. Bir başka haberi de, Abdüllah Haşimî Rıkkî'den şöyle anlatır:

– Hind diyarında bir karyeye vardım. Orada büyükçe siyah bir gül gördüm. Kokusu gayet güzeldi. Yaprağı üzerine, beyaz yazı ile şunlar yazılı idi: LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH EBÛ BEKİR SIDDIK VE ÖMER'ÜL-FARUK.. Acaba bunu bir ilâçla mı yapmışlar, diye şüpheye kapıldım. Açılmamış bir gonca gül aldım; açılıncaya kadar salladım. Açılınca gördüm ki, onun yaprağında dahi aynısı yazılmış. O zaman anladım ki, bu işi Allahü Teâlâ'nın kudreti yapar.

Şaşılacak şey şu ki: O diyarın halkı, bu durumu müşahede ettikleri halde, Yüce Yaradanı bırakıp ateşe taparlar.

Ebûlbekâ b. Ziya, Mensek adlı eserinde; Ebû Abdillah b. Mâlik'in şöyle anlattığını yazar:

– Hind diyarına gittim; orada TEMİLE diye anlattıkları bir şehre vardım. Orada büyük ağaçlar gördüm; üzerinde ceviz gibi yemişleri vardı. O yemişlerin iki kat kabuğu vardı. O kabukları açınca, içinden kat kat bükülmüş yeşil yapraklar çıktı. O yaprakların kapları içinde ise; kırmızı, gayet güzel bir yazı ile: LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH yazılmıştı. Hind ehli o ağaca tazim ederler. Hastalarına onun suyundan içirdiklerinde, Allah'ın izni ile şifa

bulur. Yağmur yağması için, onu vesile bilip duâ ederler Allah'ın izni ile, duâları makbul olur; yağmur ihsân olunur.

İbn-i Tağir, bazı râvilere dayanarak şöyle dediklerini anlattı:

– Bir adaya vardık. Orada büyük ağaçlar vardı. Yaprakları gayet güzel kokulu olup, üzerinde kızıl ve beyaz, gayet açık, belli bir şekilde güzel bir yazı ile üç satır yazılmıştı.

Birinci satırında: LÂ İLÂHE İLLALLAH, yazılı idi.

İkinci satırında: MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH, yazılı idi.

Üçüncü satırında: İNNEDDİNE İNDALLAHİL-İSLÂM, (Allah katında DİN İslâm'dır.) yazılı idi.

Bu rivâyeti, İmam-ı Kastalanî Mevahib-i Ledüniye adlı eserinde yazdı; anlattı

Ebu Yakup (rh.) balık avlayıcı idi. Şöyle anlattı:

– Bir gün, denizden bir balık tuttum. Gördüm ki: Sağ yanında LÂ İLÂHE İLLALLAH yazılı; sol yanında ise MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH yazılı idi. Bu isimlere saygımın bir icabı olarak, o balığı salıverdim.

Bütün bu rivâyetlerden anlışılıyor ki: Burada mevzuumuz olan ism-i şerife tam mânâsı ile tazim gerektir. Hatta bu mânâdan olarak, ashab-ı kiram (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

– Bir erkek çocuğumuz olduğu zaman, ism-i şerifiniz olan **MUHAMMED** ismini verelim mi?

Diye sordukları zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "O ismi verdiğiniz çocuklarınızı dövüp sövmeyecek ve hiçbir şekilde hakaret etmeyip tazim ederseniz bu ismi verebilirsiniz. Benim ismim onda iken, onu tahkir etmek, tazime aykırıdır."

Bu ism-i şerife has nice bereketler vardır. Meselâ:

Bir sofrada, **MUHAMMED** isimli biri bulunsa, Yüce Hak o sofraya bereket ihsân eder. O yemek, yiyenlere şifa olur.

Bir evde **MUHAMMED** isimli biri olsa; Yüce Hak o evi ve orada bulunanları cümle belâlardan emin kılar.

Yüce Allah bu ism-i şerif ile; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi Kur'ân-ı Kerîm'in dört yerinde anmıştır.

Biri sûre-i Âl-i İmrân'dadır. Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "**MUHAMMED** erkeklerinizden, hiçbirinin babası değildir." (33/40)

Bir tanesi de, sûre-i Muhammed'dedir. Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "... Ve **MUHAMMED**'e indirilene iman ettiler." (47/2)

Bir tanesi de, sûre-i Fetih'dedir. Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "Tam şahit olarak Allah yeter; **MUHAMMED** Allah'ın Resûlüdür." (48/28-29)

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

2. İsim: AHMED (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ismin kısaca mânâsı:

– Pek ziyade Hamd eden.

Demeye gelir.

Şanı büyük, ihsânı yaygın, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah cümle halkı yaratmadan üç yüz altmış bin sene evvel Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek nurlarını yarattı. Bu mübârek nur, Allah'ın dilediği kadar çeşit çeşit hamd ve senâ etti. Tâ, bu vücud âlemine gelinceye kadar daima zikr ü tesbihe devam etti. Bu sebeple, sema ehli melekler, kendisine:

– **AHMED.**

İsmini verip tazim etmişlerdir.

Yeryüzünde, bilinen meşhur ismi, MUHAMMED olduğu gibi; göklerde bilinen meşhur ismi de **AHMED**'dir. Cümle övülenlerden, onun övülmesi daha ziyade olduğu için:

– MUHAMMED'ÜL-MAHMUDİN.

Dahi denmiştir. Kendisinin Yüce Hakka olan hamdi, mahlukların ettiği hamdlerden fazla olduğu için:

– AHMED'ÜL-HAMİDİN.

Adı verilmiştir. Yani:

– Hamd edenlerin en çok hamd edeni.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu ism-i şerifiyle, kendisinden evvel hiç kimse isimlenmemiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hamdi, cümle yaratılmışlardan fazla olduğu için; Yüce Allah, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi Musa'ya (a.s.) inzal buyurduğu Tevrat'ta övdükten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetini de övmüştür:

– "Onun ümmeti hamd edicidir; darlıkta, genişlikte ve bütün hallerde.."

Enes (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "İki kul, Âlemlerin Rabbi huzurunda dururlar. İkisine de cennete girme emri verilir. Bunun üzerine o iki kul, şöyle derler:

– Ey Rabbimiz, biz cennete lâyık bir amel işlemedik. Bize, ne sebepten cennet ihsân olundu?

Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– Siz cennete girin; çünkü birinizin adı MUHAMMED, birinizin adı da **AHMED**'dir. Ben, yüce şânımla AHMED ve MUHAMMED isimli olan kimseleri cehenneme atmaktan hayâ ederim."

Kadî Iyaz, Şifa adlı kitabında der ki:

– Süreyh b. Yunüs'ten rivâyet olunduğuna göre; Allahü Teâlâ'nın bir bölük melâike-i kiramı vardır. Onların adına:

– Gezginci melekler.

Derler. Onların ibâdetleri daima yeryüzünde gezmektir. İçinde **AHMED** ve MUHAMMED isimli kimseler bulunan evlere giderler. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hürmeten; o evi ve ehlini ziyaret edip tazim ederler.

Bu **AHMED** ism-i şerifi, İsa'ya (a.s.) nâzil olan İncil'de anlatılmıştır. O ümmetine şöyle demiştir:

– Benden sonra, **AHMED** isimli şanlı bir peygamber geleceğini size müjdelerim.

Bu isim, Kur'ân-ı Kerîm'in bir yerinde geçmektedir. Allahü Teâlâ, İsa'dan (a.s.) naklen şöyle anlattı:

– "Bir Resûlün müjdecisi olarak anlattı: Benden sonra gelecek, ismi **AHMED** olacak diye.." (61/6)

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

3. İsim: HAMİD (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Yaratılmışlardan hiçbirinin haddi olmadığı ve gücü yetmediği bir şekilde; Allahü Teâlâ'ya hamd ü senâda muvaffak olduğundan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, **HAMİD** ismi ile isim verildi. Biraz açık mânâsı şudur:

– Yüce Hakka, hamdin en kemâlli mânâsı ile hamd edici..

Nitekim, Kadî Iyaz (rh.) Şifa adlı eserinde; bir hadis-i şerife dayanarak:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, arş altına gidip secde eyledi.

Diye anlatır. Bir başka rivâyette ise, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Ben, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'ın manevî huzurunda dururum. Türlü türlü hamd ile, şânı büyük Allah'a hamd ü senâ eylerim. Öyle hamd ederim ki, öyle bir hamde hiç kimse kadir değildir. O hamdi, şânı yüce Allah bana ilham eder."

Bir başka rivâyette, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Allahü Teâlâ'ya hamd etmeyi istediğim zaman; benden önce başka kullarına nasip etmediği bir açıklıkla türlü türlü, zâtına lâyık olan hamd ü senâ kapısını bana açar."

İşte.. anlatıldığı şekilde; Yüce Hakka daimî hamd etmek dillerinde vird olduğu için, ism-i şeriflerine:

– HAMİD.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

4. İsim: MAHMUD (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verilen bu ism-i şerif, Davud'a (a.s.) gönderilen Zebur kitabında anlatılmıştır.

Dünya ve âhirette, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, türlü kemâlât ile medh ü senâ ile övüldüğünden; âhiret günü Hamd Sancağı kendisine ihsân olunduğundan;

Makam-ı Mahmud kendisine nasip olduğundan **MAHMUD** ism-i şerifi ile isimlendirilmiştir.

Mahşer günü, bütün mahşer halkı, bir an evvel hesaplarının görülmesi için cümle nebilerden ve resûllerden aracı olmalarını dilerler. Ama hiç biri bu aracılığı kabul etmez; ayrı ayrı özür beyân ederler. Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden bu hususta şefaat etmesini dilerler. İşte o zaman: Yüce Hak tarafından, kendisine şefaat etme izni verilir. O da, şefaat eder; şefaatı makbul olur. Bu sebeple, cümle mahşer halkı kendisine türlü türlü senâ ile övgüler sunarlar.

İşbu mânâ icabıdır ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize **MAHMUD** ismi verildi.

İnşaallah şefaatın geniş mânâsı SAHİB'ÜŞ-ŞEFAAT ismi anlatılırken gelecektir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

5. İsim: AHYED (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, Arapça değildir. Yüce Hak, bu isimle Tevrat'ta Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi isimlendirdi.

Nitekim İbn-i Adiy Kelâm, İbn-i Asakir Tarih-i Dımeşk kitabında; İbn-i Abbas (r.a.) yolu ile gelen bir rivâyeti şöyle anlatırlar:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Kur'ân'da ismim MUHAMMED'dir; İncil'de ismim AHMED'dir; Tevrat'ta ismim **AHYED**'dir. **AHYED** ismi, ancak bana verildi. Ümmetimden, cehennem ateşini başka yana atıp yolunu çevirdiğim için bana bu isim verildi. Yani: **AHYED.**"

Bu isim, Sehliye nüshasında, yazdığımız gibidir. Bazı nüshalarda: UHİYDÜ okunuşunda yazılmıştır. Ki Şifa kitabında böyledir.

Bazı nüshalarda da ÜHYİDÜ okunuşunda anlatılmıştır.

Bazı nüshalarda ise ÜHEYDÜ okunuşunda yazılmıştır.

Bu anlatılanlar Arapça'dır. Müfessirlerden Maverdi (rh.) bunu: ÂHİD, olarak anlattı.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

6. İsim: VEHÎD (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim: Birdir; ikincisi yoktur, mânâsını taşır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümle mahluktan evvel yaratıldığı zaman; ikincisi olmadığı için, **VEHİD** diye anıldı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de yaratılmıştır. Ancak: Yüce makamında, güzel hallerinde, ilminin fazlalığında, ledün ilme vukufunda, özünün nurunda, güzel huylarında, iyi tavırlarında, şemail-i şerifelerinde, kendisine ihsân olunan faziletlerde, zâhirî yaradılış şeklinin hoşluğunda ve zavallılara, muhtaçlara, dul kadınlara, yetimlere çeşitli ihsân, kerem cömertliklerinde, bu dünya âleminde iken

yedi kat göklere, sidre-i münteha, kürsî, arş ve Allahü Teâlâ'nın dilediği yere kadar çıkıp yaptığı miracında, şeriatının devamında ve bekâsında, aklının kemâlinde, Allah katında saadet makamının yüksekliğinde.. işte, bütün bu anlatılanların hiçbirinde, Allahü Teâlâ'nın yarattıklarının hiçbiri kendisine muadil ve müsavi olmadığı için; bu hususta münferid olduğu için **VEHİD** ismi ile isim verilmiştir.

* * *

7. İsim: MAHİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu dünya âlemi; şirk, küfür ve her türlü sapıklıkla dolduğu zaman, Hak Teâlâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi bütün mahlukuna âlemlere bir rahmet olarak gönderdi. Onun nübüvvet ve risaleti, tebliğ ve dâvet ile âlemden küfür karanlıklarını mahvetti. İman ve irfan nuru ile de, her yanı aydınlattı.

Sair peygamberlerin risalet ve dâvetleri bir kavme mahsustu. Bütün âlem halkına ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Peygamber olarak gönderildi. Onlara bakarak, küfrü ve şirki tamamen mahvetmek için Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verildiği için, **MAHİN** ismini aldı.

Sair peygamberlerin şeriatleri, kendileri öbür âleme göçtükten sonra değiştirildi; kavimleri de azdı. Ama, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dâr-ı ukbaya teşrif buyurduktan sonra da, nübüvvet nurları dünya âleminde bâki kaldı. Bu sebepten, onun şanlı ümmeti de; kıyâmete kadar sabit kaldı. Sair dinlere mensup olanlar da, bu nübüvvet nurunun sabit olduğunu gördükten sonra, kendi yollarının bâtıl olduğunu anladılar; derhal İslâm şerefi ile müşerref oldular. Bu da, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, onlardaki şirk zulmetini bir mânâda mahvetmesidir. Bu mânâda dahi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet nuru daimîdir.

– **MAHİN.**

İsmi ile anılmasının bir sebebi de budur.

Bir başka sebep dahi şudur: Kendisine tam itaat edip yoluna baş koyan ümmetinin kalbinden, Allahü Teâlâ'nın zâtından gayrı şeyleri mahvedip giderdi; o kalbleri Allah ve Resûlü'nün sevgisiyle doldurdu.. İşte anlatılan sebepler icabı ümmetinin günahlarını kefaret yolu mahvettiği için onun bir adı da:

– **MAHİN.**

Diye anlatılmıştır.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

8. İsim: HÂŞİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

HÂŞİR, toplayıcı mânâsınadır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dilleri ile anlatmışlardır: Cümle insanlar, kıyâmet günü, izlerinde gidecek ve öylece toplanacaklardır. **HÂŞİR**, adının verilmesindeki bir mânâ da budur. Ayrıca, kendisini

yalanlayanlar dahi cehennem zindanında toplanacaklardır. Bu da: **HÂŞİR** adını almasına bir sebeptir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

9. İsim: ÂKİB (Sallallâhu Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Cümle peygamberlerden sonra dünyayı şereflendirdiği, kendisinden sonra da hiç kimseye peygamberlik verilmeyeceği için: HATEM'ÜN-NEBİYYİN, mânâsına:

- ÂKİB.

Denildi. Bu isim, cehennemde anlatılan isimdir. Şöyle ki: Cehenneme giren iman ehlinin cümlesi, cehennemden çıktığı zaman; o tabakanın ateşi tamamen sönecektir. Bu sebeple: ÂKİB ismi verildi.

Bir de, bütün güzel huyla, iyi işler önünden sonuna kadar cümlesi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizde kemâlini bulup tamam olduğu için.

- ÂKİB.

İsmi ile söylendi.

Anlatılan sebepten ötürü: Din işinde, şer'î bir izin olmadan ne zuhur ederse o; bid'attır, onda hayır yoktur. Bu mânâda dahi:

- ÂKİB.

Denildi.

Nübüvvet makamlarında, risalet derecelerinde, insanî kemâllerde ve Allah katına onunla yakınlaşma hâsıl olan hallerin cümlesinde yüce mertebeye vâsıl olup, o vâsıl olduğu mertebeye kendisinden başka kimsenin vâsıl olmayacağı için:

- ÂKİB.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

10. İsim: TAHA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ism-i şerif, Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılmıştır.

Bu ismin mânâsı üzerinde, değişik görüşler ileri sürülmüştür.

Mücahid, Hasan, Ata:

- Yâ Recül..

Mânâsına geldiğini söylemişlerdir. Allah rahmet eylesin.

Katade ise:

- Hu yâ Recül.

Mânâsına olduğunu anlattı. Allah rahmet eylesin.

Kelbî ise, şöyle anlattı:

- Bu TAHA, Ukk lügatında; ya insan, mânâsına gelir.

Bunların anlattığı mânâlara bakılarak şöyle denebilir:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insan erkeklerinin ekmel bir ferdi olduğu için, kendisine: **TAHA** adı verildi.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Vasıtî ve Cafer-i Sadık'tan (rh.) gelen rivâyette şöyle dedikleri anlatıldı:

– **TAHA**, lafzının TI harfi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin TAHİR ismine, HA harfi ise, HADİ ismine işaret olup, TAHİR ve HADİ mânâsına gelir. Bunun açık mânâsı şudur: Halkı, küfürden ve şirkten temizleyen; onları iman nuruna hidâyetle eriştiren... İşbu mânâlar düşünülmesi için, kendisine:

– **TAHA.**

Adı verildi.

Bazıları da, şöyle anlattı:

– **TAHA** lafzının TI harfi, TUBA'ya; HA harfi ise HÜDA'ya işarettir. Şu demeye gelir:

– Onun vasıtası ile, hidâyete erenlere ne mutlu.

Daha açık mânâsı şudur:

– Yüce cennetlerde, TUBA ağacının zevki, Resûlüllah (s.a.v.) vasıtası ile hidâyete erenler için olduğundan onun adı: **TAHA** oldu.

Bazıları da, şöyle anlattı:

– Ümmeti için şefaat, İslâm topluluğuna cümle halkı dâvet ve hidâyet ettiği mânâda, kendisine:

– **TAHA.**

İsmi verildi.

Bazıları da, şöyle anlattı:

– **TAHA** lafzındaki TI harfi DOKUZ, HA harfi ise BEŞ rakamına işarettir; bunun toplamı ON DÖRT olup, ayın ON DÖRDÜ mânâsını taşır. Mânâ böyle olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kemâlâtta, noksandan uzak olmakta, cümle mahlukun zahmetsiz kendisinden faydalanmasında ayın ON DÖRDÜ halindeki mehtaba benzer. Bu mânâda kendisine:

– **TAHA.**

Adı verildi.

Bazıları da, şöyle anlattı:

– Bu **TAHA** ismi TAH'tır. Bunun mânâsı da:

– Ayaklarınla yere bas.

Demeye gelir. Bunun böyle olmasının sebebi şuydu: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, gece namazında iken; gâh bir ayağı üzerinde durur; gâh diğer ayağı üzerinde dururdu. Bu şekilde bir çaba ile namaz kıldığı için, mübârek ayakları şişti; rahatsız oldu. Bunun üzerine:

– TAH.

Emri geldi. Yani:

– Mübârek ayaklarını ikisini de, yere basarak namaz kıl. Vücud-u şerifine zahmet verme.

Mânâsına gelir.

Bazıları da, şöyle anlattı:

– **TAHA** lafzı, TAH şeklindedir; ama mânâsı:

– Mutmain ol.

Demeye gelir. Daha açık mânâsı şudur:

– Ümmetin hakkında; kalb-i şerifini, dünya ve âhirette mutmain kıl..

Bazıları da şöyle anlattı:

– **TAHA,** Allahü Teâlâ'nın ismidir. Ama, resûllerin efendisi, müttakilerin imamı ve âlemlerin Rabbi Allahü Teâlâ'nın sevgilisi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şeref ve kerem olarak ihsân olunmuştur. Bu mânâda:

– **TAHA.**

İsm-i şerifi verilmiştir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

11. İsim: YÂSİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Hadis imamları, kesintisiz senetlerle; Hz. Ali, Câbir, Üsame b. Zeyd, İbn-i Abbas ve Âişe (r.a.) tarafından rivâyet edilen bir hadis-i şerifte Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

– "Allahü Teâlâ katında benim için on isim vardır; onlardan biri de **YÂSİN** ismidir."

İbn-i Abbas (r.a.) şöyle anlattı:

– Tay kabilesi lügatinde, **YASİN,** EY İNSAN mânâsına gelir.

Resûl-ü Ekrem insan fertlerinin en ekmeli olduğu için, YÂSİN isminden murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Bazıları da:

– **YÂSİN.**

Lafzını, YÂ RECÜL, mânâsına aldılar. Ebû Bekir Verak ise, şöyle anlattı:

– YÂ SEYYİD'EL-BEŞER (Ey beşerin efendisi) mânâsınadır.

Bu mânâya göre:

– Cümle insanın efendisi ve en faziletlisi.

Demek olup, siyadet ve fehametini akıllar idrâkten aciz olduğundan; mutlak YÂ SEYYİD mânâsına:

– **YÂSİN.**

Denildi.

Bazıları da, şöyle anlattı:

– YÂSİN, Allahü Teâlâ'nın güzel isimlerindendir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tazim olarak ihsân buyurulup:

- YÂSİN.

Denildi.

Şu da bir başka mânâ:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, neseb yönünden; tabiat, yaradılış, huy, edep.. hâsılı: Cümle güzel huylarında, bütün iyi işlerinde efendiliği, cümlenin malumu olup herkes tarafından kabul edilerek anlatılan iyi hâlleri itiraf edilmiştir. İşbu anlatılan mânâdan ötürü; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- YÂSİN.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

12. İsim TÂHİR (Sallallâhu Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Mânâsı şudur: Cümle ayıptan ve günah kirlerinden yana temiz ve pâk..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, zâhirî ve batınî, hissî ve manevî cümle günahtan; maddî ve manevî kirlerden uzak ve pâk olduğu için, ism-i şerifine:

- TÂHİR.

Denildi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücutları pâk olduğu gibi, dışarı çıkan artıklar dahi pâktır.

Hatta ulema, şu hususta kesin karara vardı: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cismi halk olunan nutfe pâktır. Bu mânâyı, sarih olarak anlattılar.

Şunu da anlattılar: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cesedi hayatta iken, nasıl pâk idiyse.. dâr-ı ukbaya teşriflerinde dahi mübârek cesedi o şekilde yine pâk idi. Bu durum dahi, sarahaten anlatılan sabit bir durumdur.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden çıkan fazlalıkların temizliğine ve taharetine kesin karar verip saraheten açıklamışlardır.

Ondan çıkan fazlalıkların taharetine bir delil olarak şu vakayı gösterdiler. Şöyle oldu: Uhud gazâsında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin başı yaralandı. Ashab-ı kiramdan Mâlik b. Sinan, Resûlüllah (s.a.v.) kanını emip yuttu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kanını içmesini ona yasak etmedi; engel de olmadı. Bununla beraber ağzını yıkamasını dahi emretmedi. Şöyle buyurdu:

- "Bu, sana âfiyettir. Cehennem ateşi sana dokunmaz."

Onu müjdeledi. Bir başka vaka da şöyle olmuştu:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kan aldırdı. Ondan çıkan kanı Abdüllah b. Zübeyr (r.a.) içti. Kendisine:

- Niçin içtin?

Şeklinde, bir yasak işareti vermediği gibi, ağzını yıkama emrini dahi vermedi.

İşte, bütün bu anlatılanlar gösteriyor ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek kanı temizdir.

Şu da bir başka rivâyettir:

Ümm-ü Eymen (r.a.) şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, gece evin bir yerinde duran kaba bevletmişti. Gece uyandığım zaman, kendimi gayet susamış hissettim. Su aradım, o kabı buldum. İçinde olanı da, içtim. Onun bevl olduğunu bilmedim. Sabah olduğu zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– "Yâ Ümme Eymen, o kaptaki bevli dök."

Diyerek bana hitap etti.

– Onu içtim.

Deyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz saadetle tebessüm edip şöyle buyurdu:

– "Artık senin karnına ağrı ve sancı girmez."

Ümm-ü Yusüf namında biri vardı. Şöyle anlattığı rivâyet edildi:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir tahta çanağı vardı. Geceleri kalktığı zaman, ona bevlederlerdi. Gece uyandım; kendimi susuz hissettim. O kab elime geçince, içindekini su sanıp içtim. Sabah olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o kabı boş görünce sordu:

– "Bundaki bevl n'oldu?"

– Onu su sanıp içtim.

Dediğim zaman, bana şöyle buyurdu:

– "Sağlık olsun ya Ümme Yusüf."

Bundan sonra, bir daha kendimde maraz ve hastalık görmedim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bunların yaptıklarına rızâ gösterip:

– Bir daha yapmayın veya ağzınızı yıkayın.

Şeklinde bir tenbihte bulunmadığından anlaşılıyor ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin fazlalıkları pâktır.[1]

Onun manevî temizliğine gelince.. Celâl ve ikram sahibi Yüce Allah, habibini; bütün kötü sıfatlardan ve düşük huylardan beri kılıp pâk eylemiştir. O'na sevimli sıfatlar, iyi huylar, üstün meziyetler ihsânı ve ikramı yapmıştır. Bütün bu güzellikleri ile onu övüp şöyle buyurdu:

– "Gerçekten sen, büyük bir ahlâka sahipsin." (68/4)

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, itikada dair işlerinde: konuşmalarında ve fiillerinde; hatta cümle hallerinde, rızâsına aykırı işlerin cümlesinden koruyup onu masum kılmıştır.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

13. İsim: MUTAHHAR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bundan önce geçen TÂHİR ismi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ait olup, zâhirdeki temizliğine işarettir.

1 İzahat 1076. sahifede bakınız.

Burada anlatılacak **MUTAHHAR** ismi ise.. daha çok manevî temizliğine işarettir. Bu ismi alması, kendisine gelen ilâhi feyzlere ve ilâhi kerâmetlere ait tecellilerin bir gereğidir. Böyle olduğu için, bizatihi TÂHİR sayılır.

Ayrıca, aldığı kudsî pâk feyzlere, nazif tecellilere ilâhi bir bağlılıkla mazhar olup gönül âlemi parladığı; Allahü Teâlâ'nın zâtından gayrı her şeyden yana tam bir saflık bulduğu için bir ismine de:

- MUTAHHAR.

Denildi. Hak Teâlâ Hazretleri, bu temizliği Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize has bir vasıf kıldı. Bunun sebebi de Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olan inayetini, türlü türlü lütuflarını, ikramını ve cümle yaratılmışlardan şerefli olduğunu açıkça belli etmektir.

- MUTAHHAR.

Lafzı, okunuş şeklinde de anlaşılacağı gibi; Arap dili kaidesine göre: İsm-i mef'uldür ki: TEMİZLENMİŞ, mânâsını taşır. Mutemet nüshalarda böyle gelmiştir. Bazı nüshalarda ise.. ism-i fail olarak:

- MUTAHHİR.

Şeklinde gelmiştir. Bunun mânâsı: BAŞKALARINI TEMİZLEYİCİ, olur. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetini küfür, şirk, Allahü Teâlâ'yı bilmemek, isyan dalâlet, günahta ısrardan temizleyip kıyâmet günü müâheze olunmaktan emin kılarak kurtardığı için:

- MUTAHHİR.

İsmi verilmiştir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

14. İsim: TAYYİB (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Mânâsı: Kokusu güzel..

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hilkatını ve vücud-u şerifini güzel kokulu yaratmıştır. Bu sebeple, Allah katında ve kulların yanında; güzel kokuları bütün kokulardan daha güzel olduğu için:

- TAYYİB.

Adı O'na yakışmıştır. Şu mânâ rivâyetle sabittir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel kokuları, bir şey sürmese dahi vücutlarından misk ve amber gibi güzel kokardı. O kadar ki: Mübârek elini, bir kimsenin eline veya elbisesine değdirse.. o gün boyunca, güzel kokusu, o elini sürdüğü şeyde duyulur ve koklanırdı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir sokaktan geçtiği zaman; o gün boyunca, oradan geçenler, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kokusunu alır ve o sokaktan geçtiğini anlarlardı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âdeti idi. Bir çocuk gördüğü zaman onun başını mübârek elleri ile okşardı. Hangi çocuğun başını okşasa, o çocuğun yanına

varanlar, güzel kokusundan anlardı ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o çocuğun başını okşamış.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, helâya girdiği zaman; kendisinden çıkanı, yer yarılır yutardı. O yerden de, misk gibi koku çıkardı.

Abdüllah b. Zübeyr (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hacamat kanını içtikten sonra; ağzından misk gibi güzel koku çıkmaya başladı. Vefât edinceye kadar, ağzından o güzel koku gitmedi.

Dünyada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücudundan çıkan kokudan daha güzel koku olmadığına şu bir delil olarak sana yeter: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz terlediği zaman, pâk zevceleri ondan çıkan terleri toplar; süründükleri güzel kokulara katarlardı. Bu kokuyu da çok dikkatle korurlardı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, saadetle ebedî âleme göç ettikleri zaman, iyi sayılmayacak hiçbir hal kendilerinde görülmedi. Bundandır ki, ashab-ı kiram onun için şöyle dediler:

- Hayatın, ölümün, hissin ve mânânla tâhir ve pâk oldun ya Resûlellah..

Ve.. ağladılar.

Hak Teâlâ, cümlemize, kıyâmet günü Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cemal nurunu göstersin. Onun güzel kokusu ile bizleri kokulandırsın. Onun şefaatine erdirmekle bizleri mesrur eylesin. Âmin!.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

15. İsim: SEYYİD (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümlenin ulusu olduğu için, ism-i şeriflerine:

- **SEYYİD.**

Denildi. Bu güzel lafzı beyân ederken, müfessir ve muhaddislerin her biri ayrı bir mânâya kail oldular.

Müfessirler sultanı İbn-i Abbas (r.a.) şöyle anlattı:

- **SEYYİD,** Âlemlerin Rabbi katında ikrama nâil olan kimsedir.

Katade (rh.) şöyle anlattı:

- **SEYYİD,** ibâdet eden, vera' sahibi, kendisine kötülük edene intikam hissi taşımayıp hilim ile muamele eden kimsedir.

İkrime (r.a.) şöyle anlattı:

- **SEYYİD,** öfkesi üstün olmayıp, rızâ hali ile öfke hali birbirine eşit olan kimsedir.

Anlatılan bu mânâların cümlesinde; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz: Tam mânâsı ile açık, belli, zâhir, vazıh bir üstünlüğe sahiptir. O kadar ki, delile hacet yoktur.

Bu güzel isim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dilinden açıklanmıştır:

- "Ben, kıyâmet günü, insanların SEYYİDİYİM.."

Bu ve emsali hadis-i şeriflerle, **SEYYİD** lafzı sabit olmuştur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, dünya ve âhirette **SEYYİD** olduğu sabit bir durum iken, bizzat kendisinin:

– "... kıyâmet günü.."

İçin, hususî bir mânâ vermesi, şöyle açıklanabilir:

– O günde, cümle mahşer halkı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin SEYYİD olduğunu bilecek; bilmeyen hiçbir kimse kalmayacak. Öyle buyurmalarının mânâsı budur.

O günün hali şöyle anlatılır:

– Evvel ve âhir gelen ümmetler arasat meydanında toplanacaklardır.

Nebiler, resûller, sıddîklar, şehidler, salihler ve bunlara katılan mü'min erkekler ve mü'mine kadınlar arşın gölgesinde türlü nimetlerle nimetlenip kalırlar. Gerikalan halk bir yere toplanır, çevrelerini de melekler sararlar; iyice sıkıştırırlar.

Güneş başları üstüne gelip bir mil yaklaşır; aydınlığı yukarı çevrilir. Sırf hararet olup kalır. Onun harareti ile, herkes günahı kadar terler. Kimi topuğuna, kimi dizine, kimi beline, kimi boğazına, kimi tepesine kadar tere boğulur; bin yıl, bu halde kalırlar.

Aralarında şöyle söyleşirler:

– Cehennem azabına râzıyız, yeter ki, bu sıkışma azabından kurtulalım. Gelin, hepimizin babası Âdem'e (a.s.) gidelim; ondan şefaat talep edelim. Belki Rabbimiz, bu hâlde hesabımızı görür.

Bundan sonra, rica ve şefaat talebi ile, Âdem'i (a.s.) bulurlar. Ondan şefaat talep ederler. Âdem (a.s.) merhametini açıklar; fakat şöyle der:

– İstediğiniz bu şefaatı ben yapamam. İkinci babanıza gidin. O ilk resûl olan Nuh'dur.

Bunun üzerine halk Nuh'u (a.s.) bulur; ondan şefaat talep ederler. Bu da özür beyân edip şöyle der:

– Bu şefaatı ben yapamam. Peygamber babası İbrâhim Halilüllah'a varın. Belki o, bu şefaatı size yapar.

Bundan sonra, halk İbrâhim (a.s.) peygamberi arayıp bulur. Ondan şefaat alep ettikleri zaman, şöyle der:

– Ben, bu şefaatı yapamam. Musa Kelimüllah ve Neciyyullah'tır. Belki o şefaat eder.

Bunun üzerine, cümle halk, Musa'yı (a.s.) arar, bulur, şefaat talep ederler. O da şöyle der:

– İsa'ya gidin. Allahü Teâlâ'nın ruhudur; onu babasız yarattı. Belki o şefaat eder.

Bunun üzerine, cümle halk İsa'yı (a.s.) bulup şefaat talep ederler. O da özür beyân edip şöyle der:

– Bu şefaatı ben yapamam. Zahmet çekmeyin. Nebi ve resûllerden hiçbiri, bugünün, heybet ve dehşetinden şefaate cesaret edemez. Ancak, bu şefaatı, âlemlerin fahrı, resûlerin **SEYYİD**'i Hazret-i Muhammed Mustafa (s.a.v.) yapar. O'na gidin; mesrur olursunuz.

Bunun üzerine, halk Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi arayıp bulur; şöyle yalvarır:

– Yâ Resûlellah, halimize bakın; merhamet buyurun. Şu üç ağırlıktan ötürü azap çekeriz: Sıkışmak, hararet ve güneş.. Âdem, Nuh, İbrâhim, Musa, İsa peygamberlerin yanına vardık. Hepsi de:

– Bizler bu şefaatı yapamayız.

Diyerek, her biri bir başka özür beyân etti. Sonunda size havale ettiler. Size geldik. Bize merhamet edip Hak Teâlâ'dan, hesabımızın görülmesini şefaatle talep edin. Bizler, bu azaptan halâs olalım.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların hallerine merhamet edip:

– Size şefaat edeyim..

Diye vaad-i kerim buyurur.

Yüce Arş altına, şefaat için başını secdeye koyduğu zaman, Âlemlerin Rabbi azamet ve celâliyle şöyle buyurur:

– Habibim, Ahmed resûlüm, Yâ Muhammed mübârek başını secdeden kaldır. Her ne dilersen dile. Dilediğin kadar şefaat eyle. Sana izin, şefaatını kabul ettim.

Diyerek lütuf ve ihsânda bulunur. Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mübârek başını kaldırıp Yüce hakkın, kendisine bu yollu yaptığı ihsân ve keremine şükür edip O'na her türlü hamd eder. Bu halet içinde, yetmiş yıl, Allah'a had ve senâ etse gerektir. Ki o zamana kadar, öyle hamd etmek: Ne kimsenin dilinden dökülmüş; ne de aklına fikrine gelmiştir.

Bundan sonra, kulların hesabı görülmesi için, şefaat diledikte:

– Hesapları görülsün yâ Muhammed.

Diyerek şefaatini kabul buyurur. Bundan sonra, Cebrâil'e şu emri verir:

– Yâ Cebrâil, Mâlik'e söyle; cehennemi hazırlasın. Ben onu şunlar için yarattım: Dünyada türlü türlü nimetlerimle nimete erip mahlukumu bana ortak ettiler. Gönderdiğim peygamberlerimi yalanlayıp kabul etmediler. Bunlardan intikam alacağım.

Allahü Teâlâ bu fermanı ile, gazâbını açığa vurur. Bundan sonra Cebrâil, Mâlik'e gider şöyle der:

– Yâ Mâlik, Allahü Azimüşşan, cehennemin hazırlanıp mahşer yerine getirilmesini emretti.

Bunun üzerine cehennemin başına yetmiş bin zincir takılır. Öyle zincirler ki: Her bir katı, yetmiş bin halkadır. O halkaların her beri o kadar büyüktür ki: Dünya yaratıldıktan, tâ kıyâmete kadar ne miktar demir halk olduysa.. hepsini bir yere toplasalar onun kadar olmaz.

Mâlik, cehenneme tâyin olunan meleklere:

– Bu zincirlerin her birini tutun.

Diye emreder. Her halkasına yetmiş bin melek yapışır. O meleklerin biri, kanadı ile; yedi kat yeri kaldırmaya kadirdir.

Bundan sonra Mâlik, cehenneme şöyle hitap eder:

– Ey cehennem, Yüce Hak, senin hazırlanmanı emretti. Gazabını açığa vurup küffardan ve müşriklerden intikam almayı murad buyurdu. Şimdi ey cehennem, ateşin şiddetli olsun. Yılan, çiyan ve akreplerin zehirli olsun. Dibin derin olsun.

Ağulu dikenin, zekkumun, sıcak suyun gayet şiddetli ve acı olsun. Hâsılı: Azap çeşitlerinin her biri katı zorlu olsun.

Bundan sonra, cehennem kükrer ve mahşere doğru hücum eder. Bu hücumu o kadar zorludur ki: Melekler onu zaptedemezler, onları da mahşere doğru ateşler saçarak sürükler; gider.

İçinden bir büyük alev çıkar ki: Öküz boynuzu gibidir. Mahşer halkını sarar; içine çekmek ister. Bunu gören mahşer halkı, sarhoş ve akılsız olur. Kurtulmalarından ümitlerini keserler.

Şaşkınlıkları, sarhoşlukları o kadar artar ki: İbrâhim Halilüllah (a.s.) dahi başını arşın altında secdeye koyup şöyle yalvarır:

– Bugün oğlum İsmail ve İshak'ı ve ehlim Sare ve Hacer'i istemem; Halil kuluna necat ve selâmet ver, YA RABBİ!.

Ve.. bütün peygamberler:

– Nefsî nefsî.. (Kendim kendim..)

Diyeceklerdir. Ancak: Nebilerin ve resûllerin **SEYYİD**'i müttakilerin İmamı âlemlerin Rabbinin Habibi Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem Hazret-i Muhammed (s.a.v.) Efendimiz, nur dolu mübârek başını arşın altında secdeye koyar. Rahîm Rahmân Kerîm Deyyan olan Âlemlerin Rabbi Hazret-i Allah'a tazarru ve niyaz eder; şöyle yalvarır:

– Bugün, Muhammed'in nefsini dilemem; evlâdımı, ayalimi de dilemem. Ancak asi ümmetlerimi dilerim. Yâ Rabbi ümmetim ümmetim..

Bunun üzerine, merhametliler merhametlisi keremliler keremlisi olan celâl sahibi Yüce Allah şöyle buyurur:

– Yâ Muhammed, başını secdeden kaldır; ne dilersen dile; ne istersen iste; dilediğin kadar şefaat eyle. Hepsini kabul ettim.

Böylece, kerimini, ihsânını, iyiliğini izhar eder. Bunun üzerine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mübârek başını secdeden kaldırır; Yüce Hakka türlü türlü hamd ü senâ eder. Sonra ateşi def etmek için cehenneme karşı yürür. Bunu gören cehennem şöyle der:

– Bana doğru gelmeyin; geri gidin. Şerefli nurunuza takat getiremem; ateşimi söndürür. Ben şunları isterim: Halıkı ve râzıkı olan Yüce Allah'a şirk ve küfür edip taşı, ağacı ve sair mahluku ona ortak koşmuştur. Bu türlü müşrik ve kâfir olanları tutup intikam alacağım.

Cehennemin bu sözüne karşılık günahkârların şefaatçısı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyuracaktır:

– Ey cehennem, ümmetim hâlâ mahşerdedir. Sen, öbürlerini tutup almaya gelince ümmetim korkar. Sen, yerinde dur; Hak Teâlâ o istediklerini sana yollar.

Bunun üzerine Hak Teâlâ'dan şu hitap gelir:

– Habibim Muhammed'in emrine itaat et.

Bundan sonra, cehennem mahşer halkını kuşatır kalır.

Daha sonra, Cebrâil kâse içinde bir miktar su getirip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verir ve şöyle der:

- Bu suyu o çıkan aleve saçınız.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o suyu saçınca cehennem alevi tamamen mahvolur.

Bunu gören Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Cebrâil'e sorar:

- Bu su ne kadar azdı, ne kadar çok ateşi söndürdü? Bu suyun aslı nedir?

Cebrâil şöyle anlatır:

- Bu saçtığın su, senin ümmetinden; Yüce Hakk'ın havfi ve haşyeti dolayısı ile ağlayanların gözyaşlarıdır. Onlardan çıkan sudur.

İşte.. yukarıdan beri anlatılanlar gösteriyor ki: O gün, evvel ve âhir gelenlerin hepsi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **SEYYİD** olduğunu, yani: Efendiliğini ve Allah katında makbul olduğunu müşahede edeceklerdir. Onun **SEYYİD** oluşu böylece tüm mahşer halkı yanında açıktan belli olduğu için kendisine şu nam verildi:

- Kıyâmet günü insanların **SEYYİD**'i..

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

16. İsim: RESÛL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim: Mürsel, mânâsına gelir ki, ism-i mef'ul olur. İfade ettiği mânâ şudur:

- Âlemlerin Rabbi tarafından, kullarını İslâm dinine dâvet için gönderilen..

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

17. İsim: NEBİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ismin kelime kökü iki şekilde gelir:

a) Nebe'.

b) Nübüvvet.

Nebe' kökünden geldiği kabul edilirse.. ism-i fail olur ki mânâsı şudur:

- Allahü Teâlâ'nın ülûhiyet ve vahdaniyetini, emir ve yasaklarını kullarına haber veren..

Nübüvvet kökünden geldiğini kabul ettiğimiz takdirde ism-i mef'ul olur. O zaman da mânâsı şudur:

- Hak Teâlâ tarafından kendisine vahiy gelmiş; bundan ötürü derecesi yüce ve mertebesi yüksek kılınmış.

Resûl ve Nebi, lafızları sair nebilere ve resûllere itlak olunur ise de, semavî kitaplarda, bu lafızlarla hitap:

- Ey Nebi veya Ey Resûl.

Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsustur. Ondan başka peygamberlere bu unvan ile hitap olunmamıştır.

Kur'ân-ı Kerîm'de gelen haberlerde: Resûl ve Nebi lafızları başka bir isme bağlı anlatılmadığı takdirde, ondan murad, ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Onun ismine:

NEBİ ve RESÛL.

Buyurulmasının sebebi budur.

Sair nebiler ve resûllerden her biri, belli bir kavme gönderilmiştir. Bu sebeple, nübüvvetleri o kavme has olmuştu. Ama Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risaletleri bütün dünya ehline ve bütün insanlara şâmildi. Bu mânâ açısından bakılınca, **NEBİ** ve RESÛL lafızları ekmel fert mânâsına olup, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize has bir isim olmuş olur.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

18. İsim: RESÛL'ÜR-RAHMET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risaleti bütün dünyaya hatta bütün âlemlere şâmil bir rahmet olduğunu, Yüce Hak Kur'ân-ı Kerîm'e anlattı.

- "Biz, seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." (21/107)

Meâlindeki ezeli fermanla anlatılan mânâ sabittir. Bundandır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- RESÛL'ÜR-RAHMET.

Buyurulmuştur. Bu isim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize has olan isimlerdendir. Bu ismin bir icabı olarak: Azabın küffardan tehir olunması, belli zaman gelinceye kadar onlara azaptan mehil verilmesi, iman getirdikleri takdirde makbul olacağı vaadi ile dahi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz rahmet olmuştur.

Ayrıca, küffarın çocukları, ataları ile cehenneme girmemesi için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden rahmet hissesi gelmiştir.

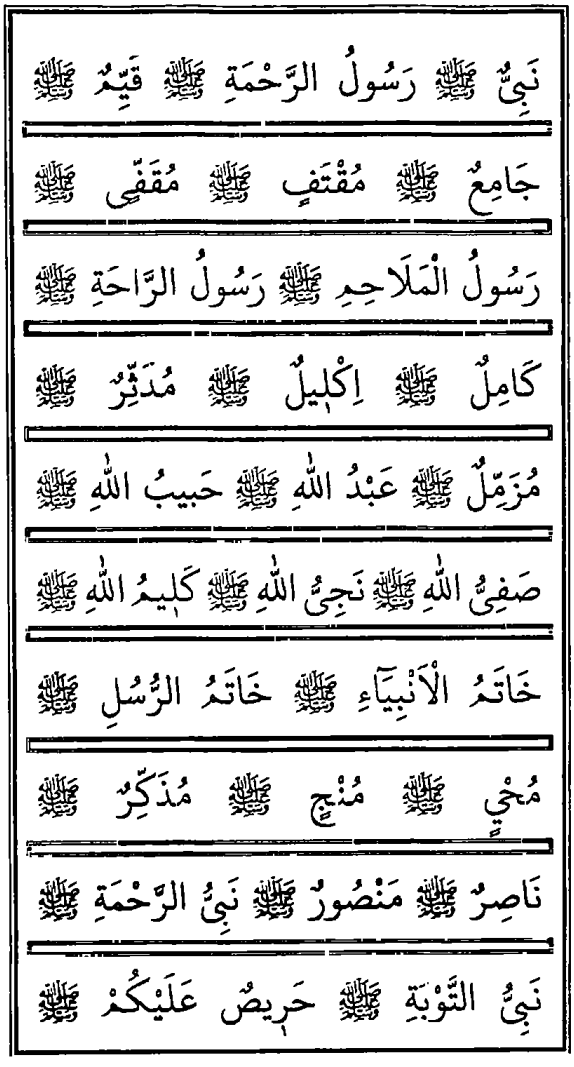
Münafıklar, dünyada azaptan emin olmakla, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **RAHMET** oluşundan hisse almışlardır.

Bahusus: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olarak O'na ümmet olmayı kabul edip pâk şeriatının gereği ile amel etme yolunu seçenlere çeşitli rahmet kapıları açılmıştır. Beşeriyet icabı, kendilerinden sadır olan isyanlarına karşılık; yere batmak ve başka bir mahlukun sûretine girmek gibi azaplardan necat bulup halâs olmuşlardır. Hatta, af ve mağfiretle vaad olunmuşlardır. O kadar ki, rahmetten ümit kesmemek, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle anlatılmıştır:

- ".. Ey nefisleri aleyhine haddi aşanlar, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü: Allahü Teâlâ bütün günahları bağışlar. Zira o: Bağışlayandır; merhameti çok olandır." (49/53)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **RAHMET** oluşu bu âyetle de sabittir.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin rahmet oluşu icabıdır ki: Cehennemde ebedî kalıp daimî azap görmekten, ümmeti kurtulacaktır. Hesapları cümle ümmetlerden evvel görülecektir. Alacakları sevap dahi kat kat olacaktır. Şöyle ki: En az bire on; bire yüz ve diğer bir sevaba dahi bire yedi yüz sevap verilecektir. Bundan daha fazla sevap verildiği dahi olacaktır. Ayrıca kendilerine, büyük cennet mülkü ihsân olunacak, Yüce Hakk'ın cemali ile şerefyab olacaklardır. Bu mânâ Kur'ân-ı Kerîm'de şu âyetlerle sabittir:

17. **Nebiyyün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
18. **Resûlürrâhmeti** sallallâhü aleyhi ve sellem.
19. **Kayyimün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
20. **Câmiün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
21. **Muktefin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
22. **Mukaffiin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
23. **Resûl'ül-Melâhim** sallallâhü aleyhi ve sellem.
24. **Resûlürrâheti** sallallâhü aleyhi ve sellem.
25. **Kâmilün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
26. **İklilün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
27. **Müdessirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
28. **Müzzemmilün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
29. **Abdüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.
30. **Habibüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.
31. **Safiyyüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.
32. **Neciyyüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.
33. **Kelimüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.
34. **Hatem'ül-enbiya** sallallâhü aleyhi ve sellem.
35. **Hatem'ür-rüsüli** sallallâhü aleyhi ve sellem.
36. **Muhyin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
37. **Müncin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
38. **Müzekkirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
39. **Nasırün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
40. **Mensurün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
41. **Nebiyy'ür-rahmeti** sallallâhü aleyhi ve sellem.
42. **Nebiyy'üt-tevbeti** sallallâhü aleyhi ve sellem.
43. **Harisun aleyküm** sallallâhü aleyhi ve sellem.

* * *

(Devamı: 86. Sayfada)

17. **Mücib.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
18. **Resûlürrahmet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
19. **Kayyim.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
20. **Cami.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
21. **Muktef.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
22. **Mukaffi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
23. **Resûl'ül-Mehâhim.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
24. **Resûl'ül-Rahet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
25. **Kâmil.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
26. **İklil.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
27. **Müddessir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
28. **Müzzemmil.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
29. **Abdüllah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
30. **Habibüllah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
31. **Safiyyüllah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
32. **Neciyyüllah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
33. **Kelimüllah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
34. **Hatem'ül-Enbiya.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
35. **Hatem'ür-rüsüli.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
36. **Muhyi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
37. **Münci.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
38. **Müzekkir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
39. **Nasır.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
40. **Mansur.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
41. **Nebiyy'ür-Rahmet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
42. **Nebiyy'üt-Tevbe.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
43. **Harisun Aleykům.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 111. Sayfada)

– "Öyle yüzler vardır ki, terütazedir. O gün Rab'larına bakacaklardır." (75/22-23)

Anlatılan müjdeye göre: Büyük ziyafete nâil olma rahmeti kendilerine nasip olacaktır. Vuslata nâil olacaklardır.

İşte.. anlatılan sebeplerden dolayı: Bütün insanlara tek tek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risaleti sebebi ile türlü türlü rahmet geleceği için mübârek ismine:

– RESÛL'ÜR-RAHMET.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

19. İsim: KAYYİM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Sehliye nüshasında bu isim, yukarıda gösterildiği gibidir. Bazı itimada şayan nüshalarda ise: KUSSEM, olmuştur.

Bazı itimad edilir nüshalarda ise, her iki isimde bir arada:

– KAYYİM KUSSEM.

Olarak gelmiştir. Birinci şekilde anlatılan ismin mânâsında şöyle dendi:

– Bütün güzel huyları, beğenilen iyilikleri tümden özünde cem ettiği ve her birisinde kemâl bulduğu için:

– KAYYİM.

İsm-i şerifi oldu.

Şu da bir başka mânâ:

– Ümmetini birbirine, kardeşlikte ve sevgide birleştirip dünya ve âhirette kendi iyiliklerine topladığı için:

– KAYYİM.

İsm-i şerifi oldu.

Bir başka mânâ dahi şöyledir:

– Cümle iyilikleri tutucu, cümle faziletleri toplayıcı.

Mânâsına, veya:

– Sünnet-i seniyye, şeriat-ı ahmediye ve tarikat-ı aliyyeyi cem etti.

Mânâsına:

– KAYYİM.

Dendi. Ki bu:

– Sünneti kaim kılan.

Demeye gelir. Bu mânâların dışında; ümmetine ait işlerin idaresi onun elinde olduğu için kendisine:

– KAYYİM.

İsmi verildi. İkinci olarak kabul edilen:

– KUSSEM.

İsm-i şerifinin mânâsı ise şudur:

– Cümle hayrı özünde toplayan, keremini ve iyiliğini muhtaçlara bol bol dağıtan..

Görüldüğü gibi, bu mânâ da, birinci mânâ gibidir. Bunun için bazıları şöyle dedi:

– Mânâ itibarı ile, ikisi birdir; ancak lafızları ayrı ayrıdır.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

20. İsim: CAMİ' (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; şu mânâlardan ötürü bu ism-i şerifi almıştır:

Evvellerin ve âhirlerin ilmini özünde toplayan..

Şeriatın ve hakikatın beynini birleştiren..

Evvellerin ve âhirlerin iyi huylarını, nâil oldukları keremleri, güzel amellerin cümlesini özünde toplayan..

Zâta dair kemâl vasfını, sıfatlara dair kemâl makamlarını özünde toplayan.. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

21. İsim: MUKTEF (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, ism-i fail olup:

– TABİ.

Mânâsına gelir. Daha açık mânâsı şudur:

– Bütün nebilerden ve resûllerden sonra gelmiş; ve HATEM'ÜN-NEBİYYİN olmuştur.

Bu ulu hazretin cümle enbiya ve resûllerden sonra gelmesinde gerek yüce şânına, gerekse şanlı ümmetine merhamet ve kerem vardır. Bunlardan birkaçını şöyle sıralayabiliriz:

a) Geçmişte yaşayan nebilerin ve resûlleri hallerine, yollarına ve şeriatlerine vukuf peydah olduktan sonra, Allah katında rızâ ne ile bulunacağını ve onun katında nasıl makbul olunacağını bilip anlarlar.

b) Geçmişte yaşayan ümmetlerin amel ettiği şeriatın ağır işleri kaldırılmış, yerine daha kolay ameller konmuş; bu kolay amellere de kat kat ecir vaad edilmiştir.

c) Geçen ümmetlerin bir bir kıssaları anlatılmış, onların kıssalarından alınan ibret dersi ile; nebilere ve resûllere muhalefet edenlerin sonu, ne gibi bir hüsran, helâk ve azapla bittiğini düşünme yolu açılmıştır.

Bütün bu düşüncelerin sonunda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetine tam uymak lâzım geldiğine iz'an ve ikan gibi nice faydalar vardır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risaleti ile sair nebi ve resûllerin şeriatı nesholmuştur. Kendisinden sonra bir peygamber gelmeyeceği için, şeriatı nesihten ari, kıyâmete kadar kaim ve bâkidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu mânâda şöyle buyurdu:

– "Benimle sair peygamberlerin misali şuna benzer: Yapısı gayet sağlam bir ev vardır. Güzel yapılmış, ama bir kerpiçlik yeri boş bırakılmıştır. Onu gezip görenler güzelliğine hayran kalırlar. Ancak, o kerpiç yerinin boş kaldığını görünce şaşırırlar. İşte ben: Nübüvvet ve risaletle geldim, o boşluğu doldurdum. Binada, asla kusur kalmadı. O köşkün yapısı, benimle kemâle erip tamam oldu.

Ve.. benimle, bütün resûller ve nebiler son buldu."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, peygamberlerin sonuncusu oluşunda, bir başka hikmet daha var ki, o da şudur: Sonuç rahmetle bitecek..

Bir başka hikmet ise, şudur: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti toprakta az duracaktır. Ancak, ümmet sayıları tamam oluncaya kadar yatarlar. Sayı tamam olunca, kıyâmet kopar; kabirlerinden kalkarlar. Asıl gaye olan cennet ve cemal müşahedesi ile tezce mesrur olurlar.

Bir başka hikmet daha var ki şudur: Bu ümmetin işlediği kabahatlere ve diğer hallere başka nebiler, resûller ve ümmetleri vâkıf olmayacaklardır.

Bunları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anlatmıştır.

Anlatılan mânâdan ötürüdür ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir ismi de:

– **MUKTEF.**

Olmuştur. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

22. İsim: MUKAFFÎ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu lafız, ism-i faildir. Bazılarına göre: TABİ, mânâsını taşır. Bu mânâya göre: Bundan önce geçen ismin ifade ettiği mânâyı tutar.

Bazıları da, şöyle anlattı:

– **MUKTEF** ve **MUKAFFÎ** şeklinde gelen bu iki ismin mânâları şudur: Bütün nebilerin ve resûllerin sünnetine ve güzel hidâyet yollarına tâbi olan..

Mânâ yukarıda anlatıldığı gibi olunca, daha önce geçen ÂKİB, isminden daha değişik bir mânâ çıkar.

Şeyh Abdülcelil Kayserî ŞUABI-I İMAN adlı eserinde şöyle anlattı:

Fahr-i Âlem (s.a.v.) Hazretlerinin **MUKAFFÎ** ism-i şerifi, sair esma-i şerifelerin en büyükleri arasında sayılır. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı şeriflerinin cümle nebi ve resûllerden daha faziletli olduğuna dalâlet eder. Bu mânâ icabıdır ki, o muazzam Resûl, mükerrem Nebi (s.a.v.) şöyle buyurdu:

– "Celâl ve ikram sahibi Allah beni **MUKAFFÎ** kıldı. Şu makama kadar ki: Yakınlık faziletlerinde, derecelerin yüksekliğinde bir mertebeye çıktım; bütün nebiler arkamda kaldı. Onları geride bıraktım. Onlar cümle amelde ve her fazilette; ister ruhanî isterse cismanî olsun, her halde bana tâbi olurlar."

Bu, miracı anlatan hadis-i şeriftir. O miracda, mülk ü melekûta suuduna işaret ve delâlet vardır.

Bu hadis-i şerifte bir başka mânâya daha işaret vardır. Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz dünyaya ve dünya içinde bulunan eşyanın hiçbirine iltifat ve itibar etmedi. Dünya ve içindekileri bir yana atılmış kabul edip ardına attı ve kalbi, kalıbı ile şânı yüce Allah'a tam yöneldi. Tam bir boyun eğmekle gönlünü O'na verdi; onunla meşgul oldu.

Sûreta ehil, ayal, evlât, etba ve ashab ile sohbet ve ünsiyet etmiş olsalar dahi, mübârek kalbleri bir an dahi Allah'ı anmaktan hali kalmamıştır. Kendisine **MUKAFFÎ** ism-i şerifinin verilmesindeki bir mânâ da budur.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

23. İsim: RESÛL'ÜL-MELÂHİM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

– MELÂHİM.

Lafzı, melhame kelimesinin cem'idir. Yani: Çoğulu. Mehame ise, cenk için söylenen bir kelimedir. Yahut, cenk yapılan yerin adıdır.

Kıtal vaktinde, cenk edenler çokça birbirlerine girerler, iki taraf birbirine karışır.

Cenk meydanında etler çokça kesilip parçalandığı için de, böyle bir isim verilmiş olabilir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir ismi de: NEBİYY'ÜS-SEYF olup, kendisi ve ümmeti; kıyâmete kadar gelecek din düşmanı kefere ve müşriklerle harb ve kıtal edecekleri için kendilerine:

– RESÛL'ÜL-MELÂHİM.

Denildi. Bu ismin cem sığası ile gelmesinin bir mânâsı da şudur ki: gerek Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin asrında, gerekse kendisinden sonra taa, kıyâmete kadar, harb ve kıtalin çokluğuna işaret edilip anlatılmaktadır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Medine-i Münevvere'ye saadetle teşrif buyurduktan, bekâ sarayına ve Rahmân olan Yüce Hakk'ın dâvetine icabet edinceye kadar: Gerek bizzat kendisi, gerekse tarafından tâyin edilen askerler ve onların kumandanları cenk ve kıtalden hali kalmadılar.

Mekke-i Mükerreme'yi feth edip onu putlardan temizleyip pâkladılar. Tâ ki: Mü'min erkekler ve kadınlar; ziyaret, tavaf çeşitli tazim ve tekrimlerde bulunup

hac ve umre yapmak sûreti ile günahları bağışlana, vücudları cehennem azabından halâs bula, kemâl sahibi Yüce Hakk'ın cemalini müşahede ederek ilâhi lütuflara nâil olalar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bizzat hayatta iken katıldığı gazâlar, meşhur rivâyete göre: Yirmi yedi kadardır.

Pek çok meşhur olan rivâyette: Çıkardıkları askerî birliğin ve ordunun sayısı kırk yediye ulaşmıştır.

Bazıları, anlatılan miktarı artırdı; bazıları daha az olduğunu söylediler.

Ancak, meşhur olan, bizim anlattığımız gibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, âhirete teşrif buyurduktan sonra; gerek Hülefa-i Raşidin, gerekse kumandanlar, melikler ve sultanlar: Kıyâmete kadar, din düşmanları ile muhabere ve kıtaldan geri durmayacaklardır.

Hatta, kıyâmet alâmeti sayılan lain Deccal çıktığı zaman; Sübhan olan Yüce Hak, Ümmet-i Muhammed'e ve o vakit halife olan Hazret-i Mehdi'ye yardım inayet, kerem ve lütuf olarak Hazret-i İsa'yı (a.s.) indirip Deccal'i öldürtecektir.

İsa (a.s.) Deccal'i katlettikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatine göre amel edecekti. Haraç kabul etmeyecek; küffar ile harb ve kıtal edecektir.

İşte.. yukarıdan beri anlatılan mânâların bir icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir ismine de:

- RESÛL'ÜL-MELÂHİM.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

24. İsim: RESÛL'ÜL-RAHMET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; dünyada kendisine tâbi olup peygamberliğini tasdik, ümmetliğini kabul eden mü'min erkek ve mü'mine kadınlara çeşitli ilâhi nimetlerle rahat veren bir zâttır.

Kendisinden önce gelen nebilerin ve resûllerin ağır tekliflerini, risaleti alınca, kaldırıp kolaylık ve esenlik getirmiştir. Bu mânâyı, bizzat kendileri şöyle anlatmışlardır:

- "Doğruluk, pâklık ve esenlikle peygamber gönderildim."

Bir başka hadis-i şerifinde ise, şöyle buyurdu:

- "Bu İslâm dini, tamamen kolaylık dinidir."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattığı mânâdan ötürü: Bu âlemden göçünce vâki olarak kabir suâli kolay olup, cennet bahçelerinden bir bahçe olacaktır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaati sayesinde: Kıyâmetin sıkıntısı ve şiddeti ümmetine dokunmayacaktır. Bu ümmetten kimi hiç hesap görmeden, azap

çekmeden; doğru cennete gidecektir. Bazıları da, günahları affa uğrayacak, doğruca cennete gideceklerdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün ümmetini Liva-i Hamd (Hamd Sancağı) altına toplayacak; böylece sırattı rahat geçip cennete gireceklerdir. Cennette nimetlerin en büyüğü, yüce Hakk'ın cemalini müşahede etmek sûreti ile, şad ü handan olacaklardır.

Anlatılan nimetlerin cümlesi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile olduğu için; onun pâk ismine:

- RESÛL'ÜL-RAHMET.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

25. İsim: KÂMİL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Mevcudatın en şereflisi, mahlukatın en faziletlisi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; Yüce Hakka yapılan çeşitli ibâdet ve taatta, kullukta tam itaat ve onun emrine boyun eğmekte cümleden üstün kemâle sahiptir.

Sûret itibarı ile de, cümleden güzeldir.

Güzel huyların cümlesi, iyi fiillerin hepsi, tamamen ve kemâl derecesinde; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizde cem olmuştur. Bütün bu mânâlar düşünülerek:

- KÂMİL.

İsmi, onun şânında söylendi.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

26. İsim: İKLİL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, TAC mânâsınadır.

İKLİL: Kıymetli cevherlerden dizilip baş kenarına, bir bağ gibi konur.

Bu çeşitten yapılı tac, padişahların özelliklerini belirtir. Bunu başlarına koydukları zaman, padişahlardan oldukları anlaşılır. Onu gören herkes, vereceği emre itaat eder. O tacı taşıyana muhalefet etmekten sakınır.

Bu güzel **İKLİL** ismi, Davud'a (a.s.) nâzil olan Tevrat'ta anlatılmıştır.

Resûl-ü Kibriya (s.a.v.) Efendimiz, bütün mahlukatın efendisi olup cümle insanlara peygamber olarak gönderilmiştir. Bu sebeple, cümle mahluk, O'na itaat etmeye memurdur. Onun emrine itaat etmek farz olup, emrine aykırı hareket etmek, haramdır. Bunun böyle olduğunu Allahü Teâlâ, şöyle anlattı:

- "Resûl'ün size getirdiğini alın; emrini tutun. Yasak ettiği şeylerden de sakının." (59/7)

Anlatılan mânâ icabı: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emirlerini tutmak vaciptir. Ki bu: Cümlenin malumudur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize itaat edenler, iki cihanda nimete ve kereme ereceklerdir. O'na muhalefet edenler ise, cezaya çarpılacaklardır.

İşte.. anlatılan mânâda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sultanlığı olduğu için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- İKLİL.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

27. İsim: MÜDDESSİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, ism-i faildir. Arap dili kaidesine göre: TEDESSERE babından gelir. Dil kaidesi icabı olarak, başta (Ta) harfi, (Dal) harfine çevrilmiştir.

- ÖRTÜNEN.

Demeye gelir ki, izahı aşağıdaki isimle beraber yapılacaktır.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

28. İsim: MÜZZEMMİL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim de, ism-i faildir. Arap dili kaidesine göre: TEZEMMÜL, babından gelmektedir. Dilin kendi özelliği icabı, başta (Ta) harfi (Za) harfine çevrilmiştir.

Bundan önce geçen MÜDDESSİR ismi ile; burada anlatılacak **MÜZEMMİL** ism-i şerifi: Yüce Hakk'ın gönderdiği Kur'ân-ı Kerîm'de geçmiş; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bu isimlerle hitap edilmiştir. Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

- "Ey MÜDDESSİR, Ey **MÜZZEMMİL.**" (73/1 ve 74/1)

Her iki isim de, bürünüp örtünmek mânâsına olmakla beraber, aralarında az fark vardır.

MÜZZEMMİL: Daha ziyade kendi elbisesine bürünüp yatan için kullanılır.

MÜDDESSİR: Her neye ise.. bürünüp sarınan, örtünen için kullanılır.

Bu isimlerin, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verilmesinin sebebi şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ilk vahiy geldiği zaman, Hira dağında idi.

- Yâ Muhammed.

Diye semadan bir ses duydu. Sesin geldiği tarafa baktığı zaman, Cebrâil'i gördü; bir kürsü üzerine oturmuştu. Bunu görünce, içinde bir ürperme hâsıl oldu. Hemen eve döndü. Hazret-i Hatice vâlidemize:

- "Yâ Hatice beni elbisemle veya başka bir şeyle ört."

Böyle sarınıp yattığı sırada; yüce Hak katından, Cebrâil (a.s.) geldi. Şöyle dedi:

- "Ey bürünüp sarınan, kalk sakındır." (74/1-2)

– "Ey sarınıp yatan, gecenin bir miktarında kalk." (73/1-2)

Ve.. her iki sûreyi de getirdi. Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimleri:

– MÜDDESSİR ve **MÜZZEMMİL.**

Oldu. Bazıları, bu âyet-i kerîmelerle yapılan hitabı, LATİFE HİTABI olarak kabul etmişlerdir. LATİFE HİTABI veya LATİFE NİDASI Arap dilinde şu demeye gelir:

– Büyük ve ulu bir kimse, bir başkasına HİTAB murat ettiği zaman, HİTAB ettiği kimseye, lütuflu muamelesini bildirmek isterse, HİTAB anında ne halde ise.. o haline göre hitab etmesi..

Bir misal olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Hz. Ali'ye (r.a.) hitabını ele alalım.

Hz. Ali (r.a.) toprak üzerinde yatıyordu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onunla latife etmek istedi. Bunun için, ona şöyle hitap etti:

– "Yâ Ebettürab.." (Ey toprak babası.)

İşte.. Yüce Allah'ın, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hitabı dahi bu mânâya göre değerlendirilir.

Yüce Allah, kendisine, gece namazı emrini verdi; insanları İslâm'a dâvet ve onları yasaklardan sakındırmak vazifesini yükledi. Bunlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun bir lütfu idi. Yüce Allah, bu lütfundan Resûlü'nü agâh etmek istedi.

Yüce emir geldiği zaman; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, pâk libaslarına bürünüp yatmıştı. Örtülere sarılı idi. İşte, o anın nezaketi icabı kendisine:

– Ey MÜDDESSİR ve Ey **MÜZZEMMİL.**

Hitabını yaptı.

Bu mânâların dışında, bir başka mânâ daha anlatıldı:

– MÜDDESSİR ve **MÜZZEMMİL.**

Sıfatları, isim olarak, yüce emre tahammülü olan kimseler için kullanılır.

Bu mânâya göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün insanlara Resûl olarak gönderildi. Bu risalet ve tebliğ vazifesini almaya mütehammil idi. Bunun dışında nefsinin tekliflere karşı tutumundan ve muannidlerinden zuhur eden ezaya tahammülünden ötürü:

– MÜDDESSİR ve **MÜZZEMMİL.**

Nidasına muhatab oldu. Ve bu hitaplar, kendisine isim oldu..

Allahü Teâlâ ona salât ve selâm eylesin.

* * *

29. İsim: ABDÜLLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel isimleri arasında sayılır.

Çünkü: İbâdete devamlı ve Hakka itaatta tamdı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemine teşrif ettikten tâ, dar-ı bekâya teşrif buyurup göçünceye kadar; bir an olsun, Âlemlerin Rabbi Yüce Allah'a ibâdet ve taattan hali kalmamıştır. Hiçbir işi, kendisini bu işten, yani: hakka ibâdetten geri bırakmamıştır.

Hatta, kalbi, kalıbı, zâhiri, bâtını ile ibâdet ve taatta devam etmiştir. Bu mânâ icabıdır ki; ism-i şeriflerine:

- ABDÜLLAH.

Yani: ALLAH'IN KULU.. dendi.

Burada anlatılan lafza-i celâl, sıfatları içine alan zâta has isimdir. ABD, kelimesi, ondan başkasına izafe edilmedi. Meselâ:

- Abdurrahman, Abdüşşekûr. (Rahmân'ın kulu, Şekûr'un kulu.)

Denilmedi; kendisine:

- ABDÜLLAH.

Denildi. Bunun ism-i celâle izafetle söylenmesinde değişik mânâlara işaretler vardır.

Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu ismi alınca; Yüce Hakk'ın cümle isimleri karşılığında bulunan özelliklere ve faydalara kavuşur. Bundan sonra, onların şükrüne devam eder.

Burada anlatılan isim: İsimlerin en şereflisidir. Bu üstün isim dolayısiyle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gelen nimetlerin büyüğü, O'na ihsân olunan makamların yücelerinden biri Kur'ân-ı Kerîm'dir. Yüce Allah, bu ihsânı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize yaparken; O'na:

- "ABD."

İsmini verip meâlini yazdığımız şu âyet-i kerîmelerle bize anlattı:

- "ABD'imize (kulumuza) indirdiğimiz kitaptan.." (2/23)
- "... ABD'ine (kuluna) kitap gönderdi.." (18/1)
- "... Fürkân'ı ABD'ine (kuluna) indiren.." (25/1)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verilen üstün makamlardan biri de, Allah'ın kullarını dâvettir. Bu makamda da, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için isim olarak:

- "ABD."

Kullanıldı. Bir âyet-i kerîmede Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

- ".. Ve **ABDÜLLAH** (Allah'ın kulu) O'na dâvet için kıyam ettiği zaman." (72/19)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verilen bu üstün makamlardan biri de Mirac Gecesi bildirilen âyet-i kerîme ile anlatılmakta ve orada da, Allahü Teâlâ "ABD" lafzını zikretmektedir:

- "ABD'ini, (KULUNU) o gece Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya götüren Allah sübhandır." (17/1)

Resulüllah (s.a.v.) efendimize verilen makamlardan biri de, vasıtasız olarak kendisine gelen vahiydir. Bu vahiy, Mirac Gecesi oldu. Yüce Allah bunu şöyle anlattı:

- "Allah, ABD'ine (kuluna) vahyedeceğini vahyetti." (53/10)

İşte.. buraya kadar anlatılan mânâlardan da anlaşılıyor ki, bu isim en şerefli isimlerden biridir. Bunun için, delil kat'îdir. Eğer, bu ABDÜLLAH isminden daha şerefli bir isim olsaydı; Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize o ismi verirdi. Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu makamda; yani: **ABDÜLLAH** oluşunda, bütün peygamberlerden ve resûllerden ayrı bir mânâ kazanmıştır. Bilhassa; Allah ism-i şerifine izafetle:

- ABDÜLLAH.

İsmi verilmiştir. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

30. İsim: HABİBÜLLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

HABİB lafzı, ism-i mef'ul mânâsında olup:

- MABUB.

Demeye gelir. yani: Sevilmiş, beğenilmiş..

HABİB lafzının ALLAH lafza-i celâline izafeten söylenmesi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şerefini artırmak ve O'na tazim içindir. Ve:

- ALLAH'IN SEVGİLİSİ **(MABUBÜLLAH).**

Mânâsını taşır.

Mahabbet, yani: Sevgi, nefsanî bir infialdir. Allahü Teâlâ ise... böyle bir şeyden münezzehtir. Onun için böyle bir mânâ verilmesi ve böyle bir sıfat alması yakışır şey değildir. Bu mânâya göre, Allahü Teâlâ için murad olan gayedir. Seven için gaye ise şudur: Sevdiğinin bütün fiillerden râzı olup, yaptığı temennilere müsaade etmek. Her an ve her zaman, türlü türlü nimetlerine daldırmak..

Bu mânâda; Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin her fiil, ve cümle halinden râzıdır. Her an O'na: Türlü türlü nimetler ve çeşitli ikramlar yapmaktadır. Bütün emellerini yerine getirmiş; muradına nâil eylemiştir. Bütün ikramların sonucudur ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- HABİBÜLLAH.

Denilmiştir. Bu isimle, bir başkasına sıfat verilmemiştir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden başka bir ferde:

- HABİBÜLLAH.

İsmi verilmemiştir. Dolayısiyle, bu isim doğrudan doğruya, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsustur.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

31. İsim: SAFİYYÜLLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

SAFİYY, lafzına; ism-i mef'ul olarak mânâ verilir: Lügatte bu kelime şu mânâyadır:

- Emir veya askerin, kendi özleri için seçerek ganimet mallarından ayırdıkları güzel şeyler...

Anlatılan mânâdaki **SAFİYY,** kelimesi lafza-i celâle teşrif ve tazim için izafe edilince, mânâsı şöyle olur:

- Yüce Hak tarafından cümle mahluk arasından seçilen, tüm küdurattan halis, bütün kemalât ile mükerrem özge bir zât..

Anlatılan mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün mahlukat arasından seçilip çıkarıldığı için, kendisine:

- SAFİYÜLLAH.

Pâk bir isim olarak verildi.

Buraya kadar anlatılan mânâlar, **SAFİYY** kelimesi, ism-i mef'ul olması nazara alınarak izah edildi. Bir de, ism-i fail olmak durumu vardır. O zaman mânâ şöyle olur:

- Halis olucu..

Yani: Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) bütün sözlerinde ve fiillerinde yüce şânına ve ulu makamına yakışmayan bütün sıkıntı veren hallerden ve ayıplardan halis olucudur.

Bu halis olmak ve kemâl bulmak: Cenâb-ı Hakk'ın ilâhi feyzi ve rabbanî inâyeti ile olduğu için, latif isimlerine:

- SAFİYYÜLLAH.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

32. İsim: NECİYYÜLLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- NECİYY.

Lafzını, hem ism-i fail, hem de ism-i mef'ul mânâsına kalmak mümkündür. Bu kelime: Necva, kökünden gelmektedir ki:

- Bir kimseye, sırrını gizlice açmak.

Mânâsına gelir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Yüce Allah'ın ilâhi sırlarına mazhar idi. Onun rabbanî münacaatına bir mahal ve karargâh idi.

İşte.. yukarıda anlatılan mânâlar açısından bakılınca: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz: Gizli sırların her türlüsü ile; mübârek kalbleri daima rahmanî teveccühlerle meşgul idi. Nefes nefes mübârek sineleri rabbanî feyizlerle açılır; ilâhi sünuhat nurları ve yüce fütuhat çeşitleri ile aydınlanırdı. İşbu mânâlar icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir ismine de:

- NECİYYÜLLAH.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

33. İsim: KELİMÜLLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- **KELİM.**

Lafzını, ism-i mef'ul olarak almak lâzım gelir. Kısaca mânâsı:

- Allahü Teâlâ'nın, bizzat söyleştiği kimse.. Demeye gelir.

Yüce Allah, ezelî ihsân sahibi olup Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle Mirac Gecesi kelâm etmiştir; kendisi ile bizzat konuşmuştur. Bu durum, hakikat derecesinde olup, hiçbir şekilde hilâf yoktur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, daima ilâhi kelâmın nüzulüne mahal idi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, her zaman, sübhan olan Yüce Hakk'ın münacaatında, O'na duâda, tazarruda idi. Gizli aşikâre onun niyazında bulunurdu. Cümle işlerin görülmesine makam olan Yüce Hak'tan bir an dahi ayrılmazdı. Bu mânâda bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Benim Yüce Allah ile, gizli bir vaktim vardır..."[1]

Asıl bu mânâdan ötürü, kendisine:

- **KELİMULLAH.**

Denildi.

Son anlatılan ve lafza-i celâle izafetle gelen isimlerin cümlesi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zâtına tazim ve tekrimdir.

Bir mânâ daha var ki, o da; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin saadet rütbesinin ne kadar ulu olduğunu Allah'ın kullarına beyândır.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

34. İsim: HATEM'ÜL-ENBİYA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ism-i şerifin ifade ettiği mânâ:

- Nebilerin sonuncusu..

Demeye gelir ki, daha açık mânâsı bundan sonraki isimle beraber anlatılacaktır.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

35. İsim: HATEM'ÜR-RÜSÜL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

1 Bu hadis metinde değil; şerhte geçer.

Peygamberler sultanı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümle nebilerden ve resûllerden sonra, âlemlere rahmet olarak gelmiştir. Onun teşrifi ile, nübüvvet ve risalet kemâle erip son bulmuştur. Kendisinden sonra, hiç kimseye nübüvvet ve risalet verilmeyecektir. Bu mânâ icabı olarak, şânında:

– HATEM'ÜL-ENBİYA ve **HATEM'ÜR-RÜSÜL.**

Denildi.

Bir gün, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hz. Ali'ye (r.a.) şöyle buyurdu:

– "Benim yanımda sen, Musa'nın yanında Harun derecesindesin. Şu fark var ki: Harun, peygamber idi. Benden sonra, peygamber gelmeyecek."

Bu hadis-i şerif, yukarıda anlattığımız mânâyı teyit eder.

ŞEYHAN'ın[1] (rh.) ittifakı ile; Abdüllah b. Amr b. As (r.a.) tarafından rivâyet edilen bir hadis-i şerifte Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Şanı büyük Allah, yedi kat gökleri ve yedi kat yerleri yaratmadan elli ben sene evvel, olacak bütün işleri takdir edip hükme bağladı, levh-ü mahfuza yazdı. Allahü Teâlâ'nın yüce arşı da su üzerinde idi.

Levh-ü mahfuza yazdığı hükümlerden biri de şuydu:

– Gerçekten Muhammed, bütün peygamberlerin sonuncusudur."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, son peygamber olduğu üstte anlatılan ve daha başka hadis-i şeriflerle sabit olduğu gibi; âyet-i celilerle dahi sabittir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, resûllerin ve nebilerin sonuncusu olduğunda bir şüphe olmadığı gibi, böyle oluşunda çeşitli medihler senalar, şanlar ve şerefler vardır. Meselâ: Onun şeriatı, kıyâmete kadar bâki kalacaktır. Yapılan ameller ancak onun şeriatına göre olacaktır. Bu, onun için büyük bir şereftir.

ŞERİATIN FAYDASI.

Basiret ehli zâtlardan bazısı şöyle anlattı:

– Şeriatın faydası başta halkı Hakka dâvettir. Ayrıca, halkın dünya ve âhiret işlerinin islâhıdır. Halkın kendi akılları, anlatılan işleri bulup yapmaktan yana acizdir. Bu sebepten, onlara lâzım olan işleri öğretmek ve anlatmak için; kesin delillerin olması iktiza eder.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatı ise.. anlatılan işlerin cümlesini tazammun ve tekeffül eder. Onun tazammun ve tekeffülü o derece ileridir ki: Onun üzerine bir ziyadelik tasavvur edilemez. Nitekim bu mânâ, şu âyet- ikerîme ile sabittir:

– "Bugün sizin için dininizi ikmal ettim. Nimetimi size tamamladım. Size din olarak: İSLÂM'ı beğendim." (5/3)

Gerek bu âyet-i kerîme ile sabit olan mânâ, gerekse kendisinden sonra, peygamber gelmeyeceğinin sabit olması, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

1 ŞEYHAN: Lafız itibarı ile, İKİ ŞEYH mânâsını taşır. Ama tâbirde; İmam-ı Buhârî ve Müslim için kullanılır. İmam-ı Azam ve İmam-ı Ebi Yusûf için kullanıldığı da vakidir.

- HATEM'ÜL-ENBİYA ve **HATEM'ÜR-RÜSÜL.**

İsminin verilmesine bir sebep olmuştur.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

36. İsim: MUHYİ. (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- **MUHYİ.**

Lafzı, ihya kökünden gelir; ism-i faildir. Diriltici, mânâsını ifade eder.

Dünya halkı küfür, şirk ve cehalet durumunda ölü iken; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, risaleti ile, Yüce Allah'ın emri gereğince onları İslâm'a dâvet etti. Böylece; küfür ve onun gerektirdiği sapıklıktan, şirk cehaletinden aldı; iman nuru ile onları diriltti. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- **MUHYİ.**

İsminin verilmesine bir sebep budur.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ümmetini: İslâm dinine, pâk şeriatle amele, cennete girmeye ve Allah'ın rızâsını kazanmaya sebep olan işleri yapma yoluna yönelttiği için, kendisine:

- **MUHYİ.**

İsmi verildi.

Bazıları da bu mânâda şöyle anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin duâsı ile, Yüce Hak birini, bu hayatla gerçekten diriltti. Bundan ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- **MUHYİ.**

İsmi verildi. Şöyle olmuştu:

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) DİRİLTTİĞİ KIZ VE PİŞMİŞ KOYUN

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir adamı İslâm dinine dâvet etti. O kimse şöyle dedi:

- Benim kızım henüz öldü. Eğer onu diriltirsen, o dirildikten sonra, senin peygamberliğine şehâdet ederse.. iman ederim.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Allah'a tazarru ve niyazda bulundu. Yüce Allah'ın izni ile o kız dirildi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetini tasdik edip şehâdet getirdi.

Anlatılan vakanın dışında, Hendek gazâsında bir başka durum olmuştu.

Hendek gazâsında; ashab-ı kiram muhasara altında idiler. Bu yüzden zahireleri kalmadı; kendilerine tam bir açlık geldi. O kadar ki:

- İçimiz ezilmesin.

Diyerek; midelerine kimi bir taş, kimi de iki taş bağladı.

Ashabtan Câbir b. Abdillah Ansarî'nin bir koyunu vardı. Ehli onun sütü ile geçinip gidiyordu.

Ashab-ı kiramın, midelerine taş bağladıklarını görünce; kendisini onlara feda etmeye hazır buldu. Ehline gidip şöyle dedi:

– Ey hatun, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve ashabın ileri gelenleri fazla aç oldukları için; midelerine taş bağlamışlardır. Biz sütle yetiniyoruz; ama onların açlığından mustaribim. Gel, seninle kendimizi onlara feda edelim.

Bunun üzerine, hatunu şöyle dedi:

– Ben de senin gibi, onların açlığından mustaribim; üzüntülüyüm. Ne istersen yapalım.

Câbir (r.a.) şöyle dedi:

– Koyunu keselim; sen pişirmeye başla. Gideyim; Resûlüllah'ı (s.a.v.) ve istediği birkaç sahabeyi dâvet edeyim. Onlar karınlarını doyursunlar, biz nasıl olursak olalım.

Buna karşılık kadın şöyle dedi:

– Pek güzel; uygundur.

Ve.. râzı oldu. Bundan sonra, Câbir (r.a.) koyunu kesti; dâvet için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize geldi. Şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, bir koyunum vardı; kestim. Ashabdan arzu ettiğiniz kadarını alıp buyurun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu dâvet için ashaba hitaben şöyle buyurdu:

– "Cümle ashaba haber verin; Câbir'in ziyafetine gelsinler."

Bunu duyan Câbir (r.a.) şaşırdı. Bu emir karşısında kendi kendine şöyle dedi:

– Ashabın cümlesi geldiği zaman, bir koyunla halimiz nasıl olur? Hiçbiri doymaz.

Ne yapacağını bilemedi.

Sonra.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz teşrif buyurdu; Câbir (r.a.) pişmiş koyunu Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin huzuruna getirdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bereket duâsı okudu ve mübârek eli ile o koyunu sığadı. Bir miktar da yedi. Bundan sonra, kafile kafile ashab-ı kiramın tümü, o koyundan yedi; hepsi de karınlarını doyurdular.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Câbir'e (r.a.) şöyle buyurdu:

– "Bu koyunun postu, ayakları, başı duruyor mu?"

Câbir (r.a.) cevabını şöyle dedi:

– Evet duruyor, yâ Resûlellah.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onları getirtti. Ayaklarını ve başını yerli yerine koydu. Postu da o pişmiş koyunun üzerine örttü. Bu arada duâ makamında bir kelâm eyledi. Sonra mübârek eli ile koyunu Câbir'e doğru çevirdi ve:

– "Al koyununu yâ Câbir."

Buyurdu. Allah'ın izni ile; o pişmiş yenmiş koyun dirilip kulaklarını sallayarak yürüyüverdi.

Şu da bir başka rivâyet: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ana ve babasını diriltti. Onları İslâm dinine aldı.

İşte.. bütün bu anlatılan mânâlar icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

– **MUHYİ.**

Denildi.

Allahım, senden kalbimizi inayetle diriltmeni diliyoruz. Daima başarı sendendir. Yâ Allah!. Yâ Allah!. Yâ Allah!.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

37. İsim: MÜNCİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu lafız, ism-i fail olup, necat verici, kurtarıcı mânâlarına gelir.

Şefaatçımız Habib-i Ekrem (s.a.v.) ümmetinin dünya ve âhirette sebeb-i necatları olduğu için, ism-i şerifine:

– **MÜNCİN.**

Denildi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, dünyada necat sebebi oluşu şöyledir:

Ümmetine kurtarıcı amelleri beyân etmiştir. İyi amelleri yapmaya teşvik etmiş ve sevdirmiştir. Daima iyi ameller yapmalarını da emretmiştir. Ayrıca, tehlikeli olan işleri açıklamış; onları yapmaktan ümmetini çekindirmiş; neticenin iyi olmayacağı dolayısı ile korkutmuştur.

Bundan sonra; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emrini yerine getirip itaat edenler; yasak ettiği şeylerden kendilerini alanlar kurtuluş yolunu bulacaklardır.

İşte.. anlatılan mânâları ümmetine haber vermek sûreti ile, ümmetinin necat bulmasına sebep olmuştur.

Bunlardan başka, ümmetini küfürden ve üzerine ceza gerektiren şeylerden, azaba uğramasından kurtarıp emniyet altına aldığı için kurtuluş sebepleri olmuştur.

Nitekim, bu mânâda; Ebû Musa Eş'ârî'den (r.a.) geldiği rivâyet edilen bir hadis-i şerifte Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

– "Ümmetim için, bana iki eman verildi; bunun için Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– Sen onların içinde olduğun süre; Allah, onlara azab etmeyecektir. (8/33)

Bir tanesi de şudur:

– Onlar istiğfar ettikleri süre; Allah onlara azab etmeyecektir. (8/33)

Öbür âleme göçtükten sonra, istiğfarı kıyâmete kadar bıraktım."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yukarıda anlatılan emir ile ümmetine: Günahlardan ve günahları neticesi azaptan kurtulmanın yolu istiğfar olduğunu açıkladı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu mânâda dahi kurtarıcıdır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, dünyada ümmeti için kurtarıcı olduğu yukarıda anlatıldığı gibidir. Âhirette kurtarıcı oluşuna gelince onu da anlatalım.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetini cehennem ateşinden ve onun azabından halâs edip kurtaracaktır. Pâk ismine:

- **MÜNCİN.**

Denilmesinin sebebi budur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu ismi, bazı nüshalarda:

- MÜNCİ.

Olduğu gibi, bazı nüshalarda dahi:

- MÜNECCİN.

Okunuşunda geldiği olmuştur.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

38. İsim: MÜZEKKİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zata salât ve selâm eyle.

Bu isim, Arap dili kaidesine göre: Tezkir, babından gelir; ism-i fail mânâsını ifade eder. Mânâsı kısaca şudur:

- Lâzım olan şeyleri hatıra getirici..

Bu mübârek isim, Kur'ân-ı Kerîm'de şu âyetle sabittir:

- "Sen, hemen hatırlat zira sen ancak hatırlatıcısın." (88/21)

Burada, tezkirden; yani: Hatırlatmadan murad: Vaazdır.

Vaazın mânâsı şudur: Bu düşük dünyadan zühd yollu iraz edip dönmeye ve âhirette faydalı amellere teşvik..

Peygamberlerin seyyidi Efendimiz (s.a.v.) meclislerinde daima ümmetini dünyaya karşı zahid olmaya, kalben ondan yüz çevirmeye teşvik etmiştir. Ölüm için ve ölümden sonrası için lâzım olan şeylerin tedarikine ve hazırlığına çalışmayı emretmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılan vaaz, nasihat, sevindirici, çekindirici şeyleri anlattığı gibi: kendisine vahiy yollu açılan ilâhi bilgileri de ümmetine anlatmıştır. Ümmetine dünyada, kabirde, mahşerde faydalı ve lâzım olan ne varsa; cümlesini bir bir beyân eylemiş, onları tehlikelerden korumuştur; kurtarmıştır.

İşte.. yukarıda anlatılan mânâlara göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, iki cihan saadetine, iki âlemin izzet ve rif'atına ulaşmaya sebep olan şeyleri, vaaz ve nasihat yollu anlatırdı. Bundandır ki, ism-i şerifine:

- **MÜZEKKİR.**

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

39. İsim: NASIR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakk'ın kelimesini üstün kılmak, dinini ve din ehlini aziz kılmak ve onun düşmanlarını kahr ve helâk için Allah yolunda bir yardımcıdır.

Mü'minlere bol nasihat edendir. Onlara şeriat ilmini belletmiştir. Tehlikeli işlerden onları almış ve çekindirmiştir. Daima onlara, kurtarıcı yolları açıklamış, bu yola teşvik etmiştir. Mazlumların üstünden zulmü kaldırmış; aciz ve zayıflara daima yardımcı olmuştur.

İşte.. yukarıdan beri anlatılan mânâlar icabıdır ki; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- NASIR.

İsmi verilmiştir.

Şöyle bir vaka anlatıldı:

Bir Arabî geldi; beraberinde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bazı hediyeler de getirdi; İslâm dini ile müşerref oldu.

Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin meclisinden ve tatlı cemâlinden, hoş kelâmından ve mucizelerinden lezzet alıp kaldı; vatanına dönemedi.

Bu arada harçlığı da tükendi; binip geldiği devesinden başka bir şeyi kalmadı.

Geldiği yere dönmek için; devesini satıp yol harçlığı yapmak zorunda kaldı.

Ebû Cehil o Arabî'nin durumunu anladı.

- Onu dininden döndüreyim.

Diyerek deveye talip oldu ve aldı. Arabî'ye devenin bedelini vereceği zaman, şöyle dedi:

- Sen, Muhammed'in dininden döner; babanın dinine girer; Muhammed'e verdiğin hediyeleri de geri alırsan.. sana hem devenin bedelini veririm; hem de deveni sana iade ederim. Ayrıca, fazladan iyilikte de bulunurum.

Bunun üzerine, Arabî şöyle dedi:

- Hak dini buldum, canımı o yolda feda ederim. Dinimden dönmem; senden de bir şey istemem. Ancak, devemin bedelini ve hakkımı isterim.

Buna karşılık, Ebû Cehil şöyle dedi:

- Mademki dininden dönmüyorsun; ne deveni veririm, ne de onun bedelini.

Ve.. kovdu. Bunun üzerine Arabî şöyle dedi:

- Seni Resûlüllah'a şikâyet edeceğim ey zalim.

Arabî'nin bu sözünü duyan Ebû Cehil Kureyş'in ileri gelenleri içinde Lât ve Uzza'ya yemin edip şöyle dedi:

– Muhammed'e gidip şikâyet edersen; hem seni hem de getirdiğin adamı döverim.

Daha başka hezeyan laf etti.

O Arabî, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize geldi; Ebû Cehil'den şikâyet etti ve onun zulmüne uğradığını anlattı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ashabdan birini o Arabî'nin yanına kattı ve şöyle dedi:

– Ebû Cehil'e git söyle; bu Arabî'nin ya devesini, yahut bedelini versin..

Bu emir gereğince, ikisi birden yollandılar. Onların geldiğini gören Kureyş'ten bazıları Ebû Cehil'e şöyle dediler:

– Arabî, Muhammed'e gitmiş. İşte geliyor.

Onlar böyle söyleyince, Ebû Cehil, tekrar tekrar putlar üzerine yemin etti ve şöyle dedi:

– Geldikleri zaman, ikisini de döveceğim.

Böylece, öfkesini belli edip dururken, Arabî ile gelen sahabe Ebû Cehil'e şöyle dedi:

– Sen bu Arabî'nin devesini almışsın. Resûlüllah'a (s.a.v.) gelip şikâyet etti.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin adını duyan Ebû Cehil:

– Muhammed Hazretlerinin emri ve fermanı nedir?. Her ne ise, baş üstüne, söyle..

Sahabe şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce fermanı şudur: Bu Arabî'nin ya devesini, yahut devesinin bedelini vereceksin. Hem de şimdi..

Hemen Ebû Cehil devenin parasını verdi; alıp gittiler.

Onun haline bakıp ne yapacağını bekleyenler, o anda yaptığına bakıp şaşırdılar ve şöyle dediler:

– Ne idi, deminden beri o gürlemek, yemin etmek? Sahabe Resûlüllah'tan haber getirince, hemen o emre itaat ettin.

Bunun üzerine, Ebû Cehil şöyle dedi:

– Benim gördüğümü siz görmediniz. Verdiğimi isteyerek mi verdim sanıyorsunuz? O sahabe, Muhammed'in emrini getirdiği zaman; onun başının üstünde azgın bir deve, ağzını açmış; boynunu başıma doğru uzatmıştı. O emri dinlemesem, başımı çekip koparacaktı. Korkumdan zoraki emre itaat ettim, hakkını verdim; kurtuldum.

Yukarıda anlatılan mazlumu ve daha başka zulme uğrayanları kurtardığı için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir ism-i şerifine de:

– **NASIR.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

40. İsim: MANSUR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Hazret-i Resûl-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz dünya ve âhiret işlerinin cümlesinde Allahü Teâlâ tarafından yardım görmüş ve maksuduna nâil olmak sûreti ile, mansur ve muzaffer olmuştur.

Melâike-i kiramla, bilhassa Cebrâil (a.s.) ile her an kendisine yardım gelmiştir.

İşte.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- **MANSUR.**

Denmesinin bir sebebi de budur.

Dünyada MANSUR oluşunu şöyle izah edebiliriz: Bütün dinler üzerine galip gelmiş; milleti ve şeriatı cümle şeriatleri neshetmiş; ümmeti ise, cümle ümmetlerden hayırlı olmuştur; kereme nâil olmuştur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bizzat kendisi, yahut bizzat tayin ettiği muzaffer ashabı nerede bulunursa bulunsun; ne yana giderse gitsinler: Şanlı ashabı zaferler kazanmıştır. Tâ kıyâmete kadar muhterem ümmeti Allah tarafından yardım görecektir.

Düşmanlarının kalblerine, bir aylık yoldan korku konmuştur; böylece kahra uğratılmışlardır.

Kıtal sırasında düşman tarafına yel esmekle de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize yardım gelmiştir.

Ayrıca, melekler de gazâlarda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yardımına gelmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabı dahi birbirine uygun hareket ve davranışta bulunmakla da, kendisine yardım olmuştur.

Bilhassa, ashab-ı kiramın kendi aralarında dahi olacak işlerini kolaylaştırmaları, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gelen yardımın bir sonucudur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âhirette yardıma nâil olmasına gelince.. şöyle anlatabiliriz: Kendisine büyük şefaat hakkının tanınması, Makam-ı Mahmud'a çıkarılması, Havz-ı Mevrud'un verilmesi.. bunların dışında bütün isteklerinin râzı oluncaya kadar verilmesi onun için ilâhi bir yardımdır.

Orada, gönlü hoşnut oluncaya kadar, kendisine şefaat hakkı tanınacaktır.

Âhirette, cümle şerefli peygamberler ve büyük asfiya kullar arasında fazilet yönü ile üstün olacaktır.

İşte.. anlatılan meziyetleri dolayısı ile, ism-i şeriflerinin birine de

- **MANSUR.**

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

41. İsim: NEBİYY'ÜR-RAHMET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Peygamberlerin sultanı, kendisine manevî varis olan zâtların dayanağı, âlemin şerefi âdemoğlunun efendisi olan Nebiyy-i Mükerrem (s.a.v.) Efendimiz evvel, âhir, zâhir ve bâtın cümleye rahmet sebebi olmuştur. Bu mânâdan ötürü ism-i şerifine:

- **NEBİYY'ÜR-RAHMET.**

Denildi.

Nitekim Yüce Hak, Kur'ân-ı Kerîm'de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin tam rahmetini, merhametini ve bu hususta büyük şânını şu âyet-i kerîme ile bildirdi:

- "Seni, ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." (21/107)

Bu âyet-i kerîme ile Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı şerifi müstesna bir mahiyet kazanmıştır. Bilhassa rahmete tahsis edilmiştir. Bu yolda onun için anlatılan fazilet ve kemâl durumunu beyân edebilmek, imkân dışıdır; beşer takatının haricindedir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuru, Eb'ül-Beşer Âdem'in alnında parlıyordu. Bunun için melâike-i kiram O'na, saygı, tazim ve tekrim secdesi yapmışlardır.

Eb'ül-Enbiya Hz. Âdem'e de o nurdan nasip gelmiş; mübârek sulbünden gelen oğlu Sam'a geçmiştir. Bundandır ki, gemileri ve içindekiler tufandan necat bulmuşlardır. Selâmetle Cudî dağının üzerine inmişlerdir. Gemide bulunanlar hariç; yeryüzünde bulunanların hepsi boğulup helâk olmuşlardır.

Gemiden selâmetle çıkanların hiçbirinden nesil gelmemiş; ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en şerefli ceddi olan Nuh'un (a.s.) soyundan gelmiştir. Onun çocukları da şunlardır: Sam, Ham, Yafes. Bunlar, insan nev'i ile dünyayı tezyin eylediler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sonra, resûllerin en faziletlisi İbrâhim Halilullah'a da (a.s.) o rahmetten isabet etti. Kendisine o mukaddes nurdan nasip verildiği içindir ki: Nemrud'un ateşi serin ve selâmet oldu. Yine o nur sebebi iledir ki, oğlu İsmail'e bir kurban feda edildi.

Diğerlerini de buna kıyas eyle.

Bütün peygamberler ve resûller, sıddîklar ve şehitler, cümle mü'min erkekler ve mü'mine olan kadınlar türlü türlü nimetlere nâil olmuş; çeşitli ikramlara kavuşmuşlardır. Bütün bunların nâil oldukları nimet ve ikramlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bağlılıkları dolayısı ile gelmiştir.

Cümle insanlara, sair vahşî hayvanlara, kuşlara ve böceklere.. hâsılı: Mahlukatın cümlesine verilen rahmet Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şerefine olmaktadır.

İşte.. anlatılan mânâlar icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimlerinden birine de:

- **NEBİYY'ÜR-RAHMET.**

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hürmetine iki cihanda bizi rahmete kavuşanlardan eyle.

Rahmet peygamberi ve resûllerin efendisi hürmetine..

* * *

42. İsim: NEBİYY'ÜT-TEVBE (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Tevbe, önce Âdem'den (a.s.) geldi. Bu tevbesinin kabulü de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi vesile ettiği için oldu. Bundan ötürü de, adına:

– **NEBİYY'ÜT-TEVBE.**

Denildi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden evvel gelen nebilerin ve resûllerin ümmetlerine ait tevbeler hiç makbul olmazdı. Bazılarının tevbesine de, ağır şartlar konmuştu.

İSRAİLOĞULLARININ TAPTIĞI BUZAĞI

Burada Benîisrail'den Musa (a.s.) buzağıya tapan günahkârları anlatabiliriz. Şöyle olmuştu:

Musa (a.s.) Yüce Hakka münacaat ve Tevrat'ı almak için Tur-u Sina'ya gitmişti. Kırk gecelik vadesini orada tamamlayacaktı.

Musa (a.s.) oraya gidince, Samirî İsrailoğullarının altınlarını ve gümüşlerini topladı. Onların bir araya gelmişinden bir buzağı yaptı:

– Musa'nın ibâdet ettiği Rabbi budur.

Dedi; onları aldatıp buzağıya taptırdı. Bu yoldan çoğunu kâfir etti.

Musa (a.s.) Tur'dan döndüğü zaman onların küfre düştüklerini gördü. Yaptıklarına pişman olup tevbe ederek İslâm'a dönmelerini istediler. Bunun üzerine, Musa (a.s.) onların tevbelerinin kabulünü Yüce Hak'tan tazarru ederek niyaz eyledi. Hak Teâlâ, Musa'nın (a.s.) bu niyazına karşılık şu emri verdi:

– Buzağıya tapanlar otursunlar; tapmayanlar üzerlerine gelip onların boyunlarını vursunlar. Bunlardan, boyunlarını uzatıp ölüme razı olanların tevbelerini kabul ettim.

Böylece onlara, kendilerini katletmelerini Yüce Hak emretti.

Ama efendilerin de efendisi saadet kaynağı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ümmet olanların; küçük, büyük, kasden ve sehven işledikleri bütün günahlarını: Kıyâmete kadar; tevbe ettikleri takdirde, tevbelerini kabul buyuracağını Kur'ân-ı Kerîm'in müteaddit yerlerinde Allahü Teâlâ anlattı.

– "Allah tevbeyi kabul eder." (9/104)

– "Ben, gerçekten, tevbe edeni hakkıyla bağışlayanım." (20/82)

Meâllerini taşıyan âyet-i kerîmeler, yukarıda anlatılan tevbe hususunu tespit eder. Bunlar, Yüce Allah'ın vaadidir. Bu ikramı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hürmetine onun ümmeti için yapmıştır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

– **NEBİYY'ÜT-TEVBE.**

Denilmesinin bir sebebi de budur. Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir hadis-i şerifinde şöyle buyurdu:

– "Allahü Teâlâ, ümmetinin tevbelerini kabul edecektir. Tâ, ruhları boğazlarında gargara edinceye kadar.."

Kıyâmetin alâmetleri arasında sayılan güneşin mağribden doğmasına kadar, ne zaman hulus ile tevbe ederlerse, Allahü Teâlâ onların tevbelerini kabul buyuracaktır.

İşte.. anlatılan mânâlardan ötürüdür ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir ismine de:

– NEBİYY'ÜT-TEVBE.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

43. İsim: HARİSUN ALEYKÜM -SİZE DÜŞKÜNDÜR-

(Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Kur'ân-ı Kerîm'de bu isimle şöyle anlatılmıştır:

– "Yemin olsun; içinizden size bir Resûl geldi. Sıkıntıya düşmenize üzülür. SİZE DÜŞKÜNDÜR." (9/128)

Bu isimde: **HARİSUN,** lafzı; **ALEYKÜM** edatı ile birlikte anlatıldı. Diğer isimler gibi yalnız anlatılmadı.

Bu **HARİSUN,** kelimesi HIRS kökünden gelir ki: Kötü sıfat, kalbe bağlı hastalıklar ve düşük tabiattır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânı ise.. bu gibi kötü sıfatlardan tamamen uzaktır; temizdir. Cümle düşük sıfatlardan yana pâktir. Onun böyle olduğuna iman etmek de vaciptir. İşte bu mânâ icabıdır ki:

– HARİSUN.

Denildiği zaman, kötü sıfat olan hırsa karışmaması için ilgili olduğu durum da açıklandı. Yani:

– SİZE HARİSTİR. (Size düşkündür; üzerine titrer.)

Demeye gelir. Bunun daha açık mânâsı şudur:

– Dâvet ettiği ümmetinin cümlesini ister ki; hidâyet bulsunlar, irşad olup İslâm şerefi ile şerefyab olsunlar, iman nuru ile de nurlansınlar.

İşte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların böyle olmalarını ister; âhirette anlatılan işleri yapmaları sebebi ile iyiliklere ermelerine pek düşkündür, rağbetlidir.

Kendisine icabet eden ümmetine de düşkündür.. Bunların daima salâh ve takvâ üzere olmalarını diler. Takvâ üzere gitmelerini, böylece Yüce Allah'ın rızâsına ermelerini arzu eder.

Bu onun için; kâmil bir sıfat, güzel bir huydur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel bir âdet ve hoş huyu idi: Kime rastlarsa rastlasın; zamanı ve yeri geldiği zaman, isterse bir cemiyet içinde olsun.. herkesi İslâm'a dâvet ederdi. Bu işte bir öncüydü. Bütün arzusu onların İslâm'a gelip irşad olmaları idi.

İşte anlatılan sebeplerden dolayıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir ismine de:

- HARİSUN ALEYKÜM.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

44. İsim: MA'LUM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, âlemin şerefi ve âdemoğlunun efendisidir.

Bu vücud âlemini şereflendirmeden evvel; bütün yedi kat göklerde, sidre, kürsî ve arşta; hatta cehennemde ve cennette kerrubin melekleri ve mukarrebin melekleri; bütün peygamberler ve resûller katında: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risaleti, mübârek vücudunun âlemlere rahmet olduğu malumdu.

Anlatılanların hepsi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risaletini ve nübüvvetini ikrar ve itiraf ederlerdi.

Anlatılanların cümlesi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin taziminde idi. Hepsi de O'na intisap etmek muradında idi.. Bu mânâ icabı olarak, onun güzel isimlerinden birine de:

- MA'LUM.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

45. İsim: ŞEHİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim: Meşhur ve bilinen.. mânâlarını ifade eder.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; bütün meleklerin, nebilerin ve resûllerin, ulvî ve süflî bütün yaratılmışların malumu idi. O kadar ki: İsmi, resmi ve sıfatı dahi malum ve meşhur idi. Aynı şekilde, üstün nesebi de meşhur ve malumdu. O kadar ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu âlemi şereflendirmesi yakın olunca, babası Abdüllah doğdu. O doğunca.

- Muhammed Mustafa'nın babası doğdu..

Dediler. Ki bu: Ehl-i kitap arasında malum bir şeydi. Bu meşhur olma durumu o kadar ileri idi ki:

- Mekke halkı, bilhassa Kureyş ve Haşim soyları Resûlüllah'ın akrabasıdır.

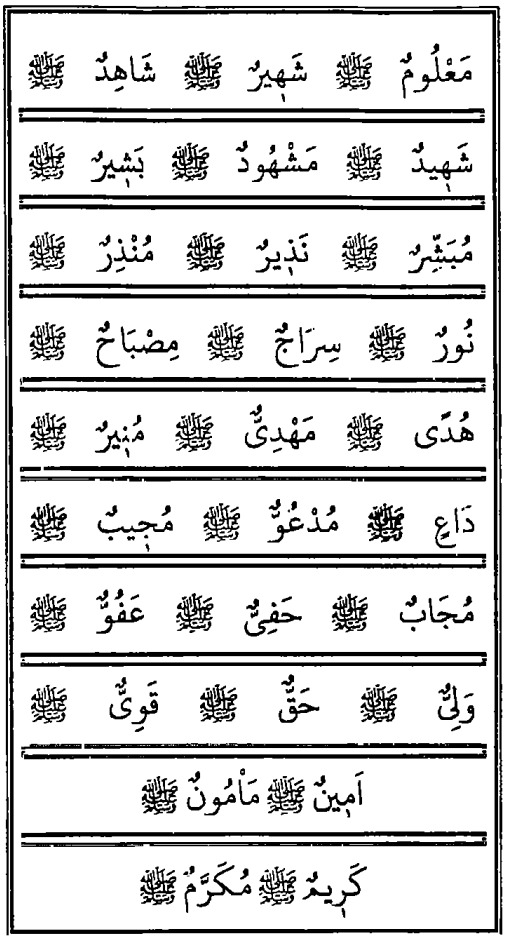
Diyerek, kendilerine tazim ederlerdi; onlara ikramda bulunurlardı.

Bu meşhur olma durumu, bütün insanlar arasında olduğu için, ism-i şeriflerine:

- ŞEHİR.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

44. **Ma'lumün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

45. **Şehirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

46. **Şâhidün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

47. **Şehidün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

48. **Meşhudün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

49. **Beşirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

50. **Mübeşşirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

51. **Nezirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

52. **Münzirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

53. **Nurün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

54. **Sıracün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

55. **Misbahün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

56. **Hüden** sallallâhü aleyhi ve sellem.

57. **Mehdiyyün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

58. **Münirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

59. **Dain** sallallâhü aleyhi ve sellem.

60. **Med'üvvün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

61. **Mücibün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

62. **Mücabün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

63. **Hafiyyün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

64. **Afüvvün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

65. **Veliyyün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

66. **Hakkun** sallallâhü aleyhi ve sellem.

67. **Kaviyyün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

68. **Eminün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

69. **Me'munün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

70. **Kerimün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

71. **Mükerremün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

* * *

(Devamı: 112. Sayfada)

44. **Ma'lum.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
45. **Şehir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
46. **Şâhid.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
47. **Şehid.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
48. **Meşhud.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
49. **Beşir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
50. **Mübeşşir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
51. **Nezir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
52. **Münzir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
53. **Nur.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
54. **Sirac.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
55. **Misbah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
56. **Hüda.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
57. **Mehdi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
58. **Münir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
59. **Dain.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
60. **Med'üvv.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
61. **Mücib.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
62. **Mücab.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
63. **Hafiyy.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
64. **Afüvv.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
65. **Veliyy.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
66. **Hakk.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
67. **Kaviyy.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
68. **Emin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
69. **Me'mun.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
70. **Kerim.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
71. **Mükerrem.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 181. Sayfada)

46. İsim: ŞÂHİD (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kıyâmet günü: Peygamber olarak gönderildiği bütün insanların; kendisine icabet edip iman şerefine erenlerin ve kendisine iman etmeyip küfür ve delâlette kalanların hepsine şehadet edecektir. Onun bir ismine de:

- ŞÂHİD.

Denimesi bu mânâyadır. Bir başka mânâ daha vardır ki, şöyledir:

Kıyâmet günü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden evvel gelen nebiler ve resûller, gönderildikleri muannid kavimleri tarafından inkâr edileceklerdir. O gün; kendilerine gelen nebilerin ve resûllerin imana dâvet etmediklerini, risaletlerini tebliğ etmediklerini anlatıp şöyle diyeceklerdir:

- Biz bunları aramızda gördük; ama onlar bize:

- Biz, Yüce Hak tarafından size resûl olarak gönderildik; gelin halik ve razikınızı tevhid edin. Ülûhiyet ve mabudiyeti O'na tahsis edin. Bize gönderdiği hükümleri kabullenin; itaat edin ve boyun eğin. Şayet itaat edip iman ve tevhide gelmezseniz, cehennemde ebedî kalırsınız.

Deyip bize bir beyânda bulunmadılar. Eğer onlar bize, anlatılan durumu beyân etmiş olsalardı, onları kabul ederdik. Bugünün rüsvaylığından kurtulur, selâmete çıkardık.

Yüce Allah, onlara gelen peygamberlerin durumunu bildiği halde; yine o resûllere ve nebilere sorar:

- Tebliğlerinize şâhidiniz var mı?

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti, zikri geçen peygamberlerin, tebliğlerini yaptıklarını; bunu inkâr edenlerin inatçı ve yalancı olduklarını söyleyip şehâdet ederler. Bunun üzerine o inatçı kavimler şöyle derler:

- Bunlarla aramızda uzun zaman geçmiştir; bizim hallerimizi bunlar nasıl bilirler?

Bunun üzerine Hak Teâlâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetine sorar:

- Siz, bunların haline nasıl muttali oldunuz ki, onlara şehâdet ediyorsunuz?

Buna karşılık şu cevabı verirler:

- Biz, Yüce Allah'ın kitabında okuduk. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz doğru sözü ile bize haber verdi. Bunun için biz, gözümüzle görmüş gibi biliriz. Ayrıca kesin itikadımız var. Bunun için şehâdet ederiz.

Bundan sonra; Yüce Hak, Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimize ümmetinin doğru söyleyip söylemediğini sorar; şehâdetlerinin yerinde olup olmadığını söylemesini ister. Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz: Ümmetinin sadık, âdil olduklarına şehâdet eder. Bu mânâ icabıdır ki, pâk isimlerine:

- ŞÂHİD.

Denildi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bu ismin verilmesindeki bir başka mânâ da şu olsa gerektir:

Zâhirî durumda, kulların işleri ve mahlukun durumu ile ne kadar meşgul olursa olsun.. bir an dahi pâk sırları ve nurlu kalbleri Yüce Hakka hizmetten, onun havfinden ve haşyetinden hali kalmazdı.

Hâsılı: Zâhir, batın, kalıp ve kalbi ile daima ibâdet ve taatta idi. Hakkın zikrine hazır idi.

İşte.. bütün bu mânâların icabı olarak, ism-i şerifinin birine de:

- ŞÂHİD.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

47. İsim: ŞEHİD (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, yukarıda geçen ŞÂHİD ve altta gelecek MEŞHUD mânâlarınadır. Ancak, bu isimde mübalağa mânâsı vardır. Kısaca şu demeye gelir:

- Tam mânâsı ile şehâdet eden..

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

48. İsim: MEŞHUD (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Yani: Kendisi için şehâdet olunmuş.. mânâsına gelir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, risaletle teşrifinden evvel meleklerin dili, nebilerin ve resûllerin pâk lisanları ile nübüvvet ve risaletine şehâdet edilmiştir.

İşte.. anlatılanların şehâdetleri icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- MEŞHUD.

İsmi verilmiştir.

Sonra.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin saadet yıldızı bu âleme şeref verip aydınlatınca; kadın erkek bütün mü'minlerin kalbleri, kadın ve erkek bütün müslümanların dilleri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğruluğuna şehâdet etti.

Bilhassa, emr-i hüda olan ezan ve kamet içinde; yüksek sesle:

- Şehâdet ederiz ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; şehâdet ederiz ki, Muhammed Allah'ın Resûlüdür.

Diyerek şehâdet ettiler. Ettikleri bu şehâdet, onların dillerinde bir vird olmuştur.

Ayrıca, bu şehâdet onlara bir can kurtarıcı olduğu için; bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risaletine şehâdet etmişlerdir. Onun için.

- MEŞHUD.

Denilmesindeki bir mânâ da budur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bu ismin verilmesindeki bir başka mânâ da şudur:

Onun aşkında, şevkinde olan ve O'na, doğru mahabbet besleyen erkek kadın bütün mü'minlerin kalbimdedir. Bir an olsun; O'na karşı besledikleri mahabbet bağından ayrılmazlar. O'na tazim etmekten ve onu hoşça anıp salât ve selâm ile tebcil etmekten geri durmazlar. Bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bütün insanların kalbinde hazırdır. Dolayısı ile:

- MEŞHUD.

İsmini aldı.

Şu da bir başka mânâ:

Zâhir olsun bâtın olsun; daima ve her zaman, dünyada ve âhirette, Sübhan Allah'ın üstün lütuflarına ve ilâhi füyuzat ve tecellilerinde bulunduğu için; bir ismine de:

- MEŞHUD.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

49. İsim: BEŞİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- BEŞİR.

Lafzı, ism-i faildir. Arap dili kaidesine göre böyle.. Beşaret kökünden gelmektedir. Mânâsı:

- İşitildiği zaman sürur verecek haberi vermek veya veren..

Demektir. Yani: Müjdelemek veya müjde vermek.. Daha açık mânâsı:

- Müjdeyi tam mânâsı ile veren..

Demektir.. Bu mânâyı şöyle açabiliriz:

Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz; Yüce Hakkın ülûhiyet ve risaletini ikrar ve tasdik, bundan sonra Yüce Hak katından getirdiklerinin cümlesini iz'an ve kabul etmek sûretiyle:

- İlâhi emirleri tutun, Sübhan Hakk'ın yasaklarından kaçının; yani: Allah'ın kitabında ve Resûlüllah'ın hadisinde anlatılan işleri yapın..

Şeklinde emredilen işleri bütünüyle yapıp emri yerine getirenlere; işlenmesi yasak olanlardan kendilerini koruyanlara Hakk'ın gazabından ve hışmından necat ve selâmet geleceğini, türlü türlü lütuflar olacağını, hesaba gelmeyen üstün nimetler verileceğini Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz müjdelediği için, bir ismine de:

- BEŞİR.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

50. İsim: MÜBEŞŞİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- MÜBEŞŞİR.

Lafzı Arap dili kaidesine göre TEF'İL babından olup, çoğunluğu ifade eder. Mânâsı şöyledir:

– Çok çok müjdeler veren zât..

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

51. İsim: NEZİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu ismi Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle anlatılır:

– "Gerçekten biz seni bir şâhid, bir mübeşşir ve bir **NEZİR** resûl olarak gönderdik." (33/45)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin:

– **NEZİR.**

İsmi, bu âyet-i kerîmede geçtiği gibi, Kur'ân-ı Kerîm'in müteaddid yerlerinde geçer.

– **NEZİR.**

Lafzı, Arap diline göre: ism-i faildir; mânâsı da şudur: KORKUTUCU..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; ümmetinden Yüce Hakk'ın emirlerini terk edenleri, yasak ettiği fiilleri işleyenleri ve masiyette ısrar edip tevbe ve istiğfarda bulunmayanları azap ve ilâhi ceza ile korkuttuğu için pâk isimlerinden birine de:

– **NEZİR.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

52. İsim: MÜNZİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim Arap dili kaidesine göre: İf'al babından olup ism-i fail mânâsı ifade eder; şu demeye gelir:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetinden asi ve fasık olanların kalblerine korku düşürendir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

53. İsim: NUR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûl-ü Mübeccel ve Nebiyy-i Mufaddal (çokça ağırlanan Resûl, çok çok değerli kılınan Nebi) (s.a.v.) Efendimizin mübârek vücudları sırf nurdur. Cümle halkın nuru, onun nurundan olduğu için pâk isimlerine:

– **NUR.**

Denildi.

Nitekim, Yüce Hak Kelâm-ı Kadim'inde şöyle buyurdu:

– "Allah tarafından size gerçekten bir nur geldi." (5/15)

Bilinmesi gereken bir husus var ki, şudur: Her şeyden önce, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuraniyet durumun ve geliş şeklini bilmek icab eder. Bunu bilmekle,

yüce şânının nasıl olduğu, mertebesinin ne kadar yüksek olduğu, makamının üstünlüğü bilinmiş olur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlatılan durumunu bilenin, O'na intisap için içinde şevk hâsıl olur. Böyle bir şevk hâsıl olduktan sonra, onun sünnet-i seniyesine ve getirdiği şer'î emirlere tam mânâsı ile bağlanmış olur. Bu, büyük bir nailiyettir. Bu nailiyete Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile erdiği için; O'na bolca salât ü selâm okur. Böylece O'na tazim ve tekrimde bulunur.

Anlatıldığı gibi yapanlar, iki cihanın saadetini bulup üstün makamlara vâsıl olurlar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gelişini bilmek, yaratılışını anlamak için: Ruhanî ve cismanî yaratılış şeklini tam mânâsı ile bilmek gerekir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, ruhanî yaratılış yönünün tafsili burada anlatılacaktır.

Bu durumu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

– "Allahü Teâlâ, önce nurumu yarattı."

Yani: Bütün mahlukattan önce benim nurumu yarattı; mânâsına gelir. Bunu böylece ümmetine haber verdi.

Ashab-ı kiramın ileri gelenlerinden, Cabir b. Abdillah Ansarî'nin (r.a.) şöyle dediği rivâyet edildi:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle sordum:

– Yâ Resûlellah, anamı babamı sana feda ederim. Bana haber ver: Sübhan olan Yüce Hak, cümle mahlukatı yaratmadan evvel neyi yarattı?

Bunun üzerine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Sübhan olan Yüce Allah cümle mahlukundan evvel peygamberinin nurunu kendi nurundan yarattı.

O nur, Allah'ı dilediği kadar o hali ile kaldı.

O nurun yaratıldığı zaman, mahluktan hiçbir şey mevcut değildi. Levh-ü mahfuz, kalem, cennet, cehennem, melekler, sema, yer, güneş, ay, insan, cin yaratılmış değildi.

Hak Teâlâ, mahlukunu yaratmayı murad ettiği zaman, o nurun dört bölüme ayırdı.

Birinci bölümünden kalemi yarattı.

İkinci bölümünden levhü yarattı.

Üçüncü bölümünden arş-ı azimi yarattı."

Bu üç bölüm, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan ayrılan kısımlardır.

Bir haberde şöyle anlatıldı:

– Allahü Teâlâ kalemi yüz boğumlu yarattı. Bir boğumla diğer boğum arası, elli yıllık yoldu. Allahü Teâlâ o kaleme şöyle buyurdu:

– Levhe yazmaya başla.

Kalem:

– Ne yazayım yâ Rabbi?

Diye sorunca, Yüce Hak şöyle buyurdu:

– LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH (Allah'tan başka ilâh yoktur; Muhammed Allah'ın Resûlüdür), cümlesini yaz.

Bunun üzerine kalem şöyle dedi:

– Bu MUHAMMED ismi ne kadar güzel ve ne kadar ulu bir isimdir ki; mübârek isminle beraber geldi. Bu, hangi zât-ı şerifin ismidir?

Allahü Teâlâ kaleme şöyle hitap etti:

– Ey kalem, edeple yaz. O isim, benim habibimin ismidir. Arşı, levhi, ey kalem seni de onun nurundan yarattım. O olmasaydı; hiçbir mahluku yaratmazdım.

Bu hitap karşısında, kalem Yüce Allah'ın heybetinden ikiye ayrıldı. Kalemin o sözü söyleyen kısmı kesildi.

İşbu sırra işaret için; kalem ortadan yarılıp kesilmedikçe yazı yazılmaz.

Bunda bir başka mânâ daha var ki, şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetinden hiç kimse; kendisine tazim ve tekrimde kusur etmeyeler. Onun sünnet-i seniyesini yerine getirirken, edeplerine aykırı hareketten sakınalar.

Bundan sonra, kaleme tekrar bir ferman geldi:

– Yaz.

Emri verildi. Kalem:

– Ne yazayım yâ Rabbi?

Diye sordu; Hak Teâlâ şöyle buyurdu:

- Kıyamete kadar olacakları yaz. Kalem:

- Ne ile başlayalım? Diye sorunca, Allah-ü Taâlâ şöyle buyurdu:

– BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM, (Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile) cümlesi ile başla.

Bundan sonra kalem, BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM cümlesini tam tazim ve tekrim ile yedi yüz yılda yazıp tamamladı.

Besmele tamam olduktan sonra, Yüce Hak kaleme şöyle buyurdu:

– Ey kalem, sen benim bu üç ismimi kemâl-i tazim ve tekrimle yedi yüz yılda yazdın. Ki onların biri ism-i celâlim, biri rahmâniyetim, biri de rahîmiyetimdir. Ben, bunları habibim Muhammed'in ümmetine ihsân edeceğim.

Celâlime yemin ederim ki; o ümmetten erkek veya kadın bir kulum hülus ile.

– BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM (Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile).

Dese, onu diyen erkek ve kadın kulumun iyilik defterine yedi yüz sevap yazdırırım. Seyyiat defterinden yedi yüz günahını affederim.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ait nurun dördüncü kısmını da yine dörde böldü.

Birinci bölüğünden arşın hamillerini yarattı.

İkinci bölüğünden kürsîyi yarattı.

Üçüncü bölüğünden de diğer melekleri yarattı.

Sonra..

Dördüncü bölüğünü de yine dört kısma ayırdı.

Birincisinden gökleri yarattı.

İkincisinden yerleri yarattı.

Üçüncüsünden cenneti ve cehennemi yarattı.

Sonra..

Bunun da dördüncüsünü dörde ayırdı.

Birincisinden mü'minlerin gözlerinin nurlarını yarattı.

İkincisinden, mü'minlerin kalblerinin nurlarını yarattı. Ki bu: Yüce Allah'a karşı marifet sahibi olmaktır.

Üçüncüsünden dillerindeki nuru yarattı. Bu da tevhid nurudur.

Dördüncüsünden, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pek nurlu ruhunu yarattı.

O latif ruh, bütün mahlukattan üç yüz altmış bin sene evvel yaratıldı. Yüce Hak O'na dünyadaki latif durumu ve mübârek sûretinin şeklinde sûret verdi.

O mübârek ruhun başını hidâyetten, boynunu tevazudan gözlerini hayâdan, alnını yakinden, ağzını sabırdan, dilini sadakattan, yanaklarını mahabbetten ve nasihatten, karnını zühdden ve vera'dan, ayaklarını ve dizlerini istikametten yarattı.

Mübârek kalbini rahmetle doldurdu.

O mübârek ruhu rahmet ile terbiye etti; türlü türlü kerâmetle ikramda bulundu.

Risalet ve nübüvvetle cümleden ayırıp, kendisine habib kıldı; sair mahlukattan ayrı bir makam verdi.

Mübârek başına yakin tacı giydirdi.

Hidâyet nuru ile rida altına aldıktan sonra, pâk ismine:

– Allah'ın Habibi (Habibullah).

İsmini verdi.

Sonra..

Sübhan olan Yüce Hak, on iki hicap yarattı.

BİRİNCİSİ: Kudret hicabı idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ruh-u şerifi orada on iki bin yıl:

– Sübhane Rabbiyel-alâ (Yüce Rabbim sübhandır; noksan sıfatlardan münezzehtir.)

Diyerek tesbih eyledi.

İKİNCİSİ: Azamet hicabı idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif ruhu orada on bir bin sene:

– Sübhan'el-Âlim'il-Hâkim (Âlim Hâkim Rabbim sübhandır; noksan sıfatlardan mühezzehtir.)

Diyerek, Yüce Hakkı tesbih eyledi.

ÜÇÜNCÜSÜ: Minnet, yani: İhsân hicabı idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ruhu orada, on bin yıl:

– Sübhane men hüve daimün lâyefna. (Fena bulmadan daim olan zât sübhandır; noksan sıfatlardan münezzehtir.)

Diyerek tesbih eyledi.

DÖRDÜNCÜSÜ: Rahmet hicabı idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk ruhu, orada dokuz bin sene:

– Sübhan'er-Refiül-Âlâ. (Pek yüce üstün Rabbim sübhandır: noksan sıfatlardan münezzehtir.)

Diyerek tesbih okudu.

BEŞİNCİSİ: Saadet hicabı idi. O mukaddes ruh, o saadet hicabı içinde, Yüce Hakkı:

– Sübhane men hüve kaimün lâ yenam. (Hiç uyumadan duran Yüce Zât sübhandır; cümle noksan sıfatlardan münezzehtir.)

Diyerek sekiz bin yıl tesbih eyledi.

ALTINCISI: Kerâmet hicabı idi. Yüce Yaratıcıyı o münevver ruh, orada:

– Sübhane men hüve ganiyyün lâ yeftekir. (Muhtaç olmadan gani duran Yüce Zât sübhandır.)

Diyerek, yedi bin yıl tesbih eyledi.

YEDİNCİSİ: Menzilet hicabıdır. O yüce ruh Hüda-i Müteal Hazretlerini orada:

– Sübhane men hüe halikun-nur. (Nuru yaratan Yüce Zat sübhandır; noksan sıfatlardan münezzehtir.)

Diyerek altı bin yıl tesbih eyledi.

SEKİZİNCİSİ: Hidâyet hicabı idi. O muazzam ruh, şânı yüce Allah'ı orada:

– Sübhane men lem yezel velâ yezal. (Evveli âhiri olmayan, evvelinde bir boşluk, âhirinde bir boşluk olmayan, hiçbir şekilde zevali düşünülmeyen Yüce Zat sübhandır.)

Diyerek, beş bin yıl tesbih eyledi.

DOKUZUNCUSU: Nübüvvet hicabı idi. O musavver ruh orada benzeri olmayan Yüce Allah'a; o nübüvvet hicabında:

– Sübhane men teferrede bil-kudreti vel-bekâ. (Kudrette ve bekâ makamında eşsiz, tek olan Yüc Zât sübhandır; noksan sıfatlardan münezzehtir.)

Diyerek, dört bin yıl tesbih okudu.

ONUNCUSU: Rif'at hicabı idi. Vacib'ül-Vücud Hazretlerini, o mükerrem ruh bu makamda:

– Sübhane zil-arşi amma yasıfun. (Arşın sahibi Yüce Zât, bilmeyenlerin yaptığı cümle yersiz vasıflardan yana münezzehtir.)

Diyerek üç bin yıl tesbih eyledi.

ON BİRİNCİSİ: Nur hicabı idi. Cenâb-ı Kibriyayı orada bu şerefli ruh:

– Sübhane zil-mülki ve melekût. (Mülkün ve melekût âleminin sahibi Yüce Zât sübhandır; cümle noksan sıfatlardan münezzehtir.)

Diyerek iki bin yıl tesbih eyledi.

ON İKİNCİSİ: Şefaat hicabı idi. Bu sevgili ruh orada, Yüce Hakkı:

– Sübhane Rabbiyel-azim. (Azim, yani büyük Rabbim sübhandır; noksan sıfatlardan münezzehtir.)

Diyerek bin yıl tesbih eyledi.

Sonra..

Yüce Hak bir ağaç yarattı. Onun ismine:

– Yakin ağacı.

Derler; dört dalı vardır.

O mübârek ruh-u şerifi o ağacın üzerine yerleştirdi. Bundan sonra, o lâtif ruh kırk bin yıl, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'ı her çeşit tesbih eyleyip andı.

Bundan sonra, o sevgili ruhun karşısına Yüce Hak bir ayna yarattı. Kendisine:

– O aynaya bak.

Diye emretti. O latif ruh; aynaya baktığı zaman; kendisini, sûreti pek güzel, cemâli pek yerinde gördü. Kendisini böyle hoş yarattığından Allahü Teâlâ'ya şükür babında beş kere secde eyledi. Her secdesinde yüz yıl durdu ve şu tesbihi okudu:

– Sübhan'el-alim'illezi lâyechel, sübhan'el-halim'illezi lâya'cel, sübhan'el-cevvad'illezi lâyebhal. (Öyle bir bilgin zâttır ki, bilmediği yoktur; öyle hâlim bir zâttır ki, hiç acelesi yoktur; öyle cömert bir zâttır ki, hiç cimriliği yoktur; bütün bu sıfatlarda noksan vasıflardan tamamen uzaktır.)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemine teşrif ettikten sonra; orada yaptığı her secdesine karşılık, bir vakit namaz emri geldi. Böylece, bir gün ve bir gecede beş vakit namaz ile, ümmet-i merhumesini şerefyab eyledi.

Sonra..

Hak Teâlâ, nurdan bir zincirle, o ağaçta kırmızı yakuttan bir kandil yarattı; o nuru; - Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurunu- o kandilin içine koyup kendisini güzel isimleri ile zikretmek emrini verdi.

Bundan sonar o ruh-u şerif, o kandilde Yüce Hakkı güzel isimleri ile zikre başladı. Her güzel ismi bin yıl zikretti.

Onun güzel isimlerinden RAHMÂN isminin zikri ile meşgul olduğu sırada; sübhan olan Yüce Hak, kendisine rahmet nazarı ile nazar eyledi. Bunun üzerine o mübârek ruh, Allahü Teâlâ'dan utanıp terledi. Nebilerin ve resûllerin sayısı kadar, kendisinden ter damladı. Her ter damlasından bir nebinin ruhu yaratıldı; hepsi de, kandilin içine toplandı.

Bundan sonra, Yüce Hak, Nebiyy-i Ekrem (s.a.v.) Efendimize şöyle hitap etti:

– İnci misali terinden yaratılan nebilerin ruhlarına nazar eyle; bak.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu emir gereğince, nazar eylediği zaman; gözünün ziyası eşyayı derhal bürüdüğü gibi, nebilerin ruhlarını da o Muhammedî nur birden sardı. Bunu gören nebilerin ruhları şöyle demeye başladılar:

– Rabbimiz, bizi böyle gaşyedip nura boğan kim?

Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– Bu, Habibim Muhammed'in nurudur. Şayet siz, onun peygamberliğine inanıp tasdik ederseniz; sizi nübüvvet ve risaletle şerefyab ederim.

Bunun üzerine o peygamberlerin ruhları şöyle dediler:

– Biz, Muhammed'in (s.a.v.) nübüvvet ve risaletine iman ettik.

Allahü Teâlâ buyurdu:

– Sizin bu ikrarınıza şâhit olayım mı?

Onlar da şu cevabı verdiler:

– Evet..

Nitekim, bu mânâyı Yüce Allah Kur'ân-ı Kerîm'de şu âyet-i kerîme ile haber verdi:

– "Allah, peygamberlerden (söz) ahdi aldığı zaman.." (3/81)

Bundan sonra, o pek temiz ruh, Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ruhu, yine Yüce Allah'ın güzel isimlerini zikirle meşgul oldu.

KAHHAR ismine geldiği zaman, Hak Teâlâ'nın celâl ve heybetinden terledi. Mübârek başının terinden meleklerin ruhları yaratıldı.

Yüzünün terinden; arş, kürsî, levh, kalem, şems, kamer, yıldızların taşıyıcıları yaratıldı.

Göğsünün terinden; âlimler, şehidler, salihlerin ruhları yaratıldı.

Arkasının terinden; Beyt'ül-mamur, Kâbetüllah, Beyt'ül-mukaddes, Ravza-i mutahhara ve bütün mescidlerin yerleri yaratıldı.

Kaşlarının terinden; kadın erkek, bütün mü'minlerin ruhları yaratıldı.

Kuyruk sokumu terinden; Yahudî ve Nasara, müşrikler ve Mecusîler.. hâsılı: Bütün küffarın ruhları yaratıldı.

Ayaklarının terinden; mağribden maşrıka kadar bütün yerler ve içindekiler yaratıldı...

Ve.. kendisinden; mü'min ve kâfir sayısı kadar ter damladı. Her ter damlasından bir ruh yaratıldı. Bu mânâ icabıdır ki; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

– Eb'ül-ervah (ruhlar babası).

Künyesi verildi.

Bu yaratılan ruhlar, RUH-U MUHAMMEDÎ'nin etrafını tesbih ve tehlil ederek bin yıl kadar tavaf eylediler. Bundan sonra, Hak Teâlâ o ruhlara:

– RUH-U MUHAMMEDÎ'ye nazar eyleyin.

Emrini verdi; onlar da nazar eylediler. Onların bu bakışları sırasında:

O latif ruhun başını görenler dünya âleminde yaratılmışların arasında halife, padişah oldular.

Onun alnını görenler, âdil beğlerden oldular.

Mübârek gözlerini görenler, hafız-ı Kur'ân oldular.

Mübârek kaşlarını görenler, nakkaş oldular.

Mübârek kulaklarını görenler vaaz ü nasihat kabul eder kimseler oldular.

Mübârek yanaklarını görenler, akıllı ve iyi amel işleyen kimselerden oldular.

Mübârek yüzünü görenler, hakîm ve attar oldular.

Mübârek dudaklarını görenler, vezir oldular.

Mübârek ağzını görenler, çokça oruç tutanlardan oldular.

Mübârek dişlerini görenler, oğlan veya kız güzel sûretli oldular.

Mübârek dilini görenler, padişahlar arasında, elçilik yapanlardan oldular.

Mübârek boğazını görenler, vâiz, nasihatçı ve müezzin oldular.

Mübârek sakalını görenler, Allah yolunda mücahid oldular.

Mübârek pazularını görenler, ok atıcı ve denizde dalgıç oldular.

Mübârek boynunu görenler, tacir ve bazirgân oldular.

Mübârek sağ alnını görenler, sarraf oldular; sol alnını görenler ise.. terazi tutan ve kile ölçen oldular.

Mübârek ellerinin içini görenler, sahî cömert oldular.

Mübârek ellerinin arkasını görenler cimri oldular.

Mübârek sağ ellerinin içini görenler, boyacı oldular.

Mübârek parmaklarının ucunu görenler, kâtip oldular.

Mübârek sol parmaklarını görenler, demirci oldular.

Mübârek göğsünü görenler, âlim, zahid ve müçtehid oldular.

Mübârek arkasını görenler, şeriatın emrine itaatkâr ve mütevazı oldular.

Mübârek yanlarını görenler, gazilerden oldular.

Mübârek karnını görenler, kanaatkâr oldular.

Mübârek dizini görenler, secde ve rükû ehli oldular.

Mübârek ayaklarını görenler, avcı oldular.

Mübârek ayağının altını görenler, bol yürücü oldular.

Gölgesini görenler, şarkıcı ve sazcı oldular.

Bakıp da görmeyenler, Yahudî, Nasara, Mecusî ve şirk ehli oldular.

Hiç bakmayanlar ise.. Nemrud, Firavun ve emsali gibi üluhiyet dâvâsı gütmeye başladılar.

Sonra..

Bütün ruhlar, dört saf oldular.

BİRİNCİ saf: Nebilerin, resûllerin safı oldu.

İKİNCİ saf: Allah'ın veli kullarının safı oldu.

ÜÇÜNCÜ saf: Erkek ve kadın mü'minlerin safları oldu.

DÖRDÜNCÜ saf: Küffar safı oldu.

Anlatılan ruhlar, anlatılan makamlarda Allah'ın dilediği kadar durdular. Sonra.. sıraları geldikçe bu cesetler âlemine geldiler.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mahluk kendisinden yaratıldıktan itibaren; ruhlar âleminden bu cisimler âlemine gelinceye kadar arada geçen zamanın miktarını Allahü Teâlâ'dan başkası bilmez.

Ve..

Şöyle rivâyet edildi:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Cebrâil'e sordu:

– "Sen yaratılalı kaç yıl oldu?"

Cebrâil şöyle dedi:

– Hesabını bilmem yâ Resûlellah. Ancak şu kadarını bilirim: Yetmiş bin senede bir kere, arşın perdeleri arkasından büyük bir nur zuhur eder. Ben yaratılalı beri, on iki bin kere; o nurun zuhurunu ve batışını gördüm.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz sordu:

– "O nur, neyin nurudur; bilir misin?"

Cebrâil:

– Bilmem..

Deyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "O, ruhlar âleminde benim ruhumun nurudur."

Bu rivâyete göre; on iki binle yetmiş bin çarpılınca, ne kadar sayı çıkacağı düşünülmelidir.

Bir rivâyet..

Kâab Hazretleri Yahudî bilginlerindendi. Yemen'de sakin idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zamanına yetişti; ama o zaman imanla müşerref olamadı.

Kâab'ın (r.a.) imana gelmesi Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) hilâfeti zamanında oldu. Bazı rivâyetlere göre de, Hz. Ömer'in (r.a.) hilâfeti zamanında İslâm şerefi ile şerefyâb oldu.

Kendisi ashab-ı kiramdan hadis-i şerif rivâyet etti. Ashab-ı kiram dahi ondan hadis-i şerif rivâyet etti.

Ashab-ı kiramdan Said b. Amr'el-Ansarî, babası Amr'den naklen şöyle rivâyet etti:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zamanında, Kâab ile yolda görüşüp arkadaş olduk.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin meclisine gelmek isterdi. Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nebilerin sonuncusu olduğunu ve onun güzel vasıflarını, görmediği halde bizden daha iyi anlatırdı.

– Bu sene, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin son senesidir; keşke gidip görüşebilseydim.

Diyerek acele ile hazırlandı.

Ancak, gece olunca, içeri girip dışarı çıktı. Bu giriş çıkışını tez tez tekrarladı. Semaya bakıp ağladı. Sabah olunca sordum:

– Yâ Eba İshak, bu gece semaya bakıp çokça ağladın; bunun sırrı, hikmeti nedir?

Ağlaya ağlaya bana şöyle dedi.

– Bu gece Medine-i Münevvere'de, Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) Efendimiz, dar-ı bekâya teşrif buyurdu. Gök kapılarını ve cennet kapılarını açılmış gördüm. Bütün melekler onun teşrifi için, tazim ve tekrimle istikbale çıktılar. Yeryüzünde, onun defnolunduğu yerden daha pâk bir yer yoktur. Cümle yerlerin ve toprakların en faziletlisi o yerdir.

Bu anlattıkları için yemin etti.

Onun bu anlattıklarını hayretle dinledim ve tarihini tuttum. Medine-i Münevvere'ye geldiğim zaman, âlemlerin efendisi Resûlüllah'ı (s.a.v.) onun anlattığı gibi, dar-ı bekâya teşrif etmiş buldum.

Kâab'i, Hz. Ebû Bekir (r..a) vefât edinceye kadar hiç görmedim. Sonradan, Hz. Ömer'in (r.a.) hilâfeti zamanında Medine-i Münevvere'ye geldiğini işittim. Yanına varıp selâm verince beni tanıdı. Yakınına aldı; bana ikram eyledi.

Bu arada, daha önce kendisi ile karşılaştığım zaman; ondan görüp işittiklerimi orada bulunanlara anlattım. Şaşırdılar:

– Bu, ya sihirbazdır; ya kâhindir.

Dediler. Onların bu sözüne karşılık Kâab şöyle dedi:

– Büyük Allah şâhiddir. Haşa, ben sihirbaz değilim.

Koynundan bir kutu çıkardı. Beyaz incili bir kutu idi. Üzerinde altından bir kilidi vardı. O kilidin üstündeki mührü bozup kutuyu açtı. İçinden yeşilli sarılı bir ipekli çıkardı; şöyle dedi:

– Bu nedir, bilir misiniz?

– Hayır, bilmeyiz.

Dediler şöyle anlattı:

– Bunun içinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel vasıfları, latif huyları vardır. Yüce Hakk'ın inzal eylediği Tevrat ve İncil kitaplarında beyân buyurduğu şeyler bundadır.

Bunun üzerine biz ona şöyle dedik:

– Yâ Eba İshak, Hak Teâlâ seni rahmetine nâil eylesin. Lütfeyle; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilk yaratılışını bize anlat.

Şöyle anlattı:

– Allahü Teâlâ, âdemoğulu soyunun efendisi Muhammed'i (s.a.v.) yaratmayı murad ettiği zaman; Cibril-i Emin'e:

– Yerin en alâ pâk yerinden bir avuç toprak getir.

Diye emretti. Bu emir üzerine Cibril mele-i alâ melekleri ile yeryüzüne indi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şimdiki merkad-i muattarından daha temiz bir yer olmadığı için, o yerden bir avuç toprak aldı. Yüce cennetin ırmaklarında nesim suyu ile yuğurdu; beyaz inci gibi yaptı. Bundan sonra, yüce cennetin ırmaklarına bir bir daldırdı.

Yedi kat gökleri ve yerleri gezdirip üstün vasıflarını överek senâ etti. Allah katında makbul olduğunu ve keremli bir zât olduğunu, cümleden faziletli bulunduğunu semanın ve yerin sakinlerine bildirdi.

Âdem (a.s.) yaratıldıktan sonra, o nur onun alnına kondu.

O nur, Âdem'in (a.s.) alnında bir ırmak sedası verir gibi çağlayıp durdu. O seda zâhir olduğu zaman Âdem (a.s.) sordu:

– Yâ Rabbi, sübhansın; şânını tesbih ederim; bu alnımdaki seda nedir?

Yüce Hak şöyle buyurdu:

– O seda, nebilerin sonuncusu resûllerin efendisi olan Muhammed'in nurunun tesbih sesidir: Ziyadesiyle bu nura tazim eyle ve onu koru. Bu nur, senden çocuğuna geçtiği zaman, ona da tenbih et. Cümle evlâtlar, birbirine tenbih etsin. Tâ, nurun sahibi Muhammed vücuda gelinceye kadar.. Kadınlardan temizlerini nikâh etsinler. Kötülükten korusunlar. Himaye, tazim ve ona ihtimam göstermeleri için, onlardan ahd al.

O mübârek nur, Âdem'in (a.s.) alnında kaldı; ziya verdi.

Bir başka rivâyet..

O nur, Âdem (a.s.) yaratıldığı zaman, arka tarafından omuzu üzerine kondu. Âdem (a.s.) ne yana dönse, melekler ardından saf saf beraberce giderlerdi. Durunca, onlar da ardında durup o nuru ziyaret ederlerdi. O nura tazim, tekrim ederlerdi.

Âdem (a.s.) melâike-i kiram ardında durdukları için; Yüce Hakk'a tazarru edip sordu:

– Yâ Rabbi, bu kadar melâike neden arkamda durmaktadır?

Hak Teâlâ şöyle buyurdu:

– Yâ Âdem, senin arkanda, habibim Muhammed'in nuru vardır. Onu ziyaret etmek için dururlar.

Bunun üzerine Âdem (a.s.) şöyle niyaz etti:

– Yâ Rabbi, o nur-u şerifi önümde durdur. Böyle olunca, melekler arkamda kalmazlar.

Bundan sonra, Yüce Hak o nuru, Âdem'in (a.s.) alnına kondurdu.

Melâike devamlı olarak, Âdem'in (a.s.) karşısında saf saf durup o mübârek nura tazim ve izzetle sevgilerini gösterirlerdi.

Bunu gören Âdem (a.s.) şöyle duâ etti:

– Yâ Rabbi, bu kadar melâike-i kiram habibin nuruna tazim ve tekrim ederler. Bana da, o nuru görüp tazim etmek şerefini ihsân eyle.

Hacetleri bitiren Yüce Hak, onun duâsını kabul buyurdu. O en saadetli nuru, Âdem'in (a.s.) alnından aldı; sağ elinin şehâdet parmağına kondurdu. Ve.. o nur, Âdem'in (a.s.) parmağında tesbih eylemeye başladı.

Âdem ve diğer melekler, o tesbihi işittikleri zaman, o parmağın adına:

– Müsebbihe.

Dediler. Melekler de o nurun sahibi Habib-i Ekrem'e salâvat-ı şerife ile tazim ve tebcil ettiler; hürmet gösterdiler. Yalnız melekler değil; cümle mahlukat o şânı yüce nura tazim ve hürmet ederdi.

Yukarıda anlatılan mânâda bir rivâyet..

OD AĞACI

Âdem (a.s.) ve zevcesi Havva cennette vuku bulan hatalı işten sonra; mübârek vücutlarından elbiseleri sıyrıldı:

– Dünyaya çıkın.

Diye ilâhi ferman geldi. O halleri ile meleklerden utandılar; hangi ağacın altına gittilerse, hiçbiri kabul etmedi. Yalnız od ağacı kabul etti; aldı. Yüce Hak, od ağacına hitap edip sordu:

– Ey ağaç, sair ağaçlar kabul etmediler; sen neden kabul ettin?

Od ağacı şöyle dedi:

– Ey Rahîm Rabbim, Âdem'in (a.s.) alnına Habib-i Ekrem'in nurunu kondurdun. Cümle mahluka da, o nura tazim etmeleri için ferman eyledin. Âdem (a.s.) o şanlı nuru ile bana sığındığı zaman, o şanlı nurdan utanarak kabul etmemezlik edemedim; kabul ettim.

Bunun üzerine, Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Ey od, sen ki Habibim Muhammed'in nuruna tazim ettin; onun hürmetine seni kullarım arasında, cümle ağaçlardan daha muteber kıldım. Sana pek güzel bir koku ihsân eyledim. Ancak, izinsiz kabul ettiğin için; seni ateşte yakmakla faydalanacaklardır. Onlar seni yakmadıkça, senden o güzel koku çıkmayacaktır.

Bu mânâda gelen bir başka rivâyet ise şöyledir:

Âdem'in (a.s.) ve Havva'nın libasları sıyrılıp, dünyaya çıkma emrini aldıkları zaman; cennetin sürûruna ve süsüne güzel nimetlerine baktılar, onlardan ayrılacakları için ağladılar. Onların ağlamalarına acıyıp bütün ağaçlar onlarla beraber ağladılar. Yalnız od ağacı ağlamadı. Bunun için Yüce Hak ona sordu:

– Sair ağaçlar ağladığı halde, sen neden ağlamadın?

Od ağacı şöyle dedi:

– Yâ Rabbi, şânı yüce zâtın onlara çıkma emrini verdin. Ben de emrine tazim ederek, ağlamadım.

Bunun üzerine, Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Sen ki, benim emrime tazim eyledin. Seni, dünyada cümle ağaçlardan aziz ve makbul eyledim. Ama kullarıma senin faydanı ateşe yaktırmakla verdim.

Od ağacı sordu:

– Beni aziz eyledin; ateşe yaktırmaktaki hikmetin nedir?

Yüce Hakk'ın izzetli hitabı şöyle geldi:

– Seni aziz kılmamın sebebi, emrime tazim etmendi. Seni yaktırmam ise.. peygamberime acıyıp ağlamadığın içindir.

İNCİR AĞACI

Ve.. Âdem (a.s.) ve Havva kapanmak için hangi ağaçtan yaprak almak istedilerse, hepsi de imtina etti, vermedi. Bu hal içinde şaşırıp kaldıkları zaman, incir ağacı onlara acıyıp yaprak verdi. Bu yaprakları alıp edep yerlerini kapattılar; ama o yapraklar parça parça olup döküldüler. Bu durumu görünce ağlaştılar. Akabinde şöyle bir nida geldi:

– Bir kulu ki, Yüce Hak uryan eder; onu hiç kimse kisvelendiremez. Şu kulu ki, Yüce Hak bırakır; hiç kimse ona yardım edemez.

Onlar bu hitabı işittikleri zaman, Yüce Hakka yüz tutup kendilerinin kapatılması için niyaz ettiler.

KEFEN

Yine incir ağacından yaprak almaya geldiler. O ağacı Âdem (a.s.) silktiği zaman ondan üç yaprak düştü. Âdem (a.s.) yaprakları alıp kapandı. Ağacı tekrar silkince, beş yaprak düştü; bunları da Havva alıp kendini örttü. Bu mânâ icabı olarak, erkekler için sünnet olan üç kat kefen olup, kadınlara da beş kat kefendir.

Yüce Hak incir ağacına hitap edip şöyle buyurdu:

– Onlara neden yaprak verdin?

İncir ağacı şöyle dedi:

– Yâ Rabbi, sen onlara yaprak vermeği haram kılmadın. Ben de, haram etmediğin için yaprak verdim.

Bunun üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Sen, onlara merhamet eyledin. Ben azimüşşan da senin ağacını gayet gevrek ve içini de boş kıldım. Ta ki, senin üzerine çıkmayalar ve seni işlerinde kullanmayalar; yakmayalar. Senin yaprağını sert ve acı kıldım. Ta ki, hayvanat ondan yemeye..

Sonra..

Âdem (a.s.) cennetten çıkmasına ilâhi ferman geldiği zaman; Âdem (a.s.) diğer nebileri, resûlleri Muhammed Mustafa (a.s.) Efendimizi aracı kıldı. Sübhan olan Yüce Hakka şu niyazda bulundu:

– Beni evvelâ yerde yarattın; sonra cennete koydun. Bundan sonra, cennetten çıkarıp yere indirmekteki sır ve hikmet nedir?

Bunun üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Yâ Âdem, ben azimüşşan seni yeryüzünde halife kılmak için yarattım. Seni cennete koymamın sebebi de şudur: Kıyâmete kadar gelecek zürriyetin kalblerinde; bu üstün cennet onların aslî vatanları olduğundan; ona karşı meyilleri ve sevgileri hâsıl ola. Bu yoldan: Beni tevhid, gönderdiğim peygamberlerimi tasdik, getirdiklerini kabul ve gereğine göre amel etmek sûreti ile cennete girmeye çalışalar.

Nitekim bazı ulema:

– "Vatan sevgisi imandandır."

Mânâsına gelen hadis-i şerifi, üstte anlatılan mânâya işaret kabul ettiler.

Âdem (a.s.) Yüce Hakk'ın emrinden muradın ne olduğunu anladı; cennetten çıktı.

Ve Âdem (a.s.) Serendib'e indirildi. Havva ise.. Cidde'ye indirildi.

Şeytanın indirildiği yer üzerinde ihtilâf vardır.

Bazılarına göre: Basra'nın Eyle nam yerine inmiştir.

Bazıları da, başka bir beldeye indiğini söylemişlerdir.

Bazıları da:

– Onun muayyen bir menzili yoktur.

Dediler.

Bir haberde şöyle anlatıldı:

– Âdem (a.s.) ve Havva (r.a.) ve İblis yere indirildikten sonra, İblis kendi kendine şöyle söylendi:

– Âdem'i vesvesemle cennetten çıkardım. Şimdi dünyaya indirildi. Acaba, şimdi ona ne gibi bir mekir etsem?

Düşündükten sonra, yırtıcı ve vahşi hayvanları bir yere topladı. Onlara Âdem (a.s.) peygamberin yere indirildiğini haber verdi. Sonra şöyle dedi:

– Yeryüzünde onun nesli çoğaldığı zaman, sizleri avlayıp öldürürler.

Onları daha başka yollardan azdırmaya çalıştı. Onun bu azdırma sözlerine karşılık sordular:

– Peki, biz ne yapalım? Ne gibi bir tedbir alalım?

İblis şöyle dedi:

– Tedbir ne demektir? Hepiniz birden saldırın ve öldürün.

Böylece onları tahrik edip, dalâlete sürüklemek istedi.

Bunun üzerine onlar, Âdem (a.s.) etrafını çember içine alıp, dört yandan üzerine yürümeye başladılar. Onların bu halini gören Âdem (a.s.) ne yapacağını bilemedi; şaşırdı. Hemen Cebrâil (a.s.) geldi ve şöyle dedi:

– Yâ Âdem, köpeğin başını okşa. Yüce Hakk'ın acaip kudretini görürsün.

Âdem (a.s.) derhal köpeğin başını okşayınca, köpek öbür hayvanlara hücum etti; hepsini dağıttı. O günden beri köpek, bütün yırtıcı hayvanların hasmı olup, gördüğü yerde onların üzerine hücum eder.

Sonra..

Âdem (a.s.) yeryüzünde çok seneler ağladı. Sonra, Hak Teâlâ'ya yalvarıp affedilip bağışlanmasını niyaz etti. Havva ile buluşmasını diledi. Duâsı makbul oldu.

Âdem'e (a.s.) duâ telkin edilip öğretildi. O duâ sebebi ile bağışlandı. Bu mânâ şu âyet-i kerîme ile sabittir:

– "Âdem, Rabbından bazı kelimeler öğrendi, ona göre tevbe etti." (2/37)

ÂDEM'İN (A.S.) OKUDUĞU DUÂLAR

Müfessirler, Âdem'in okuduğu duâ üzerine çokça görüş ileri sürdüler. Onlardan ikisini anlatalım.

BİRİNCİSİ ŞÖYLEDİR:

Hz. Ali'den (r.a.) rivâyet olunduğuna göre Âdem'e (a.s.) telkin olunan duâ şudur:

– LÂ İLÂHE İLLÂ ENTE SÜBHANEKE RABBİ AMİLTÜ SUEN VE ZALEMTÜ NEFSİ VE ENTE ERHAM'ÜR-RAHİMİN. (İlâh yoktur, ancak sen varsın; sübhansın. Rabbim, hata işledim ve nefsime zulmettim. Sen merhametlilerin en merhametlisisin.)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Âdem'in (a.s.) yukarıda anlatılan duâsı için şöyle buyurdu:

– "Her kim, bu kelimeleri okursa.. Yüce Hak onun günahlarını bağışlar. İsterse onun günahları, deniz dalgaları ve çöl kumları kadar olsun."

İKİNCİSİ ŞÖYLEDİR:

Hasan-ı Basrî (r.a.) şöyle anlattı:

– Âdem'e (a.s.) telkin edilen kelime, Kur'ân-ı Kerîm'de beyân buyurulan şu âyettedir:

– "Rabbimiz, biz nefsimize zulmettik. Bizi bağışlamazsan, bize merhamet etmezsen; gerçekten hüsranda kalanlardan oluruz." (7/23)

Âdem (a.s.) bu duâyı yaptığı zaman, Hak Teâlâ onun duâsını kabul buyurdu. Ve ona cennetten yakut bir ev gönderdi. Bu ev: Kâbe-i Mükerreme'nin büyüklüğündeydi. Onu Kâbe'nin yerine koydular. Onun iki kapısı vardı; biri meşrıka, biri de mağribe açılıyordu. Bunun adına:

– BEYT'ÜL-MA'MUR.

Derler.

Allahü Teâlâ, Âdem'e (a.s.) şöyle vahyetti:

– Sen bu beytimi tavaf eyle; senin duânı kabul ederim. Haccın makbul, sa'yin meşkûr olsun.

Kendisine delil olması için, Cebrâil'i yolladı. Geldi; haccın usullerini öğretti.

Âdem (a.s.) haccın edeplerini yerine getirerek tamamladı; Beyt'i ziyaret etti. Sonra, Arafat'a çıktı.

Hazret-i Havva dahi, Cidde'den Âdem'i (a.s.) aramaya başlamıştı. Nice yıllar ayrılık şiddeti çektikten sonra, Arafat'ta buluştular. O yerde buluştukları ve tanıştıkları için adına:

– ARAFAT.

Dendi.

Bundan sonra, Mine'ye geldiler. Burada Melekler Âdem'e (a.s.) şöyle sordu:

– Âlemlerin Rabbinden ne istersiniz?

Onlar da, şöyle dediler:

– Mağfiret ve rahmet talep ederiz.

Bundandır ki, o yerin adına:

– MİNE (Mina).

Denildi.

Âdem ile Havva birleşmek istedikleri zaman, kendilerini temizler pâklenirlerdi. Bana emanet edilen bu şanlı nur, sana temizlikle intikal etmelidir. Ve, Âdem (a.s.) şöyle derdi:

– Böyle yapmadan zail (geçici) olmadılar.

Hazret-i Havva her hamile kaldıkta, Âdem (a.s.) bakıp o şanlı nuru kendinde gördüğü zaman anlardı ki: Henüz o nurun sahibi gelmemiştir.

ŞİT PEYGAMBER

Havva (r.a.) yirmi kere hamile oldu. Her hamile oldukta, bir kız ve bir oğlan doğurdu. Tâ, Eb'ül-Enbiya Şit (r.a.) peygambere hamile kalıncaya kadar.

Havva, Şit'e (a.s.) hamile olduktan sonra, o şanlı nur Âdem'in (a.s.) alnından kaybolup gitti. Havva anamızın alnında zâhir oldu; tesbih tehlil sesleri gelmeye başladı. Bundan mesrur oldu. Güzelliği ve hoşluğu arttı.

Yüce Hak, Muhammedî nura ikram olsun diye, Şit'i (a.s.) yalnız yarattı. Tâ ki bileler: O şanlı nurun sahibi Resûlüllah Efendimiz, aslında insandır ama, onun ber benzeri bulunmaz. Ayrıca, kendisinde olan kemalâtın bir başkasında bulunmadığına işaret sayıla.

O çocuk doğduktan sonra adını: ŞİT koydular.

- ŞİT.

Demek, şu mânâya gelir: Allah'ın hibesi.. Allah'ın ihsânı..

Havva anamız, ŞİT'i (a.s.) doğurduktan sonra bakıp gördü ki: İki kaşının arasında Nur-u Muhammedî parlıyor.

Hak Teâlâ, ŞİT (a.s.) ile şeytanın arasında perde yaratıp, ondan sakladı ve korudu.

Melekler, ŞİT'i (a.s.) tavaf edip ona ikram ederlerdi; gelip yanında otururlardı.

Sema canibinden yere şu nida gelirdi:

- Ey yer, sana ve sende sakin olanlara müjde.. Ki: Nur-u Muhammedî ŞİT'te (a.s.) doğdu; yeri ve semaları nurlandırdı. Ondan da, pâk soylara ve pâk erhama geçerek sonunda bizzat kendileri teşrif edeceklerdir.

ŞİT (a.s.) erginlik yaşına gelinceye kadar bu nida devam etti.

ŞİT (a.s.) büluğa erdikten sonra, Âdem (a.s.) ŞİT'in elinden tuttu ve şöyle dedi:

- Oğlum, Allahü Teâlâ benden tekidli bir ahd aldı. Şöyle ki: Senin yüzünde bulunan Nur-u Muhammedî'yi vaz' etmek için ancak hatunların pek temiz ve ayıplardan azade olanını bulayım.

Bundan sonra Âdem (a.s.) Yüce Hakka şöyle niyaz eyledi:

- Yâ Allah, ben kulundan bu şanlı nuru muhafaza için ahd aldın. Bu nur için, ben de oğlum ŞİT'ten ahd almak isterim; şâhit gönder. Ta ki, bu ahdin sağlamlığına şehâdet edeler.

Bunun üzerine, Cibril-i Emin, yetmiş bin melekle yere indi. Bir beyaz ipek ve cennet kalemlerinden bir kalem getirdi; Âdem'e (a.s.) verdi. Sonra şöyle dedi:

- Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Habibim Muhammed'in nuru için, sulblerden rahimlere geçme vakti yaklaştı. Oğlun ŞİT'e vasiyet et. Oğul oğullarından birbirine tavsiye etmek üzere bu meleklerin şehâdeti ile sağlam ahd al.

Bundan sonra.. tâ, bu şanlı nurun sahibi gelinceye kadar, pâk erkeklere ve pâk kadınlara nakledilsin. Asla onun mübârek soyuna ve latif nesebine kusur ve

emsali ayıp bulaşmasın. Böylece ahdi alıp Cibril'in getirdiği cennet kalemi ile o ipek üzerine yazdı. Orada bulunan melekler de şahit oldular.

Cibril gelirken, beraberinde cennetten bir kutu getirmişti. O kutunun içinde bütün nebilerin ve resûllerin resimleri vardı. O ahdin yazıldığı ipeği de o kutunun içine koydular.

O makamda, ŞİT'e (a.s.) iki kırmızı hulle giydirildi. Kendisine NAHVAİLET'ÜL-BEYZA adındaki hanım verildi. Bu hanım güzellikte ve değerde Havva anamızın benzeri idi. Hemen orada, Cibril'in bir konuşması ve gelen meleklerin şehâdeti ile nikâh kıyıldı.

Bu hanım ŞİT'ten (a.s.) hamile kaldıktan sonra, kendisine bir nida geldi:

– Yâ Nehvailet'ül-Beyza, sana müjde. Sana konan şanlı nurun sahibine hamile oldun.

Doğduktan sonra, oğlunun adını: ANUŞ koydular. Bu Anuş dahi, Nur-u Muhammedî hürmetine şeytanın hilelerinde korundu.

Anuş erginlik çağına gelince, babası Şit (a.s.) onu dâvet edip şöyle vasiyet etti:

– Âlemlerdeki kadınların en temizini, pâkini buluncaya kadar evlenme.

Babasının vasiyetini kabul etti; aynı vasiyeti, kendi oğlu Kaynan'a yaptı.

İDRİS PEYGAMBER

Kaynan dahi kendi oğlu Mehlâil'e vasiyet etti.

Mehlâil dahi, kendi oğlu Yerd'e vasiyet etti. Ve.. Yerd'i, Birre namında eteği pâk bir hanımla nikâhladı. Birre'den Yerd'in bir oğlu oldu. Adını Uhnuh koydular; bu, İdris (a.s.) idi. Yerd, Uhnuh oğluna, yazılan vasiyetlerin hepsini bildirip yerine getirmesini istedi. Uhnuh da bu vasiyetleri kabul etti. Yerd bu oğlu Uhnuh'u Beruha isminde bir hanımla nikâhladı.

Uhnuh'un, Beruha hanımdan bir oğlu oldu; adını: Müteveşlah koydular.

Müteveşlah'ın Lemek adında bir oğlu oldu. Lemek, gayet akıllı ve çok güçlü idi.

NUH - HUD - İBRAHİM - İSMAİL - İSHAK PEYGAMBERLER

Lemek, Kasvir isminde bir hanımla nikâhlandı. Bu hanımdan Nuh (a.s.) peygamber doğdu. Lemek, Nuh'a (a.s.) bütün vasiyetleri bildirdi.

Nuh (a.s.) gayet iffetli (adı belli değil) bir hanımla nikâhlandı. Bu hanımdan oğlu Sam dünyaya geldi.

Nuh (a.s.) oğlu Sam'ın yüzünde Nur-u Muhammedî'yi görünce; içinde Âdem'in (a.s.) ahdi bulunan kutuyu Sam'a teslim etti.

Sam'ın Erfahşid namında bir oğlu oldu. Alnında Nur-u Muhammedî'yi görünce gereken vasiyeti yaptı ve kutuyu Erfahşid'e teslim etti.

Sonra.. Erfahşid'in Şaleh namında bir oğlu oldu; Şaleh'e gerekli vasiyetini yaptı.

Şaleh, Merhane adında pek temiz bir hanımla evlendi. Bu hanımdan Âbir isimli bir oğlu oldu. Ki bu oğlu: Hud (a.s.) idi.

Âbir Menşaha namında bir hanımı nikâhına aldı. Bundan Kalağın namında bir oğlu oldu.

Kalağın'ın dahi Erguva namında bir oğlu oldu.

Erguva'ın ise, Saruğ namında bir oğlu oldu.

Saruğ'un da Nahur adında bir oğlu oldu.

Nahur'un da Taruh isminde bir oğlu oldu.

Taruh, Edna isminde bir temiz kadınla nikâhlandı. Bu hanımdan Hazret-i İbrâhim (a.s.) doğdu.

İbrâhim (a.s.) doğduktan sonra, nurdan iki bayrak dikildi; biri meşrıka, biri de mağribe..

İbrâhim (a.s.) yetişkin oldu. Mübârek alnında, Nur-u Muhammedî'nin tesbih sesini duydu. Yüce Hakka niyaz edip sorunca, şöyle buyurdu:

– O ses, benim habibimin nurundan gelen sestir. Beni tesbih ve tehlil eder. O nuru koru.

Ve.. Âdem'e yaptığı vasiyetin aynısını ona da yaptı.

İbrâhim (a.s.) zevcesi Sare'ye bu halleri anlatınca, kendi kendine:

– O nurun sahibi benden zuhur etse..

Diyerek nice zaman, teşrifini bekledi; durdu.

O şanlı nurun sahibi İsmail (a.s.) Hacer'den (r.a.) bu vücud âlemine teşrif buyurunca, Sare (r.a.) gayet gamlandı ve mahzun oldu.

Hanımları, ortaklarına karşı tutan kıskançlık onu da tuttu ve İbrâhim'e (a.s.) sordu:

– Bana ne oldu ki, bu saadetten mahrum oldum?

Bunun üzerine İbrâhim (a.s.) onu teselli ederek şöyle anlattı:

– Üzülme, Allah kerimdir. Vaadinden dönmez. Seni de sevindirir.

Böylece, ona da müjde verdi. Sare (r.a.) sabretti; bekledi. Hak Teâlâ İshak'ı (a.s.) ona ihsân ederek sevindirdi.

İshak (a.s.) büluğ çağına erdi.

O sırada İbrâhim'in (a.s.) altı çocuğu vardı. Altısını da bir araya getirip Yüce Hak'tan izinli olarak, Âdem'den (a.s.) naklen gelen kutuyu açtı.

– Buna bakın.

Diye bulunduğu zaman, içinde, nebilerin ve resûllerin sayısı kadar ev bulunduğunu gördüler. Her evin içinde, peygamberlerden birinin resmi yapılmıştı.

HZ. EBÛ BEKİR - HZ. ÖMER - HZ. OSMAN - HZ. ALİ

Bu evlerin sonunda, Hazret-i Muhammed Mustafa (s.a.v.) Efendimizin, bu dünya âlemindeki vücudunun resmi yapılmıştı. Namazda kıyamda duruşu şeklinde idi.

Sağında Hz. EbûBekir vardı. Onun resmi yapılmıştı.. ve alnında şu yazı vardı:

– Bana ilk iman edendir.

Solunda Hz. Ömer'in (r.a.) resmi yapılmıştı. Alnında şu yazı vardı:

– Hakkı icra etmede, ayıplayanın ayıplamasından hiç korkmaz.

Ardında Hz. Osman Zinnureyn'in resmi yapılmıştı. Alnında şu yazı vardı: Hayanın madeni.. kaynağı.

Önünde Hz. Ali b.Ebi Talib'in resmi yapılmıştı.Alnında da şu yazı vardı:

– Cömertlik menbaı. Muhammed'in (s.a.v.) din kardeşi.

Bundan başka, Resûlüllah (s.a.v.) çevresine, amcalarının, ashabının, vekillerinin, bir bir resimleri yapılmış, alınlarına isimleri yazılmıştı.

İbrâhim (a.s.) çocukları ile, kendisinden sonra gelecek nebilerin ve resûllerin silsilesine bakıp gördüler ki: Hepsi İshak'ın pâk neslinden gelecektir. Ancak Hatem'ün-Nebiyyin Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, İsmail'in (a.s.) pâk ırkından gelecektir.

Ve.. İsmail'den sonra, tâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gelinceye kadar pâk ırkından hiçbir peygamber gelmeyecek.

Bunun üzerine, İbrâhim (a.s.) İsmail'den kuvvetli ahd alıp güzel tavsiyesini şöyle yaptı:

– Ey İsmail, bu gördüğün; Âlemlerin şereflisi ve cümle mahlukatın aslı Muhammed (s.a.v.) senin soyundan gelecektir.

Şimdi, kendin ve çocukların birbirlerine tavsiye etmelidir: Herkes kendi asrında yaşayan temiz, iffeti ile bilinen hanımları alıp koruyalar. Taa, o şanlı nur: Sahibine selâmetle ulaşıncaya kadar..

İsmail (a.s.) Hale isminde bir hanımla nikâhlandı. Bu hanımdan Kaydar isimli bir oğlu dünyaya geldi. Kaydar gayet güzeldi; yiğitti. Binicilikte ve ok atmada ilminde mahirdi. Güreş tutma işinde gayet güçlü idi.

İsmail (a.s.) Kaydar'ın alnında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk nurunu gördü ve kutuyu ona teslim etti; o şanlı nuru muhafaza etmesini tavsiye etti. Bu tavsiye üzerine Kaydar İshak'ın (a.s.) soyundan kadın almanın münasip olacağını düşünerek o soydan yüz kadar pâk, iffetli hanım aldı. Onlarla iki yüz sene yaşadı; hiç çocuğu olmadı.

Bir gün, avdan dönüyordu. Çevresini aniden vahşî hayvanlar sardı. Kendisine açık bir dille şöyle dediler:

– Sana ne oldu ya Kaydar. Ömrün bitti. Hani alnındaki nurun sahibi? Henüz vakti gelmedi mi? Yoksa onu yitirecek, boşa mı gidereceksin? Nerede kaldı yaptığın ahd ve sana edilen vasiyet?

Kaydar, bu halinden gayet üzüldü. Kendi kendine şöyle yemin etti: Bu müşkil işim çözülünceye kadar, hiçbir şekilde dünya lezzetleri ile meşgul olmayacağım.

Bundan sonra başını alıp gezmeye başladı.

Bu halinde ona Yüce Hak bir melek gönderdi. Gelen melek, insan suretine girdi ve şöyle dedi:

– Ya Kaydar, Yüce Hak seni kuvvetle güzelleştirdi. Şu kadar şehirlere sahip etti. Sana emanet bırakılan nuru, İshak'ın (a.s.) pâk neslinden başka iffetli ve

pâk kadınlara bırakmalısın. Allah yolunda kurbanlar kes; o nuru taşıyacak kadın sana açıklanır.

Böylece, Kaydar'ı irşad eyledi.

Kaydar, yedi yüz koç kurban etti. Semadan beyaz bir zincir gibi ateş indi; kurbanları yaktı. Bu anda bir ses geldi.

– Yâ Kaydar, duân makbul oldu; muradın verildi. İçinde ahd bulunan kutunun altında yat; rüyada sana gereken anlatılacaktır.

Kaydar, bu irşad haberini de aldıktan sonra, gidip uyudu. Rüyasında, kendisine şöyle söylendi:

– O latif nurun sahibi şanlı peygamber, Arap kavmine mensuptur. Onun pâk ırkı ve pâk soyu Arap'tan gelecektir. Bunun için, Arap kavminden Fahire namlı bir kadını ara ve nikâhına al. Onda muradına erersin.

Uykudan uyanınca, çok sevindi. Allah'a hamd etti; senâ etti.

Bundan sonra, Arap kabilelerinin beğlerinden her birine adamlar ve elçiler yolladı; rüyada anlatılan isimli hanımı arattı. Ama hiçbirinden haber çıkmadı.

Sonunda, kendisi, Arap kabilelerine gitti; bir bir dolaştı. En sonunda, Cürhüm b. Zühel b. Âmir b. Ya'rub b. Kahtan kabilesine gitti. Orada şu haberi aldı: Cürhüm Meliki'nin bir kızı var. iffet sahibi olup ismi de: FAHİRE..

Bunu bildikten sonra, o kıza talip oldu. Nikâhla aldı ve kendi diyarına getirdi.

Fahire, Kaydar'dan hamile kaldı.

Bunun üzerine Kaydar o kutuyu açmak istedi. O anda bir ses çıktı:

– Bu kutuyu ancak, peygamber olan açabilir; korur. Açarsan bana zarar vermiş olursun.

Bunun üzerine Kaydar, o kutuyu aldı; amcası İshak'ın oğlu Yakub'a teslim etti.

Fahire doğumunu yaptı; bir erkek çocuk dünyaya getirdi. Adını: Hamel koydular.

Hamel, büyüyüp kendisini bildikten sonra, babası Kaydar ona şöyle dedi:

– Gel; seni deden İbrâhim'in (a.s.) yaptığı Beytüllah'a götüreyim. Orada bulunan makamları sana göstereyim. Bundan böyle, orayı her zaman ziyaret edip dileğini yapasın; muradına nâil olasın.

Böyle dedikten sonra, Beytüllah'ın yakınında:

– ŞEBİR.

Diye anlattıkları dağa geldiler. Orada ölüm meleği insan sûretinde çıktı ve şöyle dedi:

– Ey Kaydar, nereye gidiyorsun?

Kaydar şöyle dedi:

– Oğlumu Kâbe'ye götürüyorum. Orada ziyaret edilecek yerleri kendisine göstereceğim.

Ölüm meleği şöyle dedi:

– Hele benim yanıma gel; sana gizli bir şey söyleyeceğim.

Kaydar ölüm meleğinin yanına gidince, kendisini tanıttı ve ruhunu aldı.

Hamel babasının düşüp öldüğünü görünce kızdı; tanımadığı ölüm meleğine şöyle dedi:

– Babamı niçin öldürdün?

Ve.. üzerine atılacağı sırada ölüm meleği ona şöyle dedi:

– Hele bir bak, baban gerçekten ölü müdür?

O, babasına baktığı anda, ölüm meleği semaya çıktı.

Hamel başını kaldırıp baktığı zaman, kimseyi göremedi. Şaşırdı ve bildi ki: O, ölüm meleğidir.

Ve.. gördü ki: Hak Taâlâ İshak (a.s) çocuklarından adamlar göndermiş.. Onlar geldiler; yıkadılar, kefenlediler, namazını kılıp defnettiler.

Hamel geri dönüp geldi.

Büluğa erince, Cüveyde namında bir hanım aldı. Bu hanımdan Leys adında bir oğlu oldu.

Leys'in Hemisa namında bir oğlu oldu.

Hemisa'nın Eded namında bir oğlu oldu.

Eded'in Âd namında bir oğlu oldu.

Âd'ın da Adnan namında bir oğlu oldu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Adnan'a gelinceye kadar neseb-i latifleri ve silsile-i şerifleri böyledir. Ama, artıklığında ve eksikliğinde çeşitli görüşler vardır; bunun için durum kesin değildir.

Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) Efendimiz, pâk neseplerini Adnan'a kadar saydılar; daha fazlasını saymakta pâk dillerini tutup saymadılar.

İbn-i Abbas (r.a.) Adnan'dan İsmail'e gelinceye kadar gelenler için:

– Otuz tanedir.

Dedi; ama isimlerini saymadı. Şöyle dedi:

– Eğer Allahü Teâlâ'nın onların bilinmesi babında bir muradı olsaydı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bildirirdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nesebi, babası Abdüllah'tan Adnan'a kadar ittifakla sabittir; bunlarda ihtilâf yoktur. Bunlar, yirmi birinci atada: Adnan'a ulaşır.

Adnan'ın Ma'd (veya Maid) namında bir oğlu oldu.

Ma'd'in, Nezar namında bir oğlu oldu. Nezar Sevde isimli bir hanımla evlendi; bu hanımdan Mudar namında bir oğlu oldu. (Bazı nüshada: Sevde, Sevre'dir.)

Bu Mudar, gayet avcı idi.

Âdem'den (a.s.) beri gelen ahd kitaplarını yeniledi. Kendinde emanet duran Nur-u Muhammedî'yi pâk nesep ve temiz rahimlerde korunması için kuvvetli bir ahdname yazdı; oğluna vasiyetini yaptı. Ve.. yazdığı ahdnameyi Kâbe-i Mükerreme'ye astı.

Kendisinden sonra gelen çocuklarından her biri: Gayet temiz ve pâk hanımlarla nikâhlanıp o şanlı nuru sahibine pek temiz bir şekilde ulaştırmaya gayret gösterirlerdi.

Mudar, İbrâhim'in (a.s.) dininde idi. Kendisinde Nur-u Muhammedî parladığı için, gayet güzeldi. Onu kim görse severdi. Sesi de gayet güzeldi.

Nezar'ın dört tane oğlu vardı: Mudar, Rebia, Yeman, Eyar.. Bunların anası: Adnan oğlu Akk'ın kızı Sevde (bazı nüshalarda: Sevre) idi. Bazıları şöyle dedi:

– Sevde, yalnız Mudar'ın anasıdır. Öbürlerinin anası: Sevde'nin kız kardeşi Şefika bint-i Akk b. Adnan'dır.

Nezar'ın ölümü yaklaştı. Hastalanınca çocuklarını topladı onlara vasiyetini yaptı:

– Kızıl sahtiyandan çadır ve una benzer ne varsa Mudar'ın olsun.

Dedi. Bunun için Mudar'ın adına:

– Mudar'ül-Hamra. (Kızıl Mudar.)

Lâkabını taktılar.

Nezar'ın bir de kır atı vardı; bunu da Rebia'ya verip şöyle dedi:

– Buna benzer ne varsa, Rebia'nın olsun.

Bunun için, Rebia'ya şu lâkap verildi:

– Rebiat'ül-Feres. (Atlı Rebia.)

Nezar'ın bir hizmetçisi vardı; bunu da Yeman'a verip şöyle dedi:

– Buna benzer ne varsa, Yeman'ın olsun.

Bir tane kara döşeği vardı; bunu da Eyar'a verdi ve şöyle dedi:

– Buna benzer ne varsa, Eyar'ın olsun.

KÂHİN EF'Â

Bundan sonra, onlara şöyle dedi:

– Eğer aranızda, bir ayrılık veya çekişme olursa; Bahreyn'de bir kâhin vardır; onun adına:

– EF'Â.

Derler; ona gidin. O size taksim eder; paylaştırır.

Nezar'ın söylediği bu EF'Â, gayet kâhin bir kimse idi.

Nezar öldü; çocuklarının arasında ayrı görüşler ve çekişme vuku buldu. Bunun üzerine, her biri bir deveye binip Bahreyn'deki o kâhine gittiler.

Yolda giderken, bir çayırlığa uğradılar. O çayırın çimenleri çıkmıştı. Bazı yeri hayvanlara otlatılmış, bazı yerleri de otlatılmamıştı. O çayırı gördükleri zaman Mudar şöyle dedi:

– Buranın otunu bir deve otlamış; bir gözü de körmüş. Kör olan gözü de sol gözü imiş.

Rebia ise şöyle dedi:

– Devenin sağ ayağı aksakmış.

Yeman şöyle dedi:

– Devenin kuyruğu kesikmiş.

Eyar ise, şöyle dedi:

– Deve, sahibinden kaçmış.

Sonunda yola çıktılar. Biraz gittikten sonra, bir Arab'a çattılar. Sordular:

– Sen kimsin?

Arap şöyle dedi:

– Devemi kaybettim; onu arıyorum.

Mudar sordu:

– Devenin sol gözü kör müydü?

Arap şöyle dedi:

– Evet.. kördü.

Rebia sordu:

– Devenin sağ ayağı aksakmıydı?

– Evet.. sağ ayağı aksaktı.

Yeman sordu:

– Devenin kuyruğu kesik miydi?

Arap şöyle dedi:

– Evet.. kuyruğu kesikti.

Eyar sordu:

– Senin deve kaçkın mıydı?

Arap şöyle dedi:

– Evet.. kaçkındı.

Bundan sonra, dördü de şöyle dedi:

– Git, deveni ara bul.

Onların bu sözüne karşılık, Arap şöyle dedi:

– Vallahi, devemin bütün vasıflarını bildiniz. Benim devem sizdedir. Devemi gösterin.

Ama onlar şöyle dediler:

– Biz senin deveni görmedik.

Bu sözlerinin doğruluğuna yemin ettiler.

Arap şöyle dedi:

– Sizin yemininize nasıl inanayım? Devemin bütün vasıflarını anlattınız. Görmediğinizi kabul edeyim; devemin vasıflarını nasıl ve nereden bildiniz? Devem sizdedir; verin devemi..

Arab'ın bu ısrarı karşısında; biraz sert şöyle dediler:

– Hey.. adam, biz senin deveni görmedik.

Arap sordu:

– Siz nereye gidiyorsunuz?

Şöyle dediler:

– Bahreyn'e gidiyoruz; orada EF'Â nam kâhini bulacağız.

Arap şöyle dedi:

– Ben de sizinle beraber geleceğim.

Böylece, beşi birden yol arkadaşı olarak gittiler.

Bahreyn'de Kâhine vardıkları zaman, Arap feryat edip şöyle demeye başladı:

– Ben devemi kaybettim; bunlar bulmuşlar. Çünkü devemin nişanlarını bir bir haber verdiler; şimdi de inkâr ediyorlar.

Tekrar onlar:

– Biz deveyi görmedik.

Dediler. EF'Â kâhin onlara şöyle sordu:

– Mademki, deveyi görmediniz; o halde, sıfatlarını ve nişanlarını nasıl bildiniz?

Önce Mudar anlattı:

– Ben devenin sol gözünün kör olduğunu şundan anladım: Gittiği yerin sağ tarafından otlamış.

Rebia anlattı:

– Sağ ayağının aksak olduğunu şundan anladım: Sol ayağını yere kuvvetli basmış, sağ ayağını kuvvetli basmamış.

Yeman anlattı:

– Devenin kuyruğunun olmadığını şundan anladım: Bir yere kığını yapmış; ama dağıtmamış. Devenin âdeti odur ki: Bir yere kıgıladıkta, kuyruğu ile dağıtır. Oradaki kıgısı dağılmamıştı; bundan bildim ki: Onun kuyruğu yoktur.

Eyar anlattı:

– Devenin sahibinden kaçtığını şundan anladım: Deve bir yerden otlamamış; oradan buradan otlamış. Bundan bildim ki: Sahibinden kaçıp gitmiş.

EF'Â, bunların sözlerini pek beğendi; feraset ilminde kemâllerini anladı. Arab'a dönüp şöyle dedi:

– Git, deveni araştır. Senin deve bunlarda değil..

Bundan sonra, öbürlerine sordu:

– Siz, kimin nesi oluyorsunuz?

Şöyle dediler:

– Biz, Nezar'ın oğullarıyız. Aramızda nizamız var. İşimizi gör, aramızı bul.

Onlar böyle deyince, kâhin izzet ikram etti ve şöyle dedi:

– Bu gece benim misafirimsiniz; yarın işinizi görürüm.

Sonra, onlara bir pişmiş kuzu ve bir tulum şarap getirdi, yiyip içmekle meşgul oldular. Kendisi bunlarla oturmadı. Gizli bir yerden:

– Acaba bunlar neler söyleşecekler?

Diyerek, onların konuşmalarını dinledi.

Mudar şöyle dedi:

– Bu şarap gayet güzel; ama teveği mezar üzerinde yetişmiş.

Rebia şöyle dedi:

– Yediğimiz bu kuzu gayet semiz ve lezzetli; ama köpek sütü ile beslenmiş.

Yeman şöyle dedi:

– Yediğimiz bu ekmek pek güzel; ama hamurunu yapan kadın hayz (aybaşı âdeti) halinde imiş.

Eyar ise, şöyle dedi:

– Bu kâhin de, iyi ve hoş; ama piçtir. Yani: Haramzade..

EF'Â, bu sözleri işittikten sonra, önce şarap getirene sordu:

– Bu şarap ne yoldan elde edilen bir şaraptır?

Şarap getiren şöyle anlattı:

– Başka şarap kalmadı. Bu şarabın üzüm teveği senin babanın mezarında yetişmiştir.

Sonra çobana sordu:

– Bu kuzu nasıl yetişti? Nasıl bir kuzudur?

Çoban şöyle anlattı:

– Bu kuzunun anası öldü: Onu emzirecek başka kuzulu koyun da yoktu ki, onun sütünü emzirteyim. Onu bir köpek sütü ile besledim. Kuzular içinde bundan semizi bulunmadığı için, onu getirdim.

Bundan sonra, evine gitti. Hamuru yoğuran cariyenin durumunu araştırdı; hayz halinde olduğunu anladı.

Bundan sonra, anasına geldi; şöyle sordu:

– Doğru söyle; benim babam kimdir? Ben, haramzade miyim?

Kadın şöyle anlattı:

– Senin baban bu vilâyetin valisi idi. Malı da çoktu. Ama çocuğu olmuyordu.

Korktum, o öldükten sonra, vilâyetine başkası vali olur; oraya hâkim olur. Malı da telef olur gider. Bunu düşündükten sonra, eve bir misafir geldi; kendimi ona teslim ettim. Sen onun belinden geldin.

Bundan sonra, EF'Â bir adama şöyle dedi:

– Benim haberim olmadan, şunlara sor; bu ahvali nasıl bildiler?

O adam geldi, nasıl bildiklerini onlara sordu. Onlar da anlattılar.

Mudar şöyle dedi:

– Şarabın durumu odur ki, içildiği zaman: Gamı ve susuzluğu giderir. Bu ise, içtiğim zaman bana gam verdi; susuzluğumu da gidermedi. Bundan anladım ki, bu üzümün ağacı kabristanda yetişmiştir.

Rebia şöyle anlattı:

– Koyunun ve keçinin yağı eti üstünde olur. Köpeğin yağı ise.. etinin altında olur. Bu kuzunun da yağı, etinin altındadır. Köpek sütü ile beslendiğini bundan anladım.

Yeman şöyle anlattı:

– Ekmeğin durumu odur ki, yemeğe batırıldığı zaman, yemeğin suyunu çeker. Bu ekmek ise.. yemeği içine çekmedi. Bundan anladım ki, hamuru yoğuran hanım, hayz halinde imiş..

Eyar ise.. şöyle anlattı:

- Bu rahibin haramzade olduğunu şundan anladım, helâlzade misafirle beraber yemeye oturur; yemeği birlikte yerler. Ama bu: Bizimle beraber oturmadı; birlikte yemek yemedi. Bundan anladım ki, haramzadedir.

EF'Â, bunların bu sözlerini yine gizliden dinledi. Onların bu hallerine, anlayışlarına, ferasetlerine hayran kaldı:

- Aferin.

Dedi. Bundan sonra, onlar kâhine:

- Bizim dâvâmızı gör.

Deyince, kâhin onlara şöyle dedi:

- Sizin gibi bilgin ve kâmil kimselerin ne gibi müşkili olur ki, onu halletmeyesiniz?

Buna karşılık şöyle dediler.

- Babamız bize vasiyet etti; bizim nizalı işimizi sen ayıracaksın.

EF'Â şöyle sordu:

- Babanız size bir vasiyet etmedi mi?

Şu cevabı verdiler:

- Evet.. bize vasiyet etti. Birimize bir kırmızı çadır, birimize bir kır at, birimize hizmetçi bir köle, birimize bir döşek verdi.

Onların bu anlattıklarını dinledikten sonra; EF'Â şöyle anlattı:

- Bunun mânâsı şudur:

Ne kadar kızıl altın var ise.. onu Mudar'a verdim.

Ne kadar sığır, deve, inek, at, eşek varsa.. onları da Rebia'ya verdim.

Ne kadar ak akça ve ağır bezler ve kumaşlar varsa.. onları da Yeman'a verdim.

Yerden ve ve bağdan ne var ise.. onları da Eyar'a verdim.

Kâhin böyle dedikten sonra, hepsi de onun hükmünü kabul ettiler; râzı oldular.

Bir rivâyet..

İbn-i Abbas'ın (r.a.) rivâyetine göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Siz, Mudar'a ve Rebia'ya sövmeyiniz; onların ikisi de müslüman oldular."

Sonra..

Mudar, Kerime namında bir hanım aldı. Bunun künyesi Ümm-ü Habib idi. Bunu nikâh ederek aldı ve bundan İlyas adında bir oğlu oldu. İlyas da babası gibi müslüman idi.

Münteka, adlı kitapta şöyle anlatıldı:

- Zaman zaman, İlyas'ın arkasından arı vızıltısı gibi seslerle, o NUR-U NEBİ'nin telbiye ettiği işitilirdi.

İlyas, Fethe adında bir hanımı zevceliğe aldı; bundan Müdrike adında bir oğlu oldu.

Müdrike, Kuz'a namında bir hanımı nikâhla aldı; bundan Huzeyme adında bir oğlu oldu.

Huzeyme'ye rüyasında şöyle bir emir verildi:

- Berre bnt. Âd b. Tabiha namındaki kadını al.

Uyandı; bu hanımı bulup nikâhla aldı. Bu hanımdan Kinane adında oğlu oldu.

KUREYŞ TABİRİ

Kinane; Reyhane adında bir hanımı aldı. Bu hanımdan Nadr namında bir oğlu oldu. Bunun adına da:

- Kureyş.

Dediler.

Kinane, rüyasında şöyle gördü: Arkasında bir ağaç bitmiş; dalları çok, yaprakları yeşil ve gayet güzel. Başı dünya semasına ulaşmış ve semanın her yanını kaplamış. Aniden birtakım adamlar peydah oldu; o ağacın dallarına sarıldılar.

Uyanınca bir kâhine gitti; rüyasını anlattı. Kâhin ona şöyle dedi:

- Eğer anlattığın rüya doğru ise.. senin soyundan âhir zaman peygamberi gelecektir. Yer ehli ona saygı gösterecek, ikram edip dinine girecekler.

Orada hazır bulunan kavmi; kendisinin anlattığı rüyayı ve kâhinin yaptığı tâbiri işitince:

- Bu Nadr, ne kadar iyi ne kadar iyi.. Bu ancak KUREYŞ'tir.

Dediler.

- KUREYŞ.

Demeleri, güzel kazanç; iyi çocuk.. mânâsınadır. Öyle denilince, Nadr'ın lâkabı. KUREYŞ olarak kaldı. Bundan sonra, Nadr'dan olan kabileye:

- KUREYŞ.

Denildi.

KUREYŞ için bir başka mânâ daha var; o da şöyledir:

- KUREYŞ, KIRŞ kökünden gelir; Arap dili kaidesine göre, ism-i tasgirdir.

Kırş ise.. denizde yaşayan bir cins balıktır. Sair balıklara ve hayvanlara üstün gelir öldürür. Nadr da, kuvvet ve galebe çalmakta ona benzetildi. Tazim için, ism-i tasgir ile anlatıldı:

- KUREYŞ.

Denildi.

Nadr, Hind bnt. Advan namında bir hanımı nikâhladı. Bundan Mâlik adında bir oğlu oldu.

Mâlik, Cedle bnt. Haris adında bir hanımda evlendi. Bundan Fehir adında bir oğlu oldu.

Fehir, Selma bnt. Saad adında bir hanım aldı; bundan Galib adlı bir oğlu vücuda geldi.

Galib, Vahşiye bnt. Müdeyh adında bir hanım aldı; bundan Lüey adlı bir oğlu vücuda geldi.

Lüey, Selma bnt. Haris namında bir hanım aldı. Bu hanımdan Kâab adlı bir oğlu oldu.

Kâab, Bint-i Şeyban adında bir hanım aldı. Bu hanımdan Mürre adlı bir oğlu oldu.

Mürre, Nü'ma bnt. Saad adında bir hanımla nikâhlandı. Ondan Kilâb adında bir oğlu oldu.

Kilâb, Fatıma bnt. Saad adında bir hanımla nikâhlandı. Bu hanımdan Kusay adında bir oğlu oldu.

Kusay, Âtike bnt. Falih adında bir hanımla evlendi. Bu hanımdan Abdimenaf adında bir oğlu oldu.

Abdimenaf, Âtike bnt. Mürre namında bir hanımla nikâhlandı. Bu hanımdan Haşim adlı oğlu vücuda gelmiştir.

Bu Haşim'in izzeti ve saltanatı, şerefi ve efendiliği mükemmeldi. Arap boyları arasında muazzez ve muhteremdi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin saadetli ceddi idi. Her hali ile iyi şöhret bulduğundan, bütün kabilelerin reisleri kızlarını ona arz edip o temiz soya bağlanmak istediler. Kız çocuklarının ona zevce olmasını çok çok arzuladılar.

Hatta Rumların kralları Kaysar b. Kostantin, Haşim'e elçi yollayıp şöyle dedi:

– Gelesin. Bir kızım vardır ki, zamanede hüsn-ü cemalde misli yoktur; nikâh ile sana vereyim.

Böylece, onu kızı için dâvet eyledi. Çünkü, İncil'de şöyle görmüştü:

Âhir zaman peygamberi Muhammed (s.a.v.) Mekke'de Haşim b. Abdimenaf neslinden gelecektir.

O pâk soya girmek için, tam mânâsı ile rağbet eder heves gösterirdi. Bunun için de; türlü türlü vaadlerle gelmesine fazlaca himmet ederdi.

Ancak, Haşim için, geçmişinden gelen ahdname gereğince: Arap kabilesinin gayet pâk, temiz bir hanımını almak vardı. Bunun için, Kaysar b. Kostantin'in zevce teklifine heves edip itibar göstermedi. Ama:

– Acaba kimi nikâhıma alıp zevce eylesem..

Diyerek ne yapacağını bilemez bir halde idi. Tam bu sıralarda, şu emri rüyasında aldı:

– Cürhüm kabilesinden, Selma bnt. Zeyd b. Amr'i al; nikâh eyle.

Bunun üzerine Haşim onu zevceliğe alıp nikâh etti.

Bu Selma, bollukta ve zenginlikte; Haticet'ül-Kübra validemize benzerdi; akılda ve fesahatta de öyle idi.. Allah ondan râzı olsun.

ABDÜLMUTTALİB

Haşim'in bu Selma Hatun'dan bir oğlu oldu. Adını:

– ŞEYBE.

Koydular. Sonradan lâkabı: Abdülmuttalib oldu.

Abdülmuttalib'in gözleri kudretten sürmeli idi. Son derece güzeldi, cemal sahibi idi.

Kahraman ve heybetli bir kimse idi. Babası Haşim; Beniâmir b. Sa'saa kabilesinden Safiyye bnt. Cündeb namındaki hanımı Abdülmuttalib'e nikâhla aldı.

Abdülmuttalib'in bu hanımdan Haris namında bir oğlu oldu. Bundan sonra künyesine:

- EBÜLHARİS.

Denildi.

Abdülmuttalib yirmi beş yaşına geldiği zaman, babası Haşim hastalandı. Oğlu Abdülmuttalib'e şöyle dedi:

- Ey oğul, Benînadr kabilelerinin Benîmahzum'unu, Benîlüey'ini, Benîfehd'ini, Benîgalib'ini cümleten dâvet edip çağır.

Abdülmuttalib, bunların cümlesini dâvet etti. Hepsi gelip toplanınca, Haşim onlara şöyle hitap etti:

- Ey Kureyş topluluğu, siz, İsmail çocuklarının sevgilisi ve seçmelerisiniz. Allahü Teâlâ sizi, harem-i muhteremi için seçti. Bugün ben: Cümlenizin reisiyim. Nezar'ın sancağını, İsmail'in yayını, Sikaye-i Hüccac'ı (hacılara su verme işini) Kâbe'nin anahtarlarını.. bütün bunları oğlum Abdülmuttalib'e verdim. Bu benim vasiyetimdir. Bu sözümü kabul edip itaat edin.

Bunun üzerine hepsi de:

- Can baş üstüne itaat ederiz.

Deyip kabullendiler.

Haşim Allah'ın emriyle vefât etti; yerine oğlu Abdülmuttalib vasiyeti icabı geçti. Mekke'ye hâkim, cümleye reis oldu. Tam bir izzet ve yücelik buldu.

O kadar ki, Kisra b. Hürmüz hariç; bütün çevre sultanları hac mevsiminde türlü türlü hediyeler gönderip Abdülmuttalib'e tazimlerini arz ederlerdi.

Yağmur yağmadığı, kıtlık olduğu zamanlar, Kureyş Abdülmuttalib ile yağmur duâsına çıkıp duâ ettiklerinde Allah'ın izni ile, kendisinde olan Nur-u Muhammedî hürmetine yağmur yağar bolluk olurdu.

O şanlı nur dolayısı ile, Abdülmuttalib'de tam bir heybet, hâsıl olmuştu. Onu görenler, zarurî olarak tam ikramda bulunurlardı; saygı gösterirlerdi.

Abdülmuttalib'e rüya âliminde şu tenbih yapıldı:

- İsmail'in çocuklarından biri Zemzem Kuyusuna, kızıl altından yapılmış iki geyik heykeli, yüz adet Süleyman'a ait kılıç, yüz tane de Davud'a ait zırh bıraktı. Onları çıkarıp al.

Abdülmuttalib bu emri aldıktan sonra, o şeyleri oradan çıkarmaya teşebbüs etti. Ancak Kureyş, onun bu işi yapmasına râzı olmadı; engellediler.

Abdülmuttalib'in o zamanda, Haris'ten başka oğlu yoktu. Bunun için, onlara mukavemet edemedi.

Bunun üzerine, doğruca Beyt-i Mükerreme'ye geldi. Hak Teâlâ'ya tazarru ve niyaz etti. Alnında bulunan Nur-u Muhammedî'yi şefaatçı bilip duâda, niyazda bulundu. Sonra.. şöyle bir adak yaptı:

Eğer on tane oğlum olursa.. onu da, erkeklik çağına gelip bana yardımcı olurlarsa.. Kureyş'in Zemzem Kuyusunu açmama engel olmalarını def ederlerse..

Zemzem kuyusunun suyu çekilmeden o şeyleri elde edersem: Kâbe-i Mükerreme'de Allah için oğlumun birini kurban edeceğim.

Bundan sonra, Abdülmuttalib, Hale bnt. Vüheyb b. Abdimenaf isimli hanımı aldı. Bu hanımdan Hazret-i Hamza ve kardeşi doğdu.

Bundan sonra, Lübba bnt. Hacer'i nikâhına aldı. Bundan da Ebû Leheb doğdu; anası öldü.

Bundan sonra, Esile bnt. Hübab isimli hanımı aldı. Bu hanımından Hazret-i Abbas doğdu; bir de ikiz kardeş doğdu.

Abbas (r.a.) şöyle anlattı:

- Bir gün, babam Abdülmuttalib hücrede uyuyordu. Aniden titreyerek uyandı. Tezce yerinden kalktı. İzarını sürüyerek acele ile giderken gördük. Kendi kendime:

- Böyle acele ile nereye gidiyor?

Diyerek peşine düştüm. Kehene'ye yani: Rüya tâbircisine gittiğini gördüm. Kehene, onda korku eseri görüp halini sorunca, Abdülmuttalib şöyle anlattı:

- Görülmemiş bir rüya gördüm. Arkamdan bir beyaz zincir çıktı. Dörde bölündü:

Bir tarafı meşrıka vardı.

Bir tarafı mağribe vardı.

Bir tarafı göklere yükseldi.

Bir tarafı yere girdi.

Bunlara bakarken, bir yeşil ağaç peydah oldu; gayet güzeldi. Dünyada ne kadar yemiş varsa, hepsi onda mevcuttu. Hiç kimse, öyle güzel ve öyle nurlu ağaç görmemiştir.

Bütün dünya ehli; Arab'ı ve diğerleri O'na secde ediyorlardı. Her an, onun nuru artmakta idi.

Kureyş'ten bir bölük cemaat onun dallarına yapıştılar; yine Kureyş'ten bir bölük cemaat, o ağacı kesmeye toplandılar.

Bir güzel yüzlü kimse zuhur etti. Ondan daha güzelini hiç görmedim. Geldi; o ağacı onlardan kurtardı. O ağacın nurundan biraz almak için elimi uzattım. Ve güzel yüzlü kimseye sordum:

- Bu nur kime nasip olacak?

Şöyle buyurdu:

- Bu ağacın dallarına yapışanlara nasip olacak.

O nurlu kimsenin güzelliğini (yahut ağacın güzelliğini) seyredip dururken; ağacın altında iki ihtiyar gördüm. Son derece güzel ve heybetli duruyorlardı. Onlara:

- Siz kimsiniz?

Diye sordum, biri:

- Ben Nuh (a.s.) peygamberim.

Dedi; öbürü de:

- İbrâhim (a.s.) peygamberim.

Dedi.

Babam, bu rüyasını söyleyince, tâbircinin rengi değişti, şöyle dedi:

– Rüyan doğru ise.. senden âhir zaman peygamberi vücuda gelir. Cümle gök ehli ve yer ehli meşrıktan mağribe kadar onun nübüvvetini tasdik edip O'na ümmet olmayı kabul ederler. Semaya mirac için çıkar. Sonunda bekâ âlemine teşrif eder; bir bölüğü de inkâr ederek helâk etmeye yeltenirler. O şahıs, İslâm dininin münevveridir; helâkine kasdedenleri kahreder. O'na düşman olanları hepsi de İslâm saltanatı altında kahra uğrarlar.

Nuh (a.s.) peygamberin, o ağacın altında bulunması şuna delâlet eder: O'na muhalefet edenler, Nuh'un (a.s) kavmi gibi belâ denizinde boğulup ölürler.

İbrâhim'in (a.s.) orada görünmesi ise.. şuna delâlet eder: O'na tâbi olanlar, Haliliyet milleti ile müşerref olup muradlarına vâsıl olurlar.

Onun şeriatı: Nesh olmaktan, tebdilden ve tegayyürden beri olup şeriatı ve ümmeti devamlı ve sebatlı olur.

Onun dini doğru hayırlı, kolay olur.

Tâbircinin yaptığı tâbir bu kadardı.

RESÛLÜLLAH'IN BABASI ABDÜLLAH

Bundan sonra, Abdülmuttalib Fatıma bnt. Amr b. Aid adında bir hanım aldı. Bu hanımdan oğlan çocukları oldu. En sonunda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin babası Abdüllah doğdu. Abdülmuttalib'in en küçük oğludur.

YAHYA PEYGAMBERİN KANLI CÜBBESİ

Abdüllah doğduğu zaman, Şam'da ne kadar Yahudi bilgini varsa, hepsi de onun doğduğundan haberdar oldular.

Çünkü: Yahudi bilginlerinin yanında Yahya'nın şehit edildiği zaman giydiği cübbesi bulunuyordu ve üzerine o zaman bulaşan kan vardı. Onlar, bu cübbeyi saklıyorlardı ve kitaplarında şu yazıları görmüşlerdi:

– O cübbe-i şerifede bulunan kurumuş kan, taze kan gibi damlamaya başladığı zaman, Hazret-i Muhammed'in (s.a.v.) babası Abdüllah Mekke'de doğmuş olacaktır.

Bu sebepten, her sabah, gider o cübbeye bakarlardı.

Abdüllah'ın Mekke'de vücuda geldiği gecenin sabahı bakınca gördüler ki: Şu kadar yıldan beri kurumuş kan, vücuddan yeni çıkmış gibi damlıyor. Bundan anladılar ki: Âhir zaman peygamberinin babası doğdu.

Birbirlerine haber verdiler. Şurada burada bulunan ehl-i kitapların cümlesi bu haberi bekliyorlardı. Onlara kâğıtlar yazıp bildirdiler ve haberdar ettiler.

Ve.. Abdüllah'ı öldürmek için, aralarında müşavere ettiler. Şöyle dediler:

– Şayet biz bunu çocuk iken öldürmezsek, oğlu Muhammed dünyaya gelir. Peygamber olduğu zaman, Yahudilerden Hazret-i Yahya'nın kanını ister; bizi kırar geçirir. Bunun için tez tedbir: Abdüllah'ı çocukken öldürmektir.

Bu yolda, çeşitli hileler düşündüler. Sonunda, şöyle karar verdiler:

– Yahudilerden birtakım kimseler, ticaret yollu Mekke'ye gitsin; Abdüllah'ı orada gece gündüz gözetsin. Tenha buldukları yerde öldürerek, dinimize ve bütün Yahudilere yardım etmiş olsun.

Bu fikirde birleştikten sonra; gücü kuvveti yerinde olanlardan yetmiş Yahudi seçtiler. Ellerine zehirli kılıçlar vererek Mekke'ye gönderdiler.

Mekke'ye geldikten sonra, gece gündüz fırsat kollamaya başladılar.

Abdüllah'da gün begün, Nur-u Muhammedî artıyordu. Yüce Hak onu: Şeytanın ve cinnin gözünden koruyordu. Her gün biraz daha güzellikte ve cemâlde, edepte ve kemâlde terakki ediyordu. Bütün halk içinde:

– Âhir zaman peygamberinin babasıdır.

Diye anlatılarak meşhur oluyordu.

Sonra..

Abdüllah dahil; Abdülmuttalib'in on iki oğlu tamam oldu. Hepsi de, erkeklik çağına gelip babalarına yardımcı olmaya başladılar.

Bu sırada Abdülmutallib, sözü geçerli bir kimse olmuştu. Bütün Arap kabileleri onun emrine boyun eğerdi. Kureyş, hiçbir işte ona aykırı hareket etmezdi.

Abdülmuttalib, rüyada kendisine emredilen şekli ile Zemzem Kuyusundan, o emanet duran malları çıkarmak istedi.

Uzun zamandan beri, üzeri kapalı duran Zemzem Kuyusunu on oğlu ile kazıp açtı; oradaki malları çıkardı.

KÂBE'NİN İLK KAPISI

Polat kılıçları bozdurup Kâbe-i Mükerreme'ye kapı yaptı. Altından geyikleri bozdurup o kapının üzerini altınladı.

Ve.. Kâbe'ye ilk kapıyı yapan kimse: Abdülmuttalib'dir.

Bu işleri bitirdikten sonra, Abdülmuttalib'e kalan: Allahü Teâlâ'ya yaptığı adak gereğince, oğullarından birini kurban etmekti.

Çocukları arasında üç defa kur'a attı; üçünde de Abdüllah'a çıktı.

Ebû Talib'in ana tarafı, Beni Mahzum kabilesindendi. Bu, hemen gidip dayılarına Abdülmuttalib'in yapacağı kurban işinden haber verdi. Bunlar hemen gelip Abdülmuttalib'in başına toplandılar. Abdüllah'ı Abdülmuttalib'in elinden aldılar; şöyle dediler:

– Sen Kureyş'in büyüğüsün. Sen bunu yaparsan, senden sonra âdet olup kalır. Böyle bir iş yapma.

KÂHİN SECCAC

Onların bu sözüne karşılık, Abdülmuttalib şöyle dedi:

– Peki, bunun çaresi nedir? Ne yapalım?

Onlardan şu cevabı aldı:

– Hayber'de bir kâhin var. Adına:

– SECCAC.

Derler. Ona gidelim; bu müşkil işin çözüm yolunu ona soralım. Belki buna bir çare bulur.

Bunun üzerine, Abdülmuttalib o kâhine gitti; bu müşkil işini arz etti. Kâhin şöyle dedi:

– Abdüllah'a karşılık, on deve kur'aya koy. Şayet kur'â Abdüllah'a çıkarsa.. on deve daha artır. Tâ, kur'alar deve tarafına düşünceye kadar; deve adedini onar onar artır. Kur'a develere çıktığı zaman, bilesin ki: Abdüllah'ın karşılığı o deve adedidir; onun fidyesidir. O develeri kurban edersin.

Kâhin'in bu sözü Abdülmuttalib'i sevindirdi. Evine geldi. Abdüllah'a karşılık, on deve koydu; kur'a Abdüllah'a çıktı. Develeri onar onar artırdı; hep Abdüllah'a çıktı. Ancak, deve adedi yüzü bulunca, kur'a, develere çıktı; yüz deve kurban edince, Abdüllah kurtuldu.

Bu mânâ icabıdır ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatında katl işinde diyet: Yüz devedir.

Yine yukarıda anlatılan mânâ icabıdır ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Ben, iki kurbanın oğluyum."

Burada anlatılan kurbandan murad: Biri İsmail (a.s.) peygamber olup diğeri de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin babası: Hazret-i Abdüllah'tır.

Abdüllah türlü türlü acaib işler görürdü; gelip anlatırdı. Bir gün, babası Abdülmuttalib'e şöyle dedi:

– Ben, Mekke dışında bir yere gittim. Orada şöyle gördüm: Arkamdan bir nur çıktı; ikiye bölündü. Biri meşrıka, biri mağribe gitti. Bütün dünyayı dolanıp göz açıp kapayacak kadar az zaman içinde; çember şeklinde oldu; gelip başımın üstünde durdu. Sema kapıları açıldı; o nur semaya yükseldi. Sonra olduğu gibi gelip yine arkama girdi. Nereye otursam, o yerden bana şöyle bir ses gelir:

– Selâm olsun sana; Muhammed aleyhissalâtü vesselâmın nuru sende emanettir.

Kuru bir ağaç altında otursam; hemen yeşillenip bana gölgelik ediyor. Oradan kalkıp gittiğim zaman, yine eski haline dönüyor; kuru ağaç oluyor.

Onun bu anlattıklarına babası Abdülmuttalib şöyle dedi:

– Verdiğin haberde doğru isen.. benim de rüyada gördüğüm ve tâbircinin bana müjdelediği kerem sahibi çocuk, senin soyundan vücuda gelir.

Anlatılanlara benzer nice haller kendisinden zuhur ettiği için, çevrede bulunan, ekâbir, ayan ve sultanlar kızlarını Abdüllah'a vermeye talip oldular; bu iş için hayli rağbetli göründüler. Hep içten şöyle diyorlardı:

– Nebiyy-i Mükerrem ve Resûl-ü Muazzam'a bağlılık kuralım.

Ama, Abdülmuttalib:

– O kızın babası Kureyşî olmalıdır.

Diyerek, hiçbirine itibar etmezdi.

Abdüllah yirmi beş yaşına geldiği zaman, güzelliği tam kemâle erdi. Nur-u Muhammedî yüzünde parlamaya başladı.

Nice güzel kadınlar, Abdüllah'a aşık olur; kendilerine dâvet ederlerdi. Bu durumda Allah'ın kudreti ile, heybetle melekler zâhir olur; engellerdi.

Hiç puthaneye girmezdi. Puthaneye girmek istediği zaman, putlar feryat edip şöyle seslenirlerdi:

– Ey Abdüllah, sakın yanımıza gelmeyesin. O Fahr-i Âlem'in nuru sende emanettir. O şanlı peygamber, âhir zaman peygamberidir. Bu putların ve puta tapanların helâki onun elindedir.

Sonra..

Abdülmuttalib, çocukları ve akrabaları ile bir yerde toplantı yaptı; şöyle anlattı:

– Oğlum Abdüllah kemâle erdi. Etrafta ona talip olanlar ve isteyenler de çoğaldı. Kureyş arasında ona uygun bir kız nasıl bulunur?

Böylece bir müşavere kapısı açtı; oradakiler şöyle dediler:

– Medine hâkimi Vehb b. Abdimenaf b. Züheyr'in kızı Âmine ona münasiptir. Bu zamanda, ondan daha edeplisi yoktur. İyilikte, güzellikte, hal ve tavır itibarı ile ona denk bir kız yoktur.

Bilhassa ulema:

– O Nebiyy-i Mükerrem'in (s.a.v.) hem anası, hem de babası tarafında Abdimenaf isimli kimse bulunmalıdır.

Şeklinde fikir birliği etmişlerdir. Abdüllah'ın büyük babası: Abdimenaf; Âmine'nin de büyük babası: Abdimenaf.. Bunun için gayet uygundur.

Bunları dinleyen Abdülmuttalib şöyle dedi:

– Doğru.. Sözünüz gerçektir. Âmine her bakımdan pek münasiptir. Ancak: Onun da, Arap, kabileler ve emirler arasında, ismet ve iffet ile şöhreti vardır. Bu bakımdan kabile reisleri, emirleri ve sultanları onun nikâhına talip olup çok şeyler verdiler; istediler. Ama babası vermedi. Bizim, onların verdiği kadar vermeğe gücümüz yetmez. Bu halimizle istesek, belki de vermezler. Acaba ne yapalım?

Böyle bir fikir ve endişe içinde iken, sebeplerin halıkı Yüce Hak: Abdüllah'ın iyiliğin ve cemâlini, edebini ve tavrını tâbirci kâhinlerin dillerinden, Medine'de bulunan Yahudi hahamlarının dilinden âhir zaman peygamberinin babası olacağını Âmine'nin babası Vehb'e defalarca işittirdi. Bunun üzerine onun kalbinde, zarurî bir mahabbet peydah oldu. Kızı Âmine'yi Abdüllah'a vermeye talip oldu;

bunun için de haber göndermek istedi. Ama, kendisi olgun ve tedbirli bir kimse olduğunda şu karara vardı: Medine'de yerime bir vekil bırakayım; Mekke'ye bizzat kendim gideyim. hem ziyaret edeyim; hem de Abdüllah'ı gözümle göreyim. Eğer haber verdikleri alâmet onda varsa.. kızım Âmine'yi orada nikâhlayayım.

Bundan sonra, tek başına Medine'den çıktı: Mekke'ye yöneldi. Gayet cesur ve kahraman bir kimse idi.

Tam bu sıralarda:

Abdüllah bir gün, babası Abdülmuttalib'in yanında oturuyordu. Abdülmuttalib'e hediye olarak bir hecin deve geldi.

Abdüllah o deveyi görünce, babasından rica etti:

- Ona binip ava gideyim.

Dedi. Babası onun ricasını kabul etti ve şöyle dedi:

- Birkaç kişi daha hazır olsun; beraber gitsinler.

Bunun için, adamlar seçti.

Abdüllah'ın ava çıkacağı haberi duyulunca, fırsat kollayan o yetmiş Yahudî bundan haberdar oldu. Daha evvel, Mekke'den dışarı çıkıp bir dağın dibinde pusuya yattılar; fırsatını gözetmeye başladılar.

Allah'ın izni ile, Vehb o gün Mekke'ye erişti. Ama kendi kendine:

- Pek yoruldum.

Diyerek, bir miktar istirahat için, o Yahudîlerin pusuya yattıkları dağın üstüne geldi; devesinden inip oturdu.

Tam bu sırada, Abdüllah o hecin deveye binmiş avlanmak için Mekke'den dışarı çıkmıştı. O hecin deve Yahudîlerin pusuya girdiği ve Vehb'in üzerinde oturduğu dağa yöneldi.

Vehb otururken gördü ki: Mekke'den doğru bir hecin deve geliyor; üzerinde taze bir yiğit var. Yüzünde nur parlıyor. Bunu görünce: kendi kendine şöyle dedi:

- Bu yiğit olsa olsa, Abdülmuttalib'in oğlu Abdüllah'tır. Çünkü, onun bu yüzündeki nur, Nur-u Muhammedî'dir; şüphem kalmadı. Ve bu: Âhir zaman peygamberi Muhammed'in (s.a.v.) babasıdır. Kızım Âmine'yi derhal ona zevce olarak vereyim.

Tam böyle düşündüğü sırada: Yetmiş Yahudî yalın kılıç çıktı; Abdüllah'ın etrafını sardı. Ona vurmaya hazırlandılar.

Vehb bu olanları görünce, kendisine bir gayret geldi; devesine bindi. Muradı onlarla çarpışmak idi. Tam bu anda aklına bir şey geldi; kendi kendine şöyle dedi:

- Eğer Abdüllah gerçekten âhir zaman peygamberinin babası ise.. bu yetmiş adet Yahudî değil; dünya dolusu düşmanı olsa, ona zarar vermeye güçleri yetmez. Allahü Teâlâ onu, cümlesinin hilesinden ve düşmanlığından korur. Şayet onun babası değilse.. öldürürler; şüphem de def olur.

Bu düşünce ile onlara bakarken, ani olarak semadan ablak atlara binmiş, korkunç ve uzun boylu adamlar zuhur etti. Yahudîler ellerini kaldırdıkları sırada

yetmişi birden yuvarlanıp yere düştü ve öldü. Abdüllah salimen geri dönüp Mekke'ye gitti. Vehb dahi, onun ardından devesine bindi; Mekke'ye geldi.

Bu sıralarda, Abdülmuttalib Mekke'de akrabaları ile oturmuş:

– Vehb'in kızı Âmine'yi nasıl etsek de Abdüllah'a alabilsek?

Diyerek müşavereye devam ediyordu. Tam bu esnada Abdülmuttalib'in adamları geldi:

– Medine Hâkimi Vehb geldi; sizinle görüşmek istiyor.

Diyerek haber verdiler. Onlar böyle deyince, hemen Abdülmuttalib dışarı çıktı: Vehb'i karşıladı.

Vehb, içeri girdikten sonra şöyle dedi:

– Ey Abdülmuttalib, benim senden büyük bir ricam var. Şu eşraf huzurunda bu ricamı kabul buyurasın.

Onun bu sözüne karşılık, Abdülmuttalib şöyle dedi:

– Can baş üstüne, her ne ise.. buyurun.

Vehb devam etti:

– Hepiniz bilirsiniz; kızım Âmine, iffet ve temizlikte bu asrın kadınlarının cümlesinden hayırlıdır. Şu kadar emirler ve melikler onunla nikâhlanmak için rağbet gösterip talip oldular; ama onların hiçbirine vermedim. Ey Abdülmuttalib senden ricam şudur: Kızım Âmine'yi oğlun Abdüllah'a cariyeliğe verdim. Şu eşraf içinde kabul buyur. Onun nikâhını kıyıp tezvic etmek sûreti ile beni mesrur eyle..

Abdülmuttalib, bu teklifi derhal kabul etti; o saatte nikâh kıyıldı. Abdüllah ile Âmine'yi tezvic ettiler.

Her iki taraftan hazırlık yapıldı; ziyafetler verildi.

Receb ayının ilk cuma gecesinde gerdeğe girdiler. Bunun için, o gecenin adına:

– Leyle-i Regaib.

Dediler.

Ulema şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, varlığı, ana rahmine inerken, babasının vücudu pâkti.

Allah onları rahmetine nâil eylesin.

O gece, Cism-i Ahmedî'nin pek temiz maddesi, Vücud-u Muhammedî'nin münevver unsuru Abdüllah'ın sulbünden dürrüşehvar (şahane inci) gibi Âmine'nin sedefine kondu; orada karar kıldı.

Sonra..

Sehl b. Abdillah (rh.) şöyle anlattı:

– Allahü Teâlâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi yaratmayı murad ettiği zaman, cennet bekçisi Rıdvan'a şu emri verdi:

– Cennetin kapılarını aç, Muhammed'i cümle cennet sakinlerine müjdele.

Yerde ve semadaki münadilere, şöyle seslenmeleri emredildi:

– Ey semanın ve yerin sakinleri, hepiniz bilin; o saklı duran Nur-u Muhammedî bu gece ana rahmine kondu. Oradan, müjdeci ve çekindirici, âlemlere rahmet olarak teşrif edecektir.

Bir rivâyet..

Şöyle anlatıldı:

– Pek temiz Muhammedî nutfe ve Cism-i Ahmedî cevheri Âmine sedefinde karar kıldıktan sonra, mülk ve melekût âlemine şu nida geldi:

– Ey kudsîler, kudsî mahfilleri ıtır kokuları ile kokulayınız. Türlü türlü şenliklerle Muhammed'in kudümünü her çeşit saygı gösterisi ile tazim, tekrim ve tebcil ediniz.

Sonra..

O gece zuhur eden acaip işlerin haddi hesabı yoktur. Ancak, özet olarak birkaçını anlatalım.

O gece, Mekke'de bulunan hayvanlar açıktan dile gelip anlaşılan şekli ile şöyle dediler:

– Kâbe'nin Rabbına yemin olsun ki; bu gece Hazret-i Muhammed aleyhisselâtü vesselâm ana rahmine yüklendi. O: Bütün dünyanın aydınlığı, âlemin imamı ve nurudur.

O gece, vahşî hayvanlar ve kuşlar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin teşrifini birbirlerine müjdelediler.

Dünya sultanlarının tahtları altüst oldu; putları yere düşüp parçalandı.

Kiliselerin damları çöktü.

Kâhinlerin dilleri tutuldu.

O dünya melikleri, bilgin, müneccim ve kâhinleri toplayıp:

– Bu ne haldir?

Diye sordukları zaman şu cevabı aldılar:

– Gerçekten, inen kitaplarda ve büyük peygamberlerin dili ile övülen, latif vasıfları açıklanan, âleme teşrifi beklenen Nebiyy-i Azim Resûl-ü Arabî Kerim Mekke şehrinde ana rahmine kondu. Bundan sonra, sizin devletiniz, mülkünüz ve saltanatınız gidecektir. Onun ümmetinin kahrı altında kalacağınıza alâmet olarak: Tahtınız altüst oldu.

O, sizin şeriatınızı nesheden bir şeriat sahibi olacaktır.

Onun getireceği hak din, küfrü, şirki, dalâleti ve zulmeti kaldıracaktır.

İşte.. bu anlatılanları iman ve İslâm nuru ile yayıp âlemi nurla dolduran bir resûlün geleceğine işarettir ki: Kiliseleriniz yıkıldı; putlarınız kırıldı.

Bundan sonra, kitaplarınızla amel caiz olmayacaktır. Gelecek Nebiyy-i Kerîm'in kitabı ve şeriatı ile kıyâmete kadar amel ve hüküm olunacaktır. Onun dini ve şeriatı böylece bâki kalacaktır.

Yukarıda anlatılan haberleri dinleyen bütün dünya sultanlarının kalblerine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin korkusu, dehşeti ve heybeti doldu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ana karnında durduğu süre, her ayın başında anası Âmine'ye şu nidâ gelirdi:

- Sana müjde.. Gerçekten Ebülkasim'in mübârek ve muhterem olarak teşrifi yaklaştı.

Âmine şöyle anlattı:

- Resûl-ü Ekrem'e hamile olduğum ilk ay Recep ayı idi. Bir gece yalnız otururken şöyle gördüm: Yüzü güzel bir adam içeri girdi. Göğsüme bakarak, karnımdaki masuma işaret ederek şöyle selâm verdi:

- Selâm sana yâ Muhammed.

Ben o gelen kimseye.

- Ey efendim, sen kimsin?

Diye sordum; şöyle dedi:

- Ben, beşerin babası Âdem Safi'yim. Sana müjde ya Âmine Sen beşerin efendisine yüklüsün.

İkinci ay oldukta, yine bir adamın içeri girdiğini gördüm. Sakin ve vakarlı idi. Yüzünde değer taşıyan bir ifade ve nur vardı. Bu da göğsüne doğru baktı; şöyle verdi:

- Selâm sana ey gaye sevgili, selâm sana ey matlub..

Bunu da:

- Ey efendim, sen kimsin?

Dedim, bana şöyle dedi:

- Ben, Şit peygamberim. Sana müjdeler olsun. sen ey Âmine, Nebiyy-i Cemil Resûl-ü Celil'e yüklüsün.

Üçüncü ay oldu; yine gördüm ki: Nurlu, vakarlı hoş görünüşlü biri içeri girdi. Bu da göğsüme doğru nazar edip şöyle selâm verdi:

- Selâm sana ey Müzzemmil, selâm sana ey Müddessir.

Buna da sordum:

- Ey efendim, sen kimsin?

Şöyle dedi:

- Ben, İdris peygamberim. Sana müjde yâ Âmine, sen cümlenin reisi olan şanlı peygambere (s.a.v.) yüklüsün.

Dördüncü ay oldu. Yine birinin içeri girdiğini gördüm. Esmer renkli ve güzel bakışlı idi. Yüzü nurlu idi. O da göğsüme nazar etti; karnımdaki masuma işaretle şöyle selâm verdi:

- Selâm sana ey halkın pâki..

Buna da:

- Ey efendim, sen kimsin?

Diye sordum; şöyle dedi:

- Ben, Nuh peygamberim. Sana müjde.. yâ Âmine, sen sevilen peygambere, yardımların ve fetihlerin sahibi şanlı peygambere yüklüsün.

Beşinci ay oldu; yine biri içeri girdi. Güzelliği mükemmel, yüzü nurlu idi. Göğsüme nazar ederek karnımdaki masuma işaret etti ve şöyle selâm verdi:

- Selâm sana ey Resûllerin süsü, selâm sana ey peygamberlerin sonuncusu..

Buna da:

- Ey efendim, sen kimsin?

Dedim; şöyle söyledi:

- Ben, Hud peygamberim. Sana müjde yâ Âmine; sen sevilen peygamber, kerem ve cömertlik sahibi zâta yüklüsün.

Altıncı ay oldu. Yine içeri biri girdi. Değerli ve nurlu bir kimse idi. Göğsüme doğru nazar edip, karnımdaki masuma işaretle şöyle selâm verdi:

- Selâm sana ey Allah'ın Resûlü. Selâm sana ey Allah'ın sevgilisi..

Buna da:

- Ey efendim, sen kimsin?

Diye sordum; şöyle dedi:

- Ben, İbrâhim Halilüllah peygamberim. Sana müjde yâ Âmine, güzel yüzlü büyük peygambere yüklüsün.

Yedinci ay oldu; yine bir zâtın içeri girdiğini gördüm. Göğsüme doğru baktı. Yüklü bulunduğum masuma işaret ederek şöyle selâm verdi:

- Selâm sana ey Allah'ın peygamberi, selâm sana ey Allah'ın temiz yarattığı.

Buna da:

- Sen kimsin? Ey efendim.

Diye sordum; şöyle dedi:

- Ben, İsmail Zebih'im. Sana müjdeler olsun ey Âmine, güzel peygambere ve sağlam soylu zâta yüklüsün.

Sekizinci ay oldu. Yine bir zâtın içeri girdiğini gördüm. Uzun boyluydu. Yüzü güzeldi. Bu da göğsüme doğru baktı. Yüklü bulunduğum masuma işaretle şöyle selâm verdi:

- Selâm sana, ey Gaffar Allah'ın sevgilisi.. Selâm sana, ey Cebbar Allah'ın Resûlü:

Buna da:

- Ey efendim, sen kimsin?

Diye sordum; şöyle dedi:

- Ben, Musa b. İmran'ım. Sana müjde, sevin yâ Âmine, kendisine Kur'ân gönderilen, Rahmân Allah ile kelâm eden, Adnanoğullarının efendisi zâta yüklüsün.

Dokuzuncu aya girdikte yine biri içeri girdi. Softan bir elbise giymişti. Göğsüme doğru baktı. Yüklü bulunduğum masuma işaret ederek şöyle selâm verdi:

- Selâm sana ey Allah'ın Resûlü.. Selâm sana ey Allah'ın Nebisi..

Buna da sordum:

- Ey efendim, sen kimsin?

Bana şöyle dedi:

– Ben, Meryem'in oğlu İsa Mesih'im. Sana müjdeler olsun ey Âmine. Taşıdığın yükü doğurma zamanın yaklaştı; hazır ol.

Şu da başka bir rivâyet..

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anası, kendisine hamile olduğu sene, halk arasında kıtlık ve pahalılık vardı. Şiddetli rüzgârlar ve birçok zorluklar vardı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ana rahmine konduğu anda, Yüce Hak onun hürmetine, cümle halkı: Bolluk, rahat, iyiliklerle mesrur edip sevindirdi. O kadar ki; o senenin adına:

– Fetih Senesi..

Dediler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin iyiliği ve bereketi ile, o yıl: Bütün kadınlar erkek çocuk doğurdular.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, anasının karnında iki aylık olunca, dedesi Abdülmuttalib oğlu Abdüllah'a şöyle dedi:

– Ey oğul, biliyor musun? Bütün ehl-i kitab arasında; senden âhir zaman peygamberinin geleceği, bu mübârek senede doğacağı haberi verilmiştir. Bunun için; durum bütün Arapların, hatta tüm insanların bildiği bir şey olmuştur. Hemen herkes, onun teşrifini beklemektedir.

Bütün bunlar bir yana; hem bana, hem de sana rüya âleminde bu mükerrem çocuğun izzeti ve üstünlüğü gösterildi. Şimdi, onun teşrifi için, iyice hazırlanmak ve bunun üzerinde önemle durmak gerekir. Onun geleceği için, tam bağlılık ve tam hazırlık lâzımdır.

Dinle ey oğul, şimdi hurma mevsimidir. Medine-i Münevvere'nin hurması ise, sair hurmalardan çok çok üstündür. Medine-i Münevvere'ye git; oradaki hurmaların en iyisinden topla getir.

Böyle dedikten sonra, onu Medine-i Münevvere'ye hurma getirmesi için gönderdi. Abdüllah Medine'ye gitti. İşini tamam edip Medine'den ayrıldı; ikinci konağa vardıkta vefât etti.

Ve.. Abdüllah'ı orada defnettiler.

Nebiyy-i Muazzam (s.a.v.) Efendimiz, daha ana karnında iken yetim kaldı. Bunun için, bütün melekler esef edip şöyle yalvardılar:

– Ey Rabbimiz, cümle kulların arasında; en zayıf bir durumda iken, âlemleri de onun hürmetine yarattığın halde bu en keremli sevgilin Muhammed'i (s.a.v.) böyle ana karnında yetim bırakmanın sırrı, hikmeti nedir?

Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– Baba, çocuğunu büyütmek, edep öğretmek ve korumak içindir. Benim habibim için benden başkasının büyütüp öğretmesine ve korumasına ihtiyaç yoktur. Onu koruyan ve ona yardım eden ancak benim; onu ancak ben terbiye edip büyütürüm. Ondan başkaları:

– Ey babacığım..

Diye çağırdıkları zaman, habibim Muhammed ancak bana:

- Yâ Rabbi.. (Ey Rabbim.)

Demeli ve isteyeceğini benden istemeli; başkasından bir şey istememelidir.

Bu mânâya işaret olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Bana Allahü Teâlâ edep öğretti; edebimi çok güzel eyledi."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin babası vefât ettiği zaman, geriye şunları bırakmıştı: Bir koyun sürüsü, beş tane deve, bir de emzikli Habeşî câriye.. Bu câriyenin adı: Ümm-ü Eymen'di. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu vücud âlemine teşrif buyurunca, O Ümm-ü Eymen kendisine süt emzirip süt anası oldu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz büluğ çağına geldikten sonra, onu azad etti. Sonra, yine kendi azadlılarından Zeyd b. Haris'e nikâhladı. Ve.. bu izdivaçtan Üsame doğdu.

RESÛLÜLLAH'IN ANA KARNINDA KALMA SÜRESİ

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ana karnında kalma süresi üzerinde çeşitli görüşler ileri sürüldü.

Bazıları:

- Dokuz ay ana karnında kaldı.

Dedi. Bazıları:

- Sekiz ay ana karnında kaldı.

Dedi. Bazıları:

- Yedi ay ana karnında kaldı.

Dedi. Bazıları da:

- Altı ay ana karnında kaldı.

Dedi..

İbn-i Abbas (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğumu hakkında şöyle anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anasının karnında dokuz ay durdu. Anası hiçbir şekilde, sair hanımların gördükleri gibi, hiçbir elem ve acı sızı görmedi. Ağırlık, şiddet ve reyh (gaz) olmadı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anası Âmine Hatun şöyle anlattı:

- Yüklü bulunduğum süre, sair hamile kadınlar gibi bir ağırlık görmedim. Ancak yüklü olduğumu, âdet halimin kesilmesinden bildim. Karnımdan daima güzel bir koku gelirdi. Gece olduğu zaman, zikir ve tesbih sesi işitirdim. Melekler bana şöyle müjde verirlerdi:

- Müjde sana, yâ Âmine, sen halkın hayırlısına hamilesin.

Yüküm karnımda altı aylık olduğu zaman, bana biri geldi; şöyle dedi:

- Sen, cümle âlemin hayırlısına hamilesin yâ Âmine.. Onu doğurduğun zaman, adını: Muhammed koy.. Bu kerem sahibi çocuğun şanını şerefini pek koru.

İbn-i Abbas'tan (r.a.) şöyle rivâyet edildi:

- Semadan melekler geldi; Âmine'nin dört yanını sardılar. Onu ortaya aldılar ki: Cin tayfasının gözlerinden ve zararlarından koruyalar. Onların içinden bir melek nidâ edip şöyle dedi:

– Ben sana, karnındaki çocuğun hayırlı ve bereketli olacağını müjdelerim. Çünkü, o muhterem çocuk, cümle resûllerin efendisi ve nebilerin sonuncusudur. Zülcelâl Allah'ın evvellere ve âhirlere bir hüccetidir. Sen onu doğurduğun zaman Allah'a ısmarla. Ben onu nasıl Allah'a ısmarlıyorsam, sen de öyle yap. Onu Allah'a ısmarladığım duâ şekli şudur:

– (Allah'ın adı ile.. Sana emanet ediyorum Allahım.

Her hasetçinin şerrinden, onu vahid Allah'a ısmarlıyorum. Hatta oturanın, kalkanın şerrinden koruman için sana ısmarlıyorum.

Her yoldan çıkanın, fesada kalkanın, fesatçı mahlukun geçerlisinin ve geçersizinin şerrinden sana ısmarlıyorum.

Varidat yollarına durup gözeten her azgın şeytanın şerrinden sana ısmarlıyorum.

Sana sığınıp onu birliğine ısmarladığım için, zararları dokunmaz: Ne uykuda ne ayık halde; ne bir yere giderken, ne makamında otururken..

Allah'ın kudret eli, onların ellerinin çok üstündedir.

Allah'ın hicabı, onların yapacağı işlerin çok çok ötesindedir.)

Muhammed b. Abdillah'il-Kerîm Halef'il-Bağdadî bu Allah'a sığınma duâsını râvilerden alarak rivâyet etti; şöyle dedi:

– Bu Allah'a sığınıp ona ısmarlama duâsı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kalkanıdır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anası Âmine'nin şöyle dediği rivâyet edildi:

– Rüyamda bana biri geldi ve şöyle dedi:

– Yâ Âmine, en cümlenin ulusu ve efendisi olan âhir zaman peygamberine hamilesin. Onu doğurduğun zaman, ismini: Muhammed koy. Onun Tevrat'taki ismi: Ahmed'dir. Şu yazılı sahifeyi ona as.

Uyandığım zaman gördüm ki: Başımın ucunda gümüşten bir sayfa.. üzerinde ise.. yukarıda anlatılan duâ yazılı..

Ulema şöyle anlattı:

– Bu Allah'a sığınmak ve ona ısmarlamak duâsı, hangi çocuğa konsa, Allah'ın izni ile, cümle kötülüklerden ve cin tayfasının zararından korunur.

Allah onlara rahmet eylesin.

– Ebû Ömer merhum şöyle anlattı:

– Bu hirz-i nebi duâsı, kimin üzerinde bulunsa.. nerede yatarsa yatsın; korkulmaz. Bu hirz-i nebi duâsı hürmetine ona zarar isabet etmez.

RESÛLÜLLAH'IN DOĞDUĞU AY VE GÜN

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğduğu ayda ihtilâf vardır; bu hususta gelen rivâyetler değişiktir. Ancak, meşhur olan rivâyet: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, rebiülevvel ayı içinde doğduğudur.

Bu rebiülevvel ayının hangi günü olduğu üzerinde de ihtilâf vardır. Ancak meşhur rivâyet: On ikisinde doğduğudur.

Bugünün gecesinde mi gündüzünde mi olduğu üzerinde de ihtilâf vardı. Sahih olan rivâyet gündüz doğduğudur.

Bazıları şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğduğu vakitte ihtilâf yoktur. Ancak bir niza vardır. Bu da, gece ve gündüzün vaktindedir.

Sahih olan durum şudur: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, subh-u sadıkta doğdu. Yani: Şafak attığı zaman. Henüz tam aydınlık olmamıştı.

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gece doğdu.

Diyenler, geceyi:

– Gün batışından gün doğuşuna kadardır.

Diye kabul edenlerdir. Bunlara göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gece doğmuş olur.

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gündüz doğdu.

Diyenler ise.. geceyi:

– Gün batışından subh-u sadıkın, yani: Tanyerinin ağardığı zamandır.

Diye kabul edenlerdir. Bunlara göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gündüz doğmuş olur. Sahih olan kavl de budur. Nitekim bu mânâ, oruçtan da bellidir. Orucun zamanı gündüzdür. İlk vakti de: Tanyerinin ağarması ile başlar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğduğu gün üzerinde de ihtilâf vardır. Sağlam rivâyet, pazartesi günü doğduğudur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mekke-i Mükerreme'den çıkışı pazartesi günüdür.

Medine-i Münevvere'ye de pazartesi günü girmişlerdir.

Allahü Teâlâ, Mekke-i Mükerreme'nin ve Medine-i Münevvere'nin şerefini artırsın ve bizlere onları ziyaret etmeyi nasip eylesin.

Maide sûresi, pazartesi günü nâzil olmuştur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mirac şerefine pazartesi gecesi nâil olup kerem bulmuştur.

Mekke-i Mükerreme'nin fethi de pazartesi günü olmuştur.

Ve.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz pazartesi günü bekâ âlemine teşrif buyurmuşlardır.

Ulema şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ashab-ı filin helâk oluşundan elli gün sonra; Rebiülevvel ayının on ikinci günü doğmuştur. Günün adı: Pazartesidir.

Fil vakası: Muharrem ayının bitmesine dokuz gün kala olmuştu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu doğum günü, nisan ayının yirmisine rastlar.

Bazıları da:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nisan ayının ikinci günü dünyayı şereflendirdi.

Demişlerdir.

Allahü Teâlâ; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nisan ayında dünyaya teşrif buyurdukları için, onun hürmetine o ayda yağan yağmurla kullar için büyük bereketler ihsân buyurmuştur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz dünyaya teşrif buyurduklarında güneş: Hamel (boğa) burcunun sonunda idi. Ay ise.. terazi burcunda idi. Gezegen yıldızların cümlesi şerefli zamanlarında idi.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, İsa (a.s.) peygamberin semaya çıkmasından altı yüz sene sonra; İbrâhim (a.s.) peygamberin vefâtından iki bin yüz yıl sonra; Âdem (a.s.) peygamberin yere inip halife oluşundan altı bin altmış iki sene sonra bu vücud âlemine teşrif buyurmuşlardır.

Şöyle bir soru sorulabilir:

– Acaba sırrı ve hikmeti nedir? Âlemlerin şerefi Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) Efendimiz, neden rebiülevvel ayında doğdu? Ramazan-ı şerif ayında, EŞHÜR-Ü HÜRÜM[1] aylarından birinde doğmadı; neden? Kadir gecesi, cuma gecesi, şabanın yarısında bulunan berat gecesi veya bunlara benzer bir gecede doğmadı da, pazartesi gecesi doğdu; sebebi, hikmeti nedir?

Bu soruya şöyle cevap verilir:

– Anlatılan ayların ve gecelerin şerefi zâtidir. Yani: Kendilerine hastır. Allahü Teâlâ'nın sevgili peygamberi peygamberlerin sultanı, asfiya kuların baş tacı, müttaki kulların imamı, kıyâmet gününün şefaatçısı ve iki cihanın efendisi Resûlüllah (s.a.v.) o ayların ve o gecelerin birinde doğmuş olsaydı; bazı cahiller sanırlardı ki: Kendisine ihsân olunan kerâmet ve fazilet, yücelik ve üstünlük, değer ve makam o zamanların sebebi ile oldu. Halbuki iş öyle değildir; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, öyle alicenap bir zât-ı şeriftir ki: Cümle zaman ve mekân ona bağlanmakla şeref kazanmışlardır. Bu mânâda bir misal olmak üzere, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yerlerin en faziletlisi Mekke-i Mükerreme'de doğduğu halde Medine-i Münevvere'de âlem-i bekâya teşrifini alabiliriz.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Mekke-i Mükerreme'de doğdu. Kırk yaşına kadar orada kaldı ve aynı yaşta peygamber oldu. Orada on üç sene halkı imana dâvet etti; nice mucizeler gösterdi. Bundan sonra, Medine-i Münevvere'ye hicret etti. Burada da on sene halkı dâvet etti. Ve, burada dar-ı bekâya teşrif etti. Pâk cesetleri burada medfun oldu. Bunun sebebi şudur: Sanılmaya ki, ravza-i mutaharasına ve kabr-i münevverine olan tazim ve tekrimler Mekke-i Mükerreme'de medfun olduğu içindir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Medine-i Münevvere'ye defnolundu ki, pâk cesetleri olmakla; o mekân-ı mübârek cümle mekânlardan, hatta arş-ı âlâdan bile şerefli ve faziletli ola..

Allahım, bize, Mekke-i Mükerreme'nin ve Medine-i Münevvere'nin ziyaretini nasip eyle.

1 EŞHÜR-Ü HÜRÜM: Kıtalin haram olduğu dört aydır ki, şunlardır: Zilka'de, zilhicce, muharrem, recep..

Âmine hazretlerinin, hamilelik süresi tamam olup doğumu yakın olduğu zaman, Kâbe-i Mükerreme ikiye bölündü. Onun yarılıp ikiye bölünmesi ile Kureyş taifesi feryad edip çok korktu. Benîhaşim şöyle dedi:

- Kâbe-i Mükerreme'nin yarılması, ancak Abdülmuttalib'in oğlu Abdüllah'ın ölümü dolayısı ile oldu.

Benîzüheyr ise, şöyle dedi:

- Âmine'nin babası Vehb b. Abdimenaf Arab'ın pek cesuru ve Kureyş'in kahramanı ve yiğitidir; o öldüğü için Kâbe-i Muazzama ikiye bölündü.

Çünkü, bu sırada o dahi vefât etmişti.

Bunlar bu sözleri ederken aniden Kâbe-i Mükerreme'nin içinden bir seda geldi; işittiler. Şöyle deniyordu:

- Ey Kureyş topluluğu, Kâbe-i Mükerreme bir kimsenin ölümü ile yarılmadı. Lâkin, dünyanın nuru, âhiretin şerefi, cennet ehlinin kandili olan Muhammed b. Abdillah (s.a.v.) ana karnından dünyaya çıkmayı ister. O öyle alicenap bir peygamberdir ki, müşriklerin putlarla ve sanemlerle kirlettiği ben Beyt-i Mükerrem'i temizleyecektir. Evvelki nur-u cemâlimi yerine getirecektir. İman nuru ile pürnur kılıp insanların kıblesi edecektir. Ve ümmeti, yılda bir kere haccetmek sûreti ile bana tazim edeceklerdir.

İşte, bunun için Kâbe-i Mükerreme ikiye ayrıldı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğum gecesi olduğu zaman, Allahü Azimüşşan meleklerine şu emri verdi:

- Göklerin bütün kapılarını, cennetin bütün kapılarını açın.

O gün doğan güneş, sair günlerden ziyade nurlu ve ruşen, büyük bir nurla bütün dünyaya yayıldı. Ta ki: O gecenin, günün ve güneşin nurundan bütün dünya ehli; asıl nur olan Muhammed Mustafa (s.a.v.) Efendimizin dünyaya teşrif ettiğinden haberdar olup mesrur olalar.

Abdüllah b. Selâm şöyle anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğduğu gece, ehl-i kitap bilginlerinden biri ile beraberdim. O bilgin başını semaya kaldırıp baktı ve bana şöyle dedi:

- Ey İbn-i Selâm, bu gece Mekke'de Nebiyy-i Arabî Muhammed b. Abdillah (s.a.v.) anasından doğdu; âlemi pürnur eyledi.

Buna karşılık ben ona şöyle dedim:

- Ne diyorsun? Bunu sana ne bildirdi?

Bana şöyle dedi:

- Semaya baktığım zaman, orada büyük bir nur âlemi gördüm; dünya yaratılalı beri öylesini hiç kimse görmemiştir. Bundan bildim.

O sırada, ben karanlık bir odaya girdim. Şöyle gördüm: Sanki o odanın içinde yetmiş tane mum ve kandil yanmış.. orası böyle bir aydınlık ve ruşendi. Hayran oldum; o gecenin tarihini yazdım. Sonra Mekke'ye geldiğimde sordum; işin gerçeği o bilginin dediği gibi, o gece Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğumu vaki olmuş.

Âmine şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) doğumu olduğu zaman, yanımda erkek veya kadın hiç kimse yoktu. Büyük babası Abdülmuttalib dahi Beytullah'ı tavafa gitmişti. Ben, evimde yalnızdım. Aniden korkunç bir gürültü ve seda işittim. Büyük bir şey görmüş olduğumdan, kalbime korku girdi. Peşinden bir beyaz kuş çıktı; gelip göğsümü sığayınca, o korku benden tamamen zail olup gitti. Kesin olarak, bende bir elem ve keder, hatta ağrı kalmadı.

Bundan sonra bana bir tas içinde şerbet sundular. Alıp içtiğim zaman, kalbim büyük bir nurla pürnur oldu; tam bir sürur ve ferah hâsıl oldu.

Bundan sonra, çokça hatunlar gördüm. Servi gibi uzun boylu gayet güzel cemâl sahibi idiler. Sanki onlar, Abdimenaf kızları idi.

Onlar geldiler, etrafıma halka kurup oturdular.

Bunları görünce, hayran olup söylendim:

– Acaba bunlar kimdir? Benim halimi bunlara kim haber verdi? Kimden öğrendiler?

İçimden geçen bu sorulara karşılık onlardan biri şöyle dedi:

– Ben, Âdem'in (a.s.) hanımı Havva'yım.

Diğeri şöyle dedi:

– İbrâhim (a.s.) peygamberin hanımı Sare'yim.

Diğer biri de şöyle dedi:

– Ben Asiye bnt. Mezahim'im; Firavun'un karısı idim.

Bir diğeri de şöyle dedi:

– Ben, Meryem bnt. İmrân'ım, İsâ'nın anasıyım. Bunlar da cennet hurileridir. Teşrif buyuracak mükerrem nebiyi tazim ve tebcil için geldik.

Her an bir evvelkinden daha şiddetli gürültü ve sedalar, korkulu sesler işitir oldum.

Tam bu sırada, gökten ipekli bir perde yere kadar gerildi.

Bu perdenin gerilişi, onu cinlerin gözünden saklamak içindi.

Birtakım yeşil kuşlar geldi. Bunların burunları yeşil zümrütten ve kanatları yakuttandı. Bunlar yakınıma geldiler. Göğsüme kadar yaklaşıp burunları ve kanatları ile öper gibi yaptılar. Sonra çevremi dönüp durdular.

Yüce Hak gözümden perdeyi kaldırdı; bütün âlemi bana açtı. Yeryüzünün meşrıkını ve mağribini gördüm. Yine gördüm ki: Üç sancak getirdiler.

O sancakların birini meşrıka, birini mağribe birini de Kâbe'nin üzerine diktiler.

Semada bazı adamlar gördüm; ellerinde cevahirden leğen, ibrik ve altın tas tutuyorlardı.

Yine gördüm ki: O mükerrem çocuk, zahmetsiz ve meşakkatsiz olarak benden doğup teşrif eyledi..

Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun âline ve ashabına salât ve selâm eyle.

Bakıp gördüm ki: Sünnet olmuş ve göbeği kesilmiş.. Beyaz bir ipekliye sarılmıştı. Başını yere koyup secdeye varmıştı. Mübârek sağ elinin şehâdet parmağını kaldırıp Yüce Hakk'a tazarru ve niyaz ediyordu. Eğilip dinledim; şöyle diyordu:

– Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; ben Allah'ın Resûlüyüm. Büyüklük yönü ile Allah en büyüktür. Bütün çokluğu ile, Allah'a hamd olsun. Sabah akşam Allah'ı tesbih ederim. Allahım, ümmetim.. ümmetim..

Böylece, halikına ve mabuduna tazarru, niyaz ediyordu.

Safiye bnt. Abdülmuttalib şöyle dedi:

– Muhammed (s.a.v.) doğduğu gece ben yanında idim. Doğum anında bir nurun zuhur ettiğini gördüm.

Ve.. o gece altı alâmet gördüm.

BİRİNCİSİ: Doğduğu saatte secde etti.

İKİNCİSİ: Mübârek başını kaldırıp anlaşılır bir dille şu şehâdeti yaptı:

– Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; ben Allah'ın Resûlüyüm.

ÜÇÜNCÜSÜ: Büyük bir nur zâhir oldu.

DÖRDÜNCÜSÜ: Onu yıkamak istediğim zaman, şöyle bir ses işittim:

– Ey Safiye, zahmet çekme; biz onu yıkadık pak eyledik.

BEŞİNCİSİ: Sünneti yapılmış ve göbeği kesilmiş gördüm.

ALTINCISI: Onu bir şeye sarmak istediğim zaman, arkasında bir mühür gördüm. Üzerinde şu yazı vardı: LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH (Allah'tan başka ilâh yoktur; Muhammed Allah'ın Resûlüdür.)

Safiye şöyle anlattı:

– Resûlüllah doğduktan sonra, secde etti; yavaşça konuşuyordu. Kulağımı ağzına tutup dinledim; şöyle duâ ediyordu:

– Ümmetim.. ümmetim..

Hele bir düşün, bak; o Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) anadan doğar doğmaz:

– Ümmetim.. ümmetim..

Diyerek, bizi Yüce Hak'tan diliyordu. Bize gelince; dünyada ve âhirette onun şefaatına muhtaç olduğumuz halde, gaflet edip onun sünnet-i şerifelerini terk ediyoruz. Onun pâk şeriatına bağlanmayı ihmal ediyoruz.

Gece gündüz salât ve selâm ile O'na bağlanmayı bırakıp gaflete dalmak sûreti ile kusurlu olmak bize lâyık mıdır?

Düşünülmeli.. Gafletten kendimizi almalıyız. Gece gündüz daima ve aralıksız onun pâk şeriatı ile amel etmeliyiz. Onun getirdiği hidâyet yoluna girmeliyiz. O'na her zaman salât ve selâm okumak sûreti ile bağlılık peydah etmeye koşmamız gerekir.

Hak Teâlâ cümlemizi islâh edip, bu anlatılanları yerine getirmeyi cümlemize başarı ile ihsân buyursun.

Âmin!. Nebilerin ve resûllerin efendisi hürmetine..

Sonra..

Âmine şöyle anlattı:

- Semadan beyaz bir bulutun bana doğru geldiğini gördüm. O bulutun içinden at kişnemesi biçiminde sesler geliyordu. O bulut geldi; oğlum Muhammed'i bürüdü; gözümden kayboldu. Bu arada bir münadi şöyle seslendi:

- Muhammed'i bütün mağrib ve meşrıka gezdirip tavaf ettirin. Denizler içine daldırın. Ta ki: Cümle yerdekiler ve denizdekiler onun teşrif ettiğini, şekil ve sûretini bilip bi'setinden haberdar olsunlar. Yine bilsinler ki: Onun ismine:

- MAHİ.

Dendi. Bunun için dünyada şirk, küfür, tuğyan, dalâlet bataklığından yana gizli bir şey kalmayacaktır. Onun bi'setinden sonra, cümle şirk ve tuğyan mahvolup âlem iman nuru ile pürnur olacaktır.

Bir an sonra, o bulut açıldı. O zaman gördüm ki: Oğlum Muhammed yeşil bir ipekliye sarılmıştı ve bu sarıldığı ipekliden su damlıyordu.

Bu esnada, birinin şöyle dediğini işittim:

- Ne kadar güzel; Muhammed bütün dünyayı meşrıktan mağribe kadar dolaştı. Bütün dünya ehli, O'na itaat edip emrine boyun eğecektir. Getirdiği şeriatı ve dini cümlesine üstün gelecektir.

Bundan sonra, oğluma nazar ettim; ayın ondördü gibi nurlu idi. Kendisinden misk-i ezfer gibi güzel koku geliyordu.

Bundan sonra, üç kişi gördüm; ayakta duruyorlardı.

Birinin elinde gümüşten bir ibrik vardı.

İkincisinin elinde yeşil zümrütten bir leğen; üçüncüsünün elinde dürülmüş beyaz bir ipekli vardı. O ipekliyi açtı; içinden bir mühür çıkardı. O'na bakanların gözleri kamaşırdı. Muhammed'i o ibrikteki suyla yedi kere yıkadı. Sonra, iki omuzu arasına mühür vurdu. Tekrar mührü, önceki ipekliye sardı. Bundan sonra, Muhammed'i (s.a.v.) kanadı altında bir saat kadar tuttu; sonra bana verdi.

Kendisinde ipekli bulunan melek, Muhammed'in (s.a.v.) kulağına sessiz sessiz çokça kelâm etti. İki gözlerinden öptü ve şöyle dedi:

- Mübârek olsun sana yâ Muhammed, sen bütün kalblerde mehabet ve saygı bulacaksın. Sana ve senin ümmetine yardım gelecek ve sana kalelerin anahtarları verildi.

İbn-i Abbas (r.a.) şöyle anlattı:

- O gece Kâbe-i Mükerreme içinde bulunan putlar yüzüstü düşüp kırıldı. Gizliden şöyle bir ses geldi:

- Helâk ve veyl Kureyş'e.. Gerçekten sadık ve emin olan şanlı peygamber geldi. O'na salât ve selâm olsun. Lât, Uzza ve sair putların cümlesi helâk oldu.

O gece İblis hapsolundu.

Cennetler türlü türlü süslerle tezyin edildi.

Kâbe-i Mükerreme'nin içine cennetten gelme altın kandiller asıldı.

Cennetlerde bulunan huriler ve yeryüzünde olan insan ve cinden başa ne kadar mahluk varsa, cümlesi birbirine müjdeler verdi; sevinç alâmeti gösterdi. Hep birden şöyle dediler:

– Yâ Muhammed, Yüce Hak daima seni mesrur eylesin. Çünkü, şânı yüce Allah senden daha keremli bir kul yaratmadı. Senden faziletli bir çocuk doğmadı. Melekler, senin doğuşunla ferahlandıkları gibi, hiçbir çocuğun doğumuna ferah duymamışlardır.

Yerle sema arasında, çokça direkler dikildi. Her biri, bir başka cevherdendi ve hiçbiri, diğerine benzemiyordu.

Kâab'el-Ahbar (r.a.) şöyle anlattı:

– O gece zuhur eden alâmetlerden biri de şuydu: Denizde bir balık vardı. Onun adına:

– Talmusa..

Derlerdi. O balığın yetmiş başı vardı. Kuyruğuna ve arkasındaki bir puluna yetmiş dağ bütün ovaları ile sığardı. Ki bu dağların en küçüğü, Cebel-i Kubeys'ten daha büyüktür. O balığın büyüklüğünü bundan anla. O balık Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğumuna çokça sevindi ve şiddetli bir şekilde çırpındı. Bütün denizleri coşturdu. Denizde bulunan mahlukata, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğumunu anlattı; müjdeledi.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz doğduğu zaman, muhterem dedeleri Abdülmuttalib Kâbe-i Mükerreme'de idi. Âmine, ona haber gönderdi: müjdeledi:

– Gelsin, oğlunu görsün.

Dedi. Abdülmuttalib gelince şöyle dedi:

– Ben, Kâbe-i Mükerreme içinde idim. Şöyle gördüm: Kâbe-i Mükerreme'nin duvarları sevincinden titredi; birbirine seslenip şöyle dediler:

– Beni aynı necis olan putlardan temizleyen alicenap peygamber teşrif etti.

Ben de buna hayran oldum ve anladım ki: Sen doğurdun. Ve.. bu çocuğmun şânı büyüktür.

Bundan sonra, oğlum Muhammed'e bakıp şöyle dedi:

– Hamd olsun. Yüce Allah bana böyle kadri yüce bir çocuk ihsân eyledi.

Türlü türlü senâlar eyledi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek vücudundan çıkan güzel koku, bütün Mekke içine yayıldı; misk ve anber dolmuş gibi oldu. Türlü türlü beşaretler, avazlar ve sedalar zâhir oldu.

Hatta, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin amcası Ebû Leheb uyuyordu. O sedalardan uyandı; evi misk ve anber dolmuş gibi güzel kokular genzine girdi. Şaşırdı. Bakınca, yanında duran Süveybe namındaki câriyesini gördü; ona hitap edip sordu:

– Yâ Süveybe, bu rayiha ve sedalar nedir?

Süveybe şöyle anlattı:

– Size müjde.. Kardeşiniz Abdüllah'ın hanımı Âmine Muhammed (s.a.v.) isminde bir oğlan doğurdu. Bu güzel koku, o muhterem çocuğun vücudundan yayılan kokudur. Bu sedalar ise.. yerle gök arasında:

– Muhammed aleyhisselâm doğdu.

Şeklinde yapılan müjde sesleridir.

Bunun üzerine Ebû Leheb şöyle dedi:

– Yâ Süveybe, sen bana bu müjdeyi verdiğin için, seni azad ettim. Var, Muhammed'e meme ver.

Süveybe emzikli idi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize yedi gün, anası Âmine süt verdi: emzirdi. Yedi günden sonra, Süveybe emzirdi; bunun da Mesruc adında bir oğlu vardı. Hazret-i Halime gelinceye kadar bu Süveybe Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi emzirdi.

Bir rivâyet..

Ebû Leheb vefât ettikten sonra, rüyada görüldü. Halinden sual edilince, şöyle dedi:

– Ne olmamı istersiniz? Öyle ulu bir peygamberin amcası oldum. Bana düşen: O'na iman etmekti. Böylece cennetin nimetlerine ererdim. Halbuki ben, onun en büyük düşmanı oldum. Küfürde, dalâlette kaldım; cehennem ehlinden oldum. Ancak, bende iki hal vardır; bu iki hal sair cehennem ehlinde yoktur.

Birincisi şudur: Pazartesi gecesi olduğu zaman, tâ, salı gecesine kadar beden azap tahfif edilir.

İkincisi de şudur: Pazartesinin gecesinde ve gündüzünde, şehadet parmağımla orta parmağımı ağzıma sokup emerim. İkisinin arasından soğuk bir su gelir. Onunla hafiflik bulurum, rahatlarım.

– Bu olanların hikmeti nedir?

Diye sorulunca şöyle anlattı:

– Muhammed pazartesi gecesi doğdu. Câriyem Süveybe bu doğumu bana müjdeleyince, onun doğumuna sevinip kendisini azad ettim. Bu sebeple, o gece ve o günde benden azap alınıp hafifletilir. O câriyeme:

– Var O'na meme ver.

Diye emrettiğim için, o gece ve o gündüzde, parmağım arasında soğuk su ile hafifler, rahatlar, ferah bulurum.

İbn-i Cevzî (rh.) şöyle anlattı:

– Ebû Leheb öyle bir kimsedir ki; Yüce Hak, kelâm-ı kadiminde bir sûrede onu ve karısını zemmetti ve cehennem ehli olduklarını haber verdi.

Böyle bir kâfir, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğumuna sevindiği için azabı tahfif olursa.. Cenâb-ı Hakkı tevhid eden, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi tasdik, getirdiğini kabul edip ümmeti olan kimsenin cehennemden azad olacağında ve ilâhi rahmete vâsıl olacağında asla şüphe yoktur.

O gece, bütün dünya putları yüzüstü düşüp kırıldı. Şeytanın tahtı başaşağı çevrilip düştü. Melekler şeytanı tutup deryalara daldırdı. Kırk gün kadar denizlerde mahpus kaldı. Kurtulduktan sonra, kaçıp Ebû Kubeys dağına geldi. Çokça bağırdı, çağırdı sayha attı; feryat etti.

Başına şeytanlar ve askerleri topladı:

- Sana n'oldu, neden böyle feryat edersin?

Dediler, onlara şöyle anlattı:

- Öyle bir helâkle helâk oldunuz ki, şimdiye kadar böyle bir helâke uğradığınız yoktu. Bunun için, hiçbir ilâç yoktur.

Şeytanlar ona sordular:

- Ne gibi bir hal zuhur etti?

Onlara şöyle anlattı:

- Bu doğan, Muhammed b. Abdillah b. Abdilmuttalib öyle bir şanlı peygamberdir ki, bütün dünyaya kılıçla gönderilmiştir. Bütün dünyada bulunan şirk ve küfrü kesecek mahvedecektir. Bütün dünyayı mağripten meşrıka varıncaya kadar iman nuru ile münevver ve İslâm şerefi ile müşerref edecektir. Yüce Hakk'ın tevhidini duymayan yer kalmayacaktır. Küfür ve dalâlet ehlini katledecek, hor ve zelil kılacaktır. Bunun def'ine hiçbir çare yoktur. İlâç kabul etmez bir iştir. Ümmeti, dini ve şeriatı için nâzil olan Kur'ân kitabı kıyâmete kadar bâki ve sabit kalacaktır. O'na ümmet olanlar, daima Yüce Hakk'ın affında, mağfiretinde, lütuf, kerem ve rahmetinde olacaklardır.

Sonra..

Yine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğduğu gece, bin yıldan beri yanıp duran sönmeyen, ateşe tapan Mecusîlerin ateşleri tamamen söndü. O kadar söndü ki: Bin yıldan beri, içinde ateş yanan yerlerin içinde kesin olarak ateşin hararetinden ve ısısından hiçbir eser kalmadı; buz damı gibi oldu. Soğuğun şiddetinden su damlar oldu.

Ve.. dünyada, Mecusîlerin taptıkları ne kadar ateş varsa.. cümlesi söndü.

Faris diyarında Keşan'a yakın:

- Sava.

Dedikleri beldenin yanında akan fırat suyu vardı. Bunun çevresinde Yahudîler ve Nasranîler kilise ve manastır yapmışlardı. Bütün dünya kâfirleri onlara tam itina edip izzet ikram gösterirlerdi. O gece, o su oradan tamamen çekildi. O kadar ki, onun yerinde sudan eser kalmadı. Hatta, orada çoktan beri ateş yanmış gibi sıcaklık ve hararet çıktı. Halk orada yürüdükte, ayaklarının altından toz kalkar oldu.

Sonra..

Kisra'nın yirmi iki şürfeli ve künküreli köşkünün on dört şürfe ve künküresi yıkıldı. Sekiz şürfe ve künküresi kaldı.

O vakitte padişah olan Nuşirevan b. Keykubad idi. O gece tahtı yıkıldı ve kendisi çok korkulu bir rüya gördü. Sabah olunca, bütün müneccimlerini, kâhinlerini ve rüya tâbircilerini topladı; şöyle dedi:

– Bu gece ben, çok korkulu bir rüya gördüm; bunu tâbir edin.

Bunun üzerine sordular:

– Gördüğün rüya nasıldı? Anlat, tâbirini yapalım.

Nuşirevan şöyle dedi:

– Rüyamı söylemem. Siz bilin ve tâbirini de yapın. Rüyamı bilmeyenin tâbirine inanmam.

KÂHİN SATIH

Nuşirevan'ın bu sözüne karşılık onlar şöyle dediler:

– Bu zamanda, senin rüyanı hiç kimse bilip tâbir edemez. Meğer ki, Satıh'a adam gönderip ondan sorasın.. Belki o bilir; tâbirini yapar.

Satıh'ın esas ismi: Rebia b. Rebia idi. Kendisine:

– Satıh.

Denilmesinin sebebi şu idi: Daima arka üstü yatardı; hiç oturamazdı. Çünkü vücudunda cemcüme kemiğinden başka hiç kemik yoktu. Bunun hikmeti de şuydu: İki kadının çiftleşmesinden halk olmuştu. Halbuki kemik erkek menisinden olur.

Bu Satıh'ın yeri Bahreyn'de idi. Çok yaş yaşamıştı. Hatta dediklerine göre. Satıh'ın o zamanda yaşı, otuz KARN'i geçmişti. Her KARN ise.. otuz seneden fazla idi.

Bu satıh, semavî kitapların cümlesini bilirdi. Kehanet ilminde de mahirdi.

Yılda bir kere, Satıh'ı altın bir taht üzerine koyup dışarı çıkarırlardı. Çevresine iklimlerden birçok insan toplanırdı; onun anlattıklarını dinlerlerdi. O da, bir sene içinde neler olacağını söylerdi. Dinleyenler de, bütün söylediklerini yazıp saklardı.

Her neyse..

Nuşirevan, hususî hizmetçilerinden Abdülmesih isimli birini seçip Satıh'a gönderdi. Bahreyn'e geldiği zaman Hakkın işi, Satıh'ın çıkacağı güne rastladı.

Abdülmesih, onun çıkmasını bekledi.

Satıh çıkınca, ilk başta, Melik-i Kisra'nın rüyasını beyân etti. Köşkünün şürefat ve künkürelerinin yıkıldığını anlattı. Sava gölünün kuruduğunu, ateşperestlerin ateşinin söndüğünü haber verdi. Sonra şöyle dedi:

– Medayin meliki Nuşirevan çok korkulu bir rüya gördü. Arap atları ve hecin develeri geldi; Medayin şehrini doldurdu. Atlar, kendi develerini dışarı çıkardılar. Bunun mânâsı ve hikmeti şudur:

Mekke-i Mükerreme'de, bir Nebiyy-i Ümmiyy-i Arabî Haşimî Mekki Ebtıhî olan Hazret-i Muhammed (s.a.v.) doğdu. Öyle bir Muhammed ki İbrâhim Halil'in (a.s.) en şerefli evladı ve Hatem'en-Nebiyyin'dir. Öyle bir Muhammed ki, Tevrat ve İncil'de sair semavî kitaplarda medh ü senâ ile pâk naatleri ve güzel vasıfları ayan olmuştur. Bundan sonra, bütün âlemin kâhinleri tamamen iptal oldu. Çünkü,

bundan sonra şeytanlar, semada meleklerin birbirlerine verdikleri haberleri dinlemek sûreti ile çalmaktan men olundu. O kadar ki: Oranın yakınına vardıkları zaman dahi, semadan bir ateş atılıp yakılacaklardır. Çünkü, ilm-i ledün sultanı teşrif etti. Nuşirevan'ın gördüğü rüyanın tâbiri ve tevili şudur: Arabî atlılar, hak tarafından kendisine vahiy gönderilen şanlı nebinin ashabıdır. O şehirlerden, yerlilere ait develeri çıkarmalarının tâbiri ve tevili de şudur. O şanlı nebinin ashabı, o diyarları fethedip, oradakileri o diyarlardan çıkaracaklardır. Kasrın yıkılması, sekiz şürfe ve künküresinin tâbiri de şudur: Nuşirevan'ın ardından tam sekiz melik gelecektir. Bunlar tamam olduktan sonra, o diyar fetholunacaktır.

Ateşperestlerin ateşinin söndüğü, Sava gölünün kuruduğu şuna işarettir. Mecusîlerin, Yahudî ve Nasara taifesinin batıl inançları, küfür ve dalâletleri hızını kaybedecek ve silinecektir. O şanlı Peygamber ve büyük Resûl getirdiği muazzam delillerle bütün âlemi iman nuru ile aydınlatacaktır.

Satıh, bunları anlattıktan sonra, çokça ağladı. Sonra şöyle dedi:

– Satıh'ın ömrü az kaldı. O şanlı Peygamberin peygamberliğini ilân edeceği günlere yetişemez. Bunun için hasret duyarım. Hüzünlenir, kendim için ağlarım.

Abdülmesih, Satıh'tan bu işittiklerini yazıp ezberledi; gelip Nuşirevan'a haber verdi; anlattı.

Hâsılı..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğumları ile zuhur eden alâmetler çoktur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuraniyeti, ruhanî yaratılışı, cismanî yaratılışı dolayısı ile: Âdem'den (a.s.) itibaren, âlem-i vücuda teşrif buyuruncaya kadar soyundaki babalarına ve sadrında büyüdüğü anaların bu şanlı nur hürmetine nice ilâhî lütuflar ve üstün kerâmetler ihsân olunmuştur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anası Âmine'nin yüklü bulunduğu sırada, doğum sırasında, kendisine olan teşrifat ve tekrimat, o anda beliren alâmetler, doğum sırasında zuhur eden irhasat ve hayret verici haller tafsilen yazılmak istense, nice cilt kitaplar dolardı. Yine de, binde biri tamam olmazdı. Çünkü, onların haddi hesabı yoktur.

MEVLİD KANDİLİ

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğduğu geceyi tazimle ihya edenler, kadir gecesini ihya etmiş gibi sevap alırlar. Hem de, bol bol.. bunda hiç şüphe yoktur.

Bundandır ki; her sene, o mübârek gece geldiği zaman, gafillere ve türlü türlü işlerle dünyaya dalanlara bildirmek için, anlatılan bol sevaba nâil olmalarını temin zımnında minarelerde kandiller yakıp herkesi agâh ederler. Bütün İslâm beldelerinde o geceye tazim ve tekrim ederler.

Şimdi..

Her iman sahibine yakışan odur ki: O geceye o aya tazim edip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğuşuna sevgi izhar ede..

O geceye tazim babında şunları yapmak gerekir:

Sadat-ı kiram, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin çocuklarıdır; bunları sevgi gösterip tazim edilmelidir.

Din âlimleri, peygamberlerin varisleridir; bunlara sevgi göstermeli, tazim etmeli ve ziyafetler verilip ikram olunmalıdır.

İlim taliplerine, zayıflara, fakirlere, dul kadınlara, yetimlere ihsân edilmelidir.

Bütün bu anlatılanların değerini takdir edip, ne kadar sevgi göstermeye güç yetiyorsa.. o kadar sevgi göstermelidir. Hülâsa: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tazim niyeti ile o gece ne türlü amel işlense caizdir. Meselâ: Ziyafet verilebilir; vaaz ettirilir; Kur'ân okutturulur; bunların hepsi de güzeldir.

Yazılan mevlid-i şerifi okutup, hazır olan din kardeşlerine şekerler ve şerbetler ikram edilmesi güzeldir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dünya âlemine teşrif buyurdukları kısım okunduğu zaman, O'na tazim için ayağa kalkmak güzeldir. Bunları yapana ecir ve sevap ihsân olunacağında şüphe yoktur. Ancak okunan mevlid-i şerife teganni karışmamak şartı ile.. teganni olursa, caiz değildir.

Zira, teganni ile Kur'ân okumak da haramdır. Kur'ân-ı Kerîm teganni ile okunduğu zaman, dinleyenlerin engel olması, olmuyorsa.. kalkıp gitmesi, dinlememesi lâzımdır. Mevlid-i şerif ve ilâhîler de böyledir. Çünkü teganni bütün dinlerde haram olmuştur.

Bir hikâye:

Muhammed b. Hatim şöyle anlattı:

– Mısır diyarında bir adam vardı. Her sene mevlid gecesi olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tazim için sadat-ı kiramı, ulema-i izamı, bütün fakir, zayıf, çaresizleri ve yetimleri dâvet eder; büyük ziyafetlerle onlara ikram ederdi. Vaaz, ettirir; Kur'ân-ı Kerîm, çeşitli kasideler ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize medhiyeler okutmak sûreti ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ikramı icra ettirir, gelenlerin hepsine iyilikte ihsânda bulunurdu. Bu kimsenin yakınında bir Yahudî komşusu vardı. O Yahudînin karısı kocasına şöyle sordu:

– Bu komşumuz, her sene bu gecede, bu kadar adam çağırır, şu kadar büyük ziyafetler verir; çokça mal harcar. Bunun sebebi nedir?

O kadının kocası olan Yahudî şöyle dedi:

– Bu gece, onların peygamberlerinin doğduğu gecedir. O'na yetiştiğinden peygamberlerine ve doğduğu geceye tazim ederler.

O gece, o Yahudînin karısı rüyasında bir kimse gördü: Gayet güzel yüzlü ve çokça heybetli idi. O kadar ki: Yüzünün nuru güneşi bastırıyordu. Çevresinde çokça ashabı vardı. Yüzleri sabah yıldızı gibi parlıyordu. Gelip o ziyafet veren adamın evine girdiler.

O Yahudî kadın, onun güzelliğine hayran oldu. Gitti, ashabından birine şöyle sordu:

– Bu kimdir? Ben, bunun gibi böyle nurlu, güzelliği ve cemâli tatlı nur yüzlü bir kimse görmedim.

Bu soruyu sorduğu sahabe ona şöyle dedi:

– Bu zât-ı şerif, fahr-i âlem âdemoğullarının efendisi Allah'ın Resûlü ve Allah'ın Habibi Hazret-i Muhammed'dir. Bu ev sahibi ona tazim ve tekrim ettiği için memnun oldu ziyaretine geldi.

Bunun üzerine, o Yahudî kadını, o sahabeye tekrar sordu:

– Burada durup beklesem, dışarı çıktığı zaman ona bir şey söylesem, acaba bana bakıp sözüme cevap verir mi?

Kadının o sorusuna karşılık, sahabe şöyle dedi:

– Beklemeye ne hacet. İçeri gir; oturdukları yere git. İstediğin gibi sor. Onun huzuruna varmaktan hiç kimse geri bırakılmaz. O, herkese cevap verir. Hiç kimseyi ve seni mahzun bırakmaz.

Bundan sonra, o Yahudî kadını içeri girdi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin huzuruna varınca gördü ki: Nura gark olup oturmuşlar. Çevresinde seçkin ashabı var.

O Yahudî kadını Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hitap edip:

– Yâ Muhammed.

Deyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o Yahudî kadına:

– Lebbeyk.

Diye cevap verdi. Bunu duyan o Yahudî kadını hayret edip şöyle dedi:

– Sizin gibi alicenap bir peygamber, benim gibi miskin bir Yahudî kadına:

– Lebbeyk.

Lafzı ile cevap verir mi? Halbuki ben, senin dininde bile değilim.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Ben, senin yüzünü gördüğüm zaman anladım ki: Allahü Teâlâ sana İslâm dinini hidâyet nasip edecektir. İman nuru ile müşerref kılacaktır. Bunun için sana:

– Lebbeyk.

Lafzı ile cevap verdim.

Bundan sonra, o Yahudî kadın şöyle sordu:

– Sen, kerem sahibi bir peygambersin. Gerçekten büyük bir ahlâka sahipsin. Hal böyle iken, buraya teşrif buyurmanızdaki sır ve hikmet nedir?

Onun bu sorusuna karşılık, Resûlümüz ve şefaatçımız Muhammed (s.a.v.) Efendimiz saadetle şöyle buyurdu:

– Bu evin sahibi beni sevdiği için, çocuklarımı, ümmetimin âlimlerini ve hafızlarını, fakirlerini ve zayıflarını, miskin, yetim ve salihleri dâvet edip ziyafet verdi. Bunca mal harcayıp in'am ve ihsânlar yaptı. Ben de, Yüce Hak'tan izinli gelip, kendisini

ziyaret için evine girdim. Ta ki: Yüce Hak, benim buraya gelmeme hürmetine bu ev ve içinde olanları cümle kaza ve belâlardan, afattan ve sıkıntıdan koruyup, türlü türlü rahmetine ve çeşitli nimetine nâil eyleye. Selâmette ve afiyette daim kıla..

Bunun üzerine, o Yahudî kadını şöyle dedi:

- Ben de senin dinine girsem, bu gibi ziyafetler, tazim ve tekrimler eylesem bana da gelir misiniz?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Evet, gelirim.

Bundan sonra, o Yahudî kadını şöyle dedi:

- Ben bâtıl dinimden döndüm. Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; şehâdet ederim ki, sen Allah'ın Resûlüsün.

Ve.. İslâm şerefi ile müşerref oldu. Şöyle ahd etti: Büyük bir mevlid şenliği tertipleye, sahibi bulunduğu malı, o yolda feda edip harcaya..

Uykudan uyandığı zaman; kendisini nura gark olmuş, kalbini iman nuru ile açılmış, sübhan olan Yüce Hakk'ın hidâyetine mazhar olmuş buldu.

Sabah oldukta, kocasının evden çıkmasını bekler oldu. İçinden şöyle diyordu:

- Kocam dışarı çıkınca, hâkime gideyim; iman ve İslâmımı izhar edeyim. Kocamdan boş düştüğüm için, bugün alacağım miktarı sarf edeyim, neyim varsa hepsini harcayıp ziyafet vereyim ve büyük bir mevlid şenliği hazırlayayım. Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bağlılık peydah edeyim.

Böyle düşünüp dururken, kocası kendisine şöyle dedi:

- Ne kadar tavuk, kuzu ve başka her ne istersen söyle; gidip alayım. Ziyafeti güzelce hazır edelim.

Kadın sordu:

- Nasıl bir ziyafet!?

Kocası şöyle dedi:

- Senin gördüğün rüyayı ben de gördüm. İslâm dinini kabul edip, iman nuru ile ben de müşerref oldum. Resûlüllah (s.a.v.) bana şöyle emretti:

- Senin malın yoktur. Hanımın vereceği ziyafete yardımcı ol. Böylece sen de bu yardımın sayesinde, o şereften meramına nâil olursun.

Kadın, kocasından bunları dinleyince, pek hoşlandı; memnun oldu. İkisi de hâkim huzuruna çıktılar; imanlarını aşikâre ettiler.

Şimdi..

Bu olan durumu düşünelim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize can ve malla sevgi gösterip tazim eden kimsenin komşusu olan Yahudîlere iman ve İslâm ihsân olunuyor: böylece rahmete ve hidâyete nâil oluyorlar. Acaba, bu tazimi yapanın kendisine ne gibi ihsânlar olunacaktır? Düşünmeli..

Bunu anlamalı ve öğüt almalısın.

Yüce Hak, cümlemizin ömrü son buluncaya kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin tazimine ve sevgisi yoluna irşad eylesin. Bu yolda başarı ihsân eylesin. Onun sevgisinin belirtisini, bütün erkek ve kadın mü'minlere bir ihsân olarak nasip eylesin. Bu yolda, kolaylık ihsân buyursun.

Âmin!

Peygamberlerin ve resûllerin efendisi hürmetine.. Hepsine, Allahü Teâlâ'dan salât ü selâm olsun.

* * *

54. İsim: SİRAC (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Yüce Hak, Resûlümüz ve şefaatçımız (s.a.v.) Efendimizi, Kur'ân-ı Kerîm'de:

– "Nurlu SİRAC (kandil)." (33/46)

Meâlini taşıyan âyet-i kerîme ile anlattı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamberlik durumu açık, risaleti belli bir şekilde beyân edilmiştir. Yüce Hak katından getirdiği şeylerle irfan sahibi mü'minleri kalblerini pürnur ettiği için, kendisine:

– **SİRAC.**

İsmi verildi. Ayrıca, bu **SİRAC** ismi güneşe ve aya da verilir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuru; güneşin ve ayın nurundan fazladır. Hatta, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zâtı nurun aynıdır. Bütün âlemi kıyâmete kadar hidâyet nuru ile aydınlatacağı için; kendisine:

– **SİRAC.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

55. İsim: MISBAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim de, mânâ itibarı ile, SİRAC ism-i şerifi gibidir. Ancak, **MISBAH** ismi; aya, güneşe verildiği gibi, yıldızlara da verilir.

Bütün dünyada olan küfür, dalâlet ve isyan ve mekruh şeyler onun nuru ile izmihlâle uğradı. İslâm ve iman nuru ile her yanı nura gark ettiği çeşitli taat ve ibâdetle âlemi aydınlattığı için, ism-i şerifine:

– **MISBAH.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

56. İsim. HÜDA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

– **HÜDA.**

İsmi, masdardır. (Masdar: Kelime üreten kök isim, mânâsınadır.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verildi. Cümle mü'minleri, Hakk'ın yoluna bütün gücü ile irşad edip delil olarak yol gösterdiği, devamlı nimetler meydanında sayılan cennet nimetlerine ulaştırdığı için, ism-i şerifine:

- **HÜDA.**

Denildi. Allahü Teâlâ'dan salât ve selâm dileriz.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hidâyete sebeptir. Ancak:

- Tam mânâsı ile hidâyetin aynıdır.

Mânâsına olmak üzere:

- **HÜDA.**

Denildi. Arap dilinde:

- Mahza adalet kimse..

Cümlesindeki mânâ gibidir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

57. İsim: MÜHDİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Şirk ve tuğyan ehlini iman ve İslâm'a irşad ve hidâyet; mü'minleri taata ve ibâdete irşad, bu yolda onlara delil olduğundan ism-i şeriflerine:

- **MÜHDİ.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bazı nüshalarda bu isim:

- **MEHDİY.**

Olarak gelmiştir. (Bizim bu esere aldığımız metinde de böyledir.) Mânâsı şu olur:

- İrşad eden, başarıya erdiren.

Ne var ki, bu mânâ ile bu ism-i şerif aşağıda gelecektir. Bazı nüshada ise, bu isim:

- MÜHDİ.

Olarak alınmıştır. Mânâsı şu olur: Hediye ve ihsân, atiyye.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücud-ü şerifleri, nübüvvet ve risaleti bütün âleme rahmet ve saadet olduğundan, Yüce Hakkın cümle âlemlerine bir hediyesi ve ihsânı mânâsında, ism-i şerifine:

- **MÜHDİ.**

Buyurulmuştur. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

58. İsim: MÜNİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz sırf nurdur. Bütün âlemlerde olan nur, ondan olduğu için; ism-i şerifine:

– **MÜNİR.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

59. İsim: DÂİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, ismi faildir. Sübhan olan Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi bu isimle Kur'ân'da şöyle anlattı:

– ".. Ve onun emri ile Allah'a dâvetçi." (33/46)

– "Allah'ın dâvetçisine icabet ediniz." (46/31)

DÂİ, lafzı her iki âyet-i kerîmede de vardır ve: DÂVETÇİ mânâsınadır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün halkı din ve imana, doğru yola dâvet etti. Dâvetine icabet edenler için, cennet ihsân olundu. İcabet etmeyenler, küfür ve azgınlıkta kalanlar ise.. cehennemde ebedî kalacaklardır.

İşte yukarıda anlatılan mânâdan ötürüdür ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ism-i şerifine:

– **DÂİ,** yani: DÂVETÇİ.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

60. İsim: MED'ÜVV (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim: Arap dili kaidesine göre, ism-i mef'ul sığası ile gelmektedir.

Şanı yüce, nimeti yaygın, kendisinden başka ilâh olmayan Allahü Teâlâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, mahlukatı yaratmadan evvel yarattı. Dünya âleminde ve âhiret âleminde dâvet edildiği zamanlarda doğru konuşarak icabet ettiği için ism-i şerifine:

– **MED'ÜVV.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Allahü Teâlâ, cümle mahlukatı yaratmadan önce, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurunu yarattı.

Ve.. cümle mahlukatı yaratmadan evvel, Allahü Teâlâ; Nur-u Muhammedîye:

– Gel.

Deyince, geldi. Yine O'na:

– Git.

Deyince de gitti. Böylece, Yüce Hakk'ın dâvetine icabet etti; onun emrine inkıyad etti. Bunun üzerine, Yüce Hak şöyle buyurdu:

– İzzetime celâlime yemin olsun ki, ben: Senden daha sevgili bir kul yaratmadım. Sen, bana cümleden sevgilisin. Ben ancak, seninle bilinirim. Cümle nimetlerimi, lütuflarımı, keremlerimi ancak senin vasıtanla kullarıma vereceğim. Ve.. ancak, senin sebebinle itap ve azab edeceğim. Sevabı da ancak senin sebebinle veririm.

Bundan sonra, sair mahlukat yaratıldı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ise.. yaratılan âlemlere rahmet olarak peygamber gönderildi. Kendisine Kur'ân-ı kerîm indirildi; şöyle ferman buyuruldu:

- "Ey Nebi, Rabbından sana indirileni tebliğ et." (5/67)
- "Ey Nebi, biz seni elçi olarak gönderdik." (33/45)
- "Ey bürünüp yatan, gecenin bir kısmında kalk." (73/1-2)
- "Ey bürünüp sarınan, kalk; çekindir." (74/1-2)

Bu dâvetlerden sonra, mirac gecesi:

- Yaklaş, ey halkın hayırlısı; yaklaş, yâ Ahmed; yaklaş, yâ Muhammed.

Diye nida edildi. Allahü Teâlâ'dan O'na salât ve selâm dileriz.

Bu yapılan nidalardan ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- MED'ÜVV.

İsmi verildi. Bir başka sebep de şudur:

Kıyâmet günü, insanlar mahşer yerine toplandığı zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şefaat için mübârek başını secdeye koyacaktır. Bunun üzerine kendisine şu nida gelecek:

- Ey Muhammed, başını kaldır, şefaat et, şefaatın kabul edilecektir. İste; istediğin kadar verilecektir.

İşte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bu nida yapıldığından ism-i şerifine:

- MED'ÜVV.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

61. İsim: MÜCİB (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Misak alındığı gün, başta ve herkesten evvel:

- Ben sizin Rabbınız değil miyim?

Hitabına:

- Beli.. (Evet).

Diye cevap verdi. Bunun için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine

- MÜCİB.

Denildi. Bir başka mânâ da şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu vücud âlemine teşrif buyurduktan sonra; bütün ilâhî emir ve yasakların gereğini yapmakta; insanları dâvet ve ahkâmı onlara tebliğ işinde, Rabbına itaat ve inkıyad işinde tam dürüst olduğu için, zât-ı şeriflerine:

- MÜCİB.

Denildi. Bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ashab-ı kiram tarafından bir koyun paçası yemeğe dâvet edilse dahi, bir arpa ekmeği yemeğe dâvet edilse dahi; yani: Ne kadar az şey için olursa olsun; dâvet edildiği her yere icabet ederdi. Hiç kimseyi mahzun etmezdi. Dâvetlere icabet ederek, dâvet edenleri mesrur ederdi. Kendilerine:

- MÜCİB.

İsminin verilmesindeki bir mânâ da budur.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

62. İsim: MÜCAB (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- MÜCAB.

Lafzı, Arap dili kaidesine göre; ism-i mef'uldür.

Yerleri ve gökleri Ketm-i Ademden vücude getiren, hacetleri bitiren Yüce Allah, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bütün duâlarını kabul buyurdu. Tazarru ve niyazlarını katında makbul kıldı. Bütün temennileri kendisine ihsân olundu. İnsî ve cinnî imana dâvet, imana irşad, taat ve ibâdete dâvet ve irşad işinde kendisine icabet olundu. Getirdiği din, kıyâmete kadar sabit kalacaktır. Dini sair dinlere üstün gelecektir. Şeriatının ahkâmı da cümleye icra olunacaktır. Bütün bu anlatılan işlerde kendisine itaat olunduğundan, pâk isimlerine:

- MÜCAB.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

63. İsim: HAFİYY (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- HAFİYY.

Lafzı, Arap dili kaidesine göre ism-i faildir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, hangi müşkilât olursa olsun; sorulduğu zaman, her birine hakikatı ve künhiyle cevap vererek, hiçbir şüpheli yan bırakmadığı için, ism-i şerifine:

- HAFİYY.

Denildi. Allahü Teâlâ ona salât ve selâm eylesin.

Nitekim bu mânâ, Kur'ân-ı Azim ve Fürkan-ı Kerîm'de kendisi hakkında şöyle buyuruldu:

- "Tam mânâsı ile biliyormuşsun gibi, O'na sana sorarlar." (7/187)

Bazıları da:

- HAFİYY.

Lafzını, itina mânâsı taşıyan:

- HAFİYY.

Kelimesinin kökünden geldiğini söylemişlerdir. Bu mânâya göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; Müslümanların işini görmeye, tevhid ehli kimselerin yararlı hâle gelmelerine, dine yardım etmekte ve kâfirlerle mücahede işinde tam mânâsı ile itina edip ziyade ihtimam gösterdikleri için, pâk isimlerine:

- HAFİYY.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

64. İsim: AFÜVV (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- **AFÜVV.**

Lafzı, Arap dili kaidesine göre, mübalağa ile ism-i faildir.

- Çok çok affeden.

Demeye gelir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine kötülük edenlerden intikam almaya gücü yettiği halde fazilet ve kerem icabı intikamdan vazgeçer, bırakırdı. Kendisine kötülük edenin suçundan geçip affetmek daima güzel âdetleri idi.

Uhud gazâsında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüzü yara aldı, mübârek kanları akmaya başladı. Bu hal, ashab-ı kirama ağır geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- Müşriklere bedduâ edin.

Diye niyaz ettiler. Onların bu arzularına karşılık, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şöyle buyurdu:

- "Ben, insanlara lanet etmek için peygamber gönderilmedim. Hakka irşad ve islahları için rahmet olarak peygamber gönderildim."

Sonra, onların bağışlanmaları ve hidâyetleri için Yüce Hakka duâ ettiler.

Kendisine büyü yapıldığı ve yemeğine zehir katıldığı zaman; bunları yapanları öldürtmedi; affetti.

Hâsılı: Kendisine eza ve suikast edenlere, ceza verilmesi için hiç kimseye intikam emri vermedi.

Cihaddan başka bir yerde, mübârek elleri ile hiç kimseye vurmadı; böyle bir şey âdetleri değildi.

Bütün ümmetini affa teşvik eder; affetmenin faydalarını beyân ederlerdi.

Affa dair çok hadis-i şerif rivâyet edilmiştir; onlardan birkaçını anlatalım.

Şöyle buyurdu:

- "Bir kimse, öfkesini icraya kadir iken, kendisini tutup öfkesini yutarsa.. Yüce Hak, onu kıyâmet günü halkın önünde dâvet edip şöyle buyurur:

- Sen, kulumun cürmünü affettin. Ben de sana bir huri kızı ihsân ettim. Git, hurilerden hangisini istersen al."

Bir başka hadis-i şerifte ise, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Mükâfatları Allah'a kalan kimseler neredeler, onlar cennete girsinler.

Diyerek, bir münadi seslenir. Kendisine:

- Onlar kimlerdir?

Diye sorulduğu zaman, şu cevabı verir:

- İnsanların suçlarını affedenlerdir. Onlar, cennete azapsız gireceklerdir."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bir başka hadis-i şerifinde şöyle buyurdu:

- "Bir kimse öfkesini tutarsa, Yüce Hak ondan azabını kaldırır.

Bir kimse, dilini korursa.. Yüce Hak, onun gizli yanlarını örter."

- "Gizli yanlarını."

Demek, şu mânâyadır:

- "Günahlarını örter."

Bunlara benzer hadis-i şerifler çoktur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetini affa gark ettiğinden, kendisine:

– **AFÜVV.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

65. İsim: VELİYY (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

– **VELİYY.**

Kelimesi, yirmi yedi kadar mânâya gelir. Buradaki mânâsı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hakkında:

– NASIR.

Olması muhtemeldir. Yani: Yardım eden. Bu mânâya göre; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz: Dine, din ehline, fakirlere, zayıflara, miskinlere; daima yardım ettiği için, ism-i şeriflerine:

– **VELİYY.**

Denildi.

– **VELİYY.**

Lafzı, aynı zamanda:

– Ârif, irfan sahibi..

Mânâsına da gelir. Bu mânâya göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakka karşı en iyi marifet sahibi olduğu için, kendisine:

– **VELİYY.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bazları da, şöyle anlattı:

– **VELİYY,** yakın; mânâsına gelir. Bu duruma göre mânâ şu olur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, sübhan olan Yüce Hakka cümleden yakın olduğu için, Allahü Teâlâ'nın rahmetine cümleden ileri olduğu için; ism-i şerifine:

– **VELİYY.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Buraya kadar anlatılanlar:

– **VELİYY.**

Lafzını ism-i fail olarak ele alanlara göredir. Bazıları da:

– **VELİYY.**

Lafzını ism-i mef'ul mânâsında almak gerekir.

Dediler. Bu durumda mânâ şöyle olur:

Celâl sahibi Yüce Allah, Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) Efendimize, herhalde nusret verip yardım ettiği için, ism-i şerifine:

– **VELİYY.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizde: Risalet, nübüvvet ve velâyet birleşti. Ancak:

– Bu üçünden hangisi daha faziletli yanıdır?

Diyerek, ulema arasında ayrı ayrı görüşler ileri sürüldü. Her birinin, diğerinden daha faziletli olduğuna dair görüş vardır. Bunların tercih şekilleri, FASÎ'nin şerhinde anlatılmıştır. Tafsilini görmek isteyenler, oraya baksınlar.[1]

* * *

66. İsim: HAKK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Burada anlatılan **HAKK** ism-i şerifi, Yüce Hakk'ın güzel isimleri arasında sayılır. Allahü Teâlâ, Kur'ân-ı Kerîm'de bu ism-i şerifi, peygamberine ikram olarak vermiştir. Bunun için şöyle buyurdu:

- "Rabbınızdan ise **HAKK** geldi." (10/108)

Bir başka âyet-i kerîmede ise, şöyle buyuruldu:

- "Tarafımızdan, kendilerine **HAKK** geldiği zaman.." (10/76)

Her iki âyet-i kerîmede de, **HAKK** lafzından murad: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Bunun mânâsı şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dâvet ettiği dinde ve tebliğ ettiği şeriat ahkâmında, **HAKK**'dır. Dini ve şeriatı, kıyâmete kadar tağyir ve tebdil olmaktan, batıla alt olmaktan yana temiz ve uzaktır. Hakikatta ve üstünlükte daim ve sabit olduğundan ism-i pâklerine:

- HAKK.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

67. İsim: KAVİYY (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Allah'ın emrini yerine getirmekte, yasaklarından içtinap etmekte, şer'î hükümlerin infazında, şânı yüce Allah'ın haklarını ve kulların hakkını ifa etmekte, şeriat ile hakikatın arasını bulmakta tam mânâsı ile kudretlidir; güçlüdür. Bu mânâda, hem **KAVİYY,** hem de şediddir. Böyle olduğu için pâk ismine:

- KAVİYY.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

68. İsim: EMİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nübüvvetten evvel ve nübüvvetten sonra:

- EMİN.

Diye verilen ism-i şerifi ile bilinirdi; meşhurdu. Hatta, peygamberliğini ilân etmeden evvel, Kureyş taifesi O'na:

1 FASÎ: Delâil-ül Hayrat üzerine şerh yapan bir zâtın lâkabıdır. KARA DAVUD kadar değilse de, o da kısa ve özlü bir şerh yapmıştır. Sadeleştirmemizde ondan faydalandık; ancak elimizdeki FASÎ nüshası Arapça'dır.

– Muhammed **EMİN.**

İsmini vermişlerdi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Kur'ân-ı Kerîm'de:

– "O makamda kendisine itaat edilen **EMİN**'dir." (81/21)

Buyuruldu. Bir mânâya göre; burada anlatılan: **EMİN** lafzı ile Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine gelen vahiylerin cümlesini tamamı tamamına hıfzına almış, zabtetmiş; ne fazla ne de eksik ümmetine bildirmiştir. Bu mânâda dahi **EMİN** olduğu için, zât-ı pâkine yerde ve gökte:

– **EMİN.**

İsmi verilmiştir. Nitekim bu mânâyı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde şöyle anlattı:

– "Ben, yerde ve semada **EMİN**'im."

Ayrıca, Fetih sûresinde sübhan olan Yüce Hak şöyle buyurdu:

– ".. Ta ki, Allah senin gelmiş ve gelecek günahlarını bağışlasın."

Bu mânâ açısından bakılınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz itaptan ve ikaptan tam mânâsı ile **EMİN**'dir. Mübârek ismine:

– **EMİN.**

Denilmesinin bir sebebi de bu olsa gerektir. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

69. İsim: ME'MUN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

İsm-i mef'ul olarak gelmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden bir zarar, zulüm, şer görmekten yana; yaratılmışların tümü: Kurt, kuş, insan, cin emindir.

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden bize daima hayır gelir; başka bir şey gelmez.

Diyerek, hepsi ondan emin oldukları için, pâk zâtlarına:

– **ME'MUN.** (Emniyet ve itimad edilen.)

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

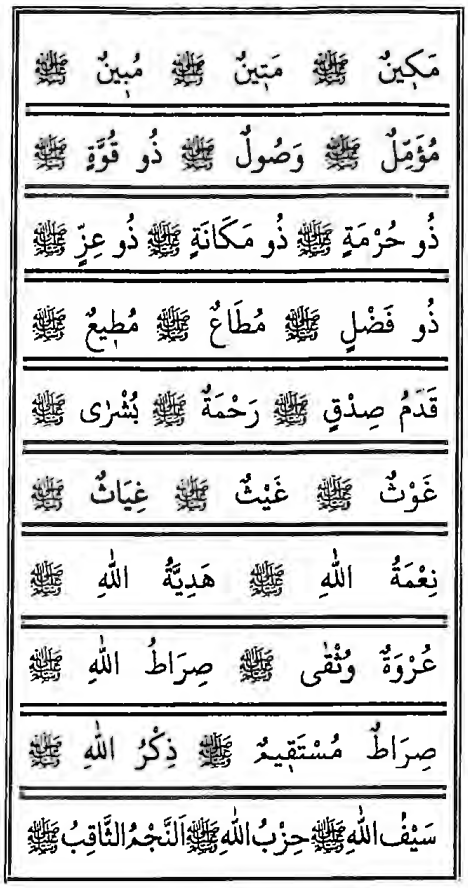
70. İsim: KERÎM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için, Kur'ân-ı Kerîm'de:

"Gerçekten o, **KERÎM** resûlün sözüdür." (69/40)

Buyurdu; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **KERÎM** ismini anlattı.

72. **Mekinün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

73. **Metinün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

74. **Mübinün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

75. **Müemmilün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

76. **Vesulün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

77. **Zukuvvetin** sallallâhü aleyhi ve sellem.

78. **Zuhurmetin** sallallâhü aleyhi ve sellem.

79. **Zumekânetin** sallallâhü aleyhi ve sellem.

80. **Zuizzin** sallallâhü aleyhi ve sellem.

81. **Zufazlin** sallallâhü aleyhi ve sellem.

82. **Mutaün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

83. **Mutiün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

84. **Kademüsıdkın** sallallâhü aleyhi ve sellem.

85. **Rahmetün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

86. **Büşra** sallallâhü aleyhi ve sellem.

87. **Gavsün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

88. **Gaysün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

89. **Gıyasün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

90. **Nimetüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

91. **Hediyetüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

92. **Urvetünvüska** sallallâhü aleyhi ve sellem.

93. **Sıratullahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

94. **Sıratunmüstakim** sallallâhü aleyhi ve sellem.

95. **Zikrüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

96. **Seyfüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

97. **Hizbüllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

98. **Ennecmüssakibü** sallallâhü aleyhi ve sellem.

* * *

(Devamı: 182. Sayfada)

72. **Mekin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
73. **Metin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
74. **Mübin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
75. **Müemmil.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
76. **Vesul.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
77. **Zukuvvet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
78. **Zuhürmet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
79. **Zumekânet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
80. **Zuizzin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
81. **Zufazl.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
82. **Muta'.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
83. **Muti'.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
84. **Kademüssıdk.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
85. **Rahmet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
86. **Büşra.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
87. **Gavs.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
88. **Gays.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
89. **Gıyas.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
90. **Nimetüllah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
91. **Hediyetüllah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
92. **Urve-i vüska.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
93. **Sıratullah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
94. **Sıratunmüstakim.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
95. **Zikrullah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
96. **Seyfüllah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
97. **Hizbüllah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
98. **Ennecmüssakib.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

(Devamı: 199. Sayfada)

Bir hadis-i şerifte ise.. bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Allah katında ben, evvellerin ve âhirlerin **KERÎM**'iyim; bunu övünmek için söylemiyorum."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı şerifleri, ziyade cemil ve sıfat-ı hamide, nüut-u celile ile sıfatlanmış bir zâttı.

Allahü Teâlâ cümle kullarından daha fazla ikramda bulunmuştu. Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize.. Zâtının güzelliği, huylarının iyiliği ve büyüklüğü itibarı ile kendisi ile övünülecek bütün sıfatlar onda mevcuttu. Hasepte ve nesepte, ilimde ve hilimde, insanları affetmekte, fukara, zayıf, dul kadınlara, yetimlere ve muhtaçlara iyilik etmekte ondan üstünü yoktu. İstenmeden, hiçbir vasıta araya konmadan herkese ihsânda bulunurdu.

İşte, anlatılan mânâlarda; kerem itibarı ile herkesten ileri olduğu için, pâk isimlerine:

– **KERÎM.**

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

71. İsim: MÜKERREM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim: Arap dili kaidesine göre; tef'il babından ism-i mef'uldür.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ism-i şerifleri tafsilatlı anlatılırken verilen mânâların cümlesi Allahü Teâlâ'nın fazlı ve ihsânıdır.

Yüce Allah, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zâtını cümle mahlukundan, hatta nebilerden ve resûllerden daha kereme nâil eyleyip faziletli kılmıştır. Böyle olduğu için, övülen ve beğenilen sıfatlarına:

– **MÜKERREM.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

72. İsim: MEKİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Allahü Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurdu:

– "Kuvvet sahibidir; arşın sahibi nezdinde çok itibarlıdır.." (81/20)

Burada geçen:

– "İtibarlı."

Lafzı, **MEKİN** isminin karşılık mânâsıdır. Bundan murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz olduğu söylenir. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakka yakınlık bulmuş; hissî, yani: Maddî ve manevî itibar görmüş ve yüksek mertebeye ermiştir.

Nitekim, mirac gecesi, yedi semayı, sidreyi, kürsîyi, arşı geçmiş; hiçbir kimsenin varamadığı yere Allah'ın dilediği kadar yükselmiştir. Bundan sonra:

– "Sonra yaklaştı ve sarktı; iki yayın yapışması kadar, hatta daha yakınlık buldu." (53/8-9)

Âyet-i kerîmesi ile anlatılan sırra mazhar oldu. İşte Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk isimlerinden birine:

– **MEKİN.**

Denmesinin sebebi budur. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

73. İsim: METİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Allah'ın dininde, onu tutma işinde, çokça gayret ve ihtimam gösterirdi. Din düşmanları ile muharebe ve kıtalda, şer'î ilâhî hükümleri, Yüce Allah'ın emrini, sübhan olan Hak'tan gelen ilham babındaki işleri kusursuz olarak yerine getirmekte çok güçlü, sağlam ve şiddetli olduğu için nurlu pâk zâtlarına:

– **METİN.**

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

74. İsim: MÜBİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– ".. Taa, onlara HAK ve **MÜBİN** resûl gelinceye kadar." (43-29)

Bir başka âyet-i kerîmede ise, şöyle buyurdu:

– "De ki, ben gerçekten sizi sakındıran **MÜBİN** (beyân eden) kimseyim." (15/89)

– Bu âyet-i kerîmelerde, **MÜBİN** lafzı ile anlatılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Diye rivâyet edildi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risaleti, bu vücud âlemine teşrif etmeden, bütün ehl-i kitap katında belli idi. Bu vücud âlemine teşrif edince de, âlemlere rahmet olarak bütün yaratılmışlara Resûl oldu. Bu risâletini açık mucizelerle, kesin delillerle isbat etti. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risaletinde, dininin ve şeriatının Hak olmasında hiç kimsenin şek ve şüphesi kalmadı. O'na iman etmeyenler inad ve hased olarak iman etmediler. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin haklı durumu cümlenin katında aşikâr, belli ve zâhir idi.

İşbu mânâdan ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

– **MÜBİN.**

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

75. İsim: MÜEMMİL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, Arap dili kaidesine göre, ism-i faildir.

- Uman ve ümit eden.. Talep ve arzu eden..

Demeye gelir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hak'tan dinine yardım talep etti. Ayrıca, kıyâmete kadar dininin cümle dinlere üstün gelmesini istedi. Hak Teâlâ dahi, onun ümit ve temenni ettiği şekilde: Dinine yardım etti; düşmanları üzerine galip getirdi; bütün dinleri neshedip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dinini ve şeriatını kıyâmete kadar daim ve sabit kıldı. İşbu mânâlar icabı olarak mübârek ismine:

- MÜEMMİL.

Denildi.

Bazı nüshalarda bu isim:

- MÜEMMEL.

Olarak gelmiştir. Böyle olunca, Arap dili kaidesine göre; ism-i mef'ul olur.

Bu duruma göre, mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti, kendisinden iki cihanda yardım, âhirette şefaatını, Yüce Hakk'ın azabından necat ve cennete selâmetle girmelerini ümit ve talep ettikleri için mübârek isimlerine.

- MÜEMMİL.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

76. İsim: VESUL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Arap dili kaidesine göre:

- VESUL.

Lafzı, mübalağa ile ism-i faildir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, akrabalarına gidip gelmekte ve onlara iyilik, ikram etmekte, dul kadınlara ve yetimlere hatta bütün müslümanlara bolca mal verip ihsânda bulunmakta, kefaleti altında bulunanlara vefalı davranmakta, vaadini yerine getirmekte bütün insanlardan ileri idi. Bundan ötürü, mübârek isimlerine:

- VESUL.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

77. İsim: ZUKUVVET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim:

- Kuvvet sahibi.

Demeğe gelir; aynı zamanda:

- KAVİYY. (67. isim olarak geçti.)

Lafzında geçen, mânâlar burada da geçerlidir. Ancak, KUVVET (KUVVETİN) isminin sonundaki tenvin, tazim için olur:

- Büyük kuvvet sahibidir.

Demeye gelir. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

78. İsim: ZUHURMET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- **ZUHURMET** (ZUHURMETİN).

İsminde geçen tenvin dahi tazim için gelmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, büyük mehabet, yüce şân, kadir kıymet ve üstün makam sahibi idi. Bunun içindir ki, latif zâtlarına:

- **ZUHURMET.** (Kendisine hürmet edilen, saygıdeğer büyük zât, mânâsına.)

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

79. İsim: ZUMEKÂNET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ism-i şerif takrir ve tafsilde, mânâ itibarı ile:

- MEKİN (72. isim olarak anlatıldı.)

Gibidir. Diğerlerinde olduğu gibi, kelimenin sonundaki (Arapça aslına göre) tenvin, tazim için gelmektedir. Buna göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, çokça güç kuvvet ve disiplin sahibi olduğu için, kendisine:

- **ZUMEKÂNET.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

80. İsim: ZUİZZİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, her şeyden aziz, kadrini yüce kılmıştır. Mahlukat arasında bir benzeri de yoktur. Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ümmet olanları da, cümle ümmetlerden aziz kılmıştır. Nitekim, Kur'ân-ı Kerîm'inde, Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

- "İzzet Allah'ın, Allah'ın Resûlü'nün ve bütün mü'minlerindir." (63/8)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, izzet asaleten verilmiştir; bu izzet ümmetine ise.. O'na tâbi olmaları yolundan verilmiştir. Bu mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- ZUİZZİN.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

81. İsim: ZUFAZL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanlık namına, bütün kemâlleri özünde tamamlamış; yaratılmışların tüm faziletini elde etmiştir. Bu mânâda, bütün âlemleri geçmiş; hepsini geride bırakmıştır. Böylece kâmil ve mükemmil bir pâk zât olmuştur. Kendisine:

- **ZUFAZL** (Fazilet sahibi).

Adının verilmesi, üstte anlatılan mânâya dayanır. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

82. İsim: MUTA' (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ismin ifade ettiği mânâ:

- İtaat olunan zât.

Demektir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, bütün ashab (r.a.) ve ümmetleri katında; emrettiği işlerde, yasak ettiği işlerde tam bir itaatla karşılanmıştır. Bu, hem hayatta iken böyledir; hem de ebedî âleme göç ettikten sonra... Her zaman Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, itaatla karşılanmıştır. Onun emrine aykırı davranılmamıştır. Tam mânâsı ile sevgi, tazim, iclâl ve tam inkıyad etmişlerdir.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatleri de, Allah katında makbul olduğu için, pâk zâtlarına:

- **MUTA'.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

83. İsim: MUTİ' (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, celâl sahibi Yüce Allah'ın cümle emirlerine imtisal etmiş ve cümle yasaklarından kaçınmıştır. Şer'î hükümleri ve fer'i teklifleri tebliğ işinde tam itaat ve inkıyad etmiştir. Ashabının da, Allah'ın emrine uyan işlerine bir şey demediği için, onları da makbul saydığı için latif isimlerine:

- **MUTİ'.**

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

84. İsim: KADEMÜSIDK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Yüce Hak, inzal buyurduğu Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurdu:

- "O iman eden kimseleri müjdele: kendilerine Rabları katında **KADEMÜSIDK** vardır." (10/2)

Bu âyet-i kerîmenin tefsirinde, Hz. Ali (r.a.) şöyle anlatmıştır:

– Burada anlatılan **KADEMÜSIDK**'tan murad Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir; bir de şefaat hakkı tanınan kimselerdir.

Bu tefsirden şu mânâ anlaşılır:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize **KADEMÜSIDK,** isminin verilmesindeki hikmet şudur: Kıyâmet günü dilediğine şefaat eder. Şefaati makbul ve doğru olduğundan ismine:

– **KADEMÜSIDK.**

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Şefaat edecek kimse, önde gider ve şefaat eder.

Buradaki (KADEMÜ mânâsında) takaddümden murad, şudur ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ashabı içinde az zaman durup dini kemâle erdirdikten sonra, saadetle ebedî âleme teşrif buyurmuşlardır. Bu esnada, ashabına hüzün gelmiştir. Bunun sebebi, onlardan önce gidişidir. Onun bu önde gidişidir ki, kendisine:

– **KADEMÜSIDK.**

İsmi verildi. Bu ümmeti için hayırdır; çünkü şöyle buyurdu:

– **"Benim bu âlemden göçüm, size rahmettir. Önde gider, sizi Rabbımdan dileyip şefaat ederim. Gelen asilerinizi, Allah'ın azabından korurum."**

Burada verilecek bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz fazilette, rif'at ve üstün makam sahibi olmakta, Yüce Allah'a yakınlık bulmakta bütün meleklerden, nebilerden ve resûllerden ileri olduğu için, kendisine:

– **KADEMÜSIDK.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

85. İsim: RAHMET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Allahü Teâlâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hakkında şöyle buyurdu:

– "Biz, seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." (21/107)

Böylece, bir müjde verdi.

Dünyada ne kadar mahluk varsa, canlı olsun, cemadat olsun; cümlesi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücudundan, risalet ve nübüvvetinden bu mânâda rahmete nâil olmuştur. Bunun için, kendilerine:

– **RAHMET.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ'dan O'na salât ve selâm dileriz.

Şeyh Ebülabbas Mürsî (rh.) şöyle anlattı:

– Peygamberimiz (s.a.v.) varlıkların şereflisi, kâinatın efendisi aynı rahmettir. Sair nebiler ve resûllerin pâk ruhları; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan yaratıldığı için sadece gönderildikleri kavme rahmet oldular.

Hakim Tirmizî ise, Nevadirülusul adlı eserinde şöyle anlattı:

– Her amelin, üstün cennetlere çıkan bir kapısı vardır. Ve.. cennetin, onlardan ayrı bir kapısı vardır ki o: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verilmiştir. Bu kapının adına:

– Rahmet kapısı, tevbe kapısı.

Denilir. Bu kapılar, güneş mağribden doğuncaya kadar kapanmaz. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti üzerine onlardan Allah'ın rahmeti saçılır; böylece rahmete gark olurlar. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetlerinin tevbeleri; tâ, can boğaza gelinceye kadar kabul olunur, suçları bağışlanır. Bunun için; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

– RAHMET.

İsmi verildi. Bu mânâda, bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

–"Ben, tevbe peygamberiyim; ben, ihsân olunan rahmetim."

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

86. İsim: BÜŞRA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu mübârek isim: **MÜJDE,** mânâsı taşır.

Yüce Hak, bütün nebilerden ve resûllerden; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iman edip onun dinine yardım etmeleri için cümlesinden ahd aldı. Onlar da, ümmetlerinden ahd alıp, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin geleceğini onlara müjdelediler. Bu mânâ, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle anlatıldı:

– "Allah, peygamberlerden:

– Gerçekten size kitap ve hikmet verdim. Sonra.. nezdinizdekileri tasdik eden bir resûl size gelecektir. O'na inanmalı ve O'na yardım etmelisiniz.

Diye ahd aldığı zaman.." (3/81)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek vücutları cümle nebiler ve resûller tarafından dille müjdelendiği için, kendisine:

– BÜŞRA.

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bir başka mânâ daha..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mü'minlere Yüce Hakk'ın rahmetini ve cennete girip cehennem azabından necat bulacaklarını müjdelediği için, latif isimlerine:

– BÜŞRA.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

87. İsim: GAVS (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

İnsanlar; küfür, şirk, dalâlete dalıp cehaletleri icabı Celil ve Cebbar olan Yüce Hakk'ın gazâbına ve hışmına mazhar olarak cehennem vadisinin kenarında şaşkın dururken kıyâmet gününün şefaatçısı Yüce Hakk'ın Resûlü, onları küfür şirk ve dalâletten kurtardı; iman nuru ile aydınlattı. Cehennem çukuruna düşmekten necata erdirip halâs ettiği için, pâk isimlerine:

- GAVS.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

88. İsim: GAYS (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- GAYS.

Lügatta, yağmur için kullanılan bir terimdir.

Yağmur, beldelere, kullara hayat sebebidir; rahmettir, zinettir.

Yağmur sebebi ile otlar, çiçekler, ekinler, cümle yemişler olur ve ağaçlar yetişir.

Yağmur sebebi ile, ırmaklar akar; insanlar kıtlıktan ve pahalılıktan, sıkıntıdan, zorluktan halâs olur, genişliğe ve rahata çıkarlar.

Bu mânâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bir misaldir. Hak tarafından getirdiği Kur'ân, hidâyet, rahmet ve nur vasıtası ile insanları helâkten kurtardı. Dalâletten hidâyete, cehaletten ilim nuruna ulaştırdı. Ölmüş kalbleri iman nuru ile canlandırdı. Onun getirdiği şeriat emirleri mucibince iyi amel işlemek, taat ve ibâdetle süslenmek yağmura benzetildi.

İşte.. yukarıda anlatılan mânâdan ötürü, pâk isimlerine:

- GAYS.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

89. İsim: GIYAS (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Buradaki **GIYAS** ismi, daha önce anlatılan GAVS (87. isim) ismindeki mânâya benzer. Şu demeye gelir:

- Bütün insanları cehennemden kurtarıp cennet ile Allah'ın rahmetine nâil eyleyen..

Bu mânâdan ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- GIYAS.

İsmi verildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

90. İsim: NİMETULLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Türkçesi:

- Allahü Teâlâ'nın nimeti.

Demeye gelir.

İbn-i Abbas (r.a.) şu meâle gelen:

- "ŞUNLARI gördün mü, ALLAH'IN NİMETİNİ küfre değiştiler." (14/28)

Âyet-i kerîmeyi şöyle tefsir etti:

- Bu âyet-i kerîmede anlatılanı ŞUNLARI zamirinden murad, Kureyş'tir; ALLAH'IN NİMETİ, lafzından murad ise.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Diğer bir âyet-i kerîmede şöyle buyuruldu:

- "ALLAH'IN NİMETİNİ bilirler; sonra da inkâr ederler." (16/83)

Zeccac (rh.) müfessirlerden Süddî ve Mücahid'den naklen şöyle rivâyet etti:

- Bu âyet-i kerîmede anlatılan Allah'ın nimetinden murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Âyetin özetle mânâsı şudur:

- Hazret-i Muhammed'in (s.a.v.) hak peygamber olduğunu bilirler. Sonra da inkâr ederler.

- Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iman edip tam mânâsı ile O'na tâbi olarak; emirlerine itaat ve inkıyad, yasaklarından içtinab edenleri: Dünyada, kabirde, mahşer günü türlü türlü nimetlerle nimetlendirecektir. Bundandır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- Allah'ın nimeti..

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bütün bu anlatılanlardan başka:

- "ALLAH'IN NİMETİNİ sayacak olsanız, tüketemezsiniz." (14/34)

Meâline gelen âyet-i kerîmede beyân edilen ALLAH'IN NİMETİ için Sehl (rh.) şöyle dedi:

- ALLAH'IN NİMETİ, lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

91. İsim: HEDİYETÜLLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allah tarafından kullarına bir hediye ve bir ihsândır. Onun peygamberliğini kabul edenler, rahmete kavuşur ve cennete girer. İnkâr edenler ise.. elleri boş kalır, ziyan eder; ebedî cehennemde kalırlar.

İşte.. anlatılan mânâların bir icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir ismine de:

- **HEDİYETÜLLAH.** (Allah'ın Hediyesi.)

Denildi. Nitekim bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şöyle buyurdu:

– "Allah beni bir rahmet hediyesi peygamber olarak gönderdi. Bir cemaatı yükseltmek, bir cemaatı da alçaltmak için gönderildim."

Ebülabbas Mürsî (rh.) şöyle dedi:

– Nebiler ve resûller ümmetlerine bir atiyyedir. Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetine bir hediyedir.

HEDİYE ile ATİYE arasında mânâ itibarı ile büyük fark vardır.

ATİYE: Muhtaç olanlara verilir.

HEDİYE: Sevilenlere verilir.

İşte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize.

– **HEDİYE.**

İsminin verilmesi, ümmetinin yüce Allah'a sevgili olmalarından ötürüdür; bu mânâ ile övülmüşlerdir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

92. İsim: URVE-İ VÜSKA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Mutemed nüshaların çoğunda, harf-i tarifsiz, tenvinle gelmiştir. Arap dili kaidesine göre, bu türün adı: Nekredir. Bazı nüshalarda ise.. harf-i tarifle gelmiştir. Arap dili kaidesine göre, bu tür yazılmanın adı da: Marifedir. Son şekille yazıldığı zaman bu mübârek isim şöyle olur:

– EL-URVET'ÜL-VÜSKA.

Müfessirlerden Şeyh Abdürrahman Sülemî:

– "...gerçekten sağlam bağa yapıştı." (2/265)

Meâline gelen âyet-i kerîmenin tefsirini yaptı; şöyle dedi:

– Müfessirler, bu âyet-i kerîmede geçen SAĞLAM BAĞ **(URVE-İ VÜSKA)** cümlesinden murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz olduğunu anlatmışlardır.

Yukarıda anlatılan rivâyete göre; bu ismin:

– EL-URVET'ÜL-VÜSKA.

Olması daha uygundur.

– URVE.

Dedikleri herhangi bir şeyin yapışılacak kısmıdır. Bir şey alınmak istendiği zaman, orasından tutulup alınır. Tutulup alınması kolay olması için, onu yapmışlardır. Misal olarak, testinin, ibriğin ve bardağın kulpu gösterilebilir.

İster maddî, ister manevî olsun; tutunmaya lâyık, murada ermeye vesile olan şeye:

– **URVE.**

Dediler. Burada verilecek mânâ şudur:

– Murada ermeğe sebeb.. vesile..

– **VÜSKA.**

Demek ise, şu mânâyadır:

– Üzülüp kırılmasından korkulmayan çok kuvvetli ve muhkem olan kulp ve matluba ermeye vesile olmasında şek ve şüphe olunmayan, hatta vesile olma durumu kesin olan şey..

Yukarıda anlatılan mânâlar açısından bakılınca; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iman getirip onun şeriatına tâbi olarak inkıyadla iman ve ittibaları sebebi ile dünya ve âhiret azabından emin olurlar. Yüceler yücesine çıkıp iki cihanın saadetine ererler. Üstün makam bulurlar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, üstte anlatılan dereceleri kazanmak babında sebeb, vasıtalığı kesin olduğu için; mübârek ismine ve pâk zâtına:

– **URVE-İ VÜSKA.**

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

93. İsim: SIRATULLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

– **SIRAT.**

Kelimesi, büyük, geniş yol.. mânâsınadır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, peygamber olarak gönderildiği insan ve cin tayfasına Allahü Teâlâ'nın bir hediyesi, Allah'ın rahmetine ve bağışlanmaya onun sebebi ile nâil olduklarından; insanı muradına eriştirmeye sebep olan yola benzetilerek mübârek ismine:

– **SIRATULLAH.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

94. İsim: SIRATUN MÜSTAKİM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isimde zikri geçen:

– **SIRAT.**

Lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriat-ı şerifeleridir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanları hidâyete mazhar kılıp doğruca, cennat-i aliyata ulaşmaya bir sebeptir.

Ayrıca, pâk şeriat ve hidâyet usullerini beyân ve ayan edip gereği ile amel edenleri azapsız cennete koyduğu ve iki cihanın saadetine ulaştırdığı için, pâk isimlerine:

– **SIRATUN MÜSTAKİM.**

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Hâkim, Müstedrek adlı eserinde Ebû Âliye'den (rh.) o da İbn-i Abbas'a dayanarak şöyle anlattılar:

- "Bizi, SIRAT-I MÜSTAKİM'e ilet." (1/6)

Âyet-i kerîmesinde anlatılan:

- SIRAT-I MÜSTAKİM.

Cümlesinden murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

İbn-i Abbas (r.a.) böyle anlattı. Allah ondan râzı olsun.

* * *

95. İsim: ZİKRULLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ilmin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi görenler, esma-i şerifelerini okuyanlar, latif hallerini öğrenenler, güzel vasıflarını işitenler sübhan olan Yüce Hakkı anar, O'na lâyık senâ eder, iman getirip tevhid ederler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek vücutları Yüce Hakk'ın zikrine sebep olduğundan pek nurlu zâtlarına:

- ZİKRULLAH.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimizin zâtı pâkleri Allahü Teâlâ'yı hatıra getirir. Sıfatı ve mucizeleri sübhan olan, Yüce Hakka iman ve tevhidi icab ettirir. Fiilleri ise.. Yüce Allah'ın rızâsına delâlet eder. Sözleri ise.. celâl sahibi Allah'ın emrine delâlet eder. Bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hakkında şöyle buyuruldu:

- "Kendi hevasından konuşmaz. Onun anlattığı, ancak kendisine gelen vahiydir." (53/3-4)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı şerifleri ve vücud-u latifleri: Her güzel fiillerinde, iyi hallerinde, bütün yüce sıfatlarında, tatlı uykularında, uyanık iken.. işte.. bütün bu hallerinde, Allah'ın zikrine devam ettiği için, pâk ismine:

- ZİKRULLAH.

Denildi.

- ZİKİR.

Kelimesi masdardır. (Arapça: Kendisinden kelime üretilen kök isim.)

Bu kelime ile, ism-i mef'ul mânâsı murad edilirse.. şu demeye gelir:

- Allahü Teâlâ, Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muazzam (s.a.v.) Efendimizi, henüz bu âleme teşrif etmeden evvel levh-ü mahfuzda ve indirdiği kitaplarda anlatmıştır. Bundan dolayı; nebilerin ve resûllerin, mukarreb meleklerin, salih kulların dilinden anlatılmıştır. Böyle anlatılmak, ismi mef'ul mânâsında:

- MEZKÛR. (Anlatılmış.)

Olur. İşbu mânâdan ötürü de, mübârek isimlerine:

- **ZİKRULLAH.**

Denildi.. Ve, bu mânâ:

- "Anlayınız, ancak **ZİKRULLAH** ile kalbler mutmain olur." (13/28)

Âyet-i kerîmesi ile anlatılan mânâya uygundur.

Müfessirlerden Mücahid (rh.) şöyle dedi:

- Bu âyet-i kerîmede geçen:

- **"ZİKRULLAH."** (Allah'ın zikri.)

Cümlesinden murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi zikretmek, şânı yüce Allah'ı zikre sebep olmakla da, pâk isimlerine:

- **ZİKRULLAH.**

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

İsm-i fail olarak ele aldığımız zaman, mânâ şöyle olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, tam mânâsı ile, Yüce Allah'ı çok çok zikrettiği için, bu zikrinden de asla yorulmadığından, pâk isimlerine:

- **ZİKRULLAH.**

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

96. İsim: SEYFULLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakk'ın dinini ve şer'î hükümlerini tebliğ işinde çokça çalışıp himmet göstermiştir; bu işlere bütünüyle önem vermiştir. Yüce Hakk'ın düşmanları ile cihad edip karşılıklı cenge girmiştir. Bu yolda da, Yüce Hak, kendisini mansur eyleyip düşmanlarını kahra uğratmıştır. Düşmanları ile arasında bir aylık yol varken, Yüce Hak düşmanlarının kalbine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin korkusunu koymuştur. Böylelikle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ashab-ı kiramı, kıyâmete kadar gelecek şanlı ümmeti mansur ve muzaffer olacaktır.

Bütün bu anlatılanlardan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücudu ile, küffarın gerisi kesilip kökleri kuruyacağından, ism-i latiflerine:

- **SEYFULLAH.** (Allah'ın kılıcı.)

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

97. İsim: HİZBULLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, din düşmanlarını kahra uğratmakta; küfrü ve dalâleti ezip zararsız hale getirdiği, dalâlet ehlini imana çekip çevirdiği, çok

cür'etli ve sıkı bir şekilde çalışıp gayret gösterdiği için, büyük bir orduya benzetilip kendisine:

- HİZBULLAH.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Resûl olarak gönderildiği zaman, yeryüzünde sağlam din ve doğru yolda olan tek kişi yoktu; hemen hepsi küfür, dalâlet ve eğri yollara sapmışlardı.

İşte.. anlatıldığı şekilde olan bir kavme peygamber olarak gönderildi.

Onları dâvet işini tek başına yaptı. Kendi gayreti, çalışması, himmeti ile onları dalâletten kurtardı. Mağribden meşrika kadar risaletini tebliğ etti. Dinini ve yolunu açıkça anlattı. Düşmanlarını, kahrı ve cebri altında ezdi. Bazılarını arzuları ile imana getirdi. Bazılarını da, zorla zimmet ehli yaptı.

İşte, tek başına iken, bu kadar işleri vücuda getirdiği için, mübârek ismine:

- HİZBULLAH.

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Bu mânâda şöyle anlatıldı:

- HİZB.

Demek, CEMAAT mânâsınadır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dâvetiyle insanları Yüce Allah'ın hidâyetine mazhar kıldı; iman nuru ile nurlandırdı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zamanında, ashab-ı kiram; kendilerinden sonra, tâ, kıyâmete kadar bütün din ehli, cümle mü'minler din düşmanları ile mücahede ve mukatele edip mansur ve muzaffer oldular. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyuruldu:

- "Kesin olarak galip gelecekler Allah'ın HİZBİ'dir." (5/56)

İşbu topluluğun bir araya gelip toplanmalarına Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz vesile olduğundan ism-i şerifine:

- HİZBULLAH.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

98. İsim: EN-NECM'ÜS-SAKİB (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- NECM.

Yıldıza derler.

- SAKİB.

İse.. DELİCİ, mânâsınadır. Gece karanlığı bütün dünyayı sardığı, kesin olarak hiçbir kişi görünmez iken, gökteki yıldızlara bakıldıkta, görülüp nuru zâhir olur. Bu halde onlar, sanki karanlığı delerler. Bundandır ki, yıldızlara:

– SAKİB.

İsmini verdiler. Aynı zamanda yıldıza:

– NECM-İ SAKİB.

Sıfatını yakıştırdılar.

İşçiler ve yolcular dar geçitlerde ve çöllerde, geceleyin yıldızlarla yollarını bulurlar. Ne tarafa gideceklerine dair doğru yollarını bilip muradlarına ererler. Dolayısı ile yıldızlar, onların yollarına irşad ve matluplarına nâil olmalarına vesile olur.

Yukarıda anlatılan mânâ açısından bakılınca; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, halkı Hak dine, doğru yola irşad ederek, Allah'ın rahmetine, cennet-i alâya vâsıl olmalarına sebep olduğu için, yıldıza benzetildi. Pâk namlarına ve latif isimlerine:

– EN-NECM'ÜS-SAKİB.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Nitekim:

– "Necbe (yıldıza) doğduğu zaman yemin." (53/1)

Meâline gelen âyet-i kerîmenin tefsirinde, Cafer-i Sadık (r.a.) şöyle dedi:

– Burada anlatılan **NECM**'den murad Hazret-i Muhammed (s.a.v.) Efendimizdir.

Ebû Abdirrahman Sülemî ise; Tarık sûresinde geçen:

– **NECM-İ SAKİB**'dir. (Delen yıldızdır.)" (86/3)

Cümlesinden murad, Hazret-i Muhammed (s.a.v.) Efendimizdir.

Diye anlattı. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

99. İsim: MUSTAFA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Bu isim, bazı nüshalarda tenvinli olarak:

– MUSTAFEN.

Okunuşunda geçmiştir; bazılarında ise.. yukarıda okunduğu şekilde:

– MUSTAFA.

Diye geçmiştir. Her iki durumda da mânâ değişmez.

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, cümle halis kulları arasından seçip halis olarak çıkardığı için, ism-i latiflerine:

– MUSTAFA.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bazıları da, şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, beşerî huyların düşüklerinden, kötü huyların cümlesinden saf, temiz ve pâk olduğu için, mübârek isimlerine:

- **MUSTAFA.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bazıları da şöyle anlattı:

- Allahü Azimüşşan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi tam yakınlığa seçip cümleden ziyade zâtına yakın kıldığı yüksek dereceye ve yüce makam nâil ettiği için ism-i şeriflerine:

- **MUSTAFA.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

100. İsim: MÜCTEBA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu güzel isim de, itimada şayan nüshalarda, tenvinle:

- MÜCTEBEN.

Diye gelmiştir. Bazı nüshalarda ise.. tenvinsiz olarak:

- **MÜCTEBA.**

Diye gelmiştir. Bu isim dahi, MUSTAFA isminin mânâsı gibidir. Yani:

- Yüce Hakk'ın, cümle mahluktan ayrı bir şekilde özenle seçip ayırdığı zât.

Mânâsına gelir. Bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Yüce Allah, bir kulunu sevdiği zaman, onu seçer. Şayet o kul, gelen mihnete râzı olursa.. onu zâtı için İSTİFA eder. (Özü için saf temiz kılar.)"

Bu hadis-i şerife göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, müptelâ kılındığı mihnetlere ve marazlara sabrettiğinden mübârek isimlerine:

- **MÜCTEBA.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Ayrıca, kendisine gelen belâlara râzı olduğu için ismine:

- **MÜCTEBA.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

101. İsim: MÜNTEKA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

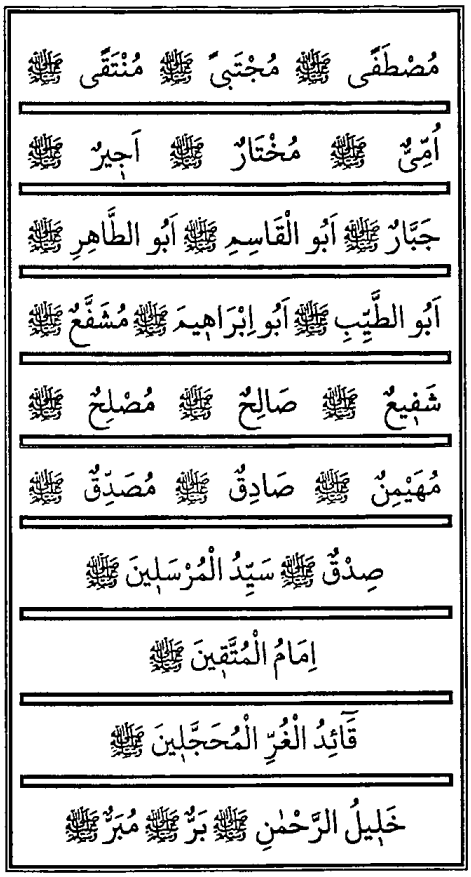
Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ism-i şerif dahi, yukarıda anlatılan gibi, tenvinli, Arap dili usulünce, nekre olarak gelmiştir; itimada şayan nüshalarda böyledir. Yani:

- MÜNTEKAN.

Okunuşu gibi.. Bazı nüshalarda ise, tek hareke ile gelmiştir. Şöyle okunur:

- **MÜNTEKA.**

99. **Mustafen** sallallâhü aleyhi ve sellem.

100. **Mücteben** sallallâhü aleyhi ve sellem.

101. **Müntekan** sallallâhü aleyhi ve sellem.

102. **Ümmiyyün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

103. **Muhtarün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

104. **Ecirün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

105. **Cebbarün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

106. **Ebülkasım** sallallâhü aleyhi ve sellem.

107. **Ebüttahir** sallallâhü aleyhi ve sellem.

108. **Ebüttayyib** sallallâhü aleyhi ve sellem.

109. **Ebû İbrâhim** sallallâhü aleyhi ve sellem.

110. **Müşeffaun** sallallâhü aleyhi ve sellem.

111. **Şefiun** sallallâhü aleyhi ve sellem.

112. **Salihün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

113. **Muslihün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

114. **Müheyminün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

115. **Sadıkun** sallallâhü aleyhi ve sellem.

116. **Musaddakun** sallallâhü aleyhi ve sellem.

117. **Sıdkun** sallallâhü aleyhi ve sellem.

118. **Seyyidülmürselin** sallallâhü aleyhi ve sellem.

119. **İmamülmüttakin** sallallâhü aleyhi ve sellem.

120. **Kaidülgurrilmuhaccelin** sallallâhü aleyhi ve sellem.

121. **Halilürrahman** sallallâhü aleyhi ve sellem.

122. **Berrun** sallallâhü aleyhi ve sellem.

123. **Meberrun** sallallâhü aleyhi ve sellem.

* * *

(Devamı: 200. Sayfada)

99. **Mustafa.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
100. **Mücteba.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
101. **Münteka.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
102. **Ümmî.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
103. **Muhtar.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
104. **Ecir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
105. **Cebbar.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
106. **Ebülkasım.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
107. **Ebüttahir.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
108. **Ebüttayyib.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
109. **Ebû İbrâhim.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
110. **Müşeffa'.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
111. **Şefi'.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
112. **Salih.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
113. **Muslih.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
114. **Müheymin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
115. **Sadık.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
116. **Musaaddak.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
117. **Sıdk.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
118. **Seyyid'ül-Mürselin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
119. **İmam'ül-müttakin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
120. **Kaid'ül-gurr'il-muhaccelin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
121. **Halil'ür-Rahman.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
122. **Berr.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
123. **Meberr.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 217. Sayfada)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümle ahlâk, evsaf ef'al ve ahvalinde her düşük ve adi işlerden yana temiz ve pâktir. Bu vasfı ile, cümle mahlukundan ayırt edildiği için, pâk zâtlarına:

- **MÜNTEKA.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

102. İsim: ÜMMÎ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- **ÜMMÎ.**

Lafzı şu mânâyadır:

- Okumak bilmez. Bir kimseden bir şey de öğrenmemiştir. Anasından doğduğu hal üzeredir. Anaya nisbet edilerek:

- **ÜMMÎ.**

Denmesinin mânâsı da budur. Daha açık tâbirle:

- Okuma yazma babında hiçbir şey bilmez.

Demeye gelir. Bu:

- **ÜMMÎ.**

Sıfatı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden başkasına verildiği zaman, kötü bir sıfat olur. Çünkü o zaman, şu mânâya gelir:

- Cahil, bir şey bilmez.

Amma, Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz hakkında:

- **ÜMMÎ.**

Lafzı, övgü sıfatlarından olur. Nübüvvet ve risaletlerine delâlet eden açık mucizelerindendir. Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mucize olarak, nübüvvetine tazim için bu ism-i şerifle isimlendirildi. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, asla bir kimseden tek harf bellememiştir. Hiçbir kitap okumadan ve öğrenmeden evvelin ve âhirin ilimlerine özünde toplamış; eşyayı hakikatı ve künhü ile beyân buyurup açıklamıştır. O kadar ki: Kendisinden evvel teşrif eden nebilerin ve resûllerin hallerini, mucizelerini, aralarında geçen durumları, kıssalarını, kendilerini tekzib edenlerin helâk oluş şekillerini olduğu gibi haber vermiştir. Ayrıca, kendi zamanında olan vakaları ve onlara karşı çareleri anlatmıştır. Yüce Hakk'ın kullarına emrettiği şeriatı, irtikâb edilen masiyete iktiza olunan hadleri... hâsılı: Cümle emirleri ve yasakları anlatmıştır.

Daha önce, Musa'ya (a.s.) indirilen Tevrat ve İsa'ya (a.s.) indirilen İncil'e uygun doğru haberler vermiştir.

Bunlardan başka, kendisinden sonra, zuhur edecek şeyleri ve kabir ahvalini, mahşer gününün hallerini, sıkıntısını ve şiddetini haber vermesi nübüvveti için bir mucizedir. Risalet dâvâsına adil şahit, kesin delildir. Çünkü bunları hiç kimseden öğrenmeden ve işitmeden ve bir kitap okumadan haber vermek mümkün

değildir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin verdiği bu haberler, ancak Yüce Hakk'ın vahyi ile olmaktadır. Vahiy ise.. peygamberlerden başkasına gelmez.

İşte.. yukarıdan beri anlatılan sebeplerden ötürü, bu:

- **ÜMMÎ.**

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için bir övgü sıfatı olarak isim olmuştur.

Nitekim, Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, Kur'ân'da şöyle anlatmıştır:

- "Şunlar, yanlarında bulunan Tevrat ve İncil'de vasıfları yazılı Ümmî Nebî Resûl'e tâbi olurlar. Bu öyle bir Resûl'dür ki, onlara iyiliği yaptırır; kötülüğü yaptırmaz. Temiz şeyleri kendilerine helâl eder; habis şeyleri onlara yasak eder. Ağır cezalarını onlardan kaldırır; kendilerini bastıran bukağıları atar.[1] İşbu ikrama nâil olanlardır ki, O Resûl'e iman eder, tazim eder ve yardımına koşarlar.

Ve.. kendisine indirilen nura tâbi olurlar.

İşte.. iflâh olanlar bunlardır." (7/157)

Bazıları da şöyle anlattı:

- **ÜMMÎ.**

Demek:

- MEKKÎ (Mekke'li.)

Demektir. Zira, Yüce Hak, yeri yaratacağı zaman, önce Kâbe-i Mükerreme'nin yerini yarattı. Bundan sonra, o yeri, çevre yanlarına uzattı. Meşrıka ve mağribe kadar yeri bütün bütün büyüttü; genişletti. Önce Kâbe yeri yaratıldığı, sair yerler ondan uzayıp meydana geldiği için onun adına:

- Ümm'ül-Kura.

Tâbiri kullanıldı. Yani:

- Karyelerin anası..

Demektir. işte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu Ümm'ül-Kura'dan teşrif ettiği için, kendisine:

- MEKKÎ.

Mânâsına olmak üzere:

- **ÜMMÎ.**

İsmi verildi. Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mekkî (Mekke'li) olduğuna inanmak vaciptir.

Bir başka mânâ da şöyledir:

- Araplar çoğunlukla okuyup yazmak bilmezler. Bu sebepten onlara:

- **ÜMMÎ.**

Vasfı verilmiştir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, Arap soyundan, cümle insanlara peygamber gönderildiği için, kendisine:

- ARABÎ.

Mânâsına olmak üzere:

1 Bu âyette yapılan teşbihler, önce gelen ümmetlere, hataları icabı verilen ağır cezalara işaret olarak gelmiştir.

- ÜMMÎ.

Tâbiri kullanıldı; bu isimle anıldı. Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Arap kavmine mensup olduğuna iman vaciptir.

Bir başka mânâ da şöyledir:

- Cümle mahluku yaratmadan evvel, Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurunu yarattı; bütün mahlukatı da, onun nurundan yarattı. Bundan ötürü, kendisi anaya benzetildi. Cümle mahlukun aslı, yani: Cümleden evvel yaratılıp, sonra mahluk, kendisinden yaratıldığı mânâsına:

- ÜMMÎ.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Bu anlatılan mânâ. NUR ism-i şerifi (53. isim) anlatılırken, geniş bir şekilde beyân edilmiştir.

Bir başka mânâ daha:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemine teşrif ettikten tâ bekâ sarayına teşrif edinceye kadar, aza-i şeriflerinden ve cism-i latiflerinden ve kalb-i müniflerinden Allah'ın rızâsına aykırı bir şey zuhur etmemiştir; aksine, daima ibadet, taat, Allahü Teâlâ'nın rızâsına uygun hizmette daim ve sabit olmuştur. Tıpkı: Anadan doğan bir çocuk kadar temizdi. Anadan doğan çocuğun Allah'ın emrine aykırı bir hareketi olmamasına teşbih edilerek; anasından doğduğu gibi temiz ve pâklikte sabit olup, kendisine hiçbir ayıp gelip arız olmamıştır.

Ve.. o, her haliyle temizdir; mânâsına:

- ÜMMÎ.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

103. İsim: MUHTAR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, inzal buyurduğu Tevrat'ta, bu:

- MUHTAR.

İsmi ile zikretmiştir. Nitekim, Kâab'el-Ahbar'ın (r.a.) şöyle dediği anlatılmıştır:

- Tevrat-ı şerifte, Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasfını anlatırken; şöyle buyurdu:

- Muhammed, Mütevekkil **MUHTAR** kulumdur.

Bir başka mânâ da şöyle anlatıldı:

- Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi cümle mahluk arasından seçip ilâhî tecellilerine mazhar kılarak ilâhî keremlere ve yüksek derecelere, üstün rütbelere kavuşturarak, kendisine habib ittihaz etti. Bundan ötürü, kendisine:

- MUHTAR.

İsmi verildi. Bu mânâyı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mübârek dili ile şöyle anlattı:

– "Allahü Teâlâ, yarattığı mahlukat arasından âdemoğullarını ihtiyar eyledi. Âdemoğullarından ise.. Arab'ı ihtiyar eyledi. Araptan dahi beni ihtiyar eyledi. Böylece, hayırlıdan hayırlıya ihtiyar olunmaktan geri kalmadım."

İşte.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin verdiği bu haberdir ki, pâk isimlerine:

– **MUHTAR.**

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

104. İsim: ECİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; kendisinden yardım ve halâs talep eden mazlumların üzerlerinden zulmü def ile, zalimden halâs ettiğinden..

Bir de: Kıyâmet günü isyana boğulan günahkârlar af ve mağfiret olunmadan cehenneme atılmakla emrolundukları zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden şefaat dileyen günahkârları, Yüce Hak'tan şefaat talebi ile cehennem azabından halâs ettiği için, mübârek isimlerine:

– **ECİR.**

Tesmiye olundu.

Bu isim, inzal buyurulan kitaplarda anlatılmıştır.

Bu mübârek isim, yukarıda anlatıldığı gibi, Sehliye nüshasında:

– **ECİR.**

Olarak geçer. Bazı nüshada ise, (noktalı) Ha-i muceme ile:

– EHİR.

Olarak geçer. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

105. İsim: CEBBAR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Allahü Teâlâ inzal buyurduğu Tevrat kitabında, Davud (a.s.) peygambere bu isimle şöyle hitap etti:

– Kılıcını kuşan ey Cebbar..

– **CEBBAR.**

Lafzı, cebir kökünden gelerek mübalağa ile ism-i fail olmuştur.

CEBİR, kelimesinin birkaç mânâsı vardır.

Bir tanesi: Kahır ve galebe mânâsınadır. Bu mânâda şöyle anlatılır:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şirk, küfür ve tuğyan ehlini: Küfür, şirk ve tuğyanlarını bırakmaları için cebri ve zoru altına almak istemiştir. Yola gelmeyip inat edenlerle cihad edip kıtal eylemiştir. Allah'ın yardımı ile onları katledip mallarını mülklerini ganimet eylemiştir. Çocuklarını esir etmek, kendilerini

diyarlarından ihraç etmek sûreti ile, onları: Küfür, dalâlet yolunu terk ettirip iman yoluna çekmek istemiştir.

İşte.. anlatılan mânâdan ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) efendimize:

- CEBBAR.

İsmi verilmiştir. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bir başka mânâya göre, CEBİR kelimesi İĞNA (Zengin etme) mânâsınadır. Bu mânâya göre şöyle anlatılır:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; fakirlere, zayıflara, dul kadınlara, yetimlere hatta bütün muhtaçlara bolca sadaka verip ihsân etmek sûreti ile onları ihtiyaçtan kurtarıp gani kıldığından, ism-i şerifine:

- CEBBAR.

Buyuruldu. Kaldı ki; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cömertliğine, keremine ve ihsânına inayet yoktur. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu vasfı icabıdır ki, Allahü Teâlâ, O'na şu emri ermiştir:

- "...Onu (elini) hepten açıp saçma." (17/29)

Bu âyet-i kerîme ile Allahü Teâlâ; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cömertliği haddi aştığı, keremi ve ihsânı sayıya gelmeyecek kadar fazla olduğundan kendisini aşırı cömertlikten almaya teşvik etti.

Şimdi..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şanlı ümmetinden zengin olanlara, çok nimete ve bol mala kavuşmak sûreti ile dalanlara gereken ve yakışan odur ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iktida edeler.. Fakirlere, zayıflara, dul kadınlara ve yetimleri, hatta bütün muhtaçlara bolca kerem ve ihsânda bulunalar.

Tıpkı zenginlerde olduğu gibi; bu ümmetin âlimlerine gereken ve yakışan odur ki: Şer'î hükümlerden ve onun parçaları sayılan amellerden yana cahil durumda olanlara öğreteler.. Bu mânâda ilimle onları zengin edip, cehalet fakrinden kurtaralar.

CEBR kelimesinin bir başka mânâsı ise.. şudur:

- Kırık kemiği düzeltmek..

Bu mânâ şöyle anlatılır:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, küfür ve dalâlet ehlinin dalâletlerini kırdığı; hidâyet ve iman nuru ile islâh ettiği; tuğyan ve isyan ehlinin isyanını kırdığı; onları isyan ve günahlardan çektiği; ibâdete, taata getirip irşad eylediği için ism-i şeriflerine:

- CEBBAR.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

CEBİR kelimesi için bu mânâlardan başka bir mânâ daha vardır. Meselâ; gayet büyük hurma ağaçlarına:

– NAHLE-İ CEBBARE.

Derler. Bunun mânâsı şu demeye gelir:

– Gayet yüksek hurma ağacı..

Bu mânâ ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi şöyle anlatabiliriz:

Büyük şânı gayet yüksek, kadri ve derecesi çok yüce.. bundandır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı şeriflerine:

– **CEBBAR.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Hâsılı: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücud-u latifleri, tüm güzel halleri, dünya ve âhirete dair işlerin islâhına ve nizama gelmesine sebeptir.

Şerhini yaptığımız DELÂİL'ÜL-HAYRAT'ın SEHLİYE nüshasında:

– **CEBBAR.**

İsmi, anlattığımız bir vaki olmuştur. Bazı nüshalarda ise, bu ismin yerine:

– Hayyar. (Noktalı HA ile.)

Vaki olmuştur.

* * *

106. İsim: EBÜLKASIM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin künye-i şerifeleridir. İlk oğlu Kasım'a (r.a.) izafetle:

– **EBÜLKASIM.**

Diye künye verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

107. İsim: EBÜTTAHİR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ismi de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin künyesidir.

Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

108. İsim: EBÜTTAYYİB (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin künye-i şerifelerindendir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin çocukları olan Tayyib ve Tahir'e izafetle:

– EBÜTTAHİR, EBÜTTAYYİB.

Denildi.

Sahih rivâyete göre: Bu iki isim, yani Tahir ve Tayyib birdir. Bunun adına:

– Abdüllah.

Dediler. Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize risâlet ve nübüvvet gelince, âlemden küfür ve zulmet kalktı. İman nuru yayıldıktan sonra, Abdüllah (r.a.) vücuda geldi. O zaman bunun adına:

- Tahir, Tayyib.

Dediler.

Kasım ve Abdüllah (r.a.) Hazret-i Hatice vâlidemizden dünyaya geldi.

Ebû İshak şöyle anlattı:

- Tahir başka, Tayyib başka çocuğudur. Bunlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin iki oğludur.

Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

109. İsim: EBÛİBRAHİM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu da, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin künye-i şerifelerindendir.

İbrâhim (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cümle çocuklarından sonra; Mariye isimli câriyeden dünyaya gelmiştir.

Cebrâil (a.s.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- **EBÛİBRAHİM.**

Künyesini vermiştir.

Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

110. İsim: MÜŞAFFA' (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- **MÜŞAFFA'.**

Lafzı, Arap dili kaidesine göre ism-i mef'uldür.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şefaatı makbul bir Hazret olduğundan ism-i şerifelerine:

- **MÜŞAFFA'.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

111. İsim: ŞEFİ' (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, Arap dili kaidesine göre: Mübalağa ile ism-i faildir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakk'ın izni ile, asi mü'minlerin azaptan kurtulmaları için; şefaat edip kurtardığından, müttaki mü'minlerin yüksek derece kazanmaları ve daha başka nimetlere ermeleri için şefaatçı olduğundan, bilhassa mahşer ehline şefaat-ı uzma ile şefaat edeceğinden zât-ı şeriflerine:

- **ŞEFİ'.**

İsmi verildi.

Burada:

- **ŞEFİ'.**

Lafzı,

- MÜŞAFFA'.

Lafzından daha önce gelmesi ve önce:

- **ŞEFİ'**

Denmesi, sonra da:

- MÜŞAFFA'.

Denmesi zâhirde münasip ve uygun ise de esas mânâ başkadır. Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kıyâmet günü şefaat etmeyi istediği zaman, kendisinde başka ilâh olmayan Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, daha şefaata başlamadan evvel:

- "İste, istediğin verilecektir; şefaat et; şefaatın makbul olacaktır."

Buyuracaktır. Bu mânâya göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şefaatının kabul olunması, henüz kendisinde şefaat sadır olmadan ikram olunduğu için; MÜŞATFA' oluşu ŞEFİ' oluşundan evveldir.

İşte, yukarıda anlatılan mânâ icabıdır ki, müellif merhum:

- MÜŞAFFA'.

İsmini önce anlatıp, sonra da:

- **ŞEFİ'.**

İsmini getirmiştir. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

112. İsim: SALİH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemine teşrif buyurduktan itibaren; tâ, bekâ âlemi sarayına teşrif edinceye kadar, Yüce Allah'a karşı hak vazifelerini, kullara ait hakları kusursuz olarak tamamen ve her zaman yerine getirmiştir. Tam bir kayd ve ihtimamla Mevlâ'nın hizmetinde kaim olmuştur. Hürriyet makamında ve salâh halini anlayıp idrâk dahi edememiştir. Bu mânâ icabıdır ki, pâk isimlerine:

- **SALİH.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

113. İsim: MUSLİH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, Arap dili nahv kaidesine göre: İf'al babından olup, ism-i fail mânâsı ifade eder.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, halkı dünya ve âhiret işlerinde, kendilerine yarayan şeylere irşad ettiğinden; onların zâhir ve batınlarını tathir ve islâh ettiğinden; araları açık olanların aralarındaki aykırılıkları def ederek aralarını bulduğundan; cümle mü'minleri doğru yola irşad ettiğinden; yeryüzünü, beldeleri ve içinde bulunan kulları küfür, tuğyan ve dalâlette iken iman, tevhid ve irfan nuruna dâvet edip irşadla islâh ettiğinden ötürü; mübârek isimlerine

- MÜSLİH.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

114. İsim: MÜHEYMİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, Arap dili kaidesine göre, ism-i faildir.

- MÜHEYMEN.

Şeklinde okunduğu rivâyeti de vardır.

- MÜHEYMİN.

İsm-i şerifi, Yüce Hakk'ın güzel isimleri arasında sayılır; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ikram olarak verilmiştir. Bu ismi, Yüce Hak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verip kelâm-ı kadiminde şöyle buyurmuştur:

- "... O'na karşı MÜHEYMİN (şahit) olarak." (5/48)

Bu mânâdan da anlaşıldığı gibi:

- MÜHEYMİN.

İsm-i şerifi:

- Şahit.

Demeye gelir. Müfessirlerden İmam-ı Mücahid (rh.) şöyle anlattı:

- Burada **MÜHEYMİN** isminden murad Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Habib-i Hüda kıyâmet gününün şefaatçısı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o günde nebilerin ve resûllerin risaletlerini tebliğ ettiklerine, onları yalanlayıp kabul etmeyenlerin durumuna şehâdet edecektir. Bundandır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- MÜHEYMİN.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Kur'ân-ı Kerîm'de bu mânâ şöyle anlatıldı:

- "... Seni de, onların tümüne şahit olarak getirdiğimiz zaman.." (4/41)

Bu âyet-i kerîme, anlatılan mânâyı teyit eder.

Bir başka mânâda ise:

- MÜHEYMİN, başkalarını korkudan emin kılana verilen isimdir.

Dediler. Buna göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanları imana dâvet ederek kabul edenleri sağlam hisarına alır. Ebedî ve daimî azabı olan cehennem korkusundan emin ettiği için ism-i şerifine:

- **MÜHEYMİN.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bir hadis-i şerifte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Allahü Teâlâ'dan naklen:

- "LÂ İLÂHE İLLALLAH kelime-i tevhidi benim hisarımdır. Yani: Kalemdir. Benim hisarıma giren azabımdan emin olur."

* * *

115. İsim: SADIK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Hazret-i Resûl-ü Mufaddal ve Nebiyy-i Mübeccel ve cümle ulum ile mükemmel olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz söylediği müjdeli ve zorlu haberlerde dünya ve âhiret işlerinde, mirac işinde, mugayyebattan verdiği haberlerde, kendisinden önce gelenlerin hal ve keyfiyetlerini beyânda, kıyâmette vaki olacak halleri açıklamakta hasılı: Söyleyip anlattığı bütün şeylerde doğru ve verdiği haberler, olan vakıalara uygun düştüğünden ism-i şerifine:

- SADIK.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

116. İsim: MUSADDAK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

İtimat edilir nüshaların çoğunda, bu isim, üstteki okunuş şeklinde gelmiştir. Yani: İsm-i Mef'ul olarak:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemine teşrif buyurmadan evvel, semavî kitaplarla, nebilerin ve resûllerin dili ile nübüvveti ve risaleti, doğru sözlü olacağı beyân olunduğundan; bu vücud âlemine teşrif buyurduktan sonra da, Yüce Hak, onu doğrulayıp:

- "Kendi hevasından konuşmaz. Çünkü, konuştukları kendisine gelen bir vahiyden başka değildir." (53/3-4)

Buyurduğundan; nübüvvetini kabul edenler, onun söylediği bütün sözlerde ve verdiği haberlerde kendisini tasdik ettiklerinden ötürü, mübârek ismine:

- **MUSADDAK.**

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu isim, bazı nüshalarda:

- MUSADDIK.

Okunuşu şeklinde ism-i fail olarak gelmiştir. Yani: Tasdik edici, mânâsına.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; kendisinden evvel gelen nebilerin ve resûllerin nübüvvet ve risâletlerini, kendilerine nâzil olan kitapların kelâm-ı ilâhi olduğunu, zaruret-i diniyeden sayılan şeylerin hepsine bütün dinlerde iman lâzım olduğunu tasdik edip gerçekleyici olduğundan ism-i şerifine:

- **MUSADDIK.**

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

117. İsim: SIDK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, masdardır. (Kendisinden kelime üretilen kök kelime.)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümle kelâmında tam mânâsı ile sadık olup aslâ şüpheli bir durum yoktur. Bunun için, doğruluğun aynı mânâsına:

- SIDK.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Bu isimle verilen mânâ:

- Mahza adalet kimse..

Şeklinde alınabilir; o zaman mânâ şöyle olur:

- Mahza doğruluk, sadakat..

Kur'ân-ı Kerîm'de gelen:

- "Kendisine geldiği zaman, **SIDK**'ı yalanladı." (39/33)

Mânâsındaki:

- **"SIDK."**

Lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz olduğu bazı müfessirler tarafından anlatıldı.

Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

118. İsim: SEYYİD'ÜL-MÜRSELİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ismin mânâsı şudur: Resûllerin efendisi..

Esasında, ehl-i sünnet vel-cemaat itikadına göre: Resûllerin ve nebilerin risâlet mansıbında ve nübüvvet cahında birbirlerinden ayrı yanları yoktur. Nitekim, bu mânâyı, Yüce Hak, Kur'ân'da şöyle anlattı:

- "... Allah'ın resulleri arasında fark gözetmeyiz." (2/285)

Ancak; sevabın çokluğunda, ecrin bolluğunda, derecenin yüksekliğinde, Yüce Allah'a yakınlık cihetinden birbirlerinden ayrı yanları vardır. Kaldı ki bu manayı da, Yüce Hak, Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlattı:

- "Onlardan bazısını derece derece bazısından üst ettik." (43/32)

Bu âyette belirtilen mânâ gereğince, birbirlerinden ayrı olmaları kesin bir durum kazanır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün nebilerin ve resûllerin reisi, azimi ve şerifi, kerimi olduğundan; kendisinden evvel gelen nebilerin ve resûllerin her biri bir kavme gönderilmiş, fakat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz cümle inse ve cinne resûl gönderildiğinden; risaleti azim, ecri ve sevabı çok, mirac gecesinde yaklaşması ve kurbiyeti ziyade, mahşer günü makam-ı mahmud ile, cennat-ı âliyatta makam-ı vesile ile mertebesi yüce ve yüksek olduğundan mübârek ismine:

- SEYYİD'ÜL-MÜRSELİN.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

119. İsim: İMAM'ÜL-MÜTTAKİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu mübârek ismin kısaca mânâsı şudur: TAKVA sahibi zâtların önderi..

- TAKVA.

Allah katında, makbul olan güzel bir sıfattır. Takva üzerine, Yüce Allah Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurdu:

- "Allah katında en keremliniz, en fazla müttaki olanınızdır." (49/13)

Takva üç çeşittir: Avama has takva, has zâtların takvası, hasların da hası zâtların takvası.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün bu takva çeşitlerinde cümleden ziyade tam bir takva sıfatı ile muttasıf idi.. Nitekim, bu mânâda bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Ben, Allah için en çok müttaki olanınızım."

Takva murad edenler; sözde, fiilde ve herhalde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize uyup ittiba etmedikçe, müttakiler zümresine katılmış olmazlar. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, takva ehlinin imamı, vera' erbabının muktedasıdır. Bunun için, zât-ı latiflerine:

- İMAM'ÜL-MÜTTAKİN.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

120. İsim: KAİD'ÜL-GURR'İL-MUHACCELİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- KAİD.

Kelimesi, önden gidip çeken.. mânâsını taşır.

- GURRE.

Kelimesi ise.. atın alnındaki beyazlığa verilen isimdir.

- MUHACCEL.

İse.. atlardan, topuklarına veya dizlerine kadar beyaz olanları için kullanılan bir sıfattır.

Anlatıldığı mânâda, GURR-U MUHACCEL olan at, erbabı katında pek makbuldür. Bu sıfatlar, atın: Asil, küheylan, gayet hızlı ve cevvad olduğuna alâmettir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetinden abdest ve namazla memur olup tam abdest ile namaz kılmaya devam edenlerin, kıyâmet günü abdest aldıkları azâları nurlu ve beyaz olacaktır. Onların bu durumu, küheylan atlara benzetilip bu ümmete:

– GURR-U MUHACCEL.

İsmi verildi.

Bu ümmet-i merhume, kıyâmet günü Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti olduğu, anlatılan abdest azâlarının beyazlığından tanınacaktır. Çünkü:

– GURR-U MUHACCEL.

Sıfatı ancak, bu ümmete mahsustur. Bu duruma göre mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; güzel abdest aldıklarından yüzleri, kolları ve ayakları beyaz, nurlu, aydınlık olan ümmetini doğruca cennete götürecektir. Bu mânâ icabı olarak, kendisine:

– **KAİD'ÜL-GURR'İL-MUHACCELİN.**

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bazıları şöyle dedi:

– MUHACCEL.

Gümüşten halhal mânâsınadır. Dünyada secde ettikleri için, kıyâmet günü alınları gümüş gibi beyaz ve münevver; yine abdest aldıkları için kolları ve ayakları cennet halhalları ile müzeyyen olacaktır. Sair ümmetlerden bu durumları ile ayırd edileceklerdir. Muhammed (s.a.v.) ümmeti oldukları bilinecektir.

Hâsılı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hali anlatıldığı gibi olan mü'min olan erkek ve kadınları alıp cennete götüren.

Mânâsında, anlatılan isim verilmiştir.

Burada anlatılan, üç isimle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mirac gecesi isim verilmiştir.

Bezaz (rh.) şöyle rivâyet etti:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hazretleri saadetle şöyle buyurdular:

– **"Miraca gittiğim gece, incili nuru parlayan bir köşke ulaştım. Oraya varınca bana üç isimle isim verdiler:**

– SEYYİD'ÜL-MÜRSELİN, İMAM'ÜL-MÜTTAKİN, **KAİD'ÜL-GURR'İL-MUHACCELİN**'sin.

Dediler."

* * *

121. İsim: HALİL'ÜR-RAHMAN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu isimle, bizzat kendilerini isimlendirmiştir.

Buhârî ve Müslim'de şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

– "Sizin bu arkadaşınız. **HALİL'ÜR-RAHMAN**'dır."

- HALİL.

İsminin birkaç mânâsı vardır; o mânâların hemen hepsi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizde vardır.

- **HALİL'ÜR-RAHMAN.**

İsminin mânâsı şudur:

- Cümle mahluka rahmeti ve nimeti umumî ve şamil olan şânı Yüce Allah'ın katıksız doğru arkadaşı, dostu..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; ahlâk-ı Huda ile mütahallık, her hali ile Yüce Hakka kemâl derecede dosttur. Onun nimetine şükürde, belâsına sabırda, emirlerine itaat edip boyun eğmekte daim ve sabittir. Aslâ Yüce Hakk'ın dostluğuna halel getirecek bir hal kendisinden sadır olmamıştır.

İşte, anlatılan mânâdaki dostlukta ve sadakatte kâmil olduğundan kendisine:

- **HALİL'ÜR-RAHMAN.**

İsmi verildi.

Bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün işlerini Yüce Hakka ısmarlamak sûreti ile candan ona bağlandığından, ondan başka bir kimseden bir dilekte, talepte bulunmadığından, hatta nam mânâsı ile, Allah'ın zâtından başka her şeyden kesildiği için, ismine:

- **HALİL'ÜR-RAHMAN.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Nitekim, İbrâhim (a.s.) Nemrud'un ateşine atıldığı zaman, Cebrâil geldi ve sordu:

- Bir dileğin var mı?

İbrâhim (a.s.) ona şöyle dedi:

- Sana yoktur.

Bunun üzerine Cebrâil (a.s.) kendisine şöyle dedi:

- O halde Rabbına duâ et, iste..

Buna da İbrâhim (a.s.) şu cevabı verdi:

- Yüce Allah'ın halimi bilmesi yeter.

İşbu hali ile o: Yüce Allah'ın zâtından başka her şeyden tam mânâsı ile ümidini kestiği için, onun adına da:

- Halilullah.

Denildi. Allahü Teâlâ'nın salâvatı, bizim peygamberimize ve bütün peygamberlere..

* * *

122. İsim: BERR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, iki şekilde okunur: BİRR ve **BERR.**

- BİRR.

Tâbiri, hayırlı amellerin cümlesi için kullanılan bir tâbirdir.

- **BERR.**

Tâbiri ise.. hayırlı amellerin cümlesini işleyen kimseler için kullanılan bir sıfattır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hayırlı amelleri, bütün çeşidi ile faziletli işlerin hepsini yaptığı için; kendisine:

- **BERR.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

123. İsim: MEBERR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Burada anlatılan:

- **MEBERR.**

Kelimesi, Arap dili kaidesine göre; mimli masdardır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, bütün hayırlı işleri yapmak âdeti idi. Bunları çok çok yaptığı için, kendisine:

- **MEBERR.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu kelime:

- MÜBİRR.

Olarak da anlatıldı. Bu okunuşu ile, ism-i fail olarak mânâlandırılır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz akraba ve yakınlarını, hısımlarını, hasep ve neseb olarak hemen hepsini görüp gözettiğinden; hemen hepsine çokça iyilikte ve ihsânda bulunduğundan; fakirlere, muhtaçlara, yetimlere, dul kadınlara çokça sadaka verip iyilik ettiğinden mübârek ismine:

- MÜBİRR.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu isim:

- MÜBERR.

Olaraktan da anlatıldı. Böyle okununca, ism-i mef'ul mânâsı çıkar. O zaman mânâ şöyle olur:

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hayrın cümlesini, faziletlerin, iyiliklerin hepsini yağdırıp in'am ve ihsân ettiğinden; ikramların bütün çeşidini yaptığından mübârek ismine:

- MÜBERR.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

124. İsim: VECİH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Burada anlatılan:

- VECİH.

Lafzını ism-i fail olarak mânâlandırmak gerekir. Bu durumda:

- Yüzlü, şanlı, şerefli..

Gibi mânâları ifade eder.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün nebilerden ve resûllerden ve mahlukatın cümlesinden faziletli; şânı cümleden yüce; makamı hepsinden yüksek olduğu için; sonra.. dünyada ve âhirette bütün mahlukat ve mevcudat ona yönelmiş olduğundan mübârek ismine:

- VECİH.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

125. İsim: NESÎH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ismi, ism-i fail olarak almak mümkündür. Altta anlatılan isimle aynı mânâya gelir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

126. İsim: NÂSİH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, daima nasihat ederdi. Yani: Müşrikleri şirk koşmaktan alırdı. Allah'ın kullarını, tevhide ve ibâdete çekmeye gayret ederdi.

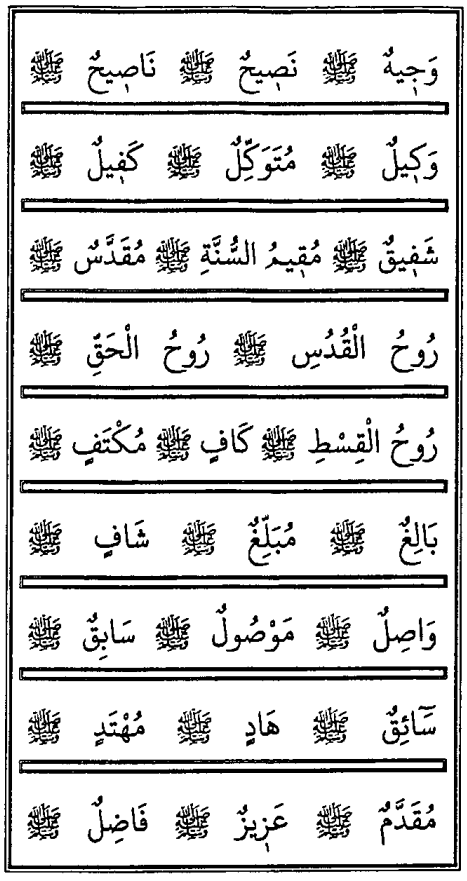
Allahü Teâlâ'nın inzal buyurduğu Kur'ân'ı, kendisine vahyolunduğu şekilde, bir artırma, eksiltme yapmadan tebliğ ederdi. Onun haramını haram, helâlini helâl itikat edip gereği ile amele çekmek isterdi. Cümle halkı, ona aykırı hareket etmekten tam olarak almak isterdi. Fani dünyaya kalben meyil ve mahabbetten kaçırmaya çalışırdı. Allah'ın rızâsına uygun iş ve fiiller yaptırmaya çalışırdı. Daha ziyade âhireti kazandırmaya çabalardı. Din, dünya ve âhiretlerine neler faydalı ise.. onları yapmaya teşvik ederdi.

Hâsılı: Cümle halka daima ve her zaman nasihat ettiğinden mübârek ismine:

- NESİH ve NÂSİH.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

124. **Vecihün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
125. **Nesihün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
126. **Nâsihün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
127. **Vekilün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
128. **Mütevekkilün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
129. **Kefilün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
130. **Şefikun** sallallâhü aleyhi ve sellem.
131. **Mukimüssünneti** sallallâhü aleyhi ve sellem.
132. **Mukaddesün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
133. **Ruhülkudüsi** sallallâhü aleyhi ve sellem.
134. **Ruhülhakki** sallallâhü aleyhi ve sellem.
135. **Ruhülkısti** sallallâhü aleyhi ve sellem.
136. **Kâfin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
137. **Müktefin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
138. **Bâliğun** sallallâhü aleyhi ve sellem.
139. **Mübelliğun** sallallâhü aleyhi ve sellem.
140. **Şafin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
141. **Vâsılün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
142. **Mevsulün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
143. **Sâbikun** sallallâhü aleyhi ve sellem.
144. **Sâikun** sallallâhü aleyhi ve sellem.
145. **Hadin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
146. **Mühtedin** sallallâhü aleyhi ve sellem.
147. **Mukaddemün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
148. **Azizün** sallallâhü aleyhi ve sellem.
149. **Fâzılün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

* * *

(Devamı: 218. Sayfada)

124. **Vecih.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
125. **Nesih.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
126. **Nâsih.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
127. **Vekil.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
128. **Mütevekkil.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
129. **Kefil.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
130. **Şefik.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
131. **Mukim'üs-sünnet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
132. **Mukaddes.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
133. **Ruh'ül-kudüs.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
134. **Ruhl'ül-hakk.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
135. **Ruh'ül-kıst.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
136. **Kâfi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
137. **Müktefi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
138. **Bâliğ.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
139. **Mübelliğ.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
140. **Şafi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
141. **Vâsıl.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
142. **Mevsul.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
143. **Sâbık.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
144. **Sâik.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
145. **Hadi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
146. **Mühtedi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
147. **Mukaddem.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
148. **Aziz.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
149. **Fâzıl.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 231. Sayfada)

127. İsim: VEKİL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allah tarafından kulları üzerine vekil olarak onlarda tasarruf eder.

Halkı imana dâvet, doğru yolu onlara delâlet, emri nehyi ve şer'î hükümleri tamamen her bakımdan noksansız olarak onlara tebliğ etmek sûreti ile kendileri için hayırlı, yararlı işleri öğretmeye devam ettiğinden pâk zâtlarına:

- VEKİL.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, âciz ve zaif ümmetinin dünya ve âhiret işlerini; yardım etmek sûreti ile, tatlı yoldan kolay edici olduğundan ism-i şeriflerine:

- VEKİL.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

128. İsim: MÜTEVEKKİL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Sübhan olan Yüce Hak, Tevrat-ı şerifte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için şöyle buyurdu:

- Sen benim kulumsun, resûlümsün. Sana: **MÜTEVEKKİL** ismini verdim.

Böylece Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, **MÜTEVEKKİL** olarak isimlendirmiştir.

Bütün işlerde, hakiki mutasarrıf ancak celâl ve ikram sahibi Allah olduğundan; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendi tasarrufunu her bakımdan terk etmiştir. Aczini itiraf edip, küllî, cüz'î, zâhir, bâtın, dünya ve âhirete dair işlerinin tümünde hemen her işini Yüce Hakka bırakmıştır; ona ısmarlamıştır. Anlatılan işlerin tümünde itimadı ancak sübhan olan Yüce Hakka olduğundan; pâk zâtlarına:

- MÜTEVEKKİL.

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

129. İsim: KEFİL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Allah'ın habibi, rüz-ü cezanın şefaatçısı Hazret-i Muhammed Mustafa (s.a.v.) ümmetine, bütün hayırları işlemeyi emir ve teşvik buyurup; bütün şerlerden geri bıraktırıp her uygunsuz şeyi yasak etmiştir.

Dolayısı ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emrine göre amel işleyip yasak ettiği şeylerden kaçanlar.. işbu emre uyup itaat etmeleri sebebi ile ilâhî sevaba ve Allah'ın fazlına nâil olarak cennete gireceklerdir.

İşte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların anlatılan yoldan cennete gireceklerine zımmen tekeffül etmiş olduğundan mübârek ismine:

- **KEFİL.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

O kadar ki, bazı amelde:

- "Zaminim, kefilim."

Dahi buyurmuştur. Nitekim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir hadis-i şerifinde şöyle buyurdu:

- "Her kim, iki çenesi arasındaki dilini; hayırdan başka söz etmemek için korur, sahip olursa.. iki bacağı arasındakini; haramdan koruyacağına tekeffül ederse.. ben, o kimsenin doğru cennete gireceğine kefilim."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir başka hadis-i şerifinde ise, şöyle buyurdu:

- "Her kim, anlatılacak bir işte bana söz verirse.. ben de onun doğru cennete gireceğine kefilim. O iş şudur: Allah'tan başka hiç kimseden bir şey istememek."

İşte.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu üstün kelâmları ile: KEFİL olduğunu açıkça anlattığından, ismine:

- **KEFİL.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

130. İsim: ŞEFİK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, peygamber gönderildiği bütün insanlara şefkat ve merhamet etmektedir. Gece gündüz, onlardan küfür ve dalâlette onları imana dâvet etmek sûreti ile hidâyete gelmelerine ihtimam gösterip gayret ederek, ebedî cehennemde kalmaktan necat bulup halâs olmalarına mukayyet olmaktadır.

Ayrıca, iman şerefi eli müşerref olan ümmetlerini; dünya ve âhiretin belâ ve meşakkatından, rüsvaylığından azabından emin olup halâs bulmaları için yasakları işlemekten almaya çalışmaktadır. Yasakları bırakmayıp işleyenlerin; tevbe ve istiğfarla halâs ve necatlarına çokça ihtimam ettiği için ism-i şeriflerine:

- **ŞEFİK.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

131. İsim: MUKİM'ÜS-SÜNNET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Tevrat'ta ve Zebur'da Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi bu isimli isimlendirmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ilâhî emirler sayılan farzları ve vacipleri tüm şartları ve erkânı ile tam bir şekilde yerine getirip, fesatlardan uzak, bozuk olmaktan beri, Allahü Teâlâ'nın rızâsına ve yüce emrine uygun, doğruca eda ve ikâmette daim mukim olduğundan ism-i pâklerine ve üstün namlarına:

- MUKİM'ÜS-SÜNNET

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

- SÜNNET.

Lafzından murad, nebilerin ve resûllerin âdetleridir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisinden evvel gelen nebilerin ve resûllerin sünnet-i seniyyelerini ve güzel âdetlerini yerine getirici olduğundan ism-i pâklerine ve nam-ı şeriflerine:

- MUKİM'ÜS-SÜNNET.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

132. İsim: MUKADDES (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Arap dili kaidesine göre; bu okunuş şekli ism-i mef'ul mânâsı ifade eder.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, maddî ve manevî cümle kirlerden ve kötü huylardan temizdir. Cümle küçük günahlardan yana da masumdur. Faraza, kendisinden südur eyleyen bir şey olsa dahi:

- "Allahü Teâlâ geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar." (48/2)

Mânâsında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi tathir edeceği için nur, dolu zâtlarına ve latif isimlerine:

- MUKADDES.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

133. İsim: RUH'ÜL-KUDÜS (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ismin:

- RUH'ÜL-KUDS.

Olarak okunması dahi caizdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif zâtları şaibelerden ve kusurdan, cismanî bağlardan mücerreddir.

Beşerî kirlerden yana mukaddes, hayvanî tabiattan yana mutahhardır.

İşte.. anlatılan durumların cümlesinden tam mânâsı ile temiz olduğundan; sanki taharetin ruhu imiş gibi olduğundan ism-i şerifine:

- RUH'ÜL-KUDÜS.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

134. İsim: RUH'ÜL-HAKK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- HAKK'ın RUHU.

Mânâsına gelir. Burada:

- HAKK.

Lafzından murad, din ve iman olursa, bunu şöyle mânâlandırmak mümkündür:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin teşrifi ile; tüm dünya ehli küfür ve dalâlette iken hidâyete mazhar oldular. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bunların tümünü doğru yola irşad eyledi. Bilhassa, dinin ve imanın sütunları onunla kaim olduğundan; böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dinin ve imanın ruhuymuş gibi ism-i şerifine:

- RUH'ÜL-HAKK.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Şayet:

- HAKK.

Lafzından murad, Yüce Allah'ın adı ise.. o zaman İsa (a.s.) gibi Allah'ın ruhu olmuş olur. Bu mânâda, lafza-i celâl yerine:

- HAKK.

İsminin gelmesi şu mânâyadır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ruhu, cümle mahluktan evvel, Yüce Hakk'ın maddesiz icat eylediği bir bedii cevherdir; onun künhünü Yüce Hak'tan başka kime bilmez.

Sonra..

Ruh-u Muhammed (s.a.v.) en büyük ruh olup ilâhî tecellilerin mazharıdır. Bu mânâda, pâk isimlerine ve latif namlarına:

- RUH'ÜL-HAKK.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

135. İsim: RUH'ÜL-KIST (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- KIST.

Demek, adalet mânâsınadır. Bunu şöyle açıklamak mümkündür:

Bütün âlemin nizamı, aralarında olan cümle hallerin adaleti; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücudu iledir. Kendisine nâzil olan Kur'ân-ı Azim ve ilâhî vahy, rabbanî ilham ile şer'î hükümleri icra ve infaz ettiğinden ism-i şerifine:

- **RUH'ÜL-KIST.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

136. İsim: KÂFİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, Sehliye nüshasında, yukarıda okunduğu gibidir; fakat tenvinli olarak:

- KÂFİN.

Okunuş şekline gelmiştir; sonunda (YA) harfi yoktur. Bazı nüshada ise.. tenvinsiz olarak, sonunda (YA) harfi ile gelmiştir:

- KÂFİY.

Okunuşu gibi olmuştur. Gelelim, bu ismin ifade ettiği mânâya..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine tâbi olup ümmeti olanlara; dünya ve âhirete dair iktiza eden önemli işlerinde ve yararı dokunacak şeylerde kitabı ve şeriatı ile yeterlidir. Başka kitaplara ve başka şeriatlara ihtiyaç duyulmadan ümmetine dünyada, hem de her halde bir merci ve başvurma makamıdır. Onların bütün işlerine yeterlidir. Âhirette ise.. şefaatı ile, Allah'ın azabından necatlarına ve yüksek dereceye çıkmalarına yeten bir zât olduğundan; ism-i şerifine:

- **KÂFİ.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

137. İsim: MÜKTEFİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim de, yukarıda anlatılan isimde olduğu gibi; Sehliye nüshasında (YA) harfi olmadan tenvinli olarak:

- **MÜKTEFİN.** (Arapça aslına göredir; ehli olanlar anlarlar.)

Okunuşu şeklinde gelmiştir. Bazı nüshada ise, (YA) harfinin oluşu ile:

- MÜKTEFİY.

Olarak gelmiştir.

Gelelim, bu ismin ifade ettiği mânâya..

Habib-i Hüda ve şefi-i ruz-i ceza Muhammed Mustafa (s.a.v.) kalb ve kalıbı ile; Allahü Teâlâ'nın zâtından başka her şeye karşı istiğna duymuştur. Bütün muradını Yüce Allah'a bırakmıştır. Yeryüzü hazinelerinin tümü, kendisine arz edildiği zaman, aslâ iltifat edip kabul buyurmamıştır. Allah katını seçip onunla yetinmiştir. Bu mânâ icabı olarak, ism-i latiflerine:

- **MÜKTEFİ.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

138. İsim: BÂLİĞ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nebilerin ve resûllerin, mukarreb meleklerin vâsıl oldukları yüce rütbeye, büyük makama çıkma şerefine nâil olduğundan, latif isimlerine:

- **BÂLİĞ.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

139. İsim: MÜBELLİĞ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Arap dili kaidesine göre, bu:

- **MÜBELLİĞ.**

Lafzı, ism-i faildir. TEBLİĞ EDİCİ, mânâsını ifade eder.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; tebliği ile memur olduğu, Kur'ân-ı Azimüşşanla gönderilen ilâhî emirleri, Rabbânî ilhamları, sübhan olan Yüce Hak'tan gelen vahyi artırma eksiltme yapmadan bütünüyle ümmetine tebliğ etmiştir. Kendisine tâbi olarak, gösterdiği irşad yolunca amel edenleri iki cihanın saadetine, azabsız olarak cennete nâil edici olduğundan ism-i şerifine:

- **MÜBELLİĞ.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

140. İsim: ŞAFİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, yukarıda okunuşu gibi, fakat tenvinli olarak Sehliye nüshasında:

- **ŞAFİN.**

Diye gelmiştir. Bazı nüshalarda ise.. tenvinsiz fakat sonunda (YA) harfi ile şu okunuşta gelmiştir:

- ŞÂFİY.

Bu ismin ifade ettiği mânâya gelelim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, halkın sinelerinde bulunan küfür, dalâlet, cehalet marazlarına; kalblerinde ve azâlarında olan âfetlere; kötü huylara; düşük vasıflara; fasid fiillere ve amellere karşı ruhanî hazik bir tabibdir. Tevhide ve imana sebep; kötü huylara, düşük sıfatlara, fasid fiillere, çirkin işlere kapılma illetinden halâs eden bir kuvvettir. Bunları yaptıktan başka; güzel huylar, iyi hasletler, hoşa

giden fiiller, yararlı amellerin irşadını yapar. Allah'ın izni, ilâhî başarı ile bütün manevî hastalıklara ruhanî ilâç ettiğinden ism-i şerifine:

- ŞAFİ.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu anlatılanlardan başka; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hastalara, derde müptelâ olanlara, delilere, cüzzam ve sair zâhirî marazlara duâ edip mübârek elini sürmekle Yüce Hak, anlatılan hastalıkların tümüne acil şifa ihsân ettiğinden latif ismine:

- ŞAFİ.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

141. İsim: VÂSIL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- VÂSIL.

İsmini, burada:

- BALİĞ.

Mânâsında almak mümkündür. Kısaca şu demeye gelir:

- Yüce Allah'a kavuşan, ona vâsıl olan.. Yani: Onun rahmetine, keremine..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu dünya âleminde her an Allah'ın rahmetine vâsıl olmuştu. Özellikle, mirac gecesinde:

- "İki yayın birleşimi gibi veya daha yakın oldu." (53/9)

Meâline gelen âyet-i kerîme ile anlatılan sırra mazhar oldu. Ayık halinde baş gözüyle, şekilsiz olarak, Allahü Teâlâ'nın cemâlini gördü. Böylelikle, cümleden faziletli olup, yüce rütbeye nâil oldu.

Âhirete ait derecelerden; gerek mahşerde, gerekse cennat-ı âliyatta cümle derecelerin alâsına vâsıl olacaktır.

İşbu anlatılan mânâlardan ötürü, ism-i şerifine:

- VÂSIL.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hısım akrabalarına, yakınlarına, kendisine bağlı kimselere çokça sıla ederek, onlara gidip geldiğinden; fakirlere, zaiflere, dul kadınlara, yetimlere ve ihtiyaç sahiplerine ihsân in'am etmek daima âdeti olduğundan ism-i latiflerine:

- VÂSIL.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

142. İsim: MEVSUL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, okunduğu şekliyle ism-i mef'uldür. Mânâsı şudur:

Celâl ve ikram sahibi, Yüce Allah habibi ve resûlü Hazret-i Muhammed'i (s.a.v.) ilimde ve bütün güzel huylarda, her güzel fiil ve hallerde, iki cihanın saadetine ulaştıran yararlı amellerde cümle yaratılmışlardan alâ mertebeye ulaştırdığından ism-i şerifine:

– MEVSUL.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu isim, Sehliye nüshasında anlatıldığı şekilde gelmiştir. Ancak bazı nüshalarda:

– MUSEL.

Okunuşu gibi gelmiş; (SAD) harfi ile (LÂM) harfi arasına (VAV) konmamıştır. Mânâ itibarı ile bu, yukarıda anlatıldığı gibidir. Zira bu da, ism-i mef'ul mânâsını çıkarır.

Tevrat'ta Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ism-i fail mânâsını çıkaran:

– MUSIL.

Olarak anlatılmıştır. Bu isimle:

– Ulaştırıcı.

Demek olur. Buna göre daha açık mânâ şudur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine vahyolunan hükümleri ve cümle hayırları ümmetine tebliğ edip ulaştırdığından; kendisine tâbi olanları iki cihanın saadetine, üstün cennetlere kavuşturduğundan latif isimlerine:

– MUSIL.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

143. İsim: SABIK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Fahr-i âlem, seyyid-i veled-i âdem (âlemin şerefi, âdemoğullarının efendisi) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz cümle mahluktan önce yaratılmıştır.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Yüce Hakkı zikir ve tesbihte cümleden ileridir.

Hayırların cümlesinde; yani: Fazilette ve izzette, siyadette ve keramette bunların dışında kalan hayırların cümlesinde cümle yaratılmışlardan ileridir.

Sonra.. kıyâmet günü kabirden kalkmada, kendisine hitap olunmada ve bu hitaba cevap vermede, secde etmede, Yüce Rabbi zikir ve hamdde, şefaatte, sual olunmada, sırattı geçmede, cennat-ı âliyata girmede, bizzat kendisi

cümle nebilerden ve resûllerden ileri olduğundan; ümmeti dahi hesap görülmede, sırattı geçmede ve cennat-ı âliyata girmede, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hürmetine cümle nebilerin ve resûllerin ümmetinden önce olduğundan ism-i latiflerine:

- SÂBIK.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

144. İsim: SÂİK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, iki noktalı (YA) harfi ile:

- SÂYİK.[1]

Okunuşu şeklindedir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünya âleminde iken; küfür ve dalâlet ehlini bizzat imana dâvet, tevhide irşad, din-i mübine hidâyet ederek cennete gönderici olmuştur. Bu fani âlemden ilâhî yakınlığa, rahmet-i sübhaniyeye teşrifinden sonra tebliğ ettikleri Kur'ân-ı Kerîm ve hadis-i şeriflerin yüksek mânâlarını manevî varisleri olan din âlimleri tâ, kıyâmete kadar insanları irşad ederek doğru yola ve cennet yoluna sevk edeceklerdir. Bunu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize vekâleten yapacaklardır. Böyle olunca, bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onları anlatılan üstün yola sevk etmiş gibi olur.

Ayrıca, âhirette kendisine tâbi olanları cennete, tâbi olmayanları da cehenneme sevk edici olduğundan ism-i şeriflerine:

- SÂİK.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

145. İsim: HADİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allah'ın kullarını dâveti ile iman yoluna irşad etmiştir. Cümle şer'î hükümleri, ilâhî emirleri ve yasakları açıkça anlatmıştır. Allah'ın rızâsına uygun yararlı amelleri, herkesin kurtuluşunu sağlayacak yolu kendilerine beyân edip bildirerek cennetlere çıkan yola bir mürşid olduğundan ism-i pâkine ve nam-ı şerifine:

- HADİ. (Bu ismin sonunda (YA) harfi yoktur.)

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

1 SÂYİK: Şerhte böyledir. Ama, metinde SÂİK olarak geçer.

146. İsim: MÜHTEDİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, ism-i faildir. Sehliye nüshasında: (YA) harfinin hazfi ile tenvinli olarak:

- **MÜHDİN.**[1]

Okunuşu şeklinde gelmiştir. Bazı nüshada; (YA) harfi ile:

- MUHDİY.

Gelmiş olup, bazı nüshada ise.. baştaki (MİM) harfinin fethi ile:

- MEHDİY.

Olarak gelmiştir. Gelelim bu ismin ifade ettiği mânâlara..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ashab-ı kiramına; onlardan iane ve bir şey talep etmeden armağanlar ve nimetler hediyesi gönderirdi. Ashabdan gelen armağanları ve hediyeleri de kabul eder aslâ reddetmezdi. Bu hediyeler, aralarında sevgi sebebi olduğundan Allah için mahabbet hâsıl olurdu. Allah için sevgi ise.. amellerin en faziletlisidir.

Bilhassa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hediyeyi kabul edip hediye verdiğinden ism-i latiflerine:

- MÜHDİ.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu isim, bazı nüshada:

- MÜHDA.

Olarak gelmiştir; ism-i mef'ul olarak mânâ alır.

Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi kullarının hidâyete vâsıl olmalarına sebep kılıp dâvet ve irşadı ile onların küfür ve dalâletten halâsa, iman nuru ile iki cihanın saadetine nâil eylediğinden ötürü, Yüce Hak tarafından kullarına hidâyettir. Bunun için ism-i pâkine:

- MÜHDİY.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

147. İsim: MUKADDEM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, Arap dili kaidesine göre: Takdim, babından ism-i mef'uldür.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, bu vücud âlemine teşrifi, her ne kadar bütün nebilerden ve resûllerden sonra ise de; latif ruhları, cümle mahluktan evvel

1 MUHDIN: Şerhte böyledir. Ancak metinde MÜHTEDIN okunuşu tercih edilmiştir; baş ismi öyle aldık.

yaratılmıştır. Nübüvvet ve risaletle şerefyab olmaları cümleden evveldir. Bunu bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

- "Âdem, su ile çamur arası bir halde iken, ben peygamberdim."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu beyânı ile, nübüvvet ve risâlette cümleden evvel olduğu anlatıldığından ism-i şeriflerine:

- **MUKADDEM.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

148. İsim: AZİZ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, Arap dili kaidesine göre: Sıfat-ı müşebbehedir; aşağıda anlatılacak mânâlara gelir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücudu azizdir. Yani: Cömertlikte, atada, keremde ve ihsânda.. iyilikte ve cemalde yaratılmışlar arasında misli olmadığından ism-i şeriflerine:

- **AZİZ.**

Buyuruldu. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allah katında ziyade muazzez ve mükerremdir. Kendisine izzet i kram edenler, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve dine yardımda bulunanlar dahi izzet ve ikram ve yardımları sebebi ile Allah katında muazzez ve mükerrem olduklarından ötürü:

- **AZİZ.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Burada verilecek bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hatemünnebiyyin'dir. Yani: Nebilerin sonuncusu.. Dini, cümle dinleri; kitabı, cümle kitapları neshederek cümle din üzerine üstün gelmiştir.

- **AZİZ.**

İsminin verilmesi de bunun içindir.

Bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kendisi, tâ kıyâmete kadar dini ve ümmeti düşmanları üzerine galip ve daima düşmanları makhur, kendileri mansur ve muzaffer olduğundan ism-i şeriflerine:

- **AZİZ.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

149. İsim: FÂZIL (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanlık kemâlâtına ait faziletlerde, tüm faziletli huylar ve faziletli işlerde, cümle ahlâk-ı hamidelerde, iyi hasletlerde hoş amellerde, her tavır ve hareketinde, sükûnunda bu dünya âlemine teşrifinden tâ, bekâ sarayına teşrifine kadar bütün insanlardan ileri olduğundan ism-i şerifine:

- MUFADDAL.

Denildi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti için ise; şöyle buyurdu:

- "Siz hayırlı ümmetsiniz." (3/110)

Bu anlatılanların tümü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, cümleden hayırlı olduğuna, kesin delildir. Kaldı ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetinin, cümle ümmetlerden hayırlı olmaları, tâbi oldukları âlicenap peygamberin, cümle peygamberlerden hayırlı olmasına bağlıdır.

En iyi bilen Yüce Allah'tır.

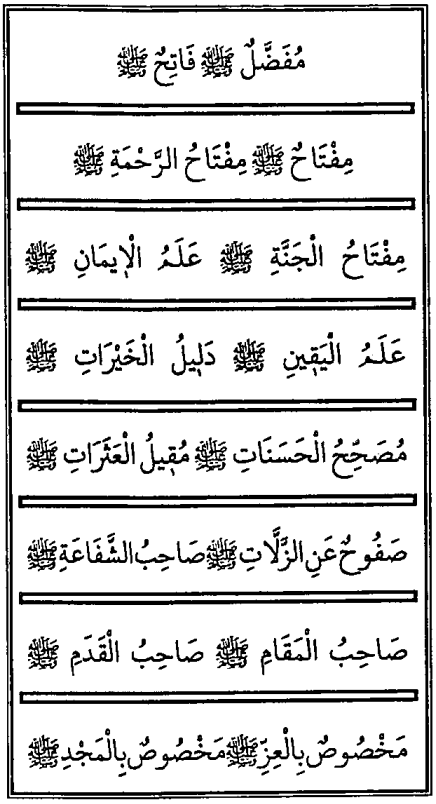
Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

151. İsim: FATİH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi cümle mahluktan evvel halk etmekte varlığın fatihi olmuştur.

150. **Mufaddalün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

151. **Fâtihün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

152. **Miftahün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

153. **Miftahürrahmeti** sallallâhü aleyhi ve sellem.

154. **Miftahülcenneti** sallallâhü aleyhi ve sellem.

155. **Alemülimani** sallallâhü aleyhi ve sellem.

156. **Alemülyakini** sallallâhü aleyhi ve sellem.

157. **Delilülhayrati** sallallâhü aleyhi ve sellem.

158. **Musahhihülhasenati** sallallâhü aleyhi ve sellem.

159. **Mukilülaserati** sallallâhü aleyhi ve sellem.

160. **Safuhünanizzellati** sallallâhü aleyhi ve sellem.

161. **Sahibüşşefaati** sallallâhü aleyhi ve sellem.

162. **Sahibülmekami** sallallâhü aleyhi ve sellem.

163. **Sahibülkademi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

164. **Mahsusün bilizzi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

165. **Mahsusün bilmecdi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

* * *

150. **Mufaddal.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

151. **Fatih.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

152. **Miftah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

153. **Miftah'ür-rahmet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

154. **Miftah'ül-cennet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

155. **Alem'ül-iman.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

156. **Alem'ül-yakin.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

157. **Delil'ül-hayrat.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

158. **Musahhih'ül-hasenat.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

159. **Mukil'ül-aserat.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

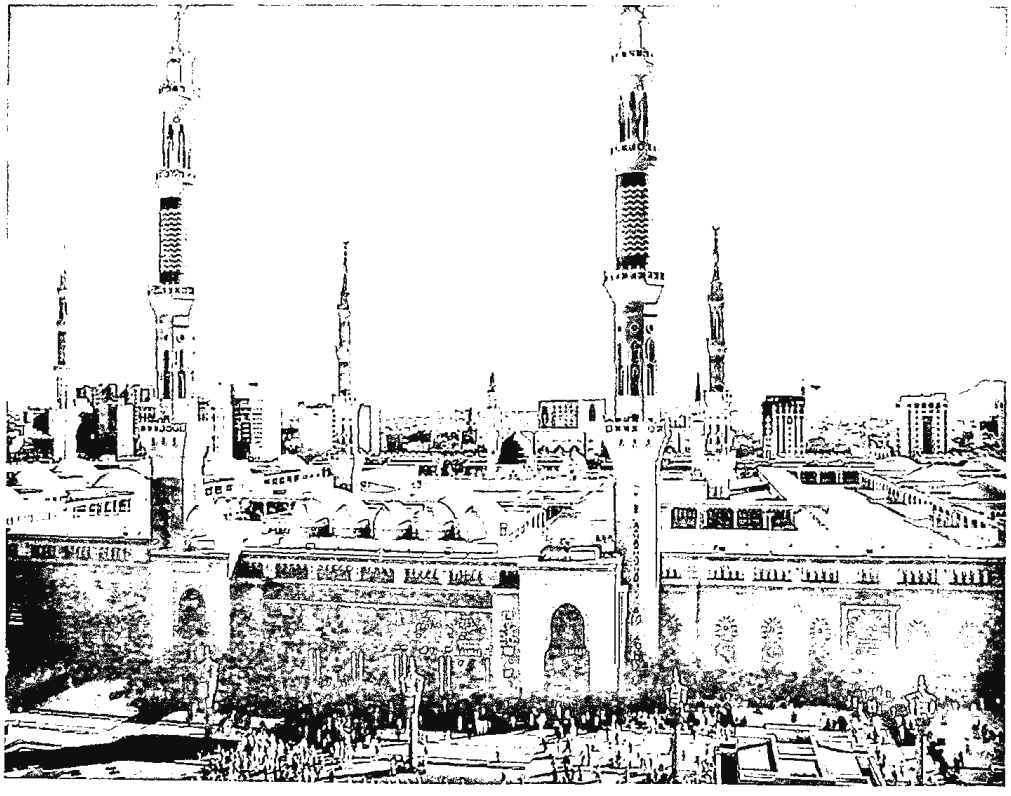
160. **Safuhün an'iz'zellât.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

(Devamı: 232. Sayfada)

161. **Sahib'üş-şefaat.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
162. **Sahib'ül-makam.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
163. **Sahib'ül-kadem.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
164. **Mahsusün bil-izzi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
165. **Mahsusün bil-mecdi.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 251. Sayfada)

MEDİNE-İ MÜNEVVERE'NİN RESMİDİR

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Mekke-i Mükerreme'den buraya hicret etti. İslâm dinini burada yaydı. Ebedî âleme burada göçtü. Ravza-i Mutahhara buradadır. Allahü Teâlâ, bizlere orayı ziyaret etmeyi nasip eylesin. Âmin!.

Cümle hayırları talim ve irşad etmekle hayırların fatihi olmuştur.

Bir başka mânâ da şöyledir olabilir:

Dünya tümden küfür ve dalâlette iken, sübhan olan Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile, hidâyet kapısını açtığından; küfür ve dalâlet ehlinin sakin oldukları kale ve beldeleri alıp ganimet ettiğinden, ahalisini alıp çıkardıktan sonra oralarını müslümanlara menzil ve mesken ettiğinden ism-i lâtiflerine:

- FÂTİH.

Denildi.

Ayrıca, dünya ve âhirete dair işlerin müşkillerini çözücü, zorluklarını açıp kolay edici olduğundan ism-i şeriflerine:

- FÂTİH.

Buyuruldu. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

152. İsim: MİFTAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz cümle hayra vâsıl olmaya, her müşkilin halline, her zorluğun asanlığına sebeptir. Anlatılan güçlükleri bütün teferruatı ile fethedici olduğundan ism-i şeriflerine:

- MİFTAH.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

153. İsim: MİFTAH'ÜR-RAHMET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Dünyada ve âhirette; ister dünyaya, isterse âhirete, ister zâhir, ister bâtın işlerine dair olsun.. hiçbir kimse rahmete ve nimete nâil olamaz. Olursa, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin eli ile ve O'na tâbi olmakla nâil olur.

İşte anlatıldığı mânâda bir rahmete erildiğinden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı saadetlerine:

- MİFTAH'ÜR-RAHMET.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

154. İsim: MİFTAH'ÜL-CENNET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cennat-ı âliyata cümleden evvel varacaktır. Cennet kapısının halkasını tahrik edip açılmasını diledikte içeriden:

- KİMSİN?

Diye sorulacaktır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Muhammedim.

Buyurunca, içeriden tekrar bir ses gelecektir:

– Öncelikle sana açma emrini aldım; sana açarım. Senden evvel hiç kimseye açmam.

Kapı açılınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmeti ile içeri girecektir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücudları cennat-ı âliyatın kapılarının açılması için bir sebep ve âlet olduğundan ism-i şeriflerine:

– **MİFTAH'ÜL-CENNET.**

Denildi.

Bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamberliğine inanmadıkça, hiçbir kimse cennete giremez. Zira, Hazret-i Âdem'den (a.s.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize kadar gelen nebiler ve resûller tümden, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamberliğini tasdik etmişlerdir. Nebilere ve resûllere indirilen kitaplar içinde; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamberliği açıkça beyân olunmuştur. Kendilerine tâbi olan ümmetleri; gerek peygamberlerinin dili ile, gerekse kendilerine gelen kitapta:

– Âhir zamanda Muhammed (s.a.v.) adlı bir peygamber gelecektir.

Cümlesi ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetini ve risaletini tasdik ederlerdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi tasdik etmek, cennete girmeye sebeptir. Bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin varlığı miftah (anahtar) gibi olduğundan mübârek ismine:

– **MİFTAH'ÜL-CENNET.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı şerifleri: **MİFTAH'ÜL-CENNET** olduğu indirilen kitaplarda anlatılmıştır. Bu sebeple: Cümle ehl-i kitabın bilginleri katında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin: **MİFTAH'ÜL-CENNET** olduğu sabit ve malumdur.

BU MÂNÂDA BİR HİKÂYE..

Şeyh Ebû Hafs Amr b. Ebi Hasan Nisaburî (rh.) REVNAK'ÜL-MECALİS adlı kitabında şöyle anlattı:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Rum Gazâsından dönerken bir mahalde konaklamışlardı.

Ashab-ı kiramdan Halid b. Velid (r.a.) bir haceti için ayrılmıştı. O gelmeden, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ashabı ile oradan kalkıp gitti.

Halid b. Velid geldiği zaman, asakir-i muvahhidini bulamadı. Bulamadığı için de şaşırdı. Çünkü orası korkulu bir yerdi. Kendi kendine şöyle dedi:

– Acaba ne tarafa gittiler, bir alâmet görebilir miyim?

Sonra, yüksekçe bir dağın tepesine çıktı.

– Acaba ne yana gittiler?

Diyerek etrafa bakınırken, aniden bir SAVMAA[1] gördü. O savmaanın etrafına çokça insanlar toplanmıştı. Yine kendi kendine:

– Acaba bunlar neden toplanmıştır? Bir haberini alayım.

Diyerek, içlerine girdi. Orada bulunanların birinden sordu:

– Bu toplantının sebebi nedir?

O kimse şöyle anlattı:

– Bu savmaada bir rahip vardır. Yılda bir kere bize vaaz ve nasihat eder. Biz yetmiş bin kadar adamlarız. Buraya cem olduk. Az sonra çıkıp bize vaaz ve nasihat edecektir. Biz de bir sene onun vaazını tutarız, gereği ile amel ederiz.

Bunun üzerine Halid (r.a.) kendi kendine şöyle dedi:

– Doğrusu şu ki, rahip çıkıncaya kadar durup sözlerini dinleyeyim. Bakalım neler söyler?

Böyle deyip gözetirken, savmaadan bir genç rahibin çıktığını gördü. Deriler giyinmiş ve boğazına da zincirler takmıştı.

O topluluğa doğru gelince, hepsi ayağa kalktı. Ziyadesi ile tazim ettiler.

Ona pek ziyade tazim ettiler; tezellülen önünde eğildiler. Hülâsa: Ona çok çok tevkir ve tekrim ettiler.

O rahip yerine gidip oturduktan sonra, şöyle dedi:

– Dağılın, ben bu sene size vaaz etmeyeceğim. Varın, yurdunuza gidin.

Rahibin bu sözlerine karşılık orada bulunan cemaat ağlaşarak şöyle dedi:

– Bir seneden beri senin vaazını bekliyoruz. Her birimiz, şu kadar uzak yollardan ve mesafelerden geldik. Nice zahmetler çekerek geldik. Bize vaaz etmeyip mahzun etmene sebep nedir?

O topluluğun bu sözüne karşılık, rahip şöyle dedi:

– İçinizde Muhammed'in (s.a.v.) ashabından bir kimse vardır; çünkü benim nutkum tutuldu. Mademki içinizde Muhammedî olan kişi vardır; siz onu bulup çıkarmayınca, en size vaaz etmem.

O cemaat hep birden:

– Bulalım.

Dedikten sonra, sıkı bir aramaya giriştiler; ama bulamadılar.

Halid'i (r.a.) bulamayışlarının sebebi: Elbisesi onların elbisesine benzemesi idi. Sonra, üzerinde bulunan harb âletlerini daha önce dağda çıkarıp gizlemişti. Onların dillerini de bilirdi; onlara kendi dilleri ile konuşurdu.

1 SAVMAA: Papazların, tek başına kalıp münzevi oldukları yere verilen bir isimdir.

Hâsılı..

Onlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabından Halid'i (r.a.) bulamayınca, şaşırıp mahzun oldular. Onların bu haline bakan rahip şöyle dedi:

- Hepiniz oturun; sükût durun; ben onu size bulurum.

O cemaatın hepsi oturup sükût ettiler. Sonra rahip şöyle dedi:

- Ey Muhammedî, ben senin nerede olduğunu bilmem; ancak Allahü Teâlâ bilir. Şimdi, dinini seversen; dinin ve peygamberin Hazret-i Muhammed (s.a.v.) hürmetine ayağa kalk.

Onun bu sözüne karşılık, ben düşündüm: Eğer ayağa kalkarsam, bu kadar halk içinde bana necat ve selâmet ihtimali yoktur. O kadar ki, beni parça parça ederler. Bu düşünce ile kalkmadım.

O rahip aynı kelâmı tekrar etti:

- Dinini ve peygamberini seversen kalk.

Deyince, ben içimden:

- Ne olursa olsun; dine ve Resûlüllah (s.a.v.) yoluna bin canım olsa dahi hepsi feda olsun.

Deyip kalktım. O cemaat öldürmek kasdı ile üzerime hücum etti. Bu durumu gören rahip şöyle dedi:

- Ondan el çekin; geri çekilin. Çünkü, yetmiş bin kişinin bir kişiyi öldürmesi mürüvvet değildir.

Bunun üzerine o topluluk benden el çekip geri çekildiler. Bunun üzerine rahip:

- Bana yaklaş.

Deyip beni çağırdı. Yakınına varınca, bana:

- Beri gel.

Diye dâvet etti. Yakınına vardım. Tâ, oturduğu basamağa çıkıp karşısında durdum. Bundan sonra, rahip bana şöyle sordu:

- Sen, Resûl'ün arkadaşlarının büyüklerinden misin? yoksa küçüklerinden misin?

Onun bu sorusuna şöyle cevap verdim:

- Ne büyüklerindenim, ne de küçüklerindenim; orta mertebede olanlardanım.

Tekrar sordu:

- Bir şey bilir misin?

Cevap verdim:

- Din işlerime yetecek kadar bilirim.

Bunun üzerine rahip şöyle dedi:

- Sana sual sorsam cevap verebilir misin?

Buna da şu cevabı verdim:

- Bilirsem cevap veririm; bilmezsem, dinde lâzım olmayanları bilmemek bizim dinimizde ayıp değildir. Çünkü, her âlimden üstün bir âlim vardır.

Bundan sonra, rahip şöyle sordu:

- İşittim ki, sizin peygamberiniz, Hazret-i Muhammed (s.a.v.) şu haberi vermiş:

- "Yüce Hak, cennat-ı âliyatta her ne yarattı ise.. onun bir benzerini dünyada yarattı."

Bir başka haberinde ise.. şöye anlatmıştır:

- "Allahü Azimüşşan cennette bir tuba ağacı yarattı. Onun kökü bir; ama cennat-ı âliyatta, her köşkün, her sarayın, her evin içinde o tuba ağacının dallarından bir dal vardır."

Yukarıda anlatılan habere göre; altta anlatılanın misalini dünyada bulamadım. Onun için, inanmam. Dünyada bunun misali var mıdır? Bilir misin?

Onun bu sorusuna şöyle cevap verdim:

- Evet bilirim. Onun misali dünyada vardır.

Yüce Hak, güneşi yarattı. Güneş doğup gök ortasına geldiği vakit; yer ortasındaki dağ, ova ve bunların üzerinde ne varsa.. oraya güneş girer; aydınlatır.

Bana şöyle dedi:

- Bu konuşmanla pek güzel cevap verdin. Peygamberin (s.a.v.) haberini ispat ettin. Ancak, senin ilmin mi çoktur; yoksa Ebû Bekr'in (r.a.) ilmi mi çoktur?

Şöyle dedim:

- Eğer sen, Ebû Bekr'i (r.a.) görseydin; onun ilim ve hazakat hazinesine muttali olurdun.

Bundan sonra rahip:

- Sana bir şey sorayım mı?

Deyince, şöyle dedim.

- Dilediğini sor.

Rahip şöyle sordu:

- Hazret-i Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurdu:

- "Cennette dört ırmak akar; biri şarap, biri bal, biri süt, biri de sudur. Bu dört ırmak arasında fasıla ve hicap yoktur; dördü de aynı yerden akar. Ama, birbirlerine karışmazlar."

Bunun da dünyada misalini bulamadığım için, tasdik etmem; bunun dünyada misali var mıdır?

Onun bu sorusuna şöyle cevap verdim:

- Bunun misali vardır. Yüce Hak insanın dimağında birbirine muhalif dört su yarattı. Onların biri kulağından gelir; acıdır. Biri gözünden gelir; tuzludur. Biri burnundan gelir; kokmuştur. Biri ağzından gelir; tatlıdır. Asıl maddeleri dimağ iken, birbirine asla karışmazlar.

Bunu dinledikten sonra bana şöyle dedi:

– Güzel cevap verdin. Misalini bulmakla Peygamber'in (s.a.v.) sözünü ve kavlini ispat eyledin. Senin ilmin mi çoktur; yoksa Ömer'ül-Faruk'un (r.a.) ilmi mi çoktur?

Onun Hazret-i Ömer (r.a.) hakkındaki sorusuna Hazret-i Ebûbekir (r.a.) için verdiğim cevabı verdim.

Bundan sonra rahip tekrar sordu:

– Muhammed'in (s.a.v.) şöyle buyurduğunu işittim:

– "Cennette tahtlar vardır; onların yüksekliği beşer yüz yıllık yoldur. Sahibi onun üzerine çıkmayı murad ettiği zaman eğilir; sahibini üzerine alır; sonra kalkar."

Ben, bu haberin de misalini dünyada aradım; ama bulamadım. Misali olmadığı için tasdik etmedim. Bunun dünyadaki misalini bilir misin?

Onun bu sorusuna da şu cevabı verdim:

– Evet bilirim. Sen deveyi görmez misin? Ne kadar yüksektir. Ona binmek mümkün değildir. Ama bir çocuk onun yularından tutup çektiği zaman, boynunu aşağı eğer. Çocuk boynuna bindiği zaman, başını kaldırıp arkasına bindirir. Sonra, Hazret-i Süleyman (a.s.) askeri ile birlikte bir yere gitmek istediği zaman; rüzgâr, bulundukları sarayın altına girip kaldırır. Öğlene kadar bir aylık, akşama kadar da bir aylık; böylelikle bir günde iki aylık yola götürürdü. Bu haber sizin kitabınızda yok mudur?

Bu cevabıma da şöyle dedi:

– Güzel cevap verdin. Peygamber kelâmını ispat eyledin. Sen mi âlimsin? Yoksa, Osman Zinnureyn mi?

Onun Hazret-i Osman hakkındaki sorusuna da, Hazret-i Ebû Bekir ve Hazret-i Ömer için verdiğim cevabı verdim. Allah onlardan râzı olsun.

Bundan sonra rahip şöyle sordu:

– "Cennet ehli cennette yiyip içerler; ancak ne dışarı çıkarlar; ne de istifrağ ederler. Böyle bir şeye ihtiyaç duymazlar."

Bunun dünyada misalini bulamadım; bunun için de, tasdik etmedim. Sen bunun misalini bilir misin?

Şöyle dedi:

– Evet bilirim. Yüce Hak, ana karnında çocuğu yarattığı zaman; çocuk dört veya beş aylık olduğunda ona can ihsân eder. Doğup dünyaya çıkıncaya kadar, her ne iştiha ederse; anasında o şeye karşı bir iştah halk eder. Ana onu yediği zaman, karnındaki çocuğa da gıda olur. Onun, çıkarmaya ve istifrağ etmeye de ihtiyacı olmaz.

Bu cevabıma da şöyle dedi:

– Güzel cevap verdin; Peygamberin (s.a.v.) kelâmını ispat eyledin.

Sonra devam etti:

- Senin ilmin mi çoktur; yoksa Ali b. Ebi Talib'in mi?

Onun bu sorusuna şöyle dedim:

- Ey rahip, insaf et; sen bana dört şey sordun. Ben de sana bir şey sorayım; bana cevap ver. Sonra bana ne kadar sual sorarsan sor.

Rahip şöyle dedi:

- Bana ne sormak istersen sor.

Bunun üzerine ben, şöyle sordum:

- Cennetin anahtarı nedir? Bana haber ver.

Bunun üzerine rahip şöyle dedi:

- Hazret-i İsa'ya (a.s.) ve Meryem'e inanmaktır.

Bundan sonra şöyle dedim:

- Hazret-i İsa'yı (a.s.) ve Meryem'i (r.a.) seversen doğru söyle; cennetin anahtarı nedir?

Rahip bu soruma karşı sükût etti; cevap vermedi. Orada bulunan cemaat şöyle dedi:

- Ey rahip, sen buna dört soru sordum; duraklamadan cevap verdi. O sana bir şey sordu; neden sustun, cevap vermedin?

Onların bu sözüne karşı rahip şöyle dedi:

- Cevabı bilirim; ama söylesem hiçbiriniz râzı olmazsınız. Ama buna doğru cevap vermeden başka çare de yoktur. Kendisinde ölüm korkusu olduğu halde:

- Peygamberini seversen kalk.

Diye and verince kalktı. Şu anda o bana, hiçbir korkulu halim olmadığı halde:

- Hazret-i İsa'yı (a.s.) ve Meryem'i seversen doğru söyle; cennetin anahtarı nedir?

Diye sordu. Bu durumda, bana lâzım ve vacib olan odur ki: Tevilli ve yanlış söylemeyeyim; ne olduğunu doğru söyleyeyim. Ancak, o anahtarı doğru söylediğim zaman, hiçbiriniz râzı olmazsınız; kabul etmezsiniz. Belki de, ölümüme kast edip üzerime hücum edersiniz. İşte, bunun için sükût ederim.

Bunun üzerine, orada toplanan cemaat şöyle dedi:

- Biz neden râzı olmayalım. Bizim burada toplanmamızdan gaye; cennete girmenin yolunu öğrenip selâmetle cennete girmektir. Bu durumda, cennetin anahtarı olmayınca, oraya nasıl girilir? Şimdi doğrusunu söyle; açıkla. Ta ki, hepimiz bilelim, onu tahsil edelim; cennete girelim.

Bundan sonra rahip şöyle dedi:

- Cennetin anahtarı, bunun peygamberi olan Muhammed (s.a.v.) Hazretleridir. Çünkü, onun peygamberliğini tasdik etmedikçe cennete girilmez. Tıpkı, anahtar olmayınca bir evden içeri girilemeyeceği gibi..

Rahibin bu doğru cevabı üzerine, orada bulunan cemaat şöyle dedi:

– Ya, demek ki biz boş yere bu zahmetleri çekip perhizler ederiz. Çünkü, Muhammed (s.a.v.) cennetin anahtarı olup onun nübüvvet ve risaletini tasdik ve kabul ile cennete girilir.. Şimdi hepimiz, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetini tasdik ederiz: ŞEHÂDET EDERİZ Kİ, ALLAH'TAN BAŞKA İLÂH YOKTUR; ŞEHÂDET EDERİZ Kİ, MUHAMMED ALLAH'IN KULU VE RESÛLÜ'DÜR.

Böyle dedikten sonra, hepsi iman şerefi ile müşerref oldu.

Bize İslâm dinini verdiği için, imanda başarı ihsân eylediği için Allah'a hamd olsun.

Allahım, son nefesimizi imanla kapa; bize cennete girmeyi nasip eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hürmetine.. Senin rahmetinle.. Yâ Hannan, Yâ Mennan, Yâ Deyyan..

Sonra..

Ulema, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ism-i şerifi ve nam-ı latifi için:

– **MİFTAH'ÜL-CENNET.**

Buyurulduğunda nükte beyân edip dediler ki:

– Miftahda (anahtarda) açtığı kilidin içinde bulunan perdelerine uygun dişler ve gedikler olur. Böylece, o perdelerden o dişler gediklere geçer; kilidi açar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı şeriflerine:

– MİFTAH.

Tâbiri kullanılınca, gedikleri de şunlar olur: Yüce Hakka sağlam itikadı, şer'î amelleri, güzel fiilleri, beğenilen ahlâkı, hoş âdetleri..

Şimdi.. mânâ yukarıda anlatıldığı gibi olunca: Doğruca cennete girmeyi, iki cihan saadetine nâil olmayı, kabrin selâmetini ve oranın cennet bahçelerinden bir bahçe olmasını isteyenler; mahşer günü arşın gölgesinde nebiler, resûller, sıddîklar, şehitler, salihlerle arkadaş olup türlü nimetlere erdikten başka, sıratı kolaylıkla geçmeyi murad edenler Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olmalıdırlar. Meselâ: İtikadda, şer'î amellerde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel âdetlerinde, güzel huylarında..

Bir kimsede, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize itaat ve inkıyad olunca, dişleri kendisine uygun bulunan anahtara benzetilir. Ki o zaman, anlatılan nimetlere vâsıl olur.

Hâsılı: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, her halinde tam uyulursa, karşılıklı uygunluk meydana gelir.

Durumu anlatılana uyan kimsenin azapsız itapsız, meşakkatsiz cennete gireceğine işaret vardır.

Ulemanın dediği buraya kadardı. Allah onlara rahmet eylesin.

* * *

155. İsim: ALEM'ÜL-İMAN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanların kalbinden küfrü ve dalâleti izale edip iman hidâyetine irşad ve sebep olmak babında koca bir dağ gibidir. Cümlesi ondan iman ve tevhid almaktadırlar. Bu mânâ icabı olarak zât-ı şeriflerine:

- ALEM'ÜL-İMAN.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Ayrı bir mânâda:

- ALEM.

Lâfzı, şu demeye gelir.

- Alâmet.. Nişan.

Bu durumu şöyle açmak mümkündür:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tazim, tekrim, mahabbet O'na uyanların kalblerinde iman olduğunu anlatan alâmettir. Bunun için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı şeriflerine:

- ALEM'ÜL-İMAN.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

156. İsim: ALEM'ÜL-YAKİN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Nebiyy-i Muhterem Habib-i Ekrem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz: Yüce Hakk'ın varlığına, birliğine ve zatiye, fiiliye, sübutiye, selbiye sıfatına, iman edilmesi gereken şeylerin hepsinden şekki, şüpheyi, boş hayali, bozuk vehimleri tamamen izale edip yakin halinde tasdik ve kalb itminanına irşad ve delâlet etmekte kuvvetli bir sebeptir. Bu kuvvetinde sabit ve daim olmakta yüce dağa benzetilmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin irşadını alanlar yakin derecesinde iman ve sağlam itikad tahsil ettiklerinden; O'na tâbi olup tam mânâsı ile tazim ve tekrim edenlerin kalblerinde iman ve yakin bulunduğuna alâmet olduğundan zât-ı şeriflerine:

- ALEM'ÜL-YAKİN.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

157. İsim: DELİL'ÜL-HAYRAT (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; şanlı ümmetine hayır ve hasenatta delil olur, onları irşad eder: Bu hayır ve hasenat; itikada, söze ve fiile dair işler olabilir.

Bundan başka; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ümmetine hayır kazandırmada, hayır kazanma yoluna ulaşmayı temin babında çok arzulu olduğundan zât-ı latiflerine:

- DELİL'ÜL-HAYRAT.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

158. İsim: MUSAHHİH'ÜL-HASENAT (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Cümle hasenatın makbul olması için; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamberliğini tasdik, getirdiğini kabul, yolu olan İslâm yoluna girip O'na tâbi olmak şarttır.

Mü'min ve muvahhid olmayı arzu eden kimse; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamberliğini tasdik etmedikçe bu yolda hiçbir hasenesi makbul olmaz; mü'min ve muvahhid de olamaz.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetini İslâm dinine ve doğru yola irşad edip kendisine itaat ve tâbi kılmakla iyilikleri sahih ve makbul ettirici olduğundan; ism-i şerifine, nam-ı pâkine:

- **MUSAHHİH'ÜL-HASENAT.**

Denildi. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

159. MUKİL'ÜL-ASERAT (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim, İKALE babından ism-i faildir:

- Bozup izale eden.

Mânâlarına gelir. Ancak, buradaki mânâsı:

- Affedici..

Demeye gelir.

- ASÜRAT.[1]

Lafzının mânâsı ise:

- Sürçmeler..

Demeye gelir.

Âlemin şerefi, âdemoğullarının efendisi Resûlüllah (s.a.v.) Hazretleri insanların kendisine karşı işledikleri sürçmeleri, hataları, kötülükleri, cinayetleri; dolayısı ile muahezeye ve itaba lâyık oldukları halde hataları af, kötülükleri ve cinayetleri bağışlayıp geçmek daima âdet-i şerifeleri idi. İşte:

- **MUKİL'ÜS-ASERAT**

Denmesinin bir mânâsı budur. Bir başka mânâ ise şöyledir:

Sübhan olan Yüce Hak, ümmetinin günahlarını, ayıplarını, yanlışlarını ve hatalarını onun hürmeti ve şefaatı ile affettiğinden; bütün bu olanlar, onun şefaatı sebebi ile olduğundan ism-i şeriflerine:

- **MUKİL'ÜS-ASERAT.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

1 ASÜRAT: Şerhte bu okunuşta tarif edilmekte ise de, metinde:
- ASERAT.
Olarak gösterilmektedir.

160. İsim: SAFUHÜN AN'İZ-ZELLAT (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu ism-i şerif, bundan önce geçen:

- Mukil'ül-Aserat (Asürat.)

İsminde anlatılan mânâyadır. Ancak, bunun şümulü daha geniştir. O şümullü mânâsı ile şu demeye gelir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kayıtsız olarak, hakkında yaptıkları hatalardan bütünüyle affedip vazgeçer. Bu vasfından dolayı ism-i şerifine:

- SAFUHÜN AN'İZ-ZELLAT.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

161. İsim: SÂHİB'ÜŞ-ŞEFAAT (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- ŞEFAAT.

Lafzının başında geçen (EL) harf-i tarif, Arap dili kaidesine göre: Ahd içindir. Durum böyle olunca;

- ŞEFAAT.

Lafzı ile BÜYÜK ŞEFAAT, murad edilir. İşbu şefaat, ruz-ü cezada; herkesin bir an evvel hesabı görülmesi için Resûlüllah'ın (s.a.v.) yapacağı şefaattir. Bunun geniş mânâsı: SEYYİD ismi (118. isim) anlatılırken geçmiştir.

- ŞEFAAT.

İsminin başında geçen (EL) harf-i tarifin ahd için olduğunu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ŞEFAAT-I KÜBRA rivâyeti teyid ve tekid eder.

Şayet bu isimde geçen (EL) harf-i tarifi Arap dili kaidesince cins için olursa o zaman:

- Cümle şefaat.

Mânâsı çıkar. Meselâ: Büyük şefaatle şefaat edeceği gibi, cennete almak için sayısı belirsiz kimselere şefaat edecektir. Nitekim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir hadis-i şerifinde şöyle buyurdu:

- "Şânı büyük Allah, ümmetimden yetmiş bin kişiyi hesapsız ve azapsız cennete koyacaktır."

Başka bir rivâyette ise.. şöyle buyuruldu:

- "Hesapsız ve azapsız olarak, kendilerine cennet ihsân olunan yetmiş binin her birine yetmiş bin kul, sırf Allahü Teâlâ'nın fazlı ve keremi ile bağışlanır; cennete konur."

Bu arada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şu şefaatlerini de sayabiliriz:

Cehennem azabını hak ettikleri halde; onların cehenneme girmemeleri için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şefaat edecektir.

Cehenneme giren asi mü'min ve mü'minelerin cehennemden çıkmalarına şefaat edecektir.

Bazılarının da, cennat-ı âliyatta derecelerinin yüksek olması için şefaat edecektir.

Bazı taat ehlinin irtikâb ettikleri kusurların affı için şefaat edecektir.

Hesap durağında, hesapların kolay görülmesi için şefaat edecektir.

Ameller tartıldığı zaman, hayır tarafı hafif olanların bu hayır tarafı ağır gelmesi için şefaat edecektir.

Küffardan ebedî cehennemde kalanlardan bazısının azabı hafif olsun, diye şefaat edecektir. Bunun için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin amcası Ebû Leheb'i anlatabiliriz. Meselâ: Pazartesi gecesinde ve gündüzünde onun azabı hafifletilir; iki parmağı arasından soğuk su içer. Buna sebep olan mânâ NUR (53. İsim) ismi anlatılırken, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğum bahsinde geçmiştir. Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin amcası Ebû Talib'in, hafifletilen azabını da sayabiliriz.

Ebû Talib'in hafifletilen azabındaki hikmet şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz sekiz yaşında iken dedesi Abdülmuttalib vefât etti. Vefât edeceği zaman, Kureyş'in ileri gelenlerini, diğer kabilelerin ileri gelenlerini topladı. Riyasetini oğlu Ebû Talib'e bıraktığını vasiyet edip onu veliahd ilân etti. Ebû Talib'e de şöyle dedi:

– Sana Muhammed'i (s.a.v.) emanet ediyorum. Onu bütün çocuklarından daha aziz ve keremli gör. Aslâ hatırını rencide edecek bir işte bulunma. Eğer benim rızâmı istersen, bana yaptığın gibi ona tam mânâsı ile tazimde ve saygıda o.

Bu durumu, tekrar tekrar söyleyip sonra vefât etti.

Vefâtından sonra, vasiyeti gereğince riyaset, oğlu Ebû Talib'e verildi.

Ebû Talib, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin büyük amcası idi. Babası, Abdülmuttalib'in kendisine ettiği vasiyet ve tenbih gereğince; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi yanına aldı. O'na, kendi çocuklarından daha fazla muhabbet gösterdi, tazim ve tekrim üzere oldu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize peygamberlik geldikten sonra, Ebû Talib imana gelmedi, ama taziminde ve tekriminde de kusur etmedi. Bu hususta kendisinden bir şey soranlara: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risalet iddiasında haklı olduğunu, haber verirdi. Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize karşı inatlaşanların eza ve cefa etmelerine müsaade etmezdi. Aksine; onları, bu gibi işlere girişmekten zorla alıkoyardı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bir kötülük etmelerine engel olurdu. Daima Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi himayesine alır; ziyafetine oturturdu.

Ebû Talib vefât edeceği zaman; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; onun yanına varıp saadetle şöyle buyurdu:

– "Ey amcam, imana gel; kendini Allah'ın azabından kurtar."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu teklifine karşılık Ebû Talib şöyle dedi:

– Gözümün nuru Muhammed, söylediğinin hak olduğunu, doğru konuştuğunu bilirim. Lâkin İslâm dinine girip halkı kendime:

– Babasının dinini terk etti.

Dedirtmem.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Ebû Talib'in o sözüne karşılık şöyle buyurdu:

– "Ey amcam, senin bana hizmetin ve iyiliğin pek çoktur. Son pişmanlık fayda vermez. Cehennem ateşine de güç yetmez. Küfür üzere öldükten sonra, kurtulmak çaresi olmaz. Gel, kimse duymadan gizli iman getir. Bunu kimseye haber vermem. Yüce Hakka da niyaz eder; ondan gizli imanının kabulünü dilerim. Yeter ki, sen kendini cehennem ateşinden kurtarasın."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu teklifine de Ebû Talib şöyle dedi:

– Bu halimle öldüğümde cehenneme gireceğim; iman getirdiğimde de halâs olacağım. Ne var ki, cehenneme girerim:

– Babasının dinini terk etmiş.

Dedirtmem.

Ebû Talib'in bu sözüne karşılık, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz tekrar nasihat etmek istediği zaman, Cebrâil geldi; şu âyet-i kerîmeyi bildirdi:

– "Gerçek şu ki, sen sevdiğini hidâyete erdiremezsin; ancak, Allah dilediğine hidâyet nasip eder." (28/56)

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bildi ki: Bu işin çaresi yoktur; vazgeçti. Az sonra, Ebû Talib küfür üzerine vefât etti.

Onun vefâtından sonra, cehennem ateşi ile azab olunacağına çok mahzun oldu. Tekrar Cebrâil geldi. Yüce Hak'tan selâm getirdi ve şöyle dedi:

– Yüce Hakk'ın emri şudur: Habibim mahzun olmasın; küffara şefaat etmeye izin vermem. Ancak ona izin: Mübârek elini Ebû Talib'e değdirip sığasın. Onu cehenneme koyduğum zaman, mübârek ellerinin dokunduğu yerleri cehennem ateşine yaktırmam; başka azaplar da çektirmem. Müteselli olsun.

Cebrâil'in getirdiği bu fermana Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz sevindi. Mübârek elleri ile Ebû Talib'in bütün vücudunu, tâ gözünün içine varıncaya kadar; kulaklarının içini, burun deliklerini, ağzının içini, parmakları ve tırnakları arasını sığadı. Ancak, tabanlarının altını sığamayı unuttu.

Bundan sonra, Cebrâil tekrar geldi ve şöyle dedi:

– Allahü Teâlâ Ebû Talib'i cehenneme koyacaktır. Ama onun vücuduna ateş dokunmaz. Ancak ayağına ateşten nalin giydirilir. O nalinin tasması ateşten olduğu halde ayağının üst kısmını yakmaz. Çünkü mübârek eliniz onu sığadı. Tabanın altında tesir edip, tâ, başının içindeki beynini kaynatır. Çünkü onun tabanının

altını sığamayı unuttunuz. Şu anda, cehennem azabı görenler arasında ondan daha hafif azaplısı yoktur.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, müşriklerin ve küffarın küçük çocuklarının azap olunmamasına şefaat edecektir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendi ehl-i beytinden hiç kimsenin cehennem ateşine girmemesi için şefaat edecektir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, araf ehlinin cennete girmesine şefaat edecektir. Araf ehli şöyle anlatıldı:

- Araf, cennetle cehennem arası bir yerdir. Hayrı ve şerri eşit olanlar burada dururlar. Burada durdukları için, kendilerine:

- Araf ehli.

Tâbir edildi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatı ile, üstte anlatıldığı gibi, bunların sonu cennet olur.

Buraya kadar anlatılanların tümü, âhirette kıyâmet günü olacaktır. Dünya âleminde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatına gelince, şöyle anlatabiliriz:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kıyâmet kopuncaya kadar gelecek ümmetlerinin hayırlı amellerinin kabul olunmasına, günahlarının affolunup bağışlanmasına şefaatçıdır. Bu mânâ üzerine aşağıda anlatılacak rivâyet gelmiştir:

Her pazartesi ve perşembe günü, Kiramen Kâtibin (insanın hayrını ve şerrini yazan) melekleri Ravza-i Mutahhara'ya varıp ümmetinin gece gündüz ettiği amelleri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hayır veya şer arz ederler. Mü'minlere, merhameti ve şefkati çok olan âlicenap Peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetinin yaptığı hayırların Yüce Hak katında makbul olmasını; lütuf, kerem ile bol ecir verilmesini, günahlarının affedilip bağışlanmasını dileyip şefaat eder.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ölenlerin kabir azabından necat bulup cennet bahçelerine girmeleri için şefaat edecektir. Bu mânâda şöyle anlatıldı:

- İnsanın iki kaşının arasında bir melek tâyin olunmuştur. Daima orada oturup gözetir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat getirildiği zaman, onu tebliğ eder. O salâvat okuyan kimse, vefât ettikten sonra melek gider; neler olduğunu Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize haber verir. Başına gelenleri bir bir anlatır. Şayet, azablık bir durumu olanlar varsa.. onlara şefaat eder. Bu mânâda şöyle hikâye edildi:

- Süfyan-ı Sevrî hacca gitmişti. Tavafını yaparken, önünde duran taze bir genç vardı. O genç, Hacer-i Esved'e el sürdüğü zaman salâvat-ı şerife okuyor; Rahmet oluğu'nun altına vardığı zaman salâvat-ı şerife okuyor; Rükn-ü Yemanî'ye vardığı zaman salâvat-ı şerife okuyor; Makam-ı İbrâhim'e vardığı zaman yine salâvat-ı şerife okuyordu. O genç her yerde salâvat-ı şerife ile meşgul

oluyordu. Duâların makbul olduğu yerlerde dahi salâvat-ı şerife ile meşgul oluyor; başka duâları okumuyordu. Onun bu halini gören Süfyan-ı Sevrî (rh.) o gence şöyle dedi:

– Bu makamların her birine has okunacak duâlar vardır. Halbuki sen, o duâları okumuyor; hep salâvat-ı şerife ile meşgul oluyorsun. Her zaman, bu Beyt-i Mükerreme'ye gelinip bu makamlar ziyaret edilmez. Şayet o duâları bimiyor isen, delilden öğren. Hacetleri bitiren Yüce Hak'tan dile; rahmet ve mağfiret talep et.

Süfyan-ı Sevrî (rh.) diyor ki:

– O gence, yukarıda geçen sözümü söyleyince bana şöyle dedi:

– Kerem buyurun; beni kendi halime bırakın. Benim salâvat-ı şerifelerle meşgul olmamın hikmeti ve sebebi vardır. Başka bir yerde sizi görürsem anlatırım.

Hac işi tamam olup, döndükleri zaman; yolda bir yerde Süfyan-ı Sevrî (rh.) o gençle karşılaşır. Daima salâvat-ı şerifeleri okumasının hikmetini ve sebebini sorar. O genç de şöyle anlatır:

– Babamla hacca gelirken; babam çölde hastalandı; vefât etti. Yüzü simsiyah zenci yüzü gibi oldu. Bana tam bir hüzün ve şaşkınlık geldi. Çünkü, babamı kendime yıkamak istesem yıkayamam. Bir başkasına yıkattırsam, vücuda beyaz başı siyah olduğunu saklamaz; belki de yakınlarına haber verir. Bu durum, cümle hacıların malumu olunca, aralarında rüsvay olurum. Yıkamadan defnetsem, babalık hakkını yerine getirmemiş olurum. Kendi kendime:

– Acaba, ne edip ne eylesem?

Diyerek, şaşkın bir halde ağlayaraktan uyumuşum. Dört tane siyah koca yılanın babamın dört yanından kendisine hücumla yaklaştıklarını gördüm. Bir de şunu gördüm: Olduğumuz çadırın kapısı açıldı. İçeriye yüzü güneşten parlak nurlu; kokusu miskten daha güzel kokulu keremli bir erkek tebessüm ederek girdi. O içeri girince, anlattığım yılanlar geri çekilip kayboldular. O keremli zât, gitti; babamın yüzündeki örtüyü açtı. Mübârek elleri ile babamın başını ve yüzünü sığadı; yine örtüyü örttü. Sonra bana gelip:

– Neden ağlarsın oğul?

Diye sordu; şöyle dedim:

– Babamın yüzü karardı; dört kara yılan da ona hücum eder. Bunun için ağlıyorum.

– Ben, babanı o yılanların azabından ve yüz karalığından kurtardım.

– Acaba, siz kimsiniz?

Dedim; bana şöyle anlattı:

– Âhir zaman peygamberi Muhammed'im. Baban yalan söylemeye ve bazı kötü amelleri işlemeye müptelâ idi. Bana da, gece gündüz salât ve selâm okumakla bağlı idi. Vefât edince, sübhan olan Yüce Hak, yalan söylediği için babanın

yüzünü kara etti. İrtikâp ettiği fesatlardan ötürü de, yılanları onun azâbına musallat etti. Salâvata müekkel olan melek bana geldi; babanın vefâtını haber verdi. Azaba düşmüş olduğunu anlattı; ona şefaat ettim. Allah'ı izni ile, uğradığı azabtan kurtardım. Şimdi.. oğul, sen de benim şefaatımı istersen, daima salât ü selâmla meşgul ol.

Bundan sonra uyandım. Gördüm ki: Çadırın içi, güneş varmış gibi ruşen ve aydınlık dolu.. Güzel kokularla kokulanmış. Babamın yüzünü açınca gördüm ki, sütten beyaz olmuş. Yüzünde nur parlıyor. İşte, o zamandan beri her an ve her yerde salâvat-ı şerifeye devam ediyorum; hep onunla meşgulüm.

Anlatılan bu hikâyeden de anlaşılıyor ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatına tâlip olanlar, çok çok salâvat-ı şerife okumalıdırlar.

Hâsılı: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şefaat çeşitlerinin her biri ile şefaat edecektir. Ayrıca, yaptığı şefaatleri de makbul olduğundan ism-i pâklerine:

- SAHİB'ÜS-ŞEFAAT.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

162. İsim: SÂHİB'ÜL-MAKAM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Nebilerin sultanı, safi kulların dayanağı, müttakilerin uyduğu, Allah'ın habibi, mahşer gününün şefaatçısı..

Yukarıda anlatılan vasıflarla Hazret-i Muhammed Mustafa'yı anlatıyorum. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. En faziletli salât ve en kemâlli selâmla..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünyada ve âhirette yüce makam sahibidir.

Dünyada, minberin ve mihrabın, hitab-ı müstetabın sahibidir. Kaza fasılının, hükmün ve hükûmetin, adlin ve adaletin sahibidir.

Âhirette ise.. evvellere ve âhirlere, bir an evvel kaza faslının başlaması ve sona ermesi için şefaat edecektir. Bu mânâda, bütün mahşer halkı kendisine övgüler, senâlar sunacaktır.

İşte.. anlatılan mânâlar icabı olarak; makam-ı mahmud, havz-u mevrud sahibi olduğundan ism-i latiflerine:

- SAHİB'ÜL-MAKAM.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

163. İsim: SÂHİB'ÜL-KADEM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz her kemâlde, her iyi işte, her güzel haslette cümleyi geçip ileri adım atmıştır. Anlatılan iyi hallerin tümünde devamlı ve yerli

olmuştur. Hak katında doğru adım atanların en keremlisi olduğundan, mübârek isimlerine:

- SAHİB'ÜL-KADEM.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu isim üzerine bir başka mânâ da şöyle anlatılır:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ayaklarını bir katı taşa bastığı zaman, ayağının altında kalan taş yumuşardı. Mübârek ayaklarını o taşa basıp kaldırdığı zaman, ayaklarının izi o taşta kalırdı. Bu mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif isimlerine:

- SAHİB'ÜL-KADEM.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

164. İsim: MAHSUSUN BİL-İZZİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Hazret-i Fahr-i âlem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; daima, kesintisiz izzette kemâl üzere idi. İzzetin son derecesine ve hakikatına erişmek, çok üstün bir mertebeye ulaşmak ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hastı. Bu makamda hiçbir kimse, kendisine benzemezdi. İşbu makamda tek olduğu için, mübârek ismine:

- MAHSUSUN BİL-İZZİ.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

165. İsim: MAHSUSUN BİL-MECDİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Efendiler efendisi saadetler kaynağı yüksek derecelerin sahibi Hazret-i Muhammed (s.a.v.) Efendimiz; nimeti her şeye şâmil kendisinde başka ilâh olmayan Yüce Hak katında bir değer, efendilik, rif'at ve saadet kazanıp yüce şâna, üstün derecelere ermiştir. O kadar ki, hiçbir kimse onun benzeri olamaz.

İşte.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, anlatıldığı mânâda üstün rütbeye nâil olup erdiğinden ism-i şeriflerine:

- MAHSUSUN BİL-MECDİ.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

166. İsim: MAHSUSUN BİŞ-ŞEREF (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz zâtî bir şerefe ermiştir. Dünyada ve âhirette yüce şânı, üstün bir yere çıkmıştır. Kıymet bulup makam

kazanmada herkesten ayrı bir yeri vardır. Hiçbir kimse, anlatılan rütbelerde kendisine denk ve yakın olamaz. Bu ŞEREF makamında tektir.

Yukarıda anlatılan mânâdan başka, büyüklük, şeref ve güzel huylara nâil olmak ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile olduğundan ism-i şeriflerine:

- MAHSUSUN BİŞ-ŞEREF.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

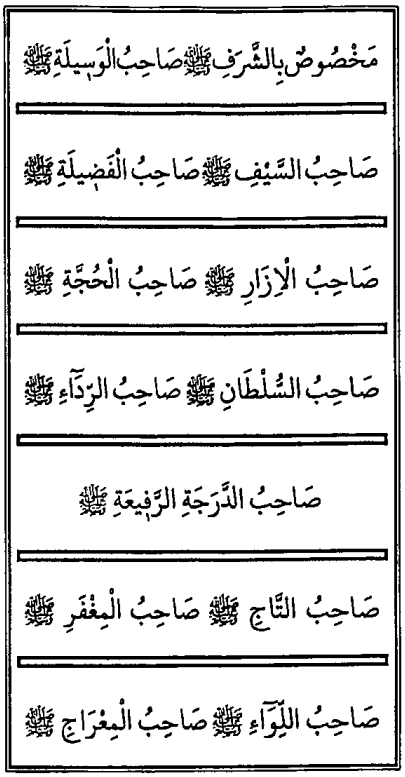
167. İsim: SAHİB'ÜL-VESİLE (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Mevcudatın şereflisi, mahlukatın ve keremlisi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verilen cennet derecelerinin en yücesi, en şereflisi en yükseği makama:

- VESİLE.

Derler. Bunun üstün cennet derecesi yoktur.

166. **Mahsusun bişşerefi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

167. **Sâhibülvesileti** sallallâhü aleyhi ve sellem.

168. **Sâhibüsseyfi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

169. **Sâhibülfazileti** sallallâhü aleyhi ve sellem.

170. **Sâhibülizari** sallallâhü aleyhi ve sellem.

171. **Sâhibülhücceti** sallallâhü aleyhi ve sellem.

172. **Sâhibüssultani** sallallâhü aleyhi ve sellem.

173. **Sâhibürridai** sallallâhü aleyhi ve sellem.

174. **Sâhibüddderecetirrefiati** sallallâhü aleyhi ve sellem.

175. **Sâhib'üt-Tac.** sallallâhü aleyhi ve sellem.

176. **Sâhibülmiğferi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

177. **Sâhibüllivâi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

178. **Sâhibülmiraci** sallallâhü aleyhi ve sellem.

* * *

166. **Mahsusun Biş-Şeref.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

167. **Sâhib'ül-Vesile.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

168. **Sâhib'üs-Seyf.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

169. **Sâhib'ül-Fazilet.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

170. **Sâhib'ül-İzar.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

171. **Sâhib'ül-Hüccet.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

172. **Sâhib'üs-Sultan.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

173. **Sâhib'ür-Rida.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

174. **Sâhib'üd-Derecet'ir-Refia.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

175. **Sâhib'üt-Tac.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

176. **Sâhib'ül-Miğfer.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

177. **Sâhib'ül-Livâ.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

178. **Sâhib'ül-Mirac.** Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 305. Sayfada)

Bunun tavanı, Rahmân Allah'ın arşıdır. İşbu makam, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin makamıdır. Bu makama ermekle cümle yaratılmışlardan ayrı bir üstünlük kazanır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bu ismin verilmesinde bir başka mânâ da şudur:

Cennet ehline verilen sayısız nimetler, ancak o Habib-i Ekrem (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile verildiğinden; ism-i saadetlerine:

- SÂHİB'ÜL-VESİLE.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

168. İsim: SÂHİB'ÜS-SEYF (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Fahr-i Âlem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; insanların tümünü, mahlukatın hepsini imana dâvet için gönderilen Resûl olduğu için; hepsini imana dâvet ve tevhide irşad eylemiştir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu dâvetini kabul etmeyen kâfirleri ve inatlarında ısrar eden azgınları cebren ve kahren dâvet etmiştir. Yine de kabul etmeyip inatlarında ısrar edenlerin üzerine; kendisine iman eden mü'min ve muvahhidlerle birlikte gidip muharebe, mücahede ve mukatele etmiştir. Onların kılıç çekme heveslerini kırmış; diyarlarından ihraç etmiştir. Mallarını ve azıklarını ganimet edip evlâd ü ayallerini esir etmeye memur olmuştur.

Bundan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti dahi; din düşmanları ile, kılıç ve sair harb âletleri ile harb etmek emrini almıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden evvel bir peygamber ve ümmeti kılıçla kıtal emri almamıştır. Kılıçla kıtal emri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsustur.

Sonra.. muharebe ve mukatele tâ, kıyâmete kadar Muhammed ümmeti arasında sabit ve kaim olacağından ism-i şeriflerine:

- SÂHİB'ÜS-SEYF.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

169. İsim: SÂHİB'ÜL-FAZİLET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Peygamberlerin sultanı, doğru yolu tutan zâtların dayanağı, mevcudatın şereflisi, yaratılmışların en faziletlisi, bütün kemâlleri özünde toplayan, faziletli işleri yapmakta ve faziletli huylara sahip olmakta son gayeye ulaşıp eren Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz faziletlerin tümünü zât ve sıfat olarak özünde toplayıp bu yolda daim ve sabit olduğundan ism-i şerifine:

- SÂHİB'ÜL-FAZİLET.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk nefisleri, kereme nâil zâtları insanlığa tüm kemâlâtı ekmel biçiminde tamam etmiştir. Bütün güzel huyları ve beğenilen vasıfları varlığında toplanmıştır. Bu iyi işleri için örnek olarak şunları sayabiliriz: İlim, hilim, hayâ, zekâ, fetanet, şecaat, kerem, seha, cud, ata, akıl, hüsün,

sem' (bilgi, yumuşak huy, utanmak, zekâ, anlayış, kavramak, cesaret, ikram etmek, istemeden vermek, isteyene bol vermek, iyilik etmek, akıl sahibi olmak, güzel olmak, söz dinletmek) ve bunlara benzer güzel sıfatların hepsini ekmel yönüyle özünde toplamıştır.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, anlatılan sıfatlarla sıfatlanan kimselerin en kâmil bir ferdi olduğundan ism-i şerifine, pâk zâtına:

- SÂHİB'ÜL-FAZİLET.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilmi babında bir misal verelim; ilmi o kadar çoktur ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilmi derya gibidir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu deniz derya misali ilmi karşısında, sair bilginlerin ilmi bir araya gelse, bir avuç su kadar olur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu ilim misalinde olduğu gibi sair faziletlerde dahi ekmel bir ferttir. Bundan ötürü:

- SÂHİB'ÜL-FAZİLET.

İsmi verildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

170. İsim: SÂHİB'ÜL-İZAR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- İZAR.

Lafzı, belden aşağı tutulan örtüye söylenen bir tâbirdir. Meselâ: Peştimal.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve ümmeti, semavî kitaplarda:

- Peştimal tutucular..

Diye övülmüştür.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz izarla gezmiştir. Âhirete de izarla teşrif buyurmuşlardır. Bunun için, latif isimlerine:

- SÂHİB'ÜL-İZAR.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

171. İsim: SÂHİB'ÜL-HÜCCET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risâletinin sadakatına delâlet eden mucizeleri, hüccet ve bürhanları çok; gayet kuvvetli olup kesinlikle nübüvvet ve risâletinde şüphe bırakmadığından ism-i şerifine:

- SÂHİB'ÜL-HÜCCET.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin İRSAHAT[1] ve mucizelerini, hüccetlerini ve bürhanlarını sıralamak mümkün değildir. Onları sayıp sıraya koymak beşer takatının dışındadır. Tek yoldan, onların hepsini beyân etmek mümkün değildir.

Ulemadan bazıları:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en büyük mucizesi Kur'ân-ı Azimüşşan'dır.

Deyip, bundan başka iki bin; bazıları da üç bin mucize bulup beyân ettiler.

Bazıları da, şöyle dedi:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en büyük mucizesi olan Kur'ân-ı Kerîm'de; nübüvvet ve risâletine delâlet eden mucize tahminen altmış bine varır.

Bu isim üzerine şu da bir başka mânâdır:

Diğer peygamberlerin mucizeleri yaşadıkları zamanda olmuş; sonra kesilmiştir. Ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bazı mucizeleri, bilhassa Kur'ân-ı Azimüşşan ile olan mucizeleri tâ, kıyâmete kadar kalacaktır. Bunun için, pâk isimlerine:

- SÂHİB'ÜL-HÜCCET.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

172. İsim: SÂHİB'ÜS-SULTAN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu ism-i şerif ile Şa'ya (a.s.) peygamberin kitabında ve geçmişti gelen bazı kitaplarda anlatılmıştır.

Nebiyy-i Azam (S:A.) Efendimiz: Cümle düşmanlarının üzerine yürümeye ve onları kahra kadir olduğundan; cümle mücadele ve muaraza edenlerin her birini, hüccetler, bürhanlar ve deliller getirerek susturduğundan; cümle insanlara üstün, emrini onlarda yerine getiren, cümle ilâhî emirleri ve şer'î ahkâmı icra ettiğinden ism-i şeriflerine:

- SÂHİB'ÜS-SULTAN.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

173. İsim: SÂHİB'ÜR-RİDA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

İzar ve rida, çoğunlukla Arap taifesinin libaslarıdır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, latif bedenlerine rida giyip örtündüğünden; ism-i şeriflerine:

- SÂHİB'ÜR-RİDA.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

174. SÂHİB'ÜD-DERECET'İR-REFİA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

1 İRHASAT: Risâlet verilmeden evvel, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden zuhur eden harika hallerdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz: Allah katında büyük makam, yüce mertebe, üstün derece sahiplerinin cümlesinin makam, mertebe ve derecelerinden çok ileride olduğundan, mekânında ziyade tevakkuf, rif'at ve yüce şân sahibi olduğundan ism-i şeriflerine:

- SÂHİB'ÜD-DERECET'İR-REFİA.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

175. İsim: SÂHİB'ÜT-TAC (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Amame, (sarık) Arap taifesinin tacıdır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de daima mübârek başlarına amame sardığından ism-i saadetlerine:

- SÂHİB'ÜT-TAC.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

Bu isim:

- SÂHİB'ÜL-AMAME.

Mânâsındadır. Ancak, tac padişahların alâmeti sayılır. Bu mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- SÂHİB'ÜT-TAC.

Denildi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, hasep ve neseb itibarı ile Arap kavminin şereflisi olduğundan kinâye bu isim verildi.

Bir haberde şöyle anlatıldı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden başka hiçbir peygamber amame sarmamıştır.

Durum böyle olunca; amame Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hususiyetleri arasında sayılır.

Bir başka mânâ:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bütün nebilerin ve resûllerin en faziletlisi ve sultanı olduğundan, kinâye yoluyla ism-i latiflerine:

- SÂHİB'ÜT-TAC.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

176. İsim: SÂHİB'ÜL-MİĞFER (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- MİĞFER.

Tâbiri zırhın başa uygun olarak yapılan halkalara verilen bir isimdir. Bazılarına göre, **MİĞFER**'in mânâsı şudur:

- Demirden takke gibi yapılır; zırh zımnında başa giyilir. Tas gibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, kıtal zamanı zırh giyip başına da anlatılan miğferi koyduğundan ism-i latiflerine:

- SÂHİB'ÜL-MİĞFER.

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

Bir başka mânâda:

- **MİĞFER.**

Tac mânâsınadır; padişahların özellikleri arasında sayılır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gaybde ve şehâdette, mülkte ve melekûtta tasarruf sahibi olduğundan; kıyâmet günü arasat durağında kendisine hamd sancağı ihsân olunup mübârek başına da nurdan tac giydirildiğinden, ayrıca o günün sultanı ve büyük padişahı olarak, Âdem ve cümle nebiler ve resûller Efendimizin sancağı altında toplandığından ism-i şeriflerine:

- **SÂHİB'ÜL-MİĞFER.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

177. İsim: SÂHİB'ÜL-LİVÂ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Nebilerin sultanı, doğru yoldaki zâtların önderi, kıyâmet gününün şefaatçısı Hazret-i Muhammed Mustafa (O'nu bol bol salâvat, en temiz selâm, en güzel saygı..) dünya âleminde muharebe ve mukatele esnasında çekilen sancak ve bayrak sahibidir. Ayrıca, kıyâmet günü, Liva-i Hamd (övgü sancağı) sahibi olduğundan pâk isimlerine:

- **SÂHİB'ÜL-LİVÂ.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

* * *

178. İsim: SÂHİB'ÜL-MİRAC (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- **MİRAC.**

Lafzı şu mânâyadır. Yukarı çıkılacak âlet.. Meselâ: Merdiven. (Zamanımıza göre daha uygun örneği: Asansör veya füze.)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz pâk vücudları ile, cevherden merdiven ile diri olarak Kuds-ü Mübârekten semaya uruc etmiştir. Böyle mânâya sahip olmak; nebiler ve resûller arasında ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsustur. Bundandır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ism-i pâklerine:

- **SÂHİB'ÜL-MİRAC.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nâil olduğu MİRAC şerefinin toplu beyânı aşağıda anlatılacaktır.

Şöyle ki:

Sultan-ı enbiya ve Resûl-ü Kibriya (salâvatın en faziletlisi saygıların en tamı O'nu..) kırk yaşında iken; âlemlere rahmet olarak nübüvvet ve risâletle bütün insanlara Resûl peygamber gönderildi. Risâletini onlara tebliğ edip imana dâvet etmeye başladı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Risâletle gelişinin on ikinci senesi receb ayının yirmi altıncı günü idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o gün, tek başına Beyt-i Mükerreme'ye gitti; bir direğin önüne oturdu. Yüce Hakka zikir ve fikir ibâdeti ile meşgul olmaya başladı.

Bu sırada, Ebû Cehil de; yardımcıları ve uyanları ile görüşmek için geldi. Gördü ki: Hazret-i Muhammed (s.a.v.) yalnız oturmuş; Mevlâsına ibâdetle meşgul.. Yanında ashab-ı kiramdan da kimse yok. Onu böyle görünce; içinden:

- O'nu eza cefa edeyim.

Diyerek yanına geldi ve şöyle dedi:

- Yâ Muhammed, sen peygamber misin?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Ebû Cehil'in bu sözüne karşılık:

- Evet peygamberim.

Buyurdu. Ebû Cehil şöyle devam etti:

- Böyle yalnız peygamber mi olur? Hani yardımcıların? Hani hizmetçilerin? Eğer peygamberlik gelmesi gerekseydi, bana gelirdi. Bak, benim şu kadar uyanlarım, hizmetçilerim var.

Böyle dedikten sonra, böbürlenerek yürüdü; gitti.

Ebû Cehil'in ardından, onun yandaşlarından biri daha uyanları ve yardımcıları ile geldi. Bu da, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi yalnız görünce eza ve cefa kasdı ile yanına geldi; Ebû Cehil'in dediği gibi dedi. Sonra gitti. Onun yanına oturdu.

Bundan sonra, Kureyş'in ileri gelenlerinden tam yedi kişi art arda geldi. Hepsi de, avenesi ve uyanları ile geldi; sanki daha önceden söz birliği etmiş gibi, tek tek Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize Ebû Cehil'in dediği gibi söyledi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların bu yaptıklarına çok mahzun oldu. Sonra şöyle dedi:

- On iki yıldır; ben bunları hak dine ve Yüce Hakkı tevhide dâvet ederim. Halbuki bunlar, Hakkı kabul etmek şöyle dursun; henüz:

- Resûl.

Kime derler? Bunu dahi anlamamışlar. Resûle hizmetçi ve avene ne lâzım? Ancak resûle lâzım olan ilâhî vahyi ve sübhan Allah'ın emrini tebliğ etmektir.

Ve.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gamlandı.

O gece receb-i şerifin yirmi yedinci pazartesi gecesi idi. Ümmühanî'nin evine geldi.

Ümmühanî Ebû Talib'in kızı, Hz. Ali'nin (r.a.) kız kardeşi idi.

Ümmühanî, babası Ebû Talib'in evinde kalıyordu. Bu ev, Safa ile Merve arası bir yerde idi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, oraya gittiği zaman; Ümmühanî (r.a.) kendisini hüzünlü ve gamlı buldu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden hüznünün ve gamının sebebini sordu; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de işin aslını haber verdi.

Ümmühanî, akıllı ve tedbirli bir hanımdı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi teselli etti ve şöyle dedi:

– Onlar sizin risaletinizi, Hak peygamber olduğunuzu, size avene ve hizmetçi gerekmediğini şeksiz bilirler. Ne var ki onlar, çok inatçı hasetçi, hırçın olduklarından sırf sizi üzmek, eza cefa kasdı ile öyle demişlerdir.

Bu sözler, bir bakıma Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi teselli içindi; fakat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hüznü yine de kaldı.

Anlatıldığı gibi, gamlı ve hüzünlü olarak; Ümmühanî'nin evinde, yatsıdan sonra, uyur uyanık bir halde yattı.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi cümle mahluktan evvel yaratan; kalblerin sevgilisi, türlü türlü kerâmet, çeşitli nimetler ile cümle insanlara resûl olarak gönderen; cümle kemalâtı ile başta görünen; mürebbisi olan şânı yüce nimetleri her yana yaygın, kendisinden başka ilâh olmayan Âlemlerin Rabbı, azamet ve celâli ile Cebrâil'e hitaben şöyle buyurdu:

– Gerçekten benim sevgilim, cümle mahluk arasından seçip çıkardığım, cümle yaratılmışların hayırlısı Resûlüm: Ümmühanî'nin evinde küffarın ezasından mahzun ve gamlı yatmaktadır. Senin taat ve ibâdetin habibimi dâvet olsun. O süslü kanatlarını yeniden cennet cevherleri ile süsle; onun hizmeti ile şerefyab ol.

Mikâil'e söyle: Bu gece erzakı tartmayı bıraksın.

İsrâfil'e söyle: Sûru bir saat kadar bıraksın.

Azrâil'e söyle: Bu gece can almaktan el çeksin.

Nur ve ziya meleklerine emir ver: Semaları nurla doldursunlar.

Rıdvan'a söyle: Cenneti süslesin.

Mâlik'e tenbih et: Cehennem tabakalarını kapasın; zebaniler hareket etmesinler.

Huriler bezenip ellerine cevher saçan tabakları alsınlar. Cennet köşklerini saf saf dizsinler.

Arş hamiline söyle: Mukaddes libası atlas felekine giydirsin.

Ve.. sizler, her biriniz yanınıza yetmiş bin melek alın.

Ve.. sen cennete git; bir burak seçip al.

Yeryüzüne in; kabirlerden azabı kaldır. Bundan sonra, habibime git. O: Müşriklerin ezasından dolayı gamlı ve mahzun olarak Ümmühanî'nin evinde yatıyor. O habibimi rıfk ile, büyük bir keremle kaldır; anlat: Bu gece kendisinin yüce

kadrini, izzet ve rif'atını cümleden ziyade yakınlığını kendisine bildirecek gecedir. Onu dâvet eyle.

Sonra..

Cebrâil (a.s.) cennete gitti. Gördü ki: Orada kırk bin burak gezmektedir. Her birinin alnında Muhammed ism-i şerifi yazılmış. Aralarında bir burak vardı; mahzundu. Başını aşağı eğmiş; gözyaşları sel gibi akıyordu. Hem de hiç durmadan.

Cebrâil o mahzun bürakın yanına vardı. Hüznünün ve ağlamasının sebebini ona sordu. Bürak şöyle anlattı:

- Cennette gezerken, aniden kulağıma:

- Yâ Muhammed.

Diye bir ses geldi. İşittiğim anda o ismin sahibine aşık oldum. Onun firak ateşi ile cemâlinin visali ümidi ile kırk bin yıldan beri böyle hüzün, ağlamak ve visal arzusu ile mahzun olup ağlarım.

Cebrâil (a.s.) o Bürak'ın haline merhamet etti; şöyle dedi:

- Senin maşukun olan Hazret-i Muhammed bu gece miraca dâvet olundu. Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya bürakla gelecektir. Seni götüreyim, muradına er.

Bundan sonra o Bürak'a nurdan eğer vurdu; zebercedden gem vurdu. Bundan sonra, iki cihanın sultanı insin ve cinnin Resûlü (s.a.v.) Efendimizin halvet saraylarına geldi.

Sonra..

Hadis çıkaran imamlar altı hadis kitabı içinde çeşitli yollardan; mirac hadisini yirmi kadar ashab-ı kiramdan alıp rivâyet ettiler. Bu ashab-ı kiram dahi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden dinleyip anlatmışlardır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; nebilerin sultanı, doğru yolu tutan zâtların baştacı Ahmed Hamid Mahmud Muhammed'dir. Allahü Teâlâ O'nu salât ve selâm eylesin.

Bu sahabenin dili ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu anlatıldı:

- "Ümmühanî'nin evinde idim. Orada uykuya dalmıştım. Gözlerim uyuyordu; ama kalbim uyanıktı.

Bu sırada, Cebrâil'in sesi kulağıma geldi; uykudan kalktım, oturdum.

Gördüm ki: Cebrâil karşımda duruyor. Bana şöyle dedi:

- Yüce Hak senâ selâmeti; seni dâvet etti. Seni ben taşıyacağım. Allahü Teâlâ istedi ki: Sana türlü keremlerle ikram eyleye. Senden evvel gelenler ve senden sonra gelecek olanlar bu türlü kereme nâil olmadılar ve olmayacaklardır.

Kalktım. Abdest almak istediğim zaman; abdestim için Kevser nehrinden su gelmesi emri verildi. Ben abdeste hazırlanırken, daha abdest azamı açmadan rıdvan, Kevser suyu dolu yakuttan iki ibrik getirdi.

Bir de yeşil zümrütten leğen getirdi. Bu leğen dört köşe idi. Her köşesine bir cevher konmuştu. O cevherlerin nuru semaya güneş gibi aydınlık veriyordu.

Bundan sonra yıkandım; sırtıma nurdan bir hulle giydirdiler. Başıma da nurdan bir kavuk koydular.

Bu kavuğun hikâyesi şöyleydi: Âdem yaratılmadan sekiz bin sene evvel, Rıdvan onu benim adıma sarmıştı. Sarıldığı vakitten bu yana kırk bin melek o kavuğun çevresinde tazimle durup tesbih ve tehlille meşgul oluyorlardı. Her tesbihin sonunda bana salâvat-ı şerife okuyorlardı. O kavuğun kırk bin gözü vardı. Her gözünde de dört satır yazı vardı.

BİRİNCİ SATIRDA: Muhammed Allah'ın Resûlüdür.

İKİNCİ SATIRDA: Muhammed Allah'ın Nebisidir.

ÜÇÜNCÜ SATIRDA: Muhammed Allah'ın Habibidir.

DÖRDÜNCÜ SATIRDA: Muhammed Allah'ın Halilidir.

Bundan sonra Cebrâil arkama nurdan bir bürde (pelerin gibi) koydu. Belime de kızıl yakuttan bir kemer kuşattı. Elime de yeşil zümrütten bir kamçı verdi. Bu kamçı, dört yüz inci ile süslenmişti. Her incisinin sabah yaldızı gibi parlaklığı vardı. Ayaklarıma da, yeşil zümrütten bir çift papuç giydirdi. Daha sonra, elimden tutup Beyt-i Haram'a götürdü."

Bir başka rivâyette, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bundan sonrasını şöyle anlatmıştır:

– "Zemzem kuyusundan abdest aldım. Beyt-i Mükerreme'yi yedi kere tavaf ettim. Makam-ı İbrâhim'de iki rekât namaz kıldım. Hatim'e geldim; dinlenmek için bir miktar oturdum. Bu oturduğum yerde, Cebrâil göğsümü yardı. İçi hikmet ve marifet dolu teşk getirdi. Mikâil üç leğen zemzem suyu getirdi. Barsaklarımı ve göğsümü yıkadılar. Bundan sonra kalbimi yarıp içindeki siyah pıhtı kanı attı ve şöyle dedi:

– Bu kan, heybetli bir şey görünce korkmaya sebeptir. Onu çıkardım. Siz bu gece semalarda, sidre, kürsî ve arşta çok acaip işler ve ulu melekler göreceksiniz. Bu kandan sizi temize çıkardım ki, onlardan her birini gereği gibi temaşa edip dilediğiniz gibi konuşmaktan korkmayasınız.

O teşk içinde bulunan hikmeti ve marifeti doldurup kalbimi yerine koydular. Sığadıkları zaman, göğsüm bitişti; yarası kalmadı.

Bundan sonra Cebrâil elimden tuttu; beni Mekke'nin dışında bir yere götürdü. Gördüm ki: Mikâil, İsrâfil ve Azrâil de oradalar. Her birinin yanında yetmiş bin melek saf olmuş duruyor. Beni gördükleri zaman, tam mânâsı ile tazim ve saygı duruşuna geçtiler. Ben de onlara selâm verdim. Selâmım üzerine, Yüce Hakk'ın sonsuz nimeti ile müjdelediler.

Bundan sonra, Cebrâil bana şöyle dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü, size cennetten Bürak getirdim. Binin; mele-i alâ teşrifinizi bekler.

Bakınca Bürak'ı gördüm. Güneş gibi aydınlığı vardı. Yıldırım hızı ile yürüyordu. Ayağını yerden kaldırdığı zaman, gözünün iliştiği yere basıyordu. Ayrıca, o Bürak'ın yanında iki kanadı vardı; dilediği zaman, onlar vasıtası ile havada uçuyordu."

Âlimler Bürak'ı şöyle anlattılar:

– Cüssesi katırdan küçük; merkepten büyük. Anlaşılır biçimde, fasih Arapça konuşur. Yüce Hak, onun her azâsını bir başka cevherden yaratmıştır. Tırnakları mercandan, ayakları altındandı. Göğsü kırmızı yakuttan, sırtı inciden. İki yanında kırmızı yakuttan kanatları var. Kuyruğu deve kuyruğuna benzer. Başka rivâyette: Tavuskuşu kuyruğuna benzer. Son derece süslü idi. Yelesi at yelesine, ayakları da deve ayağına benzerdi. Üzerinde cennet eğeri vardı. Üzengileri kırmızı yakuttan ve cevherdendi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

– "Bundan sonra, Cebrâil Bürak'ın üzengisini tutup bana:

– Bin.

Dedi. Binmek istediğim zaman, Bürak serkeşlik etti. Bunun üzerine Cebrâil ona hitaben şöyle dedi:

– Ey Bürak, utanmaz mısın? Nasıl böyle şaşırtıcı küstahlık edersin? Şanı yüce nimeti her şeye şamil kendisinden başka ilâh olmayan Allah hakkı için, sana bundan daha faziletli ve bundan daha aziz kimse binemez.

Cebrail'in bu sözü üzerine, Bürak çok utandı ve titredi. İri iri ter damlaları dökmeye başladı ve şöyle dedi:

– Ey Cebrâil, hacetim vardır; arz etmek isterim. Bu hacetimin yerine gelmesine vesile olsun diye öyle ettim; yoksa kaçındığımdan değildir. Siz beni çok utandırdınız."

Bundan sonra; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Bürak'a sorar, Bürak da anlatır:

– "Muradın nedir? Söyle; yerine gelsin.

– Yâ Resûlellah, ben sana ezelden aşıkım. Nice yıldır aşkınla perişan ve mahzun bir halde idim. Allah'a hamd olsun; şimdi cemalinizin nurunu gördüm. Güzel kokunuzu da kokladım. Şimdi, aşkım bin kat daha arttı. Kıyâmet günü, pâk zâtınız kabr-i latifinizden kalktığınız zaman mahşere bürak ile geleceksiniz. Ricam, niyazım ve hacetim budur ki: O günde benden başkasına binmeyesiniz. Bana binmek ile, beni mesrur ve pürnur edesiniz."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anlatmaya devam edip şöyle buyurdu:

– "Bürak'ın o dileğini kabul ettim. O gün, yine ona binmeyi vaad ettim."

Fahr-i Kâinat ve zübde-i mevcudat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kıyâmet günü mahşer yerine Bürak ile teşrif edeceğini, Bürak'tan duyunca, ümmetinin halleri hatır-ı şerifine gelip mahzun oldu; düşünceye daldı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu hali üzerine; gizliyi saklıyı bilen, şânı yüce, ihsânı bol, kendisinden başka ilâh olmayan Allah Cebrâil'e hitaben şöyle buyurdu:

– "Habibime sor, böyle durgunlaşmasına sebep nedir?"

Cebrâil, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize durumu sorunca, şöyle anlatır:

– "Ben, bu çeşit izzet ikram gördüm. Kıyâmet günü yine Bürak'a binip geleceğimi işittim. Hatırıma şu geldi: Kıyâmet günü olduğu zaman; zaif, kusur dolu, günahkâr olan ümmetimin halleri nice olur? Elli bin yıl arasat meydanında yaya yürüyecekler. Bunca günahlarını çekerek gidecekler. Sırat üç bin yıllık yoldur. O üç bin yıllık yolu nasıl geçerler?"

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anlatıyor:

– "Yukarda anlatıldığı gibi dediğim zaman, bana ilâhî ferman şöyle geldi:

– Her kime ki, benim inayetim olur; sana gönderdiğim Bürak gibi, ona da gönderirim. Onların kabirlerine tek tek bürak yollarım. Mahşere süvari olarak getiririm. Sırat, binek üstünde kolaylıkla geçiririm. Elli bin yıllık vakti bir an gibi yaparım.

Ve.. senin ümmetine, lütuf, kerem ve ihsân muamelem bu şekilde olacaktır.. Hatırını hoş tut."

Nitekim, bu mânâda şu âyet-i kerîme vardır:

– "Rahmân'a varacak müttakileri, o gün, süvari olarak haşredeceğiz." (19/85)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz devam buyuruyor:

– "Yüce Hak'tan gelen kerem vaadine lütuf ve ihsâna sevindim; Bürak'a binip oturdum.

Cebrâil, sağ üzengi tarafımda yetmiş bin melekle; Mikâil sol üzengi tarafımda yetmiş bin melekle durdu. O meleklerden her birinin elinde nurdan şamdan vardı.

İsrâfil arkamda yetmiş bin melekle duruyordu; Bürak'ın üzerine örtülen örtüyü omuzunda taşıyordu. Onun ululuğundan hicab edip Bürak'ımın örtüsünü taşımasından ötürü özür diledim; bana şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, ben bu gece sizin bu örtünüzü taşımak için nice bin senedir ibâdet edip ricada bulundum. Sübhan olan Yüce Hak ricamı kabul buyurup muradıma nâil eyledi.

– Ne sebeple rica ettin?

Diye sordum; İsrâfil şöyle anlattı:

– Arş altında nice bin sene ibâdet ettim.

– Ne istiyorsun? Dileğin makbul olmuştur.

Diye bir hitap geldi; cevabında şöyle dedim:

– Yâ Rabbi, günahkâr ümmetlerin şefaatçısı kıyâmet gününün sultanı ki, kendi ismini onun ismi ile beraber arşın gözüne yazmışsın; o vücuda geldiği vakit bir saat onun hizmetinde olmak isterim.

Bu dileğim üzerine, Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Dileğini kabul ettim. Onun için bir gece olacaktır; o gece: ona yakınlığımı müyesser edeceğim. Yer noktasından, ulvî âlemime getireceğim. Hazinelerimin kapısını şühud anahtarımla ona açacağım. Onu Mekke'den Beyt-i Makdis'e varıncaya kadar yürüteceğim. O zaman, Beyt-i Makdis'e kadar onun bineğinin eğeraltı örtüsünü taşıma şerefine nâil olursun."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle devam buyurdu:

– "O gece Bürak'ın ayağı yere değmedi. Mekke-i Mükerreme'den Mescid-i Aksa'ya kadar cennet dibaları serilmişti. Bürak, hep o dibalar üzerinden geçip gitti.

Böylece giderken, karşıma bir ifrit çıktı; ağzından ateşler saçarak, bana doğru yöneldi.

O zaman Cebrâil bana şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, sana birkaç cümle öğreteyim; onları oku. Bu ifritin ateşi söner; kendisi yok olur.

– Olur; öğret.

Deyince, şu duâyı öğretti:

– Kerîm Allah'ın zâtına sığınırım. Bu sığınmamı onun bütün kelimeleri ile yaparım; o kelimelerden öteye ne iyi geçebilir, ne de kötü..

Semadan inenlerin, semaya yükselenlerin ve semadan çıkanların şerrinden sığınırım.

Gecenin ve gündüzün fitnelerinden sığınırım.

Hayır için gelen hariç; gece ve gündüz beliyyelerinden sığınırım.

Yâ Rahmân!.[1]

Bu duâyı okuyunca, o ifritin ateşi söndü; kendisi kaybolup gitti.

Bu sırada, sağımdan bir seda geldi:

– Yâ Muhammed, azıcık dur; biraz eğlen. Sana soracaklarım var.

Üç defa böyle nidâ etti; ama ona iltifat etmedim. Geçtim.

Solumdan da üç defa ses geldi:

– Yâ Muhammed, azıcık dur. Sana soracaklarım var.

Bunu da dinlemeden geçtim.

Bir kadın gördüm; kendisi gayetle bezemişti. Güzel elbiseler giyip süslenmişti. Yakınına gittiğim zaman, gördüm ki, çok kocamış bir kadındır. Bu da bana üç kere:

– Dur.

---

1 Bu duânın Arapça metni bu Lâtin harfleri ile yazılmaz ise de, faydalı olacağı mülâhazası ile yazıyoruz; şöyledir:

– **"Eûzü bivechillâh'il-kerim ve bikelimetillâhit-tammat'illeti lâ yücavizühünne berrün velâ facir, min şerri ma yenzilü mines-semai vema ya'rücü fiha ve min şerri ma yahrucü minha ve min fiten'il-leyli ven-nehari ve min tavarık'il-leyli ven-nehari illâ tarikan yatruku bihayrin yâ Rahmân!."**

Diye seslendi. Buna da itibar etmeden geçip gittim.

Önümde bir ihtiyar gördüm. Asâya dayanmıştı. Tir tir titriyordu. Bana üç kere:

– Azıcık dur, eğlen; halime bak da acı. Cemâlini göreyim; sana soracağım var.

Ben, bunu da hiç dinlemedim; geçtim.

Bundan sonra, taze bir yiğit gördüm. Gayet güzeldi. Yüzünde nur parlıyordu. Bana:

– Dur yâ Muhammed, sana soracaklarım var.

Deyince, Bürak durdu. O'nu selâm verdim. Selâmımı aldıktan sonra şöyle dedi:

– Sana müjde. Hayrın cümlesi ancak sende ve senin ümmetindedir.

Onun bu sözüne karşılık; senâ ettim:

– Allah'a hamd olsun.

Dedim. Cebrail dahi, benimle beraber:

– Allah'a hamd olsun. Dedi.

Bundan sonra, gördüklerim için Cebrâil'e:

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; şöyle anlattı:

– Sağ tarafınızdan gelen seda Yahudî sedası idi. Eğer dursaydınız; sizden sonra ümmetini Yahudîlerin kahrı altında hor ve hakir olurlardı.

Sol tarafınızdan gelen seda Nasara'nın sedası idi. Eğer dursaydınız; sizden sonra ümmetinize Nasara kavmi üstün gelirdi. Bunların kahrı altında kalırdı.

O kadın da dünya idi. Kendisine sahip olacaklara öyle süslü görünür. Güzel elbiselerle, türlü zinetlerle insanları aldattığına işaret vardır. Onun kocamış olması da, kıyâmetin yakın olduğuna işarettir. Onun sözüne dursaydınız, tümden ümmetiniz, dünyaya karşı haris olur; dünyaya taparlardı.

O kocamış kimse ise.. lain şeytandı. Sizin çok merhametli olduğunuzu biliyordu. O göründüğü halle sizi aldatmak istedi. Sizi durdurmak için, hile etti. Eğer sözüne kanıp dursaydınız, ümmetiniz son demlerine kadar; onun hilesinden kurtulamazdı. Çoğunu bastırıp üstün gelirdi.

O taze yiğit ise.. İslâm dini idi; durdunuz. Sizden sonra ümmetiniz, tüm düşmanların mekrinden emin olarak, İslâm dininde sabit kalacaklardır.

Sizin hatırınıza şöyle geldi:

– Gece sahraya çıkan ümmetime cin tayfası zarar vermek isterse, halleri nice olur? Acaba, benden sonra ümmetimin hali nice olur?

Gibi fikirler geldi. Gaybı ve şehâdeti, gizliyi ve saklıyı bilen Yüce Allah o ifriti gösterdi. Ondan kurtuluş çaresini öğretti. Ve sizden sonra, dininize hiçbir din üstün gelmeyecektir. Dininiz cümle dinlere galip olacaktır. Yahudî ve Nasara ümmetinizin kahrı altında kalacaktır. Ümmetin, şeriatına göre amel edecektir. Şeytanın mekrinden âhir ömürlerine emin olacaklardır; selâmet bulacaklardır. Ümmetin İslâm dini üzerinde kıyâmete kadar sabit kalacaktır.

İşte gördüklerinle bütün bu mânâlara Allahü Teâlâ işaret etti. Sizi ayıktırıp, endişe ve efkârdan halâs eyledi.

Bütün bunları Cebrâil bana anlattı.

Bundan sonra, hurma ağaçları çok olan bir yere vardık. Cebrâil bana:

- İn, burada namaz kıl.

Dedi. İndim; orada namaz kıldım. Cebrâil bana sordu:

- Bu namaz kıldığın yeri bilir misin?

- Bilmem.

Deyince şöyle söyledi:

- Burası Tayyibe'dir. (Tayyibe Medine-i Münevvere isimlerindendir.) Yakında siz, buraya hicret edeceksiniz.

Bundan sonra, beyaz bir yere geldik. Cebrâil yine:

- İn, burada namaz kıl.

Dedi. İndim, burada da namaz kıldım. Cebrâil bana sordu:

- Nerede namaz kıldığını biliyor musun?

- Bilmiyorum.

Deyince şöyle anlattı:

- Burası, Medyen'de Musa'nın (a.s.) ağacının altıdır.

Devamla şöyle anlattı:

- Musa'yı (a.s.) Firavun öldürmek istediği zaman, kaçtı; Medyen'e geldi. Medyen'in dışındaki bir sudan, çobanların koyunlarını suladığını gördü. Yine gördü ki: İki kız, o çobanlardan uzak bir yerde duruyorlar; koyunlarını sulamak için çobanların gitmesini bekliyorlar. Musa (a.s.) o kızların haline acıdı. Yanlarına vardı; hallerini sordu; durumu öğrendi. Bundan sonra, kendi yorgunluğuna bakmadan, içinden:

- Bu işte büyük bir ecir vardır.

Diyerek, o kızların koyunlarını suladı; sonra, bir ağaç altına gelip ibâdet eyledi. İşte bu ağaç, o ağaçtır. Ki: Onun altında namaz kıldın.

Burayı geçtikten sonra, başka bir yere geldik; Cebrâil şöyle dedi:

- İn, burada namaz kıl.

İnip namazımı kıldıktan sonra, Cebrâil sordu:

- Bu namaz kıldığın yer neresidir? Biliyor musun?

- Bilmiyorum.

Deyince şöyle anlattı.

- Burası Tur-u Sina'dır. Yüce Hakk'ın, Musa'yı (a.s.) kelâm ve münacaat nimetine erdirip şereflendirdiği yerdir.

Sonra, bir başka yere vardık; burada bir köşk gördüm. Yine Cebrâil bana:

- Burada da in; namaz kıl. Burası, İsa'nın (a.s.) doğduğu köydür.

Dedi. İndim namaz kıldım. Burada bir cemaat gördüm; ekin ekiyorlardı. Ektikleri anda, bir tanesinden yedi yüz tane hâsıl oluyordu.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sorunca, Cebrâil şöyle anlattı:

- Bunlar, Allah yolunda mallarını harcayan ümmetlerindir.

Bir başka cemaat daha gördüm. Melekler onların başını taşla eziyordu; yine yerine geliyordu. Yine eziyorlardı; tekrar o ezilen başlar bütün oluyordu. O kimseler bu şekilde azap olunuyorlardı.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sorunca, Cebrâil şöyle anlattı:

- Bunlar, senin ümmetinden namazı terk edenlerdir. Bir de, rükûdan kalkarken, secdeden kalkarken; başlarını tam doğrultmayıp rükû ve secdeleri birbirine karıştırarak namazı düzensiz tertipsiz kılanlardır.

Bu arada bir cemaat daha gördüm; aç ve çıplak halde idiler. Çevrelerinde ateşten otlar bitmişti. Melekler, onları hayvan güder gibi, o ateşten otları yemeye sürüyorlardı.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

- Bunlar, ümmetinden mallarının zekâtını vermeyenlerdir. Fakirlere, zaiflere, çaresizlere, yetimlere, dul kadınlara merhamet etmeyenlerdir.

Bir cemaat daha gördüm: Yanlarında nefisten daha nefis yemekler duruyordu. Bir taraflarında da kokmuş, murdar olmuş et duruyordu. Ama o enfes yemeklerden yemiyor; hatta dönüp bakmıyor; o kokmuş murdar etten yiyorlardı.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sorunca, Cebrâil şöyle anlattı:

- Bunlar erkek ve dişi ümmetlerindir: Yanlarında helâlinden kadını dururken; haram olan zina ve benzeri günahları irtikâb edenlerdir.

Bundan sonra bazı adamlar gördüm; odun yığmışlardı. O odunları kaldırmak istiyorlar; ama kaldıramıyorlardı. Tekrar üzerine odun getirip koyuyorlardı; kaldırmak istiyorlardı. Ama kaldırmaya güçleri yetmiyordu. Tekrar üzerine odun koyuyorlardı ve böylelikle odunları artırmaya gayret edip çalışıyorlardı.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

- Bunlar, senin ümmetin içinde dünyaya düşkün olanlardır. Mallarını yiyip bitirmeye güçleri yetmezken, kanaat etmeyip çokça yığmaya çalışırlar. Dünyaya ve dünya malına mahabbet edip artırmak için gayretle çalışıyorlar.

Bundan sonra, koca bir taş gördüm; küçük bir deliği vardı. O delikten bir yılan çıktı; büyüdü. Döndü, yine o deliğe girmek istedi. O deliğe sığmadı; şaşkın şaşkın taşın çevresinde dönmeye başladı.

- Bu nedir?

Dediğim zaman, Cebrâil şöyle anlattı:

– O taş, ümmetin gövdelerine misaldir. O küçük delik ise, ağızlarıdır. O yılan ise.. yalan, fuhuş, haram ve gıybet olarak söyledikleri kelâmlarıdır. Ağızlarından çıktıktan sonra, o kelâmları yutmak mümkün olmaz. Hatta, o kelâmlarından dolayı, dünyada ve âhirette ceza görür; azar işitir; hesaba çekilirler. Ümmetine söyle: Ağızlarını kötü söz, haram ve dil afeti sözlerden tamamen korusunlar. Böyle etsinler ki, selâmet bulalar.

Bundan sonra, bir şahıs gördüm; kuyudan su çekiyordu. Zahmetlerle kovayı kuyunun ağzına getirdiği zaman, içinde hiç su bulamıyordu. Zahmetten başka eline bir şey geçmiyordu. Bunun durumunu da sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Amellerini Allah için halis etmeyip riyâkârlık edenlerdir. Dünyada zahmet çekip amel işlerler; ama riya ile. Âhirette, bu amellerinden ötürü, kendilerine hiçbir sevap verilmez. Hatta azaba uğrarlar.

Bunlardan başka bir kavim daha gördüm; sırtlarında çokça yükleri vardı. Üzerlerindeki yükü dahi taşımaya güçleri olmadığı halde; halka:

– Üzerimize yük vurun.

Diye teklif ediyorlardı.

– Bunlar kimlerdir?

Diyerek sordum; Cebrâil şöyle anlattı.

– Bunlar, insanların bıraktığı emanete hiyânet edenlerdir. Boyunlarında bu kadar yük varken, durmadan zulüm yollu halktın alınacak mal talep ederler..

Bundan başka bir kavim daha gördüm; dudakları ve dilleri uzayıp sarkmıştı. Onların uzayıp sarkan dillerini ve dudaklarını, melekler ateşten makaslarla kesiyorlardı. Kesildikçe, onların dilleri ve dudakları yine uzuyor; sarkıyordu. Melekler de yine önceki gibi ateşten makaslarla kesiyordu.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar, ümmetin içinden çıkıp insanları beylere ve padişahlara gammazlayan kimselerdir. Yalanlarını tasdik ettirip onları yapacakları zulümden almak şöyle dursun; bu yolda müdahene edenlerdir.

Bir cemaat daha gördüm; melekler, bunların etlerini kesiyor; kendilerine veriyor ve:

– Yiyin..

Diye emrediyorlardı. Onlar iğrenip yemek istemedikçe, melekler onları dövüyor ve zorla:

– Yiyin..

Deyip yediyorlardı.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar, ümmetin içinde insanların gıybetini edenlerdir.

Bundan sonra, bir kavim gördüm; yüzleri siyah, gözleri mavi idi. Alt dudakları ayaklarına inmişti; üst dudakları da alınlarına bitişmişti. Ağızlarından kan ve irin akıyordu. Bir ellerinde ateşten şişe var; bir ellerinde de ateşten kadeh.. Ağızlarından akan kan ve irin şişe içine girip kaynıyor. Melekler de onlara:

– İçin..

Diye zorluyordu. Kadehleri doldurup içmek istedikleri zaman, onun kaynar şiddetinden, murdar kokusunun kötülüğünden, dayanamayıp himar gibi bağırıyorlardı. O melekler ise, onları dövüyor, zorluyor ve içiriyorlardı.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar şarap içenlerdir.

Bunlardan başka bir kavim daha gördüm; dilleri enselerinden çıkmış, sûretleri domuz sûretini almıştı. Altlarından ve üstlerinden onları azap sarmıştı.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar, ümmetinden yalan yere şahitlik edenlerdir. Hakkı iptal edip Allah'ın kullarına zulüm edenlerdir.

Bunlardan başka bir güruh gördüm. Karınları şişip aşağı sarkmıştı. Ellerine ve ayaklarıma köstek vurmuşlardı. Ayağa kalkmak istedikleri zaman, karınlarının büyüklüğünden kalkamıyor; yere yıkılıyorlardı.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar faiz alanlar ve insanların mallarını zulüm yollu yiyenlerdir: Yani: Ümmetin arasında.

Bundan sonra, bir kısım kadınlara rastladım. Bunların yüzleri kara olmuş; vücutlarına ateşten elbiseler giydirmişlerdi. Ateşten topuzlarla melekler onlara vuruyorlardı. Köpekler gibi de uluyorlardı.

Bunların kimler olduğunu sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunları öyle kadınlardır ki, zina eder ve kocalarına eza cefa ederler.

Bunlardan başka birtakım kimseleri gördüm ki, bunları ateşten bıçaklarla boğazlıyorlardı. Tekrar diriliyorlar, tekrar boğazlıyorlardı. Daima böyle bir azab ediliyorlardı.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar, ümmetinden haksız yere adam öldürenlerdir.

Bunlardan başka bir zümre daha gördüm ki; havada asılı duruyorlardı. Kulaklarından, burunlarından ve ağızlarından ateşler çıkıyordu. Her birine şiddetli sert iki melek verilmişti. Her meleğin elinde yetmiş budaklı ateşten sopa vardı. Bu sopa ile, daima ve hiç durmadan o taifeye azab ediyorlardı. Şu -mânâlı- tesbihi okuyorlardı:

– Kadir Muktedir, Allah sübhandır. Düşmanlarından intikam alan Allah sübhandır. Yüce sultan Allah sübhandır.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum, Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar, dilleri ile iman izhar edip kalbleri küfür ve nifak dolu olan münafıklardır.

Bundan sonra, bir bölük kavme rastladım. Gördüm ki: Bu taife ateşten bir vadide hapsolmuşlar; ateş bunları yakıyor. Ama tekrar tazeleniyorlar; yani: Vücutları yerine geliyor, yine ateş yakıyor. Böylece azab olunuyorlar.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar analarına, babalarına itaat ve tazim etmeyip asi ve karşı gelen kimselerdir.

Bundan sonra bir bölük kavme daha rastladım. Bunlar göğüsleri üzerine ateşten tabaklar koymuşlar; melekler de onlara sopalarla vurdup azab ediyorlar.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar, ümmetinden saz çalıp halka name söyleyip mutriplik edenlerdir.

Bundan sonra, korkunç bir gürültü işittim.

– Bu gürültü nedir?

Diye sordum; Cebrâil bana şöyle anlattı:

– Cehennemin kenarından bir taş içine düştü. Üç bin yıldır, aşağı doğru gidiyordu; şimdi dibine vardı. Onun gürültüsü."

Bu taş üzerine şöyle beyân olundu:

– Adam başı kadar bir taşı dünya semasından salıversen; yirmi dört saatte yere iner. Halbuki bu mesafe beş yüz yıllık yoldur. Bundan düşün ki, adam başı kadar taş yirmi dört saatte beş yüz yıllık yol alınca; o büyük taş üç bin yılda ne kadar yıllık yol alır? Bunu düşünüp cehennemin derinliği ne kadardır anla. Buna göre de, cehennemden Yüce Hakka sığın.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

– "Bundan sonra bir başka vadiye vardım; buradan kötü kokular ve sevimsiz sesler geliyordu.

– Bu ne kokudur?

Dedim; Cebrâil bana şöyle anlattı:

– Cehennemin kokusudur. Hele dinle, ne söylüyor.

Dinledim cehennem şöyle diyordu:

– Ey benim Rabbim, bana söz verdiğin kullarını gönder. Benim zincirlerim, dikenlerim, bukağılarım, zekkumlarım, kızgın sularım, irinlerim ve daha başka azaplarım; ayrıca yılanlarım ve akreplerim gayet çoğaldı. Derinliğim gayet derin oldu. Artık bana vaad ettiğin kullarını gönder türlü azaplarla onlara azap edeyim.

Onun bu dileğine karşılık Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Ey cehennem, bu işleri sana bırakacağım. Bana şirk koşan herkesi, beni ve peygamberlerimi inkâr eden kâfirleri, habis olanların her erkek ve dişisini, zalip olup kıyâmete iman etmeyenleri sana atacağım.

Yüce Hakk'ın bu vaadine cehennem râzı oldu ve şöyle dedi:

– Râzı oldum yâ Rabbi.

Bundan sonra bir vadiye vardım. Burnuma güzel kokular geldi.

– Bu güzel kokular nedir?

Diye sordum, Cebrâil bana şöyle anlattı:

– Burada Firavun'un karısını keseleyen kadının ve kızlarının kabri vardır. Buraya cennet yemişleri gelmiştir. Bu güzel koku o cennet yemişlerinin kokusudur.

Bu keseci kadının hikâyesi şöyledir:

– O keseci kadın, Musa'ya (a.s.) gizlice iman getirmişti. İmanını daima gizler; hiç duyurmazdı.

Her zaman olduğu gibi bir gün, Firavun'un kızının saçlarını altın tarakla tarıyordu. Tarak elinden düştü; eğilip alırken yavaşça:

– Bismillah. (Allah'ın adı ile..)

Diyerek tarağı aldı. Ama, ağzından çıkan bu ses açıktan çıktı ve ne dediği belli oldu. Firavun'un kızı onun dediğini işitince; şöyle sordu:

– Allah..

Diye andığın babam mıdır?

Ama, o keseci kadın artık imanını gizlemeden şöyle anlattı:

– O andığım şânı büyük Allah'tır. Benim, senin, babanın Rabbi ve halikıdır. Öyle yüce Haktır ki, nimeti her yana yaygındır; ondan başka ilâh yoktur.

Onun böyle demesine karşılık Firavun'un kızı şöyle dedi:

– Senin babamdan başka Rabbın var mıdır?

Keseci kadın şöyle anlattı:

– Senin baban mahluktur. Benim Rabbım senin babanı ve cümle mahlukatı yaratan tek yaratıcıdır. Daimî varlıktır; evveli ve âhiri yoktur.

Kız şöyle dedi:

– Şimdi babama haber vereyim mi ki, sana ceza versin? Korkmuyor musun?

Keseci kadın, kızın bu sözüne karşı şöyle dedi:

Haber ver, ne yapmaya gücü yetiyorsa yapsın.

Bundan sonra kız gelip babasına haber verdi. Firavun o keseci kadını getirtip şöyle sordu:

– Senin benden başka rabbın var mıdır?

Keseci kadın şu cevabı verdi:

– Evet vardır. Seni yaratan ve sana bunca nimetleri veren Âlemlerin Rabbıdır!

Firavun, keseci kadına öfkelendi ve şöyle dedi:

– Tez bana secde et. Ve bana:

– Rabbımsın.

De.. Yoksa seni, şimdi şiddetli azab ile azaba sokar ve helâk ederim.

Keseci kadın Firavun'un o sözüne karşılık şöyle dedi:

– Ne türlü azab etmek istersen et. Senin azabın dünya azabıdır. Ölür, kurtulurum. Rabbımın nimetine ve lutf u keremine mazhar olurum. Ben hak dinimden dönmem. Bin canım olsa dahi, hepsini dinimin yolunda feda ederim.

Bundan sonra, Firavun o kadının kocasını ve çocuklarını getirtti; tekrar tekrar zorladı ve şöyle dedi:

– Dininizden dönün, yoksa hepinizi öldürürüm.

Daha başka tehditler de savurdu; korkutmaya çalıştı. Ama o keseci kadın ve kocası hiç korkmadılar; şöyle dediler:

– Biz, dinimizde sabit kalacağız. Sen ne çeşit azab etmek istersen et.

Bundan sonra Firavun, bir büyük kazan içine su doldurttu. Altına da ateş yaktırdı. Su şiddetle kaynamaya başladı. Emir verdi: Keseci kadının ve kocasının çocuklarını ellerini ve ayaklarını bağlattı. Sonra onlara hitaben, şöyle dedi:

– Şimdi bana tapın. Yoksa cümlenizi kazanın içine atar; öldürürüm.

Şu cevabı verdiler:

– Bildiğinden geri kalma, hemen kazanın içine at.

Firavun emir verdi; önce kocasını o kaynar kazanın içine attılar; haşlanıp öldü. Bundan sonra, çocuklarını peş peşe kazana attırıp öldürdü. Kadının yeni doğan bir çocuğu vardı; en sona onu bıraktı. Çocuğunu getirtti ve kadına şöyle dedi:

– Bana tapacak mısın? Yoksa bunu da atayım mı?

Keseci kadın bunun üzerine bir ah çekti; içinden şöyle geçirdi:

– Kalbimde imanımı gizleyeyim. Firavun'u dil ucu ile aldatayım. Yeter ki, bu masum kurtulsun.

İşte bu anda, Vahid Ferd Samed Yüce Hak o çocuğa konuşma ihsân eyledi; söylemeye başladı.

Bu şekilde sabi iken konuşan on bir çocuk vardır; onların biri de budur.

Şöyle konuştu:

– Anacığım, sabret; bırak beni de ateşe atsınlar. Bizim için cennet hazırlandı. Çünkü, sen hak üzeresin; Firavun da batıl üzeredir. Bir nefes sabret; bu fani âlemden halâs olur; ebedî nimete ve sonsuz zevke vâsıl oluruz.

Firavun o çocuğun söylediğini işitince:

– Tez kazana atın.

Dedi; o masumu da kazana attırdı.

Bunun üzerine o keseci kadın, Firavun'a hitaben şöyle dedi:

– Bunca zamandır kızının saçlarını tararım. Sende hakkım vardır; bunun için senden bir dilekte bulunacağım, kabul eyle.

Firavun sordu:

– Ne istersin?

Keseci kadın şöyle anlattı:

– Acele olarak beni de kazana atın. Bundan sonra bir çukur kazın. Beni ve kocamı, çocuklarımı hepimizi o çukura doldurun; üzerimizi toprakla örtün. Bizi, birbirimizden ayırma.

Keseci kadının bu dileğini Firavun kabul edip onu da kazana attırdı.

Sonra, bir çukur kazdırdı. Hepsini o çukura doldurdu.

Daha toprakları üzerine tamamen örtülmeden, Gani Kerîm Rahmân ve Rahîm olan Yüce Allah ki, onun nimeti her şeye şâmildir ve kendisinden başka ilâh yoktur; cennat-ı âliyattan tabaklar içinde türlü yemişler ve hediyeler gönderdi. Rahmet çeşidi ile onları lütfuna mazhar eyledi. İşte bu güzel kokular, o yemişlerin kokularıdır.

Bundan sonra bir vadiye vardım; orada latif rüzgâr esiyor ve güzel kokular geliyordu. Gayet tatlı sesler duyuluyordu. Sordum:

– Bu sesler neyin sesidir? Ve ne söylüyorlar? Bu latif rüzgâr ve güzel kokular neyin kokusudur?

Cebrâil şöyle anlattı:

– Cennetin rüzgârı ve kokusudur. Hele dinleyin; neler söyüyor, anlarsınız.

Dinledim; cennet şöyle diyordu:

– Ey benim Rabbım, bana vaad ettiğin kullarını gönder. Köşklerim, kalın ve ince dibalarım, ipeklilerim, döşemelerim, incilerim, cevherlerim, altınlarım, gümüşlerim, misklerim, anberlerim, yaygılarım, ibriklerim, kâselerim ve çeşit çeşit yemişlerim, bal, süt, şarap, su ırmaklarım, hurî, gılman, vildanlarım ve hesaba gelmeyen nimetlerim gayet çoğaldı. Vaad alan kullarını gönder ki türlü nimetlerinle nimetlerindirip ikramınla ikram edeyim. Türlü türlü lütuflarınla muazzez ve muhterem edeyim.

Cennetin bu dileğine karşılık Yüce Hakk'ın şu güzel hitabı geldi:

– Ey cennet, istediklerini sana göndereceğim. Bana iman getirip tevhid eden, resûllerime inanıp tasdik eden, yararlı amel işleyip bana şirk koşmayan, erkek ve kadınları sana göndereceğim. Her kim benden ve azabımdan korkarsa, gerçekten ben onu azabımdan emin ederim. Her kim, muradını, maksudunu, hacetini bana tazarru ve niyazla açarsa.. onun hacetini kabul ederim; muradını ve maksudunu veririm. Her kim bana borç verirse, (borçtan murad: Allah rızâsı için fakirlere, çaresizlere, muhtaçlara verilen sadakalar ve Hak yolunda hayır için harcanan mallardır) ona kat kat mükâfat veririm. Her kim işlerini bana bırakır; cümle işlerini bana ısmarlayıp tevekkül ederse; onun bütün işlerine yeterim. Allah, ancak benim: benden başka ilâh yoktur. Ben, cümle vaadimi yerine getiririm. Vaadimden dönmek olmaz. Gerçek şu ki: Bütün mü'minler felâh bulmuşlardır. Yaratıcı olarak da en güzel Allah'ın şânı pek yücedir.

Bu güzel hitap üzerine cennet şöyle dedi:

– Râzı oldum, yâ Rabbi."

Ve.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Mescid-i Aksa'ya varıncaya kadar nice nice acaip işler gördü. Ancak, meşhur olanlar bu kadardır; dolayısı ile bu kadarla yetiniyoruz.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle devam buyurdu:

- "Bundan sonra Beyt-i Makdis'e gittik. Gördüm ki, semadan melekler nâzil olmuşlar. Onlar beni karşıladılar ve izzet sahibi Rabbımdan bana türlü türlü ikram ve nice nice nimetlerin müjdesini verdiler.

Beni şöyle diyerek selâmladılar:

- Selâm sana ey evvel, selâm sana ey âhir, selâm sana ey Hâşir..

Bu deyişle bana saygılar sundular.

Cebrâil'e dedim ki:

- Bu meleklerin bana yaptığı saygı selâm ne biçim bir saygıdır? Evvel, Âhir, Hâşir âlemlerin Rabbı Allah'tır.

Cebrâil şöyle anlattı:

- Yâ Resûlellah, kıyâmet günü herkesten evvel sizin ve ümmetinizin kabri yarılacaktır. Bu mânâda size:

- Ey Hâşir.

Dediler. O gün, en evvel size şefaat edeceksiniz; en evvel makbul olacak şefaat da izin şefaatınızdır. Bu mânâda size:

- Ey Evvel.

Dediler. Dünya âleminde siz cümle peygamberlerin âhirisiniz, ümmetiniz de cümle ümmetlerin âhiridir. Bu mânâda size:

- Ey Âhir.

Dediler..

Sonra..

Melekleri geçip Mescid-i Aksa'nın kapısına geldim. Bürak'tan indim; Cebrâil Bürak'ı oradaki bir halkaya bağladı. Nebiler ve Resûller, bineklerini o halkaya bağlarlardı.

Nebiler ve resûller beni karşılayıp tazim ve tekrimde bulundular."

Nebilerin ve resûllerin, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi karşılaması hakkında iki rivâyet vardır.

Biri şöyledir:

- Yüce Hak, peygamberleri habibi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi tazimle karşılamaları için diriltti; onlar, cesetleri ile hazır oldular.

Ancak, meşhur ve zâhir olan rivâyet odur ki: Onlar latif ruhları ile hazır oldular.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

- "Onları gayet muazzam, mübeccel ve münevver gördüm. Cebrâil'e onların kim olduklarını sordum; bana şöyle anlattı:

- Kardeşlerin, babaların nebiler ve resûllerdir. Onlara selâm ver.

Onlara selâm verdim; birlikte Mescid-i Aksa'ya girdik. Kamet okundu. Kendi kendime:

– Acaba kim imam olacak?

Diye gözlerken, Cebrâil elimden tuttu; sonra şöyle dedi:

– Siz öne geçin, imam olun. Çünkü, en faziletli ve en keremli sizsiniz.

Ben de öne geçtim; cümle nebilere ve resûllere imam oldum; iki rekât namaz kıldım."

Ulema, burada kılınan namaz hakkında çeşitli görüş belirtti.

– Acaba ne şekil bir namazdı?

Diye.. Nafile namaz olsa, nafile namazı: Cemaatle kılmak meşru' değildir.

Yatsı namazı olsa.. o zaman. Yatsı namazı farz olmamıştı. Kaldı ki; yatsı namazı dört rekâttır.

Bu hususta muhakkik âlimlerin kavli şudur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mescid-i Aksa'da kıldığı namaz; her semada imam olup kıldığı ve Beyt'ül-Mamurda kıldığı namaz; sidre-i müntehada bütün meleklere imam olup kıldığı namaz kendi özellikleri arasındadır. Âlemlerin Rabbı Yüce Allah'ın fermanı ile kılmıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

– "Namazdan sonra arkamı mihraba, yüzümü de enbiyaya döndürdüm; onlarla konuştum. Her peygamber, kendisine ihsân olunan Rabbânî nimetler dolayısı ile Yüce Rabba senâ etti. Ben de, Yüce Hakk'ın ihsânı, keremi olan üstün nimetlerinden, güzel lütuflarından ötürü Rabbıma senâ ettim.

İbrâhim (a.s.) senâ edip şöyle dedi:

– Hamd ü senâ o yüceler yücesi ulu Allah'a ki, beni halil eyledi; bana büyük mülk verdi.

Musa (a.s.) senâsında şöyle dedi:

– Hamd ü senâ o yüceler yücesi ulu Allah'a ki, vasıtasız benimle konuştu. Benim elimle Firavun'u ve hempalarını suda boğdurdu. İsrailoğullarına necat ihsân eyledi. Benim ümmetimden bir kavim kıldı ki, bunlar Hakka hidâyet olunur; hakla adalet ederler ve Yüce Hakk'ın rızâsı için amel işlerler.

Bundan sonra Davud (a.s.) senâ etti ve senâsında şöyle dedi:

– Hamd ü senâ o Yüce Hakk'ın zâtına ki, büyük bir mülkle beni melik eyledi. Bana Zebur kitabını ihsân eyledi. Demiri elimde mum kadar yumuşak eyledi. Dağları ve kuşları bana müsahhar etti. Onlar, benimle tesbih okurlardı. Bana şeriat ilmi, güzel konuşmak ihsân ve ita eyledi.

Bundan sonra, Davud'un oğlu Süleyman (a.s.) senâ etti ve şöyle dedi:

– Hamd ü senâ o Kadir Kayyum Allah'a ki, bana rüzgârları müsahhar eyledi. Cinni ve şeytanları müsahhar eyledi; dilediğimi yaptırdım. Bana kuşların ve hayvanların dillerini bildirdi. Nice kulları üzerine beni faziletli kıldı. Bana öyle büyük bir mülk verdi ki; benden başkası öyle mülke sahip ve nâil olmadı, olamaz.

Bundan sonra İsa (a.s.) senâ etti; şöyle dedi:

– Hamd ü senâ o Yüce Yaratıcıya ki, Âdem'i topraktan yarattığı gibi, beni de babasız ve maddesiz:

– **KÜN (OL.)**

Emri ile yarattı. Bana Tevrat'ın ve İncil'in ilmini ve şeriatın ilmini öğretti. Benim duâmla, gözsüzlere göz ve hastalara şifa ihsân eyledi; ölüleri diriltti. Beni ve anamı lain şeytanın mekrinden emin kıldı. Beni diri olarak semaya çıkardı.

Bundan sonra, onlara şöyle dedim:

– Hepiniz, Âlemlerin Rabbına senâ ettiniz; ben de senâ edeyim.

Ve.. başladım:

– Hamd ü senâ o Gafur Rahîm Gani Kerîm Celâl ve İkram sahibi zâta ki; beni âlemlere rahmet, bütün insanları sevindiren ve çekindiren resûl olarak gönderdi. Bana öyle bir kitap gönderdi ki, onun içinde her şeyin beyânı vardır. Benim ümmetimi cümle ümmetlerden hayırlı kıldı. Benim ümmetimi orta ümmet eyledi. Benim sinemi yardı; benden günahı kaldırdı. Benim zikrimi yüce kaldı. Beni cümle yaratılmışların FATİH'i ve cümle nebilerin SONUNCUSU eyledi.

Bu senâmdan sonra İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Bu FATİH'lik ve SONUNCU olmakla cümle nebiler üzerine faziletli kılındınız."

Makamat rivâyetinde şöyle anlatıldı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Beyt-i Makdis'e vardığı zaman, bütün nebiler ve resûller kendisini karşılayıp merhabaladılar. Çeşitli övgülerle övdüler. Üzerine tabak tabak nurlar saçtılar. Bürak'ın önünde, tâ, Mescid-i Aksa'ya kadar yürüdüler.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Bürak'tan indi. Cebrâil (a.s.) Bürak'ı bağlayınca, durdular.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hitaben, şöyle dediler:

– Yâ Habibellah, mescidin içine önce siz girin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onlara şöyle dedi:

– Siz, benden evvel peygamber gönderildiniz; öne geçmeye, siz benden daha lâyıksınız. Onun için siz önce giriniz.

Bunun üzerine, şânı yüce izzet sahibi Rabb'ın şu hitabı geldi:

– Ey Habibim, insanları dâvet için bu vücud âlemine cümleden sonra teşrif edip risâletle ayrı bir mevki kazandın. Ama ketm-i ademde vücud bulan cümleden evvel ve kıdemli olan sensin. Onların hepsi senin nurundan yaratıldı. Önce içeri girmeye sen daha lâyıksın. Sen gir.

Bu hitap üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Cebrâil ile beraber içeri girdi. Sonra, nebiler ve resûller içeri girdiler.

Bundan sonra, Cebrâil ezan okuyup kamet getirdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz imam oldu. Nebiler, resûller ve hazır olan mukarreb melekler Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize uyup iki rekât namaz kıldılar.

Bundan sonrasını Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden dinleyelim:

– "Namazı bitirdikten sonra, sırrıma hitap, derunuma ilham olundu:

– Şimdi duâ vaktidir; ümmetine duâ et.

Diye.. Bunun üzerine, yüce dergâha el açıp tazarru ve niyaza başladım. Zaif ümmetimin necat ve selâmetleri, af ve mağfiret olunmaları için duâ ettim. Cehennem ateşinden halâs olmalarını talep ettim. Orada bulunan bütün nebiler, resûller ve hazır olan mukarreb melekler de duâma:

– ÂMİN!

Dediler. Tam bu anda kalbime şöyle bir nida geldi:

– Ey Habibim, oturduğum yer, Mescid-i Aksa; gecen, Mirac gecesi; duâ eden, senin gibi sanlı peygamber ve Allah'ın sevgilisi; duâna:

– ÂMİN!

Diyenler de, bütün nebiler, resûller, mukarreb melekler; duâ ettiğin zât ise.. merhametliler merhametlisi, keremliler keremlisi, cümleyi hidâyet nuruna erdiren celâl ve ikram sahibi Allah'tır. Duâların makbul olacağına, ümmetinin günahları bağışlanacağına ve azaptan necat bulacaklarına şüphe yoktur. İzzetime, celâlime yemin ederim ki, onlara rahmetimi ihsân eyledim. Cemalimi müşahede ile müşerref olmayı onlara hil'at eyledim."

Allahım, son nefesimizi imanla kapa. Seni görmeyi bize nasip eyle. Yâ Rahîm, yâ Rahmân, peygamberin Muhammed (s.a.v.) hürmetine. Âmin! Yâ Hannan, yâ Mennan..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz devamla anlatıyor:

– "Bundan sonra, Cebrâil dışarı çıktı. (Döndüğü zaman) elinde üç kâse vardı. Bunların birinde süt, birinde şarap, diğerinde de su vardı. Onları bana sundu:

– Bunlardan birini seçip için.

Deyince, ben sütü alıp içtim; ama dibinde biraz kaldı. Cebrâil'e kâseyi verdiğim zaman, bana şöyle dedi:

– İslâm fıtratını seçtin.

Sonra hatiften bana bir seda geldi:

– Yâ Muhammed, kâsedeki sütü tamamen içseydin; ümmetinden hiç kimse cehenneme girmeyecekti.

Bunun üzerine Cebrâil'e şöyle dedim:

– O kâseyi bana ver; içinde kalan sütü içip bitireyim.

Cebrâil şöyle dedi:

– Ezelde takdir olunup Umm'ül-Kitab'a yazılan yerini bulur ve buldu yâ Resûlellah."

Ulema şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, mirac gecesi Kâbe-i Mükerreme'den doğruca semaya gitmeyip önce Beyt-i Makdis'e varıp oradan Miraca çıkması babında on yedi fayda vardır.

Biz, burada on yedi faydayı beyâna kalksak uzun olur; ancak biz onlardan ikisini beyânla yetineceğiz.

BİRİNCİSİ:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, semaya doğruca Mekke'den gidip mirac eyleseydi; bilhassa inatlaşanları ilzam etmek hem müşkil, hem de zor olurdu: Ama Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– "Önce Beyt-i Makdis'e vardım; ondan sonra semaya uruc ettim."

Buyurdu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu haberi verdiği zaman, inatlaşanlar yine inkâr etti. Bunun için şöyle dediler:

– Eğer gittinse, Beyt-i Makdis'in, Mescid-i Aksa'nın şeklini ve oluşunu bize haber ver. Biz, daha önce oraya gitmişiz, biliriz. Senin daha önce oraya gitmişliğin yoktur. Eğer durum bizim gördüğümüz gibi ise.. bizim gördüğümüze uygun cevap verirsen, biz de inanırız. Bu gece uyanık olarak, Kudüs'e gidişini anlattığını da bilir inanırız.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onların suallerine doğru cevap vermek ve oranın şeklini olduğu gibi anlatmak sûreti ile onları ilzam edip susturdu. Miracını böylece ispat eyledi.

Bu durumu biraz daha açalım..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mirac edişinin ertesi gün; durumu haber verdiği zaman inkâr ettiler. Şöyle dediler:

– Şayet oraya vardınsa Mescid-i Aksa'nın durumunu bize anlat.

Onların bu teklifi karşısında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mütahayyir oldu. Çünkü, orada nebilerin ve resûllerin güzel sohbeti ile mütelezziz olup daldığından; Mescid-i Şerif'e bakmamıştı. Tam bu anda Cebrâil geldi ve şöyle dedi:

– Sübhan olan Yüce Hakk'ın sana selâmı var. Bana emir verdi; Mescid-i Aksa'yı önünüze getireceğim. Ona bakın; sorduklarına cevap verin.

Ve.. Mescid-i Aksa'yı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gösterdi.

Allahü Teâlâ'nın kudreti ile Mescid-i Aksa'yı karşısında hazır görünce sevindi ve inatlaşanlara:

– "Sorun."

Buyurdu. Onlar sordukça, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz isim ve resim şekli ile haber verdi. Meselâ:

– Direkleri kaç tanedir?

Diye sordular. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, her direği vasfı ile anlattı. Ebru taşı mıdır; mermer midir?.. Vasfına göre bir bir ayan etti. Her direğin aralığı ne kadar ise.. onu da anlattı. Bunun üzerine şöyle dediler:

– Oraya gittiğinde şek ve şüphe yoktur. Biz, defalarca gittiğimiz halde, onu bu şekilde anlatmaya gücümüz yetmez.

İşte.. onların bu ikrarları ile, kendilerini ilzam edip miracını ispat eyledi.

İKİNCİSİ:

O yer ki, Beyt-i Makdis'tir; mahşer yeri orası olacaktır. Ruz-ü cezada cümle mahluk o yerin üzerinde toplanacaktır. Bu sebepledir ki, Allahü Teâlâ, Habibi, Resûlü, cümleden ulu kıldığı Muhammed (s.a.v.) Efendimizi pâk cesetleri ile oraya getirdi. Mübârek ayaklarını dünya âleminde o yerin üstüne bastırdı. Ta ki: Kıyâmet günü olup o yerde cümle mahluk toplanıp haşroldukları zaman; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin daha önce, hayat âleminde o yere basması hürmetine, kendisini tasdik eden ümmetine orada durmak kolay gele. O yerin dehşetinden ve şiddetinden emin olalar.

O yerin üzerinde bulunan durak elli duraktır; her durakta biner yıl kalınacaktır. Böylece o gün, elli bin yıllık vakit olur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hürmetine; oralarda ümmetinin durmasını Allahü Teâlâ kolay eder. Böylece onlar, o günün cümle dehşetinden ve şiddetinden selâmet bulur, salim olurlar.

Âmin! Resûllerin efendisi, Âlemlerin Rabbı Yüce Allah'ın Habibi ve müttakilerin imamı hürmetine.. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Tekrar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına dönelim; şöyle buyurdu:

– "Bundan sonra, Cebrâil elimden tuttu; beni dışarı çıkardı.

Çıkar çıkmaz bir merdiven gördüm. Bir ucu sahrada, bir ucu da semaya ulaşmış bitişmişti. Bir tarafının direği kırmızı yakuttan, bir tarafının direği de yeşil zümrüttendi. Ortasındaki basamakların biri altından, biri gümüşten, biri inciden ve her basamağı bir başka cevherdendi. Türlü türlü süsler ve bezeklerle bezenmiş beş yüz basamaktı; gayet de güzeldi. Ondan güzel bir şey görmedim."

O merdiven, meleklerin yoluydu. Semadan yere ve yerden semaya inip çıkan melekler; o merdivenden inip çıkarlardı. Ölüm meleği Azrâil ruhları almak için, o merdivenden teşrif ederdi. Âdemoğullarının ruhları da oradan çıkar. Mü'min kulun ölümü yaklaştığı zaman, Yüce Hak, o merdiveni gösterir; Azrâil'in indiğini görür. O merdiveni seyre dalar; sekerat-ı mevti artık duymaz. Tıpkı, Züleyha'yı ayıplayan kadınlar parmaklarını kestiklerinden haberdar olmadıkları gibi..

Yusûf (a.s.) ile Züleyha'nın hikâyesi aşağıdadır.

Bazı kadınlar:

– Züleyha, yanındaki genci seviyor.

Diyerek, kendisini ayıpladılar. Bunun üzerine, Züleyha o kadınları dâvet etti. Yusûf'e de şöyle dedi:

– Seni onları yanında içeri çağırdığım zaman gel; bir miktar dur.

Bundan sonra, o kadınlara şöyle dedi:

– Sizinle turunç yiyelim.

Sonra, her birinin eline birer turunç, birer tane de keskin bıçak verdi. Onlar turuncu keserken, Züleyha Yusûf'ü çağırdı.

Yusûf içeri girip bir miktar durdu. O kadınlar Yusûf'ün güzelliğini ve cemâlini görünce, hayran oldular. Her biri, turuncu kestim zannı ile ellerini birkaç yerinden kestiler; fakat hiç acısını duymadılar. Tâ, Züleyha Yusûf'ü dışarı göndermeye kadar..

Sonra.. Züleyha, o kadınlara sordu:

- Bu elinizdeki kan nedir?

Kadınlar bakıp kanları gördükleri zaman, şaşırıp şöyle dediler:

- Elimizi kesmişiz; hiç duymadık.

Onlar, Yusûf'ü gördükleri zaman, ellerini kestiklerinin farkında olmadıkları gibi; o Kerîm Rahmân olan Yüce Mevlâ mü'min kullarına o merdiveni gösterip o merdivenin güzelliği ile meşgul eder; ölüm acısını duyurmaz. Bundandır ki, ölünün gözü açık kalır. Zira o, merdivenin seyrinde iken, ruh çıkar. Ruh çıktıktan sonra da, gözünü kapamak onun için mümkün olmaz; açık kalır.

Allahım,bize ölüm acısını kolay eyle. Son nefesimizi imanla kapa.

ÂMİN!.

Sonrasını Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

- "Cebrâil beni kanadı üzerine aldı. Sağımdan ve solumdan melekler beni sardı. O merdivenden semaya doğru çıktık."

Bu hususta gelen bir rivâyet şöyledir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mirac için orada bulunan bir taşa bastı. O taş, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek ayağı altında pamuk gibi yumuşadı. Halen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ayak izi, o taşın üzerinde mevcuttur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mübârek ayağını o taşın üzerinden kaldırmak istediği zaman, Allah'ın izni ile o taş Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi yukarı kaldırdı. Bu sırada, merdivenin basamağı da eğildi; taşla beraber oldu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ayağını taştan alıp merdivene bastı ve:

- "Dur, ey taş."

Buyurdu. Bastığı basamak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi alıp yerine yükseldi. Sonra öbür basamak eğilip geldi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi aldı yerine yükseldi. Sonra üstündeki basamak eğilip geldi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi alıp yerine yükseldi. Tâ, semaya varıncaya kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu şekilde yükseldi.

Cennat-ı âliyatın köşk ve saraylarının derece halleri bu basamaklardaki durum gibidir.

O taş, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin:

- "Dur."

Emr-i şerifine itaat ederek öylece boşlukta kaldı. Şu anda dahi, o taş öylece boşlukta durur. Onu görüp ibret almak gerekir.

O, bir taş iken, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emrine itaat ve inkıyad ederek hâlâ öyle durur. Bu şanlı ümmetine yakışır mı ki: Yüce Hak tarafından, Habbi-i Ekrem'i (s.a.v.) Efendimize itaat ve inkıyad emri almış oldukları; O'na muhalefetten men ve nehy olundukları halde itaat etmeyip muhalefet edeler.

Bu mânâyı düşünmelidir. İbret alınmalı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce emrine, hidâyet sünnetine tâbi olmalı; O'na tam itaat ile dünyanın ve âhiretin rüsvaylığından ve azabından kurtulup iki cihanın saadetine ermek için çalışıp gayret göstermelidirler.

Allahü Teâlâ, cümlemize başarısını arkadaş eylesin.

Bir başka rivayette şöyle anlatıldı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o taştan Bürak'a bindi; Bürak'la semalara yükseldi.

Bir başka rivâyette ise, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

- "O merdivenin başında ulu bir melek gördüm; o melek iki elini açacak olsa, yedi kat yer ve yedi kat gök iki eli arasında mahvolur. O melek bana selâm verdi; sevgi gösterdi. Sonra şöyle dedi:

- Yâ Resûlellah, Âdem'den (a.s.) yirmi beş bin sene evvel yaratıldım. O zamandan beri sizi istikbal için; tam bir sevgi ve daima size salâvat ile meşgul olarak bu makama kudumunuzu bekliyorum. Allah'a hamd olsun; bu devlete bu gece erdim.

O melekten ayrıldıktan sonra, bir deryaya vâsıl oldum. O deryanın iki yüz sene yolluk kalınlığı vardı. O derya Allah'ın kudreti ile asılı duruyor; bir damla dahi su damlamıyordu. Karada ve denizde ne kadar mahluk varsa, o deryada mevcud idi. Gayet de dalgalı idi."

Derler ki:

- Güneşe bakıldığı zaman, görünen titreşimler, o denizin dalgalarındandır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattığına devam edelim:

- " Bundan sonra, yel hazinesine eriştim. Yelin yetmiş bin muhkem zinciri vardı; pekçe bağlanmıştı. Yetmiş bin melek, onu tutup zaptediyorlardı.

Bundan sonra, dünya semasına eriştim. Onu, Allahü Teâlâ yeşil zümrütten yaratmıştı."

Bir başka rivâyette ise şöyle buyurdu:

- "Su ile dumandan yaratmış.."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu semanın ismi için, bir rivâyette:

- "Refia."

Denildiğini anlattı; bir başka rivâyette ise:

- "Rekia."

Denildiğini anlattı. Bu semanın hazinedarı için ise, şöyle anlattı:

- "İsmail'dir. Ki bu: Meleklerin peygamberlerindendir."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bundan sonra, semalara ulaşmasını anlatıyor.

BİRİNCİ SEMA

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Birinci semaya eriştim. Cebrâil birinci semanın kapısını vurup:

– Aç!

Diye seslendi. O kapının adına:

– Bab-ı Hıfz. (Koruma kapısı.)

Derler. Kızıl yakuttan bir kapıdır. O kapının kilidi incidendir.

İçeriden, o kapının bakıcısı olan İsmail; öyle bir ses çıkardı ki, öylesini hiç işitmedim:

– Bağırıp da:

– Aç!

Diyen kimdir?

Dedi; Cebrâil ona cevap olarak:

– Cebrâilim.

Deyince, bu sefer:

– Ya yanındaki kimdir?

Diye sordu. Cebrâil:

– Muhammed'dir.

Deyince, tekrar sordu:

– O'na peygamberlik verildi mi?

Onun sorusuna da; Cebrâil:

– Evet, O'na peygamberlik verildi.

Deyince İsmail tekrar sordu:

– Buraya gelmesi için, talep ve dâvet olundu mu?

Onun bu sorusuna da Cebrâil şöyle cevap verdi:

– Evet, dâvet olundu.

Bundan sonra, İsmail şöyle dedi:

– Merhaba, hoş geldin; ne güzel bir gelici geldi.

Ve.. kapıyı açtı."

Bir rivâyette, şöyle anlatıldı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Mescid-i Aksa'daki taştan Bürak'a binip semaya yükseldi. Yerden semaya kadar olan mesafe, beş yüz yıllık yoldur. Her semanın kalınlığı beş yüz yıllık yoldur. Her iki semanın aralığı da beş yüz yıllık yoldur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

– "Bu semadan içeri girdiğim zaman, İsmail'i bir heybet içinde buldum. Nurdan bir kürsî üzerine oturmuştu. Önünde, sağında, solundan ve ardında kendisine yüz bin melek sarmış duruyordu. Her meleğin de ayrıca yüz bin tane askeri vardı. İsmail ve beraberinde olanlar şu tesbihi okuyorlardı:

– Pek yüce sultan zâtı, noksan sıfatlardan tenzih ederim. Üstün ve büyük olan zâtı, noksan sıfatlardan tenzih ederim. Hiçbir şey, kendisinin benzeri olmayan zâtı, noksan sıfatlardan tenzih ederim.[1]

Ona selâm verdim; selâmımı aldı ve bana tazim eyledi.

Bundan sonra, bir bölük melâike gördüm. Hepsi de, kıyamda huşu ile durmuşlardı. Şu tesbihi okuyorlardı:

– Noksan sıfatlardan tam mânâsı ile temizdir. Mukaddes olmakta tam mukaddestir. Rabbımızdır. Meleklerin ve ruhun Rabbıdır.[2]

Cebrâil'e sordum:

– Bu meleklerin ibâdeti bu mudur?

Şöyle anlattı:

– Bunlar yaratılalıberi, böyledir; kıyâmete kadar da böyle kıyamda duracaklardır. Yüce Hak'tan dile: Bu ibâdeti ümmetine nasip eylesin.

Duâ ettim; Yüce Hak, o ibâdeti ümmetine nasip eyledi. Namazda bulunan kıyamınız odur.

Bundan başka, sudan ve rüzgârdan yaratılan melekler gördüm. Üzerlerine tevkil edilen meleğin adına:

– Raad.

Derler. Bu melek, bulutlara ve yağmurlara müekkeldir. (Yani: Yağmuru yağdırmak ve bulutları o yana çevirmek bunun görevidir.) Şu tesbihi okuyorlardı:

– Mülkün ve melekûtun sahibi Yüce Zât, tüm noksan sıfatlardan münezzehtir.[3]

Gök gürültüsü ve şimşek, o meleğin sesinden çıkar.

Dünya semasında hiç boş yer kalmamıştı. Her dört parmak yerde bir melek, alnını secdeye koymuş Yüce Hakkı tesbih ve tehlil ediyordu.

Orada bir melek gördüm; insan sûretinde idi. Belinde aşağısı ateş, yukarısı da kardı. Ateş kara yapışmıştı; aralarında hiçbir ayırıcı yoktu.. Böyle iken, ne ateş karı eritiyor; ne de kar ateşi söndürüyordu. O meleğin gözünden yaş akar; ağlar ve şu tesbihi okurdu:

– Ey ateşle karın arasını bulan; mü'min kulların kalplerini de birleştir; aralarında ülfet ihsân eyle.[4]

Cebrâil'e sordum:

– Bu melek kimdir ve neden ağlar?

Diye.. şöyle anlattı:

– Bu bir melektir. İsmine:

– Habib.

Derler. Günah işleyen ümmetinizin günahları için ağlar; af ve mağfiret diler.

1 Sübhan'el-Melik'il-a'lâ, sübhan'el-aliyy'il-azim, sübhane men leyse kemislihi şey'ün.
2 Sübbûhün kuddûsün Rabbüna ve Rabb'ül-melâiketi ver-ruh.
3 Sübhane zil-mülkî vel-melekûti.
4 Ya men ellefe beyn'üs-selci ven-nar, ellif beyne kulûbi ibadikel-mü'minin.

Bundan sonra, Âdem'i (a.s.) dünyada olduğu sûrette gördüm. Nurdan libaslar giymiş; nurdan taht üzerine oturmuştu.

Yüce Hak, ölenlerin ruhlarını ona arz ettiriyordu. O da mü'min kulun ruhunu gördüğü zaman sevinip şöyle diyor:

- Temiz bedenden temiz ruh.

Sonra, onun için af, mağfiret diler; duâ ve rahmet dileği ile tazarru eder, yalvarır.

Bundan sonra, melekler o ruhu alıp yüceler yücesine götürürler. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyuruldu:

- "Gerçek şu ki: İyilerin amel kitapları illiyyindedir." (83/18)

Kâfirlerin ve münafıkların ruhları ona arz olunduğu zaman, üzülür şöyle der:

- Habis bedenden habis ruh.

Bedduâ eder. Bundan sonra melekler o ruhu alıp siccine götürürler. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyuruldu:

- "Gerçek onların sandığı gibi değil; kötülerin kitabı siccindedir." (83/7)

Cebrâil'e sordum:

- Bu kimdir?

Diye.. bana şöyle anlattı:

- Babanız Âdem'dir; ileri var ona selâm ver.

Ben de ileri varıp selâm verdim. Selâmımı tazimle aldı:

- Merhaba salih oğlu, salih nebi. Senin gibi bir oğlu bana hibe eden Allah'a hamd olsun.

Böylece bana hoş geldin etti. Onun bu övgüsüne karşılık şöyle dedim:

- Bana, senin gibi bir baba hibe eden Yüce Allah'a hamd olsun.

Bundan sonra, tekrar Âdem (a.s.) senâ etti ve şöyle dedi:

- Allah'a hamd olsun. Sana bu şekilde büyük kerâmetlerle ikram eyledi. Seni neslimden getirdi. Yüce Hak, sana türlü nimetlerini ve ikramlarını artırıp daim ve bâki kılsın.

Onun bu hamdine ve senâsına karşılık ben de şöyle dedim:

- Celâl ve ikram sahibi Allah'a hamd olsun. Seni kudreti ile topraktan yarattı. Ve seni melekleri omuzunda semaya taşıttı. Seni kıble edip bütün melekleri sana doğru secde ettirdi. Senin için, cenneti mübah eyledi.

Bunnu üzerine Âdem (a.s.) şöyle dedi:

- Anlattığım nimetlerin ihsânı bana olsa dahi, yine sen benden daha faziletlisin. Zira o kerâmetler ve nimetler sizin nurunuz alnımda bulunması hürmetine ve o latif nuruna izaz ikramdı.

Bundan sonra bana çok şeyler söyledi; en sonunda şöyle dedi:

- Benden itibaren, size nübüvvet gelinceye kadar, çocuklarımın binde biri cennete konuldu; dokuz yüz doksan dokuzu da cehenneme girdi. Ne zaman ki siz, âlemlere rahmet olarak resûl gönderildiniz; senin ümmetinden binde biri

cehenneme girdi. Dokuz yüz doksan dokuzuna cennet ikram olundu. Yüce Hak, ism-i şerifini senin ism-i şerifine eş kılıp henüz dünyaya gelmeden şerefini cümleye beyân edip açıkladı.

Âdem (a.s.) şu tesbihi okuyordu:

– Yüceler yücesi zât sübhandır. Bol gani zât sübhandır. Allah'a hamd olsun, noksan sıfatlardan münezzehtir. Allahü Teâlâ sübhandır; bağışlanmamı dilerim.[1]

Gördüm ki, Âdem'in (a.s.) sağ canibinde bir kapı var. Oradan güzel koku gelmektedir. Oraya bakar mesrur olur; güler. Sol yanında bir kapı daha var. Buraya da bakıp mahzun olur; ağlar. Cebrâil'e sordum:

– Bu nasıl kapılardır?

Şöyle anlattı:

– Sağındaki kapı cennete açılır. Saidlerin ruhları oradan cennete gider. Sağ tarafına bakınca onları görüp şad olur. Solunda olan kapı cehenneme açılır. Şakilerin ruhları oradan cehenneme gider. Sol tarafına bakınca onları görüp mahzun olur.

Sonra, bir melek gördüm. Horoz sûretinde idi. Gayet büyük başı yüce arşla beraber olmuştu. Ayakları yedi kat yerden aşağı idi. İki kanadı vardı. Onları açtığı zaman, meşrıkla mağribi doldururdu. -O meleğin makamı: Sidre-i Münteha olup tafsili inşaallah orada gelecektir.- O meleğin vücudu beyaz inciden; ibikleri kızıl yakuttan yaratılmıştı."

Beneksiz beyaz horoz beslemekte büyük faydalar ve güzel hassalar vardır. Bunun sırrı ve hikmeti de, o meleğe benzemesindendir. Besleyenin yalnız kendi evinin değil; komşularının ahi, afetlerden ve musibetlerden korunmalarına sebep olur.

Bu mânâda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet olundu:

– "Beyaz horoz benim dürüst dostumdur. Cebrâil'in dahi arkadaşı ve dostudur. Düşmanım şeytanın da düşmanıdır. Beslendiği evin sahibini ve çoluk çocuğunu, civarında bulunan dokuz evin hane halkını korur."

Ancak, bu beyaz horozda şart şudur: Hiç beneği olmayıp halis beyaz olacaktır. Eğer ibiği iki çatal gülü ibikli olursa.. bu horozun faydası daha çoktur. Nitekim bu mânâda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Çatal ibikli beyaz horoz benim habibim ve sevdiğimdir. Habibim Cebrâil'in dahi habibidir. Bulunduğu evin sağından dört, solundan dört, önünden dört, ardından dört cem'an on altı evi ve içinde olan ehillerini afetlerden ve musibetlerden korur."

Bu hadis-i şerifi, Enes'ten (r.a.) naklen Ebüşşeyh çıkarıp rivâyet etmiştir.

Bir başka hadis-i şerifi de Beyhakî rivâyet eder. Bunun râvisi İbn-i Ömer (r.a.) olup Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlatır:

---

1 Bu tesbih duâsının Arapça okunuşu şöyledir:

– "Sübhan'el-celil'il-ecelli, sübhan'el-vasii'il-ganiyyi, sübhanellahî ve bihamdihi, sübhanellah'il-azim. Estağfirullah."

- "Horoz, namaz vakitlerini Allah'ın kullarına bildirir. Her kim, evinde beyaz horoz tutup beslerse; o kimseyi üç şeyden korur:

a) Şeytanın şerrinden.

b) Büyücünün şerrinden..

c) Kâhinlerin şerrinden.."

Ancak, beyaz horoz besleyenler, onu kesmekten kaçınmalıdırlar.

Feth'ül-Kadir'debu işi deneyenlerden şöyle anlatıldı:

- Beyaz horoz kesenin hali kederden yana boş olmaz.

İmam-ı Salebî, İmam-ı Dümeyrî'nin Hayat'ül-Hayvan adlı kitabından naklen şöyle anlattı:

- Güzin-i Enbiya Tac-ı Asfiya İmam-ı Etkıya Habib-i Huda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz inci saçan şu mânâyı ayan beyân anlattı:

- "Allahü Teâlâ üç sesi sever; bunlardan râzıdır:

a) Kur'ân-ı Kerîm'i okuyanın sesini sever ve râzı olur.

b) Horoz sesini sever ve râzı olur.

c) Seher vaktinde istiğfar edenin sesini sever."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

- "O horoz şeklindeki melek, gece olunca, dünya semasına iner. O meleğin tesbihi şudur:

- Pek mukaddes sultan, bütün noksan sıfatlardan münezzehtir. Her şeyden yüce ve büyük zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Ondan başka ilâh yoktur. Hayatı ve kıyamı sonsuzdur.

Cebrâil'e sordum:

- Bu nedir?

Diye.. bana şöyle anlattı:

- Bunun için:

- Arşın Horozu..

Derler. Gece karanlığı olduğu zaman, dünya semasına iner. Gecenin üç bölüğünden biri geçtikten sonra kanatlarını çırpar ve şöyle der:

- Hani ibâdet edenler? Namaza kalkacaklar kalksınlar.

Onun bu sesini, insan ve cinden başka bütün yaratılmışlar duyarlar. Yer horozları onun sesini işitince, kanatlarını çırpar; şöyle seslenirler:

- Ey gafiller, Allah'ı zikre başlayınız.

Gece yarısı olunca, o melek yine kanatlarını çırpar şöyle seslenir:

- Teheccüde kalkacaklar kalksın; teheccüd kılsınlar.

Bu nidâyı yaptığı zaman, tekrar yer horozları ötüp insanlara o meleğin haberini bildirirler.

Gecenin iki bölüğü geçip bir bölüğü kaldığı zaman, o melek tekrar seslenip şöyle der:

- Hani, günahından mağfiret isteyenler ve âlemlerin Rabb'ında ihtiyaçları ve muradları olanlar? Kalksınlar; istiğfar etsinler ve muradlarını arz etsinler..

Onun bu nidâsı üzerine yer horozları ötüp insanları ondan haberdar ederler.

Tanyeri ağardıktan sonra tekrar o melek kanatlarını çırpar ve şöyle der:

- Şimdiden sonra gafiller kalksın. Hem de üzerlerinde kat kat günahları durduğu halde..

Bunu söyledikten sonra, mekânına yükselir. Bunu duyan yer horozları da öter, onun söylediğinden haberdar ederler.

Cebrâil devam etti:

- Yâ Resûlellah, bu durum hep böyledir; tâ, kıyâmete kadar.."

Bir haberde şöyle anlatıldı:

- Kıyâmetin zuhuru vakti geldiği zaman, o melek gecenin üçte birinde nidâ etmek ister. Ama Yüce Hak'tan şu izzet hitabı gelir:

- Ey melek, kullarımı uyandırma.

Böylece ötmekten nehyedilir. Bu durumda o melek ve tüm sema melekleri kıyâmet kopmasının vakti geldiğini anlarlar. Hep birden ağlaşmaya başlarlar.

O gecenin uzunluğu üç gün, üç gece kadardır.

O gece horozlar ötmez ve köpekler havlamazlar. İnsanlar, tam bir gaflet içinde üç gün, üç gece yatar kalırlar. Ancak, daima teheccüd namazına kalkanlar kalkar; teheccüd namazlarını kılarlar.

- Sabah olmadı; acaba erken mi kalktık?

Deyip biraz yatarlar. tekrar kalktıklarında, sabah olmadığını görürler. O zaman, gecenin uzunluğundan anlarlar ki: Kıyâmet geldi.

Bunlar, teheccüd kılmayanları kaldırmak için, çok çalışıp çabalarlar; ama onları uyandırmak hiçbir yoldan mümkün olmaz. Hiç kaldıramazlar. Bunun üzerine kendileri câmilere gider; orada toplanırlar. Günahlarına tevbe eder; bağışlanmalarını dilerler. Hep göz yaşı dökerler.. Tâ, o üç gün, üç gece geçinceye kadar. Hep tazarruda, niyazda ve ağlamakla olurlar.

Bu süre dolup sabah olduğu zaman, güneş mağripten doğar; tevbe kapıları da kapanır..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

- "Bundan sonra, bir deryaya vardım. Sütten beyaz; insan menisi gibi yoğundu. İçinde bulunan acaip görülmemiş şeyleri anlatmak mümkün değildir. Onların haddi hesabı yoktu.

Cebrâil'e sordum:

- Bu ne deryasıdır?

Diye.. bana şöyle anlattı:

- Bu deryaya:

- Hayat Denizi..

Derler. Kıyâmet kopup yaratılmışların cümlesi helâk olduktan sonra, Yüce Hak mahlukunu kabirden kaldırıp onlara mükâfat veya ceza murad ettiği zaman, ferman buyurur; bu deryadan yeryüzüne yağmur yağar. Buradan, yeryüzüne kırk arşın kadar su iner. Çürüyüp toprak olan tenler, kemikler, sinirler ve kıllar meydana gelir. Bu su, o toprağa dokunduğu zaman neden toprak olduysa..

derhal eski haline döner. Dağılanlar, böylece bir yere toplanacaklardır. Bütün bu olacaklar, bu derya vasıtası ile olacaktır.

Budan sonra, Cebrâil ezan ve kamet okudu. Bulunduğum sema ehline imam olup iki rekât namaz kıldım.

İKİNCİ SEMA

Bundan sonra, İKİNCİ KAT SEMAYA çıktım. Onu sübhan olan Yüce Hak, kırmızı mercandan yaratmış. Bu semanın adına:

- Kaydum.

Derler. Bu sema kapıcısının adına:

- Mihail.

Derler. Bu semayı gayet nurlu ve şa'şaalı gördüm. O kadar ki: Bakınca gözler kamaşır.

Bu semânın kapısı inciden, kilidi nurdandır.

Cebrâil bu semânın kapısını vurdu; açılmasını istedi. Oranın kapıcısı olan Mihail sordu:

- Kapının açılmasını isteyen kimdir?

- Cebrâil'im.

Deyince, tekrar sordu:

- Yanındaki kimdir?

- Muhammed'dir.

Diye Cebrâil cevap verdi; oranın kapıcısı tekrar sordu:

- O'na peygamberlik verildi mi?

- Evet verildi.

Cevabını aldıktan sonra tekrar sordu:

- Onun buraya gelmesi için, bir dâvet ve talep vaki oldu mu?

Cebrâil bunun için şöyle dedi:

- Evet.. dâvet ve talep vaki oldu.

Bundan sonra o semanın kapıcı meleği şöyle dedi:

- Hoş geldin; ne güzel gelici geldi.

Ve.. kapıyı açtı.

İçeri girdim; oranın hazını (kapıcısı-bekçisi-bakıcısı) Mihail'i gördüm. Hizmetinde iki yüz bin melek vardı. O meleklerin de, her birinin ikişer yüz bin melek hadimi vardı.

Selâm verdim; tazimle selâmımı aldı. Yüce Hak'tan türlü ikramların müjdesini bana erdi. Bunların okuduğu tesbih duâsı şuydu:

– Yüce Allah sübhandır; onu tesbih edenler tesbih ettikçe.. Allah'a hamd olsun; ona hamd edenler hamd ettikçe.. Allah'tan başka ilâh yoktur; bu tehlili okuyanlar okudukça.. Yüce Allah büyüklerin en büyüğüdür; bu tekbiri okuyan okudukça..[1]

Bunları geçtikten sonra, birtakım meleklere eriştim. Saflar tutup tam huşu, huzu, ile rükûa varmışlardı. Öylece rükûda duruyorlardı. Bunların tesbihleri şuydu:

– Geniş tasarruf sahibi Yüce Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir. Ki o: Gözleri görür. Gözlerin idrâk edemeyeceği Yüce Allah noksan sıfatlardan münezzehtir. Alabildiğine büyük, olabildiği kadar bilen Allah noksan sıfatlardan münezzehtir.[2]

Cebrâil'e sordum:

– Bunlar ne zamandan beri rükû ederler?

Şöyle anlattı:

– Yaratıldıktan bu yana, bunlar hep rükûdadır. Tâ, kıyâmete kadar başlarını kaldırmadan, böylece rükû halinde tesbih okurlar. Yüce Hak'tan niyaz eyle; bu ibâdeti de senin ümmetine nasip eylesin.

Ben de, tazarru ve niyaz eyledim; namazda ümmetime rükû ihsân olundu.

Bunları geçtikten sonra, iki genç gördüm.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Cebrâil bana şöye anlattı:

– Bunlar Yahya ve İsa (a.s.) peygamberdir. Bunlar, birbirlerinin teyze çocuklarıdır.

Onlara selâm verdim. Onlar da selâmımı tazimle aldılar ve:

– Merhaba, hoş geldin ey salih peygamber, salih kardeş.

Diyerek musafaha eylediler. Sonra beni, Yüce ve Mukaddes olan Allahü Teâlâ'dan ihsân edilen çok çeşitli ikramlarla müjdelediler.

İsa (a.s.) şu tesbihi okuyordu:

– Rahmeti ve ihsânı bol olan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Hiçbir şekilde sonu olmayan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Yarattıklarını maddesiz ve örneksiz yaratan, sonra onları öldürüp eski hallerine döndüren Yüce Zat noksan sıfatlardan münezzehtir.[3]

Bunları geçtikten sonra, gayet ulu bir melek gördüm. O meleğin yetmiş bin başı vardı. Her başında da yetmiş bin yüzü vardı. Her yüzünde de yetmiş bin ağzı vardı. Her ağzında da yetmiş bin dili vardı. Her dili de, bir başka lügatte konuşuyordu; biri diğerine benzemiyordu. Yüce Hakkı tesbih ediyordu. Onun tesbihi şuydu:

---

1 Bu tesbihin Arapça metni şöyle okunabilir:
– "Sübhanellâhi küllema sebbehallâhe müsebbihün, vel-hamdü lillâhi küllema hamidellâhe hamidün, ve lâ ilâhe illallâhü küllema hellelellâhe mühellilün, vallâhü ekberü küllema kebberallahe mükebbirün."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– Sübhan'el-varis'ül-vasiüllezi yüdrik'ül-ebsap. Sübhanellezi lâtüdriküh'ül ebsar. Sübhan'el-azim'ül-alim."

3 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhan el-hannan'il-mennan. Sübhan'el-ebediyy'ül-ebed. Sübhan'el-mübdi'ül-muid."

- Yüce yaratıcı zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Ulular ulusu zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Yüce Allah'ı hamdle tesbih ederim. Azim Allah, tüm noksan sıfatlardan münezzehtir; ona hamd olsun. Allahü Teâlâ'dan bağış talebinde bulunurum.[1]

- Bu kimdir?

Dedim., Cebrâil bana şöyle anlattı:

- Bu melek, rızık işlerine tevkil edilmiştir. Adı: Kasım'dır. Herkesin rızkını, günü gününe sahibine ulaştırır. Takdir ve tâyin olunandan eksik veya fazla olmaz."

Bir rivâyette şöyle anlatıldı:

- Bir kimsenin geçimi daraldığı zaman; sabah namazının sünneti ile farzı arasında bu meleğin tesbihinin son cümlesi olan:

- "Yüce Allah'ı hamdle tesbih ederim. Azim Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir; ona hamd olsun. Allahü Teâlâ'dan bağış talebinde bulunurum."[2]

Tesbihini (Arapça) yüz kere okursa, Yüce Hak, okuyanın geçimini kolay, rızkını bol eyler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

- "O meleği geçtikten sonra, büyük, acaip ulu bir melek gördüm. Nurdan bir kürsü üzerine oturmuştu. Gamlı ve sükût duruyordu.

Oturduğu kürsünün dört köşesi vardı. Çevresinde o denli melekler vardı ki, sayılarını, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'tan başkası bilmez.

Sağında yetmiş bin saf saf, gayet nuranî melekler vardı. Cümlesi yeşiller giymişlerdi. Güzel kokuyorlardı. Konuşmaları gayet tatlı idi. Güzelliklerinden yüzlerine bakılmıyordu.

Solunda yetmiş bin melek saf saf duruyordu. Şekilleri de gayet zulmanî idi. Sûretleri simsiyahtı. Yaramaz sözlü idiler. Elbiseleri ve kokuları çirkindi. Tesbih ettikleri zaman, ağızlarından ateş saçılıyordu. Önlerinde ateşten süngüler ve sopalar vardı. Öyle gözleri vardı ki, bakmaya takat kalmaz.

Taht üzerinde oturan meleğin başında ayağına değin gözleri vardı ki, zühre ve merih yıldızları gibi parlıyordu. Kanatları da vardı. Elinde bir sahife, önünde de bir levh vardı; daima o levhe bakıyordu; bir an bile gözünü ondan ayırmıyordu.

Önünde bir ağaç vardı; yapraklarının sayısını ancak Allahü Teâlâ bilir. Her yaprakta bir kimsenin adı yazılmıştı.

Yine önünde leğene benzer bir şey vardı. Bazan sağ eli ile ondan bir şey alıyor; sağ yanında duran nurlu ve tatlı meleklere teslim ediyordu. Bazan da sol eli ile ondan bir şey alarak sol yanında duran kapkara meleklere veriyordu. Bu meleğe baktığım zaman kalbime bir korku düştü. Vücudum titrer oldu. Bana bir zaaf ve çöküklük geldi.

- Bu kimdir?

---

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhan'el-halik'il-azim. Sübhan'el-azim'il-alim. Sübhanellahi ve bilhamdihi. Sübhanellah'il-azimi ve bihamdihi estağfirullah."

2 Sübhanellahi ve bihamdihi, sübhanellah'il-azimi ve bihamdihi estağfirullah.

Diye sordum; Cebrâil bana şöyle anlattı:

– Bu ölüm meleğidir. İsmi: Azrâil'dir. Bunu görmeye hiç kimse cesaret edemez. Lezzetleri kesen, toplulukları dağıtandır.

Sonra gidip şöyle dedi:

– Ey Azrâil, bu gelen âhir zaman peygamberidir. Rahmân Allah'ın habibidir. Onunla konuş.

Onun bu sözü üzerine, Azrâil başını kaldırdı; tebessüm eyledi.

Cebrâil ona yaklaştı; selâm verdi. Ben de onun yanına gittim; selâm verdim. Selâmımı aldı; bana çokça tazim eyledi. Sonra şöyle dedi:

– Sana merhaba, Yüce Hak, senden daha keremli bir kimse yaratmadı. Ümmetini dahi, Yüce Hak, ümmetlerin en keremlisi yarattı. Ben, senin ümmetlerine, babalarından ve analarından daha merhametli ve daha şefkatliyim.

Onun bu sözlerine karşılık şöyle dedim:

– Gönlümü hoş eyledin; kalbimi gamdan kurtardım. Ama kalbimde bir şey kaldı. Seni gamlı ve mahzun gördüm; sebebi nedir?

Şöyle anlattı:

– Yâ Rasûlellah, Yüce Hak, beni bu hizmete tâyin buyurduğu zamandan beri korkarım. Sebebi: Uhdesinden gelemem; cevap vermeye gücüm yetmez. Bunun için korkulu ve gamlıyım.

Sordum:

– Bu leğene benzeyen şey nedir?

Şöyle anlattı:

– Bu, dünyanın tamamıdır. Meşrıktan mağribe, kaftan kafa varıncaya kadar hepsi yanımda bu leğen kadardır. Nasıl istersem, öyle tasarruf ederim.

Tekrar sordum:

– Bu baktığınız levh nedir?

Şöyle dedi:

– Levh-ü mahfuzdur. Bir sene içinde eceli gelenlerin defterleridir. Melekler onu yazıp bana verirler. İşte o defterdir.

– Ya bu sahife nedir?

Diye sorunca da şöyle anlattı:

– Ruhları alınacakların, vakit saatlerini bildiren defterdir.

– Ya bu ağaç nedir?

Dedim; şöyle anlattı:

– Dünyada hayatta olanların ömürlerinin ağacıdır. Bir adam doğduğu zaman, bunda bir yaprak çıkar. Her yaprağının üzerinde sahibinin ismi yazılmıştır. Eceli yaklaştığı zaman, o yaprak sararır; bu levhde bulunan ismin üzerine düşer. O yaprağı meleklere veririm; götürür onun yemeğine katar yedirirler. Yiyince Allah'ın izni ile hastalık arız olur; hastalanır. Vadesi tamam olunca, defterde olan ismi silinir. Ben de elimi uzatıp ruhunu kabz ederim; ister mağripte, isterse meşrıkta olsun. Eğer saadet ehli ise.. sağımda duran meleklere veririm. Bunlar, rahmet melekleridir. O ruhu bunlara teslim ederim. Şayet o ruhunu kabz

ettiğim şekavet ehli ise.. solumda bulunan meleklere teslim ederim. Bunlar azap melekleridir. -Şekavetten Allah'a sığınırız.-

– Bunlar ne kadar melektir?

Diye sordum; şöyle anlattı:

– Bunların sayısını bilmem. Ama ne vakit, bir kimsenin ruhunu kabzetsem; altı yüz tane rahmet, altı yüz tane de azap meleği hazır olur. O ruh, hangi taifeye verilir? Ona bakarlar. Bir kere gelenlere bir daha sıra gelmez. Tâ, kıyâmete kadar böyle olacaktır.

Bundan sonra, tekrar sordum:

– Ey ölüm meleği, herkesin ruhunu sen mi alırsın?

Şöyle anlattı:

– Yaratıldıktan bu yana; yerimden kımıldamadım. Bana yetmiş bin melek hizmet eder. Her birinin eli altında da yetmiş bin melek var. Bir kimsenin ruhunu almak istediğim zaman, onlara emrederim. Onlar gibi onun ruhunu boğazına getirirler. Bundan sonra, elimi uzatıp onun ruhunu alırım.

Tekrar sordum:

– İstediğim odur ki, ümmetim zaiftir. Onları mülayim bir şekilde, şefkatle tutasın.

Şöyle dedi:

– Yüce Allah'ın izzeti ve celâli hakkına; ki o, sizi hatem'ül-enbiya kıldı; bana bizzat o Yüce Yaratıcı gece ve gündüz yetmiş kere hitap edip şöyle buyurur:

– Muhammed ümmetinin ruhlarını kolaylıkla, sühuletle al; onların işlerini lütufla gör.

Şüphesiz ben, ümmetinize, analarından ve babalarından daha şefkatle tutkunum.

Bundan sonra, Cebrâil ezan ve kamet okudu; imam olup iki rekât namaz kıldım.

Yani: İkinci sema ehli ile:

ÜÇÜNCÜ SEMA

Bundan sonra ÜÇÜNCÜ KAT SEMAYA yükseldim.

Yüce Hak, bu semavi bakırdan yaratmıştı. İsmine:

– Zeytun..

Derler. Buranın kapıcısına da:

– Arinail.

Derler. Bunun kapısı ak incidendi. Üzerinde nurdan kilidi vardı.

Cebrâil o kapıyı çaldığı zaman, oranın hazini Arinail şöyle sordu:

– Kapının açılmasını isteyen kimdir?

– Cebrâil'im.

Deyince, tekrar sordu:

– Ya yanındaki kimdir?

– Muhammed'dir.

Cevabını alınca, tekrar sordu:

– O'na peygamberlik verildi mi?

– Evet, verildi.

Cevabını aldı; tekrar sordu:

– Onun için bir dâvet ve talep vaki oldu mu?

– Evet, dâvet ve talep vaki oldu.

Cevabını alan Arinail:

– Merhaba, hoş geldin; ne güzel gelici geldi.

Deyip kapıyı açtı.

İçeri girince, gördüm ki: Arinail gayet azametli ulu bir melektir. Onun hizmetinde de üç yüz bin melek vardı. Bu meleklerin tesbihi de şöyleydi:

– Bol hibeler eden ihsân sahibi zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Gönüller açan bilgin zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Kendisine duâ edenlerin duâsına icabet eden yüce zât noksan sıfatlardan münezzehtir.[1]

Bu meleğe selâm verdim. Tam tazimle selâmımı aldı. Bana çeşitli üstün nimetlerin müjdesini verdi.

Bunu geçtikten sonra, çokça melekler gördüm. Saf olmuşlardı. Cümlesi secde etmişlerdi. Secdelerinde şu tesbihi okuyorlardı:

– Bilgin yaratıcı zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Kendisinden başka kaçıp sığınılacak makam olmayan zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Yüceler yücesi Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir.[2]

Devamlı olarak, bu tesbihi okuyup duruyorlardı. Cebrâil şöyle dedi:

– Bunların ibâdetleri daima budur. Niyaz eyle, bu ibâdet ümmetine ihsân olunsun.

Ben de duâ ettim; ümmetime namazda secde emrolundu.

Secdenin iki olmasının sebebi şudur: Onlara selâm verdiğim zaman, başlarını secdeden kaldırıp selâmımı aldılar, tekrar secdeye vardılar. Bunun için ümmetime iki secde farz oldu.

Bunları geçtikten sonra, Yusüf'ü (a.s.) gördüm; gayet güzeldi. Güzelliğin yarısı ona ihsan olunmuştu.

Selâm verdim. Selâmımı tazimle aldı, beni merhabaladı. Benimle müsafaha etti. Türlü kerâmetlerin müjdesini bana verdi. Ve bana: Hayır duâda bulundu.

Yusüf'ün tesbihi şuydu:

– Kerem sahiplerinin en keremlisi Yüce Zat noksan sıfatlardan münezzehtir. Ulular ulusu Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Benzeri olmayan tek Allah noksan sıfatlardan münezzehtir. Hiçbir şekilde sonu olmayan Yüce zât noksan sıfatlardan münezzehtir.

---

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:

– "Sübhan'el'mutiil-vehhab, sübhan'el-fettah'il-alim, sübhan'el-mücibi limen deâhü."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:

– "Sübhan'el-halik'ıl-azim. Sübhanellezi lameferre velâ melcee minhü illâ ileyhi, sübhan'el-aliyy'ül-alâ."

Bunu geçtikten sonra, Davud'u (a.s.) ve oğlu Süleyman'ı (a.s.) gördüm. Selâm verdim: selâmımı tazimle aldılar. Bana müjdeler verip şöyle dediler:

- Bu gece, ümmetine şefaat ve Rabbından selâmette olmalarını niyaz eyle.

Bana böyle bir tavsiyede bulundular.

Davud'un tesbihi şuydu:

- Nurun yaratıcısı noksan sıfatlardan münezzehtir. Tevbeleri kabul buyurup hibeler ihsân eden Yüce zât noksan sıfatlardan münezzehtir.[1]

Süleyman'ın okuduğu tesbih de şöyle idi:

- Malın mülkün sahibi Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Kahir cebbar olan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Tüm işler, zâtında biten Yüce Allah noksan sıfatlardan münezzehtir.[2]

Bunu geçtikten sonra, bir meleğe ulaştım. Bir kürsüde oturmuştu.

Bu meleğin yetmiş başı, yetmiş kanadı vardı; her kanadı mağribi, meşrıkı kuşatırdı. Çevresinde koca koca melekler gördüm. Bunlardan herbirinin boyu son derece uzundu. Bu melekler, bir taifeye azab ediyorlardı. Sopalarla dövüp parçalıyorlardı. Sonra, o parçalar bütün oluyordu; melekler de azaba yeniden başlıyordu.

O büyük meleğin kim olduğunu sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

- Bu meleğin adına:

- Sohail.

Derler. Onların azab ettikleri de, senin ümmetinden zalim cebbar ve mütekebbir kimselerdir. Kıyâmete kadar onlara azab ederler.

Bunların tesbihleri şuydu:

- Cebbarların çok çok üstünde olan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Sataşanların üstünde büyük saltanatı bulunan Yüce Zât tüm noksan sıfatlardan münezzehtir. Kendisine isyan edenlerden intikam almaya güçlü Yüce Zât bütün noksan sıfatlardan münezzehtir.[3]

Bundan sonra, ateşten bir deniz gördüm. Çevresini sert, şiddetli melekler sarmıştı.

- Bu nedir?

Diye sorunca, Cebrâil şöyle anlattı:

- Bunun adı: Saak Denizi'dir. Gökten yere yakıcı gürültüler ve yıldırımlar bu meleklerle iner."

Bu mânâ Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle anlatıldı:

- "Allahü Teâlâ yıldırımlar gönderir; bunları istediğine isabet ettirir."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

1 Bu tesbihi Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhane halik'ın nuri, sübhan'et-tevvab'il-vehhab."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhane malik'il-mülki sübhan'el-kahir'il-cebbari, sübhane men ileyhi tesir'ül-ümur."

3 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhane men hüve fevk'al-cebbarin, sübhan'el-müsallıtı fevk'al-müsallitin, sübhan'el-müntakimi mimmen asahü."

– "Bundan sonra bir kapı gördüm; kâfurdandı: Bunun alt eşiği, yerin en derin noktası olan serada, yukarı eşiği ise arşın altında idi. Bu kapının iki kanadı vardı. Yer ve gök kadar bir kilit asmışlardı. Hayret ettim:

– Bu ne kapıdır?

Dedim; Cebrâil bana şöyle anlattı:

– Bu kapının adı, BAB'ÜL-EMAN'dır.

Tekrar sordum:

– Neden buna:

– BAB'ÜL-EMAN.

Denildi.

Bu soruma da şu cevabı verdi:

– Yüce Hak, cehennemi yarattı; içine de çeşitli azaplar koydu. Cehennemden bir nefes zuhur eyledi. Bunun üzerine, cümle yer ve gök ehli Yüce Hakka sığınıp eman diledi. Bundan sonra, izzet sahibi Yüce Hak, bu kapıyı cehennemle cümle kâinat arasında yarattı. Tâ ki: Yedi kat yerlerin ve yedi kat göklerin ehli emande bulunalar. Bu mânâ icabıdır ki, bu kapının adına:

– BAB'ÜL-EMAN.

Denildi.

Arkasında neler bulunduğunu görmek için, o kapının açılmasını istedim. Cebrâil şöyle dedi:

– Bunun ardında cehennem vardır; neylersiniz?

– Muhakkak görmek isterim.

Deyince, şu ilâhî ferman sadır oldu:

– Ey habibim, parmağınla işaret et; kapı açılır.

Bunun üzerine işaret ettim; kapı açıldı. Nazar eyledim; gördüm ki: Demirden büyük bir minber var. O minberin altı yüz bin ayağı vardı. Onun üzerine çok heybetli ateşten yaratılmış bir melek oturuyordu. Ateşten ipler büküyor; ateşten zincirler ve bukağılar yapıyordu. Gayet şiddetli ve korkunç yüzlü idi. Pençesi kuvvetli ve öfkesi belli idi. Başını önüne eğmiş şu tesbihi okuyordu:

– Güçlü sultan olduğu halde, zulmetmeyen o Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Düşmanlarından intikam alan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Dilediğine bol ihsânda bulunan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Kendisine bir benzer olmayan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir.[1]

Ağzından dağlar gibi ateşler çıkıyordu. Burnundan alevler fışkırıyordu.

Bu melek, çok hışımlı ve çok öfkeli idi. İki gözü ateş saçıyordu.

Onun her bir gözü, dünyanın tamamı kadardı.

O meleği bu heybette görünce, bana korku geldi. Allahü Teâlâ'nın lütfu, keremi, inâyeti olmasaydı helâk olurdum. Cebrâil'e sual edip:

– Bu kimdir? Onu görünce, vücuduma titreme düştü.

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:

– "Sübhanellezi lâ yecurü ve hüvel-melik'ül-cebbar, sübhan'el-müntakimü min adaihi, sübhan'el-mu'ti limen yeşaü, sübhane men leyse kemislihi şey'ün."

Dedim, Cebrâil bana şöyle anlattı:

– Siz korkmayın; çünkü sizin için korku yoktur. Bu cehennemin hazini (kapıcı, bekçi, bakıcı) Mâlik'tir. Allahü Teâlâ onu gazabından yaratmıştır. Yaratıldığından bu yana hiç gülmemiştir. Her an, gazabı artmaktadır. Onun yanına varın, selâm verin.

Bunun üzerine, gidip selâm verdim. O kadar meşguldü ki, başını bile kaldırmadı. Cebrâil öne geçip şöyle dedi:

– Ey Mâlik, sana selâm veren Allah'ın Resûlü Muhammed'dir.

Cebrâil, beni ona böyle tanıttı. Namımı işitince, kıyam edip bana tazim için, türlü saygı dilleri döktü ve ikramlar eyledi. Sonra şöyle dedi:

– Yâ Muhammed, sana müjdeler olsun; Yüce Hak sana çokça kerâmetler ihsân eyledi. Senden hoşnuddur. Senin vücuduna cehennem ateşini haram kıldı. Senin hürmet ve bereketinle sana tâbi olanlara dahi cehennem ateşini haram kıldı. Yüce Hak bana emreyledi: Senin ümmetin asilerine merhamet eyleyeyim. Sana iman getirmeyenlerden intikam alayım.

Bundan sonra Cebrâil'e dedim ki:

– Buna söyle, bana cehennemi göstersin.

Cebrâil, ona benim talebimi bildirdiği zaman; cehennemden iğne deliği kadar bir yer açtı. Oradan iplik inceliğinde siyah bir duman çıktı. O duman bir saat çıksaydı; bütün yeri ve semaları o dumanın karanlığı sarardı. Güneşin, ayın ve diğer aydınlık veren şeylerin ziyası ve nuru görünmezdi; mahvolurdu. Ancak Mâlik, o deliği o anda eli ile sığadı; o duman yok oldu. Bana da şöyle dedi:

– Buradan içeri bakın.

Bakınca gördüm ki, cehennem: Birbirinin altında yedi tabakadır. En yukarısı cehennemdir ki; oraya mü'minlerin asileri girer. Bunun azabı, diğerlerinden hafiftir.

İkincisi lezadır. Buraya Nasara girecektir.

Üçüncüsü hutamedir. Buraya da Yahudîler girerler.

Dördüncüsü sairdir. Buraya da Sabiîler girerler.

Beşincisi sakardır. Buraya da Mecusîler girerler.

Altıncısı cahimdir. Buraya da müşrikler girer.

Yedincisi haviyedir. Buraya da münafıklar gireceklerdir. Bir de Allah'lık davası güdenler girerler. Meselâ: Firavun, Nemrud gibileri..

Ben, aşağı tabakada olanların azaplarının şiddetinden bakmaya takat getiremedim. Ancak üst tabakada olanlara baktım; buraya ümmetimin asileri girerler. Buraya bakınca, gördüm ki: Orada ateşten yetmiş derya var. Her deryanın kenarında ateşten birer şehir var. Her şehirde ateşten yetmiş bin ev var. Her evin içinde, ateşten yetmiş bin sandık var. O sandıkların içinde de, erkekler ve kadınlar var. Oraya hapsolmuşlar; yanlarında yılanlar ve akrepler var. Şöyle sordum:

– Ey Mâlik, bu sandıkların içinde hapsolanlar kimlerdir?

Şöyle anlattı:

– Bunların bazısı insanlara zulüm edip haksız yere malını alanlardır. Bazısı da, büyüklük satıp zalim cebbarlık edenlerdir. Halbuki, büyüklük, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'a mahsustur.

Sonra, bir kavim gördüm; dudakları deve ve köpek dudakları gibi idi. Karınları da şişmişti. Zebaniler, ateşten tokmaklarla bunların karınlarına vurup duruyordu. Karınlarında bağırsakları kopuyor; dübürlerinden dökülüyordu. Tekrar içlerinde bağırsak yaratılıyordu; zebaniler yine vurup döküyordu. Onlara böylece azab ediyorlardı.

– Bunlar kimlerdir?

Dedim; Mâlik şöyle anlattı:

– Bunlar ümmetinizden yetim malını haksız yere yiyenlerdir.

Bir kavim daha gördüm; karınları dağlar gibi şişmişti. İçine yılanlar ve akrepler dolmuştu. Orada hareket edip ıstırap veriyorlardı. Bunlar ayağa kalkmak istedikleri zaman, karınlarının büyüklüğünden ve yılanların, akreplerin hareketlerinden kalkmaya güçleri yetmiyordu. Yıkılıyorlardı. Sordum:

– Bunlar kimlerdir?

Mâlik şöyle anlattı:

– Bunlar, ümmetinizden faiz yiyenlerdir.

Bundan sonra, bir alay hatunlar gördüm; bunları saçlarından asmışlardı. Bunlar için:

– Kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

– Bunlar, şu kadınlar ki; yüzlerini ve saçlarını örtmeyip erkeklere gösterirler. Kocalarından başkasına zinetlerini açarlar. Kocalarına eza ve cefa ederler.

Bundan sonra, birtakım erkek ve kadın gördüm; bunları dillerinden ateş çengellere asmışlardı. Tırnakları bakırdandı. Kendi yüzlerini yırtıp parça parça ediyorlardı.

– Bunlar kimlerdir?

Dedim; Mâlik şöyle anlattı:

– Bunlar yalan yere şehâdet edenlerdir. Koğuculuk yapıp söz gezdirenlerdir.

Bundan sonra, bir alay kadınlar gördüm; bunların kimisini memesinden asmışlar; kimisini de ayaklarından başaşağı asmışlardı. Bunlar feryat ve sayha atıp duruyorlardı.

– Bunlar kimlerdir?

Dedim; şöyle anlattı:

– Bunlar zina edenlerdir; ayrıca, çocuklarını düşürüp katil işi işleyenlerdir.

Bundan sonra bir alay adamlar gördüm; bunlar kendi yanlarının etlerini koparıp ağızlarına koyuyorlardı. Yemeyip ağızlarında gizliyorlardı. Ama zebaniler onları:

– Yiyin.

Diye zorlayıp istemeyerek yediriyorlardı. Tekrar koparıp ağızlarına alıyorlardı. Zebaniler tekrar yemeleri için onları zorluyordu. Bu şekilde onlara azap ediyorlardı.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; şöyle anlattı:

- Bunlar; ümmetinizden şu kimselerdir ki, insanları yüzlerine karşı ayıplar; zemmederler. Ayrıca arkalarından kötüleyip gıybetlerini ederler. Elleri, dudakları, kaşları ve gözleri ile işaret ederek insanları alaya alırlar.

Bundan sonra bir kavim gördüm ki; bunların cesetleri hınzıra, yüzleri de köpek yüzüne benziyordu. Dübürlerinden ateşler çıkıyordu. Yılanlar, akrepler onları sokuyor; etlerini yiyorlardı.

- Bunlar kimlerdir?

Dedim; Mâlik şöyle anlattı:

- Bunlar, ümmetinizden namaz kılmayan, gusül etmeyen cenabet gezenlerdir.

Bundan sonra, bir kavim daha gördüm. Bunlar tam susadıklarından ötürü susuzluktan yanıp feryatla su istiyorlardı. Onların bu isteklerine karşılık ateşten kadehlerle kaynar sular erilip:

- İç.

Diyerek zorlanıyorlardı. Onlar bu kadehi ağızlarına yakın götürdükleri zaman, o suyun şiddetli kaynamasından yüzlerinin etleri pişip kadehin içine dökülüyordu. İçince de, bağırsakları parça parça olup dübürlerinden dışarı dökülüyordu.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

- Ümmetinizden şarap ve sarhoşluk verici şeyleri içenlerdir.

Bundan sonra, bir alay kadın gördüm; başaşağı ayaklarından asmışlar. Dilleri uzayıp ağızlarından sarkmıştı. Zebaniler, onların dillerini ateşten makaslarla durmadan kesiyordu. Zebaniler onların dillerini kestikçe tekrar uzuyordu. Ve.. bunlar, eşekler gibi bağırışıyorlardı; köpekler gibi de uluyorlardı.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

- Bunlar, ölüsü öldüğü zaman, feryad ü figan eden kadınlardır.

Bundan sonra, birtakım erkekleri ve kadınları gördüm. Bunları bakırdan fırınlar içine oturtmuşlardı. Altlarından ateşler ve alevler çıkıp başları ile beraber bütün vücutlarını bürüyordu. Gayet kötü kokular geliyordu.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

- Bunlar, zina eden erkek ve kadınlardır.

- Peki, bu kötü koku nedir?

Dedim; bunu da şöyle anlattı:

- Onların ferçlerinden çıkan şeyin kokularıdır.

Bundan sonra, bir kısım kadınları gördüm ki, asılmışlar. Bunların elleri boyunlarına sıkıca bağlanmıştı.

– Bunlar kimlerdir?

Dedim; Mâlik şöyle anlattı:

– Kocalarına hiyânet edip mallarını telef edenlerdir.

Bundan sonra, birtakım erkekleri ve kadınları gördüm. Bunlara ateşte azab ediliyordu. Bunların üzerine zebaniler musallat olmuştu. Bunlar feryat ettikçe, zebaniler ateşten sopalarla vuruyorlardı. Karınlarına ateşten süngüleri saplıyorlardı. Vücutlarını da ateşten kamçılarla dövüyorlardı. Bunların azaplarını pek çetin gördüm.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

– Bunlar, analarına ve babalarına isyan ederek karşı gelenlerdir.

Yine bir kavim gördüm; bunların boyunlarına ateşten dağlar gibi büyük halkalar geçirmişlerdi.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

– Bunlar, üzerlerine bulunan emanetleri sahiplerine vermeyenlerdir.

Bundan sonra, bir kavim gördüm; zebaniler bunları ateşten bıçaklarla boğazlıyordu. Ama bunlar aynı saatte diriliyordu. Bunlar dirilince, zebaniler tekrar onları boğazlıyordu.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

– Bunlar, haksız yere adam öldürenlerdir.

Bir kavim daha gördüm; gayet çirkin ve kötü kokulu cife yiyorlardı.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

– Bunlar gıybet edip insanların etini yiyenlerdir.

Bunlardan başka, cehennemde iki sınıf kimse gördüm; bunların bir sınıfı erkeklerden, bir sınıfı da kadınlardandı. Bunların azabı gayet şiddetli idi.

– Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

– Bu erkekler, beğlerin önünde sopa ve kamçılarla gidip zavallı fakirlere vurup zulüm edenlerdir. O kadınlar ise.. sureta libas giyip hakikatta cümle azâsı belli, açık hükmünde ve erkeklere aşikâr olanlardır. Ayrıca dışarı çıktıkları zaman, erkekleri kendilerine çekenlerdir. Bu sebepten, başları deve hörgücü gibi büyük olup selâmetle doğruca cennete giremezler.

Bundan sonra, cehennemde bir alay erkek ve dişi kimseler gördüm. Bunların azabı birbirine benzemiyordu. Her birine bir başka türlü azap olunan yoktu. Şöyle bir azapla azap ediliyorlardı. Bunları ateşten sopalar üzerine asmışlardı. Etleri pişip dökülüyor; sadece kemik kalıyorlardı. Hak Teâlâ onların etlerini bitiriyor; yine önceki gibi etleri pişip dökülüyordu.

Bazıları da, ateşten zincirlerle, bukağılarla bağlanmışlardı; böylece azap olunuyorlardı.

- Bunlar kimlerdir?

Diye sordum; Mâlik şöyle anlattı:

- Bunlar, vücut sağlıkları yerinde iken, namazı terk edenlerdir.

Ve.. şöyle dedim:

- Ey Mâlik, kapıyı kapa; bakacak takatım kalmadı.

Mâlik şöyle dedi:

- Yâ Resûlellah, mübârek gözünüzle müşahede ettiğiniz azapları, gördüğünüz gibi ümmetinize bildirin. Ümmetinizi çok çekindirin. Masiyetlerden, Allah'ın emrine aykırı hareketten onları alıp men edin. Allah'a tam itaata teşvik edip ibâdet yoluna getirin. Allah'ın azabı şiddetlidir. Cehennemi yedi tabakadır. Bu gördüğünüz ilk tabakasıdır. Aşağıları daha şiddetlidir."

Bunu dinledikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ümmetine şefkatından dolayı ağlamaya, şefaat ve niyaza başlar.

Ümmetinin zaafı ve o gibi azaba takat getiremeyeceklerini anlatıp o kadar ağladı ki; Cebrâil, Mukarreb melekler ve orada bulunan diğer melekler dahi ağlamaya başladılar. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin tazarru ve niyazına:

- Âmin!

Dediler..

Bunun üzerine, izzet sahibi Yüce Hak'tan şu hitap geldi:

- Habibim, senin değerin benim katımda büyüktür; duân makbuldür. Şefaatın makbuldür. Gönlünü hoş tut; seni muradına eriştirdim. Kıyâmette sana bir makam vereceğim; şu kadar asileri sana bağışlayacağım, tâ ki:

- Yeter.

Diyesin.. Senin ümmetini sair ümmetlerin üzerine seçtim. Seni de onlara şefaatçı kıldım. Dilediğin kadar şefaat eyle; kabul ederim.

Sonra..

Bu Mâlik'ten başka, cehennem hazinleri (kapıcıları, bekçileri, bakıcıları) on sekiz tanedir; Mâlik'le on dokuz olurlar. Bunların gözleri yıldırım gibidir. Ağızlarından yalın ateş çıkar. Bunlarda asla esirgemek ve acımak yoktur. Her an öfkeleri artmaktadır. Vücutları gayet büyüktür. Onların büyüklüğünü şundan anla: Onlardan biri tek eli ile yetmiş bin kâfiri alıp cehenneme atar. Kâfirin vücudu ise.. gayet büyüktür; ağzındaki dişlerinin her biri, Uhud dağı kadardır. Her biri dişi Uhud dağı kadar olunca, başının ve vücudunun ne kadar büyük olacağını hesap eyle. Bir omuzundan, diğer omuzuna varıncaya kadar olan mesafe, dokuz günlük yoldur. Derisinin kalınlığı üç günlük yoldur. İşte, koca cüsseli yetmiş bin kâfir avucu içine sığınca, o melek ne kadar büyüktür, düşünüle..

Bu meleklerin eli altında o kadar zebani vardır ki, onların sayısını ancak Allahü Teâlâ bilir.

Şöyle bir rivâyet geldi:

- Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bu on dokuz meleğin vasıflarını beyân yolunda şu âyet-i kerîmeyi yolladı:

- "Onun üzerine on dokuz melek tâyin edilmiştir." (74/30)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ümmeti namına mahzun oldu; halâs olmalarını diledi. Bunun üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Senin ümmetine on dokuz harfli bir cümle ihsân eyledim. Ümmetin onu devamlı olarak bırakmadan okursa.. kendilerini o on dokuz cehennem hazinlerinden ve onların yardımcıları olan zebanilerin azabından emin kılarım. O cümle şudur:

– Bismillâhirrahmânirrahîm. (Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..)

Hak Teâlâ cümlemizi, Habib-i Hüda Şefi-i Ruz-ü Ceza Hazret-i Ebelkasim Muhammed Mustafa hürmetine cehennemden azad eylesin. Âmin!

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

– "Bundan sonra, Mâlik o deliği kapadı. Daha sonra Cebrâil ezan okuyup kamet getirdi.

Ben de imam oldum; bu üçüncü sema ehli ile iki rekât namaz kıldım.

DÖRDÜNCÜ SEMA

Bundan sonra DÖRDÜNCÜ SEMAYA yükseldik.

Yüce Hak bu semayı ham gümüşten yaratmıştır. (Bir rivâyette: Beyaz inciden yaratmıştır.)

Bu semanın adı: Zâhir'dir. Kapısı nur olup nurdan kilidi vardı.

Bu kapının üzerinde: LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH (Allah'tan başka ilâh yoktur; Muhammed Allah'ın Resûlüdür), kelime-i tevhidi yazılmıştı.

Bu kapıya müekkel olan meleğin adı: Salsail'dir.

Daha önce anlatılan şekilde kapı çalınıp vaki sual cevap olduktan sonra, kapıyı açtı. İçeri girdim; Salsail'i gördüm. Tüm işlerin her biri ona bırakılmıştı. Bunun emrinde, dört yüz bin melek vardı. Bu meleklerden her birinin emrinde dört yüz bin mülâzimi vardı.

Bu meleklerin tesbihi şuydu:

– Zulümatın ve nurun halikı Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Güneşin ve aydınlık veren ayın halikı noksan sıfatlardan münezzehtir. En yüceden daha üstün Zât noksan sıfatlardan münezzehtir.[1]

Bunların arasında bir bölük melâike gördüm. Bunların kimi kıyamda durmuştu; kimi de secde yerine bakıyordu. Hiçbir şekilde gözlerini o yerden ayırmıyor huşu ile duruyordu. Kimisi de secde yerinde burunlarına bakıp huşu ile duruyordu.

Anlatılan üç sınıf meleklerin tesbihi şuydu:

– Rabbimiz, noksan sıfatlardan tam mânâsı ile münezzehtir; pek mukaddestir. Öyle bir Rahmân Rahîm'dir ki: Ondan başka ilâh yoktur.[2]

---

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhane halik'ız-zulümati ven-nur, sübhane halik'ış-şemsi vel-kamer'il-münir, sübhan'er-refi-il-alâ."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübbuhün kuddusün Rabbüner-Rahmân'ir-Rahîm'illezi lâ ilâhe illâ hüve."

Cebrâil'e sordum:

- Bunların ibâdetleri bu mudur?

Cebrâil bana şöyle anlattı:

- Bunlar, yaratıldıktan bu yana, tam huşu üzere dururlar. Duâ eyle; bu ibâdeti ümmetin için iste.

Duâ edip istedim; ümmetime namazda huşu ihsân olundu.

Bundan sonra, İdris (a.s.) ve Nuh (a.s.) peygamberleri gördüm. Bunlara selâm verdim. Selâmımı alıp tazim eylediler. Bana:

- Hoş geldin ey salih kardeş, ey salih peygamber.

Dediler ve çeşitli ikramların müjdesini verdiler.

İdris'in tesbihi şuydu:

- Dilekte bulunanlara icabet eden Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Zalimleri tutan Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Öyle münezzeh bir zâttır ki, yücelebildiği kadar yüceldi; hiç kimse onun yüceliğine yetişemez.[1]

Nuh'un okuduğu tesbih ise şu idi:

- Hayy ve Halim olan Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Hak Ferd Kerîm Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Aziz Hakim Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir.[2]

Bundan sonra, İsa'nın (a.s.) vâlidesi Meryem'i, Musa'nın (a.s.) vâlidesi Buhayid'i, Firavun'un hanımı Âsiye'yi gördüm. (Allah onlardan râzı olsun) Bunlar beni karşıladılar. Meryem'in yetmiş bin köşkü vardı; hepsi de ak incidendi. Musa'nın vâlidesinin dahi yeşil zümrütten yemiş bin köşkü vardı. Âsiye'nin de kızıl yakuttan, kızıl mercandan yetmiş bin köşkü vardı.

Bunları geçtikten sonra bir derya gördüm. Onun suyu kardan beyazdı.

- Bu deniz nedir?

Diye sordum; Cebrâil bana şöyle anlattı:

- Buna: Kar Denizi, adı verilmiştir.

Bunu geçtikten sonra, güneşi gördüm."

Bir rivâyette güneş: Yüz altmış kere kürre-i arzdan büyüktür.

İbn-i Abbas'ın rivâyetinde ise şöyle anlatıldı:

- Güneşin büyüklüğü yetmiş yıllık yoldur.

Yüce Hak, güneşi yarattıktan sonra, bir de altından bir gemi yarattı. Bu gemiye kızıl yakuttan bir taht koydu; bunun üç yüz altmış ayağı vardır. Her ayağını bir melek tutar.

Böylece, o deryada güneşi kayık içine koyarlar. Üç yüz altmış bin melek tutarak her gün güneşi meşrıktan mağribe götürürler; her gece mağripten meşrıka getirirler. Bundan sonra o melekler ibâdetle meşgul olmaya başlarlar. Ertesi gün için üç yüz altmış bin melek gelir; bu hizmeti eda eder. Tâ, kıyâmete kadar

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhane mücib'is-sailin, sübhane kabiz'il-cebbârin, sübhan'ellezi alâ felâ yebluğu ulüvvehu ahad."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhan'el-hayy'il-halim, sübhan'el-hakk'il-kerim, sübhan'el-aziz'il-hakim."

bu iş böyle sürüp gider. Bir kere bu hizmeti edene, bir daha sıra gelmez. Kur'ân-ı Kerîm'de Fürkan-ı Mecid'de Yüce Hak şöyle buyurdu:

– "Güneş, kendi karargâhında yürümektedir." (36/38)

Müfessirler dediler ki:

– Güneşin karargâhı arşın altındadır.

Allah onlara rahmet eylesin.

Melekler, güneşi, her gece arşın altına götürürler. Orada Yüce Hakka secde eder. Tâ, kıyâmet vakti yaklaşıncaya kadar. O zaman şu emr-i ilâhî gelir:

– Güneş mağripte dursun; orada doğsun.

Bu mânânın geniş şekli: Arais-i Salebî nam eserde mevcuttur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

– "Bundan sonra Cebrâil ezan okuyup kamet getirdi. Dördüncü sema ehli olan meleklere imam olup iki rekât namaz kıldım.

BEŞİNCİ SEMA

Bundan sonra, BEŞİNCİ SEMAYA yükseldik.

Yüce Hak, bunu kırmızı altından yaratmış. İsmine:

– Safiye.

Derler.

Daha önce anlatıldığı biçimde, diğer semalarda olduğu gibi; kapının açılması istendi. Belli sual cevap vaki oldu. Sonra, kapı açıldı.

İçeri girince gördüm ki: Oranın hazini Kelkâil nurdan bir kürsü üzerine oturmuş.. Ona selâm verdim; tazim edip selâmımı aldı.

Buna beş yüz bin melek hizmet ediyordu. Bu meleklerden her birinin beş yüz bin melek etbaı (emirlerine tâbi melekler) vardı. Bunlar şu tesbihi okuyorlardı:

– Mukaddestir, mukaddestir Rablar Rabbı. Noksan sıfatlardan münezzehtir en yüce en azametli Rabbımız. Pek mukaddestir meleklerin ve ruhun Rabbı.[1]

Bu tesbihi okumaya devam ediyorlardı.

Bunları geçtikten sonra, bir güruh melâikeye rastladım; bunların hesabını ancak Yüce Mevlâ bilir. Bunlar huşu üzere ka'deden oturmuşlardı; daima dizlerine bakıp şu tesbihi okuyorlardı:

– Noksan sıfatlardan münezzehtir en yüce faziletin sahibi. Sübhandır mahza adalet olup zulmetmeyen Yüce Zât.[2]

– Bunların ibâdeti bu mudur?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar yaratıldıktan bu yana, hep bu ibâdetle meşguldürler. Niyaz eyle; Yüce Hak bu ibâdeti ümmetine ihsân eylesin.

---

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Kuddûsün kuddûsün Rabb'ül-erbab, sübhane Rabbina el-alâ el-azam, kuddûsün Rabb'ül-melâiketi ver-ruh."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhane zil-faz'il-ekber, sübhan'el-adl illezi lâ yecurü."

Ben de tazarru ve niyaz edip diledim; namazda ka'de ihsân olundu.

Bunları geçtikten sonra, İsmail (a.s.) Yakup (a.s.) Lut (a.s.) ve Harun (a.s.) peygamberleri gördüm.

Bunlara selâm verdim. Selâmımı aldılar ve bana:

– Hoş geldin ey salih oğul, ey salih kardeş, ey salih peygamber. Dediler. Kemâliyle tazim edip güzel ikramların müjdesini verdiler.

Bu peygamberlerin tesbihi şuydu:

– Vasfedenler, azametini ve müntehasını anlatmaktan yana aciz kaldıkları Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Boyunlar önünde eğilen, güçler ona karşı küçülen Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir.[1]

Bunu geçtikten sonra, bir deryaya vâsıl oldum. Onun büyüklüğünü, ancak Yüce Hak bilir. Onu başkası anlatamaz.

– Bu derya ne deryasıdır?

Dedim; Cebrâil bana şöyle anlattı:

– Bunun adına:

– Bahr'ün-nikam, (azab deryası)

Derler. Nuh tufanı bu deryadan inmiştir.

Bundan sonra, Cebrâil ezan okuyup kamet getirdi. Beşinci sema meleklerine imam olup iki rekât namaz kıldım.

ALTINCI SEMA

Bundan sonra ALTINCI SEMAYA çıktım.

Bu semayı Yüce hak sarı yakuttan yaratmış. Adına:

– Halisa.

Derler. Buranın hazinine de:

– Semhail.

Derler.

Daha önce anlatılan usulde kapının açılması istendi; belli sual cevap vaki oldu. Kapı açıldı; içeri girdik.

Oranın hazini Semhail'i gördüm; hizmetinde altı yüz bin melek vardı. Her meleğin emrinde ise.. ayrıca altı yüz bin yardımcı var. Hepsi de şu tesbihi okuyorlardı.

– Kerîm Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Açılan nur Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Öyle münezzeh bir zâttır ki, semalarda onların ilâhı odur; yerde olanların ilâhı odur.[2]

Semhail'e selâm verdim; selâmımı aldı. Tam mânâsı ile bana tazim etti. Sonra:

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhane men lâ yesif'ül-vasıfune azmetehu ve müntehahü, sübhane men hadaat leh'ür-rikabü ve zellet leh'üs-sıfak."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhan'el-kerîm, sübhan'en-nur'ül-mübin, sübhanellezi hüve ilâhü men fis-semavati ve ilâhü men fil-arzi."

– Allahü Teâlâ senin hasenatını, kerâmetlerini, kalbinin nurunu bereketli kılsın.

Diye duâ eyledi; ben de onun bu duâsına:

– Âmin!.

Dedim.

Bunu geçtikten sonra, büyük bir melâike zümresine vardım. Bunlara:

– Kerrubiyyun.

Adı veriliyordu. Bunların adedini ancak Allahü Teâlâ bilir. Bunların başkanı bir ulu melektir ki, yalnız bu ulu meleğin yetmiş bin melek hizmetçisi vardır. Her hizmetçisinin de yetmiş bin yardımcısı var. Bunlar yüksek sesle tesbih ve tehlil okuyorlardı. Bunları geçtikten sonra, kardeşim Musa'yı gördüm. Selâm verdim. Selâmımı aldı; kalktı, beni iki gözlerimin arasından öptü. Sonra şöyle dedi:

– Seni bana gösteren Allah'a hamd olsun.

– Ve.. benim için Yüce Hak'tan nice kerâmetlerin müjdesini verdi; şöyle dedi:

– Bu gece sen, Mevlâ'nın cemâli ile münevver ve münacaat-ı Huda ile mükerrem olacaksın. Zaif ümmetini unutma. Sana ne ihsân olunursa, ondan ümmetine de nasip iste. Eğer bir şey farz olursa, mümkün olduğu kadar hafif olmasını talep eyle.

Musa'nın okuduğu tesbih duâsı şuydu:

– Dilediğine hidâyet nasip eden Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Dilediğini dalâlette bırakan Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Gafur Rahîm olan Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir.[1]

Musa'dan ayrıldığımda ağladı. Sordum:

– Ağlamanın sırrı nedir?

Diye.. şöyle anlattı:

– Yeni bir zât benden sonra peygamber oldu; onun ümmetin benim ümmetimden daha fazla cennete girecektir.

Bunu geçtikten sonra, Mikâil'e eriştim. Büyük bir kürsüye oturmuştu. Önünde büyük bir terazi vardı. O terazinin her gözü, yerler ve gökler sığacak kadar büyüktü. Önünde nice nice tomarlar vardı.

Yanına varıp selâm verdim. Selâmımı aldı; kalkarak tazim eyledi. Bana şöyle duâ etti:

– Allahü Teâlâ senin kerâmetini ve sürûrunu artırsın.

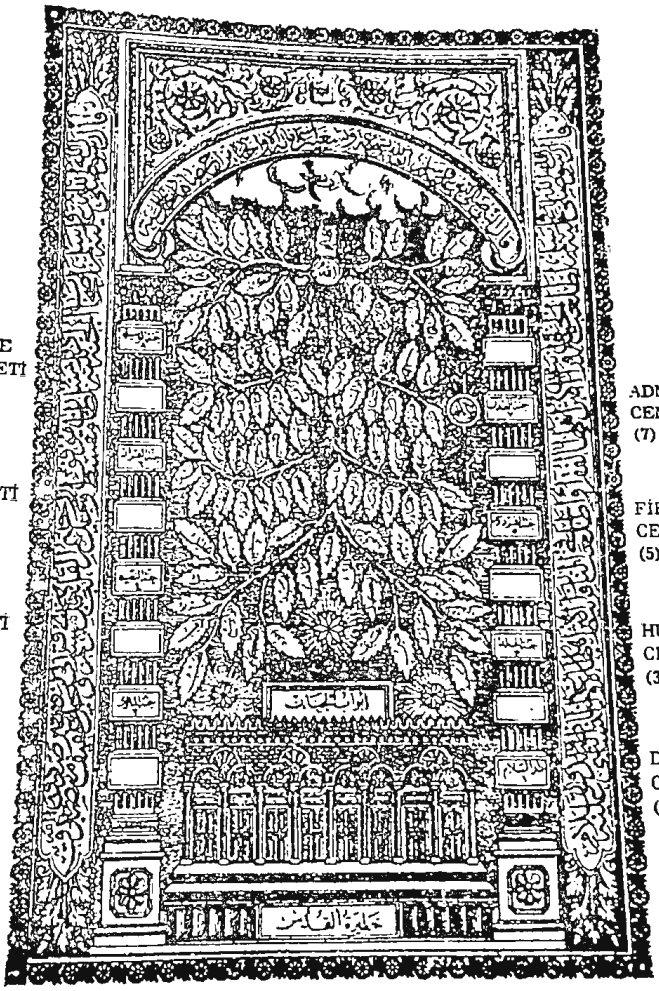
Onun bu duâsına karşılık ben de:

– Âmin!

Dedim. Sonra bana şöyle bir müjde verdi:

– Senin ümmetine olan hayır ve kerâmet, hiçbir ümmete müyesser olmamıştır. Onların mizanı cümlesinden ağırdır. O kimseye

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhan'el-hadi men yeşaü, sübhan'el-mudillü men yeşaü, sübhan'el-Gafur'ür-Rahîm."

TUBA AĞACININ RESMİDİR
(Cennette olduğu bildirilmiş ve her dalından bir tanesi
cennet köşklerine ulaştığı anlatılmıştır.
Bu resimde her yaprağına
Allah'ın güzel isimlerinden biri yazılmıştır.)

RESİMDEKİ HADİS-İ ŞERİFLER

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Yüce Allah'ın DOKSAN DOKUZ güzel isim vardır. Onları kim -ezbere- sayarsa, cennete girer."

(Resmin üst ortasında kubbe şeklinde yazılı hadis-i şerifin mânâsıdır.)

* * *

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Cehenneme baktım; gördüm ki, içindekilerin pek çoğu şu zümreden:

a) Zenginler..

b) Kadınlar.."

(Resmin sağında yukarıdan aşağı yazılı hadis-i şerifin mânâsıdır.)

* * *

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Cennet ehli şu üç zümredir:

a) Başarılı âdil sultan..

b) Yakınlarına ve hür müslümana merhametli içi temiz kimse..

c) İffetli, her halinde dürüst fakir.."

(Resmin solunda yukarıdan aşağı yazılı hadis-i şerifin mânâsıdır.)

* * *

NOT: Bu mübârek ağaca dair iki yazı 317. ve 342. sayfalardadır.

(Devamı: 349. Sayfada)

saadetler olsun ki, sana tâbi olup sever. Vay o kimsenin haline ki, sana isyan eder..

Mikâil'in yanında o kadar çok melek vardı ki, onların adedini ancak Allahü Teâlâ bilir. O meleklerin hepsi bana şöyle dediler:

- Cümlemiz senin fermanına itaatkârız. Daima sana salâvat okuruz. Âdem'in yaratılmasından yirmi beş bin yıl evvelinden bu ana gelinceye kadar, her ne miktar yağmur ve kar yağdıysa.. onların her katrasına bir melek hizmet ederek indirir. Ne kadar bitki, meyve, hububat biterse, her birine bir melek hizmet eder. Hizmetini de tam yapar. O hizmette bir kere bulunan meleğe kıyâmete kadar bir daha sıra gelmez. Onların çokluğu ne kadardır; bundan kıyas eyle.

O meleklerin tesbihi şuydu:

- Her mü'minin ve kâfirin Rabbı Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Noksan sıfatlardan münezzehtir o zât ki, hamile kadınlar onun heybetinden içlerindekini düşürürler.[1]

Mikâil'in tesbihi de şuydu:

- Pek yüce Rabbım tüm noksan sıfatlardan münezzehtir."[2]

Bir rivâyette şöyle anlatıldı:

- Her kim yukarıda anlatılan:

- "Pek Yüce Rabbim, tüm noksan sıfatlardan münezzehtir."

Tesbihi okumaya devam ederse, o kimse öldüğü zaman, Mikâil kendisine rahmet meleği ile hediye gönderir. Her kimin ki kabrine rahmet meleği gelir; o kimse kabir azabından emin olur.

Bu mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- "Pek Yüce Rabbım tüm noksan sıfatlardan münezzehtir."

Tesbihini sünnet eyledi. Tâ ki, ümmeti secdelerinde o tesbihe devam etmek sûreti ile anlatılan saadete nâil olalar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

- "Bundan sonra, yeşil ve nurlu bir denize eriştim. Burada kadar melâike vardı ki bunların sayısını ancak Allahü Teâlâ bilir; ondan başka kimse bilmez. Bunların tesbihi şuydu:

- Kadir muktedir olan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. En keremli kerîm olan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Celil Azim olan Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir.[3]

Sordum:

- Bu ne gûna deryadır?

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhane Rabbi külli mü'minin ve kâfirin, sübhane men tadau min heyebetihi ma fi butuniha'l-havamilü."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhane Rabbiy'el-alâ."

3 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhan'el-kadir'il-muktedir, sübhan'el-kerîm'il-ekrem, sübhan'el-celil'il-azim."

Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunun adına:

– Yeşil deniz. (Derya.)

Derler.

Bundan sonra, Cebrâil ezan okudu; kamet getirdi. Altıncı semâ meleklerine imam oldum; iki rekât namaz kıldım.

YEDİNCİ SEMA

Bundan sonra, YEDİNCİ SEMAYA çıktık. Hak Teâlâ bunu nurdan yaratmıştı. Bunun adına:

– Gariba.

Derler. Bu semaya bakan hazinin ismine de:

– Efrail.

Derler.

Cebrâil, daha önceki sema kapılarında olduğu gibi, kapının açılmasını istedi; içeriden sual geldi. Cebrâil o suallerin cevabını verdi. Sonra, kapı açıldı; içeri girdik; Efrail'i gördüm.

Bunun yedi yüzbin hademesi vardı. Her hademenin de yedi yüz bin avanesi vardı.

Bunların okuduğu tesbih şuydu:

– Öyle Yüce sübhan Zâttır ki, semayı tavan yapıp yükseltti. Öyle Yüce bir zâttır ki, yeri yaydı ve döşedi. Sübhandır o Yüce zât ki, yıldızları doğdurdu; onları (veya yere) süs eyledi. Öyle sübhan bir Zâttır ki, dağları yerleştirdi, onlara kurulu bir düzen verdi.[1]

Efrail'e selâm verdim. Sevinerek selâmımı aldı. Bana nice ikramların ve hasenatın kabulü müjdesini verdi.

Her semanın (bu semanın olabilir) kapısı üzerinde şu cümle yazılı idi:

– Allah'tan başka ilâh yoktur: Muhammed Allah'ın Resûlüdür. Ve.. Ebû Bekir Sıddîk.. (LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH VE EBÛ BEKİR'İN'İS-SIDDİK.)

Burada bir melek gördüm; başı arşla beraberdi. Ayakları da yerin zemininde idi. O kadar büyüktü ki: Yüce Hak ona izin verse, yedi kat gökleri bir lokma edip yutardı.

Bu meleğin tesbihi şuydu:

– Varlığını celâli ile perdeleyen Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Rahimlerdekine dilediği sûreti veren Yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir.[2]

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:

– "Sübhan'ellezi sataha's-semavati ve rafaaha, sübhan'ellezi basat'el-arza ve feraşaha, sübhan'ellezi et-laal-kevakibe ve ezhereha, sübhanellezi ersa'l-cibale ve heyyeeha."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:

– "Sübhan'el-muhtecibi bi celâlihi, sübhan'el-musavviri fil'erhami ma yeşaü."

Bundan sonra bir melek gördüm; bu meleğin yedi yüz bin başı vardı. Her başında da yedi yüz bin yüzü vardı. Her yüzünde de yedi yüz bin ağzı vardı. Her ağzında da yedi yüz bin dili vardı. Her dili ile, yedi yüz bin lügat konuşuyordu. Konuştuğu dillerin hiçbiri diğerine benzemiyordu.

Bu meleğin ayrıca yedi yüz bin kanadı vardı.

Bu melek, her gün cennette olan nur deryasına yedi yüz kere dalıyordu. Her dalıp çıktıkça, silkiniyor, sıçrayan her damlasından Yüce Hak kudreti ile bir melek yaratıyordu. Ondan yaratılan her melek, Yüce Hakkı şöyle tesbih ediyordu:

– Sübhansın şânın ne kadar yüce.. Sübhansın makamın ne kadar üstün.. Sübhansın efendim, halkına merhametin ne kadar çok..[1]

Bunu geçtikten sonra, bir melek gördüm; bir kürsü üzerine oturmuştu. Başı arş altında, ayakları da yerin dibinde idi. O kadar büyüktü ki: Dünya ve içindekiler ona ancak bir lokma olurdu. Kanadının bir ucu mağripte, bir ucu da meşrıkta idi.

Yedi yüz bin melek, onun hizmetine durmuşlardı. Bu meleklerden herbirinin eli altında yedi yüz bin melek vardı.

– Bu kimdir?

Diye sordum; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bu, İsrâfil'dir.

Gidip selâm verdim. Selâmımı aldı; bana çok müjdeler verdi.

Bunun tesbihi şöyleydi:

– Duyan ve bilen Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Kendisini halka perdeleyen Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. Yüce Rabbımız, tüm noksan sıfatlardan münezzehtir.[2]

Bundan sonra, bir kimseyi gördüm ki: Nura gark olmuş. Gayet heybetli ve vekarlı bir şekilde bir kürsü üzerinde oturmuştu. Önünde çokça çocuklar vardı. Sordum:

– Ey Cebrâil, bu kimdir? Ki, büyük bir nuru, çok vekarı ve heybeti var. Önünde duran sıbyan çocuklar kimlerdir?

Cebrâil şöyle anlattı:

– O, sizin büyük ceddiniz İbrâhim'dir. Seni ve sana iman eden ümmetini sever. Âlemlerin Rabbı Yüce Allah'a niyaz edip, senin ümmetine iyilikte bulunmak diledi. Yüce Hak, onun bu dileğini kabul buyurdu; o sıbyan çocukları verdi. Onlar, senin ümmetin büluğa ermeden ölen kız ve erkek çocuklardır. Onların terbiyesini, Hak Teâlâ İbrâhim'e bıraktı. Onları kıyâmete kadar terbiye edip ilim ve edep öğretecektir. Oradan, Yüce Allah'ın manevî huzurunda durup şu niyazda bulunacaktır:

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhaneke ma a'zame şanüke, sübhaneke ma a'zame mekânüke, sübhaneke seyyidi ma erhameke bi halkıke."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhane's-semiil-alim, sübhane'l-muhtecibi an halkıhi, sübhane Rabbina ve Taâlâ."

– Yâ Rabbi, bunlar habibin Muhammed ümmetinin (s.a.v.) büluğa ermeden ölen sabileridir; emr ü fermanın ile ilim ve kemâlle onları yetiştirdim; yüce dergâhına getirdim. Kerem, lütuf ve ihsân senindir.

Onun bu niyazı üzerine, Yüce Hak, azamet ve celâli ile şöyle buyuracaktır:

– Ey çocuklar, gidin cennete girin.

Bu hitab-ı ilâhî üzerine onlar şöyle diyeceklerdir:

– Rabbımız, fazlınla, ihsânınla analarımızı ve babalarımızı bize bağışla.

Yüce Hak, tekrar şöyle buyurur:

– Size sorgu sual yoktur; varın cennete girin; ama babalarınız ve analarınız için sorgu sual vardır; hesab vardır.

Bunun üzerine, o çocuklar şöyle niyaz ederler:

– Rabbımız, biz onları ayrılığımızla dünyada mahzun ettik. Bugün, her yana yaygın rahmetinle onları mesrur edelim.

Onların bu yakarmalarına acıyan Kerîm ve Rahîm olan Yüce Allah tazarru ve niyazlarını kabul buyurur:

– Gidin, Kevser havzından şarap alın; babalarınıza ve analarınıza içirin.

Bundan sonra, Cebrâil bana şöyle dedi:

– Öne geç; İbrâhim'e selâm ver.

Ben de, gittim; selâm verdim. Bana tazim edip selâmımı aldı. Sonra şöyle dedi:

– Hoş geldin, ey salih oğul, ey salih peygamber.

Sonra şöyle devam etti:

– Ey oğul, sen bu gece âlemlerin Rabbının cemâlini müşahede ile müşerref olacaksın; türlü türlü lütufların mazharı olacaksın. Ümmetin ise, cümle ümmetlerin âhiri ve çok zayıfıdır. Onlara şefkat edip Rabbından dile..

Devam etti:

– Yâ Muhammed, ümmetine benden selâm eyle. Onlara haber ver: Dünya fanidir; zevali çabuk olacaktır; Allah katında ise.. hor ve hakirdir. Yüce Hak, dünyaya sineğin kanadı kadar itibar etmemiştir. Onun süslerine aldanıp saraylarına ve güzel elbiselerine, türlü türlü yemeklerin lezzetine, hizmetçilerine ve haşmetine gönül vererek aldanıp ömürlerini boşa gidermesinler. Âhiret bâkidir. Gece gündüz pâk şeriatınla, hidâyete ileten sünnetinle amel edip Allahü Teâlâ'nın rızâsını tahsile çalışsınlar. Cennetin yeri boldur. Oraya çokça ağaçlar diksinler.

Sordum:

– Cennete nasıl ağaç dikilir?

Şöyle anlattı:

– Şu tesbih duâsıdır: Allah sübhandır, hamd Allah'a mahsustur. Allah'tan başka ilâh yoktur. En büyük Allah'tır. Güç, kuvvet yüce ve azim olan Allah'ındır.[1] Bu tesbihi okusunlar. Bunu her okudukça, cennette bir ağaç dikilir.

Bundan sonra, Cebrâil ezan okudu; kamet getirdi. Yedinci sema meleklerine imam olup iki rekât namaz kıldım.

BEYT'ÜL-MAMUR

Bundan sonra, BEYT'ÜL-MAMUR'a yükseldim.

Burası, yedinci semada bir beyt-i mükerremdir. Kâbe-i Mükerreme'nin üzerine gelir; o kadar da büyüktür. Onu semadan bıraksalar, tam Kâbe-i Mükerreme'nin üzerine iner.

Yüce Hak onu kızıl yakuttan yaratmış. Onun yeşil zümrütten iki kapısı vardır. Kızıl altından on bin kandil asılmış. Ak gümüşten bir minaresi vardı. Onun yüksekliği beş yüz yıllık yoldu. O beytin kapısına bir minber konmuştu. Yaratıldıktan bu yana, hatta kıyâmete kadar her gün yetmiş bin melek ona gelir. Onun önünde nurdan bir deniz vardır. Orada yıkandıktan sonra, arkalarına nurdan birer rida alıp onunla ihrama girerler.

– Lebbeyk.

Diyerek ihram giyenler gibi bu beyti tavaf ederler. Oraya bir defa gelene kıyâmete kadar bir daha sıra gelmez.

Buraya giden de, ancak yedinci sema melekleridir.

Sonra, Cebrâil elimden tuttu; içeri girdik. Şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, burada da imamet edin.

Cebrâil ezan okudu. Yedi kat sema ehli tümden iktida edip iki rekât namaz kıldım.

Bu topluluğu görünce hatırıma şöyle geldi: Ümmetime de bu toplu ibâdetten nasip verilse.. Bunun üzerine, o gizliyi saklıyı bilen Yüce Zât, içimden geçeni bilip şöyle ferman eyledi:

– Yâ Muhammed, senin ümmetine de böyle bir topluluk olacaktır. Onun günü cumadır; cemaatıdır."

Bazı vaaz kitaplarında şöyle yazıldı:

– Cuma günü olduğu zaman, mele-i alâ Beyt-i Ma'mur'a toplanır.

Cebrâil ezan okur; İsrâfil ise, hutbe irad eder. Mikâil ise, imam olur; yedi kat sema melekleri ona uyarlar.

Cuma namazı tamamen kılındıktan sonra, Cebrâil şöyle söyler:

– Ey melekler, şâhit olun. Bu ezanın sevabını Muhammed ümmetinin müezzinlerine bağışladım.

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhanellahi vel-hamdü lillahi ve lâ ilâhe illallahü vellahü ekber, velâ havle velâ kuvvete illâ billah'il-aliyy'il-azim."

İsrâfil ise, şöyle der:

– Ey melekler şâhit olun; ben de bu hutbenin sevabını Muhammed ümmetinin hatiplerine bağışladım.

Mikâil ise, şöyle der:

– Bu imamlığın sevabını Muhammed ümmetinin imamlarına bağışladım.

Melekler dahi, sevaplarını Muhammed ümmetinin cuma namazı kılanlarına bağışlarlar.

Bunun üzerine, Yüce Hak katından şu ilâhî ferman gelir:

– Ey melekler, bana cömertlik mi arz edersiniz; halbuki cömertliği yaratan benim. Şâhit olun; cuma gününe tazim eden Muhammed ümmetinden ister kadın, ister erkek olsun, hepsinin günahını bağışladım. Onları cehennemden azad eyledim.

Böylece, kerem ihsânında ve rahmet itasında bulunur.

Allahım, bize de bunu nasip eyle; o sevaba ermeyi bize kolay eyle. Emin Peygamber (s.a.v.) hürmetine.. Ey merhametliler merhametlisi! Âmin!.

SİDRE-İ MÜNTEHA

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bundan sonra, SİDRE-İ MÜNTEHA'ya çıkarıldım."

Sidre-i Münteha için ulema çeşitli görüş beyân ettiler. Bilhassa bu ismin verilmesi üzerine..

İbn-i Abbas (r.a.) şöyle anlattı:

– Halkın ilmi orada son bulup ondan öte ne olduğunu kimse bilmediği için:

– Sidre-i Münteha.

İsmi verildi. Bazıları da şöyle anlattı:

– Yukarıdan inen oraya gelir; aşağı geçemez. Aşağıdan yukarı çıkan da oraya ulaşır; ondan yukarı çıkamaz. Bundan ötürü oraya:

– Sidre-i Münteha.

Denildi.

Bazıları da şöyle anlattı:

– Ruhlar âlemi orada nihâyet bulur; bunun için:

– Sidre-i Münteha.

İsmi verildi.

İbn-i Abbas (r.a.) şöyle anlattı:

– O, altından yaratılan bir ağaçtır. Dallarının bazısı zümrütten, bazısı da yakuttandır. Dibinden tepesine kadar olan mesafe yüz elli yıllık yoldur. Onun yaprakları fil kulağına benzer; gayet büyüktür. Onun bir yaprağı bütün dünyayı örter. Yemişleri testi şeklindedir. O ağacı nur kuşatmıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

– "O ağacın üzerinde o kadar melâike gördüm ki, sayısını ancak Allahü Teâlâ bilir. O ağacın bütün yapraklarını sarmışlardı. O melekler, çekirge gibi parlıyor, yıldızlar gibi şule veriyorlardı."

Bu mânâda şu âyet-i kerîme gelmiştir:

– "Sidreyi bürüyen bürüyordu o zaman." (53/16)

Müfessirler, bu âyet-i kerîmenin tefsirinde şöyle dediler:

– Melekler çokluklarından o ağacı ihata etmişlerdir.

Şöyle rivâyet edildi:

– O ağacın yapraklarında o kadar melâike vardır ki, gökteki yıldızların ve yerdeki kumların sayısı kadardır. Altın kelebek sûretinde melekler vardır.

O meleklerin cümlesi, Fahr-i Kâinat Hulasa-ı Mevcudat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin huzuruna gelip selâm verdiler. Mübârek cemâlini gördükleri vakit, Allah'a şükür edip Allahü Teâlâ'nın rahmeti ile müjdelediler. Tüm taatlarının sevabını Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetine bağışladılar.

Cebrâil'in makamı bu ağacın budakları arasında, yeşil zümrütten bir budaktır. Onun yüksekliği yüz bin yıllık yoldur. Orada bir yaprak vardır; yassılığı yedi kat gök ve yedi kat yerdir. Orada nurdan bir sergi döşenmiştir; üzerinde kırmızı yakuttan bir mihrap vardır. O mihrap Cebrâil'in makamıdır. O mihrabın önüne, Habib-i Ekrem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin namına konulmuş bir kürsü vardı. O konalı beri üzerine hiç kimse oturmamıştı.

Bundan sonrasını Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden dinleyelim:

– "İşte, Cebrâil beni aldı; o kürsünün üzerine oturttu. O kürsünün her yanına kürsüler konmuştu; gördüm. Önünde on bin kürsü konmuştu; Tevrat yazıyorlardı. Her kürsünün etrafında da kırk bin kürsü vardı; üzerine melekler oturmuş Tevrat okuyorlardı.

Sağ yanında da bin kürsü konmuştu; yeşil zümrüttendi. Üzerinde melekler İncil yazıyorlardı. Her kürsünün etrafında kırk bin kürsü vardı, bunların üzerine de melekler oturmuş İncil okuyorlardı.

Sol tarafına da zebercedden on bin kürsü konmuştu; melekler üzerine oturmuş zebur yazıyorlardı. Her kürsünün etrafında da kırk bin kürsü konmuştu; melekler Zebur okuyorlardı.

Ard canibine de kızıl yakuttan on bin kürsü konmuştu. Üzerlerinde melekler Kur'ân-ı Azimüşşan yazıyorlardı. Her kürsünün etrafına da kırk bin kürsü konulmuştu; melekler oturmuş Kur'ân-ı Kerîm okuyorlardı."

Şöyle anlatıldı:

– O kürsünün önünde Tevrat, sağında İncil, solunda Zebur yazılıp okunmasının hikmeti şudur: Mefhar-ı Âlem Güzide-i Benîâdem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz henüz dünyaya teşrif etmeyip risâletle baas olunmazdan evvel o kitaplar nâzil olmuştu. Onlarda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel vasıflarını, iyi huylarını, Allah katında habib olduğunu, cümle halktan ileri bir kereme erdiğini,

ümmetinin cümle ümmetlerden hayırlı ve faziletli olduğunu açıktan beyân ettiklerine işaret vardı.

Kur'ân-ı Kerîm'in ard canipte yazılıp okunmasındaki hikmet ise, şudur: Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize nâzil olan kitaptır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bekâ sarayına teşrif ettikten sonra da, onun hükmü kıyâmete kadar bâki kalacaktır. Kıyâmette dahi, onunla hüküm olunacaktır. Ve onun, nesh, tebdil, tağyir ve tahriften korunup mahfuz kalacağına işarettir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

- "Bundan sonra, Cebrâil bana şöyle dedi:

- Yâ Resûlellah, senden bir dileğim var. Bu makamda iki rekât namaz kılasın ki, makamım onunla bereket kesbeyleye..

Bu sebeple, ben de iki rekât namaz kıldım. Beyt-i Mamur'da olduğu gibi, cümle sidre-i münteha melekleri bana iktida ettiler."

Böylece Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin meleklere göre daha şerefli olduğu gerçekleşmiş oldu.

CENNETİN DÖRT IRMAĞI

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anlatmaya devam ediyor; şöyle buyurdu:

- "O ağacın altında dört ırmak akıyordu; ikisi zâhir, ikisi de bâtındı.

Cebrâil şöyle dedi:

- O bâtın olan ırmaklar cennete gider. Zâhirdeki ırmaklar ise.. dünyaya gider ki, biri Fırat; diğeri de Nil nehridir.

Bir ırmak daha gördüm; etrafında yakuttan, inciden, zebercedden haymeler kurmuşlardı. Ayrıca ırmak kenarında yeşil kuşlar gördüm; boyunları deve boynuna benziyordu. Cebrâil şöyle dedi:

- Bu gördüğün Kevser ırmağıdır; Hak Teâlâ sana nasip etti."

Bu mânâda Kur'ân'da şöyle anlatıldı:

- "Biz sana Kevser ırmağını ihsân ettik." (108/1)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

- "Bu ırmak, yakuttan, zümrütten çakıl taşları üzerine akıyordu. Suyu sütten beyazdı.

Ondan bir bardak alıp içtim; baldan tatlı idi. Kokusu miskten daha latifti.

O ağacın altında, ayrıca bir çeşme akıyordu. Cebrâil şöyle anlattı:

- Bunun adına:

- Selsebil.

Derler. Bundan iki ırmak peydah olur. Onlardan birine: Kevser, diğerine de: Rahmet, adını verirler. İkisi de cennet kapısının önünde akar.

Cennete girenler, Kevserden içtikleri zaman, kalbe dair afet, kötü huy, düşük âdetlerinin cümlesinden pâk olurlar.

Ayrıca rahmet kaynağından da gusül ederler. (Yani: Yıkanırlar.) Erkekler yıkandığı zaman, Âdem'in cüssesinde, boyları altmış zira, enleri de yedi arşın olur. Otuz üçer yaşında, yeşil bıyıklı olurlar.

Hanımlar yıkandığı zaman, on sekiz yaşında bâkire kız olurlar. Kızlıkları hiç bozulmaz.

Böylece, cennete girerler. Bir daha kocakarı olmak, yaşlı ihtiyar olmak yoktur.

İşte, o suların başı budur.

Gördüm ki: Sidrenin önünden saf saf olmuş melekler geçerler. Safları birbirine bitişmişti. O kadar uzamıştı ki: Bir başta çok sür'atli uçan kuş olsa, yüz yılda öbür başa varamazdı. Esen yelden daha hızlı gidiyorlardı. Birinin üzerinden ok atsan, okla beraber gider; ok onu geçemezdi. Bunları görünce Cebrâil'e sordum:

– Bu melekler ne kadar çoktur; nereden gelir; nereye giderler? Ne zamandan beri böyle geçerler?

Cebrâil şöyle anlattı:

– Yaratıldığım vakitten beri bunlar böyledir. Hiç kesilmeden geçerler. Nereden gelip nereye gittiklerini bilmem.

Kendi kendime:

– Bunlar ne kadar da çok!

Diye hayret ettiğimde, hemen Cebrâil'e şu âyet-i kerîme vahyolundu:

– Rabbin askerlerini ancak kendisi bilir. (74/31)

Bana tebliğ etti.

Bundan sonra, önüme üç kâse getirdiler: Birinde şarap, birinde bal, birinde de süt vardı. Ben, sütü alıp içtim. Cebrâil bana şöyle dedi:

İslâm fıtratını seçtin. Ümmetin İslâm dininde sabit olurlar. Şarabı alsaydın, ümmetin azgın ve şaşkın olurdu.

Sidrede bir melek gördüm; ondan büyük bir melek görmedim. Onun boyu, bin kere bin yıllık yol kadar uzundu.

O meleğin yetmiş bin başı vardı. Her başında da yetmiş bin yüzü vardı. Her yüzünde de yetmiş bin ağzı vardı. Her başında da yetmiş bin kisvesi vardı. Her kisvesine, bin kere bin inci asılmıştı. O inciler o kadar büyüktü ki, her incinin içinde bir deniz vardı; o denizde balıklar cevelan ederdi. O balıkların sırtlarına: LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH (Allah'tan başka ilâh yoktur; Muhammed Allah'ın Resûlüdür) kelime-i tevhidi yazılı idi.

O melek, bir elini başına, bir elini de arkasına koyup tesbih okurdu. O tesbih okudukça, sesinin güzelliğinden arş harekete gelirdi.

Cebrâil'e sordum:

– Bu melek kimdir?

Diyerek.. şöyle anlattı:

– Bu meleği Yüce Hak, Âdem'den (a.s.) iki bin sene evvel yarattı.

– Şimdiye kadar nerede idi? Onun meskeni nerededir?

Dedim; şöyle anlattı:

- Cennette arşın sağında bir yer vardır; bu meleğin karargâhı idi. Oradan bu makama getirdiler.

RAMAZAN-I ŞERİF

Gittim; selâm verdim. Kalkmak sûreti ile tazim edip selâmımı aldı. Kanatlarını açtı; cümle yer ve gök onun kanatları ile örtülürdü.

Benim yüzümü öptü. Şöyle dedi:

- Sana müjde.. keza ümmetine de.. Yüce Hak, ümmetinin günahlarını af ve mağfiret etmek için onlara mübârek bir ay ihsân etti. Bu ay ramazan-ı şerif ayıdır. O ayı, bu gece sana ve ümmetine ihsân edecektir. Onun hürmetine ümmetin affolunur.

Ve.. ben, bu gece bu büyük müjdeyi sana tebliğ için buraya gönderildim.

Gördüm ki: Önünde iki sandık duruyor. Her birinin üzerinde nurdan kilidi vardı. O meleğe sordum:

- Bu sandıkların içinde ne vardır?

Diyerek.. şöyle anlattı:

- Bu sandıkların birinde, senin ümmetinden ramazan ayında oruç tutanlardan, tâ ramazan ayı çıkıncaya kadar cehennemden azad olanların, tâ, kıyâmete kadar ramazan ayı içinde azad olanların azadlık beratları vardır."

Bir başka rivâyette ise, o meleğin şöyle anlattığı söylenir:

- Ramazan ayında her gün iftar vaktinde Yüce Hak oruç tutanlardan altı yüz bin kulu cehennemden azad eder; tâ, cumaya kadar böyle.

Cuma günü olduğu zaman, gece ve gündüz yirmi dört saatinin her saatinde altı yüz bin kulu cehennemden azad eder; tâ, kadir gecesi oluncaya kadar.

Kadir gecesi olduğu zaman, ki o: Gecesi ve gündüzüyle yirmi dört saattir. Her saatinde, ramazan-ı şerifin başlangıcından cuması ile beraber o geceye kadar, ne kadar kul azad olunduysa.. o kadar kulu cehennemden azad eder.

Ramazanın son günü olduğu zaman, iftar zamanı, bütün ramazan ayında cuması ile, kadir gecesi ile beraber ne kadar kul azad eylemişse.. o kadar kulu cehennemden azad eder.

İşte.. tümden azad olanların beratları bundadır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına geçelim:

- "Bu sandığın diğerinde de şu vardır ki; kıyâmet günü ümmetinden yetmiş bin kişiye hesapsız azapsız cennet ihsân olunacaktır. İşte, bunların beratları bu sandığın içindedir.

O yetmiş bin kişinin dahi her biri için, yetmiş bin kişi bağışlanacaktır; bu bağışlananlar, akraba ü taallukatından, tanıdık dostlarından ve sair asi müslümanlardan yetmiş adam alıp hesapsız olarak, cennet ikramına nâil olacaklardır. Bütün bunların beratları bu sandıktadır.

Sana ve ümmetine TUBA yâ Resûlellah."

– TUBA.

Derken şu mânâyı anlatmak ister:

– Yâ Resûlellah, cennat-ı âliyat, içinde sayıya gelmeyen türlü türlü üstün nimetler, tuba ağacının zevki senin ve senin ümmetin içindir.

Bu cümlede: Parça anlatılırken, bütün murad edilmektedir; mecazdır. Yani: TUBA anlatılıp, bütün cennat-ı âliyat ve nimetleri murad olundu.

Üstte anlatılan mânâ: TUBA, cennette bir ağacın ismi olduğuna göredir. (Bu mübârek ağacın temsilî bir resmi 305. sayfadadır.)

Amma, TUBA EYTAB kelimesinin müennesidir. Buna göre mânâ şöyle olur:

– Dünyada güzel hal, beğenilen bir geçim tarzı, hayırlı amelle geçen uzun ömür, ömür tamam olunca da iman nuru, kelime-i irfan (kelime-i tevhid) ile emaneti teslim etmek kabirde Münker Nekirin suali kolay olması, kabrin cennet bahçesi haline gelmesi sonunda rahatlık, mahşer günü hamd sancağı altında ve büyük arşın gölgesinde türlü türlü nimetlere ermek, kitabı sağdan almak, hesabın kolay olması, ilk geçenlerle sırat köprüsünü geçmek, Allah'ın fazlı ile meccanen doğruca cennete girmek, orada lezzetlerin en azizi olan cemâl müşahedesine ve Allah'ın cemâlini müşahedeye nâil olmak sûreti ile merama kavuşmayı sana ve ümmetine müjdelerim.

Resûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

– "Bundan sonra bir melek gördüm. Horoz sûretinde idi; beyaz inciden yaratılmıştı.

Bu meleğin sağında yetmiş bin kanadı vardı; solunda da yetmiş bin kanadı vardı. Her kanadında da yetmiş bin tüyü vardı inciden. Yetmiş bin tüyü de yakuttandı. Yetmiş bin tüyü de kızıl altındandı. Yetmiş bin tüyü de gümüştendi. Yetmiş bin tüyü de, misktendi. Yetmiş bin tüyü de kâfurdandı. Yetmiş bin tüyü de anberdendi. Yetmiş bin tüyü de zafirandandı.

Onun boyu arştan, yedi kat yerin dibine kadardı.

Onun her kanadında şu yazılmıştı:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile.. Allah'tan başka ilâh yoktur; Muhammed Allah'ın Resûlüdür. Her şey helâk olacaktır; Vahid Kahhar Allah'tan başka..

Her namaz vakti geldiği zaman; o melek başını kaldırır:

– Azim Allah'ın adı ile.. ona hamd olsun..[1]

Diyerek tesbihle meşgul olur. Onun tesbihi şuydu:

– Sübhansın Allahım.. Şânın ne kadar yüce..[2]

Bundan sonra, kanatlarını birbirine vurur; onun bu vuruşundan acaip sesler çıkar.

1 Bu cümlenin Arapça okunuşu şöyle olabilir:
– "Bismillah'il-azim ve bihamdihi."

2 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
– "Sübhaneke ma a'zame şanüke."

NAMAZ KILANLAR

Bu ses, cennete ulaştığı zaman, cennet ağacının dalları birbirine dokunur; cennetin yakuttan ve laalden kubbelerine ulaşır. Oralardan da latif sedalar çıkar. Bu sedadan huri, gılman ve vildan ayıkır; anlar ve:

– Ümmet-i Muhammed'in namaz ve ibâdet vakit geldi..

Diyerek birbirlerine müjdelerler.

Bundan sonra, o melek harekete geçer; arş titrer.

Bunun üzerine Yüce Hak, o meleğe sorar:

– Neden titresin?

Yüce Hakk'ın bu hitabına cevaben şöyle der:

– Yâ Rabbi, Muhammed ümmeti namaza kalktı; halbuki üzerlerinde şu kadar günahları var. Onun için titrerim.

Yüce Hak şöyle buyurur:

– Ey melek, sen sakin ol. Benim rahmetim namaz kılanların üzerine vacib oldu. Şâhit olun, ben onlara rahmetle nazar edip af ve mağfiret ettim. Onları cehennemden azad eyledim. Habibimin yüzü suyu hürmetine meva cennetini onlara nasip eyledim.

Böylece, Yüce Hak, lütuf ve keremini beyân eder.

CEBRÂİL'İN KENDİ SÛRETİ

Ve.. burada, Cebrâil'i kendi sûretinde gördüm.

Onun altı yüz kanadı vardır; türlü türlü, cevahirden ve incidendir. O altı yüz kanadından ikisini açtığı zaman, mağriple meşrıkı doldurur. O kanatlar türlü cevahirle bezenmiştir. Bir omuzundan, bir omuzuna kadar mesafeyi tez uçan kuş, beş yüz yılda alır."

Bazıları da, bu mesafe için şöyle dedi:

– Yedi yüz yıllık yoldur.

EZAN

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

– "Bundan sonra, düz bir mekâna vardık. Oradan kalem-i alânın sesi işitiliyordu. Orada, Cebrâil'e:

– İleri git.

Dedim, Cebrâil bana şöyle dedi:

– Siz öne geçin. Zira, siz Allah katında benden ve cümleden daha kerimsiniz.

Bunun üzerine ben öne geçtim; Cebrâil ardımdan geldi. Altından bir hicaba vâsıl olduk. Cebrâil o hicabı tahrik etti; ardından bir ses geldi:

– Kimsin?

Cebrâil şöyle dedi:

– Cebrâilim; Muhammed benimledir.

İçeriden o melek şöyle tekbir getirdi:

- Allahü Ekber, Allahü Ekber. (Allah en büyüktür, Allah en büyüktür.)

Perde arkasından bir ses geldi:

- Kulum doğru söyledi; ben, en büyüğüm, en büyüğüm.

O melek tekrar şöyle şehâdet getirdi:

- Eşhedü en lâ ilâhe illallah. (Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur.)

Yine nidâ geldi:

- Kulum doğru söyledi; benden başka ilâh yoktur.

Melek şehâdetini tekrarladı:

- Eşhedü enne Muhammeden Resûlüllah. (Şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın Resûlüdür.)

Yine nidâ geldi:

- Kulum doğru söyledi; Muhammed'i ben Resûl olarak gönderdim.

Bundan sonra melek şöyle dedi:

- Hayye ales-salât. (Namaza gelin.) Hayye alel-felah. (Felâha gelin.)

Şu nidâ geldi:

- Kulum doğru söyledi; kullarımı bana ibâdete çağırdı. Onları, ben kapıma dâvet etmiştim. Dâvetçiye icabet eden kurtulur; felâha kavuştururum.

Bundan sonra melek şöyle dedi:

- Allahü Ekber Allahü Ekber. (Allah en büyüktür, Allah en büyüktür.)

Yine nidâ geldi:

- Kulum doğru söyledi; ben en büyüğüm, ben en büyüğüm.

Melek şöyle dedi:

- Allah'tan başka ilâh yoktur.

Şu nidâ geldi:

- Kulum doğru söyledi: ilâh yoktur, Allah ancak benim.

Bundan sonra şöyle bir nidâ işittim:

- Yâ Muhammed, Allah evvellerin ve âhirlerin üzerine senin şerefini tamamladı.

Cibril'e sordum:

- Bu melek kimdir?

Diye.. Şöyle anlattı:

- Allahü Azimüşşan'a kasem ederim ki, o: Seni Hak peygamber olarak gönderdi. Bu meleği görmedim. Ahvalini de bilmem. Şimdi siz göreceksiniz.

Sordum:

- Sen, bundan ileri gitmez misin? Dost dostunu yolda bırakır mı?

Şöyle dedi:

- Yâ Resûlellah, her meleğin bir makamı vardır; o makamı aşıp ileri geçemez. Eğer bir parmak ileri geçsem, Allah'ın celâlinden yanarım. Benim makamım sidre-i müntehadır. Kesin olarak, bu ana kadar orayı geçmedim. Ancak, size ikram için izinliyim; buraya kadar getirdim. Bundan ileri gidemem.

Sordum:

– Yüce Hak'tan bir hacetin var mıdır ki, Yüce Yaratıcıdan dileyeyim.

Şöyle dedi:

– Yüce Hak'tan hacetim şudur ki, Rabbından dile: Ümmetine sırat geçme fermanı verildiği zaman, bana izin ihsân eylesin; kanadımı sıratın üstüne yayayım. Onlara, sırat selâmetle geçireyim.

Bundan sonra, perde ardından bir melek elini çıkardı; göz açıp kapayacak kadar az zaman içinde perdeyi geçirip önüne koydu."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bundan sonrasını şöyle anlattı:

– "O melek, bana şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, ileri geçin; benden önde gidin.

Ve.. az bir zaman içinde inciden bir hicaba götürdü. O hicabı tahrik edince, içeriden:

– Kimdir o?..

Diyen bir meleğin sesi geldi.

Benimle beraber olan melek şöyle dedi:

– Ben, altın hicaba tâyin olunan meleğim. Benimle beraber olan da izzet sahibi Rabbın elçisi Muhammed'dir.

İçerideki melek:

– Allahü Ekber.

Diyerek elini çıkardı; beni aldı. Göz açıp kapayacak kadar az zaman içinde o hicabı geçirip önüne koydu. Çokça saygı ve tazimde bulundu.

REFREF

Bu yoldan yetmiş hicabı geçtim. O hicapların her biri bir başka cevherdendi. Her hicaptan öbür hicaba kadar olan mesafe beş yüz yıllık yoldu. Her hicabın kalınlığı dahi beş yüz yıllık yoldu.

Bunları geçtikten sonra yalnız kaldım; o zaman Refref geldi. Bir yeşil döşek şeklinde zâhir oldu; bana selâm verdi. Sonra şöyle dedi:

– Benim üzerime oturun; sizi ben götüreyim."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mirac gecesi beş şeye bindi. Onların biri Bürak idi; Kuds-ü Mübâreke'ye kadar bindi.

İkincisi Mirac idi; dünya semasına onunla uruc eyledi.

Üçüncüsü Cebrâil'in kanadı idi; hicaba kadar onunla gitti.

Dördüncüsü meleklerdi; hicaptan hicaba onunla gitti.

Beşincisi Refrefti; Allah'ın dilediği yere kadar onunla gitti.

KÜRSÎ

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

– "Refrefin üzerine bindiğim zaman beni alıp Kürsî'ye kadar götürdü.

Yüce Hak, Kürsî'yi inciden yaratmış; gayet büyüktür. Onun büyüklüğünü hiç kimse vasfedemez."

Kürsî üzerine Yüce Hak Kur'ân'da şöyle buyurdu:

- "Onun Kürsî'si yeri ve semaları aldı." (2/255)

Müfessirlerin sultanı İbn-i Abbas (r.a.) tefsirinde şöyle anlattı:

- Eğer yedi tabaka yerler ve yedi kat gökler yayılıp birbirine ulansa Kürsî'nin yanında bunlar, büyük sahrada düşürülen küçük bir halka gibi kalırdı.

Kürsî ile arş arasında yetmiş hicap vardır. O hicaplar olmasaydı; Arş'ın nurundan Kürsî'de olan melekler yanardı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

- "O hicapları geçtim.

Geçtiğim o hicaplar arasında tahtlar gördüm. Çeşit çeşit süslü cevherli yaygılarla döşenmişti. Etrafı sarılmış; üzerine de perdeler çekilmişti. Sanırsın ki: Sahibinin gelmesi için hazırlanıp üzeri örtülmüş; sahibi gelince de örtüsünü kaldırıp üzerine oturacak. O perdelere bakanlara sordum:

- Bu tahtlarda kimler oturacak?

Şöyle dedi:

- Onlarda ruhlar oturacak.

Sordum:

- Hangi peygamberlerin ruhları gelecek?

Şöyle dedi:

- Bunlar, peygamberlerin rütbesine göre değildir; onların rütbeleri çok üstündür. Bu tahtlar, senin ümmetinden iki zümrenin ruhları içindir. Onlar geleceklerdir.

Tekrar sordum:

- Onlar kimlerdir?

Şöyle anlattı:

- Bir tanesi şudur: Sana inzal olunan Kur'ân-ı Azimüşşan'ın lafızlarını ezberine alır; mânâsını da bilir; neyi iktiza ediyorsa onunla amel eder. Diğeri ise, şu zümredir: İnsanlar uykuda iken, onlar kalkıp gece namazı kılarlar.

Bu perdeler arasında gerçekten çok acaip işler, türlü türlü denizler, o denizlerin içinde hayret verici şeyler gördüm. Çeşit çeşit korkunç melekler gördüm. Ki, onları kavramak, onları anlatmak, beşer takatının dışındadır.

ARŞ

O hicapların cümlesini geçip Arş'a ulaştım.

Allahü Teâlâ Arş'ı yeşil zümrütten yaratmış. Kırmızı yakuttan dört ayağı vardı. (Arşın büyüklüğü, Fazail-i Salât bahsinde geçmişti; isteyen oraya bakabilir.)

Arş'ın, cümle yaratılmışların sayısı kadar dili vardı; daima o dillerle tesbih okurdu.

Arş'ın ayaklarının her birine bir melek yapışıp tutar; tâ, kıyâmete kadar.. Kıyâmet gününde her ayağına ikişer melek yapışır ki: Sekiz melek tutacaklardır. O Arş'ı tutan meleklerin topuklarından ökçelerine kadar olan mesafe, beş yüz yıllık yoldur. Kulakların yumuşağından boyunlarına varıncaya kadar olan aralık beş yüz yıllık yoldur.

O Arş'ı taşıyan melekler, Arş'ın şa'şaasından ve nurunun ziyadeliğinden başlarını kaldırıp yukarı bakamazlar.

Arş'ı taşıyan meleklerden biri insan sûretinde idi. Bu melek, daima insanların rızıklarının verilmesine ve suçlarının af ve mağfiret olunmasına şefaatle duâ eder.

Onlardan bir tanesi de, akbaba sûretinde idi. Bu da, kuşların rızıklarının verilmesi için duâ ederdi.

Onlardan bir tanesi de, arslan sûretinde idi. Yırtıcı canavarların rızıklarının verilmesine duâ ederdi.

Onlardan biri de, öküz sûretinde idi. Hayvanatın rızıklarının verilmesi için duâ ederdi.

Kürsî, yedi kat gökler ve yerler Arş'ın yanında sema altına asılmış bir kandil kadardı.

Arş'ın çevresinde, yetmiş bin saf melâike tekbir ve tehlil okuyarak tavaf ediyorlardı. Bunların arkasında yetmiş bin saf melâike ayak üzerine durup tekbir ve tehlil okuyorlardı. Bunların da arkasında yüz bin saf melâike sağ ellerini sol ellerinin üstüne koyup her biri bir başka tesbih okuyordu; birinin tesbihi, diğerine benzemiyordu. Bu meleklerle, arşın arasında yetmiş bin hicap vardı.

Sonra, burada; yeşil zümrütten bir inci tanesi gördüm; onun üzerinde şu satır yazılı idi: LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMED'ÜR-RESÛLÜLLAH, EBÛ BEKR'İN-İS-SIDDIK VE ÖMER'ÜL-FARUK. (Allah'tan başka ilâh yoktur, Muhammed Allah'ın Resûlüdür. Ebû Bekir Sıddîk ve Ömer'ül-Faruk.)

Arş'ın, Kürsî'nin kenarında, ayaklarında ve yedi kat gök kapılarının üzerinde: (LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMED'ÜR-RESÛLÜLLAH) (Allah'tan başka ilâh yoktur; Muhammed Allah'ın Resûlüdür) kelime-i tevhidi yazılmıştı. Bazısında ise.. şu cümle eklenmiştir: Onu Ali ile teyid ettim.

Arş-ı Azim'e vardığım zaman, büyük işler gördüm.

Arş'tan ağzıma bir damla düştü; öyle tatlı idi ki, ondan daha tatlı bir şey tatmadım. Onu yuttuğum zaman, Yüce Hak bana: evvellerin ve âhirlerin ilmini ihsân etti; kalbimi nurlandırdı.

Arş'ın nuru beni sardı; o nura gark oldum. O nurdan başka bir şey görmedim. Açıldıkça, her şeyi kalbimle ve gözümle görür gibi oldum. Ardımda olan şeyleri iki omuzum arasından önümde olan şeyleri görür gibi oldum.

Sonra.. bütün bunları geçince bir hale eriştim ki, asla melek veya başkasına ait bir ses seda kalmadı. Bu hale erince, bana vahşet arız oldu. O zaman, Ebû Bekr'in sesi gibi bir ses bana şöyle dedi:

– Dur yâ Muhammed, Rabbın rahmet yağdırıyor.

Bu ses üzerine, o vahşet hali benden tamamen gitti. Kendi kendime şöyle düşündüm. Ebû Bekir burada ne arar? Acaba benden ileri mi geçti? Sonra, salât ki duâ, mânâsınadır; Rabbım da duâ etmekten yana münezzehtir.

– Bütün bunların mânâsı nedir?

Diyerek düşündüm."

Burada bilinmesi vacib olan bir husus vardır ki, o da şudur: Resûl-ü Ekrem Nebiyy-i Efham Seyyid-i Veled-i Benî Âdem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin oraya gitmesi Rabbını görmek için değildir. Çünkü Yüce Hak, mekândan münezzehtir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin oraya gitmesi, cümle mahlukatı temaşa edip, Yüce Allah'ın kudretine, azametine delâlet eden âyetleri görmek içindir. Nitekim Sübhan olan Yüce Hak, Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurdu:

– "Gerçekten o, Rabbının âyetlerinden büyük bir kısmını gördü." (53/11)

İsra sûresinde ise, şöyle buyurdu:

– "... Âyetlerimizden bir kısmını gösterelim." (17/1)

Bunlardan başka, yine bilinmesi vacib olan bir husus daha var ki, onu da anlatalım. Şöyle ki:

Bu anlatılan büyük şeylerde, mübalağa tevehhüm olunmasın. Çünkü âyet-i kerîmede, Âlemlerin Rabbı şöyle buyurdu:

– "Gerçekten o, Rabbının âyetlerinden büyük bir kısmını gördü." (53/11)

Bir şeyi ki, Âlemlerin Rabbı:

– "Büyük.."

Diye anlatır; onun ne kadar büyük olduğunu var kıyas eyle.

Belki de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gördüklerinin bazılarını, icmal yollu aklımızın ereceği kadar beyân etmiştir; çoğunu beyân etmemiştir. Çünkü, onların en büyüklerini vasfetmek mümkün değildir; zira beşer aklı onları anlamaktan yana kusurludur. Bunun için, onları beyân buyurmamıştır. Anla..

CEMÂL-İ İLÂHÎ'Yİ MÜŞAHEDE

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anlatmaya devam ediyor; şöyle buyurdu:

– "Buradan Arş'a vardığım zaman, ayakkabılarımı çıkarmak istedim; Arş bana şöyle dedi:

– Yâ Habibellah, mübârek ayakkabılarınla bana bas ki; ayakkabıların toprağına yüz süreyim.

– Habib-i Ekrem'in ayakkabılarının üzerimde tozu vardır.

Diyerek iftihar edeyim.

Yine çıkarmak istedim; o zaman, şu hitab-ı izzet geldi:

– Habibim, çıkarma ki; Arşım senin ayağın tozu ile müşerref ve mükerrem olsun.

Şöyle niyaz ettim:

– Yâ Rabbi, Musa Tur dağına münacaata geldiği zaman ona.

– Ayakkabılarını çıkar.

Diye hitap edip ayakkabılarını çıkarması için ferman eyledin.

Tekrar bana şu hitap geldi:

– Sen benim katımda ondan daha muazzez ve mükerremsin. O benim kelimimdir; sen benim habibimsin. Hele önüne bak, ne görüyorsun.

Baktım, bir derya gördüm. O kadar ki, nihayeti yok. Ucu bucağı görünmez. Bana yakın yerinde bir ağaç var. O ağacın üzerinde de, güvercin kadar bir kuş vardı. O kuş, ağzında mercimek tanesi kadar bir toprak parçası tutuyordu.

– Bu nedir? Bilir misin?

Diye bana sordu. Şöyle dedim:

– En iyi bilen sensin yâ Rabbi..

Şöyle buyurdu:

– Sen, daima benden ümmetin günahlarının affını istersin. İşte o derya benim rahmetimin misalidir. O ağaç da dünyanın misalidir. O güvercin misali kuş da ümmetinin misalidir; o toprak da onların gühanının misalidir. Şimdi, ümmetinin günahları benim rahmetime göre ne kadar küçük, rahmetim ne kadar büyüktür; bunu müşahede ettin. Kalbini mutmain kıl."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, akılların anlamaktan aciz kaldığı:

– "Sonra yaklaştı; derken sarktı. İki yay kadar; hatta daha yakın oldu." (53/8-9)

Âyet-i kerîmesi ile belirtilen sırra mazhar olduğu zaman şu hitab-ı izzet geldi:

– Yaklaş, ey halkın hayırlısı; yaklaş, yâ Muhammed; yaklaş ki, dost dostu ile başbaşa kalsın.

Böylece, mekândan münezzeh; keyf ve keyfiyetten ari; niteliksiz baş gözü ile Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Sübhan olan Yüce Hakk'ın cemâlini gördü.

Ehl-i sünnet katında tercih edilen kavl budur.

TAHİYYAT DUÂSI

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

– "Cemal nimeti ile mükerrem olduğumdan dilime şöyle demek geldi:

– ET TAHİYYATÜ LİLLAHİ VES-SALÂVATÜ VET-TAYYİBATÜ. (Lisan ile senâ, hamd ve ibâdet, beden ile ibâdet; mal ile ibâdet ancak Allahü Azimüşşan'a mahsustur. Hak mabud ancak odur.)

Ben, böyle dedikten sonra, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah şöyle buyurdu:

– ES-SELÂMÜ ALEYKE EYYÜHE'N-NEBİYYÜ VE RAHMETULLAHİ VE BEREKÂTÜHU. (Selâm sana Ey Peygamber. Yani: Dünya ve âhiretin cümle azaplarından ve kötülüklerinden dehşet ve şiddetlerinden selâmette ol, ey şanlı peygamber. Allah'ın rahmeti ve bereketleri de sana..)

Bu şekilde bana has bir selâm verdi; buna karşılık şöyle dedim:

- ES-SELÂMÜ ALEYNA. VE ALÂ İBADİLLAH'İS-SALİHİN. (O selâma icabet ve kabul ettiğimizden, dünyanın ve âhiretin selâmeti bizlere olsun. Yani: Bütün peygamberlere.. Sonra, salih kullara olsun. Ki: Salih kullar Muhammed ümmetinin adıdır. Bu mânâya göre:

- Selâm ümmetimin de üzerine olsun.

Demektir.)

Cebrâil bu sırdan haberdar oldu; bulunduğu makamdan şöyle şehâdet etti:

- EŞHEDÜ EN LÂ İLÂHE İLLALLAH VE EŞHEDÜ ENNE MUHAMMEDEN ABDÜHU VE RESÛLÜH. (Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; yine şehâdet ederim ki, Muhammed onun kulu ve Resûlüdür.)

Bundan sonra, izzet sahibi Yüce Allah bana şöyle sordu:

- Yâ Muhammed, sema ehli hangi amelin işlenmesini temenni ve arzu ederler, bilir misin?

Şöyle dedim:

- Bilmem ey Rabbım, her şeyi sen bilirsin. Gaybleri de yine sen bilirsin.

Tekrar izzet sahibi Rabbım şöyle buyurdu:

- Yâ Muhammed, mele-i alâ hangi ameli işlemeyi arzu ve temenni eder, bilir misin?

Şöyle dedim:

- Bilmem ey Rabbim, onu ve her şeyi ancak sen bilirsin. Çünkü sen, gaybleri bilensin.

Bundan sonra, lütfunu keremini, fazlını, ihsânını verip her şeyi keremi ile öğretti. Cümle ilimlere vâsıl eyledi. Tekrar sordu:

- Mele-i alâ hangi ameli işlemek ister bilir misin?

Şöyle dedim:

- Günahlara kefaret olan ve onları kapatan amelleri, cennetteki dereceleri yükselten amellerin işlenmesini isterler.

İzzet sahibi Rabbım sordu:

- Günahlara kefaret olan ameller nedir?

Şöyle dedim:

- Soğuk günlerde soğuk su ile abdest alıp azâlarını tam yıkamak, cemaatle namaz kılmaya ayakları ile yürüyüp gitmek, bir namazı kıldıktan sonra, öbür namazı beklemek, (yani: Vakit yaklaştı mı diyerek hazırlanmak), bu üç amel günahlara kefarettir. Her kim bu üç ameli işlerse, o kimse, hayırla ömür sürüp gider; daima hayır içinde olur. Anasından doğduğu günkü gibi günahlarından temizlenir."

Son iki cümleye verilen mânâ, cümle-i hayriye olduğu düşünülerek verilen mânâdır. Ama inşaiye ve duâiye de olabilir; o zaman da mânâ şöyle olabilir:

- "Her kim bu üç ameli işlerse, rica ve niyazım odur ki, o kimse hayırla ömür sürüp geçinsin. Daima hayır içinde olsun. Anasından doğduğu günkü gibi günahlarından yana temiz pâk olsun."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

- "Her kim bu üç ameli işlerse, rica ve niyazım odur ki, o kimse hayırla ömür sürüp geçinsin. Daima hayır içinde olsun. Anasından doğduğu günkü gibi günahlarından yana temiz pâk olsun."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

- "İzzet sahibi Rabbım tekrar sordu:

- Cennette dereceleri âli kılan amel nedir?..

Şöyle dedim:

- Misafire ve halka yemek yedirme, rastgeldiği mü'mine selâm vermek, gece insanlar uyurken kalkıp namaz kılmak.. bu üç amel, cennette dereceleri âli kılar.

Bundan sonra, sübhan olan Yüce Hak, bana tekrar şöyle buyurdu:

- Söyle, yâ Muhammed.

- Ne söyleyeyim?.. yâ Rabbi.

Dedim. Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Şu duâyı oku: Allahım, senden iyiliklere dair amel işlemeyi, kötülükleri terki istiyorum. Bir kavme azab edeceksen, ben de onların arasındaysam, azaba uğramadan beni zâtına al."[1]

Server-i Âlem Seyyid-i Veled-i Benîâdem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz yakınlık makamına nâil olup cemal müşahedesine erdi. İzzet sahibi Rabbın kelâmını duyarak ilmelyakin derecesinden aynelyakine ulaştı. Gaybî imanı şuhuda dayalı bir imana çevrildi. Sübhan olan Yüce Hak, bu mânâyı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize haber verip şöyle buyurdu:

- "Rabbından, kendisine gelen Resûl iman etti." (2/285)

Burada:

- "Resûl."

Lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Üstteki âyet-i celîle üzerine şöyle dedim:

- Ey yâ Rabbi, cümle inzal olunanlara iman ettim.

Yüce Hak şöyle sordu:

- Başka kim iman etti?

Şöyle dedim:

- Bütün mü'minler şânı büyük Allah'a iman etti. (2/285)

Yüce Hak tekrar sordu:

- Başka kime iman ettiler?

Şöyle dedim:

---

1 Bu duânın Arapçası şöyle okunabilir:

- "Allahümme inni es'elüke amelen bil-hasenati ve terken lil-münkirati, ve iza eredte bikavmin fitneten ve ene fihim fakdını ileyke gayre meftun."

– Allah'ın meleklerine, kitaplarına ve resûllerine, Allah'ın resûlleri arasında hiçbir fark gözetmeyiz; cümlesini tasdik ederiz.

Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Mü'minler, inzal olunanlara ve Rabbın kitabında olan emirlere ne dediler?

– Duyduk iman getirip itaat ettik. (2/285)

Dediler yâ Rabbi.

Dedim. Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Doğru söyledim yâ Muhammed, onlar benim kitabımı dinleyip emrine itaat ederler. Şimdi ne muradın varsa, iste; verilir.

Şöyle dedim:

– Rabbımız, affını mağfiretini isteriz; sonunda senin huzuruna varacağız. Af ve mağfiret ederek huzuruna pak ilet. (2/285)

Bunun üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Seni ve ümmetini bağışladım.

Sonra, Yüce hak azamet ve celâli ile şöyle buyurdu:

– Allah, hiçbir nefse gücünden fazlasını teklif etmez; ancak gücü yettiği kadarını ona emreder. Bu meyanda, yaptığı bir iyilik olursa; kendi yararınadır. Yapacağı masiyet misilli şeyler ise.. kendi zararınadır. (2/286)

Bundan sonra, Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Bu gece ata (ihsân-bahşiş) gecesidir. Yâ Muhammed, ne muradın varsa iste; verilsin.

Şöyle dedim:

– Rabbımız, hata, nisyan olarak bizden vaki şeylerle bizi muahaze etmez. (2/286)

Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Senden ve ümmetinden hata ve nisyan olarak vaki günahları bağışladım; af ettim. Kendilerine zorla yaptırılan günahlarını da affettim.

Sonra şöyle buyurdu:

– Tekrar iste; verilecektir.

Şöyle dedim:

– Rabbımız, bizden evvel gelen ümmetlere yüklediğin ağır yükleri bize de yükleme.

Bizim şeriatımızı sair ümmetlerin şeriatları gibi zor ve güçlü eyleme." (2/286)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şunu anlatmak istiyor:

Geçmi ümmetlerin üzerlerine yüklenen ağır amelleri bize de emretme.

O ameller: Mallarının dörtte birini zekât vermek, elbiselerine murdar bir şey bulaşınca, o bulaşık yeri kesmek, irtikâb ettikleri günahın cezasını tezden vermek ve benzeri cezalar..

Meselâ: Onlar bir günah işledikleri zaman, tayyibattan bir şey onlara helâl olduğu halde, irtikâb ettikleri günah dolayısı ile, ceza olarak o şey haram olurdu.

Sonra onlar, bir masiyet irtikâb ettikleri zaman maymun ve hınzır şekline döner değişirlerdi.

Geceleri bir günah işledikleri zaman, ya alınlarına yahut kapılarının üzerine o günahları yazılırdı. Şöyle ki:

– Gece bu adam bir günah işledi; bunun cezası kendisini öldürmektir.

Yahut onun cezası şunlardır: Kendisini ateşe yakmak, falan azâsını kesmek..

Bu şekilde onların yaptıkları hatalar açıklanır; dolayısı ile rüsvay olurlardı.

Yine onlar, kiliselerinden başka bir yerde namaz kılamazlardı; caiz değildi.

Oruç tutacakları gece, yatsıdan sonra yemek ve ehlinin yanına varmak haramdı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim:

– "İşte, bunlar gibi cümle güçlükleri bize de yükleme.

Diyerek niyaz eyledim. Bunun üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Sana ve ümmetine kolaylık ihsân eyledim; bu güçlükleri yüklemem. Başka iste; verilsin.

Şöyle dedim:

– Rabbımız, gücümüzün yetmeyeceği şeyleri bize yükleme. (2/286)

(Yani: Belâları ve ağır işleri..)

Şöyle buyurdu:

– Sana ve ümmetine böyle güçleri yetmeyeceği şeyleri, ağır işleri, meşakkatleri yüklemem. Başka iste; verilecektir.

Şöyle dedim:

– Bizi affet. (2/286)

Şöyle buyurdu:

– Senin ve ümmetinin günahlarını affettim.

– Bizi bağışla. (2/286)

Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Seni ve ümmetini mağfiret eyledim."

Bir rivâyete göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz masiyetleri tek tek sarahaten anlatıp onlardan ümmeti için mağfiret dilemiştir. Her istediği için de Yüce Hak:

– Bağışladım.

Buyurdu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle devam etti:

– "Sonra şöyle dedim:

– Bize merhametinle muamele eyle. (2/286)

Bunun üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Merhamet eyledim.

Daha sonra:

– Sen velimizsin, yardımcımızsın. (2/286)

Dedim; Yüce hak şöyle buyurdu:

- Cümle mü'minlerin velisi Allahü Azimüşşandır; kâfirlerin mevlâsı yoktur.

Sonra şöyle dedim:

- Küffar kavme karşı bize yardım eyle. (2/286)

Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Seni ve ümmetini tâ, kıyâmete kadar küffar kavme karşı galip ve muzaffer eyledim.

Bundan sonra, Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Habibim, bunlardan başka her ne dileğin varsa iste; verilsin.

Şöyle dedim:

- Yâ Rabbi, İbrâhim'i kendine halil eyledin. Musa ile, vasıtasız kelâm eyledin. Davud'a büyük bir mülk verdin; demiri onun elinde mum gibi erittin, yumuşattın; dağları taşları ve kuşları onun emrine müsahhar eyledin; onunla beraber tesbih eder oldular. İdris'i yüce mekâna yükselttin. Süleyman'a öyle büyük bir mülk verdin ki, o mülk kendisinden sonra hiç kimseye lâyık ve münasip olmaz. Ve ona, insanları, cinleri, şeytanları, vahşi hayvanları, kuşları, rüzgârı müsahhar eyledin. Keza ona kuşların ve hayvanların dillerini bildirdin. İsa'ya Tevrat'ı ve İncil'i öğrettin. Onun duâsı ile, gözsüzlere göz, dertlilere derman, hastalara şifa ihsân eyledin; ölüleri dirilttin; kendisini ve anasını şeytanın mekrinden emin kılıp korudun. Bunların mukabili olarak bana ne ihsân eylersin?

Yüce Hak, azamet ve celâli ile şöyle buyurdu:

- Yâ Muhammed, seni kendime habib ettim; İbrâhim'i halil ettiğim gibi.. Allah'ın habibi halilden daha faziletlidir.

Seni hem cemâlimle müşerref ettim; hem de vasıtasız söyleştim; Musa'ya söyleştiğim gibi..

Sana Fâtiha sûresini ve Bakara sûresinin âhirini verdim; bu ikisi benim Arş'ımın hazinelerindendi. Senden evvel gelen peygambere vermedim; sana ve senin ümmetine verdim.

Seni yer ehlinin cümlesine; cinnine, insanına, beyazına, siyahına hemen hepsine resûl peygamber gönderdim. Senden evvel hiçbir peygamberi bu şekilde cümleye peygamber göndermedim.

Yerin cümlesini ümmetine temizleyici kıldım. Su bulduğunuz ve takatınız yettiği kadar abdest alınız; gusül ediniz. Su bulamazsınız, yahut takatınız yetmezse, guslün ve abdestin yerine teyemmüm ederek temizlenin.

Bütün yeri mescid kıldım; nerede bulunursanız, namazınızı kılın, ibâdetinizi yapın.

Düşmandan aldığınız ganimet mallarını sana ve ümmetine helâl eyledim; kullanın. Bunu, evvel gelen hiçbir peygambere ve ümmetine helâl etmedim.

Seninle düşmanın arasında bir aylık yol varken, o düşmanların kalbine korku koymak sûreti ile sana yardım eyledim.

Sana dilediğine şefaat izni verdim.

Cümle kitapların seyyidi ve ulusu olan Kur'ân-ı Azimüşşan'ı sana inzal eyledim.

Senin sineni yardım; senden günahı giderdim.

Senin zikrini yükselttim; ben her nerede anılsam, sen de benimle beraber anılırsın.

Seni yetim bulup korudum ve terbiye etmedim mi?

Sen yolu kaybettiğinde, sana yolu buldurmadım mı?

Seni muhtaç bulduğumda, zengin etmedim mi?

Allahü Teâlâ bana öyle buyurdukça ben şöyle diyordum:

- Evet yâ Rabbi, bu büyük nimetlerin hepsi ile bana in'am, ihsân, lütuf ve kerem eyledin.

Sonra, Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Ümmetin arasında bir cemaat kıldım; onların kalbleri Kur'ân'ın mahalli ve karargâhıdır. (Yani: Onun ezber edilmesini kolay ederim. Onlar da Kur'ân'ı ezber edip cümlesini ezbere okurlar.) Senden evvel gelen peygamberlerin ümmetleri peygamberine gelen kitabı ezber edemezlerdi; bu nimeti ancak senin ümmetine ihsân eyledim. Senin ümmetini cümle ümmetlerden hayırlı kıldım. Senin ümmetini orta ümmet, âdil ümmet kıldım.

Seni cümleden evvel yarattım. Peygamber gönderilmekte, cümlenin sonuncusu kıldım.

Seni cümle mahluka fatih, cümle enbiyaya hatim kıldım.

Sana Kevser havzını verdim; sana sehimler ihsân eyledim. Ki bu sehimler sekiz tanedir. Şunlardır; İslâm, hicret, cihad, namaz kılmak, zekât vermek, ramazan orucu tutmak, emr-i maruf, nehy-i münker.

Bundan sonra, şöyle sordum:

- Yâ Rabbi, cümle mahluku geçtikten sonra bana bir vahşet geldi. O zaman, Ebû Bekir'in şivesi ve onun sesi gibi bir sesle şöyle dendi. Yâ Muhammed hele biraz dur. Yüce ALLAH tarafından rahmet yağdırılmaktadır.

Bunu işitince, iki şeye hayret ettim. Biri şu ki: Ebû Bekir ben geçip daha evvel mi geldi? İkincisi şudur ki: Benim Rabbımın namaza ihtiyacı yoktur. O halde:

- Namaz kılıyor. (Salât ediyor.)

Cümlesinden murad nedir?

Bunun üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Benim bir kimseye salât etmeye ihtiyacım yoktur. Sana inzal eylediğim kelâmımda gelen:

- O, size salât eder; keza melekleri de.. Ta ki, sizi zulmetten nura çıkara. Mü'minlere karşı merhamet sahibidir. (33/43)

Âyeti oku. O kelâmımdan anlarsın ki, benden olan salâttan murad: Sana ve ümmetine rahmettir.

Yâ Muhammed, Ebû Bekir'in durumuna gelince.. şudur: Kardeşin Musa peygamberin daima ünsiyeti asâsı ileydi. Bunun için Tur dağında münacaatı sırasında kendisine dehşet hali arız olunca, ona hitap edip:

– Elindeki nedir yâ Musa?

Dedim; Musa bana şöyle dedi:

– Asâmdır.

Bu asânın adını anınca, vahşeti ve dehşeti, münacaatın heybeti zail oldu. Bu vaziyette sen de Musa gibisin yâ Muhammed. Senin ünsiyetin dünyada ve âhirette Ebû Bekir iledir. Sana dehşet ve vahşet geldiği zaman, Ebû Bekir sûretinde bir melek yarattık. Onun şivesi, sesi ile sana nidâ ettirdik. Ta ki, onun sesini işittiğin zaman onunla ünsiyet edesin. Vahşetin ve dehşetin tamamen gide. Vahyin azameti, ilâhî heybet dilediğini istemekten seni almaya.. Hatta o ünsiyetin sebebi ile, konuşmaya liyakat hâsıl ola; dehşetin tamamen gide..

Ben azametimle zâtımı acizlikten ve tüm noksanlardan tenzih ederim. Rahmetim gazabımı geçti. (Yani: Rahmet nişanlarım, gazap nişanlarımdan çok çoktur.) Dilediğini söyle, tüm hacetlerini ve muradını arz eyle.

Bundan sonra, Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Hani Cebrâil'in sana arzettiği haceti?

Şöyle dedim:

– Yâ Rabbi, sen bilirsin; söylemeye hacet yok. Kerem ve ihsân senindir.

Bunun üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Onun arzusunu kabul ettim; istediğini verdim. Kıyâmet günü ümmetin sıratı geçmeyi istediği zaman, kanadını tutup kolaylıkla geçirsin. Ancak, seni ve senin ashabını seven ümmetini asan geçirsin; bunun için izin verdim.

Şöyle dedim:

– Yâ Rabbi, sen benden evvel gelen ümmetlere türlü azaplar eyledin. Bazısının üzerine taşlar yağdırdın; helâk eyledin. Bazılarını da suda boğdun. Bazılarını Cebrâil'in sayhası ile helâk eyledin. Bazılarını yere geçirdin. Bazılarının üzerine ateşler yağdırıp helâk eyledin. Bazılarını şiddetli kasırga ile helâk eyledin. Bazılarının vücutlarını hınzır ve maymun şekline çevirdin; öyle helâk eyledin. Yâ Rabbi, benim ümmetime benden sonra neler edeceksin?

Merhametliler merhametlisi keremliler keremlisi âlemlerin Rabbı şânı büyük Yüce Zât, azamet ve celâli ile şöyle buyurdu:

– Onların üzerine azap indirdim; ama senin ümmetine daima rahmet indiririm. Onları hınzır ve maymun şeklinde çevirdim; ama senin ümmetinin seyyiatını hasenata tebdil ederim. Onların fasıklarına tevbe ihsân eder; iyi hale çeviririm. Kötü huylardan kurtarır; iyi huylara sahip ederim. Onları anlayışsızlıktan halâs eder; hallerini ilim ve kemâle çeviririm. Ümmetinden her kim bana tazarru niyaz edip beni anarak:

– Ey Rabbim.

Derse.. Şânı yüce ben:

- Lebbeyk kulum, ne istiyorsan söyle; yaratayım.

Derim. Ümmetin için sana şefaat izni veririm. Seni ümmetine şefaat edici kılarım. Cümle şefaatını kabul ederim.

Daha sonra şöyle buyurdu:

- Yâ Muhammed, senin ümmetinin mallarını çoğaltmadım; tâ ki hesapları uzun olmaya.. Ümmetinin vücutlarını büyük yaratmadım; tâ ki, dünyada yiyeceğe, içeceğe ve giyeceğe ihtiyaçları az ola. Ömürlerini uzun etmedim; ta ki, uzun ömre aldanıp kalbleri kararmaya.. Bir de, daima ölümü düşünüp ölümden sonrası için hazırlık göreler. Olara ani ölüm vermedim; ölüm için hastalıkları sebep eyledim. Tâ ki, gaflete dalıp gittikleri sırada, ani ölüme uğramayalar. Hastalık geldiği zaman, günahlarına tevbe edeler, borçlarını ödeyeler; kusurlarını ve eksiklerini tamam edeler. Vasiyetlerini de yapalar. Onları tüm ümmetlerden sonra dünyaya getirdim, tâ ki kabirlerinde tutulup kalmaları az ola. Ancak ümmetler tamam oluncaya kadar duralar. ümemt tamam olunca da salınalar; cennet nimeti ile kereme nâil olalar.

Sübhan olan Yüce Hak, bundan sonra şöyle buyurdu:

- Yâ Muhammed, senin ümmetin bazan bana muti olur; bazan da asi olurlar.

Onların bana taatları rızâmladır. Benim rızâmla olan amellerini kabul ederim. İçinde bulunan kusurlarını da affedip bol ecir ihsân ederim. Ben kerimim; onlara keremimle muamele ederim. Onların isyanları benim kazamladır; o ezelî kazamla olduğu için, onların isyanlarını bağışlarım. Ben rahimim; onlara rahmetimle muamele ederim.

Sübhan olan Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Yâ Muhammed, ümmetine söyle; Yüce Hak size şöyle buyurdu:

- Bir kimseyi, size in'am ihsân, iyilik ettiğinden dolayı sevecekseniz, ben azimüşşan cümleden daha fazla sevilmeye lâyıkım. Sizi yoktan var eyleyip bu şekilde latif cisim, güzel azâ ve hesaba gelmeyen türlü türlü nimetlerimle kesintisiz size in'am ve ihsân ederim. Bir an yoktur ki, o anda size yeni nimetlerim verilmeye.. Şimdi beni cümleden ziyade sevip emrime itaat, fermanıma muti ve münkad olmalısınız.

Size tekrar şöyle buyurdu:

- Sema ve yer ehlinin birinden korkacaksanız, korkulmaya ben azimüşşan cümleden daha lâyıkım. Çünkü her şeye gücüm yeter. Azabım şiddetlidir. Hiçbir kimse kaçmak, saklanmak için, yahut kendisine bir başkası sahip çıkmak sûreti ile benden kaçıp kurtulmaya güçlü değildir. Durum böyle olunca, daima benden çekinip aykırı hareketten sakının.

Yüce Hak size tekrar şöyle buyurdu:

- Bir kimseden, bir şeyi isteyeceksiniz, istenmeye ben cümleden daha lâyıkım. Çünkü, cümle hacatı kabul, cümle muradı ihsân eden ancak benim.

Size tekrar şöyle buyurdu:

– Bir kimseye cefa ettiğinizden dolayı utanıp haya edecekseniz, benden utanın utanılmaya cümleden daha lâyıkım. Çünkü, sizi yoktan var ettim. Bu ana kadar size çeşit çeşit nimetlerle in'am ve ihsân ettim. Türlü belâlardan da halâs ettim. Ben bunu yaparken, siz üstün emirlerimi terk edip yasak ettiklerimi irtikâb edersiniz. Durum böyle olunca, benden utanın; yasak ettiğim işlerden kaçının. Emirlerimi yerine getirin.

Size tekrar şöyle buyurdu:

– Bir kimseyi nefsiniz ve malınız için seçip tercih edecekseniz, seçilip tercih edilmeye ben cümleden daha lâyıkım. Çünkü, halikınız, râzikınız ve mabudunuz ancak ben azimüşşanım. Durum böyle olunca, malen ve bedenen daima bana kulluk ve ibâdette olun.

İşte.. bütün bunları sizin için:

– Ümmetine tebliğ et.

Diyerek bana emir buyurdu. Ayrıca Hak Teâlâ ümmetimden şikâyet etti. O şikâyet ettiği şeylerden birini şöyle anlattı:

– Ben, onlardan peşin amel istemem; her ameli vakti vaktine isterim. Onlara gelince, rızıklarını benden peşin isterler. Hatta nice yıllık rızıklarını ihsân etmiş iken, ona kanaat etmeyip onu yiyecek bitirecek kadar ömürleri olduğunu bilmezler. Hal böyle iken, yine dünyaya karşı haris olup:

– Geçinecek şeyim yoktur.

Diyerek sızlanırlar; daha fazlasını talep ederler. Acaba uçan kuşları görmezler mi? Kışlarda bütün âlemi kar bürümüş iken, sahrada yaşayan kuşlar sabah olunca yuvasından kursağı boş olarak çıkar; akşam yuvasına döndüğü zaman kursağı doludur. Ümmetim bunu görüp ibret almaz mı? Bütün çevre kar dolu ve hiçbir kara yer yok iken onlara rızıklarını veren bizim de rızkımızı ihsân eder, diye neden ümmetin rızıklarına olan tekeffülüme itimat etmezler.

İkinci bir şikâyet için de şöyle buyurdu:

– Ben, onların rızıklarını başkasına vermem; halbuki onlar başkasına amel işlerler. (Yani: Riyâkârlık edip gösteriş yaparlar.)

Üçüncü şikâyeti için şöyle buyurdu:

– Onlar benim rızkımı yerler; benden başkasına şükür ederler. Meselâ:

– Bağımdan bu kadar üzüm hâsıl oldu; tarlamdan şu kadar mahsûl hâsıl oldu; ticaretimden şu kadar kazanç elde ettim.

Derler. Halbuki, o üzümü bitiren, mahsulü veren, ticaretten fayda ihsân eden benim. Niçin beni anıp:

– Bağımdan şu kadar üzüm, şu kadar mahsul, ticaretimden şu kadar fayda ihsân eyledi.

Demezler? Nedendir bu gafletleri, utanmazlar mı?

Dördüncü şikâyeti için şöyle buyurdu:

– Cümle izzet bendendir. Dünyada kabirde ve âhirette cümle izzeti veren ben azimüşşanım. Halbuki onlar izzeti başkasından isterler. Yani:

– Bir mansıp sahibi olaydım, malım çok olaydı.

Diyerek, izzeti maldan ve makamdan talep ederler. Halbuki onlar fanidir. Ölüm geldiği zaman, hiçbiri ile bağlantı kalmaz. Böyle izzet mi olur? Onlar bana itaat etsinler, ben onları iki cihanda aziz ve muhterem ederim.

Beşinci şikâyet olarak şöyle buyurdu:

– Ben, cehennemi kâfirler için yarattım. Halbuki onlar, daima kendilerini cehenneme atacak işleri yaparlar.

Bu şikâyeti üzerine şöyle dedim:

– Yâ Rabbi, kelâmın haktır. Ümmetim bu buyurduklarının hepsini irtikâp ederler. Sen azimüşşan ayıpları örten ve günahları bağışlayan Gani Kerîm ve Rauf ve Rahîm'sin. Sırf lütuf ve inâyetinle onların suçlarını affet. Ayıplarını ört. Cürüm ve günahlarını fazlınla, ihsânınla bağışla. Geniş rahmetinle onları, çeşitli bahşiş, kerem, nimet ve lütuflarınla rahmetine nâil edip cennetine ulaştır.

Bu niyazım üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Yâ Muhammed, eğer ümmetin günah işlemez olsaydı; günah işleyen bir ümmet yaratırdım. Tâ ki, onları af ve mağfiret edip affedici bağışlayıcı olduğumu aşikâr edeyim.

Yâ Muhammed, sen benim habibimsin, kulumsun. Cümle mahluku senin için yarattım. Ümmetin günahları için rahmet denizimi hazırladım.

Yâ Muhammed, sen üstün şânına, yüce makamına nazar eyle. Seni cemâlimle müşerref ve mükerrem eyledim. Vasıtasız olarak, seninle benim aramda tercüman olmadan seni kelâmımla mükerrem eyledim. Senin için makbul olanlar benim için de makbuldür. Senin için merdud olanlar, benim için de merduddur.

Sonra şöyle buyurdu:

– Hakikat şu ki, sen cennete cümle enbiyadan evvel gireceksin. Sen cennete girmeyince, hiçbir peygamber girmez. Ümmetin ise, cümle ümmetlerden evvel cennete girecektir. Ümmetin cennete girmedikçe, hiçbir ümmet cennete giremez.

Sonra şöyle buyurdu:

– Yâ Muhammed, sen cümle ümmetten ümidini kes; çünkü onları ellerinde bir şey yoktur. Daima sohbetin benimle olsun. Çünkü, dönüşün banadır. Kalbini dünyaya bağlayıcı olma. Çünkü, ben seni dünya için yaratmadım.

Sonra şöyle buyurdu:

– Yâ Muhammed, senin ümmetinden üç bölüğün bir bölüğünü sana bağışladım. Bâki kalan bir bölüğünü de kıyâmette bağışlarım. Tâ ki, benim katımda, senin kadrin ve kıymetin mahşer günü cümle mahluka açık görüne..

Bundan sonra, Yüce Hak bana nice büyük işlerin hükmünü verdi. Ama o işleri size haber vermeye izin vermedi.

Ümmetime bir gün ve bir gecede elli vakit namaz kılmak ve cenabetten sonra, yedi kere gusül etmek, elbiseye necaset bulaştığı zaman yedi kere yıkamak farz kılındı. Yüce Hak, bunları emir buyurduğu zaman, şöyle emretti:

- Bunları, ümmetine benim namıma tebliğ et.

Ben, şöyle dedim:

- Yâ Rabbi, her yoldan dönen, cemaatına bir hediye götürür; ümmetime bir hediye ihsân eyle, götüreyim.

Bunun üzerine, sübhan olan Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Ümmetine tuhfenin biri şudur: Onlar dünyada oldukları süre, onların yardımcısı benim. Belâlardan ve günahlardan korurum. Hayır işlere muvaffak ederim. Çeşitli nimetlerimi ihsân ederim. Duâ ettikleri zaman, duâlarını kabul ederim; korktuklarından kurtarır, muradların da ihsân ederim.

Ümmetine tuhfenin (hediyenin) biri de şudur: Ömürlerinin sonu geldiği zaman, onların yardımcıları benim. Şeytanın mekrinden korurum. Cennetle müjdeler, oradaki makamlarını gösteririm. Son nefeslerini vermeyi kolay ederim; âhirete iman selâmeti ile göçürürüm.

Ümmetine olan tuhfenin biri de şudur: Onları kabirlerine girdikleri zaman, yardımcıları ancak benim. Kabir karanlığından ve darlığından onları halâs ederim. Kabirlerini nurlandırır, geniş ederim. Münker Nekirin suallerini cevap vermeyi kolay ederim. Kabirlerini de cennet bahçelerinden bir bahçe ederim.

Ümmetine olan hediyenin biri de şudur: Onlar kabirlerinden kalktıkları zaman, onların yardımcıları ancak benim. Yüz aklığı ile kaldırıp cennet hulleleri giydiririm. Bineklerine bindirir; çevrelerindeki meleklerle izzet ikram ederek mahşere getiririm. Mahşerin dehşetinden emin ederim. Senin sancağın altına koyar; havzından içiririm. Arşın gölgesi altında in'am eylediğim nebiler, resûller, sıddîklar, şehitler, salihler ile hemdem ve refik ederim. Çeşitli cennet nimetleri ile nimete erdirdikten sonra, kitaplarını sağ ellerine ihsân ederim. Hesaplarını kolay, mizanlarını ağır ederim. Sırati kolay ve selâmet ile geçirip fazilet lütuf ile üstün cennetime koyarım."

Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem Muhammed (s.a.v.) hürmetine ihsân olunan bu tuhfelerin cümlesi ile, Allahü Teâlâ bizleri mesrur eylesin.

Âmin! Ey âlemlerin Rabbı, ey merhametliler merhametlisi..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

- "Sübhan olan Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Yâ Muhammed, benim katımda sen, cümle yaratılmışlardan daha kereme nâilsin. Kıyâmet günü sana o kadar ikram edeceğim ki, cümle âlem hayret içinde kalacak.

Yâ Muhammed, ister misin ki, ümmetin için neler hazırladığımı göresin.

- İsterim yâ Rabbi.

Dedim, şöyle buyurdu:

– Kulum elçim eminim Cebrâil sana göstersin.

Oradan döner dönmez, refref göründü. Refrefin üzerine oturdum; beni aşağı götürdü. Sidre-i Münteha'ya kadar indim. Beni orada Cebrâil karşıladı; şöyle dedi:

– Sana müjde yâ Resûlellah. Sen cümle mahlukun hayırlısı ve cümle nebilerin ve resûllerin seçilmiş çıkarılmışsın. Yüce Hak, mahlukattan birine, nebilerden resûllerden birine, mukarreb meleklerden birine etmediği tahiyyeti ve tazimi yaptı.

CENNETLER

Bundan sonra Cebrâil bana şöyle dedi:

– Buyurun size cenneti göstereyim.

Sonra, beni alıp cennete götürdü. Cennetin kapısına şunların yazıldığını gördüm:

– Sadakanın birine on sevap verilir.

– Borç verenin birine on sekiz sevap verilir.

Cebrâil'e şöyle sordum:

– Sadakanın birine on sevap, borcun birine on sekiz sevap verilmesinin sırrı ve hikmeti nedir?

Şöyle anlattı:

– Yâ Resûlellah, sadaka bazan muhtaç olana düşer; bazan da muhtaç olmayana.. Ama borç böyle olmaz; o mutlaka lâyık olana verilir.

Cennetin kapısının üst çıkıntılı kısmında şu üç satır yazılı idi:

– LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH. (Allah'tan başka ilâh yoktur, Muhammed Allah'ın Resûlüdür.)

– Önce gönderdiğimizi burada bulduk; yediğimiz yanımıza kâr kaldı; geriye bıraktığımızı kaybettik.

– Günahkâr kullar; bağışlayıcı Yüce Rabb."

İkinci satırın kısaca açıklaması şudur:

– Şu mallarımız ki, biz onları hayırlı yerlere harcadık, fakirlere, zaiflere sadaka olarak verdik; onu bugün burada hazır bulduk. Şu mallarımız ki, onu yiyip bitirdik; bunun faydasını gördük. Şu mallarımız ki, onu da ölünce geride bıraktık; bunda da aldandık ve ziyan ettik.

Üçüncü satırın şerhi ise şöyledir:

– Muhammed (s.a.v.) ümmeti büyük ve çokça günah işlerler. Onları hidâyet nuruna irşad etmek sûreti ile pürnur edip, Resûlüllah'ın (s.a.v.) ümmetlik bölüğüne koydu. Böylece, nur üstü nur saadetine mazhar eden Yüce Rabbımız tam mânâsı ile bağışlayıcıdır. Onların küçük, büyük, gizli ve aşikâr, bilerek ve bilmeyerek irtikâb ettikleri cürüm ve günahlarını, ayıp ve zenblerini af mağfiret edip sırf lütuf, kerem, fazıl ve inâyeti ile meccanen umumî rahmetine nâil eder; üstün cennetlerine koyar. Cümle nimetlerin en azizi ve en lezizi büyük rızâsına

kavuşturur. Bütün bunlarla, Ümmet-i Muhammed'i sair ümmetlerden daha faziletli kılmış olur.

Nitekim bu mânâlarda Allahü Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurdu:

– "Söyle: Ey kendi aleyhlerine haddi aşanlar, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü, Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz o, çok bağışlayandır; çok merhametlidir." (39/53)

Bir başka âyet-i kerîmede ise şöyle buyurdu:

– "Siz, insanlar için çıkarılmış hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder; kötülükten vazgeçirmeye çalışırsınız. Allah'a inanıyorsunuz; ehl-i kitap da inansaydı, kendileri için hayırlı olurdu. İçlerinden iman edenler var; ama, pek çoğu fasıklardır." (3/10)

Bütün bu âyetlerde anlatılan mânâ, Ümmet-i Muhammed'e büyük bir müjdedir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim; şöyle buyurdu:

– "Cennetin kapısı kızıl altındandı. Her kanadının kalınlığı beş yüz yıllık yoldu. O kapının dört yüz çivisi (veya direği-sütunu) vardı: İnciden, lâalden, yakuttan, zümrütten idi. Her çivinin ortasında bir büyük halka vardı. Bu halka, kırmızı yakuttandı; gayetle büyüktü. İçinde kırk bin şehir vardı; her şehrin içinde de, kırk bin kubbe vardı. Her kubbenin içinde ise, kırk bin melek oturmuştu. Bu melekler ellerinde ikişer tabak tutuyorlardı; biri hulle, biri de nur dolu idi.

Bunları Cebrâil'den sordum, bana şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, bunlar Âdem'den seksen bin sene evvel yaratıldı. Bu makamda ellerinde tabaklar böylece beklerler; sırf sana ve ümmetine niyaz etmek için.. Kıyâmet günü, izzet ve saadetle ümmetinle teşrif buyurduğun, buranın eşiğine kadem bastığın zaman, bu melekler hoş geldin ve izzet ikram babında bu tabaklardakileri saçarlar.

Bundan sonra, Cebrâil, cennetin kapısını tahrik etti. Cennetin hazinedarı olan Rıdvan:

– Kimdir?

Diye sordu.

– Cebrâilim.

Deyince, tekrar sordu:

– Ya seninle beraber olan kimdir?

– Muhammed'dir.

Deyince, tekrar sordu:

– Onun peygamberlik zamanı geldi mi?

Onun bu sorusuna da Cebrâil:

– Evet, geldi.

Deyince:

– Allah'a hamd olsun.

Deyip kapıyı açtı.

Gördüm ki, kapının bentleri gümüşten, eşiği inciden, çerçeveleri de cevahirden..

İçeri girince Rıdvan'ı gördüm. İşlemeli bir taht üzerine oturmuştu. Melekler de, çevresinde el bağlayıp durmuşlardı. Bana tazim tekrim ettiler.

Selâm verdim; karşılığını verdi ve bana sevinçli göründü; müjdeledi:

- Cennet ehlinin pek çoğu senin ümmetindendir.

Dedim ki:

- Bana ümmetimden haber ver.

Şöyle dedi:

- Yüce Hak, cenneti üç kısma ayırdı. İkisini senin ümmetine, birini de sair ümmetlere verdi.

Rıdvan'ın önünde, nurdan çokça anahtarlar vardı; gördüm. Sordum:

- Bu anahtarlar nedir?

Şöyle anlattı:

- Ümmetinden bir kimse:

- LÂ İLÂHE İLLALLAH. (Allah'tan başka ilâh yoktur.)

Derse, Yüce Hak onun için bir köşk yaratır. O köşkün anahtarını da bana teslim eder. O kimse, kıyâmet günü kabirden kalktığı zaman, köşkünün anahtarını kendisine veririm. Gider; menziline girer.

Rıdvan'ın halifelerini ve askerlerini gördüm.

Cenetin kapısına bir halife koymuştu.

Her halifenin hizmetinde yedi yüz bin melek vardı.

Yalnız, Rıdvan'ın yetmiş bin kumandanı vardı. Her kumandanın yetmiş bin askeri vardı.

Rıdvan'ın okuduğu tesbih duâsı şuydu:

- Büyük yaratıcı yüce bilgin zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Kerîmlerin en kerîmi yüce Zât noksan sıfatlardan münezzehtir. Kendisine itaat edene sevap olarak naim cennetini ihsân eden Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir.[1]

Bundan sonra, bana naim cennetini gösterdi.

Hâsılı: O kadar çeşitli nimetler gördüm ki, bütün ömrümü onu beyânı için harcasam, onu anlatıp bitirmek mümkün olmazdı.

Cennetin duvarlarını şöyle gördüm: Bir kerpici altın, bir kerpici gümüş, bir kerpici kızıl yakut, bir kerpici yeşil zeberced, bir kerpici inci.. Harç yerine misk ve kâfur kullanmışlardı.

Duvarın kalınlığı beş yüz yıllık yoldu.

Duvarı o kadar berrak ki, dışarıdan içerisi, içeriden de dışarısı görünür. Ayna gibi idi.

Yedi kat sema, yedi kat yer, Arş, Kürsî onun duvarlarından müşahede edilirdi.

1 Bu tesbihin Arapçası şöyle okunabilir:
- "Sübhan'el-hallak'il-alim, Sübhan'el-kerim'il-ekrem, Sübhan'el-müsibü men etaahu cennet'en-naim."

Cennetin toprağı, misk, anber ve kâfurdu. Otları zafiran ve erguvan idi.

Cennetin ufak çakıl taşı yerine zümrüt, yakut, inci dökülmüştü.

Cennette köşkler gördüm: Bazısı yakuttandı, kubbeleri de incidendi. Bazısı da cevahirden olup, kubbeleri de zümrüttendi. Bazısı da altındandı.

Her köşkte yetmiş bin saray vardı; her sarayda da yetmiş bin hücre.. Her hücrede ise.. yetmiş bin hane vardı. Her hanenin de bazısında altından, bazısında gümüşten taht vardı. Her taht üzerinde zebercetten bir çadır, her çadırda ise, yetmiş bin dibaceden yatak vardı. Yetmiş bin yatak pek süslü döşenmişti. Hiçbir yatak, diğerine benzemiyordu; türlü anber, misk ile doldurulmuştu.

Orada bulunan hurilerin, giydikleri hullelerden etleri, derileri, kemikleri ve ilikleri görünüyordu. Her hurinin başında bir tac vardı; cevahirle süslenmişti. Her bir hurinin kırk bin zülüflü bukle misk saçı vardı. Her birinin zülüfü yetmiş bin zinetle bezenmişti. O zinetlerin her birinden çeşitli tatlı sesler çıkıyordu. Ki onları dinlemekten büyük lezzetler hasıl oluyordu.

Her hurinin önünde yetmiş bin hizmetkâr durmuştu.

Her tahtın etrafında altından ve gümüşten, inciden, zümrütten, kâfurdan kürsüler dizilmişti. Bir kürsü diğer kürsüye benzemiyordu.

Cennette ırmaklar gördüm: Sütten, sudan, şaraptan, baldan.. Her köşke bu dört ırmaktan kol ayrılıyor; o köşklerin içine akıyordu: Kâfurdan, beyaz, baldan tatlı, kokusu miskten güzel.

Orada çeşmeler gördüm: Rehiykten, selsebilden, tesnimden.. O ırmakların ve çeşmelerin kenarları altın, inci, gümüş ve yakuttandı.

O ırmakların içindeki taşlar, kaynaklarda olan cevahir ve inciler çeşitli renklerle renkleniyordu.

O ırmakların köpüğü misk ve anber idi. Çevresinde biten otlar, sünbül ve zafiran idi.

Orada ağaçlar gördüm şöyle ulu idi: Bir kimse, yörük atla yetmiş bin sene koşsa, onun gölgesinden çıkamaz. O ağaçların kökü altından, dalları yakuttan, inciden, zeberceddendi. O ağacın yaprakları, sündüsten, harirden, dibacdandı. Onun her yaprağı kaftan kafa kadar dünyayı tutmuştu. O ağacın her meyvesi, büyük testi kadar iri idi. Her meyvede yetmiş türlü lezzet vardı.

Her meyve kendisini cennet ehline arz eder. Cennet ehlinin gönlü o meyveyi istediği zaman, yerinden kopar; altın bir tabak içinde onun ağzı hizasına gelir. Hem de zahmetsizce, duraklamadan.. O ağaç, bin yıllık uzakta olsa dahi, derhal isteyenin yanına gelirdi; dudağına yaklaşırdı. Yani: O ağacın meyvesi gelirdi. Cennet ehli ise.. onu istediği gibi yer.. O yedikten sonra, hemen yenisi o meyvenin yerine çıkar.

O ağacın üzerinde kuşlar gördüm: Deve misali idiler. Cennette ne çeşit renk varsa, onların üzerinde o renkten vardı. Tahtların önünden geçip yüz çeşit ayrı sesler ve nağmeler çıkarıyorlardı.

Cennet ehli o kuşlardan birine sorar:

- Sesin mi güzeldir; yoksa sûretin mi daha güzeldir.

Ondan şu cevabı alırlar:

- Etim, ikisinden de güzeldir.

Kuşun bu deyişi üzerine, o kimsenin iştahı olursa, derhal o kuş büryan olur; isteyenin önüne gelir. Nasıl isterse öyle yer. Yedikten sonra, o kuş tekrar ve hemen dirilir. O ağacın üzerinde nağmelerle ötmeye başlar; hep birden cennet ehlini överler.

Bana sekiz cenneti arz ettiler; bunların dördü bağ ile bostan idi. O cennetler şunlardı:

1. Firdevs Cenneti.
2. Me'va Cenneti.
3. Adn Cenneti.
4. Naim Cenneti.

Şunlar, saraylar ve bağlar, bahçelerden ibaretti.

5. Dar'üs-Selâm. (Selâm Yurdu.)
6. Dar'ül-Celâl. (Celâl Yurdu.)
7. Dar'ül-Karar. (Karar Yurdu.)
8. Dar'ül-Huld. (Daimî Yurt.)

Bu son sayılan cennetlerin her birinde; gökteki yıldızlar ve yerde, yabanda olan kumlar sayısında çimenler ve bostanlar vardır.

Arş-ı Rahmân, cennetin tavanıdır.

Bana yalnız Adn cennetindeki köşkleri gösterdiler; göklerde olan yıldızlar sayısı kadardı. Onların pek çoğu, ashabım ve ümmetimin ismine idi. Her köşk yerle sema arası kadardı. Cebrâil o köşkleri bana gösterdi ve şöyle dedi:

- Şu falanın köşküdür, şu da falanın köşküdür.

Böylece, onları bir bir tâyin etti.

Onların içinde bir köşk gördüm; cümlesinden yüksek ve büyüktü.

- Bu köşk kimindir?

Diye sordum, şöyle dedi:

- Ebû Bekir Sıddık'ındır.

Daha sonra Ömer'in, daha sonra Osman'ın, daha sonra Ali'nin köşklerini gösterdi."

Bu arada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Hz. Ebû Bekir'e (r.a.) şöyle buyurdu:

- "Ey Ebû Bekir, senin kasrını (köşkünü) gördüm; kızıl altındandı. Onda olan lütufları, hazırlanan ihsânları müşahede ettim."

Bunun üzerine, Hz. Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

- O kasrın sahibi sana fedadır yâ Resûlellah.

Bundan sonra, Hz. Ömer'e (r.a.) şöyle buyurdu:

– "Senin köşkünü de gördüm; yakuttan idi. Orada çokça huriler vardı. İçeri girdim; senin kıskançlığı düşündüm."

Bundan sonra, Hz. Osman'a (r.a.) şöyle buyurdu:

– "Seni her semada gördüm. Cennetteki köşkünü de gördüm; mutalaa ettim."

Daha sonra, Hz. Ali'ye (r.a.) şöyle buyurdu:

– "Yâ Ali, senin sûretini dördüncü semada gördüm; Cibril'e sordum; şöyle anlattı:

– Yâ Resûlellah, melekler Ali'yi görmeye müştak oldular. Onun için Yüce Hak onun sûretinde bir melek yarattı; dördüncü kat semaya bıraktı. Tâ ki, melekler onu ziyaret edeler.

Sonra.. senin köşküne girdim. Bir ağaçtan yemiş aldım; kokladım. Oradan bir huri çıktı; perdesini çekti. Ona:

– Sen kimsin?

Diye sordum; şöyle dedi:

– Senin kardeşin ve amcanın oğlu Ali için yaratıldım yâ Resûlellah."

Seyyid'ül-kavneyn Resûl'üs-Sakaleyn İmam'ül-Harameyn Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bundan sonrasını şöyle anlattı:

– "Önümde bir ayak sesi işittim. Cebrâil'e:

– Bu kimin ayak sesidir?

Diye sordum; şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, müezzininiz Bilâl'in ayak sesidir."

Rivâyet edildiğine göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Bilâl'e (r.a.) şöyle sordu:

– "Miraca çıktığım gece, cennette ayağının sesini işittim. Sen ne amel ettin ki, o rütbeye nâil oldun?"

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu sorusu üzerine Bilâl (r.a.) şöyle anlattı:

– Fazladan bir amelim yoktur. Ancak her abdest bozduğumda yeniden abdest alırım. Her abdest aldığımda iki rekât namaz kılarım.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "İşte, seni önümde yürüten bu amelindir."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz devamla şöyle buyurdu:

– "Bu arada önümde yine yürüyen bir ayak sesi işittim. Durumu Cebrâil'e sordum, şöyle dedi:

– Bu, ansardan sabırlı fakir bir hatunun ayak sesidir. Ki o: Milhan kızı Gamsa'nın ayak sesidir.

Yine orada gördüm ki: Zeyd b. Amr b. Nüfeyl'in iki büyük menzilesi var.

Bunun sebebi şuydu: Biri İsa'nın şeriatı ile amel ettiğinden ötürü verilmişti; diğeri de, ben Resûl olup İsa'nın şeriatı kaldırıldığı için, şeriatımla amel ettiğinden verildi. İşbu sebeplerden ona iki derece ihsân olundu.

Bu arada, inciden yapılma kubbeler gördüm; bunların toprağı misktendi. Cebrâil'e sordum:

– Bunlar kimlerindir?

Diye, şöyle anlattı:

– Ümmetinden imamların ve müezzinlerindir.

Bu arada şunu da gördüm: Cafer b. Ebi Talib, meleklerle uçup duruyordu.

Yine cennette amcam Hamza'yı gördüm; cennette bir serire dayanmış vaziyette oturuyordu.

Hatice'yi cennet nehirlerinden bir nehir üzerinde inciden bir köşk içinde gördüm.

TUBA AĞACI

Cennet içinde bir ağacı uğradım; güzellikte ve cemâlde onun bir benzerini görmedim. Altına varıp yukarı doğru baktığım zaman gördüm ki: Gayet büyük. Dalları her yana yayıldığından, ağaçtan başka bir şey görünmüyor.

O ağaçta öyle güzel bir koku buldum ki, cennet içinde ondan daha güzel bir koku koklamadım.

O ağacın her tarafına baktım. Onun yaprakları beyaz, kırmızı, yeşil, sarı ve çeşitli renklerde cennetin her birine has hulleler ve libaslardır.

O ağacın yemişleri koca sırıklar gibi idi. Onun her yemişinde; yerin ve semanın ne kadar nimeti ve yemişi varsa, hepsini rengi, lezzeti, letafeti, kokusu ondan mevcuttu.

O ağaca, onun güzelliğine, onun letafetine ve süsüne hayran kaldım.

– Bu ne ağacıdır?

Dedim; Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunun adına, Tuba Ağacı derler.

(Bu mübârek ağacın temsilî bir resmi 305. sayfadadır.)

KEVSER SUYU

Cennetin ortasında bir ırmak gördüm. Arşın sütunlarında bir yerden akıyordu. Su, süt, bal ve şarap çıkıyordu. Bunların hiçbiri, diğerine karışmıyordu.

Bu ırmağın kenarı zebercedden idi; içindeki saçılı taşlar cevahirdi. Onun balçığı anber, otları zafirandı. Çevresinde gümüşten su bardakları vardı; bunların sayısı, gökteki yıldızlardan daha çoktu. Orada kuşlar vardı ki, boyunları deve boynu gibi idi. Her kim onların etinden yese, sonra da ırmaktan içse.. Yüce Hakk'ın rızâsına mazhar olur. Cebrâil'e sordum:

– Bu ne ırmaktır?

Diye, şöyle anlattı:

– Bu Kevser'dir. Ümmetinize bundan haber verin. Cennetin her bağında bahçesinde, mutlaka bu Kevser'den akan bir ırmak vardır.

Bu Kevser'in kenarında çadırlar gördüm; cümlesi inciden ve yakuttandı. Bunları Cebrâil'e sordum; bana şöyle anlattı:

– Bunlar, senin hatunların konaklarıdır.

O çadırların içindeki hurileri gördüm; yüzleri ay ve güneş gibi aydınlık veriyordu. Hep birden sesli bir şekilde nağmeler terennüm ediyorlardı. Şöyle diyorlardı:

– Biz nağmeler söyleriz; hiç bıkmadan. Biz şarkılar söyleriz; hiç yorulmadan. Biz giysilerle donanmışız; hiç soyulmayız. Biz gençleriz; hiç ihtiyar olmayız. Biz, hep râzıyız; hiç darılmayız. Biz hep kalırız; hiç ölmeyiz. Biz, onların; onlar da bizim olanlara ne mutlu.

Bunların sesleri cennetin köşklerine ve ağaçlarına erişiyor; onlardan sesler ve nağmeler peydah oluyordu. O seslerin bir parçası dünyaya erişmiş olsaydı; dünyada ne mihnet kalırdı; ne de ölüm.

Cebrâil bana şöyle dedi:

– Bunların güzelliğini görmeyi ister misin?

Şöyle dedim:

– İsterim.

Bunun üzerine bir çadırın kapısını açtı; baktım. Öyle sûretler gördüm ki, ömrümü onu anlatmakla geçirsem, yine biteremem. Onların yüzleri sütten beyaz, dudakları yakuttan kırmızı, güneşten nurlu idi. Derileri kırmızı gülden ve ipekten daha yumuşaktı. Aydan da daha aydınlık idi. Kokuları miskten daha latifti. Saçları gayet siyahtı; kiminin saçı örülmüş; kiminin saçı salınmıştı. Kiminin saçı da dürülmüştü. Salınmış saçlısı bir yere otursa, saçları çadır gibi iniyor; ayaklarına ulaşıyordu. Her birinin önünde bin tane hizmetkârı vardı.

Cebrâil şöyle dedi:

– Bunlar senin ümmetin içindir.

Cennette gördüğüm hayret verici şeylerden biri de orada akan dört ırmaktı."

Allahü Teâlâ bu mânâda şöyle buyurdu:

– "..Cennette; rengi kokusu, hiçbir vasfı bozulmayan sudan ırmaklar.. Tadına halel gelmeyen sütten ırmaklar.. içenlere lezzet veren şaraptan ırmaklar... süzme baldan ırmaklar vardır." (47/15)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattıklarına devam edelim. Şöyle buyurdu:

– "Cebrâil'e dedim ki:

– Bu ırmaklar nereden gelir? Ve nereye gider?

Şöyle anlattı:

– O kadarın bilirim ki, Kevser havuzuna akarlar. Ama nereden geldiğini bilmem. Yüce Hak katında senin kerâmetin çoktur. İstersen sana bildirir.

Bu düşüncede iken, bir melek gördüm; büyüklüğünü Allah'an başkası bilmez. Çokça kanatları vardı. Bana şöyle dedi:

– Bir kanadıma mübârek ayaklarını koy; gözlerini yum.

Ben de onun dediği gibi yaptım; o mübârek melek uçtu. Sonra bana:

– Mübârek gözlerini aç.

Dedi. Ben de onun dediği gibi yaptım. Gözlerimi açınca, bir ağaç gördüm; o ağacın altında ise, bir kubbe gördüm. O kadar büyüktü ki, dünyanın tümünü o kubbenin üzerine koysalar, büyük bir dağın üzerine bir kuş konmuş gibi olurdu. O kubbenin altından kilidi vardı; kapısı zeberceddendi. Gördüm ki, o dört ırmak bu kubbeden çıkıyor. Bunu gördükten sonra, dönmek istedim; o melek bana şöyle dedi:

- Neden bu kubbenin içine girip işin aslına vâkıf olmak istemiyorsun?

- Kapısı kilitli.

Dedim, şöyle dedi:

- Onun anahtarı sendedir.

- Yâ, bunun anahtarı nedir?

Deyince, o melek şöyle dedi:

- BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM. (Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile.)

Söyle; o kapı açılır.

Ben de ileri vardım:

- BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM. (Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile.)

Dedim; kapı hemen açıldı. Gördüm ki, o kubbenin dört duvarından bu dört ırmak akıyor. Sonra bana:

- Dikkatli bak.

Dedi. Baktım ki onun duvarının bir tarafında BİSM (ismi ile) bir tarafında ALLAH (Allah'ın), bir tarafında (ER-RAHMÂN), bir tarafında da ER-RAHÎM (Rahîm) yazılmış.

Su ırmağı BİSM'in MİM gözünden akıyordu.

Süt ırmağı ALLAH'ın HA gözünden akıyordu.

Şarap ırmağı ER-RAHMÂN'ın MİM gözünden akıyordu.

Bal ırmağı ER-RAHÎM'in MİM gözünden akıyordu.

Böylece, gördüm ki, o dört ırmak bu dört kelimeden çıkıyor.

Buradan gitmek istediğim zaman, bana bir hitap geldi:

- Bir kimse, beni bu kelimelerle anarsa.. halis bir kalble:

- BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM. (Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile.)

Derse bu dört ırmaktan ona içiririm.

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Sonra..

Cennette köşkler gördüm; inciden ve yakuttandı. Her birinin arası mağriple maşrık arası kadardı. Cebrâil'e sordum:

- Bu köşkler kimindir?

Şöyle anlattı:

- Bir âmâyı elinden tutup yedi adım götürenlerindir.

- Bunu ümmetime müjdeleyeyim mi?

Dedim; şöyle dedi:

– Müjdeleyin; ama bundan daha büyük bir müjde vardır, onu da müjdeleyin.. Şudur: Bir mü'min sabah kalkıp:

– LÂ İLÂHE İLLALLAH. (Allah'tan başka ilâh yoktur.)

Dedikten sonra abdest alarak namaz kılarsa, Yüce Hak onun için cennette tamamı yirmi dünya büyüklüğünde mağripten meşrıka kadar mekân ihsân eder.

Bundan sonra, İdris'i (r.a.) gördüm; selâm verdim. Selâmımı tam tazimle aldı; bana:

– Merhaba.

Dedi. Şöyle dedim:

– Güzel bir makama eriştin.

Böyle deyince bana dedi ki.

– N'olurdu, keşke dünyada olup senin ümmetinden sayılaydım.

Şöyle dedim:

– Can acısından selâmet bulup bu yüce makama eriştin; dünyayı neylersin?

Bu kerre de şöyle dedi:

– Dünya yaratıldıktan bu ana kadar cümle yaratılmışların can acısını çekeydim; ama senin didarınla müşerref olaydım; böylece de ümmetin olaydım.

Şöyle sordum:

– Ey kardeşim İdris, böyle istemenin sebebi nedir?

Şöyle anlattı:

– Hangi köşkü görsem, hangi huriye teveccüh etsem şöyle diyorlar:

– Biz, Muhammed ümmetine aidiz.

Bu arada bir dağ gördüm; onun adına:

– Cebel-i Rahmet. (Rahmet Dağı.)

Derler. Baş yüksekliği Arş'a erişmişti, Misk ve anberdendi.

O dağa iki kapı tertip etmişler; ikisi de ak gümüşten. Bir kapı ile diğerinin arası şu kadardı ki: Bir kimse, bir ata binip süratle beş yüz yıl seğirtse, bir kapıdan öbürüne ulaşamaz.

İçinde o kadar köşkler ve saraylar vardı ki, onların sayısını yapmak mümkün değil. Keza, onların güzelliğini anlatmak da mümkün değildir. Sordum:

– Bu köşkler, hangi peygamberindir.

Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Bu, peygamberler makamı değildir. Ümmet-i Muhammed'den bir kimse iki rekât namaz kılarsa, ona burada bir makam veririm.

İşte, anlatılan sebepten ötürü, senin ümmetinden olmayı talep ettim.

Hâsılı: Orada gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, beşer kalbine gelmeyen nimetler gördüm.

Bundan sonra, Cebrâil ile cennetten çıktık. Yedinci semaya indim. Burada İbrâhim peygamberle görüştüm. Merhabalaştık; miracımı kutladı. Bana başka bir şey sormadı.

Bunda sonra, altıncı semaya indim; burada Musa ile görüştüm. O da miracımı kutladı; merhabalaştık. Sonra, bana sordu:

- Yâ Resûlellah, ümmetine ne emrolundu?

Şöyle anlattım:

- Bir gün ve bir gecede elli vakit namaz, bir yılda altı ay oruç, cenabetten yedi kere gusül, murdarlık bulaşan yeri yedi kere yıkamak..

Bunları dinledikten sonra Musa şöyle dedi:

- Ümmetin, bunlara güç yetiremez; hepsini eda edip yerine getiremez. Vallahi senden evvel ben insanları tecrübe ettim. Ümmetim olan Benîisrail'e türlü türlü vasiyetler, ahdler ve ikna yolundan çeşitli çarelere başvurdum. Yine de yerine getiremediler. Ümmetin için, bunların hafifletilmesini Rabbından rica eyle.

Bunun üzerine döndüm; Sidre-i Münteha'ya vardım secde eyledim. Niyaz ederek şöyle dedim:

- Yâ Rabbi, ümmetim zaiftir; elli vakit namaza, altı ay oruca, yedi kere gusle, onlar ve ben takat getiremeyip kusur ederiz. Lütuf ve kerem olarak bunları hafiflet.

Bu niyazım üzerine, on vakit namaz, bir ay oruç; bir gusül kaldırıldı. Döndüm; Musa'ya geldim. Durumu anlattım; şöyle dedi:

- Ümmetin kırk vakit namazı, beş ay orucu, altı kere guslü yerine getiremeyip kusur ederler. Ümmetine acı, hafifletilmesini iste.

Bunun üzerine, tekrar Sidre-i Münteha'ya varıp hafifletilmesini rica ettim. Yine on vakit namaz bir ay oruç, bir kere gusül kaldırıldı.

Yine Musa'ya geldim; durumu haber verdim. Şöyle dedi:

- Ümmetin zaiftir. Otuz vakit namazı, dört ay orucu, beş kere guslü yerine getiremezler; kusur ederler. Bunun hafifletilmesini iste.

Tekrar gittim; secde eyledim. Bu emrin daha hafifletilmesini istedim; hafifletildi. Gelip durumu Musa'ya haber verip müşavere ettim. Tekrar gittim; hafifletilmesini istedim. Bunu yapmaya devam ettim; tâ, sonunda:

- Ümmetin, bir gün ve bir gecede beş vakit namaz kılsın; yılda bir ay ramazan orucu tutsunlar; cenabetten bir kere gusül etsin; murdarlıktan elbiselerini bir kere yıkasınlar..

Emrini alıncaya kadar. Bu emri de, dönüp geldim; Musa'ya anlattım:

- Beş vakit namaz, bir ay oruç, bir kere gusül, necasetleri bir kere yıkamakla emrolundum.

Dedim. Musa (a.s.) şöyle dedi:

- Yine hafifletilmesini iste.

Dedim ki:

- Çok talep ettim; her talep ettiğimde de hafifletildi kerem olarak. Tekrar hafifletilmesini istemekten utanırım. Artık bunu kabul ettim.

Musa'yı geçtikten sonra Rabbımdan bir nidâ geldi:

- Kullarımın ibâdetini hafiflettim; beş vakit namazı imzaladım. Yâ Muhammed, beş vakit namaz kılsınlar, onlara elli vakit namaz kılmış gibi sevap ihsân ederim.

Ümmetinden her kim, bir iyilik işlemek niyet edip sonra yapamazsa, onun niyetine göre bir sevap ihsân ederim. Hatta, yedi yüze varıncaya kadar, kat kat sevap ihsân ederim. Şâyet bir günah işlemeye kasd eder de yapmazsa, o işi etmediği için sevap veririm. Şâyet kasd ettiğini yaparsa, onun için bir günah yazarım.

Sonra..

Cebrâil'in kanadına binip Beyt-i Makdis'e geldim. Bürak'ı bağladığım halkayı gördüm. Mescide girip Allahü Teâlâ'ya şükür niyeti ile iki rekât namaz kıldım. Yüce Hakk'ın bu fazlına, keremine, lütuf ve ihsânına hamd ü şükür ettim.

Bundan sonra, Bürak'a binip göz açıp kapayacak kadar az zaman içinde, Mekke'ye geldim. Allah'ın kudreti ile yatağımın henüz ısısı gitmemiş buldum."

MİRACIN MÜDDETİ

Ammar (r.a.) şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin miracı üç saatte oldu; bitti.

Abdüllah b. Münebbih ise, şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin miraca gidişi gelişi dört saatte olup bitti.

Hülâsa: Bu hususta tam bilgi Allah katındadır. Ve.. bu miracı tasdik edip tam itikadla inanmak farzdır. İnanmayıp, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Kudüs'e kadar gittiğini inkâr eden kâfir olur. Çünkü, bu hususta kat'î kesin delil vardır; Kur'ân-ı Azimüşşan'la sabittir.

Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "Kulunu, bir gece Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya kadar götüren o Yüce Zât, tüm noksan sıfatlardan münezzehtir." (17/1)

Mescid-i Aksa'dan (Kudüs'ten) semalara çıkmasını inkâr eden müptedi (bid'atçı) ve dalâlet ehlidir. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin semalara yükselmesi çeşitli yollarla çıkarılan hadis-i şeriflerle tesbit edilmiştir. Cümlesine inandık ve tasdik eyledik.

İşte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize MİRAC şerefi ihsân edildiğinden ism-i şerifine:

– **SÂHİB'ÜL-MİRAC.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

179. İsim: SÂHİB'ÜL-KADİB (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

– **KADİB.**

Lafzı ile meşhur olan murad: Kılıçtır. Nitekim İncil kitabında şöyle anlatıldı.

– Onun beraberinde demirden kılıç vardır; kendisi ve ümmeti onunla mukatele eder. Yani: Düşmanla.

Bu mânâya göre, anlatılan isim şu demeye gelir:

– Kılıç ile kıtal eden..

- KADİB.

Lafzından kılıç murad edilirse şu demeye gelir:

- Çokça cihad, çeşitli gazâlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve ümmeti tâ, kıyâmete kadar küffarla kıtallerinin ve fütuhatlarının, aldıkları ganimet mallarının çokluğundan kinaye olarak söylenmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ashabı ve ümmeti din düşmanları ile muharebe ve kıtal edeceklerdir. Düşmanlarını kılıçları ile helâk edeceklerdir. Bu kıtal, kıyâmete kadar ümmeti içinde sabit olup, devam edecektir. İşbu mânâdan ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- SÂHİB'ÜL-KADİB.

Denildi. Ki bu mânâ:

- KADİB.

Lafzını, kılıç olarak alanlara göredir. Bazıları da:

- KADİB.

Lafzını:

- ASÂ.

Diye anlattılar. Bu duruma göre, **KADİB,** ism-i mef'ul mânâsını taşır:

- Ağaçtan kesilip yapılmış asâ.

Demek murad olunur. Bu mânâya sebep şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek elleri ile tuttuğu uzun ve ince asâsı vardı. İsmine:

- Memşuk.

Derlerdi. Şu anda, o asâ halifelerinde saklıdır.

Asâya dayanmak, ayrıca Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âdeti olduğundan, ism-i latifine:

- SÂHİB'ÜL-KADİB.

Denildi.

Ayrıca, asânın çokça faydaları olduğundan, asâ kullanmak peygamberlerin âdetleri arasında sayılır.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

180. İsim: SÂHİB'ÜL-BÜRAK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

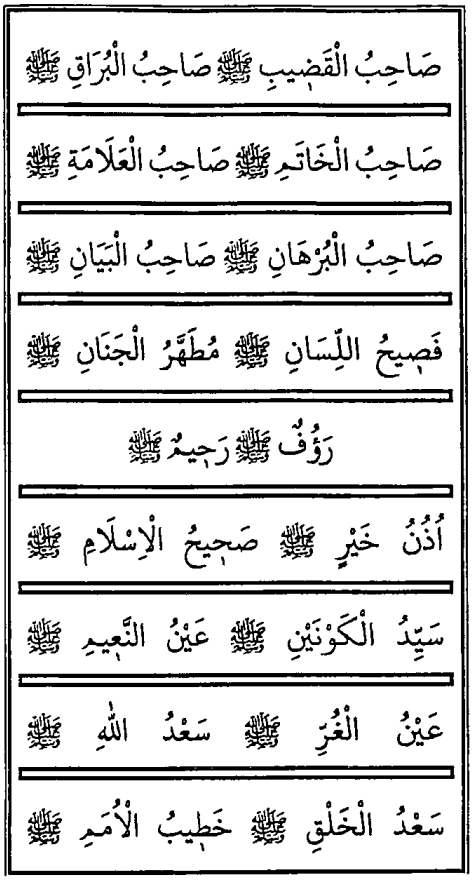
Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Mekke-i Mükerreme'den, Mescid-i Aksa'ya kadar Bürak'a binip gittiği için, ism-i şerifine:

- SÂHİB'ÜL-BÜRAK.

Denildi. Bürak'ın geniş mânâsı, SÂHİB'ÜL-MİRAC ismi anlatılırken geçti. (Bak: İsim 178)

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

179. **Sâhibülkadibi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

180. **Sâhibülbüraki** sallallâhü aleyhi ve sellem.

181. **Sâhibülhâtemi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

182. **Sâhibülalâmeti** sallallâhü aleyhi ve sellem.

183. **Sâhibülbürhani** sallallâhü aleyhi ve sellem.

184. **Sâhibülbeyani** sallallâhü aleyhi ve sellem.

185. **Fasihüllisani** sallallâhü aleyhi ve sellem.

186. **Mutahharülcenani** sallallâhü aleyhi ve sellem.

187. **Reufün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

188. **Rahimün** sallallâhü aleyhi ve sellem.

189. **Üzünü hayrin** sallallâhü aleyhi ve sellem.

190. **Sahihülislâmi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

191. **Seyyidülkevneyni** sallallâhü aleyhi ve sellem.

192. **Aynünnaimi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

193. **Aynülgurri** sallallâhü aleyhi ve sellem.

194. **Sa'düllahi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

195. **Sa'dülhalki** sallallâhü aleyhi ve sellem.

196. **Hatibülümemi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

* * *

(Devamı: 350. Sayfada)

179. **Sâhib'ül-kadib.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
180. **Sâhib'ül-Bürak.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
181. **Sâhib'ül-hâtem.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
182. **Sâhib'ül-alâmet.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
183. **Sâhib'ül-bürhan.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
184. **Sâhib'ül-beyan.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
185. **Fasih'ül-lisan.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
186. **Mutahhar'ül-cenan.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
187. **Reuf.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
188. **Rahim.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
189. **Üzünühayr.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
190. **Sahih'ül-İslâm.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
191. **Seyyid'ül-kevneyn.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
192. **Ayn'ün-naim.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
193. **Ayn'ül-gurri.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
194. **Sa'dullah.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
195. **Sa'd'ul-halk.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.
196. **Hatib'ül-ümem.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 359. Sayfada)

181. İsim: SÂHİB'ÜL-HÂTEM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- HÂTEM.

Lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek sırtında bulunan nübüvvet mührüdür.

Bütün nebilerin ve resûllerin sonuncusu olduğuna, nübüvvet ve risâlet onda son bulduğuna, dolayısı ile, nübüvvet ve risâlet mührü ile mühürlendiğine binaen ism-i şerifine:

- SÂHİB'ÜL-HÂTEM.

Denildi.

Bu nübüvvet mührünün sıfatı babında, ashabın ileri gelenleri, mânâ itibarı ile biri diğerine yakın hadis-i şerif rivâyet etmişlerdir. Hülâsa mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek sırtının sol küreği dibinde güvercin yumurtası büyüklüğünde bir parça et vardır; onun her tarafı tüylerle örtülmüştür.

Sahih olan bir rivâyet de şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Benîsaid kabilesinden süt anası Halime'nin yanında iken, mübârek sineleri yardıldıkta, mübârek sırtlarına nübüvvet mührü de vurulmuştu.

Bazıları da şöyle dedi:

- HÂTEM.

Lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek parmağına taktığı yüzüktür. Onun üzerinde:

- LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMED'ÜR-RESÛLÜLLAH. (Allah'tan başka ilâh yoktur; Muhammed Allah'ın Resûlüdür.)

Kelime-i tevhidi yazılmıştır.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

182. İsim: SÂHİB'ÜL-ALÂMET (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

İki cihanın efendisi, insin ve cinnin resûlü Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, henüz bu vücud âlemine teşrif buyurmadan ehl-i kitap katında zât-ı şerifi, sıfat-ı latifi, ism-i pâki ve yüksek soyu ile:

- Teşrif edecektir.

Diye, zamanı, mekânı, şeriatı, libası, kendisi ile olacak ashabı ve sair güzel fiilleri ile bilinen bir durumu vardı. Onlar, kendi çocuklarını tanıdıkları ve onların

kendi çocukları olduğunu bildikleri kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin durumunu bilirlerdi.

Hatta, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kırk yaşına vardığı zaman cümleye peygamber olacağını dahi bilirlerdi.

Peygamberliğinden önce, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sayıya hesaba gelmeyen nübüvvetine delâlet eden sayısız alâmetler görülürdü. O zamanki irhasatları ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize peygamberlik geleceğine alâmetler belirdiğinden mübârek ismine:

- **SÂHİB'ÜL-ALÂMET.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

183. İsim: SÂHİB'ÜL-BÜRHAN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu ism-i şerifi için, Kur'ân-ı Kerîm'de:

- "Gerçekten size, Rabbınızdan hakiki bir **BÜRHAN** gelmiştir. (4/174)

Nâzil olan âyet-i kerîme vardır. Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize işarettir; dolayısı ile kendisine:

- **SÂHİB'ÜL-BÜRHAN.**

Buyurulmuştur.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, peygamberliğini ve şeriatının hakikatını kesin deliller ve açık mucizelerle ispat edip kesin olarak, resûliyetinin ve şeriatının hak olduğunda şüphe bırakmadığından ism-i şerifine:

- **SÂHİB'ÜL-BÜRHAN.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

184. İsim: SÂHİB'ÜL-BEYÂN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Habib-i Huda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, kendisine inen Rabbani Kitabı, ilham olan ilâhî vahyi, şer'î hükümleri, sübhanî mânâ taşıyan üstü emirleri ziyadesiz ve noksansız tebliğ edip açıkladığından, tüm dinî ve dünyevî önemli işleri, ilmî hüküm ve yararlı şeyleri beyân buyurduğundan; bilcümle beyânında her müşkili çözüp açıkladığından ism-i şerifine:

- **SÂHİB'ÜL-BEYÂN.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

185. İsim: FASİH'ÜL-LİSAN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Habib-i Ekrem Resûl-ü Azam (s.a.v.) Efendimizin latif kelâmları gayet fasih ve durumun iktiza ettiği hale uygundu. Belâğatin yüksek derecesinde ve hadd-i icazda idi. Meclisinde bulunmak şerefine erenlerin cümlesine latif kelâmlarını anlatırdı; bu babda hiç kimsede şüphe bırakmazdı.

İşbu mânâdan ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ism-i şerifine:

- FASİH'ÜL-LİSAN.

Denilndi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

186. İsim: MUTAHHAR'UL-CENAN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- MUTAHHAR.

Lafzı, Arap dili kaidesine göre, ism-i mef'uldur. Temizlenmiş mânâsına..

- CENAN.

Lafzı ise, Kalb mânâsınadır. Kısacası: TEMİZLENMİŞ KALB.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif sineleri, sahih kavle göre dört kere yarılmış; içinden yüreği (kalbi) çıkarılmış; o da yarılmış içinde bulunan siyah pıhtı kan:

- Bu şeytanın hazzıdır; size lâyık değildir, yâ Resûlellah.

Denilerek çıkarılıp atılmıştır. Zemzem suyu ile yıkandıktan sonra, hikmet nuru ile doldurulup tekar yerine konulmuştur. Sineleri bundan sonra sıvazlanmış; önce olduğu gibi bütün hale gelmiştir.

Anlatıldığı şekilde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek kalbi şerh sûreti ile pâklendiğinden; kendisine:

- MUTAHHAR'ÜL-CENAN. (Temizlenmiş kalb.)

İsmi verildi.

Bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilâhî sırların hazinesi, rabbânî tecelliyat nurlarının kaynağı olan pek nurlu kalbi, bütün düşük vasıflardan, cümle kötü huylardan, kulluğa noksanlık veren rezil vasıflardan tam mânâsı ile pâk ve Allah'ın zâtından başka her şeyden arınmıştır. Bu pâkliği ile o, daima Allah'ın zikri, taat fikri, ilâhî sevgi ile dolu ve pür nur olduğundan ism-i şerifine:

- MUTAHHAR'ÜL-CENAN.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

187. İsim: RAUF (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu isim:

- Gayet şefkatli ve merhametli.

Demeye gelir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de gayet şefkatli ve merhametli olduğundan mübârek ismine:

- **RAUF.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

188. İsim: RAHÎM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zât salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün mü'min kadın ve erkeklere rahmet ve merhamet edici; fakirlere, zaiflere, çaresizlere muhtaçlara, dul kadınlara, yetimlere tam şefkat ve ihsân edici olduğundan ism-i şerifine:

- **RAHÎM.**

Denildi. Nitekim Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle anlattı:

- "Mü'minlere pek merhametli ve şefkatli (RAUF **RAHÎM**)." (9/128)

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

189. İsim: ÜZÜN-Ü HAYR (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz sırf hayır ve rahmettir. İlâhî lütufların, rabbânî ihsânların müjdelerine mazhardır. Bu sebeple hayra kulak verip yalnız hayrı işittiğinden; ümmetinden ise, daima hayır olan kelâmı işitmek istediğinden kesin olarak onların boş kelâmlarına kulak tutup dinlemediğinden; onların fuzulî kelâmlarından iraz ettiğinden pâk ismine:

- **ÜZÜN-Ü HAYR.**

Denildi. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de Allah'ı halis kulları anlatılırken şöyle buyuruldu:

- "Onlar, boş ve kötü lakırdıya rastladıkları zaman, şerefli olarak yüz çevirir geçerler." (25/72)

Böylece onlar, övülüp medhedilmişlerdir.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

190. İsim: SAHİH'ÜL-İSLÂM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin getirdiği din, sair dinlerin tümünü neshetmiştir. Ayrıca, kendisi İslâm dinini beyân edip sağlama bağladığından mübârek ismine:

- **SAHİH'ÜL-İSLÂM.**

Denildi. Bundan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kendisi bizzat Mevlâ'nın taatında, onun yüksek emirlerine tam inkıyadda idi. Ümmetini daima dini, imana, sübhanî emirlere tam itaate çektiğinden; muhalefetten çokça sakındırdığından ism-i şerifine:

- SAHİH'ÜL-İSLÂM.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

191. İsim: SEYYİD'ÜL-KEVNEYN (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünyada ve âhirette cümle yaratılmışların ulusu ve seyyidi olup dünya ve âhiret ehlinin hepsine sığınak ve başvurulacak makam olduğundan ism-i şerifine:

- SEYYİD'ÜL-KEVNEYN.

Denildi. Seyadetin tafsilli mânâsı SEYYİD ismi anlatılırken geçti. (Bak isim: 15)

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

192. İsim: AYN'ÜN-NİAM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- AYN.

Zât mânâsınadır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, zâhir ve bâtın, dünya ve âhirette cümle nimetlerin ihsânına nâil olduğundan, bu nimetlere de ancak onun vasıtası ile nâil olunacağından zât-ı şerifleri nimetin kendisi gibi olmuştur. Bu sebeple, mübârek isimlerine:

- AYN'ÜN-NİAM.

Denildi. Bu isim, bazı nüshada:

- AYN'ÜN-NAİM.

Diye geçmiştir. (Metin olarak aldığımız nüshada böyledir.)

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

193. İsim: AYN'ÜL-GİRRU (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- GIRR.

Lafzı, EGARR'ın çoğuludur.

- EGARR.

Kelimesi ise, her şeyin en güzeline ve ekremine ve hayırlısına denir..

- GIRR.

Lafzından, burada murad, mahlukun en keremlisi ve hayırlısı olan nebiler ve resûllerdir. (Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve bütün nebilere ve resûllere selâm.)

- AYN.

Lafzı ise, hayırlı ve reis mânâsınadır.

Mânâ yukarıda anlatıldığı gibi olunca, Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) Efendimiz, bütün nebilerin ve resûllerin hayırlısı, reisi ve en faziletlisi olur. Bu mânânın bir icabı olarak mübârek ismine:

- AYN'ÜL-GIRRU.

Denildi.

Sehliye nüshasında ve çoğu nüshalarda bu ismin okunuşu böyledir. Bazı nüshada ise, şöyle gelmiştir:

- AYN'ÜL-GİRRİ.

Şu demeye gelir:

- İzzetin, saadetin, şerefin aynı..

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

194. İsim: SA'DULLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allahü Azimüşşan'ın cümle yaratılmışlardan ulu kuludur. Ezelî ilimde, saadeti, fevzi, felâhı, zaferi, salâh ve hayırla birlenen saadeti ile önde gitmiştir. Bu mânâ icabı olarak; mübârek ismine:

- SA'DULLAH.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

195. İsim: SA'D'UL-HALK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Fahri Enbiya, Seyyid-i Asfiya, İmam-ı Etkıya, Habib-i Huda Şefi-i Ruz-ü Ceza Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz cümle mahlukun en faziletlisi, suaadanın en saadetlisi Yüce Allah'a yakınlık elde etmekle ebedî saadet ve ezelî kerâmetle mes'ud olduğundan ism-i latifine:

- SA'D'UL-HALK.

Denildi.

Sonra..

Dünya ve âhiret saadetine mazhar olmak, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize intisab etmek sûreti ile olur.

Yaratılmışlar, onun pâk şeriatına ve hidâyet sünnetine intisab ve O'na ittiba, inkıyad, salâvat-ı şerifelerle tazim ve tekrim etmeleri yolundan iki cihanın

saadetine ulaşırlar. Kaldı ki, herkese ittiba ve tazimde hulusları kadar, saadet ve rif'at hâsıl olur.

Yukarıda anlatılan mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, halkı iki cihanın saadetine ulaştırdığı için mübârek ismine:

- SA'D'UL-HALK.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

196. İsim: HATİB'ÜL-ÜMEM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insan taifesinin ve ümmetlerin hatibidir. Yani: Onların dünya ve âhiret işlerini, fayda ve menfaatlarını, din ve dünyalarının her birine dair işlerini beyân eyledi. Fani dünyadan iraz ettirip âhirete rağbet ettirmek için, daima beliğ mev'ıza güzel hutbe irad eylemiştir. Vaaz, hutbe işinde cümlenin itimad ettiği zât olmuştur. İnsanlar arasında daima sözü makbul bir zât olma durumunu kazanmıştır.

Bundan başka, kıyâmet günü, hiçbir kimsenin söylemeye güç yetiremediği biçimde bir hutbe ile herkesin yapmaktan aciz olacağı senâna şekli ile Yüce Hakka senâ edecektir.

- HATİB'ÜL-ÜMEM.

Lâkabının verilmesinin sebebi budur.

Nitekim, ENMUZEC'ÜL-LEBİB FİHASASİS'İL-HATİB isimli eserde şöyle anlatıldı:

- Muhammed (s.a.v.) kıyâmet günü Bürak'a binerek gelecek, Makam-ı Mahmud'a duracaktır. Hamd sancağı altında olacaktır. Hazret-i Âdem ve sair nebiler ve resûller de onun sancağı altında olacaklardı.

O günde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nebilerin imamı ve kumandanı ve hatipleri olacaktır.

İşte, yukarıda anlatılan mânâ icabı olarak:

- HATİB'ÜL-ÜMEM.

İsmi kendisine verilmiştir, Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

197. İsim: ÂLEM'ÜL-HÜDA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâtâ salât ve selâm eyle.

Zübde-i Âlem ve Güzide-i Benîâdem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahabbet ve tazim, sözlerinde ve fiillerinde, üstün emirlerinde itaat edip uymak imanın ve hidâyetin alâmeti olduğundan pâk ismine:

- ÂLEM'ÜL-HÜDA.

Denildi.

Lafzından, burada murad, mahlukun en keremlisi ve hayırlısı olan nebiler ve resûllerdir. (Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve bütün nebilere ve resûllere selâm.)

- AYN.

Lafzı ise, hayırlı ve reis mânâsınadır.

Mânâ yukarıda anlatıldığı gibi olunca, Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) Efendimiz, bütün nebilerin ve resûllerin hayırlısı, reisi ve en faziletlisi olur. Bu mânânın bir icabı olarak mübârek ismine:

- **AYN'ÜL-GIRRU.**

Denildi.

Sehliye nüshasında ve çoğu nüshalarda bu ismin okunuşu böyledir. Bazı nüshada ise, şöyle gelmiştir:

- AYN'ÜL-GİRRİ.

Şu demeye gelir:

- İzzetin, saadetin, şerefin aynı..

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

194. İsim: SA'DULLAH (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allahü Azimüşşan'ın cümle yaratılmışlardan ulu kuludur. Ezelî ilimde, saadeti, fevzi, felâhı, zaferi, salâh ve hayırla birlenen saadeti ile önde gitmiştir. Bu mânâ icabı olarak; mübârek ismine:

- **SA'DULLAH.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

195. İsim: SA'D'UL-HALK (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Fahri Enbiya, Seyyid-i Asfiya, İmam-ı Etkıya, Habib-i Huda Şefi-i Ruz-ü Ceza Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz cümle mahlukun en faziletlisi, suaadanın en saadetlisi Yüce Allah'a yakınlık elde etmekle ebedî saadet ve ezelî kerâmetle mes'ud olduğundan ism-i latifine:

- **SA'D'UL-HALK.**

Denildi.

Sonra..

Dünya ve âhiret saadetine mazhar olmak, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize intisab etmek sûreti ile olur.

Yaratılmışlar, onun pâk şeriatına ve hidâyet sünnetine intisab ve O'na ittiba, inkıyad, salâvat-ı şerifelerle tazim ve tekrim etmeleri yolundan iki cihanın

saadetine ulaşırlar. Kaldı ki, herkese ittiba ve tazimde hulusları kadar, saadet ve rif'at hâsıl olur.

Yukarıda anlatılan mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, halkı iki cihanın saadetine ulaştırdığı için mübârek ismine:

- SA'D'UL-HALK.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

196. İsim: HATİB'ÜL-ÜMEM (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insan taifesinin ve ümmetlerin hatibidir. Yani: Onların dünya ve âhiret işlerini, fayda ve menfaatlarını, din ve dünyalarının her birine dair işlerini beyân eyledi. Fani dünyadan iraz ettirip âhirete rağbet ettirmek için, daima beliğ mev'ıza güzel hutbe irad eylemiştir. Vaaz, hutbe işinde cümlenin itimad ettiği zât olmuştur. İnsanlar arasında daima sözü makbul bir zât olma durumunu kazanmıştır.

Bundan başka, kıyâmet günü, hiçbir kimsenin söylemeye güç yetiremediği biçimde bir hutbe ile herkesin yapmaktan aciz olacağı senâna şekli ile Yüce Hakka senâ edecektir.

- HATİB'ÜL-ÜMEM.

Lâkabının verilmesinin sebebi budur.

Nitekim, ENMUZEC'ÜL-LEBİB FİHASASİS'İL-HATİB isimli eserde şöyle anlatıldı:

- Muhammed (s.a.v.) kıyâmet günü Bürak'a binerek gelecek, Makam-ı Mahmud'a duracaktır. Hamd sancağı altında olacaktır. Hazret-i Âdem ve sair nebiler ve resûller de onun sancağı altında olacaklardı.

O günde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nebilerin imamı ve kumandanı ve hatipleri olacaktır.

İşte, yukarıda anlatılan mânâ icabı olarak:

- HATİB'ÜL-ÜMEM.

İsmi kendisine verilmiştir, Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

197. İsim: ÂLEM'ÜL-HÜDA (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâtâ salât ve selâm eyle.

Zübde-i Âlem ve Güzide-i Benîâdem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahabbet ve tazim, sözlerinde ve fiillerinde, üstün emirlerinde itaat edip uymak imanın ve hidâyetin alâmeti olduğundan pâk ismine:

- ÂLEM'ÜL-HÜDA.

Denildi.

Bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanları Yüce Hakka hidâyet, imana İslâm'a, doğru yola daima delâlet ve irşad ettiğinden mübârek ismine:

- **ÂLEM'ÜL-HÜDA.**

Denildi. Ayrıca, ÂLEM bayrak ve sancak mânâsına da gelir.

Sonra.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek yoluna hidâyet erleri ve irşad orduları tümden tâbi olup sancağı altında toplandığından mübârek ismine:

- **ÂLEM'ÜL-HÜDA.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

198. İsim: KÂŞİF'ÜL-KÜREB (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- KÜREB.

Lafzı, KERB, kelimesinin çoğuludur; gam ve hüzün mânâlarına gelir.

Dünya ve âhiretin kerbi ve meşakkatı, gamı ve hüzünleri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk şeriatına, sünnetine ve hidâyetine tâbi olup itaat ve inkıyad etmek sûreti ile gider. Ayrıca bu sıkıntıların gitmesi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iltica edilip vesile bilinerek bizzat onun hürmeti için Yüce Hakk'a tazarru ve niyaz edilirse.. sıkıntılar zail olur.

عَلَمُ الْهُدٰى ﷺ كَاشِفُ الْكُرَبِ ﷺ

رَافِعُ الرُّتَبِ ﷺ عِزُّ الْعَرَبِ ﷺ

صَاحِبُ الْفَرَجِ ﷺ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ

اَللّٰهُمَّ يَا رَبِّ بِجَاهِ نَبِيِّكَ الْمُصْطَفٰى وَرَسُوْلِكَ الْمُرْتَضٰى طَهِّرْ قُلُوْبَنَا مِنْ كُلِّ وَصْفٍ يُبَاعِدُنَا عَنْ مُشَاهَدَتِكَ وَمَحَبَّتِكَ، وَاَمِتْنَا عَلَى السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ وَالشَّوْقِ اِلٰى لِقَائِكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ، وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا

197. **Alemülhüda** sallallâhü aleyhi ve sellem.

198. **Kâşifülkürebi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

199. **Rafiurrütebi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

200. **İzzülarabi** sallallâhü aleyhi ve sellem.

201. **Sahibülfereci** sallallâhü aleyhi ve sellem.

Sallallâhü aleyhi ve alâ âlihi.

----------o----------

Allahümme yâ Rabbi bicahi Nebiyyik'el-Mustafa ve Resûlik'el-murtaza tahhir kulubena min külli vasfin yübaidüna an müşahedetike ve mahabbetike ve emitna ales-sünneti vel-cemaati veş-şevkı ilâ likaike ya zel-celâli vel-ikrami ve sallallâhü alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ve selleme teslimen.

* * *

197. **Alem'ül-hüda.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

198. **Kâşif'ül-Küreb.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

199. **Rafi'ür-rüteb.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

200. **İzz'ül-Arab.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

201. **Sâhib'ül-ferec.** Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Allahü Teâlâ O'na ve âline salât eylesin.

----------o----------

Allahım, ey Rabbım, peygamberin Mustafa, Resûlün, Murtaza hürmetine..

Zâtını sevip sıfatlarını müşahede etmekten bizi uzaklaştıran her çeşit vasıftan kalblerimizi temizle.

Ey celâl ve ikram sahibi yüce zât, bizi sünnet ve cemaate bağlı olarak, sana kavuşmaya iştiyak duygulu olarak öldür.

Allahü Teâlâ, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e ve onun âli ashabı üzerine salât eylesin; tam mânâsı ile selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 371. Sayfada)

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okumaya devam etmek sûreti ile cümle gamlar, kederler ve sıkıntılar zail olur.

İşte, yukarıda anlatılan mânâ icabı olarak, tüm sıkıntılar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaati ile olacağından mübârek ismine:

- **KÂŞİF'ÜL-KÜREB.**

Denildi. Bir rivâyet şöyledir:

- Herkesten evvel, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi vesile ederek Yüce Hakka tazarru ve niyaz ettiği için gamı ve hüznü giden Âdem'dir. Başta Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve ona salât ve selâm..

* * *

199. İsim: RAFİÜR-RÜTEB (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

- **RÜTEB.**

Lafzı, RUTBE kelimesinin çoğuludur:

- RÜTBELER.

Demektir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iman getirip tasdik ederek ümmeti olanların mertebeleri sair ümmetlerin mertebelerinden yüksektir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetinden kendisine ve şeriatına tam tâbi olanların dünya ve âhirette makamları yüksek, mertebeleri yüce ve üstündür. Bunların olmasına da Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz vesiledir.

O kadar ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz tarafından, şeriat âlimleri ve sünnetine hizmet edip gereği ile amel edenler hakkında:

- "Onlar benîisrail'in peygamberleri gibidir."

Buyurulmak sûreti ile yüksek mertebelerine işaret edilmiştir.

Bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, çeşitli şefaatlerle ümmetini yükseltecek ve üstün cennetlere girmelerine vesile olacaktır. Cennetlerde dahi, ümmetinin derece ve mertebelerinin yüksek olmasına şefaatçı olacaktır. Bütün bu mânâlardan ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek ismine:

- **RAFİÜR-RÜTEB.**

Denildi. Bu isim, bazı nüshalarda:

- REFİÜR-RÜTEB.

Olarak gelmiştir. (Yani: R harfi ile F harfi arasında ELİF harfi olmadan.) Bu mânâya göre:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mertebesi, cennat-ı âliyatta makam ve derecesi, cümle derecelerden ve mertebelerden yüce ve üstün olduğundan; yüce

Hakka yakınlık babında dahi mertebesi cümle yakınlıklardan daha yakın olduğundan mübârek ismine:

- REFİÜR-RÜTEB.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

200. İsim: İZZ'ÜL-ARAB (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz saadetle dünyaya teşriflerinden evvel, Arap taifesi fakrin ve yoksulluğun sıkıntısına müptelâ olmuşlardı. O kadar ki, açlıklarından hurma çekirdeklerini döğüp yerlerdi. Derileri giyerlerdi. Ölü hayvanların etlerini yerlerdi. Ağaç putlara da taparlardı. Hiçbir dine de bağlı değillerdi.

Herhangi bir padişaha da baş eğip itaat etmediler. Devamlı olarak, birbirlerine muhalif hareket ederek kıtal edip durdular. Erkeklerini öldürür; çocuklarını ve kadınlarını esir ederlerdi.

Üstte sayılanlardan başka çeşitli alçaklıkları irtikâp ederlerdi. Dolayısı ile, cümle insanlar arasında, sair milletlerin içinde hor, hakir ve zayıf durumda idiler. Bu durum böylece sürüp gitti; tâ, efendiler efendisi saadetler kaynağı yer ve sema ehlinin hayırlısı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz âlemlere rahmet olarak o Arap taifesi içinden peygamber gelinceye kadar.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hürmetine o Arapların hâlleri iyiliğe gitti. Hak dini ise, onların içinde izhar etti. Böylelikle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onları sair kullara üstün getirdi ve galip bir durum aldırdı. Bütün dinleri de onları kahrı altında ezdi.

İşte, yukarıdaki durumun oluşu dolayısı ile, Arap taifesi cümleden mükerrem ve muazzez oldu. Bu mânânın bir icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- **İZZ'ÜL-ARAP.**

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bazı nüshalarda bu isim:

- EAZZ'ÜL-ARAP.

Diye gelmiştir. Bu isme göre mânâ şudur:

- "Âdemoğlu soyunun en azizi Arap kabilesi olup onun en şerefli boyu Kureyş, Kureyş'in de en azizi Haşimoğullarıdır. İşbu Haşimoğullarının da en azizi, en keremlisi, en yükseği ve en azametlisi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Hatta, izzetin dahi aynı olduğu için ism-i şerifine:

- EAZZ'ÜL-ARAP.

Denildi. Bazı nüshalarda ise:

- İZZ'ÜL-KURB.

Olarak gelmiştir. Bu isim için verilecek mânâ şudur:

Yüce Hakka yakınlık bulanların yakınlıkları dolayısı ile elde ettikleri izzet ve rif'atları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile olmuştur. Bunun için mübârek ismine:

- İZZ'ÜL-KURB.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

201. İsim: SÂHİB'ÜL-FEREC (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Yüce Hak, sıkıntılı halleri, dünyaya ve âhirete dair gam ve hüzünleri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatı ile, ilticası ile kullarından açar alır. Ayrıca, derde müptelâ kulları onun yüce makamına el açtıkları zaman, düştükleri zorluktan ve şiddetten dolayı ettikleri tazarru ve niyazı, duâyı kabul buyurup gam, hüzün ve şiddetlerden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hürmetine kurtarır. İşbu mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- SÂHİB'ÜL-FEREC.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

SEHLİYE nüshasında ve mutemet nüshaların pek çoğunda; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek isimleri, burada görüldüğü gibi, (201 isimle) tamam olmuştur.

Ancak, bazı nüshalarda şu iki isim fazladan anlatılmıştır:

a) REFİÜ'D-DERECİ.

b) KERÎM'ÜL-MAHRECİ.

Bazı nüshada ise, yalnız:

c) KERÎM'ÜL-MAHRECİ.

İsmi fazladan anlatılmış, öbürü anlatılmamıştır. Bu iki ismi de sırası ile anlatalım.

* * *

202. İsim: REFİÜ'D-DERECİ (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz, dünya ve âhirette tüm derecelerin en yükseğine ve alâsına sahip olup, bu derecelerle evvelkileri ve âhirleri geçmiştir. Aldığı bu yüksek derece ile pek yükseldiğinden pâk ismine:

- REFİÜ'D-DERECİ.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

203. İsim: KERÎM'ÜL-MAHREC (Sallallâhü Teâlâ aleyhi ve sellem)

Allahım, bu ismin sahibi zâta salât ve selâm eyle.

Bu mübârek ismin açıklaması şöyle olabilir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Âdem'den (a.s.) itibaren baba ve anaları her asrın pek temiz kadınları ve erkekleri idi; en şerefli ve en keremli olanları idi. Bunun için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismine:

- KERÎM'ÜL-MAHREC.

Denildi.

Bir başka mânâ da şöyledir:

Cümle beldelerin ve mekânların en temizi olan Mekke-i Mükerreme'de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu vücud âlemine teşrif buyurduğu için, mübârek ismine:

- KERÎM'ÜL-MAHREC.

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

Müellif merhumun yazdığı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimleri (şerhi ile) burada tamam oldu. Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin burada yazılı olanlardan fazla ism-i şerifleri vardır; çoktur. Nitekim, bunun tafsili daha önce de geçti.

* * *

Kazî Iyaz'ın ŞİFA-İ ŞERİF ismi ile müsemma kitabında anlatılıp açıklanan, fakat burada daha önce anlatılmayan bazı isimleri uğur ve bereket umarak icmalen anlatalım; mânâları ile açıklayalım. O isimler şunlardır:

1. EVVEL.
2. ÂHİR.
3. ZÂHİR.
4. BÂTIN.

Görüldüğü gibi, bunlar dört isimdir; bu isimleri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, Cebrâil vasıtası ile, Yüce Hak ihsân olarak vermiştir. Nitekim aynı mânâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden İbn-i Abbas (r.a.) vasıtası ile rivâyet edilmiştir.

İbn-i Abbas (r.a.) şöyle anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz saadetle şöyle buyurdu:

- "Cebrâil bana geldi ve selâm verdi. Selâmında şöyle dedi:

- Selâm sana ey Evvel, selâm sana ey Âhir, selâm sana ey Zâhir, selâm sana ey Bâtın.

Cebrâil'in bana verdiği bu selâmla isimleri kabul etmedim; şöyle dedim:

- Bu sıfatlar benim gibi bir mahluka nasıl verilir? Bu sıfatlar ancak Yüce Halik'a hastır; ondan başkasına da yakışmaz.

Bunun üzerine Cebrâil bana şöyle dedi:

- Ey Allah'ın Resûlü, malum-u şerifin olsun ki, gerçekten Allahü Teâlâ bana böyle selâm vermemi emretti. Yani: Selâm sana ey EVVEL, selâm sana ey ÂHİR, selâm sana ey ZÂHİR, selâm sana ey BÂTIN, diyerek. Ben: Bu selâmı sana Yüce Hakk'ın emri ile verdim. Çünkü Yüce Hak, bu sıfatları sana tahsis etmekle seni cümle nebilerden ve resûllerden daha faziletli kıldı.

Bu ism-i şerifleri ve bu sıfat-ı latifeleri kendi Yüce Zâtının isim ve sıfatlarından sana ihsân eyledi. Senin için:

- EVVEL.

Buyurdu. Çünkü sen: Cümle nebilerden evvel yaratıldın. Sana:

- ÂHİR.

Buyurdu. Çünkü sen, zaman yönünden nebilerin ve resûllerin âhirisin. Nebilerin ve resûllerin hatemisin. Onların hepsinin sonunda gönderilen peygambersin.

Sonra sana:

- BÂTIN.

Buyurdu. Bunun geniş mânâsı şudur:

Allahü Azimüşşan, senin mübârek isminle kendi ism-i şerifini kırmızı nurla arşın sütununa; baban Âdem yaratılmadan iki bin sene evvel yazdı. Bana dahi, senin üzerine salâvat-ı şerife okumamı emretti. Yâ Muhammed, ben de sana bin yıl kadar salâvat okudum; bundan sonra bin yıl daha salâvat okudum. Tâ, Yüce Hak seni müjdeci ve çekindirici; Allah'ın izni ve tebşiri ile halkı Yüce Hakk'ın tevhidine dâvet edici olarak Peygamber baas edinceye kadar.. Bundan sonra tekrar bin yıl sana salât, selâm, tazim ve tekrim eyledim.

Sonra sana:

- ZÂHİR.

Buyurdu. Bunun da tafsilli mânâsı şudur:

Allahü Teâlâ seni ve dinini dinlerin cümlesi üzerine galib eyledi. Senin şerifatının faziletini cümle yer ve sema ehline bildirdi. Yer ve sema ehlinden sana salâvat okumayan kalmadı. Bizzat şânı üstün Rabbın dahi sana rahmet, kerem ihsân eyledi. Rabbın Mahmud'dur; sen Muhammed'sin. Rabbın evvel, âhir, zâhir ve bâtındır; sen dahi evvel, âhir, zâhir ve bâtınsın."

Cebrâil öyle dedikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle hamdetti:

- "Allah'a hamd olsun; beni bütün nebilerden faziletli kıldı. Hatta isimlerimde, sıfatlarımda dahi faziletli eyledi."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu faziletli sıfatına, ÂLEMLERE RAHMET olduğunu misal gösterebiliriz. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mübârek vücutları, nübüvvet ve risâletleri cümle âleme rahmet olduğu için, hakkında:

- "Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik." (21/107)

Buyuruldu. Aynı zamanda onun şerefi için, fazileti için ÂDEMOĞLUNUN EFENDİSİ künyesini de alabiliriz. Nitekim bu mânâda bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Ben, âdemoğlunun efendisi ve ulusuyum."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin faziletini beyân eden isimlerinden biri de; kendisine:

- SÂHİB'ÜL-HAVZ'IL-MEVRUD.

İsminin verilmesidir. Yani:

- Varılan, kana kana içilen Kevser Havz'ının sahibi..

Demeye gelir.

Kıyâmet gününde Kevser Havz'ı, enine boyuna birer aylık yoldur. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bütün ümmeti ondan içeceklerdir. Bunun için kendilerine:

- SÂHİB'ÜL-HAVZ'IL-MEVRUD.

Denildi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bir ismine de:

- SÂHİB'ÜL-HİRAVE.

Denilmiştir. Bu ismin verilmesindeki sebep, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek ellerinde asâ taşımasıdır. Bunun için:

- SÂHİB'ÜL-HİRAVE.

Denildi.

Ayrıca Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- SÂHİB'ÜN-NA'LEYN.

Denilmiştir. Bu mübârek isimle Tevrat'ta anlatılmıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- HAKK'ÜL-MÜBİN.

İsmi de verilmişti. Bu mânâda Kur'ân-ı Kerîm'de:

- "Tâ, kendilerine HAK ve açıklayıcı bir peygamber gelinceye kadar." (43/29)

Meâline gelen âyet-i kerîme ile övülmüştür.

Bu anlatılanların dışında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şu isimlerle anılmıştır. NEBİYY'ÜR-RAHMET, EL-HAMİD, EL-AZİM, EL-HABİR, EL-FETTAH, EŞ-ŞEKÛR, EL-ALİM, EL-ALLÂM, EL-HADİ, EL-KUDDUS bunların emsali daha nice vasıfla isimlendirilmiştir. Bu isimlerin mânâsını ve tafsilini isteyenler, Şifa-i Şerif kitabına müracaat etsinler.

* * *

Müellif merhum, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimlerini sayıp bitirdikten sonra:

- Allahü Teâlâ O'na (Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize) ve âline salât eylesin.

Diyerek salâvat okumaktadır. Bunun açık mânâsı şudur:

- Anlatılan bu mübârek isimlerle isimlendirilen ve bu üstün sıfatlarla sıfat alan şanlı peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize Allahü Teâlâ çokça salât edip bolca cemâl nurları saçarak izzet ikram eylesin. Aynı şekilde, onun çocuklarına, pâk zevcelerine, muhterem yakınlarına ikramlar eylesin. Ayrıca Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatına kuvvet verip, zât-ı şerifini yüce ve üstün kılsın.

SEHLİYE nüshasında, metin üstteki kadardır. Bazı nüshalarda ise, şöyledir:

- Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin; şerifini keremini artırsın. O'na azamet ve büyük makam ihsân eylesin.

Bazı nüshada ise, anlatılandan fazla olarak:

- Sonsuzların da sonsuzluğuna kadar O'na salât eylesin.

Mânâsına gelen cümlesi gelmiştir.

* * *

Müellif merhum, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, anlatılan isimlerini tamamladıktan sonra, dünya ve âhirete dair işlerinin yerine getirilmesi için, ihtiyaçlarını Yüce Allah'a arz etmeye başlıyor. Nebiyy-i Muhtar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatını dileyerek, ihtiyaçlarının yerine getirilmesi için şöyle duâ ediyor:

- Allahım, ey Rabbım..

Merhum müellif şöyle demek istiyor:

- Ey beni yoktan var edip terbiye ile kemâle erdiren, iman nuruna hidâyet, sevgili habibine ümmet ederek, onun mübârek isimlerini sayma hizmetinde başarı ihsân eyleyen Rabbım.

Bazı nüshada:

- Yâ Rabb.

Olarak gelmiştir. Yani:

- Ey benim Rabbım.

Mânâsını çıkaran lafızla değil.. Müellif merhumun duâsına devam edelim:

- Peygamberin Mustafa, sevip râzı olduğun Resûl'ün hürmetine..

Daha açık mânâda şöyle demek istiyor:

- Bu kadar güzel isimlerle isimlendirilen, latif sıfatlarla sıfatlanan, kendisini bütün yaratılmışlardan ayrı seçip aldığın, kendisinden râzı olduğun Resûl'ün hürmetine, onun peygamberliği, yüce şânı, kadri kıymeti hürmetine senden yardım talep ediyorum; diliyorum..

Müellif merhum devam ediyor:

- Zâtını sevip sıfatlarını müşahede etmekten bizi uzaklaştıran her çeşit vasıftan kalblerimizi temizle.

Bu cümlenin açık mânâsı şudur:

Kalblerimizi tüm kederlerden, şeytanın vesveselerinden pâk edip iman üzere sabit eyle. Bilhassa, her alçak, hasis olan sıfatlardan, zâtını ve sıfatını müşahede etmekten alan, ihsân üzere sana ibâdet etmekten bizi uzaklaştıran her düşük sıfattan, her kötü huydan bizi pâk etmiz eyle. Zâtından başka şeylere meyil etmekten, oyalayıcı beşerî işlere, nefsânî bağlara takılmaktan bizi kurtar.

Müellif merhum devamla şöyle diyor:

- Ey celâl ve ikram sahibi Yüce zât, bizi sünnet ve cemaate bağlı olarak, sana kavuşmaya iştiyak duygulu olarak öldür.

Bu cümle ile şu mânâ anlatılmak isteniyor:

Vakti belli ecelimiz geldiği, ömrümüz tamam olduğu zaman güzel bir sonuçla son nefesimizi bitir. Son nefeslerimizi:

– EŞHEDÜ EN LÂ İLÂHE İLLALLAH VE EŞHEDÜ ENNE MUHAMMEDEN ABDÜHÜ VE RESÛLÜH. (Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; yine şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın kulu ve Resûlüdür.)

Kelime-i şehâdeti ile tamamlayıp ruhlarımızı kabzeyle. Ruhlarımızı, ehl-i sünnet ve cemaat itikadları üzerine sabit kıl. Sapık fırkalardan, nefsanî olan kimselerden ve bid'atlardan uzak, fırka-i naciye sayılan Resûlüllah (s.a.v.) ve ashabının itikadları uyarınca itikad ehli olarak ruhlarımızı kabzeyle.

Bu fani dünyadan alâkayı ve arzuyu kesmiş olarak, rahmetine, mübârek cemâlini görmeye tam bir şevk içinde bizleri öldür.

Bu duâmızı kabul buyur ey celâl ve ikram sahibi olan şânı yüce, nimeti her yana yaygın kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah.

Bilinen odur ki: Okunan iki salâvat arasında yapılan duânın makbul olacağı ümidi vardır. Bunun için müellif merhum duâdan önce olduğu gibi, duâdan sonra da salâvat-ı şerife okuyor:

– Allahü Teâlâ, efendimiz, yardımcımız, sahibimiz Muhammed ve onun AL'i, ashabı üzerine salât eylesin; tam mânâsı ile selâm eylesin.

Bilindiği gibi **AL** lafzından murad; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevceleri, zürriyeti, kendisine tâbi olanlardır.

Ashabından murad ise, tüm ashabıdır.

SEHLİYE nüshasında, yukarıda anlatıldığı gibidir. Bazı nüshada ise şu cümle eklenmiştir:

– Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Yani: Allahü Teâlâ'nın şânı o kadar büyüktür ki, tüm âlemlerin Rabbıdır. Mahluklarını, canlı cansız, büyük küçük, cümlesini yoktan var etmiştir. Onları geliştirip tedricen kemâle erdirendir.

* * *

Müellif merhum, bu kitabın evvelinde tüm kadın ve erkek mü'minlerin saadet yolculuklarına vesilelerin en kuvvetlisi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tazim, tekrim ve O'na salât ü selâma devam etmek olduğunu beyân etti.

Bu beyânından sonra, salâvat-ı şerifelerin faziletleri hakkında âyet-i kerîme ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hadis-i şeriflerini beyân etti. Bunları beyân etmekle, onların kalblerine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sevgisini ve şevkini koydu.

Bundan sonra da, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimlerini sayıp açıkladı. Bunu yapmakla onların şevklerine her isimden bir başka terakki peydah edip şevklerini kemâle erdirmektedir. Sonunda, tam mahabbetle kalblerini doldurmaktadır.

Şevkleri tam kıvamını bulduğundan ötürü, kalblerindeki aşırı aşklarına ve mahabbet ateşlerine bir bakıma sükûnet hâsıl olması için Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk ravzalarını tavsif, pâk kokulu kabirlerini tasvir eyledi. Bunu yapmasının sebebi şudur: Kalblerindeki aşk denizi kabardığı, mahabbet ateşleri aşikâr olduğu zaman, bu anlattıklarına nazar ederek sükûnet bulalar. Ayrıca, ayıplarının ve günahlarının affolunup bağışlanmasına, Allah'ın rahmetine, sübhan olan Yüce Hakk'ın üstün lütuflarına mazhar olalar.

Sebebine gelince..

Âlemin efendisi âdemoğlu soyunun seçkini en güzel yaratılışlı üstün huya sahip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlatılan vasıflarını, yahut pâk ravzasına, nurlu kabrinin resmine; aşkla, mahabbetle, salâvat-ı şerifeler okumak sûreti ile tazim tekrim edenlerin cümle ayıpları ve günahları bağışlanır. Böylece, Yüce Hakk'ın lütuf, kerem ve rahmetine, afiyet ve inâyetine nâil olacaklarında hiçbir şüphe yoktur.

Bu mânâda gelen bir hikâye şöyledir:

Musa'nın (a.s.) zamanında Benîisrail içinde bir fasık facir kişi vardı. Ömrünü fısk, isyan ve haddi aşan fesat, tuğyanla geçirmişti; aynı halde iken de vefât etti. İçinde yaşadığı vilâyetin halkı, onun ölümüne sevindi. Ayağına bir ip bağladılar; bir çöplüğe sürükleyip bıraktılar.

Yüce Allah'ın emri ile Cebrâil Musa'ya geldi ve şöyle dedi:

- Yüce Hak sana selâm eder ve şöyle buyurur:

- Velilerimden biri âhirete gitti; onu mezbeleye bıraktılar. Git; onu mezbeleden al. Teçhizini ve tekfinini yap; Benîisrail'i de onun namazını kılmaya dâvet et. Onun cenaze namazını kılanları affedip bağışlarım. Bunu da onlara haber ver. Onun defnini yap.

Musa (a.s.) Allah'ın emri gereğince, o çöplüğe geldi. Gördü ki: O meyit, iki yüz seneden beri ömrünü fısk, masiyetle geçiren kimsedir. Bu hale vâkıf olunca, hayret etti. Memur olduğu emri yerine getirdikten sonra Yüce Hakka tazarru niyaz edip şöyle dedi:

- Bu kimsenin yaptığı fıska ve masiyete şu kadar kimse şehâdet eder. Durum böyle iken, hangi sebepten velâyet mertebesine nâil oldu?

Bunun üzerine Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Yâ Musa, ben o kulumun yaptığı masiyetleri halkın bildiğinden yüz kat fazla bilirim. Ne var ki, bir gün şöyle oldu: O kimse sana gönderdiğim Tevrat'a baktı. Âhir zaman peygamberi Habib-i Ekrem'in pâk naatini gördü; güzel vasıflarını okudu. Bunun üzerine, onun kalbinde Habibime karşı mahabbet hâsıl oldu. Tazimle o sayfayı öptü. Tam bir hürmetle onu yüzüne gözüne sürdü. Onun hürmeti için irtikâb ettiği günahları affettim; onu bağışlanmışlardan eyledim.

Hikâye bu kadar.

Şimdi düşünmeli: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iman getirip onun ümmetliğini kabul eden kimse, pâk sıfatını mübârek kabrinin resmini gördüğü zaman mahabbet icabı salât ü selâmla tazim ve tekrim ederek bakanlar affolunup bağışlanır. Allah'ın rahmetine nâil olmaya daha lâyık olurlar. Bunda hiç şüphe yoktur.

Müellif şöyle anlattı:

Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile başlarım.

Allahü Teâlâ, efendimiz, sahibimiz ve yardımcımız Muhammed'e ve âline salât ve selâm eylesin.

Bu görülen resim, Ravza-i Mutahhara'nın resmidir ki, Resûlüllah (s.a.v.) ve iki arkadaşı orada medfundur. O iki arkadaşı Ebû Bekir ve Ömer'dir. Allah ikisinden de râzı olsun. (372. sayfaya bak.)

* * *

Burada bir parça **Hz. Ebû Bekir** ve **Hz. Ömer** üzerinde durulmuştur.[1]

Allahü Teâlâ her ikisinden de râzı olsun.

Yukarıda geçen metin cümlesinden de anlaşılacağı gibi:

- İki arkadaşı.

Tâbirinden Hz. Ebû Bekir (r.a.) ile Hz. Ömer (r.a.) murad edilmiştir.

HAZRET-İ EBÛ BEKİR

Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) esas adı: Abdüllah'tır. Babasının adı ise: Ebû Kahafe.. Dedesi ve sonrası şöyledir: Osman b. Âmir b. Ömer b. Kâab b. Saad b. Teyim b. Müre.. Bu Müre, Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) sekizinci ceddidir. Ondan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk neseplerine dahil olur.

Hz. Ebû Bekir (r.a.) cemâl sahibi ve güzeldi; bunun için: ATİK lâkabı ile lâkaplandı.

Bir başka rivâyete göre de, bu lâkabı almasının sebebi şöyledir:

Bir defasında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- "Her kim Allahü Teâlâ'nın cehennemden azadlı (ATİK) kulunu görmek isterse, görmeyi severse, -Hz. Ebû Bekir'i (r.a.) işaret ederek- buna baksın."

Buyurdu. Bundan başka, Hz. Ebû Bekir'e (r.a.) şu lâkap da verilmiştir.

- SIDDÎK..

Bu lâkabın kendisine verilmesinin sebebi. Herkesten önce, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi tasdik etmesidir. Çünkü: İlk başta imana gelen Hz. Ebû Bekir'dir, Allah ondan râzı olsun. Babası, çocukları, hanımı ve tüm akrabası imana gelip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi tasdik eden bunlardır.

1 Besmeledeki lafızların, salâvat-ı şerifenin, AL'in mânâları mütaaddid yerlerde geçtiği için onların şerhi alınmamıştır.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mirac haberini verdiği zaman, tasdik edip:

- Doğrudur; inandım.

Diyen, yine Hz. Ebû Bekir'dir; bunun için de:

- SIDDÎK.

Lâkabı kendisine verilmiştir. Allah ondan râzı olsun.

Hem İslâm'dan evvel, hem İslâm'dan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanından hiç ayrılmamıştır.

Hicret sırasında bir mağarada, dünyada ve âhirette daima Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin arkadaşı olmuştur.

Çokça anlatılan faziletlerin sahibidir.

Peygamberlerden sonra, insanların en faziletlisidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ebedî âleme teşrif buyurduktan sonra: Hicretin on birinci senesi, rebiülevvel ayının on üçüncü salı günü yerine halife oldu. Hilâfette iki sene kaldı.

Hicretin on üçüncü senesi cemaziyelâhirin yirmi ikinci salı gecesi akşamla yatsı arası, Medine-i Münevvere'de altmış üç yaşında olduğu halde ebedî âleme göçtü.

Kendisini yıkaması için hanımı Esma Bnt. Umeys'i vasiyet etmişti. Bunun için zevcesi kendisini yıkadı; Hz. Ömer'i (r.a.) onun namazını kıldı. Hücre-i Mutahhara'da Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanına defnedildi. Şöyle ki: Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) başı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin omuz hizasına gelir.

Hilâfet süresi şudur: İki sene dört ay on dokuz gün.

Vefât etmeden evvel, hilâfete Hz. Ömer'in (r.a.) getirilmesini yazmıştı.

Allah ondan râzı olsun.

* * *

HAZRET-İ ÖMER

Hazret-i Ömer'in (r.a.) pâk nesebi şöyledir: Ömer b. Hattab b. Nüfeyl b. Abdiluzza b. Rebah b. Abdillah b. Kart b. Ravah b. Adiyy b. Kâab..

Dokuzuncu ceddi Kâab'de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ulaşır.

Hz. Ebû Bekir'den (r.a.) sonra cümle insanların en faziletlisidir.

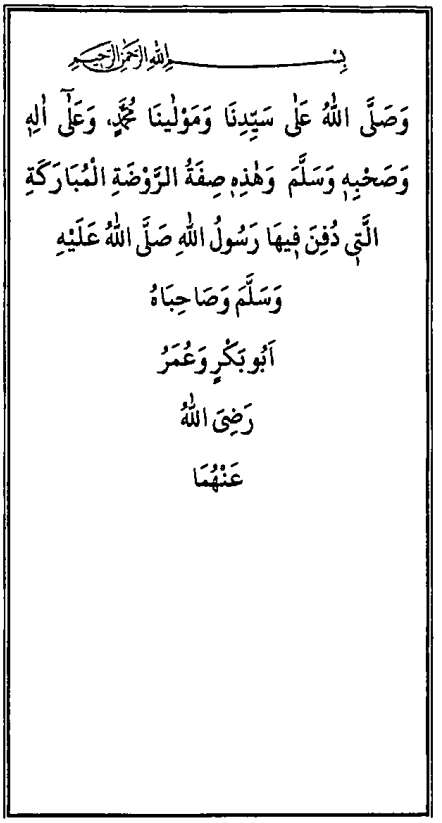
Künyesi şudur: Ebû Hafs.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize peygamberlik gelişinin beşinci veya altıncı senesi erkeklerden kırk, kadınlardan on bir kişi İslâm şerefi ile müşerref olmuşlardır. Bu mânâda bazıları şöyle dedi:

- Hz. Ömer (r.a.) ile kırk kişi tamam oldu.

İbn-i Abbas'tan (r.a.) şöyle bir rivâyet geldi:

Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz sübhan olan Yüce Hakka tazarru edip şöyle yakardı:

Bismillahirrahmanirrahim.

Sallallâhü alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin ve alâ âlihi ve sellem.

Ve hazihi sıfat'ür-ravdat'il-mübareketilleti düfine fiha Resûlüllahi sallallâhü aleyhi ve selleme ve sahibahü Ebû Bekrin ve Ömerü radıyallahü anhüma.

* * *

Rahman Rahim Allah'ın adı ile başlarım.

Allahü Teâlâ, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e, âline salât ve selâm eylesin.

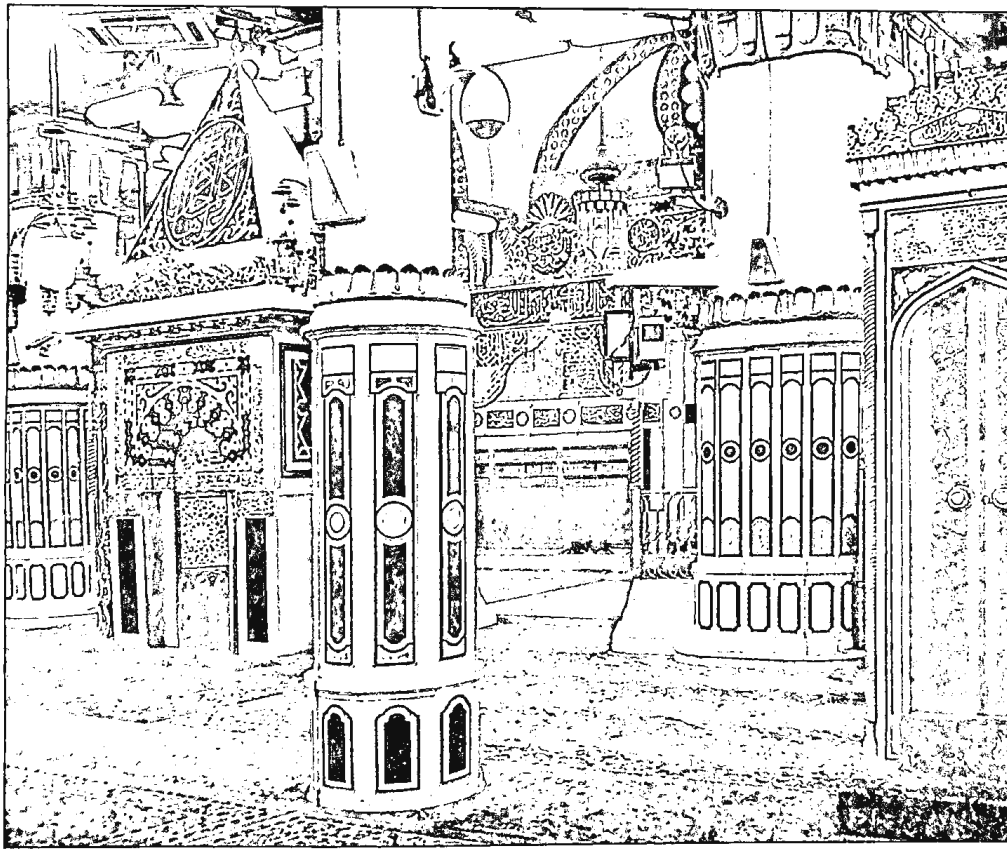
Bu görülen resim, Ravza-i Mutahhara'nın resmidir ki, Resûlüllah (s.a.v.) ve iki arkadaşı Ebû Bekir ve Ömer orada medfundur.

Allah ikisinden de râzı olsun.[1]

* * *

(Devamı: 377. Sayfada)

1 Bu cümlede anlatıldığı gibi bir resim, metinde yoktur. Ancak Medine-i Münevvere'nin vaktiyle ehli bir ressam tarafından çizilen bir resmi vardır; onu da, 232. sayfaya almış bulunuyoruz. Bundan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mescid-i Şerifi'ni içten gösteren bir resim 372. sayfaya alınmıştır. Burada, küçük pencereler vardır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) ve Hz. Ömer'in (r.a.) kabri oradan görülür.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek kabrinin de içinde bulu
Mescid-i Şerifi'nin içten görünüşünün resmidir.

– Yâ Allah, İslâm dinini aziz eyle; ya Ömer b. Hattab'la, yahut Amr b. Hişam'la. (Yani Ebû Cehil ile.) Zâtına her ikisinden daha sevgili olan İslâm dinini aziz kıl."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu duâsı üzerine Yüce Hak Hz. Ömer'e (r.a.) iman hidâyetini nasip eyledi.

Hz. Ömer (r.a.) imana gelince, açıktan Harem-i Şerif'te İslâm erkânını yapmaya başladılar. Bu sebeple de, Hz. Ömer'in (r.a.) bir lâkabı:

– FARUK.

Oldu.

Hz. Ömer'in (r.a.) fazileti babında sana şu yeter: Resûlüllah'tan (s.a.v.) sonra, en evvel kendisine:

– EMİR'ÜL-MÜ'MİNİN.

Denilen odur.

En evvel, müslüman askerlerine vazife tâyin edip yazan Hz. Ömer (r.a.) olmuştur.

En evvel, teravih namazını cemaatle kılan Hz. Ömer (r.a.) olmuştur.

Hz. Ömer'in (r.a.) faziletleri babında gelen çokça hadis-i şerif vardır.

Üstün menkıbeleri, çokça kerâmetleri vardır.

Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) vefât ettiği gün, vasiyeti üzerine, yerine halife olmuştur.

Hilâfet süresi, on buçuk (veya on üç buçuk) seneden dokuz gün eksiktir.

Hicretin yirmi üçüncü senesi zilhicce ayının çıkmasına dört gün kala, çarşamba günü, sabah namazını kılarken, Muğire b. Şube'nin kölesi Ebûlü'lü, iki tarafı da keskin zehirli kama ile şehit etmiştir.

Vurulduktan sonra, süt içince, içtiği süt yarasından dışarı çıktı. Bundan anladı ki, sonu ölümdür; ilâç kâr etmez. Vasiyetini yaptı.

Oğlu Abdüllah'ı (r.a.) Hz. Âişe'ye yolladı; şöyle söylemesini tenbih etti:

– Ömer size selâm eyledi ve iki arkadaşı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ile Ebû Bekir'in (r.a.) yanına defni için izin istiyor.

Bunun üzerine, Abdüllah (r.a.) Hz. Âişe'nin (r.a.) yanına geldi; selâm verdi ve babasının selâmını da tebliğ etti.

Abdüllah'ın bu sözü üzerine, Hz. Âişe (r.a.) ağladı; izin verdi ve şöyle dedi:

– O yeri, kendi özüm için istemiştim; ama onu kendi nefsime tercih ettim.

Abdüllah (r.a.) gelince haber verdiler:

– Oğlunuz Abdüllah geldi.

Diyerek. Şöyle dedi:

– Beni kaldırın.

Kaldırdıkları zaman oğluna sordu:

– Ey Abdüllah ne haber getirdin?

– İzin verdi.

Deyince, pek sevindi ve şöyle dedi:

- Benim için bundan daha mühimi yoktu; Allah'a hamd olsun, o da oldu.

Böylece Allah'a hamdettikten sonra şöyle dedi:

- Ruhu kabzolunduktan sonra, cenazemi götür ey Abdüllah. Hücre-i Mutahhara'nın önüne götürdüğün zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ve selâm eyle. Sonra beni içeriye defnetmek için izin iste. Bunun için şöyle de:

- Ömer b. Hattab buraya girmek için izin ister.

Eğer izin verilirse, beni içeri alıp defnim yapın. Şâyet izin verilmezse, müslümanların defnedildiği kabristana beni defnedin.

Şehit edildiğinin beşinci günü olan pazar gününde, hicretin yirmi dördüncü senesinin ilk günü, yani: Muharrem ayının ilk başında ebedî âleme teşrif etti.

Vasiyeti gereğince, Ravza-i Mutahhara'ya getirdiler; izin istediler. İzin verildi. Hz. Âişe (r.a.) Ravza-i Mutahhara'nın kapısını açtı. Namazı kılındı; defni yapıldı.

Mübârek ömürleri altmış üç sene idi. Yani: Vefât ettiği zaman altmış üç yaşındaydı.

Allah ondan râzı olsun.

* * *

Müellif merhumun tasnif ettiği kısma devam edelim:

URVE b. ZÜBEYR (r.a.) şöyle anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz SEHVE'ye defnolundu.

Hz. Ebû Bekir (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin arka kısmına defnolundu.

Hz. Ömer b. Hattab (r.a.) Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) ayak ucuna defnolundu.

SEHVE'nin şark canibinde olan boşluğa kimse defnolunmadı; boş kaldı. Orada bir kabirlik yer var; rivâyet edildiğine göre: Oraya İsa b. Meryem defnolunacaktır. En doğrusunu Allahü Teâlâ bilir.

İşbu mânâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize istinaden anlatılan ashabın verdiği haberden gelmektedir.

Yukarıdaki metnin açıklaması şöyledir:

Burada anlatılan URVE tabiinin ileri gelenlerindendir; Medine-i Münevvere'deki yedi fükahanın biridir.

Urve'nin babası Zübeyr (r.a.) Abdülmuttalib'in kızı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin halası Safiye'nin oğludur; Zübeyr'in babası ise Avam olup Hz. Hatice'nin kardeşidir. Yani: Huveylid'in oğludur.

Allah onlardan râzı olsun.

Bu metinde:

- SEHVE.

Lafzı geçmektedir. Burası, Hz. Âişe'nin (r.a.) saadethanesinin önündeki bir sofadır.

Burada anlatılan rivâyete göre: Hz. Ömer (r.a.) Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) ayaklarının altı kısmına defnedilmiştir. Ancak, görünen durum şudur: Hz. Ömer'in (r.a.) mübârek başı Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) ayakları hizasına gelir. Urve'nin rivâyetinden anlaşılan mânâ da budur.

Üstte anlatılan iki rivâyete göre: Hz. Ömer'in (r.a.) mübârek başı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hizasına gelmez.

SEHLİYE nüshasında geçen rivâyete göre, verilen mânâ üstte anlatıldığı gibidir.

Ve.. bu mânâya göre: Hz. Ömer'in (r.a.) mübârek başı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pek nurlu ayakları hizasına gelir. En doğrusunu en iyi bilen Yüce Allah'tır.

Oranın şark canibindeki boşluk için gelen rivâyet ise.. şöyledir:

İsa (a.s.) semadan indikten sonra, kırk yıl Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatı ile amel edecektir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dininde tam bir adaletle âdil olacaktır. Vefât edince de, oradaki boşluğa defnedilecektir. Bu mânâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz tarafından beyân edildiği rivâyet edilmiştir.

İbn-i Cevzî Muntazam isimli kitabında, İbn-i Ömer'den (r.a.) naklen Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlatmıştır:

– "Meryem'in oğlu İsa yere inecek, evlenecek ve çocukları olacaktır. Yeryüzünde kırk beşe sene kaldıktan sonra, vefât edecektir. Benim bulunduğum yere defnolunacaktır. İsa ve ben, aynı kabirden beraber kalkacağız."

Bir başka rivâyette ise, şöyle anlatıldı:

– İsa (a.s.) yere inecek, kırk yıl kalıp evlenecek, çocukları olacak ve vefât edecek. Vefât ettikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanına defnolunur.

Anlatılan bu son rivâyet, müellifin beyânına daha uygundur. Çünkü İbn-i Hacer, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle İsa'nın (a.s.) aynı kabre konulacağını zayıf bir rivâyet kabul etmiştir.

* * *

Hazret-i Âişe (r.a.) şöyle anlattı:

– Hücreme üç ayın düşmüş olduğunu gördüm.

Bu rüyamı, babam Hz. Ebû Bekir'e (r.a.) anlattım; bana şöyle dedi:

– Ey Âişe, senin hanene üç büyük zât defnolunur ki, bunlar yer ehlinin hayırlı olanlarıdır.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) vefât etti; hücreme defni yapıldıktan sonra babam bana şöyle dedi:

– Senin aylardan biri budur; hem de onların hayırlısıdır. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin; keza âline ve ashabına da.. hem de çok çok.

Bu metinde geçen bazı cümleleri biraz açıklayalım.

Bu rivâyeti, İmam-ı Mâlik Muvatta isimli eserine, Yahya b. Said'den çıkararak aldı. Bu da, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk zevcesi mü'minlerin anası Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk zevcesi mü'minlerin anası Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sevgili kadını Âişe-i Sıddîka'dan naklen anlattı: Allah ondan râzı olsun.

- Hücre.

Lafzında, değişik rivâyetler varsa da en uygunu bu metinde geçen şeklidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, güneşe değil de, aya temsil edilmesi üzerine aşağıdaki rivâyet vardır.

Bilinmeli ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, güzide-i enbiya sened-i asfiya muktedâ-i etkıya Habib-i Huda ve kıyâmet gününün şefaatçısı idi. Bütün nurların aslı idi. Tümden nurluların nurları, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundandır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuru karşısında; sair nebilerin ve resûllerin nurları, güneşin nuru karşısında yıldızların nuru gibidir.

Durum yukarıda anlatıldığı gibi olmasına rağmen, Hz. Âişe'ye (r.a.) ay gösterilmesinin sırrı ve hikmeti beyânında Bera b. Azib'ten (r.a.) şöyle anlatıldı:

- Güneşe nazar edildiği zaman, gözler kamaşır; bakılamaz. Bundan başka göze de zararı dokunur. Güneşe oturulduğu zaman ise.. hararet verir; gizli duran illetleri tahrik edip zarara sebep olur. Ancak ayın nuru böyle değildir. Tüm aydınlığı ile dolar; âlemleri aydınlatır. Gün gibi eder. Bundan bakşa, bakanın da gözüne zarar vermez. Herkes ona istediği gibi bakar. Onun aydınlığına oturanın hiçbir şekilde vücuduna hararet, ağırlık, illet ve zarar gelmez. Hatta rahatlık verir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin misali de öyledir. O, daima âleme rahmet olmuştur; rahatlık olmuştur. Onun mübârek cemâlini görenler, onun sohbeti şerefine nâil olanlar, hiçbir zorlama olmadan iki cihanın saadetin mazhar olurlar. Dünya ve âhirete dair faydalara vâsıl olurlar.

İşte, yukarıda anlatılan mânâ icabı olarak, Hz. Âişe'ye (r.a.) ay misali ile gösterildi.

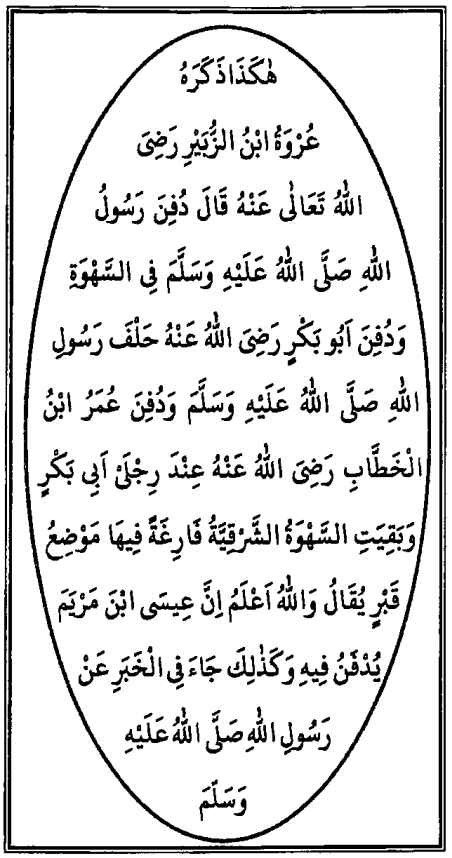
Sonra şöyle devam etti:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, âlicenap bir peygamberdi; Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer ise, onun ümmetidir. Bu mânâya göre, her üçünün de aya benzetilmesinde bir eşitlik düşünülemez.

Bu durumda, Hz. Âişe'nin (r.a.) rüyada bir güneş ve iki ay görmüş olması ihtimal dahilindedir.

- Bir güneş iki ay gördüm.

Diyecekken, ayı güneşten üstün tutup:

هٰكَذَا ذَكَرَهُ
عُرْوَةُ ابْنُ الزُّبَيْرِ رَضِيَ
اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ دُفِنَ رَسُولُ
اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي السَّهْوَةِ
وَدُفِنَ اَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ خَلْفَ رَسُولِ
اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَدُفِنَ عُمَرُ ابْنُ
الْخَطَّابِ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ عِنْدَ رِجْلَيْ اَبِي بَكْرٍ
وَبَقِيَتِ السَّهْوَةُ الشَّرْقِيَّةُ فَارِغَةً فِيهَا مَوْضِعُ
قَبْرٍ يُقَالُ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ اِنَّ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
يُدْفَنُ فِيهِ وَكَذٰلِكَ جَاءَ فِي الْخَبَرِ عَنْ
رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ

HAZRET-İ URVE b. ZÜBEYR'İN RİVÂYETİ

Hakeza zekeruhu Urvet'übn'üz Zübeyri radıyallahü teâlâ anhü kale:

– Düfine Resûlüllahi sallallâhü aleyhi ve selleme fis-sehveti ve düfine Ebû Bekrin radıyallahü anhü halfe Resûlillâhi sallallâhü aleyhi ve selleme ve düfine Ömer'übn'ül-Hattabi radıyallahü anhü ınde ricley Ebi Bekrin ve bakıyet'is-sehvet'üş-şarkıyatü fariğâten fiha mevzıu kabrin yükalü vellahvü a'lemü:

– İnne İsa'bne Meryeme yüd fenü fihi ve kezalike cae filhaberi an Resûlillâhi sallallâhü aleyhi ve selleme.

* * *

Urve b. Zübeyr (r.a.) şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz sehveye defnolundu.

Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin arka kısmına defnolundu.

Hz. Ömer b. Hattab (r.a.) Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) ayak ucuna defnolundu.

Sehvenin şark canibinde olan boşluğa kimse defnolunmadı; boş kaldı. Orada bir kabirlik yer var. Rivâyet edildiğine göre: Oraya İsa b. Meryem defnolunacaktır. En doğrusunu Allah bilir.

* * *

(Devamı: 379. Sayfada)

– Üç ay gördüm.

Demiş olabilir.

Bir başka mânâ da şöyle olabilir:

Güneş bütün nurların aslıdır. Diğerleri ondan nur alırlar. Güneşin dümesi ile de, diğerlerinin nurları düşer; âlem, tümden zulmette kalır. Ama ayın düşmesi ile, o nura hiçbir zarar gelmez. Bu mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kamer sûretinde gösterildi. Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek vücutları bekâ sarayına teşrif buyurmakla asla mübârek nurlarına bir zarar ve noksan gelmez. O kadar ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuru, fütuhat dolu ruhunun nuraniyeti kıyâmete kadar bâki kalacaktır. Kıyâmete kadar insanlar onun nuru sebebi ile iman hidâyetine mazhar olacaklardır.

İşte, Hz. Âişe'nin (r.a.) gördüğü ayların işaret ettiği mânâ budur.

Rüyasını anlattığı zât babası olup, evliyanın zübdesi ve peygamberlerden sonra, insanların en faziletlisidir.

Görüldüğü gibi, Hz. Âişe (r.a.) rüyasını Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize değil; babası Hz. Ebû Bekir'e (r.a.) anlatmıştır. Çünkü, bu rüyasını babası Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) evinde iken gördü. Bu rüyayı görür görmez, babasının yanında olduğu için ona hemen anlattı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize değil de, Hz. Ebû Bekir'e (r.a.) anlatmasındaki bir başka mânâ da şu olabilir:

Hz. Âişe (r.a.) çok bilgili idi. Rüyasında gördükleri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize dokunacağını hissettiği için, babasına söyledi.

Bir başka mânâ da daha var ki, o Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hücresi olduğu halde:

– Hücreme.

Diyerek kendisine mal etti. Bunun da bir sebebi var; şayet:

– Resûlüllah'ın (s.a.v.) hücresi.

Deseydi. Resûlüllah'ın pâk zevcelerinden hangisinin bulunduğu hücre olduğu belli olmayacaktı. Bu sebeple:

– Hücreme.

Dedi ki, kendisine tâyin edilen hücre olduğu biline..

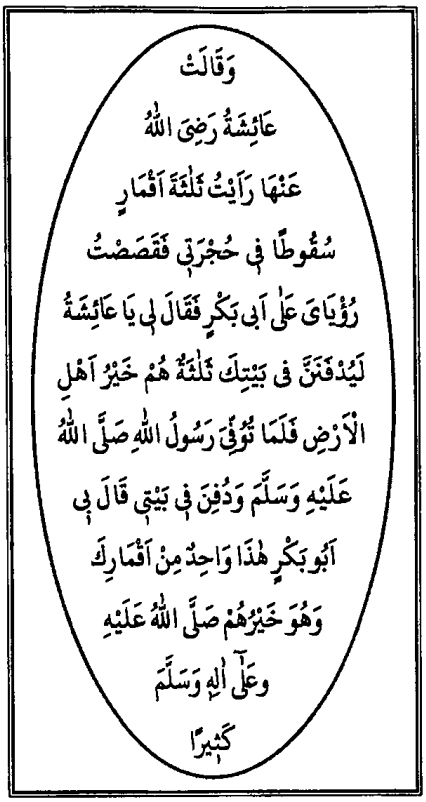
Ufak farklarla, bu metin yukarıya alındığı mânâdadır. Ancak, bazı nüshalarda şu cümle eklenmiştir:

– Allahü Teâlâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eylesin. Tâ, kıyâmete kadar gelecek âline de daima ve tam salât eylesin. Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun.

* * *

DUÂYA DAİR

Bilinmesi gereken bir husus var; onu da burada anlatmamız gerekecek. Şöyle ki:

وَقَالَتْ
عَائِشَةُ رَضِيَ اللّٰهُ
عَنْهَا رَأَيْتُ ثَلٰثَةَ أَقْمَارٍ
سُقُوطًا فِي حُجْرَتِي فَقَصَصْتُ
رُؤْيَايَ عَلٰى أَبِي بَكْرٍ فَقَالَ لِي يَا عَائِشَةُ
لَيُدْفَنَنَّ فِي بَيْتِكِ ثَلٰثَةٌ هُمْ خَيْرُ أَهْلِ
الْأَرْضِ فَلَمَّا تُوُفِّيَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَدُفِنَ فِي بَيْتِي قَالَ لِي
أَبُو بَكْرٍ هٰذَا وَاحِدٌ مِنْ أَقْمَارِكِ
وَهُوَ خَيْرُهُمْ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَعَلٰى آلِهِ وَسَلَّمَ
كَثِيرًا

HAZRET-İ ÂİŞE'NİN RÜYASI

Ve kalet Âişetü radıyallahü anha:

– Raeytü selâsete akmarin sukutan fi hücreti fakasastü rü'yaye alâ Ebi Bekrin fekale li:

– Yâ Âişetü, leyüdfenenne fi BEYTİKİ[1] selâsetün hüm hayrü ehl-il-arzi.

Felemma tüvüffiye Resûlüllahi sallallâhü aleyhi ve selleme ve düfine fi beyti kale li Ebû Bekrin:

– Haza vahidün min akmariki, ve hüve hayrühüm sallallâhü aleyhi ve alâ âlihi ve selleme kesiren.

* * *

Hazret-i Âişe (r.a.) şöyle anlattı:

– Hücreme üç ayın düşmüş olduğunu gördüm.

Bu rüyamı Ebû Bekir'e anlattım; bana şöyle dedi:

– Ey Âişe, senin hanene üç büyük zât defnolunur ki, bunlar yer ehlinin hayırlı olanlarıdır.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) vefât etti; hücreme defni yapıldıktan sonra, Ebû Bekir bana şöyle dedi:

– Senin aylardan biri budur; hem de onların hayırlısıdır. Allahü Teâlâ O'na ve âline çokça salât ve selâm eylesin. Keza âline de.. hem de çok çok.

* * *

(Devamı: 383. Sayfada)

1 Metinde BEYTİKE'dir. Ancak müennes'e hitap olduğundan Arap dili kaidesine göre: BEYTİKİ olması gerekir; öyle yazdık.

Müellif merhum, din kardeşleri Muhammed ümmeti için iki cihan saadetini bulmaya, derecelerin yükselmesine ve izzet bulmaya sebep babında en kuvvetli olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ü selâm ve tazimi tekrimi gördü. Allahü Teâlâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ü selâm eylesin; faziletini artırsın ve O'na ikramını bol eylesin. Hem de susanların ve konuşanların adedi kadar..

Durum anlatıldığı gibi olunca, başta salâvat-ı şerife ile ilgili haberleri, rivâyetleri salâvat okumaya teşvik babında anlattı.

İkinci olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, isimlerinden bazılarını anlattı. Bunu yapmakla, din kardeşlerinin aşklarını ve şevklerini yükseltti. Böylelikle onlarda sonsuz mahabbet ve tam mânâsı ile sevgi bağı hâsıl oldu.

Anlatıldığı gibi bir sevgi bağı hâsıl olunca, mal ve beden cihetinden gücü yetenler, tüm güçlerini ve mallarını sarf ederek, Allah'ın beytini ziyaret sûreti ile hac ederler. Sonra, aşk ateşlerini sükûnete erdirmek için, Resûlüllah Efendimizi dileyerek ravza-i mutahharasına gidip pâk eşiğine yüz sürerler. Salât ve selâm okuyarak, bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden şefaat talep etmek şerefine nâil olurlar.

İşte nimetlere ermenin rahatlığına kavuşmak sûreti ile, neticede hayra kavuşur; güzel makamlara çıkarlar.

Yüce Allah, cümleye helâl mal ile, anlatılan vazifeleri yapma gücünü ihsân eylesin. Bu üstün nimeti ve büyük saadeti ihsân ederek ebrar yoluna dahil eylesin.

Âmin! Emin Peygamber (s.a.v.) hürmetine, nebilerin ve resûllerin efendisi Resûlüllah (s.a.v.) hürmetine.

Müellif merhum, üçüncü olaraktan, Ravza-i Mutahhara'nın, yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek kabrinin resmini yaptı; oranın durumunu anlattı. Bunları fakirler ve zaifler için yaptı. Bilhassa, mal ve beden yönü ile oraya varmak ve ziyaret etmek imkânı olmayanlar için yaptı. Ki bunlar, o resimlere bakıp bir bakıma teselli bulacaklar. Aşk ve şevk ateşlerin yatıştıracaklar.

* * *

Bilinmesi gerekli bir husus daha var; onu da anlatalım. Şöyle ki:

Bu mübârek DELÂİL-İ HAYRAT kitabını vird edinip okumaya devam edecek olan din kardeşlerine gerekir ki: Önce onun lafızlarını okumayı düzelteler; sonra da mânâlarını mülâhaza ederek tam tazim ve tekrimle okuyalar.

Okuyan kimsenin lafız tashihini ve mânâsını, ehli olan bir kimseden öğrenmesi, okumak için de yine ehli olan birinden izin aldıktan sonra, okunması gerekir.

Anlatılan yoldan DELÂİL-İ HAYRAT okuyan kimseye, okuduğuna karşılık, büyük ihsân yapılır; çokça sevap verilir. Çokça faydasını da görür; bolca ecir alır.

İki cihanın saadetine mazhar olur. Bu âlemin ve öbür âlemin kederinden ve sıkıntısından kurtulur. Dünya ve âhiretin muzır şeylerinden yana emniyette olur.

Anlatıldığı gibi okuyanlar, yararlı şeylerin cümlesini, murad edip niyetlerine aldıkları şeylerin tümünü bulurlar; Muratlarına nâil olurlar.

* * *

DELÂİL-İ HAYRAT OKUMAYA BAŞLARKEN

DELÂİL-İ HAYRAT okumaya başlamak isteyen, önce başa alınan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimlerini okumakla başlamalıdır.

İsimleri okumaya başlarken, daha önce anlatıldığı gibi:

- MUHAMMED sallallâhü teâlâ aleyhi ve sellem.[1]
- AHMED sallallâhü teâlâ aleyhi ve sellem.
- HAMİD sallallâhü teâlâ aleyhi ve sellem.

Diyerek okumalıdır. Böylece, her ismin sonunda, tazim salâvatı okuyarak bitirmelidir. Amma, daha faziletli olmasını dilerse.. şöyle okumalıdır:

- Allahümme salli ve sellim alâ men ismühu MUHAMMED sallallâhü teâlâ aleyhi ve sellem.[2]
- Allahümme salli ve sellim alâ men ismühu AHMED sallallâhü teâlâ aleyhi ve sellem.
- Allahümme salli ve sellim alâ men ismühu HAMİD sallallâhü teâlâ aleyhi ve sellem.

O mübârek isimleri, bu şekilde salâvat-ı şerifelerle tamamlamış olur. Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize her ismin önünde ve sonunda salât ü selâm okuyarak tamamlar.

Böyle okuyanların sevabı boldur.

İsimleri okumadan, doğrudan doğruya salâvat-ı şerifelere başlamak da caizdir; ancak en iyisi ve uygunu Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek isimlerinden başlayıp okumaktır.

NİYET DUÂSI

Bu kitabın râvileri ve müellif merhumdan mezun olan meşayih-i kiram tarafından bazı duâların okunduğu tespit edilmiştir. Bu duâlar, Yüce Allah'a iyi niyet arz etmek için okunur.

Bu duâlar, uzunluk ve kısalık bakımından biri diğerine uymaz. Ama, okuyacak olanlar, hangisini bulurlarsa, okuyabilirler; hiçbir sakınca yoktur.

Ancak, biz buraya teberrüken, onlardan birini alalım; mânâsını da açıklayalım.

1 Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

2 Allahım, işimi Muhammed (Ahmed, Hamid) olan zâta salât ve selâm eyle. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Beyân edeceğimiz duâ aşağıdadır; üstte metinleri, altta ise, mânâları yazılıdır.

Racim şeytandan Allah'a sığınırım.

Bu cümlenin, bu yerde kısmen açık mânâsı şu demeye gelir:

- Bu kitabı okurken, racim (yüce dergâhtan atılan) şeytanın, beni vesvese ile meşgul edip lafızları yanlış okutmasından şânı yüce Allah'a sığınırım.

Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Bu besmele-i şerifenin de burada açılacak mânâsı şu demeye gelir:

- Yüce Allah'ın mübârek isim ile, onun yardımı ve inâyeti ile bu kitabı, içindeki salâvat-ı şerifeleri okumaya başlarım. Yüce Allah, öyle celâl ve ikram sahibidir ki; dünyada ve âhirette tüm nimetleri verendir.

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun. Allah bana yeter; o ne güzel vekildir.

Bu cümlelerin, burada kısmen açıklanan mânâsı şu demeye gelir:

- Cümle hamd edicilerin hamdi, âlemlerin Rabbı olan Yüce Allah'a mahsus olup böyle olduğu da sabittir. Her işimde, bana yetişen, ancak şânı yüce Allah'tır.

Bilhassa, bu kitap ve içinde bulunan salâvat-ı şerifeleri okumakta, onun Yüce Zâtına tam mânâsı ile tevekkül eyledim; ona yöneldim. Tâ ki: Dilimi yanlış ve bozuk okumaktan, kalbimi aykırı şeylerle meşgul olmaktan korusun.

O şânı yüce Allah ne güzel vekildir.

Güç ve kuvvet, ancak Yüce ve Azim olan Allah'ındır.

Bu cümle de, şu demeye gelir:

- Uygunsuz hallerden kendimi çevirmeye, bu kitabı ve içinde bulunan salâvat-ı şerifeleri okumaya kendime has gücüm yoktur; liyakatım da yoktur. Bu husta, engelleri ancak Yüce Allah açar. Bunu okumaya kudret, liyakat ancak Yüce Allah'ın ihsân ettiği başarı ile olur.

Allahım, kendi gücümden ve kuvvetimden ayrılıp, senin gücüne ve kuvvetine sığınırım.

Allahım, Nebin, Resûlün, kulun, resûllerin efendisi Muhammed'e salâvat okumak yolunda sana yakınlık bulmak istiyorum.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu salâvatı şunun için okurum: Emrine uymak,[1] Resûlünü tasdik, O'na sevgi O'na şevk ve onun şânına tazim:

1 Müellif merhum, bu mânâda gelen şu âyet-i kerîmeye işaret etmektedir:
- "Ey iman edenler, siz de O'na salât edin; tam bir teslimiyetle selâm verin." (33/56)

هٰذَا دُعَاءُ النِّيَّةِ يُقْرَأُ نِيَّتْ دُعَاسِى اُوقُنَه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ حَسْبِيَ اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ ۝ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ ۝ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَبْرَأُ مِنْ حَوْلِيْ وَمِنْ قُوَّتِيْ اِلٰى حَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ ۝ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِالصَّلٰوةِ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ وَرَسُوْلِكَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى وَسَلَّمَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْنَ اِمْتِثَالًا لِاَمْرِكَ وَتَصْدِيْقًا لَهُ وَمَحَبَّةً فِيْهِ وَشَوْقًا اِلَيْهِ وَتَعْظِيْمًا لِقَدْرِهٖ وَلِكَوْنِهٖ اَهْلًا لِذٰلِكَ فَتَقَبَّلْهَا مِنِّيْ بِفَضْلِكَ وَاجْعَلْنِيْ مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِيْنَ وَوَفِّقْنِيْ لِقِرَاءَتِهَا عَلَى الدَّوَامِ بِجَاهِهٖ عِنْدَكَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَاٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلَّمَ ۝

HAZA DUÂÜN-NİYYETİ YUKRAÜ

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdü lillahi Rabbil-âlemin. Hasbiyallahü ve ni'mel-vekil. Vela havle velâ kuvvete illâ billah'il-Aliyy'il-Azim.

Allahümme inni ebraü min havli ve kuveti ilâ havlike ve kuvvetike.

Allahümme inni etakarrebü ileyke bissalâti alâ seyyidina Muhammedin abdike ve nebiyyike ve resûlike seyyid'il-mürselin sallallâhü teâlâ aleyhi ve selleme imtisalen li emrike ve tasdikan lehu ve mahabbeten fihi ve şavkan ileyhi ve ta'zimen likadrihi ve likevnihi sallallâhü teâlâ aleyhi ve selleme ehlen lizalike fetakabbelha minni bi fazlike vec'alni min ibadikes-salihin ve vaffıkni likıraatiha aleddevami bicahihi indeke ve sallallâhü alâ seyyidina Muhammedin ve âlihi ve sahbihi ve sellem.

* * *

BU NİYET DUÂSI OKUNACAKTIR

Rahman Rahim Allah'ın adı ile..

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun. Allah bana yeter; o ne güzel vekildir.

Güç ve kuvvet, ancak Yüce ve Azim olan Allah'ındır.

Allahım, kendi gücümden ve kuvvetimden ayrılıp senin gücüne ve kuvvetine sığınırım.

Allahım, Nebin, Resûlün, kulun, resûllerin efendisi Muhammed'e salâvat okumak yolundan sana yakınlık bulmak istiyorum.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu salâvatı şunun için okurum: Emrine uymak, Resûlünü tasdik, O'na sevgi, O'na şevk ve onun şânına tazim..

Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, böyle bir salâvatla anılmaya lâyıktır.

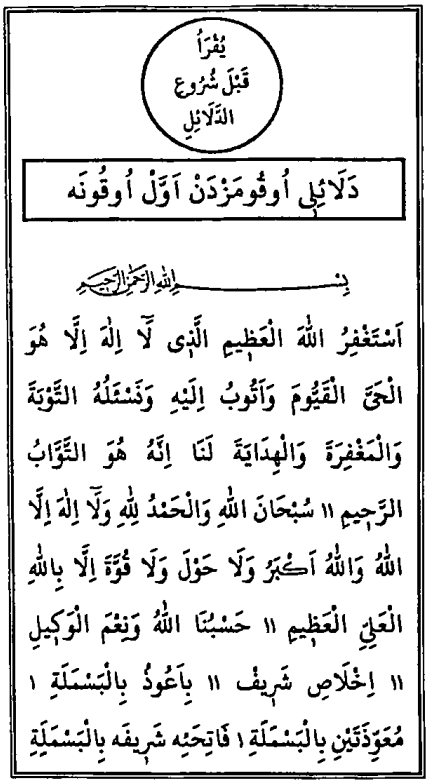
Bu salâvatımı fazlınla kabul eyle; beni salih kullarından kıl; devamlı salâvat-ı şerife okumam için bana başarı ihsân eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, senin katındaki kadri ve kıymeti hürmetine.

Tekrar tekrar, Allahü Teâlâ'nın Efendimiz Muhammed'e, âline ve ashabına salât ve selâm eylemesini dilerim.

* * *

(Devamı: 384. Sayfada)

يُقْرَأُ
قَبْلَ شُرُوعِ
الدَّلَائِلِ

دَلَائِلِ أُوقُومَزْدَنْ اَوَّلْ أُوقُونَه

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَسْتَغْفِرُ اللهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ
الْحَيَّ الْقَيُّومَ وَاَتُوبُ اِلَيْهِ وَنَسْئَلُهُ التَّوْبَةَ
وَالْمَغْفِرَةَ وَالْهِدَايَةَ لَنَا اِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ۱۱ سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا
اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ۱۱ حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ
۱۱ اِخْلَاصِ شَرِيفْ ۱۱ بِاَعُوذُ بِالْبَسْمَلَةِ ۱
مُعَوِّذَتَيْنِ بِالْبَسْمَلَةِ ۱ فَاتِحَه شَرِيفَه بِالْبَسْمَلَةِ

YUKRAÜ KABLE ŞÜRUİD-DELÂİL

Bismillahirrahmanirrahim.

Estağfirullah'el-azim'ellezi lâ ilâhe illâ hüvel-Hayy'el-Kayyume ve etubü ileyhi ve nes'elüh'üt-tevbete vel-mağfirete vel-hidayete lena innehu hüvet-tevvab'ür-rahim.

Sübhanellahi vel-hamdü lillahi velâ ilâhe illallâhü vellâhü ekberu velâ havle velâ kuvvete illâ billah'il-Aliyy'il-Azim.

Hasbünallahü ve ni'mel-vekil (11)

İhlâs-ı şerif. (11)

Bieuzü vel-besmeleti (1)

Muavvezeteyni bil-besmeleti. (1)

Fâtiha-i şerife bil-besmeleti. (1)

* * *

DELÂİL'E BAŞLAMADAN OKUNACAK

Rahman Rahim Allah'ın adı ile..

– Azim Allah'tan bağışlanmamı dilerim. Şöyle ki: Ondan başka ilâh yoktur. Hayy Kayyum'dur. Ona tevbemi arz eder kabulünü dilerim. Bizim için tevbe, mağfiret, hidâyet dileriz. Çünkü o: Merhametli tevbeyi pek kabul buyuran zâttır.

Yüce Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir. Allah'a hamd olsun. Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah en büyüktür. Güç ve kuvvet ancak Yüce ve Azim olan Allah'ındır. (Bu cümle on bir kere okunacaktır.)

Allah bize yeter; o ne güzel vekildir. (Bu cümle on bir kere okunacaktır.)

Bundan sonra, eûzü besmele çekerek, İhlâs sûresini okur. (Bu sûre on bir kere okunacaktır.)

Besmele ile, Felak ve Nas sûreleri ve besmele ile Fâtiha sûresi okunur. (Bu sûreler besmele ile birer kere okunacaktır.)

* * *

(Devamı: 389. Sayfada)

Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, böyle bir salâvatla anılmaya lâyıktır.

Yâ Rabbi, fazlınla bu salâvatımı kabul eyle; beni salih kullarından kıl; devamlı salâvat-ı şerife okumam için bana başarı ihsân eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, senin katındaki kadri ve kıymeti hürmetine..

Tekrar tekrar, Allahü Teâlâ'nın Efendimiz Muhammed'e, âline ve ashabına salât ve selâm eylemesini dilerim.

* * *

Daha önce de anlatıldığı gibi, buradaki duâ veya benzeri bir duâ ile, DELÂİL okunmaya başlanmalıdır.

Okuyacaklar kitabın lafızlarını, burada gösterilen (metindeki gibi) tashihli biçimde düzeltip okuyabilirler. Sehliye nüshasına veya başka sahih nüshalardan birine uygun düşen kitaplarını okuyabilirler; onları bozmaya hacet yoktur. Onları olduğu gibi okumak caizdir. Zira, onların cümlesi rivâyetle sabittir. Ayrıca, burada anlatılan kısa mânâlarını mütalaa ederek, kısmen olsa dahi aşinalık peydah etmelidirler.

Bu aciz kuldan, DELÂİL-İ HAYRAT okumak için izin talep eden din kardeşlerine kıyâmete kadar izin: Her kim ki, yazılı olduğu şekilde, lafızlarını ve mânâsını tashih ederse.. izin vermeye mezun olmam dolayısı ile kendisine izin verilmiştir.

* * *

DELÂİL-İ HAYRAT OKUNMAYA BAŞLARKEN

DELÂİL-İ HAYRAT okumanın yolu şudur:

Okuyacak olan kimse, her gün bu DELÂİL-İ HAYRAT'tan tâyin ettiği miktarı okumak istediği zaman, on bir kere (11) şöyle istiğfar okumalıdır:

Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

- Azim olan Allah'tan bağışlanmamı dilerim. Şöyle ki: Ondan başka ilâh yoktur. Hay Kayyum'dur. Ona tevbemi arz eder, kabulünü dilerim. Bizim için tevbe, mağfiret, hidâyet dileriz. Çünkü o: Merhametli, pek çok tevbeyi kabul buyuran zâttır.[1]

Bundan sonra, on bir (11) kere şu tesbihi, tehlili, havlakayı okur:

- Yüce Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir. Allah'a hamd olsun. Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah en büyüktür. Güç ve kuvvet, ancak yüce ve azim olan Allah'ındır.[2]

Sonra, on bir kere şöyle der:

- Allah bize yeter; o ne güzel vekildir.[3]

1 Estağfirullahel-azim ellezi lâ ilâhe illâ hüvel-hayy'ül-kayyum ve etubü ileyhi ve nes'elüh'üt-tevbete vel-mağfirete vel-hidâyete lena innehu hüvet-tevvab'ür-rahim.

2 Sübhanellahi vel-hamdü lillahi velâ ilâhe illallahü vallahü ekber, velâ havle velâ kuvvete illâ billah'il-aliyy'il-azim.

3 Hasbünallahü ve ni'mel-vekil.

Bundan sonra, eûzü besmele[1] çekerek on bir (11) kere ihlâs sûresini, birer kere de Nas ve Felâk sûrelerini okur.

Daha sonra, tekrar bir besmele çekerek Fâtiha sûresini bir defa okur.

Bunları bitirdikten sonra, virdine başlar.

Virdini bitirdikten sonra, hâsıl olan ecri ve sevabı Resûl-ü Ekrem Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimizin nurlu pâk ruhuna hediye eder.

Bundan sonra Yüce Hakka, huşu ile ve kalb huzuru ile tazarru ve niyaz eder; dünyaya ve âhirete dair ihtiyaçları ondan diler.

Duâsını tamamladıktan sonra; duâ, tesbih, selâm makamında şu âyet-i kerîmeyi okur:

– Galebe sahibi Rabbın, onların isnat ettikleri cümle noksan vasıflardan münezzehtir. Gönderilen peygamberlere selâm. Ve, âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun. (37/180-182)

* * *

1 Eûzü billâhi mineş-şeytan'ir-racim, bismillâhirrahmânirrahîm.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize Okunacak Salâvat-ı Şerifelerin Keyfiyeti

BİRİNCİ BÖLÜM: Pazartesi Günleri Başlanır.

Buraya kadar anlatılanlardan sonra, asıl maksada gelindi. Çünkü, asıl gaye ve belli maksad; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirilen çeşitli salâvat-ı şerife ve değişik saygı, ikram duygularını arz etme şekillerini beyân edip açıklamaktır. Bunun için, Müellif merhum şöyle başladı:

– Bu fasıl, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirilen salâvat-ı şerife KEYFİYETİNİ beyân eder.

Yani: Salâvat-ı şerifelerin şeklini, lafızlarını terkip ve tertiplerini sıfatlarını beyân eden fasıldır.

Müellifin üstte geçen cümlesinde:

– Keyfiyetini.

Diyerek geçtiği bir lafız vardır. Keyfiyet, ona derler ki:

– Nasıldır?

Şeklinde bir soru ile sorulabile.. İşbu sorunun cevabında verilen cevaba:

– KEYFİYET.

Tâbiri kullanılır.

Nitekim, salâvat-ı şerife üzerine gelen:

– "Hiç şüphe yok; Allah ve melekleri Peygambere salât ederler. Ey iman sahipleri, siz de O'na salâvat okuyun; tam mânâsı ile selâm verin." (33/56)

Âyet-i kerîme nâzil olunca, bütün mü'min ve mü'mineler Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumakla memur oldular. Nasıl salâvat okuyacaklarını bilmedikleri için, ashab-ı kiram Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle sordular:

– Allahü Teâlâ bizi, saadetli zâtınıza salât ve selâm okumakla memur eyledi. Yüce Hakk'ın emrine göre, nasıl bir salâvat ile size salâvat okuyalım?

İşte, onların bu tarz sorularıdır ki, Müellif merhum KEYFİYET lafzını SALÂVAT-I ŞERİFE lafzından evvel zikredip:

– KEYFİYET-İ SALÂT.

Demeyi tercih etti.

Sonra, bu salâvat-ı şerifeleri isteyenler, kendi takatlarına göre okusunlar diye, sekiz bölüme ayırdı. Bu bölümleri dahi, dörde, üçe ve yarıya ayırmak sûreti ile durak yerleri yaptı. Bu da, okuyanlara kolaylık olması dileğine işarettir.

Haftada bir defa hatim etmeyi isteyenler, pazartesi günü başlayıp birinci hizbin tamamını okumalıdır. Böyle yapan kimse, hem başlama sevabını, hem de hatim sevabını almış olur. Nitekim, Kur'ân-ı Kerîm'i hatmedenler, Nas sûresinin sonuna kadar okuduktan sonra, hatimlerini tamamlamış olurlar. Akabinde Fâtiha sûresini ve Bakara sûresinin ilk beş âyetini okudukları takdirde; hem hatim sevabını hem de tekrar Kur'ân'a başlama sevabını almış olurlar.

İşte, yukarıda anlatılan Kur'ân-ı Kerîm'in hatim usulüne uyarak, DELÂİL-İ HAYRAT, pazartesi günleri hem hatim edilmeli; hem de yeniden başlanmalı. Bundan sonra da duâsını okur.

Kur'ân-ı Kerîm'i haftada bir defa hatmedenler, cuma günleri hatimlerini yaparlarsa daha faziletli olur. Çünkü, cuma, hafta günlerin en faziletlisidir.

PAZARTESİ GÜNÜNÜN FAZİLETİ

Bu DELÂİL-İ HAYRAT kitabını haftada bir defa hatim etmek isteyenlerin ise, pazartesi günleri hatmetmeleri ve aynı gün yeniden başlamaları uygun ve en münasibidir. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, pazartesi günü uğur, bereket, feyz ve saadetle doğup dünyayı şereflendirmişlerdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, pazartesi günü, bütün insanlara ve her şeye şâmil olmak üzere âlemlere rahmet olarak nübüvvet ve risâletle şerefyab oldu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, pazartesi günü, vahyin ilkine nâil oldu; vahyin feyzine erdi.

İlâhî kitapların en faziletlisi ve en şereflisi olan Kur'ân-ı Azimüşşan pazartesi günü nâzil olmaya başlamıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, miraca yükselme şerefine pazartesi günü nâil oldu. Dolayısı ile:

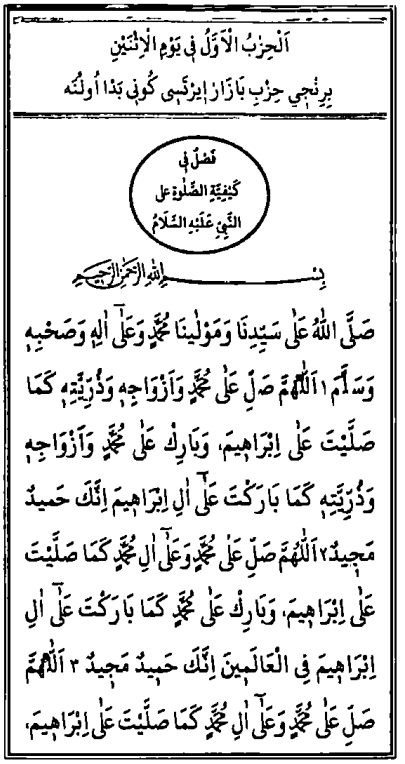
– "Sonra yaklaştı, derken sarktı; iki yayın birleşimi kadar, hatta daha da yakın oldu." (53/8-9)

Âyet-i kerîmesi ile beyân edilen sırra mazhar oldu. O an, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vakitlerinin en faziletlisi idi: Keyfiyetsiz olarak, baş gözü ile Yüce Hakk'ın cemâlini görme şerefine ulaştı. Hadde hesaba gelmeyen nimetlere nâil oldu.

Bütün bu olanlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize cümle peygamberlerden üstün bir imtiyaz ve iftihar vesilesi olmuştur.

Medine-i Münevvere'ye saadetle hicreti ve oraya dühulü yine pazartesi günü vaki olmuştur.

Yine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bekâ sarayına teşrifleri pazartesi günü vaki olmuştur. Yüce Hak, cümlemize onun şefaatını nasip eylesin. Âmin!..

اَلْحِزْبُ الْاَوَّلُ فِي يَوْمِ الْاِثْنَيْنِ
بِرِنْجِي حِزْبِ بَازَارْ اِيرْتَسِي كُونِي بَدَا اُولُنَه

فَضْلٌ فِي
كَيْفِيَّةِ الصَّلٰوةِ عَلَى
النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ
وَسَلَّمَ ١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَزْوَاجِهٖ
وَذُرِّيَّتِهٖ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ
مَجِيدٌ ٢ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلٰى اِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اٰلِ
اِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٣ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ،

EL-HİZB'ÜL-EVVELÜ Fİ YEVM'İL-İSNEYNİ

FASLÜN Fİ KEYFİYET'İS-SALÂTİ ALEN-NEBİYYİ ALEYHİSSELÂM

Bismillahirrahmanirrahim.

Sallallâhü alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ve sellem.

1. Allahümme salli alâ Muhammedin ve ezvacihi ve zürriyetihi kema salleyte alâ İbrâhime ve barik alâ Muhammedin ve ezvacihi ve zürriyetihi kema barekte alâ âli ibrahime inneke Hamidün Mecid.

2. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âlihi kema salleyte alâ İbrâhime ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema barekte alâ âli İbrâhime fil-âlemine inneke Hamidün Mecid.

3. Allahümme salli alâ Muhammedin ve âli Muhammedin kema salleyte alâ İbrâhime .....

* * *

BİRİNCİ BÖLÜM - PAZARTESİ GÜNÜ BAŞLANIR

BU FASIL PEYGAMBER ALEYHİSSELÂM'A SALÂVAT OKUMANIN KEYFİYETİNE DAİRDİR

Rahman Rahim Allah'ın adı ile..

Allahü Teâlâ, seyyidimiz ve mevlâmız Muhammed'e, onun âline ve ashabına salât ve selâm eylesin.

1. Allahım, Muhammed'e salât eyle; onun zevcelerine ve zürriyetine de. İbrâhim'e ettiğin salât gibi.. Muhammed'e bereket ihsân eyle; onun zevcelerine ve zürriyetine de.. İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi.. Sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

2. Allahım, Muhammed'e salât eyle; âline de salât eyle. İbrâhim'e salât eylediğin gibi.. Muhammed'e bereket ihsân eyle; Muhammed'in âline de.. Âlemlerde İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi.. Sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

3. Allahım, Muhammed'e salât eyle; Muhammed'in âline de.. İbrâhim'e salât eylediğin gibi .....

(Devamı: 431. Sayfada)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sayılan bu halleri, hep pazartesi günü olduğu için, o günde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ile duâ etmek, DELÂİL-İ HAYRAT'ı hatmetmek uygundur.

* * *

Salâvat-ı şerife büyük bir iştir; üstün bir vazifedir. Bunun için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunacak salâvat-ı şerifeye besmele ile başlamak uygundur. Dolayısı ile Müellif merhum salâvata besmele ile başladı:

- Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile.

Burada besmelenin mânâsı şudur:

Dünyada ve âhirette nimetleri ihsân eden, şânı yüce Hazret-i Allah'ın isim-i şerifi ile başlarım.

- Allahü Teâlâ, SEYYİDİMİZ ve MEVLÂMIZ Muhammed'e, onun ÂLİNE ve ASHABINA SALÂT ve SELÂM eylesin.

Burada **SALÂT**'ın mânâsı şudur:

- Allahü Teâlâ onları çeşitli yollardan büyük eylesin; ikram eylesin. Her çeşit lütuf ve ihsânları ile onlara muamele edip ikram eylesin.

- SEYYİDİMİZ.

Lafzını da şu şekilde açıklamak gerekir: Bizim ulumuz, efendimiz, evvellerin ve âhirlerin efendisi..

- MEVLÂMIZ.

Lafzını da şu mânâya almak icap eder: Yardımcımız, sahibimiz, âlemlerin sahibi.

- ÂL.

Kelimesinin ifade ettiği mânâ ise şudur: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olup ümmetliğini kabul, nübüvvet ve risâletini tasdik edenlerin cümlesi..

- ASHABINA.

Lafzına gelince.. şöyle anlatabiliriz:

Yukarıda anlatılan mânâda, her ne kadar ashab dahil ise de, durumları aslında ayrıdır. Onlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sohbetine nâil olmuşlardır. Mübârek meclisinde oturmuş, çeşit çeşit rahmet nimetlerine vâsıl olmuşlardır. Bu sohbetten elde ettikleri feyiz dolayısı ile, amellerine verilen sevap cümleden fazla olmuş; bolca esir verilmiştir: Öbür âlemdeki makamları anlatılan mânâda üstündür.

İşte, anlatılan mânâlar dolayısı ile, **ÂL**'dan ayrı olarak zikredilmişti. Nitekim bu mânâ.

- "Melekler ve Ruh iner." (97/4)

Âyetinde görülmektedir. Ruh da bir melek olduğu halde, onlardan ayrı olarak zikredilmiştir.

- SELÂM EYLESİN.

Cümlesini de şöyle anlatabiliriz:

Şânı yüce Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun âline ve ashabına dünya ve âhiret sıkıntılarından, zorluklarından, meşakkatlarından, tabiatlarına aykırı olduğu için istemedikleri şeylerin cümlesinden selâmet ihsân eylesin.

Sehliye nüshasında, mutemet nüshaların pek çoğunda, yukarıda anlatıldığı gibi besmele salâvat-ı şerife ile beraber gelmiştir. Bazı eski nüshalarda ise besmele yazılıp salâvat yazılmamıştır. Halkın ellerinde gezen bazı nüshalardaysa, besmele ve salâvat yazılmamıştır. Aşağıda görüleceği gibi:

- Allahım, salât eyle.

Diyerek salâvata girilmiştir.

* * *

KADI IYAZ MERHUM

Burada, bilinmesi gereken bir hususu anlatalım.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin medhi ve senâsı ve yüce şânını anlatma babında: EŞ-ŞİFA Fİ HUKUK'İL-MUSTAFA ismi ile müsemma kitabın müellifi EB'ÜL-FAZIL IYAZ b. MUSA b. IYAZ b. ÖMER b. MUSA b. IYAZ hicrî tarihin 476. (veya 466) (M. 1170-1180) senesi şaban ayı ortasında Yemen ikliminin Yahsup diyarından dünyaya gelmiştir. Allah kabrini pür nur eylesin.

Bu zât, zamanında eşsiz bir kimse idi; asrında eşi bulunmaz bir zâttı. Kâmildi; ilim ve amelde, tarikat erbabının önderi idi. Şeriat ashabı ona uyardı. İlmin değişik çeşitlerinde mahir bir kimse idi. Otuza yakın, tasnif ve telif ettiği eseri vardı. Daima tarikat erbabını irşad eder; faydalı ilimleri öğretirdi. Şer'î hükümleri icra ile kadı olmuştu.

Faris diyarında ve başka yerlerde, hep anlatılan işlerle meşgul oldu.

Hicrî tarihin 544 (M. 1149) senesi cemaziyelâhir ayının yedinci günü ki, o gün cuma idi; Marakeş'te ebedî âleme göçtü. Bazıları da, bu zâtın vefât tarihi için:

- Ramazan ayında vefât etti.

Diye anlatmışlardır.

Adı geçen EB'ÜL-FAZIL, bu DEÂİL-İ HAYRAT müellifi zâtın vasıtalı olarak şeyhi idi. Bundan başka, o zâtın yazdığı ŞİFA kitabı dahi misli bulunmaz bir eserdi. Çok üstün faydaları, yüce faziletleri içinde toplamıştı. Müellif, musannif ve derin âlimler arasında gayet makbul olup, hepsi ona rağbet ederdi. O zâtın, KEYFİYET-İ SALÂT bahsinden aldıkları salâvat-ı şerifeler, en faziletli salâvat-ı şerifelerdir.

DELÂİL-İ HAYRAT müellifi o salâvat-ı şerifelerden on üç tanesini aynen kitabın evvelinde zikretmiştir.

* * *

SALÂVAT-I ŞERİFELER

BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE:

Bu salâvat-ı şerifeyi, hadis çıkaranlardan İmam-ı Mâlik, Muvatta adlı eserinde; Buharî ve Müslim, Sahihlerinde; Ebû Davud, Neseî İbn-i Mace ve İbn-i Hibban sahabe-i kiramın ileri gelenleri arasında sayılan Ebû Humeyd'e-Saidî'den (r.a.) rivâyet etmişlerdir.

Bu sahabe, saadetle şöyle buyurdu:

- Ashab-ı kiram (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize durumu arz edip şöyle dediler:

- Yâ Resûlellah, ne şekilde, yüce zâtınıza salât ve selâm, tazim ve tekrim edelim?

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- "Şu salâvat-ı şerifeyi okuyun."

Buyurup aşağıdaki salâvat-ı şerifeyi onlara öğretti:

- "Allahım, (Yâ Allah.)"

Bu isim üzerine yapılan açıklama şöyledir:

Tarikat erbabı meşayihe göre: İsm-i Azam, lafza-ı celâl sayılan ALLAH lafzıdır. Bu mânâya göre, duâ edildiği zaman başta; o ism-i azam ile yalvararak:

- YÂ ALLAH.

Diye çağırıldığı zaman, o duâya icabet olur.

Yukarıda:

- Allahım, (Yâ Allah.)[1]

Diye mânâlandırılan kelimenin Arapça aslı:

- ALLAHÜMME.

Olarak okunur. Bunun mânâsı:

- Yâ Allah.

Demektir. Başta bulunan YA lafzı atılmıştır; bunun yerine, lafzın sonuna şeddeli mim harfi getirilip:

- Allahümme.

Denilmiştir. Bu lafzı okuyan kimse, ism-i azamı okumuş olur. Lafza-i celâl tüm isim ve sıfatları özünde cem ettiğinden:

- Allahümme, (Yâ Allah.)

Diyen kimse, Yüce Allah'ın tüm güzel isimlerini zikretmiş olur; onların hepsi ile tazarru ve niyazını Yüce Hakka arzetmiş sayılır.

İşte, yukarıda, anlatılan mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün duâlarına:

---

1 Bu kelime, bu eserin birçok yerinde:
- Allahım..
Lafzı ile mânâlandırılmıştır.

- Allahümme.

Lafzı ile başlamıştır; çoğunda böyledir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- "Muhammed'e salât eyle."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine ihsân buyurduğun lütuf ve kereminle, tüm nimetlerinle, mukarreb meleklerin katındaki senâ ile; onun zâtını şereflendir. Cümleden mükerrem, cümle yaratılmışlardan muazzez ve muhterem eyle. Onun azametine yakışır şekilde, bütün kerem çeşitlerinle, türlü lütuflarınla ona muamele eyle.

Devam edelim:

- "Keza onun zevcelerine de.."

Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) Efendimizin zevceleri, kendisine zevce olmak sûreti ile, sair insanlardan daha fazla kereme ermişlerdir. Bunun için de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize yapılan salâvat duâsına onlar da katılmaya hak kazanmışlardır. Bunun biraz açık mânâsı şudur:

Onlar, beşeriyet icabı, kusur edip yanılmışlarsa, onların bu kusurlarını affet Allahım; dünyada ve âhirette onların derecelerini yükselt. Yüce mertebelerini, hoş konaklarını üstün kıl. Türlü lütuflarına, çeşitli keremlerine onları mazhar eyle.

* * *

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİN ZEVCELERİ

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevceleri hakkında bilinmesi gereken bazı hususlar vardır; onları burada anlatmamız gerekecek.

Ulema merhum, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevcelerini anlatırken, aşağıda beyân edilen hususlarda çeşitli görüşler ileri sürmüşlerdir. Şöyle ki:

a) Onların sayısında ve tertibinde.

b) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden evvel vefât edenlerde.

c) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sonraya kalanları tâyin etmekte.

d) Bu zevcelerinden tam mânâsı ile, münasebette bulunup bulunmadıklarında.

e) Münasebette bulunduklarının sayısında.

f) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nikâhladıklarının sayısında.

g) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize kendilerini verip nikâh edilmelerini isteyenlerin sayısında..

Allah dilemişse, yukarıda anlatılanların meşhur olanlarını icmalen beyân edeceğiz. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin münasebette bulunduklarının bazılarını da tafsili bir şekilde beyân edeceğiz.

Sahih rivâyette, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edildi:

- "Allahü Teâlâ, Resûlü'ne, ancak âhirette dahi beraber olacağı kadını zevce eyledi."

Bu rivâyetten zâhir olan mânâ: Bu büyük saadet, bu yüce şeref zevce edip münasebette bulunduğu kadınlara mahsus olmasıdır.

Yüce Hak, cümlemizi onların hürmetine affedip bağışlasın. Âhiret âleminde onların şefaatını bize nasip ve müyesser eylesin. Âmin!..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nikâh edip, münasebette bulunduğu kadınların sayısı ittifakla ON İKİ tanedir. Bunlardan altı tanesi Kureyş soyundan, beşi Arap soyundan, bir tanesi de İsrail soyundandır. Bunlar sırası ile şöyledir:

1. Hazret-i Hatice-i Kübra. Allah ondan râzı olsun.
2. Hazret-i Sude. Allah ondan râzı olsun.
3. Hazret-i Âişe Sıddîka. Allah ondan ve babasından râzı olsun.
4. Hazret-i Hafsa. Allah ondan ve babasından râzı olsun.
5. Zeynep bnt. Huzeyme. Allah ondan râzı olsun.
6. Ümm-ü Seleme. Allah ondan râzı olsun.
7. Zeynep bnt. Cahş. Allah ondan râzı olsun.
8. Ümm-ü Habibe. Allah ondan râzı olsun.
9. Cüveyriye. Allah ondan râzı olsun.
10. Reyhane bint. Zeyd. Allah ondan râzı olsun.
11. Meymune. Allah ondan râzı olsun.
12. Safiyye. Allah ondan râzı olsun.

Burada sayılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk zevcelerinden şu üçü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden evvel bekâ âlemine teşrif buyurmuşlardır: Hazret-i Hatice, Zeynep bnt. Huzeyme, Reyhane bnt. Zeyd. Allah onlardan râzı olsun.

Sayılan üç kadının dışında kalan dokuz kadını; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bekâ âlemine teşrif buyurdukları zaman, hepsi de nikâhlı olarak ondan sonraya kalmışlardır.

Biz Allah içiniz, Allah'a döneceğiz. Allahım, bize Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatını nasip eyle; onun sünneti ile ameli bize kolay getir. Bizi onun dini üzere öldür. Onun sancağı altında bizi topla. Onun havzından bize kana kana içmeyi nasip et. Âmin!. Kabul buyur, ey Âlemlerin Rabbı.

Ulemanın ittifakı ile açıklanan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevceleri yukarıda anlatılanlardır. Bunlardan başka, ihtilaflı olanlar vardır; ancak, onları burada tafsilli anlatmak uygun değildir. Bunlar anlatılacaktır.

– Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk zevcelerinin tümüne salât eylesin.

Denildiği zaman, onların hepsi dahil olur.

Allahü Teâlâ onların hepsinden râzı olsun.

HAZRET-İ HATİCE-İ KÜBRA

Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilk zevcesidir. Mübârek ismi: HATİCE olup, babasının adı da: HUVEYLED'dir. Huveyled'in babası Esed, Esed'in babası Abdüluzza, Abdüluzza'nın babası Kusey'dir. Bu Kusey, Hazret-i Hatice'nin dördüncü

babasıdır; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nesebi ile burada birleşir. Cahiliyet zamanında, Hazret-i Hatice'ye:

- TAHİRİYE.

Derlerdi.

Hazret-i Hatice'nin ana adı: Fatıma bint. Zevaid idi.

Hazret-i Hatice, güzellikte, cemâlde, iyi huyda meşhurdu.

Hazret-i Hatice'nin ilk kocası, Hale b. Zürare Nemimî idi. Bu kocasından iki tane erkek çocuğu olmuştu. Birinin ismi: Hind, diğerinin ismi de Hale'dir.

İkinci kocası ise, Âid Mahzumî idi. Bundan da bir kızı oldu. Bu kızın da adı: Hind'dir.

Hazret-i Hatice'nin üçüncü zevci Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle evlendiği zaman, kırk yaşından birkaç ay fazla idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ise, yirmi yaşındaydı. Bazılarına göre: Yirmi beş yaşındaydı. Ancak, meşhur olan birinci rivâyettir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bütün çocukları Hazret-i Hatice'den dünyaya gelmiştir. Hazret-i İbrâhim de, Mâriye adlı câriye-yi kıptıyeden olmuştur. Allah onların hepsinden râzı olsun.

Hazret-i Hatice, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilk kadınıdır. Allahü Teâlâ, şu âyet-i kerîmede:

- "Seni yoksul buldu; zengin etti." (93/8)

Buyurmak sûreti ile, Hazret-i Hatice'nin uğurunu anlatmıştır.

VERAKA

Bir rivâyet..

Hazret-i Hatice iki kocası da öldükten sonra, şöyle bir rüya gördü: Güneş, gökten indi; evine girdi.

Uyandıktan sonra, amcasının oğlu Veraka b. Nevfel'in yanına gitti. Bu zât, rüya tâbiri yapanlardandı. Ve eski kitapları okumuştu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıflarını herkesten çok bilirdi.

Hazret-i Hatice, rüyasını ona anlattığı zaman, şöyle dedi:

- "Ahir zaman peygamberi, peygamberliğinden evvel seni nikâhla alacak, onun kadını olacaksın. Sen, onun nikâhında iken, O'na peygamberlik gelecek. Bu Mekke şehrini tüm küfür ve şirkten temizler; iman nuru ile nurlandırır.

Onun bu tâbiri üzerine, Hazret-i Hatice şöyle sordu:

- Ey emmim, o peygamber hangi beldedendir?

Veraka:

- Mekke'dendir.

Deyince, Hazret-i Hatice tekrar sordu:

- Hangi kabiledendir?

Veraka:

– Kureyş kabilesindendir.

Deyince, Hazret-i Hatice tekrar sordu:

– Kureyş'in hangi batnındandır?

Veraka:

– Haşimoğullarındandır.

Deyince, Hazret-i Hatice tekrar sordu:

– Ey emmim, onun adı nedir?

Veraka:

– Muhammed'dir.

Deyince, Hazret-i Hatice, onu görmeden, vasfını işitmek sûreti ile Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize candan muhabbet etti. Bundan sonra, o güneş:

– Ne zaman ve nereden doğacak?

Diyerek, geceli gündüzlü beklemeye başladı.

Hazret-i Hatice'nin güzelliği ve cemâli, kemâle eren aklı, edebi her yana yayılmıştı. Bunun için Arap beyleri onu nikâhlamaya rağbet ettiler. Yük yük mal ve meta sunup onu istediler. Ama, kesinlikle o, hiçbirine rağbet göstermedi; meyil etmedi. Aşkı ile, sızlanıp durdu.

Sonra..

Günlerden bir gün, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, amcası Ebû Tâlib'in evinde yemek yiyordu. Amcası Ebû Talib ve halası Âtike, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yemek yiyişine, edebinin güzelliğine bakıp hayran oldular. Birbirine şöyle dediler:

– Muhammed büyüdü; bir yiğit oldu. Ne var ki, onu evlendirmek için imkânımız yok. Kaldı ki, O'na olur olmaz kadın da alınmaz; soylu soplu, temiz, edepli bir kadın olması gerekir. Böyle bir kadının alınması ise, az şeyle olmaz; çok mala ihtiyaç vardır.

Bu sıralarda, hikmet icabı Ebû Talib'e yoksulluk sıkıntısı gelmişti. Bu hikmet ise.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, Hazret-i Hatice'nin malı ile Şam'a gitmesine, gidip gelirken de, kendisinden kerâmetler zuhur etmesine sebep olacaktı. Şayet, Ebû Talib, önceki gibi zengin olsaydı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anlatılan ticarete gidemezdi.

Bu konuşma üzerine, Ebû Talib şöyle dedi:

– Bilmem ki, ne yapalım?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin halası Âtike şöyle dedi:

– Benim hatırıma bir şey geldi.

Ebû Talib sordu:

– O nedir?

Âtike şöyle anlattı:

– Hatice, bereketli ve uğurlu bir kadındır. Her kim, onunla ilgi kurduysa, bolluğa ve berekete kavuştu. Çokça mal buldu. Şu anda da Şam'a ticaret için mal ve kervan göndermektedir. Bunun için, ücretle adamlar tutuyor. Biz de, Muhammed'i

(s.a.v.) onun yanına koyalım; ücret alsın. Böylece bir şeyler elde eder; biz de onun elde ettiklerine bir şeyler katar evlendiririz.

Ebû Talib, onun bu reyini makul ve uygun buldu; beğendi ve şöyle dedi:

– Bu sözün akla uygundur. Görüşün de münasiptir. Ama ben Hatice'ye:

– Muhammed'i ücretle yanına verelim; ticaret için Şam'a gönderelim.

Diyemem utanırım. Bunun üzerine Âtike şöyle dedi:

– Ben söylerim.

Sonra, geldi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, Ebû Talib'e aralarında geçen konuşmayı anlattı. Sonra sordu:

– Ne dersin? Gider misin?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kabul etti; râzı oldu.

Bu durumu gelip Ebû Talib'e haber verdiği zaman, ağladı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ücretle ticarete gitmesini garipsedi. Sonra şöyle dedi:

– Bizim kabilemizden hiç kimse ücretle tutulmamıştır. Hele bu âlicenap hazret.. Onun yüzünde izzet nuru, şeref ve kerâmet parlamaktadır. Ama ne yapalım? Zarurî durumlar, sakıncaları mubah kılar, düsturu böyle iktiza etti.

Hele bir kere Hatice'ye git; durumu anlat. Bakalım ne diyecek?

Âtike, Hazret-i Hatice'nin yanına gitti. Ebû Tâlib ile olan konuşmasının neticesini anlatmak istedi. Ancak, Hazret-i Hatice onun gelişini bir saadet bilip çokça izzet ikram eyledi. Âtike, istediği şeyi söyleyeceği anda, Hatice'nin kendisine yaptığı tazimden ötürü utandı; bir şey diyemedi. Tere boğulup kaldı. Sonunda Hazret-i Hatice şöyle dedi:

– Ey Arap'ın hanımefendisi teşrifinizin sebebi nedir? Halinizden anlaşıldığına göre, söyleyecek bir sözünüz var. Muradınız ne ise, buyurun; onu yerine getirmek canımıza minnettir.

Bunun üzerine, Âtike şöyle anlattı:

– Duymuş olmalısınız. Biraderimin oğlu Muhammed'i, diğer biraderim Abdülmuttalib terbiye etti. Vefât ettiği zaman, bana ve Ebû Talib'e onu vasiyet etti. Şimdi yetişti; evlenecek çağa geldi. Ebû Talib'in ise, eli dar olduğundan, bu önemli işi göremez. İşittiğimize göre, siz Şam'a ticaret kervanı gönderiyormuşsunuz. Eğer imkânı varsa, Haşimoğullarını minnettar edesiniz.

Durumu bu şekilde anlattıktan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ticaret için, Şam'a gönderilmesini arz etti.

Bunun üzerine, Hazret-i Hatice, düşünceye daldı ve kendi kendine şöyle dedi:

– Bu, benim gördüğüm rüyanın sahibidir. Amcam Veraka'nın haber verdiği gibi; Arap'dır, Mekke'lidir, Kureyş'e mensuptur ve Haşimoğullarındandır. İsm-i şerifi de Muhammed'dir. Halen, Mekke halkı arasında doğru sözlü, Emin diyaneti ile meşhurdur. Onu anlattıkları zaman:

– Muhammed Emin.

Derler. Bu Muhammed benim rüyada gördüğüm âhir zaman peygamberi Muhammed'den başkası değildir.

Bundan sonra, düşüncesinden ayıldı ve şöyle dedi:

– Ey Kureyş'in hanımefendisi, Muhammed'in vasıflarını duydum. Doğruluğunu ve emin olduğunu, tam bir diyanet sahibi bulunduğunu da bilirim. Hele onu bir göreyim. Kervanı korumaya gücü yeter mi, yetmez mi? Çünkü, kervanı korumak zor bir iştir. Kendileri gelsin, göreyim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi görmek, istemesi bu sebebe dayanıyordu: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi görecek; Tevrat, İncil, Zebur'da anlatılan vasıflara uyup uymadığına bakacaktı.

Âtike gittikten sonra, Hazret-i Hatice kalkıp güzelce yıkandı. Evini süsledi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gelmesini beklemeye başladı. Araya ince bir perde çekti. Hizmetçilerine ve kapıcılarına da şu yollu bir tenbihte bulundu: Muhammed (s.a.v.) geldiği zaman, kendisine tazim ü tekrim edip izzet makamında oturtalar.

Kendi eline de Tevrat'ı alıp mütalaaya başladı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Âtike ile geldiği zaman, her birini uygun bir makama oturttular; izzet ikramda bulundular.

Hazret-i Hatice ise, Tevrat-ı şerife bakıp Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cemâlini, onda yazılı olanlarla karşılaştırdı.

Ve.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cemâlini, Tevrat'ta yazılı olanlara uygun buldu. Ondaki âyetlerde yazılı nişanları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizde gördü. Kendi kendine:

– Rüyada gördüğüm ve amcam Veraka'nın tâbir ettiği peygamber bu olacaktır.

Hakikat olarak bunu bildi. Kalbindeki heyecanı coştu; derhal O'na nikâhla varmak istedi; düşündü, sonradan vazgeçti. Çünkü, çok akıllı idi; işin sonunu düşünürdü. Şöyle dedi:

– Şimdi birden nikâhla O'na varsam, insanlar çeşitli mânâ verirler. Şimdilik Şam'a göndereyim. Oradan gelinceye kadar aşk heyecanına tahammül ederim. Bu yoldan aramızda bir münasebet hâsıl olur. Sonra O'na nikâhla varırım.

En uygun olarak, bu görüşünü buldu; bunda karar kıldı. Sonra Âtike'ye şöyle dedi:

– Gönderdiğim ücretli kervancılara yirmi beşer altın veriyorum. Muhammed'e (s.a.v.) ise, soylu soplu, şerefli, doğru ve emin olduğu için; şâyet teşrif buyurup gitmek isterse, elli altın vereyim.

Âtike, Hazret-i Hatice'nin bu davranışına memnun oldu. Ebû Talib'e gelip haberini verdi; o da mesrur oldu.

Her ikisi de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize durumu anlatıp şöyle dediler:

– Yâ Muhammed, Hatice'ye git; işi ne ise, ona göre hareket et.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hatice'nin evine geldi. Hazret-i Hatice, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin geldiğini işitince, tam mânâsı ile mesrur oldu.

MEYSERE

Bundan sonra, kervanbaşı ettiği, bütün malını teslim ettiği Meysere'ye şu emri verdi:

– Ey Meysere, sakın Muhammed'i ücretle tutulmuş biri kabul edip hizmetinde kullanmayasın. Sûreta, kervanbaşı her ne kadar sen isen de, onu kendine baş say. Ona hizmet makamına gir, tam mânâsı ile taziminde ve ikramında bulun. Bütün emrini kabul et. Ona itaat edip boyun eğ. Ona karşı bir kusur etmeyesin.

Bunu söyledikten sonra, tekid tekid üstüne tenbihte bulundu. Sonra şöyle dedi:

– Ancak, evimden şehrin dışına çıkıncaya kadar, ücretle tutulmuş biri gibi çıksın. Şehrin dışına çıkar çıkmaz, bu güzel elbiseleri giydir.

Daha sonra, yüksek bir deveyi sultanlara yakışır bir şekilde donattı. Meysere'ye ise, şöyle dedi:

– Muhammed'i bu deveye bindir. Onun emri olmadan bir iş yapmayasın. Gücün yettiği kadar onu, kötülüklerden koruyasın. Hiçbir yerde eğlenmeyip, iş biter bitmez gelesin. Çünkü bu Kureyş'in en şereflisidir. Onların yanında mahcup düşmeyelim. Eğer istediğim gibi yaparsan, seni azad ederim. Umduğundan fazla sana mal verip çırak çıkarırım.

Bundan sonra, ticaret kervanı ile, Şam'a doğru saadetle teveccüh ettiler.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) ŞAM'A GİDİŞİ

Kervan yola çıkacağı sırada, cümle halk oraya toplandı. Onların kimi seyir için gelmişti; kimi de Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize veda için.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin akrabası, amcaları, Kureyş'in ve Haşimoğullarının ileri gelenleri hep orada idiler. Âtike ve Ebû Talib, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi uşak elbisesi ile görünce, dayanamayıp ağladılar. Ebû Talib bayıldı. Ayıldığı zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi bağrına bastı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin o cihanı gören gözleri ki:

– "Göz, gördüğünden kaymadı." (53/17)

Âyet-i kerîmesi ile övülmüştür. İşte onun o mübârek gözlerinden, gülden nazik yanaklarına, inci tanesi gibi yaşlar düştü ve şöyle dedi:

– Beni hatırdan çıkarmayın. Gurbete gittiğimi ve gelecek güçlükleri düşünerek beni duâdan unutmayın.

Onun bu sözüne, cümle akrabaları ağlaştılar. Bütün melekler de ağlaşıp Yüce Hakka şu niyazlarını arz ettiler:

– Yâ Rabbi, bu o Muhammed değil mi ki; senin habibindir, onu:

– Sen olmasaydın..

Tacı ile mükerrem kılmıştın.

Meleklerin o niyazına karşılık, Yüce Hakk'ın izzet hitabı şöyle geldi:

– Bu, benim o habibimdir. Ama siz, habiblik işini bilemezsiniz. Bu işten zuhur edecek hikmetlerim vardır.

Herkes dağılıp gittikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bir gurbet hüznü geldi; ağladı ve şöyle buyurdu:

– Nerede babam Abdüllah ve anam âmine?.. Oğullarının kıyafetine baksınlar. Ey gurbet ve ey zahmet, benim için gel; vaktindir. Ancak, aslî vatanıma olan Mekke'ye dönüp gelir miyim? Bu gurbette ve bu seferde ah edip inleyerek ölür müyüm?

Böylece hasretliğini açığa vurdu.

Ey Muhammed ümmeti, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu gurbetini, enin ve hasretini, kendisine isabet eden şeylerden dolayı elemlerini işittiğiniz zaman ağlayın. Çünkü, bu ümmet ve bu gibi yerlerde ağladığı zaman, melekler onların ağlamasını görüp Yüce Hakka tazarru ederek şöyle yalvarırlar?

– Yâ Rabbi, bunlara n'oldu ki, ağlıyorlar?

Buna karşılık, Yüce Hak, onlara şöyle buyurur:

– Onlar, peygamberlerine isabet eden şeye muttali oldular; o sevgili habibime şefkat ve merhametlerinden ötürü ağlıyorlar. Ey yerde ve semada olan melekler şahit olun, ben habibim için ağlayan kullarımın cümlesini azarımdan, cezamdan, şiddetimden, azabımdan ve cehennem azabımdan azad eyledim.

Böylece, Yüce Hak, kerem ve lütuflarını izhar eder.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Mekke-i Mükerreme'den çıktı. Allahü Teâlâ oranın şerefini artırsın; bizlere orayı ziyaret etmeyi nasip eylesin.

Mekke dışına çıktıktan sonra; Meysere, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize o güzel elbiseyi giydirdi. O süslenen deveye de bindirdi.

Hazret-i Ebû Bekir de bu kervandaydı. Meysere ve Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dediler:

– Yâ Muhammed, sen bizim reisimizsin. Bizler senin emrine itaat edeceğiz. Mübârek tab'ın neyi arzu ederse, görüşün neyi gerektirirse, emir buyur; o şekilde hareket edelim.

Bundan sonra, tâ, seferden dönünceye kadar; tazim ve tekrimle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hizmetinde bulundular.

Yüce Hak, bir parça buluta emir verdi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin başı üstünde durdu. Gölgelik ederek onu güneşin hararetinden korudu.

Yüce Hak, rüzgâra emir buyurdu; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ne yana gittiyse, o yana esti, yelpaze gibi onu serinlendirdi. Mübârek vücudundan yol hararetini ve çevresindeki çölün sıcağını giderdi.

Hâsılı: Anlatıldığı şekilde, Allahü Teâlâ'nın lütfuna mazhar olarak gittiler.

Bir rivâyet..

Hazret-i Hatice'nin develerinden ikisi yolda apışıp kaldı. Hiçbir şekilde yürümeye güçleri kalmadı. Bunu gören Meysere, gelip durumu Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize haber verdi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o iki devenin ayağını mübârek eli ile sığayınca, derhal develer kalktı; kuvvetlenerek kafilenin önünde gitmeye başladılar.

Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) ve Meysere, bu duruma taaccüp ederek şöyle dediler:

– Bu Muhammed'in bereketidir; onun şânı büyük olacaktır.

Yola devam edip gittiler. Tâ, Şam karyelerinden Busra'ya yakın belli kiliseye geldiler.

RAHİP NASTURA

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, daha önce amcası Ebû Talib ile Şam'a gittiği zaman, oranın rahibi Buhayra ile görüşmüştü. Yeri geldiği zaman, onun hikâyesi tafsilli olarak anlatılacaktır.

Bu sefer, Buhayra ölmüştü; onun yerine Nastura namında bir başka rahip geçmişti.

Nastura, eski kitapları bilirdi. O asırda bütün rahiplerin büyüğü idi. O zamanki zahidler defteri başında isim yazılı idi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve yanındakiler, o kilisenin karşısına gelip, bir miktar istirahat için develerinden indiler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, gidip bir ağaç altına oturdu. O ağaç kuru idi; derhal yeşillendi; tazelendi ve meyve verdi.

Rahip Nastura, kervanın geldiğini görünce dışarı çıktı. Baktı ki: O kuru ağacın dibinde nurlu bir zât oturmuş; fakat o kuru ağaç yeşerip meyve tutmuş. O nurlu zâtın üzerinde de bir parça bulut var; kendisine gölgelik ediyor.

Nastura bunları görür görmez anladı ki: O zat, ya peygamberdir, yahut Allah'ın bir veli kuludur.

Bundan sonra, geri dönüp hücresine girdi. Bir ziyafet hazırlayıp o kervan ehlini hücresine dâvet etti.

Bunu yapmakla, o uzaktan gördüğü zâtı yakından görmek ve kervan ehlinden hangisidir? bilmek istiyordu. Böylece, onu ayırd edip yakından tanıyacaktı.

Meysere de onlarla beraber gitmek istediği zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Siz gidin; ben burada, yüklerimizi, eşyalarımızı ve bineklerimizi bekleyeyim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu teklifinden çokça hoşlanıp:

– Cümleden eminsiniz.

Diyerek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize veda edip ziyafete gittiler.

Gelip kiliseye girdikleri zaman, Rahip dışarı çıkıp gördü ki: O bulut yerinden gitmemiş; duruyor. İçeri girip sordu:

– Dışarıdaki eşyalarınızın yanında kimse kaldı mı?

Rahib'e şöyle dediler:

– Muhammed adında gayet emin ve yetim bir kimse vardır. O kendi rızası ile orada kalmıştır.

Bunun üzerine Rahip şöyle dedi:

– Ben, malınızın kefiliyim; onun da buraya gelmesine ihtiyaç vardır.

Bizzat dâvet için; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanına geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ayağa kalktı; onunla müsafaha etti.

Rahip, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dedi:

– Bu ziyafet, ancak saadetmeabınız içindir; elbette sizin teşrifiniz gerekir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o ziyafete gelmek için yürüdüğü sırada, Rahip o buluta baktı; gördü ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz yürüdüğü zaman, o bulut da yürüyor; durduğu zaman, o bulut da duruyor.

Bu durumu görerek, kiliseye kadar geldiler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi tazimle ikramla yerine oturttuktan sonra, tekrar dışarı çıktı. Gördü ki: O bulut, kilisenin kapısı üzerinde duruyor:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz dışarı çıktığı zaman, onu gölgelendireyim.

Diye bekliyor. Rahip bu halleri müşahede ettikten sonra, içeri girdi.

Bundan sonra Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle arasında şu konuşma geçti; Rahip sordu Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anlattı:

– Sen, hangi beldedensin?

– Mekke'denim.

– Hangi kabiledensin?

– Kureyş kabilesindenim.

– Kureyş'in hangi boyundansın?

– Haşimoğullarındanım.

– İsminiz nedir?

– İsmim Muhammed'dir.

O anda, Rahip, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi kucakladı; alnından öptü. Ve şehâdet getirdi:

– Allah'tan başka ilâh olmadığına şehâdet ederim; sen, Allah'ın Resûlü Muhammed olduğuna şehâdet ederim.

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tam mânâsı ile tazim ettikten sonra, şöyle dedi:

– Pek mukaddes zâtınızdan bir ricam var. Lütfedip bu ricamı kabul buyur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– Nedir?

Diye sorunca, Rahip şöyle dedi:

- Peygamberlik alâmetini bana göster ki, kalbim iyice mutmain ola. Kalbimdeki yakinim kuvvetlensin. Tasdikim daha da artsın.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz tekrar sordu:

- O nedir?

Rahip şöyle dedi:

- Mübârek vücudunuzdan elbisenizi çıkarın; iki omuzunuz arasındaki nübüvvet mührünü ve risâlet hatmini gösterin. Onu görüp yüzümü gözümü süreyim; onun nuru ile nurlanıp kokusunu alayım.

Bunun üzerine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mübârek ridasını açtı. Rahip de o mübârek nübüvvet mührünü gördü. Onun üzerinde şu yazılı idi:

- İstediğin yana dön; yardıma kavuşacaksın.[1]

O mübârek mühüre yüzünü gözünü sürüp öptü. Tazim ve tekrimle şöyle dedi:

- Ey kıyâmet gününün değerli zâtı, ümmetin şefaatçısı, sıkıntıları kaldıran, zorlukları açan, rahmet peygamberi..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize böyle bir medhiye sıraladıktan sonra İslâm oldu; hem de güzel bir şekilde..[2]

Daha sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle beraber olan kervan ehline şöyle dedi:

- Bu zât, öyle şanlı bir peygamberdir ki, Âdem'den (a.s.) bu âna kadar gelen nebiler ve resûller dilleri ile Yüce Hakk'ın inzal buyurduğu kitaplarda ve sahifelerde yazılı vasıflarını, halini, tavrını anlatmışlardır. Ayrıca, cümleden faziletli olduğunu, Yüce Allah'a yakınlığını, beyân ettiler.

İşte, onların bu beyânına göre: Cümle âlemin, teşrifini beklediği şanlı peygamber budur. Lütfen Şam'da fazla kalmayın. Çünkü, sıfatları ile onu ben nasıl biliyorsam, Şam'daki Yahudî cemaatı da öyle bilir. Onlar, hain ve hilekâr bir kavimdir. Bir zarar vermek isteyebilirler.

Rahib'in bu nasihatını da dinledikten sonra, kalkıp Şam'a gittiler. Şam'a varır varmaz, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bereketi ile, tez zamanda ticaret işlerini tamamlayıp büyük kârla mesrur olup işlerini bitirdiler.

ŞAM'DAKİ YAHUDÎ KİLİSESİ

Bir gün, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Meysere'ye ve Hazret-i Ebû Bekir'e (r.a.) şöyle dedi:

- Sizinle Yahudîlerin kilisesine gidelim bakalım.

1 Bu cümlenin Arapçası şöyle okunur:
- Tevecceh haysü şi'te feinneke mansur.

2 Rahib'in anlatılan İslâm'ı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi gelecekteki hali ile kabülüdür. Çünkü: O zaman Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz nübüvvetini ilân etmemişti.

Meysere ve Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) bundan pek hoşlanmadılar; ama Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek kelâmını reddi edep dışı saydılar. Mecburen gittiler.

O gün, Yahudîlerin, küfürlerini izhar günü olduğundan çokça Yahudî toplanmıştı.

İçeri girince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek nazarı, zincirlerle asılı kandillere dokundu; zincirler kırıldı, kandiller yerlere düştü.

Orada toplanan Yahudîler, korkuya dehşete düştüler; titremeye, ağlamaya, feryat etmeye başladılar.

Bunu gören, onların bilgini şöyle dedi:

- Derhal kapılar kapatın; âhir zaman peygamber aramızda; kaçmasın. Zira kitabımızda şöyle yazar:

- Âhir zaman peygamberi, kendisine peygamberlik gelmeden evvel, ticaret için Şam'a gelir. Yahudîlerin kilisesine girdiği zaman, onun heybetinden, asılı kandillerin cümlesi kırılıp dökülür. Bu gelen ticaret kervanı içinde âhir zaman peygamberi de vardır. Şu anda da kilisemizin içindedir; kandillerin kırılıp dökülmesi ondandır. Onun burada olduğuna alâmettir. Şimdi yapacağımız iş şudur: Biz, birbirimizi biliriz. Birer birer herkesi yakalayalım. İçimizde yabancı birini bulduğumuzda, aman vermeyip öldürelim. Yeter ki, o peygamber olup, dinimiz bozmasından kurtarıp halâs edelim.

Cümle Yahudîler, o bilginlerinin söylediğini makul saydılar; birleşip kapıyı kapadılar.

Bu durumu gören Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) ve Meysere, hayatlarından ümit kesip ağlamaya başladılar.

Onların bu ağlamasına bakan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Korkmayın, onlar bizi göremezler; bulamazlar. Allah bizi kudreti ile saklar; onların gözüne göstermez; kurtarır."

Böylece, ikisini de teselli etti.

Yahudîlerin hepsi bir yere toplandılar ve:

- Arayın, aranmadık bir yer kalmasın.

Hep böyle arayıp durdular.

Bir rivâyet..

Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) şöyle anlattı:

- Biz, üçümüz bir yerde durduk. Sağımızdan ve solumuzdan geçip duruyorlardı. Hatta, bize dokunarak geçiyorlardı. Böyle olduğu halde, hiçbiri bizi görmedi. Duygusuz bir şekilde geçip gidiyorlardı. Kendilerini araştırıp duruyorlardı. Kendi aralarında da yabancı bulamadılar. Pencereleri ve her köşeyi arayıp durdular. Hiçbir iz bulamadılar.

Aynı şekilde birkaç defa arayıp durdular; ama bir şey bulamadılar. İşin sonunda şöyle dediler:

– Dışarıda durup pencereden içeri bakmıştır; onun bakışından ötürü kandillerimiz düştü. Onlar, şimdi geçip gitmişlerdir; nerede bulalım?

Sonra kapıyı açtılar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Ebû Bekir (r.a.) ve Meysere, oradan çıktıktan sonra; yerlerine geldiler. Eğlenmeden, hazırlıklarını yapıp yola çıktılar.

Mekke-i Mükerreme'ye yedi konak yaklaştılar. Allahü Teâlâ oranın şerefini artırsın; orayı ziyaret etmeyi bize nasip eylesin.

Meysere'nin âdeti idi. Bu yere geldikleri zaman, Hazret-i Hatice'ye (r.a.) mektup yazar, ticaretin durumunu ve selâmetle geldiklerini bildirirdi. Yine âdeti olduğu gibi, mektup yazdı. Bu ticaretlerinde; sair senelerde ettikleri kârın kat kat fazlasını elde ettiklerini, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bereketi ile fazla kazanç olduğunu yazdı. Sonra, kâğıdı mühürledi.

Daha sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüzüne baktı ve şöyle dedi:

– Yâ Muhammed, gözümün nuru, bu mektubu siz şereflendirip götürür müsünüz?

Meysere'nin bu teklifine karşılık, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Olur.

Sonra, elinden mektubu aldı. Gayet süslü hecin deveyi hazırladı.

O deveye bindiği saat, tanyeri yeni ağarmış sabah olmuştu.

Mekke tarafına teveccüh edip oyla revan oldu. Oradakilerin gözlerinden kayboldu. Ama, deve yolundan saptı.

Bu hususta gelen bir rivâyet şöyledir:

Şeytan, o devenin yularını tutup yoldan çıkardı. Bunun üzerine şânı yüce Allah, azamet ve celâli ile, Cebrâil'e emretti ki: Yere inip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi yola getire.

Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz habibine ihsânını bildirip böyle anlattı:

– "Seni yolu kaybetmiş buldu; hidâyet etti." (93/7)

Sonra, Cebrâil'e şu emri verdi:

– Sen, yeri dür, yeter ki, yerine tez varsın.

İsrafil'e ise, şu emri verdi:

– Sen de yere in; onu sağ yanından muhafaza eyle.

Mikâil'e ise, şu emri verdi:

– Sen de yere in; onu sol yanından muhafaza eyle.

Onlar, Allahü Teâlâ'nın bu fermanı gereğince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi korudular. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize de, uyku geldi; uyudu.

O melekler, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi korudu; Cebrâil ise, yeri dürdü. O yedi konaklık yeri, kat edip güneş doğarken, Mekke-i Mükerreme'ye geldi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kervanla Şam'a gittikten sonra, Hazret-i Hatice'yi bir aşk ve şevk sardı. Onun bu aşkı ve şevki her gün arttı. Her gün, uykudan uyanıp, Şam tarafına bakan pencereye gelir oturur; o yola bakar dururdu.

– Acaba bugün bir haber gelir mi?

Diye beklerdi. Aynı şekilde, o gün yine pencereye geldi. Şam tarafına bakarken, gördü ki: İncecik bir toz geliyor. Dikkat edip baktı; şunu gördü: Bir süvari yaydan çıkmış ok gibi, çok süratle geliyor. İki melek de kuş sûretinde kanatları ile O'na gölgelik ediyorlar. Bir başka rivâyette ise, beyaz bulut onu gölgeliyordu. Bunu görür görmez, şöyle söylendi:

– Hayır ola, acaba bu gelen kimdir? Ne haber getiriyor? Ziyar çok süratli geliyor.

Bu sırada câriyelerden biri şöyle bir haber getirdi:

– Hanımım sana müjde, bu gelen Muhammed'dir.

Onun bu haberine karşılık Hazret-i Hatice şöyle dedi:

– Eğer o Muhammed ise, yanımda kaç câriye olursa olsun, hepinizi azad ederim.

Hazret-i Hatice, o sözünü tamamladığı zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun kapısı önüne gelmişti. O anda uykudan uyandı; kendisini Hazret-i Hatice'nin sarayı önünde buldu. Deveden indi; içeri girdi.

Hazret-i Hatice, kendisini tam tazim tekrimle karşıladı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kâğıdı ona verince, okudu; tarihine baktı. Gördü ki: Bugün yazılmış.

– Ne zaman yola çıktınız?

Diye sorunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Bu sabah, tan yeri ağarırken..

Hazret-i Hatice, ondan bu kerâmeti de gördükten sonra, bildi ki: Âhir zaman peygamberi olacak Muhammed (s.a.v.) budur.

Bundan sonra, Hazret-i Hatice, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gelişine sevinerek, câriyeleri azap edip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize de şöyle buyurdu:

– Binip geldiğiniz deve, üstündekileri ile sizin olsun. Gidin akrabalarınızla görüşün; çabucak buraya gelin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gittikten sonra, kendisi hamur yoğurup ekmek pişirdi. Zira, Hazret-i Hatice'nin pişirdiği ekmeği hiç kimse pişirmezdi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, ekmeği pişirip tamam ettiği zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz akrabaları ile görüşüp geldi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, Hazret-i Hatice şöyle dedi:

– Sizi, yine kervanın yanına göndersem gider misiniz?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– Evet.

Deyince, Hazret-i Hatice bir kâğıt yazdı; sıcak ekmekten de verip yolladı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, deveye binip kafileye doğru yollandı. Gözlerden kaybolduğu zaman, daha önce olduğu gibi, kendisine uyku ihsân olundu.

Cebrâil, önden yeri dürdü; sağ tarafında İsrail, sol tarafından da Mikâil onu korudu. Başı üstünde de bulut gölgelik etti. Böylece, yola devam edip gittiler.

Meysere, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, yazdığı mektupla, Hazret-i Hatice'ye gönderdikten sonra, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) ona şöyle dedi:

– Sen, büyük bir hata işledin. Muhammed (s.a.v.) yol bilmez, beraberinde kılavuz da göndermedin. Bu çölde yaban yere gidip kaybolur. O zaman, Hatice'ye ve onun akrabalarına ne cevap vereceksin?

Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) bu sözü üzerine Meysere perişan oldu:

– Kafile kalkmasın, çevreyi araştıralım.

Dedikten sonra, etrafa hecin develerle adamlar çıkardı.

Onlar, bu araştırmalarını yaparken, gördüler ki, Muhammed (s.a.v.) Mekke tarafından geliyor. Tam da kuşluk vakti idi. Bu durumu Meysere'ye haber verdikleri zaman:

– Gördün mü yolu bulamamış. Hele ki, dolaşarak yine bu tarafa dönüp geldi.

Diye söylenirken, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gelip onlara kavuştu.

Taze ekmek kokusu burunlarına geldiği zaman, şaşırdılar ve şöyle dediler:

– Bu ekmeğin kokusu, Hazret-i Hatice'nin pişirdiği ekmek kokusudur. Acaba onu nerede buldu?

Bu sırada Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz çadıra girdi. Hatice'nin ekmeğini ve mektubunu teslim etti.

Ekmeği gördüler; mektubu da okuyunca, Hazret-i Hatice'den geldiği belli oldu.

– Oraya ne zaman gittin?

Diye sordukları zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Güneş doğarken, Mekke'ye vardım; mektubu da Hazret-i Hatice'ye teslim ettim. Hatice, ekmeği pişirinceye kadar eğlendim; pişirdikten sonra da alıp geldim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu haberi üzerine şöyle dediler:

– Rahibin söylediği şeylerin cümlesi doğrudur. Çünkü, buradan Mekke'ye yedi konaklık yoldur. Yani: Yedi günlük yoldur. Gelmesi dahi yedi günlük yoldur. Bu kadar mesafeyi, birkaç saat içinde kat edip gelmesi, o beşer takatının dışındadır. Gerçekten âhir zaman peygamberidir. Bütün bunlar, Allah tarafından kendisine, kuvvet, kerâmet olarak ihsân olunmuştur.

Bundan sonra, yola revan oldular. Mekke-i Mükerreme'ye geldiler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz amcasının yanına gitti; Meysere de, Hazret-i Hatice'nin yanına geldi. Hazret-i Hatice, Meysere'ye şöyle dedi:

- Muhammed (s.a.v.) geldiği zaman gördüm ki, başının üzerinde iki kuş ve bir beyaz bulut vardı.

Meysere ise, şöyle dedi:

- O Mekke'den çıkalı beri hali hep böyledir.

Bundan sonra, seferde vâki olan peygamberliğine delil olarak; kuşların ve bulutların onu gölgelendirdiğini, yolda iki deve yürümeyip kalınca Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin onların ayağını mübârek eli ile sığadığını, o develerin de hemen kuvvetlenerek yürüdüklerini, Rahip Nastura ile olan konuşmaların cümlesini, Şam'da Yahudîlerle olan macerayı bir bir anlattı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamber olacağı, Hazret-i Hatice'nin galip zannı iken, Meysere'den işittiği haberler onun peygamberliğine yakin derecede ilim hâsıl etti. Sonra, Meysere'ye şöyle dedi:

- Ey Meysere, bunları hiç kimseye söyleme.

Bunun için onu sıkı sıkı tenbih etti. Hazret-i Hatice'nin bunu gizlemesinden muradı şuydu:

- Bu işitildiği zaman, Kureyş'in büyükleri ona kızlarını vermeye yönelirler. Bu saadete ereyim, derken ondan mahrum kalırım.

Diyordu.

Aradan birkaç gün geçip yorgunluk alındıktan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin amcası Ebû Talib şöyle dedi:

- Gözümün nuru Muhammed, git; Hatice'den ücretini al. Getir, biz de kudretimiz kadarını yanımızdan katalım, seni evlendirelim.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, utanarak Hazret-i Hatice'ye geldi; edeple onunla buluştu. Ücretini talep ettiği zaman, Hazret-i Hatice şöyle dedi:

- Bu ücretini alıp ne yapacaksın?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Ücretimi alıp amcama götüreceğim, beni onunla evlendirecektir.

Bunun üzerine Hazret-i Hatice, şöyle dedi:

- Bu mal nedir ki? Ben sana bir hanım buldum; malı gayet çoktur. Soylu, nesebi, belli, edepli, iffetli ve temizdir. Güzelliği ile de bütün Arap diyarında meşhurdur. Arap beyleri onunla nikâhlanmak isteyip yük yük altın gümüş ve nice birikmiş mal arzettiler. Ama o, onların hiçbirini kabul edip râzı olmadı. Ancak, bir ayıbı vardır; evvelce kocaya varmış duldur. Şayet onu bu ayıbı ile kabul edersen, bütün malı senindir; kendisi dahi sana câriye olur.

Böylece, kinâye yollu kendisini anlattı. Onun bu anlatışı ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kızardı; utandığından hiçbir cevap veremedi.

Dönüp amcasının yanına eli boş geldiği zaman, amcası sordu:

- Hani ücret?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz amcasının sorusuna şu cevabı verdi:

– Vermedi. Benimle alay edip bana münasip olmayan sözler etti.

Bunun üzerine, amcası Ebû Talib Âtike'ye şöyle dedi:

– Hele git bak. Bu sözün aslı nedir?

Âtike Hazret-i Hatice'ye geldi ve şöyle dedi:

– Yâ Hatice, senin malın varsa, bizim de şerefimiz var hasebimiz nesebimiz var. O nasıl bir sözdür. Neden alay edersin?

Bunun üzerine, Hazret-i Hatice yemin edip şöyle dedi:

– Hâşâ, ben alay etmedim. Onun hasebine nesebine, iyi edebine doğru sözüne, emin oluşuna, ticaret yolunda kendisinden zâhir olan kerâmetlere, ayrıca, Rahip Nastura'nın sözlerini işittiğimden, tabiatı ile ona meyil edip kendimi arz ettim.

Hazret-i Hatice'nin bu sözlerine Âtike hayret edip şöyle dedi:

– Amcası Ebû Talib'e gidip durumu anlatsam, o taraftan da bu yolda istek olunca, yüz çevirip beni utandırmaz mısın? Doğru söyle, muradın latife etmek midir? Yoksa, gerçek mi konuşursun?

Bunun üzerine, Hazret-i Hatice, tekrar tekrar yemin edip şöyle dedi:

– Sözüm gerçektir; hakikattır. Hemen Ebû Talib'e git. Benden selâm söyle. Amcamoğlu Veraka'ya ziyafet verin. Ona çokça şarap içirip sarhoş olduğu zaman beni ondan istesinler. O bana danışmaya geldiği zaman, ötesini ben yaparım. İnşaallah nikâh böylece kıyılır.

Bundan sonra, Âtike, sevinerek geldi; durumu Ebû Talib'e haber verdi. O da bu habere çok sevindi ve Veraka'ya ziyafet tertip etti.

Veraka b. Nevfel, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) ve Mekke'nin eşrafını dâvet etti.

Veraka çok şarap içerdi. Tam mânâsı ile sarhoş olduktan sonra, Ebû Talib ona şöyle dedi:

– Ey Veraka, benim senden bir ricam var.

Veraka:

– Nedir?

Diye sorunca, Ebû Talib şöyle anlattı:

– Muhammed'in ne kadar edepli, şerefli, tam mânâsı ile doğru sözlü, emin ve zarif olduğunu bilirsin. Hatice'yi O'na zevce olarak versen..

Onun bu talebini, orada hazır olan bütün Mekke eşrafı da makul karşıladı.

Bunun üzerine Veraka şöyle dedi:

– Gayet iyi olur. Benim de arzum budur. Onun velisi olmam hasebi ile Muhammed'e zevce olarak veririm. Ama, bir kere de Hatice ile görüşeyim; şimdi gelirim.

Hazret-i Hatice'nin yanına gittiği zaman, şöyle dedi:

– Bütün Mekke eşrafı, halen Mekke Hâkimi Ebû Talib, seni benden Muhammed'e zevce etmemi istediler. Hepsi de bunu makul gördü. Ben de uygun buldum.

Ancak seninle müşavere etmeye ve bu iş için ricaya geldim. Bu işe râzı ol; beni de vekil et. Böylece gidip nikâhınızı kıyayım.

Veraka'nın bu sözüne karşılık, Hazret-i Hatice bilmemezlikten gelip:

– O, ne şekilde bir kimsedir?

Diye sordu. Veraka şöyle anlattı:

– Gayet dindardır. Zekidir. Huyu güzeldir. Doğru sözlü ve emindir. Hasep, nesep, şeref, letafet ve zarafette eşi yoktur. Şu kadarı var ki, malı yoktur.

Hazret-i Hatice şöyle dedi:

– Malı n'edeyim? Benim o kadar malım var ki, hesabını bilmem. Madem ki, bu kadar güzel vasıflarla anlattın; git, tarafımdan vekil olarak nikâhı kıy.

Böylece, Veraka'yı vekil eyledi. Veraka da Ebû Talib'e geldi. Bütün Mekke eşrafı içinde nikâh hutbesini kendi okudu. Vekâletle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, Hazret-i Hatice ile nikâhladı. O gün, günlerden cuma idi.

Bir başka rivâyet..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ticaretten döndüğü zaman:

– Belki bizi evlendirir.

Diyerek yakını olan Nefise'ye, sırrını, sevgisini, daha önce gördüğü ve amcasıoğlu Veraka'nın tâbir ettiği rüyayı anlattı.

Bu Nefise, çok akıllı bir kadındı. Hazret-i Hatice, bütün sırlarını ona açardı. Bu sırrını da, Nefise'ye söylediği zaman, Nefise şöyle dedi:

– Bu önemli işi ben yerine getiririm.

Bu sözü verdikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanına geldi. Ve.. şöyle dedi:

– Yâ Muhammed, neden evlenmiyorsun? Bu işine engel olan nedir? Evlenmeyişinin asıl sebebi nedir?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

– Evlenmek için mal lâzım; benim de elimde mal yok.

Nefise, şöyle dedi:

– Şayet, güzel, edepli, hasep nesep sahibi, malı çok, zekâsı ve diyâneti ile bilinen birini arzu edersen, bu hizmeti yerine getiririm.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz sordu:

– Bu dediğin kadın kimdir?

Nefsine şöyle anlattı:

– Hatice bnt. Huveylet:

– Bu iş için kim vesile olacaktır?

Diye sorunca, Nefise şöyle dedi:

– Bu iş, benim uhdemdedir. Onu sana, gönüllü ederim.

Bundan sonra, derhal, Hazret-i Hatice'nin yanına geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle olan konuşmasını anlattı; Hazret-i Hatice sevindi..

İyi bir vakit seçti. Amcası Amr b. Esedî'yi, amcasının oğlu Veraka b. Nevfel b. Esedî'yi çağırttı. Onlara bu işi anlattı. Sonra şöyle dedi:

– Gidin Muhammed'e söyleyin. Durumu onunla görüşün, falan saatte onu dâvet edin. Akrabaları ile beraber gelsinler. Böylece, nikâh kıyılsın.

Bunun üzerine gelip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle görüştüler. Söz alıp gittiler.

Onlar gittikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Ebû Talib ve kardeşleri düşünüp mahzun oldular. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize uygun olarak giyeceği bir elbisesi yoktur; dağıtacak malı bulunmuyordu.

Onlar bu düşüncede iken, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) geldi. Onları mahzun görünce sordu:

– Ey âlemin şereflisi, insanoğlunun seçilmişi, ey Arab'ın ve acemin göz nuru, tam sevinecek bu vakitte, üzüntünüzün sebebi nedir? Olacak bir işiniz varsa, can başla koşup yerine getireyim.

Onun bu sözü üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, durumu anlattı. Anlattıktan sonra, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) tebessüm ederek şöyle dedi:

– Dedeniz Abdülmuttalib, bana bir miktar altın ve birçok eşya bırakmıştı. Onların içinde dikilmiş kaftan da vardır. Bunları bana emanet etti ve şöyle dedi:

– Muhammed'e lâzım olursa ver.

Bundan sonra, izin aldı; gidip getirdi.

Bu getirdiği şeyler, kendisinin idi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kabul buyursun diye:

– Abdülmuttalib bana bıraktı.

Dedi.

Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) onları getirdikten sonra, Hazret-i Hatice tarafından da, sultanlara lâyık yeni elbiseler geldi. Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Ben, Ebû Bekir'in getirdiği elbiseler üzerine başka elbiseleri tercih etmem.

Sonra, Hazret-i Ebû Bekir'e (r.a.) çokça duâlar edip şöyle dedi:

– Çok çok yerde bana yardımını esirgemedin.

Sonra..

Hazret-i Hatice, sarayını süsledi. Padişahlara yakışır şekilde donattı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve Kureyş'i eşrafı hazırlandı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Ebû Talib, Hazret-i Hatice'ye de amcası Amr b. Esed veliahd oldu.

EBÛ TALİB'İN HUTBESİ

Ebû Talib şöyle bir hutbe okudu:

– Allah'a hamd olsun, şükrolsun. Bizi, İbrâhim'in çocukları ve İsmail'in neslinden kıldı. Bizi, Beyt-i Mükerreme'nin mütekeffili ve Harem-i Şerif'in hadimi kıldı. O öyle bir Harem-i Şerif'tir ki, bütün insanların kıblesidir. Hepsi, hac ziyareti ve

tavaf için oraya gelir. Burası, gelenlere emin bir bölgedir. Sıfatı böyle olan Harem-i Şerif'i, Allahü Teâlâ bize ihsân eyledi.

Kardeşimin oğlu Muhammed b. Abdillah, çok şerefli, soyu belli bir kimsedir. Cümlemizin aslı olan âdem'den itibaren, şu âna gelinceye kadar; inzal buyurulan kitaplarda, nebilerin ve resûllerin dillerinde onun vasfı anlatılarak medhi edilmektedir. Halen, onun kudümünü, cümle rahipler, hibirler ve kâhinler haber vermektedirler. Bu kadar deliller ve irhasat gösteriyor ki: Şanlı bir peygamber ve cümle insanların ulusu olacağına şüphe kalmaz. Her ne kadar malı az ise de, mal geçici bir gölge olduğundan şüphe kalmaz. Her ne kadar malı az ise de, mal geçici bir gölge olduğundan itibar edilmez. Bu yüce zâta, akrabanız Hatice bnt. Huveyled'i nikâhlamak isteriz, verin.

Ebû Talib'in bu konuşmasından sonra, Hazret-i Hatice'nin amcası oğlu Veraka b. Nevfel de güzel bir hutbe okudu. Amcası Amr b. Esed'in vekâleti de nikâh kıyıldı.

HATİCE'NİN MİHRİ

Hazret-i Hatice'nin mihri üzerinde çeşitli görüşler ileri sürüldü. Bazıları şöyle dedi:

- On iki okka altındır.

Bazıları da şöyle dedi:

- Beş yüz dirhem gümüştür.

Bazıları da şöyle dedi:

- Yirmi deve idi.

Nikâh işi tamamlandıktan sonra, Ebû Talib bir deve kesip Mekke eşrafına teşekkür babında bir ziyafet verdi.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hazret-i Ebû Bekir'e şöyle dedi:

- Hatice'nin evinde benimle beraber gelir misin?

Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu teklifine şöyle cevap verdi:

- Memnuniyetle.. Bunu kendime ikram kabul ederim.

Bundan sonra, Hazret-i Hatice'nin evine doğru saadetle yollandılar.

Hazret-i Hatice, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şerefine, sağ tarafına yüz erkek köle; sol tarafına da yüz kadın câriye bırakmıştı. Her birinin eline içi inci, yakut, zeberced dolu tabaklar vermişti. Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kudümüne intizar ederek durdular.

Saadet, iclâl, uğur ve ikbal ile gidip eve girdiler. O zaman, orada duran câriyeler ve köleler, sağdan soldan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin başı üzerine, ellerinde tuttukları tabak tabak mücevherleri saçtılar.

Hazret-i Hatice ayrıca, çeşit çeşit yemekler hazırlayıp ziyafet sofraları hazırlamıştı. Onlar yenilip içildi. Herkese, tam mânâsı ile ikram edildi.

Bundan sonra, Hazret-i Ebû Bekir'e ve diğerlerine gitmeleri için izin verildi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gerdek odasına girdiği zaman, Hazret-i Hatice onun ellerini öpüp şöyle dedi:

– Bugünkü günde, ne kadar mala, eşyaya sahip isem.. bunlar: İster gümüş, ister altın, ister lâal ve cevahir, ister diba ve köşk, saray, ister akar, ister kul ve câriye, ister deve ve koyun olsun. Hâsılı: Sırtıma giydiğim elbiseme varıncaya kadar cümlesini tam bir şekilde size hibe eyledim. Bu anlatılanların hiçbirinde, ilgim kalmadı. Cümlesi sizindir.

Ve.. hepsini Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize teslim etti.

Nitekim, bu mânâda Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "Allahü Teâlâ seni yoksul buldu; zengin etti." (93/8)

Evet..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilk zevcesi budur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Hazret-i Hatice'yi çokça sever, hatırını hoş tutardı. Onun üzerine, hiç evlenmedi.

Hazret-i Hatice, yirmi dört sene beş ay sekiz gün, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hizmetinde bulundu. Bu sürenin on beş senesi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize peygamberlik gelmeden evvele rastlar. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize peygamberlik geldikten sonra, derhal iman etti; peygamberliğini kabullendi. İman şerefi ile müşerref oldu.

Kadınlardan ilk iman eden, Hazret-i Hatice-i Kübra'dır. Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, diğer kadınlarını peygamberlikten sonra almıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Mekke-i Mükerreme'ye hicret etmeden üç sene dört ay evvel Hazret-i Hatice (r.a.) ebedî âleme teşrif buyurmuşlardır. Hacun dağı, nam mahalle defnedilmiştir.

Biz Allah içiniz, Allah'a döneceğiz.

Allahü Teâlâ dünyada onun ziyaretini, âhirette ise, şefaatını cümlemize nasip ve müyesser eylesin. Âmin!

HAZRET-İ SUDE

Allah ondan râzı olsun.

Künyesi ile adı: Sude bnt. Zem'a'dır. Dokuzuncu atası Lüey olup, bunda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle nesebi birleşir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bunu, Hazret-i Hatice'den sonra ve Hazret-i Âişe'den evvel nikâhlamıştır. Sonra, Medine-i Münevvere'de vefât etmiştir. Yüce Hak, cümle mü'min olan kadın ve erkeklere onun şefaatını nasip eylesin. Âmin!

HAZRET-İ ÂİŞE

Allah ondan ve babasından râzı olsun.

Hazret-i Hatice vefât ettiği zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz çok mahzun oldu. Çünkü ona bağlı idi ve severdi.

Hak Teâlâ, Cebrâil ile, cennet yapraklarından bir yaprak gönderdi. Onun üzerine, Hazret-i Âişe'nin sûreti yapılmıştı. O yaprağı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize Cebrâil getirdi ve şöyle dedi:

- Yâ Resûlellah, Celil Cebbar olan şânı yüce Allah size selâm eder; şöyle buyurur:

- Bu yaprak üzerinde sûreti yapılan kızı biz semada sana akd edip tezviç eyledik. Siz de onu, yâ Resûlellah yeryüzünde kendinize zevce edinin.

Ve.. o yaprağı teslim etti.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kılavuzluk eden kadınları çağırtıp, o sûreti onlara gösterdi ve sordu:

- Bu resme benzeyen bir kız biliyor musunuz?

Bunu gören o kadınlar şöyle dediler:

- Bu, sizin yakın dostunuz Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) kızı Âişe'nin resmidir.

Bunun üzerine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Hazret-i Ebû Bekir'i (r.a.) dâvet etti ve şöyle buyurdu:

- Yâ Eba Bekir, senin kızın Âişe'yi mekândan münezzeh olan Yüce Allah, semada bana nikâh eyledi. Bana da, onu yeryüzünde nikâh eylemem için emir verdi. Şimdi, kızın Âişe'yi bana nikâh akdi ile ver.

Bunun üzerine, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

- Yâ Resûlellah, emrin başım üstüne. Ama kızım Âişe küçüktür. Sizin hizmetinize lâyık değildir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Yâ Eba Bekir, eğer onun liyakatı olmasaydı; Yüce Hak, onu bana nikâhlamazdı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu emri üzerine, derhal, Hazret-i Âişe'yi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize nikâhladı.

Eve geldikten sonra, bir tabağa hurma koydu. Kızı Âişe'ye de şöyle dedi:

- Bu tabakla hurmayı, Resûlüllah (s.a.v.) götür. Böylece, önüne bıraktıktan sonra, şöyle söyle:

- Babamdan istediğiniz budur; gönderdi. Yararlı mıdır? değil midir? diye sordu.

Bu sözü, Resûlüllah (s.a.v.) mutlaka tebliğ eylemesini tenbih eyledi.

Bunun üzerine, Hazret-i Âişe, tabağı alıp Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hücre-i saadetine getirdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hücre-i saadetlerinde yalnızdı.

Tabağı getirdi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin önüne koydu; babasının tenbih ettiği kelâmı tebliğ etti.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o zaman Hazret-i Âişe'ye (r.a.) şöyle buyurdu:

– Onu kabul ettik, sonra yine kabul ettik, sonra yine kabul ettik.

Bundan sonra, mübârek ellerini uzattı; Hazret-i Âişe'nin örtüsünün bir yanından tutup kendine doğru çekti ve yüzüne dikkatle baktı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin böyle etmesindeki mânâyı bilmeyen Hz. Âişe (r.a.) şöyle dedi:

– Cümle âlem, sizin için, emin olarak şehâdet eder; ama sizin bu ettiğiniz emanete uymaz.

Bundan sonra, zorla elbisesini çekip babasının yanına gitti.

Babası sordu:

– Yâ Âişe, Resûlüllah'ı (s.a.v.) ne durumda buldun?

Hazret-i Âişe, durumu olduğu gibi anlattı.

Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) Âişe'nin (r.a.) anlattığına tebessüm edip şöyle dedi:

– Ey kızım, sakın Resûlüllah (s.a.v.) kötü zan besleme; o senin zevcindir. Ben, seni O'na nikâhladım. Sonra, seni o tabakla kendisine gönderdim.

Hazret-i Âişe (r.a.) babasının anlattıklarını dinledikten sonra, ettiğine pişman olup utandı.

Bu nikâh akdi, Mekke-i Mükerreme'de Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize peygamberlik gelişinin onuncu senesi şevval ayında oldu. Günlerden cuma idi.

Buhârî (rh.) şöyle anlattı:

– Hazret-i Âişe'nin nikâhı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize kıyıldığı zaman, altı yaşındaydı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Medine-i Münevvere'de, dokuz yaşında iken, gerdek eyledi.

Âlimlerden bazıları şöyle dedi:

– Hazret-i Âişe, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sair zevcelerine karşı üç şeyle övünürdü:

a) Şöyle derdi:

– Resûlüllah (s.a.v.) beni bâkire kız olarak aldı.

b) Şöyle derdi:

– Önce, Yüce Hak benim nikâhımı Resûlüllah'a akd eyledi; ondan emir almış olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, beni kendisine nikâhladı.

c) Şöyle derdi:

– Bana iftira edenlere, Yüce Hak Kur'ân-ı Kerîm'inde lânet etti ve temizliğine şehâdet eyledi.

Hazret-i Âişe'nin yaşı küçüktü; ama çok zeki ve akıllı idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin de çok sevgili kadını idi.

Bilgili ve fazletli olup Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden çokça hadis-i şerif rivâyet etmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hazret-i Âişe'nin ilmini beyân ederek, son demlerinde şöyle buyurdu:

– "Dininizin yarısını Âişe'den öğrenin."

Hazret-i Âişe, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevceleri arasında, Hazret-i Hatice'den sonra, en faziletlisidir. Bazıları da:

– Hazret-i Hatice'den daha faziletlidir.

Demişlerdir.

Hazret-i Âişe, hicretin elli yedinci senesi, ramazan ayının on yedinci salı gecesi ebedî âleme göçmüşlerdir. Yaşı: Takriben altmış beştir.

Gece defnolunması için vasiyet etmişti..

O sırada, Mervan tarafından Ebû Hüreyre Medine-i Münevvere'ye hâkim tâyin edilmişti. Hazret-i Âişe'nin namazını o kıldırdı; gece defnini yaptı.

Yüce Hak, cümle Muhammed (s.a.v.) ümmetine onun şefaatını nasip eylesin. Âmin!

HAZRET-İ HAFSA

Allah ondan ve babasından râzı olsun.

Hazret-i Ömer b. Hattab'ın (r.a.) kızıdır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden evvel evlenip de ölen zevcinin adı: Huneys b. Hüzafe'dir. Hicretten sonra Bedir gazâsının ertesinde vefât etmiştir.

Kocasının ölümünden sonra, beklemesi gereken iddet günleri tamam olunca, Hazret-i Ömer b. Hattab (r.a.) Osman b. Affan'a kızını alması için arz eylemiştir. Hazret-i Osman (r.a.) şöyle demiştir:

– Birkaç gün mühlet ver düşüneyim.

– Alamam.

Bundan sonra, Hazret-i Ömer (r.a.) Hazret-i Hafsa'yı alması için, Hazret-i Ebû Bekir'e (r.a.) teklif etmiştir. Onun bu teklifine karşılık, Hazret-i Ebû Bekir, susmuş ve hiçbir cevap vermemiştir. Çünkü, onu Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin alacağını biliyordu.

Hicretin üçüncü senesi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onu nikâhla aldı.

Hazret-i Hafsa'ya tâyin ettiği hücre, Hazret-i Âişe'nin (r.a.) hücresine yakındı. Birbirleri ile, çokça görüşüp konuşurlardı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hazret-i Hafsa'yı (r.a.) tekrar alabilir şekilde, talak-ı ric'î ile boşadı.

Bunun üzerine Cebrâil geldi ve şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, Âlemlerin Rabbı olan Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Hafsa, benim kadın kulumdur. Gündüzleri oruç tutar, geceleri de namaz kılar. O, cennat-ı âliyatta sizin hanımınızdır. Talakınızdan dönünüz ve onu tekrar alınız.

Diye ferman eyledi.

Cebrâil bu vahyi getirdiği için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, talak işinden dönüp tekrar aldı.

Hazret-i Hafsa (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden çokça hadis-i şerif rivâyet etmiştir.

Hicretin kırk beşinci senesi, şaban ayında, altmış yaşında olarak vefât etmiştir.

Medine-i Münevvere'de bekâ sarayına göçmüştür.

Yüce Hak, onun şefaatını, bütün erkek ve kadın mü'minlere nasip eylesin; onun şefaatı ile sevindirsin. Âmin!

ZEYNEB bnt. HUZEYME

Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin beşinci kadınıdır.

Bu Zeyneb'in (r.a.) ilk kocası Abdüllah b. Cahş'tır. Bazıları da şöyle dedi:

– Onun ilk kocası, Ubeyd b. Haris'tir. Allah ondan râzı olsun.

Bu cümlede adı geçen Haris, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin amcasıdır.

Hazret-i Hafsa'nın zevci Uhud gazâsında şehit olunca, hicretin üçüncü senesi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onu nikâhladı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nikâhı altında az zaman kalmıştır. Bazıları bu süreyi:

– Sekiz ay.

Bazıları bu süreyi:

– İki ay.

Bazıları da:

– Üç ay.

Diye anlatmışlardır.

Hicretin dördüncü senesi, ebedî âleme teşrif buyurup Bâkia mezarlığına defnolunmuştur.

Allah ondan râzı olsun. Onun şefaatını, cümlemize nasip ve müyesser eylesin. Âmin!

ÜMM-Ü SELEME

Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin altıncı hanımıdır. Esas adı da şudur: Hind bnt. Ebi Ümeyye. Allah ondan râzı olsun.

İlk zevci, Ebû Seleme'dir. Allah ondan râzı olsun. Bu zevci: Hicretin dördüncü senesinde vefât etmiştir.

İlk zevcinin vefâtından sonra, beklemesi gereken iddeti tamam olunca, şevval ayının sonlarında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz nikâhla zevceliğe kabul buyurmuştur.

Hicretin elli dokuzuncu senesinde Medine-i Münevvere'de ebedî âleme göç etmiştir. Bazılarına göre vefât tarihi: Hicretin altmış ikinci senesidir. Bâkia mezarlığına defnolunduğunu söylemişlerdir. Allah ondan râzı olsun.

Hak Teâlâ, onun şefaatını, cümlemize nasip ve müyesser eylesin. Âmin.

ZEYNEB bnt. CAHŞ

Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yedinci hanımıdır.

Bu Zeyneb, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin halası Emine'nin kızıdır. Dolayısı ile Kureyş kavmine mensuptur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; Zeyneb'i kendi kölesi olup azad ettiği Zeyd'e nikâhlamıştı. Daha sonra, Zeyd, Zeyneb'i boşadı. Boşandıktan sonra, beklemesi gereken sayılı iddet günleri tamam olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onu almak istedi. Bunun için ilk kocası Zeyd'le kendisine haber yolladı. Zeyd, geldiği zaman, Zeyneb'i hamur yoğurur buldu. Durumu kendisine haber verince Zeyneb şöyle dedi:

- Ben kendiliğimden bir iş yapmam. Bekleyip görelim, Yüce Hakk'ın emr-i şerifi nasıl gelir?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mescidine geldiği zaman, şu âyet-i kerîme nâzil oldu:

- "Madem ki, Zeyd o kadından ayrılıp ilişiğini kesti; onu, biz sana zevce eyledik." (33/37)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu âyet-i kerîmeyi okudu, Zeyneb de dinledi ve râzı oldu.

Hicretin beşinci senesinde nikâh akdi yapıldı.

Zeyneb (r.a.) şöyle derdi:

- Benim nikâhımı bizzat Âlemlerin Rabbi Yüce Allah kıydı; bunu Kur'ân-ı Kerîm'inde haber verdi.

Bunu söyler övünürdü.

Burada anlatılan Zeyneb, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vefâtından sonra, geri kalan dokuz kadınından en evvel vefât edendir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir gün pâk zevcelerini topladı; onlara şöyle buyurdu:

– Ben ebedî âleme göç ettikten sonra, içinizden ilk önce bana gelip kavuşacak olan, eli uzun olanınızdır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin burada:

– Eli uzun.

Diye tarif etmesi, çok sadaka vermesinden kinayedir. Ama onlar bu sözün nüktesine varamadılar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dar-ı ukbaya teşrif buyurduktan sonra, birbirleri ile ellerini ölçerlerdi.

Hicretin yirminci senesi oldu; (bazılarına göre de yirmi birinci senesi oldu) Zeyneb (r.a.) elli üç yaşında vefât etti. Bununla, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin buyurduğu:

– İlk önce bana gelip kavuşacak olan eli uzun olanınızdır.

Hadis-i şerifindeki mânâ anlaşıldı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu emrinden murad, şudur:

– Sadaka ve ihsânı çok edeninizdir.

Çünkü Zeyneb (r.a.) anası tarafından risâlet sahibi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize akrabalığı olduğundan, fakirlere ve zaiflere verdiği sadaka ve ihsânı herkesten fazla idi.

Hazret-i Âişe (r.a.) Zeyneb'i (r.a.) överken şöyle demiştir:

– Hanımlar içinde, din bakımından cümlenin hayırlısı idi. Yüce Hakka karşı takvâsı çoktu. Sözlerinde çok doğru idi. Akrabalara iyiliği ve onları ziyareti çoktu. Fakirleri ve zaifleri kendine tercih ederdi. Sahip olduğu dünyalığı onlara bolca dağıtırdı. Bu sadaka işinde herkesten ileri idi. Daima Yüce Hakk'ın rızâsına göre iyi ameller ve çeşitli taatlar ederek ona yakınlık derecesini arardı.

Yüce Hak, cümlemize onun şefaatını nasip eylesin.

ÜMM-Ü HABİBE

Allah ondan râzı olsun.

Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sekizinci hanımıdır.

Hazret-i Osman (r.a.) Ümm-ü Habibe'nin (r.a.) amcası idi; dolayısı ile Kureyş kavmine mensuptu.

Bunun ilk kocası,Ubeydüllah b. Cahş idi; onunla Habeş diyarına hicret etmişlerdi. Orada ilk kocası olan Ubeydüllah Nasara dinine girdi ve o hali ile öldü. Allah saklasın. Ama Ümm-ü Habibe (r.a.) İslâm dininde sebat edip kaldı.

Necaşî onu, Habeş diyarında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize nikâh ederek Şurahyil b. Hasene ile Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize yolladı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de onu kabul buyurdu. Bazıları da şöyle demiştir:

– Ümm-ü Habibe, Habeş'ten döndükten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onu nikâhladı.

Hicretin kırk dördüncü senesinde, Medine-i Münevvere'de ebedi âleme teşrif buyurdu. Allah ondan râzı olsun.

Hak Teâlâ, cümlemize onun şefaatını nasip ve müyesser eylesin. Âmin!

CÜVEYRİYE

Allah, ondan râzı olsun.

Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dokuzuncu hanımı idi.

Benîmustalık gazâsında alınan esirlerdendir.

Ebû Davud (rh.) Hazret-i Âişe'den gelen bir rivâyeti şöyle anlattı:

– Cüveyriye, Benîmustalık gazâsında esir alındı. Esirler gazilere taksim edildiği zaman, Cüveyriye Sabit b. Kays'ın hissesine düştü. Bunun üzerine Cüveyriye kendisini kitabete kestirdi. (Yani: Değerini toplayıp sahibine verecek ve serbest olacaktı.) Gayet tatlı bir kızdı.

Bir gün, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kapısına geldi. Kıymeti olan parayı toplamak için yardım talebinde bulundu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi görünce şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, ben Cüveyriye bnt. Câriye olup Sabit b. Kays'ın esiriyim. Sizden, kıymetimi ödemek için yardım ve ihsân talep ederim.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz saadet ve iclâl ile şöyle buyurdu:

– Sana Sabit'ten hayırlısını bulayım mı?

Cüveyriye sordu:

– O kimdir? yâ Resûlellah.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Senin kıymetini Sabit'e vereyim, sonra kendime nikâhla alayım.

Buna, Cüveyriye râzı oldu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de değerini Sabit'e verdikten sonra, kendisine nikâhladı.

Hazret-i Âişe şöyle devam etti:

– Bu Cüveyriye'den daha fazla akrabasına iyilik eden hayırlı bir hanım görmedim.

Hicretin elli altıncı senesi rebiülevvel ayında bekâ âlemine göçtü.

Allah ondan râzı olsun; cümlemize şefaatını nasip eylesin. Âmin!

REYHANE

Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin onuncu hanımıdır.

Benîkurayza kabilesinden Hakem adında bir adamın hanımı idi; esir düştü. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de onu alıp azad eyledi. Hicretin altıncı senesi kendisine nikâh buyurdu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, veda haccından dönüp geldikten sonra Reyhane vefât etti. Bâkia mezarlığına defnolundu. Hak Teâlâ cümlemize şeffatını nasip eylesin. Âmin!

Allah ondan râzı olsun.

MEYMUNE

Allah ondan râzı olsun.

Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin on birinci hanımıdır. Cahiliyet zamanında Mes'ud b. Ömer Sakafî'nin karısı idi. Ondan ayrılıp, Ebû Dehem b. Abdiluzza'ya varmıştı. Bu kocası da vefât ettikten sonra, hicretin yedinci senesi zilkade ayında idi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ömre edip Şeref nam mevkie geldi. Burası, Mekke-i Mükerreme'ye on mil yakın bir yerdir. Burada Meymune'yi tezevvüç etmiştir. Yani: Kendisine nikâhla almıştır.

Hicretin altmış birinci senesinde, nikâhı kıyıldığı yerde vefât edip oraya defni yapılmıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin amcası Abbas'ın (r.a.) hanımı Ümm'ül-Fazl'ın kız kardeşi idi. Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) hanımı Esma bnt. Umeys'in de kız kardeşidir.

Allah hepsinden de râzı olsun. Şefaatları ile bizi faydalandırsın.

SAFİYE bnt. HUYEY

Allah ondan râzı olsun.

Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin on ikinci hanımıdır.

Buhârî, Müslim, Ebû Davud, Neseî Enes'den (r.a.) naklen şöyle anlattılar:

– Hayber gazâsında, Hayber kalesi fetholunduğu zaman; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize Safiye bnt. Huyey'in güzelliği cemali anlatıldı. Gelin olduğu kocası da öldürülmüştü.

Onun bu durumu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize haber verildi.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisini buldurdu; nikâhladı. Revha nam mevkie geldikleri zaman, gazilere ziyafet verdi. Ve, orada Safiye ile gerdeğe girdi.

Bunun oluşu şöyle idi:

Hicretin yedinci senesi Muharrem ayında, Hayber gazâsı sırasında Safiye esir edildi. Benîkelb kabilesinin reisi Dahye'nin (r.a.) hissesine düştü. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onun vasfını işittiği zaman, arattırdı. Dahye'ye (r.a.) verildiğini

öğrenince, yerine bir esir verip Safiye'yi aldı. Safiye, İslâm dini ile müşerref olunca, mihrini azatlığı sayıp kendisine nikâhladı.

Hicretin ellinci senesinde vefât etmiştir. Bazılarına göre de: Elli ikinci senesinde vefât etmiştir. Bâkia mezarlığına defnolunmuştur.

Allah ondan râzı olsun.

Yüce Hak, cümlemize helâl mal rızkı verdikten sonra, hacca gitmek nasip eylesin. Sonra, Ravza-i Mutahhara'ya varıp o pek temiz Mustafa'nın (s.a.v.) eşiğine yüz sürmeyi nasip eylesin. Bizzat kendilerine salât ü selâm okuyup şefaat talep etmeyi nasip eylesin.

Bundan sonra, Hazret-i Ömer (r.a.) ve Hazret-i Ebû Bekir'i (r.a.) ziyaret etmeyi kısmet eylesin. Öbür âlemde cümle Muhammed ümmetine şefaatlarını nasip eylesin. Âmin!

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gerdeğe girdiği pâk zevcelerinin sayısı yukarıda anlatıldığı kadardır. İcmal yollu zikir ve beyân olundu.

Sair zevcelerini tafsile hacet yoktur; yukarıda da anlatıldığı kadarı yeterlidir.

Tekrar salâvat-ı şerifelere dönelim:

– **"Keza onun zürriyetini de.."**

Burada geçen:

– **"Zürriyet."**

Tâbiri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin soyundan gelen erkek ve kadınlara şâmildir.

Kıyâmete kadar gelecek, çocuklarına ve çocuklarının çocuklarına dahi şâmildir. Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin yolu ile gelmiştir. Allah onlardan râzı olsun. İnşaallah bunun tafsili aşağıda yapılacaktır.

– **"İbrâhim'e ettiğin salât gibi.."**

Yahut şöyle bir mânâ verilir:

– "İbrâhim'e salât ettiğinden ötürü.."

Sehliye nüshasında böyledir. Bazı nüshada ise, ÂL lafzı ilâvesi ile şöyle gelmiştir:

– **"İbrâhim'in âline ettiğin salât gibi.."**

Buhârî'nin (rh.) rivâyeti de böyledir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, salât babında asıl olarak, İbrâhim'in (a.s.) anlatılıp sair peygamberlerin anlatılmayışındaki hikmet pek çoktur. O cümleden olarak anlatılanlardan biri şudur:

İbrâhim'e (a.s.) inzal buyurulan suhuf içinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti anlatılıyordu. Onları okuyunca, aşık oldu ve hacetleri bitiren Yüce Hakka münacaat edip Muhammed ümmetinin dilinde hayırla anılmasını istedi. Nitekim, Yüce Hak, Kur'ân-ı Kerîm'de onun bu duâsını şöyle beyân buyurdu:

– "Sonrakiler arasında; benim için iyi sözler ihsân eyle." (26/84)

Allahü Teâlâ İbrâhim'in (a.s.) münacaatını kabul edip şöyle buyurdu:

– Habibim Muhammed üzerine getirdikleri salâvat içinde, senin adını da andıracağım.

İşbu mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ümmetine saâvat-ı şerife okumayı öğretirken:

– "İbrâhim'e ettiğin salât gibi.."

Cümlesini de talim buyurdu.

Salâvat-ı şerife içinde İbrâhim'in (a.s.) anlatılmasındaki bir sır da şudur:

Hazret-i İbrâhim (a.s.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin babası mevkiindedir.

Bu ümmetin iki babası vardır. Onların biri şeriat babasıdır ki, bu: Risâlet sahibi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Bir tanesi de, İbrâhim Halilüllah'tır. Kur'ân-ı Kerîm'de bu mânâ şöyle anlatıldı:

– "Allahü Teâlâ size, dinde bir zorluk yüklemedi; babanız İbrâhim'in milletidir." (22/78)

Bu âyet-i kerîmede geçen:

– "Millet."

Tâbiri din mânâsınadır.

Oğulun babayı tazim etmesi ve övmesi lâzım olduğundan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, anlatılan salâvat-ı şerife içerisine İbrâhim'i (a.s.) aldı.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– "Muhammed'e bereket ihsân eyle."

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Yâ Allah, azamet, celâl, cemâl, lütuf, kerem ve ihsânınla; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bereketler indir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ihsân buyurduğun çeşitli tazim ve türlü üstünlük ve fazlalık ihsân eyle. İyi amellerde daima sebat ihsân eyle. Büyüyen menfaatler ve dünyaya, âhirete dair ikramlar ihsânlar edip onlar içinde daim sabit kıl.

Bir başka mânâya göre de, şu demeye gelir:

– Yâ Rabbi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi cümle ayıplardan ve düşük işlerden yüce şânına lâyık olmayan ve kusur verecek şeylerin cümlesinden temizle. Onun kemâlâtına büyüme, yüce şânına daima artma ve terakki ihsân eyle.

Bir başka mânâ şöyledir:

– Onun dininde, çeşitli faziletler vererek, zürriyatını kıyâmete kadar bâki kılıp artır ve onlara bereket ihsân eyle.

– "Keza onun zevcelerine de, zürriyetine de bereketler ihsân eyle. İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi.."

Bu son cümle ile verilecek mânâ şudur:

İbrâhim (a.s.) üzerine inzal etmek sûreti ile, çeşitli teşrifat ve türlü tekrimattan verip ihsân buyurduğun üstün nimetleri daim, sabit, kararlı, devamlı kıldığın gibi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, zevcelerine ve zürriyetlerine bereketler ihsân eyle.

Halkın elinde bulunan ve meşhur olan nüshalarda metin, yukarı da olduğu gibidir. Ancak, Sehliye nüshasında:

- ÂL.

Lafzı ziyadesi ile, gelmiştir; yani şöyledir:

- **"İbrâhim'in âlini mübârek ettiğin gibi."**

(Ki bizim buraya aldığımız Arapça metinde de böyledir.)

Bazı itimada şâyan nüshalarda ise, şu mânâya gelen cümle vardır:

- Âlemlerde İbrâhim'i mübârek eylediğin gibi.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- **"Gerçekten sen, HAMİD'sin."**

- **HAMİD.**

İsm-i şerifi, burada ism-i mef'ul olarak mânâlandırılmaktadır. Şu demeye gelir:

- Gerçekten sen, bizzat yüce varlığına, bütün mahlukun aciz kaldığı bir sena ile hamdedilmiş bir zâtsın.

Zâtın celâli, sıfatların kemâli ve tüm fiillerine göre, cümle yaratılmışların dillerinde hakikaten ve mecazen daima hamdedilmiş yüce bir zâtsın.

Çünkü: Tüm nimetler senindir. Bütün kullarına, o nimetlerin herbirini; bazısına vasıtalı, bazısına da vasıtasız in'am ve ihsân eden ancak sensin. O nimetlere hamd edilip senâ olunduğu zaman; o hamd ve senâların tümü sana gelir. Böylece, tüm mahlukun dili ile övülürsün.

Buraya kadar anlatılan mânâlar.

- **HAMİD.**

İsm-i şerifi, ism-i mef'ul olarak alınmasına göredir. Ayrıca ism-i fail mânâsına da almak caizdir. O zaman şu mânâ verilir:

- Kullarına, çeşit çeşit nimetleri ihsân edensin; çeşitli taat işlerini onlara yaptıransın. Bu hususta, onları irşad edip işlerinde başarı ihsân edip sonra, onları övensin. İyi amellere mükâfat ve sevap ihsân edensin. Hakkı hak sahibine vermek, ulaştırmak yolunda hükmü veren sensin.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- **"Mecidsin."**

- **Mecd.**

Kelimesi: Şeref, üstünlük, zâtın ve zâttan zuhur eden fiillerin kereme lâyık; mânâlarını taşır.

Üstte anlatılan manaya göre:

- **"Mecidsin."**

İsm-i şerifine verilecek mânâ şudur:

– Sen üstün nimetler, güzel fiiller, türlü türlü üstünlük taşıyan faziletler, değerli keremler ile, in'am ve ihsân edicisin.

Sen her işinde övülmeye lâyık kerem sahibi bir zâtsın. Belli feyizlerini devam ettirmek, gizli ve açık sonu olmayan nimetlerinle nebileri ve resûlleri teşrif ettirmek, evliyayı ve mukarrebin zâtları üstün kılmak şânından olduğu için; cümlesi yücelerden yüce zâtına, sıfatlarına ve isimlerine hamd ederler.

Birinci salâvat-ı şerife buraya kadardır. Bundan sonra ikinci salâvat-ı şerife gelecektir.

İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerifeyi, hadis imamlarından İmam-ı Mâlik Muvatta, adlı eserinde, Müslim Sahih'inde Ebû Davud, Tirmizî, Neseî, Ebû Mes'ud Ansarî'den çıkarıp rivâyet etmişlerdir.

Ebû Mes'ud (r.a.) şöyle anlattı:

– Saad b. Ubbade'nin (r.a.) yanında idim. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz oraya gelip şeref verdiler. Sohbet şerefi ile, şerefyab iken, Bişr b. Saad (r.a.) şöyle sordu:

– Yâ Resûlellah, Allahü Teâlâ, siz âlicenap peygambere salâvat-ı şerife getirmek için bizlere emir verdi. Bu emir can baş, üstüne. Ama biz, sana nasıl salâvat-ı şerife okuyalım?

Resulüllah (s.a.v.) efendimiz, Bişr b. Saad'ın bu sorusuna uzun süre cevap vermedi; bekledi. Hatta, biz kendi kendimize:

– Bişr, neden bu suali sordu?

Diyerek üzüldük. Bir müddet sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– **"Allahım, Muhammed'e salât eyle. Âline de salât eyle. İbrâhim'e salât eylediğin gibi."**

Verilecek selâm için de, şöyle buyurdu:

– "Namazda okuduğunuz şekilde:

– Selâm sana ey Peygamber, keza Allah'ın rahmeti ve bereketi de..

Diyerek, öğrendiğiniz gibi okursunuz."

Bu salâvat-ı şerifenin şerhi şöyledir:

Ey Vahid, Ehad, Ferd, Samed ve doğmayan doğurmayan, kendisine hiçbir denk olmamakla sıfatlanan şânı yüce, nimetleri her şeye şâmil Allah. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek zâtına lâyık olan üstün tazimler, değerli ikramlar, türlü türlü nimetler verip cemâl müşahedeni vermekle, cümleden üstün kıl. Muazzez ve mükerrem eyle. Şeriatını daim bâki kıl. Ümmetini, iki cihanda rahmet çeşitlerinle, türlü türlü nimetlerinle mesrur eyle.

Aynı şekilde, kendisini tasdik eden, tâbi olan ümmetinin cümlesine rahmetinle muamele eyle. İki cihanda her çeşit şeref ve her türlü keremle muazzez ve mükerrem eyle.

Sehliye nüshasında metin yukarıda olduğu gibidir. Bazı mutemet nüshalarda ise:

- **"Âline de."**

Metni şöyledir:

- Muhammed'in âline de.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, zamirle değil; açıkça isimle anılmıştır.

Bu salâvat-ı şerife, bizim gördüğümüz nüshalarda böyledir. Ancak, Fasî (rh.) şöyle demiştir:

- Yalnız bir nüshada:

- **"İbrâhim'e salât eylediğin gibi."**

Cümlesi vardır.

Ancak, burada anlatılması gereken bir başka husus vardır. Bu da, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvatın, İbrâhim'e okunan salâvata benzetilme meselesidir. Ulema arasında, bu husus için, sual cevap vâki olmuştur.

Şu umumî bir kaidedir: Bir şey, bir diğer şeye benzetildiği zaman; kendisinden ekmele veya kendisi ile eşit olan bir şeye benzetilmesi gerekir.

Tâ ki: Bu da, öbüründe bulunan kemâl durumu ile tavsif edilerek medih ve tazim oluna..

Buradaki, salâvat durumuna gelince; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvat, şüphesiz, İbrâhim (a.s.) üzerine okunan salâvattan daha tam ve ekmeldir. Herkes katında bu mânâ sabit olup hiçbir şüphe yoktur. Durum böyle iken, neden kendisinden alta teşbih edildi?

Ulema katındaki sualin toplu cümlesi yukarıda anlatıldığı gibidir.

Ulema merhum, yukarıda anlatılan suale cevap vermişlerdir; onların bazısını anlatalım.

Birinci cevap şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize nâzil olan Kur'ân'da, İbrâhim'e ve onun hane halkına, meleklerin dili ile, rahmet ve bereket duâsı anlatılmıştır. O âyet-i kerîme Hud sûresindedir ve meâli şöyledir:

- "Allah'ın emrine mi hayret ediyorsunuz? Allah'ın rahmeti ve bereketi üzerinize yağsın ey ehl-i beyt. Zira Allah Hamid'dir; Mecid'dir." (11/73)

İşbu mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvat-ı şerife, İbrâhim'e (a.s.) ve hane halkına olan salâvata benzetilmiştir.

Durum böyle olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvat-ı şerifeye verilecek mânâ şu olur:

- Yâ Rabbi, meleklerin dili ile Halil'in İbrâhim'e ve âline senden yana melekler nasıl salât ve rahmet takdim ettilerse, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize de,

senden yana salât ve rahmet takdim etsinler. Zira Habib'in Muhammed (s.a.v.) salât okunmaya ondan daha lâyıktır.

İkinci cevap da şudur:

Teşbih salât lafzının kendisindedir; onun faziletinde değildir. Nitekim, Kur'ân-ı Kerîm'de bunun benzeri mânâlar vardır; meselâ:

– "Nuh'a vahyettiğimiz gibi, sana vahyettik." (4/163)

– "Sizden evvel gelenlere yazıldığı gibi, size de oruç yazıldı." (2/183)

Meâline gelen âyet-i kerîmelerde olduğu gibi. Görüldüğü üzere, bu âyetlerde belirtilen vahiy ve oruç ancak şekilde onlara benzer. Asılda esasta değil. Bir de, bu hususta gelen ihsânda.. Yoksa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olan vahiy, Nuh'a olan vahiyden daha üstündür ve daha büyüktür. Muhammed ümmetinin orucu ise, geçmiş ümmetlerin orucundan daha hayırlı ve daha faziletlidir.

İşte, bu âyet-i kerîmelerde, ancak vahiy ve orucun teşbihi yapıldığı gibi, okunan salâvat-ı şerifelerde de ancak teşbih vardır. Yani: Salâtın zâhirdeki benzerliği vardır.

Üçüncü cevap da şudur:

İbrâhim (a.s.) peygamberin salâtına benzetilen salât, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âline okunan salâttır. Bu durumda mânâ şöyle olur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âline salât eyle; tıpkı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ceddi İbrâhim (a.s.) ve âline salât eylediğin gibi..

Tekrar metindeki salâvatın mânâsına dönelim.

– **"Muhammed'e bereket ihsân eyle; keza Muhammed'in âline de bereket ihsân eyle."**

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bol hayır ihsân eyle. Amellerine bol ecir ve ihsân ile ona verdiğin nimetleri devam ettir; sabit kıl.

Bütün Muhammed ümmeti üzerine ettiğin büyük feyizler ve yüce nimetleri devam ettir. Amellerine çokça sevap, çeşitli hayırlarla onlara bereket ihsân eyle.

– **"Alemlere İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi."**

Yani: İbrâhim'e ve ona tâbi olanlara bereket ihsân eylediğin gibi..

Sehliye nüshasında metin üstte anlatıldığı gibidir.

Bazı nüshada:

– İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi..

Mânâsında gelmiştir. Bazı nüshada ise:

– İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi.

Mânâsında gelmiştir.

Ancak, bu nüsha hadis-i şerifle belirtilen mânâya uygundur.

– **"Âlemlerde."**

Lafzına verilen bir mânâ şudur:

Yâ Rabbi, senden matlup olup temenni edilen salât ve bereketi, âlemler arasında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve âline has eyle.

Bir başka mânâya göre de, şöyle olur:

Yâ Rabbi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ve âlinin üzeren lâyık olan salât ile salât ve bereket ihsân eyle. Cümle âlemin dillerinden sadır olan hayır duâlarını Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine ve âlinin üzerine ihsân eyle.

Şu da bir başka mânâdır:

Halil'in İbrâhim (a.s.) ve onun âli üzerine ettiğin türlü nimetleri ve tazimatını, âlemler içinde nasıl şayi ettinse, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve âlinin üzerlerine ettiğin çeşitli ikramları ve her çeşit tazimat nimet ve ihsânlarını cümle âlemler içinde açıktan şayi eyle.

Burada biraz, ÂLEMLERİN lafzı üzerinde duralım. Bu, ÂLEM lafzını cem'idir. Yeni tabirde: Çoğulu.. Bunun mânâsı üzerinde çeşitli görüşler vardır.

Keşşaf (rh.) şöyle dedi:

- ÂLEM, ilim sahibi olan insan, melâike ve cinne mensup olanlardır.

Demek:

- Yaratıcının varlığına delâlet eden şey.

Demektir.

Bu ikinci mânâya göre: Bütün mahlukat, ki bunlar ister canlı, ister cansız, ister büyük, ister küçük olsun.. hemen hepsi yaratıcısının varlığına alâmet ve delildir. Meselâ: Ruhlar âlemi, cesetler âlemi, bitkiler âlemi.. Diğerlerini de bunlara kıyas edebilirsin.

Hâsılı: Her nevi şey, Yüce Hakk'ın varlığına ve kudretine delil olduğundan, bütün bu çeşitler murad edilip cem sığası ile:

- Âlemler.

Diye geldi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden şöyle bir rivâyet geldi:

- "Nimeti her şeye şâmil kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah, on sekiz bin âlem yarattı. Bu sizin dünyanızın tümü, o on sekiz bin âlemden ancak biridir."

Bu rivâyete göre: Bu dünyadan başka, on yedi bin dokuz yüz doksan dokuz âlem vardır. Tüm bu âlemler içinde:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun âline, çeşitli tazim ile salât eyle.

Diye Yüce Hakka niyaz olunur.

Mukatil (rh.) şöyle anlattı:

- Yüce Hak için seksen bin âlem vardır. Onların kırk bini denizde, kırk bini de karadadır.

İmam Fahreddin-i Râzî ise şöyle anlattı:

– Yüce Hak için yüz bin âlem vardır. Onların kırk bini karada, altmış bini de denizdedir.

Kâab'el-Ahbar ise, şöyle anlattı:

– Âlemlerin haddini, hesabını, çeşitlerini hiçbir kimse saymaya muktedir değildir; onları ancak Âlemlerin Rabbı olan Allah bilir.

Nitekim, Kur'ân-ı Kerîm'de bu mânâ üzerine şu âyet-i kerîme vardır:

– "Rabbın ordularını, ancak kendisi bilir." (74/31)

Salâvat-ı şerifenin son cümlesini okuyalım:

– "Gerçekten sen, Hamid'sin; Mecid'sin."

Kısaca açıklaması şudur:

Yüceler yücesi zâtın bütün kemâlât ile övülmektedir. Tüm mahluk üzerine, türlü türlü nimet ve ihsân edensin.

* * *

ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerifeyi hadis imamları, kütüb-ü sitte'nin (altı sahih hadis kitabı) hepsinde, Kâab b. Ucre'den (r.a.) merfu usulünde çıkarıp anlatmışlardır.

Büyük tabiinden sayılan Ahmed b. Abdirrahman b. Ebi Leylâ şöyle anlattı:

– Ashabdan Kâab b. Ucre ile karşılaştım. Bana şöyle dedi:

– Sana büyük bir hediye vereyim mi?

– İhsân buyurun.

Dedim; şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hücre-i pâkinden çıkıp bize geldi.

Şöyle dedik:

– Yâ Resûlellah, biz size selâm vermenin şeklini biliyoruz. Ama nasıl salât okuyalım. Bunu bize tâlim buyurun.

Bunun üzerine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– "Şu salâvat-ı şerifeyi okuyun."

Buyurup, aşağıdaki salâvat-ı şerifeyi bize öğretti:

– "Allahım, Muhammed'e salât eyle. Keza Muhammed'in âline de salât eyle."

Bu cümlenin açıklaması şöyledir:

Ey vacibülvücud, hayrı ve cömertliği yağdıran, kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil Yüce Allah, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bolca nimet ve çokça lütuf ihsân eyle. Onun büyüklüğünü ve keremini daim eyle. Şeriatını bâki kıl. Ümmeti hakkında ümit ve temennisini ihsân eyle. Ona ihsân ulaştırmak sûreti ile, merama nâil eyle. Aynı vergiyi, onun âline, akrabasına, bütün yakınlarına, ashabına, zevcelerine, soyundan gelen zürriyetine, kıyâmete kadar gelecek

kendisini tasdik eden icabet ümmetine de ihsân eyle. Keremin her türlüsü, rahmet çeşitlerinin her biri ile onlara muamele eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- "Tıpkı, İbrâhim'e salât eylediğin gibi."

Yani: Halil'in İbrâhim'e (a.s.) çeşitli ihsânların, ikramlarınla salât ve rahmet eylediğin gibi.

- "Muhammed'e bereket ihsân eyle. Muhammed'in âline de bereket ihsân eyle. Tıpkı İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi.

Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin."

* * *

DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerifeyi hadis imamlarından şu zâtlar rivâyet etmişlerdir: Ebû Davud, Tirmizî, Neseî, Ahmed, İbn-i Hibban, İbn-i Ebi Şeybe, İbn-i Huzeyme, Hâkim, Beyhakî, Darekutni.. Allah, bunların cümlesine rahmet eylesin.

Bu hadis imamlarının cümlesi, İbn-i Mes'ud'dan (r.a.) rivâyet edildiğini çıkararak anlatmışlardır.

İbn-i Mes'ud (r.a.) şöyle anlatmıştır:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu salâvat-ı şerifeyi bize öğretip:

- "Bunu okuyun.."

Diye emir buyurdu. O salâvat-ı şerife şöyledir:

- "Allahım, ümmî Muhammed Nebiye salât eyle. Keza, onun âline de salât eyle."

Bu salâvat-ı şerifenin açıklaması şöyledir:

Ey zâtında ve sıfatında, ortaktan ve benzeri olmaktan yana münezzeh ve müberra; ayıptan ve noksandan yana temiz; kendisinden başka ilâh olmayan; nimeti her şeye şâmil şânı yüce Allah, Muhammed Nebiye çeşitli rahmetin, türlü lütfunla salât eyle.

وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ
اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ
الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ ٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ
وَرَسُولِكَ ٦ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ
كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ
حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ
حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ وَتَرَحَّمْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ
مُحَمَّدٍ كَمَا تَرَحَّمْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ
اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ وَتَحَنَّنْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى
اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا تَحَنَّنْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ عَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ
اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ وَسَلِّمْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ
مُحَمَّدٍ كَمَا سَلَّمْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ

ve barik alâ Muhammedin ve âli Muhammedin kema barekte alâ İbrâhime inneke Hamidün Mecid.

4. Allahümme salli alâ Muhammedin'in-Nebiyy'il-ümmiyyi ve alâ âli Muhammedin.

5. Allahümme salli alâ Muhammedin abdike ve Resûlike.

6. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema salleyte ve alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke Hamidün Mecid. Allahümme barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ barekte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke Hamidün Mecid. Allahümme ve tarahhem alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema tarahhamte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke Hamidün Mecid. Allahümme ve tahannen alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema tahannente alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke Hamidün Mecid Allahümme ve sellim alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema sellemte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime...

* * *

Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle; İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi.. çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

4. Allahım, ümmî Muhammed Nebiye salât eyle; keza Muhammed'in âline de.

5. Allahım, kulun ve resûlün Muhammed'e salât eyle.

6. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline salât eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle; İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi.. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin. Allahım, merhamet eyle; Muhammed'e ve Muhammed'in âline.. İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline merhamet eylediğin gibi.. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline tahannün eyle; İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline tahannün eylediğin gibi.. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin. Allahım, selâmet ihsân eyle; Muhammed'e ve Muhammed'in âline.. İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline selâmet ihsân eylediğin gibi.. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

* * *

(Devamı: 439. Sayfada)

O Muhammed ki, büyük peygamberlikle, cümleden yüce ve üstün olmuştur.

Öyle Muhammed'dir ki, Allah'ın emirlerini, Samed Allah'ın yasaklarını, Yüce Hakk'ın şeriatını insanlara ve cin tayfasına haber vericidir.

RESÛLÜLLAH'IN ÜMMÎ SIFATI

Burada biraz **ÜMMÎ** sıfatı üzerinde duralım. Bunun mânâsı şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hiç kimseden bir şey öğrenmemiştir. Hiçbir kitap mütalâa etmemiştir. Anasından doğduğu gibi kalmış; hiç kimseden bir şey öğrenmemiştir.

Bu **ÜMMÎ** sıfatı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için, övücü sıfatlardan sayılır. Şöyle ki:

Hiç kimseden bir şey öğrenmeden, evvellerin ve âhirlerin tüm bilgilerine sahip olmak; kendisinden evvel gelenlerin hâllerini vakıaya uygun haber vermek; geleceklerin de, vücuda geldikleri zaman ne şekilde geleceklerini açıkça anlatmak; kendisine sorulan sorulara en doğru biçimde cevap vermek; sübhan olan Yüce Hakk'ın bütün hükümlerini beyân buyurmak onun peygamberliğine açık bir mucizedir. Zira bunlar ancak ilâhî vahiy ile bilinir. Vahiy, peygamberlerden başkasına olmaz.

ÜMMÎ sıfatı üzerine, bir başka mânâ da şöyledir:

- Mekke'li.

Demektir. Çünkü, Mekke-i Mükerreme, bir başka ismi ile:

- KARYELERİN ANASI. (Ümm'ÜL-KURA.)

Diye anlatılır.

Bir başka mânâya göre de:

- **ÜMMÎ.**

Demek, cümlenin aslı olduğudur. Tıpkı, ana çocuğunun aslı olduğu gibi.. Çünkü, Yüce Hak, cümle mahlukattan evvel, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurunu yarattı. Cümle mahluku da onun nurundan yarattı. Cümle mahluku, onun nurundan yarattığı için, tümünün aslı ve anası mesabesindedir.

ÜMMÎ sıfatı üzerine verilen bir başka mânâ da şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, anasından doğduğu hal üzeredir; o halde daim ve sabit kalmıştır. Ayıplardan hiçbiri ile, sıfat almamıştır. Mübârek zâtına ve üstün makamına uygun olmayan tüm şeylerden ari ve beridir. Anasından yeni doğan çocuk gibi, cümle şeylerden masum ve pâktir.

İşte, anlatılan mânâlar icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- **ÜMMÎ.**

Sıfatı verilmiştir.

Bu mübârek sıfatın geniş mânâsı, daha önce, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isimleri anlatılırken beyân edilmiştir.

Bu salâvat-ı şerifenin son cümlesine gelelim:

– "Keza, Muhammed'in âline de salât eyle."

Daha önce de, anlatıldığı gibi, burada **ÂL** lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yakınlarıdır, kendisine tâbi olan ümmetidir.

Musannif merhum, bu salâvat-ı şerifeyi, yukarıda anlatılan kısma kadar anlatmıştır.

Ancak, bu salâvat-ı şerife, Şifa nam eserden alınmıştır. Devamı vardır ve şöyledir:

– Tıpkı, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline salât eylediğin gibi..

Ümmî Nebi Muhammed'e bereketler ihsân eyle; keza onun âline de.. Tıpkı, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline bereketler ihsân eylediğin gibi.. Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin.

* * *

BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerifeyi, Ahmed b. Hanbel, İmam-ı Buhârî, Neseî, İbn-i Mâce çıkarıp ashab-ı kiramdan Ebû Said-i Hudrî'den naklen rivâyet etmişlerdir.

Şöyledir:

– Allahım, Muhammed'e salât eyle ki; o: Senin kulundur ve resûlündür.

– Bu salâvat-ı şerifenin açıklaması şöyledir:

Ey Hayy ve Kayyum sıfatlarının sahibi, celâl ve ikram sahibi, nimetleri her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı yüce Allah.

Hazret-i Muhammed (s.a.v.) üzerine salâvat okumak, O'na selâmla tazim etmek için bize emir verdin. Bu yüce emrine uyarak, salât ile O'na tazim ettik. Ne var ki, onun yüce şânına lâyıkı olan salâtı okumaya gücümüz yoktur. Bu mânâda âciz olduğumuzdan; Gani Kerîm Rahmân Rahîm olan yüce zâtına tazarru ederiz: Bizzat kendin Muhammed'in (s.a.v.) yüce şânına uygun salât ile salât eyle.

Her işte, âciz olduğumuzdan; işlerimizi sana ısmarlamak sûreti ile selâmet ve rahat buluruz.

Mânâ böyle olunca, memur olduğumuz salât işini ve sair işlerimizi sana ısmarlarız.

O Muhammed (s.a.v.) senin kulundur. Sana ibâdete lâyık kullukla sana ibâdette devamlı ve sebatlıdır.

Ve.. o: Senin, bütün insanlara ve cinne gönderilen resûlündür.

Bu mânâ, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hastır. Çünkü, cin tayfasına, insandan peygamber olarak gönderilen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden başkası yoktur.

Bütün insanlara ve cinne risâlet sıfatı ile gönderilen, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Şifa nam kitapta, bu salâvat-ı şerifenin metni, yukarıda anlatıldığı kadardır. Müellif merhum da, onunla yetinmiştir.

Biz, Buhârî'de, bu salâvatın devamı olan kısmı aşağıya alıyoruz:

- "Tıpkı İbrâhim'e salât eylediğin gibi.. Muhammed'e bereket ihsân eyle; keza onun âline de.. İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi."

* * *

ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerife, Şifa nam eserden alınıp anlatılan on üç salâvat-ı şerifeden altıncısıdır.

Bu salâvat-ı şerifeyi, İmam-ı Beyhakî Şuab-i İmam'ında, Deylemî Firdevs'inde; Zeynelabidin'den (r.a.) rivâyet edildiğini çıkarıp rivâyet etmişlerdir. Ki bu zât: Hazret-i Hüseyin'in (r.a.) oğludur. Bu da, babası Hazret-i Hüseyin'den (r.a.) rivâyet etmiştir. Hazret-i Hüseyin (r.a.) dahi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden dinleyip anlatmıştır.

Metnin mânâsı şöyledir:

- **"Allahım."**

Bu lafzın ifade ettiği daha açık mânâ şudur:

- Ey daim, ezelî, ebedî, sonsuz nimet veren, ihsânı şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı yüce Allah.

- **"Muhammed'e salât eyle."**

Yani: Semavî kitaplarda, nebilerin ve resûllerin dillerinde türlü senâlarla övülen âlicenap Peygambere..

- **"Keza, Muhammed'in âline de salât eyle."**

Yani: Ehl-i beytine, kendisine tâbi olan ümmetinin tümüne..

- **"Nasıl ki, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline de salât eylemiştin."**

Bu cümlenin kısaca şerhi şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ceddi İbrâhim'e ve onun âli üzerine ettiğin salât misali, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, tüm âline lâyık salât ve tahiyyat eyle.

- **"Çünkü sen Hamid'sin."**

Yani: Yüce zâtında cümle kemâlât ile övülmüşsün.

- **"Mecid'sin."**

Yani: Tüm yarattıklarına, türlü türlü in'am ve ihsân edicisin.

- **"Allahım, Muhammed'e bereket ihsân eyle. Muhammed'in âline de bereket ihsân eyle."**

Bu cümlenin kısa açıklaması şudur:

Ey şânı yüce, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allah, Muhammed'e ve onun âline ihsân buyurduğun nimetleri ve ikramları an an artır. Onlara ihsân eylediğin in'am ve ihsânların gün begün artır.

- **"Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin."**

- **"Mecid."**

İsmi üzerine, şu açıklama vardır:

Kullarına, garazsız, ıvazsız türlü türlü ihsânlar edersin.

Bir başka açıklama:

Hanefî mezhebine göre, namaz içinde teşehhüdden sonra, okunacak salâvat-ı şerife, buraya kadardır.

İttifakla salâvatların en faziletlisi olduğu için, namazda okunur.

– Bu salâvat-ı şerifeye devam edip gece gündüz çok çok okuyanlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi rüyada görürler.

Dendiği, bazı büyük meşayihten nakledilmiştir.

Bir başka açıklama:

Nebiler ve resûller arasında, ancak İbrâhim (a.s.) peygamberin ve âlinin bu okunan salâvat-ı şerifelerde zikredildiğinin sırrı ve hikmeti vardır.

Şöyle ki: İbrâhim (a.s.) Kâbe'nin binasını yapıp tamam ettiği zaman şöyle duâ etti:

– "Ey Rabbımız, onlar arasından; kendilerine senin âyetlerini okuyacak; kitabı, hikmeti öğretecek; onları iyice temizleyecek bir peygamber gönder. Şüphesiz, tek galip, tek hikmet sahibi sensin." (2/129)

Bu şekilde duâ ederek, âhir zaman peygamberinin Mekke'de Arap'tan gelmesini tazarru ve niyaz etti.

İbrâhim (a.s.) peygamberin kendisi, oğlu İsmail (a.s.) ayrıca hanımları Sare ve Hacer Allah'ın beytini ziyaret eden kadın, erkek genç, ihtiyar, hür, köle ve câriyelerin affı ve mağfireti için duâ buyurdu.

Anlatılan sebepten dolayı, bu ümmete, namazlarının sonunda İbrâhim'e ve âline salât okuyarak tazim ve duâ emri verildi. Ta ki: Onların yaptığı duâlara karşılık ola.

Şöyle bir rivâyet var:

Ölüm meleği İbrâhim (a.s.) peygamberin ruhunu kabzetmeye geldiği zaman sordu:

– Mübârek gönlünde bir şeye karşı hiç arzu kaldı mı?

İbrâhim (a.s.) şu cevabı verdi:

– Dünyada namazla ünsiyet etmiştim. Hiçbir şeye hasret çekmem. Ancak o namaz ibâdetinin benden gitmesine hasret çekerim.

Bunun üzerine, Yüce Hak, ona şu vahyi yaptı:

– Ey Halil'im, gönlünü hoş tut. Resûlümün ümmeti senin oğullarındır. Onlara emir vereyim; namazda seni överek yad etsinler. Onun bereketini de sana eriştiririm. Yeter ki, ruhun şad olsun.

Salâvat-ı şerifelerin devamına dönelim:

– "Allahım, merhamet eyle; Muhammed'in âline.. Tıpkı İbrâhim ve İbrâhim'in âline merhamet eylediğin gibi.."

RAHMET OKUNAN ZÂTLAR

Burada, açıklanması gereken bir husus var. O da peygamberlere okunan rahmet duâsıdır. Bu hususta ulema, çeşitli görüş ileri sürdü. Bazıları şöyle dedi:

- Peygamberlere okunan rahmet duâsı mutlak olarak caizdir.

Bazıları da şöyle dedi:

- Peygamberlere rahmet okumak caiz değildir.

Ancak, sahih olan durum şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismi anıldığı zaman:

- Allah O'na rahmet eylesin.

Yahut:

- Allah'ın rahmeti onun üzerine olsun.

Yahut:

- Allahım, Muhammed'e merhamet eyle.

Demek caiz değildir. Çünkü, böyle sözler, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için, tam mânâsı ile tazim etmeye aykırıdır. Edeb olan odur ki: Peygamberlere salât ve selâmla tazim edile.. Ashab-ı kirama ise, rızâ dileği ile tazim edile. Sair mü'minlere ise, rahmet ile duâ edile..

Durum yukarıda anlatıldığı gibi olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- Allah O'na rahmet eylesin.

Demek, peygamberleri için âdet ve edep olan bir deyim olmadığı için caiz değildir. Çünkü, öyle söylendiğini işitenler, peygamber olduğunu bilmezler.

Ancak, peygamberler için âdet olan salâvat duâsını ettikten sonra; Allah'ın rahmetini dilersen o zaman caiz olur. Nitekim bu mânâ, namazda okunan tahiyatta vardır; şöyledir:

- Selâm sana ey nebi, keza Allah'ın rahmeti de.. bereketleri de..

Bu arada şöyle bir soru da vaki olabilir; sorabilirsin:

- Rahmetle duâ etmek, şu mânâya gelir: Allahım, önceleri işlediği kusurları affet, rahmetinle muamele eyle.. gibi bir mânâ, peygamberlere kusur isnadı olur.. Bunun izahı nedir?

Bu sualin cevabı için, ulemanın verdiği cevap şudur:

- Rahmet dilemenin mânâsı:

- Kusurlarını affet, rahmetinle muamele eyle.

Demeye gelmesi, ancak ümmetin fertlerine mahsustur; böyle bir mânâ çıkarmak onlara göredir. Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için rahmet dilendiği zaman, mânâ şöyle olur:

- Onun kadrini yüce kıl; türlü lütuflarınla, çeşitli kereminle O'na muamele eyle.

Mânâ böyle olunca, o:

- Kusurlarını affeyle.

Demekten yana temize çıkarılır.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– "Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin."

Kısaca açık mânâsı şudur: Yüce zâtına, sıfatına ve fiillerine daima şükredilmektesin. Azamet ve kibriya ile mevsuf olup anlatılmaktasın.

– "Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline TAHANNÜN eyle. İbrâhim ve İbrâhim'in âline TAHANNÜN ettiğin gibi olsun.

Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin."

Burada geçen:

– "TAHANNÜN."

Lafzının açık mânâsı şudur:

– Merhamet, ihsân, lütuf..

Bu duruma göre mânâ şöyle olur:

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline her çeşit lütfun, her çeşit nimetinle, kereminle merhamet eyle.

– "Allahım, selâmet ihsân eyle; Muhammed'e ve Muhammed'in âline.. Tıpkı, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline selâmet ihsân eylediğin gibi.

Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin."

Burada Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve onun âli için yapılan:

– "Selâmet."

Dileği şu mânâda kullanılır:

– Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, âline, ashabına, kendisine tâbi olanlara, tüm ümmetine selâmet ihsân edip, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, âl, ashab, tâbiin ve tüm ümmetini bütün kötülüklerden koru. Onları, istemedikleri şeylerin tümünden koru.

– "Hamid ve Mecid."

İsimleri için, burada değişik açıdan bakılarak, şöyle mânâ verilmektedir:

– Kullarına yaptığın ihsânınla daima hamd edilmektesin. Kullarına, garazsız, ıvazsız armağanlar ihsân etmekle de ulusun.

Bu salâvat-ı şerife üzerine, son bir açıklama:

Daha önce de, anlatıldığı gibi; bu salâvat-ı şerifelerin geliş yolu şöyledir:

Zeynelâbidin, namı ile maruf Hazret-i Hüseyin'in (r.a.) oğlu Ali; Hazret-i Hüseyin ve Hazret-i Ali. Allah onlardan râzı olsun. Hazret-i Ali'nin (r.a.) rivâyetine göre:

Bu salâvat-ı şerife içinde, beş tane:

– "Allahım."

Lafzı vardır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz beş parmağı ile sayarak öğretti. Sonra şöyle buyurdu:

– "Bu salâvat-ı şerifeyi Cebrâil bana getirdi. Sana gösterdiğim gibi, beş parmağı ile sayarak tebliğ etti."

* * *

YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerifeyi, Musannif merhum, Eb'üş-Şeyh Ebû Muhammed b. Ebi Zeyd (rh.)nin risâlesinden almıştır.

Bu salâvat-ı şerife şöyle başlar:

- Allahım.

Yani: Ey Celil, Cebbar, affeden, bağışlayan, ayıpları örten, şânı yüce, nimetleri her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allah..

- Muhammed'e salât eyle.

Bu cümle daha açık mânâsı ile şu demektir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânına lâyık, gün gün daimî nimetlerle kerem eyle. Onun ümmetine, daima rahmet çeşitli ile muamele eyle. Ümmeti için, iki cihanda ümid ederek taleb ettiği şeyleri ihsân ederek daima mükerrem eyle.

- Keza, Muhammed'in âline de salât eyle.

Yani: Onun ehl-i beytine, ashabına, tâbi olan ümmeti üzerine daima bol lütuf, bol ihsân eyle.

- Muhammed'e rahmet eyle.

Bu cümlenin derinliğine mânâsı şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, rahmet çeşitlerinle, türlü lütuflarınla muamele eyle. Onun kadrini yüce kıl. Makamını ve mansıbını iki cihanda üstün kıl. O'na her türlü lütfunu ver. İhsânlar ederek rahmet eyle.

- Keza, Muhammed'in âline de merhamet eyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âl, ashab, tâbi olan ümmetine; affınla, mağfiretinle, türlü türlü keremlerinle merhamet eyle.

- Muhammed'e bereketler ihsân eyle. Aynı şekilde Muhammed'in âline de bereket ihsân eyle.

Bu cümle şöyle açıklanabilir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ihsân buyurduğun üstün feyizleri, yüce fütuhatı, gün gün artır. Onun üzerine ihsân ettiğin nimetleri ve ihsânı an an yükselt ve bereketli kıl.

Aynı şekilde, onun âline, ashabına, ümmetine olan nimet ve ihsânını da daim artır ve bereket ihsân eyle.

- Tıpkı, âlemlerde İbrâhim'e, İbrâhim'in âline salât, rahmet ve bereket ihsân eylediğin gibi..

Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin."

* * *

إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ
مُحَمَّدٍ وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ
مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَرَحِمْتَ وَبَارَكْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيمَ
وَعَلٰى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ
٨ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَأَزْوَاجِهِ أُمَّهَاتِ
الْمُؤْمِنِينَ وَذُرِّيَّتِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلٰى إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٩ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ
عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيمَ
إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ١٠ اَللّٰهُمَّ دَاحِيَ الْمَدْحُوَّاتِ،
وَبَارِئَ الْمَسْمُوكَاتِ، وَجَبَّارَ الْقُلُوبِ عَلٰى
فِطْرَتِهَا شَقِيِّهَا وَسَعِيدِهَا اجْعَلْ شَرَائِفَ
صَلَوَاتِكَ وَنَوَامِيَ بَرَكَاتِكَ وَرَأْفَةَ تَحَنُّنِكَ
عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ الْفَاتِحِ لِمَا أُغْلِقَ،

inneke Hamidün Mecid.

7. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin verham Muhammeden ve alâ Muhammedin ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema salleyte ve rahimte ve barekte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime fil-âlemine inneke Hamidün Mecid.

8. Allahümme salli alâ Muhammedin'in-Nebii ve ezvacihi ümmehat'il-mü'minine ve zürriyetihi ve ehli beytihi kema salleyte alâ İbrâhime inneke Hamidün Mecid.

9. Allahümme barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema barekte alâ İbrâhime inneke Hamidün Mecid.

10. Allahümme dahiyel-medhüvvati ve bariel mesmukâti ve cebbar'el-kulubi alâ fıtratiha şekiyyiha ve saidiha'c'al şeraife salâvatike ve nevamiye berekâtike ve re'fete tahannünike alâ Muhammedin abdike ve resûlikelfatihi lima uğlika .....

* * *

7. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; Muhammed'e ve Muhammed'in âline merhamet eyle. Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle. Âlemlerde İbrâhim'e, İbrâhim'in âline salât rahmet ve bereket ihsân eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

8. Allahım, Nebi Muhammed'e mü'minlerin anaları zevcelerine, zürriyetine, ehl-i beytine salât eyle. İbrâhim'e salât eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

9. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle. İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

10. Allahım, ey yerleri donatan, yüksek semaları yaratan, kalbleri yaratıldıkları iş yönüne çeken, şakilerini, saidlerini.. şerefli salâvatını, artan bereketlerini, bütün inceliği ile şefkatini Muhammed için kıl. O, senin kulundur. Resûlündür; kilitleri açan .....

* * *

(Devamı: 445. Sayfada)

SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerife Şifa-i Şerif kitabından alınan on üç salâvat-ı şerifenin bir tanesidir. Şifa adlı kitapta bu salâvat-ı şerife yedinci olarak anlatılır.

Bu salâvat-ı şerifeyi, hadis imamlarından, Ebû Davud, Taberanî ashabın ileri gelenlerinden ve ehl-i suffeden Ebû Hüreyre'nin (r.a.) rivâyet ettiğini anlatmışlardır.

Ebû Hüreyre'nin (r.a.) bu rivâyetinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şöyle buyurdu:

– "Bir kimse, kendisine, tam ölçülü ecir olmasını isterse, aşağıdaki salâvat-ı şerife ile salâvat okusun."

Bu hadis-i şerifte anlatılmak istenen mânâ şudur:

– Bize ve ehl-i beytimize salâvat okuyanların ecir ve sevabı bol olacaktır.

O salâvat-ı şerife şöyle başlar:

– "Allahım, Muhammed Nebi'ye, mü'minlerin anası zevcelerine salât eyle."

Bu cümleyi biraz daha açık mânâlandıralım:

Ey zâtında ortağı ve benzeri olmaya, zâtına ve fiillerine ait sıfatlarda dengi ve misli bulunmayan, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı yüce Allah.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, şânına lâyık, habibliğe münasip salât, tazim, tahiyye ve ikramlarla salâvatlar eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Sübhan Allah tarafından verilen emirleri, onun tarafından yasak kılınan şeyleri, pâk şeriatında işlenmesi lâzım olan tüm işleri, Yüce Hak tarafından kullara tebliğ etmek için emir aldığı tüm işleri, emir aldığı şekilde haber verendir.

Onun hanımları, mü'minlerin analarıdır. Allah onlardan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendi hanımlarını;

– "Mü'minlerin anaları."

Olarak tavsif etmiştir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sonra, bunların bir başkasına nikâhlanmaları haramdır. Onlara, analarımız gibi, tam mânâsı ile saygı ve tazim göstermemiz lâzımdır.

– "Aynı şekilde, onun zürriyetine de salât eyle."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti, sulbünden gelen çocuklarıdır. Çocuklarıdır, çocuklarının çocuklarıdır. Tâ, kıyâmete kadar gelecek pâk neslidir.

– "Keza, onun ehl-i beytine de.."

Bu cümlenin kısa açıklaması şudur:

– Resûl-ü Muhterem ve Nebiyy-i Mükerrem (s.a.v.) Efendimize nesep veya sebep cihetinden ne kadar muttasıl olanlar varsa.. hepsine salât eyle.

– "Tıpkı, İbrâhim'e salât eylediğin gibi.. Çünkü sen: Hamid'sin Mecid'sin."

HAMİD ve MECİD isimlerinin mânâsı şöyledir: Yüce zâtında, kemâlât ile övülmektesin. Kullarına çeşit çeşit in'am ve ihsân edicisin.

* * *

DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerife, Şifa nam kitaptan alınıp anlatılan on üç salâvat-ı şerifenin dokuzuncusu olur.

Bu salâvat-ı şerifeyi hadis imamlarından Ebû Nuaym Hilye'sinde, Deylemî Müsned-i Firdevs'inde anlatmıştır. Esas râvisi, ileri gelen ashaptan Zeyd b. Haricet'ül-Ansarî'dir. Hepsi de bu zâttan rivâyet edildiğini çıkarıp anlatmıştır. Allah ondan râzı olsun. Bizzat kendisinin anlattığına göre; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle sormuştur:

- Size ne şekilde salâvat-ı şerife okuyalım? Bize beyân buyurun.

Böyle deyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz saadetle şöyle buyurdu:

- "Bana salâvat okuyun; duâya da cidden çaba harcayın. Salâvat-ı şerifeyi şöyle okuyun:

- Allahım, Muhammed'e bereketler ihsân eyle."

Yani: Ey şânı yüce, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım, verdiğin nimetlerin ve faziletlerin herbirini gün gün artırarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize terakki ihsân eyle. Bu terakkiyi onun için devam ettirerek, O'na bereket ihsân eyle.

- "Aynı şekilde Muhammed'in âline de bereketler ihsân eyle. Tıpkı, İbrâhim'e ihsân eylediğin bereket gibi..

Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin."

Bunların mânâsı daha önce de geçti; şu demeye gelir:

- Kullarına tüm nimetleri ihsân ettiğin için, daima hamd edilmektesin.

Kullarına, garazsız, ıvazsız, ihsânlar etmekle ulu zâtsın.

Bir başka rivâyette bu salâvat-ı şerife şöyledir:

- "Allahım, Muhammed'e salât eyle; Muhammed'in âline de salât eyle. Ve.. Muhammed'e bereketler ihsân eyle."

* * *

ONUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

Burada anlatılacak salâvat-ı şerife, Şifa adlı kitaptan alınan onuncu salâvat-ı şerifedir.

Bunu hadis imamlarından Taberanî Mucem-i Evsat'ında, İbn-i Ebi Şeybe Musannif'inde, bir de Said b. Mansur rivâyet etmiştir. Allah hepsine rahmet eylesin. Bunlar, bu salâvat-ı şerifeyi ashaptan Selâmetülkindî'den (r.a.) rivâyet edildiğini çıkarıp anlatmışlardır.

Selâmetülkindî (r.a.) şöyle anlatı:

- Hz. Ali (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, şu şekilde salâvat okumayı bize belletti:

- "Allahım."

Ey yerleri ve semaları, maddesiz ve örneksiz vücuda getiren; içlerinde bulunan bu acaip işler ve eşsiz san'at eserleri tam kudretine ve varlığına delil olan; cümle âlemleri ve kâinatı yoktan var eyleyip cümlesinde istediği ve dilediği gibi tasarruf eden şânı yüce, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- "Allahım, ey yerleri, dağları ve dereleri donatan, ey yüksek semaları, arşı, kürsîyi maddesiz olarak yoktan yaratan, ey kalbleri dilediği işe zorla çeken ve hükmünü onlarda yerine getiren, yani: Yaratıldıkları şeye.. O KALB'lerin hem şakilerini hem de saidlerini hükmüne çeken.."

Burada anlatılan:

- "KALB"

Lafzından murad, insandır. Bir parçası anlatılmıştır; ama tümü murad edilmiştir. Kalbin kendisi de murad edilmiş olabilir.

Kalb, insan vücudundan, tüm duyguların padişahıdır; sair duygular da tebaası sayılır. Kalb iyiliğe çevrildiği zaman diğer duygular da iyiliğe çevrilir. Kalb fesad olduğu zaman, tüm duygular da fesad olur.

Burada izah edilmesi gereken bir cümle de:

- "Şakilerini ve saidlerini.."

Cümlesidir. Bu cümlenin daha açık mânâsı:

- Mü'minleri ve kâfirleri..

Demeye gelir. Ancak, bazıları bunları, kalblere sıfat olarak almıştır.

Netice mânâ şudur:

- Mü'minlerin ve kâfirlerin kalblerini, dilediği yöne çeken, dilediğine hidâyet eden ve dilediğini hüsranda bırakan..

Nitekim, bu mânâda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şöyle anlattı:

- "Said olan, anasının karnında iken saiddir; şaki olan anasının karnında iken şakidir."

Ne var ki, bu hadis-i şerifte beyân edilen duru, ilâhî ilimdeki duruma göredir. Böyle olunca, bir cebir lâzım gelmez.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- "Salâvat-ı şerifelerin en değerlilerini, artmakta olan bereketlerini, bütün incelikleri ile şefkatini Muhammed için kıl."

Bu cümlenin kısa şerhini şöyle yapabiliriz:

- Allahım, türlü türlü rahmetlerini, çeşit çeşit ihsânlarını, bunların da emsaline nazaran en üstünlerini, her çeşit nimetlerini, iyiliklerin bütün çeşitlerini, her an gelişip artan bereketlerini, kendisinden hiç ayrılmayan şefkatini ve merhametini Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tahsis eyle.

Çünkü: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, tüm kemâl sıfatlarını özünde toplamıştır. İnzal buyurulan kitapların hemen hepsinde; onların gönderildiği nebilerin ve resûllerin dillerinde dünyaya teşrif etmeden evvel çok çok övülmüştür. Bu âleme teşrif ettikten sonra da; tâ, kıyâmete kadar ebrar, salih zâtların ve meleklerin dili ile övülüp senâ edilecektir.

İşte, bütün ihsânını yâ Rabbi, böyle bir zâta tahsis eyle. Çünkü:

- "Senin kulundur, Resûlündür."

Gerek ruhlar âleminde, gerekse, bu vücud âleminde ibâdette devamlı olmuştur. Hüda hizmetinde kalmıştır. Kalb ve kalıp olarak, Allah'ın zikrinden hiç ayrılmamıştır. İşte o: Kulluğa lâyık bir kulundur.

Ayrıca o: Bütün yaratılmışlara peygamber olarak gönderilmiştir. Getirdiği şeriat, nesihten ve tebdil olmakan yana beridir. Tâ, kıyâmete kadar devam edip sabit kalacaktır.

İşte o: Kur'ân'la gönderilmiş olup, cümle ulu faziletli bir resûlündür. Öyle bir resûldür ki:

- "Bütün kilitleri açar."

Yani: Bütün dünya, küfür zulmetleri ile kapalı dururken, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nübüvvet ve risâlet nuru ile o zulmet yerleri fethedip açtı. İman nuru ile nurlandırdı. Yüce Hakk'ın rızâsına onları kavuşturdu. İki cihanın saadetine erdirdi. Böyle bir eriş, zor ve kapalı iken o herkese ayan beyân anlattı; bütün müşkülleri çözüp açtı. Sonra:

- "Daha önce gelenlerin tamamlayıcısı oldu."

Bu cümlenin kısa şerhi şudur:

- Kendisinden önce gelen nebilerin ve resûllerin getirdiklerinin daha kemâllisini ve daha tamamını getirip tamamladı ve NEBİLERİN HATEMİ oldu. Kaldı ki Kur'ân-ı Kerîm'de Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

- "Ve.. NEBİLERİN HATEMİ.." (33/40)

Yani: Peygamberlerin sonuncusu..

Sehliye nüshasında bu tertipte gelmiştir. Bazı nüshalarda ise, son anlatılan iki cümle yer değiştirmekte ve şöyle olmaktadır:

- "Daha öncekilerin tamamlayıcısı oldu."

- "Bütün kilitleri açar."

Ayrıca o:

- "Hakkı ilân edendir; ama HAK'la."

Bu cümlede geçen birinci HAK'tan murad, İslâm dinidir; ikinci HAK ile de, Yüce Hakk'ın kendisi murad edilmektedir ki:

- İslâm dinini Yüce Hakk'ın emri ile açıkladı.

Demeye gelir. Bu arada, Yüce Hakk'ın emirlerini, yasaklarını ve tüm şer'î hükümleri, kendi emir ve fermanına göre mükelleflere açıkladığını anlatabiliriz.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- **"Batılların ordularını kırdı."**

Bu cümlenin şerhi şöyledir:

- Bâtıla saplanan milletlerin, mensuh olmuş bâtıl dinleri açıktan anlatmak sûreti ile, onların yayılmasına engel oldu ve çevresinden uzaklaştırdı.

Kelimenin ifade ettiği mânâya göre, bir başka şerhi de şöyle olabilir:

- Tüm bâtıl olan cemaatleri, yani: Şeytanın ordularını Azazil'in (İblis'in) askerlerini ve onlara tâbi olan kâfirleri ve müşrikleri helâk edicidir.

Buraya kadar verilen mânâ:

- **"Batıllar."**

Lafzını, alışılan şekli ile, bâtıl olarak aldığımıza göre verilmiştir. Bunu bir de, bahadır, güçlü mânâlarına almak vardır. Bu durumda mânâ şöyle olur:

- Öyle bir Muhammed'dir ki, kendisine muhalif olan ve inatlaşan güçlü ve bahadır geçinenlerin cümlesinin askerlerini, Allah'ın yardımı ile kırar.

- **"Hem de, kendisine emredildiği biçimde.."**

Bu son cümle ile, mânâ şöyle olur:

Gerçekten, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hakkı izhar eyledi. Bâtıl ordularını kırdı. Hem de bunu, kendisine emrolunan biçimde yaptı.

Bir başka mânâ da şöyledir: Kendisine emredildiği üzere, hakkı izhar edip bâtılı ihlâk eyledi.

Şu da bir başka mânâdır:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hakkı izhar ve bâtılları ihlâk emri aldığı için, hakkı ilân edip bâtılı kırdı.

- **"Emrinle taatına daldı."**

Bu cümlenin şerhi şudur:

Yüce Hak katından gelen İslâm dinini, şer'î hükümleri açıkça anlatmak ve bütün bâtılları kırıp yok etmek işinde, emir aldığı gibi daim ve sabit kaldı.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- **"Ertelemeden rızâna koştu."**

Bu cümlenin geniş mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine emrolunan şeyleri yerine getirmekte teenni ve tehir etmedi. Gücü yettiği kadar, onları yerine getirmekte acele etti. Onların yerine getirilmesi için de, çok ihtimam gösterip gayret etti.

وَالْخَاتِمِ لِمَا سَبَقَ، وَالْمُعْلِنِ الْحَقَّ بِالْحَقِّ،
وَالدَّامِغِ لِجَيْشَاتِ الْأَبَاطِيلِ كَمَا حُمِّلَ،
فَاضْطَلَعَ بِأَمْرِكَ بِطَاعَتِكَ، مُسْتَوْفِزًا فِي
مَرْضَاتِكَ، وَاعِيًا لِوَحْيِكَ، حَافِظًا لِعَهْدِكَ،
مَاضِيًا عَلَى نَفَاذِ أَمْرِكَ، حَتَّى أَوْرَى قَبَسًا لِقَابِسٍ،
أَلْأَءُ اللهِ، تَصِلُ بِأَهْلِهِ أَسْبَابَهُ، بِهِ هُدِيَتِ الْقُلُوبُ
بَعْدَ خَوْضَاتِ الْفِتَنِ وَالْإِثْمِ، وَأَبْهَجَ مُوضِحَاتِ
الْأَعْلَامِ، وَنَآئِرَاتِ الْأَحْكَامِ، وَمُنِيرَاتِ
الْإِسْلَامِ، فَهُوَ أَمِينُكَ الْمَأْمُونُ، وَخَازِنُ عِلْمِكَ
الْمَخْزُونِ، وَشَهِيدُكَ يَوْمَ الدِّينِ، وَبَعِيثُكَ نِعْمَةً،
وَرَسُولُكَ بِالْحَقِّ رَحْمَةً اَللّٰهُمَّ افْسَحْ لَهُ فِي عَدْنِكَ،
وَاَجْزِهِ مُضَاعَفَاتِ الْخَيْرِ مِنْ فَضْلِكَ مُهَنَّآتٍ لَهُ
غَيْرَ مُكَدَّرَاتٍ، مِنْ فَوْزِ ثَوَابِكَ الْمَحْلُولِ،

vel-hatimi limasebaka vel-mu'lin'il-hakka bil-hakkı ved-damiği liceyşat'il-ebatılı kema hummile faztalaa biemrike bitaatike müstevfizen fi merdatike vaıyen livahyike hafızan liahdike maziyen alâ nefazi emrike hatta evra kabsen likabisin alâullahi tasılü biehlihi esbabehu bihi hüdiyet'il-kulubü ba'de havdat'il-fiteni velismi ve ebhece muzıhat'il-a'lami ve nairat'il-ahkâmi ve münirat'il-İslâmi fehüve eminükel-me'munü ve hazinü ilmikel-Mahzuni ve şehidüke yevm'ed-dini ve beisüke ni'meten ve Resûlüke bil-hakkı rahmeten Allahümmefsah lehu fiadnike vecezihi müdaafat'il-hayri min fazlike mühennatin lehu gayre mükedderatin min fevzi sevabik'el-mahluli .....

* * *

öncekileri tamamlayan, hakla hakkı ilân eden, emredildiği biçimde batılların ordularını kıran.. O, ertelemeden rızâna koşup emrinle taatına daldı. Vahyini alır, ahdini tutar, emrinin infazını yapar. Alacaklar için büyük bir nur izhar etti. Allah'ın ihsânı, ehline onun sebepleri ile ulaşır. Günah ve fitneler bataklığına dalıp gittikten sonra, kalbler onunla hidâyeti buldu. Âlemlerin izahını hükümlerin güç yanlarını, İslâm'ın aydınlıklarını beyân eyledi. O, emniyet edilmiş eminindir. Gizli ilmin hazinedarıdır. Kıyâmet günü şâhidindir. Nimet olarak yolladığın, hakla rahmet Resûlündür, Allahım, Adn cennetinde onun yerini geniş eyle. Fazlından onu kat kat hayırla mükâfatlandır; kedersiz, daima gelen sevap nailiyetinden kendisine hoş olarak.. İlletsiz olarak bol ihsânından ver .....

* * *

(Devamı: 451. Sayfada)

Bütün bunları mübârek rızânı kazanmak için yaptı.

Bu cümleye verilecek bir başka mânâ da şöyledir:

Mübârek rızânı kazanmak için, kendisine teklif edilen şeyleri ve yapmakla memur olduğu fiilleri yerine getirmek için, tam mânâsı ile ihtimam gösterdi. Ciddî çalışıp gayret sarfetti. Kendisine verilen ağır vazifeleri, yüklü işleri taşıdı ve bâtıl orduları kırdı; zarardan uzak etti.

Sehliye nüshasında, salâvat-ı şerifenin bundan sonraki devamı şöyledir:

- **"Vahyini alır oldu."**

Ki bu cümle aşağıda gelecektir. Ancak, bazı mutemet nüshalarda ve müellifin bu salâvat-ı şerifeyi aldığı Şifa kitabının bazı nüshalarında daha önce şu cümleler yer almaktadır:

- "Adım atmasında korku, azminde çekingenlik yoktur."

Bu cümle için yapılan şerh şudur:

Emrolunduğu şeyleri yerine getirmekte, açığa çıkarmakta ve bâtıl ordularını kırıp def etmekte, zâhir ve bâtın düşmanları ile, yani: Müşrik, kâfir, şeytan orduları ile savaşa kalkmakta asla kendisine korku gelmedi; emirleri yerine getirme işinde acze ve zaafa düşmedi.

- **"Vahyini alır oldu."**

Yani: Kendisine vahiy yolu ile gönderdiğin şeyleri tamamı ile zapt edip kullarına fazlasız ve noksansız tebliğ etti. Bunları yapma işinde hiçbir şey, kendisini oyalamadı.

- **"Sana karşı ahdini tuttu."**

Bu cümle, ifade ettiği mânâ ile şu demeye gelir:

- Kendisine ahd verip söz aldığın şeyleri yerine getirdi.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Risâlet ve nübüvveti tebliğ etmekte, şer'î hükümleri icra etmekte kendisine ne kadar ilâhî sır ve rabbânî ilham eylemiş isen, ki bunları kendisinden başkası bilemez; bunların gereğini yerine getirmeye devam etti. Onlara tam mânâsı ile riâyet etti.

- **"Emrini infazda devam etti."**

Bu cümlenin şerhi şöyledir: Yüce emrini yerine getirmek işinde; o emirleri aldıktan itibaren, bekâ sarayına teşrif edinceye kadar, kusursuz ve tehirsiz devam edip durdu.

- **"O kadar ki, alacaklar için büyük bir nur izhar eyledi."**

Bu cümlenin ifade ettiği mânâda şudur: Küfür, dalâlet, alçaklık, cehalette kalıp hidâyete talip olanlara.. yani: Cehalet ve dalâletlerini açıp gidermek isteyenlere iman İslâm nurunu, şer'î ahkâmın nurlarını açarak; onları küfür ve dalâletlerinden, alçaklık ve cehaletlerinden kurtardı. İman nuru ile nurlandırdı.

Salâvat-ı şerifeyi devam edelim:

- "Allah'ın ihsânı onun EHL'ine, onun SEBEPLER'i ile ulaşır."

Bu cümlenin açıklaması şöyledir:

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehline, dünyada ve âhirette sayıya, hesaba gelmeyen çeşitli nimetlerini ve ihsânını ulaştırır.

Bu cümlede geçen:

- EHL.

Lafzından murad ise, imandır İslâmdır. Ayrıca, şer'î hükümlere ve ilâhî emirlere imtisaldir. Rabbânî yasaklardan da kaçmaktır.

Üstteki açıklamaya göre kısaca mânâ şudur: Anlatılan sebepleri, Allah ehli olan mü'minlere tebliğ edip Allah'ın nimetlerine ulaştırır.

Bazı nüshalarda Arapça metnin yazılış şekline göre, mânâ şöyle olur:

- "Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin getirdiği sebepler, onun ehli olan iman sahiplerini Allah'ın sayısız ihsânlarına ulaştırır."

Salâvat-ı şerife metnine devam edelim:

- "Kalbler, onunla hidâyeti buldu."

Kısaca açıklaması şudur: Kalbler, Hakk'ın yoluna, iman nuruna, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile kavuştular.

- "Bilhassa, günah ve fitneler bataklığına dalıp gittikten sonra.."

Bu cümleyi şöyle açabiliriz:

Onların dilleri, kalbleri ve bütün duyguları bâtıllara, küfür ve dalâlete batıp gittikten sonra; fısk, masiyet ve türlü günahlara girdikten sonra.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların kalblerini hidâyete getirmeye sebep oldu.

Bu mânâları biraz daha açalım:

İnsanlar, küfür, dalâlet ve tuğyanda iken; şânı büyük Allah Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, tarafından elçi olarak gönderdi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz geldi; o sapıkları iman nuruna, hak yola, taata, ibâdete dâvet etti. Vasıtası ile, Allahü Teâlâ onları irşad eyledi.

- "ÂLEMLER'in izahlarını güzelleştirdi. (Yahut: Beyân eyledi.)

- "ÂLEMLER."

Lafzı, burada alâmet ve nişan mânâsınadır.

Bu duruma göre verilecek mânâlar şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakk'ın varlığını ve birliğini, tam kudretini, kendisinin nübüvvet ve risâletinin hak ve gerçek olduğunu izah eden alâmetleri, delilleri açıkça gösterdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakk'ın vahdaniyetinde, kendi nübüvvet ve risâletinin gerçek oluşunda hiçbir şekilde şüphe bırakmadı. Bunlara gereken açık mucizeleri, izah eden delilleri güzelce gösterip, gün gibi aşikâr eyledi.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- "Şer'î hükümlerin zorlu yanlarını da açıkladı. İslâm'ın nurlu yollarını da açıkladı."

Bu cümlenin şerhi şudur:

- İman incelikleri ile ilgili olan işleri tam mânâsı ile anlattı. Onların hüccetlerini, delillerini getirip izah etti. Şer'î hükümleri tümden beyân eyledi. İslâmî kaideler de ayan beyân anlattı. İslâm dinini anlatmakta hiçbir şüphe bırakmadı.

Devam edelim:

- "Ve.. o: Kendisine emniyet edilen eminindir."

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, inzal eylediğin vahyine, muttali eylediğin mülk ve melekût esrarına, O'na emanet ettiğin ilimlere tam emin bir zâttır.

Emri ve nehyi icrada, şer'î hükümleri, gereği gibi yerine getirmekte kendisine emniyet duyulmuş bir zâttır.

Daha açık bir mânâ ile: Kendisine ilham olunan sırları, muttali olduğu işaretleri beyân için kendisine izin verilmiştir. İzin aldıklarını tümden beyân etmiş; hiçbirini gizli tutmamıştır. Açıklamaya mezun olmadıklarının hiçbirini de izhar edip açıklamamıştır.

- "Senin gizli ilmin hazinedarıdır."

Şu demeye gelir:

- Senin gayb âleminde saklı ilimlerin vardır; onları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bellettin. Onların koruyuculuğunu kendisine verdin.

O ilimlere hiç kimse, muttali olmamıştır. Ama, sen o mübârek peygambere fazlınla kereminle anlatılan ilimleri indirip kendisini onlara muttali kıldın. O ilimlerle kendisini muazzez ve müşerref eyledin. Bundandır ki, o ilimleri senin iznin olmadan hiçbir yer de açmaz; korur.

- "Kıyâmet günü, senin şahidindir."

Bu cümlenin açıklaması şöyledir:

Kıyâmet günü, nebileri ve resûlleri, kendi kavimleri tekzib edeceklerdir.

- Bunlar, bize risâletlerini tebliğ etmediler.

Diye inkâr edeceklerdir. Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o nebilerin ve resûllerin sözlerini doğrulayacak; lehlerinde şehâdet edecektir.

Bu mânânın geniş şekli, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ŞÂHİD ve ŞEHİD isimleri anlatılıren geçmiştir. (46. ve 47. isimlerdir.)

Devam edelim:

- "Nimet olarak gönderdiğin peygamberindir. Hak dinle rahmet olarak gönderdiğin resûlündür.

Allahım, ADN'in içinde onun yerini geniş eyle."

ADN, cennetler içinde en yüksek olanın ismidir. Kullara, şekil olmayan bir tarzda, cemâl rüyeti orada olacaktır. Allahım bize onu nasip ve müyesser eylesin. Bunda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize duâ vardır ve şu demeye gelir:

– Allahım, ADN cennet içinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin makamını konağını cümleden geniş, çok büyük ve müzeyyen eyle.

– "O'na kat kat hayırla mükâfaat ihsân eyle fazlınla Allahım."

Bu cümleyi şöyle açabiliriz:

– Fazl, kerem ve ihsânından, O'na kat kat mükâfat ihsân eyle.

Bazı nüshalardaki metne göre de mânâ şudur:

– Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hayır çeşitlerinin kat katını, iyiliklerin bütün sınıflarını kat kat; sırf fazlın, ihsânın, keremin ve lütfundan caize ve ihsân olarak ver.

Şu da verilecek bir başka mânâdır:

– Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; bize iyilik çeşitlerini, her türlü iyilikleri ve yararlı şeyleri talim edip irşad eylediği, iman nuruna hidâyet edip rızâ-i şerifine giden yolları bize öğretip iki cihan saadetini bulmamıza vesile olduğu için kendisine sırf lütfun, fazlın ve ihsânından kat kat mükâfat ihsân eyle.

– "Bu vergilerin, onun için rahatlıkla olsun; sıkıntılı olmasın."

Bu cümlenin mânâsı şöyledir:

Vereceğin o ihsânlar, cümle sıkıntılardan yana temiz, tüm onun özüne yabancı şeylerden pâk olsun.

– "Vereceğin sevaptan bolca bir nailiyet olsun. Vereceğin ihsânın bol yanından olsun; hem de ardı arası kesilmeden.."

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– "Allahım."

Ey hacetleri yerine getiren, duâları kabul buyuran, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah.

– "Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin binasını, bütün insanların BİNA'sından yüce kıl."

Bu cümlede geçen:

– "BİNA."

Lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Firdevs cennetindeki makamıdır. Şu demeye gelir:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Firdevs cennetindeki binasını, menzilini ve makamını, bütün nebilere ve resûllere verdiğin derece ve menzillerden üstün eyle. O kadar ki: Cennette ondan daha yüksek bir yer olmaya.

Üstte verilen mânâ, âhirette olacaklar için verilen mânâdır. Aynı mânâ, dünya için olunca, şöyle olur:

Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) Efendimizin Ravza-i Mutahhara'sını ve latif kabrini; cümle nebilerin ve resûllerin latif kabirlerinden, sıddîk, şehit, salih, mülûk, sultan ve cümle insanların kabir ve türbelerinden üstün kıl. Tâ, kıyâmete kadar, şerefini, keremini, çeşitli tazimle ziyaret edilmesini daim ve bâki kıl.

Burada, dünya için anlatılan mânâ daha uygundur.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- **"Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize has olan katındaki makamını keremli kıl; keza onun NÜZÛL'ünü de."**

Bu cümlede geçen.

- **"NÜZÛL."**

Tâbiri kullanılır.

- **"Onun nurunu da tamamla."**

Bu cümlenin açıklaması şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek nurunu izhar ederek, sırat üstünde iken, önünden ve ardından nurunu çoğalt; izhar eyle. Böylece, bütün ümmeti ile sırattı geçip sonra nur evi olan cennete ulaştır; içeri girmeyi nasip eyle. Mübârek cemâlin müşahedesini de tam olarak onlara ver.

Bu cümlede geçen NUR'dan murad, iman nuru da olabilir. Buna göre, mânâ şöyle olur:

- Yâ Rabbi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatını ibka eyle. Bütün ümmetini, kıyâmet gününe kadar iman ve İslâm'da devam ettir. Din nurunu daima üstün ve mansur eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- **"Kendisine verdiğin peygamberlikten ötürü, bol bol mükâfata nâil eyle."**

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, bu dünya âleminde bütün insanlara Resûl olarak gönderdiğin için, azamet ve celâline lâyık olan şekilde kendisine bol lütuf ve ihsânlar eyle.

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

- Kıyâmet günü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, pek nurlu kabrinden kalktığı zaman; kendisine bol lütuf, ihsân ve her çeşit rahmetini, keremini ihsân eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- **"Şehâdeti makbul, sözü rızâya uygun, adil sözlü, konuşması açık ve büyük bir BÜRHAN sahibi olsun."**

- **BÜRHAN.**

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risâletine delâlet eden büyük bir şâhittir ki, onun çürütülmesine imkân yoktur. Bu da, Kur'ân-ı Kerîm'dir.

* * *

وَجَزِيلِ عَطَآئِكَ الْمَعْلُولِ اَللّٰهُمَّ اَعْلِ عَلٰى
بِنَآءِ النَّاسِ بِنَآءَهُ، وَاَكْرِمْ مَثْوٰيهُ لَدَيْكَ
وَنُزُلَهُ، وَاَتْمِمْ لَهُ نُورَهُ، وَاجْزِهِ مِنِ ابْتِعَائِكَ
لَهُ مَقْبُولَ الشَّهَادَةِ وَمَرْضِيَّ الْمَقَالَةِ، ذَا
مَنْطِقٍ عَدْلٍ، وَخُطَّةِ فَصْلٍ، وَبُرْهَانٍ عَظِيمٍ
اإِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَآ اَيُّهَا
الَّذِينَ اٰمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا،
لَبَّيْكَ اَللّٰهُمَّ رَبِّي وَسَعْدَيْكَ، صَلَوَاتُ اللّٰهِ الْبَرِّ
الرَّحِيمِ، وَالْمَلٰئِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، وَالنَّبِيِّينَ
وَالصِّدِّيقِينَ، وَالشُّهَدَآءِ وَالصَّالِحِينَ، وَمَا سَبَّحَ
لَكَ مِنْ شَيْءٍ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدِ
بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ، خَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَسَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ،
وَاِمَامِ الْمُتَّقِينَ، وَرَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ،

ve cezili ataik'el-ma'luli Allahümme a'li alâ binain-nasi binaehu ve ekrim mesvahü ledeyke ve nüzülehu ve etmim lehu nurehu veczihi min'ibtiasike lehu makbul'eş-şehadeti ve mardiyy'el-mekaleti za mantıkın adlin ve huttatin faslin ve bürhanin azim.

11. İnnellahe ve melâiketehu yusallune alen-nebiyyi ya eyyühellezine amenu sallu aleyhi ve sellimu teslimen lebbeykellahümme Rabbi ve sa'deyke salâvatüllah'il-berr'ir-rahimi vel-melâiket'il-mukarrebine ven-nebiyyine ves-sıddıkine veş-şehedai ves-salihine vema sebbeha leke min şey'in yâ Rabbel'âlemine alâ seyyidina Muhammedibn-i Abdillahi hatem'in-nebiyyine ve seyyid'il-mürseline ve imam'il-müttakıne ve Resûli Rabbilâlemine...

* * *

Allahım, onun binasını insanların binasından yüce kıl. Katında O'na has olan makamın ve nüzulünü ikram eyle; onun nurunu tamamla. Peygamber kıldığından bol bol mükâfata nâil eyle. Şehâdeti makbul, sözü rızâya uygun, âdil sözlü, konuşması açık ve büyük bir bürhan sahibi eyle..

11. Şüphesiz, Allah ve melekleri o Peygambere çok salât (ve tekrim) ederler. Ey iman edenler, siz de O'na salât edin, tam bir teslimiyetle selâm verin.

Lebbeyk, Allahım, Rabbım ve sa'deyk.. Pek merhametli ve iyilik ihsân sahibi Allah'ın, mukarreb meleklerin, peygamberlerin, sıddîkların, şehitlerin, salihlerin ey âlemlerin Rabbı seni tesbih eden her şeyin salâvatı nebilerin hatemi, efendimiz Abdüllahın oğlu Muhammed'e olsun; resûllerin efendisi, müttakilerin imamı, Âlemlerin Rabbının Resûlüdür. Şâhit, müjdeci, izninle sana dâvetçidir.. Aydın bir kandildir. O'na selâm.

* * *

(Devamı: 459. Sayfada)

ON BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerife, Şifa-i Şerif'den alınan salâvat-ı şerifelerin onuncusudur.

Bu salâvat-ı şerife, Hz. Ali (r.a.) tarafından rivâyet edilmiştir.

Mevahib adlı eserde yazıldığına göre, Şeyh Zeynüddin b. Hüseyin (rh.) yazdığı eserde şöyle anlatmıştır:

- Sultan-ı Enbiya Serdar-ı Asfiya Habib-i Huda Şefi-i Ruz-ü Ceza Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bekâ âlemine teşrif buyurduktan sonra; ehl-i beyt ve ashab-ı kiram, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden ayrılık hüzünlerine salâvat-ı şerife okuyarak teskin etmeye çalışırlardı.

Salâvat-ı şerife için, Abdüllah b. Mes'ud'dan (r.a.) bir dilekte bulundular; kendilerine bir salâvat-ı şerife belletmesini istediler. Abdüllah b. Mes'ud da Hz. Ali'den (r.a.) bu hususta bir ricada bulundu. Bunun üzerine Hz. Ali (r.a.) aşağıdaki salâvat-ı şerifeyi talim buyurdu.

Ancak, bu salâvat-ı şerifenin başında âyet-i kerîme ile başladı. Bunu teberrüken böyle okudu.

Bir başka mânâda ise.. bu âyet-i kerîmeyi başta okumak sûreti ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumanın ilâhî emre imtisal olduğunu beyân etmek istedi.

Kaldı ki, ilâhî emre uyarak salâvat okumakta büyük sevap almak vardır; büyük ecirleri dilemek vardır.

Bütün bunlardan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tazim ederek, tekrim ederek, memur olduğu salâvat-ı şerifeyi gücü yettiği kadar okuyarak, onun hakkını eda etmek mânâsı vardır.

Bütün bu mânâlara işaret bulunduğundandır ki, âyet-i kerîmenin sonunda:

- LEBBEYK.

Lafzı ile salâvat-ı şerifeye başlandı.

Meâlen âyet-i kerîme şöyledir:

- "Şüphesiz, Allah ve melekleri o peygambere çok salât (ve tekrim) ederler. Ey iman edenler, siz de O'na salât edin, tam bir teslimiyetle de selâm verin." (33/56)

Bu âyet-i kerîmenin ifade ettiği kısa mânâ şudur:

Şânı Yüce Allah, bizzat Nebiyy-i Mükerrem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, devamlı olarak ihsânını ve bütün ikramlarını O'na yağdırmakla şânını yüce eder ve kadrini üstün kılar.

Keza Yüce Allah'ın melekleri de onun şânında salât okurlar.

Şimdi salâvat-ı şerife:

- Lebbeyk.. Yâ Allah, Yâ Rabbi.

Bu lafzın ifade ettiği mânâ şudur:

– Ey benim Rabbım, halikım ve mabudum, an an daima türlü türlü nimet, fazilet ve kerem ü ihsânla terbiye edip nimetini ihsân eden nimeti her şeye şâmil şânı yüce Allah. Daima emrine imtisal ederim.

– Sa'deyke..

Bu lafzın mânâsı şudur:

– Yâ Rabbi, senin hizmetinde, yüce emirlerini yerine getirmekte sonsuzlara kadar itaat üzere olacağım.

Devam edelim:

– Pek merhametli ve iyilik ihsân sahibi Yüce Allah'ın MUKARREB MELEKLERİN, peygamberlerin, SIDDIKLARIN, ŞEHİTLERİN salâvatı.."

Bu cümlede geçen bazı lafızların mânâsını açıkladıktan sonra, salâvat-ı şerifenin devamına geçelim. Önce **MUKARREB MELEKLER** lafzını açıklayalım.

Anlatılan lafzı, melekler için:

– Sıfat-ı kâşife.

Kabul ederler. Çünkü, meleklerin cümlesi, ilâhî emre itaate devamlı ve sebatlıdır. Hiçbir şekilde, ilâhî emre muhalefet ve o emrin icrasında tembellik, vaktinden sonraya ertelemek, gaflet gibi şeyler onlardan gelmez. Bu mânâya göre meleklerin cümlesi için:

– MUKARREB.

Tâbiri kullanılır. Bunu biraz daha açalım; şöyle bir mânâ verelim:

– Onlar, öyle meleklerdir ki, daima Yüce Hakka itaat ettikleri için yakınlık bulurlar.

Anlatılandan başka, **MUKARREB** lafzı melekler için, bir özellik sıfatı da olabilir. Çünkü, melekleri, birbirine nisbetle mertebe itibarı ile değişik durumları, kayınlık babında üstünlükleri vardır. Bu durumda şöyle bir mânâ verebiliriz:

– Arşın çevresini saran kerrubiyyin, rahaniyyin, arşiyyin, ulviyyin meleklerin çeşitli tekrim tazim ve selâmları..

Biraz da:

– SIDDIKLAR.

Lafzı üzerinde duralım. Görüldüğü gibi, bu lafız, SIDDIK kelimesinin cem'idir.

SIDDIKİYET öyle bir mertebedir ki, peygamberlikten sonra, ondan daha üstün bir derece yoktur. Bu mânâ icabıdır ki, peygamberlerden sonra, insanların en faziletlisi, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) bu sıfatla sıfatlanmıştır. Kendisine:

– SIDDÎK.

Denilmiştir. Bunun daha açık mânâsı şudur:

Kendisine gönderilen peygamberi tasdik eder. O peygamberin getirdiği emirleri ve yasakları kabul edip gereği ile amel eder. Verdiği ne kadar emir varsa, hepsini yerine getirir; ne kadar yasakları varsa, hepsinden de geri durur. Hâsılı: Her mânâda, peygamberine tam itaat edip boyun eğer.

Biraz da:

- ŞEHİDLER.

Lafzı üzerinde duralım. Bu şehitler üç türlüdür:

a) Dünya şehididir.

Bu sınıfa dahil olan şehitler, din düşmanları ile ganimet malı kast edip kıtal eder; sonunda şehit olup ölür.

b) Âhiret şehitleridir.

Bunlar ateşte yananlar, denizde boğulanlar, üzerlerine ev yıkılanlar, yüksek yerden düşüp ölenlerdir. Ayrıca, yılan, akrep ve sair zehirli hayvanların sokması sonunda ölenler; arslan, kaplan, diğer yırtıcı hayvanların sokması sonunda ölenler; arslan, kaplan, diğer yırtıcı hayvanların parçalaması sonunda ölenler; taun marazından, humma ve karınla ilgili hastalıklardan isal, istiska, zatülcenb hastalığından ölenler; ilim talebinde tahsil yaparken ölenler; sabah akşam üç kere:

- Recim şeytanın şerrinden, duyan ve bilen Allah'a sığınırım.[1]

Cümlesini (Arapça aslına göre) okuduktan sonra, Haşr sûresinin sonundaki (22. 23. 24. âyetler) üç âyeti okuyanlar; ki bu âyetleri okumayı belli zamanda okuyanlar hangi hastalıkla ölürlerse ölsünler, âhirette diğer anlatılanlar gibi şehâdet mertebesine erip kereme nâil olurlar. Hâsılı: Böyle şehit olmanın çeşitleri çoktur.

c) Dünya ve âhiret şehitleridir.

Bu zümre, din düşmanları ile kelimetullahı i'lâ İslâm dinine yardım, düşmanlarından intikam almak kasdı ile kıtal edip öldürülenlerdir.

Şehit çeşitlerinin bu sonuncusu, cümlesinden faziletlidir.

İşte.. bütün bu anlatılanlara:

- ŞEHİT.

Denildi. Bu ismi ki iki mânâda almak mümkündür: Fail ve mef'ul. Mef'ul, mânâsına aldığımız zaman, şu demeye gelir:

- Kendilerinin cennete gireceklerine şehâdet edilmiştir.

Bir başka mânâ: Meleklerin dili ile onların lehinde şehâdet edilmiştir.

Bir başka mânâ: Kıyâmet günü, düşman tarafından öldürülmeleri, ölümlerine sebep olan hastalıkları kendilerine şehâdet eder.

İşbu mânâlar için, kendilerine:

- ŞEHİT.

İsmi verildi. Bunlardan başka **ŞEHİT** lafzını ism-i fail mânâsına almak vardır. Bu mânâda, onlara:

- HAZIR.

Mânâsında, **ŞEHİT** ismi verilmiş olur. Şöyle ki:

1 Bu cümlenin Arapça okunuşu şöyledir:
- "Eûzü billâh'is-Semiil-Alimi mineşşeytanirracim."

Onlar, dünyadan ayrıldıkları zaman bir başka hayatla diri olurlar. Rab'larının katında rızıklarını alırlar. Allahü Teâlâ onlar için, Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurdu:

– "Allah yolunda öldürülenleri ölülere benzetmeyin; onlar diridirler. Rab'larının katında rızıklanırlar." (3/169)

Biraz da, **SALİHLER** lafzı üzerinde duralım. **SALİH,** o kimseye derler ki: Fiillerinde, hallerinde istikamet sahibidir. Bunun daha açık mânâsı şudur:

SALİH olan, üzerinde bulunan Yüce Hakk'ın cümle emirlerini yerine getirip hakkını öder. Mahlukun da hakkını yerine getirir. Allah'ın kullarına ait hakların hiçbirinde kusur etmez.

Bir başka mânâya göre de, şöyledir:

SALİH, işlenmesi uygun olan işlerin cümlesini işler. İşlenmesi uygun olmayanların hiçbirini yapmaz; sakınır.

Burada verilen mânâ, her üçüne de yani: **SALİH, SIDDIK** ve **ŞEHİT** lafızları ile anlatılanların hepsine de uygundur. Ne var ki, her biri, ayrı ayrı anlatıldı. Ancak burada **SALİH** için uygun mânâ şudur:

İnsan ve cin tayfasından ibâdet ve taat vazifelerini yerine getiren..

– SALİH.

Lafzından, Muhammed (s.a.v.) ümmeti de murad edilmiş olabilir. Nitekim teşehhütte:

– **Salih** kulların üzerine de..

Diye geçmektedir. Bu mânâya göre bu salâvat-ı şerifede şu demeye gelir:

– İnsandan ve cinden, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamberliğini tasdik edenlerin cümlesinin salâvatı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin üzerine olsun.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Ey Âlemlerin Rabbı, sen TESBİH eden her ŞEYİN salâtı da..

Bu cümlenin biraz daha açık mânâsı şudur:

Gerek hal, gerekse kal dili ile seni şânına lâyık olmayan şeylerden tenzih eden.. Varlığını ikrar edip tevhid eden..

Bu cümlede geçen:

– ŞEY.

Lafzının mânâsına canlı ve cansız her şey dahildir. Daha açık mânâsı ile şu demeye gelir:

– Bu vücuda gelenlerden, canlı ve cansız.. hemen hepsi.. tümden eşya.. sözle ve işle, Yüce Hakk'ın varlığına, kudretinin tam olduğuna delâlet eder. Onu, acizlikten ve kusurdan tenzih eder..

Nitekim, bu mânâ Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle geldi:

– "Hemen her şey, onu hamdle tesbih eder." (17/44)

Bir şey ki, Yüce Hakkı tesbih ve tenzih eder.. o şey, Yüce Hakkın vahdaniyetine de şehâdet eder. Aynı tenzihi ve şehâdeti yapan şey, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risâletine de şehâdet eder ve kendisine salât eyler.

– Ey âlemlerin Rabbı.

Cümlesinden murad ise şudur:

Vücuduna ve birliğine delil olan ulvî, süflî, canlı ve cansızların tümünü terbiye ile kemâle eriştiren Âlemlerin Rabbı.

Cümle âlem katında olan tazim, tevkir ve tebcili; onların her birinden gelmesi ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ulaşması için senin Yüce Zâtına tazarru ve niyazlarımızı arz ederiz.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Nebilerin Hatemi, Efendimiz Abdüllah oğlu Muhammed'e olsun.. Ki o: Resûllerin efendisi, müttakilerin imamı, âlemlerin Rabbı Allah'ın Resûlüdür.

Bu cümlenin şerhi şöyle yapılmıştır:

Biz, ümmet-i merhumenin muktedası ve efendisi üzerine anlatılanlardan cümlesinin salâvatını dileriz.

Biraz daha açalım:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, kendi tazim ve teşrifatına mazhar kıldıktan başka, zübde-i âlem olan melekler, nebiler, resûller, sıddîklar, şehitler, salihlerin de tazim ve tekrimleri; âlem zerrelerinin iclâl ve tazimleri Efendimiz Resûlüllah (s.a.v.) üzerine olsun.

Onun adı Muhammed olup babasının Abdüllah'tır.

O: Peygamberlerin sonuncusudur. Ondan sonra kimseye, yeniden bir peygamberlik verilmez.

O: Aynı zamanda Resûllerin de efendisidir. Allahü Teâlâ, onların hepsine salât ve selâm eylesin.

O: Takva ve vera' ile sıfat alan, Yüce Hakk'ın razâsına vâsıl olan zâtların, Mevlâ taatında kemâl bulan mü'min ve mü'minlerin önderidir. Yani: Allah'a iman eden kadın ve erkek mü'minlerin..

O: Âlemlerin Rabbı Yüce Allah tarafından resûl gönderilmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risâleti, yalnız insan nev'ine has değildir. Onun risâleti, cümle âlemlere şâmildir. Nitekim, bu mânâda, Sahih-i Müslim'de şöyle bir hadis-i şerif gelmiştir:

– "Ben, halkın tümüne Resûl olarak gönderildim."

İmam-ı Sebkî (rh.) ise şöyle anlattı:

– Hazret-i Âdem'den (a.s.) itibaren, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kendisine gelinceye kadar; teşrif eden nebiler, resûller ve bunların ümmetleri de dahil olmak

üzere, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların tümüne peygamber olarak gönderilmiştir. Çünkü, halkın tümüne peygamber olmak, bu mânâyadır.

Bu mânâda bazıları şöyle dedi:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risâleti, cemadata bile şâmildir.

Nitekim, dağlar ve taşlar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamberliğine şehâdet ettiler.

Bu mânâda, İmam-ı Süyutî (rh.) şöyle anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risâleti, melâikenin cümlesine, insan, cin, vahşî hayvanlar, kuşlar; canlı ve cansız her şeye şâmildir. Hatta, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risâleti, kendi mübârek zâtına dahi şâmildi. Nitekim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- "Şehâdet ederim ki, ben Allah'ın resûlüyüm."

Buyurmak sûreti ile, kendi risâletlerine şehâdet etmişlerdir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Şâhittir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kıyâmet günü, Nübüvetini kabul edenlere ve etmeyenlere, yararlılara ve zararlılara şehâdet edecektir. Hayır ve şer cihetinden neye şehâdet ederse, o şehâdeti makbul olur.

- Müjdecidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nübüvvetini tasdik edip kendisine tâbi olanlar için, af ve mağfiretle iki cihan saadeti için müjde verir.

- İzninle sana dâvetçidir.

Bu cümlenin kısa şerhi şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanları ve cinni, seni tevhid etmeye, üstün emirlerini tutup İslâm yolunda amel etmeye, kullarını küfürden, şirkten, isyan ve tuğyandan alıp hidâyete dâvet etmektedir.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Aydın bir kandildir.

Onun nuru ve aydınlığı ile kullar tâ, kıyâmete kadar doğru yola hidâyet bulacaklardır; bu şekilde esas gaye olan menzillerine kavuşacaklardır.

- O'na selâm..

Bazı mutemet nüshalarda, bu cümlenin başına:

- Ve.

Edatı gelmiş:

- Ve.. ona selâm.

Olmuştur. Bazıları:

- Ve.

Edatının olmayışı şeklinde yazılan nüshalarda, bu edatın sehven yazılmadığını.. anlatmışlardır.

Baştan itibaren, bu salâvat-ı şerifeye toplu olarak şöyle bir mânâ verebiliriz:

– Kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil şânı yüce Hazret-i Allah'ın selâmı, melâike-i mukarrebin, nebiler, resûller, sıddîklar, şehitler, salihler ve yâ Rabbi, seni tesbih ve takdis edenlerin cümlesinin selâmları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin üzerine nâzil olsun.

Burada geçen salâvat-ı şerifeye benzeyen, çok faydalı kısa bir salâvat-ı şerife vardır. Bu salâvat-ı şerife: RİYAZ'ÜZ-ZAKİRİN adlı eserde anlatılmıştır. Bu salâvat-ı şerife dahi, öbürü gibi, Hz. Ail (r.a.) tarafından rivâyet edilmiştir.

O salâvat-ı şerife şöyledir:

– Yüce Allah'ın, meleklerinin, nebilerinin, resûllerinin, tümden halkının salâvatı Muhammed'e ve Muhammed'in âline olsun. Onların hepsine selâm.. Allah'ın rahmeti ve bereketleri de..[1]

Her kim, bu salâvat-ı şerifeyi her gün üç defa, cuma günleri de yüz defa okumaya devam ederse.. o kimseye, cümle halkın getirdikleri salâvat sevabının miktarınca sevap hâsıl olur. Kıyâmet günü de, iki cihanın sultanı insin ve cinnin peygamberi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle beraber dirilir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o kimsenin elinden tutup cennete götürür.

Müellif merhum, rivâyet ederek anlattığı salâvat-ı şerifelerin içinde bunların hemen hepsi vardır. Hem tafsilâtı ile, hem de fazlası ile.. Büyük faydaları ve çok menfaatı daha fazla olduğu için, onlarla yetinmiş bu salâvat-ı şerifeyi almamıştır.

Ancak, burada anlatılan salâvat-ı şerifeye her gün ve cuma günleri devam edip okumak münasiptir. Onun için, bu şerhte anlatıldı.

* * *

ON İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerifeyi, hadis çıkarıp rivâyet eden imamlardan İbn-i Mâce, Şuayb-ı İman bahsinde, Beyhakî, Darekutnî ve daha başkaları anlatmışlardır. Allah onlara rahmet eylesin.

Bunların hemen hepsi, Abdüllah b. Mes'ud'dan (r.a.) rivâyet edildiğini çıkarıp anlatmışlardır.

O salâvat-ı şerife şöyle başlar:

– Allahım. (Yâ Allah.)

Ey celâl ve ikram sahibi, şânı yüce Allah..

– Salâtlarını, bereketlerini ve rahmetini..

Yani: Keremini, tazimini gün gün artan bereketlerini..

– Resûllerin efendisi, müttakilerin imamı, nebilerin sonuncusu Muhammed üzerine ihsân eyle.

1 Bu salâvat-ı şerifenin Arapça okunuşu şöyledir:

– "Salâvatüllahi ve melâiketihi ve enbiyaihi ve resülihi ve cemii halkıhi alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve aleyhimüsselâm ve rahmetüllahi ve berekâtühu."

اَلشَّاهِدِ الْبَشِيرِ، اَلدَّاعِي اِلَيْكَ بِاِذْنِكَ، اَلسِّرَاجِ الْمُنِيرِ وَعَلَيْهِ السَّلَامُ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَبَرَكَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَاِمَامِ الْمُتَّقِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، اِمَامِ الْخَيْرِ، وَقَائِدِ الْخَيْرِ، وَرَسُولِ الرَّحْمَةِ اَللّٰهُمَّ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا يَغْبِطُهُ فِيهِ الْاَوَّلُونَ وَالْاٰخِرُونَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ١٣ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ وَاَوْلَادِهِ وَاَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَاَهْلِ بَيْتِهِ وَاَصْهَارِهِ وَاَنْصَارِهِ وَاَشْيَاعِهِ وَمُحِبِّيهِ

eş-şahid'il-beşir'id-dai ileyke biiznikes-sirac'il-müniri aleyhisselâm.

12. Allahümmec'al salâvatike ve berekâtike ve rahmetike alâ seyyid'il-mürseline ve imam'il-müttakine ve hatem'in-nebbiyine Muhammedin abdike ve resûlike imam'il-hayri ve kaid'il-hayri ve resûl'ir-rahmeti Allahümmeb'ashü makamen mahmuden yağbituhu fihil-evvelune vel-âhirune Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema salleyte alâ İbrâhime inneke Hamidün Mecid. Allahümme barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema barekte alâ İbrâhime inneke Hamidün Mecid.

13. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âlihi ve ashabihi ve evlâdihi ve ezvacihi ve zürriyetihi ve ehl-i beytihi ve asharihi ve ansarihi ve eşyaihi ve muhibbihi .....

* * *

12. Allahım, salâtlarını, bereketlerini, rahmetini resûllerin efendisi, müttakilerin imamı, nebilerin sonuncusu, rahmet Resûlü, hayrın önderi, hayrın imamı kulun ve Resûlün Muhammed'e eyle. Allahım, onu evvellerin ve âhirlerin gıpta edeceği makam-ı mahmuda ulaştır. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; İbrâhim'e salât eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin. Allahım Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle; İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

13. Allahım, Muhammed'e, âline, ashabına, çocuklarına, zevcelerine, zürriyetine, ehl-i beytine, asharına, ansarına, eşyaına, sevenlerine, ümmetine ve onlarla beraber hepimize salât eyle. Ey merhametliler merhametlisi..

* * *

(Devamı: 463. Sayfada)

O, senin kulundur, resûlündür, hayrın imamıdır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hayrın imamıdır. Çünkü: Amellerin hayırlısı olması, fiillerin faziletli olması, ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olmak sûreti iledir. Bu mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- **"Hayrın imamı."**

Sıfatı verildi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- **"Hayrın önderidir."**

Çünkü o: Hayırları bize celb edip çeker. Zira, dünya ve âhiret hayırlarının tüm ipleri onun elindedir. Kendisine uyup, güzel fiillerine göre amel edenleri, sözle ve fiille hayırlara ulaştırmış olur. Sonunda da, onları mübârek şefaatları ile cennete ulaştırır. Feyz ü felâha kavuşturur.

Ve.. o:

- **Rahmet Resûlüdür.**

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, toptan her şeye şâmil olmak üzere, rahmetlerin Resûlüdür. Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin rahmet şânında şöyle buyurdu:

- "Seni, ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." (21/107)

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- **Allahım.**

Ey ferd, samed, şânı yüce Allah. Fazlında, kereminle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, kıyâmet günü:

- **Herkesi gıpta edeceği Makam-ı Mahmud'a ulaştır.**

Burada izaha muhtaç bir kelime de:

- **Gıpta.**

Lafzıdır. Gıpta herkesin:

- "N'olurdu, keşke benim de böyle bir nimete ermem olaydı.

Diyerek, imreneceği Rahmân Allah'ın büyük nimeti için yapılan temennidir. Bu çeşit gıpta dünya nimetleri için de olabilir.

Bu çeşit bir temenni mubahtır. Hatta, o nimet şer'î yönden iyi ise.. ona gıpta etmek müstehaptır.

Bazan da gıpta:

- Rahmân Allah'ın büyük bir nimetini bir başkasında görüp korumaya ve onda bulunan bu nimete sevinmeye.. söylenen bir tâbirdir.

Dedikleri dahi vakidir. Bu yerde, bu mânâ daha uygundur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- **Bu makama ulaştığı için, evveller de âhirler de O'na imrenirler.**

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Makam-ı Mahmud'a ulaştıktan sonra, öncekilere de, sonrakilere de şefaat-i uzma ile şefaat ettiği çin onların hepsi de sevinirler.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey Gani Kerim Rauf Rahîm olan Yüce Allah..

- Muhammed'e salât eyle.. Muhammed'in âline de salât eyle..

Yani: Onun ashabına, tâbilerine ve tüm ümmetine..

- Tıpkı, İbrâhim'e salât eylediğin gibi..

Bazı nüshada şöyle gelmiştir:

- İbrâhim'in âline salât eylediğin gibi..

Görüldüğü gibi Al al lafzı eklenmiştir.

- Çünkü sen Hamid'sin, Mecid'sin..

Cümle kullarına nimet ihsân ettiğin için hamd edilmektesin. Kullarına garazsız, ivazsız ihsânlar ettiğin için ulusun.

- Allahım.

Ey cümleye, garazsız ivazsız meccanen bereket ihsân eden şânı yüce, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah..

- Muhammed'e bereket ihsân eyle.

O'na verdiğin nimeti bâki ve daim eyle.

- Keza onun âline de bereket ihsân eyle.

Onun ashabına ve tüm ümmetine nimetlerini, ihsânlarını daim ve bâki kıl.

- Tıpkı İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi..

Bazı nüshada bu cümleye; ÂL, lafzı eklenerek:

- İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi..

Mânâsında gelmiştir.

- Çünkü sen Hamid'sin..

Yüce zâtında, cümle kemâlât ile övülmektesin.

- Mecid'sin.

Cümle mahlukuna çeşit çeşit nimetleri ihsân edensin..

* * *

ON ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerife, Şifa-i Şerif kitabından alınan salâvat-ı şerifelerin sonuncusudur.

Bu salâvat-ı şerife için, Hasan-ı Basri (rh.) şöyle anlattı:

- Her kim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Kevser Havz'ından bol bol içmek isterse.. o kimse, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bu salâvat-ı şerife ile salâvat okusun.

O salâvat-ı şerife şöyle başlar:

- Allahım.

Ey cümle nimetlerini, kullarına meccanen veren Mün'im Vehhab şânı büyük nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah.

– Muhammed'e salât eyle... Onun âline de, ashabına da salât eyle.. Onun evlâdına da salât eyle..

Yani: Onun sulbü olan kız ve erkek çocuklarına..

– Keza onun zevcelerine de salât eyle.

Bu zevcelerin tafsilatı ikinci salâvat-ı şerifede bütün ayrıntıları ile anlatıldı.

– Keza, onun zürriyetine salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti:

– Çocukları, çocuklarının çocukları ve onların çocukları.

Demektir. Bunun için şöyle bir mânâ vermek mümkündür:

– Kıyâmete kadar devam edip sabit kalacak bütün zürriyeti ve pâk ırkı olan zürriyeti, sadat-ı kiramları üzerine salât eyle yâ Rabbi.

Burada biraz durmak icab edecek; bilinmesi gerekli hususlar vardır.

HAZRET-İ KASIM

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin erkek çocukları üç tanedir. Bunlardan birincisinin adı: KASIM'dır. Allah ondan râzı olsun.

Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilk çocuğudur. Bunun için, kendisine:

– Ebülkasım.

Künyesi verildi.

İki sene yaşadı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, peygamberlik gelmeden evvel vefât etti.

HAZRET-İ ABDULLAH

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ikinci çocuğu: ABDÜLLAH'tır. Allah onlardan râzı olsun. Bunun adına:

– TAYYİB veya TAHİR.

Dahi demişlerdir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, peygamberlik geldikten sonra, dünyaya gelmiştir.

Bu ikisi, yani: KASIM ve ABDÜLLAH Hazret-i Hatice'den (r.a.) dünyaya gelmiştir.

– TAYYİB ve TAHİR.

Başkasından dünyaya gelmiştir.

Dediler. Buna göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin erkek çocuğu dört tane olmuş olur.

Ve.. Hazret-i Hatice'den (r.a.) üç erkek çocuğu olmuş olur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin üçüncü erkek çocuğu: İBRÂHİM'dir. Allah ondan râzı olsun. Medine-i Münevvere'den hicretin sekizinci senesi zilhicce ayında, Mariye adlı câriyeden dünyaya gelmiştir.

وَأُمَّتِهِ وَعَلَيْنَا مَعَهُمْ أَجْمَعِينَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ ١٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ
صَلَّى عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ
عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا أَمَرْتَنَا بِالصَّلٰوةِ
عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا يَجِبُ أَنْ يُصَلّٰى
عَلَيْهِ ١٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
أَمَرْتَنَا أَنْ نُصَلِّيَ عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى
اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا هُوَ أَهْلُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى
اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَاهُ لَهُ ١٦ اَللّٰهُمَّ يَا رَبَّ
مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ، وَأَعْطِ مُحَمَّدًا
الدَّرَجَةَ وَالْوَسِيلَةَ فِي الْجَنَّةِ اَللّٰهُمَّ يَا رَبَّ
مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ أَجْزِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مَا هُوَ أَهْلُهُ ١٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ

ve ümmetihi ve aleyna maahüm ecmain ya erhamerrahimin.

14. Allahümme salli alâ Muhammedin adede men salla aleyhi ve salli alâ Muhammedin adede men lem yusalli aleyhi ve salli alâ Muhammedin kema emertena bis-salâti aleyhi ve salli aleyhi kema yuhibbu en yusalla aleyhi.

15. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema emertena en nusalliye aleyhi Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema hüve ehlühu. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema tuhibbü ve terdahü lehu.

16. Allahümme ya Rabbe Muhammedin ve âli Muhammedin salli alâ Muhammedin ve âli Muhammedin ve a'tı Muhammeden'id-derecete vel-vesilete fil-cenneti. Allahümme ya Rabbe Muhammedin ve âli Muhammedin'iczi Muhammeden sallallâhü aleyhi ve selleme ma hüve ehlühu.

17. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli .....

* * *

14. Allahım, kendisine salât edenlerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Kendisine salât etmeyenlerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Kendisine salât okumamızı emrettiğin salât misali Muhammed'e salât eyle. Kendisine nasıl salât edilmesini istiyorsa, O'na öyle salât eyle.

15. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; O'na nasıl salât okumamızı emreylediysen, öyle olsun. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline ehli olduğu şekilde salât eyle. Allahım, Muhammed' ve Muhammed'in âline onun için sevip râzı olduğun şekilde salât eyle.

16. Allahım, ey Muhammed'in ve Muhammed'in âl'inin Rabbı, Muhammed'in âline salât eyle. Muhammed'e, cennette vesile ve derece ihsân eyle. Allahım, Muhammed'in ve Muhammed'in âli'nin Rabbı, Muhammed'e mükâfat eyle; lâyık olduğu şekilde.. Allah O'na salât ve selâm eylesin.

17. Allahım, Muhammed'e, Muhammed'in âline, onun ehl-i beytine salât eyle..

* * *

(Devamı: 479. Sayfada)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu oğlu İbrâhim, hicretin onuncu senesi rebiülevvel ayının onuncu günü, on altı aylık iken dar-ı ukbaya teşrif eyledi. Bâkia mezarlığına defnedilmiştir.

Yüce Hak, cümlesinin şefaatlerini bizlere nasip eylesin. Âmin!..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kendi sulbünden gelen kızları dört tanedir.

HAZRET-İ ZEYNEP

Birincisi: ZEYNEP'tir. Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, otuz yaşında iken Hazret-i Hatice'den dünyaya gelmiştir. Cümle kızlarının büyüğüdür. İlk çocukları da Kasım'dır.

Bazıları şöyle dedi:

- Zeynep, Kasım'dan büyüktür.

Allah onlardan râzı olsun. Ancak, birinci kavil daha doğrudur.

Bu Zeyneb'i, Hazret-i Hatice'nin dayısı Ebülas Muksim b. Rebia nikâhla almıştır. Bundan bir erkek çocuğu olmuş; adını: ALİ koymuşlardır. Allah ondan râzı olsun. Bir de kızı olmuş; onun adını da: ÜMAME koymuşlardır. Allah ondan râzı olsun. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Medine-i Münevvere'ye hicret buyurdukları zaman, zevci Ebülas'la Mekke'de kalmıştır. Çünkü o zaman, Ebülas, iman şerefi ile müşerref olmamıştı.

Sonra esir oldu. Kendi nefsine fidye verip kurtulmasını istediği zaman; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kızı Zeyneb'i Medine'ye göndermek şartı ile söz alıp onu bıraktı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Ebülas'ı saldığı zaman, kızı Zeyneb'i alıp getirmeleri için, yanına iki adam kattı. Onlar gibi Zeyneb'i alıp getirdiler. Daha sonra, Ebülas da İslâm şerefi ile müşerref olup Medine-i Münevvere'ye hicret etti. Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yeni bir nikâhla kızı Zeyneb'i Ebülas'a verdi. Allah onlardan râzı olsun.

Bazıları şöyle dedi:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yeniden nikâh kıymadı; eski nikâhı ile verdi.

Bu Zeynep (r.a.) hicretin sekizinci senesinde Medine-i Münevvere'de dar-ı ukbaya teşrif buyurdu. Kendisini, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mübârek elleri ile kabre indirmiştir. Hak Teâlâ şefaatlerini cümlemize nasip eylesin. Âmin!

HAZRET-İ RUKİYE

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ikinci kızı: RUKİYE'dir. Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, otuz üç yaşında iken, bu kızı RUKİYE Hazret-i Hatice'den dünyaya gelmiştir. Ebû Leheb'in oğlu Atebe'ye nikâhlamıştır. Ancak, güveği girmemiştir. Güveği girmeyişinin sebebi: Ebû Leheb hakkında TEBBET sûresinin nâzil olmasıdır. O sûre nâzil olduktan sonra, Ebû Leheb işitti; öfkelendi. Oğlu Atebe'ye şöyle dedi:

- Muhammed'in kızını boşa.

Ve oğluna and verdi. Oğlu da, Rukiye'yi boşadı.

Mekke-i Mükerreme'de Hazret-i Osman'a (r.a.) nikâhladı. O da Rukiye'yi alıp Habeşistan'a hicret eyledi.

Rukiye'nin Hazret-i Osman (r.a.) ile evliliğinden bir erkek çocuğu oldu; adını Abdüllah koydu.

Daha sonra, Medine-i Münevvere'ye hicret buyurdu. Allah ondan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Bedir gazâsına giderken, Hazret-i Rukiye hasta idi. Bunun için, Hazret-i Osman (r.a.) beraberinde götürmedi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Bedir gazâsında iken Rukiye vefât etti. Allah rahmet eylesin. Hak Teâlâ, cümlemize şefaatini nasip eylesin. Âmin!

HAZRET-İ ÜMMÜGÜLSÜM

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin üçüncü kızı: Ümmügülsüm'dür. Allah ondan râzı olsun. Bu da, Hazret-i Hatice'den (r.a.) dünyaya gelmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bunu da Ebû Leheb'in oğlu Utbe'ye nikâhla vermiştir. Ancak, bu da kardeşi Atebe gibi güveği girmemişti. Anlatılan sûre nâzil olduktan sonra, kardeşi Atebe, Hazret-i Rukiyeyi'yi boşayınca bu da babasının izni ile, Ümmügülsüm'ü boşamıştır.

Hazret-i Osman'ın (r.a.) zevce-i mükerremesi Rukiye vefât ettikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu kızı Ümmügülsüm'ü Hazret-i Osman'a (r.a.) nikâhladı. Bu nikâh Medine-i Münevvere'de oldu. Hicretin üçüncü senesi idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin iki kızı ile evlendiği için kendisine:

– Zinnureyn.

Denmiştir. Ümmügülsüm. Hicretin dokuzuncu senesi dar-ı ukbaya teşrif etmiştir. Allah ondan râzı olsun. Bunun çocuğu olmamıştır.

HAZRET-İ FÂTIMA

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dördüncü kızı; FÂTIMAT'ÜZ-ZEHRA'dır. Allah ondan râzı olsun. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize peygamberlik gelmeden beş sene evvel Hazret-i Hatice'den (r.a.) doğmuştur. Bazıları da:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kırk yaşında iken, Hazret-i Fâtıma doğmuştur.

Dediler. Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kızlarının cümlesinin küçüğüdür. Dünya âlem kadınlarının hanımefendisidir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sevgili kızıdır. Allah ondan râzı olsun.

Çünkü: Hazret-i Fâtıma pek gani gönüllü zahide bir hanımefendi idi. Zâhid ve âbid olan çocukları diğerlerinden daha fazla sevmek mübahtır.

Bunun, FÂTIMA ism-i şerifinden başka, dört ismi daha vardır. Şunlardır: BETÜL, ZEHRA, TAHİRE, MUTAHHARE..

Bu isimleri almasının sebebi şudur: Hazret-i Fâtıma hayz kanından ve çocuk doğurduktan sonra vâki olan nifas kanından yana temiz olup hiç kan görmemiştir.

Hiçbir şekilde vakit namazını tehir etmemiştir. Namaz ve ibâdet cihetinden tam kemâl üzere olmuştur. Allah ondan râzı olsun.

Hazret-i Fâtıma (r.a.) büluğ çağına geldikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun için:

- Anası hayatta değil. Bunun çeyizini kim hazırlayacak? Evlenme işini kim düzenleyecek?

Diyerek Cebbar nimeti her şeye şâmil ve kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah size selâm eder ve şöyle buyurur:

- Fâtıma için gamlanmasın. Fâtıma'yı ben çok severim. Böyle olunca, onun evlenme işini bana bıraksın. Şânı yüce ben, onu sevdiğim kulumla evlendiririm.

Cebrâil bu haberi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz tebliğ edince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Allah'a şükür babında secdeye kapandı.

HAZRET-İ FÂTIMA'NIN EVLENMESİ

Sonra..

Ramazan-ı şerif içinde bir gün, Cebrâil, Mikâil, İsrâfil ve Azrâil ellerinde üstü mendille örtülü tabaklarla geldiler. Her birinin yanında biner melek geldi. O tabakları getirip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin önüne koydular. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onları görünce:

- Bu nedir?

Diye sordu. Bunun üzerine Cebrâil şöyle anlattı:

- Celâl ve ikram sahibi Yüce Allah şöyle buyurdu:

- Ben, Fâtıma'yı Ali b. Ebi Talib'e zevce eyledim. Bu tabaklar içinde cennet libasları ve cennet yemişleri vardır. O libasları Fâtıma'ya giydirip yemişleri de başına saçın.

Cebrâil böyle deyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şükür secdesi etti.

Sonra Cebrâil'e şöyle dedi:

- Benim râzı olduğum şeye, Fâtıma da râzı olur. Ben, şânı yüce Rabbından sevip isterim ki: Bu hediyeler ve ihsânlar dar-ı bekâda (âhirette) Fâtıma'ya verile. Burası dar-ı fenadır; burada verilmeye..

Daha sonra Cebrâil'e şöyle sordu:

- Yâ Cebrâil, kızım Fâtıma'nın tezvici ve nikâhı ne şekilde oldu? Haber ver.

Bunun üzerine Cebrâil şöyle anlattı:

- Allahü Teâlâ cennet kapılarının açılmasına ferman buyurunca açıldı. Cehennem kapılarının kapanması için de emir verildi; onlar da kapandı. Bundan sonra, şânı büyük Allah Arşı, Kürsî'yi, Tuba Ağacı'nı Sidre-i Münteha'yı süsledi. Sonra, cennetin vildan ve ğılmanlarına emir verdi. Ki: Cennetin köşklerinde, Fâtıma'nın gelinliği için ziyafetler hazırlayalar. Göklerde olan mukarreb, ruhaniyyin ve kerrubiyyin meleklerine emir verdi. Ki: Tuba Ağacı'nın altında toplanalar. Bunlar da gelip toplandılar.

Bundan sonra, müşire rüzgârına esmesi için emir verdi. O rüzgâr estikçe; ağaçlardan, orada toplanan meleklerin üzerine kâfurlar, miskler, anberler saçıldı. Şânı büyük nimeti her şeye şâmil kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah, cennet kuşlarına:

- Terennüm edip teğanniler eyleyin.

Diye emir verdi. Onlar da türlü türlü teğanniler ve terennümler ettiler.

Cennetteki huriler dahi raks edip oynadılar. Cennet ağaçlarından, o hurilerin üzerine türlü türlü cevherler ve hulleler saçılıp döküldü.

Bundan sonra, Celil Cebbar olan şânı büyük Allah kendi zâtı üzerine senâ edip şöyle buyurdu:

- Ben, kadınların hanımefendisi olan Fâtıma'yı Ali b. Ebû Talib'e tezviç edeceğim. Ey Cebrâil, Ali tarafından sen vekil ol. Ben Resûlüm Muhammed tarafından kızı Fâtıma'yı Ali'ye tezvic ettim. (Nikâhladım.)

Bunun üzerine ben de Ali için Fâtıma'yı tezviç edip kabul ettim.

İşte.. semada olan nikâhın keyfiyeti böyledir.

Bundan sonra şöyle dedi:

- Yâ Muhammed, kızın Fâtıma'yı Ali'ye nikâh bağı ile ver.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, durumu önce Hazret-i Ali'ye, ikinci olaraktan da kızı Fâtıma'ya haber verdi. Daha sonra da, ashabı mescide topladı. Bu sırada Cebrâil geldi ve şöyle dedi:

- Yâ Muhammed, nikâh hutbesini Ali kendisi okusun.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Hazret-i Ali'ye:

- Nikâh hutbesini sen oku.

Diye emretti. O da, uzun ve beliğ bir hutbe okudu. Hutbenin bitiminde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- Kızın Fâtıma'yı bana dört yüz dirheme tezvic ettin mi?

Diye sordu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Hak Teâlâ, senden râzı olup tezvic eyledi; seni seçti. Ben de tezvic eyledim.

Hazret-i Ali (r.a.) ise şöyle dedi:

- Şânı büyük Allah'tan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kabul edip tezevvüc eyledim.

Bundan sonra; Hazret-i Fâtıma, babası Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisini Hazret-i Ali'ye (r.a.) tezvic edip nikâhını da derahim (altın gümüş) kıldığını işitince, şöyle dedi:

- Yâ Baba, sair insanların kızlarına altın ve gümüş üzerine nikâh akdi yapılır. Sen, Resûllerin Efendisisin; ben de senin kızınım. Hal böyle iken, altın gümüş üzerine nikâhlanırsam, sair insanların kızlarından benim farkım n'oldu? Şimdi senden rica ve niyaz ederim: Keremliler keremlisi merhametliler merhametlisi Celâl sahibi Allah'a tazarru eyle, niyaz eyle: Benim mihrimi, ümmetinin asilerine şefaat kılsın.

Hazret-i Fâtıma, babasını bu niyazda bulunduğunun akabinde Cebrâil geldi. Bir ipekli getirdi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verip şöyle dedi:

– Bunu kızın Fâtıma'ya ver.

O ipeklinin üzerine şunlar yazılmıştı:

– Kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil şânı büyük Allah, Muhammed'in kızı Fâtıma'ya mihir olarak, asi ümmetlere şefaatı kıldı.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o ipekliyi kızı Fâtıma'ya verip müjdeledi.

Hazret-i Fâtıma, dünyadan ayrılacağı zaman şöyle vasiyet etti:

– Vefât ettiğimde, bu ipekliyi kefenime benimle beraber koyun. Kıyâmet günü, bu ipekli ve babamın asi ümmetlerine şefaat ederim.

Yüce Hak, Habib-i Ekrem'i hürmetine cümlemize onun şefaatını nasip ve müyesser eyleye. Âmin!

Hazret-i Ali (r.a.) zilhicce ayında güveyi girdi.

Hazret-i Fâtıma'dan (r.a.) Hasan, Hüseyin, Muhsin erkek; Zeynep, Ümmügülsüm, Rukiye kız çocukları oldu. Allah onlardan râzı olsun.

Hazret-i Fâtıma (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden altı ay sonra, Medine-i Münevvere'de dar-ı ukbaya teşrif eyledi.

Ancak bazıları:

– Üç ay sonra..

Vefât ettiğini, bazıları da:

– Yetmiş beş gün sonra..

Vefât ettiğini söylediler. Ki, yirmi sekiz veya yirmi yedi yaşında idi. Allah ondan râzı olsun.

Hazret-i Fâtıma'yı, Hazret-i Ali (r.a.) yıkadı, namazını kıldı ve Bâkia mezarlığına defneyledi. Allah ondan râzı olsun.

Bazıları da, Hazret-i Fâtıma'nın (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanına defnedildiğini söylemiştir. Allah ondan râzı olsun.

Hazret-i Fâtıma'nın (r.a.) faziletleri çoktur. Onlardan biri, şu haberdir:

Kıyâmet günü, Sırat Köprüsünden cennete geçmeye ferman olunduğu zaman, Arş'ı Azim'den şöyle bir nida gelecektir:

– Ey mahşer halkı, gözlerinizi yumun; çünkü, Hazret-i Muhamed'in (s.a.v.) kızı Hazret-i Fâtıma Sırat Köprüsünü geçecektir.

Bütün mahşer halkı gözlerini yumar. Hazret-i Fâtıma (r.a.) dahi, yetmiş bin hurî kızı ile, öylece bir izzet ikram, göz kamaştırıcı teşrifatla Sırat'ı geçecektir.

Hazret-i Fâtıma'nın (r.a.) bütün faziletlerini yazıp anlatmaya bu yerin tahammülü yoktur.

Hülâsa: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, sırası ile dünyaya gelen çocukları şöyledir:

1. Kasım: Allah ondan râzı olsun.
2. Zeynep. Allah ondan râzı olsun.
3. Rukiye. Allah ondan râzı olsun.
4. Ümmügülsüm. Allah ondan râzı olsun.
5. Fâtıma. Allah ondan râzı olsun.
6. Abdüllah. Allah ondan râzı olsun.

Bunların hepsinden sonra:

7. Olarak İbrâhim, dünyaya gelmiştir. Allah ondan râzı olsun.

Sağlam olan rivâyet budur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin erkek çocukları, sabi iken, büluğa ermeden dar-ı ukbaya teşrif etmişlerdir.

Kız çocuklarının hepsi de, büluğ çağına erip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle beraber Medine-i Münevvere'ye hicret etmişlerdir.

Zeynep ve Rukiye'nin çocukları olmuştur. Ancak, bu çocuklarının nesli gelmemiş, vefât etmişlerdir.

Ümmügülsüm'ün hiç çocuğu olmamıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bütün zürriyeti, Hazret-i Fatıma'nın (r.a.) çocukları olan Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin'den gelmiştir. Allah onlardan râzı olsun. Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti gün gün artacak; kıyamete kadar sabit kalacaktır. Nitekim, Müfessirler, Kevser sûresinin tefsirinde çok çok şeyler söylemişlerdir; hayli mânâ vermişlerdir.

Bazıları şöyle dedi:

– Kevser'den murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin torunları ve onlardan gelecek zürriyetinin çokluğu ve kıyâmete kadar sabit kalacağıdır.

Buna göre, Kevser sûresinin birinci âyetinin ifade ettiği mânâ şu olur:

– "Şânı büyük olan ben Allah.. azamet ve celâlimizle yâ Muhammed, kıyâmete kadar sana, zürriyetine devam ve çok evlâd ihsân ettik."

Böylece, Yüce Hak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ihsânını, nimetini, fazlını beyân buyurdu.

SADAT-I KİRAM

O mübârek soydan zürriyetin varlıkları, bulundukları şehirlerde, mahallelerde ve evlerde o şehirlerin, mahallelerin ve evlerin içinde bulunanların hemen hepsi çeşitli dertlerden, kederlerden ve her cins afetten korunur ve emniyette olurlar. Böylece, ilâhî kereme ve rabbânî lütfa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti hürmetine mazhar olurlar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti olan sadat, siyadetlerine nişan olması için başlarına yeşil sararlar. Veya başka bir alâmet koyarlar. Ta ki: O alâmeti görenler, onların siyadetine tazim ederek iki cihanın saadetine mazhar olalar.

Her iman sahibine lâyık ve uygun olan odur ki: O alâmeti gördüğü kimseye:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyetindendir; onun pâk ırkındandır.

Diyerek, türlü ikram ede..

– Ne malum?..

Deyip kötü zan beslemeye. Çünkü, o alâmet onda iken:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyetindendir.

Diyerek ikram edenler, o kimse, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyetinden olmasa dahi:

– Onun zürriyetindendir.

Deyip ikram ettiği için Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize intisap eder. Bunun için de, Allahü Teâlâ'nın lütuflarına nâil olacağına şüphe yoktur.

Şöyle bir hikâye anlatıldı:

Kudretli biri, binekli olarak; yanında tâbileri ile gidiyordu.

Bu sırada yeşil sarıklı birini gördü. Sarhoştu, sokakta düşmüş kalmıştı. Kusmuş, üstünü kirletmiş, çamur içine yatmıştı.

Onu bu hâli ile görünce, başında bulunan alâmete binaen:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin soyundandır.

Diyerek ona tazim etti. Hemen atından indi; tâbilerine şöyle dedi:

– Ben, falan yere giderim. Siz, bu seyyid çelebiyi ata bindirin. Tazimle tutarak eve götürün. Hazinedara da söyleyin. Pâk bir libas giydirip harçlık da versin; ikramla göndersin.

Bu tenbihi etti; ona gerekli ikramı yaptırdı.

O gece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi rüyada gördü; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ona şöyle buyurdu:

– Benim evlâdımdandır diye, ikram ettiği kimse, benim evladım değildir. O, bir kâfir evlâdıdır. Ancak sen, başında bulunan alâmete evlâdımdır, diye ikram ettim. Bunun için, ben de sana kıyâmet günü şefaat edeceğim. Seni şânı yüce Rabbımın rahmetine erdireceğim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o kimseyi böylece müjdeledi.

Onlarda, şeriata aykırı bir şey zuhur etse dahi, buğuz ve düşmanlık göstermek olmaz. Onlara, seyyid olduklarından ötürü, tazim tekrim edip mahabbet etmek gerekir. Bu mânâda şöyle bir rivâyet geldi:

Velilerden biri, bir gece sokakta gidiyordu. Yatsı namazından çıkmıştı. Gördü ki: Bir seyyid sarhoş olarak yatıyor. Onu öyle sarhoş görünce, yüzünü çevirip geçti; gitti.

O velî aynı gece, gördü ki: Mahşer olmuş. Bütün ölüler kalkmış; bölük bölük mahşer yerine gidiyorlar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Makam-ı Mahmudda oturmuş. Sağında ve solunda çokça melek saf tutup durmuş..

O melekler, gelenleri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin önünden geçiriyor; içlerinden:

– Bu ümmetimdir.

Dediğini hamd sancağı altına alıyor.

Bu velîyi de, bulunduğu grupla Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin önünden geçirdiler. Önünde bulunanları sancağı altına aldı. Kendisine sıra gelince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ondan yüzünü çevirdi. O velî kul:

– Yâ Resûlellah, ümmetine şefaat eyle.

Diye yalvarınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ona sordu:

– Sen neden evlâdımdan yüz çevirdin?

Ve.. azarladı. O velî kul şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, o senin şeriatınla amel etmemişti. Şarap içip sarhoş olmuştu.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Çocuk asi olduğu, çeşitli günahları işlediği için, babasının çocuğu olmaktan çıkar mı? Onu tahkir ettikleri zaman, babası râzı olur mu? Onu alıp evine götürseydin, ertesi gün, kendisine nasihat etseydin olmaz mıydı? Bir daha böyle bir şey etme. Yoksa, kıyâmet günü, şefaatımdan mahrum olursun.

O velî uyandığı zaman, vücudu hazan yaprağı gibi, tir tir titriyordu. Tevbe ve istiğfar etti; cürmünün affolması için nice yıllar duâ ile meşgul oldu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti hakkında bu kısa malumatı verdikten sonra, tekrar salâvat-ı şerifeye dönelim..

EHL-İ BEYT

– Onun ehl-i beytine de salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehl-i beytinin kim olduğu üzerinde çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Ancak, cumhurun kavline göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehl-i beyti şunlardır: Hazret-i Ali, Fâtıma, Hasan ve Hüseyin.. Allah onlardan râzı olsun.

Bazıları da şöyle dedi:

– Ehl-i Beytten murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevceleri ve ayalidir.

Tercih edilen görüş de budur.

Bazıları da şöyle dedi:

– Neseb veya sebep itibarı ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize intisabı olanlar ehl-i beyt sayılır.

– SIHIR'larına da salât eyle.

Bunlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin damatları ve damatlarının akrabalarıdır. Bir de pâk zevcelerinin akrabalarıdır.

– Onun ansarına da salât eyle.

Ansar: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize; i'lâ-i kelimetüllahta, sünnet-i şerifesini yerine getirmekte, din haklarını ikame edip yerine getirmekte, gerek zaman-ı saadetlerinde, gerekse kendilerinden sonra kıyâmete kadar yardımcı olanların cümlesidir.

- Eşyasına da salât eyle..

Bunlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cemaatı ve tâbi olanların cümlesi için verilen isimdir.

- Onu sevenlere de salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünya hayatında iken; dar-ı ukbaya teşrif ettikten sonra tâ, kıyâmete kadar kendisine sevgi besleyenlerin tümü bu zümreye dahildir.

- Onun ümmetine de salât eyle.

Burada ümmet: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin getirdiğini tasdik edip dâvetine icabet ederek şeriatını da kabul edenlerin tümüdür.

- Keza, onlarla beraber bizlere de..

Bunun mânâsı:

- Bütün ümmeti ile beraber bize de salât veya selâm eyle..

Demek olacağı gibi, şöyle de olabilir:

- Buraya kadar anlatılan âl, ashab, evlâd, ezvac, zürriyet, ashar, ansar, eşya, muhib ve ümmeti ile beraber bize salât ve selâm eyle..

- Yâ erhamerrahîmin..

Bunun mânâsı şudur:

- Ey şefkat, lütuf, kerem edenlerin cümlesinden merhametli ve şerefli olan Yüce Allah.. Tam rahmetin ve tam şefkatinle okuduğumuz tam salâvat-ı şerifeyi, umumî tahiyyeti kabul eyle. Nebilerin ve resûllerin efendisi hürmetine.. Âmin!

* * *

Buraya kadar anlatılan on üç salâvat-ı şerife Kazî'nin Şifa nam kitabından alınmıştır. Onlar adedi ile burada anlatıldı.

Bundan sonra anlatılacaklar, sair muteber kitaplardan alınan ve bazı rivâyetlere göre sabit olan salâvat-ı şerifelerdir.

Onların bazıları, meşayih dilinden anlatılmış; bazıları da birbirine girgin anlatılmıştır. Bu sebeple, onların sayısı beyân olunmamıştır.

* * *

ON DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey zâtının künhüne karşı; aklın, vehmin, hayalin idrâkten aciz olduğu ve yaratılan cihetlerden, vehimden ve hayalden münezzeh şânı yüce nimeti her şeye şâmil kendisinden başka ilâh olmayan Allah..

- Kendisine salât edenlerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Ve.. kendisine salât etmeyenlerin sayıları kadar Muhammed'e salât eyle..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okuyanlar, mü'minler olduğu gibi; ona salâvat okumayanlar da küffar, müşrik, muannitler ve şeytanlardır.

Bize okumakla emrettiğin salât gibi, Muhammed'e salât eyle..

Yani: Bize emrettiğin tam salâvatı okumakta bizim aczimiz vardır Onun için bu işimizi sen Kerîm Rahîm Mevlâ'ya ısmarladık. Niyaz ederiz ki: Biz kullarından Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okumakla memur olduğumuz salât-ı kâmile gibi salât eyleyesin.

Sonra..

- Kendisine nasıl salâvat okunmasını sevip arzuluyorsa, Muhammed'e öyle salât eyle.

Bazı nüshalarda:

- Sevip arzuluyorsa..

Mânâsına gelen kelime:

- Nasıl gerekiyorsa..

Mânâsına gelen bir kelime ile anlatılmıştır.

İMAM-I ŞAFİÎ'NİN OKUDUĞU SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerifenin fazileti babında Irakî Tuhfetülmakasıd adlı eserinde ve Ebülabbas Medilî şöyle anlattılar:

- İmam-ı Şafiî'ye (rh.) vefâtından sonra rüyada gördüler ve sordular:

- Hak Teâlâ sana ne muamele eyledi?

Şöyle anlattı:

- Beni mağfiret etti.

Tekrar sordular:

- Hangi sebepten ötürü mağfiret olundunuz?

Şu cevabı verdi:

- Beş cümle vardır ki, ben onlarla daima Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okurdum. O salâvat-ı şerife sebebi ile mağfiret olundum.

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okuduğunuz o beş cümle nasıldır?

Diye sordukları zaman, üstte anlatılan salâvat-ı şerifeyi okuduğunu söyledi. Ancak, yukarıda anlatılan salâvat-ı şerifede dört cümle vardır; beşinci cümle de şudur:

- Kendisine salât ne şekilde lâyık ise.. Muhammed'e öyle salât eyle..

Müellif merhum bu beşinci cümleyi burada almamıştır. Ancak, ileride gelecek İKİNCİ HİZB'in evvelinde bu beş cümleyi, tamamen almıştır. Hatta bazı ziyadesi ile vardır. İnşaallah orada anlatılır.

* * *

ON BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey zât ve sıfatta şerik ve nezirden, şehib ve misilden münezzeh ve müberra, zevcelerden ve çocuklardan, şekil ve azâdan muarra olan şânı büyük Allah..

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Burada anlatılacak beş salâvat-ı şerife vardır. Onun evveli, üstte anlatılan kısımdan başlar. Sonu da ON ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE ile biter.

Bunlar, Saad b. Utarid Hz.nin vird edindiği salâvatlardır.

Ebû Muhammed Cübür'ün kitabında dahi, bu beş salâvat-ı şerife, müellifin bu tertibine göre anlatılmıştır.

İmam-ı Nisaburî ise, ŞEREF'ÜL-MUSTAFA adlı kitabında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden merfu olarak anlatmış, faziletini beyân etmiştir.

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİ RÜYADA GÖRMEK

İbn-i Fakihanî KAMER'ÜL-MÜNİR adlı kitabında bu salâvat-ı şerifeleri, İbn-i Sebü'nün ŞİFA adlı kitabından rivâyet etmiştir. Ancak, bunun rivâyetinde:

- Muhammed'in âline de salât eyle..

Lafızları anlatılmamıştır.

Şöyle rivâyet edildi:

- Her kim Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi rüyada görmek isterse o kimse, bu salâvat-ı şerifelerin evvelinde anlatılan üç salâvat-ı şerifeyi tek adet üzere okumaya devam etsin. Meselâ: yetmiş bir kere okumak gibi.

Böyle okuyan kimse, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, Allah'ın fazlı ile rüyasında görür.

Ancak bu rivâyette dahi:

- Muhammed'in âline de..

Lafızları anlatılmamıştır. Böyle olunca salâvat-ı şerifenin mânâsı şöyle olur:

- Allahım, Muhammed'e bize emrettiğin şekilde salât eyle.

Allahım, Muhammed'e ehli olduğun biçimde salât eyle.

Allahım, Muhammed'e kendisinin sevdiği ve onun için râzı olacağın şekilde salât eyle.[1]

Bazıları bu üç salâvat-ı şerifeye, şu mânâdaki salâvat-ı şerifeyi de eklemişlerdir:

– Allahım, cesetler arasında Muhammed'in cesedine salât eyle.

Allahım, kabirler arasında Muhammed'in kabrine salât eyle.[2]

Son anlatılan iki salâvat-ı şerifeyi de, üsttekine eklemek sûreti ile beş olur. Dediler ki:

– Bu beş salâvat-ı şerifeyi yetmiş bir defa okumalıdırlar.

Esas anlattığımız salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Bu salâtın, bizim O'na salât etmemizi emrettiğin gibi olsun.

Bu cümlenin ifade ettiği kısa mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, tam ve yeterli salâvat okumamız; üstün tekrimat eylememiz Yüce Zât'ın katından bize emrolunmuştur. Ancak, biz o emirleri tam olarak yerine getirmekten yana her bakımdan aciz durumdayız. O'na, emredildiği biçimde salât okumaktan yana kusurumuz vardır. Bu sebeple, ey merhametliler merhametlisi, O'na lâyık biçimde salâvatı sen ihsân eyle..

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline ehli olduğu şekilde salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin üstün şânına nasıl lâyık ise.. kendisine ve âline, tâbi olanlarına öyle salât eyle.

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline kendisi için sevip râzı olduğun şekilde salât eyle..

Burada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli, daha önce de anlatıldığı gibi, kendisine tâbi olan ümmeti ve ashabıdır..

Allahü Teâlâ'nın sevip râzı olduğu salât ise.. onun şânına lâyık, yüce makamına münasip ve hakkı olan biçimde bir salâttır. Bu durumda, kısa ve açık mânâsı şu olur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline hakları asıl ise.. öyle salât eyle..

* * *

ON ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, ey Muhammed'in ve Muhammed'in âlinin RABBI.

Burada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin isminin:

1 Bu salâvat-ı şerifelerin Arapça okunuş şekli şöyledir:

– "Allahümme salli alâ Muhammedin kema emertena en nuselliye aleyhi. Allahümme salli alâ Muhammedin kema hüve ehlühu. Allahümme salli alâ Muhammedin kema yuhibbü ve terdahü lehu."

2 Bu salâvat-ı şerifelerin Arapça okunuşu da şöyledir:

– "Allahümme salli alâ cesedi Muhammedin fil-ecsadi, Allahümme salli alâ kabri Muhammedin fil-kuburi."

- RABB.

Lafzına izafetle söylenmesi, kendisine tazim, teşrif ve tekrim içindir. Bu cümle daha açık mânâsı ile şu demeye gelir:

- Ey Muhammed'in mâliki ve seyyidi, türlü türlü üstün nimetlerle terbiye edip yetiştireni, daima zât-ı şeriflerine yararlı şeylerde kaim kılanı, O'na yakınlık menzili ile müşerref edeni, cemâlini müşahede ile cümleden daha faziletli kılıp hesaba gelmeyen nimetler in'am edeni Yüce Allah..

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âline, ashabına, tabiine ve tüm ümmetine salât eyle. Fazlınla, kereminle:

- Muhammed'e cennette derece ve vesile ihsân eyle..

Bu cümlenin kısaca şerhi şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, üstün cennet derecelerinin en yükseği vesileyi meşakkatsiz olarak ihsân eyle.

- Allahım. (Yâ Allah.)

Ey zâtının künhünü, beşer aklının idrâkten aciz olduğu, hayrete düştüğü celâl ve ikram sahibi şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan Allah.

- Ey Muhammed'in ve Muhammed'in âlinin Rabbı.

Bu cümlenin ifade ettiği bir mânâ şöyledir:

Ey..

- Benim Allah ile bir sırrım vardır.

Diye anlatan Muhammed'in Rabbı.. Ve onu: Zâtî kemâlât, beğenilen sıfatlar, yüksek vasılarla yetiştirip rahmânî terbiye ile yüksek derecelere ve göz kamaştırıcı mertebelere ulaştıran şânı yüce Mevlâ..

Ve.. onun âlini nübüvvet kandilinden nur iktibas ettirip zâtta ve sıfatlarda kemâle eriştirip Yüce Rabb..

- Muhammed neye lâyık ise.. kendisini ve âlini onlarla mükâfatlandır.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, sana karşı hizmetini, emrettiğin işleri kemâli ile yerine getirdi. Nübüvvetini ve risâletini, şer'î hükümleri tam mânâsı ile noksansız tebliğ etti. Onun bu hizmetine karşılık, kerem ve lütuf olarak ihsânlar eyle.

Onun nübüvvet, risâlet ve mahbubiyetine münasip ve lâyık olan yüksek mertebe ve üstün derece, Mevlâ cemâlini müşahededir; bunları ihsân eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, yukarıda anlatıldığı gibi, mükâfata kavuşması için duâ edenler büyük sevaplar vardır. Bol ecir ve Yüce Hakk'ın ikramı vardır.

Nitekim, Taberanî Mu'cem-i Kebir'inde ve Mu'cem-i Evsat'ında İbn-i Abbas'ın (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden şöyle rivâyet ettiğini anlattı:

– "Bir kimse, CEZALALLAHÜ ANNA MUHAMMEDEN MA HÜVE EHLÜHU[1] diye okusa yetmiş melek bin gün o kimse için, bu kelâmı karşılığında verilen sevabı yazmakla yorulurlar."

* * *

ON YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım. (Yâ Allah.)

– Muhammed'e, Muhammed'in âline ve onun ehl-i beytine salât eyle.

Daha önce de anlatıldığı gibi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli kendisine tâbi olan ümmetinin tümüdür.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehl-i beytine gelince, şunlardır: Hazret-i Ali, Fâtıma, Hasan ve Hüseyin.. Allah onlardan râzı olsun.

Bazıları, ehl-i beyt için başka mânâ verdi ki, yukarıda anlatılmıştır. Bazı nüshalarda ehl-i beyt lafzı yoktur.

Bu salâvat-ı şerifeyi Cübür (rh.) Nisaburî'nin ŞEREF'ÜL-MUSTAFA adlı kitabından anlattı.

Ayrıca, Ahmed b. Musa babasından, babası da dedesinden naklen rivâyet eyledi. Allah onlara rahmet eylesin. Şöyle ki:

– Her kim bu salâvat-ı şerifeyi, günde yüz kere okumak sûreti ile vird ederse.. Yüce Hak, o kimsenin arzu ettiklerinden ve ihtiyaçlarından yüz tanesini kabul buyurup muradına nâil eyler. Onların otuzu dünyada, yetmişi de âhirettedir.

* * *

ON SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Cümlenin halikı, razıkı, mabudu ve istediği gibi mutasarrıfı olan şânı yüce Allah.

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; o kadar ki, salâttan yana, O'na olmayan hiçbir şey kalmaya..

Bu cümlenin ifade ettiği kısaca mânâ şudur:

Nebilere, resûllere ve havas zâtlara yaptığın sonsuz tazimin, tekrimin hiçbiri bâki kalmamak üzere, cümlesi ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve âline salât eyle.

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline RAHMET eyle; o kadar ki, rahmetten yana, O'na olmayan hiçbir şey kalmaya..

Burada:

– RAHMET.

Lafzı, lütuf, kerem ve ihsân mânâlarınadır. Kısaca, bu cümlenin şerhi şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve âline her çeşit rahmet, her türlü kerâmetlerle lütfunu ihsânını yağdır. O kadar ki: Rahmetin çeşitlerinden, keremin nevilerinden hiçbiri hariç kalmasın; cümlesini, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve âline ihsân eyle.

1 Bu cümlenin Türkçe mânâsı şudur:
– "Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, lâyık olduğu şekilde bizden yana mükâfatlandırsın."

Burada geçen:

- RAHMET.

Bazı nüshalarda cem edatı ile RAHMETLER olarak geçmiştir. Ancak çoğunda üstteki gibidir.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle; o kadar ki, bereketten yana, O'na verilmedik hiçbir şey kalmasın.

Bu cümlenin, kısaca, şerhi şöyledir:

Nebilere, resûllere, mukarreb meleklere, seçilmiş makbul kullara verilen bereket, devamlı nimet, artan lütuf ve keremden yana hiçbir şey kalmasın; illâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline, tabiine ve ümmetine olsun.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- BEREKET.

Lafzı, bazı nüshalarda BEREKETLER olarak, cem edatı ile gelmiştir.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline selâmet ihsân eyle; o kadar ki, selâmetten yana, onlara verilmedik hiçbir şey kalmaya..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve O'na tâbi olan âl için temenni edilen selâmet şu mânâyadır: Tüm ayıplardan ve her türlü kötülükten selâmet bulmak.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Kendi özlerinde bulunan ayıplardan, düşük vasıflardan, nefsanî rezaletlerden yana berat, dünya ve âhiret kötülüklerinden selâmet babında hiçbir şey kalmasın; illâ onları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve âli sayılan tâbilerine ve ümmetine ihsân eyle.

Bu salâvatı, Ata'dan naklen Cübür (rh.) rivâyet etmiş ve şöyle demiştir:

- Akşam, sabah üçer kere okuyanlara, çok faydası vardır.

* * *

ON DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey mukaddes zât, cemâl ve celâl sıfatlarını özünde toplayan celâli yüce Allahım.

- Muhammed'e EVVELLER arasında salât eyle..

- EVVELLER.

Lafzından burada murad olan mânâ şudur: Kendisinden evvel teşrif eden nebiler, resûller, bunların mü'min olan ümmetleri.. Yani: Bunlar arasında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şân, şeref, ikramlar eyle ve şeriatını yüce kıl.

Şöyle bir mânâ da olabilir:

- Ben, bu salâvatı okumadan evvel gelip geçen nebiler, resûller, sıddîklar, şehitler, salihler ve merhum olan ümmetleri arasında şânını tazim, tebcil ile, kadrini yüce eyle. Aynı şekilde:

مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اَهْلِ بَيْتِهٖ ١٨ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰي مِنَ الصَّلٰوةِ شَيْءٌ،
وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰي مِنَ
الرَّحْمَةِ شَيْءٌ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ
حَتّٰى لَا يَبْقٰي مِنَ الْبَرَكَةِ شَيْءٌ، وَسَلِّمْ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰي مِنَ السَّلَامِ
شَيْءٌ ١٩ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي الْاَوَّلِيْنَ،
وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي الْاٰخِرِيْنَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي
النَّبِيِّيْنَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي الْمُرْسَلِيْنَ، وَصَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي الْمَلَإِ الْاَعْلٰى اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ اَللّٰهُمَّ
اَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَالشَّرَفَ
وَالدَّرَجَةَ الْكَبِيْرَةَ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْٓ اٰمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ
وَلَمْ اَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي فِي الْجِنَانِ رُؤْيَتَهُ،

Muhammedin ve alâ ehl-i beytihi.

18. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin hatta lâyebka mines-salâti şey'ün verham Muhammeden ve alâ Muhammedin hatta lâyebka miner-rahmeti şey'ün ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin hatta lâyebka minel-bereketi şey'ün ve sellim alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin hatta lâyebka mines-selâmi şey'ün.

19. Allahümme salli alâ Muhammedin fil-evveline ve salli alâ Muhammedin fil-âhirine ve salli alâ Muhammedin fin-nebiyyine ve salli alâ Muhammedin fil-mürseline ve salli alâ Muhammedin fil-mürseline ve salli alâ Muhammedin fil-meleil-a'lâ ilâ yevm'id-din. Allahümme a'tı Muhammedenil-vesilete vel-fazilete veş-şerefe ved-dereceti'el-kebirete Allahümme inni amentü bimuhammedin velem erehu felâ tahrimni fil-cinani rü'yetehu .....

* * *

18. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; o kadar ki, salâttan yana, O'na olmayan hiçbir şey kalmaya.

Muhammed'e ve Muhammed'in âline rahmet eyle; o kadar ki, rahmetten yana, O'na olmayan hiçbir şey kalmaya..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle; o kadar ki, bereketten yana, O'na verilmedik hiçbir şey kalmaya..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline selâmet ihsân eyle; o kadar ki, selâmetten yana, O'na verilmedik hiçbir şey kalmaya..

19. Allahım, Muhammed'e evveller arasında salât eyle. Âhirler arasında Muhammed'e salât eyle. Nebiler arasında Muhammed'e salât eyle. Resûller arasında Muhammed'e salât eyle. Kıyâmet gününe kadar mele-i alâda Muhammed'e salât eyle. Allahım, Muhammed'e vesile, fazilet, şeref, büyük derece ihsân eyle. Allahım, görmeden Muhammed'e inandım; cennette, onu görmekten beni mahrum etme.

* * *

(Devamı: 483. Sayfada)

– Muhammed'e ÂHİRLER arasında dahi salât eyle.

Burada:

– ÂHİRLER.

Lafzından murad, tâ kıyâmete kadar gelecek ümmetlerdir. Bu durumda mânâ şöyle olur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kendisi, âlemlere rahmet olarak nübüvvet ve risâletle teşrif buyurduktan sonra.. tâ, kıyâmete kadar gelmiş ve gelecek kerâmet sahibi velîler, büyük şeyhler, namlı âlimler, saygıdeğer sadat arasında şânını yüce, kadrini ve derecesini üstün eyle.

Sonra..

– Nebiler arasında, Muhammed'e salât eyle.. Resûller arasında Muhammed'e salât eyle.. kıyâmet gününe kadar MELE-İ ALÂ'da, Muhammed'e salât eyle.

– EVVELİN.

Cümlesi ile okunan salâvatla, zımnen nebiler ve resûller anlatıldığı halde; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet risâletine tazim olarak, burada ayrıca anlatılmıştır.

Bu salâvat-ı şerifede geçen.

– MELE-İ ALÂ.

Lafzının mânâsı şudur: Menzilleri pek üstün olan melekler.. Ki bunlar şu meleklerdir: Mukarrabin, ruhaniyyin, nuraniyyin, arşiyyin, kirsiyyin, cinaniyyin..

– Kıyâmet.

Olarak tercüme edilen bu salâvat-ı şerifedeki lafzın Arapçası: DİN olarak geçer. O gün: Halka, amellerinin karşılığı verildiği gündür. Bu durumda mânâ şöyle olur:

– Halka, amellerinin karşılığı verildiği güne kadar, üstte sayılanların cümlesi arasında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi muazzez ve mükerrem eyle..

Bir rivâyet..

Anlatıldığına göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ashabı ile oturuyordu. Bu sırada bir Arabî geldi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o Arabî'yi sağ yanına aldı. Hazret-i Ebû Bekir'den (r.a.) daha öne oturttu. O Arabî gittikten sonra, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) sordu:

– Yâ Resûlellah, o Arabî'yi benden öne aldınız; ona bu kadar yakınlık göstermenizin sırrı ve hikmeti nedir?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz saadetle şöyle buyurdu:

– Cebrâil geldi; bana şu haberi verdi: Bu Arabî bana öyle bir salâvatla salâvat okumuştur ki, bundan önce hiç kimse bana öyle bir salâvat okumamıştır.

Bunun üzerine, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) tekrar sordu:

– Yâ Resûlellah, o salâvat-ı şerife ne şekilde bir salâvat-ı şerifedir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o salâvat-ı şerifenin şöyle olduğunu anlattı:

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline evveller arasında, âhirler arasında, mele-i âlâda tâ, kıyâmete kadar salât eyle..[1]

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu salâvat-ı şerifeyi anlattıktan sonra, Hazret-i Ebu Bekir (r.a) şöyle dedi:

– Ya Resulallah, bu salâvat-ı şerifenin faziletinden bana heber ver.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o salâvat-ı şerifenin faziletini şöyle anlattı:

– Denizler mürekkep, ağaçlar kalem, melekler de kâtip olsalar.. gene de yazıp bitiremezler.

Müellif merhumun, yazdığı salâvat-ı şerife, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattığı bu salâvat-ı şerifeden daha mufassaldır. Ecri de daha fazladır. Bunun için, onlarla yetinip bu salâvat-ı şerifeyi yazmadı.

En doğrusunu Allah bilir.

Salâvat-ı şerifelere devam edelim..

– Allahım.

Ey hacetleri bitiren, duâları kabul buyuran, bütün muradları ve maksatları kolaylıkla ihsân eden celâl sahibi Yüce Allah..

– Muhammed'e vesile ihsân eyle..

Vesile, yüce cennetlerdeki derecelerin en üstünüdür; şereflisidir.

– Ve.. O'na FAZİLET ihsân eyle.

Burada anlatılan **FAZİLET**'in mânâsı şudur: Yukarıda anlatılan fazl ü keremlerinden daha ziyade fazl ü kerem.. Öyle bir **FAZİLET** olsun ki: Hiçbir kimse, o fazilette kendisine yetişemeye..

İşte.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize böyle bir **FAZİLET** ihsân eyle..

Sonra..

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şeref ve büyük derece ihsân eyle..

Bu cümlenin biraz daha açık mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, kıyâmet günü fazl ve fazilet, üstün şeref, büyük derece ve yüce mertebe ihsân etmek sûreti ile, cümleden muazzez ve mükerrem eyle..

Ve.. bir duâ..

– Allahım..

Ey dilek sahiplerinin dileklerini yerine getiren, dilek sunulan makamların hayırlısı, dilekleri kolaylıkla yerine getirenlerin hayırlısı.. celâl sahibi Allah..

– Ben, Muhammed'e inandım.

---

1 Bu salâvat-ı şerifenin Arapça okunuşu şöyledir:

– "Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ al-i Muhammedin fil-evveline ve fil-âhirine ve fil-mele-il-e'lâ ilâ yevm'id-din."

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakk'ın kuludur; insanların tümüne gönderilen resûlüdür. Onun tüm risâletine inandım. Yüce Hak katından kendisine indirilen Rabbânî Kitab (Kur'ân) ve ilâhî ilhamla getirdiği ilâhî emirlere ve rabbânî yasaklara tümden inandım. Kabul ettim.

- Hem de onu hiç görmeden..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi hiç görmeden nübüvvetini tasdik edip getirdiğine inandım.

- Cennette, onu görmekten beni mahrum etme.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize görmeden iman ettim; bu senin bana fazlındır. Bu dünyada bana ihsân ettin. Ama, dünyada iken, onun zaman-ı saadetine yetişemedim. Bunun için, sırf fazlınla üstün cennetlerde onun cemâlini daima görmek sûreti ile beni mesrur eyle.

Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cemâlini müşahede etmek, Yüce Hakk'ın cemâlini müşahede dışında kalan cennet nimetlerinin tümünden çok çok lezzetlidir.

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sohbetini bana nasip eyle.

Yani: Cennetlerde.. onun kelâmını bana işittir.

- Beni onun MİLLETİ üzerine öldür.

Burada:

- MİLLET.

Lafzından murad, İslâm dinidir.

- Onun HAVZ'ından bana içir.

Burada geçen:

- HAVZ.

Lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Kevser Havz'ıdır.

O Kevser'den bir defa içen, bir daha susamaz; azap da görmez.

- Öyle bir içim olsun: Kandırıcı, içimi rahat, insanın içine siner.. Ondan sonra, artık susamamız olmamalı.. Çünkü sen, her şeye kadirsin.

Yüce zâtından rica ve niyaz edilen şeylerin cümlesini verip dilencini sevindirmek, Kaziilhacat şânına lâyıktır.

- Allahım..

Ey nimetlerin tümünü, kullarına karşılıksız olarak sırf fazlı ile meccanen ihsân eden kudretli Yüce Allah..

- Muhammed'in ruhuna benden yana TAHİYYET ve selâm ulaştır.

وَارْزُقْنِي صُحْبَتَهُ، وَتَوَفَّنِي عَلَى مِلَّتِهِ وَاسْقِنِي
مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَبًا رَوِيًّا سَائِغًا هَنِيئًا لَا نَظْمَأُ
بَعْدَهُ اَبَدًا، اِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اَللّٰهُمَّ
اَبْلِغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ مِنِّي تَحِيَّةً وَسَلَامًا اَللّٰهُمَّ
وَكَمَا اٰمَنْتُ بِهِ وَلَمْ اَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي فِي
الْجِنَانِ رُؤْيَتَهُ ٢٠ اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ شَفَاعَةَ سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ الْكُبْرٰى، وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ الْعُلْيَا، وَاٰتِهِ
سُؤْلَهُ فِي الْاٰخِرَةِ وَالْاُولٰى كَمَا اٰتَيْتَ اِبْرَاهِيمَ
وَمُوسٰى ٢١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ
كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ،
وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى
اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ
٢٢ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

verzukni suhbetehu ve teveffeni alâ milletihi veskınî min havzıhi meşreben reviyyen saiğan henien lânazmeü ba'dehu ebeden inneke alâ külli şey'in kadir. Allahümme ebliğ ruhe Muhammedin minni tahiyyeten ve selâma. Allahümme ve kema amentü bihi ve lem'erehu felâtâhrimni fil-cinani rü'eytehu.

20. Allahümme takabbel şefaate Muhammedin'il-kübra verfa' derecetehül-ulya ve atihi sü'lehu fil-âhireti vel-ulâ kema ateyte İbrâhime ve Musa.

21. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema salleyte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime ve barik alâ Muhammedin ve alâ Muhammedin kema barekte alâ âli İbrâhime ve alâ âli İbrahime inneke Hamidün Mecid.

22. Allahümme salli ve sellim ve barik alâ seyyidina Muhammedin..

* * *

Onun sohbetini bana nasip eyle. Beni onun milleti üzerine öldür. Onun havzından bana içir. Öyle bir içim olsun ki: Kandırıcı, içimi rahat ve insanın içine siner. Ondan sonra, susamamız olmamalı. Çünkü sen, her şeye kadirsin. Allahım, Muhammed'in ruhuna benden yana, tahiyyet ve selâm ulaştır. Allahım, onu görmeden iman ettiğim için beni, cennetlerde onun cemâlini görmekten mahrum etme.

20. Allahım, Muhammed'in şefaat-ı kübrasını kabul buyur. Ve onun üstün derecesini yüksek eyle. Dünyada ve âhirette O'na bütün istediklerini ihsân eyle; İbrâhim'e ve Musa'ya ihsan eylediğin gibi..

21. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline salât eylediğin gibi.. Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle; İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline bereket ihsan eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

22. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât ve selâm eyle .....

* * *

(Devamı: 487. Sayfada)

Burada geçen:

- TAHİYYET.

Lafzı, hoş senâ, üstün tazim, tekrim ve saygı duygularıdır.

- Allahım..

Ey Hayy Kayyum Deyyan olan şânı yüce Allah.

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iman ettiğim için, beni cennetlerde, onun cemâlini görmekten mahrum etme.

Bazı nüshalarda, bu cümlenin sonunda, şu cümle ziyade olarak gelmiştir:

- Onun sohbetini bana nasip eyle.

* * *

YİRMİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım..

Ey keremliler keremlisi, merhametliler merhametlisi celâl sahibi Allahım.

- Muhammed'in ŞEFAAT-I KÜBRA'sını kabul buyur.

Bu cümlede geçen: **ŞEFAAT-I KÜBRA** Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en büyük şefaat hakkıdır. Bu şefaat hakkını, kıyâmet günü, mahşer halkının hesabı görülmesi için kullanacaktır.

Bunun tafsili, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin SEYYİD ismi şerh edilirken yapılmıştır. (Bak: İsim 15)

- Ve.. onun üstün derecesini yüksek eyle. Dünyada ve âhirette O'na bütün istediklerini ihsân eyle. Tıpkı: İbrâhim'e ve Musa'ya ihsân ettiğin gibi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âhiretteki talepleri şunlar olabilir: Asıl mü'minlere şefaat, Kevser Havzı, hesaplarının kolay olması, sıratı kolaylıkla geçmeleri ve bunların benzerleri..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dünyadaki talepleri de şunlar olabilir: Dininin kıyâmete kadar devam etmesi, ümmetinin daima mansur ve muzaffer olması, düşmanlarının kahrolması ve bunların benzerleri..

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dünyada talep ettikleri arasında şunları sayabiliriz: Ümmetinden sadır olan ufak tefek hatalar, kusurlar ve günahların affolunması.. Dolayısı ile, daima Allah'ın yardımına mazhar olmaları..

Kur'ân-ı Kerîm'de Musa'nın (a.s.) dileklerinin yerine getirildiğini Allahü Teâlâ şöyle anlattı:

- "Yâ Musa, istediğin sana verilmiştir." (20/36)

Burada, zımnen şu mânâ anlatılmaktadır:

- Yâ Rabbi, Musa'ya (a.s.) dilediğini nasıl verdinse, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin de, arzularını anında yerine getir. Muradına nâil eyle.

Burada, diğer şanlı peygamberlerin dışında, yalnız Musa ve İbrâhim peygamber anlatıldı. Bunun sebebi şu ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sonra en şerefli peygamberler onlardır. Onlara selâm..

Bir başka mânâ ise.. onların da Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, her birinin özel bir sıfatta müşterek oluşudur. Meselâ:

İbrâhim (a.s.) Halilüllah'tır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle bu sıfatta müşterektir. Ancak, onlarda, Habibullah sıfatı olmadığı için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onlardan ayrılmıştır.

Musa (a.s.) ise, Kelimullah'tır. Yüce Rabb ile münacaatta ve onunla mükâmelede Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle müşterektir. Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cemâl rüyetine erdiği için, ondan ayrı ve üstün bir makam kazanmıştır.

* * *

YİRMİ BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım..

Ey Vahid, Ferd, Samed olan azameti yüce Allahım.

- Muhammed'e Muhammed'in âline salât eyle.. Tıpkı, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline salât eylediğin gibi..

Ve.. Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle.. Tıpkı İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi..

Bazı nüshalarda, bundan sonra:

- Âlemlerde..

Lafzı eklenmiştir. Çünkü:

- Sen Hamid'sin..

Kullarına cümle in'am ve ihsân ile hamd olunmuşsun.

* * *

YİRMİ İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım..

Ey kolaylıkla ihsânlar eden, temenni edilip istenenleri veren şânı büyük Allah..

- Efendimiz Muhammed'e salât ve selâm eyle. O senin NEBİ'ndir.

Yani: O, senin nübüvvet-i kâmile ile gönderdiğin peygamberindir ki; kümmelin makamının hepsini, mukarrebin rütbelerinin cümlesini, yüksek derecelerin ve büyük şânların hemen hepsini özünde toplamıştır.

- O senin resûlündür.

Yani: Risâlet-i uzma ile gönderdiğin en büyük resûlündür.

- İbrâhim HALİL'ine de salât eyle.

O senin HALİL'indir. Çünkü: Mahlukatın cümlesinden tam istiğna ederek, matluplarını ve maksudlarını ancak yüce zâtına bırakmıştır. Senden başka, hiçbir kimseden bir şey ümit ve talep etmemiştir.

- Ve o: SAFİY'indir.

Yani: İbrâhim peygamber..

O, kalb ve kalıp ciheti ile, tüm amellerini, fiillerini, muratlarını ve matluplarını, münacaatlarını halis olarak ancak sana yapmıştır. Senden başkasına iltifat etmemiştir.

- KELİM'in NECİY'in Musa'ya da salât ve selâm eyle.

O, senin KELİM'indir. Çünkü: Vasıtasız olarak, o senin kelâm nimetine mazhar olmuştur. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurdun:

- "Allahü Teâlâ Musa'ya tam bir kelime ile konuştu." (4/164)

Sonra o: NECİY'indir. Seninle vasıtasız münacaat edip ilâhî sırlarına ermekle mümtaz bir durum kazanmıştır.

Nitekim, Allahü Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'de Musa için şöyle buyurdu:

- "Biz, onu çok münacaat eden bir kimse olarak yaklaştırdık." (19/52)

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- İsa'ya da salât ve selâm eyle.

Yani: O'na, çeşitli tazimler ve türlü türlü ikramlar eyle; bütün kötülüklerden O'na selâmet ihsân eyle. Nimetlerin ve ihsânların devamı ve bekâsı sûretinde O'na lütfun ve keremin nâzil olsun.

- O, senin ruhundur.

Yani: Hazret-i İsa (a.s.) Hazret-i Meryem'in içinden babasız ve anasız halk ettiğindir.

- Ve o, senin KELİME'ndir.

Burada geçen:

- KELİME.

Yüce Allah'ın KÜN (ol) emridir. Şöyle ki:

Allahü Teâlâ, Cibril-i Emin'i Meryem'e yolladı. O da geldi; Meryem'in gömlek yakasından üfledi. O saat, Hazret-i Meryem, Allah'ın kudreti ile hamile kaldı. Mühletsiz olarak da doğurdu. İşbu mânâ icabıdır ki, Hazret-i İsa'ya:

- Allah'ın kelimesi..

Dendi.

نَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ، وَاِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ وَصَفِيِّكَ وَمُوسٰى كَلِيمِكَ وَنَجِيِّكَ، وَعِيسٰى رُوحِكَ وَكَلِمَتِكَ، وَعَلٰى جَمِيعِ مَلٰئِكَتِكَ وَرُسُلِكَ، وَاَنْبِيَائِكَ، وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَاَصْفِيَائِكَ وَخَاصَّتِكَ وَاَوْلِيَائِكَ مِنْ اَهْلِ اَرْضِكَ وَسَمَائِكَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَاءَ نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ، وَكَمَا هُوَ اَهْلُهُ، وَكُلَّمَا ذَكَرَهُ الذَّاكِرُونَ، وَغَفَلَ عَنْ ذِكْرِهِ الْغَافِلُونَ، وَعَلٰى اَهْلِ بَيْتِهِ وَعِتْرَتِهِ الطَّاهِرِينَ، وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا ٢٣ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَعَلٰى جَمِيعِ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، وَالْمَلٰئِكَةِ وَالْمُقَرَّبِينَ، وَجَمِيعِ عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ، عَدَدَ مَا اَمْطَرَتِ

nebiyyike ve resûlike ve İbrâhime Halilike ve safiyyike ve Musa Kelimike ve Neciyyike ve İsa Ruhike ve kelimetike ve alâ cemii melâiketike ve rüsülike ve enbiyaike ve hıyretike min halkıke ve asfiyaike ve hassatike ve evliyaike min ehli arzıke ve semaike ve sallallâhü alâ seyyidina Muhammedin adede halkıhi ve rızâe nefsihi ve zinete arşıhi ve midade kelimatihi ve kema hüve ehlühu ve küllema zekerehüz-zakirune ve gafele an zikrihil-gafilune ve alâ ehli beytihi ve ıtretihit-tahirine ve sellim teslima.

23. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ ezvacihi ve zürriyetihi ve alâ cemiin-nebiyyine vel-mürseline vel-melâiketi vel-mukarrebine ve cemii ibadillah'is-salihine adede maamtarat .....

* * *

O, senin Nebindir, Resûlündür. Keza şunlara da salât eyle: Safiyin İbrâhim Halil'ine, neciyin Musa Kelim'ine, kelimen İsa Ruhuna, bütün meleklerine, resûllerine, nebilerine, halkından hayırlılarına safilerine, hassalarına, yerin ve seman halkından velîlerine..

Allahü Teâlâ Efendimiz Muhammed'e salât eylesin; Halkının adedi, nefsinden rızâsı, arşının ağırlığı, kelimelerinin midadı kadar.. Onun şânına nasıl lâyık ise.. öyle.. Hem de, onu ananların andığı, onu anmaktan yana gafil olanların gafil olduğu kadar.. Keza onun ehl-i beytine, temiz itretine de.. ve tam mânâsı ile selâm eylesin.

23. Allahım, salât eyle; Muhammed'e, zevcelerine, zürriyetine, bütün nebilere, resûllere, meleklere, mukarreblere, Allah'ın bütün salih kullarına; semayı bina ettiğinden bu yana yağdırdığı yağmurların adedi kadar.

* * *

(Devamı: 493. Sayfada)

Sonra..

- Salatın ve selâmın, bütün nebilerine, resûllerine.. sonra yer ve sema ehli içinden, seçip ihtiyar ettiğin ASFİYA, HASSA ve EVLİYA kulların üzerine olsun..

Bu cümlede geçen bazı lafızları biraz açalım:

- ASFİYA.

Allahü Teâlâ'nın yarattıkları arasından seçip safi kıldığı kimselerdir.

- HASSA.

Lafzı ile anlatılanlar ise.. Allahü Teâlâ'nın çeşitli ikramlarına, yakınlık lütuflarına mahsus kıldığı zâtlardır.

- EVLİYA.

Lafzı ile anlatılanlar ise... Yüce Allah'ın, çeşitli kerametlerle ikram eylediği zatlardır.

Ayrı bir mânâ olarak, Yüce Allah'ın:

- "Allah iman edenlerin VELÎ'sidir." (3/68)

Şeklinde anlatıldığı mânâya göre, tüm mü'min olan kadın ve erkeklerdir.

Bu salâvat-ı şerifede geçen, yer ehli insanlar olduğu gibi; sema ehli ise.. meleklerdir. Hülâsa olarak, şu mânâ çıkar.

Melekler, resûller, nebiler, safi, hassa ve velî kulların cümlesine çeşitli salât, teşrifat, teslimat ve bereketler ihsân eyle. Bu verdiklerinle, onları büyüt, şânlarını, şereflerini artır, sevaplarını daim eyle.

Tekrar:

- Allahü Teâlâ, Efendimiz Muhammed'e salât eylesin.

Burada başlayan salâvat-ı şerife, yukarıda anlatılan salâvat-ı şerifenin devamıdır; ikisi de bir salâvat-ı şerife olmuş olur.

Arap edebiyatı kaidesine göre; istinafiye, olarak kabul edilecek olursa, bundan sonrası müstakil bir salâvat-ı şerife olur. Zâhir olan mânâ da budur. Burada:

- Salât.

Lafzının kısa mânâsı şudur:

Şânı büyük Allah, güzel senâlarla tazim, üstün salâtlarla tekrim eylesin.. Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize.. Hem de:

- Halkının adedi kadar..

Allahü Teâlâ'nın halkı sınıfına şunlar dahildir: Canlı, cansız cevher, araz, ayan, maani, cins.. gerekse, bu cins envaının çeşitleri.

Bu âna kadar ne ölçüde vücuda gelmiş mahluku varsa.. bundan başka kıyâmet kopuncaya kadar ne kadar vücuda gelecek mahluku varsa.. hepsi mahluk zümresine dahildir.

Yani: Bütün bu mahlukatın adedi kadar; bizden yana Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eylesin.. Ve.. bizleri o miktar salâvat okumuş gibi bol sevaba, çok faydalara nâil eylesin..

Burada anlatıldığı gibi, adedi belirtilen salâvat-ı şerife okunduğu zaman, bunu okuyanlara, zikredilen adet miktarı sevap verilmesi üzerine, ulemanın çeşitli görüşleri vardır.

Bazıları şöyle dedi:

– Bu şekilde adedi anlatarak salâvat-ı şerife okuyan, kim olursa olsun; kendisine Yüce Hak, o âna kadar yarattığı ve bundan sonra kıyâmete kadar yaratacağı ne kadar mahluku varsa.. bütün bu mahlukatın sayısı kadar sevap ihsân eyler.

Bu çeşit mânâ, Allahü Teâlâ'nın geniş rahmetine ve sonsuz lütuf ve keremine uygundur.

Bazıları da şöyle anlattı:

– Şayet salâvat-ı şerife okuyan kimse:

– Halkının adedi kadar..

Dediği zaman, izafet ve istiğrak için olduğunu mülâhaza ve mahlukatın çokluğunu ve bolluğunu düşünmek sûreti ile tam tazimle salâvat okursa.. bütün mahlukat sayısınca, kendisine sevap ihsân edilir.

Sonra.. Allahü Teâlâ'nın Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ihsân edeceği salât:

– Kendi nefsine rızâsı kadar olsun..

Bu cümlenin şerhi şudur:

Sübhan olan Yüce Hakk'ın bizzat kendisi; sevgili Habibi olan Efendimiz Muhamed'e zâtlarına lâyık, üstün makamına münasip olan salâvat-ı şerife okumaya râzı olacağı adet kadar salât eylesin.

Üstte verilen mânâ:

– Nefsine..

Kelimesindeki zamir, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ait olduğuna göre şu demeye gelir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek zâtı, kendi üzerine getirilen salâvat şekillerinden ve o şekil ile getirilen salâvatın adedinden ne miktar salâvat okunmaya râzı olursa.. o kadar salât eyle Allahım..

– Arşının ağırlığı kadar olsun..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salât o kadar olsun ki: Arşı tartıldığı zaman, bu salâvat o arşın ağırlığı kadar gelsin..

Şu da bir başka mânâ:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okuduğumuz salâvat-ı şerife dolayısı ile, arşla tartılacak kadar bol ecir ve büyük sevap ihsân eyle Allahım.

Arşın ağırlığını, akıl kavrayıp anlayamaz. Çünkü: Arş, terazinin bir tarafına konduğu zaman, ondan başka yaratılmışlardan yerler semalar, Sidre, Kürsî, cennet, cehennem ve içlerinde bulunanların tümü de bir tarafına konsa.. sanki: Gökler bir tarafa konulup onun karşılığında bir elma konulmuşa benzer..

Arşa karşılık, yedi kat yer; mukabilinde duran bir elma gibidir.

– Arşın ağırlığı..

Cümlesinden murad, şöyle bir mânâ da olabilir: Arşın azameti.. Bu durumda mânâ şöyledir:

Ulumuz Muhammed'e (s.a.v.) azametini idrâk mümkün olmayan miktar salât eyle.. O kadar ki, onun büyüklüğü arşın azameti ve ağırlığı kadar olsun.

Şöyle bir mânâ dahi olabilir:

Cümle mahlukattan geniş ve bol olan Arş ki, cennet dahi o kadar geniş iken, onun altındadır; işte ona göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gayet çok salât eyle. O kadar olsun ki: Çokluk itibarı ile, arşın ağırlığını tutsun.

Sonra.. Allahü Teâlâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- Kelimelerinin MİDADI kadar salât eylesin..[1]

Yani:

- Kelimelerin adedi ve çokluğu kadar..

- MİDAD.

Lafzı, burada bu mânâyadır. Yani: Adet ve çokluk..

Yüce Hakk'ın kelimelerine dahi hiçbir şekilde nihayet olmaz.

Dünyada bulunan ne kadar ağaç varsa.. hepsi kalem olsa; yedi denizlerin cümlesi mürekkeb olsa; cümle mahlukat da kâtip olsa; böylece Yüce Allah'ın kelimelerini yazsalar kalemler ve denizler biter; ama Yüce Allah'ın kelimeleri bitmez. Bu mânâda Kur'ân-ı Kerîm'de Yüce Allah şöyle buyurdu:

- "Yeryüzündeki herbir ağaç kalemler olsa, deniz de; onun peşinden yedi deniz daha kendisine mürekkeb olsa.. yine de, Yüce Allah'ın kelimeleri tükenmez.." (31/27)

Bu anlatılanlara göre mânâ şudur:

- Yüce Allah'ın kelimelerine nihâyet olmadığı gibi; bizden yana Efendimiz Muhammed'e daima haddi hesabı olmayan nihâyetsiz salât eylesin. Bu vesile ile, bol ecir, üstün menfaatler ve güzel faydalı ihsânlarla bizi iki cihanda mesrur eylesin..

- Bu salât, O'na nasıl lâyık ise.. öyle olsun.. Hem de, Allahü Teâlâ'yı ananların andığı; onun zikrinden gafil kalanların gafil kaldığı kadar olsun.

Şöyle bir mânâ vermek de mümkündür:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, Habib-i Ekrem'ine o şekilde bir salât eyle ki, yüce zâtına lâyık, inâyetine münasip ve şayeste olsun..

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Ananlar ve gafil olanlar.

Lafızları, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için de olabilir.. O zaman, mânâ şöyle olur:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi ananların andığı onu anmaktan yana, gafil olanların gafil olduğu kadar salât eyle..

1 MİDAD: Burada mürekkep mânâsına da alınabilir.

– Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehl-i beytine de salât eylesin..

Bu cümlede geçen Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehl-i beyti şunlardır: Oğulları, kızları, damatları, pâk zevceleri..

– Allahü Teâlâ, onun pâk İTRET'ine de salât eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin İTRET'i şunlardır: Ashabı, ansarı, yakınları, tâbileri, ahbabı, kendisini tasdik eden kadın ve erkek mü'minler..

– Ve.. selâm eylesin; hem de tam mânâsı ile..

Yani: Sayılanların hepsini, dünyanın ve âhiretin sıkıntılarından kurtarsın; istemedikleri her şeyden emin eylesin.

* * *

YİRMİ ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil Yüce Allah..

– Muhammed'e ve zevcelerine salât eyle..

Sehliye nüshasında metin, üstte anlatıldığı kadardır. Ancak, bazı mutemet nüshalarda, bu kısım şöyledir:

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Bu metinden de anlaşıldığı gibi, MUHAMMED'İN (s.a.v.) ÂLİNE lafzı fazladan anlatılmıştır.

Bazı nüshalarda ise, metin şu mânâda gelmiştir:

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline ve zevcelerine salât eyle.

Bu metinde belli olmayan, Arapça aslına göre olan:

– Üzerine.

Mânâsını ifade eden ALÂ lafzı gelmemiştir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Keza, onun zürriyetine de salât eyle..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti şunlardır: Kıyâmete kadar gelecek olan çocukları, çocuklarının çocukları ve bunların da çocukları..

– Aynı şekilde, bütün nebilere, resûllere, meleklere, MUKARREBİN'e salât eyle.

Bu cümlede geçen:

– MUKARREBİN.

Lafzı, yine meleklerdir. Ama, özel durumları olan meleklerdir. Meselâ: Kerrubiyyin ve benzeri sınıftan melekler.. Bu sınıftan melekler, diğerlerinden ayrı sayılmıştır. Nitekim, aynı mânâ Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle geçer:

– "Onda melekler ve RUH iner." (97/4)

Bazı nüshalarda ise, **MUKARREBİN** lafzı ayrı olarak (vavlı) anlatılmamıştır. Arap dili kaidesine göre, meleklere sıfat-ı kâşife olmuştur. Yani:

- Mukarrebin sayılan meleklere..

Mânâsında gelmiştir. Daha açık mânâ ile şöyle denmiştir:

- Daima, itaat ve takarrüb üzere olan meleklerin cümlesine salât..

Sonra..

- Allah'ın tüm salih kullarına salât eyle..

Ekseri nüshalardaki metin, bu mânâda gelmiştir. Bazı nüshalarda ise:

- Senin salih kullarına..

Mânâsında gelmiştir. Her iki halde de, o kulların şerefini artırmak vardır. Özet olarak iki şekilde mânâ şudur:

- Celâl sahibi Yüce Allah'ı tevhid, ibâdet ve taatını kabul ile müşerref olan mü'minlerin üzerine salât eyle..

- Salih.

Lafzının, burada ifade ettiği mânâ şudur:

- Onlar, Yüce Allah'a ait vazifelerini bütünüyle yerine getirip Mevlâ'nın itaatında sabit oldukları gibi; Yüce Allah'ın kullarına ait haklara dahi riâyet ederler.

Allahım, âlemlere rahmet olan zât hürmetine, bizleri salih kullarından eyle..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve diğer sayılanlara ihsân edeceğin bu salât:

- Binasını kurduğundan bu yana; semadan yağan yağmur kadar olsun.

Bu mânâda, semadan yağan yağmurların tanesi de kasdedilmiş olabilir. O zaman mânâ biraz daha açık olarak şöyle olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, âline, zevcelerine, zürriyetine, nebilere, resûllere, mukarreb meleklere, salih kullara salât eyle.. Hem de yağan yağmurların yağmur taneleri kadar..

- Muhammed'e salât eyle..

Burada salâtın mânâsı şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize: Çeşitli sevaplar, türlü nimetlerle tazim ve tebcil inzal ederek; onun şânını şerefini muazzam ve mükerrem eyle.

- Hem de, yerleri donatıp yaydığından bu yana onda biten bitkilerin sayısı kadar..

Yerde bitenler arasında: Çiçekler, habbeler, ağaçlar, yapraklar ve yemişler vardır..

السَّمَآءُ مُنْذُ بَنَيْتَهَا وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا
اَنْبَتَتِ الْاَرْضُ مُنْذُ دَحَوْتَهَا وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
عَدَدَ النُّجُومِ فِي السَّمَآءِ فَاِنَّكَ اَحْصَيْتَهَا
وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا تَنَفَّسَتِ الْاَرْوَاحُ
مُنْذُ خَلَقْتَهَا وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ
وَمَا تَخْلُقُ وَمَا اَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ وَاَضْعَافَ
ذٰلِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِمْ عَدَدَ خَلْقِكَ، وَرِضَآءَ
نَفْسِكَ، وَزِنَةَ عَرْشِكَ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ،
وَمَبْلَغَ عِلْمِكَ وَاَيَاتِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِمْ
صَلٰوةً تَفُوقُ وَتَفْضُلُ صَلٰوةَ الْمُصَلِّينَ عَلَيْهِمْ
مِنَ الْخَلْقِ اَجْمَعِينَ، كَفَضْلِكَ عَلٰى جَمِيعِ
خَلْقِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِمْ صَلٰوةً دَآئِمَةً
مُسْتَمِرَّةَ الدَّوَامِ عَلٰى مَرِّ اللَّيَالِي وَالْاَيَّامِ،

es-semaü münzü beneyteha ve salli alâ Muhammedin adede ma enbet'il-arzu münzü dahavteha ve salli alâ Muhammedin aded'en-nücumi fis-semai feinneke ahşayteha ve salli alâ Muhammedin adede ma teneffeset'il-ervahu münzü halakteha ve salli alâ Muhammedin ma halakte ve matahluku ve maahata bihi ilmüke ve ad'afe zalike. Allahümme salli aleyhim adede halkıke ve rızâe nefsike ve zinete arşike ve midade kelimatike ve meblağa ilmike ve ayatike. Allahümme salli aleyhim salâten tefuku ve tafdulü salât'el-musalline aleyhim minel-halkı ecmaine kefazlike alâ cemii halkıke. Allahümme salli aleyhim salâten daimeten müstemirreted-devami alâ merr'il-leyali vel-eyyami .....

* * *

Yerleri donatıp yaydığından bu yana, onda biten bitkilerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Semadaki yıldızların sayısı kadar Muhammed'e salât eyle; sen onları saydın. Ruhların dışarı çıkardığı şeylerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle; hem de onları yarattığından bu yana.. Yaratmış olduğun, yaratacakların, ilminin kavradığı ve bütün bunların kat katı kadar Muhammed'e salât eyle. Allahım, onlara salât eyle yarattıklarının sayısı, nefsinden rızân, arşın ağırlığı, kelimelerinin miktarı, ilminin ulaştığı şeyler ve âyetlerinin miktarınca. Allahım, onlara öyle bir salât eyle ki, onlara salâvat okuyan tüm halkın salâvatından üstün ve faziletli olsun. Tıpkı: Halkına karşı, senin üstünlüğün ve faziletin gibi.. Allahım, onlara salât eyle; daimî olsun. Hem de gecelerin ve günlerin geçip gittiğince.

* * *

(Devamı: 497. Sayfada)

- Ve.. Muhammed'e salât eyle..

Buradaki salâtın mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine teşrifat, tahiyyet inzal ederek onun şânını muazzam eyle.

- Hem de semadaki yıldızların sayısı kadar..

Burada, bir soru akla gelebilir, meselâ:

- Göklerde olan yıldızların adedini bilip saymak mümkün değildir. Acaba, adedi bilinmeyen şeyler kadar salât dilemek ne mânâ ifade eder?

Bu mukadder soruya, metinde şu cevap vardır:

- Onların hepsini sen saydın..

Yani: Yâ Rabbi, o yıldızları sen saydın. Onların adedini mübârek ilmin kavramıştır.

- Tekrar, Muhammed'e salât eyle. Hem de ruhların DIŞARI ÇIKARDIĞI şeylerin sayısı kadar; hem de onları yarattığından bu yana..

- DIŞARI ÇIKARDIĞI.

Kelimeleri ile anlatılmak istenen, onların alıp verdiği nefeslerdir. Bu nefes alan zümreye; insan, cin, sair canlılar hep dahildir.

- Muhammed'e tekrar salât eyle; yaratmış oldukların ve yaratacak oldukların, ilminin kavradığı.. ve, bunların daha kat kat sayısı kadar olsun..

Allahü Teâlâ'nın yarattıkları arasında, canlı cansız ne kadar mahluk varsa, tümü gireceği gibi; onların büyüğü küçüğü de girer.

Yüce Allah'ın ilminin kavramınaysa.. yaratılan, yaratılmayan, mümkün (varlığı olan), mümteni' (varlığı muhal olan) dahildir. Zira, Yüce Allah'ın ilmin her şeye şâmildir.

- Kat kat sayısı kadar olsun.

Cümlesinin ifade ettiği mânâ ise.. bu salâvat-ı şerifenin başından sayısı belirtilerek, adedi kadar salâvat olması istenenlerin hepsini içine alır. Daha açık mânâ şu demeye gelir:

- Semadan inen yağmur tanelerinin, yerde biten nebatların ve bunların habbelerinin, semadaki yıldızların, cümle canlıların aldıkları nefeslerin, yarattığın ve yaratacakların mahlukların, ilminin kavradığı şeylerin sayısı adedinin kat katı ile Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.. Bizleri de, o kadar salâvat okumuş kadar ecre ve sevaba nâil eyle. O kadar güzel faydalar ve menfaatlar ihsân eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, onlara, salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevcelerine, zürriyetine, bütün nebilere, resûllere, mukarreb meleklere, cümle salih kullara..

- Yarattıklarının sayısı, nefsinden rızân, arşın ağırlığı, kelimelerinin miktarı, ilminin ulaştığı şeyler ve âyetlerin miktarınca.

Bu kısımda geçen:

- İlminin ulaştığı..

Cümlesine şöyle değişik bir mânâ vermek mümkündür:

- İlminin ulaştığı şeylerin sayısı kadar..

Şöyle bir mânâ vermek de mümkündür:

- Bunlara okunan salâvatların cümlesi, ilmine dahildir. O ilmine dahil olan salâvat-ı şerifelerin hemen hepsinin sayısı kadar bizden yana onlara salât eyle.

- Âyetlerin.

Lafzından anlaşılan mânâya gelince, okunan Kur'ân âyetleri olabilir. Bir başka mânâda alınırsa.. şu demeye gelir:

- Varlığına, birliğine delâlet eden tüm şeylerin sayısı kadar onlara salât eyle.

Bu ikinci mânâ, bu yere daha uygundur. Çünkü: Cümle eşya; büyüğü, küçüğü, canlısı, cansızı, tümden Yüce Hakk'ın varlığına alâmet, birliğine delildir.

- Allahım, ONLARA öyle bir salât eyle ki..

- ONLARA.

Zamirindeki mânâ şunlara işarettir: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk zevceleri, saygıdeğer zürriyeti, nebiler, resûller, mukarreb melekler ve salih kullar..

- Onlara salâvat okuyan tüm halkın salâvatından üstün ve faziletli olsun. Tıpkı: Halkına karşı, senin üstünlüğün ve faziletin gibi..

Bu cümlenin ifade ettiği daha açık mânâ şudur:

- Bütün insan, cin, hayvan, emlâk, cemadatın okuduğu salâvat-ı şerifelerden; fazilet itibarı ile daha faziletli, rif'at yönüyle daha yüksek, kemâl cihetinden daha mükemmel, çokluk olarak daha çoğaltarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını daha yüce eyle. Mertebe ve makam cihetinden daha yüksek eyle. Ayrıca anlatılanların dahi, şanlarını yükselt ve alâ eyle.

- Allahım.

Ey vacibülvücud olan zâtından başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil yüce Allah..

- Onlara salât eyle..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve diğer anlatılanlara..

- Bu salât daimî olsun. Hem de gecelerin ve günlerin geçip gittiğince.. Bu devamlar, birbirine muttasıl olsun. Geceler ve günler geçip gittiği süre: O salâvat için bir üzülme ve kesilme olmasın.. Hem bu salât, sağnak yağmur ve ince ince yağan yağmur tanelerinin sayısı kadar olsun.

Böylece, onların şanlarını ve şereflerini artır.

* * *

YİRMİ DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey şânı yüce, zâtından başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil Allah..

- Muhammed'e salât eyle. Ki o: Senin peygamberindir. İbrâhim'e salât eyle. Ki o: senin halilindir.

Bu salâvat-ı şerifenin devamında gelen:

- ..Senin tüm peygamberlerine salât eyle.

Cümlesinde, peygamberlerin hepsi zikredildiği halde; burada özel olarak:

- İbrâhim'e salât eyle.

Diye geçmesi şu sebeplere dayanır:

Bir defa, İbrâhim peygamberin Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize karşı ziyade ve tekitli babalık hakkı vardır.

Sonra, Arap ve Arab'ın dışında kalanların İbrâhim (a.s.) üzerine getirdikleri salâvatı çoktur.

Sonra, mülkte ve hullet babında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ortaklığı vardır.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden gayrı peygamberlerin en faziletlisidir.

Hepsinden sonra, İbrâhim'in (a.s.) şu duâsı, âyet-i kerîme ile sabittir.

- "Benden sonra, gelecekler arasında, benim için bir LİSAN-I SIDK kıl." (26/84)

Burada geçen:

- "LİSAN-I SIDK."

Kelimelerini, şu mânâda anlamak mümkündür:

- Dünyada kıyâmete kadar bâki kalacak bir güzel hatıra, bir güzel anılma ver; iyi namımı daima yaşat.[1]

- Bütün nebilerine de salât eyle.

Bu cümlede geçen nebilerden çıkan mânâ: Hazret-i Âdem'den itibaren, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize kadar gelen nebilerin ve resûllerin hemen hepsidir.. Yani:

- Yâ Allah, bu şanlı peygamberlerin hepsine salât eyle..

Mânâsına gelir:

- Keza, zâtına ait yer ve sema ehlinden safi halis kıldığın zâtlara da salât eyle.

Burada zımnen:

- Yer ve sema ehli.

1 Bu izah, kısmen Hasan Basri Çantay'ın tefsirinden istifade edilerek, yapılmıştır.

مُتَّصِلَةَ الدَّوَامِ لَا انْقِضَاءَ لَهَا وَلَا انْصِرَامَ عَلٰى مَرِّ اللَّيَالِي وَالْاَيَّامِ، عَدَدَ كُلِّ وَابِلٍ وَطَلٍّ ٢٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ نَبِيِّكَ، وَاِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ وَعَلٰى جَمِيعِ اَنْبِيَآئِكَ وَاَصْفِيَآئِكَ مِنْ اَهْلِ اَرْضِكَ وَسَمَآئِكَ، عَدَدَ خَلْقِكَ، وَرِضَاءَ نَفْسِكَ، وَزِنَةَ عَرْشِكَ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ، وَمُنْتَهٰى عِلْمِكَ، وَزِنَةَ جَمِيعِ مَخْلُوقَاتِكَ، صَلٰوةً مُكَرَّرَةً اَبَدًا عَدَدَ مَا اَحْطٰى عِلْمُكَ، وَمِلْءَ مَآ اَحْطٰى عِلْمُكَ، وَاَضْعَافَ مَآ اَحْطٰى عِلْمُكَ، صَلٰوةً تَزِيدُ وَتَفُوقُ وَتَفْضُلُ صَلٰوةَ الْمُصَلِّينَ عَلَيْهِمْ مِنَ الْخَلْقِ اَجْمَعِينَ، كَفَضْلِكَ عَلٰى جَمِيعِ خَلْقِكَ ثُمَّ تَدْعُو بِهٰذَا الدُّعَاءِ فَاِنَّهُ مَرْجُوُّ الْاِجَابَةِ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ تَعَالٰى بَعْدَ الصَّلٰوةِ عَلٰى

muttasilet'ed-devami lenkıdae leha ve lensırame alâ merr'il-leyali vel-eyyami adede külli vabilin ve tallin.

24. Allahümme salli alâ Muhammedin nebiyyike ve İbrâhime Halilike ve alâ cemii enbiyaike ve asfiyaike min ehli arzıke ve semaike adede halkıke ve rızâe nefsike ve zinete arşıke ve midade kelimatike ve münteha ilmike ve zinete cemii mahlukatike salâten mükerreten ebeden adede maahsa ilmüke ve mil'e maahsa ilmüke ve ad'afe ma ahsa ilmüke salâten tezidü ve tefuku ve tafdulü salât'el-musalline aleyhim min'el-halkı Ecmain Kefazlike alâa cemii halkıke.

Sümme ted'u bihazed'duâi feinnehu mercüvvül-licabeti inşaallahü taalâ.. ba'des-salâti alâ.. (Not: Çizgili kısımlar vird olarak okunmamalıdır.)

* * *

Bu devamlar, birbirine muttasıl olsun. Geceler ve günler geçip gittiği süre: O salât için bir üzülme ve bir kesilme olmasın. Hem bu salât, sağnak yağmur ve ince ince yağan yağmur tanelerinin sayısı kadar olsun.

24. Allahım, Muhammed Nebine, İbrâhim Haliline, bütün peygamberlerine senin yerin ve seman halkından safilerine; yarattıklarının adedi, zâtından rızân, arşın ağırlığı, kelimelerinin adedi, ilmin müntehası, bütün yarattıklarının tartısı kadar salât eyle. Mükerrer ve ebedî bir salât olsun. İlminin kavradığı, ilminin dolusu, ilminin sayıp aldığının kat katı olsun. Öyle bir salât olsun ki, anlatılan zâtlar üzerine tüm halkından salâvat okuyanların salâvatından pek ziyade ve üstün olsun. Kullarına nazaran zâtının fazileti gibi olsun.

Sonra.. aşağıdaki duâlarla duâ edersin: çünkü o: Duâları kabul edeceği umulan yüce bir zâttır. Haliyle Allahü Teâlâ dilerse.. Bilhassa, Peygamber Efendimize salâvat okunduktan sonra.. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 499. Sayfada)

Diye anlatılan zâtlar, büyük velî kullardır, onların ruhlarıdır; semadaki meleklerdir.

- Bunlara ihsân edeceğin salât, yarattıklarının adedi..

Bunlar, canlı ve cansız yarattıklarının hepsidir.

- Zâtından rızân, arşın ağırlığı, kelimelerinin adedi, ilmin sonuna kadar, bütün yaarttıklarının tartısı kadar olsun..

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, İbrâhim peygambere, sair nebilere ve resûllere, yer ve sema ehlinden safi seçilmiş kullarına teşrif, tazim ihsân ederek, şanlarını yüce kıl Allahım.

- Bu salât, mükerrer olsun.

Yani: Peşpeşe devam etsin..

- Daimî olsun.

Sonsuzlara kadar devam edip dursun.

- İlminin kavradığı kadar olsun. İlminin sayıp doldurduğu kadar olsun. İlminin kavradığı miktarın kat katı olsun..

Bütün bu sayılanların adedi kadar onların şânını, şerefini artır.

Sonra.. Onlara yapacağın bu salât:

- Öyle bir salât olsun ki; anlatılan zâtların üzerine salâvat okuyanların salâvatından pek ziyade ve üstün olsun..

Bu fazilete misal olarak:

- Kullarına nazaran, zâtının fazileti gibi olsun..

Yani: Onlara, tam mânâsı ile ekmel, efdal salât eyleyerek, şanlarını yükseltip ikram eyle..

DUÂ

- Sonra..

Müellif merhum, bundan sonra, bu DELÂİL-İ HAYRAT kitabını okuyan kimseye hitap edip âdeta şöyle demektedir:

- Ey bu kitabı okuyan kimse, üst yandaki salâvatlarla Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okuduktan sonra..

- Şu duâlarla duâ edersin..

Yani: İhtiyaçları yerine getiren, duâları kabul buyuran celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'a..

- Çünkü o: Duâları kabul edeceği umulan yüce bir zâttır. Haliyle, Allahü Teâlâ dilerse.. Bilhassa, Resûlüllah Efendimize salâvat okunduktan sonra.. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Müellif merhum, DEÂİL-İ HAYRAT kitabını okuyanları, bu kısımda duâ okumaya teşvik etmiştir. Okuyanlar, Arapça metinde geçen bu kısmı duâ sayıp okumamalıdır.

Duâ bundan sonra gelecek kısımdır.

- Allahım, beni peygamberin Muhammed'in MİLLET'inden ayrılmayanlardan eyle.

Bu cümlede geçen MİLLET kelimesi İslâm dinidir. Bu duruma göre, mânâsı şu olur:

اَلنَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي
مِمَّنْ لَزِمَ مِلَّةَ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ، وَعَظَّمَ حُرْمَتَهُ، وَاَعَزَّ كَلِمَتَهُ، وَحَفِظَ
عَهْدَهُ وَذِمَّتَهُ، وَنَصَرَ حِزْبَهُ وَدَعْوَتَهُ، وَكَثَّرَ
تَابِعِيهِ وَفِرْقَتَهُ، وَوَافَى زُمْرَتَهُ وَلَمْ يُخَالِفْ
سَبِيلَهُ وَسُنَّتَهُ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْاَلُكَ الْاِسْتِمْسَاكَ
بِسُنَّتِهِ، وَاَعُوذُ بِكَ مِنَ الْاِنْحِرَافِ عَمَّا جَاءَ
بِهِ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْاَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَاَلَكَ مِنْهُ
مُحَمَّدٌ نَبِيُّكَ وَرَسُولُكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
وَاَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ مُحَمَّدٌ
نَبِيُّكَ وَرَسُولُكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَللّٰهُمَّ
اعْصِمْنِي مِنْ شَرِّ الْفِتَنِ، وَعَافِنِي مِنْ جَمِيعِ
الْمِحَنِ، وَاَصْلِحْ مِنِّي مَا ظَهَرَ وَمَا بَطَنَ،

en-nebiyyi sallallâhü aleyhi ve sellem.

(Not: Bu çizgili kısımlar, vird olarak okunmamalıdır.)

Allahümmec'alni mimmen lezime millete Nebiyyike Muhammedin sallallâhü aleyhi ve selleme ve azzame hürmetehu ve eazze kelimetehu ve hafıza ahdehu ve zimmetehu ve nasara hizbehu ve da'vetehu ve kessere tabiiyhi ve firkatehu ve vafa zümretehu ve lemyuhalif sebilehu ve sünnetehu.

Allahümme inni es'elükel-istimsake bisünnetihi ve euzü bike minel-inhirafi amma cae bihi.

Allahümme inni es'elüke min hayri maseeleke minhü Muhammedün Nebiyyüke ve Resûlüke sallallâhü aleyhi ve sellem.

Ve euzü bike min şerri mesteazeke minhü Muhammedün Nebiyyüke ve Resûlüke sallallâhü aleyhi ve sellem.

Allahümme'asımni min şerr'il-fiteni ve afin min cemiil-mihani ve aslih minni mazahara ve ma batana..

* * *

Allahım, beni Peygamberin Muhammed'in milletinden ayrılmayanlardan eyle. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin. Onun hürmetine tazim edip kelimesini aziz bilenlerden, ahdini ve zimmetini koruyanlardan, hizbine ve dâvetine yardım edenlerden, O'na tâbi olanları ve fırkasını çoğaltan, zümresine katılanlardan, onun yoluna ve sünnetine aykırı hareket etmeyenlerden eyle.

Allahım, ben onun sünnetine yapışmak istiyorum; onun getirdiğinden inhiraf etmekten sana sığınırım.

Allahım, Nebin, Resûlün Muhammed tarafından senden istenen hayırlardan ben de isterim. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Resûlün, Nebin Muhammed'in sana sığındığı şer cinsi şeylerin cümlesinden sana sığınırım. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Allahım, beni fitnelerin şerrinden koru. Bütün mihnetlerden yana, bana afiyet ihsân eyle. Benden zâhir olan ve bende bâtın olan işleri yararlı eyle .....

* * *

(Devamı: 505. Sayfada)

– İslâm dininden ayrılmayan, onda sabit kalıp gereklerini yerine getirmekten ayrılmayan kullarından eyle.

– Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize..

– Onun HÜRMET'ine tazim edenlerden, KELİME'sini aziz bilenlerden eyle.

Burada geçen:

– HÜRMET.

Lafzını, hak, yüce şân mânâsına almak mümkündür.

– KELİME.

Lafzını ise.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kulları dâvet ettiği kelime-i şehâdet mânâsına almak gerekir. Bu duruma göre, mânâ şu olur:

– Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; yine şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın Resûlüdür.

Mânâsına gelen kelime-i şehâdeti kalben tasdik, dille ikrar edip onu aziz tutanlardan eyle.. Emr-i maruf ve nehy-i münker vazifesini yaparak onun izzetini devam ettirenlerden eyle.

Bir başka mânâya göre de, şu demeye gelir:

– Allah yolunda nefsi, malı ile, din düşmanlarına karşı savaşıp kıtal ederek dinin izzetine yardımcı olup Yüce Allah'ın kelimesini yüceltenlerden eyle.

Sonra..

– Onun AHD'ini, ZİMMET'ini, koruyanlardan eyle..

Bu cümleden geçen:

– AHD.

Lafzı, şu mânâyadır:

– Yüce Hakk'ın tevhidi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risâletini tasdik..

– Zimmet.

Lafzı ise.. şu mânâyadır:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasiyeti.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasiyeti ise.. Allah'ın kitabına yapışmak ve kendisinin hidâyet sünnetine tâbi olmaktır.

– Onun HİZB'ine ve DÂVET'ine yardım edenlerden eyle..

Bu cümlede geçen:

– HİZB.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dinine yardım işinde daim ve sabit duran cemaatıdır.

– DÂVET.

Lafzı ise.. Allahü Teâlâ'nın kelimesini yüceltmek için, din düşmanları ile mücahede dâvetidir.

Sonra..

– O'na tâbi olanları ve FIRKA'sını çoğaltanlardan eyle..

Bu cümlede geçen:

- FIRKA.

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetliğini kabul eden cemaatıdır. Bu cümlede; ayrıca, aşağıda anlatılan mânâya işaret vardır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Kıyâmet günü ben, ümmetimin çokluğu ile iftihar eder övünürüm."

Bu hadis-i şerifin ifade ettiği mânâ icabı olarak, bu duâyı yapan, şöyle demek ister:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emri gereğince, evlenip çocuk yetiştirmeye, insanların kalblerine Resûlüllah sevgisini, onun ümmeti olma arzusunu yerleştirmeye, inat edenlerle muharebe ve mukatele ederek, kendilerini ve çocuklarını esir etmek sûreti ile, zamanla onları imana dahil edip ümmetini çoğaltmaya çalışanlardan eyle..

- Onun ZÜMRE'sine katılanlardan eyle.

Bu cümlede anlatılan:

- ZÜMRE.

Kıyâmet günü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin HAMD SANCAĞI altında toplanacak saadet ehlidir.

- Onun yoluna ve sünnetine aykırı hareket etmeyenlerden eyle.

Bu cümlenin ifade ettiği daha açık mânâ şudur:

İtikad ve amelde ona aykırı hareket etmemek.. Ehl-i sünnet vel-cemaat akidesine göre hareket etmektir. Yapılan amellerde tam mânâsı ile ona uymaktır.

- Allahım, ben onun sünnetine yapışmak istiyorum.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünneti: Güzel âdetleri, üstün yolu, pâk şeriatıdır.

- Onun getirdiğinden inhiraf edip sapmaktan sana sığınırım.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin getirdikleri, Yüce Allah'ın yapılması gereken işlere dair emirlerdir ve yapılmaması gereken işlere dair konan yasaklardır. Sonra.. gerçek itikadlar, şer'î hükümlerde bu meyanda sayılabilir.

- Allahım, Nebiy'in, Resûlün Muhammed tarafından senden istenen hayırlardan ben de isterim.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bu cümlenin şerhi şöyledir:

- Yâ Rabbi, bu istediklerimiz, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hususiyetleri meyanında sayılmayan, istenmesi bizim için caiz olan şeylerdir. Onun istediği hayırların tümünü istemiyoruz.

Bu mânâ böyledir. Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin istediği hayırlar arasında öyleleri vardır ki, onlar ancak kendisine mahsustur. Meselâ: Makam-ı Mahmud, Havz-ı Mevrud, Liva-i Hamd.

Yukarıda anlatılan:

- Hayırlardan.

Lafzını oluşturan (dan) edatından çıkan mânâdır ki:

- Bazısını.

Demeye gelir. Aksi halde, işkâl ve sual vaki olur ki, cevaba hacet kalmaz. Nitekim, bazıları, (dan) edatı ile ifade edilen mânâyı teb'iziye, yani:

- Hayırlardan bazısı..

Şeklinde kabul etmemişlerdir. Buna göre de mânâ şu olur:

- Yâ Allah, onun istediği hayırların cümlesinden nasip isterim.

Demek olduğunu anlatmışlar.

Bazı nüshalarda ise:

- Senden istediği her hayırdan..

Diye gelmiştir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin istediği her hayırdan istendiği zaman, içine: Peygamberlik, risâlet, şefaat-ı kübra, Makam-ı Mahmud, Havz-ı Kevser, Liva-i Hamd dahi girer. Halbuki bunlar ve emsali şeyler, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsustur. Bunlar, kendisinden başkasına verilmesi muhal olan şeylerdir. Bir kimse için de, kendisine verilmesi muhal olan şeyleri istemek caiz değildir.

Üstte anlatılan mânâ, bir sual şeklinde karşımıza çıkabilir. O zaman, şöyle bir cevap vermek gerekir:

- Bu anlatılanın mânâsı şudur:

Yâ Allah, ben kulun, nefsim için senden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin istediği hayırların cümlesini isterim. Kendisine mahsus olan hayırları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ihsân eyle. Ben, bunları onun için isterken, kendisine bağlanmak ve şefaatına nâil olmak isterim. Bunu bana müyesser eyle. Bana has olmayanlardan da, hisse ve nasip müyesser eyle..

- Resûlün, Nebiy'in, Muhammed'in sana sığındığı şer cinsi şeylerin cümlesinden sana sığınırım.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

İmam-ı Tirmizî (rh.) Ebû Ümame'nin (r.a.) şöyle dediğini çıkarıp anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, uzun bir duâ okudu. Bu duâ ile, çok şeyleri istedi; birçok şeylerden de Allah'a sığındı.

O duânın uzunluğundan ve çokluğundan, ashab-ı kiram bir şey ezberleyemedi; şaşırıp kaldılar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların bu duâyı ezber edemeyip mahzun durduklarını görünce, lütuf ve kerem edip şöyle buyurdu:

- Size bir duâ öğreteceğim. Bu öğrettiğim duâyı okuduğunuz zaman; bu duâ edip istediğim şeylerin cümlesini istemiş olursunuz.

Bundan sonra, şu duâyı öğretti:

- Allahım, Nebiy'in Muhammed'in senden istediği hayırlardan ben de istiyorum. Nebiy'in Muhammed'in şerrinden sığındığı şeylerden de sana sığınırım.

Her halde yardım makamı sensin; yeterli olmak sana mahsustur. Güç ve kuvvet, yüce ve azim Allah'ındır.[1]

Daha sonra şöyle buyurdu:

- Uzun duâda benim istediğimin cümlesini istemiş ve Allah'a sığındığım şeylerin cümlesinden ona sığınmış olursunuz.

Metindeki duâmıza devam edelim:

- Allahım, beni fitnelerin şerrinden koru.

Yani: Dünyada ve âhirette bana zarar veren her şeyin şerrinden..

- Bütün mihnetlerden yana bana âfiyet ihsân eyle..

Burada geçen mihnetleri şöyle anlatabiliriz:

İsyan ve günah işlemeyi gerektiren şeyler.. Sünnet-i seniyeyi terke iten hareketler.. Vücuda, mala, ehil, ayal, evlâda dair isabet eden zorluklar.. İşte:

- Bütün bunlardan yana, bana selâmet ver; beni himâye edip koru yâ Rabbi.

Demeye gelir.

- Benden ZÂHİR olan ve bende BÂTIN işleri yararlı eyle..

Bu cümlede geçen **ZÂHİR** lafzı, dış azâlara işarettir.

Bunun şerhli mânâsı şöyledir:

- Allahım, zâhirî azâlarımdan; el, ayak, göz, kulak, dil, bâtın, ferc.. bunların cümlesini bütün günahlardan emin eyle. Rıza-i şerifine muvafık ve uygun salih ameller işlemede başarı ihsân eyle. İşlemediğini amellerin cümlesini, riyadan salim, kerem rızân için halis eyle.

Bu cümlede geçen, BÂTIN lafzı ise.. itikadlara ve niyetlere işarettir. Bu durumda, mânâ şöyle olur:

- Allahım, kalbimi; cümle bâtıl itikadlardan, fasit niyetlerden, şüphelerden, kötü huylardan, kalb âfetleri sayılanların cümlesinden pâk eyle. Hak itikad, tam yakin, halis niyyet ve sevimli ahlâk ihsân ederek islâh eyle.

Bu mânâ böyledir. Çünkü, kalb, fasid olduğu zaman, bütün azâlar da fesada varır. Bu mânâ icabıdır ki, daha açık bir şekilde, kalb temizliğinden cümlenin devamı şöyle geldi:

- Kalbimi kinden ve hasetten temizle..

Hased: Bir başkasının nimetini kötü görüp onun elinden çıkmasını istemektir.

Gerek kin gütmek, gerekse haset, iki kötü huydur. İnsanlar bu iki huya pek ziyade müptelâdır. Bundandır ki, Müellif merhum, açıktan bunlardan halâs için, özel olarak duâ etti.

---

1 Bu duânın Arapçası şöyle okunabilir:

– "Allahümme inni es'elüke min hayri maseeleke minhü Nebiyyüke Muhammedün sallallâhü taâlâ aleyhi ve selleme ve eûzü bike min şerri mesteazeke minhü Nebiyyüke Muhammedün sallallâhü taâlâ aleyhi ve selleme ve entel-müsteanu ve aleykel-belâğu ve lâhavle ve lâkuvvete illâ billah'il-aliyy'il-azim."

Çünkü: Hasetten dolayı, şeytan merdud olmuştur. İlk başta haset eden de şeytandır.

Kabil, Habil'i hasetten ötürü öldürmüştür.

Bütün bu anlatılan sebeplerden dolayıdır ki: Sübhan olan Yüce Hak, hasetçinin şerrinden istiaze etmeyi emretti. Bu mânâda gelen âyet-i kerîme şöyledir:

- "Haset edenin, haset ettiği zamanki şerrinden.." (113/5)

FİRAVUN - ŞEYTAN

Bir rivâyet..

Anlatıldığına göre: Bir gün Firavun, halvethanesinde otururken, Şeytan kapısını çaldı. İçeriden Firavun:

- Kimdir?

Diye sordu. Onun bu sorusu üzerine, Şeytan şöyle dedi:

- Hem ülûhiyet dâvâsı güdersin; hem de, dışarıdan kapıyı çalanı bilmezsin.

Şeytanın bu sözü üzerine Firavun:

- Gel.

Diyerek kapıyı açtı. Sonra Şeytana şöyle dedi:

- Yâ İblis, Sübhan olan Yüce Hak, seni evvelce bu kadar nimetlerle muazzez kılıp melekler arasına katmışken, fermanına itaat etmeyip ebedî mel'un oldun. Bana gelince, sayısız ve hesaba gelmez nimetler ve olağanüstü haller ihsân etti. Bu durumda, daima şükür ve tam itaat, çokça kulluk edecekken kendimi ona ortak koşup ülûhiyet dâvâ ettim. İş böyle olunca, şu asırda ikimizden daha yaramaz bir kimse var mıdır?

Şeytan:

- Vardır.

Deyince Firavun tekrar sordu:

- Kimdir?

Şeytan şöyle anlattı:

- Bir karı var. Salih bir kimseyi azdırmakta aciz kalsam, o karıya niyaz ederim; azdırır. Sonra, o karı fakirdi. Komşusunun da sütlü bir ineği vardı. O komşusu, her gün, ineğini sağdığı zaman, kendilerine yetenden kalanı o karıya verirdi. Onun verdiği ile geçinip giderdi.

Gene, günlerden bir gün, salih bir kimseyi azdırmak için o karıya rica ettim. Kendisine bir şey vermeyi vaad ettim. Gidip o adamı azdırdı. Ben de, vaad ettiğim şeyi, kendisine götürdüğüm zaman, o karı bana şöyle dedi:

- Benim de senden bir ricam var. Sen de bu ricamı yerine getir.

- O hacetin nedir?

Diye sordum; bana şöyle dedi:

- Komşumun ineğinin otladığı yeri zehirle. O inek, oradan otlayıp ölsün.

وَنَقِّ قَلْبِي مِنَ الْحِقْدِ وَالْحَسَدِ، وَلَا تَجْعَلْ عَلَيَّ تِبَاعَةً لِأَحَدٍ اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْأَخْذَ بِأَحْسَنِ مَا تَعْلَمُ، وَالتَّرْكَ لِسَيِّئِ مَا تَعْلَمُ، وَأَسْئَلُكَ التَّكَفُّلَ بِالرِّزْقِ، وَالزُّهْدَ فِي الْكَفَافِ، وَالْمَخْرَجَ بِالْبَيَانِ مِنْ كُلِّ شُبْهَةٍ، وَالْفَلَجَ بِالصَّوَابِ فِي كُلِّ حُجَّةٍ، وَالْعَدْلَ فِي الْغَضَبِ وَالرِّضَاءِ، وَالتَّسْلِيمَ لِمَا يَجْرِي بِهِ الْقَضَاءُ، وَالْإِقْتِصَادَ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَى، وَالتَّوَاضُعَ فِي الْقَوْلِ وَالْفِعْلِ، وَالصِّدْقَ فِي الْجِدِّ وَالْهَزْلِ اَللّٰهُمَّ إِنَّ لِي ذُنُوبًا فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَكَ، وَذُنُوبًا فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَ خَلْقِكَ اَللّٰهُمَّ مَا كَانَ لَكَ مِنْهَا فَاغْفِرْهُ، وَمَا كَانَ مِنْهَا لِخَلْقِكَ فَتَحَمَّلْهُ عَنِّي، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ إِنَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ

ve nakkı kalbi minel-hıkdi vel-hasedi ve lâtec'al aleyye tibaaten liahadin.

Allahümme inni es'elükel-ahze biahseni matalemü vet-terke liseyyii matalemü ve es'elüket-tekeffüle bir-rızkı vez-zühde fil-kifafi vel-mahrace bil-beyani min külli şüphetin vel-felece bis-savabi fi külli huccetin vel-adle fil-gazabi ver-rızai vet-teslime lima yecri bihil-kazaü vel-iktisade fil-fakri vel-gına vet-tevazua filkavli velfi'li vessıdka filciddi vel-hezeli.

Allahümme inne li zunuben fima beyni ve beyneke ve zünuben fima beyni ve beyne halkıke.

Allahümme makâne leke minha fağfirhu ve makâme minha lihalkıke fetahammelhü anni ve ağnini bifazlike inneke vasiul-mağfireti .....

* * *

Kalbimi kinden ve hasetten temizle. Beni hiç kimsenin, üzerimde hakkı kalan eyleme.

Allahım, en güzel bildiğin şeylere tutunmayı istiyorum. Yaramazlığını bildiğin şeyleri de terk etmeyi senden istiyorum. Senden rızka tekeffül etmeni istiyorum. Yeteri kadarına zühd istiyorum. Beyan yolundan her şüpheli şeyden kurtuluş ihsân etmeni isterim. Her hüccette doğruya zafer bulmayı isterim. Öfke ve rızâ halinde adalet isterim. Kazanın yürüdüğü şeylerde teslim isterim. Zenginlikte ve fakirlikte iktisat istiyorum. Sözde ve fiilde tevazu istiyorum. Ciddi ve şaka sözümde doğruluk istiyorum.

Allahım, benim bazı günahlarım var ki, seninle aramdadır. Yine bazı günahlarım var ki, onlar da halkınla aramdadır.

Allahım, seninle aramda olan günahları bağışla. Halkınla aramda olan günahlarıma da tefekkül eyle; onu benden al. Fazlınla beni ihtiyaçsız kıl. Çünkü sen, bol mağfiret sahibisin.

* * *

(Devamı: 509. Sayfada)

Şöyle sordum:

– Ya, sen o ineğin sütü ile geçiniyorsun; onun sana zararı nedir?

Bunun üzerine o karı şöyle anlattı:

– Ben, onları inek sütünü sağarken gördüğüm zaman, hasedimden ölüyorum. Sen o ineği öldür. Ben de açlığımdan ölürsem öleyim. Çünkü, hasetle her gün ölmektense, açlıktan bir kere ölmek daha kolaydır.

Bunu anlattıktan sonra; Şeytan, Firavun'a şöyle dedi:

– Senin ve benim bu derde müptelâ olmamız, dünya faydasını sevip aldanmamızdandır. O karı ise, hasetten dolayı helâkini istiyor. Bunun için, o karı, senden ve benden daha yaramazdır.

Duâ metnine devam edelim:

– Beni, hiç kimsenin üzerimde hakkı kalan eyleme..

Yani: Bir kimsenin; ırzına, malına dair veya başka yoldan üzerimde kalan ve benden talep edecek hakkı kalmasın. Kıyâmet günü, böyle bir hale beni düşürme. Daha kısa bir mânâ ile şöyle demek isteniyor:

– Üzerimde, kul hakkı namına bir şey kalmasın.

Devam edelim:

– Allahım, en güzel bildiğin şeylere tutunmayı istiyorum. Yaramazlığını bildiğin şeyleri de terk etmeyi senden istiyorum.

Bu cümlenin özet olarak şerhi şöyledir:

– Allahım, din dünya ve âhiretim için hayırlı ve mübârek rızâna uygun işleri ancak sen bilirsin. O şeylere tutunup gereği ile amel etmeyi bana nasip eyle; bu yolda başarı ihsân eyle.

Dinime, dünyama, âhiretime zararlı şeyleri de ancak sen bilirsin. Onları bırakmam için bana başarı ihsân eyle..

– Allahım, senden rızka tekeffül etmeni isterim.

Yani:

Umumî mânâda tefekkül yollu tâyin olunan rızkıma has tekeffül ile kefil olmanı isterim.

Demeye gelir. Bunun daha açık mânâsı şudur:

– Yâ Rabbi şöyle buyurdun:

– "Yeryüzündeki her canlının rızkı, ancak Allah'a kalmıştır." (11/6)

Bu âyet-i kerîme ile, cümle mahlukun rızıklarına tekeffül buyurulan rızkımı; görmediğim, ummadığım yerden kolaylıkla ve hiç kimseye yüzsuyu döküp muhtaç olmadan ihsân ile, rızıklandırmaya tekeffül etmeni istiyorum.

– Yeteri kadarına zühd istiyorum.

Yani: Rızkımın yeteri kadarını ihsân ederek, daha fazlasını kazanıp yığmaya, dünya sevgisine karşı senden zühd isterim.

Cümlenin kuruluşunu bir başka mânâda aldığımız zaman, şu demeye gelir:

– Bana verdiğin yeterli helâl rızıkla kanaat edip sırf haram ve şüpheli olanlardan yüz çevirmek ihsân eyle. Böylece, yeteri kadarı ile kanaat edip iffet sahibi olmayı isterim.

Dünyadan, mal biriktirmekten, malın üstüne düşkünlük göstermekten, bir başkasının malına göz dikip ona meyil ve mahabbet etmekten iraz edip zahid olmayı isterim. Rızkımın, yeteri kadarını kolaylıkla ihsân etmeni isterim.

Sonra..

– BEYÂN yolundan, her şüpheli şeyden kurtuluş ihsân etmeni isterim.

Burada anlatılan:

– Şüpheli.

Lafzına; haramı ve bâtılları da katabiliriz.

– Her HÜCCET'te doğruya zafer bulmayı isterim.

Burada anlatılan:

– HÜCCET.

Tâbiri ile, şunlar murad edilmektedir. Hak itikad, helâl, haram, farz, vacip, sünnet, müstehab, adap, mübah, mekruh ve müfsitlerle bunlara dair çıkarılan delillerin cümlesinde hata etmeden doğruca hak ve sadakat üzere zafer isterim.

– Öfke ve rızâ hâlinde adalet isterim.

Bu cümlenin ifade ettiği daha açık mânâ şudur:

– Öfkelendiğim zaman; dilimi, elimi koru. Hiçbir şekilde, pâk şeriattan ve haktan meyil edip ayrılmayayım.

– Kazanın yürüdüğü şeylerde teslim istiyorum.

Yani: Sübhan olan Yüce Hakk'ın cereyan eden ilâhî kazasına, Rabbânî hükmüne teslim isterim.

– Zenginlikte ve fakirlikte İKTİSAD istiyorum.

Bu cümlede geçen:

– İKTİSAD.

Lafzı, orta halli mânâsınadır. Yani: Ne yukarı ne de aşağı.. İkisinin ortası..

Bilhassa, zenginlik, insanı azdırıcıdır. Fakirliğe gelince, ona sabır ve tahammül zordur. Duânın bu cümlesini okuyan, şöyle demek ister:

– Her iki halde de beni koru. Hiç kimseye muhtaç olmadan, kolaylık ve rahatlık içinde geçinmek isterim.

– Sözde ve fiilde TAVAZU istiyorum.

Bu cümlede geçen:

– TAVAZU..

Lafzı, şu mânâyadır: Kendisini başkalarından aşağı ve alçak görmek..

– Ciddi veya şaka sözümde doğruluk istiyorum.

Yani: Her ne sûretle olursa olsun; söylediğim bütün sözlerle doğru konuşmayı nasip etmeni isterim. Doğru konuşmayı isterim ki, necat bulmama sebep olsun.

- Allahım, benim bazı günahlarım var ki, seninle aramdadır. Yine bazı günahlarım var ki, onlar da halkınla benim aramdadır.

Allahım, seninle aramda olan günahları bağışla.

Halkınla aramda olan günahlarıma da tefekkül eyle; onu benden al.

Fazlınla beni ihtiyaçsız kıl.

Cümlesinin ifade ettiği mânâ şudur: Bir kimseyi muhtaç olmak, halkın elindekine göz dikmek, tamah etmek ve benzeri hallerden kurtulmak..

Üstteki duâyı yapan şunu demek ister:

- Yâ Rabbi, beni üstte anlatılan kötü hallerden kurtar.

Duâya devam edelim:

Çünkü sen bol mağfiret sahibisin.

Allahım, kalbimi ilimle nurlandır.

Bu cümlede geçen ilim şunlardır: Kur'ân, hadis-i şerifler, şer'î hükümler ve bunların dışında kalan faydalı ilimler.

- Bedenimi taatında kullan.

Sırrımı fitnelerden halâs eyle..

Bu cümlede geçen:

- Sır.

Ruh mânâsınadır. Bunun için şerhli bir mânâ vermek gerekince, şöyle olur:

- Allahım, dünya ve âhiretime zarar veren, beni doğru yoldan çıkaran, Allah zikrinden alan fitnelerden ruhumu temizle..

Ruhum ise.. ilâhî tecellilere, sübhan Allah'ın sırlarını müşahedeye, rabbânî ilimlere bir yerdir. Sonra orası, hak itikadın mahallidir. Güzel huyların kaynağıdır.

İşte anlatılanlar dolayısı ile, orayı kendisine zıt şeylerden korumak sûreti ile pâk eyle..

- Fikrimi, ibretli işlerle meşgul eyle..

Bu cümlenin ifade ettiği mânâ şudur:

Allahım, hatırıma, fikrime ve hayalime; birliğine delâlet eden eserlerini müşahede edip cümle güzel sanatlarını, yarattıklarını, hayretengiz işlerini görüp ibret aldır.

Sonra..

- Şeytanın vesveselerinden beni koru. Beni ondan kurtar.

Burada bir rivâyet var.

اَللّٰهُمَّ نَوِّرْ بِالْعِلْمِ قَلْبِي، وَاسْتَعْمِلْ بِطَاعَتِكَ بَدَنِي، وَخَلِّصْ مِنَ الْفِتَنِ سِرِّي، وَاشْغَلْ بِالْاِعْتِبَارِ فِكْرِي، وَقِنِي شَرَّ وَسَاوِسِ الشَّيْطَانِ، وَاَجِرْنِي مِنْهُ يَا رَحْمٰنُ حَتَّى لَا يَكُونَ لَهُ عَلَيَّ سُلْطَانٌ

اَلْحِزْبُ الثَّانِي فِي يَوْمِ الثُّلَاثَا

اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْاَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعْلَمُ، وَاَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعْلَمُ، وَاَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ مَا تَعْلَمُ، اِنَّكَ تَعْلَمُ وَلَا نَعْلَمُ وَاَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ

اَللّٰهُمَّ ارْحَمْنِي مِنْ زَمَانِي هٰذَا، وَاِحْدَاقِ الْفِتَنِ وَتَطَاوُلِ اَهْلِ الْجُرْاَةِ عَلَيَّ، وَاسْتِضْعَافِهِمْ اِيَّايَ

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْكَ فِي عِيَاذٍ مَنِيعٍ، وَحِرْزٍ حَصِينٍ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ، حَتَّى تُبَلِّغَنِي اَجَلِي مُعَافَى

Allahümme nevvir bil-ilmi kalbi vesta'mil bitaatike bedeni ve hallis minel-fiteni sırri veşgal bil-itibari fikri ve kını şerre vesavis-is-şeytani ve ecirni minhü yâ Rahmanü hatta lâyekûne lehu aleyye sultan.

EL-HİZB'ÜS-SANİ FİYEVM'ÜS-SÜLÂSA

Allahümme inni es'elüke min hayri mata'lemü ve euzü bike min şerri mata'lemü ve estağfirüke min külli mata'lemü inneke ta'lemü ve lâna'lehü ve ente allâm'ül-guyub.

Allahümmerhamni min zemani haza ve ihdak'ıl-fiteni ve tatavüli ehl'-il-cür'eti aleyye vestiz'afihim iyyaye.

Allahümmec'alni minke fiiyazin meniin ve hırzin hasinin min cemii halkıke hatta tübelliğani eceli muafen.

* * *

Allahım, kalbimi ilimle nurlandır. Bedenimi taatında kullan. Sırrımı fitnelerden halâs eyle. Fikrimi ibretli işlerle meşgul eyle. Şeytanın vesveselerinden beni koru. Beni ondan kurtar. Ya Rahman, o kadar ki, onun benim üzerimde bir gücü kalmasın.

İKİNCİ BÖLÜM: Salı günleri başlanır.

Allahım, bildiğin şeylerin hayrından isterim; bildiğin şeylerin şerrinden de sana sığınırım. Bildiğin her şeyden bağışlanmamı talep ederim. Hakikatta bilen sensin, biz bilemeyiz. Gaybleri tam bilen sensin.

Allahım, bana merhamet eyle şu zamanımdan, fitnelere sarılmaktan, cür'et ehli kimselerin bana sataşmalarından ve onları beni zaafa düşürmelerinden..

Allahım, beni zâtından gelen bir himaye ile koru. Tüm halkının şerrinden ötürü, beni metin bir yerde sakla ki, ömrümün sonuna kadar kurtulmuş sayılayım.

* * *

(Devamı: 513. Sayfada)

Anlatıldığına göre, bir gün Yahya (a.s.) Şeytana rastladı ve sordu:

– Sana göre, insanların halleri nasıldır?

Şeytan şöyle anlattı:

– İnsanların bir kısmı vardır ki, onların benim vesvesemin şerrinden mahfuz ve emindirler. Bunlar, senin gibi şanlı peygamberlerdir. Hak Teâlâ'nın salih kullarıdır.

Bunlardan başka bir sınıf vardır; ben onları dilediğim gibi çekip çeviririm. Bütün arzularımı, vesvese yollarımı onlara çalıştırırım. Bunlar, bana muhalefet edemezler. Bunların, benim elimdeki durumu; çocukların elindeki odun çomağın durumu gibidir.

Bir başka sınıf var ki; bunlar, cümlesinden şiddetlidir. Bunlara, türlü meşakkat ve çeşitli hilelerle günah işletirim. Bunlar, günah işledikten sonra da, nadim olup tevbe ederler; işledikleri günahları affolunur. Benim emeğim de boşa gider. Çektiğim zahmetten başka bir şey elimde kalmaz. Tekrar onları azdırıp zahmet çekerim; onlar gene tevbe ederler. Bunun için, bunların durumu, bana cümleden zordur. Ne bunları azdırmaktan vazgeçebilirim; ne de onlardan murad ettiğim şeye nâil olurum. Ancak, çektiğim zahmet yanıma kalır.

Allahım, şeytanın ve onun yardımcılarının şerrinden bizi koru..

– Yâ Rahmân..

Yani: Cüz'î ve küllî çeşitli nimetlerle in'am ve rahmet eyleyen şânı yüce Allah..

– O kadar ki, onun benim üzerimde bir gücü kalmasın.

Yani: Onun vesvesesinin bende hiçbir tesiri olmasın.

* * *

Birinci Hizib burada tamam olmuştur.

Sehliye nüshasına göre bu kitabı vird edip okuyanlara kolaylık olması için; KEYFİYET-İ SALÂT bahsinden aşağısını, sekiz hizbe, dörde, üçe ve yarıya bölmüştür.

Onun yaptığı taksime göre: Birinci Hizib burada tamam olur.

Bundan sonra, İkinci Hizbe başlanmıştır.

* * *

İKİNCİ BÖLÜM: Salı günleri başlanır.

Bu bölüm, şöyle bir duâ ile başlar.

– Allahım.

Ey nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı yüce Allah..

– Bildiğin şeylerin hayrından isterim.

Bunun mânâsı şudur:

Allahım, hakkımda hayırlı olduğunu bildiğin şeylerden nasip isterim.

– Bildiğin şeylerin şerrinden de sana sığınırım.

Yani: Benim için şerli olduğunu, dünyama ve âhiretime zararlı olduğunu bildiğin işleri işlemekten sana sığınırım. Onlardan beni korumanı niyaz ederim.

- Bildiğin her şeyden bağışlanmamı talep ederim.

Bu cümledeki mânâ şu demeye gelir:

- Allahım, her bildiğin ayıplarda, günahlardan, acizlik ve kusurumdan ve rızâna aykırı olan her çeşit fiil, amel cinsi şeylerden ötürü bağışlanmamı dilerim.

- Hakikatta bilen sensin; biz bilemeyiz.

Demek olur ki:

- Hakkımda hayırlı olanları, şerli olanları ve irtikâb ettiğim fiillerimi, amellerimi, kötü hallerimin tümünü ancak sen bilirsin. Dünya ve âhiretimize, keza dinimize zararlı bilip şerli ve kötü olduğundan kaçarız; yapmayız. Bazı şeyler de var ki; biz onları din, dünya ve âhiretimize zararı olduğu halde hayır sanıp işlemeye rağbet ederiz.

- Gaybleri tam bilen sensin.

Yani: Cümle gaybleri, gizlilikleri, olacakları ancak sen bilirsin.

Durum böyle olunca: İrtikâp ettiğim bütün günahları, şeriata aykırı amellerimi, affet; bağışla. Din, dünya ve âhiretime zararlı olanlardan beni koru. Din, dünya ve âhiretime hayırlı ve yararlı olanları işlemek için bana başarı ihsân eyle.

- Allahım.

Ey şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah.

- Bana merhamet eyle. Şu zamanımdan..

Beni sakla, koru; kurtar. Bu zamanın fitnesinden, cevrinden, zulmünden, tuğyanından, zamana ait türlü türlü fesatlardan..

- Fitnelere sarılmaktan.

Bu fitnelere şunlar dahildir: Herc ü mercin çokluğu.. İnsanların birbirlerine hiyânetlerinin çokluğu.. Emanetin azlığı.. Hakimlerin cevrü, zulmü ve cehaletleri.. Nizam ve intizamın olmaması..

Ve.. sayılanların emsali nice fitneler..

Sonra..

- CÜR'ET ehli kimselerin bana sataşmalarından ve onların beni zaafa düşürmelerinden..

Bu cümlenin kısa şerhi şudur:

Zulme, cevre, gayret edip yağmaya cür'et edenlerin beni zaif görüp saldırmalarından, tecavüzlerinden, bana karşı azgınlık etmelerinden beni koru Allahım.

- Allahım, beni zâtından gelen bir himâye ile koru. Tüm halkının şerrinden ötürü, beni metin bir yerde sakla ki, ömrümün sonuna kadar kurtulmuş sayılayım.

Bu cümlenin kısa şerhi şudur:

Yâ Rabbi, son nefesime gelinceye kadar; cümle mahlukun şerrinden, fitne fesadından, beni halâs bulmuş eyle. Güzel nimetlerin içinde âfiyette daim kıl. Böylece bana mahlukun şerrinden selâmet ve necat ihsân eyle.

* * *

YİRMİ BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil şânı büyük Allah..

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Hem de O'na salâvat okuyanların sayısı kadar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okuyan zümreye şunlar dahildir: Melekler, insanlar, cinlerin mü'minleri..

Daha önceleri de anlatıldığı gibi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli zümresine, bütün tâbileri ve tüm ümmeti dahildir. Tekrar:

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline, salât eyle.. Hem de O'na salâvat okumayanların sayısı kadar..

Haliyle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumayanlar arasında kâfirler ve müşrikler vardır.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Ama O'na nasıl bir salâvat lâyık ise.. öyle bir salâvat olsun..

Yani: Onun yüce şânına, üstün değerine münasip bir salât ile..

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Ona okunması vacib olan salâvatın nasıl olması icab ederse.. öyle olsun.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Ama O'na nasıl bir salât okunmasını emrettiysen öyle bir salât olsun.

* * *

YİRMİ ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerife şöyle başlar:

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. O öyle bir zâttır ki, nuru, nurların nurundandır.

Bu cümlede geçen:

- Nurların nuru.

Lafzı, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'ın nurudur. Kaldı ki:

- Nurların nuru.

Lafzı. Yüce Allah'ın güzel isimleri meyanında sayılır. Bunun daha açık mânâsı şudur:

- Cümle nurların nurunu halk edip veren.. nur kılan..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuraniyet durumunun bir miktar tafsili, onun NUR ismi anlatılırken geçmiştir. Oraya bakılabilir. (Bak: İsim 53)

٢٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ
صَلّٰى عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ
مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ
مُحَمَّدٍ كَمَا تَنْبَغِى الصَّلٰوةُ عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ، وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا تَجِبُ الصَّلٰوةُ عَلَيْهِ،
وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَآ اَمَرْتَ اَنْ
يُصَلّٰى عَلَيْهِ، ٢٦ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ
الَّذِى نُورُهُ مِنْ نُورِ الْاَنْوَارِ، وَاَشْرَقَ بِشُعَاعِ
سِرِّهِ الْاَسْرَارُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ
مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اَهْلِ بَيْتِهِ الْاَبْرَارِ اَجْمَعِينَ ٢٧
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِهِ بَحْرِ اَنْوَارِكَ،
وَمَعْدِنِ اَسْرَارِكَ، وَلِسَانِ حُجَّتِكَ، وَعَرُوسِ
مَمْلَكَتِكَ، وَاِمَامِ حَضْرَتِكَ، وَخَاتَمِ اَنْبِيَآئِكَ،

25. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede men sallâ aleyhi ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede men lem yusalli aleyhi ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema tenbağis-salâtü aleyhi ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema tecibüs-salâtü aleyhi ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema emarte en yusalla aleyhi.

26. Ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin'illezi nuruhu minnur'il-envari ve eşraka bişuai sırrih'il-esraru.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve alâ ehli beytihil-ebrari ecmain.

27. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âlihi bahri envarike ve ma'dini esrarike ve lisani huccetike ve arusi memleketike ve imamı hazretike ve hatimi enbiyaike.

* * *

25. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; O'na salâvat okuyanların sayısı kadar. Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; O'na salâvat okumayanların sayısı kadar.. Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; ama O'na nasıl bir salâvat okunması lâyık ise.. Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. O'na okunması vacip olan salâvatın nasıl olması icap ederse.. Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Ama O'na nasıl bir salât okunmasını emrettiysen öyle bir salât olsun..

26. Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.. O öyle bir zâttır ki, nuru, nurların nurundandır. Onun sırrının şuası ile bütün sırlar aydınlandı.

Allahım, Muhammed'e, Muhammed'in âline, onun ebrar olan tüm ehl-i beytine salât eyle.

27. Allahım, Muhammed'e ve âline salât eyle; o senin nur ummanındır. Sırların kaynağı, lisanın hücceti, memleketinin arusudur. Huzuruna imam olup peygamberlerinin sonuncusudur.

* * *

(Devamı: 517. Sayfada)

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Öyle bir zâttır ki, onun sırrının şuası ile bütün sırlar aydınlandı.

Burada anlatılmak istenen mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif sırralarının, mübârek kalbinin bir rabbânî latifesi vardır ki, bütün kulların, nebilerin, resûllerin, velîlerin müttaki kulların, salih zâtların sırları, onun mübârek sırrından ziya almıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sırrı güneş gibidir. Öbürlerinin sırları da, kendi mertebelerine göre, ay ve yıldızlar gibidir. Yıldızlar ayın ve güneşin nurundan aydınlık aldıkları gibi; sırası ile anlatılan zâtlar da, nurlarını, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sırrından almışlardır.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey şânı büyük, nimeti her şeye şâmil kendisinden başka ilâh olmayan yüce Allah..

- Muhammed'e salât eyle.. Muhammed'in âline salât eyle.. Keza onun EHL-İ BEYT'ine salât eyle..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âl'i şunlardır: Tâbileri, akrabası, ansarı, sevenleri, icabet ümmetinin tümü..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin EHL-İ BEYT'i ise.. şunlardır: Oğulları, kızları, pâk zürriyeti, temiz zevceleri, damatları..

- EHL-İ BEYT.

Lafzından, bir başka mânâ; ÂL-i ABA, tâbir edilenlerdir.

Şöyle anlatıldı:

- Bir gün, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onları, mübârek abası ile örttü; sonra şöyle buyurdu:

- "Yâ Rabbi, bunlar benim âlim ve ehl-i beytimdir. Bunlara bereket ihsân eyle. Bunları benim örttüğüm gibi; sen kendilerini rahmetinle mağfiretinle setreyle.."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu duâsını yaptığı zaman, kapının eşik tarafından:

- Âmin, Âmin!

Diye bir ses işitildi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin aba ile örttükleri şunlardır: Hazret-i Ali, Fâtımatüzzehra, oğulları Hazret-i Hasan ve Hüseyin.. Allah onlardan râzı olsun.

Bu mânâya göre, dört olur. Bazıları şöyle dedi:

- Hazret-i Abbas (r.a.) dahi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek abası ve hırka-i şerifi ile örtülen ehl-i saadet zümresine dahildir.

Bu duruma göre de: EHL-İ BEYT beş kişi olur.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Onlar, ebrardır. Cümlesine salât olsun.

Yani: Onlar, temiz, müttaki zâtlardır. Bu cümlede, özellikle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehl-i beyti murad edilir.

Kısa ve öz bir mânâ şöyledir:

Yâ Rabbi, onlara salât, teşrifat, türlü türlü sevap mükâfatı ihsân eyle. Onlara bu ikramla, zât-ı şerifelerini muazzam ve mükerrem eyle.

* * *

YİRMİ YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; keza âline de.. O senin nur ummanındır.

Burada kısa bir mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, öyle bir zâttır ki, senin celâl ve cemâl sıfatının nurlarına bir ummandır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek nurları, kesrette; dalgalanması, birbirine çarpması ile yararlı işler izhar eder. Kıyâmete kadar insanları küfürden, tuğyandan, iman nuruna, cehalet ve isyandan ilme ve taata irşad edip hidâyet sebepleri olur.

Yukarıda anlatılan mânâdan ötürü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, denize benzetilmiştir. Bunu anlatmak için:

- Nurlarının ummanı..

Denilmiştir. Sonra:

- Sırların kaynağı.

Denilmiştir. Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, senin zât, sıfat ve ef'alinde bulunan sırların cümlesinin mahalli, madeni, kendidir. O sırlar, ancak kendisinden zâhir olmuştur. Sonra:

- Hüccetinin lisanıdır.

Denilmiştir; mânâsı şudur: Öyle bir Resûl'dür ki; şer'î hükümlerinin, üstün emirlerinin halka tebliğ işi, onun vasıtası ile olmuştur. Onun doğru kelâmı ile onlar halka ulaştırılmıştır. Sonra o:

- Memleketinin ARUS'udur.

Bu cümlede geçen:

- ARUS.

Kelimesi, geline ve damada söylenir. Ancak, burada, zinet, süs, nazenin mânâlarını ifade eder.

Güveği olan kimse, cemaatı arasında muazzez ve muhteremdir. Bütün sözleri dinlenir. Düğünde bulunan kimselerin bütün hizmetleri onun içindir. Orada bulunan herkes, ona itibar eder.

Üstte anlatılan mânâda olduğu gibi; Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz, yerde ve semada aziz ve muhteremdir. Cümle yaratılmış onun emrine itaat eder. Bütün insanlar, ona tam hizmet ve itibar eder. Böyle olunca bütün âlemin ARUS'u gibi olur. Bundandır ki:

- MEMLEKETİNİN ARUS'u.

Diye tavsif edilmiştir.

Bir başka mânâya göre:

- ARUS.

Çadır direğine verilen bir isimdir.

Çadırın kurulması, ondan faydalanmak, ancak direğin dikilmesi ile olduğu gibi; bütün mülk ve melekûtun kıyamı, ehlinin saadete mazhar olmaları, dünya ve âhirette yararlarını bulmaları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek vücud-u şerifine, onun sünnet-i seniyesine göre durup amel etmekle olur. Bu mânâdan ötürü, mânâ çadır direğine teşbih edilerek:

- Memleketinin Arus'u.

Şeklinde tavsif edilmiştir. Bazılarına göre, bu mânâ daha uygundur. Sonra o:

- Huzuruna imamdır.

Yani: Yüce ve üstün zâtına takarrüb edenlerin imamı ve onların muktedasıdır. Çünkü, Yüce Hazretine yaklaşmak, ancak ona tâbi olmak sûreti ile olur. Sonra o:

- Peygamberlerin sonuncusudur.

Ondan sonra, hiç kimseye peygamberlik verilmez.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin; cümle resûllerin ve nebilerin sonuncusu olduğuna iman etmek vaciptir.

- O'na öyle bir salât eyle ki; zâtının devamınca devam etsin. Yüce zâtının bekâsınca, bâki kalsın.

Daha açık bir mânâ ile şu demeye gelir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize öyle bir salât eyle ki: O salât, devamınla devam etsin; bekânla bâki kalsın. Böylece daim ve sabit olarak kalsın. Ardı arası hiç kesilmesin. Sonra:

- Öyle bir salât eyle ki, seni de râzı etsin; onu da râzı etsin. Bu salâvat dolayısı ile de, bizden râzı olasın..

Bu cümlenin biraz daha açık şerhi şudur:

Senin râzı olacağın biçimde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânına uygun olsun. Böyle bir salâvatı okuduğumuz için de, bizden râzı olasın. Bu salâvat sebebi ile, bizleri rıdvan-ı ekberine mazhar ve nâil eylesin.

- Ey Merhametliler merhametlisi..

Sehliye nüshasında metin bu kadardır.

Bazı nüshalarda şu cümle eklenmiştir:

- Ey âlemlerin Rabbı..

Bazı nüshalarda ise:

- Seni de râzı etsin; onu da râzı etsin..

Cümlesi ile, bu salâvat-ı şerife tamam olmuş, ondan sonrası alınmamıştır. (Bizim metinde, görüleceği hepsi vardır, Âlemlerin Rabbı cümlesi hariç.)

* * *

صَلٰوةً تَدُومُ بِدَوَامِكَ، وَتَبْقٰى بِبَقَآئِكَ، صَلٰوةً تُرْضِيكَ وَتُرْضِيهِ وَتَرْضٰى بِهَا يَآ اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ٢٨ اَللّٰهُمَّ رَبَّ الْحِلِّ وَالْحَرَامِ، وَرَبَّ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ، وَرَبَّ الْبَيْتِ الْحَرَامِ، وَرَبَّ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ، اَبْلِغْ لِسَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ مِنَّا السَّلَامَ ٢٩ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ فِي كُلِّ وَقْتٍ وَحِينٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ فِي الْمَلَإِ الْاَعْلٰى اِلٰى يَوْمِ الدِّينِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ حَتّٰى تَرِثَ الْاَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَاَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ٣٠ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ

Salâten tedumü bidevamike ve tebka bibekaike salâten turdike ve turdihi ve terda biha anna ya erhamerrahimin.

28. Allahümme Rabbelhilli vel-harami ve Rabb'el-meş'ar'il-harami ve Rabb'el Beytil-harami ve Rabb'er-rükni vel-makami ebliğ liseyyidina ve mevlâna Muhammedin minnes-selâm.

29. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin seyyid'il-eveline vel-âhirin.

Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin fikülli vaktin ve hin.

Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin fil-meleil-a'la ilâ yevm'id-din.

Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin hatta terisel-arza ve men aleyha ve ente hayr-ül-varisin.

30. Allahümme salli alâ Muhammedin'in-nebi'il-ümmiyyi ve alâ âli Muhammedin .....

* * *

Öyle bir salât eyle ki; zâtının devamınca devam etsin. Yüce zâtının bekâsınca bâki kalsın. Öyle bir salât eyle ki, seni de râzı etsin; onu da râzı etsin. Bu salâvat dolayısı ile de bizden râzı olasın, ey merhametliler merhametlisi..

28. Allahım, hıllin ve haramın Rabbı, Meş'ar-i Haram'ın Rabbı, Beyt-i Haram'ın Rabbı, Rükn'ün ve Makam'ın Rabbı, seyyidimiz, mevlâmız Muhammed'e bizden selâm ulaştır.

29. Allahım, seyyidimiz, mevlâmız, evvellerin ve âhirlerin seyyidi Muhammed'e salât eyle.

Allahım, seyyidimiz ve mevlâmız Muhammed'e her an ve her zaman salât eyle.

Allahım, seyyidimiz ve mevlâmız Muhammed'e mele-i alâda tâ, din gününe kadar salât eyle.

Allahım, seyyidimiz ve mevlâmız Muhammed'e salât eyle. Tâ, yeryüzüne ve yeryüzündekilere varis olduğun süre.. Çünkü sen, varislerin hayırlısısın.

Allahım, Nebi-i Ümmî Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

* * *

(Devamı: 523. Sayfada)

YİRMİ SEZİKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah.

- HİLL'in ve HARAM'ın Rabbı..

Bazı nüshada:

- HARAM.

HAREM olarak gelmiştir. Yani: (R) ve (M) arasını (Arapça aslına göre) uzatan elif yoktur. Her iki şekildeki okunuş, sahih rivâyetler arasındadır.

Gerek, HARAM; gerekse HAREM her ikisine göre murad: Kâbe-i Mükerreme'nin HAREM-İ ŞERİFİDİR. Yani: İçi..

- HİLL.

Lafzından murad ise.. harem-i şeriften hariç olan yerlerdir.

Bazılarının anlattığına göre:

- HİLL.

Lafzından murad ise.. ihramda olmayanlardır.

- HARAM.

Lafzından murad ise.. ihramda olanlardır.

Devam edelim:

- MEŞ'AR-İ HARAM'ın Rabbı.

Bu cümlede anlatılan:

- MEŞ'AR-İ HARAM.

Müzdelife'de tanınıp bilinen küçük bir tepedir. Onun adına:

- Cebel-i Kuzeh.

Derler. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Kurban bayramı günü, sabah erkenden o dağın üzerinde durup duâ etmiştir.

Bazıları da şöyle anlattı:

- **MEŞ'AR-İ HARAM** lafzından murad, Müzdelife'dir. Bu, Arafat dağı ile, Mina arasında bir mahallin adıdır. O mevzide celâl sahibi Yüce Allah'a yakınlık olduğundan, orası arz-ı müsteviye olduğundan, hacılar Arafat dönüşünde o yere gece için geldiklerinden oranın adına:

- MÜZDELİFE.

Denildi. Bir başka mânâya göre de; şöyle anlatıldı:

- Âdem (a.s.) ile Havva yeryüzüne indikleri zaman, her biri başka yere düştü. Bundan sonra, ikisi bu anlatılan yerde birbirlerine yaklaştıklarından oraya:

- MÜZDELİFE.

Denildi.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- BEYT-İ HARAM'ın Rabbı.

Yani: Kâbe-i Mükerreme'nin Rabbı mânâsına.

Burada anlatılan HAREM-İ ŞERİF, MEŞ'AR-İ HARAM, yani: Müzdelife.. KÂBE-İ MÜKERREME.. her üçüne de tazim etmek vaciptir. Sonra, bunların Allah katında değerli mevkileri vardır. Ayrıca, buralarda cenk ve kıtal etmek haramdır. Sonra, bunların ağaçlarını kesmek, otlarını koparmak, avlarını avlamak haramdır.

- RÜKN'ün ve MAKAM'ın Rabbı.

Burada anlatılan **RÜKN**'den murad. Beyt-i Mükerreme'nin şark tarafıdır. Hacer-i Esved dahi o taraftadır.

O Hacer-i Esved, aslında kardan beyazdı. Âdemoğullarından ona el sürenlerin ataları dolayısı ile, kararıp siyah olmuştur.

- MAKAM.

Lafzından murad ise.. İbrâhim'in (a.s.) makamıdır.

Bu, bir arşın miktarı büyüklükte taştır. İbrâhim peygamber Kâbe'nin binasını kurarken, bina duvarı yükseldikçe, o taşın üzerine basardı. Ne kadar yükselirse, Allah'ın kudreti ile, o taş yukarı kalkardı. Elindeki taşı yerine koyardı. Taş almak istediği zaman dahi, o taş, kendiliğinden inerdi. Taşı yerden aldıktan sonra, ayağının altındaki taş yine kalkardı.

İşte.. İbrâhim (a.s.) peygamber, bu şekilde, Kâbe'yi bina etmiştir.

Bu binayı tamamladıktan sonra, Muhammed ümmetini hacca dâvet işini, o taşın üzerinde yapmıştı. Mübârek ayaklarının izi, parmaklarının nişanları vardır. Yüce Hak, cümlemize orayı ziyaret edip onları görmeyi nasip etsin. Âmin!.

- Seyyidimiz ve MEVLÂMIZ Muhammed'e bizden selâm ulaştır.

Bu cümlede geçen:

- Seyyidimiz.

Lafzı, efendimiz ve ulumuz mânâsını taşır.

- MEVLÂMIZ.

Lafzı ise.. efendimiz, muinimiz, yardımcımız ve bizi idare eden sahibimiz, mânâsınadır.

Bir rivâyette, Cübür ve Örfî'nin anlattığına göre; Muhammed b. Nessac şöyle demiştir:

- Bana ulaşan habere göre, her kim perşembe günü ikindiden sonra aşağıdaki salâvat-ı şerifeyi okursa celâl ve ikram sahibi Yüce Allah, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bir melek gönderir. O melek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gelir şöyle der:

- Falan oğlu falan sana selâm gönderdi.

O salâvat-ı şerife (mânâ olarak) şöyledir:

- Allahım, haram ayların, Meş'ar-i Haram'ın, Beyt-i Haram'ın, Rükn'ün ve Makam'ın, Hill ü haram'ın Rabbı; Muhammed'e benden selâm ulaştır.[1]

* * *

1 Bu salâvat-ı şerifenin Arapça okunuşu şöyledir:

- "Allahümme, Rabbel-eşhür'il-harami vel-Meş'ar-il-Harami vel-Beyt'il-harami, ver-Rükni vel-makami ve Rabbel-hilli vel-Harami ikra' Muhammeden minnis-selâmi."

YİRMİ DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, seyyidimiz, sahibimiz Muhammed'e salât eyle. Ki o: Evvellerin ve âhirlerin efendisidir..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hazret-i Âdem'den itibaren kendi zamanına gelinceye kadar; cümle yaratılmışların efendisi olduğu gibi; kendisinden sonra, tâ, kıyâmete kadar gelecek bütün yaratılmışların seyyidi ve ulusudur.

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e her an ve her zamanda salât eyle.

Allahım, seyyidimiz, efendimiz, sahibimiz Muhammed'e MELE-İ A'LÂ'da tâ DİN GÜNÜ'ne kadar salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- MELE-İ A'LÂ.

Lafzı ile şunlar anlatılmaktadır: Melâike-i Mukarrebin, Kerrubiyyin, Ruhaniyyin..

- Bütün bunlar arasında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle Allahım..

Demeye gelir.

- DİN GÜNÜ.

Lafzına gelince, şu mânâya gelir: Kıyâmet günü..

Kısaca şerhli mânâ şu olur:

- Allahım, kıyâmet gününe kadar, kıyâmet gününden itibaren de tâ, sonsuzlara kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatını ikba eyle. Şânını yükselt. Ümmetini sayıya gelmeyecek kadar çoğalt. Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını büyüt.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah..

- Seyyidimiz ve sahibimiz Muhammed'e salât eyle.. Tâ, yeryüzüne ve yeryüzünde bulunanlara sen VARİS olduğun süre..

Çünkü, VARİS'lerin hayırlısı sensin.

Burada geçen:

- VARİS.

Lafzı ile ifade edilen mânâ: SAHİP OLMAKTIR. Böyle olunca daha açık şerh şöyle olur:

Yeryüzünde hiçbir ruh sahibi kalmaz, hemen herkes:

- "Her nefis ölümü tadacaktır." (3/185)

Mânâsına gelen âyet-i kerîme hükmüne göre ve:

- "Yeryüzünde bulunan her canlı fanidir." (55/26)

Âyet-i kerîmesi ile ifade edilen mânâ hükmünü giyecektir. Ancak, bütün mülkün sahibi olan Vahid Ferd Samed olan celâl ve ikram sahibi Yüce Allah bâki kalacaktır. O zaman, bizzat:

– "Bu mülk kimin?" (40/16)

Hitabını yapacak; ama cevap verebilecek kimse kalmayacak, bizzat kendisi cevap verip şöyle buyuracak:

– "Vahid Kahhar Allah'ın.." (40/16)

Yani: Bütün mülk, cümle mahlukunu fena buldurmak sûreti ile, kahredici daim ve bâki olan şânı yüce Allah'ındır.

Mülküne hiçbir şekilde zeval olmaz; bir başkasına intikal de olamaz.

* * *

OTUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Muhammed'e salât eyle.

Bazı nüshalarda:

– Seyyidimiz (efendimiz).

Sıfatı da eklenmiştir. Ki o:

– Ümmî Nebi'dir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hiç kimseden okumamıştır. Bir kitap da mütalâa etmemiştir. Anasından doğduğu hal üzere sabit kalmıştır. Sonra:

– ÜMMÎ.

Sıfatı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mucizedir. Bu sıfatın tafsili daha önce anlatıldı. (Bak: İsim 102)

– Keza, Muhammed'in âline de salât eyle.

Burada geçen:

– AL.

Lafzına şunlar katılmıştır. Ashap, zevceler, zürriyetler, tâbiler ve ümmet..

– Nitekim, İbrâhim'e de salât eylemiştin.

Gerçekten sen Hamid'sin.

Yani: Celil ve Yüce zâtında cümle kemâlât ile hamd edilmektesin.

– Mecid'sin.

Cümle mahluk üzerine, türlü türlü nimet ve ihsân edicisin.

– Bereket ihsân eyle..

Yani: Teşrifat nimetlerini, ikramını daim bâki ve ziyade edip ona bereket ihsân eyle..

– Muhammed Nebiye: İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi..

– Nebi.

Lafzı şu mânâyadır: Kendisine gelen vahyi ve ilâhî ilhamı haber veren..

– Ümmî'dir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kabilelerin en şereflisi olan Arap kabilesinden peygamber olmuştur. Arab'a:

– Ümmîyyin. (Ümmîler.)

Tâbir edilir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **ÜMMÎ** sıfatındaki bir mânâ da budur.

Yukarıda olduğu gibi, buradaki bereket dileğinde:

- Muhammed'in âline de..

Lafızları gelmemiştir.

Devam edelim:

- Gerçekten sen Hamid'sin; Mecid'sin..

Yüce zâtında, tüm kemâlât ile övülmektesin; cümle kulların çeşitli nimetleri ihsân edensin..

* * *

OTUZ BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Yâ Allah.. Şânı yüce.. Nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan..

- Seyyidimiz Muhammed'e ve Seyyidimiz Muhammed'in âline salât eyle. İlminin ihata ettiği, kaleminin yürüdüğü, iradenin geçtiği, meleklerinin O'na ettiği salât kadar; devamınla devamlı; fazlınla, ihsânınla tâ, sonsuzlara kadar bâki salât eyle.. Onun ebediyetine bir son daimiyetine bir fena olmasın.

- Meleklerin O'na ettiği salât..

Cümlesinin altındaki şerh şöyledir:

- Cümle meleklerin, ulumuz ve efendimiz hazret-i Muhammed'e (s.a.v.) ne kadar salâvat okurlarsa.. bizden ulumuz ve efendimiz hazret-i Muhammed'e ve âline o kadar salât eyle.. Bizleri de, bu sayıların toplamı kadar salâvat-ı şerife okuyanlara kerem ve ihsân buyurduğun kadar ecir ve sevap ihsânı ile faydalarına ve yararlarına nâil eyle..

Bu salâvat-ı şerifenin sonundaysa.. şu şerih gelmesin.

Bizden, ulumuz ve efendimiz Hazret-i Muhammed'e ve âlinin üzerine öyle bir salât eyle ki: Ömrümüzün sonuna kadar; ömrümüz son bulduktan sonra da kıyâmet kopuncaya kadar; kıyâmet koptuktan sonra da tâ, yüce cennetlere girinceye kadar; yüce cennetlerde dahi, daima geçerli, fenasız ve nihâyetsiz salât ile salât eyle..

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline salât eyle.

Hem de ilminin kavradığı kadar.. Kitabının saydığı kadar.. Meleklerinin şehâdeti kadar..

Bu son cümlenin altındaki şerh şöyledir:

Meleklerin, senin vahdaniyetine ettikleri şehâdet kadar..

Onlar, senin vahdaniyetine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine, sair nebilerin ve resûllerin nübüvvetlerine ve risâletlerine, on-

كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٣١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا اَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ، وَجَرٰى بِهِ قَلَمُكَ، وَسَبَقَتْ بِهِ مَشِيَّتُكَ، وَصَلَّتْ عَلَيْهِ مَلٰٓئِكَتُكَ، صَلٰوةً دَآئِمَةً بِدَوَامِكَ، بَاقِيَةً بِفَضْلِكَ وَاِحْسَانِكَ، اِلٰى اَبَدِ الْاٰبِدِ، اَبَدًا لَانِهَايَةَ لِاَبَدِيَّتِهِ، وَلَا فَنَآءَ لِدَيْمُومِيَّتِهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا اَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ، وَاَحْصَاهُ كِتَابُكَ وَشَهِدَتْ بِهِ مَلٰٓئِكَتُكَ، وَارْضَ عَنْ اَصْحَابِهِ وَارْحَمْ اُمَّتَهُ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٣٢ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ وَعَلٰى جَمِيعِ اَصْحَابِ مُحَمَّدٍ ٣٣ اَللّٰهُمَّ صَلِّ

kema salleyte alâ İbrâhime inneke Hamidün Mecidün ve barik alâ Muhammedin'in-nebiil-ümmiyyi kema barekte alâ İbrâhime inneke Hamidün Mecid.

31. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli seyyidina Muhammedin adede ma ahata bihi ilmüke ve cera bihi kalemüke ve sebakat bihi meşietüke ve sallet aleyhi melâiketüke salâten daimeten bi-devamike bakiyeten bifazlike ve ihsanike ilâ ebed'il-ebedi ebeden lânihayete liebediyetihi ve lâfenae lideymumiyetihi.

Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli seyyidina Muhammedin adede maahata bihi ılmüke ve ahsahü kitabüke ve şehidet bihi melâiketüke varda an ashabihi verham ümmetehu inneke Hamidün Mecid.

32. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve alâ cemii ashabi Muhammedin.

33. Allahümme salli .....

* * *

Nitekim İbrâhim'e de salât eylemiştir. Gerçekten sen, Hamid'sin, Mecid'sin. Nebi-i Ümmî Muhammed'e bereket ihsân eyle; İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi.. Gerçekten sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

31. Allahım, seyyidimiz Muhammed'e ve seyyidimiz Muhammed'in âline salât eyle: İlminin ihata ettiği, kaleminin yürüdüğü, iradenin geçtiği, meleklerinin O'na ettiği salât kadar.. Devamınla devamlı, fazlınla, ihsânınla tâ, sonsuzlara kadar bâki salât eyle. Onun ebediyetine bir son, daimiyetine fena olmasın.

Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline salât eyle: İlmini kavradığı, kitabının saydığı, meleklerinin O'na şehâdeti adedince.. Onun ashabından râzı ol; ümmetine merhamet eyle. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

32. Allahım, Muhammed'e Muhammed'in âline ve Muhammed'in tüm ashabına salât eyle.

* * *

(Devamı: 525. Sayfada)

ları tasdik eden, tekzib eden mükelleflerin hayır ve şer amellerine, sözlerine, duruş ve hareketlerine şehâdet ederler.. Lütuf ve kereminle af ve mağfiret edip onları şâhit kıldığın cehennemden azadlarına da şâhit tuttuğun kadar salât eyle..

Sonra.. süflî ve ulvî âlemde bunların müşahede ettikleri hayret veren işlerini ve yarattıklarındaki müşahedelerinin sayısızlığı kadar seyyidimiz Muhammed'e (s.a.v.) ve onun âline sonsuz salât, tükenmez ikram eyle..

Devam edelim:

- Onun ashabından râzı ol. Onun ümmetine merhamet eyle..

Bu cümlenin altında şöyle bir şerh vardır:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetini tasdik, getirdiği şeriatını (milletini) kabul eden cümle ümmetine rahmet eyle. Kıyâmete kadar gelecek olan tüm mü'min erkek ve kadınların kusurlarını affet. Günahlarını, seyyiatlarını bağışla. Sırf fazlın ve ihsânınla rahmet edip yüce cennetine lütuf edip idhal eyle.

- Çünkü sen Hamid'sin, Mecid'sin..

Yani: Yüce zâtında cümle kemâlât ile övülmektesin. Bütün mahlukatına, türlü türlü nimetler ihsân edersin..

* * *

OTUZ İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil, şânı büyük Allah..

- Muhammed'e, Muhammed'in âline ve Muhammed'in tüm ashabına salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabına şunlar dahildir:

Mühacirler, ansar, tâbiler, Mekke-i Mükerreme'nin fethinden evvel ve onun fethinden sonra İslâm dini ile müşerref olanlar, sohbeti uzun olanlar, hemen bir defa Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sohbetinde bulunanlar, bu sıfatı alan kadın, erkek, hür, köle, câriye, büluğa eren, büluğa ermeyen sabi..

Bütün bu anlatılanlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabı sayılır.

Allah onlardan râzı olsun.

* * *

OTUZ ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Daha önce de anlatıldığı gibi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âline şu zümre dahildir: Kendisine tâbi olan tüm ümmeti..

عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ،
وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ فِى الْعَالَمِينَ
اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٣٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا
وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَآ اَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَآ اَحْصَاهُ
كِتَابُكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ
عَدَدَ مَا نَفَذَتْ بِهِ قُدْرَتُكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا
وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَصَّصَتْهُ اِرَادَتُكَ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا تَوَجَّهَ
اِلَيْهِ اَمْرُكَ وَنَهْيُكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا
وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا وَسِعَهُ سَمْعُكَ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَآ اَحَاطَ بِهِ

alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema salleyte alâ İbrâhime ve barik alâ Muhammedin alâ âli Muhammedin kema barekte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime fil-âlemine inneke Hamidün Mecid.

34. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede maahata bihi ilmüke.

Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede maahsa hü kitabüke.

Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede ma nefezet bihi kudretüke.

Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede mahassasathü iradetüke.

Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede mateveccehe ileyhi emrüke ve nehyüke.

Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede mavesiahu sem'uke.

Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede maahata bihi.....

* * *

33. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; İbrâhim'e salât eylediğin gibi. Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle; âlemlerde İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

34. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e salât eyle; ilminin kavradığı şeylerin adedi kadar.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e kitabının saydıkları kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e kudretinin nüfuz ettiği şeylerin adedi kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e iradenin tahsis ettiği şeylerin sayısı kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e emrin ve nehyin kendisine yönelişi adedince salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e duyma kudretinin kavradığı şeylerin adedi kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e görme kudretinin kavradığı şeylerin adedi kadar salât eyle.

* * *

(Devamı: 529. Sayfada)

- İbrâhim'e salât eylediğin gibi..

Mutemet nüshalar da böyledir. Ancak bazı nüshalarda, üstteki cümlenin sonunda şu cümle vardır:

- Ve İbrâhim'in âline salât eylediğin gibi.

- Muhammed'e bereket ihsân eyle.. Keza Muhammed'in âline de bereket ihsân eyle.. Nasıl ki, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline de bereket ihsân eylemiştin âlemlerde..

Bu cümle de:

- İbrâhim'in âline.

Vardır; mutemet nüshalarda böyle gelmiştir. (Bizim metinde vardır.) Ancak, bazı nüshalarda bu cümle gelmemiştir.

Bazı nüshalarda ise.. gerek Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirilen salâvatta, gerekse, İbrâhim (a.s.) için anlatılan salâvatta:

- Âl.

Lafızları düşmüştür. O zaman, kısa mânâ şöyle olur:

- Allahım Muhammed'e salât eyle; İbrâhim'e salât eylediğin gibi.. Muhammed'e bereket ihsân eyle Allahım, İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Âlemlerde.

Lafzındaki mânâya şunlar dahildir: Semalar, yerler, dünya, ukba, berzah, cümle melekler, insan, cin, vahşiler, kuşlar, hâsılı cümle âlemler..

İşbu cümle âlemler içinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun âline sonsuz tazimler, namütenahi ikramlar, daimî sevaplar, maddî ve manevî bâki iclâl, ikram, lütuf ve ihsân eyle..

- Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin..

Yüce zâtında övülmektesin; kullarına türlü ihsânlar edersin.

Rivâyet edildiğine göre: Ashab'dan Ebû Mes'ud Ansarî (r.a.) bu salâvat-ı şerifeye devam etmiştir.

Mutemet nüshaların çoğunda anlatıldığına göre: Bu salâvat-ı şerife burada tamam olmuştur. Aşağıdaki salâvat-ı şerifeye başlanmıştır.

MURAT DUÂSI

Bazı nüshalarda ise.. ikisi arasında aşağıda mânâsı yazılı duâ vardır:

- Allahım, kalb huzuru ile secde halimde sana sığınıyorum; inkârsız ve inatsız olarak ey efendim.

Dileğimi sana arz ediyorum yâ Allah, yâ Celil, verilen sözlere senin kadar vefâ gösteren yoktur.

Nurla süslü kürsîden itibaren büyük, şerefli arşına kadar ne varsa onların hürmetine. Semaları, raad seslerini hak olarak yaratmadan evvel arşın altında bulunanlar hürmetine..

Sen sen olalı, benzeri olmayan tekliğinle bilinen ilâhsın. Senden diliyorum: Beni zâtın için sevenlerden, sevilenlerden, yakınlık bulanlardan, aşıklardan eyle.

Yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah..[1]

Bu duâ ziyade olarak yazılmıştır. Birçok mutemet nüshalarda bulunmadığı için, kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

Ancak, bu duânın faziletleri vardır. Şeyh Ebülkasım Abdülgafur babasının şöyle dediğini anlattı:

– Yüce Hak'tan bir muradımı tazarru ve niyaz ederek istedim. Tam otuz sene niyaz ettim; muradımın husulü müyesser olmadı.

– Artık nasip değilmiş.

Diyerek meyus oldum. Sonradan, bir gece rüyamda bana şöyle dediler:

– Yâ Ebelhüseyin, başın ucunda bir duâ var; onu al. O duâ ile duâ et, muradın hâsıl olur.

Uyandığım zaman, başımın ucunda bu duâyı yazılmış buldum. Okudum; o saat muradıma erdim. Sonra, her ne murad için okuduysam, vücuda geldi.

Bu rivâyet dolayısı iledir ki, o duânın lafzı buraya yazıldı.

* * *

OTUZ DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, efendimiz sahibimiz Muhammed'e salât eyle. Hem de, ilminin kavradığı şeylerin adedi kadar..

Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e kitabının saydıkları kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e, kudretinin nüfuz ettiği şeylerin sayısı kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e iradenin tahsis ettiği şeylerin sayısı kadar salât eyle..

Bu salâvat-ı şerifenin sonunda şöyle bir şerh var:

Ezelî iraden, devamlı inâyetin tahsis ve tâyin ederek, ketm-i ademden vücuda getirdiği mevcutların sayısı kadar salât eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e salât eyle. O'na yapacağın bu salât: Emrin ve nehyin, kendisine yöneldiğin kadar olsun.

1 Bu duânın Arapça okunuşu şöyledir:
– "Allahümme bihuşuil-kalbi indes-sücudi leke ya seyyidi biğayri cühudin ve bike yâ Allah yâ Celil felâ şey'e yüdanike fil-vefai bil-uhudi ve bikürsiyyikel-mükelleli binnuri ilâ arşikel-mecidi ve bima kâne tahte arşike hakkan kable en tahlukas-semavati ve savt'er-ruudi künte iz künte misle ma lem tezel katt ilâhen urifte bit-tevhidi fec'alni minel-muhibbine vel-mahbubin'el-mukarrebin'el-aşıkın. Yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah."

Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e, duyma kudretinin kavradığı kadar salât eyle..

Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e görme kudretinin kavradığı kadar salât eyle..

Yüce Hakk'ın görme kudreti için burada şöyle bir şerh vardır:

Yüce Hak, varlıkları görür. Her sesi de işitir. Ne kadar gizli olurlarsa olsunlar. O kadar ki: Karanlık gecede, kara karıncanın, kara taşın üzerinde yürüdüğünü görür ve onun ayak sesini işitir.

* * *

OTUZ BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e, kendisini ananların sayısı kadar salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi ananlar: İster hal dili ile, isterse kal dili ile ansınlar. İster nübüvvetini tasdik etsinler, isterse, mübârek ismini söylesinler.. Bütün bunların sayısı kadar salât eyle Allahım.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e kendisini anmaktan yana gafil olanların sayısı kadar salât eyle.

* * *

OTUZ ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e yağmur tanelerinin sayısı kadar salât eyle.

Yağmur tanelerinin sayısını, ancak celâl ve ikram sahibi Allah bilir.

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e, ağaçların yapraklarının sayısı kadar salât eyle..

Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e KIFAR hayvanlarının sayısı kadar salât eyle.

Bu cümlede geçen:

- KIFAR.

Lafzının zımnına, hali araziler, sahralar, dağlar, dereler, ovalar girer. Bu alarda yaşayan hayvanlara ise.. büyük küçük, eziyet veren, veremeyen, hemen bütün hayvanat dahildir.

Devam edelim:

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e deryaların suları adedince salât eyle.

Devam edelim:

- Allahım, efendimiz ve yardımcımız Muhammed'e denizlerin hayvanlarının sayısı kadar salât eyle.

بَصَرُكَ ٣٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا
مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا ذَكَرَهُ الذَّاكِرُونَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا غَفَلَ عَنْ
ذِكْرِهِ الْغَافِلُونَ ٣٦ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا
وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ قَطْرِ الْاَمْطَارِ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ اَوْرَاقِ
الْاَشْجَارِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا
مُحَمَّدٍ عَدَدَ دَوَآبِّ الْقِفَارِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ دَوَآبِّ الْبِحَارِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مِيَاهِ
الْبِحَارِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ
عَدَدَ مَآ اَظْلَمَ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَاَضَآءَ عَلَيْهِ
النَّهَارُ ٣٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ

basaruke.

35. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede mazekerehüz-zakirun. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede magafele an zikrihil-gafilun.

36. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede katr'il-emtari. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede evrak'il-eşcari. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede devabb'il-kıfari. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede devabb'il-bihari, Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede miyah'il-bihari. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede maazlame aleyh'il-leylü ve edae aley'in-neharu.

37. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin .....

* * *

35. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e, kendisini ananların sayısı kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e, kendisini anmaktan yana gafil olanların sayısı kadar salât eyle.

36. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e yağmur tanelerinin sayısı kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e, ağaçların yapraklarının sayısı kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e yaban hayvanlarının sayısı kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e denizlerin hayvanlarının sayısı kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e deryaların suları miktarınca salât eyle.

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e gece karanlığının kendilerini bürüdüğü, gündüz ziyasının sardığı şeyler adedince salât eyle.

37. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e sabah akşam salât eyle.

* * *

(Devamı: 533. Sayfada)

Yani: Denizde bulunan balıklar, böcekler, hâsılı denizlerde bulunan cümle hayvanlar sayısınca salât eyle.. mânâsınadır.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, semada ve yerlerde olan denizlerin acı veya tatlı suları, ırmak ve kaynak sularının adedince salât eyle.[1]

Şu mânâya da gelebilir:

- Semada ve yerde olan deniz ve suların damla sayıları kadar salât eyle. Bu sayılanlar kadar salâvat-ı şerife okumuş gibi bizlere bol sevaplar ve iyi faydalar verip hoş menfaatlerle bizi mesrur eyle.

- Allahım.

Yani: Ey nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı yüce Allah..

- Efendimiz, sahibimiz Muhammed'e; gece karanlığının kendilerini bürüdüğü, gündüz ziyasının sardığı şeyler kadar salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin ifade ettiği daha açık mânâ şudur:

- Allahım, gecelerin karanlığı, gündüzlerin aydınlığı kendilerini ihata eylediği canlı ve cansız, büyük küçük şeyler sayısınca salât eyle..

* * *

OTUZ YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e sabah akşam salât eyle.

Bu cümlede geçen:

- Sabah-akşam.

Tâbirleri ile, zamanın cümlesinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât olunması murad edilmektedir. Yani:

- Allahım, O'na devamlı peşpeşe salât eyle.

Demeye gelir. Çünkü:

- Sabah-akşam.

Zikri ile, devam murad olunmuştur. Nitekim:

- "Sabah akşam onu (Yüce Hakkı) tesbih ediniz." (33/42)

Meâline gelen âyet-i kerîmede de aynı mânâ vardır.

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e kumların sayısı kadar salât eyle.

Yani: Denizlerde, sahralarda ve çöllerde bulunan kumların taneleri kadar.

- Allahım.

Yâ Allah yâ Allah, nimeti her şeye şâmil kendisinden başka ilâh olmayan şânı büyük Allahım.

1 Bu salâvat-ı şerife metinde olmadığı için beyaz dizilmiştir.

- Seyyidimiz ve Mevlâmız Muhammed'e salât eyle.. kadınların ve erkeklerin adedi kadar..

Yani:

- Efendimiz, sahibimiz Resûlüllah'a kadınların ve erkeklerin sayısı kadar salât eyle. Kadınlar, ister câriye olsun; isterse erkekler köle sınıfından.. Hemen bütün kadınlar ve erkekler hür-köle bu sayıya dahildir.

Demeye gelir.

Kadınların daha önce söylenmesi, salâvatın Arapça metnindeki kafiyeye uyması içindir.

* * *

OTUZ SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e nefsinden rızân kadar salât eyle.

Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e kelimelerinin adedi kadar salât eyle.

Yani: Hadde hesaba gelmeyecek şekilde salât eyle.. mânâsını taşır.

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e semaların ve yerin dolusu kadar salât eyle.

Bu cümlede anlatılmak istenen mânâ şudur:

Bizim getirdiğimiz salâvat-ı şerifelerin ağırlığı, büyüklüğü Büyük Arş'ın ağırlığı ile bir olmalıdır.

Bir başka mânâya göre şu demeye gelir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirdiğimiz salâvat-ı şerifelerde, Arş-ı Azimle tartılıp beraber olacak kadar büyük sevaplar ve büyük ecirler vererek bizleri mesrur eyle..

Salâvat-ı şerifelere devam edelim:

- Allahım.

Kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil şânı büyük Allah..

- Efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e, mahlukatın sayısı kadar salât eyle.

Yani: Önden sonra ne kadar yarattığın varsa.. Bunlar: İster büyük, ister küçük, ister canlı, ister cansız olsun.. Bundan önce ne kadar mahluk yarattınsa, bundan sonra da ne kadar yaratacaksan, bütün bunların sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle..

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e, senden olacak salâvatın en faziletlisi ile salât eyle..

Bu cümlenin ifade ettiği mânâ şudur:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, salât çeşitlerinin, türlü ikramların en faziletlisi ve hayırlısı ile tazim, tekrim ederek salât eyle. Çünkü o: Mahlukatının en faziletlisi ve hayırlısıdır. Böyle olunca, onun şânına uygun salât eyle.

Çoğu nüshalarda, metin yukarıda anlatıldığı mânâdadır. Ancak bazı nüshalarda:

- En faziletlisi.

Yerine:

- En çok nema vereni (artanı).

Mânâsında gelmiştir.

* * *

OTUZ DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, rahmet peygamberine salât eyle. Allahım, ümmetin şefaatçısına salât eyle..

Bu cümlede geçen:

- Ümmetin.

Kelimesi birkaç mânâya gelebilir:

Bu kelimenin başına (Arapça aslına göre) El, harf-i tarifi muzaf-ı ileyhten ıvaz olabilir. Böyle olunca:

- Kendi ümmetinin şefaatçısı.

Mânâsı çıkar. Bu durumda, kelimenin sonundaki zamir hazfolunup evveline eliflam getirilmiş olur. Bir başka mânâya göre: Baştaki lam harfi ahd içindir.

Hâsılı; her iki duruma göre mânâ:

- Bütün ümmetlerine şefaat edici şanlı âlicenap peygambere salât eyle.

Demek olur. Bir başka mânâya göre, aynı kelimenin başında gelen harf-i tarif cins içindir. Buna göre mânâ şöyle olur:

- Kendisinin, cümle nebilerin ve resûllerin ümmetlerine büyük şefaatle şefaat edici âlicenap peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım darlığı gideren zâta salât eyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şöyledir:

Dünya âleminde, berzah âleminde, mahşer gününde cümle darlıkları, şiddetleri, sıkıntıları, gamları, kederleri izale edip gideren âlicenap peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

- Allahım, zulmeti aydınlatan zâta salât eyle.

بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا
وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ الرِّمَالِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ النِّسَاءِ وَالرِّجَالِ
٣٨ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ رِضَاءَ
نَفْسِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا
مُحَمَّدٍ مِدَادَ كَلِمَاتِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا
وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ مِلْءَ سَمٰوَاتِكَ وَاَرْضِكَ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ زِنَةَ عَرْشِكَ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ
مَخْلُوقَاتِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا
مُحَمَّدٍ اَفْضَلَ صَلَوَاتِكَ ٣٩ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
نَبِيِّ الرَّحْمَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى شَفِيعِ الْاُمَّةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى كَاشِفِ الْغُمَّةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ

bil-gudüvvi vel-asali. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin aded'er-rimali. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin aded'en nisai ver-ricali.

38. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin rızâe nefsike. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin midade kelimatike. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin mil'e semavatike ve arzıke. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin zinete arşıke. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin zinete arşıke. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede mahlukatike. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin efdale salâvatike.

39. Allahümme salli alâ nebiyyir-rahmeti, Allahümme salli alâ şefiil-ümmeti. Allahümme salli alâ kâşif'il-gummeti. Allahümme salli .....

* * *

Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e kumların sayısı kadar salât eyle. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e kadınların ve erkeklerin adedi kadar salât eyle.

38. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e nefsinden rızân kadar salât eyle. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e kelimelerinin adedi kadar salât eyle. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e senin semaların ve yerin dolusu kadar salât eyle. Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e arşın ağırlığı kadar salât eyle. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e mahlûkatının sayısı kadar salât eyle. Allahım, efendimiz ve mevlâmız Muhammed'e senden olacak salâvatın en faziletlisi ile salât eyle.

39. Allahım, rahmet peygamberine salât eyle. Allahım, ümmetin şefaatçısına salât eyle. Allahım, darlığı gideren zâta salât eyle. Allahım, zulmeti aydınlatan zâta salât eyle.

* * *

(Devamı: 535. Sayfada)

Bu cümlenin altındaki şerh şöyledir:

- Küfür karanlığını iman nuru ile, günah ve isyan karanlığını ibâdet taat ile, zulüm karanlığını adalet ile izale edip gideren âlicenap peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

- Allahım, nimet ulaştıran zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin şerhinde şöyle denir:

- Ey şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

Dünyada ve âhirette, zâhir ve bâtın cümle nimetler Allah'ın fazlı ile sebep ve vesile olup kullara ulaştıran Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

- Allahım, rahmet getiren zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin daha açık mânâsı şöyledir:

- Allahım, kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil şânı yüce Allah.. Mübârek vücudu rahmetin aynı olan, dünyada ve âhirette Huda rahmetinin bütün çeşitlerini kullara ulaştırmaya sebep ve vesile olan şanlı peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

* * *

KIRKINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, HAVZ-I MEVRUD sahibi zâta salât eyle.

- HAVZ-I MEVRUD.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Kevser havzıdır. Susuz olan mü'minler, mahşer günü ondan kana kana içeceklerdir. Ondan bir kere içen bir daha ebedî susamaz.

- Allahım, MAKAM-I MAHMUD sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- MAKAM-I MAHMUD.

Daha önce de anlatıldığı gibi, büyük şefaat makamıdır.

- Allahım, LİVA-İ MAKUD sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede anlatılan:

- LİVA-İ MAKUD.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kıyâmet günü açacağı HAMD SANCAĞI'dır. Bütün nebiler ve resûller onun altında toplanacaklardır.

- Allahım, MEKÂN-I MEŞHUD sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- MEKÂN-I MEŞHUD.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mirac Gecesi vardığı makamdır. Oraya kendisinden başka hiçbir kimse ulaşmamıştır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, özel bir şekilde Sidre, Kürsî, Arş-ı Rahmândan sonra:

- "..... İki yayın birleşiminden daha yakın oldu.." (53/9)

Meâline gelen âyet-i kerîme ile anlatılan sırlara mazhar oldu.

عَلٰى مُجْلِي الظُّلْمَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُولِي النِّعْمَةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُؤْتِي الرَّحْمَةِ ٤٠
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْحَوْضِ الْمَوْرُودِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْمَقَامِ الْمَحْمُودِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ اللِّوَاءِ الْمَعْقُودِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْمَكَانِ الْمَشْهُودِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْمَوْصُوفِ بِالْكَرَمِ وَالْجُودِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ هُوَ فِي السَّمَاءِ مَحْمُودٌ وَفِي الْاَرْضِ
مُحَمَّدٌ ٤١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الشَّامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى صَاحِبِ الْعَلَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ على الْمَوْصُوفِ
بِالْكَرَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ على الْمَخْصُوصِ بِالزَّعَامَةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ كَانَ تُظِلُّهُ الْغَمَامَةُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى مَنْ كَانَ يَرٰى مَنْ خَلْفَهُ كَمَا يَرٰى مَنْ اَمَامَهُ

alâ mücliz-zulmeti. Allahümme salli alâ mulin-ni'meti. Allahümme salli alâ mü'tir-rahmeti.

40. Allahümme salli alâ sahib'il-havz'il-mevrudi. Allahümme salli alâ sahib'il-makam'il-mahmudi. Allahümme salli alâ sahib'il-livail-ma'kudi. Allahümme salli alâ sahib'il-mekân'il-meşhudi. Allahümme salli alel-mevsufi bil-keremi vel-cudi. Allahümme salli alâ men hüve fis-semai Mahmudün ve fil-arzi Muhammedün.

41. Allahümme salli alâ sahib iş-şâmmeti. Allahümme salli alâ sahib il-alâmeti. Allahümme salli alel-mevsufi bil-kerameti. Allahümme salli alel-mahsusi bizzeameti. Allahümme salli alâ men kâne tuzillüh'ül-gamametü Allahümme salli alâ men kâne yera men halfehu kema yera men emamehu.

* * *

Allahım, nimet ulaştıran zâta salât eyle. Allahım, rahmet getiren zâta salât eyle.

40. Allahım, havz-u mevrud sahibi zâta salât eyle. Allahım, makam-ı mahmud sahibi zâta salât eyle. Allahım, liva-i ma'kud sahibi zâta salât eyle. Allahım, mekân-ı meşhud sahibi zâta salât eyle. Allahım, keremle ve cömertlikle mevsuf olan zâta salât eyle. Allahım, o kimseye salât eyle ki: Kendisi semada Mahmud, yerde Muhammed'dir.

41. Allahım, samme sahibi zâta salât eyle. Allahım, alâmet sahibi zâta salât eyle. Allahım, kerâmetle mevsuf olan zâta salât eyle. Allahım, zeametle özellik kazanan zâta salât eyle. Allahım, bulutun kendisini gölgelendirdiği zâta salât eyle. Allahım, şu zâta salât eyle ki: Arkasındakini görür; tıpkı önünde olan kimseyi gördüğü gibi...

* * *

(Devamı: 539. Sayfada)

Üstte anlatılan mânâya göre, salâvat-ı şerife şu demeye gelir:

– Allahım, bu rütbe ve mirac sahibi zâta salât eyle.

– Mekân-ı Meşhud.

Tâbirinden murad olan bir başka mânâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek kabrinin bulunduğu Ravza-i Mutahhara'dır. Burası, Beyt-i Mükerreme'den daha faziletlidir. Hatta, Arş-ı Rahmân'dan daha faziletli ve hayırlıdır. Kıyâmete kadar, mü'min olan kadınlar ve erkekler, insan, cin, melekler oraya gelip ziyaret eder ve şefaat talebinde bulunurlar.

RESÛLÜLLAH'IN KABRİ

Kâab'de (r.a.) şöyle dediği rivâyet olundu:

– Her gün, tanyeri ağardıktan tâ, akşama kadar yetmiş bin melek nâzil olur; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin münevver kabirlerini ziyaret ederler. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okurlar. Akşam olunca, semaya çıkarlar.

Bunların peşinden yetmiş bin melek semadan iner. Sabaha kadar salât ü selâm okuyarak tavaf ederler.

Üstte anlatılanlara göre; salâvat-ı şerifenin ifade ettiği mânâ şudur:

– Allahım, mübârek kabirleri üzerine her gün ve gecede meleklerin hazır olup kendisine salât ü selâm okuyarak tazim ettikleri mübârek kabrin sahibi Şanlı Peygamber'e salât eyle.

– MEKÂN-I MEŞHUD.

Tâbirinden murad olan bir başka mânâ: Kıyâmet günü, Liva-i Hamd, büyük şefaat ve Makam-ı Mahmuddur. O zaman mânâ şöyle olur:

– Allahım, Liva-i Hamd'in, büyük şefaat hakkının, Makam-ı Mahmud'un sahibi Resûl-ü Ekrem, Nebiyy-i Muhterem Efendimiz üzerine salât eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, keremle ve cömertlikle mevsuf olan zâta salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, akraba ve yakınlarına, fakirlere, zaiflere, muhtaçlara, yetimlere ve dul kadınlara daima çokça ihsân ederdi. Onun için: Kerem onun sıfatı olmuştu; öyle anılırdı. Aynı şekilde, eli bol cömertti. Gani gönüllü idi. Kendisi ve ayali arpa ekmeği ile yetinirdi.

Kendisine Rahmân tarafından ihsân olunan mal ve meta'ları, lâal ve cevherleri.. hâsıl: Sahip olduğu bütün dünya mallarını, fakirlere ve muhtaçlara vermiştir. Onlardan, ister az olsun isterse çok.. sahip olduğu miktarın hiçbir parçasını saklamamıştır; geldiği saatte dağıtmıştır. Kendisi, ayali ve çocukları üzerine, fakirleri tercih etmiştir. Bunun için, cömertlerin cömerdi, sahilerin sahisi olmuştur.

Devam edelim:

– Allahım.

Ey kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil şânı büyük Allah..

– O kimseye salât eyle ki..

Güzel sıfatların, beğenilen huyların cümlesi ile muttasıf bir zât-ı şerif ve cism-i latiftir.

- Kendisi semada MAHMUD, yerde MUHAMMED'dir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu isimlerle anılır. Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemine teşrif etmeden evvel, çeşitli tazim duyguları ile sena edilirdi. O her şeyin aslı olup, her şey ondan yaratılmıştır. Cümleye şeref ve izzet, ancak O'na intisap sûreti ile olacağı anlatılmıştır.

MAHMUD ismi, Yüce Hakk'ın güzel isimleri arasında sayılır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şeref ve ikram olarak ihsân olunmuştur. Dolayısı ile:

- Mahmud.

Denilmiştir. Bu mânâ icabı olarak:

- Mahmud.

İsmi evvel anlatıldı. Her ne kadar (Arap edebiyatında) dil kafiyesi cümleleri gelişi icabı sonraya bırakılmasını gerektirir ise de, anlatılan mânâdan ötürü, öne alınması uygun görüldü.

Bu salâvat-ı şerifede Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin:

- Muhammed.

İsm-i şerifi, mübârek isimleri anlatılırken geçmiştir. (1. İsim olarak geçti.)

* * *

KIRK BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, ŞAMME sahibi zâta salât eyle.

Bu cümlede geçen:

- ŞAMME.

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek omuzundaki nübüvvet mührüdür. Güvercin yumurtası kadardır. Bunun geniş tasfili, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek isimleri anlatılırken geçti.

- Allahım, alâmet sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- ALÂMET.

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğumunda ve doğumundan sonra zuhur eden alâmetlerdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünyaya teşrif etmeden evvel, kendisinden nice harika haller zuhur etmiştir. Bunlar arasında Fil Vak'asını başta sayabiliriz.

O sene, dünyaya gelen bütün çocuklar erkek oldu. Yine o sene, büyük bolluk oldu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin velâyetinden sonra, nübüvvet gelmeden evvel, nice irhasat zuhur etmiştir. Meselâ: Mübârek sinelerinin yarılması, bir parça bulutun daima başlarının üstünde durup gölgelik etmesi..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, nübüvvet geldikten sonra da, sayısız mucizeleri zuhur etmiştir. Onların hepsi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine delâlet eden alâmetlerdir.

- Allahım, kerâmetle mevsuf zâta salât eyle.

Yani: Allah katında türlü ikramlara eren, kerâmetlerin çeşitleri ile sıfatlanan âlicenap peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize..

- Allahım, ZEAMET ile özellik kazanan zâta salât eyle.

Burada geçen:

- ZEAMET.

Lafzı, evvellerin ve âhirlerin ulusu, seyyidi ve efendisi mânâsınadır.

- Cümle üzerine büyüklük ve ululuk O'na mahsustur.

Mânâsına gelir. Durum böyle olunca, daha açık şerhli mânâ şöyle olur:

- Şânı anlatıldığı gibi, ulu ve seyyid olan Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimize bol ecirler, güzel ihsânlar eyle. Onun şânına lâyık ikramlarla salât edip tebcil eyle.

- Allahım, bulutun kendisini gölgelendirdiği zâta salât eyle.

Bu cümlede anlatılan bulut, bir parça buluttur ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine delâlet eder.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, şanlı bir peygamber olacağı herkese malum olması için, Kerîm Rahîm Rahmân olan celâl ve ikram sahibi şânı büyük Allah o bulutu bir alâmet kılmıştır.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemine teşriflerinde, kendisini güneş hararetinden koruması için, bir parça bulutla gölgeledi. Nereye gitse, o bulut, kendisine ayrılmazdı.

Kitap ehli ve bilginler, o alâmet ile; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, nebilerin ve Resûllerin hatemi olacağına istidlâl ederlerdi.

Nitekim Rahip Buheyra, Rahip Nastura o bulutla Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine istidlâl etmişlerdir. Bu durum, daha önce de anlatıldı.

- Allahım, şu zâta salât eyle ki, arkasındakini görür; tıpkı önünde olan kimseyi gördüğü gibi..

Burada da anlatıldığı gibi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, önünde duran birini nasıl görürse, ardında duranı da aynı şekilde görürdü.

- Allahım, kıyâmet günü şefaat eden ve şefaat talebi makbul olan zâta salât eyle..

Burada da anlatıldığı gibi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakk'ın izni ile büyük şefaatle şefaat etmek talebinde bulunacak. Cümleye şefaatçı olacak ve bu şefaatı makbul olacaktır.

* * *

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى الشَّفِيعِ الْمُشَفَّعِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ٤٢
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الضَّرَاعَةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الشَّفَاعَةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْوَسِيلَةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْفَضِيلَةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الدَّرَجَةِ الرَّفِيعَةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْهَرَاوَةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ النَّعْلَيْنِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْحُجَّةِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْبُرْهَانِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَابِحِبِ السُّلْطَانِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ التَّاجِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْمِعْرَاجِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ الْقَضِيبِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى راكِبِ النَّجِيبِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى رَاكِبِ الْبُرَاقِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ

Allahümme salli alâş-şefiil-müşaffai yevm'el-kıyâmeti.

42. Allahümme salli alâ sahib'id-daraati. Allahümme salli alâ sahib'iş-şefaati. Allahümme salli alâ sahib'il-vesileti. Allahümme salli alâ sahib'il-fazileti. Allahümme salli alâ sahib'id-derecet'ir-rafiati. Allahümme salli alâ sahib'il-hiraveti. Allahümme salli alâ sahib'in-na'leyni. Allahümme salli alâ sahib'il-hücceti. Allahümme salli alâ sahib'il-bürhani. Allahümme salli alâ sahibis-sultani. Allahümme salli alâ sahib'it-taci. Allahümme salli alâ sahib'il-mi'raci. Allahümme salli alâ sahib'il-kadibi. Allahümme salli alâ rakib'in-necibi. Allahümme salli alâ rakib'il-büraki. Allahümme salli .....

* * *

Allahım, kıyâmet günü şefaat eden ve şefaat talebi makbul olan zâta salât eyle.

42. Allahım, daraat sahibi zâta salât eyle. Allahım, şefaat sahibi zâta salât eyle. Allahım, vesile sahibi zâta salât eyle. Allahım, fazilet sahibi zâta salât eyle. Allahım, derece-i refia sahibi zâta salât eyle. Allahım, hiravet sahibi zâta salât eyle. Allahım, na'leyn sahibi zâta salât eyle. Allahım, hüccet sahibi zâta salât eyle. Allahım, bürhan sahibi zâta salât eyle... Allahım, sahib-i sultan zâta salât eyle. Allahım tac sahibi zâta salât eyle. Allahım, mirac sahibi zâta salât eyle. Allahım, kadib sahibi zâta salât eyle. Allahım, necibe binen zâta salât eyle. Allahım, bürak'a binen zâta salât eyle. Allahım, yedi kat semaları yaran zâta salât eyle.

* * *

(Devamı: 543. Sayfada)

KIRK İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allah..

- DARAAT sahibi zata salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- DARAAT.

Lafzının geniş tafsilli mânâsı şudur: Cümle ibâdetlerinde, münacaatlarında, ihtiyaçlarını arz etmekte, duruşlarında ve hareketlerinde ve cümle hallerinde sübhan olan Yüce Hakka karşı tam mânâsı ile hudu, huşu, tazarru tezellül ve istikâmet sahibi..

- Allahım, şefaat sahibi zâta salât eyle. Allahım, VESİLE sahibi zâta salât eyle.

Bu cümlede anlatılan:

- VESİLE.

Üstün cennetlerin en yüce katıdır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cennet mekânı da orasıdır.

- Allahım, FAZİLET sahibi zâta salât eyle.

Bu cümlede anlatılan:

- VESİLE.

Üstün cennetlerin en yüce katıdır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cennet mekânı da orasıdır.

- Allahım, FAZİLET sahibi zâta salât eyle.

Bu cümlede anlatılan:

- FAZİLET.

İyi huylar, sevimli hasletlerdir.

- Allahım, DERECE-İ REFİA sahibi zâta salât eyle..

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- DERECE-İ REFİA.

Lafzı, cennet derecelerinin cümlesinden yüksek olan derecedir. Buranın sahibi de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

- Allahım, HİRAVET sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- HIRAVET.

Kelimesi asâdır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnet-i seniyesi ve güzel âdeti idi: Elinde asâ veya bir keski taşırdı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, geçmişte yazılı kitaplarda bu sıfatı ile meşhurdu.

- Allahım, NA'LEYN sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- NA'LEYN.

Lafzı, ayakkabı vb. şeylere tâbir edilen bir sıfattır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hazret-i İsa'ya nâzil olan İncil kitabında, bu sıfatla anlatılmıştır. Mübârek ayaklarına NA'LEYN giymek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âdeti idi.

- Allahım, HÜCCET sahibi zâta salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risâletine nübüvvetine delâlet eden hüccet ve beyyinattır.

- Allahım BÜRHAN sahibi zâta salât eyle.

Bu cümlede geçen:

- BÜRHAN.

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine ve risâletine ayan delillerdir.

- Allahım, SAHİB-İ SULTAN zâta salât eyle.

Bu cümlede geçen:

- SAHİB-İ SULTAN.

Sıfatının ifade ettiği mânâ şudur: Ulu riyâset, mecd ve şeref sahibi. Allah tarafından teyid edilip güçlendirilmiştir. Cebbarlar ve inatçılar onun önünde eğilip zelil olmuşlardır. Herkese hükmünü geçiren; emrine itaat edilen saltanat sahibi..

Bu da ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz olabilir.

- Allahım, TAC sahibi zâta salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünya âleminde Mirac'a dâvet olunduğu zaman, mübârek başına nurdan TAC giydirilmiştir. Kıyâmet gününe mahsus olmak üzere de, gayet ulu TAC giyecektir.

- Allahım MİRAC sahibi zâta salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, **MİRAC**'a gitmiştir. O gece, mübârek Kudüs'ten uyanık olarak pâk cisimleri semalara cevherden merdivenlerle yükselmiştir.

Bu durumda daha açık mânâ şudur:

- Anlatıldığı gibi bir MİRAC şerefine nâil olan zâta, şânına lâyık bir şekilde salât eyle.

MİRAC bahsinin tafsili, daha önce anlatıldı. (Bak: İsim 178)

- Allahım, KADİB sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- KADİB.

Lafzı, düşmanla muhabere için kullanılan kılıca verilen bir isimdir. Herhangi bir kesici âlete de:

- KADİB.

Denebilir.

- Allahım, NECİB'e binen zâta salât eyle.

Burada anlatılan:

- NECİB.

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin devesinin ismidir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onunla hicret etmişlerdir. Gayet büyük bir deve idi.

- Allahım, BÜRAK'a binen zâta salât eyle.

BÜRAK, Mirac gecesi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bineği olmuştur. Mirac gecesi, Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya kadar onunla gitmiştir. Kıyâmet günü, **BÜRAK** üzerinde ümmetine şefaat edecektir.

Şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil sübhan olan Hak o günde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi **BÜRAK** üstünda cemâl nurunu görüp şefaatı ile cümlemizi mesrur eylesin. Âmin!

- Allahım, yedi kat semaları yaran zâta salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu hale MİRAC gecesi nâil olmuştur. Uyanık halde, yedi kat semaları yarıp MİRAC'a çıkmıştır.

* * *

KIRK ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, bütün insanlara şefaat eden zâta salât eyle.

Kıyâmet günü, bütün yaratılmışlar bir yerde toplanacaklardır. Orada dehşetleri ve şiddetleri büyük olur. Bunun için, meşhur peygamberlerden Hazret-i Âdem, Nuh, İbrâhim, Musa ve İsa'dan şefaat talep ederler. Allah, onların cümlesine salât eylesin. Onların bu talebine karşılık her biri bir özür beyân eder:

- Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onlara şefaat eder.

Derler. Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zâtından şefaat talep ederler.

Onların talepleri üzerine, onları o dehşetli ve şiddetli halden halâs edip hesaplarının görülmesi için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şefaat eder.

İşbu mânâ icabı olarak:

- İnsanlara şefaat eden..

Denildi. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

YEMEKLERİN TESBİH EDİŞİ

- Allahım, elinde yemeğin tesbih ettiği zâta salât eyle.

Burada anlatılan yemeğin tesbih ettiğine bir rivâyeti, Buhârî, Tirmizî ve Beyhâkî Delâil'inde İbn-i Mes'ud'dan rivâyet edildiğini çıkarıp anlattılar.

Bunu, İbn-i Mes'ud (r.a.) şöyle anlatmıştır:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle yemek yiyorduk. Bu esnada, o yenen yemeğin, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin elinde tesbih ettiğini işitiyorduk.

Kadî Iyaz Şifa'sında, Cafer b. Muhammed'den, o da kendi babasından naklen şöyle dediğini anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hasta olduğunda, Cebrâil bir tabak içinde nar ve taze üzüm getirdi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o narı taze üzümü yediği zaman, elinde tesbih ettiler.

عَلٰى مُخْتَرِقِ السَّبْعِ الطِّبَاقِ ٤٣ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلَى الشَّفِيعِ فِي جَمِيعِ الْاَنَامِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مَنْ سَبَّحَ فِي كَفِّهِ الطَّعَامُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ
بَكٰى اِلَيْهِ الْجِذْعُ وَحَنَّ لِفِرَاقِهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى مَنْ تَوَسَّلَ بِهِ طَيْرُ الْفَلَاةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مَنْ سَبَّحَتْ فِي كَفِّهِ الْحَصَاةُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مَنْ تَشَفَّعَ اِلَيْهِ الظَّبْيُ بِاَفْصَحِ كَلَامٍ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مَنْ كَلَّمَهُ الضَّبُّ فِي مَجْلِسِهِ مَعَ
اَصْحَابِهِ الْاَعْلَامِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْبَشِيرِ
النَّذِيرِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى السِّرَاجِ الْمُنِيرِ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مَنْ شَكٰى اِلَيْهِ الْبَعِيرُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى مَنْ تَفَجَّرَ مِنْ بَيْنِ اَصَابِعِهِ الْمَاءُ النَّمِيرُ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ

alâ muhterık'is-seb'it-tıbakı.

43. Allahümme salli aleş-şefii ficemi-il-enami. Allahümme salli alâ men sebbeha fikeffih'it-taamü. Allahümme salli alâ men bekâ ileyh'il-ciz'u ve hanne lifirakıhi. Allahümme salli alâ men tevessele bihi tayr'ül-felâti. Allahümme salli alâ men sebbehat fi keffihil-hasatü. Allahümme salli alâ men teşeffaa ileyh'iz-zabyü biefsahi kelâmin. Allahümme salli alâ men kellemeh'üd-dabbü fi meclisihi maa ashabihil-a'lâmi. Allahümme salli alel-beşir'in-neziri. Allahümme salli ales-sirac'il-müniri. Allahümme salli alâ men şekâ ileyh'il-bairü. Allahümme salli alâ men tefeccera min beyni esabiihil-maün-nemirü. Allahümme salli alet-tahir'il-mutahhari. Allahümme salli .....

* * *

43. Allahım, bütün insanlara şefaat eden zâta salât eyle. Allahım, elinde yemeğin tesbih ettiği zâta salât eyle. Allahım, ayrılığından dolayı, hurma ağacının inleyip ağladığı zâta salât eyle. Allahım, sahra kuşlarının kendisine sığındığı zâta salât eyle. Allahım, ufak çakıl taşlarının, elinde tesbih ettiği zâta salât eyle. Allahım, en fasih kelâmla geyiğin, gelip kendisinden şefaat dileğinde bulunduğu zâta salât eyle. Allahım, o zâta salât eyle ki, meclisinde alâm ashabı ile sohbet halinde iken; keler kendisi ile konuştu.

44. Allahım, beşir ve nezir zâta salât eyle. Allahım, aydınlatıcı kandil zâta salât eyle. Allahım, deve kendisine halinden şikâyet ettiği zâta salât eyle. Allahım parmaklarının arasından tatlı su akan zâta salât eyle. Allahım, tahir ve mutahhar zâta salât eyle. Allahım nurların nuru zâta salât eyle.

* * *

(Devamı: 555. Sayfada)

İNLEYİP AĞLAYAN HURMA AĞACI

- Allahım, ayrılığından dolayı, hurma ağacının inleyip ağladığı zâta salât eyle..

Bu salâvat-ı şerifede anlatılmak istenen mânânın haberi meşhurdur. Bütün ehl-i sahih on yedi kadar sahabeden rivâyet edildiğini çıkarıp anlatmışlardır. Allah onlardan râzı olsun.

Câbir b. Abdillah Ansarî (r.a.) şöyle anlattı:

- Medine-i Münevvere'de Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mescidinin bina olunduğu yerde bir hurma ağacı vardı. O hurma ağacı kesilmedi; Mescid'in bir sütunu gibi bırakıldı. Mescid-i şerifin tavanını, o hurma ağacının üzerine yapmışlardı.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o ağacın üzerine basıp hutbe okurdu.

Daha sonra, hemen şimdi, minber-i şerifin bulunduğu yerde; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hutbe okuması için üç kademeli minber yapıldı. O zaman, cuma gününe geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o hurma ağacını geçip minbere çıkmak istediği zaman, üzerinde daha önce hutbe okuduğu o hurma ağacı büyük bir ses çıkarıp inleyerek ağladı. Onun bu yüksek sesi, orada hazır olan cümle ashap tarafından işitildi.

Enes b. Mâlik (r.a.) bu rivâyetinde diyor ki:

- Deve sesi gibi bir ses çıkardı. Hatta, o sesin şiddetinden, Mescid-i Şerif sallandı.

Sehl b. Saad ise, rivâyetinde şöyle anlattı:

- Onun sayhasını işiten ashab-ı kiram çokça ağladı.

Muttalib b. Vidaa ve Übeyy b. Kâab (r.a.) rivâyetinde şöyle anlattı.

- O ağaç çıkardığı sesin şiddetinden ortadan ikiye yarıldı.

Bir başka rivâyette ise, şöyle dendi:

- O ağaç, çocuk ağlar gibi ağladı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o ağacın ağlamasına merhamet buyurup yanına geldi. Mübârek elini onun üzerine koyunca, ağlamayı kesip durdu.

Bir başka rivâyette ise, şöyle anlatıldı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o ağacı kucaklayıp teselli etti ve susunca da şöyle buyurdu:

- "Bu ağaç, Allah zikrini yanından yitirip kaybettiği için ağladı."

Bir başka rivâyette ise, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Nefsim kudret elinde bulunan celâl ve ikram sahibi Yüce Allah adına and içerim; bu direğe yapışıp teselli etmeseydim; Resûlüllah'ın firkatından, tâ, kıyâmete kadar ağlardı."

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o yarılan direğin, minberin altına defni için emir verdi.

YAVRUSU ALINAN SERÇE KUŞU

Salâvat-ı şerifelere devam edelim:

- Allahım, sahra kuşlarının kendisine sığındığı zâta salât eyle.

Bu mânâda Beyhâkî İbn-i Mes'ud'un (r.a.) şöyle dediğini anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle bir seferde idik. Bir ağacın yanına vardık; orada iki tane serçe yavrusu gördük. İçimizden biri, o yavruları aldı. O yavruların anası serçe, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize geldi. Onun önünde kanatlarını silkerek konacakmış gibi yaptı; ama konmadı; öylece gerilip kaldı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun muradını anladı; bize hitap edip sordu:

- Hanginiz bunun iki yavrusunu aldı?

Onun yavrularını alan kimse:

- Ben aldım yâ Resûlellah.

Deyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ona şu emri verdi:

- Git yerine koy.

TESBİH OKUYAN ÇAKIL TAŞLARI

- Allahım, ufak çakıl taşlarının elinde tesbih ettiği zâta salât eyle.

Hadis-i şerif çıkarıp rivâyet eden imamlardan Muhammed b. Yahya Zührî (rh.) Ebû Zer'in (r.a.) şöyle dediğini anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yerden yedi, dokuz veya on tane ufak taş aldı. O taşlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin avucunun içinde tesbih eyledi. O kadar ki, o taşların sesini balarası sesini işitir gibi işittik.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o taşları Hazret-i Ebû Bekir'e (r.a.) verdi. O taşlar Ebû Bekir'in (r.a.) elinde de tesbih ettiler.

Daha sonra, Ebû Bekir (r.a.) elinde o taşları alıp yere koydu. Bir miktar bekledikten sonra, onları tekrar yerden aldı; Hazret-i Ömer'in (r.a.) eline bıraktı. O taşlar, Hazret-i Ömer'in (r.a.) elinde tesbih etti; tıpkı Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) elinde tesbih ettiği gibi.

Bundan sonra, o taşları Hazret-i Ömer'in (r.a.) elinden alıp yere koydu. Bir miktar yerde tuttuktan sonra alıp Hazret-i Osman'ın (r.a.) eline koydu. O taşlar, Hazret-i Osman'ın (r.a.) elinde dahi, tesbih etti. Tıpkı Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) ve Hazret-i Ömer'in (r.a.) elinde tesbih ettikleri gibi..

Bundan sonra, taşları Hazret-i Osman'ın (r.a.) elinden alıp yere bıraktı. Orada bir miktar tuttuktan sonra, halakada bulunan sahabelerin bir bir ellerine koydu. Ancak, hiç kimsenin elinde o taşların tesbihi işitilmedi.

ŞEFAAT DİLEYEN GEYİK

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, en fasih kelâmla geyiğim gelip kendisinden şefaat dileğinde bulunduğu zâta salât eyle.

Bu rivâyeti: Beyhâkî DELÂİLÜNNÜBÜVVET'inde, Taberânî ve Ebû Nuaym DELÂİL'inde, Kazî Iyaz ŞİFA'sında, Münzirî TERĞİB'inde anlattı. Hepsi de, Ümm-ü Seleme anamızdan rivâyet edildiğini çıkarıp şöyle dediğini anlattılar:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, sahrada idi. Aniden:

- Dur, yâ Resûlellah.

Diye bir ses geldi; aynı ses üç defa tekrar edildi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o sesin geldiği yana dönüp baktığı zaman, gördü ki: Bir geyiği bir Arabî avlamış. O geyiği sıkıca bağlamıştı. Kendisi de örtüsüne sarınmış yatıyordu. Seslenen de geyikti.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o geyiğin yanına vardı:

- Hacetin nedir?

Diye sordu. Gayik şöyle anlattı:

- Bu Arabî beni avladı. Benim bu dağda iki küçük yavrum var. Gayet küçük olduklarından ot otlayamazlar. Ben, dışarıya otlamak için çıkmıştım; bu Arabî beni avlayıp bağladı. Şimdi, bana kefil olup salın. Varıp yavrularımı emzirip doyurayım. Halimden onlara haber verip onları ot yanına götüreyim. Tâ ki, ot yiyerek geçineler, helâk olup ölmeyeler. Ondan sonra, yine geleyim, beni bağlayın. Bu Arabî ne isterse yapsın.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Ya gelmezsen?

Diye sordu; geyik şöyle dedi:

- Eğer gelmezsem mirîye mal tahsil edip mirîye hiyânet edenlerin azâbına uğrayayım.

Geyik, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize öyle söylerken, o Arabî uyandı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, durumu Arabî'ye anlatınca, Arabî şöyle dedi:

- Bu ne sözdür? Hiç vahşî hayvan bırakıldığı zaman, bir daha geri döner gelir mi?

Arabî'nin bu sözüne karşılık, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Eğer Allah dilerse, gelir..

Bunun üzerine Arabî şöyle dedi:

- Eğer sen kefil olursan salarım. Gelmezse seni öldürürüm.

Arabî'nin bu sözü üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Eğer gelirse, sen de müslüman olur musun?

Arabî şu cevabı verdi:

- Evet, müslüman olurum.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o geyiği bağından kurtardı. Mübârek eli ile sırtını sığadı. Kendisine beş saat mühlet verdi; saldı.

Geyik gittikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o Arabî'nin yanında geyiğin gelmesini beklemeye başladı.

Dört saat dolduktan sonra, o geyik geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz sordu:

– Bir saat evvel gelmenin sebebi nedir?

Geyik şöyle anlattı:

– Yâ Resûlellah, canım yavrularım, senin yoluna kurban olsun. Yavrularımın yanına süt vermeye gittim; bana şöyle dediler:

– Ana, senin vücudunda bulunan bu güzel kokudan karnımız doydu. O derece bize gına geldi ki, ölünceye kadar bir daha süt emmesek, ot otlamasak, bu damağımızdaki güzel koku ile gıda alırız.

Onların bu sözleri üzerine kendilerine şöyle sordum:

– Ey kuzularım, başıma gelen halleri size anlatayım.

Bu güzel koku, âhir zaman peygamberi Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) güzel kokusudur.

Bundan sonra, bana kefil olduğunuz haberini onlara verdim.

Yâ Resûlellah, bana kefil olduğunuzu, Arabî'nin yanında beni beklediğinizi duydukları an, derhal ağızlarını mememden çektiler; şöyle dediler:

– Ey ana, biz burada şimdiden sonra, bu güzel koku ile gıdalanırız; ölmeyiz. Derhal sen, bir saat evvel git; o sultanı kefaletten halâs eyle. Olur ki: O Arabî bilmediği için, o sultana ağır bir söz edebilir. Arştan üstün gönlünü kırabilir.

Bunun için, yavrularımın sözlerini tutup bir saat evvel geldim.

O Arabî, geyiğin bu sözlerini işittikten sonra, hidâyet-i rabbânî yetişti; o saat:

– Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur ve şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın Resûlüdür. (Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden resûlüllah.)

Dedi ve İslâm şerefi ile müşerref oldu. O geyiği de saldı.

Bundan sonra, geyik o sahrada sevinip sıçrayarak, tam sevincinden ayaklarını yerlere vurarak, açık bir dille:

– Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur ve şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın resûlüdür. (Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden resûlüllah.)

Diyerek gitti.

KELERİN ŞEHÂDETİ

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, o zâta salât eyle ki, meclisinde ALÂM ashabı ile sohbet halinde iken DABB kendisi ile konuştu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabı için, kullanılan:

– ALÂM.

Sıfatı, onların: İnsanların hak yoluna, birer mürşit olmaları icabı kullanılmıştır.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

– DABB.

İse.. küçük bir canavardır. (Hiç su içmediği söylenir. Türkçe'de KELER adı ile bilinir.)

Bu canavar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin meclisine geldi. Konuştu ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine ikrar edip şehâdet eyledi.

Sehliye nüshasında ve bazı nüshalarda, metin yukarıda anlatıldığı gibidir. Ancak, pek çok nüshalarda:

- **ALÂM ashabı ile..**

Cümlesi konmamıştır. Ancak, sahih olan, burada sabit olduğu gibidir.

- ALÂM mecliste..

Meâlinde geçer.

Burada anlatılan mânânın hikâyesini, Kastalanî Mevahib-i Ledünniyesinde, Beyhâkî Delâil'inde, Kadî İyaz Şifa adlı eserinde anlattılar.

Şöyle olmuştu:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zamanında, Benîselim kabilesinden bir Arabî bir keleri avlamıştı. Yemek için, yeninin içine atmış gidiyordu. Bir cemaat gördü?

- Bunlar kimlerdir?

Diye sorduğu zaman, bir başka Arabî haber verip şöyle dedi:

- Bu Muhammed b. Abdillah'tır. Nübüvvet dâvâ ediyor. Halk onun etrafını sarmış.

Bunun üzerine, o Arabî, hışımla Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanına geldi ve şöyle dedi:

- Lât ve Uzza hakkı için, senden daha yalancı anasından doğmamıştır; halkı, eski dininden döndürmeye çalışıyorsun.

O Arabî'nin bu sözü üzerine, Hz. Ömer (r.a.) kendisin tekdir ve tevbih etmek istedi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hz. Ömer'e (r.a.) şöyle buyurdu:

- Yâ Ömer, hilimle muamele eyle. Hilmi, kendine âdet edin. Çünkü hilmin derecesi, nübüvvete yakın bir yüce makamdır.

Bundan sonra, o Arabî'ye hitap ederek şöyle buyurdu:

- Allah hakkı için ben doğruyum. Yerde ve semada eminim. Allah katında melekler ve bütün mahlukat katında övülmüştüm, beğenilmişim. Allah'tan korkarsan, putları Allah'a ortak etme. Ben Yüce Allah'ın hak peygamberiyim; bunu ikrar eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu teklifi karşısında o Arabî şöyle dedi:

- Lât ve Uzza hakkı için, ben sana iman getirmem; tâ, bu elimdeki keler, sana iman getirmedikçe... Çünkü, nebilerin böyle mucize göstermeleri mümkündür.

Böyle dedikten sonra, o keleri yeninden çıkardı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin önüne bıraktı. Keler kaçmaya yüz tuttu. Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ona şöyle seslendi:

- Ey dişi keler bana bak.

Hemen Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüzüne baktı ve açık bir lisanla:

– Lebbeyk, emrin baş üstüne.. ey ahde vefa edenlerin değerlisi.. Emriniz nedir? Buyurun.

O mecliste olanların cümlesi, kelerin bu sözünü işittiler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o kelere tekrar hitap edip şöyle buyurdu:

– Sen kime taparsın?

Keler şöyle dedi:

– Ben, o yüceler yücesi Allah'a taparım ki, yerde halifeleri, denizde sebili, cennette rahmeti, cehennemde azab ve ıkabı vardır.

Kelere Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz tekrar sordu:

– Ben kimim?

Keler şöyle dedi:

– Allahü Teâlâ'nın Hak Resûlü ve Hatemülenbiya Seyyidülasfiya Şefi-i Ruz-ü Ceza Muhammed Mustafa'sın. Sana iman edenler felâh ve necat bulur. Sana iman etmeyip nübüvvetini ikrar etmeyenler, ziyan eder, hüsrana düşer; cehennem ateşine giriftar olur.

Kelerden bu şehâdeti işiten Arabî hayret etti; şöyle dedi:

– Bundan daha büyük mucize olmaz.

Parmağını kaldırdı; imana geldi ve:

– Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur; şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın resûlüdür. (Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden Resûlüllah.)

Diyerek müslüman oldu. Daha sonra şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, önce senden daha sevmediğim kimse yoktu. Şimdi, senden daha fazla sevdiğim kimse yoktur.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Bir şeyin var mı?

Arabî şöyle dedi:

– Benîselim kabilesinde benden daha fakiri yoktur. O kadar ki, bu keleri, ehlimle yemek için avladım.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ashabı hitap edip şöyle buyurdu:

– Kimdir ki, bu Arabî'ye bir sütlü deve verir? Yarın kıyâmet günü Allah ona bir deve ihsân eder.

Bu sırada Aşere-i Mübeşşere'den Abdürrahman b. Avf yerinden kalktı; şöyle dedi:

– Anam babam yoluna feda olsun. Ben ona bir sütlü deve veririm ki, her gün, altı okka süt versin.

Devesini övmeye başladı. Sonra, Arabîye deveyi getirip verdi. Şöyle dedi:

– Bu deve bana, Tebük gazâsında, Es'ad b. Kays'tan geldi. Asil, nesil, güzel bir devedir.

Arabî deveyi aldı; üstüne bindi; sonra şöyle dedi:

– Asil, nesil bir deve imiş..

Daha sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o Arabî'ye ilm-i halini öğretti. Namazda okuyacak kadar Kur'ân öğretti. Şükür belletti; senâ belletti. Şöyle buyurdu:

– Allah, şükreden kullarını sever.

Daha sonra, Abdürrahman b. Avu'e hitap edip şöyle buyurdu:

– Ben de, sana Yüce Allah'ın cennette vereceği dişi deveyi öveyim. O, öyle bir devedir ki, bütün inciden yaratılmıştır. Boynu murassa kızıl yakuttur. Kulakları yeşil zümrütten, ayakları sarı yakuttandır. Eğeri sündüs, istebraktandır. Ona binip iki makam arasında gideceksin.

Bütün bu olanlardan sonra, o Arabî, aldığı deveye binip sevinerek gitti.

* * *

KIRK DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, BEŞİR ve NEZİR olan zâta salât eyle..

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

– BEŞİR.

Sevindirici, mânâsınadır. Bunun için: Yüce Hakkı tevhid eden, peygamberliğini tasdik eden, getirdiklerin kabul edenlere cennet müjdesi erip sevindirir. Allah'ın rızâsını onlara bildirip müjdeler. Taat, ibâdet, sübhan olan Yüce Hakk'ın emirleri, pâk şeriatı ile amel edip hidâyet yolu sünnetini yerine getirenlere bol sevap çok ecirle müjdeler.

– NEZİR.

Lafzı ise.. çekindirici mânâsınadır. Yüce Hakka şirk koşanları, kendisinin nübüvvetini yalan sayanları, getirdiğini kabul etmeyenleri ebedî cehennem azabı ile korkutur. Ayrıca, iman edenlerden, emirleri terk edip yasakları yapanları azapla korkutur.

– Allahım aydınlatıcı, kandil olan zâta salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanları irşad etmekte aydın bir kandildir. Bundan dolayı, bu isim kendisine verilmiştir ki, geniş mânâsı daha önce anlatıldı. Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek isimleri anlatılırken..

DEVENİN ŞİKÂYETİ

– Allahım, deve kendisine halinden şikâyet ettiği zâta salât eyle.

Bezzaz (rh.) burada anlatılan mânâya dair rivâyeti, sahih senetle Ebû Hüreyre'den (r.a.) naklen anlattı.

Şöyle olmuştur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir çevrili yerden içeri girmek istedi. O duvarla çevrili yerde esirmiş bir deve vardı. Kim oradan içeri girmek istese, ona saldırıyordu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dediler:

– Yâ Resûlellah, bu deve kuduz köpek gibi olmuştur. Sakının; girmeyin.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– Bana zarar yoktur.

Deyip o devenin yanına gitti.

Deve, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi görünce, ikbal edip geldi; mübârek huzurunda secde eyledi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o devenin alnından tutunca, öyle zelil ve miskin oldu ki; daha önce hiç böyle olmamıştı.

Deve, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin huzurunda eğilip inledi ve ağladı. Az yedirilip çok iş gördürüldüğünden şikâyet eyledi.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o devenin boynunu okşadı; sahibine şöyle buyurdu:

– Bu deveye ettiğin işlerden ötürü, Allah'tan korkmaz mısın? Allahü Teâlâ seni bu deveye sahip etti. Bana şikâyet etti. Aç tutup onu güç işlerde kullanıyormuşsun.

Böylece, deve hakkında, sahibine sıkı sıkıya tenbihte bulundu; yaptığından ötürü; kendisine çıkıştı.

Bir başka rivâyette ise, şöyle anlatıldı:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o devenin sahibine şöyle sordu:

– Bu deve bana şikâyet etti; sen bunu küçükten beri kullanmışsın; şimdi ihtiyar olup bir işe yaramadığı için boğazlamak istiyormuşsun. Ne dersin?

Bunun üzerine sahibi şöyle dedi:

– Evet öyledir yâ Resûlellah.

Bir başka rivâyette ise, şöyle anlatıldı:

– Bir seferde, devenin biri, hızla yürüyüp Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin huzuruna geldi; diz çöktü. Açık bir dille:

– El'aman, el'aman yâ Resûlellah..

Dedi. Ashabın tümü onun başına üşüştüler.

Tam bu sırada bir Arabî elinde kılıç, seğirterek geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ona sordu:

– Ey Arabî, bu deveden ne istiyorsun?

Arabî şöyle dedi:

– Bu deveyi aldım ki, çalıştırıp faydalanayım. Ama bu deve, benim emrime hiç uymadı. Şimdi, onu boğazlayıp etinden faydalanmak istiyorum. Boğazlayacağımı hissedince kaçtı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, deveye şöyle sordu:

– Neden sahibine asi oluyorsun?

Deve şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, şöyle buyurduğunu işittim:

– Bir kimse yatsı namazı kılmayıp bütün gece sabaha kadar uyursa, o kimsenin üzerine belâ yağar.

Halbuki bu kimsenin kendisi değil; kabilesinin tümü yatsı namazını kılmaz. Onun için, ben bu kimseye itaat etmem. Onun için ki, beni yatsı namazını kılan birine sata.. Halbuki, bu beni boğazlamak istiyor. Hiç genç deve boğazlanır mı?

Bunun üzerine Arabî şöyle dedi:

- Ahd olsun, bundan sonra yatsı namazını kılmadan yatmayacağım.

Deve de şöyle dedi:

- Ahdim olsun; ben de bundan sonra sahibime isyan etmeyeceğim.

- Kadınıma tensih edeyim, o da yatsı namazını kılsın.

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİN PARMAKLARINDAN AKAN SU

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, parmakları arasından NEMİR su kaynayan zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- NEMİR.

Suya verilen bir isimdir ki; sinen, tez hazmettiren, semirten, tatlı su mânâlarına gelir.

Burada anlatılmak istenen mânâ üzerine, İmam-ı Buhârî Enes'e (r.a.) dayanarak, şöyle dediğini anlattı:

- Bir ikindi vakti, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz namaz kılmak istedi. Ashab, bunun için su aradılar; ama bulamadılar. Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gelip:

- Abdest alacak ve içecek suyumuz yoktur, yâ Resûlellah.

Dediler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz sordu:

- Azıcık olsun yok mudur?

Bir matara ile, abdest alacak kadar su getirip:

- Bundan başka suyumuz yoktur.

Dedikleri zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o matara içindeki sudan abdest aldı. Sonra, mübârek ağzı ile o matara içine su koydu; duâ eyledi. Daha sonra, mübârek avucunu o mataranın ağzına koyup bastırdı. Mübârek baş parmaklarının ucundan sular akmaya başladı. Şöyle buyurdu:

- Abdest alın, için, su kaplarınızı doldurun.

Orada bulunanların hepsi abdest aldı; içti; hayvanlarını da suladı. Bütün kaplarını da doldurdular.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mübârek ellerini o mataranın ağzından kaldırdı. O mataranın sahibine:

- Suyunu al.

Buyurdu. O kimse matarasını aldığı zaman, baktı ki, içindeki suyu hiç eksilmemiş; olduğu gibi duruyordu.

Bu suyun nereden aktığı üzerine, ulema çeşitli görüş ileri sürdü.

Bazıları şöyle dedi:

- Mübârek vücudundan çıkıp, parmaklarının arasından aktı.

Muhakkikler katında, meşhur olan rivâyet budur. Çünkü, o su: Cümle sulardan daha faziletlidir. Tıpkı: Zemzem suyunun Kevser suyundan daha faziletli olduğu gibi. Bunun sebebi: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek kalbi yarıldığı zaman, Zemzem suyu ile yıkanmasıdır. Burada çıkan su ise, Zemzem suyundan daha faziletlidir. Çünkü: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek vücudundan çıkmıştır.

Bir başka rivâyette ise, o matara içindeki su, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek elleri altından kaynayıp parmakları arasından çıkarak akmıştır.

Kurtubî (rh.) şöyle anlattı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin parmakları arasından suyun akması, bu sudan içmeleri ve hayvanlarını sulamaları çeşitli zamanlarda ve yerlerde vukubulmuştur.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- **Allahım, TAHİR ve MUTAHHAR olan zâta salât eyle.**

TAHİR, sıfatı ile ifade edilen mânâ şudur:

- Cümle denaetten, kazurattan, tüm kötü huylardan, düşük hasletlerden hissen ve manen pâk..

MUTAHHAR, sıfatının ifade ettiği kısa bir mânâ ise, şöyledir:

- Yüce Allah tarafından, mübârek kalbleri yarılıp temizlenmiştir. Bu, mübârek zâtı için bir ikram olmuştur.

- Allahım, nurların nuru zâta salât eyle.

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün nurların aslıdır. Tüm nurlar, feyzini kendisinden alır. O mübârek varlığı halis nur olan bir şanlı peygamberdir.

Bu mânânın tafsili, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin: Nur ismi anlatılırken geçmiştir. (Bak: İsim 53)

AYIN İKİYE AYRILMASI

- Allahım, ayın kendisi için, ikiye ayrıldığı zâta salât eyle.

Burada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mucizesi olan bir vakaya işaret edilmektedir. Ki: Ayın ikiye bölünmesidir.

Bu vakanın oluşunu, sahabe-i kiramdan şu zâtlar anlatmışlardır: Hazret-i Ali b. Ebi Talib, İbn-i Mes'ud, İbn-i Abbas, İbn-i Ömer, Enes b. Mâlik, Huzeyfet'ül-Yemanî, Cübeyr b. Mut'im.. Allah onlardan râzı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir gün, Harem-i Şerif'te oturuyordu. Müşriklerin başları toplanıp Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dediler:

– Eğer sen, Hak Peygamber isen şimdi ay bedir halindedir. Şuna parmağınla işaret et; semada ikiye ayrılsın. Her parçası bir yana düşsün; sonra tekrar birleşsin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Şayet Rabbım, ayı ikiye bölerse.. siz şirki terk edip Rabbımın birliğine inanıp ikrar eder, müslüman olur musunuz?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu teklifine onlar:

– Oluruz..

Dediler. Onlar böyle dedikten sonra, her iki taraftan da şâhitler tutuldu. Daha sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, abdest alıp Hıra dağına çıktı. Orada iki rekât namaz kıldı. Daha sonra, mübârek ellerini açıp o Vahid Ferd Samed Kadir Kayyum doğmayan ve doğurmayan Yüce Hakk tazarru ve niyaz eyledi. Sahabe-i Kiram dahi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ettiği duâya aşağıdan:

– Amin!

Dediler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, duâsını ve niyazını tamam ettikten sonra, mübârek şehâdet parmağı ile aya işaret buyurdu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu işareti üzerine: Semadaki ay ikiye bölündü. Biri, Hıra dağının üstünde durdu; diğeri de aşağıya indi. Hıra dağı, ikisinin arasında göründü.

Bazıları ayın iki defa bölündüğünü söylemişlerdir ki bu: Ayın kursiyeti ve fırkiyeti itibarına göredir.

Yani: Ayın hacmi ve ayrılış durumuna göredir.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, müşriklerin reislerinden her birisine seslenip:

– Ey falan, ey falan sen de şâhit ol.

Diyerek halkı şâhit tuttu.

Bir başka rivâyete göre de, kâfirler şöyle dediler:

– Ayın bir parçası Kaynuka dağının ardına gitsin; bir parçası da Ebûkubeys dağının ardına gitsin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emri ile öyle oldu.

Bir başka rivâyette ise, şöyle olduğunu söylediler:

– Ay, o şekilde yarıldı ki, Hıra dağı iki parçanın arasında kaldı.

Ancak, bu durumu gören Ebû Cehil şöyle dedi:

– Bu, gelenek olan bir büyüdür.

Daha sonra, halk ve Arapların reisleri bir araya geldiler. Şöyle dediler:

– Şayet bizi büyülediyse, herkesi de büyüleyemez. Yolcularımız ve konuklarımız Şam'dan ve şarktan gelsinler. Onlar da ayın ikiye ayrıldığına şehâdet ederlerse.. şüphesiz bir mucizedir. Şayet onlar:

عَلٰى نُورِ الْاَنْوَارِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ انْشَقَّ لَهُ
الْقَمَرُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الطَّيِّبِ الْمُطَيَّبِ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلَى الرَّسُولِ الْمُقَرَّبِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى
الْفَجْرِ السَّاطِعِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّجْمِ الثَّاقِبِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
نَذِيرِ اَهْلِ الْاَرْضِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الشَّفِيعِ
يَوْمَ الْعَرْضِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى السَّاقِي لِلنَّاسِ
مِنَ الْحَوْضِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صَاحِبِ لِوَاءِ
الْحَمْدِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْمُشَمِّرِ عَنْ سَاعِدِ
الْجِدِّ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْمُسْتَعْمِلِ فِي مَرْضَاتِكَ
غَايَةَ الْجُهْدِ ٤٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الْخَاتِمِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الرَّسُولِ الْخَاتِمِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى
الْمُصْطَفَى الْقَائِمِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى رَسُولِكَ

alâ nur'il-envari. Allahümme salli alâ meninşakka lehül-kameru. Allahümme salli alet-tayyib'il-mutayyabi. Allahümme salli aler-resûl'il-mukarrabi. Allahümme salli alel-fecr'is-satıi. Allahümme salli alen-necm'is-sakıbi. Allahümme salli alel-urvet'il-vüska. Allahümme salli alâ neziri ehl'ilarzı. Allahümme salli aleş-şefii yevm'el-arzı. Allahümme salli alel-saki linnasi minel-havzi. Allahümme salli alâ sahibi livail-hamdi. Allahümme salli alel-müşemmiri an said'il-ciddi. Allahümme salli alel-müsta'mili fimerdatike gayet'el-cühdi.

45. Allahümme salli alen-nebiyyil-hatemi. Allahümme salli aler-resûl'il-hatemi. Allahümme salli alel-mustafal-kaimi. Allahümme salli alâ resûlike .....

* * *

Allahım, ayın kendisi için ikiye ayrıldığı zâta salât eyle. Allahım, tayyib mutayyeb zâta salât eyle. Allahım, Resûl-ü Mukarreb'e salât eyle. Allahım, fecr-i satı' olan zâta salât eyle. Allahım, necm-i sakıb zâta salât eyle. Allahım, urve-i vüska zâta salât eyle. Allahım, yer ehlinin neziri zâta salât eyle. Allahım, arz gününün şefaatçısı zâta salât eyle. Allahım, insanlara havzdan içiren zâta salât eyle. Allahım liva-i hamd sahibi zâta salât eyle. Allahım, cidden bazudan soyunan zâta salât eyle. Allahım, rızânda, tam mânası ile çalışma yapan zâta salat eyle.

45. Allahım, son Nebiye salât eyle. Allahım, son Resûle salât eyle. Allahım, kaim Mustafa'ya salât eyle. Allahım, senin Resûlün Ebül-kasim'e salât eyle.

* * *

(Devamı: 561. Sayfada)

– Biz görmedik.

Derlerse.. büyüdür.

Sonra, Şam'dan ve şarktan yolcular ve konuklar geldiler. Hatta, bütün Arap kabilelerinden adamlar geldi. Hayretler ederek, birbirlerine şöyle dediler:

– Ey Muhterem Harem halkı, siz de gördünüz mü? Falan gece, falan saatte, ay semada ikiye ayrıldı.

Daha önce de anlatıldığı gibi durumu haber verdiler.

Kendilerine hidâyet erişen çok kimse, müslüman oldu.

– Bu büyüdür.

Diyenler için de;

– "Kıyâmet yaklaştı, ay ikiye ayrıldı." (54/1)

Âyetleri ile başlayan sûre nâzil oldu.

Taceddin-i Sübkî (rh.) şöyle anlattı:

– Ayın ikiye ayrılması gerçekte Resûl-ü Ekrem Nebiyy-i Efham Efendimizin en büyük mucizesidir. Tevatürle, Kur'ân-ı Kerîm'le nass olarak tespit edilmiştir.

Buhârî ve Müslim'de sahih rivâyetlerle tespit edilmiştir.

Bunlardan başka, nice değişik yollardan rivâyet edilmiştir.

Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin; risâlet dâvâsını tasdik, ilâhî vahdaniyeti tahkik içindir.

Bunlardan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ruhaniyeti: Semalar âleminde dahi geçerli olduğunu bildirir ve gösterir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, TAYYİB, MUTAYYEB zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

– TAYYİB.

Lafzı, şer'an ve tab'an mekruh olan habislerin tümünden müberra ve pâk olduğudur. Daha açık mânâ ile şu demeye gelir:

– Huyca keremli, vasfı üstün, amelleri değerli, güzel hasletlerle mübârek zâtı sıfatlanmıştır. Bizzat, beğenilen haslet, keremli huy, mübârek fiil, iyi amellerle meşhur ve malumdur.

– MUTAYYEB.

Lafzı ise, şu mânâyadır.

– İlâhî pâklik, ruhanî temizlik üzere olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz.

Bu anlatılan mânâlara göre, salâvat-ı şerifenin kısa mânâsı şudur:

– Allahım, vasfı anlatıldığı gibi olan âlicenap zât üzerine, güzel sevaplar üstün ikramlarla salât eyle.

– Allahım, RESÛL-Ü MUKARREB zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede:

– RESÛL-Ü MUKARREB.

Sıfatı şu mânâyadır:

- Allahım, dereceleri üstün, makamı yüce, şânı büyük ve:

- "Sonra yaklaştı; derken sarktı." (53/8)

Âyeti ile anlatılan sırra mazhar olan ve:

- "İki ayın birleşimi kadar, hatta daha da yakın oldu." (53/9)

Âyet-i kerîmesi ile lütuflara nâil olup cemâl tecellisi ile mümtaz, ve:

- "Kuluna vahyedeceği kadar vahyetti." (53/10)

Âyet-i kerîmesinin ifade ettiği mânâ icabı hadsiz yoldan sübhan Allah'ın lütuflarına ermekle baş çeken, Makam-ı Mahmud ve Liva-i Hamd sancağı ile cümleden daha çok yakınlık bulan Resûl-ü Muazzam üzerine, yüce şânına lâyık, üstün makamına münasip tekrimat, tazimat ile salât ve tahiyyet eyle..

- Allahım, FECR-İ SATI olan zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- FECR-İ SATI.

Sıfatı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, nuru ile cümle yanı aydınlattığı için verilmiştir. Onun nuru dembedem yayılır; onunla küfür ve şirk zulmetini, izale eder. Tıpkı, tanyerinin ağarması, gecenin karanlığını izale ettiği gibi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, küfür zulmetini izale eder ve âlemi iman nuru ile aydınlatır.

Bu duruma göre, salâvat-ı şerifenin biraz şümullü mânâsı şu olur:

- Allahım, hakikat güneşinin ilk tecellisi olup insanları Hakk'ın hidâyetine irşad eden Muhammed'e salât eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, NECM-İ SAKIB zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- NECM-İ SAKIB.

Cümlesinin mânâsı şudur: Karanlığı delen yıldız.

Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize sıfat olunca, salâvat-ı şerifenin mânâsı şu olur:

- Allahım, doğru yola hidâyet edip, İslâm milleti nübüvvet nuru ile aydınlanan, Hak yola girenleri, nuruna iktida ile maksuda ve Allah'ın rızâsına ulaştıran Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine çeşitli tazim ve tekrimle salât eyle.

- Allahım, URVET'ÜL-VÜSKA zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- URVET'ÜL-VÜSKA.

Tâbiri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize sıfat olmuştur. Mânâsı şudur: Tutunacak sağlam yer.

Anlatılan mânâya göre, salâvat-ı şerifenin daha açık şerhi şudur:

- Allahım, kendisine tam ittiba edip tam inkıyad edenler, bu ittiba inkıyadları sebebi ile dünya ve âhiret azabından necat bulup iki cihan saadetine nâil olmaları kesin ve gerçek olan URVE-İ VÜSKA umde-i kübra melce' ve me'va Muhammed Mustafa hazretlerinin şânına şayeste tazim ve yüce kadrine münasip tekrim ile salât, tebcil, üstün kıymetli hediye ile fazilet ihsân eyle.

- Allahım, yeryüzünün NEZİRİ zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- NEZİR.

Lafzı, şu mânâyadır: Korkutucu ve çekindirici..

Yani:

- Allahım, bütün yer ehlinin, insanların ve cinlerin korkutanı, çekindireni Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iclâl ve ihsânını ziyade ederek, tebcil ve salât eyle.

Demeye gelir. Bu mânâ icabı olarak; bütün yer ehlinin, yani: İnsin ve cinnin cümlesine peygamber olma, ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsustur.

- Allahım, ARZ gününün şefaatçısı zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- ARZ GÜNÜ.

Tâbiri, kıyâmet günü için kullanılır. Buna göre, salâvat-ı şerifenin daha şümullü mânâsı şudur:

- Allahım, cümle yaratılmışların manevî huzurunda toplandığı, hayır, şer olarak cümle amelleri yüce katına arz olunduğu günde: Kiminin günahlarını affettirmek için; kiminin hesapsız ve azapsız yüce cennetlere girmesi için; kiminin yüce cennetlerde üstün derecelere nâil olması için; kimine de kat kat ecir ve sevap verilmesi için; kiminin azabının hafifletilmesi için; kimini de cehennem azâbından kurtarmak için izn-i şerifinle çeşitli şefaatle şefaate mezun olan ve şefaatı makbul olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle. İkramını artır.

KEVSER

- Allahım, insanlara HAVZ'dan içiren zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin daha açık mânâsı şudur:

- Allahım, arasat meydanında susayan zaif ümmetlerine Kevser havzından içirecek olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Bir rivâyette şöyle anlatıldı:

Kevser sûresi nâzil olduktan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onu okudu. Sonra, ashaba sordu:

- Kevser nedir bilir misiniz?

Ashab-ı kiram şöyle dedi:

- Gerçek olarak, ancak Allah ve Resûlü bilir.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

- Kevser, cennette bir ırmaktır. Rabbım bana vaad etti. Suyu baldan tatlı, sütten beyazdır. İki yanları da zeberceddendir. Yakut üzerinde akar. Çevresindeki bardaklar gümüştendir; gökteki yıldızlar kadar çoktur.

Bütün bunlar o Havz'a gelenler içindir. Allahü Teâlâ o Havz'dan içmeyi nasip eylesin. Emin Peygamber hürmetine.. Âmin!.

- Allahım, LİVA-İ HAMD sahibi zâta salât eyle..

İmam-ı Hattabî (rh.) şöyle anlattı:

- Acaba **LİVA-İ HAMD** nedir?

Diye, mânâsını sorup duruyordum. Ukbe b. Âmir'in (r.a.) rivâyet ettiği hadis-i şerifi buldum. Onda şöyle anlatıyordu:

Cennete giren zümre, herhalde, Yüce Hakka hamd ve senâ eden kimselerdir. Bunlara mahsus olmak üzere bir liva ihsân olunur; cennete o liva ile girerler. Bunun için o livaya:

- LİVA-İ HAMD.

İsmi verilir. Böylece bilmiş oldum.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, cidden bazudan soyunan zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin daha açık mânâsı şudur:

- Sübhanî emirleri, şer'î hükümleri tebliğ etmekte Yüce Allah'ın hakkını (emirlerini), kulların haklarını yerine getirmekte, insanları Hak yola irşad etmekte, hak dini izhar edip ona yardımla, kendinden cümle oyalayıcı engelleri izale edip tam mânâsı ile ihtimam gösteren Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle Allahım.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Bazudan soyunan.

Tâbiri, bir işe tam başlayan kimsenin kollarını sıvamasından kinaye söylenmiştir.

- Allahım, rızânda tam mânâsı ile çalışma yapan zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin daha açık mânâsı şudur:

- Rıza-i şerifine muvafık amelleri yerine getirmekte; kendisine isabet eden ezâ, cefa ve meşakkatlere tahammül etmekte; daha açık mânâsı ile: Şânı yüce Âlemlerin Rabbı zâta tam tazim edip ihsân derecesinde ibâdet etmekte; risâletini tebliğde; Allah'ın düşmanları ile cihadda; kâfirleri ve müşrikleri korkutmakta ve bu korkutma dolayısı ile kendisine müşriklerden isabet eden elem, ezâ, şiddetlere sabır ve tahammülde beşer gücünün son derecesinde olan Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine cümleden faziletli salât ile iclâl eyle. Gayet büyük ecir ve sevaplarla değerli kıl.

* * *

KIRK BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, son Nebiye salât eyle. Allahım, son Resûle salât eyle. Allahım, KAİM Mustafa'ya salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- KAİM.

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şu vasfı verir: Risâleti tebliğde, hükümleri talim etmekte, kelime-i imanı yüce etmekte, helâl ve haramı beyân etmekte, Yüce Hakka tam itaat ve ibâdette, hakkı kıyam ile **KAİM** olmaktadır.

- Allahım, senin RESÛL'ün EBÜLKASIM'a salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Senin RESÛL'ün.

Tâbirinden şu mânâ çıkar: Bütün insanlara Âlemlere Rahmet namı ile yolladığın cümleden büyük ve ekmel olan **RESÛL**'ün..

- EBÜLKASIM.

Sıfatı ise, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin lakabıdır:

- Kasım'ın Babası.

Demeye gelir. Kasım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilk çocuğudur. Bunun için, onun adı ile künyelenmiştir.

Bu ismi: Taksim eden, mânâsına almak da mümkündür. Buna göre de, mânâ şöyle olur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Halife-i Azam Habib-i Ekrem'dir. Cümle ilâhî fütuhatın ve rabbânî feyizlerin anahtarı onun elindedir. Herkese, hissî ve manevî nimetler, onun elinden taksim edilir. Yani: İnsanlara ganimet mallarını, zekâtları, varisler arasında olan mirasları, çeşitli sadakaları, üşür, haraç, nafakaları Yüce Hakk'ın tâyini ve emri ile taksim eden odur.

Sonra.. ilâhî marifet duygularını, rabbânî ilim cinslerini, çeşitli fen, fazilet, sübhan Hakk'ın ihsânlarını, ledünnî ilimlerin sırlarını hak edenlere; bu hak edenlerin her birine haz ve nasiplerini, Allah'ın kitabında beyân edilen biçimde adil olarak taksim eder..

Üstte anlatılan mânâlara göre, salâvat-ı şerifenin kısa mânâsı şudur:

- Allahım, bu anlatılan vasıfların sahibi, EBÜLKASIM Resûl-ü Ekrem Nebiyy-i Muhterem efendimizi türlü tazim, çeşitli ikramla tebcil eyle.

* * *

KIRK ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, âyetler sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin şerhli açık mânâsı şudur:

Sübhan olan Yüce Hakk'ın vahdaniyetine, tam kudretine, varlığının vücubuna ve kendi nübüvvetinin doğruluğuna delâlet eden şânı büyük Kur'ân, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en büyük mucizesidir. Bütün bu alâmetlerin sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- ÂYETLER.

Lafzı ile, alâmetler murad edilmektedir.

- Allahım, DİLÂLETLER sahibi zâta salât eyle.

Ebil-kasimi.

46. Allahümme salli alâ sahib'il-âyati. Allahümme salli alâ sahib'id-dilâlati. Allahümme salli alâ sahib'il-işarati. Allahümme salli alâ sahib'il-keramati. Allahümme salli alâ sahib'il-alâmati. Allahümme salli alâ sahib'il-beyyinati. Allahümme salli alâ sahib'il-mucizati. Allahümme salli alâ sahib'il-havarık'il-adati.

47. Allahümme salli alâ men sellemet aleyh'il-ahcaru. Allahümme salli alâ men secedet beyne yedeyh'il-eşcaru. Allahümme salli alâ men tefettekat min nurih'il-ezharu. Allahümme salli alâ men tabet bibereketihis-simaru. Allahümme salli alâ men ıhdarrat min bakiyyeti veduihil-eşcaru. Allahümme salli alâ men fadat min nurihi cemiul-envaru.

* * *

46. Allahım, âyetler sahibi zâta salât eyle. Allahım deliller sahibi zâta salât eyle. Allahım, işaretler sahibi zâta salât eyle. Allahım, kerâmetler sahibi zâta salât eyle. Allahım, alâmetler sahibi zâta salât eyle. Allahım, beyyineler sahibi zâta salât eyle. Allahım, mucizeler sahibi zâta salât eyle. Allahım, harik'ul-âde işlerin sahibi zâta salât eyle.

47. Allahım, taşların kendisine selâm verdiği zâta salât eyle. Allahım, ağaçlar kendi önünde secde ettiği zâta salât eyle. Allahım, nurundan çiçekler açan zâta salât eyle. Allahım, bereketi ile yemişlerin tatlandığı zâta salât eyle. Allahım, şu zâta salât eyle ki, abdestinden artık su ile ağaçlar yeşerdi. Allahım, o zâta salât eyle ki, bütün nurlar onun nurundan yayıldı.

* * *

(Devamı: 575. Sayfada)

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- DİLÂLETLER.

Tâbiri ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin; cümle halkı emir, yasak ve mucizeleri ile doğru yola delâlet ettiğine işaret edilmektedir.

- Allahım, İŞARETLER sahibi zâta salât eyle.

Burada anlatılan:

- İŞARETLER.

Tâbiri ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattığı işaret yollu mânâlara delâlet vardır. Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlattığı mânâlar dışında, nice ilâhi sırlara işaret vardır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin o işaretlerini, ancak kâmil ve mükemmel olan muhakkik zâtlar idrâk edip anlarlar.

Bu salâvat-ı şerifede şöyle denmektedir:

- Allahım, anlatılan sırları remz ve işaretle anlatan Resûl-ü Mufaddal, Nebiy-i Mübeccel'e salât eyle.

- Allahım, KERÂMETLER sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- KERÂMETLER.

Tâbiri ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize Yüce Hakk'ın ikramları anlatılmaktadır. Şöyle ki:

Peygamberlikten önce, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden, çeşitli harika haller zuhur etmiştir. Bu zuhur eden hallerin adına:

- İrhasat.

Derler. Böyle olunca, bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Kerâmetler.

Tâbirini, İRHASATLAR, mânâsına almak gerekir. O zaman salâvat-ı şerifenin mânâsı şu olur:

- Allahım, irhasatlar sahibi zâta salât eyle.

Bunu bir başka mânâda almak da mümkündür. Meselâ:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tam mânâsı ile tâbi olduktan sonra; sözde, işte, hallerde ve sırlarda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tam muti ve münkad olan ümmetine türlü kerâmetler ikram olunacaktır. Bu ikramlar da, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hürmetine olduğu için, kendisine:

- Kerâmetler sahibi.

Denildi.

- Allahım, alâmetler sahibi zâta salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemine teşrif etmeden evvel, peygamberliğine delâlet eden alâmetlerin sahibi olmuştur. O cümleden olarak: Kisra'nın köşkünün şerefeleri yıkılmıştır. Mecusîlerin ateşleri sönmüştür. Sava gölü mahvolup kurumuştur. Putlar düşüp kırılmıştır. Bütün dünya sultanlarının köşkleri

sernigûn olmuştur; dilleri tutulmuştur. Bunlara benzeyen nice alâmetler vardır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin NUR ismi anlatılırken geçmiştir. (53. isim.)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu dünyaya teşrif ettikten sonra dahi, gerek mübârek vücutlarında; gerekse âlemde nübüvvetine delâlet eden nice alâmetlerin sahibi olmuştur.

- Allahım, BÜRHAN sahabi zâta salât eyle.[1]

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- BÜRHAN.

Tâbiri ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine delâlet eden deliller, bürhanlar, hüccetler, açık âyetler murad edilmektedir.

- Allahım, mucizeler sahibi zâta salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, Kur'ân-ı Kerîm'den başka üç bin kadar mucizesi, siyer kitaplarında beyân edilmiştir. Meselâ: Güneşin durması, az yemekle çokça cemaatin doyması, ölüleri diriltmesi ve daha başka mucizeleri gibi..

- Allahım, HARİK'UL-ÂDE işlerin sahibi zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- HARİK'UL-ÂDE..

Tâbiri şu mânâyadır: Halkın, benzerini yapmaktan yana âciz olduğu iş.

Burada anlatılmak istenen Harika işler, bir peygamberde, peygamberliğinden önce zuhur ederse, onun adına:

- İrhasat.

Tâbiri kullanılır. Peygamberlikten sonra, peygamberlik dâvâsını ispat için kendisinden zuhur eden harika işlere:

- Mucize.

Tâbiri kullanılır. Her iki hal de peygamberlere mahsustur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, dünyaya teşrif ettikten itibaren; tâ nübüvvetle şerefyab oluncaya kadar; kendisinden zuhur eden irhasatın haddi hesabı yoktur. Onlardan bir tanesi şöyle olmuştur:

ÂMÂ KADININ GÖZLERİNİN AÇILMASI

Benî Said kabilesinden Halime Hatun, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi emzirmek için alıp kabilesine götürdü. Orada birçok irhasatlar zuhur etti. Bunlardan başka, Halime'nin civarında Ümm-ü Habibe adında bir hatun vardı. Bu kadın, anadan doğma gözsüzdü. Ne gözünün çukuru vardı, ne kapakları, ne de içinde gözü vardı. Yüzü gibi bir parça etti.

Halime, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi alıp evine geldiği zaman, o kadının evine, Halime'nin evinden misk ve anberden daha güzel bir koku doldu. O kokuları alınca, kendi kendine:

1 Bu cümledeki BÜRHAN lafzı, şerhteki şeklidir. Metinde BEYYİNELER lafzı ile geçer.

– Bunlar fakirdir. Geçinmeye takatları olmadığı halde, bu ıtırları nereden buldular? Benim evim bile, o kokularla doldu.

Dedikten sonra, sabredemedi; Halime'ye şöyle sordu:

– Yâ Halime, sen fakir bir kadınsın. Bu ıtır kokuyu nereden buldun?

Halime, şöyle dedi:

– Benim evimde, ıtır koku yoktur. Ama, emzirmek için, Mekke-i Mükerreme'den, Abdülmuttalib'in oğlu Abdüllah'ın Medine'deki yetimi veled-i ekrem ve sabiyy-i mükerremini aldım. Bu koku, onun pâk, temiz vücudunun kokusudur.

Halime'nin bu sözü üzerine, sabredemedi; hemen Halime'nin evine geldi; şöyle dedi:

– O pâk masumu elime ver; bir defa koklayayım.

Halime şöyle dedi:

– Yoldan yeni geldik. Beşiğe koydum; uyuyor. Yorgundur, biraz dur. Uyandığı zaman vereyim.

– Aman Halime, sabır gücüm yoktur. Beni beşiğin yanına götür. O masumu incitmem. Hemen başımı beşiğin üzerindeki ağaca dayar, uzaktan o mükerrem vücudu koklarım.

Bunun üzerine, Halime o kadını getirip başını beşiğin ağacına dayadı. O mübârek kokuyu koklarken, Habib-i Ekrem ve Mahbub-u Mükerrem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Hazretleri mübârek gözlerini açtı. Kendisini, aşk, mahabbet ve tazimle koklayan kadına baktı; gözlerinin olmadığını gördü. Ona acıdı. Sarıldığı şeyin içinden ellerini çekip çıkardı; o kadının göz yerlerine ellerini bastırdı. Kadir Kayyum Vahid ebedî Allah'tan gözlerinin ihsânı için şefaat diledi. Yüce Hak, o saatte, mübârek ellerinin altında gözler ihsân etti. İçinden göz, üstünde kapak, kirpikler vücuda geldi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, buna benzer irhasatının haddi hesabı yoktur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, peygamber olduktan sonra da; zuhur eden mucizelerinin haddi hesabı yoktur.

* * *

KIRK YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, taşların kendisine selâm verdiği zâta salât eyle.

Bu mânâda gelen rivâyeti İmam-ı Tirmizî, Daremî, Hâkim Hz. Ali'den rivâyet ettiler; Allah ondan râzı olsun.

Hazret-i Ali (r.a.) şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle Mekke'de yürüyordum. Mekke'den çıktık; bazı nahiyelerine gittik. Böyle giderken, rastladığımız her taş ve ağaç:

– Salât ve selâm sana ey Allah'ın Resûlü.

Diyordu.

SELÂM VERİP İTAAT EDEN TAŞLAR

Sahih-i Müslim'de Câbir b. Semüre'den (r.a.) rivâyet edildiğine göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

– Ben Mekke'de bir taş biliyorum. O taş, nübüvvetten evvel bana selâm verdi. O taşı şimdi yine bilirim. Bazı ulema dedi ki:

– O taş, Hacer-i Esved taşıdır.

Bazıları da, başka bir taş olduğunu söylediler; ki o taş, hâlâ bilinmektedir.

Bir başka rivâyeti de, Beyhakî Delâil'inde, Ebû Ya'lâ sened-i hasan usulünde Üsame'den (r.a.) rivâyet ettiler. Allah onlara rahmet eylesin. Üsame şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle bir sahrada idik. Bana şöyle dedi:

– Hele bir bak, kaza-i hacet edecek boş bir yer var mıdır?

Gidip araştırdım. Gördüm ki: O sahrada sahabe dağınık halde konmuşlar. Bulunduğumuz vadiyi tümden doldurmuşlar. Hiçbir boş yer yok. Geldim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

– Boş yer yoktur.

Diyerek, durumu anlattım. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Hurma ağacı, taşlar da yok mudur?

– Birbirine yakın hurma ağacı ve taşlar vardır.

Deyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bana şöyle buyurdu:

– Yâ Üsame, git o ağaçlara de ki, Resûlüllah'ın (s.a.v.) size emri: Birbirinize yaklaşın, sıklaşın; ardınıza gelip kaza-i hacet edecek. O taşlara da söyle, gelip ağaçların ardında gelip kaza-i hacet edecek. O taşlara da söyle, gelip ağaçların ardında sütre ve perde olsunlar.

Bunun üzerine gidip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce emirlerini onlara tebliğ eyledim. Geldim, Resûlüllah'a (s.a.v.) şöyle dedim:

– Seni Hak Peygamber olarak gönderen şânı büyük Allah'a yemin ederim. O saat, ağaçlar yerlerinden çıkıp birbirlerine yakın gelerek bitiştiler. O taşlar yerlerinden çıkıp üst üste duvar gibi yığıldılar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o ağaçların altına gelip kaza-i hacet etti; yerine döndü. Bana tekrar şu emri verdi:

– Git, o ağaçlara ve taşlara söyle de; Ayrılıp her biri yine evvelki yerine gitsin.

Varlığmı kudreti ile tutan Yüce Allah adına and içerim ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emrini onlara ulaştırdığım zaman, her biri önceki yerine çıkıp gitti. Hiç yerlerinden çıkmamış gibi oldular.

EMRE İTAAT EDEN AĞAÇLAR

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– **Allahım, ağaçlar kendisinin önünde secde ettiği zâta salât eyle.**

Kazî Iyaz Şifa'sında İbn-i Cevzî Vefa'sında bu mânâya dair rivâyeti anlattılar. Allah onlara rahmet eylesin. Şöyle oldu:

Bir Arabî geldi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden; peygamberliğine ve risâletine delâlet eden bir mucize talep etti.

O Arabî'nin bu talebi üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şöyle buyurdu:

– Şu ağaca git; de ki:

– Resûlüllah (s.a.v.) seni dâvet ediyor.

O Arabî gitti; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dâvetini tebliğ etti. O saatte o ağaç, önüne, ardına, sağına, soluna yatarak bütün köklerini yerden kopardı. Köklerini sürükleyerek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin huzuruna geldi:

– Salât ve selâm sana yâ Resûlellah.

Diyerek önünde secde eyledi.

O Arabî, şöyle dedi:

– Emreyle, yine yerine gitsin yâ Resûlellah.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu hususta emir verdi. O ağaç da geri gitti; öne, arkaya, sağa sola yattı. Bütün köklerini yerine perkitti. Hiç yerinden çıkmamış gibi oldu.

Bundan başka bir rivâyeti, İmam-ı Müslim Câbir'den (r.a.) anlattı.

Bu rivâyeti, Câbir (r.a.) şöyle anlatmıştı:

– Bir gazada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kaza-i hacet için gitti. Kendisini setredecek bir şey olmadığını gördü. Etrafa bakınca, o vadinin kenarında birbirinden uzakta iki ağaç gördü.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ağaçların yanına vardı. Birinin dalına yapışıp şöyle dedi:

– Ey ağaç, Allah'ın izni ile bana itaat et; şu ağacın yanına gel bitiş.

Daha sonra, öbür ağacın yanına gitti; dalına yapıştı ve şöyle dedi:

– Ey ağaç, Allah'ın izni ile bana itaat et; şu ağacın yanına gel bitiş.

Bunun üzerine, o iki ağaç da yerlerinden koptular. Yürüyerek, ikisi bir yere gelip durdular.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların ardında kaza-i hacet ettikten sonra, şöyle buyurdu:

– Birbirinizden ayrılın, yerlerinize gidin.

O ağaçlar, bu emir üzerine birbirlerinden ayrıldılar. Önceki gibi yerlerine yerleştiler. Hiç kımıldamamış gibi oldular.

Şeyhzade, Kaside-i Bürdenin:

– Dâvetine ağaçlar geldi.

Mânâsındaki beytini şerh ederken Hazret-i Ömer'in (r.a.) şöyle anlattığını yazdı:

– Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz Hacun, dedikleri yerde küffarın ezasından ve tekziplerinden mahzun durdu. Bu halet içinde otururken, nimeti her şeye şâmil kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Hakka tazarru ve niyaz edip şöyle yalvardı:

– Yâ Allah, sen benim nübüvvetime ve risâletime delâlet eden bir büyük âyet göster. Böylece, ben o âyetten sonra, beni tekzip etmelerine aldırış etmeyeyim; mahzun olmayayım.

Tam bu sırada, Medine ehli akabesi tarafından bir ağaç:

– Yâ Resûlellah.

Diye nidâ eyledi. Yerleri yararak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin huzuruna geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize selâm verdi. Sonra, yine yeri yararak geri gidip yerine durdu.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Bu mucize ve âyetten sonra, müşrikler beni tekzip ederse aldırmam ve mahzun olmam.

Yine Şeyhzade bu beytin şerhinde şöyle yazar:

– Rivâyet olunduğuna göre, bir gün Kureyş'in ileri gelenleri, müşriklerin başları, Mekke-i Mükerreme Hâkimi Ebû Tâlib'in huzuruna geldiler. Toplu halde şöyle dediler:

– Ey Arab'ın ulusu ve Haşimoğullarının efendisi, biz senin kardeşin oğlu ile türlü mihnete müptelâ olduk. Bizim babalarımızı ve dedelerimizi zemmeder; onlara atar. Sana geldik; bize merhamet eyle. Onu çağır, geldiği zaman, ona tazim ve tebcil etme. Kendisinden, peygamberliğinin doğruluğuna dair mucize ve âyet talep edelim. Eğer talep ettiğimiz şekilde gösterebilirse.. peygamberliğini tasdik edip dinini kabul ederek iman getirelim; eğer getirmezse.. ona engel ol; bize atmasın.

Ebû Talib, onların bu ricasını kabul etti. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi dâvet etti.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz saadet ve şerefle yümün ve ikbal ile teşrif buyurdukları zaman, cümle âlemleri ketm-i ademden vücuda getiren Vahid Ferd samed olan şânı büyük Allah; onlar ihanet ve tahkir niyetinde iken tabiatlarını değiştirdi; nübüvvet mehabetini onlara ilka etti. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi gördükleri zaman, hiç eğlenmeden kıyam, tazim ve tekrim ettiler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gelip yüce makamına oturduğu zaman, Ebû Cehil lain şöyle dedi:

– Yâ Muhammed, biz isteriz ki, nübüvvetinin doğruluğuna dair bir mucize gösteresin. Onu gördüğümüz zaman, nübüvvetinin doğruluğunu müşahede ederek inanır tasdik ederiz.

Onların bu talebine karşı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Ne istiyorsanız söyleyin, kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil şânı büyük Rabbımdan niyaz edeyim ihsân buyursun.

Ebû Cehil'in karşısında bir kaya parçası duruyordu; şöyle dedi:

– Bu taş yarılsın, içinden bir ağaç çıksın, büyüyüp yapraklar ve meyveler versin; senin peygamberliğini de doğrulasın.

Bu işin husulü için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'a niyaz etti.

Aynı anda o taş yarıldı. İçinden bir ağaç çıktı. Aynı anda büyüdü. Yapraklar ve meyveler verdi. Sonra, o taş yerinden çıktı; ağaçla yürüyerek Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin huzuruna geldi. Secde eyledi; açık bir dille:

- Salât ve selâm sana ey Allah'ın Resûlü. Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur, şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın Resûlüdür.

Diyerek, Yüce Allah'ın ülûhiyetine, vahdaniyetine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine şehâdet eyledi.

Ebû Cehil tekrar şöyle dedi:

- Yâ Muhammed, Rabbına niyaz eyle; o taş, ağacı ile birlikte yerine gitsin. Gelirken, yardığı yerler düz olsun. O ağaç, yine taşın içine girsin; kaybolsun. O taş, önce olduğu gibi, yerinde muhkem ve sabit kalsın. Hiçbir şekilde, içinden ağaç çıktığına alâmet delik kalmasın. Bütün ve sağlam olsun.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakka niyaz eyledi. O taş ağacı ile birlikte geri döndü. O ağaç taşın içine girdi; görünmez oldu. Hiçbir şekilde, taştan ve yerden eser kalmadı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden bu açık mucize zâhir olunca, müşriklerden çok kimse İslâmla müşerref oldu. Ama Ebû Cehil tuğyanında devam etti:

- Yâ Muhammed, senden daha sihirbaz bir kimseyi görmedim.

Dedi.

Allahım, bu gibi, açık mucizelerin sahibi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şânına lâyık, cümleye olan salâttan üstün salât ile salât eyle; tazim eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, nurundan çiçekler açılan zâta salât eyle.

Yani: Çeşitli çiçekler gonca iken, Muhammedî nurun feyizlerinden naşi açılıp renklendi; çeşitli güzel kokularla müzeyyen ve muattar oldu.

Cümle eşya, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan halk olunduğu halde, burada çiçeğe tahsis edilerek tazim olunmasının sebebi: Onların çeşitli renklerle müzeyyen, türlü türlü kokularla muattar olduğundandır.

- Allahım, bereketi ile yemişlerin tatlandığı zâta salât eyle.

Bu mânâda şöyle anlatıldı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, saadetle Medine-i Münevvere'ye hicret buyurdukları zaman, Selman-ı Farisî (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce meclisine geldi; sohbet şerefi ile müşerref oldu; iman şerefine erdi. Zâhirî durumda o, bir kimsenin kölesi idi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, sahibine emir verdi:

- Selman-ı Farisî'ye değer kes; onu mükâteb eyle.

Onun sahibi de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emrine imtisalen, geldi; Selman-ı Farisî'ye: Üç yüz adet hurma fidanı dikip, onlar yemiş verinceye kadar,

onlara hizmetle terbiye edip büyüte.. O hurmalar kemâle erdikten başka, kırk okka altın vermek üzere mükâteb kesti.

Selman-ı Farisî (r.a.) bu şartı kabul eyledi. Gelip durumu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize haber verdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o üç yüz hurma fidanı işinde, Selman-ı Farisî'ye yardım etmeleri için emir verdi. Onlar da, bu güzel emir gereğince, fidanları verdiler. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, o fidanları mübârek elleri ile dikti. Hemen hepsi, yerini tuttu; aynı sene yetişip yemiş verdi. Hiçbiri, yemiş vermemezlik etmedi.

Bir rivâyete göre: O hurma fidanlarından biri, tutmakla solmak arası bir duruma geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, gelişip büyümede, diğerleri gibi çabuk olmadığını müşahede etti. Sebebi: O fidanı, bir başkasının dikmiş olması idi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o fidanı yerinden çıkardı; mübârek elleri ile yeniden aynı yere dikti. O anda, o dahi gelişip büyüdü; öbürleri gibi yemiş verdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bereketi ile, Selman-ı Farisî kitabet bedeli olan üç yüz hurma ağacını teslim etti. Kitabet bedelinden kırk okka altın kaldı.

Bu sıralarda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, bir tavuk yumurtası kadar altın geldi. Onu Selman-ı Farisî'ye verip:

– Bunu al, kitabetine bedel olarak ver.

Buyurunca, Selman-ı Farisî (r.a.) şöyle dedi:

– Bu altın benim borcuma yetmez.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun bu cevabına karşılık şöyle buyurdu:

– Bu altını al. Yüce Hak, lütuf ve keremi ile bu altınla senin bütün borcunu eda eder.

Selman-ı Farisî, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu emri üzerine o altını aldı. Efendisine verdiği zaman, tartıldı tam kırk okka geldi. Onun bütün borcu eda olundu. Böylece, kölelik bağından kurtuldu; hürler arasına dahil oldu.

Câbir b. Abdillah Ansarî'den (r.a.) naklen bir başka rivâyet şöyle anlatıldı:

– Babam, Uhud gazâsında şehit düştü. Hurmadan vereceği çok borcu kaldı. O kadar ki, bir Yahudî'ye otuz vesak hurma vereceği vardı. Bu miktar: Dört bin sekiz yüz hicaz rıtılı eder. Diğerlerine de çokça borcu vardı.

Câbir (r.a.) şöyle devam etti:

– Babamdan bana kalan cümle malını ve hurmasını borçlulara arz ettim; en az alacaklının borcunu dahi karşılamadı.

Hurmanın taksimine râzı oldum; ama alacaklılar râzı olmadılar. Bilhassa Yahudî'den olan alacaklılar, beni çok mustarip ettiler. Bunun üzerine gidip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize durumu arz ettim. Şunun için ki: Alacaklılardan benim için ricada bulunan, onları hurma taksimine râzı ede..

Bunun üzerinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, saadetle alacaklıların yanına vardı. Onlara benim için ricada bulundu; ama onlar, yine hurma taksimine râzı olmadı. Bilhassa Yahudî kâfirler, şiddetle ters cevaplar verdiler.

Durum böyle olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bana hitap edip şöyle buyurdu:

– Yâ Câbir, git; hurmayı cinsine göre ayır. En güzel hurmayı da ayrı bir yere topla. Ben de gelir; alacaklıların tüm alacağı kadar haklarını taksim ederim. Şayet eksik kalırsa, Allah'ın ihsân edeceği bereketle tamamlarım. Böylece, alacaklılar, tüm haklarını alıp sevinsinler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu emri üzerine gelip hurmaları hazırladım. Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz geldi. Peşinden alacaklılar da geldiler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz geldi; o baş hurmanın etrafını dolandı; üzerine bir şey örttü. Saadetle oturup bana şöyle emretti:

– Alacaklıların hakları kadar ölç de ver.

Ben de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin üstün emirleri üzerine, hurmayı ölçtüm. Tamam hakları kadar, her alacaklıya alacağı kadarını verdim. Tamamen haklarını verdikten sonra, gördüm ki: O hurmadan hiçbir şey eksilmemiş; olduğu gibi duruyor. Sair yığınlara hiç dokunmadım. Hem bütün borcumdan kurtuldum. Hem de bütün hurma, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hürmetine, Allah'ın bereketi ile bana kaldı.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bana şöyle buyurdu:

– Yâ Câbir, Ömer b. Hattab'a git; borcundan kurtulduğunu haber ver. Çünkü onlar, senin kasavetini çekerler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin fermanı üzerine Hz. Ömer'in (r.a.) yanına gittim; durumu haber verdim. Hazret-i Ömer (r.a.) şöyle dedi:

– Yâ Câbir, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin senin hurma bahçene vardığını işittiğim zaman bildim ki: Yüce Hak, seni borcundan halâs edecektir.

Şu da bu mânâda bir başka rivâyet..

Ehl-i Suffe'nin ileri gelenlerinden Ebû Hüreyre (r.a.) şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bir hediye getirdim; önüne bıraktım. Şöyle dedim:

– Cenâb-ı Saadetinizden tazarru ve niyaz ederim; sübhan olan Yüce Hakka duâ buyurun: Lütuf, ihsân ve keremleri ile evimden hiç hurma eksik olmaya; daima buluna. Onu ayalime geçinmeleri için bırakayım; onlara rızık tahsili yükünden kurtulayım; emin olayım. Daima, vakitlerimi mübârek meclisinize devamla geçireyim. Pâk lisanınızdan hadis-i şerifleri tam mânâsı ile ezber edeyim. Ömrüm son buluncaya kadar onları Allah'ın kullarına ulaştırıp öğreteyim. Böylelikle sağlam şeriata hadim olayım.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; o getirdiğim hurmadan birini aldı. Mübârek elleri arasında ovaladı. Sonra o hurmayı verip şöyle buyurdu:

– Var, bu hurmayı bir dağarcık içine koy. Sonra o hurmadan; kendin, ayalin, evine gelen misafirlerinle ye. Fakirlere, zaiflere bolca verip sadaka eyle. Ondan hiç eksilmez.

Böylece, bereket duâsı buyurdular. Ben de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce emirleri üzere o hurmayı bir dağarcık hurmaya kattım.

O dağarcıktan yerdik. Allah yolunda sadaka verirdik. O dağarcıktan hiçbir hurma eksilmedi. Önce olduğu gibi durdu. Tâ, Hazret-i Osman b. Affan'ın (r.a.) hilâfeti zamanına kadar böyle idi. Ne zaman ki, fitne zuhur etti; Hazret-i Osman (r.a.) dahi şehit oldu; o gün azgınlar, evimden o dağarcığı çaldılar.

Şu da başka bir rivâyet.. Bunu da Ebû Hüreyre (r.a.) anlattı:

– Günlerden bir gün, karnım gayet açtı. Aniden, Resûl-ü Ekrem Habib-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz, beni ve tüm ashab-ı suffeyi dâvet etti. Mübârek eli ile, önümüze süt koydu. Sonra:

– İçin.

Diye emretti. O kâse, küçük olmakla sanırdım ki, o sütle yalnız ben dahi doymam. Halbuki, bütün suffe ashabı da mevcuttu. Her birimize ancak bir yudum düşer.

Sonra.. bütün suffe ashabı o sütten içip doyduk. Gördüm ki: O kâse içinde bir damla dahi süt eksilmemiş; önceki gibi duruyor.

Daha sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz dahi ondan içtiler.

Şu da başka bir rivâyet.. Bunu da Ömer b. Hattab (r.a.) anlattı:

– Tebük gazâsında Muvahhid gazilerin ve ashabın yiyecekleri tükendi. Müşavere edip netice görüşler şu merkezde toplandı: Binek develerimizi boğazlayalım. Onu yiyip açlığımızı giderelim.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gelip şöyle dedik:

– Yâ Resûlellah, zahirelerimiz tükendi. Bunun için müşavere ettik. Binek develerimizi boğazlayıp onunla açlığımızı giderelim. Görüşümüz bu merkezde toplandı. Bunun için izn-i şerifiniz var mı? Fermanınız nedir?

Onların bu talebine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz izin vermedi. Şöyle buyurdu:

– Her kimde, hurmadan ve sütten veya sair yiyecekten bir şey varsa.. az olsa dahi getirsin.

Bunun üzerine, ashab-ı güzîn (r.a.) kendilerinde ne varsa, bulunan miktarı getirdiler. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendi sofrasını yaydı. Onların getirdiği şeyleri onun üzerine koydurdu. Daha sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bereket duâsı okudu. Sonra, ileri gelen ashabla Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz yedi. Daha sonra, diğer ashab, onar onar oturup yediler. Nice bin ashab-ı kiram ve asakir-i

İslâm o sofra üzerindeki az taamdan yedi. Hemen hepsi de doydu. O taam, önceki gibi, sofrada kaldı; bir lokma dahi eksilmedi.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o sofrayı kaldırdı. Yemek zamanı geldiği zaman açardı. Hemen hepsi ondan yer doyarlardı. Yine o yemek bâki kalırdı. Tâ, o gazâdan dönüp Medine-i Münevvere'ye gelinceye kadar bu iş böyle devam etti. Yenildi içildi. Hiçbir şekilde, o yemekten bir lokma eksilmedi.

Bu yemek bereketi hakkında rivâyet olunan hadis-i şerifler ve mucizeler çoktur. Burada teberrüken birkaçı beyân olundu. Tâ ki: Din kardeşleri, din ve dünya bereketlerinin, üstün faydalarının Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile olacağını düşünüp O'na salâvat-ı şerife okuyarak bağlılık peydah etmeye çalışalar.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, şu zâta salât eyle ki, abdestinden artık su ile ağaçlar yeşerdi.

Hatta o su ile, kuru ağaç yeşillenip tazelendi ve meyvelendi.

Sahih-i Müslim'de şöyle anlatıldı:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Tebük gazâsında idi; ashab-ı kirama şöyle buyurdu:

– İnşaallah, yarın Tebük suyuna varırsınız. Oraya varmanız, öğlen vaktine rastlar. Her kim, o Tebük suyuna varırsa.. ben gelinceye kadar oranın suyuna hiç kimse dokunmasın.

Ertesi gün, herkesten evvel iki kişi, o suya geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gelmeden evvel, o suya yanaştılar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, oraya geldiği zaman, onlara çıkıştı. Daha sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz geldi. O pınardan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için su getirdiler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o sudan abdest aldı. Sonra, o abdestten kalan suyu o pınara döktü. Emir buyurdu; diğerleri de artık sularını getirip oraya döktüler. Derhal o pınardan ziyadesi ile, sular akmaya başladı. Bütün ashab-ı kiram, o sudan alıp içtiler. Kaplarını da doldurdular.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Maaz b. Cebel'e şöyle buyurdu:

– Yâ Maaz, eğer ömrün uzun olur; çok yaşayanlardan olursan.. o kaynağa dökülen abdest bakiyesi suların bereketi ile şu vadileri, bütün bostanlar ve bahçeler halinde görürsün.

İmam-ı Mâlik ise, Muvattaında şöyle anlattı:

– O abdest suyunun bakiyesi, yıkanılan güzel su, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek emri ile o kaynağa döküldükten sonra, aynı saatte, o kaynağı suyu çokça arttı. Büyük gürültülerle çevresine ve oradaki vadilere taşıp aktı.

Bazı nüshalarda, burada anlatılan:

– Abdestinden artık su.

Cümlesi, bir başka okunuşla:

– Hem abdest, hem de gusül artığından kalan su.

Mânâsınadır. Yani: Bu artık sulardan hâsıl olan yaşlıkların bereketi ile ağaçlar yeşerdi.

Bu mânâya göre murad: Yukarıda beyân olunan, Selman-ı Farisî'ye (r.a.) verilen üç yüz hurma ağacı olabilir. Şöyle ki:

Selman-ı Farisî (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şu haberi verdi: Kitabet (kölelikten azad olma) durumunun âsıl olması için, üç yüz hurma fidanı dikmesi ve yemiş verinceye kadar onlara bakmasının şart olduğunu söyledi.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ashab-ı kirama şu emri verdi:

– Selman'a üç yüz hurma fidanı verin.

Onlar da getirip verdiler. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, abdest aldı. Mübârek eli ile o fidanları ıslattı; yerlerine dikti. Daha sonra, iki rekât namaz kıldı; duâ etti. O saatte, o fidanlar o suyun bereketi ile büyüyüp hurma verdi.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, o zâta salât eyle ki, bütün nurlar onun nurundan yayıldı.

Şöyle ki: Maddî, manevî, Arş, Kürsî, ay, güneş, melâike, nebiler, resûller.. bütün bunların nurları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan yayılmıştır. Ondan istifade sûreti ile dağılmıştır. Çünkü: Cümle nurların aslı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Sair nurların tümü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan alınmıştır.

Bu mânânın tafsili, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin NUR ismi anlatılırken geçmiştir. (Bak: İsim 53)

– Allahım, o zâta salât eyle ki: Kendisine okunan salâvat-ı şerife, günahları siler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvat-ı şerife dolayısı ile, günahların bağışlanacağına dair bazı tafsilat, salâvat-ı şerifelerin fazileti anlatılırken geçmiştir.

– Allahım, o zâta salât eyle ki: Kendisine okunan salâvat-ı şerife sebebi ile EBRAR menzillere erer.

Yani: Yüce makamlara çıkarlar.

Burada geçen **EBRAR,** sâlih zâtlar mânâsınadır.

– Allahım, o zâta salât eyle ki: Kendisine getirilen salâvat-ı şerife sebebi ile ebrar menzillerine erilir.

Bu salâvat-ı şerife, bir başka mânâya göre şu demeye gelebilir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okuyan kimsenin babaları ve dedeleri, zürriyetleri, dünyada ve âhirette rahmete nâil olurlar.

Onların üzerinden, dünyada: Zararlar, gamlar, kederler, afetler, musibetle kalkar; çeşitli faidelere ermek sûreti ile murada ererler. Dolayısı ile rahmete nâil olmuş olurlar.

Âhirete gelince: Cümle azap, şiddet ve zorluklardan necat bulur; affolup kurtulurlar. Üstün cennetlere girmekle rahmete ererler.

– Allahım, o zâta salât eyle ki: Kendisine okunan salâvat-ı şerife sebebi ile nimetleniriz. Hem bu âlemde; hem öbür âlemde..

Bu dünyadaki nimetlenmemiz şöyledir: Musibet, elem, keder, gam, sıkıntı, âfet, beliyye, düşman şerleri, şeytanın hilelerinden halâs bulmak.. İşlerimizin kolay olması, rızkımızın kolay gelmesi ve çokluğu bereketle ihsânı.. İbâdet ve taatı ilâhî emir gereğince başarı ile yerine getirmek. Bütün ruhanî lezzetlerle nimetlenmek.

Âhiret âleminde nimete ermemiz ise, şöyle olacaktır: Cümle, şiddetlerden ve zorluklardan necat bulmak. İlk gidenlerle birlikte cennete girmek. Orada, hurî, gılman, vildan ve daha başka sayısız nimetlere kavuşmak. Bilhassa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin civarına yerleşmek ve bütün nimetlerin büyüğü, cemal-i bakemâli müşahede ile şad ü handan olmamızdır. Böylece, oranın nimetine ereriz.

Yukarıdaki salâvat-ı şerifeye bir başka mânâ vermek sûreti ile, şöyle olması muhtemeldir.

– Ey âlemlerin ilâhı ve ey duâ edenlerin duâsını kabul buyuran Yüce Zât.

Şu mübârek zâta ve latif peygambere salât eyle. Öyle bir peygamber ki, onun sevgisi, şevki, tam mahabbet ile kalbimiz mustariptir. Ancak, onun gece ve gündüz, ism-i pâkini lisanımızda cereyan ettirip ve üzerine salâvat-ı şerife ile andığımız zaman, dünyada kalbimizi teskin ederek nimete ereriz.

Âhirette dahi, o şanlı peygambere salât selâm ile cennet nimetlerinin ziyadesine, salâvatın özü ile de, nimetle lezzet alırız.

Cennetler, her ne kadar amel yeri değil ise de, oranın ehli herhangi bir amelle mükellef olmasa da, oranın ehli bazı amellerle kalblerindeki mahabbetten ötürü lezzet alırlar. Meselâ: Kur'ân okumak, Yüce Allah'ı anmak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife getirmek..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, o zâta salât eyle ki: Kendisine okunan salâvat-ı şerife ile AZİZ GAFFAR zâtın rahmetine erilir.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

– AZİZ.

İsminin ifade ettiği mânâ şudur: İhtiyaçtan münezzeh, işinde galip, naziri olmayan, herhalde şiddetle kendisine muhtaç olunan, celâlini vasfetmekten yana dilin âciz kaldığı zât..

– GAFFAR.

Lafzının ifade ettiği mânâ ise, şudur: Tam mânâsı ile bağışlayan Vahid Ferd Samed Allah..

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِ تُحَطُّ
الْاَوْزَارُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِ
تُنَالُ مَنَازِلُ الْاَبْرَارِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ
بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِ يُرْحَمُ الْكِبَارُ وَالصِّغَارُ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مَنْ بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِ تَتَنَعَّمُ فِي هٰذِهِ الدَّارِ
وَفِي تِلْكَ الدَّارِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ بِالصَّلٰوةِ
عَلَيْهِ تُنَالُ رَحْمَةُ الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ٤٨ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلَى الْمَنْصُورِ الْمُؤَيَّدِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْمُخْتَارِ
الْمُمَجَّدِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ كَانَ اِذَا مَشٰى فِي الْبَرِّ الْاَقْفَرِ
تَعَلَّقَتِ الْوُحُوشُ بِاَذْيَالِهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ
وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ

Allahümme salli alâ men bissalâti aleyhi tuhatt'ul-evzaru. Allahümme salli alâ men bissalâtialeyhi tünalü menazil'ül-ebrari. Allahümme salli alâ men bissalâti aleyhi yurham'ül-kibaru vessığaru. Allahümme salli alâ men bissalâti aleyhi netanaamü fihazidid-dari ve fi tilkeddari. Allahümme salli alâ men bissalâti aleyhi tünalü rahmet'ül-aziz'il-gaffari.

48. Allahümme salli alel-mansur'il-müeyyedi. Allahümme salli alel-muhtar'il-mümeccedi. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin. Allahümme salli alâ men kâne iza meşa fil-berril-akferi taallakat'il-vuhuşü biezyalihi. Allahümme salli aleyhi ve alâ âlihi ve sahbihi ve sellim teslima. Velhamdü lillahi Rabb'il-âlemin.

* * *

Allahım, o zâta salât eyle ki; kendisine okunan salâvat-ı şerife, günahları siler. Allahım, o zâta salât eyle ki; kendisine okunan salâvat-ı şerife sebebi ile ebrar menzillerine erilir. Allahım, o zâta salât eyle ki; kendisine getirilen salâvat-ı şerife sebebi ile büyükler ve küçükler rahmete nâil olurlar. Allahım, o zâta salât eyle ki; kendisine okunan salâvat-ı şerife sebebi ile nimetleniriz. Hem bu âlemde, hem öbür âlemde... Allahım, o zâta salât eyle ki; kendisine okunan salâvat-ı şerife ile Aziz Gaffar zâtın rahmetine erilir.

48. Allahım, mansur müeyyed zâta salât eyle. Allahım, muhtar, mümecced zâta salât eyle. Allahım, efendimiz ve yardımcımız Muhammed'e salât eyle. Allahım, şu zâta salât eyle ki; boş sahralarda yürüdüğü zaman, vahşî hayvanat, onun pâk eteğine yapışırdı.

Allahım, O'na salât eyle. Keza onun âline ve ashabına da. Tam mânâsı ile O'na selâmet ihsân eyle.

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

* * *

(Devamı: 579. Sayfada)

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Rahmet.

Lafzının, **AZİZ GAFFAR** ismine izafe edilerek gelmesindeki remz ve işaret şu mânâyadır:

İzzet, kudret, kahır, galebe ve intikam almakta tam olup şâmil kuvveti varken; tam mânâsı ile kulların günahlarını affedip bağışlayan, lütuf ve ihsân eden şânı büyük Allah'ın umumî rahmetine nâil olup necat bulmanın kuvvetli sebebi: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife getirmeye devamdır.

* * *

KIRK SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, MANSUR MÜEYYED zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- MANSUR.

Lafzı, yardım olunmuş mânâsınadır.

- MÜEYYED.

Lafzının ifade ettiği mânâ ise:

- Güçlendirilmiş.

Demeye gelir. Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatını ve ümmetini cümle dinlerin üzerine galip etmek sûreti ile kendisine yardım olunmuştur.

- Allahım, MUHTAR MÜMECCED zâta salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- MUHTAR.

Sıfatı şu mânâyadır: Yüksek makam, yüce mansıp sahibi olmakla cümle mahluktan ayrı bir durum kazanan..

- MÜMECCED.

İsminin ifade ettiği mânâ ise, şudur: Tüm güzel huylarla, tüm kerim sıfatla, efendilik, yüce makam sahibi olmakla cümleden büyük bir zât.. Yaratılmışlardan hiçbiri, onun üstün derecesine erişemez.

- Allahım, efendimiz ve yardımcımız Muhammed'e salât eyle.

Bu salâvat-ı şerife için verilen daha açık mânâ şudur:

- İnzal buyurulan bütün kitaplar içinde; meleklerin, nebilerin, resûllerin, sıddîkların, şehitlerin, salihlerin dillerinde; daha vücuda gelmeden, çok çok türlü türlü üstün vasıflarla latif sıfatlarla övülen zât-ı şerif, resûl-ü zarif üzerine, şânının yüceliğine lâyık, sair tazimat ve tekrimattan üstün salât ve tazim eyle.

Bazı nüshada:

- Onun âline de..

Diye gelmiştir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, şu zâta salât eyle ki: Boş sahralarda yürüdüğü zaman, vahşî hayvanat onun pâk eteğine yapışırdı.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Vahşî hayvanat.

Sıfatlamasına, cümle uçan kuşlar ve hayvanlar dahildir.

Resûl-ü Ekrem (s.a.v.) Efendimizin açık mucizelerindendir: Vahşî hayvanat ve vahşî kuşlar, ehlî hayvanat ve yer haşereleri, korkunç olanları ile; hatta hayatı olmayan cemadat bile onunla ünsiyet ederdi. İhtiyaçlarını ona arz eder yardım isterlerdi. Onların dertlerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden derman gelmiştir. Meselâ: Daha önce geçen vahşî geyik hikâyesi.. İki vahşî güvercinin gelip mağaranın ağzında yuva yapıp yumurtlaması söylenebilir. Örümceğin oraya ağ germesini sayabiliriz. Mağara içinde, yılanın yumuşak hareket edip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize uysallık göstermesi de bu meyanda sayılır.

Bunlardan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, hayvanatlarla gösterdiği mucize ve harika işler bu salâvat-ı şerifenin şerhi meyanındadır.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, O'na salât eyle. Keza onun âline ve ashabına da.. Tam mânâsı ile O'na selâmet ihsân eyle.

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Bu salâvat-ı şerifede:

- O'na.

Demekle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kasd edilmektedir. Yani:

- Yukarıda anlatılan bu kadar mucizelerin sahibi, yüksek alâmetlerin sahibi olan Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem üzerine salât eyle.. Hem de şânına lâyık bir şekilde.

Demeye gelir.

Burada:

- Allah'a hamd olsun.

Derken, şu mânâda Allah'a hamd edilmektedir:

- Bize şanlı bir peygamber yolladı. Bizi hidâyete irşad edip ümmetliğine kabul buyurdu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okumakta başarı ihsân buyurarak ona intisaba koşma yolunu gösterdi. Bunun için, Allah'a hamd olsun.

Cenâb-ı Hak'tan ümit ve niyazımız odur ki: Son nefesimizi imanla vermeyi bize nasip eyleye.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sancağı altında toplanmayı, onun refakati ile üstün cennetleri ihsân eyleye.. Âmin!.

Çünkü o: Âlemlerin Rabbıdır. Celâl ve ikram sahibidir. Cümle âlemleri yoktan var etmiştir. Onları kemâle eriştirip irşad etmiştir.

Müellif merhum, burada salâvat-ı şerifeyi Allah'a hamd ederek bitirdi.

Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okumak, cennetlere girmeye ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize intisap etmeye bir sebeptir. Sonra, cennet ehlinin son kelâmı da, Allah'a hamddir.

Üstte anlatılan sebepten ötürü, Müellif merhum bu kitabın BİRİNCİ DÖRTTE BİRİNİ, bir hayır falı olarak Allah'a hamd ile tamamladı.

Salâvat-ı şerifenin bundan sonraki kısmı, İKİNCİ DÖRTTE BİRDİR..

* * *

İKİNCİ DÖRTTE BİRE BAŞLARKEN

Hilmi üzerine, Allah'a hamd olsun; hem de ilminden sonra..

Bu cümlenin daha açık mânâsı şöyledir:

Hamidiyet, mahmudiyet ancak pek şanlı ve pek yüce zâtına has olan, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah'a hamd olsun.

Bazı nüshada:

– Allah'a hamd olsun.

Cümlesinden evvel şöyle gelmiştir:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile.. Allahü Teâlâ, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e ve onun âline ashabına salât eylesin.. Tam mânâsı ile selâm eylesin. Allah'a hamd olsun.[1]

– Hilmi üzerine.

Cümlesinin şerhi şöyledir:

Yüce Allah'ın, asi olan kullarına hilimle muamele etmesine..

– İlminden sonra..

Cümlesinin şerhi de şöyledir:

Gizli, aşikâr, bilerek, bilmeyerek, sehven, hata olarak, unutarak işlenen büyük küçük ayıpları ve günahları bilir. Bütün bunlar, Yüce Allah'ın ilmi kapsamındadır.

Sonra..

– Kudreti olduğu halde affettiği için, tekrar Allah'a hamd olsun.

Yani: İrtikâp ettiğimiz günahlarımızla bizi muaheze edip tez cezaya çarpmaya tam kudreti olduğu halde affedip bağışladığı için Allah'a hamd olsun.

– Allahım, ben...

Yani: Aciz, kimsesiz, günahlarını ikrar eden kulun...

– Fakirlikten ancak sana sığınırım.

Daha açık mânâsı ile, şu demeye gelir:

– Allahım, zâtından başkası için dünyada ve âhirette, bilhassa

1 Bu cümlenin Arapça okunuşu şöyledir:
– "Bismillâhirrahmânirrahîm. Ve sallallâhü alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ve selleme teslimen elhamdü lillah."

اِبْتِدَاءُ الرُّبُعِ الثَّانِي

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى حِلْمِهٖ بَعْدَ عِلْمِهٖ، وَعَلٰى عَفْوِهٖ بَعْدَ قُدْرَتِهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ اِلَّا اِلَيْكَ، وَمِنَ الذُّلِّ اِلَّا لَكَ، وَمِنَ الْخَوْفِ اِلَّا مِنْكَ، وَاَعُوذُ بِكَ اَنْ اَقُولَ زُورًا اَوْ اَغْشٰى فُجُورًا، اَوْ اَكُونَ بِكَ مَغْرُورًا، وَاَعُوذُ بِكَ مِنْ شَمَاتَةِ الْاَعْدَاءِ، وَعُضَالِ الدَّاءِ، وَخَيْبَةِ الرَّجَاءِ، وَزَوَالِ النِّعْمَةِ، وَفُجَاءَةِ النِّقْمَةِ ٤٩ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَاجْزِهٖ عَنَّا مَا هُوَ اَهْلُهٗ حَبِيبِكَ (ثَلَاثًا) (٣) اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا اِبْرَاهِيمَ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَاجْزِهٖ عَنَّا مَا هُوَ اَهْلُهٗ خَلِيلِكَ

İPTİDAİR-RUB'USSANİ

Elhamdü lillahi alâ hilmihi ba'de ilmihi ve alâ afvihi ba'de kudretihi. Allahümme inni euzü bike minel-fakri illâ ileyke ve minez-zülli illâ leke ve minel-havfi illâ minke ve euzü bike en ekule zuren ev ağşa fücuren ev ekûne bike mağruren ve euzü bike min şematet'il-a'dai ve udal'id-dai ve haybet'ir-recai ve zeval'in-nimeti ve fücaet'in-nikmeti.

49. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve sellim aleyhi veczihi anna ma hüve ehlühu habibüke (selâsen) Allahümme salli alâ seyyidina İbrâhime ve sellim aleyhi veczihi anna ma hüve ehlühu halilüke.....

* * *

İKİNCİ DÖRTTE BİRE BAŞLARKEN

Hilmi üzerine Allah'a hamd olsun; hem de ilminden sonra. Kudreti olduğu halde affettiği için tekrar Allah'a hamd olsun.

Allahım, ben, fakirlikten ancak sana sığınırım. Zâtından başka birine karşı zelil olmaktan sana sığınırım. Zâtından başka birinden korkmaktan da sana sığınırım. Yalan söylemekten sana sığınırım. Keza fücur işlemekten, seninle mağrur olmaktan da sana sığınırım. Şunlardan sana sığınırım; düşmanın şamatasından, udal dertten, ümidin boşa gitmesinden, nimetin zevalinden, belânın ansızın gelmesinden..

49. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. O'na selâmet ihsân eyle. Ehli olduğu şekilde bizden yana onu mükâfatlandır; Habibindir. (Üç kere okunacaktır.)

Allahım, efendimiz İbrâhim'e salât eyle; O'na selâmet ihsân buyur. Bizden yana onu lâyık olduğu şekilde mükâfatlandır; Halilindir. (Üç kere okunacaktır.)

* * *

(Devamı: 585. Sayfada)

âhirette fakirlik ve ihtiyaç çok zararlı ve tehlikelidir. Dünyanın fakirliğine ve ihtiyacına tahammül mümkündür. Ama, âhiretin fakri ve ihtiyacı zordur. Onun için sana sığınırım.

Yüce Hak, cümlemizi iki cihanda kendisinden başkasına muhtaç olmaktan emin eylesin.

Âmin!. Muhammed'ül-Emin (s.a.v.) Efendimiz hürmetine..

- Zâtından başka birine karşı zelil olmaktan sana sığınırım. Zâtından başka birinden korkmaktan da sana sığınırım.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Allahım, râzı olduğun amelleri yapmam için bana başarı ihsân eyle. Mübârek rızâna aykırı olan işlerden beni koru. Böyle yap ki, senden başka birinden korkmayayım. Çünkü: Bir kimse, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'tan korkarsa.. onun emrine fermanına muti olursa.. her şey ondan korkar. Yine, bir kimse, Allah'tan korkmazsa.. o kimse, her şeyden korkar. Durum böyle olunca, korkum ve haşyetim, ancak senin gazabındır; hışmındır. Cezandır, azabındır. Ümidim ve dileğim ise.. senin üstün sevaplarındır. Affın, mağfiretin, rahmetin, keremin ve ihsânındır. Zâtından başka birinden korkmam ve bir temennide bulunmam.

- Yalan söylemekten sana sığınırım.

Çünkü: Büyük günahların en büyüğü yalandır. Zararı da büyüktür. O kadar ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir kimsenin yalan söylediğine vâkıf olunca, ondan yüz çevirirdi. Tâ, onun tevbe ettiğine vâkıf oluncaya kadar.

- Keza, FÜCUR işlemekten, seninle MAĞRUR olmaktan da sana sığınırım.

Bu cümlede geçen:

- FÜCUR.

Lafzının ifade ettiği mânâ şudur: Beden ve tüm duygularla işlenen fısk, masiyet ve günah çeşitleri..

- MAĞRUR olmaktan.

Lafzı ile anlatılan mânâ ise, şu demeye gelir. Yüce Hakk'ın affına ve mağfiretine güvenip günah işlemek.. Daha açık mânâ ile şu demeye gelir:

- Senin affına aldanıp azabından ve ikabından emin olmak, hüsran alâmetidir. Böyle bir iş, şeytanın amelleri arasında sayılır.

Burada anlatılan:

- MAĞRUR.

Lafzı, GURUR kökünden gelir. Gururun mânâsı ise, şudur:

Şeytan insana gelir:

- Yüce Hak, gafurdur, rahimdir. Günahları affeder.

Diyerek azdırır. Günahları süslü gösterir. Günah işlemeye kandırır. Af ve mağfiret ümidi ile o kimse, günah işler. Böylece, şeytan da o kimseyi aldatıp gurura kaptırmış olur.

Bu mânâda Kur'ân-ı Kerîm'de Yüce Hak şöyle buyurdu:

– "Sizi, dünya hayatı aldatmasın. Aldatıcı şeytan sizi, Allah'ın hilmine ihmaline güvendirmesin." (31/33)

Böylece, anlatıldığı mânâda mağrur olmaktan nehyetti.

ŞEYTAN VE BİD'AT

Müfessirlerden Ata-i Horasanî şöyle anlattı:

– "Kim bir kötülük yapıp veya nefsine zulmettikten sonra, Allah'tan bağışlanmasını dilerse.. Allahü Teâlâ'yı çok bağışlayıcı ve merhametli bulur." (4/110)

Mânâsındaki âyet-i kerîme nâzil olduğu zaman, şeytan, korkunç bir seda ile feryat eyledi. O kadar ki, yeryüzünün her yanından askerleri ve aveneleri, onun sesini işitip geldiler; etrafına toplandılar. Sordular:

– Nedir bu halin?. Bu şiddetli feryadın sebebi nedir?

Şeytan şöyle dedi:

– Benim hile ile, türlü iğva ile zahmet çekip bu ümmete işlettiğim günahların af ve mağfireti hakkında Muhammed üzerine bir âyet-i kerîme nâzil oldu. Bu ana kadar onda büyük âyet nâzil olmadı.

Onun askerleri:

– O âyet nedir?

Dediklerinde şeytan üstte meâlini aldığımız âyeti-i kerîmeyi onlara okudu. Sonra, şöyle anlattı:

– Bu âyet-i kerîmede, Allahü Teâlâ istiğfar edenlere af ve mağfiretini tekidli vaadle anlattı. Yüce Hakk'ın vaadinde dönmek yoktur.

Daha sonra, şöyle dedi:

– Düşünün. Acaba buna bir hile yolu bulabilir misiniz?

– Hayır, böyle bir hile yolu bilmiyoruz.

Dedikleri zaman, şeytan şöyle dedi:

– Hele gidin, biraz daha düşünün. Buna bir hile yolu bulabilirsiniz. Ben de düşünüp hile yolu arayacağım.

Bundan sonra dağıldılar. Allah'ın dilediği kadar eğlendiler. Sonra, şeytan yine büyük bir feryat etti; yine aveneleri toplanıp geldiler.

Şeytan onlara sordu:

– Bir hile yolu bulabildiniz mi?

– Bulamadık.

Dediler; şeytan onlara şöyle dedi:

– Ben bir hile yolu buldum.

– Nedir o hile yolu?

Diye sordukları zaman, şeytan şöyle anlattı:

– O şanlı peygamber dar-ı ukbaya teşrif buyurduktan sonra, bunlara, güzel amel sûretinde; çeşitli bid'atları işletelim. Ki o amelleri, ne onların peygamberi, ne de halifeler, ne de Resûlüllah'ın ashabı yapmıştır. Bu gibi amelleri, onlara

süsleyip güzel gösterin. Böylece onlar o bid'at amelleri sünnetten sanıp ısrarla üzerine düşer yaparlar. O işten de, tevbe istiğfar etmezler. Bu işledikleri bid'atlarla, onları cehennem azabına giriftar eder, muradınıza erersiniz.

Cenâb-ı Hak, cümlemizi, şeytanın aldatmasından korusun; emin eylesin. Âmin!.

Ancak, tam mânâsı ile, korkudan naşi, Yüce Hakk'ın af ve mağfiretinden ümit kesmek doğru değildir. Çünkü Ömer Nesefî Akaid'inde:

- Celâl ve ikram sahibi Allah'ın rahmetinden ümit kesmek küfürdür; onun azabından korkmayıp emin olmak küfürdür.

Diye anlattı.

Bu duruma göre, kula lâzım olan odur ki: Yüce Hakka karşı, korku ile ümit arası buluna. Daima, azabından korka, bağışlamasını ve sevabını da uma. Yüce Allah'ın emri ile âmil olmak, yasak ettiği şeylerden de çekinmek gerekir.

Korkuyu giderip Yüce Allah'ın lütuflarına mağrur olmak, doğru yoldan sapmak sayılır. Bilkülliye korkuyu kalbe yerleştirmek ise.. af ve gufrandan ümit kesmek ise, sırat-ı müstakimden sapmaktır. Asıl sırat-ı müstakimde olmak, korku ile ümit arası bulunmaktır. Sağlam yola girmektir.

HASAN-I BASRİ

Üstte anlatılan mânâda, tabiinden Hasan-ı Basrî (r.a.) şöyle dedi:

- Yüce Hakka karşı korkum o kadardır ki: Şayet muhbir-i sadık haber verip dese ki:

- Yüce Hak, mü'minlerin cümle asilerini af ve mağfiret edecek, ancak birini cehenneme koyacak.

Bu cehenneme girecek kimsenin ben olacağımdan korkarım. Yüce Hakka karşı ümidim o kadar çoktur ki; muhbir-i sadık haber verip dese:

- Yüce Hak cümle asileri cehenneme koyacak. Ancak onlardan bir tanesini affedecek.

Bu affolunup bağışlanacak asi kulun ben olacağıma dair ümid ederim.

Duâya devam edelim:

- Allahım, şunlardan sana sığınırım:

a) Düşmanın ŞAMATA'sından..

Bu cümlede anlatılan:

- ŞAMATA.

Tâbiri, sevinmek(!), mânâsınadır. Bu mânâya göre, yapılan duâ şu demeye gelir:

- Din ve dünya düşmanları olan insan ve cin şeytanlarından, kâfirlerin, münafıkların, hasetçilerin ve kalblerinde kin tutanların ŞAMATASINDAN.. Yani: Masiyetime ve başıma gelen belâlara ferahlık duyup sevinenlerin mesrur olmalarından sana sığınırım.

Daha açık mânâsı ile şu demeye gelebilir:

– Beni, isyan, belâ ve musibetlerden koru ki, onlar benim isyan, beliyye ve musibetime sevinip alaya ve maskaralığa almasınlar. Onlardan gelecek böyle bir şey için sana sığınırım.

İmam-ı Deylemî (rh.) Ebû Hüreyre'den rivâyet edildiğini çıkararak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Mü'min için, dört düşman vardır:

a) Mü'mindir; nimetlerine hased eder.

b) Münafıktır; kendisine buğuz eder.

c) Şeytandır; delâlete, azgınlığa doğru vesvese verip iter.

d) Kâfirdir; muharebe ve mukatele eder."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir başka hadis-i şerifindeyse, şöyle buyurdu:

– "Düşmanların en kavisi, iki yanın ortasında bulunan nefsindir."

Bu durumda, üstteki duâya şöyle bir mânâ vermek mümkündür:

– Bu düşmanların şerrinden gelecek zarardan, dinime keder, ayıp getirmekle sevinmelerinden sana sığınırım.

b) UDAL dertten.

Bu cümlede geçen:

– UDAL.

Lafzı, tabiplerin ilâçtan aciz kaldığı zorlu, şiddetli, dermansız dert mânâsınadır. Kısaca mânâ şudur:

– Bedenime, arız olan marazlardan, dinime zâhir ve bâtın keder ve zarar veren şeylerin cümlesinden sana sığınırım.

c) Ümidim boşa gitmesinden.

Yani: Ümidimin boşa gidip hüsrana uğramasından, iyi amellerimin ve duâmın makbul olmamasından sana sığınırım.

d) Nimetin zevalinden.

Yani: Din, dünya ve âhiret nimetlerinin gitmesinden.. Bilhassa iman nimetinin zevalinden sana sığınırım.

e) Belânın ansızın gelmesinden.

Burada şu mânâya işaret vardır:

Yüce Hak, bir kulunu sevip kendisinden râzı olursa.. onu dünya ile meşgul etmez. Daima onu ayık kılar. Dünya mihnet yeri olduğu için, daima onu, mihmet, belâ ve musibetlerin vukuuna gözetleyici kılar. Şayet vuku bulan bir şey olursa.. kendisine sabır ihsân eder. Dolayısı ile bol ecir verir.

Şayet bir kuluna da gazap ederse.. onu gafil kılar. Daima dünya sevgisine, lezzet ve oyalamalarına haris kılar. Aniden bir musibet ve beliyye isabet ettiği zaman, alacağı ecir ve sevaptan olur.

Üstte anlatılan duruma göre bu duânın mânâsı şudur:

– Gafletle dünya lezzetine aldanıp, haris bir şekilde sevaptan mahrum kalarak Allah'ın gazabına uğramaktan sana sığınırım.

* * *

KIRK DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle; O'na selâmet ihsân eyle. Onu, bizden yana ehli olduğu şekilde mükâfatlandır; Habibindir. (Üç defa.)

Çünkü: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, biz ümmetinin iman hidâyetine ermesine, taat ve ibâdette başarılı olmamıza sebep olmuştur.

Bunun için, şânına lâyık bir şekilde O'na mükâfat ihsân eyle..

Bu salâvat-ı şerife, üç defa okunacaktır.

– Allahım, efendimiz, İbrâhim'e salât eyle. O'na selâmet ihsân buyur. Bizden yana onu lâyık olduğu şekilde mükâfatlandır. Halil'indir. (Üç defa.)

İki cihanda, O'na selâmet ihsân eyle. Çünkü o: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin babasıdır; onun yoluna tâbi olmuştur.

Bu salâvat-ı şerife de üç kere okunacaktır.

* * *

ELLİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Keza, Efendimiz Muhammed'in ÂL'ine de salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede anlatılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ÂL'i şunlardır. Tâbileri, zürriyeti, akrabaları ve bütün kendisine bağlı olanlar. Cümle mü'minler, müttekiler.. Yani:

– Allahım, bütün bu sayılanlara nimetlerini, iclâl ve ikramını, merhametlerini, sevaplarını, bereketlerini, ihsânını, inzal eyleyip onları kereme nâil eyle.

Demeye gelir..

– Tıpkı, âlemlerde İbrâhim'e salât eyleyip merhametle bereket ihsân eylediğin gibi..

Çünkü sen: Hamid'sin; Mecid'sin.

Yani: Zâtında, cümle kemalât ile övülmektesin; yaratılmışlar üzerine türlü türlü in'am ve ihsân edicisin.

– Ey âlemlerin ilâhı, yarattıkların sayısı kadar olsun.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun âline edeceğin bu iclâl, tazimler, salâvat, tekrimat, tahiyyet, bereketler dünyanın evvelinden âhirine varıncaya kadar cevher, araz, canlı cansız yarattığın cümle mahlukatın sayısı kadar olsun. Keza, O'na olan salât:

– Nefsinden rızân, arşın ağırlığı, kelimelerin sayısı kadar olsun.

Allahü Teâlâ'nın kelimelerine bir son yoktur. Bu mânâdan olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline nihayetsiz ve tükenmez salât ve tazimler eyle. Bol bol bereketler ihsân eyle..

* * *

(ثَلَاثًا) (٣) ٥٠ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَرَحِمْتَ
وَبَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ اِنَّكَ
حَمِيدٌ مَجِيدٌ، عَدَدَ خَلْقِكَ، وَرِضَاءَ نَفْسِكَ،
وَزِنَةَ عَرْشِكَ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ ٥١ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ صَلّٰى عَلَيْهِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا صُلِّيَ عَلَيْهِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ اَضْعَافَ مَا صُلِّيَ عَلَيْهِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا هُوَ اَهْلُهُ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضٰى لَهُ

اَلْحِزْبُ الثَّالِثُ فِي يَوْمِ الْاَرْبِعَاءِ

selâsen.

50. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli seyyidina Muhammedin kema salleyte ve rahimte ve barekte alâ İbrâhime fil-âlemine inneke Hamidün Mecidün. Adede halkıke ve rızâe nefsike ve zinete arşike ve midade kelimatike.

51. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin adede men sallâ aleyhi. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin adede men lem yusalli aleyhi. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin adade ma sulliye aleyhi. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin a'afe ma sulliye aleyhi. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin kema hüve ehlühu. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin kema tuhibbü ve terda lehu.

EL-HİZB'ÜS-SALİSÜ
FİYEVM'İL-ERBAAİ

* * *

50. Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline salât eyle. Tıpkı âlemlerde İbrâhim'e salât eyleyip merhametle bereket ihsân eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin. Yarattıklarının sayısı nefsinden rızân, arşın ağırlığı, kelimelerin sayısı kadar olsun.

51. Allahım, Muhammed'in kendisine salâvat getirenlerin sayısı kadar O'na salât eyle. Allahım, Muhammed'in kendisine salâvat okumayanların sayısı kadar O'na salât eyle. Allahım, kendisine okunan salâvatın sayısı kadar Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Allahım, kendisine getirilen salâvatın kat katı kadar, Muhammed efendimize salât eyle. Allahım, lâyıkı olduğu biçimde Muhammed efendimize salât eyle. Allahım, kendisi için sevip râzı olduğun şekilde Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

* * *

(Devamı: 587. Sayfada)

ELLİ BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, kendisine salâvat getirenlerin sayısı kadar salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okuyan tüm melek, insan, cin mü'minlerin sayısı kadar salât eyle..

- Allahım, O'na salâvat okumayanların sayısı kadar salât eyle..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okumayanlar şunlardır: İnsanların ve cinlerin inadları, küffar, asiler, mürtedler..

Allahım, bu sayılanların adedi kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle. Keza, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, salâvat okumaktan yana aciz olan hayvanatın ve cemadatın sayısı kadar salât eyle.

- Allahım, kendisine okunan salâvatın sayısı kadar Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

Yani: Melek, insan, cinlerin mü'minlerinden gelen salâvat-ı şerifelerin sayısı kadar salât eyle.

- Allahım, kendisine getirilen salâvatın kat katı kadar Muhammed efendimize salât eyle.

- Allahım, lâyıkı olduğu biçimde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Bu salâvat-ı şerife için, iki şerhli mânâ verilebilir.

İlki şudur:

Ey âlemlerin Rabbı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize öyle bir salât eyle ki, onun yüce şânına lâyık, yüce mansıbına şayeste, yüksek derecesine uygun olan salâvata mümasil ve müşabih olsun.

İkinci mânâ şudur:

Yâ ilâhelâlemin, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, şânına lâyık, salâvata ehil ve hak ettiği için salât eyle.. Hem de O'na münasib bir salât ile salât eyle.

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, kendisi için sevdiğin ve râzı olduğun şekilde salât eyle.

* * *

İkinci hizip (bölüm) burada tamam oldu; bundan sonra, üçüncü hizip (bölüm) başlayacaktır.

* * *

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Çarşamba günleri başlanır.

Müellif merhum, buradan itibaren, ÜÇÜNCÜ BÖLÜM'e başlıyor.

ELLİ İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, ruhlar arasında Efendimiz Muhammed'in ruhuna, cesedler arasında cesedine, kabirler arasında kabrine salât eyle..

Keza, onun âline ve ashabına da salât eyle.. Selâm eyle.

٥٢ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى رُوحِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْاَرْوَاحِ،
وَعَلٰى جَسَدِهٖ فِي الْاَجْسَادِ، وَعَلٰى قَبْرِهٖ فِي الْقُبُورِ
وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلِّمْ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ كُلَّمَا ذَكَرَهُ الذَّاكِرُونَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كُلَّمَا غَفَلَ عَنْ ذِكْرِهِ الْغَافِلُونَ ٥٤
اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ
وَاَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ، وَذُرِّيَّتِهٖ وَاَهْلِ
بَيْتِهٖ صَلٰوةً وَسَلَامًا لَا يُحْصٰى عَدَدُهُمَا وَلَا
يَنْقَطِعُ مَدَدُهُمَا ٥٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
عَدَدَ مَا اَحَاطَ بِهٖ عِلْمُكَ، وَاَحْصَاهُ كِتَابُكَ،
صَلٰوةً تَكُونُ لَكَ رِضًاءً، وَلِحَقِّهٖ اَدَاءً، وَاَعْطِهِ
الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ
وَابْعَثْهُ اللّٰهُمَّ الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ الَّذِي وَعَدْتَهُ،

52. Allahümme salli alâ ruhi seyyidina Muhammedin fil-ervahi ve alâ cesedihi fil-ecsadi ve alâ kabrihi fil-kuburi ve alâ âlihi ve sahbihi ve sellim.

53. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin küllema zekerehüz-zakiruna Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin küllema gafele anzikrihil-gafilun.

54. Allahümme salli ve sellim alâ seyyidina Muhammed'in-nebiyyil-ümmiyyi ve ezvacihi ümmehat'it-mü'minine ve zürriyyetihi ve ehli beytihi salâten ve selâmen lâyuhsa adeddühüma ve lâyuktau mededühüma.

55. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin adede maahata bihi ilmüke ve ahsahü kitabüke salâten tekûnü leke rızâen ve lihakkıhı edaen ve a'tıhil-vesilete vel-fazilete ved-de recet'er-refiate veb'ashü Allahüm'el-makam'el-mahmudellezi vaadtehu .....

* * *

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Çarşamba günleri başlanır.

52. Allahım, ruhlar arasında Efendimiz Muhammed'in ruhuna, cesetler arasında cesedine, kabirler arasında kabrine salât eyle. Keza onun âline ve ashabının da salât eyle.. Selâm eyle.

53. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Onu ananlar andığı kadar. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Hem de, onu anmaktan yana gafil olanların sayısı kadar olsun.

54. Allahım, efendimiz Nebiyy-i Ümmî Muhammed'e, mü'minlerin anaları zevcelerine, zürriyetine, ehl-i beytine salât ve selâm eyle. Öyle bir salât ve selâm eyle ki, onların sayıları yapılamasın; artmaları kesilmesin.

55. Allahım, Efendimiz Muhammed'e ilminin kavradığı, kitabın saydığı şeylerin kadar salât eyle. Öyle bir salâtla ki: Senin için rızâ, onun hakkını eda olsun. O'na vesile, fazilet, yüksek derece ihsân eyle. Allahım, onu, kendisine vaad ettiğin Makam-ı Mahmud'a çıkar.

* * *

(Devamı: 593. Sayfada)

Bu salâvat-ı şerifenin biraz daha açık şerhli mânâsı şudur:

Ey kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil, şânı büyük Allah.

Seyyidimiz ve Efendimiz Hazret-i Muhammed üzerine şânına lâyık bir şekilde salât ü selâm, tazim, tekrim ile in'am ve ihsân eyle.. Hem de kendilerine çeşitli salâvat, tekrimat ile muamele eylediğin melekler, beşere ait ruhlar arasında.. Özel olarak onun şânına lâyık bir salât ve selâm olsun.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif cesedine, nazif cismine de salât eyle. Hem de cesetler arasında..

Öyle cesetler ki, bâki kılıp toprağın çürütmesini haram kıldığın nebilerin, resûllerin mukarreb ve velîlerindir. Onlar arasında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cesedini muazzam ve mükerrem eyle.

Sonra.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, her gün ve her gece yetmiş bin meleğin koruduğu ve etrafında çeşitli salâvat-ı şerifelerle iclâl ve izaz ederek uçtuğu, böylelikle O'na tazim tevkir eylediği mükerrem olan, fazilet itibarı ile arştan daha faziletli bulunan pâk kabirlerine de her türlü iclâlini ve çeşitli ikramını inzal eyle.

Hem de sair nebilerin, resûllerin, sıddîkların, şehitlerin ve salihlerin kabirleri arasında..

Aynı ikramı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli üzerine de ihsân eyle. Çeşitli ikramınla onlara ikramlar eyle..

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine, onun âli ve ashabı üzerine, tâbileri üzerine selâm eyle.

Bazı nüshada, bu salâvat-ı şerifenin sonunda:

- Teslimen.

Lafzı vaki olmuştur. Bunun mânâsı şu demeye gelir:

- Onları en büyük rızâna mazhar eyle..

Teslim, lafzının rızâ mânâsına olduğu Kamus'ta anlatılmıştır.

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİ RÜYADA GÖRMEK

Muhaddislerden Hafız Süyutî (rh.) AMEL'İL-YEVMİ VEL-LEYLE adlı kitabında bu salâvata benzeyen bir salâvat-ı şerifeyi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden anlattı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

- "Bir kimse, aşağıdaki salâvat-ı şerifeyi okursa, beni rüyada görür:

Allahım, ruhlar arasında Muhammed'in ruhuna salât eyle. Cesetler arasında Muhammed'in cesedine salât eyle. Kabirler arasında Muhammed'in kabrine salât eyle.

Allahım, Muhammed'in ruhuna bizden tahiyyet, selâm ulaştır."[1]

1 Bu salâvat-ı şerifenin Arapça okunuşu şöyledir:
- "Allahümme salli alâ ruhi Muhammedin fil-ervahi ve salli alâ cesedi Muhammedin fil-ecsadi ve salli alâ kabri Muhammedin fil-kuburi allahümme belliğ ruhe Muhammedin minni tahiyyeten ve selamen."

Bu salâvat-ı şerifeyi, Fakihanî ve İbn-i Vedaa dahi anlattı. Fakihanî şöyle dedi:

– Her kim, günde yetmiş kere bu salâvat-ı şerifeyi okumaya devam ederse.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi rüyasında görür.

Ayrıca Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şöyle buyurdu:

– "Beni rüyasında gören, kıyâmette de görür. Kendisine şefaat ederim. Havzımdan ona içiririm. Şânı büyük Allah, onun cesedini cehenneme haram kılar."

Bu hadis-i şerifi, Cübür, Kurba nam kitabında anlattı.

* * *

ELLİ ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

Yani: Nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı büyük Allah, seyyidimiz, ulumuz, Efendimiz Muhammed aleyhisselâm üzerine salât eyle.. Hem de:

– Onu ananların andığı kadar..

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

– ONU.

Zamiri ile, Allahü Teâlâ murad edilmiş olacağı gibi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de murad edilmiş olabilir. Bu durumda mânâ şöyle olur:

– Allahü Teâlâ'yı ananlar andığı kadar.. Yahut, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi ananlar andığı kadar..

Bu anma durumu, ister kalb dili ile, isterse, açıktan, yahut remz ve işaretle olsun..

– Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Hem de, onu anmaktan yana gafil olanların sayısı kadar olsun..

Burada da, üstte olduğu gibi, ya Allahü Teâlâ'yı anmaktan yana gafil olanlar murad edilmektedir; yahut Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi.

* * *

ELLİ DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle, selâm eyle. Ki o: ÜMMÎ nebidir.

Bu cümlede geçen:

– ÜMMÎ.

Tâbiri ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şu durumu anlatılmaktadır: Hiç kimseden bir şey okumamıştır. Herhangi bir kitap da mütalâa etmemiştir. Anasından doğduğu hal üzere kalmıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek halleri böyle iken; evvellerin, âhirlerin ilimlerini, bilmektedir. Geçmiştekilerin doğru haberini vermesi, gelecektekilerin

dahi haber verdiği şekilde zuhur etmesi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine delâlet eden mucizeleri arasındadır. Aynı şekilde:

- Onun, mü'minlerin anaları zevcelerine de salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevceleri, mü'minlerin anaları hükmündedir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sonra, onları nikâhla almak haramdır. Onlara tam mânâsı ile tazim, saygı, haklarına riâyet lazımdır. Ne şekilde olursa olsun; onlara eza ve cefa etmek haramdır. Bütün bu işlerde onlar, mü'minlerin anaları hükmündedir.

Aynı şekilde:

- Onun zürriyetine de salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyetleri, kendi çocuklarıdır; çocuklarının çocukları ve bunların da tâ, kıyâmete kadar gelecek olan çocuklarıdır.

Aynı şekilde:

- Onun ehli-i beytine de salât ve selâm eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehl-i beyti şunlardır: Hazret-i Ali, Hazret-i Fâtıma ve bunların çocukları Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin.. Allah, bunların hepsinden râzı olsun..

Bu anlatılanlara; yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, zevcelerine, zürriyetine, ehl-i beytine:

- Öyle salât ve selâm eyle ki, onların sayıları yapılamasın: artması kesilmesin..

* * *

ELLİ BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e ilminin kavradığı, kitabının saydığı şeyler kadar salât eyle..

Bu cümlelerle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirilen salâvat-ı şerifelerin sonsuzluğu ifade edilmektedir. Zira ne Yüce Allah'ın ilmine nihâyet vardır; ne de onun kitabında sayılanlara.. Kısaca şerhli mânâ şudur:

Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hadde hesaba gelmeyecek kadar çok salât, teşrifat ve tekrimat ile selâm eyle. Onun şânını iclâl eyle. Hem de:

- Öyle bir salâtla ki: Senin için rızâ, onun hakkını eda olsun.

Yani: Bu salâvat-ı şerife, bizden yana zât-ı şerifin için halis, yüce emrine imtisal için olsun. Böylelikle, o okuduğumuz salât, yüce zâtını bizden râzı etmeli; bizi mübârek rızâna nâil ve mazhar kılmalı.

Sonra, bu salâvat-ı şerife ile, üzerimize vacib olan hakkı da ödemiş oluruz. Sonra:

- O'na vesile ihsân eyle.

Vesile cennet derecelerin en yücesidir; en şereflisidir. Sonra:

- Fazilet ihsân eyle. Yüksek derece ihsân eyle.

Onu Makam-ı Mahmud'a çıkar Allahım.

Bu cümlede geçen:

- Makam-ı Mahmud.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için, büyük şefaat makamıdır. Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kıyâmet günü, evvellerin ve âhirlerin hesapları görülmesi için, büyük şefaat eder. Bunun için, tüm mahşer halkı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi övüp senâ edeceklerdir. İşbu mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin o makamının adına:

- Makam-ı Mahmud.

Denildi. Sonra:

- Orası öyle bir Makam-ı Mahmud'dur ki, onu kendisine vaad ettin.

Demek olur ki:

- "Ümid edebilirsin; Rabbın seni MAKAM-I MAHMUD'a çıkaracaktır." (17/79) Meâlindeki âyetinle vaad buyurduğun makama ulaştır.

Ey âlemlerin ilâhı:

- Onu bizden yana, lâyık olduğu şekilde mükâfatlandır.

Bu mükâfat, onun şânına ve yüce makamına yüksek derecesine şayeste ve kendisine lâyık olsun.

Yâ Rabbi, O'na böyle bir mükâfat vermekle, üzerimizde olan hakkını eda, lâyık olduğu bol mükâfat, sayısız ecir ihsân etmekle de kendisini bizden râzı ve hoşnud eyle. Aynı şekilde:

- Nebilerden, sıddîklardan, şehitlerden ve salihlerden KARDEŞLERİNE de salât eyle.

Burada geçen:

- Nebiler..

Lafzına, Resûller de dahildir.

- Sıddîklar..

Lafzındaki mânâ ise şudur: Onun nübüvvetini tasdik edip sohbeti ile şereflenen sahabeleridir. Allah onlardan râzı olsun.

Yahut, kıyâmete kadar kendisini tasdik eden ümmetleridir. Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, son demlerinde vasiyetini yaparken, yanında hazır bulunan ashabına şöyle buyurdu:

- Benim kardeşlerime selâmımı tebliğ edin.

Ashab sordu:

- Yâ Resûlellah, selâmınızı tebliğle emir buyurduğunuz kardeşlerden muradınız, burada bulunmayan ashabınız mıdır?

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Bu dediklerin benim ashabımdır. Selâmımı tebliğ etmenizi istediğim şunlardır ki: Onlar, benden sonra kıyâmete kadar gelen, beni görmeden tasdik eden ümmetimdir. Benim kardeşim bunlardır.

Yine bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Şehitler.

Lafzına ise... bütün şehitler dahildir.. ister hükmî olsun; isterse hakikî..

* * *

ELLİ ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Onu, kıyâmet günü, yakın menzile kondur.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, yakın bir mekâna nüzul ettir. Çünkü o, Makam-ı Mahmud gibi bir mekânın sahibidir.

Burada, işi mekâna bağlamak, mecazîdir.

Sehliye nüshasında, Arapça metin:

- Mukarreb.

Şeklinde olup üstte anlattığımız mânâyadır. Bazı nüshalarda ise:

- Senden.

Metni fazladan gelmiştir. Yani:

- Sana yakın menzile kondur..

Mânâsınadır. Bazı nüshalarda ise:

- Mukarrib.

Olarak gelmiştir ki:

- Yaklaştırıcı.

Demeye gelir. Bazı nüshada ise, metin şu mânâyadır:

- Onu, zâtına yakın bir kata konuk eyle..

Kıyâmet günü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, ilâhî yakınlık nurları, müşahede sırları, zâtî tecellilerinle yaklaştırıcı mekâna konuk eylemek sûreti ile onu mesrur eyle..

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİN ŞEFAAT VAADİ

Bu salâvat-ı şerifeyi, Taberanî Mucem-i Kebir adlı eserinde, İmam-ı Ahmed ve Bezzaz ve İbn-i Ebi Âsım Sünen'inde Ruveyfi b. Sabit Ansarî'den rivâyet edildiğini çıkarıp anlattılar.

Bunlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

- "Bir kimse aşağıdaki salâvatı okursa, kıyâmet günü şefaatım ona vacib olur.

- Allahım, Muhammed'e salât eyle. Ve onu, Katına yaklaşan menzile kıyâmet günü konuk eyle."[1]

1 Bu salâvat-ı şerifenin Arapça okunuşu şöyledir:
- "Allahümme salli alâ Muhammedin ve enzilhül-münzel'el-mukarrebe minke yevm'el-kıyâmeti."

وَاجْزِهِ عَنَّا مَا هُوَ اَهْلُهُ، وَعَلٰى جَمِيعِ اِخْوَانِهِ مِنَ
النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَآءِ وَالصَّالِحِينَ
٥٦ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَاَنْزِلْهُ الْمَنْزِلَ
الْمُقَرَّبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ٥٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ اَللّٰهُمَّ تَوِّجْهُ بِتَاجِ الْعِزِّ وَالرِّضَا وَالْكَرَامَةِ
اَللّٰهُمَّ اَعْطِ لِسَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ اَفْضَلَ مَا سَئَلَكَ
لِنَفْسِهِ، وَاَعْطِ لِسَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ اَفْضَلَ مَا سَئَلَكَ لَهُ
اَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ، وَاَعْطِ لِسَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ اَفْضَلَ مَآ
اَنْتَ مَسْؤُولٌ لَهُ اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ٥٨ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَاٰدَمَ وَنُوحٍ وَاِبْرَاهِيمَ وَمُوسٰى
وَعِيسٰى وَمَا بَيْنَهُمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ
صَلَوَاتُ اللّٰهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ
٥٩ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى اَبِينَا اٰدَمَ وَاُمِّنَا حَوَّآءَ

veczihi anna mahüve ehlühu ve alâ cemii ihvahini minen-nebiyyine ves-sıddıkiyne veş-şühedai ves-salihin.

56. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve enzilhül-münzel'el-mukarrebe yevm'el-kıyâmeti.

57. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin'illahümme tevvichü bitac'il-izzi ver-rızai, vel-kerâmeti. Allahümme a'tı liseyyidina Muhammedin efdale maseeleke linefsihi ve a'tı liseyyidina Muhammedin efdale maseeleke lehu ehadün min halkıke ve a'tı liseyyidina Muhammedin efdale maente mes'ulün lehu ilâ yevm'il-kıyâmeti.

58. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve Âdeme ve Nuhin ve İbrâhime ve Musa ve İsa ve mabeynehüm minen-nebiyyine vel-mürseline salâvatüllahi ve selâmühu aleyhim ecmain.

59. Allahümme salli alâ ebina Âdeme ve ümmina Havvae .....

* * *

Onu bizden yana, lâyık olduğu şekilde mükâfatlandır. Nebilerden, sıddîklardan, şehitlerden, salihlerden kardeşlerine dahi salât eyle.

56. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Onu, kıyâmet günü, yakın menzile kondur.

57. Allahım, efendimiz, Muhammed'e salât eyle. Allahım, O'na izzet, rızâ kerâmet tacı giydir. Allahım, Efendimiz Muhammed'e, senden özü için istediği şeylerin en faziletlisini ihsân eyle. Halkından herhangi birinin, Efendimiz Muhammed için senden istediği şeylerin en faziletlisini kendisine ihsân eyle. Aynı şekilde Efendimiz Muhammed için; tâ, kıyâmete kadar senden istenilmiş şeylerin en faziletlisini kendisine ihsân eyle.

58. Allahım, Efendimiz Muhammed'e, Âdem'e, Nûh'a, İbrâhim'e, Musa'ya, İsa'ya ve bunlar arasında geçen nebilere, resûllere salât eyle. Allahü Teâlâ'nın salâvatı ve selâmı onların hepsinin üzerine olsun.

59. Allahım, babamız Âdem'e ve anamız Havva'ya, meleklerinin salâtı kadar salât eyle.

* * *

(Devamı: 597. Sayfada)

Bir başka rivâyette ise, bu salâvat-ı şerifeyi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlatmıştır:

– "Allahım, Muhammed'e salât eyle. Ve onu, kıyâmet günü, katında yakın bir makama kondur."[1]

Bu salâvat-ı şerife, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin tekidli şefaat vaadini bize bildirmektedir.

* * *

ELLİ YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Ey şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil Allahım.

– Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Allahım, O'na izzet, rızâ, kerâmet tacı giydir.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

– İzzet.

Lafzı, zilletin zıddıdır. Yani: Onu, aziz ve muhterem olduğunu anlatmak için taçlandır.

Bazı nüshada, burada geçen:

– İzzet.

Tâbiri yoktur. Yine burada geçen:

– Rızâ.

Lafzının ifade ettiği mânâ şudur: Hoşnutluk ve mahabbet. Bu durumda mânâ şöyle olur:

– Onu, öyle bir taçla taçlandır ki, sevdiğin ve ondan hoşnut olduğun belli olsun.

– Allahım.

Ey şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah.

– Efendimiz Muhammed'e, senden özü için istediği şeylerin en faziletlisini ihsân eyle.

Halkından herhangi biri, Efendimiz Muhammed için senden istediği şeylerin en faziletlisini Efendimiz Muhammed'e ihsân eyle.

Aynı şekilde, Efendimiz Muhammed için; tâ kıyâmete kadar senden istenilmiş şeylerin en faziletlisini kendisine ihsân eyle.

* * *

ELLİ SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Efendimiz Muhammed'e, Âdem'e, Nuh'a..

Biraz duralım:

---

1 Bu salâvat-ı şerifenin Arapça okunuşu şöyledir: "Allahümme salli alâ Muhammedin ve enzilhül mak'ad'el-mukarribe indeke yevm'el-kıyameti."

Tufanda, cümle insanlar helâk oldu. Yalnız, Nuh'un gemisinde bulunanlar kurtuldular. Bunların da, Nuh (a.s.) hariç; hiçbirinin nesli zuhur etmedi. Nuh'un (a.s.) çocukları da Ham, Sam, Yafes'tir. Bunların nesillerinden Yüce Hak, dünyayı insanla doldurdu.

Yer ehlinin ilk defa, iman dâveti için peygamber olarak gönderileni Nuh (a.s.) peygamberdir.

Nuh (a.s.) peygamberden evvel gelen peygamberlerin ümmetleri mü'min idi. Onlar, ancak kavimlerine şer'î hükümleri bildirmek için gönderilmişlerdi.

Nuh'un (a.s.) kavmi kâfirdi. Onları imana dâvet için, ilk defa gönderilen kendisidir.

- İbrâhim'e..

Yani İbrâhim'e de salât eyle.. Çünkü: Arap kavmi ve ehl-i kitap onun neslinden gelmiştir. Özellikle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en büyük ceddidir.

- Musa'ya..

Yani: Musa'ya da salât eyle..

Çünkü, Musa (a.s.) kelimullahtır. İsrailoğullarının tümüne peygamber olarak gönderilmiştir. Tevrat-ı şerif kitabı ona indirilmiştir. Kıyâmet günü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şanlı ümmetinden sonra, onun ümmeti, sair nebilerin ve resûllerin ümmetlerinden çoktur.

- İsa'ya..

Çünkü, İsa (a.s.) peygamberin yaratılma durumu, Âdem'in (a.s.) yaratılmasına benzer. Âdem (a.s.) balçıktan yaratıldı. İsa (a.s.) ise, babasız yaratıldı. İncil kitabının sahibidir. Yüce Hak, onu diri olarak semaya yükseltti. Kıyâmete yakın, deccalin çıktığı zaman, yere inecektir. Deccali öldürecek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatı ile amel edecektir.

Görüldüğü gibi, bu salâvat-ı şerifede, meşhurlardan beş peygamberin özel olarak ismi anlatıldı. Sebebi şudur: Hazret-i Âdem cümlenin aslıdır. Kalan dört peygamber ise, Nuh, İbrâhim, Musa ve İsa'dır; Ahkaf sûresinde:

- "Peygamberlerden azim sahipleri.." (46/35)

Buyurulmuştur. Mücahid'in (rh.) rvâyetine göre, bu azim sahipleri anlatılan peygamberlerdir.

- Keza, bunlar arasında geçen nebilere ve resûllere de salât eyle..

Nebilerin ve resûllerin sayısında ihtilâf vuku bulmuştur.

Ebû Zer (r.a.) rivâyetinde şöyle anlattı:

- Yüz yirmi dört bin tanedir.

Bunların içinde, üç yüz on üçü resûldür.

Ancak, bu rivâyet, haber-i vahid olduğu için zan ifade eder. Asıl tercihli durum, adedi tâyin etmemektir. Şöyle ki:

Bunların evveli Hazret-i Âdem'dir; âhiri ise, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Bu ikisinin arasında teşrif eden nebiler ve resûllerin hepsi haktır.

- Anlatılan şekilde inandım.

Diyerek tasdik etmek gerekir.

- Allahü Teâlâ'nın salâvatı ve selâmı onların hepsinin üzerine olsun.

Bu salâvat-ı şerifenin üç kere okunması gerekir. Ancak bazı nüshalarda, üç defa okunacağına dair bir kayıt yoktur. (Bizim bu esere aldığımız metinde de yoktur.)

* * *

ELLİ DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, babamız Âdem'e ve anamız Havva'ya, meleklerin salâtı gibi salât eyle.

Bu cümleye iki mânâ verilebilir. Şöyle ki:

- Allahım, sen, meleklerinin üzerine inzal buyurduğun salât gibi salât eyle.

- Allahım, meleklerinin getirdikleri salâvat-ı şerifelerin sayısı kadar Âdem ve Havva üzerine salât eyle.

- Keza, onlara RIDVAN ihsân eyle: tâ, kendilerini râzı edinceye kadar.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- RIDVAN.

Tâbiri, Yüce Allah'ın en büyük rızâsı, bol rahmeti, keremi ve ihsânıdır. Allahım, Âdem ve Havva'yı, en yüce firdevs cennetine koymakla ve onları üstün nimetlerinle râzı edinceye kadar ihsânını yağdır.

- Allahım, onları mükâfatlandır. Babayı ve anayı çocukları dolayısı ile mükâfatlandırdığın şeylerin en faziletlisi ile..

Bir ana çocuğunu dokuz ay karnında taşır. Doğurduktan sonra da onu emzirir. Bu sıralarda, çeşitli eza ve meşakkat çeker. Onlar, kemâle erdikten sonra da, türlü türlü zorlukları ve zahmetleri görür.

Babaya gelince, çocuklarını geçindirmek için, onları iyi terbiye ederek büluğa erinceye kadar onlara hizmette bulunmuştur.

İşte.. bu ana babanın ettikleri hizmet karşılığında, kendilerine yaptığın mükâfatın daha faziletlisi ile, babamız Âdem ve anamız Havva'yı mükâfatlandır.

* * *

صَلٰوةَ مَلٰئِكَتِكَ، وَاَعْطِهِمَا مِنَ الرِّضْوَانِ حَتّٰى تُرْضِيَهُمَا، وَاجْزِهِمَا اللّٰهُمَّ مَا جَازَيْتَ بِهٖ اَبًا وَاُمًّا عَنْ وَلَدَيْهِمَا ٦٠ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا جِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَاِسْرَافِيلَ وَعَزْرَائِيلَ، وَحَمَلَةِ الْعَرْشِ، وَعَلَى الْمَلٰئِكَةِ وَالْمُقَرَّبِينَ، وَعَلٰى جَمِيعِ الْاَنْبِيَآءِ وَالْمُرْسَلِينَ، صَلَوَاتُ اللّٰهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ ٦١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا عَلِمْتَ وَمِلْءَ مَا عَلِمْتَ وَزِنَةَ مَا عَلِمْتَ وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ ٦٢ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلٰوةً مَوْصُولَةً بِالْمَزِيدِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلٰوةً لَا تَنْقَطِعُ اَبَدَ الْاٰبِدِ وَلَا تَبِيدُ ٦٣ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلٰوتَكَ الَّتِي صَلَّيْتَ عَلَيْهِ، وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا

salâvate melâiketike ve a'tıhima miner-rıdvani hatta turdiyetüma veczihimallahümme ma cazeyte bihi eben ve ümmen an valideyhima.

60. Allahümme salli alâ seyyidina Cibrile ve Mikâile ve İsrâfile ve Azrâile ve hamelet'il-arşi ve alel-melâiketi vel-mukarrebine ve alâ cemiil-enbiyai vel-mürseline salâvatüllahi ve selâmühu aleyhim ecmain.

61. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin adede maalimte ve mil'e maalimte ve zinete maalimte ve midade kelimatike.

62. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin salâten mevsuleten bilmezîdi. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin salâten la tankatıu ebed'el-ebedi ve lâtebidü.

63. Allhümme salli alâ seyyidina Muhammedin salâtekelleti salleyte aleyhi ve sellim alâ seyyidina .....

* * *

Keza, onlara rıdvan ihsân eyle; tâ, kendilerini râzı edinceye kadar. Allahım, onları mükâfatlandır. Babayı ve anayı çocukları dolayısı ile mükâfatlandırdığın şeylerin EN FAZİLETLİSİ ile.[1]

60. Allahım ulumuz Cebrâil'e, Mikâil'e, İsrâfil'e, Azrâil'e, arşın hamillerine, melekler ve mukarrabine, bütün nebilere ve resûllere salât eyle. Allahü Teâlâ'nın salâtları ve selâmı onların üzerine olsun.

61. Allahım, bildiklerinin sayısı kadar, bildiğin şeylerin aldığı kadar, bildiklerinin ağırlığı kadar, kelimelerinin adedi kadar Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

62. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Öyle bir salât olsun ki, mezide ulaşsın. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Öyle bir salât olsun ki, sonsuzun sonsuzluğuna kadar kesilmesin. Hem de kesilmenin hiçbir şekli ile..

63. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle; senin, O'na ettiğin salât gibi..

* * *

(Devamı: 603. Sayfada)

1 Bu cümlede geçen: EN FAZİLETLİSİ tâbiri, metinde yoktur. Şerhte olduğu için buraya alındı.

ALTMIŞINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, ulumuz Cebrâil'e..

Ki o: Büyük meleklerin nebi ve safilerindendir. Bizim de dünya ve âhiret işlerimize müekkel olan meleklerden olup Yüce Allah'ın vahyi için emin Cebrâil'e tazimat, tekrimat inzal eyle..

- Mikâil'e..

Bu melek de bizim rızkımıza müekkeldir.

- İsrâfil'e..

Bu ulu melek ise.. bizim dirilmemize müekkel olup Sur sahibidir; ona üfleyecek.. Onu izâz eyle.

- Azrâil'e..

Bu ulu melek dahi, ruhlarımızın kabzına müekkeldir.

Melekler arasından, bu dört tanesi özel olarak anlatıldı. Şöyle ki:

Cebrâil (a.s.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize nübüvvet ve risâlet getirdi. Kur'ân-ı Kerîm'i, Sübhan Hakk'ın yüce emirlerini, şer'î hükümleri getirdi. Onun sebebi ile, bizler Allah'ın hidâyetine mazhar olduk. Cennete doğru yollandık. Türlü türlü sevaplara, ecirlere, Allah'ın rızâsına kavuştuk.

İşbu anlatılan mânâlardan ötürü, Cebrâil'in (a.s.) ismi özel olarak anlatıldı; kendisine ikram olundu.

Sonra..

Semadan yağmurları indirmek, yerden bunca nebatat, hayvanat, meyveler, çiçekler, haddi hesabı olmayan ince menfaatlar Mikâil'in vasıtası ile geldi.

İşbu mânâ icabı olarak, özel bir sûrette, Mikâil'in adı anıldı.

Sonra..

Kabirde çürüyüp toprak olduktan sonra, tekrar baas olunup iman hidâyeti, rabbânî inâyet ile cennetlere girmek, İsrâfil'in sûra üfürmesi vasıtası ile olacaktır.

İşbu mânâ icabı olarak, İsrâfil'in ismi anlatılmak sûreti ile kendisine saygı gösterildi.

Sonra..

Dünya zindanından, elem ve kederlerden, şeytanın vesveselerinden halâs olmamız, Azrâil vasıtası ile olacaktır. Çünkü o: Ruhlarımızın kabzı dolayısı ile bizleri o sıkıntılardan kurtaracaktır.

İşbu mânâ icabı olarak, onun ismi anlatılıp kendisine tekrim olundu.

- Arşın hamillerine...

Bu cümlede anlatılan arşın hamilleri dört melektir. Kıyâmet günü, sekiz melek olacaktır. Çünkü bu mânâyı, Yüce Hak, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle anlattı:

- "O gün, Rabbın arşını, üstlerinde bulunan sekiz melek yüklenir." (69/17)

İbn-i Cebrir, Zeyd b. Zeyd'den (r.a.) naklen merfu usulü ile rivâyet edildiğini çıkarıp Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Bugün, arşı taşıyan dört melektir. Kıyâmet günü olduğu zaman, şânı büyük Allah o dört meleği dört melekle güçlendirip sekiz melekle teyid edecek; böylece onu sekiz melek tutacaktır."

Yine üstte geçen âyet-i kerîmenin tefsirinde; İbn-i Cerir, İbn-i Münzir ve İbn-i Ebi Hatem (rh.) İbn-i Abbas'ın (r.a.) şöyle dediğini anlattılar:

– Kıyâmet günü, arşı sekiz saf melek tutacaktır. O safların her birinde o kadar çok melâike vardır ki, onların sayısını ancak Allah bilir.

– Meleklere..

Buna meleklerin tümü dahildir.

– Mukarrebine..

Buna, mukarreb melekler, ruhanîler, nuranîler dahildir.

– Bütün nebilere ve resûllere salât eyle..

Bazı nüshalarda, bundan sonra, şu cümle eklenmiştir:

– Keza Allah'ın salih kullarına da..

– Allahü Teâlâ'nın salâtları ve selâmı onların üzerine olsun..

Yani: Salâvat-ı şerifenin başından itibaren, Cebrâil, İsrâfil, Azrâil, Mikâil, arşın hamilleri, tüm melekler, mukarrebler, bütün nebiler ve resûller üzerine olsun.

Bazı nüshada, bu salâvat-ı şerifenin üç defa okunması yazılıdır. (Şerhde böyle geçer; ancak metin olarak buraya aldığımız eserde böyle bir cümle yoktur.)

* * *

ALTMIŞ BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, bildiklerinin sayısı kadar...

Yani: Ezelden ebede, küllî ve cüz'î mübârek ilminin kavradığı kadar..

Sübhan olan Yüce Hakk'ın mübârek ilminin kavradığı şeylerin nihâyeti yoktur.

Demek olur ki:

– Yâ Âlim yâ Allah, ilim sıfatının kavradığı bilgilerin nihâyeti yoktur. Bu böyle olduğu gibi, seyyidimiz, iki cihanın seyyidi, insin ve cinnin resûlü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize nihâyetsiz tahiyyat, tekrimat ederek şânını iclâl eyle..

– Bildiğin şeylerin aldığı kadar..

Yani: Mübârek ilminin kavradığı muhakkak ve mevhumat olan boşlukların dolusunca Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle..

Böyle bir dilek dahi, sonsuzluğu ifade eder..

– Bildiklerinin ağırlığı kadar..

Yani: İlim-i şerifin kavradığı cevher ve cisimlerden cümlesinin tartısı ve ağırlığı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle..

Böyle bir dilek dahi, sonsuzluğu ifade eder..

- Kelimelerinin adedi kadar Efendimiz Muhammed'e salât eyle..

Sübhan olan Yüce Hakk'ın kelimelerinin de nihâyet yoktur.

Bu salâvat-ı şerifede anlatılan dört kelimenin kullanılmasından murad:

- Sultanımız ve Efendimiz Resûlüllah (s.a.v.) üzerine; biz zaif ümmetlerinden, adedi ve hesabı bilinmeyen tükenmez salât eyle Allahım. Dolayısı ile onda hâsıl olacak sevaplarla, iyiliklerle dünya ve âhiret menfaatleri ve faydaları ile bizleri de mesrur eyle Allahım.

Demektir.

* * *

ALTMIŞ İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Öyle bir salât olsun ki, MEZİD'e ulaşsın.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- MEZİD.

Tâbiri, hiç eksilmek bilmeyen daima artmayı ifade eder. Mezid, olunca daima artar; eksilmez.

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle.. Öyle bir salât olsun ki, sonsuzun sonsuzluğuna kadar kesilmesin. Hem de, kesilmenin hiçbir şekli ile..

Yani: Zamanın bitmesi ile bitip tükenmeyen salât ile O'na salât eyle.

Daha açık mânâ ile, bu salâvat-ı şerifenin şerhi şöyledir:

- Ey keremliler keremlisi, merhametliler merhametlisi.. sen, ulumuz, seyyidimiz, evvellerin ve âhirlerin seyyidi olan Muhammed'e (s.a.v.) üzerine biz fakir ümmetinden ömrümüzün nihâyetine kadar tükenmez salât ile salât eyle. Ömrümüz son bulup âhirete gittiğimizde de tâ, kıyâmete kadar biz zaiflerden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tükenmez salât ile salât eyle. Kıyâmet koptuktan sonra da, o günün tâ sonuna kadar, biz zaif ümmetlerinden yana tükenmez salât ile salât eyle. O gün nihâyet bulup fazıl ve kereminle lütuf ve inâyetinle meccanen cennet nimetlerinle mükerrem ve türlü üstün nimetlerinle müebbed ve muhalled kereme nâil olup çeşitli nimetlerin ve cümle lütufların en büyüğü olan cemâl müşehedesi ve en büyük rızânla merama nâil olduğumuzda yine biz zaiflerden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine salât eyle.

* * *

ALTMIŞ ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle; senin O'na ettiğin salât gibi..

Yani: Celâlli ve en yüce zâtınla Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bizzat onun yüce şânına lâyık, rif'at ve mansıbına uygun, Habib-i Ekremliğine şayeste salât ile salât eyledin. Biz zaif ümmetlerinden dahi, ulumuz Efendimiz Hazret-i Muhammed'e onun gibi salât ile salât eyle.

- Ve.. Efendimiz Muhammed'e selâm eyle.

Yani: Bizden yana saygılar ve ikramlar eyle.

- Öyle bir selâmınla ki, daha önce kendisine selâm eyledin.

Yani: Ezelde, ihsân eylediğin iclâl ikram benzeri bir selâmı biz zaif ümmetlerinden büyüğümüz ulumuz Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, ikram, tahiyyet, tekrim ve iclâl olarak ihsân eyle. Sonra:

- Lâyıkı olduğu biçimde, onu bizden yana mükâfatlandır.

Bu cümlenin daha açık şerhi şudur:

- Ey keremliler keremlisi, merhametliler merhametlisi, lütuf ve kereminle, fazlın ve ihsânınla Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi; bütün insanları tevhide dâvet ettiği, iman hidâyetine çağırdığı, doğru yola irşad ettiği için bizden yana onu mükâfatlandır.

Öyle bir mükâfatla olsun ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o mükâfata, sevaba, ecirlere, nimetlere ve ihsânlara lâyık, yüce şânına şayeste ola..

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize öyle bir salât ile salât eyle ki: Seni hoşnud etsin, onu da hoşnud eylesin. Dolayısı ile bizden râzı olsun. Ve onu, bizden yana ehli olduğu şekilde mükâfatlandır.[1]

* * *

ALTMIŞ DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Ki o:

Senin nurların denizidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, latif nurlarının bolluğundan ve çokluğundan, dalgalanıp coşmasından, bütün yaratılmışlara isabet etmesi ile de; türlü menfaatların gelmesine, tâ, kıyâmete kadar insanları küfür ve tuğyandan iman nuruna, cehalet ve isyandan ibâdete irşad ve hidâyet sebebi olmakta denize benzetildi. Sonra o:

- Senin sırların yatağıdır.

Bu cümlenin ifade ettiği mânâ şudur:

1 Bu salâvat-ı şerife, şerhe alınmamıştır. Ancak, metinde olduğu için, buraya alınmıştır.

Ey âlemlerin ilâhı, şu muazzam sırların var ya, onlara hiç kimseyi muttali kılmadın. Şu muazzam sırların var ya, âlemin nizamı ve âdemoğullarının yararı için faydalıdır. İşbu sırlara Habibini muttali kıldın. O'na, o sırlardan ahkâm çıkarmak için emir verdin.

Sonra onlar, öyle sırlardır ki, akıllar onu idrâkten acizdir. Onun için bu sırların ilmini, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verdin.

İşbu sırların yatağı ve hazinesi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Bize zâhir olan sırlar ondan gelmiştir. Sonra o:

- Senin lisanın hüccetidir.

Bu cümlenin ifade ettiği mânâ şudur:

Ey âlemlerin ilâhı, senin vahdaniyetine, kudretinin kemâline, zâtiye ve sebebiye sıfatlarının cümlesine, acizlikten ve noksandan, şebih ve nazirden münezzeh olduğunu gösteren delilleri açıklayan, kendisinin peygamberliğine gelen Kitab-ı Mecid'in hakikatını ve şer'î hükümlerini, yüce emirlerini, bütün hüccetlerini beyân edip halka açıklayandır.

- Senin memleketin ARUS'udur.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, senin mlk, melekût ve ceberut âleminin zinetidir. Cümle âlem, O'na ikbal edip itaat eder. Hepsi, onun emrine boyun eğer.

Tıpkı: Bir damat, kavmi içinde muazzez, mükerrem ve muhterem olduğu gibi.. Kavmi içinde damadın bütün sözlerine itaat olunur. Orada yapılan bütün hizmet, onun içindir. İnsanlar ona itibar ederler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin durumu da anlatılan damadın durumuna teşbih edilmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yerde ve semada muazzez ve muhteremdir. Cümle âlem, onun fermanına itaat eder. Cümle mülkün ve melekûtun damadı gibi olmuştur.

Bir başka mânâda; bu salâvat-ı şerifede SÜS olarak tâbir edilen:

- ARUS.

Çadır direği mânâsınadır. Çünkü, çadırın ayakta durması ve çadırdan faydalanmak, ancak direğinin kıyamı ile olur. Tıpkı bunun gibi; mülkün ve melekûtun kıyamı, onlarda bulunanların iki cihanın saadetine mazhar olmaları

مُحَمَّدٍ سَلَامَكَ الَّذِي سَلَّمْتَ عَلَيْهِ، وَاجْزِهِ
عَنَّا مَا هُوَ اَهْلُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
صَلٰوةً تُرْضِيكَ وَتُرْضِيهِ وَتَرْضٰى بِهَا عَنَّا
وَاجْزِهِ عَنَّا مَا هُوَ اَهْلُهُ ٦٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ بَحْرِ اَنْوَارِكَ، وَمَعْدِنِ اَسْرَارِكَ،
وَلِسَانِ حُجَّتِكَ، وَعَرُوسِ مَمْلَكَتِكَ، وَاِمَامِ
حَضْرَتِكَ وَطِرَازِ مُلْكِكَ، وَخَزَآئِنِ رَحْمَتِكَ،
وَطَرِيقِ شَرِيعَتِكَ، اَلْمُتَلَذِّذِ بِتَوْحِيدِكَ اِنْسَانِ
عَيْنِ الْوُجُودِ، وَالسَّبَبِ فِي كُلِّ مَوْجُودٍ، عَيْنِ
اَعْيَانِ خَلْقِكَ، اَلْمُتَقَدِّمِ مِنْ نُورِ ضِيَآئِكَ،
صَلٰوةً تَدُومُ بِدَوَامِكَ، وَتَبْقٰى بِبَقَآئِكَ، لَا
مُنْتَهٰى لَهَا دُونَ عِلْمِكَ، صَلٰوةً تُرْضِيكَ
وَتُرْضِيهِ وَتَرْضٰى بِهَا عَنَّا يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

Muhammedin selâmekellezi sellemte aleyhi veczihi anna ma hüve ehlühu, Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin salâten turdike ve turdihi ve terda biha anna veczihi anna mahüve ehlühu.

64. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin bahri envarike ve madini esrarike ve lisani huccetike ve arusi memleketike ve imami hazretike ve tırazi mülkike ve hazaini rahmetike ve tarikı şeriatikel-mütellezzizi bitevhike insani ayn'il-vücudi ves-sebebi fiküllli mevcudin aynı ayani halkıkel-mütakaddimi min nuri zıyaike salâten tedumü bidevamike ve tebka bibekaike lâmünteha leha dune ilmike salâten turdike ve turdıhi ve terda biha anna ya Rabbel-âlemin.

* * *

Efendimiz Muhammed'e selâm eyle; öyle bir selâmınla ki, daha önce kendisine selâm vermiştin. Lâyıkı olduğu biçimde, onu bizden yana mükâfatlandır. Allahım, Efendimiz Muhammed'e öyle bir salât ile salât eyle ki; seni hoşnud etsin, onu da hoşnud eylesin. Dolayısı ile bizden râzı olasın. Onu, bizden yana ehli olduğu şekilde mükâfatlandır.

64. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Ki o: Senin nurların denizidir; senin sırların yatağıdır; senin lisanın hüccetidir; senin memleketinin arusudur; senin hazretin imamıdır; senin mülkün tırazıdır; senin rahmetinin hazainidir; senin şeriatının yoludur; senin tevhidinle lezzet alır; vücudun insana gözü gibidir; her mevcudun sebebidir; senin halkının gözlerinin gözüdür; senin nur aydınlığından takdim edimiştir. O'na öyle bir salât eyle ki, devamınla devam etsin; bekânla bâki kalsın.. Senin ilmin hariç, onun salâtı için bir son olmasın. Öyle bir salât olsun ki, seni hoşnud eylesin; onu da hoşnud eylesin. Bizden hoşnud olmana o salât vesile olsun, ey âlemlerin Rabbı.

* * *

(Devamı: 609. Sayfada)

Resûl-ü Ekrem ve Habib-i Muhterem (s.a.v.) Efendimizin mübârek varlığı ve onun yüce emirleri, sünnet-i seniyesi ile olacaktır.

Üstte anlatılan mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin durumu bir mânâya göre, çadırı ayakta tutan direğe benzetilmiştir. Bunun için de kendisine:

- ARUS.

Sıfatı verilmiştir. Sonra o:

- Senin HAZRET'in imamıdır.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- HAZRET.

Lafzı, Yüce Hakk'ın tevhid makamıdır. Bu cümlenin ifade ettiği şerhli mânâ şudur:

- Yüce zâtını tevhid ve fermanına itaat ederek, zâtına yaklaşmak isteyenlerin imamı ve muktedasıdır. Çünkü: Yaklaşmak, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize uymakla olur. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize uymayanlar, Hakka yakınlık bulup gaye olan menzile varamazlar.

Sonra o:

- Senin mülkün TIRAZ'ıdır.

Bu cümlede geçen:

- TIRAZ.

Lafzı, güzel elbiselerde bulunan, ona güzellik veren, ona süs veren şeylerdir. Görenler şevka gelir; o elbiseye meyleder.

Anlatılan mânâ durumuna göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ilâhî memleketlerin, dünyanın ve âhiretin tam mânâsı ile süsüdür. Allahü Teâlâ, onun varlığı ile, âlemleri süslemiştir.

Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümle âlemin ruhudur, sürûrudur, nurudur; behcet ve zinetidir.

Sonra Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Senin rahmetinin HAZAİN'idir.

Bu cümlede geçne:

- HAZAİN.

Lafzı, hazine'nin çoğuludur. Hazine şuna derler ki: İnsan, sahibi olduğu değerli eşyasını onda saklayıp korur. Bu mânâya göre, üstte anlatılan cümle şu demeye gelir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, senin mülk ve melekûtunda, semalarında ve arzında, dünya ve âhirette bulunan çeşitli rahmetinin, çeşitli ihsânlarının hazinesidir.

Dünya ve âhirette, cümle yaratılmışlara olan rahmet çeşitlerinin cümlesi, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin eli ile verilir; onlara nâil olmak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sebebi ile olur.

Sonra Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Senin şeriatın yoludur.

Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, senin şeriatının yolu, hakikatının köprüsüdür.

Bütün şer'î hükümlere, sübhan olan Yüce Hakk'ın yasaklarına, Rabbânî sırlara onunla erilir.

Sonra o:

- Senin tevhidinle lezzet alır.

Bu cümlenin mânâsı şudur:

- Senin tevhidin, ALLAH'TAN BAŞKA İLÂH YOKTUR. (LÂ İLÂHE İLLALLAH.)

Mübârek cümlesidir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, tesbih, takdis, tahmid, temcid ve sair zikir çeşitleri ile lezzet alır, türlü nimetlerinle nimetlenir.

Sonra o:

- Vücudun, insan gözü gibidir.

Bu cümlede değer verilerek anlatılan göz, gözün karasıdır.

Bu gözün karası, mercimek tanesi kadardır. Gözün görmesi, ancak onunla mümkün olur. Onun adına:

- Göz bebeği.

Derler. İnsanın bütün menfaatlarını celb etmesi, kendisine zarar veren şeyleri de def'etmesi ancak bu gözle olur. Gözün görmesi de, ancak onda anlatılan bebekle olur.

Üstte anlatılan açık mânâya göre, cümlenin şerhli mânâsı şudur:

Bütün insanların toptan kemâlâta ermeleri, âhirete dair faydaları bulmaları, cümle zararlardan kurtulmaları ancak, peygamberlerin vasıtası ile olur. Erilmesi gereken şeylere onların sebebi ile erilir. O peygamberlerin nurları da, feyizleri de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden gelmektedir. Onlar, feyizlerini, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden almışlardır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanoğlunun gözü mesabesinde olan tüm nebilerin ve resûllerin göz bebeğidir. O'na salât ve selâm olsun. Diğer peygamberlere de salât ve selâm..

Bütün peygamberler, ümmetlerini, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuru ile irşad ederler.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Her mevcudun sebebidir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, tüm varlıkların vücuda gelmesine bir sebeptir. Nitekim, bir hadis-i şerifte şöyle anlatıldı:

- "Allahü Teâlâ Âdem (a.s.) şöyle buyurdu:

- Eğer Muhammed olmasaydı, seni yaratmazdım. Gökleri ve yerleri yaratmazdım."

Sübhan olan Yüce Hak, cümle mahluktan üç yüz altmış bin sene evvel, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurunu yarattı. Cümle mahluku da onun pek ziyade nurundan yarattı.

Mânâ üstte anlatıldığı gibi olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün mevcudatın yaratılmasına bir sebep ve onların aslı olmuş olur.

Bu mânânın daha geniş tafsili Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin NUR ismi anlatılırken geçmiştir. (Bak: İsim 53)

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Senin halkın gözlerinin gözüdür.

İnsan vücudunun şereflisi, en faydalısı, değerlisi gözdür. Bunun için, mahlukatın hayırlısı olan peygamberler de göze benzetildi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, onların gözlerinin bebeğidir.

Anlatılan duruma göre, kısa mânâ şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, öyledir ki, cümle mahlukatın en faziletlisi, en şereflisi, en faydalısı, hayırlısı olan nebilerin ve resûllerin en hayırlısı ve en faziletlisidir.

Sonra o:

- Mütakaddimdir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümle mahluktan evveldir.

Bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Yüce Hak, cümleden evvel benim nurumu yarattı. Cümle eşyayı, benim nurumdan yarattı."

Sehliye nüshasında, metin, üstte anlatıldığı gibidir. Bazı nüshalarda ise.. çakmak taşından çıkan ateş mânâsına:

- MUKDİH.

Okunuşu ile gelmiştir. Tıpkı: mum yakmak için, çakmakla taşa vuruldukta çıkan ateş gibi..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümleden evvel yaratıldığı, sair mahlukat da onun nurundan yaratıldığı için, çakmak ateşine teşbih edilerek:

- Mukdih.

Denildi. Yani:

- Senin ziya nurundan..

Kısa şerhli mânâ şudur: O, senin nurundan yaratılmıştır; bütün mahlukun esasıdır.

- O'na öyle bir salât eyle ki, devamınla devam etsin. Bekânla bâki kalsın.. Senin ilmin hariç; onun salâtı için bir son olmasın.

Yani: Onun bu salâtının haddini hesabını yaratılmışlardan hiç kimse bilemesin. Onların idrâki dışında çok olsun.

Ancak, o salâvatın miktarı mahlukun ilmi dışında olmakla beraber senin ilmin onu kavrar. Çünkü senin ilmin her şeyi kavrar.

Çünkü:

- "Göklerde ve yerde zerre miktar bir şey ondan kaçmaz." (34/3)

Âyet-i kerîmesi ile ifade edilen mânâya göre: İlâhî ilim, cümle önü ve sonu kavrar; kuşatır. Sonra bu salât:

- Öyle bir salât olsun ki, seni hoşnud eylesin; onu da hoşnud eylesin; bizden hoşnud olmana o salât vesile olsun ey Âlemlerin Rabbı..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Ey cümle âlemleri ketm-i ademden vücuda getiren, an be an İlâhî terbiye ile onları kemâle erdiren âlemlerin Rabbı Yüce Allah..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize sunduğumuz hak ettiği ve ehil olduğu tazimler ve ihtiram duyguları, onun yüce kadrine, üstün şânına münasip sonsuz izaz ve ikramlar, salât ve tahiyyat sebebi ile biz zaif ümmetlerinden üstün mertebeler ihsân edip yüce makamına yakın kıl. Cümle lezzetlerin en lezizi olan celâl, rıdvan-ı ekber olan cemâlini müşahedeye mazhar eyle. Âmin!. Yâ muin..

ON DÖRT BİN SALÂVAT YERİNE GEÇEN SALÂVAT-I ŞERİFE

Bir rivâyet..

Bu salâvat-ı şerife (64. salâvat-ı şerife) baştan sona gelinceye kadar Yüce Allah'ın kudreti ile, bir taş üzerine yazılmış bulundu.

Büyük velîlerden bazıları tarafından şöyle anlatıldı:

- Bu salâvat-ı şerifeyi bir kere okumak, on dört bin salâvat-ı şerife okumak yerine geçer.

* * *

ALTMIŞ BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey vacibülvücud, hayrı ve cömertliği çok, şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan şânı büyük Allah..

- Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

O bizim efendimizdir. Cehennem azabından kurtulmamıza sebep olan ve türlü nimetlere nâil eden velinimetimizdir.

- Bu salât, sübhan Allah'ın ilminde olan şeylerin sayısı kadar olsun.

Yüce Allah'ın ilmi, her şeyi kavramıştır. Onları sayıya hesaba getirmek mümkün değildir. Çünkü, onların nihâyeti yoktur.

- Yüce Allah'ın mülkü devam ettikçe devam eden bir salât olsun.

Bu salâvat-ı şerifenin iki yerinde hitab kâfı ile (Arapça aslına göre):

- Senin ilmindekilerin adedi.. Senin mülkün devamı...

Şeklinde olması gerekirken, hitapta zâhir olduğu halde, gıyaba iltifat edilip:

- Allah'ın ilmindekilerin adedi... Allah'ın mülkünün devamı..

Diye, celâl isminin izharı ile gelmiştir. Bunun sırrı, hikmeti ve büyük faydası vardır.

Bir mânâya göre, şunu anlatmak içindir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gayet çok salât, tekrim, tahiyyet, teşrif, türlü türlü ikram ve iclâl eyle. O kadar ki, bu salât: Bu türlü tazim, tekrim, iclâl etmek ancak Vahid, Ferd, Samed olan celâl ve ikram sahibi Allah'a mahsustur. Öyle bir şey, beşer takatının dışındadır üstündedir.

Bir başka mânâda ise, şu demeye gelir:

- İsm-i celâl (Allah ismi) zât ismi olup bütün sıfatları özünde toplar. Celâl ismini zikreden kimse, sübhan olan Yüce Hakk'ın tümden güzel isimlerini yüce

sıfatlarını zikdetmiş olur. Hepsinin de faydasını görür. Böylelikle de bol sevaba, üstün menfaatlere erer.

Bir başka mânâya göre de, bu salâvat-ı şerifede cümlenin öyle gelmesi: Kalbinde Yüce Hakk'ın çok sevgisi, ziyade iştiyakı olduğundandır. Bu ismi zikretmek sûreti ile, lezzet almak murad edilmiştir.

* * *

ALTMIŞ ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle.. Nasıl ki, efendimiz İbrâhim'e salât eylemiştin.

Bazı nüshalarda, ikinci cümleden evvel şu cümle yer almıştır:

- Keza Efendimiz Muhammed'in âline salât eyle.. Devam edelim:

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e bereket ihsân eyle.. Efendimiz Muhammed'in âline de bereket ihsân eyle..

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Bereket.

Lafzının ifade ettiği mânâ şudur:

Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve onun âline bol saygılar, bol sevaplar, çok çok nimetler inzal eyle. Devam edelim:

- Tıpkı, İbrâhim'in âline âlemlerde bereket ihsân eylediğin gibi..

Bazı nüshalarda:

- İbrâhim'in âline.

Değil; şöyle gelmiştir: İbrâhim'e..

İbrâhim (a.s.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en büyük ceddidir. Allah'ın halilidir.

Devam edelim:

- Gerçekten sen Hamid'sin; Mecid'sin..

Yani: Yüce zâtında kemâlâtla övülmektesin. Mahlukat üzerine, çeşitli nimetlerle in'am ihsân edensin.

Bazı nüshalarda bu salâvat-ı şerife burada tamam olmuştur.

Bazı nüshada ise, bundan sonrası ile, devam etmiştir. Yani:

- Halkının adedi kadar..

Diyerek gelmiştir. Buna göre mânâ şöyle olur:

- Ey âlemlerin Rabbı, efendimiz ve büyüğümüz Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve âlinin üzerine ettiğin salât, tebcilât, tekrimat ve ikramatın; canlı, cansız, büyük, küçük cümle mahlukatının sayısı kadar olsun.

Bu salât ve bereketler:

- Zatından rızan kadar olsun.

Yani: Resulüllah (s.a.v.) efendimize ve onun âline olan salât, tazim ve tebcilimizin ne kadarına razı olursan, o mikdar salât eyle..

Bu salât ve bereketler:

- Arşının ağırlığı kadar olsun.

Yani: O salâtların vücudu olduğunu kabul edersek, arşla tartılacak ağırlıkta olsun.

٦٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللهِ، صَلٰوةً دَائِمَةً بِدَوَامِ مُلْكِ اللهِ ٦٦ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى سَيِّدِنَا اِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، عَدَدَ خَلْقِكَ، وَرِضَاءَ نَفْسِكَ، وَزِنَةَ عَرْشِكَ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ، وَعَدَدَ مَا ذَكَرَكَ بِهِ خَلْقُكَ فِيمَا مَضٰى، وَعَدَدَ مَا هُمْ ذَاكِرُونَكَ بِهِ فِيمَا بَقِيَ، فِي كُلِّ سَنَةٍ وَشَهْرٍ وَجُمُعَةٍ وَيَوْمٍ وَلَيْلَةٍ وَسَاعَةٍ مِنَ السَّاعَاتِ، وَشَمٍّ وَنَفَسٍ وَطَرْفَةٍ وَلَمْحَةٍ مِنَ الْاَبَدِ اِلَى الْاَبَدِ، وَاٰبَادِ الدُّنْيَا، وَاٰبَادِ الْاٰخِرَةِ، وَاَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ، لَا يَنْقَطِعُ اَوَّلُهُ وَلَا يَنْفَدُ اٰخِرُهُ

65. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin adede ma fiilmilallahi salâten daimeten bidevami mülkillahi.

66. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin kema salleyte alâ seyyidina İbrâhime ve barik alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli seyyidina Muhammedin kema barekte alâ âli İbrâhime fil-âlemine inneke Hamidün Mecidün.

Adede halkıke ve rızâe nefsike ve zinete arşıke ve midade kelimatike ve adede ma zekereke bihi halkuke fima meda ve adede mahüm zakiruneke fima beka fi külli senetin ve şehrin ve cümuatin ve yevmin ve leyletin ve saatin minessati ve şemmin ve nefesin ve tarfatin ve lemhatin minel-ebedi ilel-ebedi ve abad'id-dünya ve abad'il-âhireti ve eksere min zalike lâyankatıu evvelühu ve lâyenfedü âhiruhu.

* * *

65. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Bu salât Allah'ın ilminde olanların sayısı kadar olsun. Yüce Allah'ın mülkü devam ettikçe devam eden bir salât olsun.

66. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle; efendimiz İbrâhim'e salât eylediğin gibi. Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline bereket ihsân eyle. Âlemlerde İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi... Gerçekten sen, Hamid'sin; Mecid'sin.

Halkının adedi kadar, zâtında rızân, arşının ağırlığı, kelimelerinin sayısı, halkının, geçmişte seni andıkları şeylerin sayısı, gelecek zamanda dahi, seni zikredecek olanların sayısı kadar: Her sene, her ay, her cuma (hafta) her gün, her gece, saatlerin her saatinde, her koku alınmada, her nefes, her tarfa, her lemha.. Hem de sonsuzdan sonsuza kadar.. Dünyanın sonlarına kadar; âhiretin sonsuzluklarına kadar..

Ve.. bunların kat kat fazlası ile.. Onun evveli için bir kesilme olmasın; âhirinde ise.. bir tükenme bulunmasın.

* * *

(Devamı: 613. Sayfada)

Bir başka mânâya göre de şu, demeye gelir:

Bu salâvat-ı şerifelerin karşılığında; kerem ve ihsân olarak, senin arşınla tartılacak kadar sevap ihsanı ile bizleri mesrur eyle.

Sonra, bu salâvat-ı şerife:

- Kelimelerinin sayısı kadar olsun.

Bunun daha açık mânâsı şudur:

- Ey Âlemlerin İlâhı, senin kelimelerin tükenmez. Tükenmez kelimelerin sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyle.

Devam edelim:

- Halkının geçmişte seni andıkları şeylerin sayısı kadar olsun.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı vardır. Şöyle ki:

Allahü Teâlâ'nın zikri yapıldığı şeyler harflerdir; kelimelerdir.

Allahü Teâlâ'nın yarattığı mahlukat ise, şöyle anlatılabilir: İnsan, cin, sair hayvanat.. Keza cemadat..

Kısaca demek olur ki:

Allahım, canlı mahlukatın, kendi lügatleri ile seni andıkları kelimelerin harfleri kadar; cemadatın ise, hal dilleri ile seni andıkları harflerin sayısı kadar salât eyle..

Metindeki cümlede geçen:

- Geçmişte.

Lafzının ifade ettiği mânâ şudur:

- Allahım, bu salâvat-ı şerife ağzımdan çıkmazdan evvel, adı geçenlerin virdleri ve zikirleri esnasında kullandıkları kelimelerin ve harflerin sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve onun âlleri üzerine salât, tazim, tebcil inzali ile ihsânlar eyle.

Devam edelim:

- Gelecek zamanda dahi, seni zikredecek olanların sayısı kadar olsun.

Bunun daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Allahım, melek, insan, cin ve sair canlılar kendi lügatleri ile, cansız olan cemadat ise, hal dilleri ile bundan sonra yapacakları zikir kelimelerinin harfleri sayısında, Habib-i Ekrem Resûl-ü Mükerrem Efendimize ve onun âlleri üzerine salâvat, tekrimat, tahiyyat, bereketler indirerek onların şânını iclâl edip kendilerine ikram eyle..

Bu salâvat-ı şerife dileğimiz; yukarıda anlatılan tafsil üzere:

- Her sene, her ay, her CUMA..

Bu cümlede anlatılan:

- CUMA.

Günü, günler arasında, günlerin efendisi olarak bilinir. Bu günün tek başına anlatılması, daha çok:

- Her hafta.

Demeye gelir.

Devam edelim:

- Her gün..

Yani: Tanyeri ağardıktan, akşam güneş batıncaya kadar olan zaman..

Devam edelim:

- Her gece..

Burada geçen:

- Gece..

Tâbiri ile ifade edilen mânâ: Güneş battıktan itibaren, tanyeri ağarıncaya kadar olan zamandır.

Devam edelim:

- Saatlerin her saatinde..

Yani: Gecenin ve gündüzün yirmi dört saatinde..

- Her koku alınmada..

Yani:

- Rayihaları koklayan, iyisini ve kötüsünü anlayanların koklayıp koku aldıklarının sayısı kadar..

Demeye gelir. Devam edelim:

- Her nefes..

Burada ifade edilmek istenen mânâ şudur: Her canlı hayvanatın alıp verdikleri nefes.. Şöyle ki: Onlar, her saatte bin nefes alırlar. Yirmi dört saatte yirmi dört bin nefes alırlar. Buna göre, burada anlatılmak istenen mânâ şu demeye gelir:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve onun âlleri üzerine, yukarıda anlatılan tafsil üzerine salât ve tahiyye inzali ile tazim eyle. Devam edelim:

- Her TARFA sayısınca..

Bu cümlede geçen:

- TARFA.

Lafzı, göz açıp kapama mânâsına gelir. Şöyle ki: Her göz sahibi canlı, her nefeste iki defa gözünü açıp kapar. Bu hesaba göre, her canlı göz sahibi, bir gün ve bir gecede kırk sekiz bin defa gözünü kapar.

Bunun mânâsı şudur: Üstte anlatılan sayı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyle Allahım. Devam edelim:

- Her LEMHA..

Yani: Her gören canlının gözünü oynatıp yalbırdattıkça.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âllerine salât eyle.. Devam edelim:

- Hem de sonsuzdan sonsuza kadar.. Dünyanın sonlarına kadar. Âhiretin sonsuzluklarına kadar..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Allahım, ömrümüzün evvelinden, kıyâmet kopuncaya kadar; mahşer yerinden itibaren bulunan yerler, sırat köprüsünü geçmek, üstün cennetlere girmek gibi işlerin tümünde, ki bunların sonu yoktur. İşbu sonsuzluklar içinde Sultan-ı

Enbiya Serdar-ı Asfiya Habib-i Huda Şefii Ruz-ü Ceza Muhammed Mustafa ve saygıdeğer âlleri üzerine yukarıda anlatılan lemha, tarfa, şem sayılarının kat kat çarpım sayıları kadar yüce şanlarına lâyık, üstün makamlarına münasip sonsuz salât tazimleri tekrimler inzal ederek kendilerini mükerrem ve muazzam eyle.

Devam edelim:

- Ve.. bunların kat kat fazlası ile..

Bu cümlenin ifade ettiği daha açık mânâ şu demektir:

- Ey âlemlerin İlâhı, ey merhametliler merhametlisi, biz kısa aklımızın erdiği kadar salât eyledik. Kerîm Rahîm Mevlâ, Habib-i Ekrem Nebiyy-i Muhterem ve onun âline sayılanların kat katı kadar salât eyle.. O kadar çok olsun ki, beşer aklı onları idrâk edemez olsun..

Devam edelim:

- Onun evveli için bir kesilme olmasın. Âhirindeyse, bir tükenme bulunmasın..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvatın..

* * *

ALTMIŞ YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Yâ Allah, şânı yüce, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan..

- Efendimiz Muhammed'e salât eyle..

Yani: O'na bol nimet inzal buyurarak, üstün şânını tebcil, teşrif ve tekrim eyle.. Hem bu salât miktarı:

- O'na olan sevgin kadar olsun.

Şöyle ki: O senin habibindir; sevdiğindir. Yarattıkların arasında en keremlisi, en şereflisi ve en büyüğüdür. Onun habibliğine lâyık, cümleden üstün salât ile salât eyle..

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e, kendisine olan inâyetin kadar salât eyle.

Allahü Teâlâ'nın Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize inâyeti: O'na olan lütufları, hadde hesaba gelmeyen ihsânıdır.

Bu duruma göre, üstteki salâvat-ı şerifenin daha açık mânâsı şudur:

- Allahım, cümle mahluku onun hürmetine yarattın. Onun kadrini cümle mahluktan yüce kıldın. Bütün kitapların büyüğü olan Kur'ân-ı Kerîm'i onun üzerine inzal buyurdun. Onun şeriatı ile cümle güç işleri, ağır teklifleri kaldırdın. Onun kitabını ve şeriatını tağyirden ve tebdilden korudun; kıyâmete kadar sabit kıldın. Ey keremliler keremlisi, O'na bu kadar lütfun ve ihsânın var.. Bunlara uygun bir şekilde sonsuz iclâl, sonsuz ikramlarını onun için ihsân eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, Muhammed Efendimizin kadrine ve miktarına uygun salât eyle.

٦٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَلٰى قَدْرِ حُبِّكَ فِيهِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَلٰى قَدْرِ عِنَايَتِكَ بِهِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ حَقَّ قَدْرِهِ وَمِقْدَارِهِ
٦٨ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تُنْجِينَا
بِهَا مِنْ جَمِيعِ الْاَهْوَالِ وَالْاٰفَاتِ، وَتَقْضِى
لَنَا بِهَا جَمِيعَ الْحَاجَاتِ، وَتُطَهِّرُنَا بِهَا مِنْ
جَمِيعِ السَّيِّئَاتِ وَتَرْفَعُنَا بِهَا اَعْلَى الدَّرَجَاتِ،
وَتُبَلِّغُنَا بِهَا اَقْصَى الْغَايَاتِ، مِنْ جَمِيعِ
الْخَيْرَاتِ فِى الْحَيَاةِ وَبَعْدَ الْمَمَاتِ ٦٩ صَلٰوةً
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلٰوةَ الرِّضٰى، وَارْضَ
عَنْ اَصْحَابِهِ رِضَاءَ الرِّضٰى ٧٠ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ السَّابِقِ لِلْخَلْقِ نُورُهُ، وَرَحْمَةٍ
لِلْعَالَمِينَ ظُهُورُهُ، عَدَدَ مَنْ مَضٰى مِنْ خَلْقِكَ

67. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin alâ kadri hübbike fihi. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin alâ kadri inâyetike bihi. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin hakka kadrihi ve mikdarihi.

68. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin salâten tünciyna biha min cemiil-ehvali vel-afati ve takdiy lena biha cemial-hacati ve tutahhiruna biha min cemiis-seyyiati ve terfauna biha a'led-derecati ve tübelliğuna biha aksal-gayati min cemiil-hayrati fil-hayati ve ba'del-memati.

69. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin salât'er-rızai varda an ashabihi rızâer-rızâ.

70. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin'is-sabikı lil-halkı nuruhu ve rahmetün lil-âlemine zuhuruhu adede men meda min halkıke .....

* * *

67. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle; O'na olan sevgin kadar. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle; kendisine olan inâyetin kadar.. Allahım, Muhammed efendimizin kadrine ve mikdarına uygun salât eyle.

(SALÂT-I MÜNCİYE)

68. Allahım, Efendimiz Muhammed'e öyle bir salât ile salât eyle ki: Bize necat versin; bütün hevillerden, afetlerden...

Bu vesile ile, tüm hacetlerimizi yerine getiresin. Bu vesile ile, bizi bütün günahlardan temizleyesin. Bu vesile ile bizi en yüksek derecelere çıkarasın. Ve.. tüm hayırlarda, son gayelere ulaştırasın.

Hem dünya hayatında, hem de ölümden sonra..

69. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle; hem de rızâ salâtı olsun. Onun ashabından da râzı ol; hem de râzının rızâsı ile.

70. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Onun nuru, halk içinde öndedir. Onun zuhuru, âlemlere rahmettir. Hem de yarattıklarından geçenlerin ve kalanların, onlardan said ve şaki olanların sayısı kadar olsun..

* * *

(Devamı: 621. Sayfada)

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize; katındaki şânına lâyık, yüce kadrine muvafık ve münasip büyük salât, üstün tahiyyat ederek, şânını üstün ve muazzam eyle.

* * *

ALTMIŞ SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE
(SALÂT-I MÜNCİYE)

- Allahım.

Ey günahları bağışlayan, ayıpları örten, cümle tehlikeli işlerden kurtaran, tüm hayırları ihsân eden, ihtiyaçları ve maksutları yerine getiren, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı büyük Allah..

- Efendimiz..

Ulumuz, efendimiz, evvellerin ve âhirlerin efendisi..

- Muhammed'e..

Ki o: Bütün semavî kitaplarda, meleklerin, nebilerin, resûllerin dillerinde çok çok övülen, güzel övgülerle anılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şânına lâyık bol salât, çok tahiyyat inzalı ile, şânını tazim ve tebcil eyle..

Sehliye nüshasında ve sair mutemed nüshalarda böyledir. Ancak, bazı nüshalarda şu cümlenin ziyadesi ile gelmiştir:

- Keza Muhammed'in âline de salât eyle.

Devam edelim:

- Öyle bir salât ile salât eyle ki, bize necat veresin.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okuduğumuz bu salâvat-ı şerife sebebi ile, bize selâmet ihsân edesin.

- Bütün HEVL'lerden.

Bu cümlede geçen:

- HEVL.

Lafzının mânâsı: Şiddet ve korkulu şeylerdir.

Durum böyle olunca, cümlenin mânâsı şudur:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize öyle bir salât eyle ki, onun sebebi ile: Bizi yıldırımlardan, şimşeklerden, şiddetli yağmurlardan, rüzgârlardan, zelzelelerden, türlü haşerelerin zararlarından, dinî ve dünyevî ziyanlardan, âhiretin berzah zorluklarından bize necat ve selâmet ihsân eyleyesin.

Devam edelim:

- Âfetlerden..

Yani: Dinimize, vücudumuza, mallarımıza, ayal ve yakınlarımıza zarar, elem, keder ve türlü ziyanlardan bize kereminle, ihsânınla necat ve selâmet ihsân eyle..

Buraya kadar, anlatılan cümle: Sehliye nüshasında ve bazı mutemed nüshalarda böyledir. Ancak, bazı nüshalarda:

- AHET'lerden de..

Diye gelmiştir. Burada **AHET**'in mânâsı: Mala, ziraata gelen zararlardır.

Devam edelim:

- Bu vesile ile, tüm hacetlerimizi yerine getiresin.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Ey hacetleri bitirip yerine getiren, dereceleri yükselten Yüce Hak, Nebiyy-i Mükerrem, Resûl-ü Muazzam efendimiz ve büyüğümüz üzerine getirdiğimiz bu salâvat-ı şerife hürmetine din, dünya bakımından cümle murat ve maksatlarımızı, bilhassa son nefeste imanla gitmemizi, kabirde sualimizi âsan eyle. Kabrimizi cennet bahçelerinden bir bahçe eyle.. Bunların dışında cümle muradlarımıza nâil eyle. Lütfunla bizi mesrur eyle.

Devam edelim:

- Keza bu vesile ile, bizi bütün günahlardan temizleyesin.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şu demeye gelir:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Sultan-ı Enbiya Serdar-ı Asfiya Şefi-i Ruz-ü Ceza'ya getirdiğimiz salâvat-ı şerife dolayısı ile, bizi af mağfiret ederek temizleyesin. Büyük, küçük, gizli, aşikâr, bilerek, bilmeyerek bizden südûr eden günah ve hatalarımızı, kir ve murdarlık gibi hallerimizi bizim için temize çıkarasın.

Devam edelim:

- Keza bu vesile ile bizi en yüksek derecelere çıkarasın. Ve.. bizi, tüm hayırlarda son gayelere ulaştırasın.

Yani: Yüce cennetlerde sevdiğin kullar için hazırladığın derece ve makamların en yücesine çıkarasın. Çünkü, biz onlara amellerimizle nâil olamayız. Sırf kereminle, bu salâvat-ı şerife hürmetine o dereceleri ihsân etmek sûreti ile bizleri mesrur eyle.

Sehliye nüshasında ve bazı mutemed nüshalarda, metin üstteki kadardır. Ancak bazı nüshalarda:

- Katındaki..

Kelimesi eklenerek:

- ..... bizi katındaki en yüksek derecelere yükseltesin.

Diye gelmiştir. Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Allahım, lütfunla, kereminle biz zayıf kulları, Habib-i Huda Şefi-i Ruz-ü Ceza efendimiz ulumuz Hazret-i Muhammed Mustafa'ya okuduğumuz bu salâvat-ı şerife sebebi ile: Din, dünya, âhiret, maddî manevî hayırların, tüm iyiliklerin en alâsına erdir. Salih ve Hak yakınlığını bulan kullarına ihsân eylediğin uğur ve bereketlerin en yücesine de eriştir.

Devam edelim:

- Hem dünya hayatında..

Bu cümlede anlatılmak istenen mânâ şudur:

Dünya hayatında bulunduğumuz süre; tâ, ömrümüz son buluncaya kadar bizleri tüm yasaklardan, kötülüklerden, iyi olmayan huylardan koru. Bizden zuhur

eden aykırı işlerimize tevbe nasip eyle. Güzel huylu; üstün sıfatlı kıl. İşlediğimiz hayırlı amellere ihlâs nasip eyle. İyi niyetlere, rızâ-i şerifine ermeye sebep olan amellerin cümlesinde bize başarı ver. Ecelimiz gelince de, zuhur edecek emellerimizin en üstününe bizleri eriştir.

Devam edelim:

– Hem de ölümden sonra...

Yani: Berzah olan kabir âleminde..

Oraya defnolunduğumuz zaman, gelecek Münker-Nekir'in suallerini bize âsan eyle.. Onlara cevap vermeyi bize kolay eyle. Kabrimizi; lütuf, kerem ve inâyetinle cennet bahçelerinden bir bahçe eyle. Çünkü: İlk konağımız orasıdır.

HAZRETİ- OSMAN'IN KABRİSTANDA AĞLAMASI

Bir rivâyet..

Anlatıldığına göre dört halifeden Hazret-i Osman Zinnureyn (r.a.) bir kabir gördüğü zaman ağlardı. O kadar ağlardı ki: Gözlerinden inen yaşlar, mübârek sakalını ıslatır; sonra yere damlardı. Bu durum, kendisine soruldu:

– Siz, Kur'ân-ı Kerîm okuduğunuz zaman, azaba ait âyetlere geldiğiniz zaman da ağlarsınız. Ama, o ağlamaların hiçbiri bu kadar değildir. Kabir gördüğünüz zaman, bu kadar ağlamanızın sebebi nedir? Acaba bu kabir hakkında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden bir haber mi işittiniz?

Hazret-i Osman b. Affan (r.a.) şöyle anlattı:

– Evet.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle giderken, bir kabrin kenarına vardık. O zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ağlayıp şöyle buyurdu:

– Yâ Osman, kabrini gördün mü?. Bu kabir âhiret konaklarının ilkidir. Her kim, buna geldiği zaman, suali âsan olur; oranın azabından selâmet bularak Allah'ın rahmetine vâsıl olursa.. o kimsenin bundan öte işleri de âsan olur. Böylelikle, Allah'ın fazlı ile cennete girer. O kimseler ki, buraya geldikleri zaman, cevap veremezler; azaba uğrarlar bundan ötesi, onlara daha güçtür. Böyleleri, mahşerde türlü türlü zorluklara ve şiddetlere müptelâ olur.

İşte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin verdiği bu haberdir ki; bir kabir gördüğüm zaman, nefsime şöyle hitap ederim:

– Yâ Osman, burası senin ilk konağındır. Eğer burada selâmet bulamazsan, halin nice olur?.

Ve.. Yüce Allah'ın azabının korkusundan ağlarım.

Halbuki, Hazret-i Osman (r.a.) kıyâmet günü, sual ve cevaba uğramayacaktır. Hatta, kendisini sevip mahabbet eden asi mü'minlerden yetmiş bin kimseye şefaat edecek; böylelikle onlar hesapsız azapsız cennete gireceklerdir. Bunun böyle olduğunu, Muhbir-i Sadık olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz haber vermiştir.

Yüce Hak, bu zâtların hürmetine, o kabirde cümlemize suallerimizi kolay edip selâmet ihsân eyleye.. Âmin!. Kıyâmet günü, doğruca liva-i hamd altında cem

olup Havz-ı Kevserden içerek arşın gölgesinde nebiler, resûller, sıddîklar, şehidler, salihler, ilmi ile âmil olan âlimlerle arkadaş olup sohbet etmeyi nasip eylesin. Cennetin türlü nimetleri ile mükerrem eylesin. Kitaplarımız, sağ ellerimize ihsân olunsun. Hesaplarımız kolay görülsün. Cümle suçlarımız, affolunup bağışlansın. Son berzahımız olan sıratı kolayca geçelim. Bizlere, azapsız olarak, lütuf ve ihsân yollu yüce cennetlere girmek nasip olunsun. Cennet içinde üstün derecelere, üstün makamlara çıkmak nasip olsun. Hazret-i Nebiyy-i Ekrem ve Resûl-ü Muhterem'in komşuluğu ikram olunsun. Tüm nimetlerin en azizi olan şekilsiz niteliksiz olarak Yüce Hakk'ın cemâlini müşahede ile muazzez ve mükerrem olalım. Böylelikle, en üstününe biz zaifleri Yüce Hak eriştirsin.

DENİZDE BOĞULMAKTAN KURTULMAYA VESİLE OLAN SALÂVAT-I ŞERİFE (SALÂT-I MÜNCİYE)

Bu salâvat-ı şerifenin fazileti hakkında, İbn-i Fakihanî (rh.) Fahr-i Münir, adlı eserinde şöyle yazar:

– Şeyh Salih Ebû Musa Darir adında bir zât vardı. Bu zâtın gözleri görmezdi. Bunlar açık denizde gemi ile hacca gidiyorlardı. Yolda, AKLABİYE, tâbir edilen bir rüzgâra rastladılar. Bu rüzgâr hangi gemiye esse, onu çevirir; sonunda içindekileri helâk ederdi. Allah'ın izni ile o rüzgâr esti; Ebû Musa'nın bindiği gemiye isabet etti. Gemi dönmeye başladı. O geminin içinde bulunanlar, canlarından ümitlerini kestiler. Gelip Ebû Musa'ya şöyle dediler:

– Ey şeyh, sen salihlerden bir kimsesin; bize duâ eyle necat bulalım.

Bunun üzerine, Ebû Musa, Yüce Hakka tazarru ve niyaz eyledi; yalvardı. Allah'ın izni ile kendisini uyku bastırdı. Uyurken, Hazret-i Resûl-ü Ekrem Nebiyy-i Mükerrem (s.a.v.) Efendimizi bu zât rüyada gördü. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine:

– Yâ şeyh, neden mahzunsun?

Diye sorunca, Ebû Musa şöyle der:

– Gemimiz, batıyor; içinde bulunanların da cümlesi helâk oluyor.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine şöyle buyurur:

– Yâ şeyh, gemide bulunanlara söyle.. SALÂT-I MÜNCİYE'yi okusunlar. Onunla bana bin kere salâvat getirin. Allah'ın izni ve fazlı ile, selâmet bulup kurtulursunuz.

Şeyh, tekrar sorar:

– Yâ Resûlellah, buyurduğunuz SALÂT-I MÜNCİYE hangi salâvat-ı şerifedir?

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu salâvat-ı şerifeyi ona belletir. Ayrıca, bir kâğıda yazılmış olarak eline verir.

Şeyh, uyandığı zaman, gemi içindekilere müjdeyi verir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce emrini bildirir. Gemide bulunanlar, o kâğıdı aldıktan sonra, cümlesi bir yerde toplanırlar. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin fermanı üzerine bu

salâvat-ı şerifeyi bin kere okurlar. Allah'ın izni ile bir başka rüzgâr eser, onları selâmete çıkarır.

Ancak, bu salâvat-ı şerife içinde; daha önce de anlatıldığı gibi:

– Efendimiz Muhammed'in âline de salât eyle..

Cümlesi ile:

– ..... bizi katındaki en yüksek derecelere yükseltesin..

Cümlesinde geçen fazlalıklarla gelmiştir.

Sonra..

Bu salâvat-ı şerifeyi bir kere okumak, bin kere salâvat-ı şerife okumak yerine geçer.

Şöyle anlatıldı:

– Her kim, önemli bir muradına ermek için, yahut üzerine nâzil olan bir beliyyenin def'i için bu salâvat-ı şerifeyi (SALÂT-I MÜNCİYE'yi) bin kere okursa, o kimse, Allah'ın fazlı, keremi ile o beliyyeden selâmet bulup kurtulur. Muradının hâsıl olması için okuyan dahi, bermurad olur.

* * *

ALTMIŞ DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

Yani: Ulumuz, efendimiz, evvellerin ve âhirlerin efendisi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine, efendiliğine lâyık, şânına şayeste salât eyle.

– Hem de rızâ salâtı olsun.

Bu cümlede anlatılmak istenen mânâ şudur

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize râzı olduğun salât ile salât ettiğimiz için, bizzat yüceler yücesi zâtın ve Habib-i Ekrem'in bizden râzı olsun. Bizleri, o salâvat-ı şerifenin rızâsına vâsıl ederek, dolayısı ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin rızâ-i latifine ulaştıran salât ile salât eyle.

Devam edelim:

– Onun ashabından da râzı ol. Hem de rızânın rızâsı ile..

Yani: Rızâların en güzeli ile..

* * *

YETMİŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Ey Vahid, Ferd, Samed, doğmayan, doğurulmayan, dengi olmayan vasıfları pâk zâtının sıfatı olan celâl ve ikram sahibi şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil Allahım.

– Efendimiz Muhammed'e salât eyle..

Ki o: Âdemoğullarının efendisi ve âlemin şerefidir. Allahım, onun yüce makamına ve efendiliğine münasip salât eyle. Şöyle ki:

– Onun nuru halk içinde öndedir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek nurunu:

– "Allahü Teâlâ, ilk önce benim nurumu yarattı."

Hadis-i şerifi ve latif haberi doğrultusunda, üç yüz altmış bin sene evvel yarattı. Sonra, cümle mahluku, onun nurundan yarattı.

Bu mânânın tafsilâtı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin NUR ismi anlatılırken geçmiştir. (Bak: İsim 53)

İkinci bir mânâya göre de, bu cümlenin şerhi şudur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânı öyledir ki, âlemlere rahmet olarak, bütün insanlara peygamber gönderdiği zaman, onun hidâyet ve irşad nuru cümle halka kendisinden geçip ulaşmıştır.

Devam edelim:

– **Onun zuhuru, âlemlere rahmettir.**

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin RAHMET PEYGAMBERİ ismi anlatılırken, bunun tafsilâtı geçmiştir. (Bak: İsim 18)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olan bu salât:

– **Hem de, yarattıklarından geçenlerin ve kalanların sayısı kadar olsun.**

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Allahım, yarattıklarından ne kadar geçip giden varsa.. onların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Yâ İlâhelâlemin, bu andan itibaren; tâ, kıyâmet kopuncaya kadar ezelî ilminde mukadder olan ne kadar mahlukun vücuda gelecekse.. onların sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Devam edelim:

– **Hem de, onlardan SAİD ve ŞAKİ olanların sayısı kadar olsun.**

Bu cümlede geçen:

– **SAİD.**

Tâbiri, şu kullar için kullanılır: İki cihanın saadetine mazhar, iman ve tevhid nuru ile münevver olanlar.

Yine bu cümlede geçen:

– **ŞAKİ.**

Tâbiri ise, şu zümre için kullanılır: Küfür, şirk bataklığına giren azgınlar.

Devam edelim:

– **Öyle bir salât olsun ki: Bütün sayıları içine alsın; sınırları sarsın.**

Yaratılmışlara göre, sayıların nihâyeti yoktur. Çünkü, ne kadar:

– Çok.

Desen, yine o sayının üzerine eklemek mümkündür; ancak, onun tâbirinden acizdir.

Bu cümleden, mübalağa kasd olunur. Şöyle ki:

– Yâ Rabbi, ilminde ne kadar sayılar varsa.. cümlesini içine alacak şekilde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize o miktar salât eyle..

Devam edelim:

- Öyle bir salât olsun ki, O'na bir son ve bir nihâyet olmasın. Bir tükenme olmasın.

Öyle bir salât olsun ki, devamınla devam etsin..

Bazı nüshalardaysa.. son cümleye şu cümle eklenmiştir:

- Tâ, kıyâmet gününe kadar, varlığın devamı ile devam etsin.

Devam edelim:

- Onun âline ve ashabına da salât eyle.

Yani: Yukarıda anlatılan daimî salâtla onların şânını muazzez ve mükerrem eyle.

Sonra.. devam edelim:

- Ve.. tam mânâsı ile, aynı benzerlikte selâm eyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Bu anlatılan sayılarla nihâyetsiz ve daim bâki olan salât gibi, onlara olan selâmını da daim ve bâki eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin metni yukarıda anlatıldığı kadardır.

Ancak bazı nüshada, şu mânâ gelmiştir:

- Öyle bir salâtla salât eyle ki; onun bitimi olmasın. Çünkü senin, O'na zâtının devamı ile devam ettirdiğin salâtın tükenmesi olamaz. Aynı şekilde onun âline, ashabına, yakınlarına da salât eyle.

Ve.. bolca, tam mânâsı ile selâm eyle.[1]

Bu şekilde, bazı fazlalıklarla gelmiştir.

ABDÜLKADİR GEYLÂNÎ HAZRETLERİNİN VİRDİ SALÂVAT

Bu salâvat-ı şerife, İslâm şeyhlerinden, büyük sadattan, büyük velîlerden sayılan Abdülkadir Geylânî Hz.nin virdidir. Yüce yaratan ona rahmet eylesin.

Yine bu salâvat-ı şerife, büyük meşayihten, muteber âlimlerden Cüneyd-i Yümnî, adı ile bilinen Muhyiddin (rh.)nin, çeşitli salâvattan seçtiği on salâvattan biridir. Onlara:

- Salâvat-ı Zat'il-Hayrati vel-Berekât. (Hayırlı ve bereketlerle dolu salâvat.)

Diye isimlendirmiştir. Bu salâvat-ı şerifenin faziletini beyân edip şöyle demiştir:

- Her kim bu salâvat-ı şerifeyi sabah-akşam onar kere okursa.. celâl ve ikram sahibi Yüce Allah, kendisini en büyük rızâsına nâil eyler. Sonra, Âlemlerin Rabbı Yüce Allah'ın dargınlığından ve gazabından emin bulunur. Onun üzerine, devamlı olarak, Rabbânî rahmet

1 Bu salâvat-ı şerifenin Arapça okunuşu şöyledir:
- "Salâten lâ gayete leha velâ intihae leha velâ emede leha velâ inkıdae salâtikelleti salleyte aleyhi salâten daimeten bidevamike ve alâ alihi ve ashabihi ve itretihi kezalike ve sellim teslimen kesiren.

وَمَنْ بَقِيَ، وَمَنْ سَعِدَ مِنْهُمْ وَمَنْ شَقِيَ، صَلٰوةً تَسْتَغْرِقُ الْعَدَّ وَتُحِيطُ بِالْحَدِّ، صَلٰوةً لَا غَايَةَ لَهَا وَلَا مُنْتَهٰي، وَلَا انْقِضَاءَ، صَلٰوةً دَائِمَةً بِدَوَامِكَ، وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا مِثْلَ ذٰلِكَ ٧١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي مَلَأْتَ قَلْبَهُ مِنْ جَلَالِكَ، وَعَيْنَهُ مِنْ جَمَالِكَ، فَاَصْبَحَ فَرِحًا مُؤَيَّدًا مَنْصُورًا، وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى ذٰلِكَ ٧٢ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ اَوْرَاقِ الزَّيْتُونِ وَجَمِيعِ الثِّمَارِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا كَانَ، وَعَدَدَ مَا يَكُونُ، وَعَدَدَ مَا اَظْلَمَ عَلَيْهِ اللَّيْلُ، وَاَضَاءَ عَلَيْهِ النَّهَارُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا

Ve men bekiye ve men saide minhüm ve men şakıye salâten testağrık'ul-adde ve tuhitu bil-haddi salâten lâgayete leha ve lâmünteha ve lenkıdae salâten daimeten bidevamike ve alâ âlihi ve sahbihi ve sellim teslimen misle zalike.

71. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin'illezi mele'te kalbehü min celâlike ve aynehu min cemalike feasbaha ferihan müeyyeden mansuren ve alâ âlihi ve sahbihi ve sellim teslimen vel-hamdü lillahi alâ zalike.

72. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede evrak'iz-zeytuni ve cemiis-simari. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin adede makâne ve yekûnü ve adede ma azleme aleyh'il-leylü ve adae aleyh'in-neharu. Allahümme salli alâ seyyidina .....

* * *

Öyle bir salât olsun ki: Bütün sayıları içine alsın; sınırları sarsın. Öyle bir salât olsun ki; O'na bir son ve bir nihayet, bir tükenme olmasın. Öyle bir salât olsun ki, devamınla devam etsin. Onun âline ve ashabına da salât eyle. Ve tam mânâsı ile aynı benzerlikte selâm eyle.

71. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

O öyle bir zâttır ki, kalbini celâlinle, gözünü cemâlinle doldurdun. Böylece, müeyyed, ferah, mansur oldu.

Onun âline de, ashabına da salât eyle; tam mânâsı ile selâm eyle.

Bu mânâda, Allah'a hamd olsun.

72. Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e zeytin yaprakları ve bütün meyveler sayısınca salât eyle.

Allahım, olmuşların ve olacakların sayısı kadar efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e salât eyle. Hatta, üzerine, gece, karanlığını gerdiği; gündüzün aydınlattığı şeylerin sayısı kadar salât eyle.

* * *

(Devamı: 629. Sayfada)

nâzil olur. Cümle şerlerden, daima Yüce Allah'ın hıfzında olur. Dünya ve âhirete dair bütün muradına kolaylıkla nâil olur.

Bu salâvat-ı şerifeye devam edenlerin, anlatılan nimetlerin cümlesine nâil olmasında ve Yüce Hakka vâsıl olmasında hiç şüphe yoktur.

İmam-ı Sehavî ise, meşayihten naklen şöyle anlattı:

– Bu salâvat-ı şerifeyi bir kere okumak, bin salâvat-ı şerife okumak yerine geçer.

* * *

YETMİŞ BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Ey cümle eşyaya kudret-i kâmilesi ile ve cümleye çeşitli nimetler vermekle ihsânları şâmil, acizlikten, kusurdan münezzeh ve müberra olan şânı büyük Allah.

– Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

Demek olur ki:

– Ulumuz efendimiz Habib-i Ekrem ve âdemoğullarının efendisi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce şânına üstün makamına siyadet ve fehametine tam salât eyle. Her şeyi özünde tamamlayan tazim ve tekrim tebcil eyle.

Devam edelim:

– O öyle bir zâttır ki, kalbini celâlinle doldurdun.

Daha açık şerhli mânâsı şudur: Onun kalbini, heybetin, azamet ve kibriyanla doldurdun.

Bu mânâ icabı olarak; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, huşu, huduun yüce rütbesine nâil olup ibâdet ve hizmet edeplerine gayet güzel kaim ve âmildir.

Bu cümleye şöyle bir mânâ da verilebilir:

– Sen, onun mübârek kalb yolunu ve pâk cesedini uyanık halinde Beyt-i Makdis'e, oradan da göklere, sidreye, arşa ulaştırdın. Mülk ve melekûta kavuşturdun. Kendisine, büyük şanlı âyetlerini gösterip özünü azametinle doldurdun. Nitekim Kelâm-ı Kadiminde bir âyet-i kerîmede şöyle buyurdun:

– "O göz ağmadı; aşmadı da.. And olsun; o, Rabbının büyük âyetlerinden gördü." (53/17-18)

Devam edelim:

– Onun gözünü de cemâlinle doldurdun.

Bu cümlenin ifade ettiği daha açık mânâ şudur:

– Ey Âlemlerin Rabbı, Habib-i Ekrem ve Resûl-ü Mükerrem efendimizin mübârek başında bulunan gözlerini; cisimden ve cismaniyetten uzak, şekilsiz niteliksiz olarak cemâl müşahedenle doldurdun.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Mirac gecesi, mülk ve melekûtu geçirmek sûreti ile:

– "Sonra, yaklaştı. Derken sarktı. İki yay kadar, yahut daha yakın oldu." (53/8-9)

Âyetinde belirtilen mânâya mazhar eyledin. Keyfiyetten münezzeh olarak cemâl müşahedenle şerefyap eyledin. Vasıtasız olarak, lafızdan ve harflerden

münezzeh olarak kelâm nimetine erdirdin. Böylece, lütuflara, ilâhî sırlarına, türlü lütuf ve keremlerine, vasıtasız vahiy nimetine vâsıl eylediğini şu âyetinle belirttin:

– "Kuluna vahyettiğini vahyetti." (53/10)

Bu mânâların daha geniş şekilli mânâsı: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin SAHİB'UL-MİRAC ismi anlatılırken geçti. (Bak: İsim 178)

Devam edelim:

– Böylece, müeyyed, ferah, mansur oldu.

Bu cümlenin şerhli mânâsı şudur:

Habib-i Huda, Resûl-ü Kibriya Hazret-i Muhammed Mustafa (s.a.v.) Efendimiz, cemâl müşahedesine nâil olup izzet sahibi Rabbın münacaatında da bulundu. Orada, ümmetine şefaat ricasında bulundu. Bu yoldan, ümmete türlü türlü nimetler ihsân olunmak sûreti ile; af mağfiret, rahmetle beraber çeşit çeşit iyilikler ihsân olundu. Bu münacaatta o ümmete haz ve nasip niyaz eyledi. Onun bu niyaz talebinden sonra, sema ehlinin ibâdet ve taatlarını içine alan namaz ibâdeti farz oldu. Durum böyle olunca, günde beş vakit namaz kılan mü'minler, izzet sahibi Rabbın münacaatına mazhar kılınır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bunun benzeri daha nice ihsânlara nâil oldu. Ancak, sırrı saklamak yolunda emir aldığı için, beyân buyurmadı.

İşbu nailiyet içinde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir gece sabaha erdi.

Hem de ferah olarak...

Cüneyd-i Yümnî (rh.) kendi hizbinin içinde:

– Ferah.

Lafzından sonra, MESRUR, lafzının da ekledi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, bu cümlede geçen:

– Müeyyed.

Lafzı ile anlatılmak istenen mânâ şudur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mirac babında verdiği haber Hak tarafından doğrulandı..

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) MİRAC DÖNÜŞÜ

Şöyle anlatıldı:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, miracdan dönüp geldiği zaman, Cebrâil'e şöyle sordu:

– Acaba, benim mirac ettiğime kim inanır?

Bunun üzerine, Cebrâil şöyle dedi:

– Seni Ebû Bekir Sıddîk tasdik eder; çünkü o Sıddîk'tır.

Sabah oldu; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, saadet ve iclâl ile nura gark olmuş bir halde Harem-i Şerife teşrif eyledi. Oturduğu zaman Allah'ın düşmanı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz düşmanı Ebû Cehil de geldi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, böyle nur içinde ve heybetli görünce, kendi kendine:

– Bunda bir sır var.. Gidip sorayım; eza ile mahzun edeyim.

Diye eza kasdı ile, yanına gelip oturdu. Alay ederek:

– Yâ Muhammed, sende sürur var. Yine faydalı bir şey mi buldun?

Dedi. Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem:

– Evet..

Deyince, Ebû Cehil:

– Nedir?.

Dedi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

– Bu gece Cebrâil (a.s.) geldi. Uyanık halimde beni götürdü.

Ebû Cehil sordu:

– Nereye götürdü?.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anlattı:

– Beyt-i Mükerreme'den Mescid-i Aksa'ya götürdü.

Ebû Cehil sordu:

– Bu gece Mescid-i Aksa'ya vardın; sonra dönüp Beyt-i Mükerreme'ye gelerek aramızda mı sabahladın?

Resûl-ü Hüda, Şefi-i Ruz-ü Ceza Efendimiz şöyle buyurdu:

– Evet..

Ebû Cehil şu teklifte bulundu:

– Kavmini şimdi çağırsam, bana verdiğin haberi onlara da verir misin?

Resûl-ü Muhterem (s.a.v.) Efendimiz, onun bu sözüne de:

– Evet..

Buyurarak cevap verince, Ebû Cehil yüksek sesle şöyle bağırdı:

– Ey Kâab oğulları Kureyş, gelin gelin..

Onlar gelip oturdukları zaman, Ebû Cehil, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dedi:

– Bana verdiğin haberi, bunlara da söyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

– Bu gece Cebrâil (a.s.) gelip beni götürdü.

Sordular:

– Nereye götürdü?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz anlattı:

– Beyt-i Makdis'e götürdü.

Dediler ki:

– Bu gece Beyt-i Makdis'e gittin; tekrar gelip aramızda mı sabahladın?

Server-i Enbiya Nur-u Çeşm-i Asfiya Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların bu sorusuna da şöyle buyurdu:

– Evet..

Ama onlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu haberini yalanladılar; inanmadılar.

HAZRET-İ EBÛBEKİR'İN (R.A.) MİRAC HABERİNİ TASDİK ETMESİ

Hazret-i Âişe-i Sıddîka (r.a.) bu haberi şöyle anlattı:

– Daha önce iman edenlerden bazı kimseler, bu Mirac haberini işittikleri zaman, inkâr edip mürted oldular.

Müşriklerden bazıları da, Hazret-i Ebû Bekir'e (r.a.) gidip bu haberi söyledikleri zaman, Ebû Bekir (r.a.) sordu:

– Bunu söyledi mi?.

– Evet söyledi.

Dedikleri zaman, Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

– Eğer söylediyse.. gidip geldiğine dair haberi gerçektir. Bu haberin de doğrudur.

Tekrar şöyle dediler:

– Sen, bu gibi sözleri ile onu tasdik eder misin?

Ebû Bekir (r.a.) cevap verdi:

– Bundan daha uzağa vardım geldim, dese onu dahi tasdik ederim.

İşte, o günden itibaren, Hazret-i Ebû Bekir'e SIDDÎK, lâkabı verildi.

Orada hazır olan müşrikler, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dediler:

– Eğer Beyt-i Makdis'e gittiysen, biz onun vasfını biliriz. Onun şeklinden sorduklarımıza dair doğru haber verebilir misin? İçimizde, defalarca, oraya gidip gelenimiz var. Eğer vakıaya uygun haber verirsen, oraya gittiğinin gerçek olduğu haberi bundan bilinir.

Bundan sonra, Beyt-i Makdis'in bazı vasıflarından sormaya başladılar.

Bu anda, mutlak güçlü şanlı Allah, Beyt-i Makdis'i Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin önüne aşikâre izhar eyledi. Her neden sordularsa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun şeklini, rengini anlattı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yaptığı bu vasfı işitenler:

– Vallahi, anlattığı bu vasıfların cümlesi doğrudur. Oraya gidip gelmeyenler böyle anlatamaz.

Sonra, şöyle dediler:

– Oraya gidip geldiğin bize yetmez. Bize kervanlarımızdan haber ver.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bunu da şöyle anlattı:

– Falan kabilenin kervanına Revha, denilen yerde rastladım. Bir deve kaybetmişlerdi; onu arıyorlardı. Ben susamıştım. Bir bardak dolusu su duruyordu; onu alıp içtim. Yine o bardağı yerine koydum. Onlar geldikleri zaman, sorun, bardaklarında su buldular mı?.

Sonunda o kervan geldi. Durumu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin buyurduğu gibi sordular. Onlar da bu haberi doğrulayıp şöyle dediler:

– Revha'da devemiz kayboldu. Onu aradık. Geldiğimiz zaman gördük ki, bardağın içindeki su içilmiş; boş bulduk.

Daha sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

– O taraftan gelen kervanlarımızdan bize haber ver.

Dedikleri zaman:

– Olur.

Buyurdu; sonra şöyle devam etti:

– Onları, Ten'im, denilen mahalde gördüm.

Daha sonra, şöyle dediler:

– Onların heybetlerinden, yüklerinden, adamlarından ve gelecekleri vakitten haber ver.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, tam olarak, onları anlattı. İçinde bulunanları adı ile açıkladı. Sonra:

– Falan gün, güneş doğarken, o kafile çıkar gelir. Önlerinde de siyaha çalan bir ak deve yürür.

Şeklinde anlattı.

O gün, geldiği zaman, oradakilerin cümlesi sahraya çıktı. Kervana nazar ettiler. Kervandan hiç eser yoktu. Halbuki:

– Dediği vakit oldu.

Diyen oldu. Bazıları da:

– İşte güneş de doğup göründü.

Dedi.. Bazıları da şöyle dedi:

– İşte kervan da göründü. Önünde de o beyaz deve geliyor.

Ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kervanı babında verdiği haberlerin cümlesini bir bir anlattı.

Onlar, bu halleri bütünüyle müşahede ettiler. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin oraya gidip geldiğinde hiçbir şüphe kalmadığı halde, hiçbiri iman etmedi; hatta yalanladılar.

Sonra..

Bu cümlede geçen:

– **MANSUR.**

Lafzı ise.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, askerlerinin ve ordularının düşmanları üzerine galip gelmeleri için, ilâhî yardıma nâil olduklarına işarettir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– **Ve.. onun âline de ashabına da salât eyle. Tam mânâsı ile selâm eyle.**

Demek olur ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun âline, ashabına iki cihanın kötülüklerinden, sıkıntılarından, mübârek tabiatına ağırlık veren istemedikleri şeylerin cümlesinden selâmet ihsân eyle.

Devam edelim:

– **Bu mânâda Allah'a hamd olsun.**

Bu cümlede anlatılmak istenen mânâ şudur:

Gözümüzün nuru Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, insanların hiçbirine verilmeyen nimetlerini ihsân eylediği için; ki, bu nimetler arasında baş gözü ile Yüce

Hakk'ın görmesi, bütün arzularına nâil olması vardır. Sonra, bizleri böyle ulu Resûl'e ümmet eylediği, O'na salât ü selâm okumaya başarı ihsân edip irşad eylediği için Yüce Allah'a hamd olsun.

* * *

YETMİŞ İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e, zeytin yaprakları ve bütün meyveler sayısınca salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Zeytin.

Mübârek bir ağaçtır. Kur'ân-ı Kerîm'de övülmüştür. Bu mübârek ağaca dair ne kadar yaprak varsa.. bitmiş olan ve bitecek olanların sayısı kadar salât talep edilmektedir.

- Meyveler.

Tâbirinden ise.. iki mânâ çıkar. Ya zeytinin yemişleri.. yahut sair ağaçların yemişleridir. Zeytinin verdiği yemişler murad edilmiş ise, şu mânâ çıkar.

- Bitmiş ve bitecek yemişlerinin sayısı kadar salât eyle.

Mânâ zeytin üzerine atıf olunca, şu çıkar:

- Bu dünyada bitmiş ve bitecek, âhirette ise, sonsuz olarak ne kadar sayısız yemişler varsa.. onların sayısı kadar Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle. Onu muazzez ve mükerrem eyle. Bizleri de, o kadar salâvat-ı şerife getirmiş kadar üstün sevaplara nâil eyle. O kadar faydalarla mesrur eyle.

Burada, sair yemişlerin yaprakları zikrolunmayıp sadece zeytin ağacının yaprağı zikrolundu. Bunun hikmeti babında ulema şöyle dedi:

- Zeytin yaprağının üzerinde, Yüce Hakk'ın ism-i azamı yazılmıştır. Bunun için, hasseten zeytin yaprağı anlatıldı.

En doğrusunu Allahü Teâlâ bilir.

Devam edelim:

- Allahım, olmuşların ve olacakların sayısı kadar, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e salât eyle..

Bu salâvat-ı şerifenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Evvel âhir cümle mevcudatı ketm-i ademden vücuda getiren nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı büyük Allah.. cümle mahlukatı icaddan bu âna kadar canlı cansız, ülvî süflî küçük büyük, ne kadar vücuda gelen şeyler varsa.. onların sayısınca Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle..

Devam edelim:

- Hatta, üzerine, gece karanlığını gerdiği, gündüzün aydınlattığı şeylerin sayısı kadar salât eyle..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Yeryüzünü karanlığın örttüğü, gündüzlerin de aydınlattığı büyük küçük, canlı cansız bütün mevcutların sayısı kadar Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimize salât, tekrimat, tahiyyat inzal eyle.. Hem de sonsuz olsun. İki cihanda muazzez ve mükerrem eyle.

Devam edelim:

- Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e, onun âline, zevcelerine, zürriyetine ümmetinin nefesleri sayısı kadar salât eyle..

Bu salâvat-ı şerifede geçen; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti, çocuklarıdır; kıyâmete kadar gelecek olan torunlarıdır.. Yani: Çocuklarının çocukları..

Yine bu salâvat-ı şerifede geçen:

- ÜMMET.

Tâbiri ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin tüm ümmeti anlatılmak istenmektedir. Bu ümmet, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gönderildiği tüm insanlardır. Bunlar, ister nübüvvetini tasdik edip iman şerefi ile müşerref olarak icabet ümmeti olsun; isterse, inad edip kendisini tasdik etmeyen dâvet ümmeti olsun.. hepsi ümmeti sınıfına dahildir.

Bunlardan her biri, bir gün ve bir gecede yirmi dört bin nefes alır.

Durum anlatıldığı gibi olunca, bu salâvat-ı şerifenin daha açık mânâsı şu olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamberliği ile başlayan ümmetinden, tâ, kıyâmete kadar gelimiş ve gelecek ümmetlerinin aldıkları nefeslerinin sayısı kadar; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kendisine, âline, zevcelerine, zürriyetine salât eyle. Çeşitli bereketler, türlü türlü ikramlar ederek lütuf ve keremine mazhar eyle. Yüce şânına lâyık ikramlar eyle.

Devam edelim:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okuduğumuz salâvatın bereketi ile bizi FEVZ bulanlardan eyle.

Bu duâya bütün ümmet dahildir.

Bu cümlede geçen:

- FEVZ.

Lafzı ise; sıkıntı, dert, keder, gam, elem, hüzün gibi şeylerden kurtulmaktır. Hem dünyada hem de âhirette..

Sonra..

- Onun Havz'ına varıp içenlerden eyle.. Onun sünneti ile, taatı yolunda amel edenlerden eyle.

Ey âlemlerin Rabbı, kıyâmet günü, onunla aramızda hail koyma.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Ayıplarımız, hatalarımız sebebi ile, aramızda bir perde olmasın. Onun yanında, sancağı altında kıl. Onun üstün sohbetine kat. Mübârek cemâlini bize göster. Onunla bize lezzet aldır. Onun şefaatı ile, bizleri aziz eyle.. Âmin!.

وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ عَدَدَ اَنْفَاسِ اُمَّتِهٖ اَللّٰهُمَّ بِبَرَكَةِ الصَّلٰوةِ عَلَيْهِ اجْعَلْنَا بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِ مِنَ الْفَآئِزِينَ، وَعَلٰى حَوْضِهٖ مِنَ الْوَارِدِينَ الشَّارِبِينَ، وَبِسُنَّتِهٖ وَطَاعَتِهٖ مِنَ الْعَامِلِينَ، وَلَا تَحُلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدِينَا وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ve mevlâna Muhammedin ve alâ âlihi ve ezvacihi ve zürriyetihi adede enfasi ümmetihi.

Allahümme bibereket'is-salâti aleyhic'alna bissalâti aleyhi minel'faizine ve alâ havzıhi minel-varidin'eş-şaribine ve bisünnetihi ve taatihi minel-âmiline. Ve lâtahul beynena ve beynehu yevm'el-kıyâmeti yâ rabb'el-âlemine.

Vağfirlena ve livalidiyna ve licemi-il-müslimine.

Elhamdü lillahi Rabbil'âlemin.

اِبْتِدَاءُ الثُّلُثِ الثَّانِي

İBTİDAÜS-SÜLÜS'ÜS-SANİ

٧٣ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ اَكْرَمِ خَلْقِكَ، وَسِرَاجِ اُفُقِكَ اَفْضَلِ قَآئِمٍ بِحَقِّكَ، اَلْمَبْعُوثِ بِتَيْسِيرِكَ وَرِفْقِكَ، صَلٰوةً يَتَوَالٰى تَكْرَارُهَا، وَتَلُوحُ عَلَى الْاَكْوَانِ

73. Allahümme salli ve sellim ve barik alâ seyyidina Muhammedin ve alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli seyyidina Muhammedin ekremi halkıke ve siraci ufukıke ve efdali kaimin bihakkıkel-meb'usi biteysirike ve rıfkıke salâten yetevalâ tekrarüha ve telûhü alel-ekvani .....

* * *

Allahım, efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e onun âline, zevcelerine, zürriyetine ümmetinin nefeslerinin sayısı kadar salât eyle.

Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okuduğumuz salâvatın bereketi ile bize fevz bulanlardan eyle. Onun havzına varıp içenlerden eyle. Onun sünneti ile taatı yolunda amel edenlerden eyle.

Ey Âlemlerin Rabbı; kıyâmet günü, onunla aramızda hail koyma. Bizi, ana babalarımızı, bütün müslümanları bağışla.

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

İKİNCİ ÜÇTE BİR

73. Allahım, salât ve selâm eyle; bereket ihsân eyle Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline.. Yarattığın halkın en keremlisidir. O, senin ufkuna kandildir. Senin verdiğin kolaylıkla, rıfkınla peygamber olmuştur. Hakkını edada en faziletlidir.

O'na olan bu salât öyle olsun ki: Tekrarı peşpeşe devam etsin. Onun nurları kâinatı aydınlatsın.

* * *

(Devamı: 633. Sayfada)

Devam edelim:

- Bizi, ana babalarımızı, bütün müslümanları bağışla.

Bu cümlenin şerhli mânâsı şöyledir:

Ey affeden, bağışlayan; günahlarımızı, ayıplarımızı, hatalarımızı, cürmümüzü ve isyanımızı lütuf ve kereminle bağışla..

Keza, analarımızın ve babalarımızın hatalarını ve kusurlarını da bağışla.

Kadın, erkek bütün müslümanların günahlarını da affedip bağışla.

- Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Yani: Bize iman hidâyeti verdiği; sevgili Habibi'ne ümmet ve O'na salât ü selâm okumakta başarı nasip ettiği; cümle nimetlerin hakikî sahibi olduğu için âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

* * *

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvat-ı şerifelerin, BİRİNCİ üçte bir KISMI BURADA TAMAM OLDU. Bunun için, uğur ve bereket olması temennisi ile, merhum MÜELLİF, son sözünü cennet ehlinin son kelâmı olan Allah'a hamd ile tamamladı. Şunun için: İnşaallah cennete girip nimetlere ermemize sebep olur.

Bundan sonrası, salâvat-ı şerifelerin İKİNCİ ÜÇTE BİR kısmıdır.

* * *

İKİNCİ ÜÇTE BİR

YETMİŞ ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, salât ve selâm eyle; bereket ihsân eyle; Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline..

Bu cümlenin şerhli mânâsı şöyledir:

Ey hayrı ve cömertliği yağdıran şânı büyük Vacibülvücud Allah..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize: Lütfunla, kereminle çeşitli tazim, iyilik, ihsânlar ikram eyle.

İki cihanda, mübârek yaratılışına uymayan kötülüklerden, kendisine ağırlık veren şeylerden selâmet eyle.

Lütuf ve kerem olarak kendisine verdiğin nimetleri, iyilikleri gün gün artırarak bereketli eyle. Cümle nimeti onun için devamlı kıl.

Aynı salâtı, selâmı, bereketi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabı ümmeti üzerine de ihsân eyle.

Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Yarattığın halkın en keremlisidir.

Yani: Ulvî ve süflî tüm mahlukatın, ayrıca nebilerin, resûllerin, mukarreb meleklerin cümlesinden daha fazla şerefe, kereme nâil olmuştur. Katında onun şânı çok üstündür.

Devam edelim:

- O senin ufkuna kandildir.

Demek olur ki:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nebilere, resûllere, mukarreb meleklere, kereme nâil olan velîlere aydınlık veren bir kandildir. Ayrıca, yer ve sema ehlinden hidâyete mazhar olanların tümü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan istifade ederler.

Yâ Rabbi, onlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuru sayesinde senin hidâyetine ve lütfuna mazhar olmuşlardır.

Devam edelim:

- Senin verdiğin kolaylıkla, rıfkınla peygamber olmuştur; hakkını edada en faziletlidir.

Bu cümlenin şerhli mânâsı şudur:

Ey keremliler keremlisi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, senin cümle ahdlerini, üzerine vacib olan haklarını, cümle taat ve ibâdetlerini yerine getirip kemâli ile kulluk ve rızâ-i şerifine göre daima amel edenlerin cümlesinden faziletlidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün insanlara, cümle mahluka gönderilen bir peygamberdir.

Senin ihsân ettiğin kolaylıkla, cümle insanları, cinni, imana dâvet edip kendilerine risâletini tebliğ etmiştir. Böylece, onları tevhide irşad, hidâyete mazhar eylemiştir.

Kendisinden evvel gelen nebilerin ve resûllerin dinlerindeki güç, zahmetli, ağır işleri kaldırdın. Böylece, kendisini kolay amellerle peygamber gönderdin.

Devam edelim:

- O'na olan bu salât öyle olsun ki, tekrarı peş peşe devam etsin; onun nurları kâinatı aydınlatsın.

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, sırf nurdur; dolayısı ile, O'na okunan salâvat, tüm âlemleri ve yerleri nurlandırır.

* * *

YETMİŞ DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı büyük Allah..

- Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline salât, selâm, bereket ihsân eyle.

Bu cümlenin, kısmen şerhli mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, ashabına, ümmetine iki cihanın zorluklarından, tabiatlarına iyi gelmeyip ağırlık veren şeylerin cümlesinden selâmet ihsân eyle.

Lütfunla, kereminle onlara ihsân eylediğin nimetlere yükselme vermek sûreti ile nimetlerini daim eyle.

Sonra o:

- Kavlinle, en faziletli övülendir.

Şöyle ki:

O şanlı peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek zâtı, latif ahlâkı, üstün sıfatı, zâhir ve bâtın duyguları, güzel amelleri ve sevilen fiilleri, üstün sireti ve hoş şemaili.. hâsılı: Tüm faziletleri ve övülen durumlarının her biri hakkında kelâm-ı rabbânî, kavl-i rahmânî gelmiştir. Bütün olarak, Kur'ân-ı Kerîm, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin faziletleri ve övgüleri ile doludur. Bunun tafsili mevzuu dağıtmaya sebep olacağından, icmal yollu böyle anlatıldı.

Üstte anlatılan cümlenin bir mânâsı da şöyle olur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânı öyledir ki, kelâm-ı rahmânî, kavl-i rabbânî, ilâhî kitaplarla övülmüştür. Mukarreb meleklerin, nebilerin, resûllerin, velîlerin, âlimlerin cümlesinden daha faziletlidir.

Devam edelim:

– Senin bağına yapışmak babında en şerefli dâvetçidir.

Bu cümlenin şerhi şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, halkı senin açık şeriatına, kopmaz bağına, Kur'ân'da beyân buyurduğun sırat-ı müstakime girmek için dâvet eden nebilerin resûllerin pek şereflisi, pek keremlisidir.

Devam edelim:

– Nebilerin ve resûllerin sonuncusudur. O'na, öyle bir salâtla salât eyle ki: İki cihanda bizi, umumî fazlına, en büyük rızâ keremine, vuslatına ulaştırsın.

Burada kısa şerh şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okuduğumuz bu salâvat-ı şerife hürmetine, bizleri, cennet nimetlerinin en büyüğü olan rızâna, cümle nimetlerin en azizi ve en lezizi cemâlini müşahede keremine nâil eyle.

* * *

YETMİŞ BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Efendimiz Muhammed'e, Efendimiz Muhammed'in âline salât eyle, selâm eyle, O'na ihsân ettiğin nimetlere bereket ihsân eyle.

Çünkü o: Kulların arasında kerîmlerin en keremlisidir. İrşad yoluna çağıranların en şereflisidir. AKTAR'ın ve BİLÂD'ın kandilidir.

Bu cümlede geçen:

– AKTAR ve BİLÂD.

Lafızları şu mânâyadır: Yerler, iklimler, nahiyeler, ovalar, şehirler, köyler..

Devam edelim:

– Bu salât, öyle bir salât olsun ki, ne bitsin; ne de tükensin.

Ve.. okuduğumuz bu salâvat-ı şerife sebebi ile, bizi, MEZİD ikramına nâil eyleyesin.

اَنْوَارُهَا ٧٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلٰى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ اَفْضَلِ مَمْدُوحٍ بِقَوْلِكَ،
وَاَشْرَفِ دَاعٍ لِلْاِعْتِصَامِ بِحَبْلِكَ، وَخَاتَمِ
اَنْبِيَآئِكَ وَرُسُلِكَ، صَلٰوةً تُبَلِّغُنَا فِي الدَّارَيْنِ
عَمِيمَ فَضْلِكَ، وَكَرَامَةَ رِضْوَانِكَ وَوَصْلِكَ ٧٥
اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ اَكْرَمِ الْكُرَمَآءِ مِنْ عِبَادِكَ، وَاَشْرَفِ
الْمُنَادِينَ لِطُرُقِ رَشَادِكَ، وَسِرَاجِ اَقْطَارِكَ
وَبِلَادِكَ، صَلٰوةً لَا تَفْنٰى وَلَا تَبِيدُ، تُبَلِّغُنَا بِهَا
كَرَامَةَ الْمَزِيدِ ٧٦ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الرَّفِيعِ
مَقَامُهُ، الْوَاجِبِ تَعْظِيمُهُ وَاحْتِرَامُهُ، صَلٰوةً
لَا تَنْقَطِعُ اَبَدًا، وَلَا تَفْنٰى سَرْمَدًا، وَلَا تَنْحَصِرُ

envaruha.

74. Allahümme salli ve sellim ve barik alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli seyyidina Muhammedin efdali memduhin bikavlike ve eşrefi dain lil-i'tisami bihablike ve hatemi enbiyaike ve rüsülike salâten tübelliğuna fid-dareyni amime fazlike ve keramete rıdvanike ve vaslike.

75. Allahümme salli ve sellim ve barik alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli seyyidina Muhammedin ekrim'il-küremai min ibadike ve eşref'il-münadine liturukı reşadike ve siraci aktarike ve bilâdike salâten lâtefna ve lâtebidü tebülliğuna biha keramet'el-mezîdi.

76. Allahümme salli ve sellim ve barik alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli seyyidina Muhammedin'ir-refii makamühül-vacibi tazimühu vehtiramühu salâten lâtankatıu ebeden ve lâtefna sermeden ve lâtanhasıru .....

* * *

74. Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline salât selâm, bereket ihsân eyle; kavlinle en faziletli övülendir. Senin bağına yapışmak babında en şerefli dâvetçidir. Nebilerin ve resûllerin sonuncusudur.

O'na öyle bir salât ile salât eyle ki; İki cihanda bizi, umumi fazlına, en büyük rızâ keremine, vuslatına ulaştırasın.

75. Allahım, Efendimiz Muhammed'e, Efendimiz Muhammed'in âline salât eyle, selâm eyle, O'na verdiğin nimetlere bereket ihsân eyle.

Çünkü o: Kulların arasında kerimlerin en keremlisidir. İrşad yollarına çağıranların en şereflisidir. Aktarın ve bilâdın kandilidir.

Bu salât, öyle bir salât olsun ki, ne bitsin; ne de tükensin. Okuduğumuz salâvat-ı şerife sebebi ile, bizi mezid ikramına ulaştırasın.

76. Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline salât ve selâm eyle; bereket ihsân eyle. Onun makamı yücedir; O'na tazim etmek, O'na saygı göstermek vaciptir.

Öyle bir salât olsun ki, hiç kesilmeye.. Daima sürüp gide; sayılara dahi sığmaya.

* * *

(Devamı: 637. Sayfada)

Bu cümlede geçen:

- **MEZİD.**

Lafzından anlatılmak istenen mânâ iki türlüdür. Şöyle ki:

a) Daima artan cennet nimetleri, türlü türlü ikramlar..

b) Cuma günüdür. Cuma gününün kerâmeti: Yüce Hakk'ın cemâli ile müşerref olmak, böyle büyük bir nimete ermek..

CUMA GÜNÜNÜN FAZİLETİ

YÜCE ALLAH'IN VE PEYGAMBERLERİN ZİYAFETİ

Bu ikinci mânâda gelen bir rivâyet şöyledir:

Mü'minler, cennete cuma günü gireceklerdir.

Cumartesi günü olunca, babaları Âdem (A.s.) onları kendi köşküne ve makamına dâvet eder; böylece, çocuklarına ziyafet çeker.

Pazar günü oldukta; ikinci babaları Nuh (a.s.) onları makamına dâvet edip ziyafet çekecektir.

Pazartesi günü oldukta, İbrâhim Halilüllah (a.s.) onları makamına dâvet eder, kendilerine ziyafet verir.

Salı günü oldukta, Musa Kelimüllah (a.s.) makamına dâvet edip ziyafet verir.

Çarşamba günü, İsa (a.s.) onları makamına dâvet edip kendilerine ziyafet verir.

Perşembe günü olunca, Sultan-ı Enbiya Nur-u Çeşm-i Asfiya Habib-i Huda Şefi-i Ruz-ü Ceza Hazret-i Muhammed Mustafa (s.a.v.) onları, makamların en yücesi olan Vesile'ye dâvet eder. Onlara türlü türlü ikramlar ve in'amlarla ziyafet verir.

Herkes, bu ziyafetten dönüp makamına geldiği zaman, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah, onların her birine tek tek melekler gönderir; özel olarak dâvet eder. Cuma günü olduğu zaman, cümlesi Haziret'ül-Kuds'te toplanırlar.

Orada, nebiler ve resûller minberler üzerinde otururlar. Ashab-ı kiram, zürriyet-i ızam, (Resûlüllah s.a.v. Efendimizin soyu) namlı âlimler kürsüler üzerinde otururlar. Velîler, şehidler, salihler de sandalyalar üzerinde otururlar. Sair cennet ehli ise minderlere otururlar.

Ve.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve oradan Kur'ân okuyacaktır. Mübârek seslerinin letafet, halâvet ve taravetinden ağaçların yaprakları hareket eder. Köşklerin, sarayların pencere kanatları harekete geçer. Her birinden bir başka latif ses çıkar. Kuşlar da terennüm ederler. Bütün bunlardan dolayı türlü sedalarla büyük bir zevk olacaktır; ki onu: Tâbir edip anlatmak mümkün değildir.

Nebilerin hatibi Davud (a.s.) hutbe okuyacaktır ki; bundan: Türlü safalar olacaktır.

Bütün bu olanlardan sonra, ateş değmemiş; sırf Allah'ın kudreti ile zuhura gelip hâsıl olan nefis yemeklerle ziyafet olunur. Türlü kâseler içinde şerbetler

verilir; ki bunların sakileri görünmez. Dil, bunların anlatmaktan acizdir. Akıllar, onları idrâk edip kavramaktan âcizdir.

Bu şekilde, türlü nimet, ikramdan sonra.. mekândan münezzeh; şekil, aza, cisim ve cismaniyetten müberra olan Yüce Hak, onları cemâli ile müşerref eyler.

– Selâmün kavlen min Rabbin Rahîm. (Esirgeyen Rablarından selâm.)

Mânâsında selâm verir. Onlar da, Yüce Hakkı, baş gözü ile cihet ve mekândan münezzeh, şekilsiz görürler. Bu büyük ihsân, büyük saadet ile lezzet ve nimete dalarlar.

Daha sonra, Yüce Hak, onlara hitap eder:

– Benden, murad isteyin.

Bunun üzerine, onlar şöyle derler:

– Senden rızânı isteriz yâ Rabbi.

Onların bu isteğine karşılık Yüce Hak şöyle buyurur:

– Kullarım, sizlerden râzı oldum..

Böylece onları en büyük rızâsına nâil eder.

* * *

YETMİŞ ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve Efendimizin Muhammed'in âline salât selâm eyle bereket ihsân eyle. Onun makamı yücedir; O'na tazim etmek, O'na saygı göstermek vaciptir.

Bilhassa Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin makamı: Dünyada ve âhirette cümle mahlukun makamından yüce ve üstündür.

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZE SAYGI

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, tam bir peygamberlik, umumî bir risâletle cümle insanlara, cinlere, hatta bütün yaratılmışlara peygamber gönderilmiştir. Bunun için, o keremli resûle hayatında ve vefâtından sonra, tazim edip saygı göstermek vaciptir.

Nitekim, sahabe-i kiram, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize hayatında o kadar saygı gösterirlerdi ki, mübârek boğazını ayıklayıp bir şey çıkaracağı zaman, avuçlarını tutarlardı.

– Keşke, onun ağzından ve boğazından çıkan şey, avucumuza düşeydi; onun avucumuza alıp teberrüken, vücudumuza ve yüzümüze sürseydik.

Derlerdi. Böyle bir temenni ve arzu gösterirlerdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz vacib olan veya olmayan bir amel işlediği zaman, cümlesi pür dikkat O'na bakarlardı:

– Biz de işlerimizi onun gibi yapalım.

Derlerdi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir kelâm ettiği zaman, cümlesi susar, ihtimamla onu dinlerlerdi:

– Onun hadis-i şerifini, hoşça ezberleyip gereği ile amel edelim; sonra gelen ümmetlere de haber verelim.

Derlerdi. Sonra:

– Edebe aykırıdır.

Diyerek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüzüne dik dik bakmazlardı. Böyle bir şeyden kaçınırlar, sakınırlardı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, saadetle dar-ı ukbaya teşrif buyurduktan sonra, pâk ismini işittikleri veya söyledikleri zaman, salât ve selâmla tazim ederlerdi. Yüce emirlerine ve üstün sünnetlerine tam kayıtlı kalır; ihtimamla ona bağlanırlardı.

Durum anlatıldığı gibi olunca, herkese ve bize gerekir ki: O muazzam Resûl'e ve muhterem Nebi'ye tam tazim edip saygı gösterelim. Meselâ: Onun sünnet-i seniyesini ihya edelim. Onun âl, ashab ve ehl-i beytini sevip sayalım. Onun güzel edepleri ile edeplenelim. Onun mübârek isimleri anıldığı zaman, tazimle salât ve selâm okuyalım. Onun zürriyeti olan sadat-ı kiramı gördüğümüz zaman, tazim edelim. İlmi ile âmil âlimleri gördüğümüz zaman, kendilerine ikram edelim. İlim taliplerine, Kur'ân ehline de gösterelim.

Hâsılı: Yukarıda anlatılanların benzeri zâtlara tazim etmek üzerimize vaciptir.

Cenâb-ı Hak, cümlemize hayırlı işlerde başarı ihsân eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ihsân edeceğin bu salât:

– Öyle bir salât olsun ki, hiç kesilmeye..

Ömrümüz bitse dahi, bu salâtın sonu gelmeye..

– Daima sürüp gide.. Sayılara dahi sığmaya..

* * *

YETMİŞ YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Nasıl ki, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline âlemlerde salât eylemiştin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli, kendisine tâbi olan ashabı ve tüm ümmetidir.

Hazret-i İbrâhim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin büyük ceddidir.

Devam edelim:

– Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin.

Yani: Yüce zâtında kemâlât ile övülmektesin. Yarattıklarına çeşitli rızıklar ihsân etmektesin.

* * *

YETMİŞ SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Salât eyle Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline.. Hem de, onu ananlar her andıkça, onu anmaktan gafil olanlar gafil oldukça..

عَدَدًا ٧٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ فِى الْعَالَمِينَ
اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٧٨ وَصَلِّ اللّٰهُمَّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى
اٰلِ مُحَمَّدٍ كُلَّمَا ذَكَرَهُ الذَّاكِرُونَ، وَغَفَلَ عَنْ ذِكْرِهِ
الْغَافِلُونَ ٧٩ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ،
وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ
مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَرَحِمْتَ وَبَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ
وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٨٠ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ
وَعَلٰٓى اٰلِهِ وَسَلِّمْ ٨١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ خَتَمْتَ بِهِ
الرِّسَالَةَ وَاَيَّدْتَهُ بِالنَّصْرِ وَالْكَوْثَرِ وَالشَّفَاعَةِ ٨٢
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلٰينَا مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الْحُكْمِ،
وَالْحِكْمَةِ، السِّرَاجِ الْوَهَّاجِ، الْمَخْصُوصِ

adeden.

77. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema salleyte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime fil-âlemine inneke Hamidün Mecidün.

78. Ve sallillahümme alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin küllema zekerehüz-zakirune ve gafele an zikrihil-gafilune.

79. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin verham Muhammeden ve alâ Muhammedin ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema salleyte ve rahimte ve barekte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke Hamidün Mecidün.

80. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin'in-nebiyy'il-ümmiyy'it-tahir'il-mutahhari ve alâ âlihi ve sellim.

81. Allahümme salli alâ men hatemte bihirrisalete ve eyyedtehu binnasri vel-kevseri veş-şefaati.

82. Allahümme salli alâ seyyidina ve mevlâna Muhammedin nebiyy'il-hükmi vel-hikmet'is-sirac'il-vehhac'il-mahsusi.....

* * *

77. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Nasıl ki, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline âlemlerde salât eylemiştin. Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin.

78. Salât eyle Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline.. Hem de, onu ananlar her andıkça, onu anmaktan gafil olanlar gafil oldukça..

79. Allahım, Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de.. Muhammed'e ve Muhammed'in âline merhamet eyle. Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle. Nasıl ki, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline salât, merhamet ve bereket ihsân eylemiştin. Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin.

80. Allahım, tahir, mutahhar, ümmî nebi Efendimiz Muhammed'e ve onun âline salât eyle; selâm eyle..

81. Allahım, şu zâta salât eyle ki: Risâleti kendisi ile sona erdirdin; O'na yardım edip kevser ve şefaat hakkı vermekle güçlendirdin.

82. Allahım, hüküm, hikmet sirac-ı vehhac, en üstün huy kendisine mahsus..

* * *

(Devamı: 641. Sayfada)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi Efendimizi ananlar, ister işaretle, isterse, açıktan sarih olarak ansınlar..

* * *

YETMİŞ DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline merhamet eyle.. Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle..

Nasıl ki, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline salât eylemiş, merhamet etmiş, bereket ihsân eylemiştin.

Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin.

Bu salâvat-ı şerifede geçen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli, ashabı ve onun, tâbi olan ümmetidir.

Bu salâvat-ı şerifede geçen bereket dileği: Onlara verilen nimetin ve ihsânın devamı dileğidir.

Allahü Teâlâ'nın **Hamid,** ismi: Onun zâtında daima övgüye lâyık oluşudur. Onun **Mecid** ismi ise: Kullarına karşılıksız ihsânıdır.

* * *

SEKSENİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, TÂHİR, MUTAHHAR, ÜMMÎ, NEBİ Efendimiz Muhammed'e ve onun âline salât eyle. Ve selâm eyle..

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- TÂHİR.

Lafzı, şu mânâya gelir: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif cismi, hatta dışarı attıklarına kadar; tüm vasıfları, huyları zâhir, bâtın, maddî ve manevî tamamen temizdir. Bütün ayıplardan ve kirden pâktır.

- MUTAHHAR.

Lafzının ifade ettiği mana ise, şu demeğe gelir: Sübhan olan Yüce Hak onu, zâhir ve batın bütün kirlerden Resulüllah (s.a.v.) efendimizi temizlemiştir. Hatta, mübârek sinelerini yarıp içinde bulunan şeytanın hazzı olan siyah pıhtı kanı çıkarmıştır. Onun yerini yıkayıp, içine ilim ve hikmetle doldurmuştur.

O mübârek kalbi yerine koyarken, onu şeytanın vesveselerinden ve onun tesirinden tanzif ve tathir etmiştir.

Devam edelim:

- Ve selâm eyle.

Bu cümledeki **selâm** dileğinin daha açık mânâsı şu demeye gelir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun âline ve ashabına, kendisine tâbi olan tüm ümmetin: İki cihanda bütün keder, zorluk, âfet, tabiatlarına aykırı olan kötülüklerden selâmet ihsân eyle.

* * *

SEKSEN BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, şu zâta salât eyle ki: RİSÂLET'i kendisi ile sona erdirdin. O'na yardım edip KEVSER ve ŞEFAAT HAKKI vermekle güçlendirdin.

Bu cümleyi şöyle şerh mümkündür:

- RİSÂLET.

Yeni bir şeriatla peygamberlik verilmesi mânâsını ifade eder. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sonra, hiç kimseye, artık bu risâlet verilmez.

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, peygamberlerin sonuncusu kılmıştır. Onun mübârek zâtına ve ümmetine kuvvet verip kıyâmete kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatını ve ümmetini daim ve sabit eylemiştir.

Allahü Teâlâ, zâhir ve bâtın bütün düşmanları üzerine yardım etmiştir.

KEVSER ÜZERİNE

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- KEVSER.

Lafzı için, yirmi dört kadar mânâ vermişlerdir. Bu mânâlardan biri, KEVSER IRMAĞI'dır. Ki bu: Cennetin kapısı önünde akar. Cennet ehli, cennete girerken, orada yıkanırlar.

Orada yıkandıkları zaman, erkekler otuz üçer yaşında, babaları Âdem'in (a.s.) cüssesinde olacaklardır. Kadınlar ise, on sekiz yaşında ve bakire olacaklardır. Bundan sonra, kocamak ve ihtiyarlamak yoktur. Vücutlarına bir illet ve maraz gelmez. Her an, kuvvetleri biraz daha artar; güzellikleri biraz daha ziyadeleşir.

Bundan başka bir KEVSER HAVZI olup, bu da mahşer yerindedir. Bu KEVSER HAVZI'nın dört köşesi bir aylık yoldur.

Bu nehre KEVSER'den iki altın olukla daima için su akar. Bunun etrafındaki bardaklar, yıldızlardan daha çoktur. Buradan bir defa içen, bir daha susamaz; cehennem azabı görmez.

Meşhur olan mânâ da budur.

Yüce Hak, cümlemize Resûl-ü Ekrem hürmetine, oradan içmeyi nasip eylesin. Âmin!.

Bir başka mânâya da göre de, şu demeye gelir:

- Allahım, cümleye rahmet sebebi olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyetini sadat-ı kirâmını tâ, kıyâmete kadar ümmeti içinde sabit ve devamlı kılarak kendisine güç verdin.

Bir başka mânâ da göre de şu demeye gelir:

- Kitabını, yüce emirlerini, şer'î hükümlerini, tâ, kıyâmete kadar tebliğ için; kullarını irşad ve ümmeti içinde din âlimleri ve fazıl kâmil zâtlar göndermek sûreti ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi güçlendirdin.

Bütün bunlardan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize; dünyada, berzahta, ruz-ü cezada çeşitli şefaatın cümlesi ile o zât-ı latifini teyid eyledin.

* * *

SEKSEN İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, HÜKÜM...

Bu cümlede geçen:

– HÜKÜM.

Lafzı ile anlatılmak istenen mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kullar arasında olan vakalarında, hususî işlerinde ilâhî hüküm icabı fasl-ı kaza eder.

Burada şu mânâya işaret vardır:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, risâletle saltanatı cem etmiştir. Nitekim, bu mânâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hususiyetleri arasında anlatılmıştır.

Bir başka mânâda ise şu demeye gelir:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümle âleme hüküm ve hükûmet işinde adl ve adalet, sevap üzere hükmünü geçirir.

– HİKMET.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün eşyayı hakikatı ve künhü ile bilir..

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, tüm ilâhî isimlerin mazharlarını, rabbânî sıfatların cümlesini bilir.

Burada şerhi yapılan:

– HİKMET..

Lafzı, iki mânâya gelir. Şöyle ki:

a) Şer'î hükümler ve tarikat-ı aliyye..

b) Ulum-ü esrariye.. Yani: Ledünnî ilim..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizde her iki mânâ cem olmuştur. Bu durum, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsus olan özelliklerdendir. Çünkü: Şer'î hükümleri, ilâhî emirlerin cümlesini, pâk şeriatı ve doğru yolu ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz beyân edip açıklamıştır.

Ledün ilmine gelince.. ilâhî sırlardan olduğu için, onları açıklamamıştır.

Devam edelim:

– SİRAC-I VEHHAC.

Bunun açık mânâsı şudur: Cümle âlemden zulmetleri, küfrü, tuğyanı, cehalet ve isyanı gidermiştir. İman nuru, irfanın hakikatı, ilim, taat ile aydınlatan ve ziya veren..

بِالْخُلُقِ الْعَظِيمِ وَخَتْمِ الرُّسُلِ ذِي الْمِعْرَاجِ
وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأَتْبَاعِهِ السَّالِكِينَ
عَلَى مَنْهَجِهِ الْقَوِيمِ فَاعْظِمِ اللّٰهُمَّ بِهِ مِنْهَاجَ
نُجُومِ الْإِسْلَامِ وَمَصَابِيحِ الظَّلَامِ الْمُهْتَدَى
بِهِمْ فِي ظُلْمَةِ لَيْلِ الشَّكِّ الدَّاجِّ صَلٰوةً دَائِمَةً
مُسْتَمِرَّةً مَا تَلَاطَمَتْ فِي الْأَبْحُرِ الْأَمْوَاجُ
وَطَافَ بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ
الْحُجَّاجُ ٨٣ وَأَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيمِ
عَلَى مُحَمَّدٍ رَسُولِهِ الْكَرِيمِ وَصَفْوَتِهِ مِنَ الْعِبَادِ
وَشَفِيعِ الْخَلَائِقِ فِي الْمِيعَادِ صَاحِبِ الْمَقَامِ
الْمَحْمُودِ وَالْحَوْضِ الْمَوْرُودِ النَّاهِضِ
بِأَعْبَاءِ الرِّسَالَةِ وَالتَّبْلِيغِ الْأَعَمِّ وَالْمَخْصُوصِ
بِشَرَفِ السِّعَايَةِ فِي الصَّلَاحِ الْأَعْظَمِ صَلَّى اللّٰهُ

bil-hukuk'ıl-azimi ve hatm'ir-rüsüli zil-mi'raci ve alâ âlihi ve ashabihi ve etbaihis-salikine alâ menhecihil-kavimi. Fea'zimillahümme bihi minhace nücum'il-islâmi ve mesabih'iz-zalâmi el mühteda bihim fi zulmeti leyl'iş şekk'id-daci.

Salâten daimeten müstemirreten ma telatamet fil-ebhur'il-emvacü ve tafe bil-beyt'il-atikı min külli feccin amikın'il-huccacü.

83. Ve efdal'üs-salâti vet-teslimi alâ Muhammedin resûlihil-kerimi ve safvetihi minel-ibadi ve şefiil-halaikı fil-miadi sahib'il-makam'il-mahmudi vel-havz'ıl-mevrudi en-nahidı bia'bair-risaleti vet-tebliğ'il-eammi vel-mahsusi bişeref'is-siayeti fis-salâh'il-a'zami sallallâhü .....

* * *

resûllerin sonuncusu mirac sahibi olan efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e salât eyle.. Keza onun âline, ashabına ve sağlam yolumda kaim durup giden tâbilerine salât eyle.

Allahım, onunla İslâm yıldızlarının yollarını azametli kıl. Onlar karanlığın kandilleri gibidir. Karanlığı şiddetli, korkulu gecelerde onlarla yol bulunur.

Öyle bir salât olsun ki; denizde dalgalar coştukça, uzak yollardan gelen hacılar Kâbe-i Muazzama'yı tavaf ettikçe ardı arası gelmeden devam etsin.

83. Salâvat-ı şerifelerin ve selâmın en faziletlisi kerîm resûlü, kulları arasından seçtiği miadda yaratılmışların şefaatçısı. Makam-ı Mahmud ve Havz-ı Mevrud sahibi, risâletin ve umumî tebliğin ağırlığını alan, en büyük salâhta siayet kendisine verilen Muhammed'e..

Allahü Teâlâ O'na ve onun âline salât eylesin.

* * *

(Devamı: 645. Sayfada)

- En üstün huy kendisine mahsus..

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Nebilerde ve resûllerde bulunan güzel huyların, üstün vasıfların cümlesini; ilâhî kitapların cümlesinde beyân olunan edepler ve edep edinilmesi gereken şeyler ve beğenilen vasıflarla en güzel şekilde tahalluk eden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Bu da, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsustur. Bu mânâda, Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi şöyle övmüştür:

- "Sen en büyük ahlâk üzeresin." (68/4)

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ihsânını anlatmıştır.

Devam edelim:

- Resûllerin sonuncusu...

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz cümle resûllerin sonuncusu olup bu vasıf da kendisine mahsustur.

- Mirac sahibi olan efendimiz ve sahibimiz Muhammed'e salât eyle..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mirac'ı, yerinde geniş bir şekilde izah edilmiştir. (Bak: İsim 178)

Devam edelim:

- Keza; onun âline, ashabına ve sağlam yolunda kaim durup giden tâbilerine salât eyle..

Bu cümlede geçen:

- Sağlam yol.

Tâbirinden murad: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin tarik-ı müstakimi, din-i kavimi, güzel siretidir: O'na tâbi olanlar ise.. itikatta, fiillerde bid'atlardan tam kaçınan ve onun sünnet-i seniyesine göre amel edendir.

Devam edelim:

- Allahım, onunla..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sağlam yolu ile..

- İslâm yıldızlarının yollarını azametli kıl.

Bu cümlede geçen:

- İslâm yıldızları.

Tâbirinden murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabıdır.

Bu cümle ile anlatılan mânâ şudur:

- Allahım, böylece nurlandır ki, onların yoluna sülûk eden ümmetler doğru yolda sabit duralar. Bid'at ehline, nefislerine uyanlara meyledip şaymayalar.

Nitekim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, uğur ve ikballe ashabı için şöyle buyurdu:

- "Benim ashabım yıldızlara benzerler. Ey ümmetim, onları hangisine tâbi olsanız, hidâyeti bulursunuz."

Sonra o sahabe:

- Karanlığın kandilleri gibidir. Karanlığın şiddetli korkulu gecelerde onlarla yol bulunur.

Bu cümlenin ifade ettiği açık mânâ şudur:

Gecelerin karanlığına benzeyen şek, şüphe, cehalet karanlıklarından necat bulup hidâyete mazhar olanlar, o ashabı izleyerek kurtulup halâs olmuşlardır.

Devam edelim:

- Öyle bir salât olsun ki, denizde dalgalar coştukça; uzak yollardan gelen hacılar Kâbe-i Muazzama'yı tavaf ettikçe ardı arası gelmeden devam etsin.

* * *

SEKSEN ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Salâvat-ı şerifelerin ve selâmın en faziletlesi; Kerîm Resûl'ü..

Yani: Yüce Hakk'ın Kerîm Resûlü..

- Kulları arasından seçtiği. MİAD'da yaratılmışların şefaatçısı..

Bu cümlede geçen:

- MİAD.

Lafzının mânâsı şudur: Cümle hayırların, şerlerin, vaadlerin ve tehdidlerin karşılığı verildiği gün..

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

- Dünya âleminde bulunan tenlerin çürüdüğü, sonra da eski halini alıp kalktığı gün..

Ki o gün: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz halka şefaat edecektir.

Devam edelim:

- Makam-ı Mahmud ve Havz-ı Mevrud sahibi, risâletin ve umumî tebliğin ağırlığını alan, en büyük salâhta, SİAYET şerefi kendisine verilen Muhammed'e..

Bu cümlede geçen:

- SİAYET..

Lafzı, şu mânâyadır: Ciddî çalışıp ihtimam göstermek..

Buna göre, cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, herkesin, en çok yararına olan şeylere; ki bunlar din, dünya ve ukba işleridir; bunlar için en çok gayret gösterip çalışan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahü Teâlâ O'na salât eylesin. Keza onun âline de..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetine.. kendisine tâbi olanlara..

- Öyle bir salât olsun ki, devam etsin. Hem de, gecelerin ve gündüzlerin devam edip durduğu süre..

* * *

SEKSEN DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- O..

Yukarıda güzel vasıfları anlatılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz..

- Evvellerin ve âhirlerin efendisidir, evvellerin ve âhirlerin en faziletlisidir.

Yani: İnsan ve cin tayfasından; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dünya hayatında iken vücuda gelenlerle bu vücud âleminden göç ettikten sonra gelenlerin efendisi ve büyüğü...

- Onun üzerine olsun: Salâvat okuyanların en faziletli salâtı, selâm verenlerin verdiği selâmın en faydalısı, zikredenlerin en güzel zikri...

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi övüp senâ edenleri övgü ve senâsının; yahut, hamd, şükür, salât, selâm ile ananların medih ve senâlarının hamd ve şükürlerinin en güzeli...

Devam edelim:

- Allah'ın salâtlarının en faziletlisi..

Allahü Teâlâ'nın salâtı: Daha önce de anlatıldığı gibi, ihsânı, iyiliği, keremi, rahmeti ve lütfudur.

Devam edelim:

- Allah'ın salâtlarının en güzeli, Allah'ın salâtlarının en CELİLİ..

Burada geçen:

- CELİL.

Lafzı, ululuk ve büyüklük mânâsınadır.

Devam edelim:

- Allah'ın salâtlarının en CEMİL'i..

Bu cümlede geçen:

- CEMİL.

Lafzı, iyi hoş, güzel mânâlarına gelir.

Devam edelim:

- Allah'ın salâtlarının EKMEL'i..

Burada geçen:

- EKMEL.

Lafzının ifade ettiği mânâ şudur: Eksiksiz ve noksansız.. hem de tam mânâsı ile..

Devam edelim:

- Allah'ın salâtlarının şümullüsü, Allah'ın salâtlarının en tamamı, Allah'ın salâtlarının en ZÂHİRİ..

عَلَيْهِ وَعَلٰٓى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ صَلٰوةً دَآئِمَةً مُسْتَمِرَّةً
الدَّوَامِ عَلٰى مَرِّ اللَّيَالِى وَالْاَيَّامِ ٨٤ فَهُوَ سَيِّدُ
الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ وَاَفْضَلُ الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ
عَلَيْهِ اَفْضَلُ صَلٰوةِ الْمُصَلِّينَ وَاَزْكٰى
سَلَامِ الْمُسَلِّمِينَ وَاَطْيَبُ ذِكْرِ الذَّاكِرِينَ
وَاَفْضَلُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَحْسَنُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ
وَاَجَلُّ صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَجْمَلُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ
وَاَكْمَلُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَسْبَغُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ
وَاَتَمُّ صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَظْهَرُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ
وَاَعْظَمُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَذْكٰى صَلَوَاتِ اللّٰهِ
وَاَطْيَبُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَبْرَكُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ
وَاَزْكٰى صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَنْمٰى صَلَوَاتِ اللّٰهِ
وَاَوْفٰى صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَسْنٰى صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَعْلٰى

aleyhi ve alâ âlihi.. salâten daimeten müstemirret'eddevami alâ merr'il-leyali vel-eyyami.

84. Fehüve seyyid'ül-evveline vel-âhirine ve afdal'ül-evveline vel-âhirine aleyhi efdalü salât'il-musalline ve ezkâ selâm'il-müsellimine ve atyabü zikr'iz-zakirine ve afdalü salâvatillahi ve ahsenü salâvatillahi ve ecellü salâvatillahi ve ecmelü salâvatillahi ve ekmelü esbağu salâvatillahi ve etemmü salâvatillahi ve azharu salâvatillahi ve a'zamü salâvatillahi ve ezkâ salâvatillahi ve atyabü salâvatillahi ve ebrekü salâvatillahi ve ezkâ salâvatillahi ve enma salâvatillahi ve evfa salâvatillahi ve esna salâvatillahi ve a'la .....

* * *

Öyle bir salât olsun ki: Devam etsin; hem de gecelerin ve gündüzlerin devam edip durduğu süre..

84. O, evvellerin ve âhirlerin efendisidir, evvellerin ve âhirlerin en faziletlisidir.

Onun üzerine olsun: Salâvat okuyanların en faziletlisi salâvatı, selâm verenlerin verdiği selâmın en faydalısı, zikredenlerin en güzel zikri, Allah'ın salâtlarının en faziletlisi, Allah'ın salâtlarının en güzeli, Allah'ın salâtlarının en celili, Allah'ın, salâtlarının en cemili, Allah'ın salâtlarının ekmeli, Allah'ın salâtlarının en şumullüsü, Allah'ın salâtlarının en tamamı, Allah'ın salâtlarının en zâhiri, Allah'ın salâtlarının en büyüğü, Allah'ın salâtlarının en nazifi, Allah'ın salâtlarının en pâki, Allah'ın salâtlarının en bereketlisi, Allah'ın salâtlarının en faydalısı, Allah'ın salâtlarının en nemalısı, Allah'ın salâtlarının en yeterlisi, Allah'ın salâtlarının esnası, Allah'ın salâtlarının en yücesi .....

* * *

(Devamı: 647. Sayfada)

Bu cümlede geçen:

- **En ZÂHİRİ.** (Açığı, bellisi.)

Bazı nüshalarda:

- En TAHİRİ. (Temizi, pâki..)

Olarak geçmiştir.

Devam edelim:

- Allah'ın salâtlarının en büyüğü, Allah'ın salâtlarının en nazifi, Allah'ın salâtlarının en pâki, Allah'ın salâtlarının en bereketlisi, Allah'ın salâtlarının en faydalısı, Allah'ın salâtlarının en nemalısı, Allah'ın salâtlarının en yeterlisi, Allah'ın salâtlarının ESNASI...

Bu cümlede geçen:

- ESNA.

Lafzı, pek aydınlık ve nurlu, mânâlarını taşır.

Devam edelim:

- Allah'ın salâtlarının en yücesi, Allah'ın salâtlarının en çoğu, Allah'ın salâtlarının en toplusu, Allah'ın salâtlarının en EAMMI..

- EAMM.

Lafzı, salâvat-ı şerife ile şu mânâyı ifade eder:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif ruhuna, cism-i şerifine, pek nurlu kabrine nimet çeşitlerinin tümünü içine alan Allah'ın salâtları..

Devam edelim:

-Allah'ın salâtlarının en devamlısı, Allah'ın salâtlarının en çok kalanı, Allah'ı salâtlarının en AZİZİ, Allah'ın salâtlarının en rif'atlısı..

Üstte geçen:

- En AZİZİ.

Cümlesi ile, salâvat-ı şerifenin mânâsı şudur:

- Allahü Teâlâ'nın, salâvat, tahiyyat ve bereketlerinin; idrâk yönü ile aklın yetişemediği, acizlik yönü ile, vehmin ve hayalin kusurlu olduğu salâtların en azizi..

Devam edelim:

- Allah'ın salâtlarının en azametlisi, Allah'ın halkının en faziletlisi...

Cümlenin gelişinden anlaşılacağı gibi, burada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz murad edilmektedir; aynı mânâ, bundan sonra gelecek cümlelerde de vardır.

Devam edelim:

- Allah'ın halkından en güzeli, Allah'ın halkından en değerlisi..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, zât, sıfat, kavl ve fiil itibarı ile Allah'ın yarattıklarının cümlesinden güzeldir.

Halk arasında meşhur olan Yusûf (a.s.) peygamberin güzelliği, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzelliğinden bir parçadır. Güzelliğin tamamı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsustur.

صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَكْثَرُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَجْمَعُ
صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَعَمُّ صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَدْوَمُ صَلَوَاتِ
اللّٰهِ وَاَبْقٰي صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَعَزُّ صَلَوَاتِ اللّٰهِ
وَاَرْفَعُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ وَاَعْظَمُ صَلَوَاتِ اللّٰهِ
عَلٰى اَفْضَلِ خَلْقِ اللّٰهِ وَاَحْسَنِ خَلْقِ اللّٰهِ
وَاَجَلِّ خَلْقِ اللّٰهِ وَاَكْرَمِ خَلْقِ اللّٰهِ
وَاَجْمَلِ خَلْقِ اللّٰهِ وَاَكْمَلِ خَلْقِ اللّٰهِ
وَاَتَمِّ خَلْقِ اللّٰهِ وَاَعْظَمِ خَلْقِ اللّٰهِ عِنْدَ اللّٰهِ
رَسُولِ اللّٰهِ وَنَبِيِّ اللّٰهِ وَحَبِيبِ اللّٰهِ وَصَفِيِّ اللّٰهِ
وَنَجِيِّ اللّٰهِ وَخَلِيلِ اللّٰهِ وَوَلِيِّ اللّٰهِ وَاَمِينِ اللّٰهِ
وَخِيرَةِ اللّٰهِ مِنْ خَلْقِ اللّٰهِ وَنُخْبَةِ اللّٰهِ مِنْ بَرِيَّةِ
اللّٰهِ وَصَفْوَةِ اللّٰهِ مِنْ اَنْبِيَآءِ اللّٰهِ وَعُرْوَةِ اللّٰهِ
وَعِصْمَةِ اللّٰهِ وَنِعْمَةِ اللّٰهِ وَمِفْتَاحِ رَحْمَةِ اللّٰهِ

salâvatillahi ve ekserü salâvatillahi ve ecmau salâvatillahi ve aammü salâvatillahi ve edvemü salâvatillahi ve ebka salâvatillahi ve aazzü salâvatillahi ve erfau salâvatillahi ve a'zamü salâvatillahi âlâ efdali halkıllahi ve ahseni halkıllahi ve ecelli halkıllahi ve ekmeli halkıllahi ve etemmi halkıllahi ve a'zami halkıllahi indallahi Resûlillahi ve nebiyyillahi ve habibillahi ve safiyyillahi ve neciyyillahi ve halillahi ve veliyyillahi ve eminillahi ve hıyretillahi min halkıllahi ve nuhbetillahi min beriyyetillahi ve safvetillahi min enbiyaillahi ve urvetillahi ve ismetillahi ve ni'metillahi ve miftahi rahmetillahi .....

* * *

Allah'ın salâtlarının en çoğu, Allah'ın salâtlarının en toplusu, Allah'ın salâtlarının en eammı, Allah'ın salâtlarının en devamlısı, Allah'ın salâtlarının en çok kalanı, Allah'ın salâtlarının en azizi Allah'ın salâtlarının en rif'atlısı, Allah'ın salâtlarının en azametlisi Allah'ın halkından en faziletlisi, Allah'ın halkından en güzeli, Allah'ın halkından en değerlisi, Allah'ın halkından en keremlisi, Allah'ın halkından en cemâllisi, Allah'ın halkından en kemâllisi, Allah'ın halkından en tamamı, Allah katında Allah'ın halkından en azametlisi üzerine olsun..

Ki o: Allah'ın Resûlü, Allah'ın Nebisi, Allah'ın Habibi, Allah'ın safiyyi, Allah'ın mehrem-i esrarı, Allah'ın Halili, Allah'ın veliyyi, Allah'ın emini, Allah'ın halkı içinde seçtiği, yaratılanlar arasında özenle çıkardığı, Allah'ın nebileri arasından safi olarak çıkardığı, Allah'ın urvesi, Allah'ın ismeti, Allah'ın nimeti, Allah'ın rahmet anahtarı .....

* * *

(Devamı: 651. Sayfada)

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allah'ın halkından en keremlisi, Allah'ı halkından en cemâllisi, Allah'ın halkından en keremlisi, Allah'ın halkından en tamamı Allah katında Allah'ı halkından en azametlisi, üzerine olsun. Ki o: ALLAH'IN RESÛLÜ...

Bu cümlede geçen:

- ALLAH'IN RESÛLÜ...

Cümlesinden evvel, bazı nüshalara göre, önceki cümleler bitmektedir. Yani:

- Allah'ın salâtı, halkından en azametlisi üzerine olsun...

Mânâsı ile, üstte geçen cümlenin sonu tamamlanmış olur. Bundan sonra, gelen cümle ise:

- O, Allah'ın Resûlüdür..

Şeklinde olur. Bundan sonrası da aynı usülde devam eder.

Bazı nüshalarda ise:

- ALLAH'IN RESÛLÜ..

Cümlesi, üstteki cümlenin devamıdır.

Salâva-ı şerifeye devam edelim:

- Allah'ın NEBİSİ.

Bu cümlede geçen:

- NEBİ..

Lafzı, şu mânâyadır: Celâl sahibi Allah'ın emirlerini ve yasaklarını, şer'î hükümlerini Allah'ın kullarına haber veren..

Devam edelim:

- Allah'ın HABİBİ, Allah'ın SAFİYY'i, Allah'ın mahrem-i esrarı.

Bu cümlede geçen:

- HABİB ve SAFİYY.

Tâbirleri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en şerefli sıfatlarındandır.

Devam edelim:

- Allah'ın HALİL'i..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, her zaman, bütün maksatlarını ve taleplerini, tüm emellerini ancak Cenâb-ı Hakka arz eder. Başkasından tam olarak, iraz eder. Böylece, Yüce Hakk'ın has sıddîkıdır. Ki:

- HALİL.

Lafzının ifade ettiği mânâ da budur.

Devam edelim:

- Allah'ın VELİYYİ'i..

Bu cümlenin ifade ettiği daha açık mânâ şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allah'ın öyle büyük bir kuludur ki, daima taat, ibâdet ve Mevlâ'nın hizmetinde bulunur. Bu vazifelerine hiçbir şekilde ara vermemiştir.

Üstteki mânâ:

- VELİYY.

Lafzını, ism-i fail olarak almamıza göredir.

Bir başka mânâya göre de, cümlenin mânâsı şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allah'ın yarattığı halkın öyle azametlidir ki; onun üzerine, iclâl, in'âm, ihsân ve ikram daima ard arda gelir.

Bu mânâ ise:

- VELİYY.

Lafzını, ism-i mef'ul olarak almamıza göredir.

Bir başka mânâ da şöyledir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Allah'ın öyle azametli bir kuludur ki, ona taat işinde doğrudur; isyandan beridir. Yüce Hakk'ın, üstün lütufları, büyük nimetleri daima kendisine gelmektedir.

İşbu son anlatılan mânâ, üstte anlatılan iki mânâyı da özünde toplar.

Devam edelim:

- Allah'ın emini..

Bu cümlenin ifade ettiği açık mânâ şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allah'ın halkının öyle büyüğüdür ki; onun rahmetinin, ilâhî sırlarının, rahmânî ilhamlarının, rabbânî hükümlerinin, şeriat, tarikat hazinelerinin cümlesi için emindir. Onların hepsini, olduğu gibi Allah'ın kullarına tebliğ edip haklarını vefa ile yerine getirir.

Devam edelim:

- Allah'ın halkı içinden seçtiği, yaratılanlar arasından özenle çıkardığı, Allah'ın nebileri arasından safî olarak çıkardığı, Allah'ın URVESİ'si..

Bu cümlede, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin:

- URVE.

Sıfatı ile anlatılması şu mânâya gelir:

- Allah'ın en azametli kulu olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; Allah'ın kullarının, bütün korkulu tehlikelerden necat bulup muratlarına ve önemli işlerine ermeleri için, en kuvvetli sebep ve sağlam bir bağdır. O'na tam yapışan, necat bulur, umduğuna nâil olur. Bu cümlenin geniş mânâsı: URVE-İ VUSKA, ismi anlatılırken geçti. (Bak: 92. isim)

- Allah'ın İSMET'i.

Bu cümle içinde geçen:

- İSMET..

Lafzı, şu mânâyadır:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allah'ın kulları için, bir koruyucu ve bir sığınaktır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize sığınan, Yüce Hakka sığınmış gibi olur. Yüce Hakka sığınanı ise.. Allah korur. Doğru yola hidâyet nasip eder. Cennet nimetlerine ulaştırır, cehennem azabında esirger.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allah'ın nimeti..

Bu cümlenin daha geniş mânâsı şudur:

- Hakiki nimeti ihsân eden Yüce Hakk'ın kullarına fazlı, keremi, ihsânıdır ki; o şanlı Resûlüllah (s.a.v.) bütün mevcudata ihsân eylemiştir.

Bunun daha geniş mânâsı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin: Allah'ın Nimeti, ismi anlatılırken geçmiştir. (Bak: İsim 90) Devam edelim:

- Allah'ın rahmet anahtarı..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünyada ve âhirette tüm rahmet çeşitlerinin anahtarıdır.

Daha açık mânâda şu demeye gelir:

- Sırf Allah'ın rahmeti olan üstün cennetlerin kapılarının açılması ve onlara girmek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetini tasdik, onun risâletine iman etmekle mümkündür.

Allah'ın kullarının kalbine üstün feyizler, rabbânî feyizler ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetine tâbi olmakla gelir.

Rahmân Allah'ın büyük nimetlerine, onun lütuflarına ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ve selâmla kavuşulur.

Üstte anlatılan mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin durumu, açıcı bir hal aldı; dolayısı ile:

- Allah'ı rahmet anahtarı.

Denildi. Çünkü bu rahmet: O'na tâbi olmak, O'na tazim etmek sûreti ile elde edilir. Kaldı ki: Hazineler içindeki nimetlere, ancak anahtar vasıtası ile erilir.

Devam edelim:

- Allah'ın resûlleri arasından seçilmiş.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Anlatılan kadar vasıfların sahibi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün resûller arasından seçilerek çıkarılmıştır. Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allah'ın halkı arasından intihab olunan ve istenen istenmeyen hususlarda matlubuna nâil olan.

Bu cümle için verilecek iki mânâ vardır, birincisi şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hak Teâlâ'dan havf ve haşyetlerinde, matlupları olan necata ve rica hallerinde cümle muratlarına nâil ve vâsıl olmuştur.

İkinci mânâ da şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakka karşı havf ve haşyetinde, matlup ve maksuduna nâil olmuş; en üstün talebini bulmuştur.

Devam edelim:

- Kendisine verilen hibede halis..

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Hibeleri ve ikramları yapan Yüce Allah tarafından kendisine hibe ve ihsân edilen yüce rahmânî mevhibeler, ledünnî rabbânî ilim,

اَلْمُخْتَارِ مِنْ رُسُلِ اللّٰهِ اَلْمُنْتَخَبِ مِنْ خَلْقِ
اللّٰهِ اَلْفَائِزِ بِالْمَطْلَبِ فِي الْمَرْهَبِ وَالْمَرْغَبِ
اَلْمُخْلَصِ فِيمَا وَهَبَ اَكْرَمِ مَبْعُوثٍ اَصْدَقِ
قَائِلٍ اَنْجَحِ شَافِعٍ اَفْضَلِ مُشَفَّعٍ اَلْاَمِينِ فِيمَا
اسْتُودِعَ اَلصَّادِقِ فِيمَا بَلَّغَ اَلصَّادِعِ بِاَمْرِ
رَبِّهِ بِمَا حُمِّلَ اَقْرَبِ رُسُلِ اللّٰهِ اِلَى اللّٰهِ وَسِيلَةً
وَاَعْظَمِهِمْ غَدًا عِنْدَ اللّٰهِ مَنْزِلَةً وَفَضِيلَةً
وَاَكْرَمِ اَنْبِيَآءِ اللّٰهِ الْكِرَامِ الصَّفْوَةِ عَلَى اللّٰهِ
وَاَحَبِّهِمْ اِلَى اللّٰهِ وَاَقْرَبِهِمْ زُلْفٰى لَدَى اللّٰهِ
وَاَكْرَمِ الْخَلْقِ عَلَى اللّٰهِ وَاَحْظَاهُمْ وَاَرْضَاهُمْ
لَدَى اللّٰهِ وَاَعْلَى النَّاسِ قَدْرًا وَاَعْظَمِهِمْ
مَحَلًّا وَاَكْمَلِهِمْ مَحَاسِنًا وَفَضْلًا وَاَفْضَلِ
الْاَنْبِيَآءِ دَرَجَةً وَاَكْمَلِهِمْ شَرِيعَةً وَاَشْرَفِ

el-muhtari min rüsülillahi el-müntahabi min halkıllahi el-faizi bil-matlabi fil-merhebi vel-merğab'il-muhlasi fima vühibe ekremi meb'usin esdaki kailin encahişafiin efdali müşaffain'ilemini fimestudias-sadıkı ima bellağa es-sadıı biemri rabbihi el-muztalii bima hummile akrebi rüsülillahi illallahi vesileten ve a'zamıhim gaden indallahi menzileten ve fazileten ve ekremi enbiyaillahil-kiramis-safveti alellahi ve ahabbihim illallahi ve akrabihim zülfa ledellahi ve ekrem'il-halkı alellahi ve ahzahüm ve erdahüm ledellahi ve a'lennasi kadren ve a'zamihim mahallen ve ekmelihim mehasinen ve fazlen ve efdal'il-enbiyai dereceten ve ekmelihim şeriaten ve eşref .....

* * *

Allah'ın resûlleri arasından seçilmiş, Allah'ın halkı arasından intihap olunan ve istenen istenmeyen hususlarda matlubuna nâil olan, kendisine verilen hibede halis, en keremli meb'us, en doğru sözlü, şefaatçı olmaya en çok arzulu, şefaatı makbul olmakta en faziletli, kendisine bırakılan emanette emin, tebliğ ettiği şeylerde doğru, Rabbının emrini açıklayan verilen ağır vazifeyi alan, Allah'a vesile olmakta resûllerin Allah'a en yakını, yarın menzilet ve fazilet itibarı ile en büyükleri, Allah'ın peygamberlerinin en keremlisi, Allah'a göre en temiz, onlar içinde Allah'a en sevgili, derece itibarı ile Allah katında en yakınları, Allah katında halkın en keremlisi ve onların en çok haz alanları, Allah katında en çok rızâya nâil olan, kadr yönü ile insanların en yücesi, mahal yönü ile onların en büyüğü, güzellik ve fazilet yönü ile insanların en kâmili, derece itibarı ile nebilerin en faziletlisi, şeriat cihetinden en kâmili, nisab cihetı ile nebilerin en şereflisi .....

* * *

(Devamı: 655. Sayfada)

şer'î hükümler, halka ve hulka dair kemâlât içinde tasfiye olunup halis kılınmıştır.

Üstte verilen mânâ; cümleyi oluşturan kelimenin ism-i mef'ul oluşuna göredir. İsm-i fail mânâsına aldığımız zaman ise, şu demeye gelir:

- Ancak, Allah'ın rızâsı için, amelinde ihlâs sahibidir.

Bazı nüshada, bu cümlenin içinde geçen, HİBE lafzı meçhuldur. Bazılarına göre malum sıgası ile gelmiştir. O zaman, mânâ şöyle olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, başkalarına verdiği hibelerde garazdan yana herhangi bir garaz karıştırmamış; bu babta işini halis eylemiştir.

Devam edelim:

- En keremli MEB'US.

Bu cümlede geçen:

- MEB'US.

Sıfatı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin peygamber olarak gönderilmesi için kullanılan bir tâbirdir. Buna göre mânâ şu olur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nebi ve resûl olarak gönderilenlerin, Allah katında en çok kereme nâil olanıdır.

Devam edelim:

- En doğru sözlü, şefaatçı olmaya en çok arzulu, şefaatı makbul olmakta en faziletli, kendisine bırakılan emanette emin, tebliğ ettiği şeylerde doğru..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin tebliğ ettiği şeyler şer'î hükümlerdir; ilâhî emirlerdir, rabbânî yasaklardır; bunların cümlesinin tebliğinde tam bir sadakata sahiptir.

- Rabbının emrini açıklayan.

Bu cümle ile anlatılmak istenen daha açık mânâ şudur:

Rabbın emri, başta tevhiddir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu tevhidle mü'minleri kâfirlerden ayırd eder.

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

- Hakkı ile hüküm vererek, iki hasım arasındaki meseleyi ayırd eder.

Bir başka mânâ da şudur:

- Rabbın emri ile, kendisine inzal olunan Kur'ân-ı Azimüşşan, açısından hakla batılın arasını ayırd edicidir.

Devam edelim:

- Verilen ağır vazifeyi alan...

Resulüllah (s.a.v.) efendimize verilen vazife: Şer'i hükümlerin tebliği ile, Allah'ın kulları arasında kaza ve hüküm meşakkatidir. Resulüllah (s.a.v.) efendimiz, bu gibi vazifelerde güçlü, sabit ve kaimdir.

Devam edelim:

- Allah'a vesile olmakta, resûllerin Allah'a en yakını..

Yani: Allah'ın rahmetine vâsıl olmaya vesile olmakta, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nebilerin ve resûllerin en ileride olanıdır.

- YARIN, menzilet (konak) ve fazilet itibarı ile en büyükleri.

Bu cümlede geçen:

- YARIN.

Tâbiri ile, KIYÂMET günü anlatılmaktadır.

Devam edelim:

- Enbiya-i kiramın en keremlisi, Allah'a göre, en temiz, onlar içinde Allah'a en sevgili, derece itibarı ile Allah katında en yakınları, en çok HAZ alanları, Allah katında halkın en keremlisi..

Bu cümlede geçen:

- HAZ..

Tâbiri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin alacağı, bol ecre ve sevaba işarettir.

Devam edelim:

- Allah katında en çok rızâya nâil olan.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cümle insanlardan çok rızâya nâil olmuştur. O derecede ki, o rütbeye kullardan hiç kimse nâil olamaz. Şöyle ki:

- KADR yönüyle insanların en yücesi, mahal yönü ile onların en büyüğü..

Bu cümlede geçen:

- KADR.

Lafzı, şeref, derece ve makam mânâlarınadır.

Devam edelim:

- Güzellik ve fazilet yönü ile, insanların en kâmili, derece itibarı ile nebilerin en faziletlisi, şeriat cihetinden en kâmili, NİSAB ciheti ile nebilerin en şereflisi..

Bu cümlede geçen:

- NİSAB.

Lafzı, haz ve nasip yahut, asl (soy) mânâsınadır. Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ana ve baba ciheti ile, taharet ve nezafeti hepsinden ileridir.

Devam edelim:

- Beyân ve hitab cihetinden en iyi açıklayanları..

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ne kadar kısa konuşsa.. kendisinin murad ettiği mânâyı anlamayan kimse kalmazdı. Orada bulunanların hepsi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin muradını anlardı.

Bu cümlede geçen:

- Hitab.

Lafzına gelince, bütün nebilerin ekremi ve azamıdır. Şöyle ki: Şânı büyük Allah, Kelâm-ı Kadim'inde, sair nebilere olan hitabı beyânında, ancak isimleri ile buyurmuştur. Meselâ: Ey Nuh, Ey İbrâhim. Ama, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

- Yâ Muhammed.

Diye hitap buyurmamıştır.

- Ey Nebi, Ey Resûl.

Şeklinde tazim hitabı eylemiştir. Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hitap yönü ile, cümlesinin şereflisi ve keremlisi olmuş olur.

Devam edelim:

– Doğum ve HİCRET yönü ile de, onların en faziletlisi..

Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu vücud âlemine teşrif buyurdukları yer yer mekânlarının en faziletlisi ve en şereflisi olan Mekke-i Mükerreme'dir.

Allahü Teâlâ, oranın şerefini artırsın; bizlere de oranın ziyaretini nasip eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğumu orada olduğu için, doğum cihetinden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz tüm peygamberlerin en faziletlisi olmuş olur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğumunun tafsil, NUR ismi anlatılırken geçmiştir. (Bak: İsim 53)

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİN HİCRETİ

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin HİCRET bahsini şöyle anlatabiliriz:

Mekke-i Mükerreme'den sonra, yerlerin en şereflisi Medine-i Münevvere'dir. Allahü Teâlâ, oranın şerefini artırsın; bizlere de orayı ziyaret etmek nasip eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, öyle şerefli bir yere hicret buyurduğu için hicret yönü ile, bütün nebilerin faziletlisi olmuş olur.

Bunun daha tafsilli mânâsı şöyledir:

Hatem'ül-Enbiya Seyyid'ül-Asfiya Sened-i Evliya İmam'ül-Etkıya Şefi-i Ruz-ü Ceza Habib-i Huda Resûlümüz Hazret-i Muhammed Mustafa Efendimizin (s.a.v.) mübârek ömürleri, kırk dokuz sene sekiz ay olduğundan amcası Ebû Talib vefât eyledi. Kâfirler bunu fırsat bilip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ezaya başladılar.

Onların eziyetleri sıklaşınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, birkaç gün, hane-i saadetlerine kapandılar. Daha sonra, Zeyd b. Harise ile Taif'e gitti; orada iki ay kaldı.

Sonraları, Mut'im b. Adiy'in kendisine yan çıkması üzerine, tekrar Mekke'ye geldi; yine dâvete başladı.

BİATLAR

Mübârek ömrünün elli birinci senesinin sonunda idi; hac mevsiminde Kâbe ziyareti için kabileler Mekke'ye geldiler. Onları da dine dâvet etti.

Gece vakti, Akabe-i Cemre'de, Benî Neccar kabilesinden on iki erkek, Benî Hazrec'den de on iki erkek İslâm dinini kabul ettiler. Bunu, kabilelerine de tebliğ etmek sûreti ile dine yardım etmek üzere biat ettiler. Ki bu: Birinci biattır.

Ertesi sene, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, elli iki yaşına girdi. Hac mevsimi olduğu zaman, Evs ve Hazrec kabilelerinden yetmiş bir kişi geldi; yine akabede biat eylediler. Bu biat: İkinci biattır.

Ertesi sene oldu; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz elli üç yaşına girdi. Kureyş'in ileri gelenleri, Evs ve Hazrec kabilelerinin imanı kabul edip yardım etmek için taahhüt ve biat ettiklerini işittiler. Kendi aralarında şöyle söyleştiler:

الْاَنْبِيَآءِ نِصَابًا وَاَبْيَنِهِمْ بَيَانًا وَخِطَابًا
وَاَفْضَلِهِمْ مَوْلِدًا وَمُهَاجَرًا وَعِتْرَةً وَاَصْحَابًا
وَاَكْرَمِ النَّاسِ اَرُومَةً وَاَشْرَفِهِمْ جُرْثُومَةً
وَخَيْرِهِمْ نَفْسًا وَاَطْهَرِهِمْ قَلْبًا وَاَصْدَقِهِمْ
قَوْلًا وَاَزْكَاهُمْ فِعْلًا وَاَثْبَتِهِمْ اَصْلًا
وَاَوْفَاهُمْ عَهْدًا وَاَمْكَنِهِمْ مَجْدًا وَاَكْرَمِهِمْ
طَبْعًا وَاَحْسَنِهِمْ صُنْعًا وَاَطْيَبِهِمْ فَرْعًا
وَاَكْثَرِهِمْ طَاعَةً وَسَمْعًا وَاَعْلَاهُمْ مَقَامًا
وَاَحْلَاهُمْ كَلَامًا وَاَزْكَاهُمْ سَلَامًا وَاَجَلِّهِمْ
قَدْرًا وَاَعْظَمِهِمْ فَخْرًا وَاَسْنَاهُمْ فَخْرًا
وَاَرْفَعِهِمْ فِي الْمَلَإِ الْاَعْلٰى ذِكْرًا وَاَوْفَاهُمْ
عَهْدًا وَاَصْدَقِهِمْ وَعْدًا وَاَكْثَرِهِمْ شُكْرًا

il-enbiyai nisaben ve ebyenihim beyanen ve hitaben ve efdalihim mevliden ve mühaceren ve itreten ve ashaben ve ekrem'in-nasi erumeten ve eşrefihim cürsumeten ve hayrihim nefsen ve atharihim kalben ve asdakıhim kavlen ve ezkâhüm fiilen ve esbetihim aslen ve evfahüm ahden ve emkenihim mecden ve ekremihim tab'an ve ahsenihim sun'an ve atyabihim fer'an ve ekserihim taaten ve sem'an ve a'lahüm makamen ve ehlahüm kelâmen ve ezkâhüm selâmen ve ecellihim kadren ve a'zamihim fahren ve esnahüm fahren ve erfaıhim fil-meleil-a'lâ zikren ve evfahüm ahden ve asdakıhim va'den ve ekserihim şükren.

* * *

Beyân ve hitap cihetinden en iyi açıklayanları, doğum ve hicret yönü ile de onların en faziletlisi, keza, itret ve ashap yönü ile de..

Hasep nesep itibarı ile insanların en keremlisi, kabile yönü ile onların en şereflisi, öz cihetinden hayırlıları, kalb itibarı ile de, onların en sabiti, ahde vefâ babında en ileri, şeref ciheti ile en oturaklıları, tabiat ciheti ile en keremlileri, yaratılış cihetinden en güzelleri, zürriyeti yönü ile en temizleri, dinleyip itaat etme babında diğerlerinden daha çoğunluğa sahip, makam olarak onların en yücesine sahip, kelâm yönünden onların en tatlı konuşanı, insanların en bol selâm vereni, değer yönü ile insanların en takdire lâyık olanı, üstün sıfatları ile insanların en çok övüleni, en güzel ahlâka sahip olmakla insanların en beğenileni, mele-i alâda en çok zikri edilen, ahde vefâda en ileri, vaada sadakatta en önde, insanların en çok şükredeni.

* * *

(Devamı: 681. Sayfada)

– Bunlar, gittikçe çoğalıp Mekke'yi elimizden alırlar.

Bunu böyle dedikten sonra, kendilerine korku geldi; mü'minlere eziyet etmeye başladılar.

Bunun üzerine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mü'minlere hicret için izin verdi. Onlar da, birer ikişer hicret etmeye başladılar.

HAZRET-İ EBÛ BEKİR'İN HİCRET TALEBİ

Hazret-i Ebû Bekir, Mekke'ye hicret için hazırlandı. Kendisi için önem taşıyan işlerini gördü. Veda için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanına gitti; kendisinden izin talep etti.

Onun bu talebine karşılık, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Yâ Eba Bekir sabreyle. Bana da hicret için izin verileceğini ümit ediyorum; beraber hicret ederiz.

Bunun üzerine, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

– Anam babam sana feda olsun; öyle bir ihtimal var mı?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– Evet.. Çünkü, rüyamda ben Mekke'den, hurma ağaçları çok bir yere hicret ettiğimi gördüm.

Şeklinde cevap verince; Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) kaldı. İki deve satın aldı. Onları bir yere bağladı; yemlerini devamlı verdi. Böylece, onların beslènip semirlerini, kuvvetlenmelerini sağlamak istedi.

Böylece, vaktin gelmesini beklemeye başladılar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz elli dördüncü yaşına bastığında Muharrem ayı idi.

Müşriklere gelince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dininin zuhuru, Evs, Hazrec ve sair kabilelerin insana yardım için taahhütlerini, gün gün İslâm ehlinin artıp çoğalmalarını, ashabın dahi, Medine-i Münevvere'ye yardım için biat eden ansarın yanına gitmelerini gördüler.

DARÜNNEDVE VE ORADA TOPLANANLAR

Bunları gördükten sonra, mekir ve hile yoluna girdiler; dolayısı ile Darünnedve'de toplandılar.

Bu binayı Kusay b. Kilâb yapmıştı. Önemli işleri olduğu zaman oraya toplanırlardı. Yabancı kimseyi oraya almaz; gizlice müşavere ederlerdi. Oraya müşavere için beş kişi gelirdi; şunlardı: Rebia oğulları Utbe ve Şeybe, Ebû Cehil ve karındaşı Ebülbuhterî As b. Vail..

Tefsir ehli zâtların bazıları da:

– Onlar on iki tanedir.

Diye anlattılar; kalanları şunlardır: Ebû Süfyan b. Adiy, Nadr b. Haris, Hişam b. Urve, Rebia b. Esved, Hakem b. Hıram ve iki oğlu..

Her ne ise.. Anlatıldığı gibi cem olup müşavere için toplandıkları zaman, Şeytan geldi. İhtiyar sûretinde idi. Elinde bir değnek vardı; ona dayanarak geldi.

NECİD'Lİ İHTİYAR KILIĞINDAKİ ŞEYTAN

Kapıya geldikten sonra, içeri girmek için izin istedi. Ebû Cehil:

- Ey ihtiyar, sen kimsin, neredensin, neye geldin, biz buraya gizli bir işin müşaveresi için toplandık. Şimdi git, müşaveremiz tamam olduktan sonra gel.

Deyince, Şeytan şöyle dedi:

- Ben Ehl-i Necid'denim. Çok yaşamış, çok umur görmüşüm, çok tedbirde bulunup temyiz etmekle ziyade bilginim. Sizin Muhammed hakkında müşeverenizi işittim. Geldim ki, görüşünüze bakıp temyiz edeyim; tâ ki, reyiniz yanlış olmaya..

Bunun üzerine Şeytan'ı içeri aldılar. Şeytan onlara şöyle dedi:

- Bu müşavereyi baş başa verip fısıltı ile yavaş yavaş yapın; çokça gizli tutun. Tâ ki, Hazret-i Muhammed'in Rabbı duyup kendisine haber vermesin.

Böylece, onları kendisine inandırdı. Sonra şöyle dedi:

- Reyiniz nedir?. Söyleyin göreyim..

UTBE'NİN GÖRÜŞÜ

Önce Utbe konuştu:

- Ölüm haktır; elbette gelir: Sabredin; ömrü tamam olduğu zaman kurtulursunuz..

Şeytan ona şöyle dedi:

- Tuh sana, sen nerede tedbir nerde!. Sen tedbir ehli değilsin. Sen, ancak hayvan gütmeye lâyıksın. Siz onun ömrü tamam oluncaya kadar sabredeceksiniz; ama onun dini, mağripten meşrıka kadar yayılacak. Yanına askerler toplanacak ve sizi helâk edecek; Mekke'yi de böylece elinizden alacak.

Şeytan'ın bu sözünü cümlesi beğendi:

- Necid'li ihtiyar doğru söyledi.

Dediler. Bundan sonra Şeybe söz aldı:

ŞEYBE'NİN GÖRÜŞÜ

- Muhammed'i bir evde hapsedelim. Bir delikten başka cümle kapısını ve penceresini kapatalım. Yiyeceğini, içeceğini o delikten verelim. Ölünceye kadar orada kalsın.

Bunun üzerine Şeytan feryat edip şöyle dedi:

- Vallahi, bu bir görüş değildir. Çünkü, onun kabileleri, kendisine inanan arkadaşları bunu işittiği zaman, toplanır o evi yıkarlar. Kendisini oradan çıkarırlar, elinizden alırlar, sizinle kıtal ederler.

Cümlesi Şeytan'ın bu sözünü beğenip:

– Necid'li ihtiyar doğru söyledi.

Dediler. Bundan sonra, As b. Vail söz aldı ve şöyle dedi:

– Görüşüm odur ki, onu bir deveye yükleyelim. Sıkıca bağladıktan sonra yoldan çıkaralım; çöle salalım. Çölde geze geze ölsün.

Şeytan yine feryat edip şöyle dedi:

– Bu nasıl bir reydir. Onun güzelliğini, cemâlini görmedin mi? Onun tatlı, fasih, beliğ, şirin kelâmını işitmedin mi?. Vallahi, kim onun cemâlini görüp kelâmını işitse.. ona meyil ve mahabbet eder. Böyle görenler, onun bağlarını hemen çözerler. Onun yanında toplanır, sonunda üstünüze gelirler. Kıtal edip sizi, beldelerinizden çıkarırlar.

Oradakilerin hepsi de, Şeytan'ın bu sözünü beğenip şöyle dedi:

– Necid'li ihtiyar doğru söyledi.

EBÛ CEHİL'İN GÖRÜŞÜ

Bundan sonra Ebû Cehil söz aldı ve şöyle dedi:

– Vallahi ben bir şey düşündüm; söyleyeyim hele ne dersiniz?

Sonra, şöyle anlattı:

– Görüşüm odur ki: Her kabileden soylu soplu, kabilesi arasında gayet mükerrem olan yiğitlerden toplamalı. Bunların ellerine keskin kılıçlar verip Muhammed'in yattığı yerde, hepsi birden üstüne varmak sûreti ile birden kılıçlarını çalsınlar; onu parça parça etsinler. Onun kanı, cümle kabilelere dağıldığı zaman, kendi kabilesi bunların hepsi ile döğüşmeye güç yetiremez. Sonunda diyete râzı olurlar. Biz de onun diyetini verip kurtuluruz.

Şeytan Ebû Cehil'in bu görüşünü pek beğendi ve şöyle dedi:

– Rey bu adamın reyidir. Ama bunu gizli ve çok acele yapın.

Ebû Cehil'in bu görüşü üzerine karar kılıp dağıldılar ve hazırlıklarını yapmaya başladılar.

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZE GELEN HİCRET EMRİ

Sonra..

Yüce Hak Cebrâil'i Habib-i Ekrem Nebiyy-i Muhterem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gönderdi. Cebrâil geldi, şu âyeti getirdi:

– "De ki, Rabbım, beni doğru girişle girdir; doğru çıkışla çıkart. Benim için, katından yardımcı sultan ihsân eyle." (17/80)

Kâfirlerin Darünnedve'deki toplantılarını haber verdi. Şeytanın da Necid'li ihtiyar sûretinde onlarla beraber ve cümle fesatlarını tafsilatı ile anlattı. Sonra şöyle dedi:

– Emrolundu ki, bu gece mekânında yatmayasın. Yerine bir başka fedaî koyup bu gece ashabından biri ile Medine tarafına hicret buyurasın.

Ve.. böylece ilâhî emri tebliğ etti.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bunun üzerine, orada bulunan ashabına hicret emrini açıkladı. Sonra şöyle buyurdu:

– İçinizden hanginiz, kendisini benim için feda eder; ben onun için cennete kefil olacağım.

HAZRET-İ ALİ'NİN FEDAİLİĞİ

Hazret-i Ali (r.a.) şöyle dedi:

– Ben, nefsimi sana feda ederim ya Resûlellah.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz buna sevinip şöyle buyurdu:

– Ben, Medine'ye hicretle memurum; gideceğim. Bendeki emanetleri sana teslim edeceğim. Benim örtüme sarın; yerimde yat. Hatırını muhkem ve kavi tut; kâfirlerin sana bir zararı dokunmaz. Sonra, emanetleri sahiplerine ver, Medine'ye gel, benimle buluş.

HANE-İ SAADETİN SARILMASI

Sonra..

Gece olduğu zaman, Kureyş'in ileri gelenlerinden Ebû Cehil ve Hakem b. Ebil-As, Utbe b. Ebû Muit, Nadr b. Haris ayrıca kardeşleri İbn-i Half ve İbn-i Hanzale, Zem'a b. Esved, Tam'a b. Adiy, Ebû Leheb, İbn-i Ebi Half ve çocukları, Münye b. Haccac, ayrıca bütün kabilelerden topladıkları yiğitler gelip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hane-i saadetlerini sardılar. Durup beklediler ve şöyle dediler:

– Muhammed'in evini varıp basalım.

Ebû Leheb şöyle dedi:

– Yer ağarmaya başladığı zaman, onu katledelim. Tâ ki, cümle Haşimoğulları bileler: Bu katl, cümlemizin ittifakı ile olmuştur.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hazret-i Ali'yi (r.a.) daima bürünüp yattığı örtüsüne sardı. Her gece yattığı yere yatırdı:

– Seni Allah'a ısmarladım. Korkma, sana bunlardan istemediğin bir zarar gelmez; onlardan, kötü bir şey sana isabet etmez.

Bundan sonra, veda etti.

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) HANE-İ SAADETTEN ÇIKIŞI

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hane-i saadetlerinden çıkacağı zaman, Cebrâil geldi ve şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, yerden bir avuç toprak al. Yâsîn sûresinin başından itibaren dokuz âyeti tamam oku. Sonra çık: Toprağı onların başlarına saçarak aralarından geçip git; Allah'ın izni ile sizi göremezler.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bir avuç toprak aldı. Cebrâil tarafından tâyin edilen âyetleri okuyarak çıktı. Toprağı onların başlarına saçtı. Allah'ın izni ile her birinin başına bir avuç toprak konmuş gibi oldu.

Böylece, onların arasından çıkıp Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) hanesine doğru gitti. Onlar Efendimizi asla göremediler.

HAZRET-İ ALİ'Yİ KORUYAN MELEKLER

İmam-ı Muhammed Gazalî, İhya-i Ulum adlı eserinde şöyle yazar:

– O gece, Hazret-i Ali (r.a.) kendisini feda ederek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yatağında yattı. O anda Yüce Hak, Cebrâil ve Mikâil'e şöyle vahyetti:

– Ey Cebrâil ve ey Mikâil, sizin ikinizi birbirinize kardeş eylesem; birinizin ömrünü uzun, birinizin ömrünü de kısa eylesem; aranızda uzun ömür de muhayyer kılsam, hanginiz: Kısa ömür kendisinin, uzun ömür de kardeşinin olsun, diye kısa ömürü seçer?. İkisi de şöyle dediler:

– Uzun ömrü her birimiz kendimiz için seçeriz.

Bunun üzerine, Yüce Hak onlara şöyle vahyetti:

– Siz Ali kadar olmadınız mı?. Onu Habibim Muhammed'le kardeş eyledim. Ali kendisini kardeşi Habibim Muhammed'e feda eyledi. Hayatı kardeşi için seçti. Hâlâ kardeşinin yatağında yatıyor. İkiniz de yeryüzüne inin; Ali'yi kâfirlerden koruyun.

Bunun üzerine, Cebrâil ve Mikâil yere indiler.

Cebrâil Hz. Ali'nin (r.a.) başı ucunda durdu; Mikâil de, ayağı ucunda durdu.

Cebrâil şöyle dedi:

– Yâ Ali, senin gibi olmak ne kadar güzel ve ne kadar hoştur. Yüce Hak, seninle, meleklerine övünür; seni medheder.

Daha sonra Cebrâil Hz. Ali hakkında şu âyet-i kerîmeyi indirdi:

– "İnsanlardan bazısı vardır ki, Allah'ın rızâsını isteyerek nefsini satın alır. Allah kullarına çok merhametlidir." (2/207)

İmam-ı Gazalî Hz.nin rivâyeti buraya kadardır.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz evinden çıkıp gittikten sonra, orada bir adam zâhir oldu ve orayı bekleyen kâfirlere sordu:

– Siz burada ne yararına bekliyorsunuz?.

– Muhammed'i bekliyoruz.

Dedikleri zaman, şöyle söyledi:

– Vallahi, Muhammed çıkıp gitti. Başınıza da toprak saçtı.

Onlar, elleri ile başlarını yokladıkları zaman; her biri, başında bir avuç toprak buldu. Sonra gelip bir delikten içeri baktılar; Hz. Ali'yi (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) efendimizin örtüsüne sarılıp yatar buldular. Ama onu, Resulüllah (s.a.v.) efendimiz sanıp:

– İşte, Muhammed yatıyor.

Diyerek, sabaha kadar beklediler.

Bir başka rivâyet de şöyledir:

Kureyş kâfirleri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hane-i saadetlerini sardıkları zaman, Necidli Şeyh kıyafetinde şeytan onların içlerinde idi. Onları birbirine bitiştirip evi sardırdı.

- İyice sıklaşın, ki aranızdan geçmesin.

Diye sıkıca tenbih ettiği zaman, şöyle dediler:

- Öyle sıklaştık ki, aramızdan kedi bile geçemez; nerde kaldı ki insan geçe?.

Şeytanın bizzat kendisi, evin etrafını dolaşıp durdu.

- Bir yerden inip gitmesin..

Diye gözetiyordu.

HANE-İ SAADETİ SARAN KÜFFARIN VE ŞEYTANIN UYUMASI

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, oradan çıkıp gitmeyi murad ettiği zaman, Yüce Allah, onlara uyku ve gaflet musallat eyledi; cümlesi uyudu. Hatta, şeytan ömründe aslâ uyumadığı halde, o da uyudu. Bundan sonra, kıyâmete kadar da uyumaz.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz okuyarak çıktı; toprağı saçtı. Onlardan her birinin başına toprak dokundu.

Sonra, onların arasından çıkıp Hz. Ebû Bekir'in yanına gitti. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz çıkıp gittikten sonra, önce şeytan uyandı; feryadı bastı. Diğerlerini de uyandırıp şöyle dedi:

- Muhammed'i Rabbı götürdü. Neden iyice gözetmeyip uyudunuz. Görmüyor musunuz, her birinizin başına toprak konmuş; birinizin bile haberi olmamış.

Böylece onları da kaldırıp beraberce içeri girdiler. Gördüler ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yerinde biri yatıyor. Yanına vardıkları zaman, Hz. Ali (r.a.) kalkıp oturdu. Görüp bildiler ki, bu: Ali'dir; Muhammed gitmiş.

- Nereye gitti?.

Diye sordukları zaman, Ali (r.a.) şöyle dedi:

- Allahü Teâlâ, peygamberi Muhammed Mustafa'yı yakınına, rahmet ile dilediği yere götürdü. Çünkü, Âlemlerin Rabbı gizlileri saklıları bilir. Hatta, sizin hilenizi, gizli müşaverenizi, hazırlığınızı tamamen bilir. Bunları, Resûlüllah'a da bildirip, kendisini götürdü. Siz onu yerde aramayın; belki o yüceler yücesine, yahut Yüce Allah'ın hıfzında mahfuz olan bir yere gitmiştir.

Müşrikler, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi bulamayınca, müşavereye oturdular.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) EBÛ BEKİR'E (R.A.) GİDİŞİ

Hazret-i Âişe (r.a.) şöyle anlattı:

- O saatte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bize gelmek âdeti değildi. Bunu gören pederim:

– Acaba, bu zamanda Resûlüllah (s.a.v.) teşriflerine sebep nedir?

Diye hayret etti.

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gelip izin talep etti; içeri girdi. Hicrete mezun olduklarını da haber verdi. Bunun üzerine, Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

– Anam babam yoluna feda olsun. Ayağınızın tozuna yüz sürerek sizinle beraber gitmek benim için mümkün olur mu?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Olur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu haberi üzerine, Hazret-i Ebû Bekir sevincinden ağladı.

Hazret-i Âişe şöyle anlatmaya devam etti:

– Sefere lâzım olan önemli şeyleri tamamen bulup hazırladık. Bir sofra yemek ve ekmek yapıp bohçayı sıkıca bağladık. Bundan sonra Abdüllah b. Uraykıt'i bulduk. Ki bu: Kılavuzlukta eşsiz bir kimse idi.

Bunu gördükten sonra, ücretle yol göstermeye tuttular. Daha önce beslenen o iki deveyi de ona bıraktılar. Ki: Üç günden sonra, Sevr dağındaki mağaraya getire..

Âmir b. Fehire'ye de birkaç koyun verdiler. Ki, gündüz sahrada onları güttükten sonra, geceleri de mağaraya getire; sütünden içeler.

Abdüllah b. Ebi Bekir'e de tenbihte bulundular: Gündüzleri Kureyş'in hallerini gözete.. geceleri de gizlice gelip olan bitenleri kendilerine haber vere..

İşbu zât, Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) oğlu idi. Gözü pek, kuvvetli, pehlivan yapılı bir kimse idi.

HİCRET'E İLK ADIM-MAĞARAYA GELİŞ

Sefer ayının yirmi yedinci pazartesi gecesi idi. Dere kapısından çıkıp mağaraya doğru yollandılar. Ayaklarının parmak uçları ile gidiyorlardı. Şunun için ki: İzleri bilinmeye:

Hazret-i Ebû Bekir, bazan ileride, bazan geride, bazan sağda, bazan da solda giderdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hz. Ebû Bekir'in böyle etmesinden sual edince, şöyle anlattı:

– Yâ Resûlellah, ardımızdan gelen olursa, izimizi bulamasınlar; onun içindir.

Sevr dağı civarına geldikleri zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, Hz. Ebû Bekir (r.a.) sırtına aldı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin naal-i şerifelerindeki kayış küçüktü; mübârek ayakları incinmişti.

Mağaraya kadar getirdikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, burada az durun; içerisini yoklayıp bakayım; içeride haşerat olmasın.

Yoklayıp geldikten sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle beraber içeri girdiler.

MAĞARA'NIN KAPISINDA: DEVE DİKENİ, ÖRÜMCEK VE GÜVERCİN

Bundan sonra, sübhan olan Yüce Hak, kudretini izhar, habibini korumak, çokça ona tekrim ve tazim etmek babında o mağaranın kapısında devedikeni bitirdi; tâ ki, onlara hicab ola.. Allah'ın emri ile bir örümcek geldi; o mağaranın ağzına ağ gerdi; perdeledi. Rabbânî emirle rüzgâr o örümcek ağının üzerine tozlar getirdi; nice yıllık eski ağa döndürdü. Hak Teâlâ'nın emri ile bir çift güvercin gelip o mağaranın eşiğinde yuva yaptı; yumurtaladı; üzerine de oturdu. Tâ ki: Düşmanın şerrinden emin olalar.

Bütün bunlardan başka, Yüce Hak, Cebrâil ve Mikâil'e emir verdi. Mağaranın kapısında duralar; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz çıkıncaya kadar koruyalar. Onlar da İlâhî fermanla gelip muhafazaya durdular. O zaman, oradaki örümcek, kendilerine hitap edip şöyle sordu:

– Siz neye geldiniz?

Onlar da:

– Seyyid'ül-mürselin İmam'ül-müttakin Habib-i Rabb'ül-Âlemin Hazretlerini (s.a.v.) korumaya geldik.

Deyince, örümcek şöyle dedi:

– O hizmete biz memuruz.

Bunun üzerine, Cebrâil şöyle dedi:

– Sen ve senin yaptığın ağ ne olacak? Ki, onunla koruyasın.

Örümcek şöyle dedi:

– Ey Cebrâil, benim bu ağım sair ağlara benzemez. Bunu Kavi Metin Yüce Hakk'ın emri ile yaptım. Sen bu kadar kuvvetinle gel koparmaya çalış. Hele onun bir telini koparabilir misin?. Benim bu ağım, demirden yapılı setten daha kuvvetlidir.

MAĞARADAKİ YILAN

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz yorgunluğundan ötürü, Hazret-i Ebû Bekir'e şöyle dedi:

– Dizine başımı koyup biraz dinleneyim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz yattığı zaman, bir delikten bir yılan başını çıkarıp baktı. Hazret-i Sıddîk (r.a.) elbisesinden bir parça koparıp o deliği tıkadı. Bu sefer o yılan, bir başka delikten başını çıkardı. Sıddîk (r.a.) orayı da tıkadı. Böyle böyle tâ, elbisesinden tıkayacağı kadarını tıkadı. Neticede, yılan büyükçe bir delikten başını tekrar çıkardı. Oraya tıkayacak bir şey bulamadığından ayağını bastı. O yılan Sıddîk'ın ayağının ökçesini yemeye başladı, hatta, bir güvercin yumurtası sığacak kadar olan kısmı yedi. Sıddîk (r.a.) sancısından şaşırdı. Kendi kendine:

– Eğer ayağımı kaldırırsam, o yılan dışarı çıkar; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize eza edebilir.

Diyerek sabreyledi; ancak sabra da takatı kalmadı. Yine çekmeyip şöyle dedi:

- Resûlüllah (s.a.v.) canım feda; ölünceye kadar ayağımı çekmem. Öldükten sonra da olacak olur.

Ancak, sancısı fazlalaştığından kendisini tutamayıp ağladı. Gözünden düşen bir damla yaş, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin münevver yüzüne geldi. O yaş düşünce, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz gözlerini açtı; Sıddîk'ı (r.a.) ağlar buldu; sordu:

- Neden ağlarsın?

Hazret-i Sıddîk (r.a.) yılanın durumunu haber verip şöyle dedi:

- Hâlâ, ayağımı yemektedir.

Bunun üzerine Sultan-ı Enbiya Habib-i Huda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kalktı:

- Yâ Sıddîk, ayağını çek.

Buyurdu. Sıddîk daha ayağını çekti. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bir miktar ağzının barından oraya sürdü; sonra eli ile o yılanın yediği yeri kapadı. Elini kaldırdığı zaman, Allah'ın emri ile, cümle ağrısı geçti. Yılan tarafından oyulan yeri de önceki gibi oldu.

Ancak, Allah'ın emri ile, Hz. Sıddîk'ın (r.a.) ömrü tamam olduğu zaman, o yılanın soktuğu yerin yarası açıldı. O yılanın zehirinden ötürü, şehâdet mertebesini kazandı. Öylece, ebedî âleme teşrif eyledi.

Yine Hak, cümlemize onun şefaatını nasip eylesin. Âmin!.

YILANIN SÖZLERİ

Sonra..

O yılan başını delikten çıkardığı zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hitap edip sordu:

- Neden benim arkadaşımın ayağını soktun?

Yılan şöyle anlattı:

- Yâ Resûlellah, birkaç peygamberden sizin yüce kadrinizi, cümle peygamberlerden daha faziletli olduğunuzu, üstün vasıflarınızı, türlü türlü kerâmetlerinizi, zikir ve medhinizi ettiklerini ve Mekke'de Sevr dağında bulunan mağaraya gelip üç gün üç gece duracağınızı işittim. Size gayet taaşşuk ettim. Altı yüz yıldır zarıgiryan ve sergerdan gezdim. Sonra, İsa'ya (a.s.) gittim, şöyle dedim:

- Ey Ruhullah, bana Kâbe (Mekke) yolunu göster.

Bana sordu:

- Ey yılan, Mekke'de ne edeceksin?

Şöyle anlattım:

- Altı yüz yıldır, Muhammed (s.a.v.) aşıkım. Şimdi mahabbet ateşi haddi aştı; beni yaktı. Sabra dayanacak halim kalmadı; onu aramaya gideceğim.

Hazret-i İsa (a.s.) bana şöyle dedi:

- Benimle o mükerrem Resûl arasında altı yüz yıl var.

Şöyle dedim:

– Rabbım, Gani ve Kerîm'dir. Beni muradıma eriştirir. Rabbının rahmetinden beni meyus bırakma. Bana Mekke yolunu irşad eyle.

Böylece, ona yalvarıp niyaz ettiğim zaman, bana Mekke yolunu irşad eyledi. Ben de sürüne sürüne Mekke'ye geldim. Peygamberlerden işittiğim şekilde Sevr dağını ve bu mağarayı bulup mağaranın içine girdim. Burada yetmiş delik açtım ki, saadetle buraya teşrif buyurduğunuz zaman, o deliklerden birin kapasalar dahi, mübârek cemâlinizi diğer delikten müşahede edeyim. Böylece, altı yüz yıldan beri cemâlinizi iştiyak-ı tam ile intizarda idim. Allah'a hamd olun. Siz, buraya teşrif buyurdunuz. Hangi delikten başımı çıkarıp cemâlinizi görmek istedimse, Sıddîk-ı Ekber (r.a.) benim için, eza edecek sandı: Elbisesini parçalayıp onun parçaları ile birer birer cümle delikleri tıkadı. Ancak bir büyük delik kaldı. O delikten de başımı çıkardığım zaman, siz onun dizinde yattığınızdan o deliğe eli yetişemedi; ayağı ile tıkadı. Çekmesi için ne kadar başımla ayağına vurdumsa, çekmedi. Ayağını çektirmeye bir çare bulamadığımdan istemeyerek onun ayağını dişimle ısırdım. Tâ ki: Ayağını çeksin; pürnur cemâlinle müşerref olayım. Çünkü bin iki yüz yıldan beri hasretini çekerim. Mübârek cemâlinize ziyade iştiyakımdan ötürü, taşa yaslandım; toprak döşendim; bu mağarada cemâl arzunuzla itikâftayım. Tam gayeme ereceğim zaman, eziyetli hayvan cinsinden olduğum için, Hazret-i Sıddîk (r.a.) benim delikten baş çıkarmamı eza için sandı. Gayeme ereceğim yolları tamamen kapadı. Ben de bu küstahlığa cesaret eyledim. Allah'a hamd olsun, saadetle uyandınız, ona ayağını çekmesi için emir verdiniz. O da ayağını çekti. Ben de şu anda mübârek cemâlinizi görmek saadeti ile müşerref oldum. Maksuduma kavuşmakla meramına nâil oldum. Ancak, yâ Resûlellah, o küstahlığımdan dolayı, boynum kıldan incedir. Emir ve fermanına tam olarak muti ve münkadım. Her ne türlü ceza verirseniz, ferman sizindir.

Yılanın böyle demesine karşılık, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun özrünü kabul buyurup af ile muamele buyurdu.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) yüzüne bakıp şöyle buyurdu:

– Senden ricam, bu yılanın suçunu sen de affet.

Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

– Affettim yâ Resûlellah.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o yılanı mübârek elleri ile sığayınca, sanki miskin kendisi oldu; çok rayiha verdi. Sonra yılana şöyle dedi:

– Benimle ahd eyle.. söz ver: Neslin, ümmetimden hiç kimseyi sokmasın.

Bunun üzerine, o yılan söz verdi.

Yılanın bu sözü üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o yılanın neslinin çoğalması, kıyâmete kadar o rayiha neslinde bâki kalması için duâ buyurdu. Ümmetine de, o yılanın neslini öldürmemeleri için tenbihte bulundu.

Onun neslinden, şimdi Mekke-i Mükerreme'de vardır. Vücutları misk gibi koktuğu için, onun nesli olduğu bellidir. Hiç kimse onu incitmez.

MÜŞRİKLERİN ARAŞTIRMASI VE EBÛ CEHİL'İN VAADİ

Sonra..

Ertesi gün oldu; müşrikler şöyle dediler:

- Ebû Bekir'le onun sadakatı vardır; gidelim ondan soralım.

Gelip kapısını çaldılar.

Bunu Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) kızı Esma Zatünnitakayn şöyle anlattı:

- Dışarı çıktım; bana:

- Baban nerede?

Diye sordular.

- Bilmiyorum.

Deyince, Ebû Cehil lain, bana bir sille vurdu; kulağımdaki küpem yere düştü. Sonra şöyle dedi:

- Mekke'nin aşağısında, yukarısında dellâl çağırsın. Her kim Muhammed'e bulup bize getirirse.. yahut yerini bulup bize haber verirse.. kendisine yüz deve veririm. Aynı şekilde, İbn-i Kahafe'yi (Hazret-i Ebû Bekir'i) getirirse.. olduğu yeri bize haber verirse.. ona da yüz deve vereceğim.

MÜŞRİKLERİN MAĞARAYA GELİŞİ - HAZRET-İ EBÛ BEKİR'İN AĞLAMASI

Ebû Cehil böylece, dellâl çağırttıktan sonra, Kureyş'in gençleri mala tamah ederek, ellerine kılıçları alıp çevreyi aramaya gittiler.

Ayrıca, iz süren bir Kaif vardı. Aradığı kimseyi izinden bulurdu. Bu izci: Ebûgürz, lakabı ile ün kazanmıştı. Bu Ebûgürz müşriklerle beraber, iz izleyerek, onları mağaraya kadar getirdi; sonra şöyle dedi:

- Aradığınız, buradan ileriye gitmemiştir; bu mağaranın içindedir.

Müşrikler, güvercin yumurtasını, örümcek ağını gördükleri zaman, izci Kaif'e şöyle dediler:

- Artık sen ihtiyarladın; bunadın. Muhammed dünyaya gelmeden evvel, bu örümcek buraya ağ germiştir. Güvercin yumurta yapmıştır.

Müşrikler, mağaranın yakınına geldiler. Hızlı hızlı konuşmaya başladılar. Bazıları:

- Onlar, bu mağaranın içindedir; girip arayalım.

Dedikleri zaman, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) çok mahzun olup ağlamaya başladı.

Onun ağlamasını gören Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Yâ Sıddîk, mahzun olma, Allah bizimle beraberdir.

Yani: Allah'ın yardımı inâyeti bizimledir.

RESÛLLÜLAH'IN (s.a.v.) GÖSTERDİĞİ KAYIK VE DENİZ

Bunun üzerine, Hz. Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

– Şunun için korkarım ki, cenâb-ı saadetinize düşmanlardan bir zarar gelir. O zaman, İslâm dini silinir. Çünkü, müşrikler çokçadır.

Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) bu sözü üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– Yâ Eba Bekir bak.

Buyurarak, bir tarafa işaret eyledi. Hz. Ebû Bekir (r.a.) o tarafa baktığı zaman, şunları gördü: Bir kapı açılmış; deniz o kapının yanına gelmiş. Bir kayık da o kapının dibine yanaşmış. Hazır vaziyette bekliyor.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz buyurdu:

–Yâ Eba Bekir gördün mü? Şayet düşmanlar, bu mağaranın kapısından içeri girerlerse.. biz bu gördüğün kapıdan çıkıp, bu kayığa binip gideriz. Bu gördüğün kapı da yok olur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi dinleyen Hz. Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

– Şimdi emin oldum yâ Resûlellah.

Ve.. sevindi.

Bu sırada Kaif:

– Muhakkak bu mağaradadır.

Diyerek diretti. Müşrikler, mağaranın yanına vardıkları zaman, güvercin uçtu; yumurtaları kaldı.

Sübhan olan Yüce Hak, insan şeklinde bir melek indirdi. Bu melek gelip onlara şöyle dedi:

– Buraya bir kimse girmiş olsaydı; bu yumurtalar kırılırdı. Örümceğin bu ağı da bozulurdu. Halbuki siz:

– İki adam girdi.

Diyerek arıyorsunuz. Böyle bir şeyi deli dahi söylemez. Gidin, başka yerleri arayın.

O meleğin bu sözü üzerine, müşrikler dağılıp çevreyi aramaya başladılar.

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) müşriklerin şerrinden emin olarak yüce Hakk'ın hıfzında mahfuz kaldılar.

Sonra..

İki cihanın sultanı insin ve cinnin Resûlü (s.a.v.) Efendimiz, üç gün üç gece o mağarada konuk kaldı. Her gece, akşam oldukta Ebû Bekir'in kölesi Âmir b. Füheyr daha önce anlatılan koyunları getirip sağardı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve Hz. Ebû Bekir (r.a.) o sütten içerlerdi.

Hazret-i Ebû Bekir'in oğlu Abdüllah ise.. her seher vakti, müşriklerin görüşlerini ve haberlerini getirirdi.

Namaz vakti geldiği zaman, beş vakit namazlarını eda ederlerdi.

İşte.. böylece Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz o mağarada üç gün üç gece kaldı.

Dördüncü gün olan perşembe gecesi rebiülevvel ayının başında Âmir b. Füheyr ve Abdüllah b. Uraykıt o iki deveyi alıp geldi.

Evvellerin ve âhirlerin efendisi peygamberlerin sonuncusu âlemlerin Rabbı Allah'ın Habibi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz devenin birine bindi; Hazret-i Ebû Bekir'i de (r.a.) arkasına aldı. Diğer deveye de Âmir'le Abdüllah bindiler. Sahil yolundan yana gitmeye başladılar.

Sabah güneş doğuncaya kadar sür'atle gidip düşmanın şerrinden emin oldular.

Gündüzleri Kureyş'ten sakındıkları için sapa yollardan gitmeye devam ettiler.

Böylece yola devam edip giderken, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kalbine vatan sevgisi geldi; oradan ayrıldığına mahzun oldu. O sırada Cebrâil (a.s.) geldi:

– Yâ Resûlellah, mübârek vatanın olan Mekke-i Mükerreme'ye müştak mısın?.

Diye sorunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Evet..

İşte o zaman şu meâle gelen âyet-i kerîmeyi inzal eyledi:

– "Kur'ân'ı sana farz kılan Yüce Zât, elbette seni ilk yerine döndürecektir." (28/85)

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize Mekke'nin fethi müjdesini verdi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gönlü de böylece hoş oldu.

SÜRAKA B. MÂLİK

Ebû Cehil Anud'u, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi veya Ebû Bekir'i (r.a.) öldürene veya bulup getirene her biri için yüz deve vaad etmişti. Bunun için dellallar çağırtıp kabilelere haber gönderdi. Bu haber, Benîmüdlice'ye de geldi. Bunlardan, Süraka b. Mâlik, diye biri vardı ki, başlı başına bir orduya bedeldi. Gayet cesur ve kahraman bir kimse idi.

Ebû Cehil'in bu haberini işittiği zaman mal tamahından naşi hazırlanmaya başladı.

Tam bu sırada bir kimse geldi ve şöyle dedi:

– Birkaç kişi gördüm; sahil yolundan çok sür'atle gidiyorlardı.

Bunu dinleyen Süraka:

– Onlardır.

Diyerek, hemen atına bindi. Hızla atını sürdü.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Kur'ân okuyordu. Sıddîk (r.a.) ise, dört yanı gözetliyordu. Birden Süraka'nın gelmekte olduğunu gördü. Sür'atle kendilerine doğru yol alıyordu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

– Süraka bize yetişti.

Deyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Sen düşmandan çekinme; Allah'ın yardımı ve inayeti bizimledir.

Süraka yakına geldi ve şöyle seslendi:

– Yâ Muhammed, bugün seni benim elimden kim kurtaracak?

Onun bu sözüne karşılık, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Beni senden, Vahid Cebbar Kahhar olan Allah kurtarır.

Bu anda, Cebrâil de indi ve şöyle dedi:

- Yâ Resûlellah, Rabb Teâlâ sana selâm eyledi; şöyle buyurdu:

- Yeri kendisine mut'i eyledim, dilediği gibi ferman eylesin.

Ve.. müjdeyi getirdi.

Süraka çokça yaklaştı. O zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz yere hitap edip şöyle emreyledi:

- Ey yer, Süraka'yı tut.

Resûlüllah (s.a.v.), bu emri üzerine Süraka'yı atının dört ayağının tâ, diz kapağına kadar yer yuttu.

Bu hali gören Süraka, canından ümidi kesti; şöyle yalvardı:

- El'aman el'aman yâ Muhammed, bir daha sana kötü niyet tutmayacağım. Daima senin yardımında olacağım.

Bu şekilde söz verip niyaz eyleyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yere şu hitabı yaptı:

- Ey yer, Süraka'yı bırak.

Yer onu koyverince, Süraka artık onlarla dost oldu.

Bu durum, bir başka rivâyette ise, şöyledir:

Yer onu bıraktıktan sonra, yine saldırıya geçti. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz yere ferman eyledi:

- Tut.

Diye, yer tuttu; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden aman dileyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yere:

- Bırak.

Buyurdu; yer bıraktı. Ancak, Süraka tekrar saldırıya geçti. Bu minval üzere üç defa tekrar etti; ahdini bozup saldırıya geçti. Ancak üçüncü defadan sonra, insafa gelip hülus ile tevbe etti. Dostluğa bel bağladı. Şöyle dedi:

- Senin yolun üzerinde benim çokça develerim vardır.

Bu arada, terkisinden bir çok çıkarıp verdi; sonra şöyle devam etti:

- Onlar, benim bu okumu gördükleri zaman, tanırlar. Size ne kadar deve ve koyun lâzım ise.. isteyin; verirler.

Onun bu talebine karşılık, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Süraka'ya şöyle dedi:

- Yâ Süraka, sen benim dinime rağbet etmedikten sonra, ben senin binek ve yenecek hayvanlarına rağbet etmem.

Bunun üzerine, Sürak şöyle dedi:

-Yâ Resûlellah, şüphesiz biliyorum ki, yakında senin dinin cümle âleme yayılacaktır. Bütün âdemoğullarının canlarına sahip olursun. Bütün düşmanlar, senin kahrın altında ezilir. Senin risâlet bayrağın kâinata açıldığı zaman, ben yüz sürmeye gelir; İslâmiyeti kabul ederim. Bana dokunulmamak üzere bir name verin.

Süraka'nın bu niyazı üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Âmir b. Füheyr'e emretti, bir name yazdırıp Süraka'ya verdi.

Mekke'nin fethi olduğu zaman, Süraka o ahdname ile geldi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verip İslâm dinini kabul eyledi. Ashab-ı kiramdan oldu.

Süraka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yazdırdığı ahdnameyi aldıktan sonra şöyle dedi:

- Bana bir emriniz, bir siparişiniz var mı?

Şanlı peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Yâ Süraka, düşmanı üzerimizden savuştur. Yolda gelen varsa, çevir.

Sonra, Süraka, dönüp gittiği zaman, yolda çok kimseye rastladı. Hepsi de Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi sordular. Süraka onlara şöyle dedi:

- Ben, Muhammed'i çok aradım; namını nişanını bulamadım.

Böyle deyip onları geri çevirdi; Ebû Cehil'in yanına kadar geldi. Ona da şöyle dedi:

- Muhammed, bu yoldan geçmedi. Onu başka tarafta arayın.

Ebû Cehil ona şöyle dedi:

- Senin yüzünden anladığıma göre, sen Muhammed'i görmüşsün; doğru söyle.

Bunun üzerine Süraka birkaç beyit söyledi; onların mefhumu şuydu:

- Yâ Ebelhakem, benim başıma geleni görseydin; sen de muti olurdun.

BÜREYDE B. HUSAYB

Bir başka rivâyet..

Benî Eslem kabilesinden, Büreyde b. Husayb Ebû Cehl'in Resûl-ü Ekrem Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz ve Ebû Bekir Sıddîk hakkında:

- Ölü veya diri getirene yüz deve.

Vaadini işittiği zaman, kavminin bahadırlarından yetmiş atlı ile araştırmaya çıktı.. Bu araştırmada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle karşılaştı. Tefe'ülen ismini sorunca:

- Adım, Büreyde b. Husayb.

Dedi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onlara ve Hazret-i Sıddîk'a bakıp:

- İşimiz iyi oldu.

Buyurdu. Daha sonra:

- Hangi kabiledensin?

Diye sorduğu zaman, şöyle dedi:

- Benî Eslem kabilesindenim.

Şanlı peygamber Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz tekrar Ebû Bekir'e bakıp şöyle buyurdu:

- Selâmet bulduk.

Büreyde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüzündeki nuru, kelâmının halâvetini ve fesahetini işitince sordu:

- Sen kimsin?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle anlattı:

– Muhammed b. Abdillah'ım. Bütün insanlara peygamber olarak gönderilen Resûlüllahım.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi böyle tanıyınca, yanında bulunan yetmiş kişi ile, İslâm dinini kabul ettiler. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle beraber Medine-i Münevvere'ye doğru yollandılar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, elimizde bayrak ve sancak olmadan gitmeyelim.

Sonra, başındaki tülbentini çıkarıp süngüsünün ucuna taktı; Server-i Âlem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin önüne düştü.

Ve.. şu ricada bulundu:

– Benim Medine'de konağım vardır. Oraya nüzul buyurun.

Onun bu teklifine karşılık, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Benim devem memurdur. Kimin konağı önünde çökerse, konağım orasıdır.

MEDİNE'LİLERİN RESÛLÜLLAH'I (s.a.v.) BEKLEYİŞİ

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mekke'den çıkıp Medine-i Münevere'ye teveccüh eylediğini bütün Medine ehli işitti. Her gün toplanıp Harra'ya istikbale çıkarlardı. Tâ, hava kararıncaya kadar beklerlerdi. Hava kararıp her yer ıssızlaşınca, yine Medine'ye dönerlerdi.

Aynı şekilde, âdetleri olduğu üzere, Medine ehli Harra'ya çıkıp hava kararıncaya kadar durdular.

– Gelmedi.

Diyerek, konaklarına gittiler.

Tam bu sırada, Yahudîlerden biri bir iş için, hisar üzerine çıkmıştı. Birden gördü ki: Seyyidülmürselin İmamülmüttakin Habib-i Rabb'il-Âlemin Kaid'ül-Garr'ül-Muhaccelin Şefiilusat vel-Müznibin Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hazretleri nura gark olduğu halde, nuru güneşten daha aydınlık zuhur edip nuru ile bütün ovaları, sahraları doldurarak geliyor.

Yahudî bu hali görünce, vücuduna titreme düştü. Takatsız kalıp yüksek sesle nidâ etti:

– Ey Arap topluluğu, işittiğiniz, günlerdir beklediğiniz, baht-ı saadet, sahib-i risâlet, çakan bir nurla zuhur eti. Teşrifle geliyor. Size müjdeler olsun. Ne duruyorsunuz?

O Yahudî böyle çağırdıktan sonra, Medine ehli çıktı. Genci ihtiyarı, küçüğü büyüğü, hürü kölesi, kadını erkeği cümleden çeşitli zinetlerle bezenip kimi atlı, kimi yaya olarak tam bir sürûr ve ferah ile tezce, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi karşılamak için: Harra canibine revan oldular.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi böyle karşılayıp kendisine tazim ve tekrim ettiler. Medine halkının tümüne o gün, öyle bir sürûr günü oldu ki, onu anlatmak mümkün değildir.

Hace-i Âlem Seyyid-i Benî Âdem ve cümle mahluktan mufahham Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Medine halkının bu halini görünce, pek hazlanıp mesrur oldu.

Bu sırada, Medine halkı:

– Acaba, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kimin evine konuk olacak?

Diye birbirlerine soruyorlardı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz onların bu sorularını şöyle cevapladı:

– Benî Neccar kabilesine konuk olurum. Çünkü, büyük babam Haşim, o kabilenin Selma nam hatununu aldı; dedem Abdülmuttalib o hatundan doğmuştur.

Böyle dedikten sonra, o tarafa doğru yollandı. Onların reislerinden ve İslâm ehlinden Gülsüm b. Herem adlı kimsenin hanesine konuk oldu. Ebû Bekir (r.a.) ise, Harice b. Zeyd'in hanesine nüzûl eyledi.

Bundan sonra, cümle ehl-i kıble, bölük bölük gelip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize türlü türlü senâ edip kendisini ziyaret ettiler.

KUBA MESCİDİ

Efendiler efendisi saadet kaynağı kıyâmet gününün şefaatçısı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hazretleri Benî Amr b. Avf kabilesinde on dört gün kaldı; Kuba mahallinde bir mescid bina eyledi. Bu mescid Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle anlatıldı:

– "Başından beri, takvâ üzerine kurulan mescid, senin içinde kıyamına daha lâyıktır." (9/108)

İLK CUMA NAMAZI VE İLK HUTBE

Sonra..

Hazret-i Ali (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hicretinden sonra, kendisine bırakılan emanetleri üç gün içinde sahiplerine verdi. Gece vakti yola çıktı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Kuba'da iken, gelip kendisine yetişti. Ancak, çok sür'atle geldiğinden mübârek ayakları yarılıp yaralanmıştı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun ayağına elini sürünce, o dem şifa bulup iyi oldu.

Mescid-i Kuba'nın tamam olması, cuma gününe rastladı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, orada yüz kişi ile cuma namazını kıldı; beliğ bir hutbe okudu. İslâm'da okunan ilk hutbe budur. İlk kılınan cuma namazı da budur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Kuba'da iken, kendi köleleri olan Zeyd b. Harise ile, Ebû Rafi'i, iki deve, beş yüz dirhem harçlıkla Mekke'ye yolladı. Bunları göndermesinin sebebi şuydu: Kızı Fâtıma'yı, Ümmügülsüm'ü, pâk zevcesi Sude bnt. Zem'a'ı (r.a.) Medine'ye getireler.

Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) oğlu Abdüllah (r.a.) ise, kardeşleri Abdürrahmân, Âişe ve analarını, Hazret-i Sıddîk'ın bütün akrabalarını alıp Medine'ye geldi. Bunlar gelince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Mescid'in duvarına bitişik bir hücre bina eyledi. Ehli ayali ile, orada sakin oldular.

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Medine'ye girmek murad etti. Kendi kendine şöyle karar verdi:

– Emir odur ki: Deveme bineyim. Yularını da serbest bırakayım. Böylece, Medine'ye gireyim. Her kimin kapısı önünde çökerse, oraya konuk olayım.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu kararını duyan Medine halkı, kapılarının önüne deve için: Yiyecek ve su bıraktılar. Tâ ki, deve onu görünce çöke.. Ve sonra:

– Böylece, biz bu saadetle müşerref olalım.

Diyerek hazırlandılar..

EYYUB SULTAN (HALİD b. ZEYD) HAZRETLERİ

Şimdi bir hikâye.. Halid b. Zeyd hikâyesi..

Şöyle anlatıldı:

Halid b. Zeyd'in künyesi Ebû Eyyub'dur. Allah ondan râzı olsun.

Yemen Meliklerine, yani: Padişahlarına:

– Melik-i Tübba'.

Derlerdi. Bunlara, bütün dünya ehli tâbi olurdu. Çünkü, cahiliyet zamanında, Yemen padişahları büyük meliklerdendi.

Bu Tübba' padişahlarından birinin künyesi: Ebû Kerb, ismi dahi, Es'ad idi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risâletinden dört yüz sene evvel gelmiş olup zamanında puta tapanlardandı.

Sonra, Nasara bilginlerinden iki kişi geldi. Tevrat'tan ve İncil'den Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel huylarını, üstün vasıflarını, güzel menkıbelerini beyân ettiler.

Böylece, Ebû Kerib (Es'ad) padişahı hak yoluna irşad eyleyip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize müştak eylediler.

Sonra, o iki bilginden sual etti:

– Acaba, o şanlı Resûlü görebilir miyim?

Şöyle dediler:

– Mümkün değildir. Çünkü İsa (a.s.) tarafından verilen habere göre, dört yüz sene kadar bir zaman vardır.

Melik tekrar şöyle dedi:

– Bari, onun zuhur edeceği yeri haber verin ki, oraya bir nişan bırakma tedarikine gideyim.

O iki bilgin şöyle dedi:

– Mekke-i Mükerreme'de doğacaktır. Orada kendisine peygamberlik gelecektir. Mekke'de kavminden eza gördüğü zaman, Allah'ın emri ile Medine-i Münevvere'ye hicret edecektir. Şeriatını da burada açıklayacaktır. Onun dini mağripten meşrıka kadar yayılacaktır. Dünyayı iman nuru ile dolduracak. Tuğyan ve küfür ehlini ezip yok edecektir. Ve.. orada ebedî âleme teşrif edecektir.

Onlardan bu haberi dinleyen Melik Es'ad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tam mânâsı ile aşkından ve şevkinden Mekke-i Mükerreme'ye geldi. Beytüllah'ı ziyaret etti.

KÂBE'NİN İLK ÖRTÜSÜ

Beytüllah'a ilk defa örtü örtüp tazim eden zât budur; yedi türlü kisve ile kisveledi. Sonra, çokça in'am ihsânlar eyledi. Çeşitli hayırlar yaptı; oradan Medine-i Münevvere'ye geldi. Burada dahi, çeşitli ihsânlar eyledi.

Sonra, Medine'de bir ev satın aldı. Çocuklarından birini o evin içine yerleştirdi. Kendisine bir arzuhal verdi. Onun içinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize arz-ı hacet ettikten sonra şöyle diyordu:

EYYUB SULTAN'A KALAN MEKTUP

– Yâ Resûlellah, senin vasıflarını, dinini, şevketini, ümmetinin cümle ümmetlerden hayırlı olup Allah katında cümleden makbul ve mükerrem olduğunu ehl-i kitaptan işittim. Görmeden sana aşık oldum. Nübüvvet ve risâletini tasdik, dinini ihtiyar, ümmetliğini kabul ettim. Ancak, zaman-ı saadetine erişmek mümkün olmadığı, ömrüm vefa etmediği için zarurî olarak cenâb-ı saadetmeabınızdan niyaz ederim. Beni kabul buyurun, kıyâmet günü sancağınızın altına alarak ümmetinizin zümresine katın.

Yazdığı bu arzuhalini, anberle birkaç yerinden mühürledi. İpeklere sarıp, bir küçük kutuya koyarak oğluna teslim edip şöyle dedi:

– Ey oğul, ben senin ayalini Yemen'den buraya gönderirim. Burada sakin olup bu kutuyu sakla.

Vasiyetini böylece yaptı. Kendisine bol bol yetecek kadar şeyler tâyin etti.

Daha sonra, oğluna şu vasiyeti yaptı:

– Ömrün tamam olduğu zaman, bu kutuyu oğluna teslim et. O da kendi oğluna teslim eylesin. Mekke'li Arabî Haşimî Kureyşî Muhammed Mustafa (s.a.v.) nübüvvet ve risâletle şerefyab olup kavminin eziyetinden ötürü izzet ü ikbal ile buraya hicret edip teşrif buyurduğu zaman, kendisine verilmek üzere benim bu kutumu birbirinize teslim edesiniz.

İşte.. Ebû Eyyub (Eyub Sultan) Hz. Es'ad Melik'in yedinci göbekte çocuğudur. Bu kutu kendisinde idi.

Ancak, aradan nice zamanlar, nice günler geçmişti. Büyük babasının tâyin eylediği eşyalar da tükenmiş, kendisine fakirlik ve maddî sıkıntı gelmişti. Artık, kendi hali ile meşgul olduğundan, o kutu, yapılan sözler ve vasiyetler tamamen hatır-ı şerifinden çıkmıştı.

Hanımı kendisine şöyle dedi:

– Sen de öbürleri gibi, kapının önüne yem bırak. Belki, Resûlüllah (s.a.v.) devesi bizim kapımızın önünde çöker; bu saadete biz ereriz.

Hazret-i Halid (r.a.) hanımına şöyle dedi:

– Mümkün değil. Buraya gelinceye dek şu kadar evler var. Elbet, onlardan birine çöker. Bu saadet, bizim için imkânsız.

Ve hüzünlendi.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) MEDİNE'YE GİRİŞİ

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz uğur ve ikbal ile saadet ve iclâl ile Medine-i Münevvere'ye girdi. Allahü Teâlâ, oranın şerefini artırsın; orayı ziyaret etmeyi bizlere nasip eylesin.

Sağdan ve soldan deveye nice şeyler verip çökmesi için sesler ettiler. Ancak, deve hiçbir şekilde onlara iltifat etmedi.

Çünkü, Cebrâil inmiş, onun yularından tutmuş çekiyordu.

Halid b. Zeyd'in kapısı önünde hiçbir şey yoktu. Cebrâil deveyi oraya çökertti.

Hemen bunu görenler Halid b. Zeyd'in yanına gidip:

- Resûlüllah (s.a.v.) devesi sana çöktü; bu saadete sen erdin.

Diye müjdeledikleri zaman, Halid ve hanımı çokça sevinçlerinden ağladılar.

Halid (r.a.) hemen dışarı çıkıp tam tazim ve çok tekrim ile Habib-i Ekrem Nebiyy-i Muhterem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi içeri buyur etti.

Allahü Teâlâ ona, susanların ve konuşanların sayısı kadar izzet ikram eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz içeri girdikten sonra, doğruca alt odaya gitti. Bunu gören Halid (r.a.) niyaz edip şöyle dedi:

- Yâ Resûlellah, yukarıki odaya teşrif buyurun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Bize, ziyarete gelenler için burası daha uygundur; hemen sendeki emaneti getir.

Halid (r.a.) sordu:

- Yâ Resûlellah, nasıl bir emanet?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- Büyük ceddin melik Es'ad'ın kutu içindeki kâğıdını getir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o kâğıdı istemek sûreti ile mucizelerini izhar eyledi. Halid'in (r.a.) hatırına geldi. Salât ve selâmla gitti; o kâğıdı getirip teslim etti.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, açıp okutturmadan şöyle buyurdu:

- Dinimi seçtiğini, Resûl olduğumu, ümmetimden olmayı kabul ettiğini şânı yüce Rabbım kabul buyurdu. Ben de onu ümmetliğe kabul ettim.

Böylelikle ikinci bir mucize daha izhar eylemiş oldu.

Bundan sonra, böylece, o alt odada yemek yiyip istirahat buyurdu.

Halid (r.a.) ve hanımı (r.a.) üst odanın kapısı önüne geldikleri zaman, birbirlerine şöyle dediler:

- Bu odanın altında evvellerin ve âhirlerin efendisi nebilerin ve resûllerin en faziletlisi müttakilerin imamı Âlemlerin Rabbı Yüce Allah'ın habibi kalsın! Biz onun üstündeki odaya nasıl ayak basalım!

Böyle dedikten sonra, kapının önünde el bağlayıp uyumadan durdular. Tam tazimle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hizmetinde sabaha kadar meşgul oldular.

Sabah olduğu zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize çokça niyaz edip dediler ki:

- Yâ Resûlellah, yukarıya teşrif buyurun. Çünkü, biz sabaha kadar yüce zâtınıza tazim için uyumadık.

Durumlarını böylece Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize anlattıkları zaman, onların bu tutumunu beğendi ve şöyle dedi:

- Yâ Halid, Yüce Hak seni dünyada ve âhirette muazzez, mükerrem ve muhterem eylesin.

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Halid'in (r.a.) hanesinde bir ay misafir kaldı.

İşte Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin duâsının eseridir ki, Rum'da ve sair beldelerde bu kadar sahabe yatır iken, ona olan tazim tekrim, mübârek türbesini ziyaret edenler görürler ki: Bir başkasına olmamıştır.

Yüce Hak, onun ve cümlesinin şefaatlarını cümlemize müyesser eylesin. Âmin!.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hicret buyurduktan sonra, Mekke'de bulunan ashaba da hicret vacib oldu. Bunun için vatanlarını, mülklerini feda edip Allah rızâsı için hicret ettiler. Bu hicret edenlere:

- Muhacirin. (Hicret edenler.)

Derler. Medine-i Münevvere'de bu muhacirlere, yardım edip evlerine alan yerlilere de:

- Ansar. (Yardım edenler.)

Tâbir edildi.

Bunlardan mütaaddid odası olan, her odanın içinde bir muhaciri iskân eyledi. Yalnız bir odası olan, arayı perde ile bölüp yarısına muhacirlerden birini yerleştirdi.

Eşyalarından eşya, yemeklerinden yemek verdiler. Böylelikle, Mekke'den göçüp gelen kardeşlerine yardım ettiler.

Muhacirler, hicret ettikleri, ansar da bunlara yardım ettikleri için, affa, mağfirete nâil olup bol ecre, sevaba, rahmete mazhar oldular.

Keremliler keremlisi merhametliler merhametlisi şânı büyük Mevlâ, sonra gelenlerin de aynı şekilde ecre ve sevaba nâil olup saadet bulmaları için şu âyet-i kerîmeyi inzal buyurdu:

- "Onlardan sonra gelenler, şöyle derler:

- Rabbımız, bizi ve bizden önce gelen imanlı kardeşlerimizi bağışla. İman edenler için, kalblerimizde kin bırakma.

Zira sen, pek merhametli ve şefkatlısın." (59/10)

Bu âyet-i kerîmenin daha açık tefsirli mânâsı şudur:

Felâh bulup kurtulan şunlardır ki, muhacirlerden ve ansardan sonra gelmişlerdi. Ki bunlar; Tâbiindir, tâbiin tâbiinidir ve bunlar tâbi olanlardır. Bunlar, kendilerinden evvel gelenler için duâ edip şöyle derler:

- Rabbımız, bizim günahlarımızı bağışla. Bizden evvel gelip imanla göçen muhacir ve ansarı, bunları takiben, bizden evvel gelen iman kardeşlerimizi mağfiret eyle.

İman eden kardeşlerimiz için kalblerimizde kin, hased, düşmanlık kılma.

Ey Rabbımız, sen mü'min kullarını çokça esirgersin; merhamet edersin.

Bu âyet-i kerîmede şu mânâya delil vardır:

Her kim, ashab üzerine, merhamet edilmesini, onlara Allah'ın rızâsını dilerse.. Yüce Hak'tan onlar için mağfiret talep ederse.. onlar için gönlünde hiçbir haset, buğz, düşmanlık duygusu çeşidini bırakmazsa.. o kimsenin müslümanlıkta büyük hazzı ve nasibi vardır. Ashab-ı kiramın ecrince o kimseye ecir hâsıl olur.

Yine bu âyet-i kerîmede delil vardır ki: Geçmiş gitmiş olan mü'min kardeşler, babalar, dedeler, akraba ve hocalar için duâ edile..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Keza itret ve ashab yönü ile de..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ashab ve etba yönü ile cümle peygamberlerden daha faziletlidir.

Nitekim, Kur'ân-ı Kerîm'de bu mânâ şöyle anlatıldı:

- "Siz hayırlı ümmetsiniz." (3/110)

Bu mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti, tüm ümmetlerden hayırlıdır. Dolayısı ile, kendisi de cümle peygamberlerden daha faziletli olmuş olur.

Devam edelim:

- Hasep neseb itibarı ile insanların en keremlisi..

Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Âdem'den (a.s.) itibaren vücuda gelinceye kadar, babaları ve anaları her türlü töhmetten pâk ve temizdir. Aslı ve nesebi cihetinden, cümle insanların en keremlisidir.

Devam edelim:

- Kabile yönü ile onların en şereflisi..

Şöyle ki: Cümle nasın efdalı olan Arap kabilelerinin eşref kabilesi Kureyş batınlarının en faziletli batnı Haşim ırklarının eşrefinden vücuda teşrif buyurmaları ile asıl ve kabile yönünden cümle insanların en şereflisi olmuş olur.

Devam edelim:

- Öz cihetinden hayırlıları..

Yani: Bütün insanların hayırlısı.. Şundan ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ilim ve amel cihetinden bütün kemâlâtı özünde toplamıştır. İlâhî sırlara ve rabbânî nurlara mazhar olmuştur. İnsanların hayırlısı olması da, bu sebebe dayanır.

Devam edelim:

- Kalb itibarı ile en temizleri..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kendi göğsü dört kere yarılmıştır. İçinden mübârek kalbi çıkarılıp orada bulunan şeytan vesvesesinin sebebi siyah kan atıldı. Zemzem suyu ile de yıkandı. Daha sonra, onun içi nur ve hikmetle doldurudu. Tekrar yerine konuldu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek omuzları nübüvvet mühürü ile mühürlenmişti. Mübârek kalbi ise, şeytanın vesvesesinden ve düşük huylardan, Allahü Teâlâ'nın zâtından gayri cümle şeyden pâk ve daima sübhan olan Yüce Hakk'ın zikri ve fikri ile meşgul ve onun tecellisinin yeri olmakla kalbi cümle insanların kalbinden daha temiz olur.

Devam edelim:

- Söz itibarı ile en doğruları. Fiilde en pakleri..

Yani: En çok sevap alanları..

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz nübüvvetle dünyaya teşrif edinceye kadar, insanların işledikleri amellerin her birine bir sevap verilirdi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, âlemlere rahmet olarak peygamber gönderildikten sonra, on misli, hatta kat kat sevap ve zaman mekân fazileti ikram olundu. O faziletli zamanlarda ve mekânlarda olan fiillere ve amellere çeşit çeşit, kat kat bolca sevap ihsân edilmesi ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun ümmetine mahsustur.

Üstte geçen cümlenin ifade ettiği mânâ budur. Devam edelim:

- Asalet ciheti ile de, onların en sabiti..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin soyu anlatılmaktadır ki, bunun tafsili, NUR ismi anlatılırken geçmiş; Âdem'den (a.s.) itibaren bütün soyu sayılmıştır. (Bak: İsim 53)

Devam edelim:

- Ahde vefâ babında en ileri.. Şeref ciheti ile en oturaklıları.. Tabiat ciheti ile en keremlileri.. Yaratılış cihetinden en güzelleri.. Zürriyeti yönü ile en temizleri..

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pek keremli kızı Hz. Fâtıma olup bütün nesli ondan gelmiştir. Sadatın şereflileri Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin onun çocuklarıdır. Bunların neslinden gelen sadat-ı kiram ve zürriyat-ı ızam asırlarında bulunanların en ulularıdır. Allah onlardan râzı olsun.

Ayrıca, kendilerine tazim ve tekrim olunması sebebi ile de, mihbetler ve zorluklar gönüllerinden çıkmıştır. İlâhî affa ve üstün rabbânî nimetlere nâil olmuşlardır.

İşte.. anlatılan mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti, cümle insanların zürriyetinden daha temiz olmuş olur. Devam edelim:

- Dinleyip itaat etme babında diğerlerinden daha fazla çoğunluğa sahip..

Yani: İlâhî emirlere, rabbânî yasaklara, kazaya ve kadere kulak verip itaat etme yönünden cümle insanlardan daha çok dinleyip itaat etme vasfına sahiptir. (Kendisini dinleyip itaat edenlerin çokluğu mânâsına da alınabilir.)

Devam edelim:

- Makam olarak, onların en yücesine sahip..

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kalb ve kalıb itibarı ile, baştan sona bütün azâsı ile, devamlı olarak, Yüce Hakka taat ve ibâdette, ayrıca cennat-ı âliyatta makamı cümlenin makamından yücedir. Devam edelim:

- Kelâm yönünden onların en tatlı konuşanı..

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün insanların en tatlı konuşanıdır. Saadetle bir kelâm ettikleri zaman, mübârek kelâmının ziyade fesahat ve belağatından ötürü, mübârek meclisinde bulunanlara öyle bir tatlı hoşluk gelirdi ki:

- N'olurdu, susmasaydı, daha fazla konuşaydı..

Diyerek, daima konuşmasını temenni ederlerdi.

Devam edelim:

- İnsanların en bol selâm vereni..

Şöyleki: Resûlüllah (s.a.v.) efendimiz, her kime raslasa, mutlaka selâm verirdi. Hatta, sıbyan çocuklara dahi selâm verirdi.

Devam edelim:

- Değer yönü ile, insanların en takdire lâyık olanı..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kadri ve kıymeti, kıyâmet günü belli olacaktır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin o kıymetli şânı dünyada zâhir olmuş olsaydı, O'na iman etmek zarurî olurdu. Halbuki, makbul olan iman, gaybe olan imandır.

Bu mânâda Busırî Hz. Kaside-i Büridesinde şöyle dedi:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce kadrine münasip âyetler bu dünya âlemine verilmiş olsaydı; mübârek ismi kabristanda anıldığı zaman, oradaki çürümüş tenler tazelenirdi. Bütün ölüler dirilip kalkardı. Devam edelim:

- Üstün sıfatları ile insanların en çok övüleni.. En güzel ahlâka sahip olmakla insanların en beğenileni..

Üstte geçen:

- Beğenilen..

Mânâsının Arapçası: FAHR'dır. Bu lafız, bazı nüshalarda FECR, olarak gelmiştir.

FECR, tâbirini tanyerinin ağarması için kullanırlar.

Bütün dünya, küfür zulümatı ile dolu iken, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz baas olunup onun nuru ile cümle âlemden küfür zulümatı mahvolup iman nuru ile pürnur olduğundan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin durumu da, bir mânâda ona benzetilmiştir. Onun için kendilerine:

- FECR.

Tâbir edilmiş olabilir. Böyle olunca, üstteki cümlenin daha açık mânâsı şu olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nur ve behcet cihetinden insanların en ziyalısı ve nurlusudur. Devam edelim:

- MELE-İ ALÂ'da en çok zikri edilen..

Burada geçen:

- MELE-İ ALÂ.

Tâbirinden murad, melekler arası, mânâsını taşır.

- Ahde vefâda en ileri, vaada sadakatta en önde..

Bu kısmın birinci cümlesi daha önce de geçti.. Ancak (Arapça) kafiye icabı, bir sonraki cümlesi ile uygunluk bulması cihetinden tekrar edilmiştir.

- İnsanların en çok şükredeni, iş itibarı ile en üstünü.

Bilhassa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin işi tam mânâsı ile kötülükten uzaktır. Cümle alçak işlerden uzak, münezzeh ve beridir. Özellikle şanlı işleri yapmaya dönüktü. Bu cümlede geçen:

- İş.

Tâbirini, Arapça aslında olduğu gibi emir mânâsına da almak mümkündür. O zaman mânâ şöyle olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, emir ve hitabı cihetinden cümle insanların en yücesi idi.

Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, peygamber baas olunduktan tâ, kıyâmete kadar bütün insanlar onun yüce emrine itaatla memurdur.

Böyle olunca, emir cihetinden bütün insanların üstünü olmuş olur.

Devam edelim:

- Sabır yönü ile, insanların en güzel sabredeni; hayır cihetinden de insanların en çok hayır alanı..

Şundan ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz çeşitli meşakkatlere, musibetlere, ezaya, cefaya sabretme cihetinden insanların en güzel tahammül edeni idi.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün nebilerin ve resûllerin en faziletlisidir; ümmeti ise, ümmetlerin en faziletlisidir. Böyle olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hayırlı olma yönünden cümle insanların en iyisi olmuş olur.

Bazı nüshalarda, burada:

- Hayır.

Lafzı ile, geçen cümle, HABER, mânâsını ifade eden bir lafızla gelmiştir. O zaman, mânâ şu olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, verdiği haberde doğru olma cihetinden cümle insanların en iyisidir.

Yahut, kendisinden ihtiyar olunma, cihetinden insanların en hayırlısıdır.

Çünkü: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ihtiyar olunan emirlerde, daima Allah'ın rızâsını seçtiği için, cümle insanların en iyisi olmuş olur.

- Kolaylığa onların en yakını..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatı düşük işlerden tamamen beridir. Kolay olma yönü ile Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şeriatı, cümle şeriatlardan daha kolaydır. Rahatlığa en çok yakın olanıdır.

Devam edelim:

- MEKÂN itibarı ile, onların EN UZAĞI.

Bu cümlede geçen:

- MEKÂN.

Lafzı, Allah katında derece ve makam mânâsınadır.

- EN UZAĞI.

Tâbiri ise, bazı nüshalarda:

- EN BÜYÜĞÜ.

Olarak, gelmiştir. Daha çok ilerilik ve üstünlük mânâlarınadır.

Devam edelim:

- Şan itibarı ile en azametlileri.. Delil itibarı ile onların en sabiti. Mizan işinde en tercihlileri..

Yani: Kıyâmet günü, mizandaki hayrı, cümle insanlardan ağır olacaktır. Hem de tercihlidir. Devam edelim:

- İman yönünden onların evveli..

Bu cümlede geçen:

- Evveli..

Lafzı, bazı nüshada:

وَاَعْلاهُمْ اَمْرًا وَاَجْمَلِهِمْ صَبْرًا وَاَحْسَنِهِمْ
خَبَرًا وَاَقْرَبِهِمْ يُسْرًا وَاَبْعَدِهِمْ مَكَانًا
وَاَعْظَمِهِمْ شَانًا وَاَثْبَتِهِمْ بُرْهَانًا وَاَرْجَحِهِمْ
مِيزَانًا وَاَوَّلِهِمْ اِيمَانًا وَاَوْضَحِهِمْ بَيَانًا
وَاَفْصَحِهِمْ لِسَانًا وَاَظْهَرِهِمْ سُلْطَانًا

اَلْحِزْبُ الرَّابِعُ فِي يَوْمِ الْخَامِسِ

٨٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ
النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ ٨٦ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تَكُونُ لَكَ رِضًا وَلَهُ جَزَاءً
وَلِحَقِّهِ اَدَاءً وَاَعْطِهِ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ
وَالْمَقَامَ الْمَحْمُودَ الَّذِي وَعَدْتَهُ وَاجْزِهِ عَنَّا
مَا هُوَ اَهْلُهُ وَاجْزِهِ اَفْضَلَ مَا جَازَيْتَ نَبِيًّا

ve a'lâhüm emren ve ecmelihim sabren ve ashenihim hayren ve akrabihim yüsren ve eb'adihim mekânen ve a'zamihim şe'nen ve esbetihim bürhanen ve ercahihim mizanen ve evvelihim imanen ve evzahihim beyanen ve efsahihim lisanen ve ezharihim sultanen.

EL-HİZB'ÜR-RABİÜ
Fİ YEVM'İL-HAMİS

85. Allahümme salli alâ Muhammedin abdike ve resûlken-nebiyy'il-ümmiyyi ve alâ âli Muhammedin.

86. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin salâten tekûnü leke rızâen ve lehu cezaen ve lihakkıhi edaen ve a'tıhil-vesilete vel-fazilete vel-makam'el-mahmudillezi vaadtehu veczihi anna ma hüve ehlühu veczihi afdale macazeyte nebiyyen

* * *

İş itibarı ile onların en üstünü, sabır yönü ile insanların en güzel sabredeni, hayır cihetinden de onların en çok hayır alanı, kolaylığa onların en yakını, mekân itibarı ile onların en uzağı, şan itibariyle en azametlileri, delil itibarı ile onların en sabiti, mizan işinde en tercihlileri, iman yönünden onların evveli, beyân itibari ile onların en vazıhı, dil olarak en fasihleri, sultan yönü ile insanların en arkalısı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Perşembe günleri başlanır.

85. Allahım, Muhammed'e salât eyle. O senin kulundur, ümmî nebi Resûlündür. Keza Muhammedin âlinde de salât eyle.

86. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Öyle bir salât ile ki, senin rızân için, O'na mükâfat ve hakkını eda için olsun.

O'na vesile, fazilet, kendisine vaad ettiğin Makam-ı Mahmud'u ihsân eyle. Bizden yana lâyıkı olduğu şekilde onu mükâfatlandır. Onu mükâfatlandır; ama bir nebiyi kavminden yana, bir resûlü ümmetinden yana mükâfatlandırdığın şeklin en faziletlisi ile.

* * *

(Devamı: 685. Sayfada)

- Evlâsı.

Mânâsında geçmiştir.

Birinci mânâya göre şu demeye gelir:

- İman ve tevhid yönü ile insanların evvelidir.

İkinci mânâya göre de şu demeye gelir:

- Cümle insanların evlâsıdır.

Her iki mânâ da geçerlidir. Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ruhu, cümle mahluktan evvel yaratılmıştır. Âlemler yaratılmadan evvel, üç yüz altmış bin sene önce Yüce Hakkı tevhid, zikir, tesbih etmiştir.

Âdem'den (a.s.) zürriyeti çıkarılıp:

- Ben sizin Rabbınız değil miyim?

Hitabı ile muhatap oldukları zaman, herkesten evvel:

- Evet.

Diyerek, Yüce Hakk'ın rübubiyetini ikrar ve tasdik etmiştir.

İşte, yukarıda anlatılan mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz cümle insanların evlâsı ve evvelidir. Devam edelim:

- Beyân itibarı ile onların en vazıhı..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, muradını ve kelâmını insanlara anlatmak cihetinden, cümle insanların açık anlatanıdır. Muradını beyân edip muhatabına anlatanıdır.

- Dil olarak en fasihleri..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dili fasihtir. Cümle muhatapları onun konuşmasını kolayca anlar. Devam edelim:

- SULTAN yönü ile, insanların en arkalısı..

Bu cümlede geçen:

- SULTAN.

Lafzı, güç ve kuvvet; bazan da, delil ve hüccet mânâsınadır.

Bir başka açıdan bakılınca, üstteki cümlenin mânâsı şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, emrini infaz ettirip yerine getirmekte, bütün insanların en büyükleridir. Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, inse, cinne, cemadata, bütün mahlukata umumen Resûl Peygamber olarak gönderilmiştir. Bütün yaratılmışlar, onun yüce emrine itaat ve inkıyad eder. Onun hükmü cümleye geçer. Bundan ötürü, insanların en büyüğü olmuş olur.

Yüce Hakk'ın kendisine müsahhar etmesi ile, cümle cinne hükmeylemesi, ancak onun padişahlığı ile olmuştur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ise.. onlara da peygamber gönderilmek sûreti ile, hem nübüvvet, hem de hilâfetle hüküm ve ferman buyurduğu için, hükmü Süleyman'ın hükmünden daha büyük olmuş olur.

Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin..

Üçüncü hizip (BÖLÜM) burada tamam oldu; bundan sonra dördüncü hizip (BÖLÜM) başlayacaktır.

* * *

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Perşembe günleri başlanır.

SEKSEN BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil, şânı büyük Allah.

- Muhammed'e salât eyle. O, senin kulundur.

Demek olur ki:

- Kulluğunda kaim, ubudiyetini yerine getirmede daim, taat ve ibâdette müdavim kulundur.

- Resûlündür.

Yani: Yüce emirlerin cümlesi, ilâhî yasakların hepsi ile meb'us olarak, kâffe-i enama tebliğ edici resûlündür.

- Nebidir.

Mânâ şudur: Bütün şer'î hükümleri, ilâhî ilhamları, rabbânî vahyi haber veren peygamberindir.

- Ümmîdir.

Yani: Öyle bir Muhammed'dir ki, (s.a.v.) hiç kimseden bir şey öğrenmemiştir; kitap da okumamış bir peygamberindir.

Durum böyle iken, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, evvellerin ve âhirlerin ilmini bilici idi. Onların cümlesinden haber vermesi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine delildir.

Burada anlatılan:

- ÜMMÎ.

Sıfatı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için, övücü sıfatlardan olmuştur.

Bu **ÜMMÎ,** sıfatı için aşağıda anlatılan mânâlar da verilebilir:

Öyle Muhammed'dir ki (s.a.v.) Mekke'lidir.

Öyle Muhammed'dir ki (s.a.v.) Arabî'dir.

Öyle Muhammed'dir ki (s.a.v.) latif nurları, cümle mahluktan evvel yaratılmıştır; cümle mahluk, onun nurundan yaratılmıştır.

Öyle Muhammed'dir ki (s.a.v.) ebedî âleme teşrif buyuruncaya kadar, kendisinden meşru olmayan hiçbir şey zuhur etmemiştir. Anasından doğduğu günkü gibi pâk ve temizdir.

İşte, yukarıda anlatılan vasıflara sahip olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şerefli salâvat, keremli tahiyyat inzal eyleyip yüce şânını, üstün makamını yükselt.

- Keza, onun âline salât eyle.

Yani:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âl, ashab, etba ve ümmeti üzerlerine de salât ve tahiyyat inzalı ile şanlarını âli kıl.

* * *

SEKSEN ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de.. Öyle bir salât ile ki, senin rızân için olsun; onun için mükâfat olsun.

Yani: Bizi iman hidâyetine irşad, şer'î hükümleri tebliğ etmek sûreti ile bizi tehlikelerden kurtardığı ve böylece necatımıza sebep olan işleri beyân ederken, çektiği meşakkatlere karşılık mükâfat olsun.. Sonra..

- Onun hakkını eda için olsun.

Yani: Bu salâvat-ı şerife, üzerimizde olan talim, irşad, doğru yola hidâyet, güzel ahlâk, iyi fiil ve amellerimize açık sa'ay etmesi babında haklarını eda olsun.. Çünkü biz onun haklarını edada aciz durumdayız.

- O'na VESİLE ihsân eyle.

Burada anlatılan VESİLE cennat-ı âliyattaki derecelerin cümlesinden üstün bir derecedir.

- FAZİLET ihsân eyle.

Yani: Cümleden daha faziletli olmak ihsân eyle.

- Kendisine vaad ettiğin MAKAM-I MAHMUD ihsân eyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Bu **MAKAM-I MAHMUD**'u, Allahü Teâlâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize âhirette ihsân edecektir.

Yâ Rabbi sen, bunu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ihsân edeceğini:

- "Ümit edebilirsin; Rabbın seni Makam-ı Mahmud'a gönderecektir." (17/79)

Mânâsındaki âyetinle vaad buyurdun.. işbu makamı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ver ki, kendisine evveller ve ahirler gıpta ile tazim edeler. Sonra onu:

- Bizden yana, lâyıkı olduğu şekilde mükâfatlandır.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi şânına lâyık, yüce makamına muvafık ehli olduğu biçimde büyük ecirler, üstün sevaplar, koşulan makamlar ihsân ederek, kurb-u hazretine, civar-ı izzetine ulaştır. Ve.. onu:

- Mükâfatlandır, ama bir nebiyi kavminden yana, bir resûlü ümmetinden yana mükâfatlandırdığın şeklin en faziletlisi ile..

Bu cümlenin kısaca şerhi şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, mükâfatların, sevapların en faziletlisi, ekremi ve evlâsı ile mükâfatlandırıp kendisine cemâl-i bakemâlini görmek, celâl ve ikram sahibi zâtını müşahede etmek, en büyük rızânı vermekle mesrur eyle.

Sonra..

- Onun nebilerden, salihlerden bütün kardeşlerine de salât eyle.

عَنْ قَوْمِهِ، وَرَسُولًا عَنْ أُمَّتِهِ، وَصَلِّ عَلَى جَمِيعِ إِخْوَانِهِ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّالِحِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ٨٧ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فَضَائِلَ صَلَوَاتِكَ، وَشَرَائِفَ زَكَوَاتِكَ وَنَوَامِيَ بَرَكَاتِكَ، وَعَوَاطِفَ رَأْفَتِكَ، وَرَحْمَتِكَ وَتَحِيَّتِكَ، وَفَضَائِلَ آلَائِكَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، وَرَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، قَائِدِ الْخَيْرِ، وَفَاتِحِ الْبِرِّ، وَنَبِيِّ الرَّحْمَةِ، وَسَيِّدِ الْأُمَّةِ اَللّٰهُمَّ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا تُزْلِفُ بِهِ زُلْفَهُ، وَتَقَرُّ بِهِ عَيْنَهُ، يَغْبِطُهُ فِيهِ الْأَوَّلُونَ وَالْآخِرُونَ اَللّٰهُمَّ أَعْطِهِ الْفَضْلَ وَالْفَضِيلَةَ، وَالشَّرَفَ وَالْوَسِيلَةَ، وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ، وَالْمَنْزِلَةَ الشَّامِخَةَ اَللّٰهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ،

an kavmihi ve resûlen an ümmetihi ve salli alâ cemii ihvanihi minen-nebiyyine ves-salihine ya erhamer-rahimine.

87. Allahümmec'al fezaile salâvatike ve şeraife zekevatike ve nevamiye berekâtike ve avatıfe re'fetike ve rahmetike ve tahiyyetike ve fezaile alâike alâ Muhammedin seyyid'il-mürseline ve resûli rabb'il-âlemine.

Kaid'il-hayri ve fatih'il-birri ve nebiyy'ir-rahmeti ve seyyid'il-ümmeti.

Allahümmeb'ashü makamen mahmuden tüzlifü bihi kurbehu ve tukırru bihi aynehu yağbıtuhu bihil-evvelûne vel-âhirune.

Allahümme a'tıhil-fazle vel-fazilete veş-şerefe vel-vesilete ved-derecet'er-refiate vel-menzilet'eş-şamihate.

Allahümme a'tı Muhammeden'il-vesilete .....

* * *

Onun, nebilerden, salihlerden bütün kardeşlerine de salât eyle; ey merhametliler merhametlisi.

87. Allahım, salâtların en faziletlilerini; zekevatın en şereflilerini; bereketlerinin nema bulanlarını; re'fetinden, rahmetinden, tahiyyetinden, ihsânlarını çeşitli nimetlerinin en faziletlilerini Âlemlerin Rabbı Allah'ın Resûlü, resûllerin efendisi Muhammed'e ihsân eyle.

Ki o: Hayrın önderidir. Birrin fatihidir. Rahmet peygamberi, bu ümmetin efendisidir.

Allahım, onu Makam-ı Mahmud'a ulaştır ki: Onunla kendine daha yakın edesin, onunla gözünü aydınlatasın. O makam dolayısı ile, kendisine evveller ve âhirler imrensinler.

Allahım, O'na fazl ve fazilet ihsân eyle. Şeref, vesile, üstün derece, menzillerin en alâsını ihsân eyle.

Allahım, Muhammed'e vesile ihsân eyle; onu emellerine ulaştır.

* * *

(Devamı: 689. Sayfada)

Bu cümle için yapılacak kısa şerh şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nebi, resûl, yakın velîler, mükerrem salihlerden kardeşlerini, dostlarını şereflendir. Onlara bizden yana kerem ve saygı gönder. Makamlarını yüceler yücesine yükselt.

- Ey merhametlilerin en merhametlisi..

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) ŞEFAATI İÇİN OKUNACAK SALÂVAT-I ŞERİFE

İmam-ı Sehavî, KAVL-İ BAİD adlı eserinde Şeyh Ebû Talib ve Ebû Hamid'den (rh.) şöyle anlattı:

- Her kim bu (SEKSEN ALTINCI) salâvat-ı şerifeyi baştan sona kadar, cuma günleri ikindiden sonra yedi kere okursa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatı ona vacip olur.

* * *

SEKSEN YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Yani: Ey zât ve sıfatında şerik ve benzerden münezzeh olan şânı büyük Allah..

- Salâtların en faziletlilerini, ZEKEVAT'ın en şereflilerini..

Bu cümlede geçen:

- ZEKEVAT.

Lafzının mânâsı şudur: Büyüyüp gelişen faydalar ve menfaatlar..

- Bereketlerinin nema bulanlarını.. Re'fetinden, rahmetinden, tahiyyetinden ihsânlarını..

Yani: Şefkatından, merhametinden ikramından dolayı gelen ihsânlarını..

- Çeşitli nimetlerin en faziletlerini, Âlemlerin rabbı Allah'ın Resûlü, resûllerin efendisi Muhammed'e ihsân eyle..

Ki o: Hayrın önderidir. BİRR'in fâtihidir.

Bu cümlede geçen:

- BİRR.

Lafzının mânâsı şudur: İyilik, taat, ibâdet, sıdk, sıla, in'am, ihsân..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün bu sayılanların hepsini açıcı, muğlak yanlarını çözüdür.

Sonra..

- Rahmet peygamberi, bu ümmetin efendisidir..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bütün ümmetlere rahmetle gönderilmiştir.

Bütün ümmetlerin seyyidi olup, her işlerinde melce ve me'valarıdır.

Devam edelim:

- Allahım, onu..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, kıyâmet günü, mübârek kabirlerinden kalktığı, zarif cismi ile baas olunup mahşere teşrif eylediği zaman..

- Makam-ı Mahmud'a ulaştır ki, onunla kendine daha yakın edesin.. Onunla gözünü aydınlatasın..

Bu cümlenin daha açık şerhi şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, kıyâmet günü, Makam-ı Mahmud'a ulaştırmak, oraya çıkarmak sûreti ile kendisine tam sürur, tam ferah verip mesrur eyle.

Şöyle ki:

İnsanın, iki halde gözünden yaş çıkar:

a) İnsan, çok gamlı ve mahzun olup ağladığı zaman, gözünden yaş akıtır. Onun gözünden çıkan bu yaş, sıcaktır.

b) Çokça mesrur olup ağladığı zaman, gözünden yaş akıtır. Bu yaşlar da soğuktur.

Üstteki salâvat-ı şerife cümlesinde:

- Göz aydınlığı.. (Kurre-i Ayn.)

Mânâsı, tam sürûrdan kinaye olarak söylenmiştir.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- O makam dolayısı ile, kendisine EVVELLER ve ÂHİRLER imrensinler.

Bu cümlede geçen:

- EVVELLER.

Lafzından murad, daha önce geçen nebiler ve resûllerdir. Allahü Teâlâ onlara salât ve selâm eylesin.

- ÂHİRLER.

Lafzından murad ise.. kendisinden sonra teşrif eden sıddîklar, velîler, âlimler, şehidler, salihlerdir. Allahü Teâlâ, bunların hepsine merhamet eylesin.

O kadar ki; bunlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize böyle bir makamı verilmesi ile, sevinip mesrur olurlar.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım O'na..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize..

- Fazl ve fazilet ihsân eyle..

Bu cümlede geçen:

- Fazl ve fazilet.

Lafızlarından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, kıyâmet günü, cümleden ayıran yüce makam, mânâsınadır.

- Şeref, VESİLE..

Daha önce de anlatıldığı gibi, burada Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize istenen **VESİLE** en büyük saadettir.

Devam edelim:

- Üstün derece, menzillerin en alâsını ihsân eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey mabud, Halik, mülkün ve melekûtun sahibi şânı büyük, zâtı pâk, kibriyası yüce Allah..

- Muhammed'e vesile ihsân eyle.

Daha önce de anlatıldığı gibi: VESİLE, âhirette en büyük derecedir.

- Onu emellerine ulaştır.

Yani: Ne kadar maksudu, matlubu varsa; cümlesine nâil eyleyip bermurad eyle.

- Onu ilk şefaat eden ve şefaatı ilk makbul olan eyle.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Asi mü'minlerin günah ve seyyielerinin affına, itaat edenlerini de ziyade sevap alıp üstün dereceye çıkmalarına, bazılarının azaplarının hafiflemesine, hâsılı: Cümle şefaatle şefaat edenlerin ilki Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz olsun; kendisine böyle bir makam ver. Bütün şefaatlarını da makbul olan eyle.

Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize cümleye şefaat etmek vardır. Ve bu büyük şefaat, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsustur.

Nitekim bu mânâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin SEYYİD ism-i şerifi gereken, tafsilatı ile anlatılmıştır. (Bak: İsim 15)

Yüce Hak, cümlemizi, o Resûl-ü Ekrem Nebiyy-i Muhterem Efendimizin bu hususî şefaatına nâil eylesin. Âmin!.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim.

- Allahım.

Ey zât, sıfat ve ef'alinde Vahid Ferd Samed olan şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah.

- Onun bürhanını azametli kıl.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine dair dâvâsının doğruluğuna, getirdiklerinin hak olduğunu gösteren nübüvvet delillerini, açık mucizeleri olan tenzilî ve kevnî (maddî va manevî) âyetleri muazzam ve mufahham eyle. Onun tazim ve tevkıratını artırıp devam ettir. Günler geçtikçe, bâki ve berdevam eyle.

- Onun mizanını ağırlaştır.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mizanını, ümmetlerinin cümlesinin mizanından ağır eyle. Çünkü, bütün taat ve ibâdetleri onun pâk şeriatından alınmıştır. Bunun için, ümmetlerinin ettiği taat ve ibâdetlerden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize kat kat ecir ve sevap ihsân olunur.

İşte, anlatılan sebepten ötürü, onun mizanını, cümleden ağır eyle. O'na mükâfat olarak, celâl ve ikram cemâlinin müşahedesini nasip eyle.

وَبَلِّغْهُ مَأْمُولَهُ، وَاجْعَلْهُ أَوَّلَ شَافِعٍ وَأَوَّلَ مُشَفَّعٍ اَللّٰهُمَّ عَظِّمْ بُرْهَانَهُ، وَثَقِّلْ مِيزَانَهُ، وَأَبْلِجْ حُجَّتَهُ، وَارْفَعْ فِي أَهْلِ عِلِّيِّينَ دَرَجَتَهُ، وَفِي أَعْلَى الْمُقَرَّبِينَ مَنْزِلَتَهُ اَللّٰهُمَّ أَحْيِنَا عَلَى سُنَّتِهِ، وَتَوَفَّنَا عَلَى مِلَّتِهِ، وَاجْعَلْنَا مِنْ أَهْلِ شَفَاعَتِهِ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ، وَأَوْرِدْنَا حَوْضَهُ، وَاسْقِنَا مِنْ كَأْسِهِ غَيْرَ خَزَايَا وَلَا نَادِمِينَ وَلَا شَاكِّينَ وَلَا مُبَدِّلِينَ وَلَا مُغَيِّرِينَ وَلَا فَاتِنِينَ وَلَا مَفْتُونِينَ آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ ٨٨ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَاعْطِهِ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ، وَابْعَثْهُ الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ الَّذِي وَعَدْتَهُ مَعَ إِخْوَانِهِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَى مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ وَسَيِّدِ الْأُمَّةِ، وَعَلَى آبِينَا

ve belliğhü me'mulehu vec'alhü evvele şafiin ve evvele müşeffain.

Allahümme azzim bürhanehu ve sakkil mizanehu ve eblic hüccetehu verfa' fiehli illiyyine derecetehu ve fi a'lel-mukarrebine menziletehu.

Allahümme ahyina alâ sünnetihi ve teveffena alâ milletihi vec'alna min ehli şefaatihi vahşürna fizümretihi ve evridna havzahu veskına min ke'sihi gayre hazaya ve lânadimine ve lâşakkine ve lâmübeddiline ve lâmugayyirine ve lâfatinine ve lâmeftunine âmin ya Rabb'el-âlemine.

88. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve a'tıhil-vesilet vel-fazilete ved-derecet'er-refiate veb'ashül-makam'el-mahmud'el-lezi vaadtehu maa ihvanihin-nebiyyine sallallâhü alâ Muhammedin nebiyy'ir-rahmeti ve seyyid'il-ümmeti ve alâ ebina .....

* * *

Onu ilk şefaat eden ve şefaatı ilk makbul olan eyle.

Allahım, onun bürhanını azametli kıl. Onun mizanını ağırlaştır. Onun hüccetini açık eyle. Onun derecesini illiyyin ehli arasında yükselt. Onun konağını, mukarrebinden daha üstün kıl.

Allahım, bizi onun sünneti üzerine ihya et. Bizi, onun milleti üzerine vefât ettir. Bizi, onun şefaatına ehil olanlardan eyle. Bizi, onun zümresi ile haşreyle. Bizi, onun havzına vardır; onun kadehlerinden bizlere içir. Rüsvay olmayalım, pişmanlık olmasın. Şekçi de olmayalım. Tebdilci ve tağyirci olmayalım. Fitne çıkaranlardan, fitneye düşenlerden olmayalım. Âmin! yâ Rabb'el-Âlemin.

88. Allahım, salât eyle Muhammed'e ve Muhammed'in âline. O'na vesile, fazilet ve yüksek derece ihsân eyle. Kendisini vaad buyurduğun Makam-ı Mahmud'a çıkar; nebilerden kardeşleri ile..

Allahü Teâlâ salât eylesin; rahmet peygamberi, bu ümmetin efendisi Muhammed'e...

* * *

(Devamı: 693. Sayfada)

Yüce Makamına yakınlık ver. İzzet civarına, en büyük rızâna erdirmek sûreti ile cümleden muazzam ve pek keremli eyle.

- Onun hüccetini açık eyle.

Bu cümlenin mânâsı, bazı nüshalardaki ibarelere göre şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dâvet ve hacetlerini uygun biçimde yerine getir; lâyıkı veçhile kendisine icabet ettir.

- Onun derecesini İLLİYYİN EHLİ arasında yükselt.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin derecesini.. Bu cümlede geçen:

- İLLİYYİN.

Lafzı ile anlatılmak istenen, bir yüce makam olup yedinci semada pek şerefli bir kattır. Oranın ehli şunlardır: Mukarreb melekler, nebilerin, resûllerin, sıddîkların, şehitlerin, salihlerin, büyük velîlerin, belli âlimlerin ruhlarıdır.

- Onun konağını, MUKARRABİN'inden daha üstün kıl.

Bu cümlede geçen:

- MUKARREB.

Tâbirinden murad, mukarreb melekler, nebiler, resûller, Yüce Hak yakınlığını bulan zâtlardır. Sonra..

Duânın makbul olacağı ümidi ile müellif merhum, aşağıda duâya başlayacaktır. Şöyle başlıyor:

- Allahım.

Ey hacetleri yerine getiren, duâları kabul buyuran, şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah.

- Bizi onun sünneti üzerine ihya et.

Yani: Bizi hayatta bıraktığın süre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnet-i seniyesi üzerine tâ, ömrün sonuna kadar sabit kıl.

- Bizi onun MİLLETİ üzerine vefât ettir.

Bu cümlede anlatılan:

- MİLLET.

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin getirdiği İslâm şeriatıdır.

Bu durumda, cümlenin daha açık mânâsı şu olur:

Allahım, bizi, İslâm şeriatı, iman nuru ile münevver, kelime-i irfan, ehl-i sünnet itikadı üzerine sabit kılarak öldür.

- Bizi, onun şefaatına ehil olanlardan eyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Mü'minlere merhametli ve şefkatlı olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce şefaatına bizleri ehil kılıp cennat-ı âliyata ilk girenlerden eyle. Ki o: Bu şefaatı senin izninle yapacaktır.

- Bizi, onun zümresi ile haşreyle.

Yani: Onun liva-i hamd sancağı altında topla.

Bizi, onun HAVZ'ına vardır; onun kadehlerinden bizlere içir.

Bu cümlede geçen:

- HAVZ.

Lafzı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Kevser Havz'ıdır.

Rivâyetle sabit olmuştur ki: Havz-ı Kevser'in çevresinde dizili kadehler, gökteki yıldızların, yerdeki kumların sayısı kadardır. Bu mânâ:

- Onun.

Zamirini, Kevser'e bağlamak sûreti ile verilen mânâdır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz murad edildiği zaman ise, mânâ şöyle olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) efendimizin eli ile sunduğu kadehden içer.

Şöyleki.

- Rüsvay olmayalım; pişmanlık olmasın.

Bu cümlenin ifade ettiği mânâ şu demeye gelir:

- Ayıplarımız, günahlarımız, isyanlarımız sebebi ile rüsvay, hor, hakir, perişan olmayalım.

Ayrıca, kusurlarımız, ibâdetlerimizdeki eskiklerimiz sebebi ile, akran ve emsalimizden geri kalıp (Allah korusun) Allah'ın azabına, itaba, sorguya, hesaba çekilmeye, Kevser Havz'ından kovulmaya giriftar olmayalım. Sonra..

- Şekçi de olmayalım.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetinin doğruluğunda, Yüce Hak'tan getirdiği, zarurat-ı diniyyeden olup iman etmek vacip olan şeylerin hiçbirinde şekke ve şüpheye düşmeyelim.

- Tebdilci ve tağyirci olmayalım.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

İtikadların aslı üzerinde, ehl-i sünnet vel-cemaat, itikadlarından, şer'î amellerin herhangi bir esasında Allah'ın emrine aykırı bir değişiklik yapıp tebdil ve tağyir edici olmaktan bizi koru. Aynı şekilde:

- Fitne çıkaranlardan, fitneye düşenlerden olmayalım.

Bu cümlelerdeki mânâ şu demeye gelir:

- Nefsanî hevamıza, şeytanın mekrine, vesvesesine uyup irtikâp ettiğimiz masiyetler dolayısı ile başkalarına örnek olup fitneye düşürücü olmayalım.

Ayrıca, bid'at ehlinin, nefislerine uyanların, saptırıcıların saptırması ile fitneye düşmüş de olmayalım.

ÂMİN! LAFZININ MÂNÂSI

- Âmin!.

Bu lafız için birçok mânâ verilmiştir. Biri şu demeye gelir:

- Ey keremliler keremlisi, merhametliler merhametlisi, bu duâlarımız kabul buyur, muradımızı ihsân eyle. Yahut şu demeye gelir:

- Bu duâlarımızı kabul etmeyip perişan ve rüsvay olmaktan bizleri koru. Kabul edip bizleri ihsânınla mesrur eyle.

- Yâ Rabbel-âlemin.

Ey cümle âlemleri yoktan var edip kemâle eriştiren, hacetleri bitiren, muradları ihsân eden, korktuklarından emin ve halâs eden Allah..

* * *

SEKSEN SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey üluhiyet ve rububiyetinde, zât ve sıfatında eşsiz olan şânı büyük, zâtı mukaddes, kibriyası yüce Allah.

- Salât eyle.

Fazlınla kereminle, lütfunla, ihsânınla, büyük nimetler, bol ecirler, güzel sevaplar vererek şânını tebcil eyle.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âline şunlar dahildir: Çocukları, zevceleri, tâbileri, ümmetleri..

- O'na vesile, fazilet ve yüksek derece ihsân eyle..

Vesile, cennetteki derecelerin en yücesidir; fazilet ise, orada ihsân edilen keremlerin en faziletlisidir.

- Kendisine, vaad buyurduğun MAKAM-I MAHMUD'a çıkar.

Daha önce de, anlatıldığı gibi, **MAKAM-I MAHMUD,** âhirette Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize has en büyük şefaat makamıdır.

- Nebilerden kardeşleri ile beraber nâil eyle.

Yani: Saygıya lâyık dostları, ikram vacib olan ahbabını da ihsâna lütfa kereme mazhar eyle.

- Allahü Teâlâ salât eylesin.

Bu cümlenin mânâsı şudur: Celâl ve ikram sahibi şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah..

Bizzat iclâl, ikram, şânını tevkir, ihtiram edip şeriatını kıyâmete kadar bâki eyle. Tâ, sonsuzlara kadar ümmetini saygılı kılıp çoğaltmak sûreti ile in'am ve ikram eylesin.

- Rahmet peygamberi, bu ümmetin efendisi Muhammed'e..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bütün mevcudata, kâffe-i mahlukata rahmet olarak gönderilen bir peygamberdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu ümmetin büyüğü, efendisi, seyyidi melcei ve sığınağıdır. Kendilerinin uyacağı ve başvuracağı bir zâttır.

- Keza, babamız Âdem'e ve anamız Havva'ya da..

Yani: yüce Allah, babamız Ebül beşer Âdem Safiyyüllah üzerine de iclâl, tazim, in'am, ikram inzal eylesin..

Aynı ikramı, Havva anamıza da yapsın. Şöyle ki:

YE'CUC ME'CUC'UN TÜREMESİ

Allahü Teâlâ, Havva anamızı, Âdem'in (a.s.) sol eğe kemiğinden yaratmıştır. Cennat-ı âliyatta ve yerde onunla kalmıştır. Cümle insan, hatta Ye'cuc Me'cuc bile sahih kavle göre, bunların neslinden türemiştir.

اٰدَمَ وَاُمِّنَا حَوَّاءَ، وَمَنْ وَلَدَا مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، وصَلِّ عَلٰى مَلٰئِكَتِكَ اَجْمَعِينَ مِنْ اَهْلِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرَضِينَ، وَعَلَيْنَا مَعَهُمْ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَلِوَالِدَيَّ وَارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْاَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْاَمْوَاتِ، وَتَابِعْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ بِالْخَيْرَاتِ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ٨٩ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ نُورِ الْاَنْوَارِ، وَسِرِّ الْاَسْرَارِ، وَسَيِّدِ الْاَبْرَارِ، وَزَيْنِ الْمُرْسَلِينَ الْاَخْيَارِ، وَاَكْرَمِ مَنْ اَظْلَمَ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَاَشْرَقَ

Âdeme ve ümmina Havvae ve men veleda min'en-nebiyyine ves-sıddıkıne veş-şühedai ves-salihine.

Ve salli alâ melâiketike ecmaine min ehl-is-semavati vel-arazine ve aleyna maahüm ya erham'er-rahimine.

Allahümmeğfirli zünubi ve livalideyye verhamhüma kema rabbeyani sağiren ve licemiil-mü'minine vel-mü'minati vel-müslimine vel-müslimat'il-ahyai minhüm vel-emvati ve tabi' beynena ve beynehüm bil-hayrati rabbiğfir verham ve ente hayr'ür-rahimine ve lâhavle ve lâkuvvete illâ billah'il-aliyy'il-azimi.

89. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin nur'il-envari ve sırr'il-esrari ve seyyid'il-ebrari ve zeyn'il-mürselin'el-ahyari ve ekremi men azleme aleyh'il-leylü ve eşraka .....

* * *

Keza, babamız Âdem'e ve anamız Havva'ya da.. Bu ikisinden dünyaya gelen peygamberler, sıddîklar, şehitler ve salihler üzerine de salât eyle.

Aynı şekilde, yer ve sema sakinleri bulunan bütün meleklerine de salât eyle; keza onlarla beraber bizlere de ey merhametliler merhametlisi.

Allahım, günahlarımı bağışla, ana babamın da.. Onlar, beni küçükken terbiye edip yetiştirdi: bunun için kendilerine merhamet eyle.

Bütün mü'min ve mü'minelerin, müslim ve müslimelerin; hem dirilerinin hem de ölülerinin günahlarını bağışla. Onlarla aramızda hayırla bir uyarlık nasip eyle.

Rabbım, beni bağışla, merhamet eyle. Çünkü sen, merhametliler hayırlısısın. Havl ve kuvvet, ancak, yüce ve azm olan Allah'ındır.

89. Allahım, Muhammed Efendimize salât eyle; nurların nurudur. Sırların sırrıdır. Ebrarın efendisidir. Hayırlı resûlerin gözdesidir.

* * *

(Devamı: 699. Sayfada)

Bu mânâya göre, salâvatın mânâsı şudur:

- Yâ ilâhelâlemin, Âdem ve Havva'nın (a.s.) babalık ve analık haklarını eda için biz aciz kullarından yana, zât-ı ecel ve alân ile üzerlerine iclâl ve ikram inzal ile şanlarını yüce kıl.

Sonra..

- Bu ikisinden dünyaya gelen peygamberler, sıddîklar, şehitler ve salihler üzerine de salât eyle..

Aynı şekilde, yer ve sema sakinleri bulunan bütün meleklerine de salât eyle.

Keza, onlarla beraber bizlere de..

Yani: O yer ve semaların sakini olan meleklerle beraber, bize de rahmet inzal buyurup bizi sevaba nâil eyle. En büyük rızâna erdirmek sûreti ile bizleri mesrur eyle.

- Ey merhametliler merhametlisi..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şöyledir:

Ey şânı büyük Allah, fazl, kerem ve ihsânınla, lütuf ve inâyetinle teşrifat-ı salât, tekrimat-ı tahiyyat inzâli ile cümle meleklerini ve biz zayıf, rahmetine muhtaç kullarını mükerrem, muazzez, müşerref eyle.

Duâya devam edelim..

- Allahım.

Ey günahları bağışlayan, ayıpları örten, hacetleri bitiren, duâlara icabet eden şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil Yüce Allahım.

- Günahlarımı bağışla.

Bu günahlarımı ister büyük, isterse küçük, gizli, aşikâre, bilerek, bilmeyerek işlediğim; kasten, sehven, hata icabı irtikâb ettiğim günah ve masiyet çeşitleri olsun.. bütün bunları af ve mağfiret eyle.

- Ana babanın da günahlarını bağışla. Onlar, beni küçükken terbiye edip yetiştirdi, bunun için kendilerine merhamet eyle.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şöyledir:

Ana babama merhamet eyle. Onlar, küçüklük halimde, zararları def etmeye, iyilikleri celbe gücüm yokken beni korudular. Cismanî gücüm yemeye, içmeye, giymeye yetmezken, yedirip içirip giydirdiler. Korkulu ve tehlikeli yerlerden korunmaya, sakınmaya gücüm yokken, hatta idrâkim olmadığı halde onlar bana merhamet ve şefkat gösterdiler.

Onlar, bana olan şefkatlerinden ötürü, münasip yemekler yedirdiler, içirdiler, libaslar giydirdiler. Soğuktan, sıcaktan, cümle zararlardan korudular.

Cümle tehlikeli şeylerden, uygunsuz işlerden esirgeyip korudular.

Cismanî terbiye geliştirip hayrı ve şerri bilmeye başladığım zaman, beni fena ve kötü şeylerden çektiler. Bana Allah'ı bilmeyi, faydalı ilmi, Kur'ân-ı Âzimüşşan'ı okuttular; san'at öğrettiler.

Hâsılı: Kabiliyetim miktarınca, dünyaya ve âhirete dair iyiliği bulmayı, mazarratı def etmeyi ve iki cihanın saadetine nâil olacak yararlı amelleri bana öğrettiler.

Anlatıldığı şekilde, cismanî te'dip, nefsanî tehzip ile maddî ve manevî terbiyemi sağladılar.

İşte, bu anlatılanlar için, onlara merhamet eyle..

Bir başka mânâ da şöyle olabilir:

Onların bu yaptıklarına, merhametlerine, şefkatlerine mükâfat olarak, kendilerine türlü türlü rahmet, çeşitli ihsânlar eyle.

Lütuf, kerem, ihsân olarak seyyiatlarını, cürümlerini ve günahlarını af ve mağfiret eyle. Ayıplarını ört. Hatalarını mahvet. Firdevs-i âlânda onları iskân eyle. Cemâlinin müşahedesine, en büyük rızâna nâil ve vâsıl eyle. Böylelikle, onların haklarını, ben kulundan yana bol mükâfat ve mücazat edip bol ecir vererek mesrur eyle.

ANA BABA HAKKI

Ebû Davud ve İbn-i Mâce Hasen usulü ile, ashab-ı kiramdan Ebû Üseyd-i Saidî'nin şöyle anlattığını rivâyet ettiler:

– Beni Süleym kabilesinden bir erkek kimse, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanına geldi. Şöyle bir sual sordu:

– Yâ Resûlellah, anam ve babam öldü. Onlar öldükten sonra, onlara yapacağım iyilik ve ihsândan yana bir şey kaldı mı? Beyân buyurun ki, onunla amel edeyim. Daima, onlara iyilikte ve itaatta olayım.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, saadet ve iclâl ile şöyle buyurdular:

– "Evet.. vardır. Onlar öldükten sonra bâki kalan şudur: Onlara daima hayır duâ ile duâ edesin. Onları iyi amellerle hatırlayasın. Yüce Hak'tan, günahlarının af olunmasını, isteyesin; onların namına istiğfar edip bağışlanmalarını talep edesin."

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o kimseye şu duâyı öğretti:

– "Allahım, beni bağışla; ana babamı da bağışla. Onlara merhamet eyle. Nasıl ki, onlar da beni küçükken terbiye edip büyütmüşlerdi.

Kadın ve erkek mü'minleri, kadın ve erkek müslümanları, ölülerini ve dirilerini bağışla."[1]

Sonra..

– Bütün mü'min ve mü'minelerin..

Yani: İnsan ve cin tayfasından sübhan olan Yüce Hakk'ın üluhiyet ve vahdaniyetini ikrar ve tasdik, meleklerini, kitaplarını, kıyâmet günü bu cesetlerin yaratılıp baas olunacağını, olan işlerin cümlesini hayır ve şer olarak Yüce Hakk'ın takdiri ile olduğunu ikrar ve tasdik eden erkek ve kadınların cümle günahlarını, cürümlerini affedip bağışla; sil.

– Keza, müslim ve müslimelerin..

1 Bu duânın Arapçası şöyle okunur:
– "Rabbiğfir li ve livalideyye verhamhüma kema rabbânî sağiren, vağfir lil-mü'minine vel-mü'minatı vel-müslimine vel-müslimat'il-ahyai minhüm vel-emvat."

Yani: İslâm erkânı olan kelime-i şehâdet, savm, salât, hac, zekâtı iz'anla kabul edip rabbânî emirlere, şer'î hükümlere inkıyad eden erkek ve kadınların cümlesini af ve mağfiret eyle; günahlarını sil. Ayıplarını gizle.

– Hem dirilerinin, hem de ölülerinin günahlarını bağışla. Onlarla aramızda, hayırla bir uyarlık nasip eyle..

Bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bizi ve onları bir ceset gibi gördü.

Bu açıdan bakılınca ikinci cümle şu demeye gelir:

Birbirimize tam mahabbet, içten bağlılık ve daima iyilik, ihsân, in'am, gidiş geliş, birbirlerimizin işlerine ihtimam göstermek, yardımlaşmak, birbirimizi tercih etmek, daima hayırla mesrur olmalarına çalışmak, onlara zarar isabetinde, kendimize olmuş gibi elemlenmek, def'ine çalışıp Yüce Hak'tan onların kalkmasını talep etmek, kalblerimizde asla birbirimize düşmanlık olmadan daima hayırla anmak, gizli aşikâr, gıyaplarında övmek, hayır duâ etmekle bizlere yardım eyle.

HAZRET-İ ÂDEM'İN GAMINI HÜZNÜNÜ GİDEREN DUÂSI

– Ey Rabbım.

Bu cümle şu mânâya gelir:

– Ey beni bir kara meniden böyle bir cism-i latif, aza-i şerif, sûret-i zarif yaratıp terbiye eden, kemâle erdirip iman nuruna hidâyet, sevgili habib-i ekrem ve nebiyy-i muhterem (s.a.v.) efendimize ümmet olmayı ihsân ederek türlü kemâlât ile büyüten halik, razik ve mabudum olan Yüce Allah.

– Beni bağışla; merhamet eyle. Çünkü sen, merhametliler hayırlısısın. HAVL ve KUVVET ancak, yüce ve azim olan Allah'ındır.

Burada geçen:

– HAVL ve KUVVET.

Lafızları, GÜÇ, KUDRET ve SALTANAT mânâlarını ifade eder. Burada geçen:

– Güç ve kuvvet, yüce ve azim olan Allah'ındır.

Duâsını okuyan, babamız Âdem (a.s.) peygamberdir.

Bunun faziletine ve çok çok okumaya dair hadis-i şerifler vardır.

Bu duâ cümlesi, Arş-ı Azim'in hazinelerinden bir hazinedir.

Bu mübârek kelâmı söylemek, doksan dokuz derde devadır; bunların en ufağı gamın ve hüznün giderilmesidir. Bir rivâyette, şöyle anlatıldı:

– Yüce Hak, Arş-ı Azim'i yarattıktan sonra, Arş'ın hamillerine kaldırdı ve onlara:

– Bunu tutun.

Diye emretti. Ama, onların bu Arş'ı taşımaya güçleri yetmedi. Aciz kalınca, kendilerine:

– Güç ve kuvvet, ancak yüce ve azim olan Allah'ındır. (Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh'il-aliyyil'azim.)

Cümlesini okumaları emr-i rabbânîsi geldi. Onlar da, bu mübârek cümleyi okudukları zaman, Arş'ı kaldırmak kendilerine kolay geldi; kaldırdılar.

* * *

Bazı nüshalara göre, DELÂİL-İ HAYRAT kitabının yarısı burada tamam olmuştur.

* * *

SEKSEN DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed Efendimize SALÂT EYLE.

Yani: Büyüğümüz, mürşidimiz, hidâyet edenimiz..

- SALÂT EYLE.

Cümlesi için, şu mânâlı şerh yapılmıştır:

- Onun üzerine salât teşrifatı, tahiyyat tekrimatı, sayıya ve hesaba gelmeyen in'amlar ve bereketler inzal ederek, şânını muazzam eyle. Yüce makamını faziletli ve mükerrem eyle.

Çünkü o:

- Nurların nurudur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin buyurduğu:

- "Allahü Teâlâ, ilk önce benim nurumu yarattı."

Hadis-i şerifi uyarınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek vücudu bütün mevcudatın evvelidir; aslıdır. Cümleye, onun nurundan nur verilmiştir. Bu mânâ icabı olarak, kendisine:

- Nurların nuru.

Denildi. Şöyle ki:

İlimlerin nurları, ilâhî marifet, Yüce Hak katından gelen varidat, iman ve ikan sırlarının nurları, ulvî ve süflî aydınlıkların nurları cümleten Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan alınmıştır.

Ayrıca, bu mananın tafsili, Resûlüllah (s.a.v.) efendimizin NUR ismi yazılırken anlatılmıştır. (Bak: İsim 53)

- Sırların sırrıdır.

Bu cümlenin manalı şerhi şöyledir:

Kalblerde bulunan sırları, berzah âleminde ve kıyamette olan sırları tamamen, Allah-ü Teâlâ fazlı ile Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin özüne yerleştirmiştir. Bu, büyük bir sırdır ki, hakikatını ancak, sübhan olan Yüce Hak bilir.

Ayrıca, bu mânânın tafsili, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin NUR ismi yazılırken anlatılmıştır. (Bak: İsim 53)

- Ebrarın efendisidir.

Kalblerinde latifetülletaif, lübbüelbab olan zümre.

- Ebrar.

Lafzı, bunlar için kullanılan bir tâbirdir.

- Hayırlı resûllerin gözdesidir.

Burada geçen:

- Resûller.

Lafzına, nebiler de dahildir. Ki bunlar, insanların hayırlısıdır. Bunların tümünün hayırlısı ise, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

- Gecenin karanlığı, gündüzün aydınlığı üzerine gelenlerden tümünün en keremlisidir.

Dünyanın evvelinden, tâ, âhirine kadar inen yağmur evvelinden tâ, âhirine kadar bitenlerin sayısı kadar olsun.

Bizleri de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bu kadar salâvat-ı şerife okumuşcasına bol sevaba, faydalar nâil eyle. İki cihanda bizleri o faydalar ve sevaplarla mesrur eyle.

- Öyle bir salât olsun ki: Vâhid Kahhar Allah'ın mülkünün devamı ile devam etsin.

* * *

DOKSANINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey cümle âbidlerin mabudu, hamidlerin mahmudu, mutlak olarak cümle mülkün sahibi şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

Burada salât için şu şerh yapılmıştır:

- Allahım, fazl u keremin, lütuf ihsânınla büyüğümüz ve efendimiz, âdemoğullarının efendisi, Nebiyy-i Muazzam Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine salât inzal eyle. Keremlere eyle. Tahiyyat ve teşrifat ulaştır. Yüce şânlarını yüceler yücesine çıkar. Çeşitli iclâlinle büyült.

- Öyle bir salât olsun ki, onunla MESVA'sını kereme nâil edesin.

Bu cümlede geçen:

- MESVA.

Lafzı ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mekânı ve makamı murad edilmektedir. Bunun daha açık mânâsı şudur:

Dünya âleminde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kabr-i latiflerini merkad-ı şerifelerini ravza-ı mutahharalarını; ayrıca Firdevs-i âlâda olan menzil ve mekânını ziyade kerîm ve azim eyle. Bu cümlede geçen:

- Mesva.

Lafzının keremle anlatılması mecazidir. Esas mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize öyle bir salât eyle ki; Allahım, o salât sebebi ile, ravza-i mutahharaları içindeki pek nurlu cisimleri mükerrem ve muazzam olsun.

عَلَيْهِ النَّهَارُ، وَعَدَدَ مَا نَزَلَ مِنْ اَوَّلِ الدُّنْيَا اِلَى
اٰخِرِهَا مِنْ قَطْرِ الْاَمْطَارِ، وَعَدَدَ مَا نَبَتَ مِنْ
اَوَّلِ الدُّنْيَا اِلَى اٰخِرِهَا مِنَ النَّبَاتِ وَالْاَشْجَارِ،
صَلٰوةً دَآئِمَةً بِدَوَامِ مُلْكِ اللّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ
٩٠ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تُكْرِمُ بِهَا
مَثْوَاهُ، وَتُشَرِّفُ بِهَا عُقْبَاهُ، وَتُبَلِّغُ بِهَا يَوْمَ
الْقِيَامَةِ مُنَاهُ وَرِضَاهُ، هٰذِهِ الصَّلٰوةُ تَعْظِيمًا
لِحَقِّكَ يَا مُحَمَّدُ ٩١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
حَآءِ الرَّحْمَةِ، وَمِيمِ الْمُلْكِ، وَدَالِ الدَّوَامِ،
السَّيِّدِ الْكَامِلِ، الْفَاتِحِ الْخَاتِمِ، عَدَدَ مَا فِي
عِلْمِكَ كَآئِنٌ اَوْ قَدْ كَانَ كُلَّمَا ذَكَرَكَ وَذَكَرَهُ
الذَّاكِرُونَ، وكُلَّمَا غَفَلَ عَنْ ذِكْرِكَ وَذِكْرِهِ
الْغَافِلُونَ، صَلٰوةً دَآئِمَةً بِدَوَامِكَ، بَاقِيَةً بِبَقَآئِكَ

aleyh'in-neharu ve adede manezele min evvel'id-dünya ilâ âhiriha min katr'il-emtari ve adede manebete min evvel'id-dünya ilâ âhiriha minen-nebati vel-eşcari salâten daimeten bidevami mülk'illah'il-vahid'il-kahhari.

90. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin salâten tükrimü biha mesvahü ve tüşerrifü biha ukbahü ve tübelliğu biha yevm'el-kıyâmeti münahü ve rızahü hazih'is-salâtü tazimen lihakkıke ya Muhammed.

91. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin haür-rahmeti ve mimal-mülki ve dal'üd-devam'is-seyyid'il-kâmil'il-fatih'il-hatimi adede mafiilmike kâinün ev kad kâne küllema zekereke ve zekerehüz-zakirune ve küllema gafele an zikrike ve zikrihil-gafilune salâten daimeten bidevamike bakıyeten bibekaike .....

* * *

Gecenin karanlığı, gündüzün aydınlığı üzerine gelenlerden tümünün en keremlisidir.

Dünyanın evvelinden, tâ, âhirine kadar inen yağmur katrelerinin sayısı; bitkilerden ve ağaçlardan ne varsa, dünyanın evvelinden, tâ, âhirine kadar bitenlerin sayısı kadar olsun.

Öyle bir salât olsun ki: Vahid Kahhar Allah'ın mülkünün devamı ile devam etsin.

90. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Öyle bir salât olsun ki, onunla mesvasını kereme nâil edesin. Yine o salâtla ukbasını şereflendiresin. Yine bu salât sebebi ile kıyâmet günü, arzu ettiğine ve hoşnut olacağı şeye ulaştırasın.

Ya Muhammed, bu salât, senin hakkına tazim içindir.

91. Allahım, Muhammed'e salât eyle. Rahmet HA'sıdır. Mülkün iki MİM'idir. Devamın DAL'ıdır. Seyyid, kâmil, fatih, hatim bir zâttır. İlminde olmuşların ve olacakların sayısı kadar olsun. Hem de, seni zikredenler zikrettikçe; onu zikredenler zikrettikçe... Senin zikrinden gafil olanlar gafil oldukça; onun zikrinden yana gafil olanlar gaflete düştükçe..

Bu salât daimî olsun, zâtının devamı ile.. Bâki olsun, zâtının bekası sürdükçe..

* * *

(Devamı: 705. Sayfada)

Firdevs-i âlâ içinde türlü ikramınla izzet çeşitlerinle ikram eyleyesin.

- Yine o salâtla UKBA'sını şereflendiresin.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif hallerini, zarif şanlarını keremli ve azametli eyleyesin.

- Yine bu salât sebebi ile, kıyâmet günü, arzu ettiğine ve hoşnut olacağı şeye ulaştırasın.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin arzu ettiği şeyler arasında: Bütün ümmetine necat ve selâmet temin etmek, dilediğine şefaat etmek, Havz'ından içirmektir.

- Yâ Muhammed, bu salât senin hakkına tazim içindir.

Yani: Üzerimize vacib olan haklarını yerine getirmek için bu salâtı okuyoruz.

RESÛLÜLLAH'A İSMİ İLE HİTAP

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin burada mübârek ismi ile kendisine hitab edilmesi, onun bize dönüp bakması mânâsına değildir. Mücerret tazim ve tekrim kasdı ile söylenmiştir. Daha açık mânâsı şudur:

- Ey bütün meleklerin içinde, nebilerin ve resûllerin dilinde, ilâhî kitaplarda henüz bu vücud âlemine teşrif etmeden pek evvel çokça övülen tatlı tatlı anlatılan Muhammed.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, anlatılan mânâda bir hitap ashab tarafından vaki olmuştur. Nitekim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ebedî âleme teşrif buyurduktan sonra, Hz. Ebû Bekir (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin başı ucunda şöyle demiştir:

- Bizi, Rabbın katında hatırla, yâ Muhammed.

Bir âyet-i kerîmede, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, mübârek ismi ile çağırmanın yasak oluşu, hayatta iken, ikbal murad edildiği içindir. O vakit, hayatlarına mahsus bir vakittir. Âhirete teşrif ettikten sonra, ikballerini yani: Dönüp bakmasını murad etmek mümkün değildir. Bu durumda, nida sırf tazim içindir. Onun için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek ismi ile nida caizdir.

Burada hitaptan gaybete iltifat, yalnız Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismi ile telezzüz içindir.

BİN SALÂVAT YERİNE GEÇEN SALÂVAT-I ŞERİFE

Şeyh Abdüllah Sünusî'nin (rh.) şöyle dediği rivâyet edildi:

- Bu salâvat-ı şerifeyi bir kere okumak, bin kere salâvat-ı şerife okumak yerine geçer.

Bazı nüshalarda, bu salâvat-ı şerifenin üç kere okunacağına dair rivâyet vardır. Ancak, Sehliye nüshasında böyle bir kayıt yoktur.

Bazı nüshalarda, Musannif merhumun kendi el yazısı ile:

- Üç kere okunacaktır.

Diye kaydedildiği tespit edilmiştir.

* * *

DOKSAN BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey ülûhiyet ve rübubiyetinde misilsiz, cümle yüce sıfatlarında benzersiz, mülkünde şerik ve nazirden, muarızdan müberra, her şeye kadir olan celâl ve ikram sahibi zâtı mukaddes, kibriyası yüce Allahım.

- Muhammed'e salât eyle.

Burada salât için verilecek mânâ şudur:

Efendimiz ve büyüğümüz, âlemlere rahmet olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin habibliğine şayeste, efendiliğine münasip salât inzali ile şânını tebcil ve faziletli eyle. Çünkü o:

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) İSMİNDEKİ HARFLERİN MÂNÂLARI

- Rahmet HA'sıdır.

Burada geçen (HA) harfi, Arapça aslına göredir.

Burada anlatılmak istenen açık mânâ şudur:

Öyle bir Muhammed (s.a.v.) Hazretleridir ki, onun müsemması olan Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem cümle mahluktan evvel yaratılan pek parlak nuru, pek temiz ruhu rahmet mazharı olarak halkın Halıkı zâtın feyizlerine nâil olmuştur. Levh, kalem, arş, kürsî, semalar, yerler, cennet, cehennem ve onların içinde bulunan ehilleri Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hürmetine yaratılmıştır. Bunun için, onun vücudu sırf rahmettir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünyaya teşrif edinceye kadar, semaların ve arzın sakinleri mukarreb melekler, nebiler, resûller, sıddîklar, şehitler ve salihlerin cümlesine rahmet-i rahmân, inâyet-i mennan, izzet ve rif'at-ı yezdan olmaları onun hürmetine ve O'na bağlılık sebebi ile olmuştur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünyaya teşrif edip nübüvvet ve risâletle bütün insanlara rahmet, yükseltmeye vesile olarak geldiği zaman:

- "Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." (21/107)

Âyet-i kerîmesi ile delili olan nübüvvet ve risâletini tasdik, ümmetliğini kabul edip şeriatı, sünneti ile amel edenler, rahmete nâil, izzete vasıl, cennete dahil olurlar. Bu mânâ, şu âyet-i kerîme ile de sabittir:

- "Siz, hayırlı ümmetsiniz." (3/110)

Burada anlatılan rahmet, izzet, rif'at devamlı olarak, dünyada ve âhirette sabittir.

Burada, basiret sahiplerine ve öz sahiplerine işaret vardır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk ismi olan Muhammed isminin özelliği, o ismin müsemması olan zât-ı latif mahza rahmet ve izzet sahibi Rabbın aynı inâyeti olmasıdır.

Ayrıca, bu cümlede: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti, Yüce Hakk'ın rahmetine mazhar, Muhakkak onun inâyetine nâil olacaklarına işaret vardır.

- Mülkün iki MİM'idir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismindeki iki **MİM** harfi..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek MUHAMMED ismindeki HA harfinden evvel ve HA harfinden sonra gelen iki **MİM** harfi ruhlar ve cisimler âleminde mülk ve melekûtun emrine müsahhar olduğuna delildir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onlarda dilediği gibi tasarruf eder.

Aşağıda sayılacak bazı işler, Yüce Yaratıcının, mülk ve melekûtta Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hükmünü geçerli kıldığına dair mucizeleri arasında sayılır. Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mübârek parmağı ile işaret edince, semadaki kamer ikiye ayrılmıştır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, pâk cesetleri, mübârek cisimleri ile yedi kat semaya, sidre, kürsî arş ve Allah'ın dilediği yere kadar yükseldiği zaman, ulvî ecram, mele-i âlâ, bunların içinde bulunan melekler, emrine müsahhar olmuştur. Uyulması vacib olan fermanına ilâhî izinle muti ve münkad olmuşlardır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- "Sonra yaklaştı, derken sarktı. İki yayın birleşimi kadar, hatta daha da yakın oldu." (53/8-9)

Meâline gelen âyetle belirtilen sırra mazhar olmuştur.

Sahih kavle göre Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, baş gözü ile celâl ve ikram sahibi şânı büyük, zâtı mukaddes Allahü Teâlâ'yı görüp mazhar-ı rü'yet-i ilâhiye olmuştur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yeryüzündeki mucizelerine gelince, vahşîler, kuşlar ve cümle canlıların; hatta taşların ve ağaçların, tüm cemadatın konuşmasını, emrine muti ve musahhar olmasını sayabiliriz.

Bu cümlede geçen:

- İki MİM.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mülk ve melekûtta hükmünün geçerli olduğuna, onlarda tasarruf edeceğine işarettir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Muhammed isminde bulunan birinci **MİM,** dünya mülküne, ikinci **MİM** ise.. âhiret mülküne işarettir. **HA** harfinin bu iki **MİM** arasına gelmesi de şu mânâya işarettir:

Âhirette, cümle nimetlere erilmesi, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize intisab edip emrine tâbi olmakla olacaktır.

Bu mübârek isimde **MİM** harfinin iki olduğu ve o iki **MİM** harfinin ortasında **HA** harfinin bir gelmesi, şu mânâya işarettir:

Dünyada bulunan rabbânî yüce lütuflara, rahmet, yardım ve ilâhî inâyete nâil olmak, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olup emrine inkıyad etmekle mümkün olur. O rahmet sayesinde âhirette Yüce Hakk'ın lütfuna, af ve mağfiretine erip cennete kavuşmak ancak dünyada yapılan inkıyad sebeb ile olacaktır.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Devamının DAL'ıdır.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin MUHAMMED isminin **DAL** harfi...

Ayrıca, şu mânâya işaret vardır:

Âhiret mülkünde bulunan üstün nimetler, rahmânî yüce ihsânlar, sonsuz rahmetler ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ismi ile devamlıdır.

Burada verilmesi mümkün bir mânâ şöyledir:

Dünya mülkünde Allah'ın hidâyetine nâil olmak, bağışlamasına kavuşup ilâhî lütfa mazhar olarak rabbânî nimete erenler; buldukları bu izzet ve rif'atta Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iktidaları sebeb ile daim ve sabittir.

İkinci olarak, âhirete teşrif ettikleri zaman, orada dahi, izzet, rif'at, çeşitli rahmet, cennete girmekle mükerrem ve Yüce Hakk'ın lütfunda daim olacaklardır.

Salâvat-ı şerifenin bu kısmında anlatılan mânâlara işaret vardır.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Kâmil Seyyid bir zâttır.

Burada:

- Seyyid.

İsminin ifade ettiği mânâ şudur: Bütün peygamberlere ve tüm yaratılmışlara bir sığınaktır.

- Kâmil.

İsmi ile, şu mânâlara işaret edilmektedir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, zâtî kemâlâta, övülen huylara sahiptir. Hoşnut olunan fiillerin, nefsanî ve cismanî faziletlerin sahibidir. Tümden, iyi amellerin sahibi olarak anlatılmaktadır.

Rezil işlerin hepsinden, kötü vasıfların tümünden, Yüce Hakk'ın rızâsına aykırı söz, fiil ve hallerin cümlesinden müberra olarak kâmildir.

Bu cümle için verilecek bir başka mânâ da şöyle olabilir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanların, cinnin kâffesine, hatta cümle yaratılmışlara peygamber olarak gönderilmiştir. Dolayısı ile bütün dünyada; yerin, semaların, karanın, denizin kıyâmete kadar gelecek sakinlerine, ayrıca, kıyâmet günü tüm mahşer halkına baş vuracak, sığınacak bir makam, liva-i hamd sahibi zâttır.

İşbu mânâlardan ötürüdür ki, siyadette kâmil olarak insanların efendisi olmuştur.

- Fâtih.

Şöyle ki: En evvel, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pek yüce nuru, şerefli ruhu yaratılmak sûreti ile cümle mahlukatın fâtihi ve âlemlere rahmet olunmuştur. Sonra, hayır çeşitlerinden cümlesinin fâtihi olmuştur.

- Hâtim.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu vücud âlemine teşrif ederek nübüvvet ve risâletle cümle nebilerin hatimi ve sonuncusu olmuştur. Onunla nübüvvet tamam oldu. Ondan sonra, kimseye nübüvvet verilmeyecektir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olan bu salâvat:

- İlminde olacakların ve olmuşların sayısı kadar olsun.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şu demeye gelir:

- Bu andan itibaren, tâ, sonsuzlara kadar büyük küçük, ölü, diri olarak vücuda gelmiş olan ve gelecek olan ne varsa, bunların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

- Hem de, seni zikredenler zikrettikçe, onu zikredenler zikrettikçe.. Senin zikrinden gafil olanlar gafil oldukça, onun zikrinden yana gafil olanlar gaflete düştükçe..

Bu salât, daimi olsun; zâtının devamı ile.. Bâki olsun; zâtının bekâsı sürdükçe..

İlmin katında bunun bir nihâyeti olmasın; çünkü sen her şeye kadirsin.

BİN HASENE KAZANDIRAN SALÂVAT

Büyük meşayihten, Velî Şeyh Ebülabbas Ahmed Hacizî (rh.) şöyle anlattı:

- Bu salâvatı şerife ile Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okuyan kimseye on hasene verilir.

Şekilnde bir haber duydum. Ben de Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi rüyada görüp sordum:

- Yâ Nebiyyellah, Cenâb-ı şerifinize bu salâvat-ı şerife ile salât getirene on hasene olduğunu işittim. Onların anlattıkları gibi, bu salâvatı okuyan için on hasene var mıdır?

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bana şu müjdeyi verdi:

- Her kim bu salâvatı okursa.. on salâvat okumuş gibi, her salâta on hasene, her haseneye de on misli sevap verilecektir.

Bu mânâya göre, bu salâvat-ı şerifeyi okuyana bin hasene verilir.

Bu salâvatı şerifenin şerhinde; metinde varmış gibi:

- Üç defa okunacaktır.

Denmekte ise de, sehliye nüshasında böyle bir kayıt yoktur. (Bizim bu eserde aldığımız metinde de yoktur.)

* * *

DOKSAN İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey zâtını fehim, idrâk edip kavramaktan yana müberra; vehim ve hayal, yüce zâtını tahayyülden muarra, akıl ve fikir onu fehmetmekten yüce ve üstün olan ezelî mabud, sonsuz mahmud olan şânı büyük, zâtı mukaddes Allah.

لَا مُنْتَهٰى لَهَا دُونَ عِلْمِكَ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ٩٢ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ
وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ الَّذِى هُوَ اَبْهٰى شُمُوسِ الْهُدٰى نُورًا
وَاَبْهَرُهَا، وَاَسْيَرُ الْاَنْبِيَاءِ فَخْرًا وَاَشْهَرُهَا، وَنُورُهُ
اَزْهَرُ اَنْوَارِ الْاَنْبِيَاءِ وَاَشْرَفُهَا وَاَوْضَحُهَا، وَاَزْكَى
الْخَلِيقَةِ اَخْلَاقًا وَاَطْهَرُهَا، وَاَكْرَمُهَا خَلْقًا
وَاَعْدَلُهَا ٩٣ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ
الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ الَّذِى هُوَ اَبْهٰى مِنَ الْقَمَرِ
التَّامِّ، وَاَكْرَمُ مِنَ السَّحَابِ الْمُرْسَلَةِ وَالْبَحْرِ
الْخِضَمِّ ٩٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ
وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ الَّذِى قُرِنَتِ الْبَرَكَةُ بِذَاتِهٖ وَمَحْيَاهُ،
وَتَعَطَّرَتِ الْعَوَالِمُ بِطِيبِ ذِكْرِهٖ وَرَيَّاهُ ٩٥ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَسَلِّمْ ٩٦ اَللّٰهُمَّ

lâmünteha leha dune ilmike inneke alâ külli şey'in kadirun.

92. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin'in-nebiyy'il-ümmiyyi ve alâ âli Muhammedin'illezi hüve ebha şümus'il-hüda nuren ve ebheruha ve esyer'ül-enbiyai fahren ve eşheruha ve nuruhu ezheru envar'il-enbiyai ve eşrefüha ve evzahuha ve ezkâ'l-halikati ahlâkan ve atharuha ve ekremüha halkan ve a'delüha.

93. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin'in-nebiyy'il-ümmiyyi ve alâ âli Muhammedin'illezi hüve ebha minel-kamer'it-tammi ve ekremü mines-sahab'il-mürseleti vel-bahr'il-hatmi.

94. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin'in-nebiyy'il-ümmiyyi ve alâ âli Muhammedin'illezi kurinet'il-bereketü bizatihi ve mahyahü ve taattarat'il-avalimü bıtiybi zikrihi ve reyyahü.

95. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âlihi ve sellim.

96. Allahümme .....

* * *

İlmin katında bunun bir nihayeti olmasın. Çünkü sen, her şeye kadirsin.

92. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Ümmî Nebidir. Keza Muhammed'in âline de salât eyle. Öyle Muhammed'dir ki, hidâyet güneşlerinin en güzelidir. Nur yönünden, aynı zamanda en şereflileridir. Siyer itibarı ile peygamberlerin en ilerisidir. Bu mânâda, hem meşhur, hem de azametlidir.

Onun nuru, sair nebilerin nurlarından daha parlak, daha aydınlık ve daha vazıhtır.

Ahlâk itibarı ile halikanın en temizi ve en pâkidir. Halk itibarı ile, onların en keremlisi ve en endamlısıdır.

93. Allahım, Nebiyy-i Ümmî Efendimiz Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

O, öyle bir zâttır ki, tam kamerden daha güzeldir. Yağmur bulutundan daha keremlidir. Hatta, inci denizinden bile faydalıdır.

94. Allahım, Efendimiz Ümmî Nebi Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Öyle bir zâttır ki, bereket onun özü ve hayatı ile eştir. Bütün âlem, onun güzel zikri ile kokuya boğuldu. Rayihasına gark oldu.

95. Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve onun âline salât eyle; selâm eyle.

* * *

(Devamı: 713. Sayfada)

– Efendimiz Muhammed'e salât eyle.

Bu cümlede anlatılan şerhli mânâ şöyledir:

– Allahım, lütfunla, kereminle, fazlınla, ihsânınla geçmiş inayetin, yüce varidatın cari olduğu şekilde, bizim boynumuzu azgınlık ve dalâletten kurtaran iki cihanın efendisi, insin ve cinnin resûlü, iki cihanın şefaatçısı Muhammed (s.a.v.) üzerine, şerifli iclâlat, latif keramat, zarif tahiyyat inzal ederek yüce şanlarına ikramlar eyle; mübârek şânını muazzam kıl.

– Ümmî Nebi'dir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hiç kimseden bir şey okumamıştır; bir başkasından öğrenim yapmamıştır. Anasından doğduğu halde kalmış iken, evvellerin ve âhirlerin haberini vermesi onun peygamberliğine delâlet eden açık bir mucizedir.

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, burada anlatılan:

– Ümmî.

Sıfatı için, şu mânâlar da verilebilir:

Öyle Muhammed (s.a.v.) Efendimizdir ki, Mekke'lidir.

Öyle Muhammed (s.a.v.) Efendimizdir ki, cümle mahlukun aslıdır.

Öyle Muhammed (s.a.v.) Efendimizdir ki, henüz anasından yeni doğan masum kadar cümle noksanlardan ve ayıplardan ari ve pâktir.

– Keza, Muhammed'in âline de salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, burada anlatılmak istenen âli şunlardır:

Çocukları, zevceleri, ashabı, ümmeti..

– Öyle Muhammed'dir ki, hidâyet güneşlerinin en güzelidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu cümlede güneşe benzetilmiştir. Şöyle ki:

Küfür zulmetini izale eder. Nur ile, imana hidâyet ve irşad eder. Her biri, hidâyet güneşi olan nebilerin ve resûllerin cümlesinin pek güzeli ve ekmelidir. Yani:

– Nur yönünden.. Aynı zamanda en şereflileridir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, her biri hidâyet güneşi olan nebilerin ve resûllerin ziya ve nur itibarı ile kavisi ve üstünüdür.

– Siyer itibarı ile, peygamberlerin en ilerisidir.

Bu cümlenin şerhli mânâsı şudur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risâlet haberi, açık mucizeleri, yüce şânı kendisinden evvel inen kitaplar içinde beyân olunmakta cümle nebilerden ve resûllerden ileridir. Hatta onların, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmeti arasına katılma temennileri babında gelen haberler yaygındır. Bu mânâda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hemen bütün nebilerden ve resûllerden ileridir.

Kaldı ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin siyeri, gazaları, latif haberleri pâk şeriatının tâ, kıyâmete kadar devam ve bekâ haberi şayi olup her yana yayılmıştır.

– Bu mânâda hem meşhur, hem de azametlidir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; fazilet, kerâmet, sair güzel hasletleri ile sair nebilerden daha meşhur ve malumdur.

- Onun nuru, sair nebilerin nurlarından daha parlak, daha aydınlık ve daha vazıhtır.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, küfür, delâlet, cehalet zulümatını izale etmekte, âlemi iman nuruna hidâyet, ilim ve amele irşad etmede; zâhir, bâtın, maddî ve manevî cümle nebilerin nurlarından daha ruşendir.

Bazı nüshalarda:

- Onların nurundan daha şereflidir.

Diye geçer.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuru, onların nurundan bu kadar üstün olmasının sebebi: Cümle nebilerin ve resûllerin nuru, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan alınmış olmasıdır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuru güneş gibi olup sair nebilerin nurları yıldızların nurları gibidir. Nitekim İmam-ı Busırî Kaside-i Büride'sinde bu mânâyı şöyle anlattı:

- O bir fazilet güneşi idi, diğerleri onun yıldızlarıdır. Nurlarını, insanlara gece karanlığında çıkarırlar.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Ahlâk itibarı ile, HALİKA'nın en temizi ve en pâkidir.

Bu cümlede:

- HALİKA.

Derken akıl sahibi yaratılmışlar murad edilmektedir.

- HALK itibarı ile, onların en keremlisi ve en endamlısıdır.

Bu cümlede geçen:

- HALK.

Tâbiri, yaratılış mânâsınadır. Bazı nüshalarda bu lafız:

- HULK.

Olarak geçmektedir ki, huy mânâsı ifade eder. Ancak, burada, yaratılış mânâsı anlatılmaktadır.

Kısaca mânâ şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cismanî latifetlerde, şekil ve sûrette, azâlarının birbirine uygunluğunda, bedeninin temizliğinde, şemail-i şerifesinde hilye-i pâkinde vasfı anlatıldığı üzere cism-i şerifleri ve vücud-u latifleri, azâ-i zarifeleri cümle yaratılmışlardan daha endamlı ve daha güzel, daha güçlü idi.

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) HAKKINDA EBÛ BEKİR'İN (R.A.) TAHMİNİ

Hatta anlatıldığına göre, velilerin en faziletlisi, sıddîkların imamı Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, kendisine henüz peygamberlik gelmeden nerede görse, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel yaratılışına, azâlarının ve bedeninin tenasübüne dikkatle bakar; düşünür ve kendi kendine şöyle derdi:

– Bu zât-ı şerif, bu cism-i lâtif; bu letafet ve zarafette yaratılmasının sebebi ancak büyük bir iş içindir.

Daima böyle deyip düşünürdü.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, âlemlere rahmet olarak baas olunup bütün insanları dâvete memur olunca iptida Hazret-i Ebû Bekir'e risâletini izhar edip imana dâvet eyledi. Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) ise, üstte anlatılan sebepten türü, tereddüd etmeden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dâvetini tasdik edip iman şerefi ile müşerref oldu ve şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, tâ, küçüklüğünüzden beri, pâk hilyenizi ve şemailinizi gördüğüm zaman, sizden beklediğim böyle ulu bir peygamber olmanızdı.

* * *

DOKSAN ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, NEBİYY-İ ÜMMÎ Efendimiz Muhammed'e ve Muhammed'in âline de salât eyle.

Bu cümlede geçen **NEBİYY** lafzı şu mânâyadır:

– Allahım, o senin inen vahyini, ilâhî ilhamını, yüce emirlerini, yezdanî yasaklarını kullarına haber veren peygamberindir.

ÜMMÎ lafzına gelince, şu demeye gelir:

– Öyle bir peygamberdir ki, hiç kimseden okumamıştır. Bir kitap da mütalâa etmeden ancak senin ilâhî vahyin ve rabbânî hükmün ile cümle şer'î emirlerini evvellerin ve âhirlerin haberlerini vermektedir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli ise.. şunlardır: Çocukları, ashabı, kendisinin dâvetine icabet eden tüm ümmeti..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– O, öyle bir zâttır ki, TAM KAMER'den daha güzeldir.

Burada:

– TAM KAMER.

Demesinden murad, ayın ON DÖRDÜNCÜ günündeki mehtap halini almış şeklidir.

Ay, on üç, on dört ve on beşinci gecede tam bedir olur. Onun bu halinde dünyadan gece karanlığı kalkar. Nuru ile her yanı gündüz gibi aydınlatır.

Burada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nuru anlatılmaktadır.

O, cümle kemâlât ile tamam olup bütün dünyayı, iman nuru, taat ve ibâdetlerin ziyası ile aydınlatır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlatılan nuru, anlatılan ayın nurundan daha aydınlıktır.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Yağmur bulutundan daha keremlidir.

Yani: Daha cömerttir, ihsânı daha boldur.

Yağmur bulutları gönderildikleri bölgelerin bütün dağlarına ve ovalarına, salihlerinin ve gayr-ı salihlerinin bağlarına ve bahçelerine, tarlalarına, bostanlarına ilâhî ferman gereğince yağar. Nice nice üstün faydalar ve yüce nimetler Allah'ın izni ile hâsıl olur.

Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âhirete dair insanlara olan faydaları çok çok fazladır. Onlara ilim öğretir. Cümleye bol bol bol ihsânda bulunur. Böyle olduğu içindir ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin insanlara yararı o bulutların faydasından çok çok ziyade ve çok çok faydalıdır.

- Hatta, inci denizinden bile faydalıdır.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Bu koca denizler içinde nice nice inciler, anberler, odlar, mercanlar, daha nice nimetler, büyük faydalar hâsıl olmaktadır.

Sonra, o deniz üzerinde çokça erzakı âleme taşıyıp dağıtmaktadır. Herkes, istediği yerlere, o yoldan az zamanda vâsıl olmaktadır.

Bu anlatılanların benzeri daha nice faydaları olup umum kullara ulaşır.

İşte.. anlatılan denizlerin faydasından, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin faydası kat kat fazladır.

Anlatılan mânâları ifade eden kelime, DELÂİL-İ HAYRAT nüshalarında değişik okunuşlarda gelmiştir. Ancak, onların hepsi de aynı mânâyı ifade eder biçimdedir. Meselâ: Suyu çok olan denizler..

Neticede mânâ şu olur:

- O denizlerin suyunun çokluğundan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cömertliği vergisi çok çok fazladır.

O sayılan lafızlardan, hangisinin doğru olduğunu, ancak Allah bilir.

Yapılan bu teşbihlerden murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mücerret seha ve kereminin bolluğunu ve çokluğunu, umuma şümulünü beyân etmektir. Yoksa, bunların Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle bir münasebeti yoktur.

Çünkü: Ay bazan eksilir, bazan da artar. Ancak, bedir halinde tamlığı üç gecedir.

Bulutların yağmur yağdırıp seha göstermesi bazı zamanlara rastlar. Çoğu zaman, yağmur kesiktir.

Denizlerin dalgaları ile, bazı zararlı yanları ve öldürücü tarafları vardır. Kesilmeleri de çoktur.

Halbuki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden aslâ zararlı bir durum ve tehlike mevcut değildir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin faydası iman, hidâyet, Allah sevgisi, Allah Resûlü'nün sevgisi ve bunlara irşaddır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin; Allah ve Resûlü'ne kulların yakın bulunmalarına delâlet etmesi, cennat-ı âliyata girmelerine, en büyük rızâya nâil olmalarını sağlaması, kulların menfaatınadır. Aynı zamanda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, âleme rahmettir.

* * *

DOKSAN DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım, Efendimiz Ümmî Nebi Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, burada anlatılan:

– Ümmî.

Sıfatı için verilen mânâ şudur:

– Hiç kimsede okumadan, bir kitap mütalaa etmeden, ancak senin ilâhî vahyin, rabbânî hükmünle, şer'î esasları, evvellerin ve âhirlerin hallerini haber vericidir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Öyle bir zâttır ki, bereket onun özü ve hayatı ile eştir.

Şöyle ki: Mübârek cemâlini müşahede edenlerin nübüvveti hürmetine, kalblerine yakîn duygusu gelir. İman nuru ile münevver olur, başarıya ulaşır; hidâyete kavuşurlar.

Durum yukarıda anlatıldığı gibi olunca, mübârek zâtlarını görmek, cemâlini müşahede etmek, dünyanın ve âhiretin bereketini bulmayı muciptir. İnsanı, rabbânî feyizlere ulaştırır. Güzel fütuhatları buldurur.

Bu hâle erenler, zâhirî geçimlerinde ve bâtın işlerinde bereketlere nâil olurlar.

İşbu sebeplerden ötürü: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vech-i kerîmlerine bereket mukarin olmuş olur. Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Bütün âlem, onun güzel zikri ile kokuya boğuldu, rayihasına gark oldu.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

– Onun güzel zikri.

Cümlesi, şu mânâyadır: Hal ve kal dili ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek ismini zikretmek; kendisine çeşitli salâvat-ı şerife getirmek hadis-i şeriflerini okumak veya dinlemek.

Bunlarla çıkan manevî koku âlemi sarar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, bu hayat âlemindeki mübârek cisminin kokusu, miskten ve anberden daha latif ve daha güzeldir. Bunun tafsili, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel isimleri anlatılırken geçmiştir.

SALÂVAT-I ŞERİFEDEN ÖTÜRÜ ÖLÜLERİN GÜZEL KOKUSU

Sonra..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetinden, kendisine daima salâvat-ı şerife okuyanların, öldükleri zaman, vücutlarından misk ve anberden daha güzel koku zuhur eylediği müşahede ve tecrübe ile görülmüştür.

DOKSAN BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve onun âline salât eyle; selâm eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin daha geniş şerhi şudur:

Ey Kerîm Rahîm, ihsânların ve nimetlerin sahibi şânı büyük kibriyası yüce Allah.

Kereminle, ihsânınla seyyidimiz velinimetimiz seyyidülenbiya, Habib-i Rabb'il-Âlemin olan Resûlüllah (s.a.v.) üzerine, tazim, tahiyye, tekrim senâsı eyle. Kendisine çeşitli nimetler inzali ile, iki cihanda muazzez, mükerrem ve mufahham eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli: Kendisine tâbi olan ümmeti ve ashabıdır; tüm yakınlarıdır.

Bu salâvat-ı şerifede geçen selâm dileği şu mânâyadır:

- İki cihanın sıkıntıları, mihnetleri, istemedikleri şeylerden selâmet bulup en büyük rızâya nâil olmak.

MAĞFİRET SEBEBİ SALÂVAT-I ŞERİFE

Şeyh Ebû Muhammed Hıyrî (rh.) şöyle anlattı:

- Enes'in (r.a.) rivâyetine göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Her kim:

- "Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve onun âline salât eyle; selâm eyle.

Diyerek, salâvat getirirse.. o kimse, eğer ayakta ise, oturmadan Allahü Teâlâ onu af ve mağfiret eder. Şayet oturuyorsa.. kalkmadan evvel, yüce Allah onu af ve mağfiret eder."

* * *

DOKSAN ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed'e salât eyle. Muhammed'in âline de salât eyle. Muhammed'e bereket ihsân eyle; Muhammed'in âline de bereket ihsân eyle. Muhammed'e rahmet eyle; keza Muhammed'in âline de rahmet eyle. İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline salât, bereket ve rahmet eylediğin gibi.. Çünkü sen Hamid'sin; Mecid'sin.

Bu salâvat-ı şerifede geçen bereket dileği şu mânâyadır: Tazim ve tekrimin devamı, üstün nimetlerin bekâsı, an an artması..

Rahmet dileği ise şu mânâyadır: Türlü türlü ihsânlar, çeşitli nimetler, keremler ve lütuflar..

Bu salâvat-ı şerifede geçen, Yüce Allah'ın HAMİD ve MECİD ismi için verilen mânâ şudur:

Hamid: Yüce zâtında cümle kemâlât ile övülen.

Mecid: Cümle mahlukuna türlü rızıklar ihsân eden.

* * *

DOKSAN YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey şerik, nazir, şebih, misil ve vezirden münezzeh olan şânı büyük, zâtı mukaddes, nimeti her şeye şâmil olan Yüce Allah.

- Muhammed'e salât eyle.

Kadrini yücelt, iki cihanda da muazzam ve muhterem eyle..

- Senin kulundur.

Yüce emirlerini yerine getirir. Taat ve ibâdetinde devamlıdır. Nübüvvet ve risâletini, şer'î hükümlerini; gönderildiği insanlara tebliğ eder. İman tevhidine dâvet edip halkı Hak yola irşad eder. Bir an bile bu vazifelerden ayrılmaz.

- Peygamberin ve Resûlün ÜMMÎ NEBİ'dir.

Bu cümlede geçen:

- NEBİ.

Lafzı için verilen şerh şudur:

Helâli, haramı, hak ve bâtılı, hayırları ve şerleri, Yüce Allah'ın emirlerini ve yasaklarını, şer'î hükümlerini, daha önce olan işlerin haberlerini, kendisinden sonra olacak işleri, kabir, mahşer hallerini.. hâsılı yâ Rabbi hep olan ve olacak işleri senin vahyin ve ilhamınla haber veren..

Yine bu cümlede geçen:

- ÜMMÎ..

Lafzı için de şu mânâ vardır:

Okuyup yazmamış, hiç kimseden bir şey öğrenmemiş, bir kitap da mütalâa etmemiştir. Hal böyle iken, evvellerin ve âhirlerin ilmini kavramıştır. Yüce zât ve sıfatına dair bütün işleri, cümlenin selâmetine dair meseleleri, iki cihanın hüsranından necat bulma yolunu, kolaylıkla cennete girme çarelerini beyân etmiştir.

- Keza Muhammed'in âline de..

صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ
مُحَمَّدٍ، وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ
وَتَرَحَّمْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ، وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ
حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٩٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ
وَنَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ ٩٨
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ مِلْءَ الدُّنْيَا وَمِلْءَ
الْاٰخِرَةِ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ مِلْءَ الدُّنْيَا
وَمِلْءَ الْاٰخِرَةِ، وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ مِلْءَ الدُّنْيَا
وَمِلْءَ الْاٰخِرَةِ، وَاجْزِ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ مِلْءَ الدُّنْيَا
وَمِلْءَ الْاٰخِرَةِ، وَسَلِّمْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ مِلْءَ
الدُّنْيَا وَمِلْءَ الْاٰخِرَةِ ٩٩ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا
اَمَرْتَنَا اَنْ نُصَلِّيَ عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا يَنْبَغِي
اَنْ يُصَلّٰى عَلَيْهِ ١٠٠ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى نَبِيِّكَ الْمُصْطَفٰى

salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin verham Muhammeden ve alâ Muhammedin kema salleyte ve barekte ve terahhemte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke Hamidün Mecidün.

97. Allahümme salli alâ Muhammedin abdike ve nebiyyike ve resûlik'en-nebiyy'il-ümmiyyi ve alâ âli Muhammedin.

98. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin mil'ed-dünya ve mil'el-âhireti ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin mil'ed-dünya ve mil'el-âhireti verham Muhammeden ve âle Muhammedin mil'ed-dünya ve mil'el-âhireti verham Muhammeden ve âle Muhammedin mil'ed-dünya ve mil'el-âhireti veczi Muhammeden ve âle Muhammedin mil'ed-dünya ve mil'el-âhireti ve sellim alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin mil'ed-dünya ve mil'el-âhireti.

99. Allahümme salli alâ Muhammedin kema emertena en nusalliye aleyhi ve salli alâ Muhammedin kema yenbağı en yusalla aleyhi.

100. Allahümme salli alâ nebiyyik'el-Mustafa

* * *

96. Allahım, Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de.. Muhammed'e bereket ihsân eyle; keza Muhammed'in âline de.. Muhammed'e rahmet eyle; keza Muhammed'in âline de..

İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline salât, bereket, rahmet eylediğin gibi. Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin.

97. Allahım, Muhammed'e salât eyle. Senin kulundur; peygamberin, Resûlün Ümmî Nebi'dir. Keza Muhammed'in âline de..

98. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline dünya dolusu, âhiret dolusu kadar salât eyle. Muhammed'e bereket ihsân eyle; keza Muhammed'in âline de.. Hem de, dünya ve âhiret dolusu kadar.

Muhammed'e merhamet eyle; keza Muhammed'in âline de.. Hem de, dünya ve âhiret dolusu kadar..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline, dünya ve âhiret dolusu kadar mükâfat ihsân eyle. Muhammed'e ve Muhammed'in âline selâmet ihsân eyle. Hem de dünya ve âhiret dolusu kadar..

99. Allahım, Muhammed'e salât eyle; O'na okumamız için bize nasıl bir salât emrettinse, öyle salât eyle.

Muhammed'e salât eyle; ama kendisine nasıl salât edilmesi uygunsa öyle salât eyle.

* * *

(Devamı: 717. Sayfada)

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

– Bu teşrifat ve tekrimatı aynı şekilde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabı ve kendisine tâbi olan tüm ümmetleri üzerine de inzal eyle. Onların cümlesini lütuf, nimet ve kereminle mükerrem eyle.

* * *

DOKSAN SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Ey hakikî nimet ihsân eden sübhan Allah..

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olmayı ve onun nübüvvetini kabul ettikleri için kendilerine de salât eyle.

– Dünya dolusu, âhiret dolusu kadar salât eyle..

Yani: Bu kadar çok salâvat-ı şerife, bol tekrimat inzal ederek şân-ı şeriflerini mufahham ve mükerrem eyle Allahım.

– Muhammed'e bereket ihsân eyle; keza Muhammed'in âline de. Hem de dünya ve âhiret dolusu kadar..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve bütün âllerine nimetler, lütuflar ve ihsânlar eyle. Hem de daim ve bâki olsun.

– Muhammed'e merhamet eyle. Muhammed'in âline de merhamet eyle. Hem de dünya ve âhiret dolusu kadar.

Yani: Kerem, lütuf, ihsân, akla gelmeyen nimetler vererek latif zâtlarını mübeccel ve faziletli kıl.

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline dünya ve âhiret dolusu kadar mükâfat ihsân eyle.

Bu cümlenin açık şerhli mânâsı şudur:

– Ey keremliler keremlisi, lütuf ve kereminle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize risâletini tebliğ ettiği, Hak dâveti yaptığı, yarattıklarını imana, taata irşad eylediği, memur olduğu üstün emirlerin cümlesini emrin veçhile yerine getirdiği için kendisine atâ ve sevap ihsân eyle.

Aynı şekilde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin emirlerine itaat ettikleri, taat ve ibâdette bulundukları için onun âline bol mükâfata ve sevap ihsân eyle.

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline selâmet ihsân eyle. Hem de, dünya ve âhiret dolusu kadar.

Bu cümlede geçen:

– Selâmet.

Dileği ile, şu mânâ anlatılmaktadır:

– Ey korkanlara eman olan Yüce Allah.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline cümle kötülüklerden, istemedikleri şeylerden, cümle sıkıntı ve kederlerden selâmet ihsân eyle..

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Dünya ve âhiret dolusu kadar.

Demekten murad, şudur: Hesaba gelmeyen, adedi bilinmeyen, ölçüsü, tartısı akla sığmayan sonsuz, salât, daim artan bereket, bol rahmet, çokça sevap ihsânı..

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirdiğimiz salâvatların harflerine göre; meselâ: Az olana buğday kadar daha ziyade olana bakla kadar, daha ziyade olana elma kadar, daha ziyade olana karpuz kadar vücudu olsa, yerle gök, dünya ve âhiret dolacak kadar salâvat-ı şerifenin ne miktar adedi olur? Bunun adedini ancak, Âlim, Allâm olan zâtın bilir Allahım.

İşte, o adetler sayısı kadar Habib-i Ekrem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize çok salât, daima artan bereketler, bol bol nimetler ve ikramlar inzal eyle.

Bizleri dahi, o miktar salâvat-ı şerife okumuş kadar ecre, sevaba, faydalara nâil ederek sevindir.

* * *

DOKSAN DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; O'na okumamız için bize nasıl bir salât emrettinse, öyle salât eyle.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumamızı emir buyurup şöyle anlattın:

- "Allah ve melekleri Peygambere salât ederler. Ey iman edenler, siz de O'na salât edin, tam bir teslimiyetle selâm verin." (33/56)

Bu beyânda, bizzat pek mukaddes varlığınla Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize türlü türlü nimetlerini, lütuflarını ve daimî ikramını anlattın.

Ayrıca, meleklerin de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tazim ve tekrim salâtlarını açıkladın.

Bundan sonra, imtisali vacib olan yüce emrinle, bizlere de O'na salâvat okumak emrini verdin.

Bizler de yüce emrini kabul ettik. Fermanına itaat eyledik. Ancak, o şanlı peygamberin yüce kadrine, üstün makamına uygun salât okumaktan yana gücümüz yoktur.

Bunun için kerîm, Rahîm, Kazı-i Hacat zâtına niyaz ve tazarru ederiz; yalvarırız: Bu yüce emrine mutabık, rızâ-i şerifine muvafık salât-ı kâmile benzeri salât, tazim, tebcil, iclâl, selâm, fazilet inzali ile şânını muazzam ve mükerrem eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Muhammed'e salât eyle; ama kendisine nasıl salât edilmesi uygunsa öyle salât eyle.

* * *

YÜZÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, peygamberin MUSTAFA'ya..

Burada:

- MUSTAFA.

İsminden murad şudur: Bütün peygamberler arasından, umumi nübüvvet, fazilet ve tam kemalât ile seçilmiş..

- Resulün MURTAZA'ya..

Burada:

- MURTAZA.

İsminden murad şudur: Cümle kulların arasından râzı olarak seçtiğin, bütün nebilerin ve resûllerin sonuncusu ve hatimi kılıp en büyük rızânla kendisinden râzı olduğun..

- Veliyy-i Müctebana.

Bu cümlenin açık şerhli mânâsı şudur:

- "Adem'den itibaren, bu vücud âlemine teşrif edinceye kadar babaları ve anaları tarafından sen onu en şerefli halkın arasından seçip çıkardın. Cümle işlerini üzerine aldın.

- Sema vahyine emin kıldığına salât eyle.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Kendisini semadan inen vahyine, ilâhî ilhamına emin buyurduğun yüce emirlerini, yasaklarını, şer'î hükümlerini kullarına artıksız eksiksiz tebliğ etmek için emin olan Habib-i Ekrem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bol salât, tekrimat ve iclâlât eyle. Şânını muazzam ve mükerrem kıl.

* * *

YÜZ BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed'e salât eyle. Pek keremli, ADALET ve İNSAFLA kaim, geçmişleri Araf sûresinde anlatılır.

Bu cümlenin açık şerhli mânâsı şudur:

Ey cümle kulların mabudu, ey cümle hamd edenlerin hamd edilen yüce zâtı, zâtından başka ilâh olmayan şânı büyük Allah.

Risâlet tahtının letafetini artıran, nübüvvet tahtına zinet bahşeden, insanlar arasında sıdk ve emanetle anılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle..

Kendisinden evvel gelen babaları, dedeleri; Allah katında pek mükerrem, Allah'a yakınlık, fazilet bulanların, nebilerin ve resûllerin cümlesinden pek keremli ve şereflidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün haklarını, lâyıkı üzere yerine getirendir. Yüce zâtının emirlerini, yasaklarını, şer'î hükümlerini artıksız eksiksiz adalet üzere tebliğ edendir.

Bu cümlede geçen ADALET şu mânâyadır: Her şeyi, artıksız eksiksiz, ifrata tefrite kaçmadan yerli yerine koymak..

وَرَسُولِكَ الْمُرْتَضٰى وَوَلِيِّكَ الْمُجْتَبٰى وَاَمِينِكَ عَلٰى وَحْيِ السَّمَآءِ ١٠١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ اَكْرَمِ الْاَسْلَافِ الْقَآئِمِ بِالْعَدْلِ وَالْاِنْصَافِ الْمَنْعُوتِ فِي سُورَةِ الْاَعْرَافِ الْمُنْتَخَبِ مِنْ اَصْلَابِ الشُّرَّافِ وَالْبُطُونِ الظُّرَّافِ، اَلْمُصَفّٰى مِنْ مُصَاصِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ بْنِ عَبْدِ مَنَافٍ الَّذِي هَدَيْتَ بِهٖ مِنَ الْخِلَافِ، وَبَيَّنْتَ بِهٖ سَبِيلَ الْعَفَافِ ١٠٢ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِاَفْضَلِ مَسْئَلَتِكَ وَبِاَحَبِّ اَسْمَآئِكَ اِلَيْكَ وَاَكْرَمِهَا عَلَيْكَ، وَبِمَا مَنَنْتَ عَلَيْنَا بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّنَا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَنْقَذْتَنَا بِهٖ مِنَ الضَّلَالَةِ، وَاَمَرْتَنَا بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِ، وَجَعَلْتَ صَلَاتَنَا عَلَيْهِ دَرَجَةً وَكَفَّارَةً وَلُطْفًا

ve resûlik'el-murtaza ve veliyyik'el-mücteba ve eminike alâ vahyis-semai.

101. Allahümme salli alâ Muhammedin ekrem'il-eslâf'il-kaimi bil-adli vel-insaf'il-men'uti fisuret'il-a'rafi el-müntahabi min aslâb'iş-şirafi vel-bütun'iz-zırafi el-musaffa min musası Abdilmuttalib'ibn-i Abdimenafin'illezi hedeyte bihi minel-hilâfi ve beyyente bihi sebil'el-afafi.

102. Allahümme inni es'elüke bi-afdali mes'eletike ve biahabbi esmaike ileyke ve ekremiha aleyke ve bima menente aleyna bimuhammedin nebiyyina sallallâhü aleyhi ve selleme festankaztena bihi min'ed-dalâleti ve emertena bis-salâti aleyhi ve caalte salâtena aleyhi dereceten ve keffareten ve lutfen .....

* * *

100. Allahım, peygamberin Mustafa'ya Resûlün murtazaya, veliyy-in müctebaya, sema vahyine emin kıldığına salât eyle.

101. Allahım, Muhammed'e salât eyle. Pek keremli, adalet ve insafla kaim geçmişleri A'raf sûresinde anlatılır. Şereflilerin sulblerinden intihab edilmiştir. Ve.. zarifelerin batınlarından. Abdimenaf oğlu Abdülmuttalib'in özünden süzülerek gelmiştir.

Onun vasıtası ile, aykırılıklara hidâyet eyledin. Onun vasıtası ile iffet yolunu beyân ettin.

102. Allahım, senden istenenlerin en faziletlisi hürmetine isterim. İsimlerinin sana en sevgilisi, katında en keremlisi hürmetine isterim. Peygamberimiz Muhammed vasıtası ile bize ihsân eylediğin şeyler hürmetine isterim. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Ki, onun vasıtası ile, bizleri dalâletten korudun.

O'na salâvat okumak için bize emir verdin.

O'na okuduğumuz salâvatı derece eyledin; kefaret eyledin; hem de zâtından gelen bir ihsân ve lütuf olarak.

* * *

(Devamı: 729. Sayfada)

Bu cümlede geçen **İNSÂF** ise, şu mânâyadır. İfrat ve tefritten uzak, ikisi arasında orta yollu muamele etmektir.

İşbu mânâ icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, adalet ve insaf üzere kaim zulümden ve yolsuzluktan tamamen uzaktır.

Nitekim, bütün bu mânâları, kendisinden başka ilâh olmayan, şânı büyük Allah, Araf sûresinin iki âyet-i kerîmesi ile anlatmışlardır. (Bu âyetler, Araf sûresinin, 157. ve 158. âyetleridir.)

Bu âyet-i kerîmeler, DELÂİL-İ HAYRAT'ın metninde yoktur. Ama, bu yerde teberrüken şerh edilmiştir.

Müfessirlerin beyânı üzere, icmalen, o iki âyet-i kerîmeyi beyân edelim..

Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "O kimseler ki, ÜMMÎ NEBİ'ye tâbi olurlar."

Burada geçen:

– "Nebi."

İsminden murad, kendisine gelen vahyi, ilhamı haber veren peygamber mânâsınadır.

– "ÜMMÎ."

Sıfatı için de verilecek mânâ şudur:

Yazı yazmak, kitap okumak bilmez; mütalâa da etmez. Bir kimseden bir şey de öğrenmez.

Onun hali böyle iken, onun ilmî kemâli, her şeyi olduğu gibi haber vermesi, onun açık mucizeleri arasında sayılır. Bilhassa ÜMMÎ sıfatı ile.

Bahr-i Hakaik kitabında şöyle anlatılmıştır:

– Araplar her şeyin aslına, ÜMM, tâbir ederler. Bunun gibi, Mekke'ye:

– Ümm'ül-kura.

Derler. Çünkü, bütün şehirlerin ve karyelerin mebdei ve menşeidir.

Ayrıca, Levh-ü Mahfuz için de:

– Ümm'ül-kitap.

Derler. Çünkü, o cümle kitapların aslıdır.

Bu mânâlara göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de asla nisbet edildi. Tâ ki, şunu bileler:

O şanlı peygamber, cümle mevcudatın aslıdır. Cümle kâinatın evvelidir. Nitekim:

– "Sen olmasaydın, kâinatı yaratmazdım."

Meâline gelen kudsî hadis bu mânâyı ifade eder.

Âyet-i kerîmeye devam edelim:

– "O, öyle âlicenap bir Peygamberdir ki, vasıflarını TEVRAT'ta yazılmış bulurlar."

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZ'İN TEVRAT'TA ANLATILMASI VE YOK ETMEYE ÇALIŞAN RAHİP

TEVRAT, Musa'ya inzal olunan ilâhî kitaptır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek isimleri, latif sıfatları orada anlatılmıştır. Hem de müteaddit yerlerinde.

Şöyle anlatıldı:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin asr-ı saadetinde. Yahudî ulemasının bir reisi vardı; Şam'da dururdu. Bu, onların hepsinden bilgin idi. Kendi kendine şöyle düşündü:

Muhammed'in saltanatı, risâlet yıldızı gün be gün terakki etmektedir. Bunun için:

- Tevrat'ta mübârek naatı vardır.

Demekle de meşhur oldu. Şimdi ben, tenha bir yerde Tevrat'ımı dikkatle okuyayım. Onun vasfını kaç yerde bulursam, onun bulunduğu yaprakları kesip ateşte yakayım. Bundan sonra, benden sorarlarsa:

- Onun sıfatları Tevrat'ta yoktur.

Diyerek haber vereyim. Böylelikle Yahudî taifesi ona inanmamış olur.

Böyle dedikten sonra, bir cumartesi günü gizlice bir yere kapandı.

Ve.. Tevrat'ı dikkatle okumaya başladı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek vasıflarını dört yaprakta yazılmış buldu. O dört yaprağı kesip ateşte yaktı.

Ertesi cumartesi günü tekrar bir yere kapandı. Dikkat ve ihtimamla bir daha araştırdı:

- Bir başka yerde kalmasın.

Diyerek, önünden sonuna kadar okudu; ancak, bu kere Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasfını sekiz yaprakta buldu. Sekizini de kesip ateşte yaktı. Ancak, bu durum kendisini şaşırttı.

Ertesi cumartesi günü, yine bir yere kapandı. Tevrat'ı önünden sonuna kadar okudu. Bu kere, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasfını on altı yaprakta buldu. Bunu görünce, düşünüp kendi kendine şöyle dedi:

- Bu ne şaşırtıcı sırdır? İlk hafta dört yaprakta bulup yaktım. Ertesi hafta, sekiz yerde bulup yaktım. Bu hafta on altı yerde buldum. Eğer bunları da kesip yakarsam, şüphesiz gelecek hafta otuz iki yaprakta bulacağım. Bu durum, ancak Allah tarafından olan bir iştir. Bu durumda bana lâzım olan odur ki, Medine-i Münevvere'ye gidip nübüvvet dâvâsı eden Muhammed'i göreyim. Eğer bu Tevrat'ta yazılan vasıflar onda varsa, kendisini hulus ile tasdik edeyim. Nübüvvetini ikrar edip getirdiğini de kabul ederek, iki cihanın saadetine mazhar olayım.

Şayet o vasıflar kendisinde yoksa:

-Evet: O şanlı peygamber Tevrat'ta yazılıdır; Ama sen değilsin.

Diye açıklamak sûreti ile müşkilimi çözeyim.

Böyle dedikten sonra, hazırlanmaya başladı. Şam Yahudîleri ne kadar engel olmak istedilerse, onları dinlemeyip:

- Muhakkak gideceğim.. Bu müşkili çözeğim.

Diyerek Medine-i Münevvere'ye doğru yola çıktı.

Allah'ın emri ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dar-ı fenadan dar-ı bekâya teşrif ettiğinin üçüncü günü Medine-i Münevvere'ye geldi. Yolda ashab-ı kiramdan birine rastlayıp sordu:

- Muhammed nerededir?

Onun bu sorusu üzerine, sahabe şöyle dedi:

- Gel, seni ashabın oturduğu yere götüreyim, kendilerinden sorarsın.

Hazret-i Ebû Bekir'in (r.a.) ve diğer ashabın oturduğu mescide getirdi ve şöyle dedi:

- İçeri gir, sor.

O da içeri girdikten sonra:

- Selâm sana yâ Muhammed.

Diye selâm verince, bütün ashab, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ism-i pâkini işittikleri için ağlaştılar.

Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

- Ey Yahudî, neden bizim firak acısı ile yaralı kalbimizi açıp tuz ekersin?

Bunun üzerine, o Yahudî şöyle sordu:

- Yâ, Muhammed nice oldu? Aranızda değil mi?

Bunun üzerine, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) şöyle dedi:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dar-ı bekaya teşrif edeli üç gündür.

Bunu işiten Yahudî şöyle dedi:

- Keşke anamdan doğmayaydım; doğdum, Tevrat'taki vasfını görmeyeydim; onu gördüm, bari bir kere mübârek cemâlini görmüş olaydım.

Ve, feryat edip çokça ağladı.

Onun bu feryadını gören Hazret-i Ali (r.a.) kendisine şöyle dedi:

- Sen o Yahudî değil misin ki, tam düşmanlığından ötürü:

- Onun vasfı benim Tevrat'ımda bulunmasın.

Diyerek tenha yerde okudun, dört yerde bulunca yaktın. Ertesi hafta yine okurdun, sekiz yerde bulup bunları da yaktın. Ertesi hafta on altı yerde buldun.

- Bu bir hikmete mebnidir.

Diyerek gelen sen değil misin? O halin ne idi? Şimdi bu mahabbet ve feryadın nedir?

Hazret-i Ali'nin (r.a.) bu sözü üzerine o Yahudî şöyle dedi:

- Eğer peygamberlik iddiası eden Muhammed peygamber olsaydı; kelâmında ayrılık olmazdı. O:

- Ben, peygamberlerin hatimiyim; benden sonra hiç kimseye peygamberlik verilmez.

Diye haber vermedi mi?

Hazret-i Ali (r.a.) şöyle dedi:

– Evet haber verdi.

Yahudî şöyle anlattı:

– Evet, o haber verdi; ama âhirete teşrif etti. Sen, benim Şam'da kendi halvethanemde ehlimden evlâdımdan, etbaımdan hiçbir kimsenin vâkıf olmadan gizlice ettiğim işi nereden bilirsin? Sana vahiy mi geldi? Yoksa sen peygamber misin?

Hazret-i Ali (r.a.) şöyle anlattı:

– Ben, peygamber değilim. Ama o şanlı peygamberin damadı ve amcasının oğluyum. O mükerrem Resûl, âhirete teşrif etmeden evvel bana şöyle buyurdu:

– Yâ Ali, ben âhirete teşrif ettikten üç gün sonra Şam'dan bir Yahudî gelip sevgisini izhar edecektir. O Yahudî'ye gizlice ettiği kabahattan haber ver. Bana Cebrâil haber verdi. Bu mucize ona yeter. İman etsin.

İşte ben, o şanlı peygamberin verdiği haberi söylerim.

Yahudî şöyle dedi:

– Bu, onun peygamberliğine bir şâhittir. Bir şâhit daha bulun, iman edeyim, şüphem kalmasın.

Hazret-i Ali (r.a.) ona sordu:

– Ne isterdin?

Yahudî şöyle dedi:

– Resûlüllah (s.a.v.) vücud-u şerifine giydiği gömleğini getirin; ben ondan anlarım; onun peygamberliğini bilirim. Çünkü Tevrat'ta onun vasfı anlatılmıştır.

Bundan sonra, Hazret-i Ali (r.a.) bir sahabeyi şöyle dedi:

– Git, Hazret-i Fâtıma'ya söyle; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gömleğini göndersin.

O sahabe de gitti; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gömleğini getirdi. Yahudî o gömleği alıp baktı; kokladı ve şöyle dedi:

– Gerçekten, bu gömleği giyen, Tevrat'ta vasfı anlatılan âlicenap peygamberdir. Çünkü, bu kokunun başkasında bulunması mümkün değildir. Şimdi onun kabrini bana gösterin. Orada iman getireceğim.

Bundan sonra, iman getirdi; Yüce Hakka şu niyazda bulundu:

– Yâ Rabbi, o Resûl'e aşkım ve mahabbetim çoğaldı. Ruhumu kabzedip beni onunla görüştür.

Aynı saatte kelime-i şehâdet getirip âhirete gitti. Namazı kılındıktan sonra, Bâki mezarlığına defnolundu.

Âyet-i kerîmeye devam edelim:

– "Keza İncil'de de bulurlar."

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olanlar, onun vasfını Tevrat'ta yazılı buldukları gibi. İncil'de de bulurlar.

Şöyle ki:

– "Onlara MARUF'u emreder."

Burada anlatılan MARUF: Yüce Hakk'ın tevhidi ve İslâm şeriatıdır.

Aynı şekilde:

– "Onlara MÜNKER'i yasak eder."

Burada anlatılan MÜNKER; şirk, küfür, günah benzeri yaramaz ve bed olan şeylerdir.

Sonra o:

– "Kendilerine TAYYİBAT'ı helâl eder; HABAİS'i de yine onlara ikram eder."

– "TAYYİBAT."

Lafzı ile anlatılmak istenen mânâ şudur: Önceden haram olan iç yağı, et, yağ ve sair pâk olan şeyler..

– "HABAİS."

Lafzından murad olan mânâ da şudur: Ölmüş hayvan eti, kan, domuz eti, şarap, murdar yiyecekler.. bir de, riya, rüşvet ve benzeri haram yollardan ele giren mal..

Sonra o:

– "Kendilerinden AĞIR YÜKLERİNİ kaldırır."

Bu âyet-i kerîmede geçen:

– "AĞIR YÜKLER."

Tâbirinden murad, eskilere zulümlerinden ötürü yüklenen nice meşakkatli işlerdir. Şöyle ki:

Onlar bir günah ettikleri zaman, bunun tevbesi: Kendilerini öldürme emri idi.

Onların tenlerine bir murdarlık bulaştığı zaman, su ile yıkamakla temiz olmazdı; derilerini yüzüp çıkarmaları gerekirdi.

Donlarına bir pislik bulaştığı zaman, o mahalli kesip atmaları icab ederdi.

Onların gusülleri, ancak su ile mümkündü.

Bir gün, bir gecede elli vakit namaz onlara farzdı.

Namazları ve ibâdetleri ancak, bu iş için yaptıkları kiliselerde kılınır başka yerlerde caiz değildi.

Oruç tuttukları günlerde tâ, tamam oluncaya kadar geceleri kadınlarına yakın olamazlardı; kadınlara yakınlık onlara haramdı. Oruç tuttukları gün, ancak o günün akşamı ile yatsı arasında yedikleri idi. Yatsıdan sonra, bir şey yemek onlara haramdı.

Onlara zekât: Mallarının dörtte birini vermek idi.

İşte.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün bu güçlükleri onların sırtından kaldırdı.

Onların tevbesi şu oldu: Ettiklerine pişman olmak, bir daha işlememeye azmetmek, Allah'ın gazabından korkmak, istiğfar ve tevbe etmek.. Böyle ettikleri takdirde affolunacaklardı.

Tenlerine ve elbiselerine bir pislik bulaştığı takdirde su ile yıkanması halinde pâk olması..

Abdest ve gusülleri için su bulunmadığı zaman, toprakla teyemmüm etmelerinin caiz olması..

Bir gün ve bir gecede beş vakit namazın farz olması..

Her nerede bulunurlarsa, orada ibâdetlerinin caiz olması..

Oruç tuttukları günün gecelerinde kadınlarına yaklaşmalarının caiz olması..

Oruç tutacakları günün gecesinde tâ, tanyeri ağarıncaya kadar yiyip içmenin kendilerine helâl olması..

Mallarından kırkta birini zekât vermelerinin caiz olması..

- "Kendilerini bağlayan gulleleri de kaldırdı."

Yani: Onları elleri boğazlarına demirle bağlanmış gibi yapan, dar ve meşakkatli bağlarını çözdü.

Onlara ağırlık veren işlerden bazıları şunlardı:

Yanlışlıkla katil işinde diyet ve af caiz değildi; ancak kısas olunması icab ederdi.

Küffardan alınan ganimet mal, kendilerine haramdı.

Kestikleri kurban eti kendilerine haramdı.

Geceleri işledikleri günahları, sabahları alınlarına ve kapılarının üst kısmına yazılırdı. Bu yazıyı, hiçbir yoldan silmek, yok etmek mümkün değildi.

Daha bunlar gibi, nice zor işler..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yanlışlıkla işlenen katil işinde diyeti koydu.

Ganimet mallarını helâl eyledi.

Kesilen kurbanların helâl olmasını getirdi.

İşlenen günahların setrolunması sûreti ile cezayı tahfif eyledi.

Âyet-i kerîmeye devam edelim:

- "Şunlar ki.."

Yani: Rahmetimiz şu zümreyedir ki..

- "O'na inandılar."

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetini dille ikrar, kalble tasdik ettiler.

- "O'na tazim edip yardım ettiler."

Allah'ın Resûlü'ne yardımları şudur: Düşmanlarına kılıç çalıp harp ve kıtal etmek..

- "Ve, onunla indirilen nura tâbi oldular."

Müfessirlerden bazıları şöyle dedi:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle beraber gelen, kıyâmete kadar hükmü bâki olduğu Kur'ân-ı Kerîm'de beyân edilen şeriatıdır. Ki bu: Nesholmaktan ve tebdilden uzaktır. Her bakımdan mahfuzdur.

Âyet-i kerîmeye devam edelim:

- "İşte, felâh bulanlar bunlardır."

Yani: Anlatılan sıfatların sahibi olan kimseler..

Bunlar âhirette: Cümla azaplardan kurtulacaklardır; rahmete nâil olacaklardır; Yüce Hakk'ın en büyük rızâsına ermek sûreti ile vuslat bulup fevz ü felâha ereceklerdir.

Birinci âyet-i kerîme burada tamamdır; bundan sonrası ikinci âyettir.

Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "Şöyle söyle."

Yani: Ey Habibim Ahmed, Resûlüm Muhammed onlara anlat ve de ki:

– "Ey insanlar, ben sizin hepinize gönderilen Allah'ın Resûlüyüm."

Bu âyet-i kerîmenin daha açık mânâsı şudur:

– Yüce Hakk'ı tevhid etmeniz, ona itaat etmeniz için dâvet etmeye gelen Resûlüm.

Ama cümlenize.. Arap, Acem, Siyah, Beyaz, Türk, Rum.. hemen hepinize gönderilen Resûlüm. Sair resûller gibi değilim ki, bir taifeye gönderilmiş olayım.

Bu şekilde, umuma resûl olarak gönderilmek, ancak bizim Resûlümüze ait bir şereftir. Hatta, cin tayfasına da peygamber gönderilmek, ancak Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize has bir şereftir.

Sonra.. beni Resûl olarak gönderen:

– "Öyle bir Yüce Allah'tır ki, semaların ve yerin mülkü onundur. Ondan başka ilâh yoktur. O can verir ve öldürür.."

Yani: Cansız tenlere can ihsân eder; diriltir. Ana karnında bir katra meniden musavvar olan cisme, yumurta içinde musavvar olan kuşlara.. tüm insanlara ve hayvanata can verir. Burada öldürdükten sonra, âhiret evinde de cümle ölmüşleri diriltecektir.

Sonra..

– "Allah'a iman ediniz."

Cümleniz kalble tasdik dille de ikrar ediniz. Allah birdir, ortağı ve benzeri yoktur. Bütün kemâlât ile mevsuf olup cümle noksan sıfatlardan ve acizlikten beridir.

– "Onun Resûlü'ne de iman ediniz."

Yani: Allah'ın gönderdiği peygamberi tasdik edip getirdiklerini cümleniz kabul edin. Onun hak olduğunu tasdik edip iman getirin.

– "O öyle bir nebidir ki, ÜMMÎ'dir. Ve.. Allah'a iman etmiştir."

Yani: Şânı büyük Allah'ın vahdaniyetini, kelimelerini, kendisine nâzil olan Kur'ân-ı Kerîm'i, ilâhî vahyi, rabbânî ilhamı cümleten tasdik eder..

Bu âyette geçen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ÜMMÎ sıfatı, onun, bir başkasından okuyup yazma öğrenmediğini anlatır.

İşte..

– "O Resûle tâbi olunuz ki, hidâyeti bulasınız."

Yani: Hepiniz, toptan O'na tâbi olunuz. Ancak, bu sayede dalâletten kurtulur, doğru yola hidâyet bulup irşad olursunuz.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi anlatan âyet-i kerîmeler bunlardır.

Salâvat-ı şerife ile kısaca anlatılmak istenen mânâ şudur:

Allahım, bu âyet-i kerîmelerle vasfı anlatılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, kendisine tâbi olup izzet bulmasına yardım edenlere şanlarına lâyık bir şekilde salât eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim. Ki o:

- Şeriflilerin sulblerinden intihab edilmiştir.

Daha açık mânâsı ile:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şerefli babalarının sulbünden süzülerek halis bir şekilde akıp gelmiştir. Hem de pek seçkin bir halde..

- Ve.. ZARİFELER'in batınlarından.

Bu cümlede geçen:

- ZARİFELER.

Lafzından murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ana tarafından, kendisine kadar gelenlerdir. Bunların, pâk ve temiz oldukları anlatılmaktadır.

Devam edelim:

- Abdimenafoğlu Abdülmuttalib'in özünden süzülerek gelmiştir.

Bunun daha açık şerhli mânâsı şudur:

Abdülmuttalib b. Abdimenaf'ın çocukları arasından, en temizi ve özlüsü Abdüllah Hazretleridir. Ki bu: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin babasıdır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bundan süzülerek gelmiştir.

Aynı şekilde Abdimenafoğlu Vehb'in kızı Âmine de, o asrın pek temizi ve pâki idi.

İşte.. Abdüllah Hz.nin nikâhlanması sonunda, zamanın en şereflisi, en iyi yerde ve en iyi saatte Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, sırf Yüce Hakk'ın lütfu, yaratan Rabbın feyizlerinden âlemi şereflendirip her yanı münevver ve mutahhar eylemiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ceddi, Abdümuttalib b. Haşim b. Abdimenaf, olduğu halde; Haşim burada anlatılmamıştır. Bunun sebebi şudur: Bütün ehl-i kitap katında gerek ana tarafından, gerekse baba tarafından Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin atasının ismi Abdimenaf'tır. Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin teşrifi, iki Abdimenaf'tan mütevatir olduğu için, Haşim anlatılmamıştır. Nitekim, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bu mânâda şöyle buyurmuşlardır:

- "Ben, iki Abdimenaf'ın oğluyum."

Bu da anlatılan mânâya bir işarettir.

FETRET DEVRİNDE GELENLER

Bu mânâda İmam-ı Süyutî (rh.) şöyle anlatmıştır:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine gelinceye kadar, bütün babaları ve anaları şirkten ve küfürden temiz olarak gelmiştir. Hem de bir peygambere

mensup olarak.. Yahut, bir peygamberin gelmediği fetret zamanında olmuşlardır. Fetret zamanında gelenler için, sahih olan necatlarıdır.

İmam-ı Süyutî'den evvel, İmam-ı Fahreddin-i Râzi (rh.) bu durumu tahkik etmiştir.

Nitekim, Ebû Nuaym (rh.) Delail adlı eserinde Enes'ten (r.a.) bir başka yoldan da İbn-i Abbas'tan (r.a.) naklen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Allahü Teâlâ beni temiz sulblere ve temiz rahimlere nakilden ayırmadı. Cümleden temiz ve pâk olan babalara ve analara nakleyledi.. Babalarımdan ikiye ayrılan kolun ancak hayırlısında oldum."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu haberi ile anlatılan mânâya göre: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anaları ve babaları şirkten ve küfürden yana temiz olduğu mânâsında, bu hadis-i şerif açık bir delildir.

Çünkü, müşrik olanlar için:

– "Temiz ve pâk.."

Tâbirleri kullanılmaz; zira onlarda hayır yoktur.

RESÛLÜLLAH'IN ANA BABASININ İMANI

Ayrıca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Allah'ın lütfu ile babasını ve anasını diriltip iman şerefi ile müşerref eylemiştir.

İmam-ı Süyutî'nin, bu bahse dair yazdığı iki adet risâlesi vardır.

Bütün bu mânâlar dışında, bir âyet-i kerîmede Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "... Secde edenler içinde dolaşmanı daima görendir." (26/219)

İşbu mânâ, üstte anlatılanlara kesin bir delildir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Onun vasıtası ile aykırılıklara hidâyet eyledin.

Yani: Bu âlem halkına, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile hidâyet nasip eyledin. Şöyle ki:

İnsanlar arasında din üzerine olan aykırıkları giderdin. Birbirlerini tekzib etmeleri, peygamberlerine karşı yanlış tutumları sebebi ile bazıları İbrâhim (a.s.) için:

– Yahudî oldu. Derlerdi.

Kıble üzerine de çeşitli ihtilafları vardı. Meselâ: Yahudîler Beyt-i Makdis'e dönerdi. Nasara ise.. meşrık canibine dönerdi.

Sonra.. Yüce Hak, ibâdet için insanlara bir gün farz eyledi. Bu günü, Yahudîler cumartesi yaptılar; Nasara ise, pazar gününü seçtiler. Bunlardan her biri, diğeri için:

– Hiçbir şeye yaramaz.

Dedi. Bunlara benzeyen daha nice ihtilâfları vardı.

Bu açıdan bakılınca, salâvat-ı şerifenin mânâsı şu olur:

- Merhametliler merhametlisi şânı büyük zâtınla bizleri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz vasıtası ile doğru yola, sırat-ı müstakime hidâyet eyledin. Şöyle ki:

Yüce Hakk'ın cümle kitapları haktır. Cümle peygamberleri haktır; bunlar bütün noksanlardan ve ayıplardan masum ve müberradırlar. İbrâhim (a.s.) dahi Yahudîlikten ve Nasaralıktan beridir. Din-i Hanif ve Millet-i İslâm üzerinedir.

Kıble ise, bütün mekânların hayırlısı, yerlerin en faziletlisi olan Kâbe-i Muazzama'dır. Allahü Teâla, oranın şerefini artırsın. Bizlere orayı ziyaret etmek nasip eylesin.

Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hidâyeti sebebi ile müslümanlar, kendilerine tâyin olunan günlerden cumayı seçtiler. O gün hafta günlerinin en hayırlısıdır.

Bunun dışında, olanlar, aykırı tutumları ile hiçbir şey değillerdir.

Yâ Rabbi, doğru yol, tam hak budur ki, kereminle, lütfunla bize onu hidâyet ve irşad eyledin.

Bir başka mânâ da şöyle verilebilir:

Arap içinde, kabileler arasında birbirlerine karşı böbürlenmek, üstünlük iddiaları ile aralarında baş gösteren aykırı tutumdan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi peygamber olarak gönderdiğin, ayrıca Kur'ân-ı Kerîm'inde:

- "En keremliniz, en çok müttaki olanınızdır." (49/13)

Buyurmak sûreti ile, Allah katında makbul ve faziletli olmanın, ancak takvâ ile olacağını bizlere anlatıp hidâyet ve irşad eyledin.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Onun vasıtası ile, iffet yolunu beyân ettin.

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, vasıtası ile bize nikâh yollarını izah ettin. Cahiliyetin kötü ve uygunsuz yollarından, harama dalmaktan bizi kurtardın. Nikâh yolu ile, sahip olduğumuz kadınların, mâliki bulunduğumuz câriyelerin helâl olduklarını bize beyân ettin. Nikâh kime sahihtir ve kime caiz değildir; kimlere helâldir, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vasıtası ile bunları bize anlattın.

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

- Bütün haramlardan, haksız yere hevaî şeylere tâbi olmaktan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz vasıtası ile bizleri korudun; iffet yoluna, zühd ve takvâ yoluna irşad eyledin.

* * *

YÜZ İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE (DUÂ)

- Allahım.

Ey duâlara icabet eden, işleri bitiren şânı büyük Allah.

- Senden istenenlerin en faziletlesi hürmetine isterim.

Görüldüğü gibi, burada istenilen şey, açıkça anlatılmamıştır. Bunun sebebi: Tamimdir. Yani: İsteyenin, dünya ve âhirete dair bütün arzularına şâmil olması içindir. Hatta, bütün ümit ve temenni ettiklerine de..

Bunun daha açık mânâsı şudur:

Yüce Hakk'ın dergâhına el açılıp ihtiyaçları arz etme şekillerinin en faziletlisi, istenilen şeylerin en şereflisi ve en faziletlisi ve en kemâllisi hakkı için niyaz edip isterim.

- İsimlerinin sana en sevgilisi, katında en keremlisi hürmetine isterim.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Ey âlemlerin İlâhı, güzel isimlerinin sana en sevgili olanı ism-i Azamındır. Yüce dergâhına o isimle duâ olunduğu zaman kabul edersin. O isim hürmetine, senden istenilen şeyi lütfunla ihsân edersin.

İşte o isim hürmetine sana duâ edip yalvarıyorum. Devam edelim:

- Peygamberimiz Muhammed (s.a.v.) vasıtası ile bize ihsân eylediğin şeyler hürmetine isterim.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Mübârek varlığı, risâletle cümle âleme rahmet olan, gözümüzün nuru Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücud-u latifleri ve bi'set-i şerifeleri ile üzerimize in'am, ihsân eylediğin büyük nimetler hürmetine senden isterim.

- Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Bilhassa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, dünya ve âhirette, sevip istemediği tüm şeylerden korusun.

- Ki, onun vasıtası ile, bizleri dalâletten korudun.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Bizleri, azgınlıktan, küfürden, cehaletten halâs edip iman, marifet, tevhid nuruna hidâyet eyledin.

İşte, bütün bu nimetler hürmetine, dünyaya ve âhirete dair cümle ihtiyaçlarımı zâtından niyaz edip isterim.

Devam edelim:

- O'na salâvat okumak için bize emir verdin.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize..

- O'na okuduğumuz salâvatı derece eyledin.

Yani: Dünya ve âhirette büyük rütbe, üstün derece ve makam eyledin.

- Kefaret eyledin.

Şu demeye gelir:

- Cümle ayıplarımıza, günahlarımıza, cürüm, isyan ve hatalarımıza bir mağfiret sebebi kıldın.

- Hem de zâtından gelen bir ihsân ve lütuf olarak.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okuduğumuz salâvat-ı şerifeyi.

Devam edelim:

- Sana duâ ediyorum.

Demek olur ki:

- Ey merhametliler merhametlisi, ben âciz zelil kusur dolu kulun sana tazarru ve niyaz ederim.

وَمَنًّا مِنْ اِعْطَائِكَ، فَاَدْعُوكَ تَعْظِيمًا لِاَمْرِكَ،
وَاتِّبَاعًا لِوَصِيَّتِكَ، وَمُنْتَجِزًا لِمَوْعُودِكَ لِمَا
يَجِبُ لِنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي
اَدَاءِ حَقِّهِ قَبِلْنَا، اِذْ اٰمَنَّا بِهِ وَصَدَّقْنَاهُ وَاتَّبَعْنَا
النُّورَ الَّذِي اُنْزِلَ مَعَهُ، وَقُلْتَ اِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰئِكَتَهُ
يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا صَلُّوا
عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا، وَاَمَرْتَ الْعِبَادَ بِالصَّلٰوةِ
عَلٰى نَبِيِّهِمْ فَرِيضَةً اِفْتَرَضْتَهَا وَاَمَرْتَهُمْ بِهَا،
فَنَسْاَلُكَ بِجَلَالِ وَجْهِكَ، وَنُورِ عَظَمَتِكَ، وَبِمَا
اَوْجَبْتَ عَلٰى نَفْسِكَ اَنْ تُصَلِّيَ اَنْتَ وَمَلٰئِكَتُكَ،
عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ
وَصَفِيِّكَ وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ اَفْضَلَ مَا
صَلَّيْتَ عَلٰى اَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

ve mennen min i'taike feed'uke tazimen liemrike vettibaen livasiyyetike ve müntecizen livmev'udike lima yecibü linebiyyina Muhammedin sallallâhü aleyhi ve selleme fiedai hakkıhi kıbelena iz amenna bihi ve saddaknahü vet-taba'na'n-nurellezi ünzile maahu ve kulte:

– İnnallahe ve melâiketehu yusallune alennebiyyi ya eyyühellezine amenu sallu aleyhi ve sellimu teslimen.

Ve emertel-ibade bis-salâti alâ nebiyyihim farizaten'iftarazteha ve emertehüm biha fenes'elüke bicelâli vechike ve nuri azametike ve bima evcebte alâ nefsike en tusalliye ente ve melâiketüke alâ Muhammedin abdike ve resûlike ve nebiyyike ve safiyyike ve hıyretike min halkıke efdale ma salleyte alâ ahadin min halkıke inneke Hamidün Mecidün.

* * *

Sana duâ ediyorum, emrine tazim için. Ayrıca bu yoldaki tavsiyene uyarak.. Hem de, zâtından vaad edilen şeylerin yerine geleceğine inanarak. Bilhassa Peygamberimiz Muhammed'in hakkını edâ işinde vacib olan şeyler için.. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Biz, onun vasıtası ile iman edip tasdik ettiğimizden bu yana onun için yapacaklarımızı kabul ettik. Onunla inzal edilen nura tâbi olduk. Şöyle buyurdun:

– "Şüphesiz, Allah ve meleklerin o peygambere çok salât (ve tekrim) ederler. Ey iman edenler, siz de O'na salât edin; tam bir teslimiyetle selâm verin." (33/56)

Kullara emrettin; peygamberlerine salâvat okumayı kendilerine gerekli farz kıldın ve bu farz salâvatı okumalarını emrettin.

Senden diliyoruz; Yüce Zâtın hürmetine, azamet nurun hürmetine, zâtına vacib kıldığın şeyler hürmetine senden isterim:

Muhammed'e salât eyleyesin; sen ve bütün meleklerin.. Senin kulundur, resûlündür, nebindir senin safi kulundur, halkından hayırlı kıldığındır. Halkından herhangi birine ettiğin salâtın en faziletlisi olsun.

Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

* * *

(Devamı: 735. Sayfada)

– Ama emrine tazim için..

Demek olur ki:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine salât ve selâm getirmek için bize olan emrin icabı olarak, sana duâ ederim.

– Ayrıca, bu yoldaki tavsiyene uyarak.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şöyle olabilir:

– Bizler için, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olup cümle getirdiklerini kabul edip gereği ile amel, yüce emirlerine imtisal, fermanlarına itaat etmek üzere ahd alıp vasiyet ettin. Bunun için sana duâ ederiz.

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

– Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurdun:

– "Bana duâ edin, kabul ederim." (40/60)

Bizler, uyulması gerekli bu emrine uyarak, duâ ve niyaz ederiz.

– Hem de, zâtından vaad edilen şeylerin yerine geleceğine inanarak.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şöyle olabilir:

Ey duâlara icabet edip ihtiyaçları yerine etiren yüce zât.

Lütuf, kerem ve ihsânınla Habib-i Ekrem ve Resûl-ü Efham (s.a.v.) Efendimize salât ve selâm ile tazim edenleri af ve mağfiret edeceğini, seyyielerini sileceğini, türlü türlü bereketler ve çeşitli rahmetler, dünya ve âhirette üstün faydalar vereceğini vaad ettin. İşbu vaadini yerine getireceğini umarak sana duâ ediyorum.

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

– "Duâ edenlerin duâsını kabul ederim." (2/186)

Diye vaad buyurdun. Bu vaadinin yerine getirilmesini talep ve niyaz ederek, duâmın makbul olacağına inanarak sana duâ ediyorum.

– Bilhassa, Peygamberimiz Muhammed'in hakkını eda işinde vacib olan şeyler için.. Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Biz, onun vasıtası le iman edip tasdik ettiğimizden bu yana onun için yapacaklarımızı kabul ettik.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Bizden yana, üzerimizde bulunan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hakkını eda işinde, zâtına vaad edilen ikram, in'am, sonsuz ihsânlarının yerine getirilmesini talep ve niyaz ederiz.

Kaldı ki biz, o Resûl-ü Mübeccel, Nebiyy-i Mufaddal, evvellerin ve âhirlerin ilmi ile mükemmel Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz vasıtası ile zâtını tevhid edip mü'min ve muvahhid olmuşuz.

Onun nübüvvetini de kabul ve tasdik etmiş bulunuyoruz.

Devam edelim:

– Onunla inzal edilen nura da tâbi olduk.

Burada anlatılan **NUR** Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize inzal olunan Kur'ân-ı Kerîm'dir; biz ona tâbi olduk.

Bu iman, ikrar ve tasdikimiz sebebi ile, küfür zulmetlerinden, cehalet azgınlıklarından, ebedî cehennemde kalmaktan necat bulduk. Hidâyet nuru, taat ziyası ile sübhan olan Yüce Hak tarafından kalblerimiz ve duygularımız pürnur olmuştur.

Allahım, bizi iman, tasdik ve Resûlüllah'a tâbi olmak üzere sabit kıl. Bu hal üzere de bizi öldür.

Rahmetinle ey merhametliler merhametlisi..

O şanlı peygamberin zât-ı şerifi, nübüvvet ve risâleti, hayatımız için bir sebep, saadetimiz için bir muciptir. Bu mânâda, onun üzerimizde bulunan çokça hakları vardır. Onların edası için, tarafımızdan o Resûl-ü Nebimiz üzerine öyle bir salât ve selâmla şânına yücelik ver ki, bizdeki büyük hakları onunla eda olunmuş buluna.

Devam edelim:

- HAK KAVLİNLE şöyle buyurdun:

Yani: Bize inzal buyurduğun ve tâbi olduğumuz Kur'ân-ı Kerîm'inde buyurdun..

Bazı nüshalarda:

- HAK KAVLİNLE..

Lafzı var ise de, Sehliye nüshasında yoktur. (Bizim metin olarak aldığımız nüshada da yoktur.) Doğrudan doğruya:

- Şöyle buyurdun..

Dendikten sonra, âyet-i kerîmeye geçilmiştir.

- "Şüphesiz, Allah ve melekleri o peygambere çok salât (ve tekrim) ederler. Ey iman edenler, siz de O'na salât edin; tam bir teslimiyetle selâm verin." (33/56)

Bu âyet-i kerîmede:

- "İman edenler."

Cümlesinden şu zümre murad edilmektedir: Allah'a, meleklerine, kitaplarına, resûllerine, kıyâmet gününe ve orada olacakların cümlesine, kaza, kader, hayır ve şer Allahü Teâlâ'dan olduğuna iman edip mü'min olan kullar.

Devam edelim:

- Kullarına emrettin; peygamberlerine salâvat okumayı kendilerine gerekli bir farz kıldın ve bu farz salâvatı okumalarını emrettin.

Daha önce de anlatıldığı üzere; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunacak salâvat-ı şerife, onun şânının âli kılınması için duâ edip saygı göstermektir.

Devam edelim:

- Senden diliyoruz.

Bu cümlenin şerhli mânâsı şu demeye gelir:

– Ey merhametliler merhametlisi, zâtından verdiğin yüce emrinle, bizlere o şanlı peygambere salât ve selâmla tazim etmeyi emrettin. Bu emrine uymak, bizim için gereklidir. Baş üstüne..

O yüce şanlı peygamberine salât ve selâmla iclâl ve ikram etmeyi istiyoruz. Ancak, o şanlı zâtın, katında bulunan yüce şânına, üstün değerine münasip salât ile tazim etmekten yana biz zaif ümmetleri aciz durumdayız.

Her aciz olduğumuz durumda, sen Kadir Kayyum Kerîm Mevlâya işleri ısmarlamak dahi bizim memur olduğumuz bir iştir.

Üstte arz ettiğimiz mânâ icabı olarak, üzerimize farz olan salât, selam dolayısı ile yapılacak tazim ve saygılardan ve sair büyük haklarının edası babında, bizim tarafımızdan hakların eda için sen keremliler keremlisi, merhametliler merhametlisi Mevlâ'ya sığınıyoruz; tazarru ve niyaz ediyoruz.

- Yüce zâtın hürmetine, azamet nurun hürmetine, MUHSİNLER için özüne vacib kıldığın şeyler hürmetine..

Bu cümlede geçen:

- MUHSİNLER.

Zümresi için, şöyle bir şerh vardır (bizim metinde bu lafız yoktur):

İbâdet ve taatlarında ihsân sahibi olanlara, bu iyiliklerinin sevabı olarak, Kur'ân-ı Kerîm'inde ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dili ile vaad buyurduğun büyük sevap, çokça ecir, cennat-ı âliyat, yüce makamlar, dereceler ihsânı, gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, beşerin hatırına gelmesi zor olan türlü türlü nimetler..

İşbu nimetler hürmetine senden niyaz edip isteriz..

Yine bu cümlede geçen:

- Özüne vacib kıldığın.

Cümlesi için yapılan şerh şudur:

- Ehl-i sünnet vel-cemaat itikadına göre, Yüce Hak üzerine hiçbir şey vacib değildir. Her ne ihsân ederse.. bu onu zâtından verilen sırf fazlı ve keremidir.

Mânâ böyle olunca:

- Vaad ettiğin.

Dönmesi gerekirken:

- Vacib kıldığın.

Denmesinin sırrı şudur:

Yüce Hakk'ın kullarına vaad buyurduğu bu vaad ve kereminden dönmesi caiz değildir. Vaadini yerine getirmek, onun keremi icabı lâzımdır. Bu mânâ icabı olarak, mü'minlerin gönüllerin hoş edip kendilerinde yakin hâsıl olması için:

- Vacib kıldığın.

Tâbiri kullanıldı.

Devam edelim.

- Muhammed'e salât eyleyesin; sen ve bütün meleklerin.. Senin kulundur.

Yani: İbâdet ve taatında mukim, hudu ve huşu ile kulluğunu hak olduğu üzere yerine getirmekte müdavim kulundur.

- Resûlündür.

Yani: İnsanlara, cin tayfasına, hatta cümle mahluka tarafından gönderilen büyük resûlündür.

– Nebindir.

Kendisine inzal buyurduğun Kur'ân-ı Kerîmi, ilâhî vahyi, Rabbânî ilhamı, şer'î hükümlerini artıksız eksiksiz emrini tebliğ eden şanlı peygamberindir.

– Senin safi kulundur.

Bu cümlenin şerhi şöyledir:

Kalb ve kalıb olarak, daima hiç durmadan bütün fiillerinde, işlerinde, sözlerinde ve hallerinde, muratlarında ve matluplarında münacaatını ancak sana yapar. Senden başkasına iltifat etmez.

Bir başka mânâya göre de şöyledir: Bütün yaratılmışlar arasından seçip çıkardığın safi kulundur.

– Halkından hayırlı kıldığındır.

Yani: Halkın arasından seçip ayırdığındır.

Cümleyi toplayalım:

– Yâ Rabbi, iclâl ve ikramını, güzel senânı, güzel zikrini, meleklerinin tevkir ve tazimini, medih ve senâlarını Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ulaştır.

Demektir. Hem de:

– Halkından, herhangi birine ettiğin salâtın en faziletlisi olsun.

Bu cümlenin daha açık şerhi şudur:

– Yâ İlâhelâlemin, yüce zâtın, emrinle bütün melekler tarafından okunan salâtın; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize öyle bir salât olmasını isterim ki, şimdiye kadar yaptığın salâtların en faziletlisi buluna..

Allahü Teâlâ'nın daha önce salât ettiği zümre şunlardır: Nebiler, resûller, mükerrem velîler, sıddîklar, şehitler, salihler...

Şu demeye gelir:

– Yâ Rabbi, bunlara ettiğin büyük salât, ikram selâmı, iclâl ve tevkirinden en faziletli, en keremli salât ü selâm, tazim tekrimle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine salât eylemen için tazarru ve niyaz ederiz.

– Çünkü sen: Hamid'sin..

Bütün hamdlerle hamd olunmaya lâyık ve müstahaksın.

– Mecid'sin..

Mecd, azamet, celâlet ve kibriya olan zâtına tefviz ve teslim olunmuştur.

Duâya devam edelim:

– Allahım.

Ey duâları kabul buyuran, hacetleri bitiren, şânı büyük Allahım.

– Onun derecesini yükselt.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dünya ve âhirette makamını âli eyle.

– Onun makamına ikram eyle.

İki cihanda, yahut katındaki yakınlık makamını keremli şerefli kıl.

- Onun mizanını ağır eyle.

Burada anlatılan mizandan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetine ait mizanlar murad edilmektedir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mizanını ağır olması ile, ümmetinin mizanının ağır olması murad edilir. Böyle olunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mesrur olur, ümmetinin ağır gelen mizanı ile övünür.

- Hüccetini açık eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetinin doğruluğu babında getirdiği mucizeleri..

İşbu mucizelerin başında Kur'ân-ı Azimüşşan gelir. Bu durumda mânâ şu demektir:

- Allahım, Kur'ân-ı Azimüşşan'ın şer'î hükümlerini tâ, kıyâmete kadar; bütün zamanlarda ve dehirlerde, cümle nahiyelerde ve kıtalarda daim ve sabit eyle.

- Onun MİLLETİNİ izhar eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin burada anlatılan MİLLETİ, İslâm dinidir. Şu demeye gelir:

- Yâ Rabbi, İslâm dinini; tâ, âhir zamana kadar daima ziyadeleştirip belli ve aşikâr eyle daima galip getir.

- Onun sevabını bol eyleyip nurunu ziyalandır.

Bu cümlede de işaret edildiği gibi, nur ve ziya başka başkadır.

NUR VE ZİYA TÂBİRLERİ

Nur bir aydınlıktır; ziya ise, kendisinden başkasına akseden şa'şaadır.

Nitekim, güneş semadadır. Onun ziyası şa'şaası ise.. bütün yeryüzüne isabet edip her yanı aydınlatır.

Bu açıdan bakılınca mânâ şöyle olur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zat-ı şerifi nurdur. Mübârek zâtının nuru her yanı aydınlatır. Şöyle ki:

Kâfirleri, müşrikleri küfür ve dalâletten kurtarıp hidâyet nuruna ulaştırır.

Kendisinin dâvetine icabet eden ümmetini de, cehalet ve isyan azgınlığından halâs eder. İlim, taat, ziyası ile tâ, kıyâmete kadar sabit kılar.

Yâ Rabbi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin anlatılan nurları ile, bütün dünyayı aydınlat.

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

- Yâ Rabbi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet nurunu, kendisine inzal olunan Kur'ân nurunu, şeriatının nurunu ziyalandır. Ruşenliğini ve şevkini artır.

- Onun kerâmetini devam ettir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin iki cihanda kerâmetini, mehabet ve şerafetini daim ve sabit eyle.

اَللّٰهُمَّ ارْفَعْ دَرَجَتَهُ، وَاَكْرِمْ مَقَامَهُ، وَثَقِّلْ مِيزَانَهُ، وَاَبْلِجْ حُجَّتَهُ، وَاَظْهِرْ مِلَّتَهُ، وَاَجْزِلْ ثَوَابَهُ، وَاَضِئْ نُورَهُ، وَاَدِمْ كَرَامَتَهُ، وَاَلْحِقْ بِهِ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ وَاَهْلِ بَيْتِهِ مَا تَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ، وَعَظِّمْهُ فِي النَّبِيِّينَ الَّذِينَ خَلَوْا قَبْلَهُ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا اَكْثَرَ النَّبِيِّينَ تَبَعًا، وَاَكْثَرَهُمْ اُزَرَاءَ، وَاَفْضَلَهُمْ كَرَامَةً وَنُورًا، وَاَعْلَاهُمْ دَرَجَةً، وَاَفْسَحَهُمْ فِي الْجَنَّةِ مَنْزِلًا اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِي السَّابِقِينَ غَايَتَهُ، وَفِي الْمُنْتَخَبِينَ مَنْزِلَهُ، وَفِي الْمُقَرَّبِينَ دَارَهُ، وَفِي الْمُصْطَفَيْنَ مَنْزِلَهُ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ اَكْرَمَ الْاَكْرَمِينَ عِنْدَكَ مَنْزِلًا، وَاَفْضَلَهُمْ ثَوَابًا، وَاَقْرَبَهُمْ مَجْلِسًا، وَاَثْبَتَهُمْ مَقَامًا، وَاَصْوَبَهُمْ كَلَامًا،

Allahümmerfa' derecetehu ve ekrim mekamehu ve sakkıl mizanehu ve eblic hüccetehu ve azhir milletehu ve eczil sevabehu ve edı' nurehu ve edim kerametehu ve elhık bihi min zürriyetihi ve azimhü fin-nebiyyin'ellezine halev kablehu.

Allahümmec'al Muhammeden ekser'en-nebiyyine tebean ve ekserehüm üzerae ve afdalehüm kerameten ve nuren ve a'lâhüm dereceten ve efsehahüm fil-cenneti menzilen.

Allahümmec'al fis-sabikıyne gayetehu ve fil-müntahabine menzilehu ve fil-mukarrebine darehu ve fil-mustafeyne menzilehu.

Allahümmec'alhü ekrem'el-ekremine indeke menzilen ve afdalehüm sevaben ve akrabehüm meclisen ve esbetehüm makamen ve asvebehüm kelâmen

* * *

Allahım onun derecesini yükselt. Onun makamına ikram eyle. Onun mizanını ağır eyle. Hüccetini açık eyle; milletini izhar eyle. Onun sevabını bol eyle; nurunu ziyalandır. Onun kerâmetini devam ettir. Kendisinin gözünü aydın edecek olan zürriyetinden, ehl-i beytinden olanları kendisine ilhak eyle.

Onu, kendisinden evvel gelip geçen peygamberler arasında azametli kıl.

Allahım, Muhammed'i tebaa cihetinden peygamberlere nazaran pek çok eyle. Vüzera cihetinden dahi pek çok eyle. Kerâmet ve nur itibarı ile, onların en faziletlisi eyle. Derece itibarı ile de, onların yücesi eyle. Konak itibarı ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizinki, cennette hepsinden daha geniş olsun.

Allahım, onun gayesini sabıklar arasında kıl. Derecesini muntahap zâtlar arasında kıl. Konağını ıstıfa edilenler arasında eyle. Evini de mukarreb zâtlar arasında kıl.

Allahım, onu katında en keremlilerin en keremlisi eyle derece yönünden. Sevap itibarı ile en faziletlileri, meclis itibarı ile en yakınları eyle.

Kendisini makam itibarı ile en sabitleri, kelâm itibarı ile en sağlamları eyle.

* * *

(Devamı: 739. Sayfada)

Devam edelim:

- Kendisinin gözünü aydın edecek olan zürriyetinden..

Yani: Pâk neslinden..

- Ehl-i beytinden..

EHL-İ BEYT.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehl-i beyti şunlardır: Hazret-i Fâtıma, Hazret-i Ali ve oğulları Hasan ve Hüseyin. Allah onlardan râzı olsun.

- Olanları kendisine ilhak eyle.

Bu cümlenin daha açık şerhi şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mükerrem ehl-i beytini, derece ve yüksek makamlarda, fevz bulup saadete nâil olmakta kendisine o kadar tâbi ve lahik eyle ki: Bu sebepten mübârek çeşm-i latifleri mesrur ola.

MÜ'MİNLERİN ZÜRRİYETİ

Bu mânâda, İbn-i Abbas (r.a.) tarafından anlatılan bir rivâyette, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

- "Allahü Teâlâ, mü'minlerin zürriyetlerini, kendi derecelerine kadar yükseltir. İsterse, onların amelleri, kendilerinden daha alt olsun. Yeter ki, zürriyetlerinin, kendi derecelerine eriştiğini görüp mesrur olsunlar."

Bundan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şu meâle gelen âyet-i kerîmeyi okudu:

- "Şunlar ki iman ettiler; zürriyetleri de kendilerine imanla tâbi oldu. Zürriyetlerini kendilerine katarız. Kendilerinin amellerinden de bir şey eksiltmedik." (52/21)

Bir başka rivâyette, İbn-i Abbas'ın (r.a.) şöyle dediği anlatıldı:

- Bir kimse, cennete girdiği zaman, anasına, babasına, hatununa ve çocuklarına sorar. Onun bu sorusuna karşılık, şöyle denir:

- Onlar, senin derecene erişemediler.

Yahut şöyle derler.

- Senin amelin gibi amel edemediler.

Bunun üzerine o kimse şöyle der:

- Yâ Rabbi, ameli hem kendim için, hem de onlar için işledim.

Böylece, onların da kendilerine katılmalarını talep eder. Onun bu niyazı kabul edilir; anasının, babasının, hatununun, çocuklarının kendisine katılma emri verilir.

Bu mânâ açısından bakılınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ümmetinin zürriyeti için böyle lütuf olunca, kendisinin muhterem zürriyeti için ne gibi ikramlar olunacağı düşünüle..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti için anlatılan fazileti ve özelliği hakkında çok çok hadis-i şerifler vardır. Onlar, dünyada sadat-ı kiram oldukları gibi, cennat-ı âliyatta dahi, cennet ehlinin sadat-ı kiramları olacaklardır.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) VEZİRLERİ NAKİPLERİ

Devam edelim:

- Onu, kendisinden evvel gelip geçen peygamberler arasında azametli kıl. Allahım, Muhammed'i tebaa cihetinden, peygamberlere nazaran pek çok eyle. Vüzera cihetinden dahi pek ziyade eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin özellikleri arasında sayıldı: Onun dört veziri vardı; ikisi semada, ikisi de yerde idi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin semadaki vezirleri şunlardı: Cebrâil ve Mikâil..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yeryüzündeki vezirleri şunlardı: Hazret-i Ebû Bekir ve Hazret-i Ömer.. Allah onlardan razı olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashab-ı kiram arasında on iki nakibi vardı. O nakibleri şunlardı: Ebû Bekir, Ömer, Osman, Ali, Hamza, Cafer, Ebû Zer, Selman-ı Farisî, İbn-i Mes'ud, Huzeyfe b. Yemanî Mikdad b. Evs, Ammar b. Yasir, Bilâl-i Habeşî.. Allah onlardan râzı olsun.[1]

Ancak, sair peygamberlere yedi nüceba verilmiştir.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Vüzera.

Tâbiri ile, muavin mânâsı olabilir. Bu durumda mânâ şöyle demek olur:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi saadetli hayatında iken, dar-ı ukbaya teşrif buyurduktan sonra, tâ, kıyâmete kadar nusret ve muavenet cihetinden cümle nebilerden daha çok eyle.

Onun dinine yardım ederek, kıyâmete kadar devam edip sabit kılması için, i'la-i kelimetullah eyleyeler.

Devam edelim:

- Kerâmet ve nur itibarı ile, onların en faziletlisi eyle.

Yani: Sair peygamberlere nazaran, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurunu ve kerâmetini daha fazla eyle.

- Derece itibarı ile de, onların en yücesi eyle. Konak itibarı ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizinki, cennette hepsinden daha geniş olsun.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şu demeye gelir:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, cennat-ı aliyat içindeki menzil ve mev'asını; cümle nebilerden, resullerden, velîlerden, sıddıklardan, şehitlerden ve salihlerden daha geniş ve bol eyle.

Devam edelim:

- allahım, onun gayesini sabıklar arasında kıl.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şu demeye gelir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sancağı altında bulunan ashab, ansar, aşya ve ümmetini; din ve milleti olan İslâm'ı tâ, kıyâmete kadar yüce ve önde giden eyle.

Devam edelim:

---

1 Burada on üç isim sayılmıştır; aynen aldık.

- Derecesini MÜNTEHAP zâtlar arasında kıl.

Bu cümlede geçen:

- MÜNTEHAP.

Tâbiri ile, seçilen zâtlar murad edilmiştir.

-Konağını ISTIFA edilenler arasında eyle; evini MUKARREB zâtlar arasında kıl.

Bu cümlede geçen:

- ISTIFA.

Tâbiri ile, anlatılanlar, Yüce Hakk'ın zâtı için seçilmiş olan kimselerdir.

- MUKARREB.

Tâbiri ile de, Yüce Hakk'ın yakınlığını bulan kimseler anlatılır.

Bu cümlenin özet olarak mânâsı şu demektir:

- Allahım, Resûl-ü Ekrem ve Nebiyy-i Muazzam (s.a.v.) Efendimizin menzil ve me'vasını, cümle intihap, ıstıfa ve Yüce Hakka yakınlık bulan kimselerin mesken ve me'vaları arasında kılıp muazzez ve mükerrem eyle.

Devam edelim:

- Allahım, onu katında en keremlilerin en keremlisi eyle derece yönünden.. Sevap itibarı ile en faziletlileri, meclis itibarı ile en yakınları eyle..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şu demeye gelir:

- Allahım, manevî huzurunda:

"Hak meclisinde.." (54/55)

Meâline gelen âyet-i kerîmesi ile belirtilen ve:

- "Sonra yaklaştı; derken sarktı. İki yay kadar, hatta daha da yakın oldu." (53/8-9)

Meâline gelen âyet-i kerîmesi ile anlatılan mazhariyet ve yakınlıkla yakınlık bulanların cümlesinden kerem izzet civarına, umumî rahmetine cümlesinden yakın eyle..

Devam edelim:

- Kenisini, makam itibarı ile en sabitleri, kelâm itibarı ile en sağlamları, dilek yönü ile en güzel yerine getirilenleri eyle..

Yani: Nabilerin, resûllerin ve tüm keremli zâtların..

Burada daha açık mânâlı şerh şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendi öz nefsi için, başkaları için; kıyâmet meydanının her yanında, cennat-ı âliyatın içinde bulunan türlü nimetleri, özellikle mübârek cemâl müşahedesine dair hacet ve taleplerinin, umumiyetle murad ve maksutlarının cümlesinde kendisine zafer ihsân eyle. Meramına nâil eyle. Böylelikle, dilekleri babında cümleden daha muzaffer ve bermurad eyle. Hele, kıyâmet günü yapacağı şefaat talebinde..

Devam edelim:

- Nasib itibarı ile, hepsinden daha faziletli kıl.

وَانْجَحَهُمْ مَسْئَلَةً وَاَفْضَلَهُمْ لَدَيْكَ نَصِيبًا، وَاَعْظَمَهُمْ فِيمَا عِنْدَكَ رَغْبَةً، وَاَنْزِلْهُ فِي غُرُفَاتِ الْفِرْدَوْسِ مِنَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى الَّتِي لَا دَرَجَةَ فَوْقَهَا اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ مُحَمَّدًا اَصْدَقَ قَائِلٍ، وَانْجَحَ سَائِلٍ، وَاَوَّلَ شَافِعٍ، وَاَفْضَلَ مُشَفَّعٍ، وَشَفِّعْهُ فِي اُمَّتِهِ بِشَفَاعَةٍ يَغْبِطُهُ بِهَا الْاَوَّلُونَ وَالْاٰخِرُونَ، وَاِذَا مَيَّزْتَ عِبَادَكَ بِفَصْلِ قَضَائِكَ فَاجْعَلْ مُحَمَّدًا فِي الْاَصْدَقِينَ قِيلًا، وَالْاَحْسَنِينَ عَمَلًا، وَفِي الْمَهْدِيِّينَ سَبِيلًا اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ نَبِيَّنَا لَنَا فَرَطًا، وَاجْعَلْ حَوْضَهُ لَنَا مَوْعِدًا لِاَوَّلِنَا وَاٰخِرِنَا اَللّٰهُمَّ احْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ، وَاسْتَعْمِلْنَا فِي سُنَّتِهِ، وَتَوَفَّنَا عَلٰى مِلَّتِهِ، وَعَرِّفْنَا وَجْهَهُ، وَاجْعَلْنَا فِي زُمْرَتِهِ وَحِزْبِهِ اَللّٰهُمَّ اجْمَعْ بَيْنَنَا

ve encahahüm mes'eleten ve efdalehüm ledeyke nasiben ve a'zamehüm fima indeke rağbeten.

Ve enzilhü fiğurufat'il-firdevsi mined-derecat'il-ula'lleti lâderecete fevkaha.

Allahümmec'al Muhammeden asdaka kailin ve encaha sailin ve evvele şafiin ve efdale müşaffain ve şeffi'hu fiümmetihi bişefaatin yağbitihu biha'l-evvelune vel-âhirune ve iza meyyezte ibadeke bifasli kazaike fec'al Muhammeden fil-asdakine kıylen vel-ahsenine amelen ve fil-mehdiyyine sebilen.

Allahümmec'al nebiyyena lena faratan vec'al havzahu lena mev'iden lievvelina ve âhirina.

Allahümmehşurna fizümretihi vesta'milna bisünnetihi ve teveffena alâ milletihi ve arrifna vechehu vec'alna fizümretihi ve hizbihi.

Allahümmec'ma beynena .....

* * *

Dilek yönü ile en güzel yerine getirilenleri eyle. Nasib itibarı ile hepsinden daha faziletli kıl. Katındakilere en çok rağbetlileri olsun. Onu firdevs cenneti köşklerinin en yücesine konuk eyle; ki, onun üstünde bir derece daha olmasın.

Allahım, Muhammed'i en doğru konuşan, dileği en çok yerine getirilen, ilk şefaatçı, şefaatı kabul edilen en faziletli zât eyle. Ümmeti için, onu öyle bir şefaat hakkına sahip kıl ki; bu şefaatı sebebi ile kendisine evveller ve âhirler imrensinler.

Kullarını temyiz edip ayırdığın zaman, özellikle kaza faslı için... söz sahibi olarak, Muhammed'i en doğrular arasında kıl. Amel itibarı ile en iyilerden eyle. Yola hidâyet ediciler arasında en yakın eyle.

Allahım, Peygamberimizi bizim için farat kıl.

Onun havzını, evvelimiz ve âhirimiz için bir uğrak yeri kıl.

Allahım, bizi onun zümresinde haşreyle. Onun sünneti ile amel nasib eyle. Onun milleti üzerine öldür. Onun mübârek yüzünü bize tanıt. Bizleri, onun zümresi ve hizbi arasında kıl.

* * *

(Devamı: 745. Sayfada)

Bu cümlede geçen:

- Nasib.

Lafzı ile ifade edilmek istenen mânâ şudur:

İşlediği güzel fililerin, beğenilen işlerin karşılığında, kendisine ihsân edilecek olan bol sevaplar.

İşbu cihetten, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, cümlesinden büyük, bol sevap ihsânı edilen eyle. Böylelikle, günbegün, lütuflar, keremler, bol ecirlerle kendisini muazzez ve mükerrem eyle.

- Katındakilere, en çok rağbetlileri olsun.

Bu cümlenin şerhi şöyledir:

- Allahım, cennette hazırladığın gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, bir beşerin hatırına gelmeyen nefis nimetlere, bilhassa mübârek zâtı için hazırlanan nimetlere, sayısız ikramlara, faziletlere karşı rağbet ve meyil etme yönünden kendisini cümlenin büyüğü eyle.

Devam edelim:

- Onu Firdevs cenneti köşklerinin en yücesine konuk eyle; ki, onun üstünde bir derece daha olmasın.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz için, burada istenen cennet makamı: Vesiledir: Bunun tavanı, Arş-ı Rahmân'dır.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey mutlak vahid, gerçek varlık, mutlak hâkim olan yüce mukaddes Allahım.

- Muhammed'i en doğru konuşan, dileği en çok yerine getirilen, ilk şefaatçı, şefaatı kabul edilen, en faziletli zât eyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Katında şefaatı makbul olan nebilerin, resûllerin, sair mukarreb zümrenin en şereflisi, en faziletlisi, izzet katına cümlenin yakını eyle.

Devam edelim:

- Ümmeti için, onu öyle bir şefaat hakkına sahip kıl ki, bu şefaatı sebebi ile, kendisine evvel ve âhirler imrensinler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden evvel gelenler bilhassa şunlardır: Nebiler, resûller.. Allahü Teâlâ onlara salât ve selâm eylesin.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sonra gelenler ise.. şunlardır: Mükerrem velîler, sıddîklar, şehitler, ilmi ile âmil olan âlimler, kâmil olan salih zâtlar.. Allahü Teâlâ, bunlara rahmet eylesin.

İşbu zâtlar.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin; o gün ümmeti için yapacağı büyük şefaata imrenirler..

Devam edelim:

- Kullarını temyiz edip ayırdığın zaman..

– Yâ Hannan, yâ Mennan, yâ Deyyan, kullarını birbirinden ayırıp herkese haddini bildirdiğin zaman..

Demeye gelir..

– Özellikle kaza faslı için..

Yani: Kulların hesabını görüp doğruları yalancılardan, kurtulanları ziyanda kalanlardan ayırıp bir kısmını cehennemlik, bir kısmını da cennetlik eylediğin zaman..

– Söz sahibi olarak, Muhammed'i en doğrular arasında kıl; amel itibarı ile en iyilerden eyle.

Bu cümle ile, bize anlatılmak istenen mânâ şudur:

KIYÂMET GÜNÜ HESABA ÇEKİLECEKLER

Cümle insanlar içinde en doğru sözlü, en güzel amelli olanlar peygamberlerdir. Onların arasındaysa.. en doğru sözlü, en iyi amelli Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, doğru sözlülerin en doğru sözlüsü, iyi amel işleyenlerin en iyi amel işleyenidir.

Diye anlatmaktan zâhir olan tafsilli mânâ şöyledir:

Kıyâmet günü, nebiler ve resûller, dahi sorguya tâbi olacaktır.

Ancak, ulemadan bir bölük zevat:

– Nebilerden, resûllerden, cennetle müjdelenen on sahabeden hesap sorulmaz.

Diye anlattılar. Ancak, bunlara da şu cevap verildi:

– Onlara hesap yoktur.

Demek, münakaşa tarikı ile hesap olunmazlar, mânâsını taşır. Ama, arz tarikı ile, hesap olunacakları tesbit edilmiştir. İşbu mânâda:

– "... Gönderilen peygamberlere de, elbette soracağız." (7/6)

Meâline gelen âyet-i kerîme sarihtir; kesin bir delildir.

LEVH-Ü MAHFUZ'A YAZILAN HÜKÜM

İbn-i Ebû Hatem'in şöyle dediği rivâyet olundu:

– Levh-ü Mahfuz arşa asılmıştır. Yüce Hak, bir şey için hüküm kestikte, onu levh-ü mahfuza yazar. Levh-ü mahfuz da eğilerek, İsrâfil'in alnına dokunur. İsrâfil dahi ona bakar. Eğer o hüküm kesilen şey, semaya ait bir şey ise.. onu Mikâil'e verir. Şayet yere ait bir hüküm ise.. onu da Cebrâil'e havale eder.

Böyle olunca, kıyâmet günü, ilk başta levh-ü mahfuza hesap sorulacaktır.

Levh-ü mahfuz, dâvet olunduğu zaman, korkudan cümle yanı titreyecektir. Kendisine şöyle sorulur:

– Ey levh, sana hüküm verilip yazılan emri tebliğ ettin mi?

Levh şöyle der:

– Evet tebliğ ettim.

Tekrar sorulacak:

– Kime tebliğ ettin?

Şöyle diyecek:

– İsrâfil'e tebliğ ettim.

Bunun üzerine, İsrâfil sorguya çağırılır. İsrâfil'in de azâları korkudan titremeye başlar. Sorulur:

– Levh, sana tebliğat yaptı mı?

İsrâfil şöyle cevap verir:

– Evet, tebliğ etti.

İsrâfil böyle dedikten sona, levh şöyle der:

– Bizi, zor hesap vermekten kurtaran Allah'a hamd olsun.

Allah'a hamd eder. Tekrar İsrâfil'e şöyle sorulur:

– Levh'in sana tebliğ ettiğin ne yaptın?

İsrâfil şöyle cevap verir:

– Mikâil'e ve Cebrâil'e tebliğ ettim.

Bundan sonra, Mikâil ve Cebrâil hesap için dâvet olunurlar. Bunlar da, hesap korkusundan titremeye başlarlar. Bunlara da sorulur:

– İsrâfil'in size tebliğ ettiğini ne yaptınız:

Şöyle cevap verirler:

– Yeryüzünde bulunan nebilere ve resûllere tebliğ ettik.

Bundan sonra, nebiler ve resûller dâvet olunurlar.

– Cebrâil'in size tebliğ ettiğini ne yaptınız? Kullarıma tebliğ ettiniz mi?

Diye sorulurlar. Bu soruya şu cevabı verirler:

– Evet, yâ Rabbi, ziyadesiz, noksansız olarak kullarına tebliğ ettik.

İşbu anlatılanlar, yukarıda geçen âyet-i kerîme ile anlatılmaktadır.

Bu sorulara dair daha geniş tafsilat, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ŞEHİT ismi anlatılırken geçmiştir. (Bak: İsim 47)

Devam edelim:

– Yola hidâyet ediciler arasında en yakın eyle.

Bu cümlenin açık şerhi şöyledir:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi; halkı doğru yola, cennat-ı âliyata, irşad eden zâtlar arasında, izzet civarına cümleden yakın kıl.

Devam edelim:

– Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi bizim için FARAT kıl.

Bu cümlede geçen:

– FARAT.

Lafzının ifade ettiği mânâ şudur: İleri giden, arkadan gelenlerin, yemeleri ve içmeleri için gerekli şeyleri hazırlayan zât. Devam edelim:

– Onun havzını, evvelimiz ve âhirimiz için bir uğrak yeri kıl.

Yani: Ondan içmeyi cümlemize nasip eyle. Çünkü, ondan bir defa içen, bir daha susamaz ve azap görmez.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey ihsânı çok, nimeti bol, muradları ihsân ederek in'am etmekte benzersiz, kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil şânı büyük Allahım.

- Bizi, onun zümresinde haşreyle.

Bu cümlenin daha açık, şerhli mânâsı şöyledir:

Biz icabet ümmetlerini, cümle İslâm ehlini Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cemaatı ile, sancağı altında derleyip topla.

Bazı nüshalarda, bu cümlenin evvelinde şöyle gelmiştir:

- Allahım, bizi onun ümmetinden eyle; O'na itaat etme şerefini ihsân eyle; onun zümresi ile dirilt.

Devam edelim:

- Onun sünneti ile amel nasip eyle. Onun MİLLETİ üzerine öldür.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **MİLLETİ,** İslâm dinidir. Bu cümlenin daha açık mânâsı şu demeye gelir:

- Ehl-i sünnet vel-cemaat itikadı üzerine sebat ver. Kelime-i şehâdetle ömrümüzü son buldur. O mübârek kelimeyi söyleyerek öldür.

Devam edelim:

- Onun mübârek yüzünü bize tanıt.

Yani: Onun mübârek cemalini görmeyi, nasip edip mükerrem ve müşerref eyle.

- Bizleri, onun cemaatı arasında kıl.

Devam edelim:

- Allahım, biz kendisini görmeden iman ettik; bizi bir araya getir.

Bu cümlenin daha şerhli mânâsı şu demeye gelir:

- Biz, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi görmeden iman ettik. Nurlu cemâlini de bu âlemde görmedik. Dünya âleminde onun mübârek cemâlini görmediğimiz için, âhirette bizi, onunla buluştur. Cemâlini müşahede etmekle, mübârek şefaatı ile bizleri mesrur eyle.

- Onunla aramızı açma.

Bu cümlenin açık mânâsı şudur:

- Dünyada iken ehl-i sünnet vel-cemaat itikadında sebat etmek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzel huylarına, üstün fiillerine uymak, beğenilen amellerine tâbi olup üstün yoluna iktida etmek, gece gündüz salâvat-ı şerife okumak sûreti ile zâtına intisap etmek, mânâda cemâlini görmek nasip edip şerefli kıl.

Âhirette ise.. kendilerine nimet ihsân olunan ashabı ile sancağının altında toplanmayı, havzından içmeyi, şefaatına nâil olmayı, cümle sıkıntılardan kurtulmayı, refakatı ile sıratı kolayca geçip:

- Bizden hüznü gideren Allah'a hamd olsun; Rabbımız Gafur ve Şekûrdur.

Diyerek hamd etmeyi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle birlikte nasip eyle. Bizleri böyle bir şerefe nâil olmaktan mahrum edip ayırma.

– Böylece, onun dahil olduğu yere bizi de dahil eyleyesin.

Yani: Cennete.. Firdevs-i âlâya.. Onun civarına..

– Bizleri onun havzına ulaştırasın.

Yani: Orada Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek eli ile, havzından bizlere mesrur eyleyesin.

Devam edelim:

– Bizleri, kendilerine nimet verilen nebi, sıddîk, şehit, salih arkadaşlarından eyleyesin.

Bunlarla arkadaşlık pek güzeldir.

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Burada Allah'a hamd etmekle şu mânâ anlatılmak istenmektedir:

Çeşitli salâvat-ı şerife okmak, bereket dilemek, selâm verip duâlar etmek hep senin ihsân ettiğin başarı ile oldu Allahım. Bunun için sonsuz hamd ve senâ yüce ülûhiyetine hastır. Cümle âlemin terbiyesi de, senin yüce sıfatına hastır.

* * *

Burada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat-ı şerife okuma keyfiyetinin birinci yarısı tamam oldu.

Müellif merhumun, üçtebir, dörttebir kısımların tamamında:

– Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Demek güzel âdetidir. Bunun için, burada da, DELÂİL-İ HAYRAT eserinin yarısını bitirdiği için, Allah'a hamd etmiştir.

Bazı nüshalarda:

– Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Cümlesi konmamıştır.

Bundan sonra gelecek kısım, bu eserin, yani DELÂİL-İ HAYRAT'ın ikinci yarısıdır.

* * *

ÜÇÜNCÜ DÖRTTE BİRİN BAŞI

Müellif merhum şöyle başlıyor:

– Allahım.

Ey ülûhiyet ve rübubiyette münferid, cümle mülk ve melekûtta hakiki mütasarrıf, kudret-i tamme, kuvvet-i kâmile sahibi olan şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

– Muhammed'e salât eyle.

Yani: Onun üzerine bol salât, çok tahiyyat inzal etmek sûreti ile kendisini muazzez ve mükerrem eyle. Ki O:

– Hidâyet nurudur.

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, insanları küfür, dalâlet, azgınlıktan hidâyete, doğru yola irşad ettiği için, bizzat hidâyet nuru olmuştur.

وَبَيْنَهُ كَمَا اٰمَنَّا بِهٖ وَلَمْ نَرَهُ، وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ حَتّٰى تُدْخِلَنَا مَدْخَلَهُ، وَتُورِدَنَا حَوْضَهُ، وَتَجْعَلَنَا مِنْ رُفَقَائِهٖ مَعَ الْمُنْعَمِ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّيْنَ وَالصِّدِّيقِيْنَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِيْنَ وَحَسُنَ اُولٰئِكَ رَفِيقًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اِبْتِدَاءُ الرُّبْعِ الثَّانِي

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ نُورِ الْهُدٰى، وَالْقَائِدِ اِلَى الْخَيْرِ، وَالدَّاعِي اِلَى الرُّشْدِ، نَبِيِّ الرَّحْمَةِ، وَاِمَامِ الْمُتَّقِيْنَ، وَرَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ لَا نَبِيَّ بَعْدَهُ، كَمَا بَلَّغَ رِسَالَتَكَ، وَنَصَحَ لِعِبَادِكَ، وَتَلَا اٰيَاتِكَ، وَاَقَامَ حُدُودَكَ، وَوَفّٰى بِعَهْدِكَ، وَاَنْفَذَ حُكْمَكَ، وَاَمَرَ

ve beynehu kema amenna bihi ve lemnerehu ve lâtüferrık beynena ve beynehu hatta tüdhilena medhalehu ve turidena havzahu ve tec'alena min rüfekaihi maal-mün'ami aleyhim min'en-nebiyyine ves-sıddıkine veş-şühedai ves-salihine ve hasüne ülâike refikan.

El-hamdü lillahi Rabb'il-Âlemine.

İBTİDAÜR-RUB'IS-SÂLİS

Allahümme salli alâ Muhammedin nur'il-hüda vel-kaidi ilel-hayri veddai iler-rüşdi nebiyy'ir-rahmeti ve imam'il-müttakine ve resûli rabb'il-âlemine lânebiyye ba'dehu kema bellağa risaleteke ve nasaha liibadike ve telâ âyatike ve ekame hududeke ve vefa biahdike ve enfeze hükmeke ve emere .....

* * *

Allahım, biz kendisini görmeden iman ettik; bizi bir araya getir. Onunla aramızı açma. Böylece, onun dahil olduğu yere bizi de dahil eyleyesin.

Bizleri onun havzına ulaştırasın.

Bizleri, kendilerine nimet verilen nebi, sıddîk, şehit, salih arkadaşlarından eyleyesin. Bunlarla arkadaşlık pek güzeldir.

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

ÜÇÜNCÜ DÖRTTE BİRİN BAŞI

Allahım, Muhammed'e salât eyle, hidâyet nuru, hayra çekici, rüşde dâvetçi, rahmet peygamberi, müttakilerin imamı, Âlemlerin Rabbı Allah'ın Resûlüdür. Ondan sonra, peygamber gelmeyecektir.

Risâletini tebliğ ettiği, kullarına nasihat ettiği, âyetlerini onlara okuduğu, hadlerini ikâme ettiği, ahdine vefâ gösterdiği, hükmünü infaz ettiği

* * *

(Devamı: 747. Sayfada)

- Hayra çekicidir.

Bu cümlede geçen **hayrın** mânâsı şunlardır: Yüce Allah'ın tevhidi, Allah'ın Resûlü'nü tasdik, Yüce Hakk'ın emirlerine itaat, doğru yol:

- Rüşde dâvetçidir.

Bu cümlede geçen **rüşdün** mânâsı şu demektir:

- İnsanların iki cihan saadeti, din ve dünyalarına yarayan şeyler, Yüce Hakk'ın râzı olduğu yollar, fevz ve felâh..

- Rahmet peygamberidir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün insanlara ve cümle âleme rahmettir.

- Müttakilerin imamıdır.

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; zühd ve vera' halinde, Yüce Allah'a karşı tam mânâsı ile haşyet üzere olmakta, kalb ve kalıb olarak Yüce Allah'ın zâtından başka şeylerle meşgul olmaktan çekinme halinde, daima Allah'ın zikri ve Mevlâ'nın taatında olmakla ünsiyet etmekte, Allah'ın rızâsına sebep olan söz, fiil, amellere rağbetli olmakta tüm kemâl erbabının Allah ehli zâtların önderidir.

- Âlemlerin Rabbı Allah'ın resûlüdür; ondan sonra da peygamber gelmeyecektir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün insanlara peygamber olarak gönderilmiştir. Hem de, nebilerin ve resûllerin sonuncusudur.

Yâ ilâhelâlemin, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- Risâletini tebliğ ettiği..

Bu cümlenin mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün insanları küfür ve dalâletten almak için risâletini kendilerine tebliğ edip onları Yüce Allah'ı tevhid etmeye, resûllerini tasdike, bütün getirdiklerini de kabul dâvet ettiği için..

- Kullarına nasihat ettiği, âyetlerini onlara okuduğu..

Yani: Kendisine inzal buyurduğun Kur'ân-ı Kerîm'in âyetlerini onlara okuyup ilâhî emirleri ve yasakları cümle insanlara açıktan katıksız, eksiksiz olarak okuyup tebliğ ettiği için..

- Hadlerini ikame ettiği..

Bu cümle ile anlatılan mânâ şudur: Dinî yasakları işleyenlere şer'î ölçüler dahilinde ceza verdiği için.. Meselâ: Zina edenlere, evli ise recmedilmesi; bekâr ise yüz sopa vurulması.. Mürtedin öldürülmesi.. Hırsızlık edenin elinin kesilmesi.. Kasden adam öldürülmesinde kısas yapılması.. Ve bunlara benzeyen diğer şer'î ölçülere göre tatbik edilen cezalar.

- Ahdine vefâ gösterdiği, hükmünü infaz ettiği..

Yani: Emrin ve yasakların hükmünü yerine getirdiği, harfiyyen onları icra ettiği için..

- Sana itaat etmeyi emrettiği, yasaklarından çekindirdiği, dostluk edilmesinden hoşlandığın kimselerle dostluk kurduğu, düşmanlık

بِطَاعَتِكَ، وَنَهٰى عَنْ مَعْصِيَتِكَ، وَوَالٰى وَلِيَّكَ الَّذِى تُحِبُّ اَنْ تُوَالِيَهُ، وَعَادٰى عَدُوَّكَ الَّذِى تُحِبُّ اَنْ تُعَادِيَهُ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى جَسَدِهٖ فِى الْاَجْسَادِ، وَعَلٰى رُوْحِهٖ فِى الْاَرْوَاحِ، وَعَلٰى مَوْقِفِهٖ فِى الْمَوَاقِفِ، وَعَلٰى مَشْهَدِهٖ فِى الْمَشَاهِدِ، وَعَلٰى ذِكْرِهٖ اِذَا ذُكِرَ، صَلٰوةً مِنَّا عَلٰى نَبِيِّنَا اَللّٰهُمَّ اَبْلِغْهُ مِنَّا السَّلَامَ، كَمَا ذُكِرَ السَّلَامُ والسَّلَامُ عَلَى النَّبِيِّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَلٰٓئِكَتِكَ الْمُقَرَّبِيْنَ، وَعَلٰى اَنْبِيَآئِكَ الْمُطَهَّرِيْنَ، وَعَلٰى رُسُلِكَ الْمُرْسَلِيْنَ، وَعَلٰى حَمَلَةِ عَرْشِكَ، وَعَلٰى جِبْرِيْلَ وَمِيكَآئِيْلَ وَاِسْرَافِيْلَ وَمَلَكِ الْمَوْتِ، وَرِضْوَانَ خَازِنِ

bitaatike ve neha an ma'sıyetike ve valâ veliyyekellezi tühibbü en tüvaliyehu ve ada adüvvekellezi tühibbü entuadiyehu ve sallallâhü alâ Muhammedin.

Allahümme salli alâ cesedihi fil-ecsadi ve alâ ruhihi fil-ervahi ve alâ mevkıfihi fil-mevakıfi ve alâ meşhedihi fil-meşahidi ve alâ zikrihi iza zükire salâten minna alâ nebiyyina.

Allahümme ebliğhü mines-selâme kema zükires-selâmü ves-selâmü alennebiyyi ve rahmetüllahi taâlâ ve berekâtühu.

Allahümme salli alâ melâiketikel-mukarrabine ve alâ enbiyaikel-mutahharine ve alâ rüsülikel-mürseline ve alâ hameleti arşike ve alâ Cibrile ve Mikâile ve İsrâfile ve Melek'il-mevti ve rıdvane hazini .....

* * *

sana itaat etmeyi emrettiği, yasaklarından çekindirdiği, dostluk edilmesinden hoşlandığın kimselerle dostluk kurduğu, düşmanlık edilmesini istediğin kimselere düşmanlığı anlattığı için salât eyle. Allahü Teâlâ, Muhammed'e salât eylesin.

Allahım, cesetler arasında Muhammed'in cesedine, ruhlar arasında Muhammed'in ruhuna, vukuf yerleri arasında onun vukuf yerine, meşhedler arasında onun meşhedine, zikredildiği zaman, onun zikrine biz ümmetinden yana peygamberimize salât olsun.

Allahım, bizden yana O'na selâm ilet; selâm anlatılması nasıl olursa öyle olsun.

Selâm peygambere.. Keza, Yüce Allah'ın rahmeti ve bereketleri de O'na...

Allahım, mukarreb meleklerine, mutahhar peygamberlerine, gönderilen resûllerine, arşın hamillerine, Cibril'e, Mikâil'e, İsrâfil'e, Melek'ül-Mevte, cennetin hazini Rıdvan'ına ve Mâlik'e salât eyle.

* * *

(Devamı: 751. Sayfada)

edilmesini istediğin kimselere de düşmanlığı anlattığı için salât eyle.. Allahü Teâlâ, Efendimiz Muhammed'e salât eylesin.

Daha açık mânâ ile, burada anlatılmak istenen şudur:

İşbu üstün sıfatlarla anlatılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, zâtından verilen risâletini, onunla ilgili hükümleri yerine getirirken kendisine isabet eden zorluklara karşı mükâfat ihsân eyle. Habib-i Ekrem oluşuna lâyık, umumî risâletine muvafık çeşitli ikramlar ederek, özünü muazzez, mükerrem ve muhterem eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, cesetler arasında Muhammed'in cesedine, ruhlar arasında ruhuna..

Bazı nüshalarda, bu cümleden sonra:

– Kabirler arasında Muhammed'in kabrine..

Diye bir cümle gelmiştir. Ancak, bu salâvat-ı şerifenin beyân olunduğu muteber kitaplarda böyle bir cümle geçmemiştir.

– Vukuf yerleri arasında, onun vukuf yerine..

Burada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, berzah âlemindeki durağı, arasat meydanında bulunan Makam-ı Mahmud'u, Arş'ın sağındaki makamı, cennetlerdeki vesile makamıdır.

Yani: Sair nebilere, resûllere nazaran Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu makamlarını daha şerefli kıl Allahım.

– Meşhedler arasında MEŞHED'ine..

Bu cümlede anlatılan:

– MEŞHED.

Tâbirinden murad, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk cesetlerinin bulunduğu yerdir. Üstte kısmen tafsil edildi. Bir başka mânâda:

– Meşhed.

Tâbiri ile anlatılmak istenenler şunlardır: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek mescidi, latif mihrabı, güzel minberi.. Buralar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin daimî durağıdır. Bir başka mânâya göre de, burada anlatılan:

– Meşhed.

Tâbirinin ifade ettiği mânâ şudur: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk hücresi, mübârek cesedinin medfun olduğu mahal..

Şöyle ki: İnsan, cin tayfasından mü'min olan erkek ve kadınlar, melekler hazır olur, mübârek kabrini tâ, kıyâmete kadar tazimle ziyaret ederler.

– Zikredildiği zaman zikrine..

Bu cümle ile anlatılmak istenen mânâ şudur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk ismi, güzel sıfatları, iyi halleri, hoş huyları, beğenilen sözleri, fiilleri ve amelleri anlatılıp beyân edildiği zaman kendisine ikram eyle. Kadrini yüce kıl.

Bir başka mânâya göre de, şu demeye gelir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk ismi anlatıldığı zaman; anlatılan mahalli, zikrini eden kimseleri ayıplardan ve noksanlardan temizle. Kendilerine rahmet inzal ederek lütuf ve keremler ihsân eyle.

- Biz ümmetinden yana peygamberimize salât olsun.

Yani: Nebimiz, şefaatçımız, gözümüzün nuru Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize biz aciz ümmetinden yana. Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, bizden yana O'na selâm ilet.

Bu cümlenin ifade ettiği mânâ şudur:

- Yâ Allah, biz muhtaç ümmetlerinden şefaatçımız, sultanımız Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okuduğumuz kederlerden, zorluklardan, selâmet dilediğimizi; talim ve tekrimle getirdiğimiz salâvatımızı kendisine ulaştır.

- Selâm anlatılması nasıl olursa öyle olsun.

Yani: Halkın dilinde, selâmın cari olduğu şekilde..

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

- Cümle dünya afatlarından, âhiretin zorluklarından, kötü görüp istemediği şeylerin cümlesinden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize selâmet ihsân eyle.

- Selâm PEYGAMBERE..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize.. Hem de iki cihanın selâmeti..

- Keza, Yüce Allah'ın rahmeti ve bereketleri de O'na.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize..

- Allahım, mukarreb meleklerine, MUTAHHAR peygamberlerine..

Burada peygamberler için kullanılan:

- MUTAHHAR.

Tâbiri ile anlatılmak istenen mânâ şudur: Cümle ayıplardan, masiyetlerden münezzeh ve pâk olan peygamberler. Ki onlar: Yüce makamlarına uygun olmayan cümle şeylerden temiz ve pâktirler.

- Gönderilen RESÛLLERİNE..

Burada:

- RESÛLLER.

Lafzı ile anlatılan peygamberlerin vasfı şunlardır: Yeni bir şeriat, ilâhî kitapla gönderilen mükerrem peygamberler.

- Arşın hamillerine..

Burada anlatılan arşın hamilleri melekler dört tanedir. Kıyâmette onlar sekiz tane olacaklardır.

CEBRÂİL'İN, MİKÂİL'İN, İSRÂFİL'İN, AZRÂİL'İN VAZİFELERİ

- Cibril'e.. (Cebrâil'e..)

Cebrâil, Allah'ın vahyi kendisine emanet edilen bir melektir. Bütün peygamberlere Allah'ın emrini getirme işinde bir vasıtadır. Bu melek, bir sene içinde olacak, rahatlığa, harbe, güneşin ve ayın tutulmasına, zelzele ve benzeri hadiselere müekkeldir.

CEBRÂİL İSMİNİN MÂNÂSI

Cebrâil'in bu ismi Arapça sarf kaidesine göre değildir. Sebebi: Ucme ve âlem oluşudur. Yani: Yabancı dilden gelen bir isim oluşudur.

Süryanî dilinde CEBİR ve EYL terkibinden meydana gelmiştir.

CEBİR: O dilde, KUL mânâsınadır.

EYL: Allah, Rahmân, Aziz mânâlarına gelir.

Bu mânâlar açısından bakılınca:

- **CEBRÂİL.**

Demek, Abdüllah, Abdürrahman, Abdülaziz mânâlarına gelen bir isimdir.

Bu lafızda, ayrıca, on üç lügat vardır; bunların tafsili uzun olacağı için burada anlatılmadı.

- **Mikâil'e..**

Bu melek, meleklerin elçilerindendir. Rızıklara, bütün mahlukatın nafakalarına, yağan yağmura, karlara, biten hübubata, bitkilere, çiçeklere, ağaçlara, yapraklara, meyvelere müekkeldir.

- **İsrâfil'e..**

Bu da, meleklerin elçilerindendir. Sûrun üflenmesine müekkel bir ulu melektir.

- **Melek'ül-Mevt'e..**

Yani: Ölüm meleğine.. Bunun ismi AZRÂİL'dir.

- **Cennetin hazinedarı RIDVAN'a..**

Bu melek de, sair meleklerin elçilerindendir; ulu bir melek olup cennete bakar..

- **Mâlik'e salât eyle..**

Yani: Cehennem hazinedarına.. Bu da meleklerin elçilerinden olup ulu bir melektir.

Bu salâvat-ı şerifenin okunduğu makam: Rahmet talebi, makamıdır. Cehennem hazinedarı bu ulu melek için:

- **Mâlik.**

Denilip geçilmesinin sebebi budur. Cehennem hazinedarı, diye tasrih edilmemiştir. Azrâil için de:

- **Melek'ül-Mevt.**

Diye geçilmiş onun ismi tasrih edilmemiştir. Bu da üstteki mânâya göre böyle olmuştur. En doğrusunu, sübhan olan Yüce Allah bilir.

- **Kirâmen Kâtibin'e salât eyle.**

Bunlar, Allah tarafından kulların hayrını şerrini yazıp muhafaza etmeye memur olan meleklerdir.

- **Yer ve sema sakinlerinden sana taat edenlerin cümlesine salât eyle.**

Bütün bu cümlelerde geçen Allah'ın salâtı, şudur: Rahmeti, ihsânı, nimeti, keremi..

جَنَّتِكَ، وَمَالِكٍ، وَصَلِّ عَلَى الْكِرَامِ الْكَاتِبِينَ، وَصَلِّ عَلَى أَهْلِ طَاعَتِكَ أَجْمَعِينَ، مِنْ أَهْلِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرَضِينَ اَللّٰهُمَّ أَتِ أَهْلَ بَيْتِ نَبِيِّكَ أَفْضَلَ مَا أَتَيْتَ أَحَدًا مِنْ أَهْلِ بُيُوتِ الْمُرْسَلِينَ، وَاجْزِ أَصْحَابَ نَبِيِّكَ أَفْضَلَ مَا جَازَيْتَ بِهِ أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِ الْمُرْسَلِينَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ١٠٣ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الْهَاشِمِيِّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا ١٠٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَيْرِ الْبَرِيَّةِ، صَلٰوةً تُرْضِيكَ وَتُرْضِيهِ وَتَرْضٰى بِهَا عَنَّا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

cennetike ve malikin ve salli alel-kiram'il-kâtibine ve salli alâ ehli taatike ecmaine min ehl'is-semevati vel-arazine.

Allahümme ati ehle beyti nebiyyike efdale maateyte ehaden min ehli büyut'il-mürseline veczi ashabe nebiyyike efdale macazeyte ehaden min ashab'il-mürseline.

Allahümmağfir lil-mü'mine vel-mü'minati vel-müslimine vel-müslimatil-ahyai minhüm vel-emvati vağfir lena ve liihvaninellezine sebekuna bil-imani ve lâtec'al fikulubina ğıllen lillezine amenu rabbena inneke reufün rahimün.

103-Allahümme salli alen-nebiyyil-haşimiyyi Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ve sellim teslimen.

104. Allahümme salli alâ Muhammedin hayr'il-beriyyeti salâten turdiyke ve turdihi ve terda biha anna ya erham'er-rahimine.

* * *

Allahım, Kiramen Kâtibine de salât eyle. Yer ve sema sakinlerinden sana taat edenlerin cümlesine salât eyle.

Allahım, resûllerin ehl-i beytlerinden birine ettiğin ihsânın kat kat faziletlesini senin peygamberin ehl-i beytine ihsân eyle.

Allahım, senin peygamberim ashabına mükâfat ihsân eyle; o kadar ki sair resûllerin ashabından birine ettiğin mükâfatın kat kat fazlası olsun.

Allahım, mü'min olan kadın ve erkekleri, müslüman olan kadın ve erkekleri, bunlardan ölmüş olanları ve dirileri mağfiret eyle.

Bizi de bağışla. Bizden evvel iman eden kardeşlerimizi de bağışla. İman eden kimseler için, kalblerimize kin koyma. Rabbımız, gerçekten sen Rauf'sun, Rahim'sin.

103. Allahım, Haşimî Nebi Muhammed'e salât eyle. Aynı şekilde, onun âline ve ashabına da salât eyle; tam mânâsı ile selâm eyle.

104. Allahım, Muhammed'e salât eyle. Ki o: Halkın hayırlısıdır. Öyle bir salât olsun ki, seni hoşnud eylesin, onun gönlü hoş olsun. Ey merhametliler merhametlisi, o salât dolayısı ile de bizden râzı olasın.

* * *

(Devamı: 755. Sayfada)

- Salât eyle.

Derken, şöyle bir talep akla gelmelidir: Bunları, muazzez, mükerrem ve muhterem eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, resûllerin ehl-i beytlerinden birine ettiğin ihsânın kat kat faziletlisini senin peygamberin ehl-i beytine ihsân eyle.

Yani: Nebiyy-i Mükerrem'in Habib-i Ekrem'in pâk zevcelerine, oğullarına kızlarına, saygıdeğer akrabalarına, cümle resûllerin hane halkına ettiğin ihsânların kat kat fazlasını ihsân eyle.

Devam edelim:

- Allahım, senin peygamberin ashabına mükâfat ihsân eyle; o kadar ki, sair resûllerin ashabından birine ettiğin mükâfatın kat kat fazlası olsun.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabı için şu şerh vardır:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek sohbeti ile fazilet bulan, cemâlini müşahede etmek şerefi ile müşerref olan, mübârek ağızlarından çıkan hadis-i şeriflerini dinleyip öğrenmek sûreti ile mükemmel olan zâtlar.

Allah onlardan râzı olsun..

Bunlara, Allahü Teâlâ'dan mükâfat eylemesini dilemek şu mânâya gelir:

- Onların şanlarını âli eyle. En büyük rızâna nâil eyleyip kendilerini muazzez ve mükerrem eyle.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey günahları bağışlayan, ayıpları örten, şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- Mü'min olan kadın ve erkekleri, müslüman olan kadın ve erkekleri, bunlardan ölmüş olanları ve dirileri MAĞFİRET eyle.

Bu cümlede geçen:

- MAĞFİRET.

Cümlesinin mânâsı şudur: Ayıplarını ve günahlarını ört. Hoş gör. Rahmetine nâil eyle. Bilhassa, kıyâmet günü, azap ve ceza eyleme.

Bir rivâyette anlatıldığına göre; bir kimse:

- Allahım, mü'min olan kadın ve erkekleri, müslüman olan kadın ve erkekleri, bunlardan ölmüş olanları ve dirileri mağfiret eyle.[1]

Diye okursa, Yüce Hak, onun amellerini yazan meleklere şöyle emreder:

- Bu kulum, benden bütün mü'min olan kadın ve erkeklerin, müslüman olan kadın ve erkeklerin hem ölüleri, hem de dirileri için mağfiret diledi. Ben kendisine,

1 Bu duânın Arapçası şöyledir:

- "Allahümmağfir lil-mü'minine vel-müminatı vel-müslimine vel-müslimati el-ahya-i minhüm vel-emvati.

diri olan mü'min kadın ve erkeklerin, müslüman kadın ve erkeklerin sayısı kadar sevap ihsân eyledim. Siz onun amel defterine bunları yazın.

Devam edelim:

- "Bizi de bağışla. Bizden evvel iman eden kardeşlerimizi de bağışla."

Bu cümle ile anlatılan iman durumu şöyle izah edilir:

- Yüce Hakk'ın vahdaniyetine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetinin sadakatına, risâletine, Allah'ın meleklerine, kitaplarına, tüm peygamberlerine, kıyâmet gününe ve onda olacak zorlu hallere, hayır ve şer Yüce Allah'tan olduğuna iman edip bu imanı, dille ikrar, kalble de tasdik etmektir.

Burada iman etmekte öncü olanlar şunlardır: Mühacirin, ansar olan sahabe-i kiram.. Tabiin, tabiine tâbi olan teba-i tabiin.. ayrıca, müctehid imamlar, ilmi ile âmil olan âlimler, salih ebrar zâtlar.. Allahü Teâlâ, bunların cümlesinden râzı olsun.

Bunlara duâ edilmesinin sebebi şudur: Ehl-i sünnet vel-cemaat itikadını, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yolunu, onun gidişatını ezberleyip korudular. Neşir, beyân, yazmak yolu ile, bu sağlam dini korumak sûreti ile, kıyâmete kadar devamını sağlamışlardır.

Devam edelim:

- "İman eden kimseler için, kalblerimize kin koyma"

Burada iman edenler şöyle açıklanmaktadır:

- Daha önce ve sonradan tevhid, irfan, iman nuru ile şerefyab olan kardeşlerimiz..

Devam edelim:

- "Rabbımız."

Yani: Bizi, bir katre meniden en güzel sûrette yaratan, hidâyet nuru ile mükerrem eyleyip sevgili habibine ümmetliği kabul buyuran, tedrican kemâle eriştiren Yüce Rabbımız..

- "Gerçekten sen Rauf'sun."

Mü'min kullarını çokça esirgeyensin.

- "Rahîm'sin."[1]

Mübalağa ile rahmet edicisin.

Son anlatılan cümleler, âyet meâlidir. Kur'ân'dan alınan duâlardır.

ASHABA SAYGI

Müfessirlerden bazıları şöyle anlattı:

- Bunda delil vardır ki, her kim ashab-ı kirâma merhamet dileyip onlar için mağfiret talep eylese, isimleri geçtiği yerde, Allah'ın rızâsını istese.. böylece tazim edip onlar için gönlünde hiyânet ve haset bulundurmazsa.. müslümanlıkta

1 Bu cümlenin başından itibaren, buraya kadar (" ") işaretleri ile kapanan cümleler âyet meâlleri olup Haşr sûresinin 10 âyetinden alınmıştır.

onun için büyük haz vardır. Sahabe-i kirama tazim ettiği için, onların ecri kadar kendisine de ecir ihsân olunur.

Bundan başka, her kim, sahabeyi kötülükle ansa, onlara merhamet dilemesi ve saygısı olmazsa.. ayrıca onlara kalbden hiyânet beslerse.. onun müslümanlıkta büyük bir hazzı yoktur.

Bu mânâda bir başka rivâyet şudur:

- Mü'min olan kimseye vacip olan şudur ki, geçmişte gelen mü'min kardeşleri için duâ ede. Ataları, dedeleri, üstadları, şeyhleri için duâ ede.

Böyle duâ ettikleri takdirde kendilerine; dinî hükümleri, ibâdet yollarını, edeb erkân öğrettikleri için onlara bu bir mükâfat olur.

* * *

YÜZ ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Haşimî Nebi Muhammed'e salât eyle.

Bu cümlede, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, Hâşim soyundan geldiği anlatılmaktadır.

- Aynı şekilde, onun âline ve ashabına da salât eyle.

ÂL VE ASHABIN TARİFİ

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli, kendisine iman yolunda tâbi olan ümmetidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ashabı ise.. kendisini görmek şerefine nâil olup iman eden ve bu imanını ölünceye kadar koruyan kimsedir.

- Ve tam mânâsı ile selâm eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, âline ve ashabına elem ve keder çeşitlerinden, zorluklardan yana, iki cihanda selâmet ihsân eyle.

* * *

YÜZ DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey zâtî sıfatları Vahid, Ferd, Samed, doğmayan, doğrulmayan, kendisinin eşi olmayan mânâları ile anlatılan şânı büyük Allah.

- Muhammed'e salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize izzet ikram eyle.

- Ki o: Halkın hayırlısıdır.

Aynı zamanda en faziletlisi..

- Öyle bir salât olsun ki, seni hoşnud etsin, onun gönlü hoş olsun. Ey merhametliler merhametlisi, o salât dolayısı ile de bizden râzı olasın.

* * *

١٠٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلِّمْ
كَثِيرًا تَسْلِيمًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ، جَزِيلًا
جَمِيلًا دَآئِمًا بِدَوَامِ مُلْكِ اللّٰهِ ١٠٦ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهٖ مِلْءَ الْفَضَآءِ، وَعَدَدَ النُّجُومِ
فِي السَّمَآءِ، صَلٰوةً تُوَازِنُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ،
وَعَدَدَ مَا خَلَقْتَ وَمَآ اَنْتَ خَالِقُهٗ اِلٰى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ ١٠٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ
كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ فِي
الْعَالَمِينَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ
الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدِّينِ وَالدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ
اَللّٰهُمَّ اسْتُرْنَا بِسِتْرِكَ الْجَمِيلِ ١٠٨ اَللّٰهُمَّ اِنِّي
اَسْاَلُكَ بِحَقِّكَ الْعَظِيمِ، وَبِحَقِّ نُورِ وَجْهِكَ

105. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ve sellim kesiren teslime tayyiben mübareken fihi cezilen cemilen daimen bidevami mülkillahi.

106. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âlihi mil'el-fezai ve aded'en-nücumi fis-semai salâten tüvazin'üs-semavati vel-arza ve adede ma halakte ve ma ente halikuhu ilâ yevm'il-kıyâmeti.

107. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema salleyte alâ İbrâhime ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema barekte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime fil-âlemine inneke Hamidün Mecidün.

Allahümme inni es'elükel-afve vel-afiyete fid-dini ved-dünya vel-âhireti Allahümmestürna bisetrik'lecemili.

108. Allahümme inni es'elüke bihakkıkel-azimi ve bihakkı nuri vechik.

* * *

105. Allahım, Muhammed'e, âline, ashabına salât eyle. Çokça, tam mânâsı ile, tayyib, içinde bereketler bulunan selâm eyle. Hem de, bol, güzel, Yüce Allah'ın mülkü devam ettikçe devamlı..

106. Allahım, Muhammed'e ve âline salât eyle. Hem de feza dolusu, semadaki yıldızların sayısı kadar.. Tartıda semalara denk; bu âna kadar yarattıkların, halen ve kıyâmete kadar yaratacaklarının sayısı kadar bir salât olsun.

107. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; İbrâhim'e salât eylediğin gibi..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle. İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline âlemlerde bereket ihsân eylediğin gibi.. Çünkü sen, Hamid'sin; Mecid'sin.

Allahım, ben, senden af ve afiyet istiyorum. Din, dünya ve âhiret işlerimde.

Allahım, bizi güzel setrinle setreyle.

108. Allahım, senin büyük hakkın için istiyorum. Vech-i kerimin nuru hakkı için istiyorum.

* * *

(Devamı: 761. Sayfada)

YÜZ BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey celâl, ikram, fazl, kerem ve in'am sahibi, şânı yüce, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan yüce Allahım.

- Muhammed'e, âline, ashabına salât eyle. Çokça, tam mânâsı ile, TAYYİB, içinde bereketler bulunan salât eyle.

Hem de, bol, güzel, Yüce Allah'ın mülkü devam ettikçe devamlı..

Bu cümlede geçen:

- TAYYİB.

Lafzı için şu tâbir kullanılmıştır: Öyle bir selâmla selâm eyle ki, bu şekilde salât ve selâm getirenlerin kendilerine ve afaka güzel kokular yayıla..

Üstte geçen:

- Allahım.

Hitabından sonra, cümlenin sonunda:

- Allah'ın mülkü..

Diye tekrar bir başka yoldan Yüce Allah'ın isminin anılması, telezzüz, mahabbet izharı ve şevkten ötürüdür.

* * *

YÜZ ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey zât ve sıfatında Mahmud olan merhametli ve sevgili Rabbımız şânı büyük Allah..

- Muhammed'e ve ÂLİNE salât eyle..

Bu cümlede geçen:

- ÂL.

Lafzından murad şunlardır: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bütün ashabı, zevceleri, zürriyetleri, yardımcıları, yakınları, kendisine tâbi olan ümmetleri.

- Hem de FEZA dolusu kadar.

Bu cümlede geçen:

- FEZA.

Lafzı ile, şunlar anlatılmaktadır: Semaların birbirleri arasındaki boşluklar, sema ile yer arasındaki boşluk..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olan salât bu kadar çok olsun.

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

- Bu boşlukları dolduracak darı, susam, hardal, bunlara benzeyen küçük şeylerle bu boşlukları dolduracak diğer şeylerin sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

- Semadaki yıldızların sayısı kadar..

Semadaki yıldızarın sayısını Allah'tan başka bilen yoktur.

- Tartıda semalara denk olsun. Bu ana kadar yarattıkların halen ve kıyâmete kadar yaratacakların sayısı kadar bir salât olsun.

Bu cümle ile anlatılmak istenen mânâ şudur:

Bu âna kadar yarattığın, bundan sonra tâ, kıyâmete kadar yaratacakların sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyle. Saygı faziletleri gönder.

Bizleri dahi, bu sayılanlar kadar salâvat okumuş gibi üstün faydalara iyiliklere, lütuf ve keremlere nâil eyle.

* * *

YÜZ YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey lütfu ihsânı bol, cümle iyilikleri ve fiilleri güzel olan şânı büyük kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin tâbi olan ümmetine..

- İbrâhim'e salât eylediğin gibi..

İbrâhim (a.s.) peygamber, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en büyük babasıdır.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle. İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline âlemlerde bereket ihsân eylediğin gibi..

Bu salâvat-ı şerifede geçen bereket, ihsân edilen nimetlerin gün gün artması, mânâsına gelir.

- Çünkü sen: Hamid'sin.

Yani: Yüce zâtında kemâlât ile övülmektesin.

- Mecid'sin.

Cümle mahluk üzerine türlü türlü in'am ve ihsân edicisin.

Bu salâvat-ı şerife ashab-ı kirâmdan Ebû Mes'ud Ansarî Bedrî tarafından rivâyet edilmiştir.

- Allahım.

Ey duâlara icabet eden, ihtiyaçları yerine getiren, şânı büyük kibriyası Yüce Allah..

- Ben, senden..

Günahkâr, mücrim, aciz, zelil, fakir, miskin, her an mağfiret ve rahmetine muhtaç kulun; Gani Kerîm Gafur Rahîm zâtından tazarru ve niyaz ederek:

- AF ve AFİYET istiyorum.

Bu cümlede geçen:

- AF.

Kelimesinin ifade ettiği mânâ şudur: Cümle ayıplardan, günahlardan, isyandan geçilmesi..

- AFİYET.

Lafzının ifade ettiği mânâ ise, şudur: Büyük nimetler, güzel ihsânlar, âfetlerden, kederlerden selâmet bulmak.

- Din, dünya ve âhiret işlerimde..

Bu cümlede ifade edilen kelimelerin mânâları sırası ile şöyledir:

Allahım, dinime, iyi amellerime, ibâdet ve taatıma afet, keder, riya, ucüp, diğer isabet edecek sevimsiz şeylerden selâmet ihsân etmeni, isyanımı ve günahlarımı bağışlamanı isterim.

Dünyamda, vücuduma, malıma, ayalime, yakınlarıma, bana tâbi olanlara, ahbabıma ve aşinalarıma, cümle din kardeşlerime mihnetlerden, elemlerden, sair isabet etmesi mümkün afetlerden selâmet ihsân etmeni dilerim.

Âhirette ise.. dünyada işlediğim masiyet ve günahların dolayısı ile muaheze etmeyip af mağfiret etmeni; o günün şiddetinden, azap, itap ve ikaplarından selâmet vermeni isterim.

Bu cümlelerin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Allahım, dinimde, dünyamda ve âhiretimde; bir göz açıp kapayacak kadar zamanı kendime bıraktığın için işlediğim hataları, ayıplarımı, dolayısı ile müstehak olduğum cezaları sırf lütfunla kereminle bağışlamanı istiyorum.

Lütfunla kereminle bana verdiğin cümle ihsânını afet ve keder isabetinden koru. Selâmetle üstün nimetlerin, güzel ihsânlarının din, dünya ve âhirette devam ve sebatını tazarru ve niyaz ederim.

AF VE AFİYET DUÂSI

Sehl b. Abdillah (rh.) şöyle anlattı:

– Mü'minlere, tasdik ve imanda, ihlâs kelimesi olan kelime-i tevhidden sonra AF ve AFİYET'ten daha büyük bir nimet ihsân edilmedi.

İbn-i Mâce, Ebû Hüreyre'nin (r.a.) rivâyeti ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Allahım, din, dünya ve âhirette senden af ve afiyet isterim. Allahım, bize dünyada iyilik ver; âhirette iyilik ver ve ateş bizi azabından koru.

Diyerek niyaz ederse, melekler onun bu niyazına:

– Âmin!

Derler."[1]

Sehliye nüshasında, bu salâvat, üstteki gibidir. Ancak, bazı nüshalarda bu salâvat-ı şerifenin üç defa okunacağı kaydı vardır.

Devam edelim:

– Allahım, bizi güzel setrinle setreyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Ey günahları bağışlayan ayıpları örten şânı büyük Allahım.

Biz asi, mücrim, günahkâr kullarının ayıp, günah cürüm ve isyanımızı ört.

1 Bu duânın Arapça okunuşu şöyledir:

– "Allahümme, inni es'elükel-afve vel-afiyete fid-dini ved-dünya vel-âhireti, Allahümme Rabbena âtina fid-dünya haseneten ve fil-âhireti haseneten ve kına azabennari."

Dünya ve âhirette, cümle ayıplarımızı ve günahlarımızı, muhalefet ve aykırı hareketlerimizi tümden kereminle ört. Hiçbiri ile bizi rüsvay etme.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yukarıda anlatılan duâ ile beraber, şu şekilde duâ ederdi:

- "Allahım, bizi güzel setrinle setreyle. Allahım, sen affedensin; affı ve afiyeti seversin. Beni affeyle."[1]

Güzel setrinle, günahların setredilmesini isteyenlere o düşer ki: İnsanların ayıplarını setreyleyeler.. Yani: Gizleyeler..

MÜSLÜMANLARIN AYIPLARINI ÖRTMEK

Bu mânâda, Sahih-i Müslim'de Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şu hadis-i şerifi anlatıldı:

- "Her kim, bir müslümanın ayıbını örterse.. Yüce Allah o kimsenin dünya ve âhirette ayıplarını örter."

Üstte (metinde) geçen duânın üç defa okunacağına dair bazı nüshalarda kayıt vardır. Ancak, Sehliye nüshasında böyle bir kayıt yoktur.

* * *

YÜZ SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerifeden evvel, (bizim metinde gözükmüyor) SA işareti (yani: Arapça SAD ile AYN harfi) vardır. En doğrusunu Allah bilir; ama burada anlatılmak istenen mânâ şu olsa gerektir:

- Bu salâvat-ı şerife cuma günü okunacaktır.

Bu okunacak salâvat-ı şerifenin başı bu kısımdan itibaren başlar. Sonu ise.. sayfa 809'da biter. Yani:

- Allahım senin azim hakkın için isterim. Diye başlar.

Salâvat-ı şerifeye başlayalım:

- Allahım..

Ey zât ve sıfatında şerikten ve nazirden münezzeh kemâl vasıfları ile muttasıf olan, nimeti her şeye şâmil Allahım.

- Senin büyük hakkın için istiyorum.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Ben, zaif, zelil kulun, Gani, Kerîm, Rauf, Rahîm zâtına tazarru ve niyaz edip cümle mahlukatın üzerinde bulunan büyük hakkın için isterim.

- Vechi kerîmin nuru hürmetine..

Yani: Kerîm zâtının nuru ile bahası hürmetine niyaz ederim.

ARŞ-KÜRSÎ

- Arş-ı Azim'in hakkı için.

1 Bu duânın Arapça okunuşu şöyledir:

- "Allahümmestürna bisetrikel-cemili, Allahümme inneke afüvvün tühibbülafve vel-afiyete fa'fü anni."

Arş: Cüsse ve cirim itibarı ile, yedi kat yerler ve gökler; sidre, kürsîden daha büyüktür. Bunların cümlesi, yüce arşın altında bir küçük halka kadar olur.

Yaratılmışların yaratıcı üzerinde hakkı olması muhaldir. Böyle olduğu halde:

– Hakk.

Tâbirinin kullanılması, o eşyaların sabit olması, Allah katında onların değeri büyük olması icabı:

– Hakk.

Tâbiri kullanıldı. Bunun, buradaki mânâsı:

– Hürmetine.

Demektir.

– Kürsî'nin taşıdıkları hürmetine.. Meselâ:

Yedi kat göklerin üstündedir; arşın altına düşer. Kürsî, arştan sonra cümle mahlukun büyüğüdür. Yedi kat gökler ve yerler onun altında iken, sema altına konan bir yumurta kadar olur. Onun taşıdıkları şu şeylerdir:

– Azametinden, celâlinden, cemâlinden, behandan, kudretinden, sultanından sayılanlar..

Yani: Bütün isimlerin hürmetine isterim.

– Ve.. şu isimlerin hürmetine ki; onlar katında pek saklıdır. Halkından hiç kimse ona müttali olamaz.

Bilhassa, burada:

– Allahım, o isimler hürmetine ki, o isimlere hiç kimseyi muttali kılmadın.

Demek mânâsı saklıdır. Devam edelim:

– Allahım, şu ismin hürmetine isterim ki: Onu gece üzerine koydun, karanlık etti; gündüz üzerine koydun, aydınlattı; semalara koydun, direksiz durdu; dağlar üzerine koydun; çakılı kaldı; denizlere ve derelere koydun, kaynaklar fışkırdı sular kaynadı bulutlara koydun, yağmurlar yağdırdı.

İşbu sebepledir ki: Bulutlar sık, seyrek, kuvvetli, zayıf, hafif, kalın; hâsılı. Emredildiği şekilde yağmurlar yağdırdı.

Şu da muhtemeldir ki; bütün bu eşyalara müessir olan, mübârek isim ism-i azam ola. O ise..yakinen bilinmeyen, gizli ilâhî sırlardandır.

Şu durum da muhtemeldir: Bu anlatılan eşyaların her biri, Yüce Hakk'ın büyük isimlerinden her bir ismin havasının tesirinde buluna. Çünkü Yüce Hakk'ın mübârek isimlerinden her birinde, türlü türlü sırlar ve özellikler, faydalar ve yararlar vardır.

الْكَرِيمِ، وَبِحَقِّ عَرْشِكَ الْعَظِيمِ، وَبِمَا حَمَلَ كُرْسِيُّكَ مِنْ عَظَمَتِكَ، وَجَلَالِكَ وَجَمَالِكَ، وَبَهَائِكَ وَقُدْرَتِكَ وَسُلْطَانِكَ، وَبِحَقِّ اَسْمَائِكَ الْمَخْزُونَةِ الْمَكْنُونَةِ الَّتِي لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهَا اَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِالْاِسْمِ الَّذِى وَضَعْتَهُ عَلَى اللَّيْلِ فَاَظْلَمَ، وَعَلَى النَّهَارِ فَاسْتَنَارَ، وَعَلَى السَّمٰوَاتِ فَاسْتَقَلَّتْ، وَعَلَى الْاَرْضِ فَاسْتَقَرَّتْ، وَعَلَى الْجِبَالِ فَاَرْسَتْ، وَعَلَى الْبِحَارِ وَالْاَوْدِيَةِ فَجَرَتْ، وَعَلَى الْعُيُونِ فَنَبَعَتْ، وَعَلَى السَّحَابِ فَامْطَرَتْ وَاَسْئَلُكَ اَللّٰهُمَّ بِالْاَسْمَاءِ الْمَكْتُوبَةِ فِى جَبْهَةِ اِسْرَافِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الْمَكْتُوبَةِ فِى جَبْهَةِ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَعَلَى الْمَلٰئِكَةِ

el-kerimi ve bihakkı arşik'el-azimi ve bima hamele kürsiyyüke min azametike ve celâlike ve cemâlike ve behaike ve kudretike ve sultanike ve bihakkı esmaik'el-mahzunet'il-meknunetilleti lemyattali' aleyha ahadün min halkıke.

Allahümme ve es'elüke bil-ismillezi veda'tehu alel-leyli feazleme ve alen-nehari festenare ve ales-semavati festakallet ve alel-arzi festakarret ve alel-cibali feerset ve alel-bihari vel-evdiyeti feceret ve alel-uyuni fenebaat ve eles-sehabi feemtarat.

Ve es'elükellahümme bil-esmail-mektubeti ficebheti İsrâfile aleyhisselâmü.

Ve bil-esmail-mektubeti ficebheti Cibrile aleyhisselâmü.

Ve alel-melâiketi .....

* * *

Arş-ı azimin hakkı, kürsinin taşıdığı şeyler hürmetine.. Meselâ: Azametinden, celâlinden, cemâlinden, kudretinden, sultanından sayılanlar..

Ve.. Şu isimlerin hürmetine ki: Onlar katında pek saklıdır. Halkından hiç kimse ona muttali olamaz.

Allahım, şu ismin hürmetine ki: Onu gece üzerine koydun, karanlık etti; gündüz üzerine koydun, aydınlattı; semalara koydun; direksiz durdu; dağlar üzerine koydun; çakılı kaldı; denizlere ve derelere, gözelere koydun, kaynaklar fışkırdı; sular kaynadı; bulutlara koydun, yağmurlar yağdırdı.

Allahım, senden isterim: İsrâfil aleyhisselâmın alnında yazılan isimler hürmetine; Cibril aleyhisselâmın ve cümle mukarreb meleklerin alnında yazılan isimler hürmetine...

* * *

(Devamı: 763. Sayfada)

Devam edelim:

- Allahım, senden isterim.

Ey Vahid, Ferd, Samed, şânı büyük Allahım. Tam tazarru ile niyaz ederim.

- İsrâfil ALEYHİSSELÂM'ın alnında yazılan isimler hürmetine..

Burada geçen:

- ALEYHİSSELÂM.

Tâbiri, Allahü Teâlâ ona cümle zorluklardan yana selâmet ihsân eylesin; mânâsınadır.

- Cebrâil aleyhisselâmın alnında yazılı isimler hürmetine.. Cümle mukarreb meleklerin alnında yazılı isimler hürmetine..

Cebrâil (a.s.) meleklerin peygamberlerindendir. Keza, İsrâfil de..

Devam edelim:

- Allahım, zâtına tazarru edip isterim.

Ey Hayy Kayyum Samed olan şânı büyük Yüce Allah.

- Arşın çevresinde yazılı isimler hürmetine..

Kürsînin çevresinde yazılan isimler hürmetine senden isterim.

Allahım, zeytin yaprağı üzerine yazılan İSİM hürmetine isterim zâtından..

Bu son cümlede; cem sığası ile değil, müfred sığası ile gelen:

- İSİM.

Lafzından murad şudur: İsm-i Azam. Yani:

- Allahım, zeytin yaprağı üzerine yazılan İsm-i Azam'ın hürmetine isterim.

Demektir. Bazı nüshalarda:

- ZEYTİN YAPRAKLARI.

Diye cem sığası ile gelmiştir.

* * *

Dördüncü hizip (BÖLÜM) burada tamam oldu; bundan sonra beşinci hizip (BÖLÜM) başlayacaktır.

* * *

BEŞİNCİ BÖLÜM: Cuma günleri başlanır.

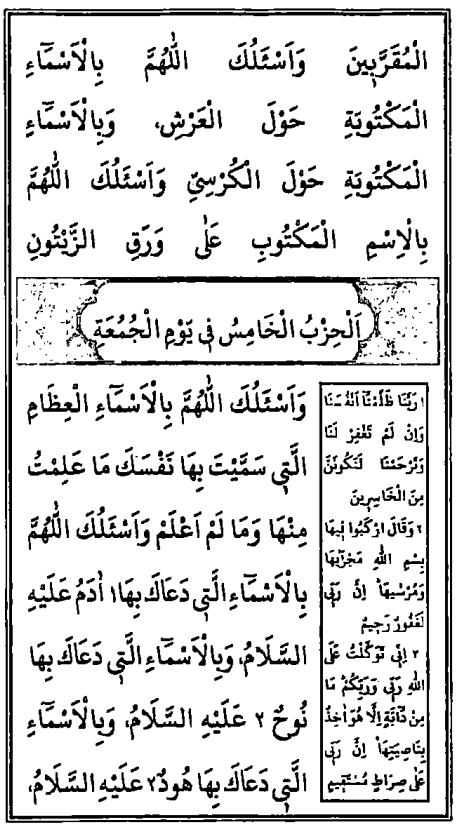
- Allahım.

Ey baba ve oğuldan münezzeh, kendisine hiçbir benzer olmayan celâl ve cemâl sahibi Yüce Allah..

- Şu büyük isimler hürmetine senden isterim ki: Zâtını onlarla isimlendirdin. Bunlardan bildiğim ve bilmediğim hürmetine..

- Allahım.

Ey Kadir Kayyum Mani' Mu'ti celâl ve ikram sahibi şânı büyük Allahım, tazarru ederek:

الْمُقَرَّبِينَ وَاَسْئَلُكَ اللّٰهُمَّ بِالْاَسْمَاءِ
الْمَكْتُوبَةِ حَوْلَ الْعَرْشِ، وَبِالْاَسْمَاءِ
الْمَكْتُوبَةِ حَوْلَ الْكُرْسِيِّ وَاَسْئَلُكَ اللّٰهُمَّ
بِالْاِسْمِ الْمَكْتُوبِ عَلٰى وَرَقِ الزَّيْتُونِ

اَلْحِزْبُ الْخَامِسُ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ

وَاَسْئَلُكَ اللّٰهُمَّ بِالْاَسْمَاءِ الْعِظَامِ
الَّتِي سَمَّيْتَ بِهَا نَفْسَكَ مَا عَلِمْتُ
مِنْهَا وَمَا لَمْ اَعْلَمْ وَاَسْئَلُكَ اللّٰهُمَّ
بِالْاَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ١ اٰدَمُ عَلَيْهِ
السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا
نُوحٌ ٢ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ
الَّتِي دَعَاكَ بِهَا هُودٌ ٣ عَلَيْهِ السَّلَامُ،

وَرَبُّنَا ظَلَمْنَا اَنْفُسَنَا
وَاِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا
وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ
مِنَ الْخَاسِرِينَ
١ وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا
بِسْمِ اللّٰهِ مَجْرٖىهَا
وَمُرْسٰىهَا اِنَّ رَبِّي
لَغَفُورٌ رَحِيمٌ
٢ اِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى
اللّٰهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا
مِنْ دَآبَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌ
بِنَاصِيَتِهَا اِنَّ رَبِّي
عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

il-mukarebine.

Ve es'elükellahümme bil-esmail-mektubeti havlel-arşi.

Ve es'elüke bil-esmail-mektubeti havlel-kürsiyyi.

Ve es'elükellahümme bil-ism'il-mektubi alâ verak'iz-zeytuni.

EL-HİZB'ÜL-HAMİSÜ FİYEVM'-İL-CÜMUATİ

Ve es'elükellahümme bil-esmail-ızamilleti semmeyte biha nefseke ma alimtü minha ve ma lem a'lem.

Ve es'elükellahümme bil-esmailleti deake biha Âdemü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Nuhün aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Hudün aleyhisselâmü.[1]

* * *

Allahım, isterim: Arşın çevresine yazılan isimler hürmetine..
Kürsînin çevresine yazılan isimler hürmetine senden isterim.
Allahım, zeytin yaprağı üzerine yazılan isim hürmetine isterim zâtından..

BEŞİNCİ BÖLÜM: Cuma günleri başlanır.

Allahım, şu büyük isimler hürmetine senden isterim ki: Zâtını onlarla isimlendirdin. Bunlardan bildiğim ve bilmediğim hürmetine..
Allahım, senden isterim: Âdem'in (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine..
Nuh'un (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Hud'un (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

* * *

(Devamı: 767. Sayfada)

1 Klişenin sağ tarafında metinden ayrı âyet meâlleri görülmektedir. Bunlar, DELÂİL-İ HAYRAT'tan sayılmaz. Metinde anlatılan peygamberlerin duâlarıdır. Bunları, metin ve tercüme olarak bu kısma almadık. Ancak şerhte, bu peygamber duâlarının tercümeleri yapılmıştır; dipnot olaraktan da Arapça okunuşları faydalı olacağı düşüncesi ile yazılmıştır.

– Senden isterim.

Tazurru ve niyaz ederim.

– Âdem aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine..

Bunun daha açık mânâsı şudur:

Allahım, Âdem (a.s.) peygamberin, vesile ederek, sana duâ ettiği isimler hürmetine sana niyaz edip dileklerimi arz ederim.

PEYGAMBERLERİN DUÂLARI

Âdem'in (a.s.) duâ edip dolayısı ile niyazını arz ettiği isimler üzerine ulemanın çeşitli görüşleri vardır. Onların hepsini anlatacak olsak, çok uzun olur. Ancak, onlardan bir kısmını anlatacağız.

Ebüssuud (rh.) tarafından:

– "Âdem Rabbından bazı kelimeler aldı." (2/37)

Meâline gelen âyet-i kerîmenin tefsirinde şöyle anlatıldı:

– Adem'e (a.s.) Rabbından gelen duâ kelimeleri şunlardır;

– "Rabbımız, biz nefislerimize zulüm ettik. Bize acıyıp da bizi bağışlamazsan, hüsranda kalanlardan oluruz." (7/23)

Bunlar da âyet meâlleridir.

İmam-ı Gazalî (rh.) İhya-i Ulum adlı eserinde, Hazret-i Âişe'den (r.a.) naklen şöyle anlattı:

– Şânı büyük Allah, Âdem'in (a.s.) tevbesini kabul buyurmayı murad ettiği zaman, kendisine ilham eyledi. Bu ilhamla, Âdem (a.s.) Kâbe'yi yedi defa tavaf etti. Ancak, o zaman henüz Beyt-i Mükerreme bina olunmamıştı; onun yerini tavaf etti.

Tavaf ettikten sonra, iki rekât namaz kıldı. Namazdan sonra da şu duâyı okudu:

– Allahım, benim gizlimi aşikâremi biliyorsun; mazeretimi kabul buyur. İhtiyacımı biliyorsun; dileğimi ihsân eyle. Nefsimde olanı biliyorsun; benim günahlarımı bağışla.

Allahım, senden kalbime sevinç verecek iman, doğru yakin hali istiyorum. Böylece, bileyim ki, ancak senin yazdığın bana isabet eder; başka türlüsü mümkün değil. Bana kısmet ettiğine özümü râzı kıl.[1]

Âdem (a.s.) bu duâyı yaptıktan sonra, Yüce Hak kendisine şöyle vahyetti:

– Bu yaptığın duâ kabul edildi; seni bağışlarım. Senin zürriyetinden her kim bu duâyı okuyup ben şânı büyük Allah'a teveccüh edip niyaz ederse, onu da bağışlarım. Onun gamını, kederini de izale ederim. Dünyayı ona müsahhar kılarım.

Böylece, Âdem'e (a.s.) müjde verdi.

Fasî (rh.) şöyle anlattı:

– Şeyh İbn-i Ataullah (rh.) Tenvir adlı eserinde şöyle dedi:

---

1 Bu duânın Arapça okunuşu şöyledir:

– "Allahümme inneke talemü sırri ve alaniyeti feakbil ma'zereti ve ta'lemü haceti featını suali ve ta'lemü ma fi nefsi fağfirli zünubi.

Allahümme inni es'elüke imanen yübaşirü kalbi ve yakinen sadıkan hatta a'leme ennehu lenyusibeni illâ maketebtehu aleyye feraddını bima kasemtehu li."

- Celâl ve ikram sahibi şânı büyük Allah Âdem (a.s.) yarattığını bildirdiği zaman:

- Yâ Kadir.

Diye nidâ eyledi. Bundan sonra, Âdem (a.s.) irade tahsis ettiğini bildirdi. Bunun üzerine Âdem (a.s.) şöyle dedi:

- Yâ Mürid..

Bundan sonra, malum ağaçtan meyve yememesini bildirdi. Bunun üzerine Aziz Cebbar Allah'a:

- Yâ Hakim.

Diye nidâ eyledi. Bundan sonra, o ağacın meyvesinden yemek, kendisi için zâtından gelen bir hüküm olduğunu bildirdi o zaman, Rauf Rahîm zâta:

- Yâ Kahhar.

Diye nidâ eyledi. Kendisini rüsvay edeceğini bildirdiği zaman da şu nidâyı yaptı:

- Yâ Settar.

Bundan sonra tevbesinin kabulünü bildirdi; o zaman Gafur Şekûr olan yüce zâta şöyle nidâ eyledi:

- Yâ Tevvab.

Âdem (a.s.) ağaçtan yedikten sonra Yüce Allah kendisinden sevgisini kesmediğini bildirince, şöyle nidâ eyledi:

- Yâ Vedud.

Bundan sonra, Âdem'i (a.s.) yere indirdi. Dünyalık geçiminin kolay olacağını bildirdi. O zaman Allahü Azimüşşan'a:

- Yâ Latif.

Diye nidâ eyledi. Bundan sonra, kendisine gerekli şeyler için kuvvet verdiğini bildirdi. O zaman celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'a şöyle nidâ eyledi:

- Yâ Muin.

Bundan sonra, kendisine yasak işinin, yere indirilmesinin sırrını, hikmetini anlattı; o zaman Âdem (a.s.) şu nidâyı yaptı:

- Yâ Hakim.

Bundan sonra, düşmanının hilesine karşılık kendisine yardımını bildirdi. O zaman Melik Kuddus Allah'a şöyle nidâ etti:

- Yâ Nasır.

Bundan sonra, kulluk vazifelerini yerine getirmek sûreti ile, saadete ereceğini bildirdi. O zaman Âdem (a.s.) Mü'min ve Müheymin olan Yüce Allah'a:

- Yâ Zâhir.

Diye nidâ eyledi. Böylece, Yüce Allah'a büyük isimlerle duâ eylemiş oldu.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Nuh aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Tarihte ilk defa şeriatle peygamber olarak gelen Nuh (a.s.) peygamberdir. Künyesi: Nuh Neciyyüllah'tır.

Nuh (a.s.) peygamberin ettiği duâ üzerine ulema çeşitli görüş ileri sürdü; bazıları şöyle dedi:

- Onun duâsı şuydu:

- "Onun akması da durması da Allah'ın adı iledir." (11/41)[1]

Bazıları da şöyle duâ ettiğini söylediler:

- "Bizi zâlimler kavminden kurtaran Allah'a hamd olsun." (23/28)[2]

Bazıları da, Nuh'ın (a.s.) şu duâyı okuduğunu anlattılar:

- "Rabbım, beni bereketli bir menzile kondur. Sen konuk eyleyenlerin hayırlısısın." (23/29)[3]

Nuh'un (a.s.) bunlardan başka duâlar ettiğini söylediler.

Devam edelim:

- Hud aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Hud (a.s.) peygamberin ettiği duâ şudur:

- "Şüphesiz ben, kendimin de sizin de Rabbınız olan Allah'a tevekkül ediyorum. Yürüyen mahluklardan hiçbiri hariç olmamak üzere, cümlesinin alnına yapışan odur: Rabbım sırat-ı müstakim üzerindedir." (11/56)[4]

- İbrâhim aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

İbrâhim (a.s.) peygamber, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en büyük ceddidir.

İbrâhim (a.s.) peygamberin yaptığı duâlar pek çoktur. Bunların hepsi, Kur'ân-ı Kerîm'de geçer. Onlardan bazısını sırası ile şöyle alabiliriz:

- "Rabbımız, bizden kabul buyur. Hakkıyle, işiten ve kemâli ile bilen sensin. (2/127)[5]

Rabbımız, ikimizi de sana teslim olmakta devamlı kıl. Soyumuzda dahi, sana teslim olan bir ümmet çıkar. Bize ibâdet edeceğimiz yerleri göster. Tevbemizi kabul buyur. Tevbeleri en çok kabul eden merhametli sensin. (2/128)[6]

Rabbımız, onların içinden, kendilerine senin âyetlerini okuyup kitabı ve hikmeti öğretmek sûreti ile kendilerini tezkiye edecek bir resûl çıkar. Çünkü sen, yegâne galip hikmet sahibi bir zâtsın." (2/129)[7]

---

1 Üstte okunan duâların Arapça okunuşu faydasına binaen aşağıya alındı:
"Bismillahi mecreıyha ve mürsaha inne Rabbi leğafurün Rahîm."

2 "El-hamdü lillahillezi neccana milel-kavmiz-zalimin."

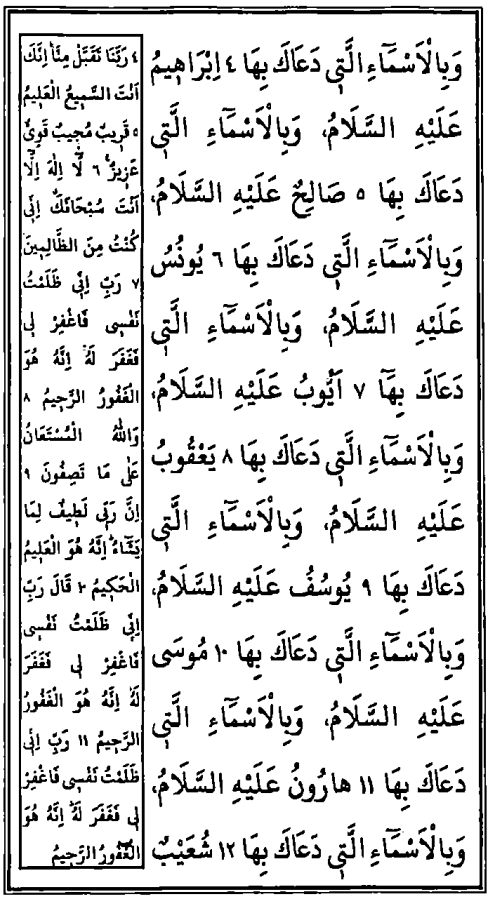
3 "Rabbi enzilni münzelen mübareken ve ente hayrül-münzilin."

4 "İnni tevekkeltü alellâhi Rabbi ve Rabbiküm man min dabbetin illâ hüve âhizün binasıyetiha inne Rabbi alâ sıratın müstakim."

5 "Rabbena takabbel minna inneke entes-semiul-alim."

6 "Rabbena vec'alna müslimeyni leke ve min zürriyetina ümmeten müslimeten leke ve erina menasikena ve tüb aleyna inneke entet-tevvabür-rahim."

7 "Rabbena veb'as fihim resûlen minhüm yetlu aleyhim ayatike ve yuallimünum'ul-kitabe vel-hikmete ve yüzekkihim inneke entel-aziz'ül-hakim."

وَبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ٤ اِبْرَاهِيمُ
عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي
دَعَاكَ بِهَا ٥ صَالِحٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ٦ يُونُسُ
عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي
دَعَاكَ بِهَا ٧ اَيُّوبُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ٨ يَعْقُوبُ
عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي
دَعَاكَ بِهَا ٩ يُوسُفُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ١٠ مُوسَى
عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي
دَعَاكَ بِهَا ١١ هارُونُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ١٢ شُعَيْبٌ

٤ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ
اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
٥ قَرِيبٌ مُجِيبٌ قَوِيٌّ
عَزِيزٌ ٦ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ
اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّي
كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ
٧ رَبِّ اِنِّي ظَلَمْتُ
نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي
فَغَفَرَ لَهُ اِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ٨
وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ
عَلٰى مَا تَصِفُونَ ٩
اِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا
يَشَآءُ اِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ ١٠ قَالَ رَبِّ
اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي
فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ
لَهُ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ١١ رَبِّ اِنِّي
ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ
لِي فَغَفَرَ لَهُ اِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Ve bil-esmailleti deake biha İbrâhimü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Salihün aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Yunüsü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Eyyubü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Yakubü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Yusüfü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Musa aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Harunü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Şuaybün .....

* * *

İbrâhim'in (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Salih'in (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Yunüs'ün (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Eyyub'ün (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Yakub'un (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Yusüf'ün (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Musa'nın (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Harun'un (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Şuayb'ın (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

* * *

(Devamı: 771. Sayfada)

Yâ Rabbi, burayı emin bir şehir eyle. Beni de oğullarımı da putlara tapmaktan uzak tut. (14/35)[1]

Rabbım, onlar, insanlardan pek çoğunu baştan çıkardılar. Bundan sonra, kim bana uyarsa bu işte o, bendendir. Kim bana karşı gelirse.. gerçek şu ki: Pek bağışlayıcı ve merhametlisin. (14/36)[2]

Rabbımız, ben zürriyetimden bir kısmını ziraatin olmadığı bir vadiye yerleştirdim; senin Beyt'in yanına.. Şunun için ki: Namazlarını kılsınlar. İnsanlardan bir kısımlarının gönüllerini onlara meylettir. Şükredecekleri ümidiyle, onlara bazı meyvelerle rızıklar ihsân eyle. (14/37)[3]

Rabbımız, gizli tuttuğumuzu ve aşikâre ettiğimizi bilirsin. Çünkü: Yerde ve semada Allah'a kapalı hiçbir şey yoktur. (14/38)[4]

İhtiyarlık halimde bana İsmail'i ve İshak'ı ihsân eden Allah'a hamd olsun. Çünkü, Rabbım duâyı elbette işitendir. (14/39)[5]

Rabbım, beni dosdoğru namaz kılmakta devam ettir. Keza, zürriyetimi de.. Rabbım, duâmı kabul buyur. (14/40)[6]

Rabbımız, hesap kurulacağı gün; beni, ana babamı, bütün mü'minleri bağışla." (14/41)[7]

Âyetlerle anlatılan yukarıdaki duâlardan başka, İbrâhim (a.s.) her gün sabah olduğu zaman şöyle duâ ederdi:

– Allahım, bugün, yeni bir yaratılıştır. Bunu bana taatınla aç; mağfiretinle rızânla kapa. Bugünde bana iyilik yapmayı nasip edersen, onu pâk eyle; benim için kat kat sevaplı kıl.. Şayet bugünde bir kötülük edersem, onun için beni bağışla. Çünkü sen: Gafur'sun, Rahîm'sin, Vedud'sun, Kerîm'sin.[8]

Rivâyet edildiğine göre: Her kim bu duâyı sabaha çıktığı zaman okursa, o kimse, o günün şükrünü eda etmiş olur.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

---

1 Üstte okunan duâların Arapça okunuş şekli faydasına binen aşağıya alınmıştır: "Rabbic'al hazel-belede âminen vecnübni ve beniyye en na'büdel-asnam."

2 "Rabbi innehünne adlalne kesiren minen-nasi femen tabiani feinnehu minni vemen asani feinneke Gafurün Rahîm."

3 "Rabbi inni eskentü min zürriyeti bivadin gayri zizar'in inde beytikel-muharremi rabbena liyukimüs-salâte fec'al ef'ideten minen-nasi tehvi ileyhim verzukhüm mines-semerati laallehüm yeşkürun."

4 "Rabbena inneke ta'lemü manuhfi ve manu'linü ve ma yahfa alellâhi min şey'in fil-ardi velâ fis-semai."

5 "El-hamdü lillâhillezi vehebe li alel-kiberi İsmaile ve İshaka inne Rabbi lesemiudduâ."

6 "Rabbic'alni mukimes-salâti ve min zürriyeti Rabbena vetakabbel duâ."

7 "Rabbenağfirli ve livalideyye ve lil-mü'minine yevme yekum'ül-hisab."

8 "Allahümme haza halkun cedidün feftah li bitaatike vahtimhü li bimağfiretike ve rıdvanike in razakteni haseneten fetakabbelha minni ve zekkiha ve da'ıfha li vema amitü fihi min seyyietin fağfirha li feinneke Gafurun Rahimün Vedudün Kerimün."

- Salih aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Merhum müfessirler dediler ki:

- Kur'ân'da Salih (a.s.) peygamberin kıssası anlatılırken geçen, Karib, Mücib, Kaviyy, Aziz isimleri onun duâ edip niyaz eylediği mübârek isimlerdir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Yunüs aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

- Yunüs (a.s.) peygamberin okuduğu dua şudur:

- "Senden başka ilâh yoktur; sübhansın. Ben zâlimlerden oldum." (21/87)[1]

Rivâyet edilen bir hadis-i şerifte Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğu anlatıldı:

- "Bir kimse, sıkıntıya, kedere, gama, müptelâ olduğu zaman, (üstteki duâyı) okursa.. onun duâsı mutlaka kabul olur. Derdi gamı açılır. Hüzünleri gider."

Devam edelim:

- Eyyüb aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Âyet-i kerîme ile sabit olduğuna göre, Eyyüb (a.s.) peygamberin okuduğu duâ şudur:

- "Bana mazarrat dokundu; sen merhametliler merhametlisisin." (21/83)[2]

Bazıları da, Eyyüb (a.s.) peygamberin şöyle duâ ettiğini anlattı:

- İlâhi, sana malum: Dilim, kalbime aykırı davranmadı; kalbim gözümün gördüğüne tâbi olmadı; sahip olduğum şeyler beni hırsa kaptırmadı. Her yemek yiyişimde, benimle beraber bir etim oldu. Yanımda bir aç ve bir çıplak olduğunda, ne giyinik geceledim; ne de tok.[3]

Eyyüb (a.s.) peygamber bu duâyı okuduktan sonra, kendisine dokunan mazarratı ve belâsı izale olup geçti.

Devam edelim:

- Yakub aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Kur'ân-ı Kerîm'de Yakub (a.s) peygamberin duâsı olarak anlatılanlar şunlardır:

- "Sizin şu anlattıklarınıza karşı sığınılacak makam, ancak Allah'tır." (12/18)[4]

- "Yüce Allah hayırlı koruyucudur. Sonra o: Merhametliler merhametlisidir." (12/64)[5]

---

1 Üstte anlatılan peygamber duâlarının Arapça okunuş şekillerini faydalı olacağı inancı ile alta alıyoruz:
"Lâ ilâhe illâ ente inni küntü minez-zalimin."

2 "İnni messeniyed-durru ve ente erham'ür-rahimin."

3 "İlâhi, kad alimte ennehu lem yuhalif lisani kalbi velem yettebi' kalbi basari velem yülhisni mameleket yemini velem akül illâ vemaiye yetimün velem ebti şa'banen velâ kâsiyen vemaiye cayiun ev uryanün."

4 وَاللهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُونَ
"Vallâhül-müstaanü alâ matasıfun."

5 "Fallahü hayrün hafızan ve hüve erham'ür-rahimın."

– "Her şeyi bilen yegâne hüküm sahibi odur." (12/83)[1]

Devam edelim:

– Yusûf aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılan Yusûf (a.s.) peygamberin duâları şunlardır:

– "Şüphesiz Rabbım, dileyeceği şeyleri çok güzel, çok ince tedbir edendir. Hakkı ile bilen tam hikmet sahibi odur." (12/100)[2]

– "Rabbım, bana mülk verdin. Bana rüya tâbirlerini öğrettin. Ey yeri ve semaları yaratan, dünyada ve âhirette sahibim sensin. Beni müslüman olarak öldür. Beni salihlere kat."[3]

Bazılarının anlattığına göre; Yusûf (a.s.) zindandan çıkıp padişahla görüştüğü zaman, şu duâyı okudu:

– Allahım, onun hayrından hayırlısını senden isterim. İzzetine güvenerek onun şerrinden sana sığınırım.[4]

Devam edelim:

– Musa'nın sana duâ ettiği isimler hürmetine; Harun aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

HARUN ALEYHİSSELÂM

Harun (a.s.) peygamber, Musa (a.s.) peygamberin kardeşidir. Musa (a.s.) peygamberden, üç veya dört yaş büyüktür. Ancak, nübüvvet ve risâlette Musa (a.s.) ulül'azm peygamberlerdendir; Tevrat kitabı kendisine gelmiştir. Harun (a.s.) peygambere verilen peygamberlik, Musa'nın (a.s.) ricası ile olmuştur.

Bütün bu anlatılan sebepler dolayısı ile, Musa (a.s) Harun (a.s.) peygamberden daha faziletlidir.

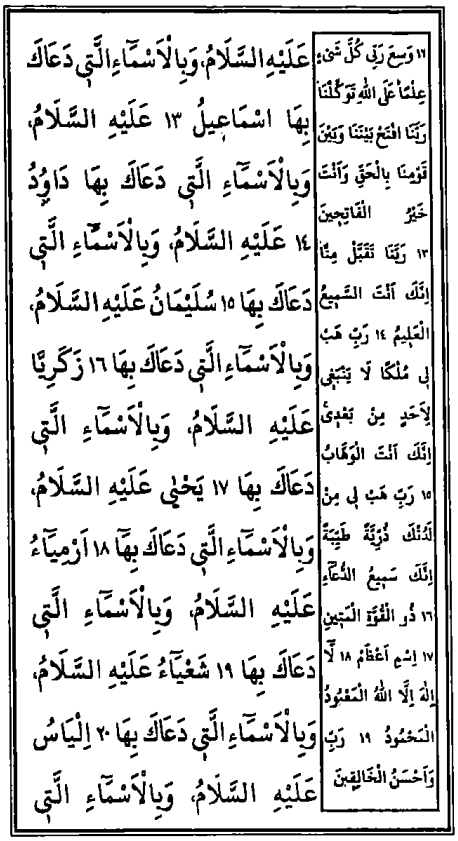
İkisi birden Firavun'a peygamber olarak gönderilmişlerdir.

1 "İnil-hükmü illâ lillâhi aleyhi tevekkeltü." "Ve hüvel-alim'ül-hakim."

2 "İnne Rabbi latifün lima yeşaü innehu hüvel-alim'ül-hakim."

3 "Rabbi kad ateyteni minel-mülki ve allemteni min te'vil'il-ahadisi fatır'es-semavati vel-ardi ente veliyyi fid-dünya vel-âhireti teveffeni müslimen ve elhıkni bis-salihin."

4 "Allahümme inni es'elüke bihayrin min hayrihi ve eûzü biizzetike min şerrihi."

aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha İsmailü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Davudü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Süleymanü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Zekeriyya aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Yahya aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Ermiya aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Şa'ya aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha İlyasü aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti .....

* * *

İsmail'in (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Davud'un (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Süleyman'ın (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Zekeriya'nın (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Yahya'nın (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Ermiya'nın (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
Şa'ya'nın (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.
İlyas'ın (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

* * *

(Devamı: 785. Sayfada)

Kur'ân-ı Kerîm'de Musa'dan (a.s.) anlatılan duâlar şunlardır:

– "Rabbım, kendime zulmettim, beni bağışla." (28/16)[1]

– "Rabbım, bana inzal buyurduğun hayra pek muhtacım." (28/24)[2]

– "Rabbım, gönlümü genişlet. İşimi bana kolay getir. Dilimdeki tutukluğu gider ki; sözümü anlayalar." (20/25-28)[3]

– "Seni tenzih ederim. Sana tevbemi arz ediyorum. Ben iman edenlerin ilkiyim." (7/143)[4]

– "Sen bizim sahibimizsin. Bizi bağışla, bize merhamet eyle. Çünkü, bağışlayıcıların hayırlısı sensin." (7/155)[5]

– "Bize dünyada iyilik yaz; keza âhirette de.. Çünkü biz, sana yöneldik." (7/156)[6]

– "Rabbım, beni bağışla; keza kardeşimi de. Bizi rahmetine al. Çünkü sen, merhametlilerin ne merhametlisisin." (7/156)[7]

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Şuayb aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Şuayb (a.s.) peygamberin Kur'ân'da anlatılan duâları şunlardır:

– "O hükmedenlerin hayırlısıdır." (10/109)[8]

– "İlim yönünden Rabbımız her şeyi kapsamına alır. Allah'a tevekkül ettik. Rabbımız, kavmimizle bizim aramızı Hakla fethet. Sen fâtihlerin hayırlısısın." (7/89)[9]

Devam edelim:

– İsmail aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

İSMAİL ALEYHİSSELÂM

İsmail (a.s) peygamber, İbrâhim (a.s.) peygamberin büyük oğludur. Hicaz ehli Kureyş onun soyundandır; bunların büyük babasıdır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ceddidir. İsmail aleyhisselâmdan sonra, kendilerine gelinceye kadar babalarında peygamber olan yoktur.

İsmail (a.s.) peygamberin duaları, yukarıda babası İbrâhim (a.s.) peygamber tarafından yapılan duâlardır. Bunların pek çoğunu birlikte yapmışlardır.

Bazıları da şöyle anlattılar:

---

1 Üstte anlatılan peygamber duâlarının Arapça okunuşu faydalı olacağı düşüncesi ile aşağıya alınmıştır:
"Rabbi inni zalemtü nefsi fağfir li."

2 "Rabbi inni lima enzelte ileyye min hayrin fakir."

3 "Rabbişrahli sadri ve yessir li emri vahlül ukdeten min lisani yefkahu kavli."

4 "Sübhaneke tübtü ileyke ve ene evvel'ül-mü'minin."

5 "Ente veliyyüna fağfirlena verhamna ve ente hayr'ül-gafirin."

6 "Vektüb lena fid-dünya haseneten ve fil-âhireti inna hüdna ileyke."

7 "Rabbiğfirli ve liahi ve edhilna firahmetike ve ente erham'ür-rahimin."

8 "Ve hüve hayr'ül-hâkimin."

9 "Vesia külle şey'in ilmen, alellâhi tevekkelna, Rabbeneftah beynena ve beyne kavmina bil-hakki ve ente hayr'ül-fâtihin."

– Kurban edilmekle memur olduğu zaman, itaat edip başını eğdi. Teslim olup alnı üzerine yattı. Kurban edilmesini bekler bir halde iken, Yüce Hak İsmail (a.s.) peygambere fidye olarak bir koç ihsân eyledi. O zaman şöyle tekbir getirdi:

– Allah en büyüktür. Allah'a hamd olsun.[1]

Böylece, zikir ve hamd etti.

– Davud aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Davud (a.s.) peygamberin Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılan duâsı şudur:

– "Bizi, mü'min kullarının birçoğundan faziletli kılan Allah'a hamd olsun." (27/15)[2]

Devam edelim:

– Süleyman aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Süleyman (a.s.) peygamberin Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılan duâsı şudur:

– "Rabbım, beni bağışla. Bana öyle bir mülk ver ki o, benden başka hiç kimseye lâyık olmasın. Şüphesiz sen, hibesi pek bol Yüce Zât'sın." (38/35)[3]

Devam edelim:

– Zekeriya aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Zekeriya (a.s.) peygamberin okuduğu Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılan duâsı şöyledir:

– "Rabbım, senin tarafından bana pek temiz bir zürriyet ihsân eyle. Muhakkak sen duâyı hakkıyle işitensin." (3/38)[4]

Devam edelim:

– Yahya aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Yahya (a.s.) peygamberin Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılan duâları şunlardır:

– "Pek çetin kuvvet sahibi." (51/58)[5]

– "Yüce Allah, cezada amansız mutlak galiptir." (3/4)[6]

– "Fazl ü kerem sahibidir. O'ndan başka ilâh yoktur. Dönüş ancak O'nadır." (40/3)[7]

Devam edelim:

– Ermiya aleyhisselâmın sana dua ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Ermiya (a.s.) peygamberin ismi şu değişik biçimlerde geldiği de olmuştur: İrmiya, Ürmiya, Urmiya..

---

1 "Allahü Ekber ve lillâhil-hamd."
2 "El-hamdü lillâhillezi faddalena alâ kesirin min ibadih'il-mü'minin."
3 "Rabb'iğfirli ve heb li mülken lâyenbağı liahadin min badi inneke ent'el-vehhab."
4 "Rabbi heb li min ledünke zürriyeten tayyibeten inneke semiudduâ."
5 "Zül-kuvvet'il-metin."
6 "Azizün züntikam."
7 "Zit-tavli lâ ilâhe illâ hüve ileyh'il-masir."

HIZIR ALEYHİSSELÂM

Burada anlatılacak **Ermiya** (a.s.) peygamberden murad Hızır (Hazır) aleyhisselâmdır.

Hızır lakabı olup, esas ismi **ERMİYA**'dır. Bu isimle anılmasının hikmeti şudur: Kuru toprak üzerine oturduğu zaman, orada Allah'ın izni ile yeşil otlar biterdi. Bunun için, HIZIR olarak lakab aldı.

Bunun böyle olduğu Ebû Hüreyre (r.a.) tarafından rivâyet edilmiştir.

– Nebi midir, velî midir?

Diye üzerinde çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Ancak ulemanın pek çoğu Benîisrail'den bir peygamber olduğunu anlatmışlardır.

– Diri midir, ölü müdür?

Diye de çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Bazıları:

– Öldü.

Dediler; bazıları da, şöyle anlattı:

– O diridir. Kıyâmete yakın, Kur'ân kaldırıldığı zaman ölür.

Bu ikinci kavil, tasavvuf ehli zâtlar katında ittifakla kabul edilmiştir. Çünkü onların; bazı yerlerde, bazı hallerinde, Hızır (a.s.) ile karşılaştıkları bilinen meşhur bir durumdur.

HIZIR'I BULAN ŞEYH

Hatta Şeyh Sadi (rh.) Fars dili ile şöyle yazar:

– Eski meliklerden biri, Hızır'ın (a.s.) ölü veya diri olduğuna dair delil istedi. Bunun için vezirini çağırıp sordu:

– Hızır (a.s.) diri midir?

Veziri şu cevabı verdi:

– Evet diridir.

Bunun üzerine, Melik şu emri verdi:

– O halde dâvet et, gelsin; görüşelim.

Vezir, Melik'in bu teklifine karşı şu cevabı verdi:

– Ancak, onun nerede olduğu bilinmez ve aramakla bulunmaz.

Melik tekrar şöyle dedi:

– O, muhakkak İslâm diyarlarındadır ve emir sahibi sultanlara mutidir. Ben de emir sahibiyim. Elbette, onun bana itaat etmesi gerekir. Muhakkak buldurmalısın.

Mutlaka bulması için ısrar etti.

Bunun üzerine, Vezir söz aldı ve şöyle dedi:

– Bu iş, benim elimle olmaz. Zira bizden türlü türlü cevirler ve zulümler zuhur etmektedir. Bunun için, onun bizimle görüşmesi mümkün değildir. Onun bulunmasını Şeyhülislâm'dan iste. Zira onlar, peygamberlerin varisleridir. Aynı zamanda o, ulemanın da reisidir. Bu iş, daha çok ona münasiptir. Bulursa, ancak o bulur.

Melik:

– Pek iyi..

Dedikten sonra, Şeyhülislâm'ı dâvet etti. Sordu:

– Hızır kimdir?

Şeyhülislâm şu cevabı verdi:

– Kabul edilen görüşe göre; şanlı peygamberlerdendir.

Melik tekrar sordu:

– Halen diri midir?

Şeyhülislâm cevap verdi:

– Evet diridir.

Melik şu emri verdi:

– Muhakkak onu bulup getir.

Şeyhülislâm şu cevabı verdi.

– Ben, onunla hiç görüşmedim ki, nerede bulayım?

Bunun üzerine, Melik, şöyle dedi:

– Sen, ulemanın reisisin. İslâm ehlinin de şeyhisin.

– Ben, onu görmedim, görüşmedik..

Demek, ne demeye gelir? Elbette bulmalısın.

Melik'in bu ısrarı üzerine Şeyhülislâm şöyle dedi:

– Benim sizinle görüşü durmam, sizinle malhuz olmam sebebi ile o, bizlerle görüşmez.

Şeyhülislâm'ın bu sözüne karşılık, Melik tekrar ısrar etti ve şöyle dedi:

– Muhakkak bulunmalıdır.

Melik'in bu ısrarı üzerine, Şeyhülislâm şöyle dedi:

– Ey padişahım, mehil ver. İnsanlardan uzlet edip zühd ü takvâ üzere olan ilmi ile âmil, fazıl kâmil meşayih ve muhakkik zâtlarla görüşeyim; bulursa onlar bulur.

Böylece mehil aldıktan sonra, aramaya başladı. Bu aramada iken, ilmi ile âmil olanlardan biri ile buluştu. Bu buluştuğu zât, gayet fakirlik ve ihtiyaç içinde idi. Bu hale o kadar müptelâ olmuştu ki, bazı günler aç yattığı dahi olurdu.

O zât, bu muztar durumundan ötürü, Şeyhülislâm'a gelip sordu:

– Hızır'ı arıyormuşsunuz, öyle mi?

Şeyhülislâm:

– Evet..

Deyince, şöyle dedi:

– Beni padişahla buluşturun; bulurum.

Onun böyle demesi üzerine, kendisini alıp Melik'e götürdü; şöyle dedi:

– Bu Efendi Hızır'ı (a.s.) bulacak.

Melik şöyle sordu:

– Ey Efendi, Hızır'ı (a.s.) ne zaman getireceksin?

Şu cevabı verdi:

– Bu iş, zamana muhtaçtır. Bana kırk gün mühlet ver; yiyeceğimi de tâyin eyle. Hiçbir şeye de ihtiyacım kalmasın. Ben de, boş kalıp içten, ihlâsla ibâdet edeyim. Böyle olunca, onu size getireceğimi umuyorum.

Bunun üzerine Melik, kendi yediği yemeklerden yeteri kadar ona da tâyin edip bol bol in'amlar ihsânlar eyledi. Böylece kereme erdirip mühlet verdi.

Bundan sonra o Fakir Şeyh Efendi, Melik'in tâyin ettikleri şeyleri alıp eve geldi. Hanımı onun bu getirdiklerini görünce:

– Bunlar nedir?

Diyerek sordu; Efendi de durumu olduğu gibi haber verip anlattı:

Hanımı sordu:

– Sizin Hızır (a.s.) ile bir dostluğunuz var mı?

– Hayır, ömrümde görmedim.

Deyince, tekrar sordu:

– Kırk günden sonra, kimi Melik'e götüreceksin?

Efendi, hanımının bu sorusuna karşılık şöyle dedi:

– Çok sıkışık durumdayım. İhtiyacımdan ötürü bir iştir ettim. Şimdi de pişman oldum; ama çaresi de yok.

Kırk gün tamam olduktan sonra, Melik'in adamları geldi:

– Yarın, muhakkak Hızır'ı getirin.

Diyerek dâvet eyledi.

Onlar gittikten sonra, bu Şeyh Efendi hanımına şöyle dedi:

– Bu gece bir miktar yatayım. Gece yarısı olunca, beni uyandır, kaçacağım.

Onun bu sözü üzerine, hanımı şöyle dedi:

– Biz fakirlik ve sıkıntı içinde geçiniyorduk. Neden sabretmeyip kendini bu sıkıntıya soktun. Sen kaçıp gittiğin zaman, benim halim nice olur?

Böylece, birbirleri ile çekişip dururken, gece yarısı oldu; Şeyh Efendi de uykuya daldı. Sabah olduğunu dahi duyamadı.

Sabah erkenden padişahın adamları, devlet erkânı, saltanat ayanı, ulema-i izamı her birden:

– Hızır'ı görelim.

Diyerek Melik'in huzuran toplanıp, Şeyh Efendi'yi ve Hızır'ı dâvet ve tazim için iki süslü inek gönderdiler.

Şeyh Efendinin kapısını çaldıkları zaman, Şeyh Efendi uyanıp hanımına şöyle dedi:

– Gördün mü, sonunda yakayı ele verdik.

Hayatından ümitsiz bir şekilde hemen abdest aldı; namaz kıldı. Sonra, hacetleri bitiren duâları kabul eden Ebedî Allah'a duâ etti. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi de şefaatçı getirdi. Tazim ve tekrimle Yüce Hak'tan kurtulmasını talep etti.

Ve.. binip gitti.

Oraya vardığı zaman, Melik tarafından karşılandı; ikram gördü.

Melik'in tahtının karşısına bir sandalya konmuştu; onunu üzerine oturdu. O anda bir küçük masum çocuk zâhir olup sandalyanın sağ tarafında durdu. Bundan sonra Melik:

- Hızır (a.s.) ne zaman gelecek?

Diye sorunca, Şeyh Efendi şöyle dedi:

- Padişahım, ömrümde hiç Hızır'ı görmedim. Lâkin fakrimden ötürü; eyyam-ı devletinizde birkaç gün refah içinde ömrümü geçireyim, diye bir dâvâdır ettim. Şimdi vade tamam oldu. Hızır (a.s.) ıstırap vaktinde gelir kurtarır. Tam fakir halimde iken, beni sen kurtardın. Benim hakkımda Hızır sensin.

Böyle dedikten sonra, sükût eyledi. Melik gazaba geldi; şöyle dedi:

- Eğer fakrin var idiyse.. halini arz edeydin; sana geçinecek kadar bir şey tâyin ederdik.

- Sana Hızır'ı (a.s.) bulurum.

Diyerek, kırk gün mühlet alıp bize intizar çektirdikten sonra, böyle özür beyânı olur mu?

Bundan sonra başvezirine bakıp şöyle sordu:

- Buna şimdi ne ceza verelim?

Başvezir şöyle dedi:

- Emir ver, bunu parça parça doğrasınlar. Her parçasını sokak başlarına çengellere assınlar. Böylece, âleme ibret olsun; bundan böyle hiç kimse Melik'in huzurunda yalan söylemeye..

Vezir böyle deyince; Şeyh Efendinin yanında duran masum çocuk şöyle dedi:

- Her şey, aslına dönecektir.

Bu kelâm, Melik'e tesir etti; ikinci vezirine dönüp şöyle dedi:

- Sen ne dersin?

İkinci vezir, şu fikir beyânında bulundu:

- Bunu dibeğe koyup döve döve keşkek gibi edelim. Her sokağın köşesine bırakalım. Böylece, âleme ibret olsun; bundan böyle hiç kimse, Melik'in huzurunda yalan söylemek cür'etinde bulunmaya..

Yine o masum çocuk önceki gibi söyledi:

- Her şey, aslına dönecektir.

Padişah yine müteessir olup üçüncü vezirine baktı ve şöyle dedi:

- Sen ne dersin?

Üçüncü vezir şöyle dedi:

- Sadrazam karındaşımız ve padişah karındaşımız güzel buyurdular; böyle cezalara lâyıktır. Ancak, bu adamın kemâl-i ihtiyacı ve ıstırarı olmasaydı; kendisini bu tehlikeye atmazdı. Devletli padişaha yakışan af ile muameledir. Emir ve ferman padişahımızındır.

Yine o masum şöyle dedi:

- Her şey, aslına dönecektir.

Padişah, yine müteessir olup Şeyh Efendi'ye dönerek şöyle sordu:

– Bu çocuk senin neyin olur?

Şeyh Efendi şöyle dedi:

– Benim bildiğim değildir. Buraya geldiğim zaman, sizin hizmetçilerinizden biridir; gelip yanıma durdu, sizdendir sanmıştım.

Melik o masum çocuğa bakıp şöyle sordu:

– Sen kimsin? Bunlar, birbirine benzemeyen sözler ettiler. Üçüne de aynı cevabı verdin.

Bunun üzerine o masum çocuk sordu:

– Bu şeyh Efendi sana kim getirecekti?

Melik dedi ki:

– Hızır aleyhisselâmı..

Çocuk şöyle anlattı:

– Ey padişahım, senin bu başvezirin kasap oğludur. Halkı kırmaktan başka bir şeye yaramaz.

İkinci vezirin aşçı oğludur. Halkı dövmekten başka bir şeye yaramaz. Üçüncü vezirin ise, vezir oğludur; aslına çekip daima suçluları affeder. İn'am ve ihsânda bulunur.

İşte Hızır benim, Hızır'la buluşmaktan maksat, nasihattır. Eğer nasihat istersen, şudur: Başvezirini çıkarıp kasapbaşı eyle. Varsın, hayvanatı kırmaya devam etsin. İkinci vezirini çıkarıp aşçıbaşı eyle; keşkek dövedursun. Üçüncü vezirini de başvezir eyle; bunu azletme.

Tekrar padişaha dönüp şöyle dedi:

– Senden bir ricam var; bu Şeyh Efendi'den tâyin ettiğin şeyleri kesme.

Böyle dedikten sonra, kayboldu. Melik:

– Onu bulun.

Dedi; aradılar, ama bulamadılar. Durumu Şeyh Efendi'ye sordular; şöyle dedi:

– Daha önce görmemiştim; burada gördüm.

Melik onun için tâyin ettiği şeyleri kesmedi; devam ettirdi.

HIZIR VE HAYAT SUYU

Sonra..

Hızır'ın hayatta kalışı hakkında tarihçiler şöyle dediler:

– Hızır (a.s.) zulümata Hayat Suyunu bulmak için İskender-i Zülkarneyn ile girdi. İskender, onun ileri gitmesi için emir verdi. Bunun için, Hızır (a.s.) önce gidip Hayat Suyunu buldu. İndi onda yıkandı; içti. Yüce Hakka şükür için namaz kıldı. Hamd etti; senâ etti. O sudan içtiği için hayatı kıyâmete kadar uzadı. O suda yıkandığı için sıhhat ve afiyette devamlı kaldı. İskender onun ardından giderken yolu kaybetti. Suyu da bulamadığı için geri döndü.

Ulemanın pek çoğu, Hızır'ın (a.s.) hayatına kail olmuşlardır. Bazı muteber kitaplardan onun durumunu beyân edelim.

– Hızır (a.s.) öldü.

Diyenler, delillerini meâli şöyle olan âyet-i kerîmeden aldılar:

– "Senden önce, hiçbir beşere ebedilik vermedik." (21/38)

YAŞAYAN PEYGAMBERLER

Ancak, merhum müfessirler cevap verip şöyle dediler:

– Peygamberlerden dört tanesi hayatta olup şunlardır:

1. İdris (a.s.) peygamber.. bu semadadır.
2. İsa (a.s.) peygamber.. bu da semadadır.
3. İlyas (a.s.) peygamber.. bu da yerdedir.
4. Hızır (a.s.) peygamber.. bu da yerdedir.

Ancak:

– "Hızır hayatta olsaydı; ziyaretime gelirdi."

Mânâsında bir hadis-i şerif beyân olunur ki, bunun aslı yoktur; mevzu hadistir. Buhârî şerhinden beyân olunmuştur.

HIZIR'IN RESÛLÜLLAH'IN TAZİYESİNE GELMESİ

Muhakkik âlimlerden pek çoğu, Hızır'ın (a.s.) hayatta olduğuna kail olmuşlardır. Hatta İmam-ı Şafiî ÜMM, isimli eserinde şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz âhirete teşrif buyurdukları zaman, Hızır (a.s.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ehl-i beytine geldi:

– Her musibetten ötürü, Allah tarafından ecir ve sevap vardır. Her ölüp giden ve her fevt olup kaybolandan ötürü yerine halef ve ihsân vardır. Allah'a karşı takvâ sahibi olunuz; ondan dilekte bulununuz. Asıl musibete uğrayan sevaptan mahrum kalandır.

Diyerek onlara taziyede bulundu. Sürurî (rh.) tefsirinde şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ridası ile başını örtmüş bir halde Mescid'de bulunuyordu. Bu sırada bir adam geldi; iki rekât namaz kıldıktan sonra şöyle duâ etti:

– Allahım, dünya ve âhirette bana afiyet ölüm halimde bana iman, kıyâmet günü de bana eman ihsân eyle.

Sonra gitti. Onun peşinden Cebrâil geldi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize sordu:

– Yâ Resûlellah, o namaz kılanı biliyor musun?

– Hayır, bilmem.

Deyince, Cebrâil şöyle anlattı:

– O, senin kardeşin Hızır (a.s.) idi.

Bunun üzerine Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle dedi:

– Onu bana çevir gelsin.

Cebrâil şöyle dedi:

– Şu ana kadar o, altı aylık yol gitti.

HIZIR VE İLYAS

Hızır ve İlyas, her sene ramazan ayında Beyt'ül-Makdis'te oruç tutarlar.

İbn-i Asakir, senedi ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu rivâyet eyledi:

– "Hızır ile İlyas, her sene hac mevsiminde buluşurlar. Birbirlerinin başlarını tıraş ederler. ayrıldıkları zaman da şöyle duâ ederler:

– Allah'ın adı ile.. Allah'ın dilediğidir, Allah'ın dilediğidir. Hayra ancak Allah sevk eder. Allah'ın dilediğidir, Allah'ın dilediğidir. Kötülüğü, ancak Allah def eder. Allah'ın dilediğidir, Allah'ın dilediğidir. Eğer bir nimet gelecekse, Allah'tan gelir. Allah'ın dilediğidir. Allah'ın dilediğidir. Allah'a tevekkül ettik; o ne güzel vekildir. Güç ve kuvvet, ancak yüce ve azim olan Allah'ındır.[1]

Bundan sonra, birbirlerine veda edip ayrılırlar."

İbn-i Abbas (r.a.) şöyle anlattı:

– Bir kimse, sabah akşam bu mübârek kelimeleri üç kere okursa, kalbden gelen teveccühle münacaat eylerse.. şânı büyük Allah, o kimseyi, ateşte yanmaktan, suda boğulmaktan esirger; mallarını, rızıklarını hırsızdan saklar; yakınlarını korur.

Haris b. Ebû Üsame (rh.) Müsned'inde, Enes'ten (r.a.) naklen anlattığı rivâyete göre Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Hızır (a.s.) karada, İlyas (a.s.) ise, denizde kalır. Her gece, İskender'in Ye'cuc ve Me'cuc için yaptığı sette buluşurlar. Her sene hac ve umre yaparlar. Zemzem suyundan da bir miktar içerler. Bu içtikleri gelecek seneye kadar kendilerine yeteri kadar gıda olur."

İmam-ı Gazalî Nasihat'ül-Mülûk adlı risâlesinde şöyle anlattı:

– Rivâyet edildiğine göre, Hz. Ömer b. Hattab (r.a.) bir cenazeye gitti. Orada birini gördü; ki o: Cenaze namazını kıldı, kabre kadar geldi, meyitin defni yapıldığı zaman; o kimse elini açtı, şöyle bir duâ etti:

– Allahım, eğer bu meyite azap edersen, o sana asi gelmiştir. Eğer ona rahmet eylersen, o senin rahmetine muhtaçtır. Ey meyit, sana ne mutlu; eğer emir, kethuda, kâtip, hain değilsen..

O kimsenin bu hitabını Hz. Ömer (r.a.) işitti. Defin işi tamam olduktan sonra, o kimse halkın gözönünde kaybolup gitti. Hz. Ömer (r.a.) o kimseyi arattı; ama bulamadılar. Sonunda şöyle dediler:

– O kimse Hızır (a.s.) idi..

---

1 Bu duânın Arapça okunuşu şöyle olabilir:

– "Bismillâhi maşaallâhü maşaallâhü lâyesuk'ul-hayre illallâhü maşaallâhü maşaallâhü layasrif'üs-sue illallâhü maşaallâhü maşaallâhü mayekûnü min ni'metin feminellâhi maşaallâhü maşaallâhü tevekkelnâ alellâhi ve ni'mel-vekili lâhavle ve lâkuvvete illâ billâh'il aliyy'il-azimi."

HIZIR RESÛLÜLLAH'IN MÜBÂREK CENAZESİNDE

Muvaziret'ül-İhvan, adlı eserde şöyle yazar:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dar-ı beka sarayına teşrif buyurdu. Ravza-i Mutahhara'ya defnedileceği zaman, bir adam:

– Biz Allah içiniz, Allah'a döneceğiz. (İnna lillâhi ve inna ileyhi raciun.)

Diyerek istirca eyledi. Sonra kayboldu. O kimsenin kim olduğunu bilen olmadı. Ashab-ı kiram birbirine sordu. Hazret-i Ali (r.a.) şöyle dedi:

– O kimse Hızır (a.s.) idi..

HIZIR'IN ÖĞRETTİĞİ DUÂ

Ebû Bekir b. Ebiddünya, Hevatif, adlı eserinde şöyle der:

– Hazret-i Ali (r.a.) Hızır (a.s.) ile karşılaştığı zaman; Hızır (a.s.) kendisine namaz akabinde okuması için, şu duâyı öğretti:

– Ey dinlemek, dinlemekten zâtını almayan, ey mes'eleler, kendisini yanıltmayan, ey ısrarcıların ısrarı kendisini yormayan, bana affının serinliğini tattır. Keza mağfiretinin tadını da..[1]

Bu duâyı öğrettikten başka, faziletini de öğretti.

İmam-ı Dümeyr'i Hayat'ül-Hayvan, adlı eserinde HA-İ MÜHMELE'yi beyân ederken, Musa (a.s.) peygamberin kıssasında:

– Hazret-i Ömer dahi, Hızır (a.s.) ile karşılaştı. Buna da aynen üstteki duâyı namaz akabinde okumayı öğretti.

Diye rivâyet eder.

Merhum Allame Birgivî'nin yazdığı, Cilâ'ül-Kulub nam kitabının Tokatî İshak Efendi tarafından yapılan, Ziya'ül-Kulub nam şerhinde şöyle anlattı:

– Rivâyet olunduğuna göre, Ebdal'dan Gürzin Birre şöyle anlatmıştır:

– Şam ebdallarından biri geldi, bana şöyle dedi:

– Sana büyük bir hediye getirdim. Ama ne güzel bir hediyedir o.. O hediyeyi kabul eyle.

Şöyle dedim:

– Ey kardeş, o hediyeyi sana kim verdi?

Şöyle dedi:

– Onu bana İbrâhim Teymî verdi.

Şöyle dedim:

– İbrâhim Teymî'ye sordun mu, ona bu hediyeyi kim vermiş?

Şöyle dedi:

– Evet sordum. İbrâhim Teymî şöyle anlattı:

---

1 Bu duânın Arapça okunuşu şöyledir:

– "Yâ men lâyuşgılühu sem'un ansem'in yâ men lâ tuğlituh-ul-mesailü ve yâ men lay'es'emühüm ilhah'ül-mülihhine ezıkni berde afvike ve halâvete mağfiretike."

– Kâbe'nin önünde idim. Kulağıma, tehlil, tesbih, temcid sedası geldi. Bakınca bir adamın geldiğini gördüm. Bana selâm verip sağ yanıma oturdu. Bu zamanda ondan daha güzel yüzlü, güzel giyimli birini görmedim. Gayetle beyazdı. Onun güzel kokusuna benzeyen kokuyu da hiç kimsede görmedim. Ona:

– Ey Allah'ın kulu sen kimsin?

Diye sordum; bana:

– Hızırım.

Dedi. Yanıma niçin geldiğini sordum; şöyle dedi:

– Sana selâm vermek için. Allah için seni sevdiğimden.. Bu hediyeyi sana vermeye geldim. Onu sana hediye edeceğim.

O hediyenin ne olduğunu sordum; şöyle anlattı:

– Güneş doğup yayılmadan evvel, bir de güneş batmadan evvel Fâtiha, Muavvezeteyn, (Felâk ve Nas sûreleri) Kâfirun, İhlâs sûrelerini ve Âyet'el-Kürsî'yi, (Bakara sûresi 255. âyeti), yedişer kere oku. Yedi kere de şunu oku:

– Allah sübhandır, hamd Allah'a mahsustur. Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah en büyüktür.[1]

Yedi kere, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat getir. Yedi kere de, kendin, ana, baban, mü'min kadın ve mü'min erkekler için istiğfar eyle.[2] Yedi kere de şu duâyı oku:

– Allahım, şimdi veya sonra, dünyada ve âhirette zâtına ne yakışırsa, bize ve onlara onu yap. Bize ve onlara ey Mevlâmız lâyık olduğumuz işi yapma. Çünkü sen: Gafur'sun, Halim'sin, Cevvad'sın, Kerîm'sin.[3]

Sonra..

– Buna akşam sabah devam et.

Deyince, şöyle dedim:

– Bunu okumamın sevabı nedir? Bana anlat.

Şöyle anlattı:

– Sen buna devam et. Yakında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi rüyanda görürsün. O zaman, kendisine sor, sevabını sana anlatır.

Bunu okumaya devam ettim. Bir gece rüyamda, bana meleklerin geldiğini gördüm.

Beni alıp yukarı çıkardılar. Tâ, cennete kadar götürdüler. Cennat-ı âliyatı, üstün nimetlerini gördüm. Bunun için, meleklere sordum:

– Bu gördüğüm vasfı mümkün olmayan üstün nimetler, köşkler kimindir?

1 Bu tesbih ve tehlil duâsının Arapçası şöyledir:
– "Sübhanellahi vel-hamdü lillâhi ve lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber."

2 Bu istiğfar duâsının Arapçası şerhte mevcut değil; şöyle okunur:
– "Allahümmeğfir li ve livalideyye ve lil-mü'minine vel-mü'minat."

3 Bu duânın Arapçası şöyle okunabilir:
– "Allahümme ef'al bina ve bihim acilen ve acilen fid-dini ved-dünya vel-âhireti ma ente lehu ehlün ve latef'al bina ve bihim ya Mevlâna manahnü lehü ehlün inneke Gafurun, Halimün, Cevvadün, Kerîmün."

Şöyle dediler:

– Senin amelin gibi amel edenlerindir.

Ben, cennetin yemişlerinden yedim. Irmaklarından içtim. Sonra beni alıp Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize götürdüler.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanında yetmiş peygamberin oturduğunu gördüm. Önünde dahi yetmiş saf melek duruyordu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, elimden tutup benimle musafaha etti. Şöyle sordum:

– Yâ Resûlellah, Hızır (a.s.) bana sizden gelen bir hediye verdi. Bunu kendisine siz vermişsiniz.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Hızır doğru söylemiş; Hızır doğru söylemiş.

Sonra, şöyle devam buyurdu:

– Hızır sana ne haberi vermişse, cümlesi gerçektir. O Hızır, şimdi yer ehlinden cümlesinin bilginidir. Ebdalların reisidir.

Şöyle sordum:

– Her kim bu MÜSEBBAAT-I AŞERE'ye (üstte anlatılan duâlara) devam ederse.. ama benim gördüklerimi görmese dahi kendisine benim gördüğüm nimetler verilir mi?

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Şu Yüce Zât'a yemin ederim ki, o beni bütün insanlara hak peygamber gönderendir. Her kim ona devam ederse.. beni ve cenneti görmese dahi, bu gördüğün nimetlerin cümlesi kendisine verilir. Buna devam edenin cümle büyük günahları bağışlanır. Sübhan olan Yüce Hak ondan gazap ve azabını kaldırır. Sol tarafında bulunan meleğe şu emri verir:

– Bunun günahlarını yazma.

Rabbım Yüce Hakka yemin ederim; bunlara ancak saadet ehli devam edebilir.

İşte.. İbrâhim Teymî rüyasını böyle anlattı. İbrâhim Teymî bundan sonra dört ay kadar yaşadı. Hiçbir şekilde dünya taamı yemedi; suyunu içmedi.

Onun bu hali, rüyasının doğruluğuna, gerçekten cennet taamı yediğine, oranın ırmağından içtiğine delildir. En doğrusunu Allahü Teâlâ bilir.

Bu güzel menkıbe İmam-ı Gazalî tarafından İhya-i Ulum'da, Avarif'il-Maarif'te Kut'ul-Kulub'da ve İbn-i Melik'in Zuhr'ül-Âbidin adlı eserinde anlatılmıştır.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Şa'ya aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Ancak, bu ismin, bazı nüshalarda şu şekilde okundukları da olmuştur: Şaaya, Şu'ya, Eş'ıya..

Şa'ya (a.s.) peygamberin okuduğu duâ şudur:

– Allah, ancak kendisine ibâdet edilen ve öğülen zâttır; başka ilâh yoktur.[1]

Devam edelim:

– İlyas aleyhisselâmın sana dua ettiği isimler hürmetine senden isterim.

İlyas peygamber dahi, Hızır peygamber gibi diridir. Nitekim Şeyhzade merhum Tefsir-i Beyzavî haşiyesinin, Saffat sûresinde yazar.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) İLYAS'LA BULUŞMASI

Rivâyet olunduğuna göre, Enes b. Mâlik (r.a.) şöyle anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle gazâ eyledik. İki dağ arası geniş bir yolda idik. Aniden, dağdan bir ses geldi; şöyle diyordu:

– Allahım, beni rahmete nâil olan, tevbeleri kabul edilen duâlarına icabet olunan ümmetten eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bana hitaben şöyle buyurdu:

– Yâ Enes, git bak; bu seda nedir?

Dağa gittiğim zaman, şöyle birini gördüm: Başının ve sakalının kılları beyaz olmuş. Beyaz elbiseler giymiş. Boyu tahminen üç yüz arşından fazla..

Beni görünce şöyle sordu:

– Sen Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin elçisi misin?

– Evet, onun elçisiyim. Dedim, şöyle söyledi:

– Resûlüllah (s.a.v.) git; benden selâm eyle. De ki: Bu seda eden senin karındaşın İlyas'tır. Seninle görüşmek ister.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize geldim; İlyas'ın (a.s.) dediklerini haber verdim. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz benimle beraber dağa geldi. Ona yaklaşınca ben geri kaldım.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun yanına gitti; kendisi ile uzun uzun konuştu.

Onlar konuşurken, önlerine semadan sofra gibi bir şey indi. Beni de çağırdılar, beraberce yedik. O sofrada, mantar, nar ve kereviz vardı.

Ben yedikten sonra, tekrar kalkıp yerime döndüm. Biraz daha konuştular. Bundan sonra, beyaz bir bulut geldi; İlyas'ı alıp gitti. Onun elbisesinin beyazlığına bakıyordum.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle sordum:

– Yâ Resûlellah, bu yediğimiz taam gökten mi indi?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Onu ben de İlyas'tan sordum; şöyle dedi:

– Bu yemeği bana Cebrâil kırk günde bir defa getirir, yerim. Haftada bir kere de Zemzem suyundan içerim. İlyas (a.s.) peygamberin okuduğu duâ şu idi:

– Rabbım, yaratıcıların en güzelidir.[2]

---

1 Bu peygamber duâsının Arapça okunuşu şöyledir:
"Lâ ilâhe illallah'ül-ma'bud'ül-mahmud."

2 Bu duânın Arapçası şöyle okunabilir:
– "Rabbi ahsen'ül-halikın."

دَعَاكَ بِهَا ٢١ الْيَسَعُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ
الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ٢٢ ذُوالْكِفْلِ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ٢٣ يُوشَعُ عَلَيْهِ
السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ٢٤ عِيسَى
بْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ
بِهَا ٢٥ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلٰى جَمِيعِ
النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ نَبِيِّكَ
عَدَدَ مَا خَلَقْتَهُ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَكُونَ السَّمَاءُ
مَبْنِيَّةً، وَالْاَرْضُ مَدْحِيَّةً، وَالْجِبَالُ مُرْسَاةً،
وَالْبِحَارُ مُجْرَاةً، وَالْعُيُونُ مُنْفَجِرَةً، وَالْاَنْهَارُ
مُنْهَمِرَةً، وَالشَّمْسُ مُضْحِيَةً، وَالْقَمَرُ مُضِيئًا،
وَالْكَوَاكِبُ مُسْتَنِيرَةً كُنْتَ حَيْثُ لَا يَعْلَمُ
اَحَدٌ حَيْثُ كُنْتَ اِلَّا اَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

deake biha Elyeseu aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Zülkifli aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Yuşau aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha İsa aleyhisselâmü.

Ve bil-esmailleti deake biha Muhammedün sallallâhü aleyhi ve selleme.

Ve alâ cemiin-nebiyyine vel-mürseline en tusalliye alâ Muhammedin nebiyyike adede mahalaktehu min kabli entekûnes-semaü mebniyyeten vel-arzu medhiyeten vel-cibalü mürsiyeten vel-biharu mücraten vel-uyunü münfecireten vel-enharu münhemireten veş-şemsü mudhiyeten vel-kameru mudien vel-kevakibü müstenireten künte haysü künte lâya'lemü ahadün haysü künte illâ ente vahdeke lâşerike leke

* * *

El-yeseu (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Zülkifil (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Yuşa' (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

İsa (a.s.) sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellemin sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Aynı şekilde bütün nebilere ve resûllere de salât ve selâm eylesin.

Muhammed'e salât eyleyesin. Senin peygamberindir. Hem de: Sema kurulmadan, yer döşenmeden, dağlar çakılmadan, denizler akmadan, su gözeleri kaynayıp durmadan, ırmaklar çağıldayıp akmadan, güneş ortalığı aydınlatmadan, ay ışık saçmadan, yıldızlar parlamadan evvel yarattığın şeyler sayısınca salât eyle.

Sen zâtında olduğun gibi idin. Senin o olduğun durumu hiç kimse bilemez; ancak sen bilirsin. Birsin; ortağın yoktur.

* * *

(Devamı: 789. Sayfada)

Devam edelim:

- Elyesa' aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Bazı nüshalarda bu isim, ELYESAU okunuşunda gelmiştir. (Bizim metinde böyledir.)

Devam edelim:

- Zülkifil aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Buna:

- Zülkifil.

Denilmesinin hikmeti şöyle anlatılır:

- Elyasa' aleyhisselâm, İsrailoğullarını bir araya getirip şöyle dedi:

- İçinizden hanginiz bana şu işleri yapmaya tefekkül edip kendisine vazife bilecektir: Geceleri namaz kılacak, gündüzleri oruç tutacak, hiç kimseye gazap etmeyecek, Allah'ın kullarına merhametle nazar eyleyecek.

Onun böyle demesi üzerine, İsrailoğulları arasından bir delikanlı ayağa kalktı. Şöyle dedi:

- Bu anlattıklarınızı işlemeye ben tefekkül ederim.

Ve.. bu anlatılanlarla amel eyledi. Elyesa' aleyhisselâm vefât ettikten sonra da, bu emirlerin yerine getirilmesine devam etti. Bunun için, onun ismine:

- Zülkifil.

Denildi.. Bu zâtın peygamberliği üzerinde ihtilaf vardır.

Bazıları velî olduğunu, bazıları da peygamber olduğunu anlattı. Bazıları da şöyle dedi:

- Yalnız bir kimseye gönderilmiş bir peygamberdir.

Esas bilgi Yüce Allah'ın katındadır.

Devam edelim:

- Yuşa' aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Yuşa' aleyhisselâmın duâsı şudur:

- Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile. (Bismillâhirrahmânirrahîm.)

Devam edelim:

- İsa b. Meryem aleyhisselâmın sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

- İsa b. Meryem.

Demek şudur: Meryem'in oğlu İsa..

İsa (a.s.) ölüleri dirilteceği zaman, şu duâyı yapardı:

- Yâ Hayy yâ Kayyum. (Bunlar, Yüce Allah'ın iki güzel isimleridir.)

Sair hastalıklara da şu duâyı okurdu:

Yâ Şâfi yâ Kâfi. (Ey şifa ihsân eden, ey yetişen.)

Bazı nüshalarda:

- Meryem oğlu.

Lafzı yazılmamıştır. (Bizim metinde de alınmamıştır.)

Devam edelim:

- Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellemin sana duâ ettiği isimler hürmetine senden isterim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin okuduğu duâlar, tazarru ve niyazlar, ism-i azimler, naatlar gayet çoktur. Bunları Aliyyülkari merhum Hizb-i Azam isimli eserinde toplamıştır.

Cümle içinde geçen:

- Sallallâhü aleyhi ve sellem.

Şu mânâyadır:

- Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin.

Devam edelim:

- Aynı şekilde, bütün nebilere ve resûllere de salât ve selâm eylesin.

Salâvat-ı şerifelerin bundan sonraki kısmı ile, daha önce geçen:

- Senden isterim.

Cümlesi arasında bağlantı kurulacaktır. Bunları şöyle toplayabiliriz:

- Ey Vahid Ferd Samed olan şânı büyük Allahım. Yüce Hakk'ın hürmetine, rızâ nurun hürmetine, üzerlerine yemin edilen büyük isimlerin hürmetine, Âdem'den (a.s.) itibaren Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize varıncaya kadar gelen nebilerin ve resûllerin münacaat ettikleri büyük isimler hürmetine sana tazarru ve niyaz ederek isterim.

- Muhammed'e salât eyleyesin.

Bu cümlenin daha açık şerhi şudur:

Habib-i Ekrem Nebiyy-i Muhterem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hazretlerinin celâlet ve fahametini, yüce makamını, kerâmetini an an ziyade eyle. Kendisine salâvat ve tekrimatını, çeşitli tahiyyatını, tazimatını inzal eyle. Yüce şânını izaz ve ikram eyle. Çünkü o:

- Senin peygamberindir. Hem de: Sema kurulmadan, yer döşenmeden dağlar çakılmadan.

Anlatıldığına göre: Dağlar yeri sabit tutması için çakılmadan evvel, yer beşik gibi idi. Daima hareket ederdi. Bunun üzerine Yüce Hak dağları yarattı. Herhangi bir tahtayı, çakılan çivi nasıl sabit tutarsa.. dağlar da yerleri sabit tutmaya başladı.

Devam edelim:

- Denizler akmadan, su gözeleri kaynayıp durmadan, ırmaklar çağıldayıp akmadan, güneş ortalığı aydınlatmadan, ay ışık saçmadan, yıldızlar parlamadan evvel yarattığın..

Yani: Ezelî ilimde sübutu muhakkak olan sonsuz olarak tâyin edilen..

- Şeyler sayısınca, salât eyle.

Devam edelim:

- Sen, zâtında olduğun gibi idin. Senin o olduğun durumu hiç kimse bilemez; ancak sen bilirsin. Birsin, ortağın yoktur.

Bu son cümle, Müellif merhumun kendi kelâmı değildir. Zira, böyle bir kelâmı, insanın kendiliğinden sübhan olan Yüce Hakka itlak etmesi caiz değildir. Çünkü, bunun zâhirî mânâsı, Yüce Hak için muhaldir. Ancak, bir hadis-i şerifte geldiği için buraya almıştır.

Bu mânâyı, Ebû Nuaym Hilye'sinde anlattı. Merfu' usulü ile, İbn-i Abbas'tan (r.a.) naklen Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

- "Şânı büyük Allah'ın bir meleği vardır. Allahü Teâlâ ona:

- Yedi kat yeri ve yedi kat gökleri bir lokmada yut.

Diye emir verse, o melek, bir lokmada onları yutar. O meleğin tesbihi şudur:

- Sübhansın.." (Sonrası üstteki cümledir.)

Bu cümlenin anlatılacak tafsili çoktur; ancak, anlayıp anlatması çok zor olduğundan bu kadarı, icmalen anlatıldı.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım Muhammed'e salât eyle: HİLMİN sayısı kadar.

Burada geçen:

- Hilim.

Lafzı ile anlatılan mânâ şudur:

Hilim, ilâhî sıfatlardan sayılır. Bu mânâdan ötürü, onda taaddüd mümkün değildir. Ancak, burada mânâ, işin sonucuna yüklenir. Bu durumda murad olan mânâ şudur: Affetmek, hoş görmek, günahlardan geçmek.

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

- Günahkârların cezalarının, belli zamana kadar tehirleri sayısınca.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Devam edelim:

- İlmin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Yani: İlminin ilgili olduğu şeylerin sayısı kadar..

- Kelimelerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Allahü Teâlâ'nın kelimeleri bitmez, tükenmez. Böylece, salâvat-ı şerifenin daha açık mânâsı şu olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bitip tükenmeyecek kadar salât eyle.

Devam edelim:

- Nimetlerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Yani:

- Dünyada, âhirette cümle kullarına zâhir ve bâtın; kerem ve ihsân eylediğin nimetlerin sayısı kadar..

Demeye gelir. Bu nimetleri sayıp bitirmek mümkün değildir. Bilhassa, âhiret nimetleri ebedi daimîdir. Onların sayısı ve nihâyeti yoktur. Mahluk için,

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ حِلْمِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
عَدَدَ عِلْمِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ كَلِمَاتِكَ،
وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ نِعْمَتِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
مِلْءَ سَمٰوَاتِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ مِلْءَ اَرْضِكَ،
وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ مِلْءَ عَرْشِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ زِنَةَ
عَرْشِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا جَرٰى بِهِ الْقَلَمُ
فِي اُمِّ الْكِتَابِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ
فِي سَبْعِ سَمٰوَاتِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَآ اَنْتَ
خَالِقٌ فِيهِنَّ اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ
مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ كُلِّ قَطْرَةٍ قَطَرَتْ
مِنْ سَمٰوَاتِكَ اِلٰى اَرْضِكَ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا
اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ يُسَبِّحُكَ وَيُهَلِّلُكَ وَيُكَبِّرُكَ

Allahümme salli alâ Muhammedin adede hilmike ve salli alâ Muhammedin adede ilmike ve salli alâ Muhammedin adede kelimatike ve salli alâ Muhammedin adede ni'metike ve salli alâ Muhammedin mil'e semavatike ve salli alâ Muhammedin mil'e arzıke ve salli alâ Muhammedin mil'e arşike ve salli alâ Muhammedin zinete arşike ve salli alâ Muhammedin adede macera bihil-kalemü fiümmil-kitabi ve salli alâ Muhammedin adede mahalakte fiseb'i semavatike ve salli alâ Muhammedin adede ma ente halikun fihinne ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

Allahümme salli alâ Muhammedin adede külli katratin katarat min semavatike ilâ arzıke min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

Allahümme salli alâ Muhammedin adede men yüsebbihuke ve yühellilüke ve yükebbiruke .....

* * *

Allahım, Muhammed'e salât eyle: Hilmin sayısı kadar, ilmin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Kelimelerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Nimetlerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Semaların dolusu kadar Muhammed'e salât eyle. Yerin dolusu kadar Muhammed'e salât eyle. Arşın dolusu kadar Muhammed'e salât eyle. Arşın ağırlığı kadar Muhammed'e salât eyle. Ümm'ül-kitap'ta kalemin yürüdüğü şeylerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Yedi semalarında yarattıkların sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Onlarda yaratıcı olduğun şeylerin sayısınca, tâ, kıyâmete kadar, her gün bin defa Muhammed'e salât eyle.

Allahım, Muhammed'e salât eyle. Dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmete kadar semalarından arzına inen yağmur damlalarının her damlası kadar... Hem de günde bin kere..

Allahım, Muhammed'e salât eyle; dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmete kadar .....

* * *

(Devamı: 793. Sayfada)

onları saymak mümkün değildir. Ancak, Yüce Hakk'ın mübârek ilmi her şeyi kavrar. Bunun için mânâ şudur:

– Yüce Allahım, ilminin kavradığı ilimlerin sayısı kadar.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Devam edelim:

– Semâların dolusu kadar Muhammed'e salât eyle.

Bu cümle şu mânâya gelir:

Getirdiğimiz salâvat, en küçüğünden darı ve hububat kadar olsa; onların cüsseleri yedi kat sema aralarını, boşluklarını doldurmuş olsa onların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle. Yani: Şânını âli ve muazzam eyle.

Devam edelim:

– Yerin dolusu kadar Muhammed'e salât eyle.

Yani:

– Allahım, yedi kat yerler kadar fehamet ve azamette Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Bir başka mânâya göre de, şu demeye gelir:

– Yerle sema arası boşlukları, ovaları, sığınakları, mağaraları dolduracak sayılar kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Devam edelim:

– Arşın dolusu kadar Muhammed'e salât eyle.

Bu cümlenin bir başka mânâsı şöyle olabilir:

– Genişlik ve cüssede mahlukun en büyüğü olan arşın boşluğunu dolduracak kadar; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize büyük ecir ihsân eyle.

Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

– Onu sayıların çokluğu ile dolduracak kadar çok salât inzali ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce şânını muazzam eyle.

– Arşın ağırlığı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Bu cümlenin birkaç mânâsı vardır; şunlardır:

– Bu okuduğumuz salâvat-ı şerifelerin vücudu olsa, en ağır mevcud olan arşla tartılacak kadar olsun.

Diğer mânâ:

– Getirdiğimiz salâvat-ı şerifelerin her biri için arşla tartılacak kadar sevab ile salât eyle.. Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce şânını mübeccel eyle.

Devam edelim:

– ÜMM'ÜL-KİTAP'ta KALEM'in yürüdüğü şeylerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Bu cümlede geçen **KALEM** ve **ÜMM'ÜL-KİTAP,** Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan yaratılmıştır.

ÜMM'ÜL-KİTAP: Kitabın aslı olan LEVH-Ü MAHFUZ mânâsınadır. Bunda, ezelden ebede kadar, bütün olacak şeyler ve olmuşlar tümden yazılır.

Bu açıdan bakılınca, mânâ şöyle olur:

– Bütün bunların sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize lâyık salât, üstün tahiyyat inzâli ile yüce makamlarına iclâl ve ikram eyle. Kendisini de böylece, muazzez ve mükerrem eyle.

Devam edelim:

– Yedi semanda yarattıkların sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Yani: Yedi kat semada bulunan canlı meleklerin, cansız olan ay, güneş, yıldızlar ve daha başka şeyler sayısınca.. Bunların geniş tafsili, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin miracı anlatılırken geçmiştir.

Üstteki cümle bazı nüshalarda değişik ifadelerle şöyle gelmiştir:

– Denizlerinde yarattıkların sayısı kadar..

– Yedi denizlerde ve semalarından yarattıkların sayısı kadar..

– Yedi arzlarda yarattıkların sayısı kadar..

Devam edelim:

– Onlarda yaratıcı olduğun şeylerin sayısınca, tâ, kıyâmete kadar her gün bin defa Muhammed'e salât eyle.

Bu cümlenin başında:

– Onların.

Diye geçen zamirden murad, yedi kat semadır. Bu durumda mânâ şöyle olur:

– Bu semavat içinde yaratılacak şeylerin bin kere sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bol salât, çok tahiyyat inzal ederek, mübârek şânını muazzam ve mükerrem eyle.

Devam edelim:

– Allahım.

Ey mülkün ve melekûtun sahibi şânı büyük, kibriyası yüce kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

– Muhammed'e salât eyle; dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmete kadar; semalarından arzına inen yağmur damlalarının her damlası kadar.. Hem de günde bin kere..

Bu cümlenin biraz daha açılmış mânâsı şudur:

– Allahım, dünyayı yarattığından bu yana semadan ne kadar yağmur damlası düştüyse.. kıyâmete kadar da ne kadar yağmur damlası düşecekse.. bütün bunların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iclâl, ikram, in'am ihsân ederek, yüce sıfatı zâtını mufahham ve muazzam eyle.

– Allahım.

Ey celâl ve ikram sahibi, şânı büyük zâtı mukaddes olan Allahım.

– Muhammed'e salât eyle; dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmete kadar; zâtını tesbih, tehlil, tekbir, tazim edenlerin sayısı kadar.. Hem de günde bin kere..

Bu cümlede geçen kelimelerden bazılarını açıklayalım.

Tesbih: Sübhanellah, lafzı ile, Yüce Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih etmektir.

Tehlil: Allah'tan başka ilâh yoktur, kelime-i tevhidi ile, Yüce Allah'ın birliğini ikrar etmektir.

Tekbir: Yüce Allah'ın büyüklüğünü ikrar ederek Allahü Ekber (Allah en büyüktür) lafzı ile onun zâtını anmaktır.

Tazim: Yüce Hakk'ın azametini kabul edip onun şânında azamet lafızlarını kullanmaktır.

Allahım, bütün bu vazifeleri, dünyayı yarattığından bu âna kadar; bu andan sonra da, kıyâmete kadar yapanların toplam sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle. Onun şânını muazzez ve mükerrem eyle.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey zât ve sıfatında şerik ve nazirden münezzeh olan şânı büyük Allah.

- Onların nefesleri onların lafızları sayısınca Muhammed'e salât eyle.

Bu cümlede geçen:

- Onlar.

Zamirinden murad, Yüce Allah'ın yarattığı mahluklardır. Özellikle insanlar.

Cümlenin daha açık mânâsı şudur:

- Ey merhametliler merhametlisi Allahım, dünya yaratıldıktan tâ, sonuna varıncaya kadar seni tesbih, tehlil edenlerin aldıkları nefesleri sayısı kadar; ağızlarından çıkan lafızlardan hayır olsun, şer olsun, cümle kelâmlarının harfleri, kelimelerinin de sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ikram inzal ederek, zâtını muazzez ve muhterem eyle.

Bazı nüshalarda şu cümlenin fazlalığı vardır:

- Onların lahzalarının sayısı kadar salât eyle.

Devam edelim:

- Dünyayı yarattığından bu yana, onların içinde bulunan yarattığın her canlının sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Tâ, kıyâmet gününe kadar bin kere..

Bu cümlenin içinde geçen:

- Onların.

Zamirinden murad, Allahü Teâlâ'yı tesbih, tehlil ve tekbir edenlerdir.

Bunların içinde bulunanlardan ise.. büyük, küçük, canlı, cansız ne varsa, cümlesi murad edilmektedir.

İşte.. bütün bunların sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce şânını mufahham eyle.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey daim Bâki olan şânı büyük, nimeti her şeye şâmil kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

وَيُعَظِّمُكَ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ اَنْفَاسِهِمْ وَاَلْفَاظِهِمْ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ كُلِّ نَسَمَةٍ خَلَقْتَهَا فِيهِمْ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ السَّحَابِ الْجَارِيَةِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ الرِّيَاحِ الذَّارِيَةِ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا هَبَّتْ عَلَيْهِ الرِّيَاحُ وَحَرَّكَتْهُ مِنَ الْاَغْصَانِ وَالْاَشْجَارِ وَالْاَوْرَاقِ وَالثِّمَارِ، وَجَمِيعِ مَا خَلَقْتَ عَلٰى اَرْضِكَ وَمَا بَيْنَ سَمٰوَاتِكَ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ

ve yuazzimüke min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme salli alâ Muhammedin adede enfasihim ve elfazıhim ve salli alâ Muhammedin adede külli nesemetin halakteha fihim min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

Allahümme salli alâ Muhammedin aded'es-sehab'il-cariyeti ve salli alâ Muhammedin aded'er-rıyah'iz-zariyeti min'yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme salli alâ Muhammedin adede mahebbet aleyh'ir-riyahu ve harrekethü min'el-ağsani vel-eşcari vel-evrakı ves-simarı ve cemii ma halakte alâ arzıke ve mabeyne semavatike min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme salli .....

* * *

zâtını tesbih, tehlil, tekbir, tazim edenlerin sayısı kadar.. Hem de günde bin kere..

Allahım, onların nefesleri, onların lafızları sayısınca Muhammed'e salât eyle.

Dünyayı yarattığından bu yana, onların içinde bulunan yarattığın her canlının sayısı kadar Muhammed'e salât eyle. Tâ, kıyâmet gününe kadar günde bin kere..

Allahım, kayıp giden bulutların sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Dünyayı yarattığın günden; tâ kıyâmet kopuncaya kadar; her günde bin kere, esen rüzgârların sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Allahım, Muhammed'e salât eyle; rüzgârın, üzerine estiği ve oynattığı şeylerden ağaç, dal, yaprak, meyvelerin sayısı kadar.. Yeryüzünde, semaların arasında yarattıklarından tümünün sayısı kadar.. Dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar, her gün bin defa...

* * *

(Devamı: 795. Sayfada)

Kayıp giden bulutların sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Bu bulutlar, rüzgârla emrolundukları yerlere kayıp giderler. Allah'ın emri ile sular ve yağmurlar indirirler.

Allahım, bu bulutlardan akan yağmur damlalarının sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine bol ikramlar eyle.

Devam edelim:

- Dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet kopuncaya kadar; her günde bin kere esen rüzgârların sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Bu rüzgârlar estiği zaman, yerin tozunu toprağını dağıtır. Böyle bir rüzgâr estiği zaman dağılan tozların ve toprakların, sair hareket eden şeylerin sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize çokça tazim salâtı eyle.

Hülâsa: Dünyanın evvelinden tâ, âhirine kadar yağan yağmurların damla ve katraları, esen rüzgârlarla hareket eden toz ve topraklar ve sair şeylerin bin kere sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bereket inzal eyle. Şânını muazzam, mübeccel ve mufaddal eyle.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey zât, sıfat ve ef'alinde vahid, ferd, samed olan, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah.

- Muhammed'e salât eyle; rüzgârın, üzerine estiği ve oynattığı şeylerden ağaç, dal, yaprak, meyvelerin sayısı kadar..

Ve.. yeryüzünde..

Yani: Hayvanlardan, haşarelerden, topraklardan, otlardan ve bunlara benzeyen ne kadar mahluk yarattınsa..

- Semaların arasında yarattıkların tümünün sayısı kadar..

Allahım, semaların arasında ne kadar şeyler yarattınsa, onların çeşitlerini ve adedini Alim ve Allâm olan zâtın bilir. O yarattıkların sayısı kadar, zübde-i âlem, ademoğullarının efendisi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine tazimler ve tekrimler eyle.

- Dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin defa..

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını muazzam mükerrem ve muhterem eyle.

Devam edelim.

- Allahım.

Ey ayıpları örten, günahları bağışlayan, hacetleri bitiren, duâlara icabet eden nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- Muhammed'e salât eyle; semadaki yıldızların sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar doğacak yıldızlar ne kadarsa.. Hem de her günde bin kere..

عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ نُجُومِ السَّمَآءِ مِنْ يَوْمٍ خَلَقْتَ الدُّنْيَا
اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ مِلْءَ اَرْضِكَ مِمَّا حَمَلَتْ وَاَقَلَّتْ مِنْ قُدْرَتِكَ،
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ فِي سَبْعِ بِحَارِكَ
مِمَّا لَا يَعْلَمُ عِلْمَهُ اِلَّا اَنْتَ وَمَآ اَنْتَ خَالِقُهُ فِيهَا
اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ عَدَدَ مِلْءِ سَبْعِ بِحَارِكَ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ زِنَةَ سَبْعِ
بِحَارِكَ، مِمَّا حَمَلَتْ وَاَقَلَّتْ مِنْ قُدْرَتِكَ اَللّٰهُمَّ
وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ اَمْوَاجِ بِحَارِكَ مِنْ يَوْمٍ خَلَقْتَ
الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ
وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ الرَّمْلِ وَالْحَصٰى فِي مُسْتَقَرِّ
الْاَرَضِينَ شَرْقِهَا وَغَرْبِهَا وَسَهْلِهَا وَجِبَالِهَا مِنْ
يَوْمٍ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ

alâ Muhammedin adede nücum'is-semai min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme salli alâ Muhammedin mil'e arzıke mimma hamelet ve akallet min kudretike.

Allahümme salli alâ Muhammedin adede ma halakte fiseb'i biharike mimma lâya'lemü ilmehu illâ ente ve maente halikuhu fiha ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme salli alâ Muhammedin adede mil'e seb'i biharike ve salli alâ Muhammedin zinete seb'i biharike mimma hamelet ve akallet min kudretike.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin adede emvaci biharike min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin aded'er-remli vel-hasa fi müstakarr'il-arazıne ve sehliha ve cibaliha min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe .....

* * *

Allahım, Muhammed'e salât eyle; semadaki yıldızların sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar doğacak yıldızlar ne kadarsa.. Hem de, her günde bin kere..

Allahım, senin kudretinle yerin taşıyıp çıkardığı şeylerden yerin dolusu kadar Muhammed'e salât eyle.

Allahım, ilmini ancak zâtının bildiği yedi denizlerinde halk ettiğin şeylerin sayısı kadar; tâ, kıyâmete kadar onlarda yarattığın şeylerin sayısı kadar her günde bin kere Muhammed'e salât eyle.

Allahım, yedi denizlerin dolusu adedince Muhammed'e salât eyle. Muhammed'e salât eyle; zâtının kudretinden yana, senin yedi denizlerinin taşıyıp çıkardığı şeylerin ağırlığı kadar..

Allahım, dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar; denizlerdeki dalgalar adedince, her gün bin kere Muhammed'e salât eyle.

Allahım, Muhammed'e salât eyle; yerlerin içinde, dağlarında, düzlüklerinde bulunan kum tanelerinin, çakıl taşlarının sayısı kadar. Hem de, dünyayı yarattığın günden, tâ kıyâmet kopuncaya kadar her gün, bin kere..

* * *

(Devamı: 799. Sayfada)

Bu cümlenin bir miktar şerhli mânâsı şöyledir:

Allahım, göklerde bulunan yıldızların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine üstün salât, güzel tahiyyet inzal ederek, şânını yüksek ve kadrini yüce eyle.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey daim Bâki zevali olmayan şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil Allahım.

- Senin kudretinle yerin taşıyıp çıkardığı şeylerden yerin dolusu kadar Muhammed'e salât eyle.

Yani: Senin kudret ve azametine delâlet eden şeylerden ne kadar varsa.. bütün bunlarla yerin dolusu kadar, tazim, tahiyyet, tekrim, tebcil ve tevkir inzal eyle.

Bunun bir başka mânâsı da şöyle olabilir:

- Allahım, yerde bulunan harika mevcutlar, kuvvet ve kudretine delâlet eden sair şeyler sayısızdır. Bunların çokluğu misali, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize kerem inzali ile kendisini muazzez ve mükerrem eyle..

Devam edelim:

- Allahım.

Ey Kerîm Rahîm ihsânlar ve nimetler sahibi şânı büyük Allahım.

- İlmini, ancak zâtının bildiği yedi denizlerinde halk ettiğin şeylerin sayısı kadar..

YEDİ DENİZ

Bu cümlede geçen yedi denizden murad şu denizlerdir: Taberistan denizi, Kirman denizi, (Büyük Okyanus), Umman denizi, Kulturüm denizi, (Kızıl deniz), Hind denizi, Rum denizi, (Akdeniz), Mağrip denizi (Atlas Okyanusu)..[1] Yeryüzünde bulunan sair akar suların cümlesi denizlere dökülür.

Burada anlatılmak istenen kısaca mânâ şudur:

- Allahım, bu deryalar içinde canlı ve cansız olarak yarattığın şeylerin cinsini, onların hadde hesaba gelmeyen sayısını ancak zâtın bilir. Bu âna kadar o denizler içinde yarattığın mahlukların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle. Bundan sonra da:

- Tâ kıyâmete kadar onlarda yaratacağın şeylerin sayısı kadar her günde bin kere Muhammed'e salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını yüce kılıp muazzez ve mükerrem eyle.

Devam edelim:

- Allahım, yedi denizlerin dolusu adedince Muhammed'e salât eyle.

Bazı nüshalarda; burada geçen:

- Aded.

1 Bunların dışında kalan denizler varsa da o zaman keşfi yapılmadığı için şerhe geçmemiştir.

Lafzı yoktur.

- Muhammed'e salât eyle; zâtının kudretinden yana senin yedi denizlerinin taşıyıp çıkardığı şeylerin ağırlığı kadar..

Bazı nüshalarda, bu salâvat-ı şerife yoktur. (Bizim metin olarak aldığımız nüshada vardır.) Bazı nüshalarda ise, şu cümlenin ziyadesi ile gelmiştir:

- Dünyayı yarattığın günden itibaren tâ, kıyâmete kadar bin kere..

(Bu cümle bizim metin olarak aldığımız nüshada yoktur.)

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey hakikî nimet veren, nimeti her şeye şâmil, zâtından başka ilâh olmayan şânı büyük Allahım.

- Dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar; denizlerindeki dalgalar adedince, her gün bin kere Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Yani: Övülen hasletlerin özünde toplandığı, keremli huyların kaynağı, iyiliklerin üstünlüklerini zâtında bulan, güzel keremlere eren, nebiler sultanı, Yüce Allah'ın sevgilisi vasıfları ile anılan Muhammed Mustafa'ya daim ardı arası kesilmeden iclâl ve ikrâm eyle Allahım.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; yerlerin içinde, dağlarında, düzlüklerinde bulunan kum tanelerinin, çakıl taşlarının sayısı kadar. Hem de, dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet kopuncaya kadar her gün bin kere..

Yani. İclâl, ikram ve in'am eyleyip şânını yücelt.

Devam edelim:

- Allahım Muhammed'e salât eyle; tatlı ve tuzlu suların ISTIRAP adedi kadar..

Bu cümlede geçen:

- ISTIRAP.

Tâbiri ile anlatılmak istenen sular için mânâ şudur: Onların hareket edip dalgalanmaları.

Hem de, dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet kouncaya kadar; herg ün bir kere..

Yani: Bunların toplam adedini çarpsan, o çarpımdan hâsıl olan sayı kadar, her gün, Habib-i Rabbilâlemin Seyyid'ül-enbiya vel-mürselin Muhammed'ül-emin (s.a.v.) üzerine sonsuz tekrimat, sonu gelmeyen tahiyyat inzali ile şânını muazzez ve mükerrem eyle.

Devam edelim:

- Salât eyle.

Bazı nüshalarda bu lafzın başında:

- Allahım.

Lafzı da gelmiştir. (Bizim metinde yoktur.)

– Muhammed'e; yerin yüzünde, yerlerin derinliğinde, şarkında, garbında düzlüğünde, dağlarında, vaidlerinde, YOLUNDA..

Bazı nüshalarda:

– YOLUNDA..

Lafzı, cem sığası ile gelmiş, (Bizim metinde böyledir):

– YOLLARINDA..

Olarak anlatılmıştır. Bazı nüshalarda ise.. VAİDLERİNDE, lafzından sonra şu cümleler eklenmiştir; ama sahih olan bunların olmamasıdır; çünkü bunlar aşağıda gelecektir.

– Ağaçlarında, yapraklarına, ekinlerinde, bütün bitkilerinde..

Devam edelim:

– Mamur yerlerinde, harap yerlerinde yarattığın şeylerden tut; onların üzerinde ve içinde yarattığın çakıl taşı, kesek, kaya parçalarına varıncaya tümünün sayısı adar, dünyayı yarattığın günden itibaren tâ, kıyâmete kadar her gün bin kere salât eyle.

Yani: Bütün bu sayılanların bin kere çarpım adedi kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyleyip zâtıâlilerini muazzez, mükerrem ve muhterem eyle.

Devam edelim:

– Allahım, Muhammed Nebiye salât eyle: Hem de yer bitkilerinden; kıblesinde, şarkında, garbında, düzlüğünde, dağlarında, derelerinde, ağaçlarında, meyvelerinde, yapraklarında, ekinlerinde olanların ve bereketle çıkan tüm bitkilerinin sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

Şöyle ki: Bu sayılanların adetler binle çarpılsa, o çarpmadan hâsıl olan adet kadar Resûlüllah ve Habibüllah olan Hazret-i Muhammed (s.a.v.) Efendimiz üzerine, sonsuz salât, nihâyetsiz tahiyyat inzali ile üstün vasıflı zâtlarını muazzam ve mufahham eyle. Devam edelim:

– Allahım.

Ey zât ve sıfatında şerik ve nezirden münezzeh olan şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

– Muhammed'e salât eyle; şimdiye kadar yarattığın, bundan sonra da, tâ, kıyâmete kadar yaratacağın insan, cin, şeytanların sayısı kadar.. Hem de her gün bin kere..

Yani: Bütün bu adetler miktarınca, Resûl-ü Kevneyn, Habib'üs-sakaleyn, her iki cihandakilerin şefaatçısı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât-ı kâmile ve tahiyyat-ı şâmile inzal ederek zâtını daima iclâl ve ikram eyle. Devam edelim:

– Allahım, ONLARIN bedenlerinde ve yüzlerinde, başlarında bulunan kılların sayısınca; dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmete kadar her gün bin kere Muhammed'e salât eyle.

مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ اضْطِرَابِ الْمِيَاهِ الْعَذْبَةِ وَالْمِلْحَةِ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَهُ عَلٰى جَدِيدِ اَرْضِكَ فِي مُسْتَقَرِّ الْاَرَضِينَ شَرْقِهَا وَغَرْبِهَا، سَهْلِهَا وَجِبَالِهَا، وَاَوْدِيَتِهَا وَطَرِيقِهَا، وَعَامِرِهَا وَغَامِرِهَا اِلٰى سَائِرِ مَا خَلَقْتَهُ عَلَيْهَا وَمَا فِيهَا مِنْ حَصَاةٍ وَمَدَرٍ وَحَجَرٍ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ عَدَدَ نَبَاتِ الْاَرْضِ مِنْ قِبْلَتِهَا وشَرْقِهَا وَغَرْبِهَا، وَسَهْلِهَا وَجِبَالِهَا وَاَوْدِيَتِهَا، وَاَشْجَارِهَا وَثِمَارِهَا وَاَوْرَاقِهَا وَزُرُوعِهَا، وَجَمِيعِ مَا يَخْرُجُ مِنْ نَبَاتِهَا وَبَرَكَاتِهَا مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ

merretin.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin adede ıztırab'il-miyah'il-azbeti vel-milhati min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin ve salli alâ Muhammedin adede mahalaktehu alâ cedidi arzike fimüstakarr'il-arazine şarkıha ve garbiha sehliha ve cibaliha ve evdiyetiha ve tarikıha ve amiriha ve ğamiriha ilâ sairi malahaktehu aleyha ve mafiha min hasatin ve mederin ve hacerin min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme salli alâ Muhammedin'in-nebiyyi adede nebat'il-arzi min kıbletiha ve şarkıha ve garbiha ve sehlika ve cibaliha ve evdiyetiha ve eşcariha ve simariha ve evrakıha ve zuruıha ve cemii mayahrucü min nebatiha ve berekâtiha min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

Allahümme ve salli .....

* * *

Allahım, Muhammed'e salât eyle; tatlı ve tuzlu suların ıztırap adedi kadar. Hem de, dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere.

Salât eyle Muhammed'e yerin yüzünde, yerlerin derinliğinde, şarkında, garbında, düzlüğünde, dağlarında, vadilerinde, yolunda, mamur yerlerinde, harap yerlerinde yarattığın şeylerden tut; onların üzerinde ve içinde yarattığın çakıl taşı, kesek kaya parçalarına varıncaya kadar tümünün sayısı kadar, dünyayı yarattığın günden itibaren tâ kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

Allahım, Muhammed Nebiye salât eyle. Hem de, yer bitkilerinden; kıblesinde, şarkında, garbında, düzlüğünde, dağlarında, derelerinde, ağaçlarında, meyvelerinde, yapraklarında, ekinlerinde olanların ve bereketle çıkan tüm bitkilerin sayısınca, dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

* * *

(Devamı: 801. Sayfada)

Burada geçen:

- ONLARIN..

Tâbiri ile insanlar ve cinler murad edilmiştir.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Dünya yaratıldıktan tâ, kıyâmet kopuncaya kadar cin, insan ve şeytanların bedenlerinde, yüzlerinde başlarında bulunan kıllar sayısınca, günde bin kere Seyyid'ül-Enbiya, Sened'il-Asfiya, Şefi-i Ruz-ü Ceza Hazret-i Muhammed Mustafa üzerine tam salât, üstün bereket, inzal ederek yüce şânını pek faziletli ve üstün şerefli eyle.

Devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; kuşlar kanat çırptıkça, insan, cin ve şeytanlar uçtukça.. Hem de dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet kopuncaya kadar, her günde bin kere..

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını muazzam, mükerrem ve muazzez eyle.

Devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; her BEHİME..

Burada geçen:

- BEHİME.

Tâbiri ile, tüm dört ayaklı hayvanlar murad edilmektedir. Yani: Karada, denizde, ehlî veya vahşî olan dört ayaklı hayvanatın tümü..

Devam edelim:

- Olarak yarattığın yeryüzündeki büyük küçük, yerin ŞARKLRINDA ve GARPLARINDA..

Cümle içinde görüldüğü gibi, **ŞARK** ve **GARP** lafızları çoğul olarak:

- ŞARKLARINDA ve GARPLARINDA..

Diye geçmektedir. Bunun sebebi şöyle anlatılır:

- Şark tarafında yüz seksen doğuş yeri, garp tarafında da yüz seksen batış yeri vardır. Güneş, her gün bunların birinde doğar birinde de batar. Ertesi gün ise, diğerinden doğar ve diğer yerinde batar. Bu üslup üzere altı ayda bütün doğuşları ve batışları tamam edip tekrar eski yerine gelir. Bunun için, cem (çoğul) sığası ile gelmiştir. Bütün nüshalarda böyledir. Ancak, bazı nüshalarda:

- Şarklarında YAHUT garplarında.

Olarak gelmiştir ki, **YAHUT** terimini oluşturan (Arapça) EV edatı fazladan konmuştur.

Devam edelim:

- Sayılarını ancak zâtını bildiği, yerin insinin ve cinninin sayısı kadar.. Hem de, dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet kopucaya değin her gün bin kere..

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine tazimat ve tekrimat ederek, yüce şânını daima muazzez ve mükerrem eyle.

عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ
وَالشَّيَاطِينِ وَمَا اَنْتَ خَالِقُهُ مِنْهُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ كُلِّ
شَعْرَةٍ فِي اَبْدَانِهِمْ، وَفِي وُجُوهِهِمْ، وَعَلٰى رُؤُوسِهِمْ،
مُنْذُ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ
اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ خَفَقَانِ الطَّيْرِ،
وَطَيَرَانِ الْجِنِّ وَالشَّيَاطِينِ مِنْ يَوْمٍ خَلَقْتَ الدُّنْيَا
اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ كُلِّ بَهِيمَةٍ خَلَقْتَهَا عَلٰى جَدِيدِ اَرْضِكَ
مِنْ صَغِيرٍ اَوْ كَبِيرٍ فِي مَشَارِقِ الْاَرْضِ وَمَغَارِبِهَا
مِنْ اِنْسِهَا وَجِنِّهَا وَمِمَّا لَا يَعْلَمُ عِلْمَهُ اِلَّا اَنْتَ
مِنْ يَوْمٍ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ
يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ خُطَاهُمْ

alâ Muhammedin adede ma halakte minel-cinni vel-insi veş-şayatıyni ve ma ente halikuhu minhüm ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin adede külli şa'retin fiebdanihim ve fivücuhihim ve alâ rüusihim münzü halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin adede hafakan'it-tayri ve tayaran'il-cinni veş-şeyatiyni min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin adede külli behimetin halakteha alâ cedidi arzıke min sağırın ev kebirin fimeşarık'il-arzi ve mağaribiha min insiha ve cinniha ve mimma lâya'lemü ilmehu illâ ente min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin adede hutahüm .....

* * *

Allahım, Muhammed'e salât eyle; şimdiye kadar yarattığın, bundan sonra da tâ, kıyâmete kadar yaratacağın insan, cin, şeytanların sayısı kadar, hem de, her günde bin kere..

Allahım, onların bedenlerinde ve yüzlerinde, başlarında bulunan kılların sayısınca; dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere Muhammed'e salât eyle.

Allahım,Muhammed'e salât eyle; kuşlar kanat çırptıkça, insan, cin ve şeytan uçtukça.. hem de dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar her günde bin kere..

Allahım, Muhammed'e salât eyle; her behime olarak yarattığın yeryüzündeki büyük, küçük, yerin şarklarında ve garplarında; sayılarını ancak zâtının bildiği, yerin insinin ve cinsinin sayısı kadar. Hem de dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet kopuncaya kadar her gün bin kere.

* * *

(Devamı: 803. Sayfada)

Devam edelim:

- Allahım.

Ey zât, sıfat ve fiillerinde, vahid, ferd, samed olan şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- Muhammed'e salât eyle. Hem de: ONLARIN, yeryüzündeki.

Yani: İnsanların, cinlerin, cümle hayvanatın.

- Adımları sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet kopuncaya kadar her gün bin kere..

Bu cümlenin biraz daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Hayvanatın, insanların ve cinlerin attıkları adımların sayılarını bin defa çarpmak sonunda hâsıl olan sayının miktarı Sultan-ı Enbiya, Serdar-ı Asfiya, Habib-i Hüda, Şefi-i Ruz-u Ceza Muhammed Mustafa üzerine tazim salâtı, tekrim tahiyyatı inzal ederek şânını yüce eyle..

Devam edelim:

- Allahım.

Ey günahları bağışlayan, ayıpları örten, ihtiyaçları yerine getiren, duâları kabul eden şânı büyük Allahım.

Muhammed'e salât eyle. Hem de, O'na salât okuyanların sayısı, O'na salât okumayanların sayısı kadar.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okuyanları şunlardır: Bütün melekler, mü'min olan insanlar ve cinler..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okumayanlar ise, şunlardır: İnsanların ve cinlerin inat kâfirleri..

Devam edelim:

- Muhammed'e salât eyle; sık ve ince yağan yağmurların, biten bitkilerin sayısı kadar.

Yani: Yağan yağmurların, tane, katre, damlalarının sayısınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.

Devam edelim:

- Her şeyin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle..

Yani: Vücuda gelen ne kadar şey vasfını alan varsa..

Devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; gece karanlığı sardıkça..

Burada, gece karanlığının sardığı şeyler anlatılmamıştır. Alttaki mânâlara almak mümkündür.

- Gündüzleri karanlığı ile bürüyüp örttükte..
- Yerleri karanlığı ile bürüyüp örttükte..
- Yerde olan mahlûkatın cümlesini karanlığı ile bürüyüp örttükte..
- Yerleri, yerle sema arasını bütün karanlığı ile bürüyüp örttüğü kadar..

- Muhammed'e salât eyle; aydınlandığı zaman gündüzleri içinde..

عَلٰى وَجْهِ الْاَرْضِ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ يُصَلِّي عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْقَطْرِ وَالْمَطَرِ وَالنَّبَاتِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي اللَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي النَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِي الْاٰخِرَةِ وَالْاُولٰى، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ شَابًّا زَكِيًّا، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَهْلًا مَرْضِيًّا، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ مُنْذُ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰى مِنَ الصَّلٰوةِ شَيْءٌ اَللّٰهُمَّ وَاَعْطِ مُحَمَّدًا الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ الَّذِي وَعَدْتَهُ، الَّذِي اِذَا قَالَ صَدَّقْتَهُ، وَاِذَا سَاَلَ اَعْطَيْتَهُ اَللّٰهُمَّ وَاَعْظِمْ

alâ vech'il-ardi min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin adede men yusalli aleyhi ve salli alâ Muhammedin adede men lem-yusalli aleyhi ve salli alâ Muhammedin aded'el-katri vel-matari ven-nebati ve salli alâ Muhammedin adede külli şey'in.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin fil-leyli iza yağşa ve salli alâ Muhammedin fin-nehari iza tecella ve salli alâ Muhammedin fil-âhireti vel-ulâ ve salli alâ Muhammedin şabben zekiyyen ve salli alâ Muhammedin kehlen merdiyyen ve salli alâ Muhammedin münzü kâne fil-mehdi sabiyyen ve salli alâ Muhammedin hatta lâyebka mines-salâti şey'ün.

Allahümme ve a'tı Muhammeden'il-makam'el-mahmud'ellezi vaadtehüllezi iza kale saddaktehu ve iza seele a'taytehu.

Allahümme ve a'zim .....

* * *

Allahım, Muhammed'e salât eyle; hem de onların yeryüzündeki adımları sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar.. Her gün bin kere..

Allahım, Muhammed'e salât eyle, kendisine salâvat okuyanların sayısı kadar.

Muhammed'e salât eyle; kendisine salâvat okumayanların sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; sık ve ince yağan yağmurların, biten bitkilerin sayısı kadar.. Her şeyin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.

Allahım, Muhammed'e salât eyle; gece karanlığı sardıkça; Muhammed'e salât eyle; aydınlandığı zaman, günler içinde..

Muhammed'e, âhirette ve dünyada salât eyle.

Muhammed'e salât eyle; şab ve zeki halinde; Muhammed'e salât eyle; rızâya nâil olmuş kehl halinde; Muhammed'e, beşikte çocukluğundan itibaren salât eyle.

Muhammed'e salât eyle; o kadar ki, salât çeşidinden hiçbir şey kalmasın.

Allahım, Muhammed'e vaad ettiğin Makam-ı Mahmud'u ihsân eyle. O öyle bir zâttır ki: Söylediğini doğruya çıkarırsın; istediği zaman verirsin.

* * *

(Devamı: 807. Sayfada)

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

- Gündüz ruşen olup bütün âlem ve ekvanı nur ve ziyası ile münevver eylediği zaman, nur aslı, nurların da nuru Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tahiyyet, tekrim ve tazim salâtı eyle. Devam edelim:

- Muhammed'e âhirette ve dünyada salât eyle..

Bu cümlede âhiretin dünyadan evvel anlatılması, (Arapça aslına göre) kafiye icabı olarak gelmiştir. Kısaca şu mânâya gelir:

- Dünyada ve âhirette, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize türlü türlü tazimat ile tahiyyat, tekrimat ederek yüce şânını muazzam ve mualla eyle.

Devam edelim:

- Muhammed'e salât eyle; ŞABB ve ZEKİ halinde eylediğin salât gibi..

Bu cümlede geçen:

- ŞABB.

Tâbiri, on beş yaşından otuz yaşına kadar olan zaman için kullanılır.

- Zeki.

Tâbiri ile de, anlatılmak istenen mânâ şudur: Günden güne, an an taat ve ibâdetini, ilâhî yakınlığını artırarak terakki ettiği hâl.. Yani:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, o zamanlarında ettiğin salât gibi daima salât eyle.

Devam edelim:

- Muhammed'e salât eyle; rızâya nâil olmuş KEHL olduğu haldeki gibi.

Yani. Aynı salâtını devam ettir Allahım.

Bu cümlede geçen.

- KEHL.

Tâbiri, otuz yaşından elli yaşına kadar olan zaman için kullanılır.

Bu cümlenin açık şerhli mânâsı şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz otuz yaşından kırka varıncaya kadar insanlardan uzlet edip Hira dağında çeşitli taat, ibâdet ederek Yüce Hakk'ın makbulü olarak en büyük rızâya nail oldu. Kırk yaşındaysa.. kendisine vahiy gelmeye başladı.

Bundan sonra, âleme rahmet olarak peygamber oldu; kendisine Kur'ân-ı Kerîm geldi.

Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olan bu ikramını tâ, kıyâmete kadar devam ettir. Zâtını daima muazzez ve muhterem eyle.

Devam edelim:

- Muhammed'e beşikte çocukluğundan itibaren salât eyle.

Bu cümlenin kısaca şerhli mânâsı şudur:

- Allahım Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, çocukluk deminden tâ, izzet civarına, yakınlığa teşrif edinceye kadar; üzerine inzal ve tekrim ettiğin tahiyye salâtını devam ettirdiğin gibi, daima şanlarını yüce ve üstün eyle.

Devam edelim:

– Muhammed'e salât eyle; o kadar ki, salât çeşidinden hiçbir şey kalmasın.

Bu cümlenin kısaca şerhi şöyledir:

Salât çeşitlerinden; mukarreb meleklerin, nebilerin, resûllerin pâk dillerinden sudur eden ve ashab-ı kiramın, meşayihin, velîlerin, namlı âlimlerin lisanlarından zuhur eden salâtlardan hiçbiri bâki kalmamak üzere, hemen hepsi ile Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem üzerine kemâl-i tazim, tahiyye ve tekrim inzal ederek zâtını izaz ve ikram eyle.

Devam edelim:

– Allahım, Muhammed'e vaad ettiğin MAKAM-I MAHMUD'u ihsân eyle.

Bu cümlede geçen **MAKAM-I MAHMUD** vaadi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şu meâldeki âyet-i kerîme ile yapılmıştır:

– "Ümid edebilirsin, Rabbın seni **MAKAM-I MAHMUD**'a çıkaracaktır." (17/79)

Devam edelim:

– O, öyle bir zâttır ki, söylediğini doğruya çıkarırsın, istediği zaman da verirsin.

Yani: Onun her istediğini verirsin.

Devam edelim:

– Allahım, onun BÜRHAN'ını muazzam eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetinin doğruluğuna delâlet eden. Bu da Kur'ân-ı Kerîm'dir. Kur'ân ise Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetine delâlet eden mucizeleri arasında sayılır.

– Onun BÜNYAN'ını şerefli kıl.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **BÜNYAN**'ı şeriatıdır; dinî erkânı ve cennat-ı âliyattaki makamıdır. Şu demeye gelir:

– Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bütün bu makamlarını pek şerefli kılıp dünya ve âhirette izzet ve saadetle mükerrem eyle.

– Onun hüccetini aşikâr eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risâlet dâvâsını beyân, kesin hüccetlerini zâhir ve bâhir eyle.

– Onun faziletini beyân eyle.

Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin dünya ve âhirette fazileti cümleye açık olsun. İcabet ümmeti olan mü'min kadın ve mü'min erkeklerin her biri katında, onun nübüvvetini gündüz içindeki güneşin zuhuru gibi aşikâre ve izhar eyle. Onun, cümleden ziyade senin katında makbul olduğunu bütün mahlukata aşikâre edip beyân eyle. Risâlet delillerini aşikâre edip izah eyle. Kabul edenlerin her birini diyâmet ve istikamet üzere hareket ettirip yakin mertebesine ulaştır. Din düşmanı kâfir, müşrik ve inatçı münafıklara Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin risâletinin

doğruluğuna dair delili izhar eyleyip kendilerini hak yola irşad eyleyip fazlını ve faziletini böyle açığa çıkar.

Devam edelim:

– Allahım, onun ümmeti için şefaatını kabul eyle. Onun sünneti ile ameli bize nasip eyle. Bizi, onun MİLLETİ üzere öldür.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **MİLLETİ** İslâm dinidir. Yani:

– Son nefesimizi İslâm dini üzerine kapamayı nasip eyle.

Demektir..

Devam edelim:

– Bizi onun zümresinde ve onun sancağı altında haşreyle.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

– İki cihanın sultanı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hamd sancağı altında bütün nebiler, resûller, ashap, sıddîklar, şehitler ve salihlerle beraber bizi cem eyle. Böylece:

– Bizi, onun arkadaşlarından eyle. Bizi, onun havzına vardır; kadehi ile ondan bize içir.

Bu cümle içinde geçen:

– Kadehi ile.

Tâbirinden murad: Yâ Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kendi kâsesi, yahut, havzın kenarındaki kadehlerdir.

– Bizleri onun sevgisi ile faydalandır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize karşı sevgi şu mânâyadır:

Kalb ve kalıpla; huyuna, gidişine, fiillerine, sözlerine, amellerine ve her hâline tam mânâsı ile tâbi olmaktır. Onun yüce emirlerine ve yasaklarına inkıyad ve itaat etmektir.

Bu mânâda geniş tafsilat, SALÂVAT-I ŞERİFELERİN FAZİLETLERİ bahsinde geçmiştir. Devam edelim:

– Allahım, sana duâ ettiğim isimlerin hürmetine senden dilerim; Muhammed'e salât eyle, vasfettiğim şeylerin ve ilmini ancak yüce zâtının bildiği şeylerin sayısı kadar; âmin!.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

– Bu salâvat-ı şerifeler içinde zikri geçen nebat, hububat, cemadat, insan, cin, şeytanlar ve bunların nefesleri, hareketleri; bunlardan başka ancak bilgisi sana mahsus olanların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, tam tazim, tam tekrim ederek yüce şanlarına lâyık, yüce kadirlerine münasib daima tazim etmeni tazarru ve niyaz ederim.

– Bana da merhamet eyleyesin; tevbemi kabul buyurasın, bana bütün BELÂ cinsi şeylerden yana afiyet veresin; keza BELVA cinsi şeylerden de.

Bu cümle içinde geçen **BELÂ** ve **BELVA** aynı mânâyadır. Cümle içindeki münasebetine göre mânâ şudur:

بُرْهَانَهُ، وَشَرِّفْ بُنْيَانَهُ، وَأَبْلِجْ حُجَّتَهُ، وَبَيِّنْ فَضِيلَتَهُ اَللّٰهُمَّ وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ فِي أُمَّتِهِ، وَاسْتَعْمِلْنَا بِسُنَّتِهِ، وَتَوَفَّنَا عَلَى مِلَّتِهِ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ وَتَحْتَ لِوَائِهِ، وَاجْعَلْنَا مِنْ رُفَقَائِهِ، وَأَوْرِدْنَا حَوْضَهُ، وَاسْقِنَا بِكَأْسِهِ وَانْفَعْنَا بِمَحَبَّتِهِ اَللّٰهُمَّ آمِينَ وَأَسْئَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الَّتِي دَعَوْتُكَ بِهَا أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا وَصَفْتُ مِمَّا لَا يَعْلَمُ عِلْمَهُ إِلَّا أَنْتَ، وَأَنْ تَرْحَمَنِي وَتَتُوبَ عَلَيَّ وَتُعَافِيَنِي مِنْ جَمِيعِ الْبَلَاءِ وَالْبَلْوَاءِ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ، وَتَرْحَمَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِعَبْدِكَ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ الْمُذْنِبِ الْخَاطِئِ الضَّعِيفِ، وَأَنْ تَتُوبَ عَلَيْهِ إِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ اَللّٰهُمَّ آمِينَ

bürhanehu ve şerrif bünyanehu ve eblic hüccetehu ve beyyin faziletehu.

Allahümme ve takabbel şefaatehu fi ümmetihi vesta'milna bisünnetihi ve teveffena alâ milletihi vahşürna fizümretihi ve tahte livaihi vec'alna min rüfekaihi ve evridna havzahu veskına bike'sihi venfa'na bimahabbetihi.

Allahümme âmin. Ve es'elüke bi-esmaikelleti daavtüke biha entusalliye alâ Muhammedin adede mavasaftü ve mimma lâya'lemü ilmehu illâ ente enterhameni ve tetube aleyye ve tuafiyani min cemiil-belâi vel-belvai ve entağfire li ve terham'el-mü'minine vel-mü'minati vel-müslimine vel-müslümat'il-ahyae minhüm vel-emvate ve entağfire liabdike fülan'ıbn-i fülanin'il-müznib'il-hatiid-daifi ve entetube aleyhi inneke ğafurun rahimün.

Allahümme âmin .....

* * *

Allahım, onun bürhanını muazzam eyle. Onun bünyanını şerefli eyle. Onun hüccetini aşikâr eyle. Onun faziletini beyân eyle.

Allahım, onun ümmeti için şefaatını kabul eyle. Onun sünneti ile ameli bize nasib eyle. Bizi, onun milleti üzerine öldür.

Bizi, onun zümresinde ve onun sancağı altında haşreyle. Bizi, onun arkadaşlarından eyle. Bizi, onun havzına vardır; kadehi ile ondan bize içir. Bizi, onun sevgisi ile faydalandır.

Allahım, âmin; sana duâ ettiğim isimlerin hürmetine senden dilerim; Muhammed'e salât eyle; vasfettiğim şeylerin ve ilmini ancak yüce zâtının bildiği şeylerin sayısı kadar.

Bana da merhamet eyleyesin; tevbemi kabul buyurasın, bütün belâ cinsi şeylerden yana bana afiyet veresin; keza balvâ cinsi şeylerden de..

Ve.. beni bağışla. Mü'minlere, mü'minelere, müslim ve müslimelere; bunların ölülerine ve dirilerine merhamet eyleyesin.

Falan oğlu falan kulunu da bağışlayasın.[1] Günahkâr, hatalı, zaif kulundur. Onun tevbesini kabul buyurasın. Çünkü sen, Gafur'sun, Rahim'sin, Allahım âmin; ey Âlemlerin Rabbı. * * *

(Devamı: 809. Sayfada)

1 DELÂİL-İ HAYRAT okuyan kimse, bu kısma geldiği zaman, baba adı ile kendisini söyleyecektir.

– Azap belâsından; zâtî yakınlığına seçilmek babında gelen belâdan; imtihan belâsından; malıma, bedenime, dünyama, âhiretime gelecek belâların tümünden afiyette olmayı isterim.

Ve.. beni bağışla. Mü'minlere, mü'minelere, müslim ve müslimelere, bunların ölülerine ve dirilerine merhamet eyleyesin.

Yani: Mü'min olan erkeklere ve kadınlara; bilhassa, emrine ve nehyine inkıyad etmek sûreti ile İslâm olma şerefine eren erkek ve kadınlara.. ve bunların iman ve İslâm üzere son nefesini verip ruhunu teslim edenlerine merhamet eyle.

Devam edelim:

– FALAN OĞLU FALAN kulunu da bağışlayasın.

Bu cümlede geçen:

– FALAN OĞLU FALAN.

Demek, bu kitabı okuyan kimseden kinayedir; ister erkek, ister kadın.

Bu kısma gelen, kendisini babası ile birlikte söyler. Meselâ: Buraya kadar okuyup gelen kimse; kendisinin ismi Muhammed, babasının ismi Davud ise şöyle der:

– Allahım, bu Davud oğlu Muhammed kulunu bağışlayasın. (Muhammed b. Davud.)

Şayet buraya kadar okuyup gelen kadın ise; kendisinin ismi Âişe, babasının ismi de Muhammed ise, o zaman şöyle der:

– Kadın kulun Muhammed kızı Âişe'yi bağışlayasın. (Âişe binti Muhammed.)

Müellif, bunun için arayı kapalı geçmiştir. Bu durumda, okuyan kimse, birinci FÜLAN yerine kendi ismini, ikinci FÜLAN yerine de babasının ismini söyler. (Hâli ile Arapça aslına göre..)

Kendisine duâ edilen yüce zât, isimleri söylenmese de bilir. Ancak, duâ edepleri icabı olarak, duâ eden kimse, duâ ettiği zaman babasının ve kendisinin ismini anmalıdır. Böyle yapması, duânın kabulüne sebep olur ve rahmeti çeker.

Devam edelim:

– Günahkâr, hatalı, zaif kulundur; onun tevbesini kabul buyurasın.

Bu cümlede geçen:

– Zaif.

Tâbiri için, şöyle şerh yapılmıştır: Zaafından ötürü şeytanın vesvesesine, emmare nefsin kötü işlerine, hile ve kandırmacalarına kanmıştır. Onlara karşı kendini müdafaaya gücü olmadığı için, günahlara ve hatalara müptelâ olmuştur. Türlü günahlara ve seyyiata giriftar olmuştur. Zâtın Gafur, Gaffar'sın. Sırf fazlın icabı olarak beni afv ve mağfiret etmeni isterim.

Bu cümleyi okuyan şayet kadın ise, cümle içinde geçen (Arapça):

Günahkâr (münzib), **hatalı** (Hatı) **zaif** kelimelerini okurken:

– Müznibe, hatıe, zaife.

يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مَنْ قَرَأَ هٰذِهِ الصَّلٰوةَ مَرَّةً وَاحِدَةً كَتَبَ اللّٰهُ لَهُ ثَوَابَ
حَجَّةٍ مَقْبُولَةٍ وَثَوَابَ مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مِنْ وَلَدِ اسْمٰعِيلَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَيَقُولُ اللّٰهُ تَعَالٰى يَا مَلٰئِكَتِي هٰذَا عَبْدٌ مِنْ
عِبَادِي أَكْثَرَ الصَّلٰوةَ عَلٰى حَبِيبِي مُحَمَّدٍ فَوَعِزَّتِي وَجَلَالِي
وَجُودِي وَمَجْدِي وَارْتِفَاعِي لَأُعْطِيَنَّهُ بِكُلِّ حَرْفٍ صَلّٰى
عَلٰى حَبِيبِي مُحَمَّدٍ قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ، وَلَيَأْتِيَنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ
تَحْتَ لِوَاءِ الْحَمْدِ، نُورُ وَجْهِهِ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ،
وَكَفُّهُ فِي كَفِّ حَبِيبِي مُحَمَّدٍ هٰذَا لِمَنْ قَالَهَا كُلَّ يَوْمِ جُمُعَةٍ
لَهُ هٰذَا الْفَضْلُ، وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ وَفِي رِوَايَةٍ
اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مَا حَمَلَ كُرْسِيُّكَ مِنْ عَظَمَتِكَ
وَقُدْرَتِكَ وَجَلَالِكَ وَبَهَائِكَ وَسُلْطَانِكَ، وَبِحَقِّ
اِسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْمَكْنُونِ الَّذِي سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ،

ya rabb'el-âlemine.

Kale Resûlüllah sallallâhü aleyhi ve selleme:

Men karae hazihis-salâte merreten vahideten ketebellahü lehu sevabe haccetin makbuletin ve sevabe men a'taka rakabeten min veledi İsmaile aleyhissellâmü feyekulüllahü taâlâ:

– Ya melâiketi haza abdün min ibadi ekser'es-salâte alâ habibi Muhammedin feveizzeti ve celâli ve vücudi ve mecdi vertifai leu'tıyennehu bikülli harfin sallâ kasran fil-cenneti ve leye'tiyenni yevm'el-kıyâmeti tahte livail-hamdi nuru vechihi kel-kameri leylet'el-bedri ve keffühu fikeffi habibi Muhammedin haza limen kaleha küle yevmi cümuatin lehu hazel-fazlü vellahü zül-fazl'il-azimi.

Ve firivâyetin Allahümme inni es'elüke bihakkı mahamele kürsiyyüke min azametike ve kudretike ve celâlike ve behaike ve sultanike ve bihakkı ismikel-mahzun'il-meknun'illezi semmeyte bihi nefseke .....

* * *

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Her kim, bu salâvat-ı şerifeyi bir kere okursa, Allahü Teâlâ onu makbul olan bir hac sevabı, İsmail aleyhisselâm soyundan bir kimseyi azad etmek sevabı yazar. Allahü Teâlâ şöyle buyurur:

– Ey meleklerim, bu kullarımdan bir kuldur. Habibim Muhammed'e salâvat okumayı çoğalttı. İzzetime, celalime, varlığıma, mecdime, yüksekliğime yemin; Habibim Muhammed'e getirdiği salâvat-ı şerifenin her harfinden kendisine cennette bir köşk vereceğim. Kıyâmet günü, hamd sancağı altında bana gelecektir. Onun yüzünün nuru, mehtap gecesindeki ay gibi olacaktır. Eli Habibim Muhammed'in elinde olacaktır.

Bu, bu salâvat-ı şerifeyi her cuma okuyan içindir. Ki bu: Büyük bir fazldır.

Ve.. Allahü Teâlâ, büyük fazl ü ihsân sahibidir.

Bir başka rivâyette ise (bu okunacak salâvat şöyle başlar):

– Allahım, azametinden, kudretinden, celâlinden, behandan, saltanatından yana; senin kürsinin yüklendiği şeylerin hakkına senden isterim.

Ve.. gizli, saklı olan o yüce ismin hürmetine ki, zâtını onunla isimlendirdin.

* * *

(Devamı: 813. Sayfada)

Diyerek okur. Devam edelim:

– Çünkü sen: Gafur'sun.

Yani. Bütün ayıpları, günahları ve seyyiatı, mübalağa ile affedip bağışlayansın.

– Rahîm'sin.

Mübalağa ile kullarını esirgeyip türlü türlü ihsânlarla rahmetine nimetlerine nâil edensin.

– Allahım, âmin. Ey âlemlerin Rabbı..

Bu cümlenin ifade ettiği şerhli mânâ şudur:

– Duâlarımızı kabul buyur; cümle ihtiyaçlarımızı yerine getir.

Ey cümle âlemleri, cemadatı, canlıları, cümleten yoktan icad ve terbiye edip tedricen kemâle erdiren celâl ve ikram sahibi, şânı büyük nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allah, dileklerimizi kabul buyurmak sûreti ile bizleri mesrur eyle.

Devam edelim:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Her kim bu SALÂVAT-I ŞERİFE'yi bir kere okursa.."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin; burada anlatmayı murad ettiği salâvat-ı şerife **YÜZ SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE**'nin başından itibaren:

– Allahım, senin büyük hakkın için istiyorum.

Cümlesi ile başlayan ve buraya kadar devam eden salâvat-ı şerifedir. (Bak: S. 759)

Devam edelim:

– "Allahü Teâlâ ona makbul olan bir hac sevabı, İsmail aleyhisselâm soyundan bir kimseyi azad etmek sevabı yazar."

Yani: İsmail (a.s.) peygamberin soyundan küffara esir düşen birini kurtarıp azad etmiş gibi sevap yazar.

– "Allahü Teâlâ şöyle buyurur:

– Ey meleklerim, bu kullarımdan bir kuldur. Habibim Muhammed'e salâvat okumayı çoğalttı. İzzetime, celâlime, varlığıma, mecdime, yüksekliğime yemin; Habibim Muhammed'e getirdiği salâvat-ı şerifenin her harfinden kendisine cennette bir köşk vereceğim. Kıyâmet günü, hamd sancağı altında gelecektir. Onun yüzünün nuru, mehtap gecesindeki ay gibi olacaktır. Eli Habibim Muhammed'in elinde olacaktır."

Hadis-i şerif, burada tamam oldu. Ancak, müellif merhum, din kardeşlerini, çokça salâvat-ı şerife okumak sûreti ile Yüce Allah'ın çeşitli lütuflarına nâil olmaları için devam edip şöyle buyurdu:

– Bu..

Yani: Bu kadar büyük fazilet ve çokça sevap..

– Bu salâvat-ı şerifeyi her cuma günü okuyan içindir. Ki bu: Büyük bir fazldır.

Ve.. Allahü Teâlâ, büyük fazl ü ihsân sahibidir.

Ancak, müellif merhumun bu kavli, hadis-i şeriften çıkan bir mânâ değildir. Çünkü, hadis-i şerifte:

- "Bu salâvat-ı şerifeyi bir kere okursa.."

Cümlesi olup, onda:

- Her cuma günü.

Tâbiri yoktur. Bu durumda, hadis-i şerifin mânâsı şu olur:

- Ömründe bir kere bu salâvat-ı şerifeyi okuyan bu fazilete nâil olur.

Demeye gelir. Ancak, musannif kendiliğinden, bu salâvat-ı şerife için:

- Her cuma günü bir defa okusunlar; her harfinden bu kadar sevabı nâil olup köşk ve dereceler alsınlar.

Diyerek, son cümleyi kendiliğinden söyledi. Yoksa, hadis-i şeriften çıkan bir mânâ değildir.

En doğrusunu, Allahü Teâlâ bilir.

Devam edelim:

- Bir başka rivâyette ise..

Burada anlatılmak istenen mânâ şudur:

Üstte geçen hadis-i şerifle fazileti beyân olunan salâvat-ı şerifenin bir şekli üstte anlatıldı. **Bir başka rivâyette** ise.. onun şekli bundan sonra gelecek olan salâvat-ı şerifedir.

Ancak, vird olarak okuyanlar için, üstte anlatılan hadis-i şerifin başından itibaren okumak lâzım değildir.

- Allahım, Âmin!. Ey âlemlerin Rabbı..

Diye okunduktan sonra, bundan sonra anlatılacak kısma geçmelidirler.[1]

Devam edelim:

- Allahım, azametinden, kudretinden, celâlinden, behandan, saltanatından yana senin kürsînin yüklendiği şeylerin hakkına senden isterim.

Yani: Senin yedi kat göklerden daha büyük olan kürsînin taşıdığı şeyler hürmetine.. Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Hakkına..

Tâbirlerin:

- Hürmetine..

Diye almak gerekir. Bundan sonrakiler öyle alınacaktır.

Devam edelim:

- Ve.. gizli saklı olan o yüce ismin hürmetine ki, zâtını onunla isimlendirdin. Onu KİTAB'ında inzal eyledin. Katındaki gizli ilminde onu seçip ayırdın.

Burada geçen KİTAB lafzından murad: KUR'ÂN'dır.

Dileğim şudur:

1 DELÂİL-İ HAYRAT'ın metin kısmında, okunmaması belirtilen kısım çizilmiştir. Vird ehli, onu okumadan geçmelidir.

- Muhammed'e salât eyleyesin.

Yani: Habib-i Ekrem Resûl-ü Mükerrem (s.a.v.) Efendimiz üzerine pek mukaddes zâtınla, onu Habib'liğine uygun bir şekilde salât-ı behiyye ile salât eylemeni niyaz eder isterim. Çünkü o:

- Senin kulundur.

Dünya âlemine ayak basmasından, tâ, bekâ sarayına teşrif edinceye dek daima ve her zaman; cümle azâsı ile söz, fiil, amel, hatır, fikirle her zaman senin hizmetinde olmuştur. Rızâ-i şerifine uygun olarak, taat ve ibâdetine devam etmiştir. Sonra o:

- Resûlündür.

Yani: Âlemlere rahmet olarak, bütün mahlukata, umumî bir risâletle gönderdiğin peygamberindir.

Devam edelim:

- Senden isterim.

Ey keremlilerin en keremlisi.. Sana rica ve niyaz ederim.

- Şu ismin hürmetine ki: Onunla sana duâ edildiği zaman, kabul edersin; onunla senden bir şey istendiği zaman verirsin..

Devam edelim:

- Senden isterim.

Ey âlemlerin Rabbı, sana rica ve niyaz ederim.

- Şu ismin hürmetine ki..

Buralarda murad olan İsm-i Azam'dır. Onun hürmetine dilek Yüce Hakka arz edilmektedir.

- Onu gece üzerine koydun, karanlık etti; gündüzlere koydun, aydınlık etti. Semalara koydun; yükseldi. Yer üzerine koydun; sükûnet buldu. Dağlara koydun, çakıldı. Serkeşler üzerine koydun; uysallaştı. Semadaki sular üzerine koydun; döküldü. Bulutlar üzerine koydun; yağmur yağdırdı.

Bu cümlelerden özetle anlatılmak istenen mânâ şudur:

- Bütün bu mahlukatı yaratmakta ve onların tasarruflarında müessir olan İsm-i Azam'ın hürmetine yüce dergâhına niyaz edip isterim.

Devam edelim:

- Allahım, peygamberin Muhammed'in sana duâ vesilesi edip istediği şeyin hürmetine senden isterim.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yüce zâtına hangi isimlerle duâ etti ise.. ben de o isimler hürmetine sana duâ edip isterim.

Devam edelim:

- Âdem peygamberin sana duâ vesilesi edip istediği hürmetine senden isterim.

وَاَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، وَاسْتَاْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ
عِنْدَكَ، اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ
وَاَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي اِذَا دُعِيتَ بِهِ اَجَبْتَ،
وَاِذَا سُئِلْتَ بِهِ اَعْطَيْتَ وَاَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ
الَّذِي وَضَعْتَهُ عَلَى اللَّيْلِ فَاَظْلَمَ، وَعَلَى النَّهَارِ
فَاسْتَنَارَ، وَعَلَى السَّمٰوَاتِ فَاسْتَقَلَّتْ، وَعَلَى
الْاَرْضِ فَاسْتَقَرَّتْ، وَعَلَى الْجِبَالِ فَرَسَتْ، وَعَلَى
الصَّعْبَةِ فَذَلَّتْ، وَعَلٰى مَآءِ السَّمَآءِ فَسَكَبَتْ،
وَعَلٰى مَاءِ السَّحَابِ فَامْطَرَتْ وَاَسْئَلُكَ بِمَا
سَئَلَكَ بِهِ مُحَمَّدٌ نَبِيُّكَ وَاَسْئَلُكَ بِمَا سَئَلَكَ بِهِ اٰدَمُ
نَبِيُّكَ، وَاَسْئَلُكَ بِمَا سَاَلَكَ بِهِ اَنْبِيَائُكَ وَرُسُلُكَ
وَمَلٰئِكَتُكَ الْمُقَرَّبُونَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ
وَاَسْئَلُكَ بِمَا سَاَلَكَ بِهِ اَهْلُ طَاعَتِكَ اَجْمَعِينَ

ve enzeltehu fikitabihi veste'serte bihi fi ilm'il-gaybi indeke en tusalliye alâ Muhammedin abdike ve resûlike ve es'elüke bismikellezi iza duite bihi ecebte ve iza süilte bihi a'tayte ve es'elüke bismikellezi vada'tehu alelleyli feazleme ve alen-nehari festenare ve ales-semavati festakallet ve alel-arzi festakarret ve alel-cibali fereset ve ales-sa'beti fezellet ve alâ mais-semai fesekebet ve alâ mais-sehabi feemtarat ve es'elüke bima seeleke bihi Muhammedün nebiyyüke ve es'elüke bima seeleke bihi Âdemü nebiyyüke ve es'elüke bima seeleke bihi enbiyaüke ve rüsülüke ve melâiketükel-mukarrebune sallallâhü aleyhim ecmaine ve es'elüke bima seeleke bihi ehlü taatike ecmaine .....

* * *

Onun kitabında inzal eyledin. Katındaki gizli ilminde onu seçip ayırdın. Muhammed'e salât eyleyesin. Senin kulundur, resûlündür.

Senden isterim; şu ismin hürmetine ki: Onunla sana duâ edildiği zaman, kabul edersin; onunla senden bir şey istendiği zaman verirsin.

Senden isterim; şu ismin hürmetine ki: Onu gece üzerine koydun, karanlık etti. Gündüze koydun aydınlık etti. Semalara koydun, yükseldi. Yer üzerine koydun, karar buldu. Dağlara koydun, çakıldı. Serkeşler üzerine koydun, uysallaştı. Semadaki sular üzerine koydun, döküldü. Bulutlar üzerine koydun, yağmur yağdırdı.

Peygamberin Muhammed'in sana duâ vesilesi edip istediği şey hürmetine senden isterim.

Âdem'in sana duâ vesilesi edip istediği hürmetine senden isterim.

Nebilerin, resûllerin, mukarreb meleklerin vesile bilip sana duâ ettikleri şeyler hürmetine senden isterim.

Allah onların tümüne salât eylesin.

Cümle taat ehlinin vesile bilip senden istediği şey hürmetine ben de senden isterim.

* * *

(Devamı: 815. Sayfada)

Yani: Âdem (a.s.) peygamberin sana hangi isimleri vesile ederek dileğini arzettiyse.. ben de o isimler hürmetine sana dileğimi arz ederim.

Devam edelim:

– Nebilerin, resûllerin, mukarreb meleklerin vesile bilip sana duâ ettikleri şeyler hürmetine senden isterim.

Allahü Teâlâ, onların tümüne salât eylesin.

Bu cümlede geçen:

– Mukarreb melekler.

Tâbirinden, bütün melekler kasd edilmektedir. Yüce Allah'a taat ve ibâdet üzere oldukları için, hepsi mukarreb sayılırlar.

Devam edelim:

– Cümle taat ehlinin vesile bilip senden istediği şey hürmetine ben de sana niyaz ederim.

Muhammed'e salât eylersin; keza Muhammed'in âline de.. Hem de: Sema bina edilmeden, yer döşenmeden, dağlar yerlerine çakılmadan, su gözeleri kaynamadan, ırmaklar akıp durmadan, güneş aydınlatmadan, ay ışık vermeden, yıldızlar parlamadan evvel yarattığın şeylerin sayısı kadar..

Bu cümlenin hulâsa mânâsı şudur:

Daima ve her zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Habib'liğine yakışır, yüce makamına münasip üstün salât; âl ve ashabına, bütün ümmetine de daima salât ve tahiyye inzali ile şanlarını yüce kılmanı isterim.

Devam edelim:

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hem de: İlminin sayısı kadar..

Yani: Yüce ilminin kavradığı şeylerin sayısı kadar. Ki bunlar sonsuzdur. Böylece, onun şânını muazzez ve mükerrem eyle.

Devam edelim:

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hilminin sayısı kadar..

Yani: Hilmin ve affın ilgili olduğu sayısız şeylerin sayısı kadar.. Onlara izaz ve ikram eyle. Devam edelim:

– Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de..

Daha önce de anlatıldığı gibi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli kendisine tâbi olan bütün ümmetidir.

– Hem de: LEVH-Ü MAHFUZ'un ilminden aldığı şeyler kadar.

LEVH, şöyle anlatılır:

– Yedi kat göklerden yukarıdadır. Kendisi beyaz incidendir. Etrafı kırmızı yakuttandır. Uzunluğu sema ile yerin arası kadar büyüktür. Genişliği meşrıkla mağrib arası kadardır. Arşa asılmıştır. Kalemi nurdandır. Yazdığı harfleri de nurdandır. Ki bu:

اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَكُوْنَ السَّمَآءُ مَبْنِيَّةً، وَالْاَرْضُ مَطْحِيَّةً، وَالْجِبَالُ مُرْسِيَةً، وَالْعُيُوْنِ مُنْفَجِرَةً، وَالْاَنْهارُ مُنْهَمِرَةً، وَالشَّمْسُ مُضْحِيَةً، وَالْقَمَرُ مُضِيئًا، وَالْكَوَاكِبُ مُنِيرَةً اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ عِلْمِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ حِلْمِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا اَحْصَاهُ اللَّوْحُ الْمَحْفُوظُ مِنْ عِلْمِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا جَرٰى بِهِ الْقَلَمُ فِي اُمِّ الْكِتابِ عِنْدَكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ مِلْءَ سَمٰوَاتِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ مِلْءَ اَرْضِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ مِلْءَ مَا اَنْتَ خَالِقُهُ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ

entusalliye alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede ma halakte min kabli entekûnes-semaü mebniyyeten vel-arzu mathiyyeten vel-cibalü mürsiyeten vel-uyunü münfecireten vel-enharu münhemireten veş-şemsü mudhiyeten vel-kameru müdien vel-kevaibü münireten.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede ilmike ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede hilmike ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede maahsahül-levh'ül-mahfuzu min ilmike.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede macera bihil-kalemü fiümm'il-kitabi indeke ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin mil'e semavatike ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin mil'e arzıke ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin mil'e maente halikuhu min yevmehalakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli .....

* * *

Muhammed'e salât eyleyesin. Keza Muhammed'in âline de.. Hem de: Sema bina edilmeden, yer döşenmeden, dağlar yerlerine çakılmadan, su gözeleri kaynamadan, ırmaklar akıp durmadan, güneş aydınlatmadan, ay ışık vermeden, yıldızlar parlamadan evvel yarattığın şeylerin sayısı kadar...

Allahım Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hem de: İlminin sayısı kadar.

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hilminin sayısı kadar.

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Hem de: Levh-ü Mahfuz'un ilminden aldığı şeyler kadar.

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Hem de: Katındaki Ümm'ül-Kitab'a kalemin yürüdüğü şeylerin sayısı kadar.

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hem de: Semaların dolusu kadar.

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hem de: Yerin dolusu kadar.

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; dünyayı yarattığın günden itibaren, kıyâmet gününe kadar yaratıcı olduğun şeylerin dolusunca..

* * *

(Devamı: 817. Sayfada)

- Mahfuz..

Tâbiri ile anlatılır ki, şeytanlardan, insan ve cinnin ellerinden korunmuştur. Hiçbiri dokunamaz. Tağyir edilip değiştirilmez.

Cümlenin kısaca şerhi şudur:

- Levh-ü Mahfuz, ne kadar şeyi yazıp durduysa.. o miktar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve âline lâyık bir şekilde salât eyleyip yüce şanlarını mufaddal ve mübeccel eyle.

Devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e ve âline salât eyle.. Hem de katındaki ümm'ül-kitab'a kalemin yürüdüğü şeylerin sayısı kadar..

Burada:

- Ümm'ül-Kitab.

Diye anlatılanın adına:

- Kitab-ı Mübin, **Levh-ü Mahfuz..**

Dahi derler. Dünyada olanların ve olacakların cümlesi bunda yazılıdır.

Bu mânâda, cümle şöyle olur:

- İki cihanın sultanı, insin ve cinnin resûlü, iki cihandakilerin şefaatçısı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline bütün bu kitapta yazılan ve yazılacakların sayısı kadar salât eyleyip şânını âli eyle. Keza onun âlinin de..

Devam edelim:

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hem de: Semaların dolusu kadar..

Bu cümlenin şerhli mânâsı şöyledir:

- Bu salâvat-ı şerifelerden en küçüğünün cüssesi, hububatın küçüğü sayılan hardal tanesi kadar olsa.. bunların yedi kat semaları dolduracak sayıları kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline bolca salât eyle. Şanlarını yüce kılıp daima mükerrem ve muazzez eyle.

Devam edelim:

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hem de yerin dolusu kadar..

Meselâ: Okunan bu salâvat-ı şerifelerin, hububatın en küçüğü kadar cüsseleri olsa.. Böylece yerleri doldursalar.. bütün bunların sayısı kadar salât eyleyip Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ve âlinin şânını izaz ve iclâl eyle.

Devam edelim:

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Dünyayı yarattığın günden itibaren, kıyâmet gününe kadar yaratıcı olduğun şeylerin dolusunca..

Yani: Bu ana kadar yaratmış oldukların ve bundan sonra, kıyâmete kadar da yaratacakların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyleyip şanlarını âli kıl. Hem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, hem de onun ashabının ve kendisine tâbi olan tüm ümmetinin..

عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ صُفُوفِ الْمَلٰٓئِكَةِ، وَتَسْبِيحِهِمْ وَتَقْدِيسِهِمْ وَتَحْمِيدِهِمْ وَتَمْجِيدِهِمْ وَتَكْبِيرِهِمْ وَتَهْلِيلِهِمْ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ السَّحَابِ الْجَارِيَةِ، وَالرِّيَاحِ الذَّارِيَةِ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ كُلِّ قَطْرَةٍ تَقْطُرُ مِنْ سَمٰوَاتِكَ اِلٰى اَرْضِكَ وَمَا تَقْطُرُ اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا هَبَّتِ الرِّيَاحُ، وَعَدَدَ مَا تَحَرَّكَتِ الْاَشْجَارُ وَالْاَوْرَاقُ وَالزَّرْعُ، وَجَمِيعِ مَا خَلَقْتَ فِي قَرَارِ الْحِفْظِ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْقَطْرِ وَالْمَطَرِ وَالنَّبَاتِ مِنْ يَوْمِ

alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede sufuf'il-melâiketi ve tesbihihim ve takdisihim ve tahmidihim ve temcidihim ve tekbirihim ve tehlilihim min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin aded'es-sabah'il-câriyeti ver-riyah'iz-zariyeti min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede külli katratin takturu min semavatike ilâ arzike ve matakturu ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede ma hebbet'ir-riyahu ve adede mataharreket'il-eşcaru vel-evraku vez-zuruu ve cemii mahalekte fi karar'il-hıfzı min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin aded-el-katri vel-matari ven-nebati min yevme

* * *

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.. Hem de: Meleklerin saflarının, okudukları tesbihlerinin, takdislerinin, tahmidlerinin, temcidlerinin, tekbirlerinin, tehlillerinin sayısı kadar. Hem de: Dünyayı yarattığın günden itibaren tâ, kıyâmet günü oluncaya kadar..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; sehab-ı câriye, riyah-ı zariye sayısınca dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet gününe kadar.

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; semalarından yerine düşen damlaların; tâ, kıyâmet gününe kadar da düşecek olan damlaların sayısı kadar..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; esen rüzgârların, ağaçların yaprakların ve ekinlerin hareket ve korunma yerinde yarattıklarının tüm sayısı kadar dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet gününe kadar..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline damla, yağmur ve bitkilerin sayısı kadar salât eyle. Hem de: Dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet günü oluncaya kadar..

* * *

(Devamı: 821. Sayfada)

Bazı nüshada, bu cümlenin sonunda:

- Her gün bin kere..

Cümlesi getirilmiştir.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey günahları bağışlayan ayıpları örten, hacetleri yerine getiren, duâları kabul buyuran şânı büyük Allah.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.. Hem de: Meleklerin saflarının, okudukları tesbihlerinin, takdislerinin, tahmidlerinin, temcidlerinin, tekbirlerinin, tehlillerinin sayısı kadar..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Meleklerin, Yüce Hakk'ın şânında okudukları:

- Noksan sıfatlardan münezzehsin, mukaddessin, sana hamd ederiz, şânın pek yücedir sana senâ ederiz, en büyük zâtındır, senden başka ilâh yoktur.

Mukaddes cümlelerin sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle, keza âline de..

- Hem de dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet günü oluncaya kadar..

Böylece Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ve âlinin şanlarını yüce kılıp kendilerine izaz ve ikram eyle.

Bazı nüshada, salâvat-ı şerifenin sonunda şu cümle gelmiştir:

- Her gün bin kere..

Devam edelim:

- Allahım.

Ey Kerîm, Rahîm, ihsân in'am sahibi şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olan ümmetine...

Bazı nüshalarda:

- Muhammed'in âline.

Cümlesi yoktur. (Bizim aldığımız metinde vardır.)

- Sehab-ı câriye..

Yani: Yerle sema arasında akıp giden ve yağmurları yağdıran bulutların döktüğü yağmurların, katreleri ve damlalarının sayısı kadar..

- Riyah-ı zâriye..

Yani: Tozları, toprakları dağıtan rüzgârın dağıttığı tozun toprağın sayısı kadar.

- Sayısınca dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet gününe kadar salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zâtını ve kendisine tâbi olan şanlı ümmetini muazzez ve muhterem eyle.

Devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; semalarından yerine düşen damlaların, tâ, kıyâmet gününe kadar da düşecek olan damlaların sayısı kadar..

Bu cümlenin kısaltılmış şerhli mânâsı şudur:

- Allahım, bugüne kadar senin yarattığın semandan düşen yağmur damlalarının, bundan sonra da tâ, kıyâmete kadar düşecek olan tüm yağmur damlalarının sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun ümmetine salât eyleyip her birlerini muazzez ve muhterem eyle. Bazı nüshada:

- Kıyâmet gününe kadar.

Cümlesinden evvel şu cümle gelmiştir:

- Dünyayı yarattığın günden itibaren.

(Bizim aldığımız metinde bu cümle yoktur.)

Devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; esen rüzgârların sayısı..

Bazı nüshalarda şu cümle vardır:

Rüzgârlar, üzerine estiği şeylerin sayısı kadar..

Devam edelim:

- Ağaçların hareket sayıları; keza yaprakların ve ekinlerin sayısı kadar ve KORUNMA YERİNDE yarattıklarının tüm sayısı kadar..

Bu cümle içinde geçen:

KORUNMA YERİNDE..

Tâbirinin daha açık mânâsı şudur:

- Hayvanlardan, bitkilerden, madenlerden sırf ilâhî korumada bulunan şeylerin sayısı kadar..

Bu korunma yerlerini biraz açalım. Şöyle ki:

İnsanların ve sair canlıların nutfelerinin korunma yerleri babalarının sulbü ve analarının rahmidir.

Yemişlerin korunma yerleri ağaçların dalları ve üzerlerinde bulunan kabuklarıdır.

Ekilen tohumların korunma yeri yerin içidir; bittiği zaman ise, biten şeyin kökü üstünde durmasıdır.

Anlatılan mânâlara göre: Nutfeler baba sulbünde iken, baba sulbünden ana rahmine indiği zaman; yemişler ağaçlarının budaklarında iken, bittikleri zaman, kabuklarının içinde iken; ekilen tohumlar yerlerin içinde iken, bittikleri zaman da köklerinin üzerinde dururken.. sırf Yüce Hakk'ın kudreti ile şeytanların ve cinnin mekrinden korunmuşlardır. Kendilerine melekleri tâyin ederek, terbiye edilip büyütmek sûreti ile **KORUNMA YERİNDE** olmuş olurlar..

Bir başka mânâya göre:

- KORUNMA YERİ..

Tâbirinden murad, cennettir. Çünkü:

Cennet içinde olanlar, gerek cennete giren iman ehli, gerekse cennetin içinde bulunan hurî, gılman, vildan, ağaçlar, bahçeler, nehirler, inci, cevahir, misk, anber, zafiran.. hâsılı onun içinde bulunan sayısız sübhan Allah'ın nimetleri cümle kederden, afetlerden, kendilerine zafiyet ve yokluk gelmesinden yana tamamen masun ve mahfuzdurlar. Daima Rahîm Rahmân Allah'ın üstün lütuflarına ermiş olarak karar kılarlar..

İşte, üstte anlatılan mânâdan ötürü cennet **KORUNMA YERİ** olur.

Bu durumda salâvat-ı şerifenin bu kısmında mânâsı şu olur:

– Cennat-ı âliyat içinde, çeşitlerinin sayısı bilinmeyen üstün nimet efradının sayısı kadar.. Bir başka mânâya göre:

– KORUNMA YERİ..

Tâbirinden murad, LEVH-Ü MAHFUZ'dur. Çünkü Levh-ü Mahfuzda bulunanlar şeytanların, insan ve cinlerin ellerinden korunmuştur. Böyle olunca:

– KORUNMA YERİ..

Olarak anlatılan, orası olur. Böyle olunca, salâvat-ı şerifenin bu kısım için verilecek mânâsı: Levh-ü mahfuz kısmında anlatılan gibidir. Yani: Onda olanların sayısı kadar.. Devam edelim:

– Dünyayı yarattığın günden; tâ kıyâmet gününe kadar..

Bu cümleyi şöyle hulâsa edebiliriz:

Allahım, dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar; üzerlerine rüzgârların estiği şeyler; hareket eden ağaçlar, yapraklar, ekinler, korumanda karar kıldırdığın şeylerin cümlesinin sayısı kadar Nebiyy-i Arabî, Haşimî, Mekkî, Medenî gözümüzün nuru Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ve âlinin üzerine sonsuz salât, bitmeyen tahiyyat inzali ile muazzez, muhterem ve mükerrem eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım.

Ey hacetleri bitiren, duâlara icabet eden, şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

– Damla.

Yani: Pınar, dere, kuyu.. hâsılı dünyada her ne kadar sular varsa.. onları damla damla saymak mümkün olsa, onların cümlesinden, bu âna kadar hâsıl olmuş ve olacak damlaların sayısınca..

– Yağmur..

Yani: İster sık, ister seyrek, ister kalın, ister ince, isterse, gecelerde yağan çiğ.. tâ, kar ve doluya varıncaya kadar yağacakların taneleri ve damlaları sayısınca..

– Ve.. bitkilerin sayısı kadar Muhammed'e salât eyle.. Hem de, dünyayı yarattığın günde, tâ, kıyâmet günü oluncaya kadar..

Yani: Allah'ım, bu miktar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyleyip yüce şanlarını muazzez ve muhterem eyle.

خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ النُّجُومِ فِي السَّمَاءِ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ فِي بِحَارِكَ السَّبْعَةِ مِمَّا لَا يَعْلَمُ عِلْمَهُ اِلَّا اَنْتَ، وَمَا اَنْتَ خَالِقُهُ فِيهَا اِلى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ الرَّمْلِ وَالْحَصٰى فِي مَشَارِقِ الْاَرْضِ وَمَغَارِبِهَا اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ، وَمَا اَنْتَ خَالِقُهُ اِلى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ اَنْفَاسِهِمْ وَاَلْفَاظِهِمْ وَاَلْحَاظِهِمْ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ طَيَرَانِ الْجِنِّ وَالْمَلٰئِكَةِ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ

halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin aded'en-nücumi fis-semai min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede mahalakte fibiharikes-seb'ati mimma lâ-ya'lemü ilmehu illâ ente ve ma ente halikuhu ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin aded'er-remli vel-hasa fimeşarık'il-arzi ve meğaribiha.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede mahalakte minel-cinni vel-insi ve ma ente halikuhu ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede enfasihim ve elfazıhim ve elhazıhim min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede tayaran'il-cinni vel-melâiketi min yevme halakte .....

* * *

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hem de dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar semadaki yıldızların sayısınca..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; yedi denizlerin içinde yarattığın şeylerin sayısı kadar.. Şunlardan ki, ilmini ancak sen bilirsin. Bundan sonra da, tâ, kıyâmet gününe kadar yaratacağın şeylerin sayısı kadar..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; yerin doğularında, batılarında bulunan kum tanelerinin sayısı kadar..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; insan, cin nev'inden yaratmış olduğun, kıyâmete kadar da yaratıcısı olacağın şeylerin adedi kadar..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Onların nefesleri lafızları, lahzaları sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Cinnin ve meleklerin uçuşları sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden, kıyâmet gününe dek..

* * *

(Devamı: 823. Sayfada)

Devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; hem de dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar semadaki yıldızların sayısınca..

Kendilerine böyle bir salât eylemek sûreti ile ikram edip muazzez ve muhterem eyle. Devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Yedi denizlerin içinde yarattığın şeylerin sayısı kadar.. Şunlardan ki, ilmini ancak sen bilirsin. Bundan sonra da, tâ, kıyâmet gününe kadar yaratacağın şeylerin sayısı kadar..

Bu cümlenin daha açık şerhi şudur:

- Allahım, bütün bu sayıların, ancak zâtının bildiği sayısınca çok; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun çocuklarına ve tümden tâbi olan ümmetine salât ederek şanlarını muazzez ve mufahham eyle. Salâvat-ı şerifeye devam:

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de. Yerin doğularında ve batılarına bulunan kum tanelerinin sayısı kadar..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun ümmetine salât ederek, şanlarını muazzez ve mükerrem eyle.

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de.. İnsan ve cin nev'inden yaratmış olduğun, kıyâmete kadar da yaratıcı olduğun şeylerin adedi kadar..

Yani:

- Bütün bu sayılanların adedi kadar: Güzin-i enbiya, imam-ı etkıya sultanımız Seyyid'ül-kevneyn Nebiyy'üs-sakaleyn Muhammed (s.a.v.) Efendimiz ve kendisine tâbi olan ümmetine tam salât ederek, şanlarını muazzez ve mükerrem eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey hacetleri yerine getiren, duâlara icabet eden şânı büyük Allahım.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline..

Yani: Kendisine tâbi olan tüm ümmetine..

- Salât eyle.. Onların..

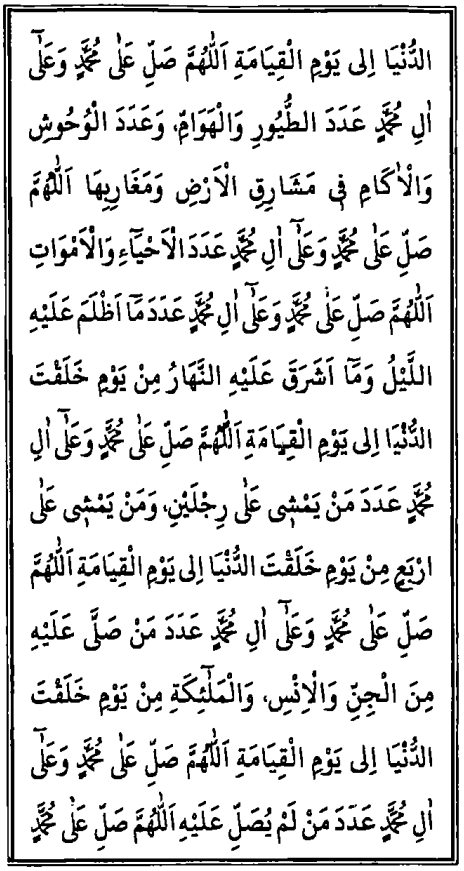
Yani: Yaratmış olduğun cümle mahlukatın..

- Nefesleri, lafızları, lahzaları sayısınca salât eyle..

Yani: İnsandan ve cinden olan mahlukatın; bir gün ve bir gecede kırk sekiz bin lahzalarının toplamı kadar..

- Hem de dünyayı yarattığından tâ, kıyâmet gününe kadar sürecek zaman içinde..

Yani: İnsanların ve cinlerin aldıkları ve alacakları nefesler, söyledikleri ve söyleyecekleri söz, baktıkları ve bakacakları sayıların toplamınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât ederek, şânını mufahham ve muhterem eyle.

الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى
اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ الطُّيُوْرِ وَالْهَوَامِّ، وَعَدَدَ الْوُحُوْشِ
وَالْاَكَامِ فِيْ مَشَارِقِ الْاَرْضِ وَمَغَارِبِهَا اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْاَحْيَاءِ وَالْاَمْوَاتِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا اَظْلَمَ عَلَيْهِ
اللَّيْلُ وَمَا اَشْرَقَ عَلَيْهِ النَّهَارُ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ
الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ
مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ يَمْشِيْ عَلٰى رِجْلَيْنِ، وَمَنْ يَمْشِيْ عَلٰى
اَرْبَعٍ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ صَلّٰى عَلَيْهِ
مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ، وَالْمَلٰٓئِكَةِ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ
الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى
اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ

ed-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin aded'et-tuyuri vel-hevammi ve aded'el-vühuşi vel-akami femeşarık'il-ardı ve mağaribiha.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin aded'el-ahyai vel-emvati.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede maazleme aleyh'il-leylü ve maeşraka aleyh'in-neharu min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede men yemşi alâ ricleyni ve men yemşi alâ erbain min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin adede men sallâ aleyhi min'el-cinni vel-insi vel-melâiketi min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme salli alâ Muhammedin adede men lemyusalli aleyhi.

Allahümme salli alâ Muhammedin .....

* * *

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Kuşların, hevammın, vahşilerin ve yerin doğularında, batılarında bulunan dağların sayısı kadar..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Dirilerin ve ölülerin sayısınca..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Gecenin, üzerine karanlık ettiği şeyler, gündüzün nurunu çaktığı şeyler sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: İki ayak üstü yürüyenlerin, dört ayak üstü yürüyenlerin sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet gününe kadar...

Allahım, Muhammed'e eyle; kendisine salâvat okuyan, insan, cin, meleklerden salâvat okuyanların sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet gününe kadar..

Allahım, Muhammed'e salât eyle; kendisine salâvat getirmeyenlerin sayısınca...

* * *

(Devamı: 827. Sayfada)

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; Muhammed'in âline de.. Cinlerin ve meleklerin uçuşları sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden, kıyâmet gününe dek..

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ve kendisine tâbi olan ümmetinin şânını yüce kılarak iclâl ve ikram eyle.

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; Muhammed'in âline de.. Kuşların..

Büyük, küçük kuşların hepsi dahil!..

- Hevammın..

Yani: Yerlerde bulunan büyük küçük cümle hayvanatın.. Pire, karınca benzeri hayvanattan en kadar varsa, hepsi dahil..

- Vahşilerin ve yerin doğularında ve batılarında bulunan bütün dağların sayısı kadar..

Bu cümlenin kısaca şerhi şudur:

- Allahım, bütün bu sayıların adedi kadar çokça, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi ve O'na tâbi olan ümmetini kereme nâil eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.. Dirilerin ve ölülerin sayısınca..

Hulâsa: Ne kadar canlı varsa.. ne kadar ölmüş olan varsa.. hepsinin sayısı kadar çok salât ederek, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi ve onun tam tâbi olan ümmetini kereme nâil ederek muazzez ve mükerrem eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey günahları bağışlayan, ayıpları örten, hacetleri bitiren, duâlara icabet eden şânı büyük Allahım..

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.. gecenin üzerine karanlık ettiği şeyler, gündüzün nurunu çaktığı şeyler sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar..

Bu salâvat-ı şerifenin kısaca şerhli mânâsı şu demeye gelir:

- Allahım, dünyayı yarattığından, tâ, kıyâmet gününe değin, gecenin karanlığı, gündüzün aydınlığı altına giren şeylerden en miktar varsa.. cümlesinin adedi kadar. İmam'üs-sakaleyn, Cedd'üs-sıbtayn (Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin'in şanlı dedesi) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ve O'na tâbi olan âlinin üzerine tazim ve tekrim salâtı inzal eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey Kerîm Rahîm ihsân ve nimet sahibi şânı büyük kibriyası yüce Allahım.

- Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de.. İki ayak üstüne yürüyenlerin.

Yani: İnsan, cin ve kanatlı hayvanat..

- Dört ayak üstü yürüyenlerin sayısınca.. Hem de, dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar.

Cümlenin kısa şerhli mânâsı şu demeye gelir:

- Allahım, gelmiş geçmiş, gelecek ne kadar iki ayaklı, dört ayaklı hayvanatın varsa o kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek muazzez ve mükerrem eyle. Keza onun âline de..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e salât eyle.. Hem de kendisine salâvat okuyan insan cin ve meleklerden salâvat okuyanların sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar..

Yani. Bütün bu salâvat okuyanların ve okumuş olanların sayısınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek, yüce makamını daha da yücelt..

Devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; kendisine salâvat getirmeyenlerin sayısınca..

Yani: Bütün bu salâvat okumayanların sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek, kadrini yücelt, iclâl ve ikram eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.. Ama, kendisine nasıl salât edilmesini seviyorsa öyle..

Bazı nüshalarda, son cümle biraz değişik olarak şöyle gelmiştir:

- Kendisine nasıl salât edilmesi gerekiyorsa..

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât, tahiyyat tekrimi ederek, kendisini muazzez ve muhterem eyle.. Keza onun âlini de eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey celâl ve ikram sahibi şânı büyük, nimeti her şeye şâmil Allahım.

- Muhammed'e salât eyle; Muhammed'in âline de.. Onun şânına nasıl salât edilmesi lâyık ise öyle olsun..

Bu cümlenin kısaca şerhli mânâsı şudur:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ve onun, tâbi olan ümmeti üzerine yüce şanlarına mutabık, üstün makamlarına muvafık salât ederek iclâl ve ikram eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.. O kadar ki, ona olacak salâttan yana hiçbir şey bâki kalmasın..

Bu cümlenin kısaca şerhli mânâsı şudur:

- Allahım, salâvat çeşitlerinden hiçbiri hariç olmamak üzere, onların hepsi ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve onun âli üzerine salât eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, evvellerin içinde Muhammed'e salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden evvel gelen nebilerin ve resûllerin arasında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle.. Şânını yüce kıl..

- Âhirlerin içinde Muhammed'e salât eyle..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sonra gelenler şunlardır: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden sonra dünyaya teşrif eden mü'min, sıddîk, şehit, salih, mükerrem velîler, mükemmel âlimler.. Cümlenin toplu mânâsı şöyledir:

- Dünya yaratıldıktan bu yana tâ, kıyâmete kadar Allah katında makbul mükerrem, mukarreb olanlar arasında Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını yüce eyle..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e mele-i âlâda, tâ, din gününe kadar salât eyle.

Bu cümlede geçen:

- Mele-i âlâ.

Tâbirinden murad, mekânları yüce olan meleklerdir.

- Din günü.

Tâbiri ile de, kıyâmet kopup, hesapların görüleceği ve herkesin ettiğini bulacağı gün anlatılmaktadır.

- Maşaallah..

Yani: Allah'ın dilediği şeyler vücuda gelir; onun istediği şeyler olur.

- Kuvvet yoktur.

Bilhassa, ibâdet ve taat, buraya gelinceye kadar olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvat-ı şerifeleri okumaya..

- Ancak, yüce ve azim Allah'ındır.

Yani: Şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil Allah'ın yardımı ve başarısı ile bu olanlar olmuştur.

Beşinci hizip (BÖLÜM) burada tamam oldu.

* * *

Burada müellif merhum, diğer hiziplerin dışında beşin hizbi (BÖLÜMÜ):

- Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun: Diye bitirmedi.

- Maşaallah, Kuvvet ancak Yüce ve azim Allah'ındır.

Diyerek bitirmiştir. Bunun sırrı ve hikmeti şu olsa gerek:

Okuyanlar, buraya gelinceye kadar çeşitli, çok büyük şerefli, Allah katında makbul olan salâvat-ı şerifeler, Tazimat-ı Muhammediye ve Tekrimat-ı Ahmediyeler gördüler. Bunlarda; bol sevaplar, değişik faydalar, üstün yararlar vardır. Bunları okuyan kimse, ilâhî bir yakınlık bulduğu zaman, şeytan kendisine bir beğenmişlik hali getirir; ucbe kaptırır veya şöyle der:

- Sen bu salâtlarla Hukuk-u Muhammediyeyi yerine getirdin.

Bunlardan başka bir vesvese de verebilir; işi bozar. İşte, böyle bir şeyler olmaması için, müellif merhum o cümle ile hizbi bitirdi. Tâ ki, okuyanlar şöyle diyeler:

وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا يَجِبُ اَنْ يُصَلّٰى عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا يَنْبَغِى اَنْ يُصَلّٰى عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰى شَيْءٌ مِنَ الصَّلٰوةِ عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِى الْاَوَّلِيْنَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِى الْاٰخِرِيْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِى الْمَلَاِ الْاَعْلٰى اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ مَا شَآءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ

اَلْحِزْبُ السَّادِسُ فِى يَوْمِ السَّبْتِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ، وَاَعْطِهِ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيْعَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُوْدًا الَّذِى وَعَدْتَهُ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ اَللّٰهُمَّ عَظِّمْ شَأْنَهُ، وَبَيِّنْ

ve alâ âli Muhammedin kema yecibü en yusallâ aleyhi.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema yenbağı enyusalla aleyhi.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin hattâ lâ-yebka şey'ün mines-salâti aleyhi.

Allahümme salli alâ Muhammedin fil-eveline ve salli alâ Muhammedin fil-âhirine.

Allahümme salli alâ Muhammedin fil-meleila'lâ ilâ yevm'id-dini.

Maşaallahü lâ kuvvete illâ billâh'il-aliyy'il-azim.

EL-HİZB'ÜS-SADİSÜ
FİYEVM'İS-SEBTİ

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve a'tıh'il-vesilete vel-fazilete ved-derecet'er-refiate veb'ashü makamen mahmuden'illezi vaadtehu inneke lâtuhlif'ül-miade.

Allahümme azzim şanehu ve beyyin .....

* * *

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Kendisine nasıl salât edilmesi gerekiyorsa (edilmesini seviyorsa) öyle..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Onun şânına nasıl salât edilmesi lâyık ise, öyle olsun.

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; o kadar ki, ona olacak salâttan yana hiçbir şey bâki kalmasın.

Allahım, evvellerin içinde Muhammed'e salât eyle; âhirlerin içinde Muhammed'e salât eyle.

Allahım, Muhammed'e mele-i âlâda, tâ, din gününe kadar salât eyle.

Maşaallah, kuvvet yoktur; ancak yüce ve azim Allah'ındır.

ALTINCI BÖLÜM: Cumartesi günleri başlanır.

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. O'na vesile, fazilet ve yüksek derece ihsân eyle. Kendisine vaad ettiğin Makam-ı Mahmud'a yükselt. Çünkü sen, vaadden dönmezsin.

* * *

(Devamı: 829. Sayfada)

– Bu okuduğumuz, Yüce Hakk'ın iradesi, kudreti, bize başarı ihsânı ve inâyeti, yardımı ile oldu.

Böylece bir ikrarda bulunup ucüpten ve diğer işi bozan şeylerden kurtulalar. Bir haberde şöyle anlatıldı:

– Bir kimse, bir şey yaptığı, kendisine bir şey isabet ettiği zaman, kendisine ucüp gelirse.. şöyle desin:

– Maşaallah Kuvvet, ancak Allah'ındır. (Lâ kuvvete illâ billah.)

Bu mübârek kelime hürmetine, kendisine gelen şeyin şerrinden emin olur.

Bir hadis-i şerifte ise, şöyle buyuruldu.

– "Bir kimseye, ehlinden, malından yana bir büyük haber verildiği zaman şöyle desin:

– Maşallah lâ kuvvete illâ billah. (Allah'ın dilediğidir; kuvvet ancak Allah'ındır.)"

* * *

Beşinci hizip (BÖLÜM) burada tamam oldu; Müellif merhum, bundan sonra, altıncı hibe (BÖLÜME) başlamaktadır.

* * *

ALTINCI BÖLÜM: Cumartesi günleri başlanır.

(Yüz sekizinci salâvat-ı şerifenin devamıdır.)

– Allahım.

Ey günahları bağışlayan, ayıpları örten, hacetleri bitiren, duâları kabul eden şânı büyük, nimeti her şeye şâmil kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Yani: Kendisine tâbi olan ümmetine..

– O'na VESİLE ihsân eyle.

VESİLE: Cennat-ı âliyatın en yüksek derecesidir.

– Fazilet ve yüksek derece ihsân eyle.

Yani: Cümle mahluk üzerine üstünlük taşıyan fazilet; bütün derecelerden yüksek derece..

– Kendisine vaad ettiğin MAKAM-I MAHMUD'a yükselt.

MAKAM-I MAHMUD: Âhirette Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin çıkacağı şefaat makamıdır.

– Çünkü sen, vaadinden dönmezsin.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, onun şânını muazzam eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını.

– Bürhanını beyân eyle.

بُرْهَانَهُ، وَابْلِغْ حُجَّتَهُ، وَبَيِّنْ فَضِيلَتَهُ، وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ فِي أُمَّتِهِ، وَاسْتَعْمِلْنَا بِسُنَّتِهِ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَيَا رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ اَللّٰهُمَّ يَا رَبِّ احْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ، وَتَحْتَ لِوَائِهِ وَاسْقِنَا بِكَأْسِهِ، وَانْفَعْنَا بِمَحَبَّتِهِ آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ اَللّٰهُمَّ يَا رَبِّ بَلِّغْهُ عَنَّا اَفْضَلَ السَّلَامِ، وَاجْزِهِ عَنَّا اَفْضَلَ مَا جَازَيْتَ بِهِ النَّبِيَّ عَنْ أُمَّتِهِ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ اَللّٰهُمَّ يَا رَبِّ إِنِّي اَسْاَلُكَ انْ تَغْفِرَ لِي وَتَرْحَمَنِي وَتَتُوبَ عَلَيَّ وَتُعَافِيَنِي مِنْ جَمِيعِ الْبَلَاءِ وَالْبَلْوَاءِ الْخَارِجِ مِنَ الْاَرْضِ وَالنَّازِلِ مِنَ السَّمَاءِ إِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بِرَحْمَتِكَ، وَاَنْ تَغْفِرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ، الْاَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْاَمْوَاتِ، وَرَضِيَ اللّٰهُ عَنْ اَزْوَاجِهِ

bürhanehu ev eblic hüccetehu ve beyyin faziletehu ve takabbel şefaatehu ümmetihi vesta'milna bisünnetihi ya Rabbel-âlemine ve ya Rabbel-arş'il-azimi.

Allahümme ya Rabbihşurna fi-zümretihi vetahte livaihi veskına bi ke'sihi venfa'na bimahabetihi âmin ya Rabbel-âlemine.

Allahümme ya Rabbi belliğhü anna efdales-selâmi veczihi anna efdale macazeyte bihin-nebiyye an ümmetihi ya Rabbel-âlemine.

Allahümme ya Rabbi inni es'elüke entağfire li ve terhameni ve tetube aleyye ve tuafiyeni min cemiil-belâi vel-belva-il-harici minel-arzi ven-nazili mines-semai inneke alâ külli şey'in kadirün birahmetike ve entağfire lil-mü'minine vel-mü'minati vel-müslimine vel-müslimat'il-ahyai minhüm vel-emvati ve radiyallahü an ezvacihi .....

* * *

Allahım, onun şânını muazzam eyle. Bürhanını beyân eyle. Hüccetini zâhir kıl. Onun faziletini açıkla. Ümmeti hakkında yapacağı şefaatı kabul eyle. Bize onun sünneti ile amel etmeyi nasib eyle. Ey Âlemlerin Rabbı. Ey Büyük Arş'ın Rabbı..

Allahım, yâ Rabbi, bizi onun cemaatı ile, sancağının altında haşreyle. Onun kâsesi ile bize içir. Onun sevgisinden bizleri faydalandır. Ey Âlemlerin Rabbı. Âmin!.

Allahım, yâ Rabbi, bizden O'na selâmın en faziletlisini tebliğ eyle. Bizden yana onu mükâfatlandır. Hem de, bir peygamberi ümmetinden yana mükâfatlandırdığın şeylerin en faziletlisi ile.. Ey Âlemlerin Rabbı..

Allahım, yâ Rabbi, senden dilerim: Beni bağışlayasın, bana merhamet eyleyesin tevbemi kabul eyleyesin. Bütün belâlardan yana bana afiyet ihsân eyleyesin. Keza yerden çıkan belâlardan da, semadan inenden de.. Çünkü sen, her şeye kadirsin, rahmetinle..

Erkek mü'minleri ve kadın mü'minleri, erkek müslümanları, kadın müslümanları da bağışlayasın. Keza bunların ölülerini, dirilerini de.

* * *

(Devamı: 833. Sayfada)

Yani: Dininin bürhanını sair dinler üzerine aşikâr eyle.

- Hüccetini zâhir kıl.

Burada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvetinin doğruluğuna delâlet eden hüccetler, kasd edilmektedir.

- Onun faziletini açıkla.

Bu cümlenin şerhli mânâsı şudur:

- Ey duâları kabul buyuran Yüce Zât, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin faziletini cümleden ziyade kıl. Katındaki yakınlığını ve makbul olduğunu cümle mahluk arasında aşikâr eyle.

- Ümmeti hakkında yapacağı şefaatı kabul eyle. Bize onun sünneti ile amel etmeyi nasip eyle. Ey Âlemlerin Rabbı, ey Büyük Arşın Rabbı.

Bu salâvat-ı şerifenin son kısmı için kısa şerh şudur:

- Bizleri iman nuruna hidâyet, doğru yola irşad eylediğin gibi, Seyyüd'ül-mürselin Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünneti ile amel etme yolunda istihdam eyle.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey Vahid, Ferd, Samed olan büyük Allahım.

- Yâ Rabbi.

Ey beni yaratan, icad eden, rızık veren, yardımcım, mâlik ve mutasarrıfım.

- Bizi onun cemaatı ile, sancağının altında haşreyle. Onun kâsesi ile bize içir.

- Onun kâsesi ile bize içir.

Yani. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Kevser kâseleri ile..

- Onun sevgisinden bizleri faydalandır.

Bu cümlenin şerhi şöyledir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahabbet, itaat, inkıyad, tazim, tekrim sebebi ile senin cümle kerem ve cömertliklerinden, nimetlerinden ve ihsânlarından bizi faydalandır.

- Ey Âlemlerin Rabbı..

Yani: Cümle âlemleri yaratan..

- Allahım, yâ Rabbi.

Ey mutlak Kadir, muhakkak Cevvad, alelıtlak Hakim olan Rabbım, halik razikım, mucid ve mutasarrıfım, malikim.

- Bizden O'na selâmın en faziletlisini tebliğ eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize.. Bazı nüshada:

- En faziletli salât ve selâm.

Olarak gelmiştir.

- Bizden yana onu mükâfatlandır. Hem de bir peygamberi ümmetinden yana mükâfatlandırdığın şeylerin en faziletlisi ile.. Ey Âlemlerin Rabbı.

Devam edelim:

- Allahım, yâ Rabbi.

Ey halik, mabud, mucid ve mutasarrıfım.

- Senden dilerim.

Yani: Gani, Kerîm, Gafur, Rahîm zâtına tazarru ve niyaz ederim.

- Beni bağışlayasın.

Bu cümlenin ifade ettiği daha açık mânâ şudur:

Bu mücrim, zelil kulunun cümle günahlarını, isyanlarını, af ve mağfiret etmeni isterim.

- Bana merhamet eyleyesin.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

- Sırf fazlınla, kereminle ben kulunu çeşitli nimet ve ihsânına nâil eylemeni dilerim.

- Tevbemi kabul eyleyesin.

Demek olur ki: Seyyiatımı hasenata tebdil etmeni, itap ve azabı affa çevirmeni dilerim.

- Bütün belâlardan yana bana afiyet ihsân eyleyesin.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

- Dünyama, bedenime, mülküme, çoluk çocuğuma, akraba ve yakınlarıma, hizmetçilerime ve bana tâbi olanlara, aşinalarıma ve ahbabıma, komşularıma ve beni sevenlere, cümle din kardeşlerime azap, tecrübe yollu isabet eden mihnet, elemlerden ve kötülüklerin cümlesinden af, afiyet dilerim.

- Keza yerden çıkan belâlardan da..

Burada anlatılmak istenen mânâ şudur:

İnsan ve hayvanattan isabet eden zulüm, eza, cefa.. Ayrıca kıtlık, pahalılık, hışım, zelzele, yere batmak, yangın, hırsızlık, yağmalar ve bunlardan başka zuhur eden şeylerden, mütegallibelerden yana da afiyet isterim.

- Semadan inenden de..

Sema cihetinden inecek belâ çeşitleri özetle şunlardır: Yıldırım, gök gürültüsü, çok yağmur, çok kar, dolu, şiddetli rüzgâr..

- Çünkü sen, her şeye kadirsin, rahmetinle.

Yani:

- Rahmetine sığınarak, bütün bu belâlardan af ve afiyet talep ederim.

Demektir.

- Erkek mü'minleri ve kadın mü'minleri, erkek müslümanları, kadın müslümanları da bağışlayasın. Keza bunların ölülerini, dirilerini de..

Kısaca çıkan mânâ şudur:

- Bütün bunların ayıplarını ve günahlarını silip af ve mağfiret etmeni dilerim.

Devam edelim:

- Allah, mü'minlerin anası onun pâk zevcelerinden râzı olsun.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk zevcelerinden..

Onlar, dünya kadınlarının hanımefendisidir. Tüm ayıplardan yana, düşüklüklerden yana pek temizdirler. Onlara tazim etmek, haklarına riâyet etme, nikâhlarının mü'minlere haram olması yönünden anaları mesabesindedir.

Allahü Teâlâ onlardan râzı olsun.

- Allah onun sahabelerinden de râzı olsun. Onlar, a'lâm ve hidâyet imamları, dünyanın kandilleridir.

Şu demeye gelir:

- Onlar hidâyet edip irşad etmekte, dağlar gibi idiler. Hidâyet yolunun da imamları..

Böylelikle dünyanın kandilleri olmuşlardı.

- Keza ihsânla tabiinden ve tâbiine tâbi olanlardan da..

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Ashabı görmüş olanlardan ve ashabı görmüş gibi tâbiine uyanlardan da Allah râzı olsun.

- Tâ, kıyâmet gününe kadar.

Yani: Birbirlerinden sonra geldikleri halde, görmüş gibi, birbirlerinin yollarını devamlı izleyenlerden Allah râzı olsun.

- Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Burada hamd etmekten çıkan mânâ şudur:

Bu kısma gelinceye kadar, salâvat-ı şerifelerle tazimat-ı Muhammediye tekrimat-ı Ahmediye etmeye, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âline, zevcelerine rızâ dilemeye, cümle mü'minlerin bağışlanmasını istemeye, türlü duâlara başarı ihsân ederek bu yola irşad eyleyen Yüce Hak, cümle âlemlerin yaratıcı Rabbıdır. Hamd, ancak ona hastır.

* * *

Başta anlatılan, (Bak: S. 811):

- Bir başka rivâyette ise..

Diyerek anlatılan salâvat-ı şerife burada tamamdır. Ayrıca, salâvat-ı şerife çeşitlerinin de buraya kadar gelen kısımla üçte ikisi tamam olmuştur.

Bundan sonra gelecek kısımda müellif merhum üçtelerin son kısmına başlamaktadır.

(Bunların bu şekilde ayrılmaları, bilhassa DELÂİL-İ HAYRAT'ı üç günde bir hatim edenler içindir.)

* * *

ÜÇÜNCÜ ÜÇTE BİRİN BAŞI

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Ey ruhların ve çürümüş cesetlerin Rabbı Allahım.

الطَّاهِرَاتِ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ، وَرَضِيَ اللهُ عَنْ اَصْحَابِهِ الْاَعْلَامِ اَئِمَّةِ الْهُدٰى وَمَصَابِيحِ الدُّنْيَا، وَعَنِ التَّابِعِينَ وَتَابِعِ التَّابِعِينَ لَهُمْ بِاِحْسَانٍ اِلٰى يَوْمِ الدِّينِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

et-tahirati ümmehat'il-mü'minine ve radıyallahü an ashabihil-a'lâmi eimmet'il-hüda ve mesabih'id-dünya ve an'it-tabiine ve tabiit-tabiine lehüm bi-ihsanin ilâ yevm'id-dini vel-hamdü lillâhi Rabbil-âlemine.

اِبْتِدَاءُ الرُّبْعِ الثَّالِثِ

İBTİDAÜS-SÜLÜS'İS-SALİSİ

اَللّٰهُمَّ رَبَّ الْاَرْوَاحِ وَالْاَجْسَادِ الْبَالِيَةِ اَسْئَلُكَ بِطَاعَةِ الْاَرْوَاحِ الرَّاجِعَةِ اِلٰى اَجْسَادِهَا، وَبِطَاعَةِ الْاَجْسَادِ الْمُلْتَئِمَةِ بِعُرُوقِهَا، وَبِكَلِمَاتِكَ النَّافِذَةِ فِيهِمْ، وَاَخْذِكَ الْحَقَّ مِنْهُمْ، وَالْخَلَائِقُ بَيْنَ يَدَيْكَ يَنْتَظِرُونَ فَصْلَ قَضَائِكَ، وَيَرْجُونَ رَحْمَتَكَ، وَيَخَافُونَ عِقَابَكَ، اَنْ تَجْعَلَ النُّورَ فِي بَصَرِي، وَذِكْرَكَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ عَلٰى لِسَانِي،

Allahümme Rabb'el-ervahi vel-ecsad'il-baliyeti es'elüke bitaat'il-ervah'ir-raciati ilâ ecsadiha ve bitaat'il-ecsad'il-mülteimeti biurukıha ve bi-kelimatiken-nafizeti fihim ve ahzikel-hakka minhüm vel-halaiku beyne yedeyke yentazırune fasla kazaike ve yercune rahmeteke ve yehafune ikabeke entec'alen-nure fibasari ve zikreke billeyli ven-nehari alâ lisani .....

* * *

Allah, mü'minlerin anası, onun pâk zevcelerinden râzı olsun. Allah, onun sahabelerinden de râzı olsun. Onlar, a'lâm ve hidâyet imamları, dünyanın kandilleridir. Keza ihsânla tabiinden ve tabiine tâbi olanlardan da.. tâ, kıyâmet gününe kadar..

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

ÜÇÜNCÜ ÜÇTE BİRİN BAŞI

Ey ruhların ve çürümüş cesetlerin Rabbı Allahım. Cesetlerine dönen ruhların taatı hürmetine, damarları ile birleşen cesetlerin taatı hürmetine, onlarda geçerli kelimelerin hürmetine, onlardan hak alışın hürmetine, azabından korkarak ve rahmetini umarak hükmün açılması için cümle mahlukatın yüce huzurunda bekleyişi hürmetine isterim.

Gözüme nur ihsân edesin; gece gündüz, dilimde zikrini kılasın ve salih ameli bana nasib eyle..

* * *

(Devamı: 835. Sayfada)

Burada anlatılan cümle, bazı nüshalarda değişik tertiplerde gelmiştir. Meselâ:

– Yüce ruhların ve çürümüş cesetlerin Rabbı Allahım.

Kifaye nüshasında şöyledir:

– Zail olan ruhların, çürüyen cesetlerin Rabbı Allahım.

Bazı nüshalarda ise: Zail ve çürüyen lafızları çoğul olarak gelmiştir.

Ancak, en doğrusu, başta anlatılan şekildir.

Devam edelim:

– Cesetlerine dönen ruhların taatı hürmetine..

Bu cümlede anlatılmak istenen mânâ şudur:

Herkesin ettiğini bulacağı günde, çürümüş ve toprak olmuş cesetleri, ilk halinde olduğu gibi yarattıktan sonra; cesetlerden alınan ruhlara:

– Tekrar gidin, cesetlerinize girin.

Diye yüce ferman verildiği zaman; o ruhlar, hiç eğlenmeden cesetlerine döneceklerdir.

İşte.. Allahım, onlardan bu itaatı hürmetine..

Devam edelim:

– Damarları ile birleşen cesetlerin taatı hürmetine..

Bu cümlenin de açık mânâsı şudur:

Cesetlerin bütün parçaları çürüyüp toprak olduktan sonra, tekrar o topraklar, önceki gibi azâlara dönüşmesi için; yüce zâtından ferman gelince, hiç durmadan o topraklar hangi parçadan toprak oldularsa.. hemen ona dönüşürler. Meselâ: Kemikten toprak olan yine kemiğe, sinirden toprak olan yine sinire, damardan toprak olan yine damara, etlerden toprak olan yine ete, tırnaktan toprak olan yine tırnağa, deriden toprak olan yine deriye, kıldan toprak olan yine kıla, dişten toprak olan yine dişe hiç durmadan dönüşür; yerlerini bulurlar. İşte Allahım, onların bu dönüş emrine itaat etmeleri hürmetine..

Devam edelim:

– Onlarda geçerli emrin hürmetine..

Yani: O dağınık olan parçaların bir araya gelip ceset olmalarında; ruhların cesetlere dönmelerinde vaki fermanın ve geçerli kelimelerin hürmetine..

– Onlardan hak alışın hürmetine..

Bu cümlenin ifade ettiği mânâ şudur:

– Allahım, ruhları cesetlerine döndürdükten sonra; birinin diğerindeki hakkını kaza eyleyip hiç kimsenin kimsede zerre kadar hakkını bırakmayıp alışın hürmetine..

Devam edelim:

– Azabından korkarak, rahmetini umarak, hükmün açılması için cümle mahlukatın yüce huzurunda bekleyişi hürmetine isterim..

Yani: Bütün bu saydıklarım hürmetine senden dileğim şunlardır:

وَعَمَلًا صَالِحًا فَارْزُقْنِي ١٠٩ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلٰى اِبْرَاهِيمَ ١١٠ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَبَرَكَاتِكَ
عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا جَعَلْتَهَا عَلٰى اِبْرَاهِيمَ
وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى
اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ١١١ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَصَلِّ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ ١١٢ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ عَدَدَ مَا اَحَاطَ بِهِ
عِلْمُكَ، وَاَحْصَاهُ كِتَابُكَ وَشَهِدَتْ بِهِ مَلٰٓئِكَتُكَ،
صَلٰوةً دَآئِمَةً تَدُومُ بِدَوَامِ مُلْكِ اللّٰهِ ١١٣ اَللّٰهُمَّ
اِنِّي اَسْئَلُكَ بِاَسْمَآئِكَ الْعِظَامِ مَا عَلِمْتُ مِنْهَا

ve amelen salihen ferzukni.

109. Allahümme salli alâ Muhammedin kema salleyte alâ İbrâhime ve barik alâ Muhammedin kema barekte alâ İbrâhime.

110. Allahümmec'al salâvatike ve berekâtike alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema caalteha alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke Hamidün Mecidün ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema barekte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke Hamidün Mecidün.

111. Allahümme salli alâ Muhammedin abdike ve resûlike ve salli alel-mü'minine vel-mü'minati vel-müslümine vel-müslimati.

112. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âlihi adede maahata bihi ilmüke ve ahsahü kitabüke ve şehidet bihi melâiketüke salâten daimeten tedumü bidevami mülkillahi.

113. Allahümme inni es'elüke bi-esmaikel-ızami maalimtü minha .....

* * *

109. Allahım, İbrâhime salât eylediğin gibi, Muhammed'e salât eyle. İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi, Muhammed'e bereket ihsân eyle..

110. Allahım, salâtını ve bereketlerini Muhammed'e ve Muhammed'in âline kıl. Tıpkı, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline kıldığın gibi.. Çünkü sen: Hamid'sin, Mecid'sin. Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle. Tıpkı İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi. Çünkü sen: Hamid'sin; Mecid'sin.

111. Allahım, Muhammed'e salât eyle, senin kulundur, resûlündür. Mü'min olan erkeklere, mü'mine olan kadınlara, erkek olan müslümanlara ve kadın müslümanlara da salât eyle.

112. Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle; onun âline de. İlminin kavradığı, kitabının aldığı, meleklerinin şâhit olduğu şeylerin sayısı kadar..

Öyle bir salât olsun ki, Allah'ın mülkü devam ettiği süre devam edip gitsin.

113. Allahım, bildiğim ve bilmediğim büyük isimlerin hürmetine

* * *

(Devamı: 839. Sayfada)

- Gözüme nur ihsân edesin..

Yani: Hakkı hak bilip itaat etmem, bâtılı bâtıl bilip sakınmam için..

- Gece gündüz dilimde zikrini kılasın.

Yüce sıfatlarını anmayı, gece gündüz zikrini etmeyi nasip edesin.

- Ve.. salih ameli bana nasip eyle.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) ÖĞRETTİĞİ MURAD DUÂSI (ÜÇÜNCÜ ÜÇTE BİRDEN BAŞLAR)

Ulema arasında: İsmid'il-ayneyn namında bir zât vardı. Bu zât, şöyle anlattı:

- Bu duâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, ashabına öğrettiği ve:

- Başkalarına da öğretin.

Diyerek emir verdiği duâlardandır. Dünya işlerinden her ne için okunacak olsun, Allah'ın emri ile murada erilir.

* * *

YÜZ DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- İbrâhim'e salât eylediğin gibi, Muhammed'e salât eyle. İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi, Muhammed'e bereket ihsân eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize yapacağın in'amını ve ihsânını artır.

* * *

YÜZ ONUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, salâtını ve bereketlerini Muhammed'e ve Muhammed'in âline kıl. Tıpkı İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline kıldığın gibi..

Çünkü sen: Hamid'sin; Mecid'sin..

Yani: Yüce zâtında kemâlât ile övülmektesin; mahlukun cümlesine in'am ihsân edensin. Devam edelim:

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle. Tıpkı, İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline bereket ihsân eylediğin gibi..

Çünkü sen: Hamid'sin; Mecid'sin.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Âl.

Tâbirleri ile anlatılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olsun, İbrâhim (a.s.) peygambere olsun; tâbi olup yollarında giden ümmetleridir.

* * *

YÜZ ON BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed'e salât eyle; senin kulundur.

Yani: Senin kulluğunda, taat ve ibâdetinde cümle azâ ve bedeni ile halis muhlis olarak kulluğunda devamlıdır.

- Resûlündür.

Yani: Cümle insanlara ve cinne gönderilen resûlündür.

- Mü'min olan erkeklere, mü'min olan kadınlara, erkek olan müslümanlara kadın müslümanlara da salât eyle.

ZEKÂT SADAKA YERİNE GEÇEN SALÂVAT-I ŞERİFE

Ebû Said-i Hudrî (r.a.) tarafından rivâyet edildiğine göre; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Bir müslümanın fakirlere ve zaiflere sadaka edecek bir şeyi olmasa ve bulamasa, duâsında (üstte anlatılan) bu salâvatı okursa, kendisi için zekât ve sadaka olmuş olur."

* * *

YÜZ ON İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle; onun âline de. İlminin kavradığı, kitabının aldığı, meleklerinin şâhit olduğu şeylerin sayısı kadar..

Meleklerin şehâdeti için şöyle bir şerh vardır:

– Melekler, insanların, cinnin, amel, söz, fiil, duruş ve hareketlerine şehâdet ederler.

Bu durumda mânâ şöyle olur:

– Allahım, meleklerin şâhit oldukları şeylerin sayısı kadar; Güzîn-i Enbiya, İmam-ı Etkıya Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âli üzerine, sonsuz salât, ederek tazim ve tekrim eyle.

- Öyle bir salât olsun ki, Allah'ın mülkü devam ettiği süre devam edip gitsin.

* * *

YÜZ ON ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, bildiğim ve bilmediğim büyük isimlerin hürmetine..

Bu cümlenin bir başka açık mânâsı şudur:

– Bildiğim ve bilmediğim güzel isimlerin ve yüce sıfatlarından cümlesinin hürmetine, vasıtası ile rica edip isterim.

Devam edelim:

- Bildiğim ve bilmediğim, zâtını isimlendirdiğin isimleri hürmetine isterim: Efendimiz Muhammed'e salât eyleyesin. Senin kulundur..

Yani: Senin ibâdetinde mukim, kulluğunda müstakim, cümle rızâ-i şerifine taatlarda devamlı kulundur.

- Nebîndir.

Cümle ümmetlerine yüce emirlerini, şer'î hükümlerini tebliğ eden peygamberindir.

- Resûlündür.

Yani: Âlemlere rahmet olarak, tam şâmil bir risâletle gönderilen Resûlündür.

- Sema bina edilmeden, yer döşenmeden, dağlar çakılmadan, kaynaklar fışkırmadan, ırmaklar çağlamadan, güneş çakmadan, ay aydınlatmadan, yıldızlar ışıldamadan, denizler dalgalanmadan, ağaçlar meyve vermeden evvel yarattığın şeylerin sayısı kadar salât eyle.

Hülâsa: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bütün bu sayılanların sayısı kadar salât ederek yüce şânını âli kılıp izaz ve ikram eyle. Bunu yüce zâtından niyaz ederim.

* * *

YÜZ ON DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey şânı yüce, nimeti her şeye şâmil, zâtından başka ilâh olmayan Allahım.

- Muhammed'e salât eyle: İlmin adedi kadar..

Yani: İlminin taalluk ettiği şeylerin sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek, şânını muazzez ve mükerrem eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Hilminin adedi kadar..

Bu cümle şu demeye gelir:

- Ey Âlemlerin İlâhı, hilmin, keremin, affın, mağfiretin sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin azametini artır; kendisine ikram eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Kelimelerinin adedi kadar..

Ey dileyenlerin dileğine icabet eden Allahım. Tenziliye (Kur'ân misali), tevkiniye (maddede görünenler misali) tükenmez kelimelerinin sayısınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize sonsuz salât ederek, şânını izaz ve ikram eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Nimetinin adedi kadar..

Ey merhametliler merhametlisi, çeşitlerinin sayılması mümkün olmayan üstün nimetlerinin sayısı kadar Serdar-ı asfiya, Habib-i Huda Hazret-i Muhammed Mustafa üzerine salât ederek, zâtını izaz ve iclâl eyle..

- Muhammed'e salât eyle: Fazlının adedi kadar..

Ey keremliler keremlisi, dünya ve âhirette mahlukatının üzerine olan fazlın, ihsânın sayısınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine tam salât eyleyerek şânını mufahham eyle.

وَمَا لَمْ اَعْلَمْ، وبِالْاَسْمَآءِ الَّتِي سَمَّيْتَ بِهَا نَفْسَكَ مَا عَلِمْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ اَعْلَمْ، اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَكُونَ السَّمَآءُ مَبْنِيَّةً، وَالْاَرْضُ مَدْحِيَّةً، وَالْجِبَالُ مُرْسِيَةً، وَالْعُيُونُ مُنْفَجِرَةً، وَالْاَنْهَارُ مُنْهَمِرَةً وَالشَّمْسُ مُشْرِقَةً، وَالْقَمَرُ مُضِيئًا، وَالْكَوَاكِبُ مُسْتَنِيرَةً، وَالْبِحَارُ مُجْرِيَةً وَالْاَشْجَارُ مُثْمِرَةً ١١٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ عِلْمِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ حِلْمِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ كَلِمَاتِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ نِعْمَتِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ فَضْلِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ جُودِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ سَمٰوَاتِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ اَرْضِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ

ve ma lem a'lem ve bil-esmaileti semmeyte biha nefseke maalimtü minha ve ma lem a'lem entusalliye alâ seyyidina Muhammedin abdike ve nebiyyike ve resûlike adede ma halakte min kabli entekûnes-semaü mebniyyeten vel-ardu medhiyyeten vel-cibalümürsiyeten vel-uyunü münfecireten vel-enharu münhemireten veş-şemsü müşrikaten vel-kameru mudien vel-kevakibü müstenireten vel-biharu mücriyeten vel-eşcaru müsmireten.

114. Allahümme salli alâ Muhammedin adede ilmike ve salli alâ Muhammedin adede hilmike ve salli alâ Muhammedin adede kelimatike ve salli alâ Muhammedin adede ni'metike ve salli alâ Muhammedin adede fazlike ve salli alâ Muhammedin adede cudike ve salli alâ Muhammedin adede semavatike ve salli alâ Muhammedin adede arzıke ve salli alâ Muhammedin adede .....

* * *

bildiğim ve bilmediğim zâtını isimlendirdiğin isimlerin hürmetine isterim:

Efendimiz Muhammed'e salât eyleyesin. Senin kulundur, nebindir resûlündür.

Sema bina edilmeden, yer döşenmeden, dağlar çakılmadan, kaynaklar fışkırmadan, ırmaklar çağlamadan, güneş çakmadan, ay aydınlatmadan, yıldızlar ışıldamadan, denizler dalgalanmadan, ağaçlar meyve vermeden evvel yarattığın şeylerin sayısı kadar salât eyle.

114. Allahım, Muhammed'e salât eyle; ilminin adedi kadar. Muhammed'e salât eyle; hilminin adedi kadar. Muhammed'e salât eyle; kelimelerinin adedi kadar. Muhammed'e salât eyle; nimetinin adedi kadar. Muhammed'e salât eyle; fazlının adedi kadar. Muhammed'e salât eyle; cömertliğinin sayısı kadar. Muhammed'e salât eyle; semalarının adedi kadar. Muhammed'e salât eyle; yerinin sayısı kadar.

* * *

(Devamı: 841. Sayfada)

- Muhammed'e salât eyle: Cömertliğinin sayısı kadar..

Ey yardım edenlerin hayırlısı, cömertliğin ve ihsânın, lütfun ve keremin sayısı kadar muttakilerin imamı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine sayısız salât ederek şânını mükerrem eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Semalarının adedi kadar..

Yani: Göklerin sayısı kadar..

Bir başka mânâya göre: Göklerin cüzleri ve cevherlerinin tek tek sayısınca Habib-i Huda kıyâmet gününün şefaatçısı Resûlüllah (s.a.v.) üzerine salât inzal ederek zâtını muazzez eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Yerinin sayısı kadar..

Yerlerin kendisi, yahut yerlerin bütün cüzleri sayısınca, şefaatçımız Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek kendisini mükerrem eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Yedi semanda yarattığın meleklerin sayısı kadar..

İşbu meleklerin sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek, zâtını muazzez ve muhterem eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Yerinde yarattığın cin, insan ve bunların dışında kalan vahşî hayvan, kuş ve bunların dışında kalanların sayısınca..

Yani: Canlı, cansız ne kadar mahlukatın varsa.. bunların tüm sayıları kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek şânını iclâl eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Gayb ilminde kalemin yürümüş olduğu ve kıyâmete kadar da yürüyecek olduğu şeylerin sayısı kadar.

Demek olur ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olmuş ve olacakların sayısı kadar salât ederek, yüce şânına faziletler ihsân eyle. Bol ve yeteri kadar.. Bilhassa, Levh-ü Mahfuz'da kalemin yazıp durdukları sayıca..

- Muhammed'e salât eyle: Katre ve yağmur adedi kadar..

Yani: Bütün suların damlaları ve yağmur tanelerinin sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek, şânını pek faziletli eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Sana şükredenlerin, sana hamd edenlerin, seni TEHLİL edenlerin, seni TEMCİD edenlerin, Yüce Zâtının Allah olduğuna şehâdet edenlerin sayısı kadar..

Bu cümlede geçen:

- TEHLİL.

Lafzı ile anlatılanlar şu mânâyadır:

- Allah'tan başka ilâh yoktur. (Lâ ilâhe illallah.)

Diyerek, Yüce Hakkı tevhid edip birleyenler..

- TEMCİD.

Tâbirinden ise çıkan mânâ şudur:

- Sen Hamid'sin, Mecid'sin. (İnneke Hamidün Mecid.)

Deyip zâtının yüceliğini ve daima senâ edildiğini ikrar edenler..

- Muhammed'e salât eyle: Sen ve meleklerin O'na getirdikleriniz salâvat sayısınca..

مَا خَلَقْتَ فِي سَبْعِ سَمٰوَاتِكَ مِنْ مَلٰٓئِكَتِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ فِي اَرْضِكَ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ وَغَيْرِهِمَا، مِنَ الْوَحْشِ وَالطَّيْرِ وَغَيْرِهِمَا، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا جَرٰى بِهِ الْقَلَمُ فِي عِلْمِ غَيْبِكَ، وَمَا يَجْرِي بِهِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْقَطْرِ وَالْمَطَرِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ يَحْمَدُكَ وَيَشْكُرُكَ، وَيُهَلِّلُكَ وَيُمَجِّدُكَ وَيَشْهَدُكَ اَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا صَلَّيْتَ عَلَيْهِ اَنْتَ وَمَلٰٓئِكَتُكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ صَلّٰى عَلَيْهِ مِنْ خَلْقِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ مِنْ خَلْقِكَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْجِبَالِ وَالرِّمَالِ وَالْحَصٰى، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ الشَّجَرِ وَاَوْرَاقِهَا وَالْمَدَرِ وَاَثْقَالِهَا، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ

mahalakte fiseb'i semavatike min melâiketike ve salli alâ Muhammedin adede mahalakte fiarzıke minel-cinni vel-insi ve gayrihime minel-vahşî vet-tayri ve gayrihima minel-vahşî vet-tayri ve gayrihima ve salli alâ Muhammedin adede macera bihil-kalemü fiilmi gaybike ve mayecri bihi ilâ yevm'il-kıyâmeti ve salli alâ Muhammedin aded'el-katri vel-matari ve salli alâ Muhammedin adede men yahmedüke ve yeşkürüke ve yühellilüke ve yümeccidüke ve yeşhedü enneke entellahü ve salli alâ Muhammedin adede masalleyte aleyhi ente ve melâiketüke ve salli alâ Muhammedin adede men salla aleyhi min halkıke ve salli alâ Muhammedin adede men lemyusalli aleyhi min halkıke ve salli alâ Muhammedin aded'el-cibali ver-rimali vel-hasa ve salli alâ Muhammedin aded'eş-şeceri ve evrakıha vel-mederi ve eskaliha ve salli alâ Muhammedin .....

* * *

Muhammed'e salât eyle; yedi semanda yarattığın meleklerin sayısı kadar.

Muhammed'e salât eyle; yerinde yarattığın cin, insan ve bunların dışında kalan vahşî hayvan kuş ve bunların dışında kalanların sayısınca..

Muhammed'e salât eyle; gayb ilminde kalemin yürümüş olduğu ve kıyâmete kadar da yürüyecek olduğu şeylerin sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; katre ve yağmur adedi kadar..

Muhammed'e salât eyle; sana hamd edenlerin, sana şükredenlerin, seni tehlil edenlerin, seni temcid edenlerin, yüce zâtının Allah olduğuna şehâdet edenlerin sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; senin ve meleklerin O'na getirdiğiniz salâvat sayısınca..

Muhammed'e salât eyle; halkından onun üzerine salât edenlerin sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; kendisine halkından salât getirmeyenlerin sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; dağların, kumların, çakıl taşların sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; ağaç ve yaprakları, meder ve ağırlıkları sayısınca..

* * *

(Devamı: 843. Sayfada)

Kısaca şu demeye gelir:

- Yüce zâtın ve meleklerin Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirdiğiniz salât miktarı salât ederek, yüce kadrini muazzez eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Halkından onun üzerine salât edenlerin sayısı kadar..

Yani: Halk tarafından, hidâyet nuru Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize okunan salâvat-ı şerife miktarınca salât ederek, zâtını pek şerefli kıl.

- Muhammed'e salât eyle: Kendisine halkından salât getirmeyenlerin sayısı kadar..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât getirmeyenlerin sayısı kadar salât ederek, zâtını muhterem eyle.

- Muhammed'e salât eyle: dağların, kumların, çakıl taşlarının sayısı kadar..

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize faziletler ihsân edip zâtını pek değerli kıl.

- Muhammed'e salât eyle: Ağaç ve yaprakları, MEDER ve ağırlıkları sayısınca..

Bu cümlede geçen:

- MEDER..

Tâbirinden murad, yer toprağından imal edilen şeylerdir. Meselâ: Tuğla, kiremit, kerpiç ve benzeri şeyler..

- Ağırlıklar..

Tâbirinden murad ise.. yerin içinde bulunan madenler, hazineler, kayalar ve benzeri şeylerdir. İşte.. bütün bunların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek zâtını muazzez ve muhterem eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Her sene ve onda yarattıkların, onda ölenlerin sayısı kadar..

Allahım, böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tam bir salât ederek, şânını muazzez ve muhterem eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Kıyâmete kadar her gün yarattığın ve onda ölenlerin sayısınca..

Allahım, işbu miktar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât edecek muhterem eyle.

- Allahım.

Yâ Allah, şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- Muhammed'e salât eyle: Yerle sema arası cereyan eden bulutların sayısı..

Bir mânâya göre:

- Yerle sema arasında kayıp giden şeyler sayısınca..

- Ve.. yağdırdıkları suların sayısı kadar..

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi kereme nâil eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Arzın şarklarında, garplarında, içinde ve kıblesinde teshir edilen rüzgârların sayısı kadar salât eyle.

عَدَدَ كُلِّ سَنَةٍ وَمَا تَخْلُقُ فِيهَا، وَمَا يَمُوتُ فِيهَا، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا تَخْلُقُ كُلَّ يَوْمٍ وَمَا يَمُوتُ فِيهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ السَّحَابِ الْجَارِيَةِ مَا بَيْنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ، وَمَا تَمْطُرُ مِنَ الْمِيَاهِ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ الرِّيَاحِ الْمُسَخَّرَاتِ فِي مَشَارِقِ الْاَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، وَجَوْفِهَا وَقِبْلَتِهَا، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ نُجُومِ السَّمَآءِ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ فِي بِحَارِكَ مِنَ الْحِيتَانِ وَالدَّوَابِّ وَالْمِيَاهِ وَالرِّمَالِ وَغَيْرِ ذٰلِكَ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ النَّبَاتِ وَالْحَصٰى، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ النَّمْلِ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْمِيَاهِ الْعَذْبَةِ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْمِيَاهِ الْمِلْحَةِ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ نِعْمَتِكَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَدَدَ نِقْمَتِكَ

adede külli senetin ve matahluku fiha ve mayemutü fiha ve salli alâ Muhammedin adede matahluku külle yevmin ve mayemutü fihi ilâ yevm'il-kıyâmeti.

Allahümme ve salli alâ Muhammedin adedes-sehab'il-cariyeti mabeyn'es-semai vel-arzi ve matemturu minel-miyahi ve salli alâ Muhammedin aded'er-riyah'il-müsahharit fi meşarık'il-arzı ve meğaribiha ve cevfiha ve kıbletiha ve salli alâ Muhammedin adede nücum'is-semai ve salli alâ Muhammedin adede mahalakte fibiharike minel-hitani ved-devabbi vel-miyahi ver-rimali ve gayri zalike ve salli alâ Muhammedin adeden-nebati vel-hasa ve salli alâ Muhammedin aded'en-nemli ve salli alâ Muhammedin aded'el-miyah'il-azbeti ve salli alâ Muhammedin adede el-miyah'il-milhati ve salli alâ Muhammedin adede ni'metike alâ cemii halkıke ve salli alâ Muhammedin adede nikmetike .....

* * *

Muhammed'e salât eyle; her sene ve onda yarattıkların, onda ölenlerin sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; kıyâmete kadar her gün yarattığın ve onda ölenlerin sayısınca..

Muhammed'e salât eyle; yerle sema arası cereyan eden bulutların sayısı, yağdırdıkları suların sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; arzın şarklarında, garplarında, içinde ve kıblesinde teshir edilen rüzgârların sayısı kadar.

Muhammed'e salât eyle; semada yıldızların sayısı kadar.

Muhammed'e salât eyle; denizlerinde yarattığın balık, sair canlı hayvan, sular, kumlar ve bunlardan başka yarattığın şeylerin sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; bitkiler, taşlar sayısınca..

Muhammed'e salât eyle; karıncaların sayısınca..

Muhammed'e salât eyle; tatlı suların sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; tuzlu suların sayısı kadar..

Muhammed'e salât eyle; bütün halkına ihsân ettiğin nimetlerin sayısı kadar..

* * *

(Devamı: 845. Sayfada)

Bu cümlenin biraz daha açık mânâsı şudur:

Çevrelerde, köşelerde Allahü Teâlâ dilediği gibi esen rüzgârların sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyleyerek, şânını muazzam kıl..

- Muhammed'e salât eyle: Semada, yıldızlarının sayısı kadar..

Böylece, onun azametini artır.

- Muhammed'e salât eyle: Denizlerinde yarattığın balık, sair canlı hayvan, sular, kumlar ve bunlardan başka yarattığın şeylerin sayısı kadar.

İşbu miktar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize fazilet ihsân eyle..

- Muhammed'e salât eyle: Bitkiler, taşlar sayısınca..

Yani: Karalarda ve deryalarda ne kadar biten ot varsa.. ne kadar taş bulunuyorsa.. bütün bunların sayısı kadar, evvellerin ve âhirlerin ilmi ile mükemmel olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât edip faziletli kıl.

- Muhammed'e salât eyle: Karıncaların sayısınca..

Böylece, en güzel huylarla sıfat alan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi tebcil eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Tatlı suların sayısı kadar.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zâtını muazzez ve muhterem eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Tuzlu suların sayısı kadar.

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi mükerrem eyle.

- Muhammed'e salât eyle: Bütün halkına ihsân ettiğin nimetlerin sayısı kadar..

Bu sûretle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını yükselt.

- Muhammed'e salât eyle: Muhammed'e karşı kâfir olanlara verdiğin cezan ve azabın sayısı kadar..

Bu cümlenin biraz açık şerhi şudur:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risâletini ne kadar inkâr eden varsa.. bütün bunların sayısı kadar kendisine salât ederek, şânını yüce kıl; kendisini muazzez ve muhterem eyle.

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, dünya ve onun kötülüklerinin cümlesinden kurtarsın; mübârek tabiatına sevimsiz gelen işlerin cümlesinden selâmet ihsân eylesin. O kâfirlerin sayısı kadar, kadrini izaz edip kendisine ikram eylesin..

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİ İNKÂR EDENLER

Bir açıklama..

Âdem (a.s.) peygamberden itibaren, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi inkâr edenlerin cümlesi cehennemde azap göreceklerdir. Bu mânâya delâlet eden, Musa'ya (a.s.) gelen Yüce Hakk'ın vahyidir. Tevrat-ı şerif'te, Sübhan olan Yüce Hak, Musa'ya (a.s.) hitap ederek şöyle buyurdu:

- Yâ Musa, sözünün diline yakınlığından, kalbine gelen hatıralara kalbinin yakınlığından, ruhunun bedenine yakınlığından, gözünün nurunun gözüne yakınlığından daha fazla benim rahmetime yakın olmayı ister misin?

وَعَذَابِكَ عَلٰى مَنْ كَفَرَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا دَامَتِ الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةُ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا دَامَتِ الْخَلَآئِقُ
فِي الْجَنَّةِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا دَامَتِ الْخَلَآئِقُ
فِي النَّارِ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَدَدَ قَدْرِ مَا تُحِبُّهُ وَتَرْضَاهُ،
وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَلٰى قَدْرِ مَا يُحِبُّكَ وَيَرْضَاكَ، وَصَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ اَبَدَ الْاٰبِدِيْنَ، وَاَنْزِلْهُ الْمَنْزِلَ الْمُقَرَّبَ
عِنْدَكَ، وَاَعْطِهِ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالشَّفَاعَةَ،
وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ، وَالْمَقَامَ الْمَحْمُودَ الَّذِي
وَعَدْتَهُ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ
بِاَنَّكَ مَالِكِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ، وَثِقَتِي وَرَجَائِي،
اَسْئَلُكَ بِحُرْمَةِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ، وَالْبَلَدِ الْحَرَامِ،
وَالْمَشْعَرِ الْحَرَامِ، وَقَبْرِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ،

ve azabike alâ men kefere bimuhammedin sallallâhü aleyhi ve selleme ve salli alâ Muhammedin adede madamet'id-dünya vel-âhiretü ve salli alâ Muhammedin adede madamet'il-halaiku fil-cenneti ve salli alâ Muhammedin adede madamet'il-halaiku fin-nari ve salli alâ Muhammedin alâ kadri matuhibbuhu ve terdahü ve salli alâ Muhammedin alâ kadri mayuhibbüke ve yerdake ve salli alâ Muhammedin ebed'el-abidine ve enzilhül-menzil'el-mukarrebe indeke ve a'tıh'il-vesilete vel-fazilete veş-şefaate ved-derecet'er-refiate vel-makam'el-mahmud'ellezi vaadtehu inneke lâtûhlif'ül-miade.

Allahümme inni es'elüke bienneke maliki ve seyyidi ve mevlâye ve sıkati ve recai es'elüke bi hürmetiş-şehr'il-harami vel-beled'il-harami vel-meş'ar'il-harami ve kabri nebiyyike aleyhisselâmü

* * *

Muhammed'e salât eyle; Muhammed'e karşı kâfir olanların verdiğin cezan ve azabın sayısı kadar.. Allah O'na salât ve selâm eylesin.

Muhammed'e salât eyle; dünyanın ve âhiretin devam ettiği süre..

Muhammed'e salât eyle; cennette bulunan bütün mahlukat sayısınca..

Muhammed'e salât eyle; mahlukatın cehennemde kaldığı süre..

Muhammed'e salât eyle; kendisini sevip kendisinden râzı olduğun kadar..

Muhammed'e salât eyle; onun seni sevdiği ve senden râzı olduğu kadar..

Muhammed'e salât eyle; tâ, sonsuzluklara kadar.. Onu, katında en yakın makama konuk eyle. Kendisine vesile, fazilet ve şefaat hakkı ihsân eyle. Yüksek derece ihsân eyle; kendisine vaad buyurduğun Makam-ı Mahmud ihsân eyle. Çünkü sen, vaadinden dönmezsin.

Allahım, zâtından dilerim: Malikim, seyyidim, mevlâm, sıkam, recam olduğun için.. Eşhür-ü hurüm, Beled-i haram, Meş'ar-ı haram, peygamberin aleyhisselâmın kabri hürmetine..

* * *

(Devamı: 849. Sayfada)

Musa (a.s.) şöyle dedi:

– Evet yâ Rabbi.

Bunun üzerine Yüce Hak, Musa'ya (a.s.) şöyle buyurdu:

– Yâ Musa, şunu da Benîisrail'e tebliğ eyle: Şu kimse ki, dünyadan ayrılıp bana kavuştuğu zaman, Habbim Ahmed Resûlüm Muhammed'i inkârcı olarak gelir, hesap durağında, onun üzerine cehennemde zebanisini musallat ederim; kendisini utandırırım. O, beni mahşerde göremez; kitabında hayır amel namına bir şey bulamaz. O kimse şefaata nâil olamaz. Kendisine hiçbir melek merhamet etmez. Zebani kendisini alıp cehenneme atar.

Devamla şöyle buyurdu:

– Benîisraile şunu tebliğ eyle: Bir kimse, Ahmed'i ve kitabını tasdik ederse.. kıyâmet günü, kendisine rahmetimle muamele ederim.

Yâ Musa, bir kimse Ahmed'i ve getirdiklerinden birini inkâr ederek reddederse.. o reddettiği şey, ne kadar az olursa olsun; kendisini cehenneme sokarım.

Anlattığımız mânâda, bunun emsali rivâyetler çoktur. Nitekim bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Âdem (a.s.) kalıbında iken, ben peygamberdim."

Bundan anlaşılan odur ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvveti, cümleden evvel zâhir idi. Hazret-i Âdem (a.s.) ve ondan dünyaya teşrif eden bütün nebiler ve resûller tek tek onun nübüvvet ve risâletini anlatıp Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iman etmeleri gerektiğini tebliğ ile anlatmışlardır.

– Muhammed'e salât eyle: Dünyanın ve âhiretin devam ettiği süre..

Bütün bu süre içinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ikramlar eyle.

– Muhammed'e salât eyle: Cennette bulunan bütün mahlukat sayısınca..

Yani: Saadet ehli, cennetlerin ehli iman, irfan ve ikan erbabının ebedî yeri olan cennet içinde kalmaları ve sebatları sayısınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize yakışır şekilde salât ederek kendisini muazzez ve muhterem eyle..

– Muhammed'e salât eyle: Mahlukatın cehennemde kaldığı süre..

Bütün küfür ve tuğyan ehli olanlardan cehennemde kalanların sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek, şânını şerefini yükselt.

– Muhammed'e salât eyle: Kendisini sevip kendisinden râzı olduğun kadar.

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi muazzam ve muhterem eyle.

–Muhammed'e salât eyle: Onun seni sevdiği ve senden râzı olduğu kadar.

Böylece, onun şânını muazzez eyle.

– Muhammed'e salât eyle: Tâ, sonsuzluklara kadar.. Onu, katında en yakın makama konuk eyle. Kendisine VESİLE ve fazilet ihsân eyle.

Bu cümlede anlatılan **VESİLE,** cennette en yüksek derecedir.

– Şefaat hakkı ver. Yüksek derece ihsân eyle. Kendisine vaad buyurduğun makam-ı mahmud'u ihsân eyle.

Çünkü sen: Vaadinden dönmezsin.

Bu cümlede geçen **MAKAM-I MAHMUD**'u Allahü Teâlâ şu âyet-i kerîme ile anlatmıştır:

– "Ümit edebilirsin, Rabbın seni **MAKAM-I MAHMUD**'a çıkaracaktır." (17/79)

İşbu makam: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yapacağı en büyük şefaat makamıdır.

Ey hacetleri yerine getiren, dereceleri yükselten şânı büyük Allahım.

– Zâtından dilerim: Mâlikim..

Sağlık, hastalık, kolaylık, güçlük, ölmek, kalmak.. hâsılı: Dünya ve âhirete dair cümle hallerimde sahibim ve mutasarrıfım olduğundan..

– Seyyidim.

Efendim, velinimetim, her halimde başvurup müracaat edeceğim makam olduğundan..

– Mevlâm.

Bütün işlerimi idare eden yardımcım olduğundan..

– Sıkam..

Bütün işlerimi zâtına ısmarlayacağım zât olduğundan..

– Revam olduğun için..

Cümle taleplerimi, ihtiyaçlarımı, ümit ve emellerimi ancak kendisine arz edeceğim. Yüce Zât olduğundan..

– Eşhür-ü hürüm..

Yani: Kıtalın haram olduğu aylar.. Bu aylar şunlardır: Zilka'de, zilhicce, muharrem ve receb.

– Beled-i haram..

Yani: Mekke-i Mükerreme.. Allahü Teâlâ onun şerefini artırsın. Bizlere de orayı ziyaret etmeyi nasip eylesin. Bu mübârek beldenin **HARAM**, olarak tavsif edilmesinin sebebi daha önce anlatılmıştır.

– Meş'ar-ı haram..

Bu da, Müzdelife'dir.. bunun tafsili de daha önce anlatıldı.

– Peygamberin aleyhisselâmın kabri hürmetine senden dilerim.

Bu cümlede geçen.

– Aleyhisselâm.

Dileği şu mânâyadır: Allahü Teâlâ ona dünya ve âhirette, bütün zorluklardan yana selâmet ihsân eylesin.

Bazı nüshada, salât dilediği de gelmiştir. Yani:

– O'na salât ve selâm..

Cümlesi ile.

– İlmini, ancak zâtının bildiği kadar bana hayır hibe edesin.. İlmini, ancak zâtının bildiği kadar beni kötülüklerden çeviresin.

Yani: Dünyada ve âhirette bildiğin ne kadar hayır varsa.. onlardan bana hibe edesin; dünyada ve âhirette ne kadar şer varsa.. onlardan da beni koruyasın..

Devam edelim:

- Allahım.

Yâ Hayy yâ Kayyum şânı büyük Allahım.

- Ey Âdem'e Şit'i hibe eden..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur: Ey Şit aleyhisselâmı, beşerin babası Âdem'e (a.s.) bağışlayan ve Vacibülvücud Allahım.

İbn-i Abbas'ın (r.a.) şöyle dediği rivâyet edildi:

- Çocuklarımız, sübhan olan Yüce Hakk'ın sırf lütfu fazlı inâyeti ile bizlere olan hibelerindendir.

Nitekim, sübhan olan Yüce Hak, azamet ve celâli ile Kur'ân-ı Azimüşşanında şöyle buyurdu:

- "Dilediğine kız çocuğu bağışlar; dilediğine de erkek çocuğu hibe eder. Yahut, onları, kez erkek çift ihsân eder." (42/49-50)

ÂDEM (A.S.) -ALINAN AHD- HACER-İ ESVED- ZÜRRİYETİ

İbn-i Abbas'tan (r.a.) rivâyet edildiğine göre, Yüce Hak, Âdem'i (a.s.) yarattıktan sordu:

- Seni kim yarattı?

Âdem (a.s.) şöyle dedi:

- Sen yarattın yâ Rabbi.

Hak Teâlâ, tekrar sordu.

- Senin Rabbın kimdir?

Âdem (a.s.) şöyle dedi:

- Sen sen..

Bundan sonra Yüce Hak şu emri verdi:

- Bana secde eyle..

O anda Âdem (a.s.) secde eyledi. Sübhan olan Yüce Hak, tekrar şöyle buyurdu:

- Yâ Âdem, senden ahd alacağım. İstihkâm üzere olup mahabbetin devamına da bir gerekçe olacaktır.

Yüce Hakk'ın bu kelâmı Âdem'e (a.s.) canından tatlı geldi.

Bundan sonra, melekler, cennetten Hacer-i Esved'i getirdiler. O, sütten beyazdı. Güneş gibi ziya veriyordu. Berraktı. Yakuttandı; ona:

- Elmas.

Derledi.

Sonra..

Âdem (a.s.) bir sene haccını ifa ettikten sonra, Arafat ardında:

اَنْ تَهَبَ لِي مِنَ الْخَيْرِ مَا لَا يَعْلَمُ عِلْمَهُ اِلَّا اَنْتَ، وَتَصْرِفَ عَنِّي مِنَ السُّوءِ مَا لَا يَعْلَمُ عِلْمَهُ اِلَّا اَنْتَ اَللّٰهُمَّ يَا مَنْ وَهَبَ لِاٰدَمَ شِيثًا، وَلِاِبْرَاهِيمَ اِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ، وَرَدَّ يُوسُفَ عَلٰى يَعْقُوبَ، وَيَا مَنْ كَشَفَ الْبَلَاءَ عَنْ اَيُّوبَ، وَيَا مَنْ رَدَّ مُوسٰى اِلٰى اُمِّهِ، وَيَا زَائِدَ الْخَضِرِ فِي عِلْمِهِ، وَيَا مَنْ وَهَبَ لِدَاوُدَ سُلَيْمٰنَ، وَلِزَكَرِيَّا يَحْيٰى، وَلِمَرْيَمَ عِيسٰى وَيَا حَافِظَ ابْنَتَةَ شُعَيْبٍ اَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى جَمِيعِ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ ١١٥ وَيَا مَنْ وَهَبَ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الشَّفَاعَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ اَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي، وَتَسْتُرَ لِي عُيُوبِي كُلَّهَا، وَتُجِيرَنِي مِنَ النَّارِ، وَتُوجِبَ لِي رِضْوَانَكَ وَاَمَانَكَ وَغُفْرَانَكَ

entehebeli minelhayri malâya'lemü ilmehu illâ ente ve tasrıfe anni mines-sui malâya'lemü ilmehu illâ ente.

Allahümme ya men vehebe li Âdeme Şite ve li İbrâhime İsmaile ve İshaka ve redde Yusüfe alâ Ya'kube ve ya men keşef'el-belâe an Eyyube ve ya men redde Musa ilâ ümmihi ve ya zaid'el-Hadıri fi-ilmihi ve ya men vehebe lidavude Süleymane ve lizekeriyya Yahya ve limeryeme İsa ve ya hafız'abneti Şuaybin es'elüke en tusalliye alâ Muhammedin ve alâ cemi-in-nebiyyine vel-mürseline.

115. Ve ya men vehebe limuhammedin sallallâhü aleyhi ve sellem eş-şefaate ved-derecet'er-refiate entağfire li zünubi ve testüre li uyubi külleha ve tücireni minennari ve tucibe li rıdvaneke ve emaneke ve gufraneke

* * *

İlmini ancak zâtının bildiği kadar bana hayır hibe edesin. İlmini ancak, zâtının bildiği kadar beni kötülüklerden çeviresin.

Allahım, ey Âdem'e Şit'i hibe eden, İbrâhim'e İsmail'i ve İshak'ı hibe eden Yusüf'ü Yakub'a çeviren, Eyyub'dan belâyı kaldıran, Musa'yı anasına geri çeviren, ey Hızır'a ilmini artıran, ey Davud'a Süleyman'ı hibe eden, Zekeriya'ya Yahya'yı, Meryem'e İsa'yı veren, ey Şuayb'in (iki) kızını koruyan senden dileğimdir: Muhammed'e ve bütün nebilere ve resûllere salât eyleyesin.

115. Ey Muhammed sallallâhü aleyhi ve selleme şefaat, yüksek derece hibe eden Yüce Zât, benim günahlarımı bağışlayasın. Keza ayıplarımın da tümünü örtmeni dilerim. Beni ateşten kurtarasın. Rıdvanını benim için gerekli kılasın. Keza emanını, gufranını, ihsânını da..

* * *

(Devamı: 939. Sayfada)

– Vadi-i Nu'man.

Dedikleri yerde uykuya daldı. Bu sırada, sübhan olan Yüce Hak, Âdem'in (a.s.) arkasını sığadı; zürriyeti tertip üzere, nesil nesil zuhur eyledi.

Onlar iki kısım oldular: Biri sağında kaldı; bunlara:

– Ashab-ı yemin.

Derler. Bir kısmı da solunda durdu; bunlara da:

– Ashab-ı şimal.

Derler.

Âdem (a.s.) uyandığı zaman, sağındaki nuranî şahısları gördü; Cebrâil'e sordu:

– Bunlar kimlerdir:

Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar, ashab-ı yemindir; bunlar cennet ehlidir.

Bundan sonra, âdem (a.s.) soluna nazar etti; sordu. Cebrâil şöyle anlattı:

– Bunlar ashab-ı şimaldir; cehennem ehlidir.

Âdem'in (a.s.) sağında olanların cümlesinden önde duran, Fahr-i Âlem, Seyyid-i Veled-i Benîâdem Hazret-i Muhammed (s.a.v.) idi. Kendisine şu hitap geldi:

– Yâ Muhammed, seni kim yarattı?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle cevap verdi:

– Sen yarattın yâ Rabbi, sen yarattın.

– Secde eyle, doğruluğuna delil olsun.

Emrini alınca, secde etti. Sonra şu emri verdi:

– Senden ahd ve misak alacağım; elini Hacer-i Esved üzerine koy.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mübârek elini onun üzerine koydu.

Bundan sonra, Yüce Hak, Nuh aleyhisselâmdan ve diğer peygamberlerden sırası ile ahd aldı.

Daha sonra, peygamberlere hitap edip şöyle buyurdu:

– Bu Abdülah oğlu Muhammed'i âhir zamanda peygamber olarak göndereceğim. Onun namını kitaplarda anlatacağım. Kendisine iman edip yardımda bulunur musunuz?

Yüce Hakk'ın bu teklifini cümlesi kabul edip Hacer-i Esved'e ellerini koydular.

Bundan sonra o Hacer, Kâbe'ye kondu. Küffar elleri ile yapıştıklarından siyah oldu. Bunun için onun adına:

– Hacer-i Esved. (Kara Taş.)

Denildi.

SECDELER

Bundan sonra, Allahü Teâla zürriyetlerin tümünden ahd ve misak alıp:

– Bana secde eyleyin.

Emrini verdi. Bunlardan bir bölüğü secde eyledi; bir bölüğü de secde eylemedi. Secde edenler, secdeden başlarını kaldırdıkları zaman, gördüler ki: Bir

bölüğü secde etmemiş. Bunları gördükleri zaman, kendileri dahi içlerinde ikiye ayrıldılar. Bunların bir bölüğü, secde ettiklerine şükür için, bir daha secdeye vardılar. Bir bölüğü de secdeye varmadan, ilk secde ile kaldı.

Secde etmeyen bölük de ikiye ayrıldı. Bir bölüğü, evvelkilerin secdeye vardıklarını görünce, kendileri de ikinci secdeye beraber gittiler. Bir bölüğü de, inatlarından secdeye varmadan durdular.

İki defa secde edenler, İslâm üzere doğan, büyüyen ve İslâm üzere ölenlerdir.

Birinci defa secde edip ikinci defa secde etmeyenler de, İslâm üzere doğan ve İslâm üzere büyüyen.. ama sonunda kâfir olarak ölenlerdir. Allah saklasın.

Birincide secde etmeyip ikincide secde edenler ise.. küfür üzere doğup sonra imana gelen ve iman üzere ölenlerdir.

Hiç secde etmeyenler ise.. küfür üzere doğan ve küfür üzere ölenlerdir.

ÂDEM'İN (A.S.) ÖMRÜ VE ŞİT'İN (A.S.) DOĞUŞU

Hazret-i Âdem'in (a.s.) ömrü beş yüz seneye vardığı zaman, çocukları çoğaldı.

Rivâyet edildiğine göre: Hazret-i Havva (r.a.) yüz elli kere hamile oldu. Her hamile oluşunda, bir erkek ve bir kız doğurdu.

Ancak, yirminci hamlinde Nur-u Muhammedî'nin sahibi olan Şit'i (a.s.) yalnız doğurdu. Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tekrim için olmuştu.

Şit, ismi bazı nüshalarda Şis (Arapça son harfi üstten üç noktalı peltek S harfi) olarak vaki olmuştur.

- İbrâhim'e İsmail'i hibe eden..

İbrâhim (a.s.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ceddidir. İsmail (a.s.) ise onun oğlu olup câriyesi Hacer'den dünyaya geldi. Yüce Allah'ın kendisine bir hibesidir.

İBRÂHİM ALEYHİSSELÂM

İbrâhim (a.s.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en büyük ceddidir.

Nuh tufanından bin sene, bir başka rivâyete göre de bin seksen, bazılarına göre de bin iki yüz otuz sene geçmişti. Lâkabı Azer olan, Nemrud'un baş veziri Tareh vardı. Bu, İbrâhim (a.s.) peygamberin babasıdır.

NEMRUD'UN RÜYASI

Nemrud, rüyasında şöyle gördü: Tareh'in arkasından bir ağaç çıktı. Gayet şaşaalı nuru vardı. O ağacın budakları ve yemişleri dünyayı böylece sardı. Bütün dünya beğleri o ağaca secde ediyorlardı.

Uykudan uyandığı zaman, bütün beğlerini ve kâhinlerini bir araya topladı.

Rüyasını söylediği zaman, Tareh şöyle dedi:

- Ey Melik, sana ve putlarına çok hizmet ettim. Rüyanda gördüğün o ağaç benim sana hizmetimdir.

Nemrud, onun bu sözüne cevap vermedi. Ama, kalbinde çok endişeli, korkulu oldu.

Sonra.. bütün kâhinlerini ve müneccimlerini bir araya topladı. Şöyle dedi:

– Siz, benim bu kadar nimetimi yersiniz, ama rüyamın tâbirini söyleyemezsiniz.

Onlara öfkelendi ve türlü cezaları vermek üstüne korkuttu. Bunun üzerine şöyle bir talepte bulundular:

– Bize üç gün mühlet ver; kitaplarımızı mutalaa edelim, sonra tâbir edelim.

Bundan sonra, mühlet alıp gittiler. Üç gün geçtikten sonra, gelip şöyle dediler:

– Ey Melik, senin rüyanın doğru tâbiri şudur: Senin mülkünden bir kişi dünyaya gelecek ve seni mülkünden çıkaracak.

Onların bu tâbirleri üzerine:

– Kavmin içinde Tareh'den ulu vezirim yoktur.

Deyip yedi sene gebe kadınların karınlarını yardı. Yüz bin tane erkek çocuklarını öldürdü.

Bundan sonra, yine kâhinlerini topladı; sordu:

– O dediğiniz kimse, dünyaya geldi mi?

– Henüz ana rahmine düşmedi.

Dedikleri zaman, Tareh, bu işten çok korktu. Evine gidip durumu haber verdiği zaman, hanımı şöyle dedi:

– Bana bir garip hal vaki oldu. Bu kadar zamandır ki, hayızdan kesilmiştim; şimdi tekrar kan geldi.

Tareh şöyle dedi:

– Sakın, bu sırrı kimseye söyleme. Nemrud duyarsa, bizi öldürür.

Tareh, bir gün evine gidiyordu; insan sûretinde bir melek geldi; şöyle dedi:

– Ey Tareh, vakit geldi; var, belindeki emaneti mahalline bırak.

Tareh, bu durumdan şaşırıp puthaneye girdi. Hanım dahi, geldi: o gece orada yattılar.

Allah'ın emri ile o gece İbrâhim (a.s.) peygamber ana rahmine düştü.

Sabah olduğu zaman, oradaki putların cümlesi Hazret-i İbrâhim'in anasına doğru secde edip açık bir dille:

– Allah'tan başka ilâh yoktur; birdir onun şeriki yoktur.

Dediler.

O gece, İbrâhim (a.s.) peygamber ana rahmine indiği gibi; semada dahi pek nurlu yıldızlar doğdu. O yıldızlardan iki baş zuhur etti. Biri mağribe, biri de meşrıka doğru yürüdü; cümle âlemi nurla doldurdu. Cümle âlem onu görüp şaşırdılar. Nemrud dahi görüp cümle kâhinlerini ve müneccimlerini çağırdı:

– Bu nedir?

Diye sordu. Onlar dahi şöyle dediler:

– Âhir zaman peygamberinin kadri yüce ceddidir; bu gece ana rahmine indiğinin alâmetidir. Daha önce siz, onun vasıflarını rüyada görüştünüz.

Nemrud, yine o sene içinde ne kadar gebe kadın varsa.. hepsinin karnını yardırıp çocuklarını öldürmek murad ettiği zaman, Yüce Hak kudreti ile ona unutturdu. Hiç kimseyi incittirmedi.

İbrâhim (a.s.) anasının karnında dokuz aylık olduğu zaman; anası Tareh'ten izin alıp puthaneye girdi. Orada gördü ki: Cümle putlar alt-üst olmuş.. Öylece duruyorlar.

Oradan çıkıp giderken, kendisine çocuk doğurma ağrısı geldi. Böyle giderken, Yüce Hak, kendisine bir melek gönderdi. Melek kendisine şöyle dedi:

– Korkma, benimle gel. Sana doğumunu yapacak bir yer göstereyim.

Bundan sonra, onu alıp bir mağaraya götürdü.

Nuh (a.s.) peygamber dahi, bu mağarada dünyaya gelmişti.

İçeri girince gördü ki: Döşekler döşenmiş; oğlan doğuracak âletler de hazırlanmış..

Hazret-i İbrâhim (a.s.) peygamber, orada vücuda gelip dünyaya teşrif eylediği zaman, şöyle dedi:

– Allah'tan başka ilâh yoktur; o birdir, ortağı yoktur. (Lâ ilâhe illallahü vahdehu lâ şerike lehu.)

Bundan sonra Cebrâil geldi; cennet suyu ile yıkadı; bir beyaz elbise giydirdi; kulağına ezan okudu; anasının eline teslim etti.

Anası da çocuğunu aldı; emzirdi; orada bırakıp evine gitti.

Üç gün olduktan sonra, çocuğunu görmek için mağaraya gitti. Gördü ki: Mağaranın kapısını vahşî yırtıcı canavarlar sarmışlar. Bu durumu görünce, çocuğundan ümidini kesti. Yakına vardığı zaman, o hayvanlar dağıldılar.

İçeri girdiği zaman, gördü ki: Oğlu Hazret-i İbrâhim taht üzerine yatmış, mübârek parmaklarını emiyor. Birinden süt, birinden bal, birinden yağ, birinden de su geliyor. Bunları emerek gıdasını alıyor.

Etrafında melekler durmuş; kendisine hizmet ediyorlar.

Çocuğunu alıp emzirdi; sonra, evine gitti.

Böylelikle, üç günde bir defa gelir; çocuğunu emzirir; tekrar evine giderdi. Tâ, iki yaşına varıncaya kadar..

İki yaşına girdikten sonra, Cebrâil cennetten yiyecek ve içecek getirir; kendisine yedirir içirirdi. Tâ, dört yaşına varıncaya kadar, şeytandan mahfuz oldu.

ŞEYTANIN DOKUNMADIKLARI

Vehb b. Münebbih şöyle anlattı:

– Şeytan her anadan doğan masumu:

– Sende mi bana bir bağ oldun?

Diyerek el sürer; dürter. Masum çocuğun feryadı bundandır.

Ancak, erkeklerden dört, kadınlardan da dört mübârek vücuda el süremedi.

Erkekler sırası ile şunlardır:

1. Hazret-i İbrâhim aleyhisselâm.

2. Musa aleyhisselâm.

3. İsa aleyhisselâm.

4. Fahr-i âlem, Server-i benîâdem Hazret-i Muhammed aleyhisselâtü vesselâm..

Kadınlar da şunlardır:

1. Âsiye bnt. Müzahim.. Ki Firavun'un kadını idi.

2. Meryem bnt. İmran.. Bu da İsa aleyhisselâmın muhterem anası idi.

3. Hazret-i Hatice bnt. Huveyled.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cümle hatunlarının en faziletlisidir.. Allah ondan râzı olsun.

4. Hazret-i Fâtıma.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin en küçük sevgili kızıdır. Hem de en faziletlisi..

Hazret-i İbrâhim dört yaşına geldiği zaman, Cebrâil cennetten libas getirip giydirdi ve şöyle dedi:

- Yâ İbrâhim, vakti geldi; şimdi dışarı çık, dinini izhar eyle.

Bir rivâyette şöyle anlatıldı:

- İbrâhim (a.s.) her günde bir haftalık, her haftada bir aylık, her ayda bir yaş kadar büyüdü. Böylece, mağarada ancak on beş ay kadar durdu; büyüyüp kemâle erdi. Anası geldiği zaman:

- Beni mağaradan çıkar.

Dedi. O da çıkardı.

İbrâhim (a.s.) yedi yaşına girdiği zaman, anasının yanına geldi: Tareh İbrâhim'i (a.s.) hoş görüp şöyle dedi:

- Yâ İbrâhim, bu putlara hizmet eyle.

Ancak, Hazret-i İbrâhim puthaneye gelenlere şöyle derdi:

- Bu putlara secde etmeyin; bunlar tanrı olmaya lâyık değildi. Bunların neye gücü yeter ki?

Böylece putları tahkir eder; orada puta tapmaya gelenlere engel olurdu.

İbrâhim'in (a.s.) kavmi, kendisinin bu halinde Tareh'e şikâyet edip şöyle derlerdi:

- Bu oğlun, bizi putlara tapmaktan alıyor; kendi dinine dâvet ediyor.

- Allah birdir; ondan başka yaratıcı yoktur.

Diyor..

Bunun üzerine Tareh gelip İbrâhim (a.s.) peygamberi azarladı. İbrâhim (a.s.) ona şöyle dedi:

- Ey baba, senin bu söylediğin söz ne sözdür; bana ilim geldi, sana gelmedi. Şimdi ben, seni koruyorum. Sözümü dinle; doğru yola git. Yüce Rabbı tevhid eyle. Bu putlardan fayda göremezsin.

Tareh bu kelâmı işittiği zaman, İbrâhim'i dövmek için hamle etti. Bunun üzerine İbrâhim (a.s.) ona tekrar şöyle dedi:

- Ey baba, Yüce Hak'tan sana azap gelmesinden korkarım. Şeytana uyuyorsun.

Bunun üzerine Tareh şöyle dedi:

– Sen, yüz çeviriyorsun; tanrılarımıza emir buyururum, seni taşla öldürürler. Yahut şehirden atarlar.

İbrâhim (a.s.) onun bu sözüne karşılık şöyle dedi.

– Baba, ben sizin putlarınızdan bizarım. Ben, seni, beni, bu kevn ü mekânı ve cümle âlemi yaratan halika secde ederim.

Bundan sonra, İbrâhim (a.s.) şehirden çıkıp mağaraya gitti; orada yedi sene gizlendi.

Ancak, İbrâhim'in anası Tareh'e çıkışıp şöyle dedi:

– Mutlaka oğlumu bulup bana getir.

Bunun üzerine Tareh gitti; İbrâhim'i (a.s.) mağarada buldu; alıp getirdi.

Bundan sonra üç sene geçti; İbrâhim (a.s.) daima Tareh'e nasihat eder şöyle derdi:

– Gel, Allah'a iman et; cehennemden kurtul.

Ama Tareh, aslâ imana gelmezdi. Sonunda eceli geldi; öldü.

O ölünce, Nemrud puthaneyi Tareh'in kardeşi Âzer'e verdi.

İbrâhim (a.s.) daima putları kırmak için fırsat kollardı. Ancak, onların yılda bir kere küfürlerinin günü olurdu. O gün, hep sahraya çıkarlardı. Yine zamanı geldikte, hep birden sahraya çıktılar. Âzer de, puthaneyi İbrâhim'e ısmarlayıp gitti.

O da gittikten sonra, İbrâhim (a.s.) bütün putları balta ile kırdı. Baltayı da baş putun boynuna astı; puthaneden çıkıp gitti.

Geri döndükleri zaman, puthaneye girdiler; böyle etmek onların âdeti idi. Nemrud gördü ki: Hâşâ, mabud tuttukları putlar parça parça olmuş; yere düşmüşler.

– Bunu kim etti?

Diye sorduğu zaman, şöyle dediler:

– Tareh'in oğlu İbrâhim, daima putlarımızı kötülerdi; o etmiştir.

Onlara şu emri verdi:

– Tez onu muhakkak yakalayıp bana getirin. Ben onu elbette öldüreceğim.

İbrâhim'i bulup getirdikleri zaman, Nemrud şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, bizim putlarımıza sen mi bu hakareti ettin?

İbrâhim (a.s.) şu cevabı verdi:

– Büyüt put, küçük putlara darılıp gitti; balta ile parça parça etti. İşte balta da boynunda duruyor.

Tekrar Nemrud sordu:

– Doğru söyle yâ İbrâhim sen mi ettin?

– Ey Nemrud, neden böyle dersin? Gece gündüz mabud diye taptığınız büyük puttan suâl et; o size söylesin; eğer söyleyebilirse..

Nemrud şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, bilmez misin? Putlar nutuk edip söyleyemezler.

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Ey Nemrud, madem ki putlar cevap veremezler; sonra ey zalimler bunları elinizle yapıp yine onlara tapar yardım istersiniz. Ne kadar ahmak bir kavim olmuşsunuz? Gelin; yerleri, gökleri, beni, sizi, cümle kâinatı vücuda getiren perverdigâra ibâdet edin.

Hazret-i İbrâhim (a.s.) böyle dedikten sonra, Nemrud'un dili tutuldu. Ama, hayli adam, İbrâhim (a.s.) peygambere gönül döndürdü. Nemrud dahi âciz kalıp şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, ben tanrılarıma yardım edeceğim. Göreyim senin Allah'ın da sana yardım eder mi? Benim azabımdan seni kurtarır mı?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Ey Nemrud, bu fikirleri kalbinden çıkar. Yarın ölürsün. Kıyâmet günü vardır. Cehennemde halin nice olur?

Nemrud şöyle dedi:

– Madem ki, öyledir; ben de sana ateşle azap edeceğim; göreyim Allah'ın seni kurtarır mı?

Bundan sonra emretti; İbrâhim (a.s.) peygamberi götürüp hapsettiler. O vakit, İbrâhim (a.s.) on altı yaşında idi.

Daha sonra, Nemrud, münadilere şöyle çağırttı:

– Vay o adamın haline ki, bir yük odun getirmeye..

Nemrud bir büyük sahrada, yüz fersah yer ayırdı. Cümle insanlar diyar diyar odun getirip o sahraya yığdılar.

Halk, o kadar odun vermeye haris oldu ki; çok hasta olanlar bile:

– Ölürsem, malımdan odun alıp götürün.

Diye vasiyet ettiler: Muhtaç olan kadınlar bile, elleri ile iplik büküp ondan aldıkları para ile odun getirirlerdi.

Böylece, dört ay odun taşıdılar.

Bundan sonra, Nemrud emretti: Odunların her tarafından ateşlediler.

Yeryüzünde ne kadar hayvanat var ise.. ateşin sönmesi için çalıştı. Ancak:

– Kertenkele.

Dedikleri eziyetli hayvanat hariç. Ki bu: Uzaktan, ateşin yanması için üflüyordu. Bunun için, Yüce Hak, onun kulağını sağır etti; onu öldürene de ecir ihsân etti.

Nitekim Sahih-i Müslim'de Ebû Hüreyre'nin rivâyetine göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Bir kimse, keleri bir vuruşta öldürürse.. Yüce Hak ona yüz hasene ihsân eder; iki vuruşta öldürürse.. daha az, üç vuruşta öldüdürse.. daha az sevap ihsân eder."[1]

1 Burada anlatılan KELER, kertenkele çeşitlerinin umumuna verilen isimdir. Pek çok çeşidi vardır. Öldürülmesi sevap olan cinsi bu eserde tasrih edilmemiştir.

Bu odun o kadar yandı ki: Yedi fersah yerden yanına varılmaz oldu. Uçan kuşlar, onun etrafında uçamaz; havada yanarlardı. Bir konaklık yerden ateş alevinin gürültüsü işitilirdi.

Sonra..

Nemrud dellâl çağırttı:

- Yarın yer tanrısı, İbrâhim'e azab edecektir. Cümleniz onu seyredin; görün: Asi olanın hali nasıl olurmuş?

Bu dellâlın çağırmasından sonra, her taraftan zengin fakir, genç ihtiyar, kadın erkek bölük bölük seyre geldiler.

Nice kere bin adem cem olup seyre durdular.

Nemrud emreyledi; Hazret-i İbrâhim'i zindandan getirip Nemrud'un önünde durdurdular.

Nemrud şu teklifte bulundu:

- Yâ İbrâhim, gel bizim putlarımızı öv.

İbrâhim (a.s.) ona şu cevabı verdi:

- Ey Nemrud, Allah'tan kork, put ne şeydir ki, ona taparsın? Allah'a iman et; kıyâmet günü, cehennem azabından vücudunu kurtar.

Nemrud emretti.

- Bunu ateşe bırakın; göreyim, bunun Allah'ı kendisini nasıl kurtarır? Göreyim, kurtarabilir mi?

İbrâhim (a.s.) peygamberi alıp ateşe atmak istediler; lâkin ateşin sıcaklığından yanına varılamaz idi.

Durumu Nemrud'a haber verdiler; cümle kâfirler aciz oldular.

Nemrud vezirlerine sordu:

- Buna derman nice olur?

Nemrud'un bu sorusuna her biri bir başka cevap verdi; çare buldu. Ama, onların söylediklerinin hiçbirini yapmak mümkün olmadı.

Nemrud böyle şaşırmış bir halde iken, Şeytan ihtiyar sûretine girip Nemrud'un yanına geldi ve şöyle sordu:

- Ey Nemrud, neye şaşırmış haldesin?

Nemrud şöyle dedi:

- Ey ihtiyar, İbrâhim bizim tanrılarımızı inkâr ve zemmeder. Cümlesini kırıp parça parça etti. Ben de onu ateşe yakmak için bu ateşi cem ettim. Lâkin hararetinden yanına varılmıyor. Bunun için onu ateşe atmak mümkün değil.. Bunun için şaşkınım.

Şeytan şöyle dedi:

- Yâ Nemrud, ne var ki, böyle şaşırırsın. Tez bana birkaç ağaç getirin.

ŞEYTANIN YAPTIĞI İLK MANCINIK

Getirdiler. Bu ağaçlardan mancınık yaptı.

En evvel mancınık yapan şeytandır.

Bundan sonra, İbrâhim (a.s.) peygamberi mancınığa oturttu.

Sübhan olan Yüce Hak bütün sema ehline emir verdi:

– Yere bakın.

Diye.. Cümlesi yere nazar edip Hazret-i İbrâhim'i mancınık üzerinde gördüler. Bütün sema ehli, cümle mahlukat, insan ve cinden başka birden feryat edip Kadir Kayyum Ferd Samed olan Yüce Mevlâ'ya tazarru ve niyaz edip şöyle dediler:

– Ey bizim Rabbımız ve İlâhımız, şânı büyük nimeti her şeye şâmil Allah, İbrâhim senin Halil'indir. Yerde, ondan başka seni tevhid eden kimse yoktur. Şimdi ateşe atılıyor. Habibin Hazret-i Muhammed'in mübârek nuru onun alnındadır. O büyük nur hürmetine, bize izin ver; yâ Rabbi ona yardım edelim.

Onlar böyle niyaz edince, Aziz Celil olan ve bol lütuf ve kerem sahibi Yüce Allah azamet ve celâli ile şöyle buyurdu:

– O İbrâhim benim Halil'imdir. Ondan başka da Halil'im yoktur. Ancak, onun Allah'ı benim. Onun benden başka Allah'ı ve mabudu yoktur. Siz ona gidin; eğer sizden yardım isterse, yardım edin; size izin verdim. Eğer benden başkasına iltifat etmezse, onu terk edin; ben onun cümle halini bilirim. Onun muini ve yardımcısı benim. Benim Halil'im ve benim aramı terk edin; benim kudret eserimi müşahede edersiniz.

Şeytan, mancınığı boşaltmak istediği zaman, hiçbir yoldan mümkün olmadı; mancınığı kımıldatamadılar. Gördüler ki, İbrâhim (a.s.) şu tesbihi okuyor:

– İlâh yoktur; ancak sen varsın. Sübhansın, hamd sana mahsustur. Mülk senindir. Ortağın yoktur.

Bu şekilde âciz kaldıkları zaman, Şeytan şöyle dedi:

– Yâ Nemrud, emreyle; bir erkek ve bir kadın gelsin; mancınığın yanında halkın arasında aşikâre zina etsinler.

CİN - GÂNE

Bunun üzerine, Nemrud, çok arattırdı; hayli vaadler eyledi. Ancak, hiç kimse, cür'et edip o kötü fiili irtikâp edemedi. Ancak iki kardeş vardı. Biri erkek olup adı: Cin'di; biri de kadın olup adı: Gâne idi. Bunlar gelip o kadar halkın içinde aşikâre zina irtikâp ettiler. Bunun üzerine cümle halk toplanıp; ikisi de kardeş olup bu kadar halk arasında aşikâre zina irtikâp ettiklerinden ötürü kendilerine lânet ettiler. Bunların nesillerinden gelenlere de:

– Cingâne..

Lâkabını verdiler.

Bu kötü fiil işlendiği anda, mancınık boşaldı; İbrâhim (a.s.) ateşe doğru gitti.

Sulara müekkel olan melek geldi; şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, ben sulara müekkelim. Eğer dilersen, bunları salayım, ateşi söndüreyim, yeri soğutup temizleyeyim. Seni de pâk yere indireyim.

İbrâhim (a.s.) peygamber buna şöyle dedi:

– Benim senden dileğim yoktur; var, işine git.

Bunun peşinden rüzgâra müekkel olan melek gelip şöyle dedi:

–Yâ İbrâhim, ben rüzgârlara müekkelim; eğer dilersen, rüzgârları salayım. Cümle ateşleri kâfirlerin üzerine saçayım, yeri soğutayım, seni de pâk yere indireyim.

İbrâhim (a.s.) buna da:

– Benim senden dileğim yoktur.

Dedi. Bunun peşinden yerlere müekkel olan melek gelip şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, ben yerlere müekkelim. Eğer dilersen, yerleri tahrik edeyim, seni götürüp soğuk yere indireyim.

İbrâhim (a.s.) buna da:

– Benim senden bir dileğim yoktur; işine git.

Dedi. Ateşe yaklaştı; alevin dokunmasına az kalmıştı ki, Cebrâil Sidre-i Müntehadaki makamında tekrar hacetleri bitiren Yüce Hakka şöyle niyaz etti.

– Yâ Rabbi sevgili Habibin hürmetine, İbrâhim aleyhisselâma necat ihsân eyle.

Bunun üzerine, şöyle bir izzet hitabı geldi:

– Git, eğer senden bir hacet dileğinde bulunursa kurtar.

Şeklinde emir verildi.

Cebrâil, göz açıp kapayacak kadar az zamanda yetişti. İbrâhim'e (a.s.) selâm verince; İbrâhim (a.s.) onun selâmını aldı.

– Bir ihtiyacın var mı?

Diye sorunca, İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Sana ise, yoktur.

– Rabbından ise..

Deyince, İbrâhim (a.s.) sordu:

– Ne isteyeyim?

– Vücudunu iste.. Ateş yakmasın.

Deyince de, İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Vücudumu yaratan odur, benim ne alâkam var.

Bunun üzerine Cebrâl şöyle dedi:

– Canını iste..

İbrâhim (a.s.) peygamber şöyle dedi:

– Canımı veren de odur.

– O halde halini arz et.

Deyince, İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Arza ve suale ne hacet? O cümle halimi bilir. Onun halimi bilmesi bana yeter. Suale hacet yoktur. Onun kuluyum; dilerse yakar, dilerse kurtarır. (Arapçası: Hasbi an suali ilmühu bihali hasbiyellahü ve ni'vel-vekil.)

Devam edip şöyle dedi:

– Senden bitecek hacetim yoktur. Benim gibi âciz bir kulsun; muhtaçsın. Benim halimi seni, beni ve on sekiz bin âlemi yaratan bilir. Gayberi bile, rızık verip terbiye eden bilir ve görür.

Bundan sonra, mekândan münezzeh ve müberra olan şânı büyük Allah şöyle buyurdu:

– "Ey ateş, serin ve selamet ol." (21/69)

Yani: İbrâhim'i selâmetli tut, onu yakma. İzzetim celâlim hakkı için sana yedi cehennem dibinde azab ederim.

Bundan sonra, ateş, bağ ve bahçe oldu; gül gülistan oldu. Reyhan oldu. Bülbüller her ağacın üzerinde ötmeye başlayıp hoş sesler çıkararak, yüce yaratıcıyı tesbih edip durdular.

Böylece, İbrâhim (a.s.) havadan yere indi.

Yere indiği zaman, mübârek dizlerinin dokunduğu yerden iki ırmak çıktı. Çağıldayarak o bağın etrafında cevelân edip akmaya başladı.

Bundan sonra, Cebrâil cennetten hulle getirip İbrâhim'e giydirdi. Sonra da, tahta çıkarıp oturttu, şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, Allah'ın ihsânını gördün mü?

Ve çıkıp mekânına gitti.

Sonra..

İbrâhim (a.s.) orada üç gün oturup Yüce Halika ibâdet etti.

Nemrud, İbrâhim'i (a.s.) ateşe attıktan onra sarayına geldi; vezirine sordu:

– İbrâhim'in hali nice oldu?

Dediler ki:

– Polattan dahi olsaydı; şimdiye kadar erimiştir. Çünkü, bizden bir kimse ateşin hararetinden yanına dahi varamadı. O ki: Ateşe atıldı; şimdiye kadar çoktan eriyip bitmiştir.

Nemrud şu emri verdi:

– Bana büyük bir köşk yaptırın; getirin.

Yapıp getirdiler; Nemrud onun üzerine oturduğu zaman gördü ki: Hazret-i İbrâhim hulleler giyinip bir yüce taht üzerinde oturmuş. Yanında bir kimse var. Etrafı da gül, yasemin, lâle, nergis ile müzeyyen olmuş.. Dudu kuşları, kumrular, bülbüller hoş seda ile çağırışıp ötüyorlar. İbrâhim (a.s.) peygamberi ziyaret ederler. Önünde abıhayat misali iki ırmak çıkmış; o bağın dört yanına akar. İbrâhim (a.s.) dahi ibâdet eder.

Nemrud bu halleri görüp hayran oldu; şaşırdı.

Sonra..

İbrâhim'i (a.s.) çağırıp sordu:

– Yâ İbrâhim, seni ateş neden yakmadı? Bu kerâmeti nerede buldun?

İbrâhim (a.s.) şöyle anlattı:

– Beni koruyucu Mevlâm koruyup yaktırmadı. Sen demedin mi ki:

– Göreyim seni Allah'ın kurtarabilir mi?

Bak, nasıl kurtardı? Bir kimsenin ki gönlünde Allah sevgisi olur, o kimseyi ateş yapmaz.

Nemrud şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, eğer ben de senin Allah'ına dönersem, beni de kabul eder mi?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Kabul eder. Ömrünü ve malını artırıp seni aziz eder.

Bunun üzerine Nemrud şöyle dedi:

– Madem ki öyledir, sen dışarı çık. İman getirip Allah'ına ibâdet edeyim. Hem ibâdet, hem de secde ancak ona lâyıktır.

Bundan sonra, İbrâhim (a.s.) yerinden kalkıp ateşten dışarı çıkmak istediği zaman, yürüdüğü yerde bulunan ateş korları çimen ve çiçek olurdu. Odunlar yeşerip yaprak ve yemişler verdi. Böylece ateşten çıkıp Nemrud'un yanına geldi:

Nemrud sordu:

– Yanında olan adam kimdir?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– O, gölgeye müekkel olan melektir; benimle ünsiyet eyledi.

Bundan sonra, Nemrud vezirlerini çağırıp şöyle dedi:

– Ben İbrâhim'in Allah'ına iman getireceğim, onu birleyip tevhid edeceğim, siz ne derdiniz?

Vezirleri Nemrud'un bu sözünü işittikleri zaman, birbirleri ile müşavere edip şöyle dediler:

– Eğer İbrâhim'in Allah'ına iman getirirse.. İbrâhim'le dost olur, biz uzak kalırız. İbrâhim bizden daha has olur.

Kendi aralarında böyle konuştuktan sonra, dönüp Nemrud'a şöyle dediler:

– Ey Nemrud, şimdiye kadar tanrılık dâvâsı ederdin; şimdi varıp İbrâhim'e kul mu olacaksın?

Bundan sonra, edeceklerini ettiler. Nemrud'u döndürüp azdırdılar.

Nemrud şöyle dedi:

– Ben İbrâhim'i muhakkak öldüreceğim. Çünkü benim mülküm onun elinde yok olacak.

Âzer şöyle dedi:

– Onu ancak bir kuyuya atıp öldürelim.

Nemrud şöyle dedi:

– Nasıl isterseniz öyle öldürün.

Bundan sonra, Âzer büyük bir kuyu kazdırdı. Oraya saman getirip hazır ettiler. Bundan sonra, İbrâhim'i tuttular, bağladılar, o kuyuya bıraktılar.

Ve.. Âzer gitti, ateş getirdi. Samanı yaktı; maksadı: İbrâhim'i onun dumanı ile boğmaktı.

Allahü Teâlâ, rüzgâra emir verip ateşi dağıttı. Ondan bir parça ateş Âzer'in sakalına yapışıp yüzünün bir yanı yandı. Âzer feryad ederek, bağıra bağıra can verdi.

Nemrud, bu gördüğünden şaşırıp kaçtı.

Bundan sonra, rüzgâr, Âzer'in külünü Nemrud'un yardımcılarının gözlerine doldurdu.

İbrâhim (a.s.) ise.. sağ salim kuyudan çıkıp gitti; kimse görmedi.

SARE HAZRETLERİ

Ama Nemrud'un naibi tahtında otururdu. Onun adına:

– Nahad b. Yahud.

Derlerdi. Onun da zamanın sevgilisi bir kızı vardı. Bunun adına da:

– Sare.

– Derlerdi. Gayet güzeldi. Hatta, Hazret-i Havva'nın güzelliği kadar güzeldi.

Hazret-i Sare, bu kerâmetleri İbrâhim (a.s.) peygamberden gördükten sonra, yanına geldi ve şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, senin Allah'ını gerçek bildim. Murad eyledim ki, ona iman edeyim. Beni kabul eder mi?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Evet kabul eder yâ Sare..

Bundan sonra Hazret-i Sare (r.a.) İbrâhim'in (a.s.) önünde müslüman oldu. Şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, dilerim ki, beni helallığa kabul edesin. (Beni nikâhla alasın.)

İbrâhim (a.s.) kabul etti

Bundan sonra, Yüce Hak şoyle vahyettı

– Yâ İbrâhim, Sare'yi al; git, Nemrud'u dıne dâvet eyle Eğer gelmezse. on lara azap vereyim; göreler.

Yüce Hakk'tan bu emri aldıktan sonra İbrâhim (a.s.) Sare'yi (r.a.) alıp Nemrud'un yanına geldi. Şöyle dedi:

– Ey Nemrud, gel Yüce Allah'a iman eyle; onu bir bil. Şeriki ve nazıri olmadığını söyle. Beni de hak peygamber bil, imana gel. Yoksa Yüce Hak, sana azap gönderecek; gözünü aç.

Nemrud şöyle dedi:

– Ben, sana iki azap ettim; sen onlardan kurtuldun. Gayrı benim seninle işim yok. Varıp senin Allah'ınla cenk edeceğim. Sen çekil git.

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Ey Nemrud, bu sevdadan ferağat eyle; imana gel. Yoksa, helâk olursun.

İmana gelmedi..

Hazret-i İbrâhim (a.s.) bundan sonra, Sare'yi alıp gitti.

Sonra..

Nemrud emir verdi; tabuta benzeyen bir köşk yaptırdı. Bir kapısı üstüne açılırdı; bir kapısı da altına.. Böyle yaptırdı.

Sonra, bu tahtın dört köşesine dört uzun direk diktirdi. Dört tane de..

– Kerkes. (Akbaba.)

Dedikleri kuşu tutup getirdiler. Bu kuşları yedi gün, tenha bir yerde yemek ve su vermeden aç olarak tuttular.

Bundan sonra o, köşkün dört direklerine parça parça et bağladılar. O kerkes kuşlarını da getirip o direklerin dibine bir bir bağladılar.

Her şey hazır olduktan sonra, Nemrud, bir yay ile üç ok aldı; bir veziri ile birlikte o köşk misali tabuta bindi.

O etleri kerkeslere gösterdiği zaman; aç hayvanlar, eti gördükleri için kanat açıp havaya yükselmek istiyorlardı. Böylece, rüzgâr gibi havaya yükseldiler.

Halk onların ardından bakıp kaldı.

Nemrud, havaya yükseldiği zaman, yanındaki vezirine şöyle dedi:

– Yukarı kapıyı aç; yukarı bak, ne görünüyor?

Vezir açıp baktı; gök yine önceki gibi.. Nemrud'a haberi verdiği zaman, şöyle dedi:

– Aşağı kapıyı da aç, aşağı bak..

Veziri de aşağıdaki kapıyı açıp baktığı zaman, gördü ki: Yer bir değirmen misali görünüyor.

Haber verdiği zaman Nemrud:

– Gidelim..

Dedikten sonra, gittikleri kadar daha gittiler. Nemrud vezirine yine emir verdi:

– Yukarı bak.

Vezir, yukarı baktığı zaman, evvelki gibi gördü. Aşağı baktığı zaman:

– Bir deniz gibi görünüyor..

Deyince, Nemrud:

– Gidelim..

Dedikten sonra, gittikleri kadar daha gittiler. Nemrud, vezirine emir verdi:

– Göğe bak.

Vezir yukarı baktığı zaman, şöyle dedi:

– Gök, yine evvelki gibi görünüyor.

– Aşağı bak.

Diye emrettiği zaman, aşağı baktı:

– Yer bir duman olmuş görünüyor.

Diyerek Nemrud'a haber verdi. Nemrud şöyle dedi:

– Gayri cenk yerine geldik.

Yayı eline alıp oku yayın kirişine geçirip çekti.

Cümle mahlukuna muradını veren gaybleri bilen Yüce Allah, Cebrâil'e şu emri verdi:

– Tez, denizden bir balık al, Nemrud'un okuna karşı tut.

KALKAN BALIĞI

Cebrâil, denizden kalkan balığını aldı; Nemrud'un okuna karşı tuttu. Ok gelip balığa değdikten sonra, tekrar gelip balığın kanı ile Nemrud'un önüne düştü.

Nemrud, okunu kanlı görünce, sevindi, şöyle dedi:

– Gök tanrısını öldürdüm.

Hâşâ, Hayy olup hiç ölmeyecek olan yüce yaratıcı, ölümden ve değişmekten münezzehtir. Bir kimsenin ona zarar vermesinden yana da müberradır. Buna inanmış, iman etmişiz.

Nemrud, şöyle dedi:

– Etleri, direklerin aşağısına bağla; kerkesler de etlerden yukarıda kalsınlar.

Vezir de öyle yaptı. Kerkesler de, etlere hırslarından aşağı inmeye başladılar.

Balık, ağlayıp inleyip şöyle niyaz etti:

– İlâhi, ben ne günah işledim ki, beni düşman okuna karşı emrettin.

Yüce Hak, ona şöyle buyurdu:

– Ey balık, sana ve senin neslin olan ne kadar balık varsa.. cümlenize bıçağı haram ettim. Tâ, kıyâmete kadar..

Bundan sonra, Cebrâil'e emreyledi:

– O balığın kanını sakla. Kudretim var; o kandan bir nesne halk edeceğim. Balığın intikamını yine o mütemerrit Nemrud'dan onunla alacağım.

Bunun üzerine, Cebrâil o balığın kanını yere indirdi; Yüce Hak, o kandan kavak ağacını yarattı. Kavak ağacından da sivrisinek yarattı. Ki. Nemrud'u onunla helâk ede..

Nemrud, yere indikten sonra, tahtına oturup emir verdi; divan kösleri çaldırdı. Vezirlerini, beğlerini, avenelerini çağırdı. Onlar da gelip divana toplandılar.

Bundan sonra, Nemrud, o kanlı oku çıkarıp beğlerine, vezirlerine, sair halka gösterip şöyle dedi:

– İşte gök askerleri ile cenk ettim. Onları dağıttım. İbrâhim'in tanrısını da öldürdüm.

O böyle deyince, hep birden Nemrud'un önünde yere çöktüler. Bunların arasında müslüman olan da vardı; bunlar da mürted oldular; Nemrud'a uydular.

Nemrud, gittikçe, küfrünü artırıp zalim oldu.

Hazret-i İbrâhim'e şöyle vahiy geldi:

– Yâ İbrâhim, var, Nemrud'u dine dâvet eyle.

Bunun üzerine Hazret-i İbrâhim (a.s.) gelip şöyle dedi:

– Ey Nemrud, kork Allah'tan. Bu halkı azdırıp küfür ve dalâlete sokarsın. Hâşâ, kendini: Şerik ve nazırdan, misli ve benzeri olmaktan münezzeh olan Yüce yaratıcıya teşbih edersin. Bir yalan ile kavmini azdırırsın; yoldan çıkarırsın. Benim mabudum diridir; ölmeyendir. Cümle noksan sıfatlardan da beridir. İmana gel; Yüce Allah'tan kork. Sana azap gönderir.

Tam kırk gün, böylece onu imana dâvet eyledi. Ama o, itaat etmedi.

Bundan sonra, Cebrâil geldi; şöyle dedi:

– Yüce Hak sana selâm eyledi; şu emri verdi: var, Nemrud'a haber ver: Ne kadar askeri varsa.. alıp bir sahraya gelsinler; ona asker göndereceğim.

Bunun üzerine, İbrâhim (a.s.) gelip saadetle Nemrud'a şöyle dedi:

– Ey Nemrud, gözünü aç, Yüce Hak, sana azap gönderecek. Askerini topla ve bir sahraya çık.

Nemrud, şöyle dedi:

– Asker gönderecekmiş! Ne askeri gönderecek?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Yüce Hakk'ın, dünyada yarattığı mahlukundan cümlesinin en hakiri ve en zaifini ki, ona:

– Sivrisinek.

Derler. Bunları gönderecek.

Nemrud, şöyle dedi:

– Sivrisinek Rabbın askeri midir?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Evet, cümle mahluk, Rabbımın askeridir.

Nemrud, şöyle dedi:

– Mademki öyledir; buyurayım, cümlesini helâk etsinler.

Bundan sonra, askerini cem eyledi. Pürsilah olup demire gark oldular. Cümlesi zırh giydiler. Başlarına tas geçirdiler. Bundan sonra, bir sahraya toplandılar.

O kadar asker cem oldu ki: Enine dört fersah, uzunluğuna dört fersah yer tuttular.

Nemrud, bunların cümlesinin gerisinde durdu.

Yüce Hak, o sivrisineklerin beğine emir verdi:

– Askerini al, o gümrah Nemrud'u ve askerlerini yiyip helâk eyle.

Bu emir üzerine askerini aldı; o kadar çok askerle geldi ki, havayı tuttular. Güneş görünmez oldu. Türlü türlü korkunç sesler çıkardılar. Vızıldayarak onların üzerine hücum ettiler.

Nemrud bunların, bu heybetle geldiğini görünce, askerini sıkı sıkıya tenbih etti:

– Konanı kırın.

Sinekler geldiği zaman, onların üzerlerine konup baştan ayağa kadar sardılar. Başlarında bulunan tasları, zırhlarını, silahlarını, elbiselerini, kıllarını,

derilerini, etlerini, kemiklerini, bindikleri hayvanların tümünü az zaman içinde yiyip döktüler.

Bu şekilde, askeri yemeğe başladıklarında Nemrud bunu görüp tam bir korkuya kapılarak firar etti. Sarayında camdan bir odası vardı. İçine girip bütün deliklerini kapatıp saklandı.

Nemrud'un ölümüne, bir kanadı var, bir kanadı yok, topal bir sinek tâyin olunmuştu.

Bu sinek onun ardına düştü; gelip anahtar deliğinden, kilidin içinden dolanarak öte taraftan çıktı. Nemrud'un yüzünün hizasına gelerek vızıldamaya başladı.

Yedi gün, Nemrud'la cenk etti.

Nemrud, gece gündüz uykuyu terk edip onunla çarpışmaya koyuldu. Hiçbir yoldan, sineğe karşı zafer bulup öldüremedi.

NEMRUD'U ÖLDÜREN TEK KANATLI TOPAL SİNEK

Sonunda, sinek ona karşı zafer kazanıp dudağından soktu.

Soktuğu anda, şişirdi; Nemrud onun ağrısından feryad ederken; sinek, onun burnundan içeri girdi tâ, beynine kadar çıktı. Orada vızıldayıp beynini yemeğe başladı.

Nemrud, kapıyı açıp özel hizmetçilerini çağırdı; gece gündüz başını ovdurmaya başladı. Böylelikle bir çeşit teskin olmaya bakardı. Hiç aralık vermezdi. Çünkü aralık verdiği ovdurmadığı zaman, onun vızıltısı ve ağrısı artardı. Sabır edemezdi. Kırk gün, böyle yaptı.

Bundan sonra, sinek içeride büyüdü. Artık, ovdurmakla teskin olmaz bir hale geldi. Bezden tokmak yaptırıp dört beş adam, etrafında daima gece gündüz açık başına o tokmaklarla vururlardı. Bir an ve bir dakika bile aralık vermezlerdi. Kırk gün de böyle geçti.

Sinek büyüdükten sonra, onunla da teskin olamaz hale geldi. Kalın bezden gürz gibi büyük topuzlar yaptırdı. Yine açık başına kırk gün, aralıksız vurmaya devam ettiler. Sinek daha fazla büyüyünce, bununla da teskin olamaz hale geldi.

Bundan sonra, deriden baldır gibi, büyük keseler yaptırıp içini sıkıca doldurdu. Nöbetle, hizmetçileri vurmaya devam ettiler.

Ve.. hizmetçileri bu işten bizar oldular. Rahatları kalmadı:

– Tanrılık dâvâsı ediyor, başından bir sineği çıkarmaya gücü yetmiyor.

Diye söyleşiyorlardı.

Gittikçe, deriden olan çomağı büyütmeye başladı. Pek sıkı vuranları sevmeye, daima onlara vurdurmaya başladı.

Has bir kulu vardı; gayet kuvvetli idi. O kuvvetle vurduğundan, ona çok vurdurmaya başladı.

Cümlesi bizar olup takattan düştüler. Hep birden bu köleye şöyle dediler:

– Ey Gulam, lütfeyle, iyice kuvvetle vur; bizi bu azaptan kurtar.

Ona böyle yalvardıklarından, o da derinin içine bir taş koyup iki eli ile tuttu. Var kuvvetini pazuya getirip öyle kuvvetle bir çomak vurdu ki, Nemrud'un başı ikiye yarıldı. İçindeki sivrisinek serçe kuşu kadar olmuştu.

Yüce Hak, o sineğe kanat ihsân edip ayağını verdi; o da uçup gitti. Nemrud dahi geberip cehenneme gitti.

İBRÂHİM'İN MISIR'A GÖÇ ETMESİ VE ZALİM PADİŞAH

Sonra..

İbrâhim (a.s.) oradan çıkıp Sare (r.a.) ile Mısır'a hicret eyledi.

Mısır'da zalim bir padişah vardı. Onun adına:

– Sadık b. Sadık.

Derlerdi. Kendisi Kıptî idi.

Ve.. bu padişah, gayet zendost (zanpara-kadıncı) idi. Her nerede bir güzel kadın haberini alsa, onu zorla öfke ile hışımla getirtirdi.

İbrâhim (a.s.) onun bu halini işittiği zaman, mahzun oldu. Çünkü Sare gayet güzel bir kadındı.

İbrâhim (a.s.) peygamber Yüce Hak'tan destur isteyip Sübhan olan Yüce Hak'tan mezun olduktan sonra, hazırlandı. Hazret-i Sare'yi bir sandık içine koyup bir deveye yüklendi. Kafile ile Şam'a revan oldular.

Bunlar, böylece yolda giderken, haraççılar yollarına aniden çıktılar. Kervan ehlinin eşyalarını yoklayıp haraçlarını aldılar.

Sıra İbrâhim (a.s.) peygambere geldiği zaman:

– Sandığını aç bakalım.

Dediler. İbrâhim (a.s.) onların bu sözüne şöyle dedi:

– Açmaya ne lüzum var. Bütün diba itibar edin; kıymetini hesaplayın, haracını vereyim.

Onlar, buna râzı olmadılar·

Muhakkak açmalısın

Dediler. İbrâhim (a.s.) tekrar şöyle dedi:

– Bunu bütün dolu altın itibar edin; hesabını yapın haracını vereyim.

Buna da râzı olmadılar:

– Aç.

Dediler. İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Bunu bütün dolu cevahir itibar ve tahmin edin; hesabını yapın, ne kadar haraç isterseniz vereyim.

Onlar, bu teklife de râzı olmadılar. Israr edip açtırdılar; gördüler ki: İçindeki pek güzel bir kadındır. Görür görmez şöyle dediler:

– Bizim padişahımız, böyle güzel kadınları arar; bizim bunu kendisine göndermek mecburiyetimiz var.

Böyle dedikten sonra, yanına adamlar katıp İbrâhim (a.s.) peygamberi ve Sare'yi padişahlarına gönderdiler.

Padişah, Sare'yi (r.a.) gördüğü zaman sordu:

- Bu senin neyindir?

İbrâhim (a.s.) onun bu sorusu üzerine:

- Kadınımdır.

Demekten sakındı. Çünkü o, böyle diyenlerin kocasını öldürüp hanımını zapt ediyordu. Bunun için:

- Kardeşimdir.

Dedi, dinde ve İslâm'da:

- Kardeşimdir.

Mânâsını murad etti.

Padişah, Sare'nin güzelliğine taaccüb edip Sare hazretlerini haremindeki köşküne gönderdi. İbrâhim (a.s.) şaşırıp kaldı.

O Kadir Kayyum Allah, İbrâhim (a.s.) ile Sare'nin (r.a.) bulunduğu köşkün arasındaki bütün duvarları billur gibi saf ve şeffaf eyledi. Böylece, İbrâhim (a.s.) Sare'yi (r.a.) ve padişahı görüyordu.

Sonra..

Padişah, Sare'yi dileyerek elini uzatmak istedi.

Sare, onun bu halini görünce şöyle dedi:

- Ey padişah, benden uzak dur; yoksa sen bilirsin.

O padişah, Sare'nin (r.a.) bu sözünü dinlemedi. Tekrar elini uzatmak istediği zaman, eli ayağı kurudu. Bütün bedeni ve azâsı tutuldu. Köşk şiddetli bir depremle sarsılmaya başladı.

Bunu gören Padişah, ettiğine pişman olup şöyle dedi:

- Ey Sare, Sübhan olan Yüce Hakka niyaz eyle, duâ et; bu köşk teskin olsun. Azâm da dürüst olsun. Bir daha sana kötü niyet beslemem. Seni İbrâhim'e teslim ederim.

Bundan sonra, Sare (r.a.) duâ etti; köşk sakinleşti; Padişahın azâları da önceki haline gelip düzeldi.

Ancak, bundan sonra, tekrar Sare'ye (r.a.) kötü niyetle saldırıya geçti. Hemen elleri önce olduğu gibi çot oldu; köşk sallanmaya başladı.

Bunun üzerine tekrar Sare'ye (r.a.) yalvardı; Sare (r.a.) dahi Allah'a duâ etti; köşk sakin oldu; Padişahın azâları da düzeldi.

Bu durum, bir rivâyette üç, bir rivâyette de yedi kere tekrar edildi. Sonunda Padişah, hulusla tevbe etti. Sare'ye (r.a.) şöyle dedi:

- Şimdiden sonra, benim kız kardeşim ol.

Böyle dedikten sonra, Sare'nin (r.a.) eteğine sarılıp şöyle dedi:

- Ben günah işledim, sen affet.

HACER HAZRETLERİ

Bundan sonra, orada bir câriye vardı; adına:

- Hacer.

Derlerdi. Padişah şöyle dedi:

- Bu Hacer câriye sizin neslinizden bir peygamber ırkıdır.

Ve.. Hacer'i Sare'ye (r.a.) hibe etti.

Hacer, Salih (a.s.) peygamberin neslinden geliyordu.

Bundan sonra, Sare Hacer'i alıp İbrâhim'in (a.s.) yanına geldi. Dışarı çıkıp mekânlarına geldikleri zaman, Sare, olan işler İbrâhim'e (a.s.) haber vermek istedi. Bunun üzerine İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

- Yâ Sare, ben olanları kendi gözümle gördüm. Yüce Hak duvarları billur gibi etti; onları bana gösterdi. Cümle kelâmlarınızı bana işittirdi.

Daha sonra, Sare'yi çok çok övdü, kendisine duâ etti.

Sonra..

Sare (r.a.) İbrâhim'e (a.s.) şöyle dedi:

- Sizin bu kadar zamandır, benden çocuğunuz olmadı. Yaşınız da ilerledi.

İbrâhim (a.s.) o zaman, yüz beş yaşında idi.

Devam etti:

- Hacer'i size vereyim. Bunun yanına varın; inşaallah çocuğunuz olur.

Sonra, Hacer'i bağışlayıp İbrâhim'e (a.s.) teslim etti.

İbrâhim (a.s.) Sare'nin bu kelâmından müteessir olup Kadir Kayyum hibeler eden ezelî kerem sahibi Yüce Hakka tam mânâsı ile tazarru ve niyaz edip şöyle yalvardı:

- "Bana salihlerden bir oğul ihsân eyle." (37/100)

Bu duâsından sonra, Yüce Hak, kendisine halim bir erkek çocuğu müjdesini verdi. Böylece, duâsını kabul buyurdu.

İSMAİL'İN (A.S.) DOĞUŞU

Hacer, İbrâhim (a.s.) peygamberden hamile kaldı. İbrâhim (a.s.) peygamber yüz altı yaşında iken, İsmail aleyhisselâmı doğurmak sûreti ile muradına nâil eyledi.

Ey İbrâhim (a.s.) peygambere, kendisinden ümidi yok iken, İsmail aleyhisselâmı bağışlayan allah.. Şânın ne kadar yüce..

Bir rivâyette şöyle anlatıldı:

İbrâhim (a.s.) Sare ve Hacer ile beraber, Şam karyelerinden KEVTA nam karyeye geldi; orada sakin oldu. Şu anda, oranın adına:

- Medine-i Halilürrahman. (Halil-i Rahmân şehri.)

Derler. Burayı sevip kaldı. Âlemlerin Rabbı Allah'a çocuk rivası ile üstteki duâyı etti. Yüce Hak da, onun duâsını buyurdu:

- "Biz, onu halim bir çocukla müjdeledik." (31/101)

Âyet-i kerîmesi ile ifade edildiği üzere, kendisini mesrur eyledi.

Sare, bu çocuğu kendisinden bekliyordu; ama sübhan olan Yüce Hak, ona Hacer'den İsmail'i ihsân eyledi.

Sare meramına nâil olamadığı, çocuk Hacer'den geldiği için, kıskandı. İbrâhim'e (a.s.) şöyle dedi:

– Bu câriyen Hacer ile oğlunu muhakkak ıssız bir yere bırakacaksın.

İbrâhim (a.s.) kendisine çokça nasihat eyledi; ama olmadı. Öfkesini teskin edemedi.

Yüce Hakka niyaz eylediği zaman, kendisine şu vahiy geldi:

– Yâ İbrâhim, Sare'nin sözünü müsaid karşıla. Hacer ile oğlu İsmâil'i bir miktar ekme, bir miktar su ile devenin ardına alıp çöle revan ol. Deven nerde çökerse, onları o mahalle bırak. Onları bana ısmarladıktan sonra geri dönüp gel.

Bu ilâhî emir üzerine, İbrâhim (a.s.) onları deve üzerine alıp yola teveccüh eyledi.

Kadir Kayyum zevali olmayan Yüce Allah yerleri dürdü; onlar da az zaman içinde Mekke'nin yerine geldiler.

Orası ıssız, suyu ile insanı yok, harareti çok bir vadi idi. İbrâhim'in (a.s.) devesi orada çöktü. Hemen onları indirdi; ekmeği ve suyu verip o anda oradan dönüp uzaklaştı.

Dönüp giderken, Hacer İbrâhim (a.s.) şöyle sordu:

– Bizi, buraya niçin bıraktın?

İbrâhim (a.s.) hiç cevap vermedi. Bir daha aynı soruyu sordu, yine cevap alamadı. Üçüncüsünde Allah adına yemin verip şöyle dedi:

– Yâ İbrâhim, bizi böyle ıssız bir yere bıraktın. Biz ne yiyelim ne içelim?

Bunun üzerine, İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Sizi yaratan, size rızık eren sizin rızkınızı verir.

Hacer sordu:

– Ya, size Yüce Hak bizleri böyle ıssız ve susuz yerde bırakmayı emretti mi?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Evet Âlemlerin Rabbı Allah'ın emri ile bıraktım.

Hacer şöyle dedi:

– Mademki bu iş, Allah'ın emri iledir. Biz Yüce Hakk'ın emrine, hüküm ve fermanına muti ve mükadız; siz buyurun.

Bundan sonra, İbrâhim (a.s.) vedalaşıp gitti. Onlar da ardından ağlaşarak kaldılar.

Sonra..

Hacer o yemeği yedi; suyu da dökündü.

Bundan sonra, kendisini hararet bastı. Kendisinden başka İsmail'i de çokça hararet bastı; feryada başladı.

Bu arada, Hacer, Safa ile Merve dağlarını gördü. Kendi kendisine şöyle dedi:

– Şu dağlara çıkayım, etrafa bakayım. Hele sudan bir eser görebilir miyim?

Bundan sonra, İsmail'i yere yatırıp Safa dağına kadar gidip çıktı; etrafa baktı bir iz göremedi. Sonra buradan inip Merve dağına gitti.

Merve'ye doğru giderken, İsmail (a.s.) daha fazla feryada başladı. Bunun için oğluna merhameten Merve'ye süratle koştu. Merve'ye geldiği zaman, yine sudan yana bir alâmet göremedi.

– Bir daha iyice bakayım.

Diyerek, tekrar Safa'ya çıktı; bir şey göremeyince, tekrar Merve'ye geldi.

Böyle böyle yedi kere Merve'den Safa'ya, Safa'dan Merve 'ey gidip geldi.

Her gidip geldikte, Yüce Hak'tan su niyaz edip duâ ederdi:

ZEMZEM SUYU

Yedinci defa Merve'ye vardığı zaman, İsmail'in ağlaması ve sesi durdu. Hacer (r.a.) kendi kendine:

– Hararetten öldü..

Diyerek, ağlaya ağlaya Merve'den inip oğluna doğru geldi. Yakına geldiği zaman gördü ki: Oğlu İsmail yattığı yerde mübârek ayaklarını yere vurdukça yerden su sıçrıyor. Bunu görünce bildi ki: Hacetleri bitiren, duâları kabul eden Yüce Zât, kudreti ile İsmail aleyhisselâmın ayağının altından lütuf ve keremi ile su ihsân eylemiş. Hacer (r.a.) kendi kendine: Ben varıncaya kadar gider sanıp suya:

– Zemzem.

Dedi. Yani:

– Yerinde dur akma.

Allah'ın emri ile, su dahi akmadı; göllenip durdu. Onun için adına:

– Bi'r-i Zemzem. (Zemzem Kuyusu.)

Denildi.

Üstte anlatılan mânâ icabıdır ki bu ümmete; haccettikleri zaman: Yedi kere Safa ile Merve'ye varmayı ve ikisi arasında sa'y etmeyi (koşmayı) sübhan olan Yüce Hak tâyin eyledi.

Hacer (r.a.) Zemzem'in yanına geldiği zaman, hatiften bir nidâ geldi:

– Yâ Hacer, aç olduğun zaman, bu sudan taam niyetine iç; Allahü Teâlâ, senin açlığını giderir, yemek kuvvetini ihsân eder. Hararet geldiği zaman, su niyetine iç; hararetini giderir.

Bu su, ne niyetine içilirse, sübhan olan Yüce Hak, fazlı ve keremi ile o niyet ettiğini ihsân eder.

Hacer (r.a.) o sudan içti; karnı doydu ve harareti gitti. Bu duruma sevindi. Daim Allah'a şükür eder oldu. Hiçbir sıkıntısı kalmadı. Ancak, bir kimse olmadığından, kendisine çok vahşet ve dehşet geldi. Bunun için Yüce Hakka hulus ile, oğlu İsmail'in mübârek alnındaki Nur-u Muhammedî'yi vesile edip onun hürmetine tazarru ve niyaz eyledi. Yüce Hak, onun bu niyazını kabul eyledi.

Cürhüm kabilesinden bir kervan, Şam'dan ticaret için gelirken, o tarafa yöneldi. Gittikçe yollarını kaybedip o tarafa doğru geldiler.

Kendi kendilerine şöyle dediler:

– Yolunu kaybedip bu tarafa gelenler, hararetten helâk olur.

Böyle dedikten sonra, kendilerinden ümit kesip şaşırdılar. Tam bu sırada, kuşların uçtuğunu gördüler. Birbirlerine şöyle dediler:

– Susuz yerde kuş olmaz; bu semtte su olması gerek.

Böyle dedikten sonra, kuşların olduğu tarafa yöneldiler. Gele gele Hacer (r.a.) oğlunun bulunduğu yere geldiler.

Gördüler ki: Bir kadın oturuyor; elinde de bir masum çocuğu var.

Sordular:

– Sen kimsin? Bu masum çocuk kimdir?

Hacer (r.a.) anlattı:

– Ben, İbrâhim (a.s.) peygamberin câriyesiyim. Bu masum da onun oğludur. Onun hanımı Sare, bizimle beraber kalmaya razı olmadığından Yüce Hakk'ın emri ile bizi buraya bıraktı.

Onlar, şöyle dediler:

– Burada su yoktur. Ne yersiniz, ne içersiniz?

Hacer anlattı:

– O Kadir Kayyum Allah, oğlum İsmail'in ayağı altında bir su ihsân etti ki: Aç içerse doyar, susuz içerse harareti gider, hasta içerse, derdine şifa olur. Her ne niyet için içilirse, murada erilir.

Bundan sonra, Zemzem Kuyusunu onlara gösterdi.

Bunların da içlerinde illetli ve hasta çoktu. O Zemzem'den içtikleri zaman, hastaları şifa buldu.

Bunlar, bu sudan hoşlandılar. Kimisi orada kaldı; kimisi gitti; çoluk çocuğunu alıp geldi.

Böylece, orasını vatan edinip Mekke şehrini bina ettiler.

Hacer dahi, orada kalıp onlarla ünsiyet etti. Dehşeti ve vahşeti gitti. Gönülleri hoş oldu.

İSMAİL'İN KURBAN EMRİ

Sonra..

İbrâhim (a.s.) Şam'da kıtalın haram olduğu aylardan zilhicce ayının sekizinci gecesi rüyasında oğlu İsmail'i kurban etmek emrini aldı. Ertesi gün, İbrâhim (a.s.) kendi kendine şöyle düşündü:

– Acaba, benim oğlumu kurban etmemden murad hakikat olup bizzat İsmail'i kurban etmek midir? Yoksa, mecaz olup yerine feda kurbanı kesmek midir? Çünkü, benden evvel, hiçbir peygamber çocuğunu kurban etmekle memur olmamıştır. Bilhassa, İsmail'de Nur-u Muhammedî vardır.

Bu mânâdan ötürü, o günün adına:

– Terviye günü.

Derler. O günün akşamı dokuzuncu gece oldu. O gece rüyasında oğlunu kurban etmekle memur oldu. Ertesi gün olduğu zaman, bildi ki: İş hakikattır. Bizzat İsmail'in kendisini kurban etmekle memurdur.

Üstteki mânâdan ötürü de, bu günün adına:

– Arefe günü.

Denildi.

Ancak, İbrâhim aleyhisselâm, develerin en alâsından, semizlerinden yüz deve kurban ederek, merhametliler merhametlisi Yüce Mevlâ'dan oğlu İsmail'e bedel olmasının kabulünü niyaz eyledi. Onun bu niyazı üzerine semadan ateş inip develerin yüzünü de yaktı; böylece, kurbanlar kabul oldu.

Ertesi gece oldu; ki bu onuncu gece idi. Tekrar, tekidli olarak, oğlu İsmail'i kurban etmekle memur oldu.

Sabah oldukta, İbrâhim (a.s.) ip ve bıçak aldı. Devesine bindi. Oğlu İsmail'i kurban etmek için, Mekke tarafına yollandı. Allah'ın kudreti ile yer dürüldü; kuşluk vakti gelip Mekke'ye erişti.

Hacer'e gitti ve şöyle dedi:

– Oğlum İsmail'in başını yıka, yağla, tara, en güzel elbiselerini giydir. Onu ziyafete götüreceğim.

Bunun üzerine Hacer, İsmail'in başını yıkadı, yağladı, süsledi, İbrâhim'e (a.s.) teslim etti.

Ve.. İbrâhim (a.s.) onu alıp gitti..

Şehirden kaybolup giderken, Şeytan, kendi kendine şöyle dedi:

– Eğer bunlar şimdi fitne edemeyip azdıramazsam, kimseye fitnelik edemem.

Böyle söylendikten sonra önce Hacer'e gitti. Ona gelip şöyle dedi:

– Sen nasıl otursun? İbrâhim oğlunu alıp boğazlamaya götürdü.

Hacer (r.a.) şöyle dedi:

– Yalan söyleme; hangi babayı gördün ki, çocuğunu boğazlar? Hiç baba oğlunu boğazlar mı?

Ve.. Şeytan'ı kovdu. Ama Şeytan şöyle dedi:

– Öyle ise, acaba ziyafete giden adamın, ip ve bıçak almaya ne ihtiyacı var? Bunları, İsmail'i boğazlamak için aldı.

Hacer sordu:

– Neden boğazlayacak? İbrâhim peygamberdir. Hiç peygamber adam öldürür mü? Bilhassa kendi çocuğu olursa..

Şeytan şöyle anlattı:

– Rüyasında kendisine:

– Oğlunu kurban et.

Diye emir verildi. O da bunu Rabbülâlemin'den sanıp işe girişti.

Hacer şöyle dedi:

– İbrâhim (a.s.) peygamberdir. Peygamberlerin rüyası haktır. Eğer İbrâhim İsmail'i boğazlamak için emrolunduysa.. can baş üstüne, deyip ben ve İbrâhim (a.s.) oğlumuzu feda ederiz; oğlum dahi canını feda eder. Oğlumu değil; beni dahi boğazlamaya emr'olunsa.. kendim dahi teslim olup boğazlanırım. Biz, Yüce Hakk'ın emrine muti ve münkadız.

Böyle dedikten sonra tekrar Şeytan'ı kovdu.

İblis, Hacer'e (r.a.) bir türlü azdırmasını tesir ettiremedi. Kör pişman döndükten sonra, şöyle dedi:

– Gideyim, İbrâhim'e bir fitne vereyim.

Ardından yetişti. Gördü ki: İsmail (a.s.) babasının önünde koşup gidiyor. İbrâhim (a.s.) yanına gelip şöyle dedi:

– Ey ihtiyar, bu oğlunla nereye gidiyorsun?

İbrâhim (a.s.) ona şöyle cevap verdi:

– Şu tepenin ardına gideceğim. Orada bir işim var.

Şeytan şöyle dedi:

– Biliyorum, oğlun İsmail'i orada boğazlayacaksın. Hele oğlunun boyuna bosuna bak. Onun güzelliğine, değerine, vücudunun uygunluğuna, güzel edebine ana babasına inkıyad ile tam tazimine ve tekrimine bak. Sen bu ihtiyarlık halinde ancak bir çocuğa sahip olmuşsun. İnsan, onu boğazlamayı hatırına bile getiremez. Nerede kaldı ki, bu işe girişe..

Bunun benzeri daha nice sözler edip teşvişe düşürecek kelâmlar etti. Kendisini fitneye düşürmek istedi.

İbrâhim (a.s.) Şeytan'a şöyle dedi:

– Evet, hep bu sözlerin yerindedir. Benim ona karşı sevgim, senin çocuğum için ettiğine medihlerden bin kat fazladır. Ne var ki, kurban etmekle memur oldum. Kulun, Mevlâsının emrine itaat etmesi, her şeyden önde ve önemlidir.

Şeytan tekrar şöyle dedi:

– Sana rüyada bu emri veren Şeytan'dır. Ama sen, Rabbından sanıp boğazlamaya gidiyorsun. Hiç şânı büyük Âlemlerin Rabbı bir kimseye:

– Çocuğunu boğazla.

Diye emir verir mi? Böyle emrettiği şimdiye kadar oldu mu ki sana da emrede.

Onun böyle deyişinden anladı ki, bu sözü eden Şeytan'dır. Şöyle dedi:

– Ey Allah'ın düşmanı, geri dur; muhakkak ben bu işi yapacağım. Çünkü, Yüce Hak, bana bu emri verdi. Ben onun yüce emrine muti ve münkadım.

Ve.. Şeytan'ı kovdu.

Şeytan, bundan da muradına eremeyip kör pişman hüsrana uğradı.

O gittikten sonra, İbrâhim (a.s.) oğluna:

– Gel..

Deyip ardına aldı. Kendi kendine şöyle dedi:

– Baka baka belki kalbime bir değişiklik gelir.

Ve.. bundan korktuğu için, ardına aldı.

Bundan sonra, İsmail (a.s.) babasının arkasında, gülerek sevinerek gitmeye başladı.

Şeytan, onun bu halini görünce, kendi kendine:

– Bu, henüz çocuktur. Belki onu gitmeye düşürebilirim.

Diye ümit ederek, yanına geldi ve şöyle dedi:

– Babanla böyle sevinerek nereye gidiyorsun?

İsmail (a.s.) şöyle dedi:

– Ziyafete gidiyorum.

Şeytan ona şöyle dedi:

– Ziyafete gidiyorum, diye seviniyorsun. Ama, babanın elindeki ipi ve bıçağı görmüyor musun? Seni boğazlamaya götürüyor.

İsmail (a.s.) sordu:

– Ne için boğazlasın?

Şeytan lanetli şöyle dedi:

– Rüyasında gördü; Rabbından sanıp seni boğazlayacaktır.

İsmail (a.s.) şöyle dedi:

– Mademki babam, beni boğazlamakla memur oldu; can baş üstüne..

Daha fazla sevinerek gitmeye başladı.

İsmail (a.s.) böyle giderken, Şeytan bir söz daha söylemek istedi. Ama, İsmail (a.s.) kızıp yerden bir taş alıp Şeytan'a attı. O taş Şeytan'ın gözüne rastladı; gözü çıktı.

Bundan sonra Şeytan, kör pişman hüsran içinde kaçıp gitti.

Bundan kalmıştır ki, müslüman hacılar o yere geldikleri zaman, Şeytan'a yedişer taş atarlar. Bunu İsmail (a.s.) peygambere uymak için yaparlar.

Allah'ın salâtı ve selâmı ona ve bizim Peygamberimize..

O mahalde taş atmayı, Allahü Teâlâ, bu ümmete vacip kıldı.

İbrâhim (a.s.) peygamber, oğlunu kurban etmekle memur olduğu yere geldiği zaman, ki orası Mina'dır; İsmail'e (a.s.) şöyle dedi:

– Ey oğlu, ben rüyamda seni boğazlamakla memur oldum. Bilirsin ki, peygamberlerin rüyası haktır. Ey oğul, düşün, görüşün nedir? Muti ve münkad olur musun?

İsmail (a.s.) şöyle dedi:

– Ey benim cümleden daha şefkatli babam, sen memur olduğun boğazlamayı yapıp beni boğazla. İnşaallah, beni Allah'ın emrine muti ve münkad ve sabredici bulursun.

Sonra şöyle dedi:

– Ey baba, neden bana bunu evde söylemedin? Tâ ki, anama veda edeyim. Analık hakkından ve âhirete dair haklardan helallık talep edeyim.

Sonra şöyle devam etti:

– Ey baba, benim senden birkaç hacetim var.

Bir ricam bu ki: Bu iple benim ellerimi ve ayaklarımı bağla. Tâ ki, boğazlandığım zaman, hareket edip elim ve ayağım size dokunup edebe aykırı hareketle sevabıma noksanlık gelmeye.. Çünkü, ölüm acısı şiddetlidir.

Ey baba; benim kabrimi anama gösterme, tâ ki, her zaman onu görüp de musibeti tazelenmeye..

Ey baba, gömleğini arkamdan çıkar; tâ ki, kan bulaşmaya.. onu götürüp anama ver. Benden sonra selâm söyle. Ricam o ki: Sabreylesin. Yüce Hakk'ın emr-i şerifine muti ve münkad olsun. Her ne zaman beni görmek isterse.. gömleğime bakıp onunla müteselli olsun.

Benim gibi çocuk olanları yanına koyma; tâ ki, onu gördükte, ben hatırına gelip derdin tazelenmesin.

Ey baba, bıçağını bile; tâ ki, tez kesip zahmet vermesin. Benim yüzümü yere çevir. Bıçağı gerdanıma koyduğunda, yüzünü benden çevirip çok kuvvetli birden çek, boğazla. Eğer yüzüme bakarsan babalık şefkati ağır basar, kesip boğazlayamazsın. O zaman Allah'ın emri tehir edilmiş olur.

Bunlara benzeyen daha nice vasiyetler ettikten sonra:

– Acele olarak, memur olduğunuz işi yerine getiriniz.

Diye niyaz eyledi. Bunları dinlerken, İbrâhim (a.s.) peygamberin gözlerinden yaş aktı ve şöyle dedi:

– Sen ne güzel yardımcısın ey oğul.

Bundan sonra, İbrâhim (a.s.) İsmail'in (a.s.) ellerini bağlayıp yanı üzerine yatırdı. Daha sonra, iki rekât namaz kıldı. Ağlaya ağlaya mübârek ellerini kaldırıp hacetleri bitiren, duaları kabul buyuran celâl ve ikram sahibi Yüce Zât'a huşu-u tam ve hudu-u tam ile tazarru ve niyaz edip şöyle dedi:

– Ey benim Rabbım, sen lütuf ve kereminle benim ihtiyarlığıma ve günahsız bu masumun haline merhamet eyle.

Böylece tazarruunu tamam edip memur olduğu işe girişti.

Bu sırada sübhan olan Yüce Hak, bütün sema meleklerinden perdeyi kaldırıp, İbrâhim ve İsmail'in hallerini gözle onlara gösterdi.

Melekler, İbrâhim aleyhisselâm, İsmail aleyhisselâmı yatırıp eline bıçak alarak gerdanına koyup boğazlamak murad eylediğini gördüklerinde cümlesi birden secdeye vardılar.

Sübhan olan Yüce Hak, şöyle buyurdu:

– Ey meleklerin, İbrâhim kulumu gördünüz mü? Bıçağı, oğlunun gerdanına koyup benim emrime imtisalen nasıl boğazlamak istiyor.. İsmail kulum ne keyfiyette, teslim olup bıçağa gerdan uzatıp muti ve münkad olup duruyor. Ancak benim rızâm için..

Bu şekilde, onları övünce, melekler ağlayıp şöyle dediler:

– Ey Rabbımız, İbrâhim (a.s.) gerçekten halilliğine lâyık; İsmail (a.s.) gerçekten yüce emrine muti ve münkad kulundur. Sen merhametliler merhametlisisin.

Ve.. rica makamında oldular.

İbrâhim (a.s.) bıçağı çektiği zaman, kesmedi. Bıçağı tekrar biledi; gerdanına koyup kuvvetle çekti, yine kesmedi. Kesmek değil, bir yer bile edip çizmedi. Öfkelenip taşa çaldığı zaman, taşı kesti.

Halen, müslüman hacılar ziyaret ettikleri zaman, Allah'ın kudretini müşahede ederler.

İbrâhim (a.s.) bıçağa kızıp şöyle dedi:

– Böyle yumuşak eti kesmeyip böyle sert taşı kesersin!

Allah'ın kudreti ile bıçak ile gelip şöyle dedi:

– Ey Allah'ın Halili, gazap buyurma. Ateş her şeyi yakarken, Nemrud'un yaktırdığı o büyük ateş sizi neden yakmadı?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Yüce Hak, ona:

– Yakma.

Diye emir ve ferman buyurdu.

Bıçak şöyle dedi:

– Ey Allah'ın Halili, Kudreti yüce olan Allah, mübârek vücudunuzu yakmaması için:

– Yakma.

Diye bir kere, emir buyurdu. Halbuki, siz bıçağı elinize aldığınızdan bu yana, yetmiş kere:

– İsmail'in vücudundan bir kılı dahi kesme.

Diye ferman-ı ilâhî geldi. Nasıl keserim?

İbrâhim (a.s.) peygamber bu hayretengiz sırra karşı şaşırıp dururken, İsmail (a.s.) şöyle dedi:

– Ey baba, bıçağı tekrar bile; gerdanıma getirdiğin zaman, sen ve ben, Allah'ın adını analım, çek.

İSMAİL'İ FEDA GELEN KOÇ KURBANI

Bunun üzerine, İbrâhim (a.s.) tekrar bıçağını keskinledi; İsmail'in mübârek gerdanına koyup çekmek murad ettiği zaman; Yüce Hak azamet ve celâli ile Cebrâil'e şöyle hitap etti:

– Yâ Cebrâil, üç bin üç yüz yetmiş senedir cennette, kulum İsmail'e feda için terbiye olunup cüssesi büyüyen koçu alıp kulum İsmail'i bıçak kesmeden yetiş. İbrâhim'e şöyle söyle:

– Bu koçu İsmail'e feda olarak kurban eylesin; ikisinin amelini de kabul ettim.

Yüce Hakk'ın bu emri üzerine, Cebrâil (a.s.) o koçu alıp makamından:

– Allahü ekber Allahü ekber. (Allah en büyüktür, Allah en büyüktür.)

Diyerek inmeye başladı.

İbrâhim (a.s.) Cebrâil'in tekbirini işittiği zaman bildi ki, müşkilinin çözümü geliyor. Buna karşılık, kendisi de:

– Lâ ilâhe illallâhü vallahü ekber. (Allah'tan başka ilâh yoktur, Allah en büyüktür.)

Diyerek, Âlemlerin Rabbı Yüce Allah'ı tevhid ve tekbir eyledi.

İsmail (a.s.) dahi yattığı yerde, Cebrâil'in tekbirini, babasının tevhid ve tekbirini işittiği zaman bildi ki: Rahîm Rahmân Allah'ın rahmeti zuhur eyledi. Kendisi de:

– Allahü ekberü ve lillah'il-hamd. (Allah en büyüktür, hamd Allah'a mahsustur.)

Diyerek, tekbir getirdi, Allah'a hamd etti.

Bir başka rivâyette:

– Allahü ekber Allahü ekber (Allah en büyüktür, Allah en büyüktür.)

Cümlesi Cebrâil'indir.

– Allahü ekberü ve lillah'il-hamd. (Allah en büyüktür hamd Allah'a mahsustur.)

Cümlesi İbrâhim (a.s.) peygamberindir.

Üstte anlatılan mânâ icabıdır ki: Bu şanlı ümmete, arefe günü sabaha namazından itibaren, eyyam-ı teşrik'in ikindi namazına kadar yirmi üç vakit namazının farzını edadan sonra bu tekbiri getirmek vacib olur.

Neyse..

Cebrâil (a.s.) makamında tekbire başlayıp tamamında yere indi; İbrâhim'e (a.s.) şöyle dedi:

– Yüce Hak sana selâm edip şöyle buyurdu:

– Bu koç kurbanı, kulum İsmail için feda edip boğazlasın. İkisinin amelini de kabul ettim.

Böyle diyerek, Yüce Hakk'ın kerem ve inâyetini tebliğ buyurduğu zaman, İbrâhim (a.s.) döndü ki; İsmail'in (a.s.) ellerinin ve ayaklarının bağını çöze.. gördü ki: Oğlu İsmail'in elleri ve ayakları çözülmüş; ayak üstünde duruyor. Sordu:

– Ey oğul, senin bağlarını kim çözdü?

İsmail (a.s.) şöyle dedi:

– Kurban ihsân buyuran ihsânlar sahibi Yüce Zât'ın lütuf keremi ile çözüldü.

O koçu kurban feda ettiklerinde, İsmail (a.s.) şöyle dedi:

– Ey baba, sen mi cömertsin, yoksa ben mi cömerdim?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Ben, cömerdim. Şundan ki: Senin gibi eşi bulunmaz bir oğlan çocuğumu ilâhî fermana uyarak kurban eylemeye giriştim.

İsmail (a.s.) şöyle dedi:

– Belki de, ben sizden cömerdim. Şundan ki: Siz benim gibi bir çocuğu feda eylediniz ise de, benim bedelim Yüce Allah'ın kereminden ihsân buyurulması rica olunur. Fakat, benim bir canım var; bir daha geri gelmesi ümid olunmaz. Ancak, ben onu Allah rızâsı için feda eyledim.

Bunu üzerine Yüce Hak, azamet ve celâli ile şöyle buyurdu:

– Kerem sahibi cömert, ancak benim. Çünkü: İkinizden de kabul ettim. İbrâhim'e kurban sevabını verdim. Aynı zamanda oğlunu da diri olarak kendisine bağışladım. İsmail'e ise.. hem canını kurban etme sevabını verdim; hem de yerine feda ihsân ederek, canını bağışladım.

Bütün bu anlatılanlara göre, üstte (salâvat-ı şerifede) geçen cümlenin hulâsa mânâsı şudur:

Rüyada, İbrâhim aleyhisselâma:

– Oğlun İsmail'i kurban eyle..

Diye ferman buyurduktan sonra, yerine koç kurbanı fedası ile İsmail aleyhisselâmı, İbrâhim aleyhisselâma bağışlayan şânı büyük, kibriyası yüce Mevlâ..

– Keza İshak'ı da.

Yani: İshak aleyhisselâmı, İbrâhim aleyhisselâma hanımı Sare'den bağışlayan Yüce Allah..

İSHAK PEYGAMBER

İshak aleyhisselâm, İsrailoğullarının ve Rum'un babasıdır.

Şöyle hikâye edilir:

İbrâhim'in (a.s.) mübârek âdeti idi; misafirsiz yemek yemezdi. Her gün sabah üzeri, üç mil gezer, misafir ararדı. Eğer bulursa, getirir; onunla beraber yemek yerdi. Şayet misafir bulamazsa.. o gün için oruca niyet ederdi.

Öyle bir durum oldu ki: Tam on beş gün, misafir bulamadı; bunun için de pek mahzun oldu.

Tam bu sırada gördü ki: On iki veya dokuz melek.. Bunlar, Lut kavmini helâk etmek için gönderilen melekler idi.

Bu melekler: Cebrâil, Mikâil, İsrâfil olup diğerleri de başka melekler idi.

Gayet güzel delikanlı sûretinde gelmişlerdi.

İbrâhim aleyhisselâma selâm verdiler; İbrâhim aleyhisselâm dahi onların selâmını aldı. Hiç aramadan geldikleri için, gayet mesrur oldu; sevindi. Onlarla konuşup söyleşti. Daha hallerine vâkıf olmadan, bir küçük buzağıyı büryan edip önlerine koydu.

Çünkü, peygamberlerin âdeti şuydu: Önce misafirlerine ikramda bulunur, sonra kendileri ile konuşurlardı.

Ne var ki bunlar, ellerini yemeğe sürmediler; İbrâhim (a.s.) korkup şöyle dedi:

– Neden yemezsiniz? Buyurun, taam yiyin.

Şöyle dediler:

– Biz, değerini vermeden yemek yemeyiz.

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Benim taamımın değeri, evvelinde:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile.. (Bismillâhirrahmânirrahîm.)

Demek, sonunda ise.

- Allah'a hamd olsun. (Elhamdü lillah.)

Demektir. Böyle deyin ve buyurun yiyin.

İbrâhim (a.s.) böyle deyince, Cebrâil (a.s.) öbürlerine bakıp şöyle dedi:

- Bu İbrâhim, Yüce Hakk'ın kendisine Halil etmiş olmasına gerçekten lâyıktır.

Bundan sonra, o büryan olmuş buzağıyı eli ile sığadığı zaman Allah'ın izni ile dirildi; koşarak gitti, anasının memesini emmeye başladı.

İbrâhim (a.s.) bunların bu halini görünce, melek olduklarını anladı; kendi kendine söylendi:

- Acaba neye geldiler?

Ve.. Allah'ın azametinden, haşyetinden çekinmeye başladı.

Cebrâil İbrâhim'in (a.s.) korkusunu hissetti..

Burada:

- Bildi.

Denmiyor. Çünkü kalbde olan şey: Gaybdir: gaybi ise.. ancak Allah bilir. Kendisinden başka ne melek, ne de peygamberler bilir.

Bunun üzerine İbrâhim'e (a.s.) kendilerini tanıttılar; Lut (a.s.) peygambere kendi elleri ile necat vereceklerini kavmini helâk etmeye memur olduklarını anlattılar.

İbrâhim'in (a.s.) hanımı Sare de orada duruyordu. Cebrâil (a.s.) ona müjde edip şöyle dedi:

- Ey Sare, Yüce Hak, senden İshak, adında bir çocuk dünyaya getirecektir; onun da, Yakub adında bir oğlu olacaktır. Bunu İbrâhim'e (a.s.) bağışladı.

Sare onun bu sözüne şaşırıp şöyle dedi:

- Ben doğurabilir miyim? Ben doksan dokuz yaşındayım. Zevcim İbrâhim dahi yüz yirmi yaşındadır. Bizlerden çocuk olması, pek acaip bir iş olur.

Melekler şöyle dediler:

- Sen, Allah'ın işine acaip mi diyorsun? Yüce Hak her şeye kadirdir; dilediğini yapar. Onun emrine ve işine taaccüp edilmez.

Devam ettiler:

- Şânı büyük Allah'ın bol rahmeti, üstün nimetinin devamı ve bekâsı her an artıp çoğalması sizedir.

İşbu mânâ açısından bakılınca, üstteki metnin mânâsı şudur:

Bu ümitsizlik halinde, Sare'den İbrâhim'e (a.s.) İshak'ı (a.s.) bağışlayan şânı büyük, kibriyası yüce kendisinden başka ilâh olmayan Allah..

Devam edelim:

- Yusüf'ü Yakub'a çeviren..

Yani: Yusüf (a.s.) babası Yakub'dan nice yıllar kaybolduktan sonra, lütuf ve keremi ile geri çeviren şânı yüce Allah..

Bunun tafsili şöyledir:

YAKUP PEYGAMBER

İshak (a.s.) peygamberin hanımı çocuğa kaldığı zaman, iki çocuğa birden hamile oldu. Hamilelik müddeti tamam olup doğurmanın meşakkat ve zahmetleri zuhur ettiği zaman, karnındaki çocukların sözlerini işitti. Arkasında olan çocuk şöyle diyordu:

– Bana yol ver, senden evvel çıkayım.

Önündeki ise, şöyle diyordu:

– Ben, senden evvel yaratıldım; senden büyüğüm. Aynı zamanda senden önde bulundum. Geri gitmekle anama zahmet vermek istemem. Ben çıkayım, sen de çıkarsın.

Arka taraftaki şöyle dedi:

– Eğer yol vermezsen, şiddetli hareket ederim; seni oynatırım. Hem seni, hem de anamı helâk ederim.

Öndeki şöyle dedi:

– Birazcık yol ver; geri çekileyim sen çık; yeter ki, anama zahmet olmasın.

Böyle dedikten sonra, geri çekildi; arkadaki de şiddetle çıktı; öbürü de onun topuğuna yapışıp:

– Anama başka zahmet vermeyeyim.

Diyerek, ikisi birden doğdular.

Önden çıkanın adını: IYS, koydular. Çünkü, ana karnında isyan hali göstermişti. Diğerinin adına da:

– Yakub.

Dediler. Şunun için ki: Diğerinin topuğuna yapışıp beraber çıkmıştı.

IYS, gayet uzun boylu idi. Gök gözlü, sarışın, gayet kuvvetli, pek süratli koşucu idi. Öyle bir koşucu idi ki: Bütün avların peşinden koşar, yetişir ve tutardı.

Daima av avlardı.

Başından ayağına varıncaya kadar, bütün vücudu koyun gibi kıllı idi.

YAKUB (a.s.) peygambere gelince.. babasının koyunlarını güderdi. Ve.. babası İshak (a.s.) peygamberin son mübârek ömürlerinde gözleri görmez oldu.

Sübhan olan Yüce Hak, İshak (a.s.) peygambere şöyle vahyetti:

– Habibim Muhammed'den gayrı bütün nebileri ve resûlleri senin neslinden getireceğim.. İki oğlundan, hangisini tercih edersen, onun hakkında duâ et, kabul edeyim.

İshak (a.s.) peygamber, bu duâyı IYS'a etmek istedi. Bunun için onu çağırdı; şöyle dedi:

– Ey oğlum, Yüce Hak, benim neslimden cümle peygamberleri getirecektir. Bunun için beni serbest bıraktı. İkinizden birine duâ edeceğim. Ben, o duâyı sana etmek istiyorum. Şu anda benim gönlüm av eti istiyor. Git, bir av avla; sonra onu kebap et getir. Onu yiyeyim; sonra duâ edeyim.

IYS, bundan sonra, av avlamaya gitti.

İshak (a.s.) peygamberin oğlu IYS'a söylediğini anası, dışarıdan işitti. Bu sırada İshak (a.s.) ise.. koyunları gütmekte idi. Anası, kendisine şu haberi gönderdi:

– Hemen bir kuzu boğazlasın, kebap etsin, derisini de alıp gelsin.

Bu haber üzerine, o da hemen kebap etti; alıp getirdi. Anası şöyle dedi:

– Babana şu vahiy gelmiş: Cümle nebiler ve resûller hangi oğlundan gelmesini istiyorsan, ona duâ et.. Kendisi bu işte serbest bırakılmış. Ama, kendisi kardeşini istiyor. Canı da av kebabı istemiş; onu ava gönderdi. Şimdi sen: Bu kuzu derisini yüzüne yapıştır; sesini tut. Kendini IYS'e benzeterek:

– Baba, getirdim; bana duâ et.

Deyip yanına var. N'olaydı, şu duâyı sen alaydın.

Bunun üzerine, Yakub (a.s.) içeri girdi:

– Baba, getirdim; bana duâ edin.

Deyince, babası şöyle dedi:

– Gel bakayım.

Sonra yüzünü yokladı; eli kuzu derisine dokunduğu zaman şöyle dedi:

– Bu kıllar IYS'a benziyor; ama kokun Yakub'un kokusu.

Sonra kuzuyu yedi; şu duâyı etti:

– Yâ Rabbi, bugünden tâ, kıyâmet kopuncaya kadar, Nebiyy-i Arabî Muhammed aleyhisselâmdan başka ne kadar nebi ve resûl gelecekse.. hepsini bu oğlumun neslinden kıl..

Yüce Hak, İshak'ın (a.s.) bu duâsını kabul buyurdu.

Yakub (a.s.) böylece duâyı alıp gitti.

IYS ava çıktığı zaman, Allah'ın işi bu ya, hiç av bulamadı; pek yoruldu. Tâ, Yakub (a.s.) duâsını alıp çıkıncaya kadar.. Bundan sonra av buldu; kebap edip getirdi. Babasına şöyle dedi:

– Baba, arzu ettiğin avı güçlükle buldum; getirdim. Yiyiniz, vaad ettiğiniz duâyı bana yapınız.

İshak (a.s.) şöyle sordu:

– Deminden gelen sen değil miydin?

IYS, şöyle dedi:

– Ben değildim; ben şimdi geldim.

İshak (a.s.) şöyle dedi:

– Kardeşin duâyı aldı.

IYS, şöyle dedi:

– Vallahi, ben onu öldürürüm; onunla sizin aranızı açarım.

İshak (a.s.) şöyle dedi:

– Sana da duâ edeyim; benim bir duâm daha var. Sana duâ edeyim: Melikler senin neslinden gelsin.

Ve.. İshak (a.s.) bu duâyı yaptı. Ne var ki, IYS'in kalbinden düşmanlık çıkmadı; Yakub'u (a.s.) öldürmeyi niyetine aldı. Anası, onun bu halini anladı; pek

korktu. Çünkü IYS'ın gayet kuvetli olduğunu biliyordu. Yakub (a.s.) ona dayanamazdı. Bunun için oğlu Yakub'a şöyle dedi:

– Oğul, kardeşin IYS, o duâyı sen aldığın için sana suikast niyeti var. Burada durmayasın. Gece kaç; Bahran tarafına git. Geceleri yola devam et; tanyeri ağardığı zaman, bir mağarada saklan. Orada, tâ, akşama kadar bekle; tekrar yoluna devam et. Tâ, Bahran'a varıncaya kadar bu şekilde, gündüzleri saklanıp geceleri yoluna devam et. Benim orada; zengin, mal sahibi, koyunları ve nimetleri bol cömert dayılarım vardır. Onların yanına git. Onlar, seni bilirlerse.. sever ikram ederler. Orada kardeşin şerrinden de emin olursun.. Tâ, Yüce Hakk'ın emri ve hükmü yerini buluncaya kadar otur.

Böyle dedikten sonra, yol hazırlığını yaptı; gece diğerleri yattığı zaman, Yakub (a.s.) peygamberi yolladı.

Yakub (a.s.) gece sabaha kadar yol gitti. Sabah olunca, sapa bir yerde mağara bulup saklandı.

Sabah olunca, IYS kalktı; Yakub'u (a.s.) aradı, bulamadı. Evde göremediğinden anladı ki: Firar etmiştir: Kendi kendine:

– Kaçmakla benden kurtulur mu?

Deyip aramaya başladı.

IYS, gayet yürük idi. Beş günlük yola, bir günde hem gider, hem de gelirdi.

Kuşluk vakti, Yakub'un (a.s.) bulunduğu yere geldi. Kendine kendine:

– Elimden kurtulur musun? Ben sana yetişirim.

Diye homurdanarak, geçip gitti. İkindi vakti tekrar geri döndü. Yine kendi kendine:

– Eğer bugün bir yerde saklandıysa.. yarın yine ardından yetişirim, bulurum.

Diyerek geçip gitti.

O gittikten sonra, tekrar Yakub (a.s.) yerinden çıkıp yola revan oldu. Sabah olunca, yine bir mağara bulup gizlendi.

Tâ, Bahran'a varıncaya kadar, bu şekilde geceleri yürüyüp gündüzleri saklandı. Bu şekilde geceleri yol aldığı için, kendisine:

– İsrail.

Diye isim verildi. Çünkü İsrail, gece yürümeye derler.

Yakub (a.s.) Bayran'a vardığı zaman, anasının dayıları kendisini karşıladılar. İzzet ikramla götürüp türlü ziyafetler verdiler.

Dayılarından birinin iki kızı vardı; Yakub (a.s.) o kızın birini gördüğü zaman, kalbi ona meyletti. Dayısından isteyince, dayısı kendisine nikâhladı.

Yakub (a.s.) kendisine nikâh edileni gördüğü kız sandı. Gerdeğe girdiği zaman, baktı ki, gördüğü kız değildir. Dayısına şöyle dedi:

– Benim gördüğüm ve senden istediğim kız, bu değildir.

Dayısı, kendisine şöyle dedi:

– O gördüğün, küçük kız Rahile'dir. Bizim âdetimiz odur ki: Önce büyüğü verelim. Büyüğü vermeyince, küçüğü vermeyiz. Ancak, sen peygamber oğlusun. Sonra, cümle peygamberlerin, senin neslinden gelmesi için de duâ almışsın. Sana ikram olarak, onu da nikâhla vereyim.

Bundan sonra, Rahile'yi de nikâhladı.

Onların şeriatında, iki kız kardeşi nikâhla bir arada almak câizdi. (Bizde: Birinden boşanmadıkça, veya biri ölmedikçe, diğerini almak caiz değildir.)

O iki kızın câriyeleri vardı. Bunlar da, câriyelerini Yakub (a.s.) peygambere bağışladılar.

YUSÜF PEYGAMBER VE BÜNYAMİN

Yakub (a.s.) peygamberin on iki oğlu oldu. On tanesi, büyük kızdan ve câriyelerden oldu. İki tanesi de, küçük kız Rahile'den oldu; şunlardı. Yusüf ve Bünyamin.

Bu küçük kız, Yakub (a.s.) peygamberin sevgilisi olduğundan; onun çocukları da öyle sevgili idi.

Yüce Hak, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurdu:

– "Yakub ve Esbat." (2/135)

Bu âyet-i kerîmede geçen ESBAT'tan murad, bu on iki oğludur. Bunların hepsi de yaşadılar; sahih olan kavle göre: Hepsi de peygamber idi. Her birinin çokça nesli geldi. Her biri, bir kabile oldu. Bunların her biri için; kabile ve cemaat mânâsına:

– Sıbt.

Tâbiri kullanıldı. Çoğulu: Esbat oldu.

Bunların kendileri ve kabileleri, Yakub (a.s.) peygamberin neslinden oldukları için, kendilerine:

– Benîisrail (İsrailoğulları)

Tâbir edildi.

Yakub (a.s.) peygamberin hizmetçileri ve sürüleri çoğaldı.

Ana babasından, vatanından ayrılışı üzerinden uzun bir süre geçti. Bunun için, özünde vatan ve ana baba hasreti ağır bastı; Yüce Hakk'ın hükmü de yerine geldi.

Kendi kendine şöyle dedi:

– Bu kadar çocuklarım oldu. Ana babama gideyim; kader ne ise râzıyım.

Bundan sonra, dayılarından izin istedi, onlar da izin verdiler.

Bundan sonra.. iki hanımını, iki câriyesini, oğullarını hizmetçilerini, sürülerini alıp bir cemaat oldu; Ken'an iline doğru yola çıktılar.

Ken'an iline geldikleri zaman, çocuklarını ve cümle yakınlarını ileri gönderip kendisi geri kaldı. Önde gidenlere şu tenbihi etti:

– Eğer uzun boylu, gök gözlü, sarışın, vücudu kıllı, gayet sert, kuvvetli bir adama rastlarsanız ve o size:

– Siz kimsiniz?

Diye sorarsa.. kendisine şöyle deyiniz:

– Burada IYS adında bir kimse varmış; onun da Yakub adında bir kölesi var. O efendisinden kaçmış. Başka bir diyara gidip evlenmiş. Uzun bir müddet oralarda kalıp çocuklar yetiştirmiş. Bizler, onun oğulları, kadınları, hizmetçileriyiz. Şimdi, efendisine yüz sürmeye geliyor.

Bu tenbihi aldıktan sonra, onlar da ileri gittiler.

Bu sırada IYS:

– Bir cemaat geliyor:

Diye işittiği zaman, bunlara karşı çıktı. O cemaatı görür görmez, vücudu ürperdi; kalbine mahabbet geldi; rikkat hâsıl oldu. Gözleri nemlenmeye başladı.

Kendisine anlatılan hal gelince; kendi kendine:

– Bunda bir sır vardır.

Diyerek geldi, sordu:

– Sizler kimlersiniz?

Onlar da, Yakub (a.s.) peygamberin talimi ve tavsiyesi üzerine, durumu haber verdiler.

IYS, onların bu sözlerini işittiği zaman, kendi kendine şöyle düşündü:

– Yakub (a.s.) benim ana baba bir kardeşimdir. Babasının duâsı bereketi ile peygamberlerin de babası olmuştur. Hal böyle iken, kendisine kardeşlik bağını anlatmayıp:

– Kölesi.

Diyerek bağ kurması, ne kadar büyük bir tevazudur. Böyle bir, şanlı zâta düşmanlık etmek, münasip değildir.

Böyle dedikten sonra, kalbinde olan düşmanlık tamamen çıktı. Tam bir sevgi ile doldu.

Sonra, onlara IYS, şöyle dedi:

– O benim kölem değildir. Benim büyük kardeşimdir. Hani, o nerede?

Deyince, şöyle:

– Ardımızdan geliyor.

Diyerek haber verdiler. O anda, IYS, okunu, yayını, silâhını bıraktı. Tam tazimle, ağlayarak, kardeşi Yakub'u karşıladı. Elini öptü, tam tazim ve tevkir eyledi.

Sonra..

Yusüf (a.s.) ile, kardeşleri arasında ezelî kaza, ilâhî hüküm zuhur eyledi; babasından ayrıldı. Bu ayrılıkları, bir kavle göre, yetmiş sene, bir kavle göre de daha az sürdü. Bu süreden sonra, Yusüf'ü (a.s.) babası Yakub'a (a.s.) Kerîm, Rahîm olan Yüce Zât geri çevirip ihsân eyledi; kendilerini buluşturdu.

Sonra..

Yakub (a.s.) peygambere mübârek ömürlerinin tamam olduğu haber verildi:

– Arz-ı Mukaddes'e var.

Diye emredildi. Bunun üzerine, Yakub (a.s.) oğulları ile arz-ı mukaddes'e geldi. Orada, saadetle ebedî âleme teşrif buyurdu.

Mübârek kabrine defnedecekleri zaman, gördüler ki: Bir cenaze daha getirdiler. Sordular:

- Bu kimdir?

Diye.. Şöyle anlattılar:

- İshak'ın (a.s.) oğlu Yakub (a.s.) peygamberin kardeşi IYS'tır. Bize şöyle vasiyet eyledi:

- Kardeşim gelecektir; beni onunla bir kabre defnedin.

Böylece, ikisini bir kabre defnettiler. Yüce Hak, cümlemize şefaatlarını nasip eylesin.

EYYUB PEYGAMBER

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Ey Eyyub'dan belâyı kaldıran..

Yani: Ondan hastalığı, illetleri, zahmetleri gideren..

Eyyub (a.s.) Şam köylerinden birinde idi. Bulunduğu memleketin cümle dağları ve düzleri kendisinin idi.

Üç bin devesi vardı. Her elli deveyi bir çoban güderdi. O çobanlar, kendi kölesi idi.

Yedi bin baş koyunu vardı; her beş yüz koyunu bir çoban güderdi: Çobanlar dahi kendisinin kölesi idi.

Ekin tarlaları için beş yüz tane çift süren öküzü vardı. Her çifti birer adam sürerdi. Bunların da hepsi, kendisinin kölesi idi.

Bunların her birine bir câriye vermişti. Bunların da çocukları olmuştu.

Her öküzün çift sürecek aletlerini götürmek için, birer dişi eşekleri vardı. O eşeklerden her birinin, kiminin ikişer, kiminin dahi fazla sıpaları vardı.

Yüce Hak, ona çok kadın ve çok çocuklar ihsân etmişti.

Malı gayet çoktu. Fakirleri, zayıfları, miskinleri araştırıp ikram ederdi. Açları doyurup çıplakları giydirdi: Kocası olmayan kadınlara ve onların yetimlerine tekeffül ederdi. Yani: Nafakalarını temin eder elbiselerini tâyin edip verirdi.

Daima gelip geçen misafirine, yemek verir ikram ederdi.

Hâsılı: Eyyub (a.s.) peygamber, şânı büyük Allah'ın büyük nimetlerine daima sözle, fiille tam mânâsı ile şükür ederdi.

ŞEYTANIN GÖKLERE ÇIKMASI

Bu sıralarda, Şeytan, göklere çıkardı. Tâ, İsa (a.s.) gelinceye kadar.. Ki o zaman: Göklere çıkar; melekler içinde gezerdi; kendisine engel olmazlardı.

İsa (a.s.) dördüncü semaya çıktıktan sonra, Şeytan, dördüncü ve daha yukarıya çıkmaktan men olundu. Ancak, üçüncü semaya kadar çıkar oldu. Tâ, Server-i âlem Güzide-i Nev'-i Benîâdem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, âlemlere rahmet olarak gelinceye kadar..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz baas olunduktan sonra, Şeytan, bütün semalardan def edildi; ateş yağmuruna tutuldu.

Şeytan'ın o semaya çıktığı zamanlarda idi; semaya çıkmıştı. Gördü ki, Cebrâil, yedi kat sema ehline şöyle sesleniyor:

– Ey yedi kat göklerin melekleri, sübhan olan Yüce Hak, Eyyub (a.s.) peygamberi sevdi; ondan râzı oldu. Sizlere emreyledi ki: Onu sevip râzı olasınız. Çünkü, Yüce Hakka çokça ibâdet etmektedir.

Şeytan, Cebrâil'in bu sözlerini işittiği zaman, çok haset eyledi. Şöyle dedi:

– Yâ Rabbi, sen ona çok kadın, çocuk, hizmetçi, mal, vücut sağlığı ihsân eyledin. Hiçbir şekilde, kendisine keder verecek bir şeyi yok; nasıl sana ibâdet etmesin ki? Eğer yüksek iraden olursa.. beni onun malına musallat eyle. Onun malını yok edeyim. O zaman, göreyim, sana evvelki gibi ibâdet edebilir mi?

Şeytan'ın bu sözü üzerine, sübhan olan Yüce Hak, şöyle buyurdu:

– Ey Şeytan, seni Eyyub'un malı üzerine musallat ettim.

Yüce Hakk'ın bu emrini Şeytan ganimet bilip hemen cümle azgınlarını, avanelerini, hizmetçilerini toplayıp onlara şu emri verdi:

– Eyyub'un bağ ve bahçelerini, tarlasını ve sair mal ve mülklerini yakıp yok edin.

Büyük ifritlere dahi şu emri verdi:

– Onun bütün hayvanlarını, sürülerini yakın.

O ifritlerden biri gitti; Eyyub'un (a.s.) o üç bin devesini, küçükleri ile çobanlarını, ehil ve evlâdının cümlesini yakıp helâk etti. Onlardan hiçbiri kurtulamadı.

Şeytan bir çoban sûretine girdi; yüzü, gözü ateşle kavrulmuş gibi oldu. Eyyub'un (a.s.) yanına geldi. Eyyub'a (a.s.) geldiği zaman o sahrada namaz kılıyordu. Feryad edip Eyyub (a.s.) peygambere şöyle seslendi:

– Yâ Eyyub, senin develerin, küçükleri ile çobanları da dahil ve çocukları bütün bütün ateşe yanıp bittiler. Sen onların bu halini görmedin. Onların cümlesi helâk oldu. Onların arasında, bak ben ne halle kurtuldum.

Şeytan'ın bu sözünden, hiçbir şekilde Eyyub'a bir değişme gelmedi. Tam huşu ve huzurla namazını tamamladı, selâm verdi. Selâmdan sonra şöyle dedi:

– O develerin, çobanların ve onların çoluk çocuğunun cümlesi, şânı büyük Allah'ındır; benim değildir. Bu kadar sene, bana ihsân edip nimetlendirdi. Allah'a hamd olsun; yine kendisi alıp yaktı; öldürdü. Şükür Allah'a.. Eğer sende hayır olaydı; onlarla beraber yanardın.

Bundan sonra kalktı; tekrar namaza başladı.

Şeytan, kör pişman, hüsran içinde gamlı olarak dönüp gitti.

Bu kere bir ifritine şu emri verdi:

– Sen de git; onun koyun sürülerini, çobanlarını yakıp helâk eyle.

Bu da, gitti; o yedi bin koyunu kuzuları ile, çobanları ile, çobanlarının çoluk çocuğu ile, yakıp helâk etti. Hiçbiri kurtulmadı.

Lânetli Şeytan, önce olduğu gibi, bir başka çoban kılığına girdi; tekrar Eyyub'un (a.s.) yanına geldi. Kendisini namaz kılar buldu. Feryat ve şikâyet ederek, koyunlarının ve çobanlarının halini anlattı.

Onun bu haberine karşı, Eyyub (a.s.) yine selâm verdikten sonra; önce olduğu gibi, Sübhan olan Yüce Hakka hamd ve şükür edip Şeytan'ı kovdu; tekrar namaza başladı.

Şeytan, yine kör pişman, hüsran içinde gam dolu çıkıp gitti.

Bundan sonra, gelip ifritine şu emri verdi:

– O beş yüz çift öküzü, bütün âletlerini taşıyan eşeklerini ve sıpalarını, o tarlaları sürenleri de çoluk çocukları ile yakıp helâk et..

Bunları yaptırdıktan sonra, yine çiftçi kıyafetine girip yüzü ve gözleri yanmış biçimde Eyyub (a.s.) peygambere geldi. Yine onu namazda buldu. Önceki gibi, hatta daha da fazla feryat figan ederek şöyle dedi:

– Ne öküzler kaldı, ne de eşekler; ne onları süren çiftçiler, ne de onların çoluk çocuğu.. Cümlesi ateşe yanıp helâk oldu. Ben, bir kenarda bulunduğum halde, bak ne halle kurtulup geldim. Benden başka hiç kimse kalmadı.

Böylece feryat edip ağladı.

Eyyub (a.s.) tam bir huzurla namazını tamam eylediği zaman, öncekilerden daha ziyade hamd etti. Yine onu kovdu; ibâdetine başladı.

Bunun üzerine, Şeytan kör pişman, hüsran içinde, hiçbir iş yapamadığı için, gayet gamlı çekip gitti. Hem de gayet mahzun olarak.

Bu halde kendi kendine şöyle dedi:

– Hele bir kere semaya çıkıp bakayım neler var?

Semaya vardığı zaman, gördü ki: Yedi sema ehli meleklerinin cümlesi, Eyyub (a.s.) peygamberin sabrını, şükrünü, senâsını, ibâdetini övüp senâ ve medhediyorlar.

Bunları işittiği zaman, haset ateşi yüreğini yaktı; şöyle dedi:

– Yâ Rabbi, onun çoluk çocuğu, tâbileri çok; bunun için:

– Mal gittiyse.. bunlarla tekrar kazanırım.

Diyor. Sabrı da bundandır. İbâdetini bozmayışı da bu yüzden. Eğer beni, onun çoluk çocuğuna, tâbilerine musallat edersen, onları helâk ederim. Hele göreyim, ibâdet edebilir mi?

Sübhan olan, nimeti her şey şâmil yüce Hak, azamet ve celâli ile şöyle buyurdu:

– Ben, Eyyub kulumun sabrını, ibâdetini, hamdini, şükrünü, bilirim. Git; seni onun ehline, çocuklarına musallat eyledim. Yine kör pişman olur, hüsranda kalırsın.

Şeytan, bu emir üzerine fırsatı ganimet bildi; Eyyub (a.s.) peygamberin cümle çocukları bir köşkte oturur iken, orayı salladı; köşkü yerle bir etti. İçindekilerin cümlesi öldü.

Şeytan, onların hocaları sûretine girdi, yüzüne gözüne, elbisesine kan sürdükten sonra, Eyyub (a.s.) peygambere gitti, namazda buldu. Yine feryat edip yakasını parça parça yırtarak, dövünerek şöyle dedi:

– Ey Eyyub, senin cümle çocukların; kızları, oğlanları köşkte otururken, köşk yıkıldı. O gönül meyvelerin olan çocukların helâk oldu. Onların halini bir görseydin: Kiminin gözleri patladı; kiminin başı yarıldı, beyinleri aktı. Kiminin kolları kırıldı. Hâsılı: Cümlesi helâk oldu. Hiçbiri kalmadı. Halbuki sen, durmuş namaz kılıyorsun. Eğer Allahü Teâlâ, senin namazını kabul etseydi, çocuklarını böyle bir musibetle helâk etmezdi. Onlardan, ancak, ben kurtuldum. Ne malın kaldı, ne de çocukların.. Halin nice olacak?

Böyle dedikten sonra, türlü türlü şeytanlıklar edip azdırmaya çalıştı.

Ancak, Eyyub (a.s.) peygambere hiçbir şekilde, hiçbir değişiklik gelmedi. Allahü Teâlâ'ya çok çok hamd ve senâ etti.

Sonra, şöyle dedi:

– Anamdan çıplak doğdum; yine çıplak olarak kabre gireceğim; yine kabirden çıplak olarak kalkacağım. Cümle mal ve menal, gerek dünyada, gerek âhirette, bütün nimetler ancak Allah'ındır. Cümleyi yaratan ve öldüren de odur. Cümlemizi kıyâmet günü bir araya getirecektir. Mal da, çocuklar da, vücudum da onun mülküdür. Ne gibi yüce arzusu varsa onu yapar. Hüküm kendisinindir. Ben onun hükmüne râzıyım. Her an, kendisine şükür ederim. Çekil, buradan git; eğer sende bir hayır olsaydı; onlarla beraber helâk olurdun.

Böyle dedikten sonra Şeytan'ı kovdu. Önceki gibi ibâdet vazifesine başladı.

Şeytan, bir şey edemediği için, kör pişman hüsrana uğramış bir halde çekilip gitti; pek gama boğuldu.

Tekrar semaya çıktı; gördü ki: Bütün melekler, Eyyub (a.s.) peygamberi, öncekinden kat kat fazla; sabrı ve ibâdet ve taatına devamı ile övmektedirler.

Bunu gördükten sonra, haset ateşi yine yüreğini yaktı. Bunun için Yüce Hakka tazarru ve niyaz edip şöyle dedi:

– Yâ Rabbi, onun beden sıhhatı, kuvveti, kemâl üzeredir:

– Malı evlâdı bulurum.

Diyerek, senin keremine itimad ederek, ibâdetine değişiklik getirmedi. Dilersen; beni, onun vücuduna musallat eyle. O zaman bak sana ibâdet edebilir mi?

Onun böyle demesi üzerine. Yüce Hak, azamet ve celâli ile şöyle buyurdu:

– Ben, kulumu bilirim; ona değişiklik gelmez. Seni onun kalbinden ve dilinden başka yerlerine musallat eyledim. Ama, yine kör pişman olursun; hüsrana uğrarsın.

Şeytan, bunu da bir fırsat bilip Eyyub (a.s.) peygambere geldi. Gördü ki: Yine namaz kılıyor. Secdeye varmış. Şeytan, onun bu halini görünce, hemen:

– Secdeden kalkmadan yetişeyim.

Diyerek koştu; yüz tarafından geldi; burnunun deliklerine üfledi.

Bunun üzerine, ateş gibi bir sıcaklık burnundan girdi; mübârek vücudunun tümüne sirâyet etti. Cümle azâsında, hatta tırnaklarının dibinde çıbanlar çıkıp didişmeler, kaşınmalar peydah oldu. Kaşınmaktan, mübârek etleri ve tırnakları döküldü.

Mübârek teni, iltihaptan, şeytanın üfürme zehirinden ötürü değişti. Bu yüzden, o köyün halkı, kendisini, oradan çıkardı; bir viraneye atıp altına bir sedir yayıp orada bırakıp gittiler.

Hanımı, Rahime Yusüf (a.s.) peygamberin oğlu Efrayim'in kızı idi; yanında yalnız o kaldı. Hizmetine devam etti.

Yemeğini alıp getirirdi. O sedirin kenarına koyup yedirirdi.

On sekiz sene kadar; bazılarına göre de on üç sene, bazılarına göre de on yedi ay yedi gün yedi saat kadar bu durum devam etti.

Anlatılan müddet oldukta, hanımı Rahime (r.a.) Eyyub (a.s.) peygambere şöyle dedi:

- Allahü Azimüşşana duâ edip sıhhat ve âfiyet isteseniz?

Bunun üzerine, Eyyub (a.s.) şöyle sordu:

- Kaç yıl sıhhat ve afiyette oldum?

Hanımı şöyle dedi:

- Seksen yıl.

Eyyub (a.s.) şöyle dedi:

- Seksen sene sıhhat ve afiyet üzere ömür sürdükten sonra, on sekiz senelik hastalığıma afiyet talep etmek için Rabbımdan utanırım. Hele, hastalık sürem, sıhhat ve afiyette oluşum kadar olsun.

O böyle dedikten sonra, hanımı Rahime, incindi; yanından ayrılıp gitti.

İşte o zaman, Eyyub (a.s.) şöyle duâ etti:

- "Rabbım, bu dert bana gelip çattı; halbuki sen, merhametlilerin en merhametlisisin." (21/83)

Bir başka rivâyete göre de, durum şöyle olmuştur:

Eyyub'un (a.s.) hanımı köye gider, yiyeceğini alır, gelir; onunla kendisini beslerdi.

O, böyle yaparken, Şeytan gidip köy halkına vesvese verdi:

- Rahime'yi evinize koymayın. Yanınıza yaklaştırmayın, Eyyub'un hastalığı size de geçebilir.

Dedi; bu şekilde vesvese verdi. Onlar dahi:

- Rahime'yi evlere koymayın.

Diyerek, hanımlarına tenbih ettiler.

Sonradan, Rahime (r.a.) Eyyub'a (a.s.) yiyecek getirmeye gittiği zaman, köylerine uğratmadılar ve bir şey vermediler. Hatta:

- Bir daha buraya gelme.

Diyerek tenbih ettiler.

Durum böyle olunca, Rahime bir şey temin edemedi; mahzun bir halde gelirken, yolda merhametli bir kadına rastladı. O kadın, Rahime'nin hüznünü görüp aldı; evine getirdi. Sonra şöyle dedi:

- Bana şu hamuru yoğur, ekmeği pişir; piştikten sonra sana ücret vereyim.

Rahime dahi, hamuru yoğurup ekmek işine başladı.

O kadının bir çocuğu vardı; ekmek istedi. Onun için, bir küçük ekmek yaptılar. O çocuğun küçük ekmeği pişti; öbür ekmekler büyüktü.

O kadın, Rahime'ye bu küçük ekmeği vermek istedi; şöyle dedi:

- Hele çocuğa bir sorayım.

Çocuğun yanına gittiği zaman, uyumuştu. Bunun üzerine o kadın, küçük ekmeği Rahime'ye verip yolladı.

Rahime (r.a.) Eyyub (a.s.) peygambere geldiği zaman, durumu anlattı.

Bunun üzerine Eyyub (a.s.) şöyle dedi:

- Ekmeği hemen geri götür. Şimdi çocuk uyanır, ekmeğini ister.

Rahime ekmeği getirdiği zaman gördü ki; çocuk uyanmış:

- Ekmeğim.

Diyerek ağlıyor.

Ekmeği ona verip dışarı çıktığı zaman, lânetli şeytan, bir hekim sûretinde göründü. Rahime'nin karşısına gelip şöyle dedi:

- Ey Hürre, (Özgür kadın) senin kocanın hastalığına ilâç: Allah'ın adı anılmadan boğazlanan koyunun etini yemektir. Onu yerse iyi olur.

Rahime, gelip o Hekimin sözünü söylediği zaman, Eyyub (a.s.) bildi ki o: Hekim sûretinde görünen Şeytan'dır. Rahime'ye şöyle dedi:

- Ey Rahime, o:

- Hekim.

Dediğin Şeytan'dır. Sana vesvese verdi. Allahü Teâlâ, bana şifa ihsân eylediği zaman, sana yüz değnek vuracağım.

Bunun için, yemin de etti. Ve Rahime'yi yanından kovdu. Şöyle dedi:

- Senin hizmetini ve taamını istemem.

Sonra.. Hacetleri bitiren, Kerîm, Rahîm, Mevlâ'ya şöyle duâ eyledi:

- "Rabbım, bu dert bana gelip çattı; halbuki sen, merhametlilerin en merhametlisisin." (21/83)

Bunun üzerine, Yüce Hak, onun duâsını kabul buyurdu; kendisine:

- Ayağını yere vur.

Diye vahyeyledi. O yer, yılanı çok olan bir yerdi. Mübârek ayağını emrolunduğu üzere, yere vurunca, o yılanların zehiri ile zehirlenen yerlerden su çıktı. O su: İnsanın bedenine dokunduğu zaman sıcak olurdu; onunla yıkanılırdı. Yine o su içildiği zaman da, gayet soğuk olurdu; içerisinin hararetini giderirdi. Gayet lezzetli ve tatlı idi.

Eyyub (a.s.) o suyla yıkanıp gusül ettiği zaman, derhal mübârek vücudunun yaraları iyi oldu. Etleri bitti; önceki gibi sıhhatlı oldu; teni düzeldi.

O sudan içtiği zaman da, içinde bulunan hararetler ve marazlar gitti.

Böylece, tam sağlığa kavuştu.

Bundan sonra, Cebrâil hulle getirdi. Eyyub (a.s.) onu giyinip yüksek bir yerde oturdu.

Rahime, ayrılığa dayanamadı; kendi kendine:

- Gideyim, yalvarayım, yine mübârek hizmetlerine devam edeyim.

Dedi; korkarak geldi. Gördü ki: Sedir duruyor. Eyyub (a.s.) peygamberi, görüp bulamadığı için, ağlamaya başladı.

Eyyub (a.s.) onu bulunduğu yerden görüp sordu:

- Ey kadın, neden ağlarsın?

Rahime şöyle dedi:

- Burada benim bir hastam vardı; sağlığında hemen hemen size benzerdi. Şimdi onu bulamadım. Onun için ağlıyorum.

Bunun üzerine, Eyyub (a.s.) şöyle dedi:

- Yâ Rahime gel, o benim. Yüce Hak, bana sıhhat verdi.

Bundan sonra, Yüce Hak, iki bulut gönderdi. Bulutun biri, buğday harmanı yerine geldi; altınlar yağdırdı, o harman yerini doldurdu. O bulutun biri de, arpa harmanı yerine geldi; gümüş yağdırıp tepe gibi yığıldı.

Yüce Hak, kudreti ile, ölen on dört evlâdını diriltti. Hanımından on dört evlât daha ihsân eyledi. Tam yirmi sekiz tane çocuğu oldu. Kendisine şöyle vahyeyledi:

- Hanımın Rahime'nin suçu yoktur. Sen:

- Yüz değnek vurayım.

Diye yemin etmiştin. Yeminini yerine getirmemiş olma. Ekinden yüz sünbül al. Cümlesini bir yere bağladıktan sonra, onunla Rahime'nin arkasına bir kere vur; yemin yerine gelir.

Eyyub (a.s.) ise böyle etti.

Yüce Hak, Kur'ân'da Eyyub (a.s.) peygamberi şöyle anlattı:

- "O ne güzel bir kuldur. Gerçekten, o daima Allah'a dönerdi." (38/44)

Böylece, Eyyub (a.s.) peygamberi övdü.

Ashab-ı kiram (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şöyle sordu:

- Yâ Resûlellah, Yüce Hak Kur'ân'da Süleyman (a.s.) peygamberi:

- "O ne güzel bir kul. Daima Allah'a yönelirdi." (38/30)

Âyeti ile övdü. Çünkü malı arttıkça, hiçbir şekilde o malla meşgul olmazdı. Muhtaçlara verirdi.

Eyyub (a.s.) peygamberi dahi:

- "O ne güzel bir kuldur. Gerçekten, o daima Allah'a dönerdi." (38/44)

Buyurmak sûreti ile övdü. Bunun sebebi de şuydu: Belânın şiddetine sabrı, kendisinin ettiği ibâdete engel olmazdı.

Yâ Resûlellah, bizim için o nimetlere ermeyi rica eyle.

Onların bu talebine karşılık, şu âyet-i kerîme nâzil oldu:

– "O ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcıdır." (8/40)

Yani: Siz, güzel kulluk edemezsiniz, Rabbınız pek güzel bir Mevlâ ve pek güzel yardımcıdır. Sırf fazlı keremi ile size ihsânlar eder.

HAZRET-İ MUSA VE FİRAVUN

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Ey Musa'yı anasına geri çeviren..

Yani: Musa (a.s.) peygamberi anası Buhayed bnt. Mihran'a geri çeviren Yüce Allah..

Siyer yazarları, bu hikâyeyi şöyle anlattılar: (Allah onlara rahmet eylesin.)

– Firavun, rüyasında şöyle gördü: Beyt-i Makdis canibinden bir ateş zuhur eyledi; gelip Mısır'a girdi. Kıptîlerin evlerini yaktı. İsrailoğullarından hiç kimsenin evine girip yakmadı. Sabah olduğu zaman, kâhinlerini toplayıp bu rüyayı haber verdi. Şöyle dediler:

– Yakın zamanda, İsrailoğullarından bir oğlan çocuğu doğacak; senin mülkün zevali onun elindedir.

Onların böyle tâbir etmeleri üzerine, emirlerinden biri şöyle dedi:

– Biz İsrailoğullarından şöyle dediklerini işittik:

– Yusûf (a.s.) peygamber, kardeşlerine ettiği vasiyette, sizin gördüğünüz rüyaya yapılan tâbirin aynısını anlatmış.

İsrailoğulları dahi şöyle anlattılar:

– İbrâhim (a.s.) hanımı Sare ile Mısır'a girdiği zaman; hanımı Sare, bazı Firavunlardan şikâyet etti. Bunun üzerine, İbrâhim (a.s.) Mısır halkının helâki için duâ etti. Bunun üzerine, kendisine şu vahiy geldi:

– Mısır'da senin çocuklarından biri doğacaktır. Onun eli ile, Mısır ve Şam içinde bulunan Amalka, (O zaman cenubî Filistin'de bulunan ve İsrailoğullarına karşı savaş açan bir kavim), helak olacaktır.

Emirleri kendisine böyle söylediği zaman, Firavun öfkelendi. Adamlar tâyin edip şu emri verdi:

– İsrailoğullarından, ne kadar kadın hamile olursa.. onu gözeteler.

Sonra, ebeler tâyin eyledi. Hamile kadınların doğum zamanları geldiği zaman, o adamlarının yanında doğurtalar.

Ebeler, doğan çocukları, o adamlara göstereler, şayet erkek doğarsa.. hiç mehil vermeden öldüreler. Şayet kız doğarsa, onu da câriye edineler.

Bu durumları, sıkı sıkıya tenbih etti.

Doğanlardan, çok çok erkek çocuk öldürüldü.

Firavun kavminin ileri gelenleri Firavun'a gelip şöyle dediler:

– İsrailoğullarından doğan erkek çocuklarının hepsini öldürüyorsun. Büyüklerinin ecelleri geldiği zaman, ölüyorlar. Böylece, İsrailoğulları tükeniyor, işimizde kullanacağımız adam kalmıyor.

Bunun üzerine, Firavun şu emri verdi:

– Doğan çocuklardan bir sene öldürsünler; bir sene de kimseyi öldürmesinler.

Çocukları öldürmedikleri sene, Musa'nın (a.s.) kardeşi Harun (a.s.) doğdu. Birkaç yıl geçtikten sonra, tam da çocukları öldürdükleri sene, Musa (a.s.) peygamberin anası Buhayed (r.a.) hamile kaldı. Anası hamile iken, babası İmran hazretleri vefât etti.

– O kadar ki, öldürülen erkek çocuklarının sayısı doksan bini buldu.

Diye haber geldi.

Anasının doğumu yaklaştığı zaman, ebe cellatlarla beraber geldi; onlar kapıda bekledi; kendisi içeri girdi.

Musa (a.s.) doğdu. Ebu onu eline aldığı zaman, gördü ki: Musa'nın iki gözünün ortasında nur parlıyor.

Bu nuru görür görmez zarurî olarak Musa'ya merhamet etti; şöyle dedi:

– Ben, bunu saklarım.

Hemen Musa'yı bırakıp, akan kanları götürüp cellatlara gösterdi şöyle dedi:

– Maraz imiş; çocuk yoktur.

Cellatlar, onun bu sözüne inanmadılar:

– Arayacağız.

Dediler. Ne kadar engel olmaya çalıştı ise, onları ikna kabil olmadı. İçeri girecekleri zaman; ebenin, anasının, orada bulunan diğerlerinin tüm azâları tir tir titremeye başladı; içlerine korku düştü.

– Bunlar çocuğu buldukları zaman, cümlemizi öldürürler.

Diyerek, Musa'nın (a.s.) anası, kendisini bir beze sarıp yanar fırın vardı, onu açtı, ateşe attı:

– Çocuk yansın, biz kurtulalım.

Dedi.. Cellatlar içeri girdi; aradılar, ama bulamadılar.

Ebe ve cellatlar, gittikten sonra, anası, Musa'nın kız kardeşine şöyle dedi:

– Fırını aç, bari yanmış cesedi çıkar.

O da, fırını açınca gördü ki: Musa (a.s.) ateşin üzerinde yatıyor. Mübârek sağ elinin baş parmağını ağzına almış emiyor. Mübârek cesedine ateşten bir zarar isabet etmemiş.

Nitekim, o Kadir, Kayyum, Vahid, Ferd, Samed olan şânı Yüce Allah, ceddi İbrâhim Halilullah'a da Nemrud'un ateşini serin ve selâmet eyledi. Tıpkı onun gibi, Musa'ya da, selâmet ihsân eyleyip koruduğunu gördükleri zaman, dışarı çıkarıp mesrur oldular. Bu işe, şaşırıp kaldılar:

– Acaba, bunu nasıl korusak da duyulmasa..

Diye endişe iken, celâl ve ikram sahibi Allah, Musa'nın anasına vahyetti. Bu vahiy iki yönde idi:

– Çocuğunu emzir. Şâyet çocuğunu emzirirken, sana korku gelirse.. onu bir sandık içine koy; Nil nehrine at.

Allahü Teâlâ, İsa'nın anası Meryem'e de vahyeylemişti.

Burada anlatılan vahiy, nübüvvet vahyi gibi değildir. Çünkü, kadınlardan peygamber yoktur.

– Bu, nasıl bir vahiydir?

Diye de sorulmaz.

Hazret-i Meryem'e gelen vahiy, oğlu İsa'nın (a.s.) şerefine gelen vahiydir. Musa'nın anası Buhayed'e gelen vahiy ise.. Hazret-i Musa'nın (a.s.) şerefine gelen vahiydir.

Neyse..

Yüce Allah, Musa'nın (a.s.) anasına, iki şeyi yasak etti; şöyle buyurdu:

– Oğlun Musa'yı denize bıraktığın zaman, onu balıklar yer mi? diye üzülme. Bir yere çarpıp ölür mü? diye de korkma. Ondan ayrıldığına da mahzun olma.

Bundan başka iki şeyi de, kendisine vaad etti:

– Ben, oğlunu beslettirip tekrar sana iade edeceğim. Senin çocuğunu nebilerden ve resûllerden biri kılacağım.

Böylece, Musa'nın anasına iki müjde verdi.

Sonra.. anası Musa'ya dört ay meme verip besledi. Musa (a.s.) hiç ağlamadı; ses etmedi.

Dört aylık olduğu zaman, ses vermeye başladı. Bunun üzerine anası şöyle dedi:

– Oğlum büyüdü; ses çıkarmaya başladı. Korkarım ki, duyuluruz.

Böylece, kendisine tam bir korku geldi.

Bunun üzerine, marangoza gitti; şöyle dedi:

– Bana bir tabut yap; üç arşın eni, beş arşın da uzunluğu olsun.

Marangoz sordu:

– Sen, bu kadar geniş tabutu ne yapacaksın?

Musa'nın anası da sırrını ona açtı; şöyle dedi:

– Çocuğum oldu; dört aydır besliyorum. Ses etmediği için duyulmadı. Şimdi ses etmeye başladı. Duyulur, diye korkuyoruz. Sonra, onu da bizi de öldürürler. O tabutun içine çocuğumu koyacağım; celâl ve ikram sahibi Allah'a emanet edeceğim. Nil nehrine atacağım.

Marangoz, onun ısmarladığı tabutu yaptı; alıp gittikten sonra, marangoz sevinerek, kendi kendine:

– Cellatlara gideyim, müjde vereyim, büyük bahşişler alırım.

Deyip koşarak, cellatlara gitti. Orada dili tutuldu; konuşamadı. Söz etmeye takatı, kalmadı. Eli ile işaret etmek istedi; parmakları kımıldamaz oldu. Elleri

kazık gibi oldu; kaldırdı, indirdi. Ama hiçbir şey söyleyemedi; anlatamadı. Bunun için öfkelendiler; güzel bir kötek atıp kovdular.

Dışarı çıktığı zaman, eli dili çözüldü. İyice hırslandığından tekrar cellatlara geldi. Yine dili tutuldu; gözleri görmez oldu. Ellerini kaldırıp indirmeye başladı.

Bunun üzerine, cellatlar daha fazla öfkelendiler; öncekinden daha fazla dövüp kovdular:

– Bir daha da gelme.

Dediler.

Bu kere dışarı çıktıktan sonra, kendisine pişmanlık geldi; kendi kendine şöyle dedi:

– Bu masum, ancak bir peygamber olsa gerektir. Buna suikast edenler helâk olurlar. Buna, hiç kimsenin zarar vermeye gücü yetmez.

Bunu yakinen bilip ihlâsla imana geldi. Kalbinde, sevgiden başka bir gıllı gış kalmadı. Böyle olunca, önceki haline döndü, gözleri açıldı. Eli ve dili çözüldü.

Bundan sonra, Musa'nın (a.s.) anasının yanına geldi ve şöyle dedi:

– Tabutu getir, o mükerrem çocuğu elimle içine koyup deliklerini iyice kapatayım. İçine hiçbir şekilde su girmesin.

Bundan sonra, Musa'yı (a.s.) aldı, mübârek ayaklarını öptü, yüz sürdü. Tam tazimle tabuta yerleştirdi. Tabutu iyice kapattıktan sonra, anası ile gidip hiç kimse görmeden bir pazar günü: Anası çocuğunu Allah'a emanet edip Nil nehrine attı. Attıkları anda, Nil nehri dalgalandı. O dalgalar sür'atle o tabutu alıp götürdü.

Bunlar, geri dönüp geldikleri zaman, Allah'ın emri ile dalgalar, o tabutu, Firavun'un Nil nehri kıyısındaki köşküne doğru götürdü. Orada havuz gibi bir yer vardı. Nil'in bir kısmı oraya girer, önünden akardı.

Böylece, dalgalar, tabutu o tarafa sürükleyip götürdü.

Firavun'un ancak bir kız çocuğu vardı; bundan başka çocuğu yoktu. O kız dahi bars (abraş) illetine tutulmuştu. Firavun, doktorları toplayıp:

– Mutlaka, kızımın hastalığına bir çare bulun.

Diyerek, onlara ısrar etti. Bunlara ayrıca, çok in'am ve ihsân vaad eyledi.

Bunun üzerine, onlar şöyle dediler:

– Bu Nil nehrinde bir hayvan vardır; insana benzer. Onun adına:

– Nesnas.

Derler. Onu diri diri avlayıp tükürüğünü sürerseniz, o alacalık vücudundan gider; bars (abraş) hastalığından kurtulur.

Bu cevabı ittifakla verdiler.

Sonra..

Allah'ın emri ile o gün, Firavun'un hanımı Asiye bnt. Müzahim ve kızı o Nil üzerindeki köşkte oturmuş suya bakıyorlardı. Aniden gördüler ki: Bir tabutu, dalgalar sürükleyip getirdi, o köşkün önündeki sapa bir yerde bulunan ağaca iliştirip bıraktı.

Firavun emir verdi; bir kayıkçıya o tabutu getirtti. Kapağını açmak için çok çalıştılar; ama güçleri yetmedi; onu açmak kendileri için mümkün olmadı. Açamadıkları için de Firavun:

– Kırın.

Diye emretti. Ne var ki, kırmaya da güçleri yetmedi.

Bunun üzerine, Asiye (r.a.) şöyle dedi:

– Bir de ben bakayım; belki açarım.

Sonra, tabutun yanına geldi; kapağına yapıştığı saat, Allah'ın emri ile kapak açıldı. Gördü ki: Bir nur semaya doğru yükseliyor. İçine bakınca gördü ki: Bir masum yavru yatıyor, sağ elinin baş parmağını almış, süt emiyor. İki gözünün ortasındaki nur lemean ediyor.

Asiye bu durumu görür görmez, Musa'ya (a.s.) pek mahabbet etti; kucakladı. Firavun'un kızı da yerinden kalktı:

– Ben de göreyim.

Diyerek yanına geldiği zaman, Musa (a.s.) mübârek parmağını ağzından çekip çıkardı. Mübârek parmağından su akmaya başladı. Firavun'un kızı bunu gördüğü zaman, Musa'nın (a.s.) ağzına parmağını götürdü. O zaman, ağzından tükürüğü aktı. Bunun üzerine, onu alıp hastalık yerine sürdü. Sürer sürmez de, alacalar gitti; Allah'ın emri ile şifa buldu. Bunu görünce o da Musa'ya (a.s.) pek şiddetli sevgi duydu. Firavun da şöyle dedi:

– Onu getirin, ben de göreyim.

Getirdiler, Firavun, Musa'yı (a.s.) görünce, pek ziyade sevdi.

Nitekim, bu sevgi mânâsında:

– ".. Sana zâtımdan sevgi bırakmıştım." (20/39)

Âyet-i kerîmesi sarihtir.

Sonra..

Asiye, Firavun'un kızı, Firavun'un kendisi Musa'ya (a.s.) mahabbet edince, Firavun'un meclisinde bulunanlar, vezirleri şöyle dediler:

– Biz, bu çocuğu öldürelim. Çünkü bu, İsrailoğullarındandır; İmranî'dir. Senin aradığın çocuk da budur.

Onların bu sözlerine karşılık, Firavun dahi, öldürmek istedi. O zaman, Asiye söz aldı, Firavun'a şöyle dedi:

– Bu çocuk, benim gözümün nurudur. Sen bunu öldüremezsin. Belki de biz bundan çok büyük faydalar görürüz. Bu masum çocukta büyüklük alâmeti var. Görmedin mi, kızının hastalığı bunun tükürüğünden iyileşti. Baş parmağından su çıkıyor; gözünün arasında nur parlıyor. Olmazsa, biz bunu çocuk ediniriz. Çünkü, bizim erkek çocuğumuz yoktur.

Bir başka rivâyette şöyle anlatıldı:

Musa'nın (a.s.) cüssesi, büyüktü; bir buçuk yaşındaki çocuk kadardı. Bunu gören Asiye sözlerine şöyle devam etti:

– Senin, masum çocukları öldürdüğün yıl, bu yıldır. Bu masum, bu yılın çocuğu değil ki, bunu öldüresin. Geçen sene doğan çocukları sen bağışladın. Bu masum, geçen sene doğan çocuklardandır. Hele bir bak, bir çubuk yaşında kadar var. Bunu, mutlaka bağışlamalısın.

Bunun üzerine, Firavun şöyle dedi:

– O, senin olsun. Benim onunla ilgim yoktur. Sen oğul edin; ben edinmem.

Sonra..

Musa'nın anası, Musa'yı tabutu ile denize bıraktıktan sonra, dalgalar çıktı. O tabutu, şiddetle gâh yukarı kaldırdı; gâh şiddetle altına aldı. Dalgaların bu şekilde şiddetle kabardığını görünce, kendisine hayret ve dehşet geldi.

Bu sırada, şeytan dahi insan sûretine girip geldi; şöyle dedi:

– Sen, Firavun tarafından çocuğunun öldürülmesine râzı olmadın. Kendi elinle denize attın. Eğer o öldürseydi; sen de sabreder, ecir ve sevap alırdın. Şimdi kendi elinle suya attın; helâk ettin. Asi oldun, günahkâr oldun. Kendi çocuğunu, kendi elinle öldürmüş oldun. Cehennemlik oldun.

Şeytanın bu sözleri üzerine, hayreti ve dehşeti daha da arttı.

Bundan sonra, Firavun'un o tabutu bulduğunu, yanına getirdiğini haber alınca, tekrar Musa'nın (a.s.) yanına gelip vesvese vererek şöyle dedi:

– Sen, Musa'yı doğurduktan sonra, dört ay emzirdin; besledin. Yüce Hak onu kudret ile korudu; hiç kimseye göstermedi. Onu büyüyünceye kadar besleseydin; yine korurdu. Halbuki sen, elinle tabuta koyup Firavun'un köşkü önünde akan suya bıraktın. Şimdi, onların ellerine girdi. Sen, elinle çocuğunu düşmanına vermiş oldun. Kıyâmet günü, Rabbına ne cevap vereceksin? Senin için veyl azap vardır.

Daha bunlara benzeyen türlü türlü vesveseler verince, anası tam bir dehşete ve şaşkınlığa kapıldı; aklı gitti, cevap veremedi:

– Ay yavrum.

Demeye başladı.

Bunun üzerine, kudret sahibi olan şânı büyük Allah'ın fermanı ile hatiften bir nidâ geldi:

– Sen, bu yaptıklarını, Yüce Hakk'ın emri ile, onun vahyi ile yaptın. Nasıl günahkâr olursun? Sana niçin cehennem azabı gereksin? Halbuki Yüce Hak, çocuğunu tekrar sana yollacağını vaad etti. Yüce Hakk'ın vaad-i kerîmi haktır. Firavun, onu öldürmeye güç yetiremez. Onu tekrar sana gönderecektir. O zaman, onu sen besler büyütürsün.

Kendisine böyle bir seda gelince, önceki gibi aklı yerine geldi.

Sonra..

İşitti ki: Oğlu Hazret-i Musa, Firavun'un eline geçmiş; onu gören âsiye ve kızı pek sevmiş. Firavun dahi onu sevmiş. Asiye dahi onu çocuk edinmiş. Allah ondan râzı olsun.

Bu haberi işitince, kalbi tam mânâsı mutmain oldu. Tam bir şekilde ferahladı. Kalbinden hüznü ve gamı gitti. Tam bir sevince kapıldığından, kendisini tutamadı; şöyle demeye başladı.

– Oğlum, Firavun'un eline geçmiş, kendisine çocuk edinmiş; halbuki o benim oğlumdur.

Bunun üzerine, gizliden şöyle bir ses geldi:

– Ey zavallı, Firavun'un sevgisine, Asiye'nin oğulluk edinmesine kanma; kalbini onlara bağlama. Merhametliler merhametlisi celâl ve ikram sahibi şânı büyük Allah'ın kerem vaadine lütuf ve ihsânına dayan; kalbini ona bağla.

Bu sesi duyunca, celâl sahibi Allah'a hamd ve şükür etmeye, niyaza başladı.

Bunun üzerine, Musa'nın kız kardeşi Meryem'e şöyle dedi:

– Firavun'un evine gir, iyice teftiş edip araştır. Güzel bir haber al.

Meryem, Firavun'un evine girer çıkardı. Yine girdi, uzaktan bakıp gördü ki: Musa (a.s.) Firvun'un elinde ağlıyor. Firavun dahi, onu çeşitli şefkat yolları ile dindirmeye çalışıyor. Yanında bulunan Asiye dahi şöyle diyor:

– Bu masum, hiç kimsenin memesini ağzına alıp emmiyor. Şu kadar dadı getirdik; hiçbirine iltifat etmedi. Onların memesini ağzına almadı. Acaba ne etsek?

Firavun dahi şöyle diyor:

– Ben de aynı fikirdeyim. Acaba bu çocuğa meme verecek bir kadını nereden bulsak?

Böylece, söyleşip duruyorlardı. Meryem dahi, onlara uzaktan bakıyordu.

Asiye Meryem'i görünce, şöyle dedi:

– Bu çocuğa hiç meme aldıramıyoruz; bu işin çözümü nasıl olur?

Meryem, bilmemezlikten gelip şöyle dedi:

– Bu çocuk kimdir?

Asiye şöyle dedi:

– Suda bir tabut içinde bulduk; onu oğulluk edindim. Ancak, onu besleyecek dadı bulamıyorum. Acaba sen bilir misin?

Meryem şöyle dedi:

– Ben, bir ev hanımı biliyorum ki: O nice büyüklerin çocuklarını emzirdi. Çocuğa güzel bakar; çocuğa çok şefkatli davranır.

Bunun üzerine, Asiye ve Firavun şöyle dediler:

– Onu tezce al, buraya getir. Ola ki, sözün hayır çıka; çocuk da onun memesini ala.

Bunun üzerine, Meryem geldi; anası Buhayed'i alıp getirdi. Musa'yı onun eline verdiler; memesini verince duraklamadan alıp emdi. İkinci memesini verdiler; onu da emdi.

Bu durumu gören Firavun'un veziri şöyle dedi:

– Sakının, bu çocuk, bu İmran'ın kadını hanımın çocuğu olmasın; kendi anası olduğu için hemen memesini alıp emdi.

Onun böyle bir şeytanlık düşünmesine karşılık, Asiye şöyle dedi:

- Bu kadının çocuğu değildir. Ancak, bu kadının teni gayet güzel kokar. Cesedi ve elbisesi gayet temiz olduğundan rağbet etti.

Böyle deyip vezirin sözünü reddetti.

Asiye, Firavun ve kızı, Musa'nın (a.s.) gelen kadının memesini emdiğine sevindiler. Kendisine, sarayda kalması için, oda ayırdılar. Kendisine hizmet etmesi için, câriyeler ve nefis yemekler verdiler. Her biri, çeşit çeşit hediyeler, ihsânlar, ikramlar eylediler.

Bütün bu anlatılan mânâlar açısından, cümlenin mânâsı şöyle olur:

- Musa aleyhisselâmı, düşmanı olan ve kendisini öldürmeye çalışan ve bu işe önem veren bir düşmanın sarayında anasına iade etmek sûreti ile terbiye ettiren şânı büyük Allah..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Ey Hızır'a ilmini artıran..

Burada, anlatılacak Hızır'ın tafsilâtı yukarıda geçti. Ancak, Hızır'ın (a.s.) ismi üzerinde çeşitli görüşler ileri sürülmüştür.

Şunlar, Hızır (a.s.) için verilen çeşitli isimler meyanında sayılır:

İbliya b. Melka, Balya, İlyas, Elyasa, Âmir, Hızır, Ürmiya..

MUSA İLE HIZIR'IN HİKÂYESİ

Rivâyet edildiğine göre, Musa (a.s.) münacaat edip şöyle dedi:

- Yâ Rabbi, kullarından hangisi sana daha sevgilidir?

Âlemlerin Rabbı şânı büyük Allah şöyle buyurdu:

- Şu kuldur ki, daima beni zikreder; beni unutmaz. İşbu kul, benim sevgili kulumdur.

Musa (a.s.)tekrar sordu:

- Hangi kulun hak üzere hüküm verir?

Şânı büyük Allah, şöyle buyurdu:

- Hevasına tâbi olmadan, daima hak üzere kaza edendir.

Musa (a.s.) tekrar sordu:

- Hangi kulun daha âlimdir?

Yüce Hak şöyle buyurdu:

- Şu kuldur, ister ki: Başkaları da kendi bildiğini bile.. Bunu daima talep eder. Ve o kul, daima Hakk'ın rızâsına başkasını irşad eder. Yeter ki o kul, kendisinin irşadına sebep olan bir kelimeye muttali olup irşada erenlerden ola.. Yahut, şu kimsedir: Helâkinden kurtaracak bir şeye muttali olup ve kendini kurtarmak ister.. Böylelikle hep diğerlerinin necatını ve irşadını diler. Böylelikle hep başkalarının bildiğini talep eder.

Musa (a.s.) tekrar sordu:

– Yâ Rabbi, eğer kulların arasında, bu asırda benden daha bilgili kulun varsa.. onu görmeyi bana delâlet eyle.

Yüce Hak şöyle buyurdu:

– Mecmaulbahreyn'de (iki denizin birleştiği yerde) bir kulum vardır; o senden daha âlimdir.

İmam-ı Buhârî (r.a.) Sahih'inde; Übey b. Kâab'dan (r.a.) naklen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– Musa (a.s.) İsrailoğullarına hutbe okuyordu. Kendisine şöyle soruldu:

– Bu asırda, cümleden daha bilgili kimdir?

Musa (a.s.) şöyle dedi:

– Cümleden daha bilgili benim.

Ancak: İlmini Allahü Teâlâ'ya havale edip:

– En iyi bilen Allahü Teâlâ'dır.

Demedi. Bunun için, Yüce Allah, kendisine şöyle vahyetti:

– Mecmaulbahreyn'de bir kulum vardır. O senden daha bilgilidir.

Bunun üzerine Musa (a.s.) şöyle dedi:

– Yâ Rabbi, Mecmaulbahreyn'de onu nasıl bulabilirim? Görsem de o olduğunu nasıl bileyim?

Celâl ve ikram sahibi Yüce Allah, şöyle buyurdu:

– Yanına bir balık al. O balığı da, on beş sa' buğday alan bir zenbil içine koy. Derya kenarında yürümeye devam et. O balık, nerede canlanırsa, o adam oradadır.

Bundan sonra Musa (a.s.) kendi hizmetinde bulunan Yuşa b. Nun b. Efrayim b. Yusüf'u beraberine alıp içi yarılmış, tuzlanmış bir balığı zenbile koydu. Sonra, Yuşa b. Nun'a şöyle dedi:

– Bu balık, zenbilde kaybolduğu zaman, bana haber ver.

Böyle dedikten sonra, Yuşa b. Nun ile sahil boyunda gittiler.

Mecmaulbahreyn'de Zeytun, diye anılan bir ırmağın kenarında Musa'yı (a.s.) uyku bastırdı. Orada bulunan bir büyük taşın yanında yatıp uyudu.

Musa (a.s.) uyurken, Yuşa zenbile bakıyordu. Onun içindeki balığın yarısını yemişlerdi. Dirildi, zenbilden çıktı; suya gitti. Çünkü: Orada hayat suyu akıyordu. O suyun bürudeti ve rütubeti zenbil içindeki balığa isabet edince, Allah'ın izni ile dirildi.

Bir başka rivâyette ise, şöyle anlatıldı:

– Yuşa (a.s.) hayat suyundan abdest alıyordu. O balığa, abdest azâsından su sıçradı. Bunun üzerine dirildi.

Musa (a.s.) uyandığı zaman, balıktan sormadı; yürümeye başladı. Yusa ise.. balığın dirildiğini haber vermeyi unuttu.

Sonra..

Musa (a.s.) Yuşa, şöyle dedi:

– Pek çok yorulduk, gıdamız olan balığı getir; bir miktar yiyelim.

Yuşa şöyle dedi:

– Sen, o taşın yanında uyurken, balık dirilip gitti. Ben bunu, size haber veremedim; şeytan unutturdu.

Musa (a.s.) şöyle dedi:

– Benim aradığım da o balığın dirildiği yerdi.

Tezden geri dönüp o yattığı taşın yanına geldiler. Nagâh gördü ki: Bir erkek adam, elbisesine bürünmüş yatıp uyuyor. Ve bu: Hızır (a.s.) idi.

Uyandığı zaman, Musa (a.s.) ona selâm verdi. Buna karşılık, Hızır (a.s.) şöyle dedi:

– Burada selâm veren kimse yoktur. Siz neredensiniz ki, selâm verdiniz? Çünkü, burası küfür diyarıdır.

Bunun üzerine Musa (a.s.) şöyle dedi:

– Ben, Musa'yım.

Hızır (a.s.) şöyle dedi:

– Benîisrail'den peygamber olan Musa sen misin?

Musa (a.s.) şöyle dedi:

– Evet, benim.

Bundan da, malum oldu ki: Peygamberler gaybı bilmezler. Tâ, kendilerine vahiy gelinceye kadar.. Şayet, Hızır (a.s.) gaybı bilmiş olsaydı; Musa'yı (a.s.) gördüğü zaman, kim olduğunu sormazdı. Tanırdı.

Hızır'ı (a.s.) böylece bulduktan sonra, Musa (a.s.) ondan izin isteyip şöyle dedi:

– Size tâbi olayı, bildiğiniz ilme beni irşad edin.

Hızır (a.s.) şöyle dedi:

– Benimle olmaya sen sabredemezsin. Çünkü ben, zâhirî şeriatınıza aykırı görünen bazı işler yaparım. Onun güzel tevili varken, onun teviline muttali olmadan, zâhirî şeriatınla onu inkâr edersin; sabredemezsin.

Musa (a.s.) şöyle dedi:

– İnşaallah, beni sabırlı bulursun. Ben senin işine muhalefet etmem.

Hızır (a.s.) şöyle dedi:

– Eğer bana tâbi olacaksan, işlediğim işten bana soru sorma. Tâ, ben, sana o şeyin aslını anlatıncaya kadar..

HIZIR'IN DELDİĞİ GEMİ

Sonra..

Şam'a gidecek bir gemi buldular. İçeri girmek istedikleri zaman, o gemideki adamlar baktı ki: Bunların yanında yiyecekleri yok. Gemiye girmelerini istemediler. Kendi aralarında şöyle dediler:

– Bunların yanında yiyecekleri yok. Biz, yola çıktığımız zaman, bunlar bize ağırlık olur.

Böyle dedikten sonra, gemiye binmelerine engel oldular.

Ancak, geminin reisi, Musa'nın ve Hızır'ın (a.s.) yüzüne baktığı zaman, gördü ki: Yüzlerinde nur parlıyor. Bunu görünce, o reis mecbur olup gemideki adamların engellerini dinlemedi şöyle dedi:

– Onları ben beslerim, navlun istemem.

Gemiye aldılar; geminin alt tabakasına koydular.

Onlar, geminin denize bakılan deliğinden gördüler ki, bir serçe kuşu geldi; o deliğe kondu; o denizden bir damla veya iki damla aldı. Bunu gören Hızır (a.s.) şöyle dedi:

– Yâ Musa, senin ve benim ilmim, Yüce Hakk'ın ilmi karşısında, bu kuşun aldığı su, derya yanında ne kadar azsa.. o kadar azdır.

Sonra.. Hızır (a.s.) gemiyi bir miktar deldi; içeri su gelmeye başladı. Bunun üzerine, Musa (a.s.) sabredemedi; kendisini unuttu, şöyle dedi:

– Gemi halkı bizi istemedi; kaptan onları dinlemeden bizi gemiye aldı. Bizi besliyor. Ama sen, onun gemisini deldin. Gemidekiler boğulsun diye mi deldin? Şeriatta çok aykırı büyük bir iş yaptın. Hızır (a.s.) şöyle dedi:

– Ya, ben sana demedim mi ki:

– Benim işlediğim amellerin güzel tevilleri vardır; sen ona vâkıf olmadan derhal, zâhirî itibarı ile inkâr edersin?

Musa (a.s.) şöyle dedi:

– Unuttum, ondan sordum. Unutup işlediğim bir şeyle beni muaheze etme.

HIZIR'IN ÖLDÜRDÜĞÜ ÇOCUK

Bundan sonra, gemiden çıkıp Şam nahiyelerine doğru yollandılar. Musa (a.s.) orada bir çocuk gördü. Büluğa yaklaşmış; henüz büluğa ermemişti. Gayet güzel, temiz elbiseler giyinmişti. Çocuklarla oynayıp duruyordu. Hızır (a.s.) onu tuttu; boğazladı. Başını teninden ayırdı. Musa (a.s.) böyle bir öldürme işini görünce duramadı. Öncekinden ziyade kötü görüp:

– Nedir bu? Henüz baliğ, mükellef olmamış bir günahsız çocuğu öldürdün. Onu öldürmek gerekmeden, haksız yere neden öldürdün?

Dedi. Onun böyle demesi üzerine Hızır (a.s.) şöyle dedi:

– Bu katli icab ettiren, Hakk'ın bir fermanı varken; sen daha ona muttali olmadan niçin sabretmeyip bana sual sordun? Ben sana:

– Sabredemezsin.

Demedim mi?

Onun böyle demesi üzerine, Musa (a.s.) bu uygunsuz gördüğü şeye bu şekilde muttali olunca, henüz işin sırrına vâkıf olmadan, iki defa acele ile inkâr yoluna saptığı için utandı. Bunun için de Hızır'a (a.s.) şöyle dedi:

– Eğer sana bir daha bundan sonra bir şeyden sual edersem, benimle arkadaşlık etme; ayrıl. Çünkü özür sona vardı.

Böyle dedikten sonra, yine arkadaş olup gittiler.

HIZIR'IN DÜZELTTİĞİ DUVAR

Gün battıktan sonra, Antakya şehrine vardılar. O gece, orası gayet soğuktu. Antakya halkı, onlara hiç itibar etmediler. Hatta, kendilerini misafir edip yemek vermekten kaçındılar. Bu yüzden de aç kaldılar.

Sabah oldu; yolda bir duvar gördüler. O duvarın, iki yüz arşın uzunluğu vardı. Yerden yüksekliği de ona göre idi. Eğilip yıkılmaya yüz tutmuştu. O kadar ki, Antakya halktı, onun altından geçmeye korkarlardı.

Hızır (a.s.) o duvarın halini görünce, ya işaretle, yahut elini sürmek sûreti ile düzeltti; kuvvetli sağlam yaptı.

Musa (a.s.) yine sabredemedi; Hızır'a (a.s.) şöyle dedi:

– Eğer isteseydin, bunun için ücret alırdın. Neden böyle ettin? Bundan bizden kaçınıp bir şey vermedikleri halde; sen onlara iyilik ettin. Duvarı parasız, kuvvetli ve metin eyledin.

Bunun üzerine, Hızır (a.s.) şöyle dedi:

– Bu vakit, seninle benim ayrılmamızın vaktidir. Ancak, o acele edip sorduğun şeylerin aslını da sana haber vereyim.

Sonra, şöyle devam etti:

– O girdiğimiz gemi, on kardeşin idi. Onların beşi kötürümdü; hiçbir iş yapmaya güçleri yetmez; daima otururlar. Beşi de o gemiyi ya da sahiplerine bir zarar gelsin, diye delmedim. İleride bir zalim padişah vardır ki; adı: Cülenda b. Kerker'dir. Biz çıkardıktan sonra, ileride bu zalim padişaha çatacaklar. O zalim, gelen gemileri yoklar. Sağlam olanları, zulüm yollu gasb edip alır. İstedim ki; bu gemi o zalimin ülkesine vardığı zaman:

– Bu çürük bir gemi imiş; su alıyor.

Deyip almaya. Böylece o zalimin elinde kurtulalar. Sahipleri yine onunla geçinip gideler.

Öldürdüğüm çocuğa gelince.. onu da anlatayım..

Onun ismi: Ceysun'dur. Onun anası ve babası, mü'min ve salih idi. Bu çocuk büyüdüğü zaman, facir ve fasık olacaktı. Babası ve anası da onun bu tuğyanına ya rızâ göstereceklerdi; yahut ona tam itaat edeceklerdi. Böyle edince, kendileri ile tuğyan ehli olacaklardı. Böylece, onları şeytanın mekrinden korudum. Onlara merhamet için, bu çocuğu öldürdüm. Âlemlerin Rabbı Yüce Allah'ın muradı da, onlara salih bir çocuk ihsân etmekti. Bunu da Rabbımdan rica ederek, o çocuğu öldürdüm. Yüce Hak, fazlı ve ihsânı ile, onlara bir kız çocuğu ihsân edecektir. O kız da büyüdüğü zaman, kendisini bir peygamber alacaktır ve onun soyundan yetmiş peygamber gelecektir.

Duvar işine gelince.. onu da anlatayım..

O duvar, Ahrem ve Hayrem adında iki yetimindi. O duvarın altında, ilimden ve maldan yana saklanmış hazine vardır. Bunu hiç kimse bilmez; ancak onların vasileri bilir ki, onlar da burada değiller. Bu yetimleri yedinci babası Kâşah,

isminde salihlerden, âbidlerden bir zâttı. Yüce Hakk'ın muradı şuydu: Ben, o duvarı doğrultup muhkem edeyim. O yetimler, büluğa erip reşid oldukları zaman, o hazineyi bulup çıkaralar. Oradaki ilmi bulup öğreneler; ilim ehli olarak, onunla amel edeler. O malla da faydalanıp geçineler.

HIZIR'IN DÜZELTTİĞİ DUVARIN İÇİNDE OLANLAR

Bir rivâyet..

Denildi ki:

– O hazinede olan ilim, bir altın levha idi. Bir tarafında, Yüce Allah kelâmı olarak şu yazılı idi:

– Tahkik ve tahkik.. Ancak, Allah benim. Ancak, Hak Mabud benim. Benden başka Hak Mabud yoktur. Birim, benim için ortak yoktur. Cümle hayırları ve şerleri ben yaratırım. Dünyada ve âhirette pek temiz olan haletler şunlar içindir: Onları hayır için yaratmışım, hayra muvaffak etmişim, hayır işlettirmişim; helâk ise, şu kimseler içindir: Kendilerini hayır için yarattığım halde, şer işletirim..

Diğer yüzünde dahi şunlar yazılmıştı:

– Şu kimseye şaşılır: Yakinen öleceğini bildiği halde, nasıl ferahlanır, şad olup güler.

Şu adama da şaşılır ki: Hayrın ve şerrin cümlesi Yüce Allah'ın takdiri ile olduğunu bildiği halde nasıl yorulur ve elem çeker?

Şu kimseye şaşılır ki: Ezelde rızkını Allahü Teâlâ'nın takdir eylediğini bildiği halde, artık eksik olmadan cümlesini bitireceğine yakinî ve imanı olduğu hâlde o kimse nasıl hırsla yorulur; kendisinden fazla malı olanlara taaccüb edip elem çeker?

Şu kimseye taaccüb edilir ki: Kıyâmet günü, cümle amellerinden sual ve hesap olunacağını yakinen bildiği ve buna iman ettiği halde nasıl gaflet eder?

Şu kimseye şaşılır: Dünyanın gidici ve fani olduğunu, meyil edenlerin ve onun halkının takallüb ve tağayyür ettiklerini yakinen bildiği halde nasıl dünyaya ve dünya ehline itibar edip dayanır.

Hızır (a.s.) şöyle dedi:

– Bunları, ben kendiliğinden yapmadım; Yüce Hakk'ın emri ile yaptım. Bunların tevillerini de böylece sana anlatmış oldum.

Buhârî ve Müslim, Übeyyb. Kâab'dan naklen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin saadetle şöyle buyurduğunu anlattılar:

– "Yüce Hak, Musa'ya rahmet eylesin. Çok sever ve mesrur olurdum. N'olurdu, Musa Hızır'la karşılaştığı, ondan acaip şeyleri gördüğü zaman, sabredeydi. İkincisinde de:

– Bir daha sual edersem, sonra benimle arkadaşlık etme. Çünkü özür son buldu.

Demeyeydi. Ondan daha çok çok acaip işler görürdü; onlar da bize haber verilirdi."

HIZIR'IN MUSA'YA TAVSİYELERİ

Sonra..

Hızır (a.s.) ayrılık zamanı gelince Musa'ya şu vasiyeti yaptı:

– İlmi, konuşmak ve söylemek için öğrenme; gereği ile amel ve bilmeyenler de öğretmek için öğren.

Sonra şöyle dedi:

– Yâ Musa, kalb, bir kalıp ve bir sandık gibidir. Onun içine ne koyduğuna bak.

Devam etti:

– Dünya karar kılınacak yer değildir; bunun için, ondan sana ne kadarı yeterse, o kadarını iste.

Devamla şöyle dedi:

– Yâ Musa, anan seni tabut içinde Nil'e Allah'ın emri ile bıraktığı zaman, seni anandan ayırmadı. Yine seni, anana çevirip ihsân eyledi. Ben de, celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'ın emri ile gemiyi deldim. Bunda, büyük nimet ve fayda oldu. Gemi, sahiplerinin elinde selâmetle kaldı.

Devam etti:

– Sen, düşmanınız olan Kıptî'yi Yüce Hakk'ın emri olmadan öldürdün. Ama ben, o çocuğu, Yüce Hakk'ın emri ile öldürdüm.

Yâ Musa, sen Şuayb aleyhisselâmın kızlarının koyunlarını suvardıktan sonra, ücretini Şuayb aleyhisselâmdan istedin. Ben de, o yetimlerin duvarını yaptım, ecrini ve sevabını Rabbımdan isterim.

Sonra..

Bundan evvel, Musa'nın doğumu ve diğer halleri anlatıldı. Bu kısımda dahi, Hızır (a.s.) ile buluşması özet olarak beyân olundu. Bu işin ayrıntıları, zuhur eden acip işlerin beyânı yapılsaydı, müstakil ciltli bir kitap olurdu.

Şunun bilinmesi gerekir:

Hızır (a.s.) Musa'ya (a.s.) bu anlatılanları öğrettiği için, Musa'dan daha faziletli olmasını gerektirmez.

Çünkü: Hızır'ın (a.s.) ilmi ledün ilmidir; mükâşefat ilmidir. Bu ilim, Allah'ın velî kullarından dahi zuhur eder. Halbuki Musa (a.s.):

– Ülülazm.

Olarak anlatılan Resûllerdendir; kitap sahibidir.

Hızır (a.s.) rivâyete göre peygamber olsa dahi onun şeriatı ile amel etmeye memurdur.

Yani: Musa'nın şeriatı ile..

Bir meseledeki ilim mükâşefe olunca; bu yolda diğerinden daha bilgili olmakla, daha faziletli olması gerekmez.

En doğrusunu, Allahü Teâlâ bilir. Dönüş ve gidiş onadır.

DAVUD ALEYHİSSELÂM VE SÜLEYMAN ALEYHİSSELÂM

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Ey Davud'a Süleyman'ı hibe eden..

Allahü Teâlâ, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurdu:

– "Biz, Davud'a Süleyman'ı hibe ettik." (38/30)

Davud aleyhisselâm, hem âlicenap bir peygamberdi, hem de padişah.. Onun oğlu Süleyman aleyhisselâm da, hem şanlı peygamber, hem de padişah olarak babasına, nübüvvette ve hilâfette varis oldu. Davud'un (a.s.) oğullarının küçüğü idi. Ancak, akılda, zekâda, rüşdde ve ilimde cümle çocuklarından olgundu. O kadar ki, çocukluk halinde, hükûmet işlerine dair babasına nice şeyler söyleyip babasını irşad ederdi.

Bu hususta, çok çok beyânlar olmuştur. Ancak, biz burada icmalen onların birkaçını açıklayalım:

Sübhan olan Yüce Hak, onu Habibi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, Enbiya sûresinde, meâlleri aşağıda yazılı beş âyette beyân buyurdu.

Birinci âyet-i kerîme:

"Davud'u ve Süleyman'ı hatırla. Onlar, ekin hakkında hüküm veriyorlardı; kavmin duvarı içine yayılmıştı. Onların hükümlerine biz şâhitleri idik." (21/78)

İkinci âyet-i kerîme:

"Biz, onu hemen Süleyman'a anlatmıştık. Her birine ilim ve hüküm verdik. Davud'la tesbih etmek üzere, dağları müsahhar kıldık; keza kuşları da.. Bunları yapan biz olduk." (21/79)

Üçüncü âyet-i kerîme:

"Biz ona, sizin için zırh yapmayı öğrettik. Tâ ki, sizin zorunuzdan koruna.. Şükredenlerden olmaz mısınız?" (21/80)

Dördüncü âyet-i kerîme:

"Süleyman'a da şiddetli esen rüzgârı müsahhar kıldık. Emri ile, içinde bereket kıldığımız yere kayardı. Biz, her şeyin bilicileriyiz." (21/81)

Beşinci âyet-i kerîme:

"Şeytanlardan; onun için denize dalan, bundan başka işler yapanları müsahhar eyledik. Onların koruyucuları olduk." (21/82)

Birinci âyet-i kerîmede anlatılan koyun hükmü hikâyesi şöyleydi:

Bu kavmin koyunları, geceleyin, çobansız olarak, bir cemaatın ekinine girip ekinlerini yiyip telef ettiler.

Yahut, onların bağlarına girip üzümlerini yiyip telef ettiler.

O malları telef olan kavim, koyun sahibi olan kavmi, Davud'un (a.s.) huzuruna getirip dâvâ ettiler.

Telef olan şeyleri ve kıymetlerini hesap etti; koyunları da hesap etti. İkisinin değeri bir geldiği için, Davud (a.s.) o kavmin koyunlarını, malları telef olup biten kavme vermekle hükmetti.

Bu hükmü alıp dışarı çıktılar; orada Süleyman'a rastladılar. O zaman, Süleyman (a.s.) on bir yaşında idi. Kapıda duruyordu. Onlara sordu:

– Babam, size nasıl bir hüküm verdi?

Şöyle dediler:

– Koyunlarımızın kıymeti, bu cemaatın telef olan şeylerine denk geldiği için, koyunlarımızı onlara vermekle hükmetti.

Süleyman (a.s.) şöyle dedi:

– Her iki taraf için, bundan daha yumuşak bir hüküm vardı.

Yahut şöyle demek istedi:

– Eğer ben, bu hükmün sahibi olsaydım; bundan başka bir hüküm verirdim. Bu vereceğim hüküm: Her iki tarafa da daha yumuşak olurdu.

Bunun üzerine, her iki taraf da tekrar içeri girip Süleyman aleyhisselâmın sözünü babasına anlattılar. Davud (a.s.) dahi oğlu Süleyman'ı çağırıp sordu:

– Ey benim oğlum, şayet seni bunların dâvâlarına vali ve hâkim tâyin etmiş olsaydım, ne şekilde bir hüküm verirdin?

Yahut şöyle dedi:

– Ey benim oğlum, bana haber ver. Oğul, babasına hayır zannı beslemelidir. Çünkü, babanın oğlu üzerinde büyük hakkı vardır. Her iki tarafa, benim hükmümden daha yumuşak gelen hüküm neyse anlat.

Süleyman (a.ys.) şöyle anlattı:

– Bu kavmin koyunlarını, bu ekinleri veya bağları telef olan cemaate emanet olarak verin. O koyunların sütüyle, yünleri ile, kuzuları ile faydalansınlar. Bu koyun sahipleri dahi gitsinler, o telef olan tarlaları sürsünler. Ekip temize çıkarsınlar. Ertesi sene, telef olanlar, telef oldukları zamanki haline geldiği zaman, o cemaate bağlarını ve ekinlerini teslim edip koyunlarını geri alsınlar.

Bunun üzerine Davud aleyhisselâm şöyle dedi:

– Ey benim gözümün nuru oğlum, hüküm senin verdiğin hükümdür. Ben de senin verdiğin hükümle hükmettim.

Buhârî ve Müslim sahihlerinde anlattıklarına göre, Ebû Hüreyre (r.a.) Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Bir adamın iki kadını vardı. Büyük kadını nikâhlısı olup diğer küçük kadını dahi odalığı idi. Bu iki kadının da birer tane erkek çocukları vardı. Bir gün, aniden kurt çıkıp ikisinden birini tutup helâk etti. O iki kadın, kalan çocukla Davud'un yanına gelip her biri:

– Bu çocuk benimdir, onun çocuğunu kurt yedi.

Diye dâvâ ettiler. Hiçbir yoldan, hangisinin sözü doğrudur, bilinmedi. Ancak, büyük kadın çokça ağlıyordu. Onun ağlayıp feryat etmesinden ötürü, Davud aleyhisselâm, onun feryadına ve ağlamasına bakarak, onun çocuğu sanıp kalan çocuğu kendisine teslim etti.

Bu sırada, Süleyman aleyhisselâm dışarıda idi. İçeri girip bu hükme vâkıf olunca, babası Süleyman'a şöyle dedi:

- Bana izin verin, çocuğun anasını size bulayım.

Davud aleyhisselâm ona izin verip:

-Bul. Deyince, Süleyman (a.s.) şu emri verdi:

- Bana keskin bir bıçak getirin; çocuğu da soyun.

Kadınlar sordular:

- Bu şekilde ne yapacaksın yâ Süleyman?

Şöyle dedi:

- Bu çocuğu tâ, tepesinden, hayâlarına kadar ikiye böleceğim. İkiniz de:

- Çocuk benimdir.

Diye dâvâ ediyorsunuz. Yarısını sana, yarısını da öbürüne vereceğim. Böylece, ikinizin de sözü yerini bulsun.

Büyük kadın buna râzı oldu. Ancak küçük kadın şöyle dedi:

- Yâ Süleyman, Allah'ın rahmeti sana. Bu çocuğa merhamet eyle. Onu ortadan bölme; ben ikrar ediyorum: Bu çocuk bu kadınındır.

Bunun üzerine, Süleyman aleyhisselâm babasına şöyle dedi:

- Ey baba, bu çocuk küçük kadınındır; büyük kadının çocuğunu kurt yemiş. Şundan ki büyüğü, kendi kendine:

- Bu küçük kadının çocuğunu sağ gördüğüm zaman, hatırıma benim çocuğum gelir; gamlanır, üzülürüm. O da ortadan kesilip ölsün ki, ikimiz de çocuksuz kalalım.

Diyerek biçilmesine râzı oldu. Küçük kadına gelince, çocuk kendisinin olduğu için, ona merhamet ederek, kendi kendine:

- Çocuğum hayatta olsun, isterse onda kalsın.

Diyerek, büyük kadının çocuğu olduğunu ikrar etti.

Bunun üzerine, orada bulunan Benîisrail âlimleri ve vezirler Süleyman aleyhisselâmı beğendiler; o çocuğu küçük kadına teslim ettiler. Bu durumu gören büyük kadın şöyle dedi:

- Gerçekten görüşün ve zekân pek güzeldir; iyi teşhis ettin. Gerçekten benim çocuğumu kurt yedi. Çocuk, onun olduğu doğrudur.

Böylece, durumu itiraf etti."

ZİNA İFTİRASI ATILAN KADIN

Bir başka rivâyet..

Hafız Ebülkasım b. Asakir'den naklen şöyle anlatıldı:

Davud aleyhisselâmın zaman-ı saadetlerine gayet güzel bir kadın vardı. İffetli ve saliha bir kadındı. Benîisrail reislerinden dört kimse, o hatuna aşık oldu. Çokça mal, meta, cevahir sunup kendisi ile zina etmek istediler. Ama o kadın, bunların hiçbirine râzı olmadı; kaçındı ve şöyle dedi:

- Ben zina etmem.

Bunun üzerine, o dördü bir araya gelip aralarında ittifak ederek, o kadını Davud aleyhisselâmın huzuruna getirdiler; dördü birden şöyle dediler:

– Bu kadın, bir köpek altına yattı; kendisini zina ettirdi.

Onlar böyle bir şehâdet eyleyince, Davud aleyhisselâm, kadının recmedilmesi için emir verdi.

Süleyman aleyhisselâm da onun yanında idi; dışarı çıkıp gitti. Gider gitmez, altı çocuk buldu. Bunlardan birini kadın kılığına soktu. Dört tanesine de şöyle tenbih etti:

– Siz, benim önüme geldiğiniz zaman, bu kadın kılığına giren için şöyle deyiniz:

– Bu kadın, köpekle zina etti.

Bu işi, onlara iyice öğretti.

Hizmetçilerden biri, bu işe vâkıf oldu; gelip Davud'a (a.s.) şöyle dedi:

– Oğlunuz, bu kadın dâvâsını, şimdi çocuklarla hükmediyor. Siz daha iyi bilirsiniz, bunda bir hikmet olmalı.

Bunun üzerine, Davud (a.s.) gizlice bir yere girip onları dinlemeye başladı.

O dört çocuk, o kadın kılığındaki çocuğu Süleyman aleyhisselâmın önüne getirip dördü birden şöyle dediler:

– Yâ Süleyman, bu hatun köpekle zina etti; biz şâhidiz.

Altıncı çocuğa Süleyman, aleyhisselâm şöyle dedi:

– Bu şâhitleri geri götür, sonra birer birer, getir.

O da onları alıp götürdü; birini getirdi. Süleyman aleyhisselâm o çocuğa sordu:

– Bu kadınla zina eden köpek ne renkte idi?

Çocuk şöyle dedi:

– Siyahtı.

Süleyman aleyhisselâm sordu:

– O köpeğin kulakları, cümle azâsı ve kuyruğu dürüst yerinde miydi? Yoksa bir kusuru var mıydı?

Çocuk şöyle dedi:

– O köpeğin kulakları, cümle azâları, kuyruğu tamam, yerinde idi.

Süleyman aleyhisselâm altıncı çocuğa şöyle dedi:

– Bu çocuğu bir başka yere götür. Öbürlerini görmesin. O kalan üçünden birini bana getir.

O da, bunu götürüp diğerini getirdiği zaman, Süleyman aleyhisselâm sordu:

– Köpek ne renkte idi?

Çocuk cevap verdi:

– Bütün kırmızı idi.

Süleyman aleyhisselâm sordu:

– Azâsı tam mıydı?

Çocuk şöyle dedi:

– Kuyruğu kesik idi.

Altıncı çocuğa şöyle dedi:

- Bunu da evvelkinin yanına götür, öbürünü getir.

O çocuğu getirdiği zaman, bununla aralarında şöyle sual cevap oldu:

- Köpek ne renkte idi?

- Alaca idi.

- Azâsı tam mıydı?

- Bir ayağı kırılmıştı.

Bunu da öbürlerinin yanına gönderdi; dördüncü çocuğu getirtti; aralarında şu sual cevap oldu:

- Köpek ne renkti?

- Bütün beyazdı.

- Azâsı tamam mıydı?

- İki kulağı da kesikti.

Bunun üzerine Süleyman aleyhisselâm şöyle dedi:

- Köpek bir olup; fakat bütün beyaz, bütün kara, kızıl, alaca olur mu? Sonra, biriniz kulaklarının kesik, biriniz ayağı kırık, biriniz kuyruğu kesik, biriniz bütün azâsı yerinde olarak anlattınız. Dördünüzün de şehâdeti birbirini tutmuyor. Bundan anlaşılan odur ki: Siz bu kadına kötü niyet besleyip iftira attınız. Size boyun eğmediği için, bu iftirayı yapıp yalancı şâhitliği ettiniz.

Sonra şu emri verdi:

- Gidin, bunların dördüne de had vurun; kadını da salın, suçu yoktur.

Süleyman aleyhisselâmın bu şekilde hüküm verdiğini gören Davud aleyhisselâm, tekrar yerine geldi. Kadını da getirtti. Şâhitleri birer birer içeri aldı. Köpeğin hallerinden, renginden sordu. Ancak, her biri, ayrı ayrı anlattı. Bunun üzerine, dördüne had vurdurup, kadının doğruluğunu açıklayıp saldı.

UN DOLU ÇUVALI GİDEN KADIN

Bir başka rivâyet ise.. Ebülleys Semerkandî'nin Ravnak'ül-Mecalis adlı eserinde şöyle yazılmıştır:

Bir gün, Süleyman (a.s.) kapının önünde duruyordu. Bir kadının melul mahzun ağlayarak geldiğini gördü. Sordu:

- Ey hatun, neye mahzun oldun ve neden ağlıyorsun?

Kadın şöyle anlattı:

- İki yetim masumum var; gayet fakiriz. Ancak, bir ölçek buğdayımız vardı. Değirmene götürüp öğüttüm; gelirken şiddetli bir rüzgâr esti Allah'ın emri ile.. Arkamdan çuvalı alıp şiddetle deryaya götürüp döktü. Çocuklarım aç; başka yiyeceğimiz de yok. Onun için mahzunum; çocuklarıma ağlıyorum.

Bunun üzerine, Süleyman aleyhisselâm şöyle dedi:

- İçeri gir; babam Davud'un yanına git söyle:

- Rüzgâr benim çuval ile unumu aldı; ben unumu isterim.

Bu şekilde dâvâ et.

Bunun üzerine, kadın içeri girdi; dâvâ etti; Davud aleyhisselâm, iki ölçek buğday verdi. Kadın bunu alıp dışarı çıktığı zaman, Süleyman (a.s.) sordu:

– Dâvân nasıl oldu?

Kadın sevinerek teşekkür etti ve şöyle dedi:

– Bana iki ölçek buğday verdi.

Tekrar Süleyman (a.s.) şöyle dedi:

– Yine içeri gir, buğdayı kabul etme; dâvânı devam ettir.

Kadın içeri girip dâvâya şüru etti; bunun üzerine Davud (a.s.) kendisine üç ölçek buğday verdi.

Kadın bunu da alıp dışarı çıktığı zaman, Süleyman (a.s.) görüp sordu; kadının üç ölçek buğday aldığı haberini duyunca, şöyle dedi:

– Git, buğdayı bırak, dâvânı tekrar gör.

Kadın içeri girip dâvâyı tekrarladığı zaman, Davud (a.s.) şöyle dedi:

– Rüzgârla dâvâ olunmaz. Git; sana beş ölçek buğday versinler. Bir daha da gelme.

Dışarı çıktığı zaman, Süleyman (a.s.) yine karşıladı; durumunu öğrenince, şöyle dedi:

– Ey kadın, sen ne kadar şaşkınsın. Git, babama söyle:

– Ben, buğday istemem; şer'an dâvâmı gör.

Deyip buğdayı kabul etme.

Kadın, tekrar içeri girdi; yine önceki gibi Davud'a (a.s.) şöyle dedi:

– Ben, senden buğday istemem, şer'an dâvâmı gör.

Bunun üzerine Davud (a.s.) şöyle dedi:

– Ey Hatun, içeride buğdayı kabul ediyorsun dışarı çıkınca, geri gelip dâvâ açıyorsun. Dışarıda sana kim öğretiyor?

Kadın şöyle dedi:

– Oğlun, Süleyman (a.s.) öğretiyor.

Davud (a.s.) hemen dışarı çıkıp Süleyman (a.s.) şöyle dedi:

– Ey oğul neden bu kadını tahrik ediyorsun? Buğdayını alıp giderken geri çeviriyorsun?

Süleyman (a.s.) şöyle dedi:

– Bu Hatun, huzurunda rüzgârdan dâvâcı olduğu zaman, size düşen, şer'an onun dâvâsına bakmaktır. Siz, bunu dinlemiyor, sadaka veriyorsunuz.

Davud (a.s.) şöyle dedi:

– Oğlum, rüzgârla dâvâ olur mu?

Süleyman (a.s.) şöyle dedi:

– Rüzgâr unu, kendiliğinden götürmeye güçlü değildi. Zevalsiz Tek Allah'ın emri iledir. Rüzgârı ihzar edip neden kadının dâvâsını görmezsin?

Davud (a.s.) şöyle sordu:

- Ey oğul, rüzgâr nasıl ihzar edilir? O ferman dinler mi?

Bunun üzerine Süleyman (a.s.) şöyle dedi:

- Siz yalnız padişah değilsiniz ki, ihzara gücünüz yetmesin. Âlemlerin Rabbı şânı büyük Allah, size hem padişahlık hem de nübüvvet ihsânı ile şerefyab eyledi. Şimdi ibâdethanenize girin, Kadir Kayyum olan Yüce Hakka tazarru edip bu kadının dâvâsı için rüzgârın ihzarını niyaz edin. O ihzar buyurulduğu zaman, dâvâyı görün.

RÜZGÂRIN DÂVÂ EDİLMESİ

Bunun üzerine, Davud (a.s.) kalktı, ibâdethanesine gitti. Tazarru ve niyaz edip geldiği zaman, gördü ki; insan şekline giren bir melek gelmiş. Bu melek, kendisine şöyle dedi:

- Ey Allah'ın peygamberi, o kadının dâvâsı için ben gönderildim. Ben rüzgâra müekkelim. O kadının çuval ile ununu kendi reyimle aldırdım. Şundan ki, denizde bir gemi vardı. İçi tüccar dolu idi; ticaret eşyaları da yanlarında idi. O gemi, denizde bulunan bir taşa çarpıp delindi. Hiçbir yoldan, o deliği kapamaya güçleri yetmedi. Yakinen öleceklerini anlayınca, hacetleri yerine getiren darda kalmışların duâsını kabul buyuran zevali olmayan Kadir Allah'a niyaz eylediler:

- Yâ Rabbi, sen bizi burada boğulmaktan kurtar; necat ihsân eyle. Eğer necat ihsân edersen, bu gemide olan rızkımızın yarısını adağımız olsun fakirlere verelim.

Şeklinde bir duâ edip adak adadılar. Yüce Hak, onların bu duâsını kabul buyurup bana şu emri verdi:

- Bu kadının çuvalını al, o deliğe tıka.

Ben dahi, rabbânî emir üzerine alıp oraya tıkadım. Gemi selâmete çıkıp geldi. Ancak, sahile henüz yanaşamadı. Allah'ın emri şudur: O gemide olan tüccarları getirtesin, bu halleri onlara sorasın. İkrar ettikleri takdirde, adakları olan malı onun sahipleri olan yetimlere versinler.

Bunun üzerine, Davud (a.s.) adamlar yolladı. O gemideki tüccarları getirtti. Durumu sorduğu zaman, ikrar ettiler. Dediler ki:

- Çuval geldi; içi un dolu olduğundan, ıslanıp hamur oldu; suyu tıkadı.

Bunun üzerine Davud (a.s.) şöyle dedi:

- O çuval ile un, bu kadının iki yetiminindir. Onlar, çokça muhtaçtır. Yüce Hak, onların çuvalı ile, size selâmet ihsân eyledi. Ve size şöyle buyurdu:

- Siz de, adak ettiğiniz o malı, bu yetimlere veresiniz.

Onun böyle demesi üzerine, cümlesi:

- Can baş üstüne.

Deyip mallarının yarısını vermek sûreti ile o yetimleri ihtiyaçtan kurtarıp çok mala nâil eylediler. O yetimler dahi:

- Buna sen sebep oldun.

Diyerek, Süleyman'ı (a.s.) çokça senâ ettiler.

SÜLEYMAN'IN HİLÂFETİ

Davud'un (a.s.) ömrü yüz yaşına ulaştığı zaman, kendisine şu vahiy geldi:

- Oğlun Süleyman'ı yerine halife kıl.

Bu emir üzerine, Davud (a.s.) şu niyazda bulundu:

- On dokuz oğlum var ki, bu, onların en küçüğüdür. Halen de on üç yaşındadır. Benîisrail'in bilginleri:

- Ondan büyükleri vardır; sıra onlarındır.

Diyerek muhalefet ederlerse n'olur?

Bunun üzerine, kendisine şu vahiy geldi:

- Oğullarını ve Benîisrail'in bilginlerini bir araya getir. Sonra, oğullarına şöyle de:

- Yüce Hak tarafından bana vahiy geldi; size on beş şey soracağım. Hanginiz, bu on beşini bilip cevap verirse.. onu yerime halife tâyin edeceğim. Bana verilen emir budur.

SÜLEYMAN'IN BİLDİĞİ SORULAR

Bundan sonra, o on beş şeydan sual eyle; öbürleri bunların cevabını vermeye kadir olamazlar; onların cevabını ancak Süleyman (a.s.) verir. Cevap verince de ittifakla yerine halife tâyin et.

Davud (a.s.) bu vahyi aldıktan sonra, Benîisrail'in bilginlerini bir araya topladı. O on dokuz oğlunu da getirdi. Vahyi tebliğ ettiği zaman, cümlesi şöyle dedi:

- Buyurun, o suallerinizi sorun. Çünkü, halife olanın bilgin olması gerekir.

Davud aleyhisselâm sırası ile şöyle sordu:

1. İnsana en yakın olan nedir?
2. İnsana en uzak olan nedir?
3. İnsanın pek ünsiyet ettiği şey nedir?
4. İnsanın pek vahşet ettiği şey nedir?
5. İnsanda pek güzel olan şey nedir?
6. İnsanda pek kötü olan şey nedir?
7. İnsanda pek az olan şey nedir?
8. İnsanda pek çok olan şey nedir?
9. O iki şey nedir ki, daima dururlar.
10. O iki şey nedir ki, daima çalışır, yürür?
11. O iki şey nedir ki, daima birbirine ortaktır; birbirlerini izlerler.
12. O iki şey nedir ki, birbirlerine buğuz ederler; bir yerde olamazlar!
13. O iki şey nedir ki, birbirine mahabbet ederler. Bunlar ne gibi şeylerdir?
14. Sonu övülen şey nedir?
15. Sonu kötü olan şey nedir?

Davud (a.s.) bunları sorduktan sonra, onların cümlesi, cevap vermekten aciz kaldılar. İçlerinde yalnız, Süleyman (a.s.) cevap verdi; şöyle dedi:

1. İnsana pek yakın olan âhirettir.
2. İnsana pek uzak olan, an an geçip giden ömrüdür.
3. İnsanın pek ünsiyet eylediği, içinde canı olan cesettir.
4. İnsanın pek vahşet duyduğu, içinde can olmayan cesettir.
5. İnsanda pek güzel olan imandır.
6. İnsanda pek kötü olan küfürdür.
7. İnsanda pek aza olan yakindir.
8. İnsanda pek çok olan zan ve şüphedir.
9. Daima yerinde duran iki şeyin biri semadır, biri de yerdir.
10. Daima yürüyen iki şeyin biri aydır, biri de güneş..
11. Birbirini izleyen iki şey de, gece ve gündüzdür.
12. Birbirine buğzedip bir araya gelmeyen iki şeyin biri hayattır; diğeri de ölümdür.
13. Birbirini seven iki şeyin biri cesettir; biri de candır.
14. Sonu övülen şey, öfkeden onra, hilim ile muameledir, affetmektir.
15. Sonu kötü olan ise, öfkenin gereğini icra etmektir.

Süleyman (a.s.) bu şekilde cevap verince, Benîisrail'in bilginleri kendisini iyi görüp:

– Hilâfeti hak etti..

Dediler. Bundan sonra, Davud (a.s.) minbere çıkıp şöyle dedi:

– Ey insanlar, Hazret-i Allah, yerime oğlum Süleyman'ı halife kılıp size padişah eyledi. Cümleniz Süleyman'a itaat ediniz.

SÜLEYMAN'IN YEŞİLLENEN ASÂSI

Bu hususta bir başka rivâyet..

Davud (a.s.) oğlu Süleyman'ı yerine halife tâyin etmek istediği zaman kavmi şöyle dedi:

– Yâ Davud, senin on dokuz oğlun var. Süleyman, onların hepsinden küçüktür. Ondan evvel on sekiz kardeşi padişah olmakta hak sahibidir. Hal böyle iken, neden onları bırakıp bunu öne alıyorsun?

Bunun üzerine, Davud (a.s.) şöyle dedi:

– Bu padişahlık, vehbîdir (Allah vergisidir); kesbî değildir. (Yani: Çalışmakla olmaz.) Mülk, şânı büyük Allah'ındır. Dilediğine ihsân eder. Süleyman'ı kendi reyimle bu mevkie tâyin etmedin; ilâhî emir ve rabbânî hükümle tâyin ettim. Eğer:

– İlâhî hükmün böyle olduğunu şüphesiz bilmeliyiz.

Der iseniz, on dokuz oğlumdan her birine kuru ağaçtan birer asâ götürsünler. Onların her biri üzerine ismini yazsın. Onları bir yere dikelim. O diktiğimiz yerin kapısını kapatalım. Siz, burayı sabaha kadar bekleyip gözetin. Sabah olduğu zaman, cümlemiz toplanıp orayı açalım. O Kadir Kayyum celâl ve ikram

sahibi şânı büyük Allah, bu on dokuz oğlandan hangisinin asâsını yeşertip dal, budak, yaprak ihsân ederse bu mülk onundur.

Davud (a.s.) peygamberin bu görüşünü hepsi kabullendi.

O on dokuz oğlan, açıkça anlatılan şekilde asâlarını diktiler. Sabaha kadar gözettiler. Sabah olduğu, insanların oraya toplandığı zaman açınca gördüler ki: On sekizinin asâsı önce olduğu gibi duruyor. Süleyman'ın asâsı ise.. yeşerip dallar vermiş. Bunu gördükleri zaman yakinen bildiler ki: Süleyman'a padişahlık, sübhan olan Yüce Hakk'ın lütfu, ihsânı, keremi, fazlı ve hükmü iledir. Cümlesi bunu kabul edip itaat ve inkıyad ettiler.

ZEKERİYA ALEYHİSSELÂM

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Zekeriya'ya Yahya'yı veren..

Yani: Lütf u keremi ile, kerem ve ihsânından Zekeriya (a.s.) peygambere Yahya (a.s.) peygamberi bağışlayan Allah..

Bunun tafsilatı şöyledir:

Zekeriya (a.s.) Meryem'in (r.a.) ibâdethanesine girdiği zaman; eğer yaz mevsim ise.. kış meyvesi bulurdu; şayet kış ise.. yaz meyvesi bulurdu. Böylece, her zaman taze yemişler görürdü. Bundan sorduğu zaman ise, Meryem (r.a.) şu cevabı verirdi:

- Şânı büyük Allah katından gelir.

Zekeriya (a.s.) Meryem'den bu kerâmeti, Yüce Allah'ın da tam kudretini görünce, o hacetleri bitiren, duâları kabul buyuran Yüce Hakka tazarru ve niyaz edip fazl, keremi, lütuf ve ihsânı ile kendisine bir şanlı oğul ihsân etmesini diledi. Bunun için duâ edip şöyle yalvardı:

- Gerçekten sen, tam mânâsı ile, duâları kabul edicisin, dilekleri verensin; benim duamı da kabul buyur.

Yüce Hak, onun bu duasını kabul buyurdu; kendisi o ibâdethanede, kendi mihrabında namaz kılarken; ilâhî emirle bir melek, kendisine seslenip şöyle dedi:

- Ey Zekeriya, Yüce Hak, sana Yahya adlı bir oğlan çocuk müjdeler. O çocuk, inen kitapları tasdik eder.

Yahut şöyle dedi:

- O çocuk, İsa'nın nübüvvetini, ona nazil olan İNCİL'i tasdik eder.

Yahut şöyle dedi:

- O çocuk, Tevrat-ı Şerifi, sair ilâhî kitapları ve içinde pâk naatı, üstün vasıfları beyân olunan, cümle insanların kendisine iman etmekle memur olduğu Muhammed'i (s.a.v.) tasdik eder. Asrında yaşayan insanlara nazaran ilim, edep, Yüce Hakk'a taatta üstün ve efendi olur. Onun nefsi, cümle hevaî şeylerden, şehvet ve kötülüklerden, oyun oyuncaktan kendisini men eder. Evlenmeyecektir. Gece gündüz, ibâdet ve taata devam etmek sûreti ile, salihlerden olur.

O melek, Yahya (a.s.) peygamberi bu şekilde övdü.

Zekeriya (a.s.) bu sırada, doksan dokuz yaşındaydı. Kadını dahi doksan sekiz yaşına varmıştı. O zamana kadar, hiç çocuk doğurmamış kısır bir kadındı.

Zekeriya (a.s.) bu müjdeli habere tam mânâsı ile sevindi. Bu yaşlılık halinde, kendisinden çocuk gelmesine taaccüp edip şöyle dedi:

- Ben ihtiyarım. Kadınım, çocuk doğurmayan kısır kadındır. Bu durumda, bizden nasıl çocuk olur? Acaba, bir başka kadın mı almalı?

Böylece, bir haber araştırıp soruştururken, Yüce Hak tarafından, şu müjde tekrar geldi:

- Yüce Hak, ikinizden çocuk ihsân eder.

Ancak, Zekeriya (a.s.) şu niyazda bulundu:

- Benim bu yaşlı halimde, kadının dahi İşa' bnt. Fakuz kısır iken çocuk olacağına dair, şânı büyük Yüce Mevlâ'dan bir alâmet talep ederim.

Onun bu talebi üzerine, Yüce Hak'tan şu ferman geldi:

- Üç gün üç gece, dilini insanlarla konuşmaktan al. Hiç kimse ile konuşma. Rabbına çok çok şükür et. Akşam sabah onun zikri ile meşgul ol.

YAHYA PEYGAMBER

Sonra..

İsa bnt. Fakuz, Zekeriya (a.s.) peygamberden hamile kaldı. Hamilelik süresi de doldu. Yahya (a.s.) dünyaya geldi. Üç yaşına girdiği zaman, Yüce Hak fazlı keremi ile kendisine hüküm, Tevrat'ın ilmini anlamak, bir de peygamberlik verdi.

Nitekim bu mânâda, Yüce Hak azamet ve celâli ile Kur'ân'da şöyle buyurdu:

- "Ey Yahya, kitabı kuvvetle tut. Daha sabi iken, ona hikmet verildi."

MERYEM VE İSA ALEYHİSSELÂM

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Meryem'e İsa'yı veren.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Sırf fazlı, keremi, lütuf ve ihânı ile Meryem'e İsa'yı babasız olarak ihsân eden, şânı büyük Kadir Kayyum Allah.

Meryem'in (r.a.) babasının adı: İmran'dır. Ancak, bu İmran, Musa'nın (a.s.) babası İmran değildir.

Musa'nın (a.s.) soyu şöyledir: İmran, Yashar, Kahis, Lavey, Yakub. Burada gördüğü gibi, üçüncü babada, Lavey sıptından gelmektedir.

Meryem'in (r.a.) soyu ise şöyledir: İmran, Masan, İbar.. Bu İbar, Süleyman (a.s.) peygamberin sülâlesinden ve Yakub'un (a.s.) oğlu Yahuda sıptındandır.

İşbu iki İmran'ın arasından bin sekiz yüz sene geçmiştir.

Zekeriya (a.s.) peygamberin babasının adı: Berkıya'dır.

Zekeriya (a.s.) ile Meryem'in babası İmran, aynı asırda yaşadılar.

İmran, Fakuz'un kızı Hanne'yi nikâhla aldı; Zekeriya (a.s.) ise, Hanne'nin kız kardeşi Fakuz'un diğer kızı İşa'ı nikâhla aldı. Bu şekilde Yahya ile Meryem, iki kız kardeşin (teyze) çocukları olmuş olurlar.

Meryem'in anası Hanne dahi, kız kardeşi İşa' gibi, hiç doğurmamış kısır bir kadındı.

Hanne yaşlanıp kocamıştı. Bir gün, şöyle gördü: Bir kuş, yavrusunu besliyor. Kendisinin çocuğu olmadığı için, pek mahzun oldu. Kalbine çocuk arzusu ve iştiyakı geldi, ah etti. Tam bu halinde , mutlak Kadir, gerçek varlık, mutlak Hakim olan şânı büyük Allah'a çokça tazarru ve niyaz ile duâ etti; evlât istedi.

Ettiği duâ makbul oldu; Meryem'e hamile kaldı; bu hamilelik esnasında kocası İmran dahi vefât etti.

Hanne, kocası öldükten sonra, hamile olduğunu anlayınca, Âlemlerin Rabbı Allah'a çokça hamdedip şükretti. Sonra şöyle dedi:

– Yâ Rabbi, bu karnımda olan çocuğu, beytin olan Beyt-i Mukaddes'te sana hulus ile ibâdet, içinde bulunan âlimlere hizmet için MUHARRER etmeye adak eyledim. Bunu, benden kabul buyur. Gerçekten, sen duâları kabul edersin.

Bu cümlede geçen, MUHARRER tâbiri Benîisrail'in aşağıda anlatılan âdetleri dolayısı ile kullanılan bir tâbirdir.

Benîisrail şeriatında, erkek çocuklarını, kendi hizmetlerinden azad edip ancak Beyt-i Makdis'te ibâdet ve taat, orada bulunan âlimlere hizmete has kılarlardı. MUHARRER etmeleri buydu.

Çocuklarını, on yaşına kadar kendileri terbiye ederlerdi. On yaşına vardığı zaman, götürüp Beyt-i Makdis'e bırakırlardı.

O çocuklar, erkeklik çağına gelinceye kadar ibâdet taat, ulemaya hizmet eder; kendilerine edep öğretilir; terbiye edilirlerdi.

Bu çocuklar, erkeklik çağına geldiği zaman, ulema toplanır, şöyle derdi:

– Ana babanın tahriri tamam oldu. Şimdi sen, istediğini yapmakta serbestsin. İstersen çık git. İstersen, burada kal, hizmete devam et.

O çocuk dahi, eğer isterse, çıkar giderdi. Gitmek istemez de orada kalmayı tercih ederse.. Oradan, bir daha çıkamazdı. Ölünceye kadar orada, ibâdet taatla meşgul olurdu.

MERYEM'İN DOĞUŞU

Hanne'nin hamilelik süresi tamam oldu; kız çocuğu doğurdu. Kız olduğunu görünce, eseflenip Yüce Hakka şöyle niyaz etti:

– Yâ Rabbi, Ben karnımdakini erkek olur, ümidi ile muharrer etmeye adamıştım. Şimdi belli oldu: Karnımda olan kız olarak doğdu. Bu ana kadar Beyt-i Makdis'e muharrer olanlar; hep erkek olmuşlardır; kız muharrer olduğu yoktur.

Sonra, şöyle devam etti:

– Bu kızın adını Meryem koydum.

Meryem, onların dilinde ibâdet ehli, mânâsınadır.

Bunun adını, Meryem koymanın sebebi de, Beyt-i Makdis'e adamamdır. Böylece, o ibâdette ve taatta devam etsin.

Bu kız, daima ibâdette ve taatta devam edip abide olması için, bir falıhasen (iyiye yormak) için, adını Meryem koydum.

Devam etti:

- Bu kızı, bu kızdan doğacak çocukları ey Âlemlerin Rabbı, dergâhtan kovulan şeytanın şerrinden, vesvesesinden koruman için sana sığınırım. Daima hıfzına ve emanına al.

Onun bu duâsını da Yüce Hak kabul buyurdu.

Bu mânâda, Resûl-ü Ekrem, Nebiyy-i Muhterem Seyyid-i Veled-i Benîâdem Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellem hazretleri saadet ve iclâl ile şöyle buyurdu:

- "Anasından doğan her çocuğa, doğduğu zaman, şeytan elini sürer. Yani.

- Sen de mi vücuda geldin? Senin vesvese kaydınla başımızı zahmete sokacaksın.

Diyerek, şiddetle kakıştırır; dürter. O çocuğun, ağlayıp feryat etmesinin sebebi budur.

Ancak, Meryemoğlu İsa'ya el süremeмiştir."

Buhârî ve Müslim'in rivâyetleri böyledir.

Bir başka rivâyette ise, şöyle anlatıldı:

- Meryem ve İsa doğdukları zaman, şeytan onlara da dokunmak istedi. Ancak, Yüce Hak arada perde yarattı. O dahi perdeyi kaldırıp el süremedi.

Onlara bu kerâmet, Meryem'in anası Hanne'nin ettiği duâ hürmetine olmuştur.

Sonra.. Hanne:

- Bu karnımdaki çocuğu, erkek sanarak, ibâdet için Beyt-i Mudis'i Muharrer adamıştım; ne var ki, kız doğdu.

Diyerek eseflenince, Yüce Hak, Meryem'i erkek yerine kabul-ü hasen ile kabul buyurdu. Fazlı keremi ile doğduğu saat Meryem'i (r.a.) şöyle konuşturdu:

- Beni, Beyt-i Makdis'e ibâdet için, hemen teslim eyle.

Bunun üzerine Meryem'i bir beze sarıp Beyt-i Makdis'e götürüp bıraktı.

O sırada Zekeriya (a.s.) yirmi yedi ahbabı ile oturmuş Tevrat-ı Şerif yazıyorlardı. O çocuğu gördükleri zaman, Zekeriya (a.s.) şöyle dedi:

- Bu çocuğa bakmaya ben, cümlenizden daha haklıyım. Ona ben bakıp terbiye edeceğim. Besleyeceğim. Çünkü, onun teyzesi benim nikâhım altındadır.

Zekeriya'nın (a.s.) böyle demesi üzerine, diğer ahbablar tek tek şöyle dediler:

- Nasıl olur? Bu kızın kendi anası onu besleyip terbiye etmeye haklı olmuyor. Daha on yaşına varmadan, hatta o doğduğu anda buraya getirme emrini almıştır. Bu anası ona bakmadığı halde, teyzesi ona ne hakla bakar? Ona ben bakacağım.

Yüce Hak, onların kalbine Meryem için, sevgi ihsân ettiğinden, her biri:

- Hayır, onu ben terbiye edeceğim.

Dedi; aralarında niza çıktı. Çokça mücadele etmeye başladılar.

Bunun üzerine, onların reisleri ve padişahları olan Benusaman, kendilerini susturmak için, alıp bir akarsuya götürdü; şöyle dedi:

– Her biriniz, Tevrat yazdığınız kalemlerinizi, suya bırakın. Hanginizin kalemi suya batmadan, su ile yürür giderse, o tefekkül eylesin.

Onun böyle demesi üzerine, hep birden demir kalemlerini suya bıraktılar. Cümlesinin kalemi suya battı; ancak Zekeriya'nın (a.s.) kalemi batmadı. Su ile beraber akıp gitti.

Bunun üzerine, Meryem'i, bakıp terbiye etmesi için, Zekeriya'ya verdiler. Zekeriya ise.. onun bakımı için tekeffül etti.

Zekeriya, Meryem için, merdivenle çıkılabilecek kadar yüksek bir ibâdethane yaptı; Meryem'i onun içine bıraktı. Yüce Hakk'ın vahyi ile kapıyı kilitledi.

Meryem, hiç meme emmedi. Cebrâil ona cennetten rızık getirip terbiye eder temizlerdi.

Zekeriya (a.s.) ne zaman o ibâdethaneye girecek olsa, eğer kış ise.. orada yaz yemişi bulurdu; yaz ise.. orada kış yemişi bulurdu. Ancak, o yemişler, şekilde dünya yemişine benzerdi. Halâvet ve lezzette, güzellikte dünyada benzeri bulunmazdı. Bunun için, Meryem'e sordu:

– Bu vakitsiz, âdete muhalif ve pek güzel yemişler sana nereden geliyor? Kim getiriyor?

Meryem (r.a.) şu cevabı verdi:

– Bu yemişler, şânı büyük Allah katındandır. Allahü Teâlâ, dilediği kimseye hesapsız rızık ihsân eder.

Meryem (r.a.) tam on üç yaşına kadar, o ibâdethanede; ibâdet taat ve terbiyede kaldı.

On üç yaşına vardığı zaman hayız gördü. (Aybaşı âdeti gördü.) O halinde ibâdethanesinden çıkıp teyzesi İşa' bnt. Fakuz'un evine gitti. Temizleninceye kadar orada kaldı. Temizlendikten sonar, tekrar ibâdethanesine geldi. Ertesi ay, yine hayz gördü; teyzesi İşa' bnt. Fakuz'un evine geldi. Pâk olduğu zaman, yıkanıp ibâdethanesine gitmek istedi. Bunun için tenha bir yere gitti. O anda, sübhan olan Yüce Hak, Cebrâil'i, cümle azâsı tam, taze bir delikanlı, gayet güzel bir insan sûretinde Meryem'e yolladı.

O anda Meryem (r.a.) çıplaktı. İnsan sûretinde Cebrâil'i görünce, ismet ve iffetinden derhal gömleğini giydi. Cebrâil'e hitaben şöyle dedi:

– Ben, cümle âleme şâmil rahmeti ile rahmet eden ânı büyük Allah'ın hıfzına ve rahmetine senden sığınırım. Sen kendi özünde, salih, müttaki bir kimse olsan dahi, yine senden şânı yüce Rabbımın hıfzına sığınırım.

Bunun üzerine Cebrâil şöyle dedi:

– Küçüklüğünden beri seni; tâ, büluğa erinceye kadar cennet nimetleri ile rızıklandıran, terbiye edip koruyan, her an sana ibâdethanende cennet nimetlerini

benimle gönderen, Yüce Rabbın katında sana gönderilmiş bir elçiyim. Sebebi: Sana, cümle günahtan temiz cümle hayrı işleyerek gelişen bir erkek çocuk vermektir.

Meryem (r.a.) onun Yüce Hak katından gönderilen melek olduğunu yakinen bilip kendisine bir erkek çocuk müjdelediğini işitince şöyle dedi:

– Nasıl benden çocuk olur? Ben nikâhla ere varmadım. Bana insan değmedi. Ben de, nefsimin arzularına uyup erkek yanına gitmeye talip olmadım. Ne şekilde çocuğum olur?

Cebrâil şöyle dedi:

– Doğrudur. Çocuk, senin dediğin gibi, sahih nikâhla beşerî temasla olur. Yahut da fücur olarak zina etmekten doğar. Lâkin sen kız iken bu olur. Daha evvel, Allah'ın beytine teslim olunup insan memesi emmeden, cennet nimetleri ile rızıklandırıp bu âna kadar çeşitli rahmeti, lütuf ve türlü türlü nimetleri ile terbiye eden şânı büyük Allah azamet ve celâli ile şöyle buyurdu:

– Bir beşer değmeden, babasız oğlan yaratmak benim için pek kolaydır. Tıpkı, cümlenizin babası Âdem'i anasız ve babasız yarattığım gibi.. Bir şeyi yaratmayı istediğim zaman, onu yaratmak maddeye ve sebebe muhtaç değildir. Yüce iradem o şeye taalluk ettiği zaman, maddesiz ve sebepsiz olarak vücuda gelir.

Şimdi, senden babasız oğlan çocuğu yaratacağız. Tâ ki o çocuk: Bizim, her murad ettiğimiz şeyi sebepsiz olarak yaratmaya tam bir kudret kuvvet sahibi olduğumuzda insanlara delil ola. Bir de insanlara rahmet ola ki: Onlar, bu yoldan hidâyete vâsıl olup irşad olalar.

Ey Meryem, senden babasız çocuk geleceği ezelde takdir olunup levh-ü mahfuza yazılmıştır.

Rabbım işte bunları söylememi emir buyurdu.

MERYEM'İN HAMİLE OLMASI

Meryem (r.a.) Cebrâil'den anlatılan kelâmları işitince, kalbi mutmain oldu. Bunun üzerine, Cebrâil Meryem'in yakınına gelip, gömleğinin yakasından üfledi.

Onun üfürdüğü nefes, Meryem'in karnına girdi. Aynı anda, İsa'ya (a.s.) hamile oldu.

Meryem'in (r.a.) hamilelik müddetinde çeşitli görüşler vardır. Meşhur olan, hamilelik süresinin yedi ay olduğudur.

Bazıları, bir yıl olduğunu söylediler.

Bazıları, sekiz ay olduğunu söylediler. Ancak:

– Sekiz ayda doğan çocuk yaşamaz; ama, Allah'ın kudreti ile İsa (a.s.) yaşadı. Dediler..

Bazıları da şöyle dedi:

– Hamile olunca bir saatte doğurdu.

Meryem'in (r.a.) doğum alâmetleri başlayıp karnında çocuk hareket ettiği, ağrılar şiddetlendiği zaman, Yüce Hak, kendisine şöyle vahyetti:

– Karnını hurma ağacına daya.

O vakit, mevsim kıştı. Hurma ağacı üzerinde hiç hurma yoktu. Meryem'in yakınında bir hurma ağacı vardı. Bu ağaç kurumuştu. Üzerinde ne yaprak vardı; ne de bir şey.. O ağacın dibinde de, bir küçük dere vardı; kurumuştu, onda su akmıyordu.

Sancısının şiddetinden, emir aldığı üzere, karnını o ağaca dayadı. O anda ağaç yeşerip tazelendi; yemiş verdi.

Meryem (r.a.) utandığında, halkın teşvişinden, yahut:

– Bu çocukla meşgul olurum; Yüce Hakka ibâdet ve taatta kusur ederim.

Diyerek vehme kapıldığında, yahut, babasız çocuk doğurduğu için; halk fitneye düşüp kendisine isnat, iftira ve bühtan etmek sûreti ile günaha girecekleri-nden ötürü şöyle dedi:

– N'olurdu, bundan evvel ölmüş olaydım. İnsanların dilinden kurtulur; bu çocuğun olması sebebi ile halkın fitneye düşmesine, günahkâr ve asi olmalarına sebep olmazdım.

Bu sözleri, Yüce Hakk'ın kazasına râzı olmadığı için söylemedi.

Onun böyle demesi üzerine, içinde çocuk açık bir dille şöyle dedi:

– Ey ana mahzun olma. Çünkü, senin altında bulunan dereden azıcık su çıkıp akmaya başladı. Bu doğuracağın çocuğun, Allah katında kadri kıymeti gayet yücedir. Ulül-azim sayılan keremli resûllerdendir. O karnını dayadığın ağacı, kuvvetle tutup kendine doğru salla. O Kadir Kayyum Allah, karnını o ağaca dayadığın için, kudretini izhar edip o kuru ağacı tazeler; yapraklar ve yemişler ihsân eyler. Tâ ki, vakti olmadığı halde, taze olan yemişler senin üzerine döküle.. Sen dahi, o yemişlerden ye.. O kuru dereden çıkan sudan iç. Sen, bu babasız çocuğu yanında gezdirdiğin zaman, Allah'ın zikrini eder. Seni taatta ve ibâdete teşvik eder. İnsanların şüphesini def edip seni, her noksan isnadına ibra edip kurtarır.

O kurumuş ağacın yeşerip meyve verdiğini, kurumuş dereden su geldiğini gördüğün zaman, babasız çocuğun vücud gelmesine delâlet ettiğini de görüp kalbini korkudan ve hüzünden beri kılıp sakin ve kavi eyle. Yahut şöyle dedi:

– Bu kerâmetleri gördüğün zaman, tam mânâsı ile mesrur ol. Tâ, gözlerinden soğuk yaşlar akıncaya kadar..

İnsanın gözünden iki şekilde yaş gelir. Şöyle ki:

a) Tam mânâsı ile hüzne gark olduğunda.. Bu zamanda, kendini tutamaz ağlar. Bu zamanda, gözünden yaş gelir ki bu: Sıcaktır.

b) Tam mânâsı ile, sürûra daldığı zaman.. Bu zamanda dahi, kendini tutmayıp ağlar; gözünden yaş gelir. Bu yaş dahi soğuktur.

Sonra, devam edip şöyle dedi:

– Sana akrabalarından, ki onlar: Akrep gibidir; yahut yabancılardan.. her kim:

– Bu babasız çocuk nedir?

Diye sual ederse, ona şöyle dersin:

– Bugün Rahîm Rahmân Kerîm Deyyan, mağfireti çok şânı büyük Allah'ın rızâsı için adak orucuna niyet eyledim. Bugün ben, hiç kimse ile konuşmayacağım.

Yahut şöyle yap: Anlatılan mânâyı, işaret yollu anlatmaya bak. Bu masumun kendisine:

– Sen nereden geldin?

Sualini edin.. Diye işaret eyle. Ben onlara cevaplarını Rabbımın izni ile veririm.

İSA'NIN DOĞUŞU

Sonra..

İsa (a.s.) doğdu. Anası Meryem, onu bir hırkaya sardı; dizinin üstüne yatırdı.

O gün, âdet olduğu üzere, Meryem'den harika işlerin zuhur edeceği günlerdendi.

O gün kavmi, âdetleri olduğu üzere:

– Gidelim, bakalım Meryem'den (r.a.) ne gibi harika haller zuhur edecek?

Diyerek geldikleri zaman gördüler ki: Bir masum çocuk doğurmuş; dizi üzerine yatıyor. Bunu görünce şöyle dediler:

– Bugün, sen hiç olmayacak gayet kötü şaşırtıcı bir harika âdet gösterdin. Sen bâkire bir kızsın; bu masum çocuk ne şekilde vücuda geldi? Senin baba bir kardeşin Harun, baban İmran, anan Hanne'dir. Bunların cümlesi salih, âbid, müttaki kimselerdir. Sen onların ibâdetleri yolunda gitmedin, fesat irtikâb ettin, babasız çocuk peydahladın.

Böyle diyerek türlü türlü serzenişlerde bulundular. Onlar böyle deyince, Meryem (r.a.) işaretle şöyle anlattı:

– Ben, bugün oruçluyum; kimse ile konuşmam. Bu masumun kendisine soracağınızı sorun.

Onun böyle demesine karşılık, kavmi şöyle dedi:

– Yâ Meryem, bu ettiğin işaret, babasız çocuk peydahladığından daha şaşırtıcıdır; hem de görülmemiş bir şeydir. Bizi, alaya, maskaralığa alıp yeni doğmuş, beşiğe konulacak masumdan:

– Sual edin.

Diye işaret edersin. Hiç yeni doğan çocuk söz söyler mi?

Bu şekilde, türlü cevaplar ve itaplar ettiler.

Bu sırada, Hazret-i İsa sağ yanı üzere yatıp anasının memesini emiyordu. O Vahid Ehad Samed doğmayan doğurmayan şânı büyük Allah, İsa'ya konuşma ihsân eyleyip söyletti. Derhal anasının memesini bıraktı; onlara doğru döndü. Eli ile yere dayandı. Sağ elinin şehâdet parmağı ile kendisine işaret ederek şöyle dedi:

– Ben Yüce Allah'ın kuluyum.

Bu şekilde, önce kulluğun ikrar ve itiraf etti. Çünkü, salikler makamı böyledir. Bir başka mânâya göre de bunu şu sebebe dayanarak söyledi: Kendisine ülûhiyet yolunda yapacakları iftirayı reddetmek için kulluğunu itiraf eyledi.

Devam etti:

– Şânı Yüce Rabbım, bana İncil kitabını verdi. Kitap sahibiyim. Beni peygamber kıldı. Peygamberlerin hal ve şânı emir ve nehiydir. Ben, anamdan yeni doğdum. Anamın hüznünden dolayı, kendisine gelip beni sorduğunuz zaman, size cevap vermeyi kendisine yasak ettim. Sen onlara:

– Oruçluyum, söz söylemem. Masumun kendisine sorun.

Diye işaret etmesini söyledim. Sonra şöyle dedim:

– O kurumuş hurma ağacına karnını dayadığın zaman, aynı saatte tazelenip hurma verir; o hurmadan ye. Yanındaki kuru derenin suyu gelir; ondan da iç. Kalbini mutmain eyle; Yüce Hak her şeye kadirdir. Babasız çocuk yaratmaya da kadirdir. Beni senden babasız yaratmasına; o kuru ağacın yeşerip yemiş vermesi, kuru dereden su gelmesi delildir. Sen hemen Rabbına, gece gündüz daima, her zaman ibâdette ve taatta ol. İlâhî nimetlerin cümlesine şükretmeye devam et.

Sonra şöyle dedi:

– Hak Teâlâ, kullarına, her nerede olursam, hayır sanıp din, dünya ve âhiretleri için faydalı olacak işleri talim etmek, zararlı olanları bildirip ondan sakındırmak, onlara daima faydaları beyân etmek üzere beni mübârek kıldı. Tıpkı: Karnında iken, anama ettiğim emir ve nehiy gibi..

Sonra, Rabbım bana şunları emretti: Musa'nın şeriatı üzerine namaz kılmak, zekât vermek, anama itaat etmek, emrine uymak, ona iyilik ve ihsân etmek, onu cümle ayıplardan ve töhmetlerden terbiye etmek.. Selâmet çeşitlerinin cümlesi bana ve bana uyanlar üzerine nâzil olur; kendilerine ulaşır. Doğduğum gün, şeytanın dokunmasından selâmet, âhirete teşrif ettiğim gün kabir fitnesinden selâmet, kıyâmet gün dirildiğim zaman, cümle şiddetlerden selâmet benim ve cümle ümmetlerim üzerine olacağı sabittir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Ey Şuayb'ın iki kızını koruyan..

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Ey Şuayb (a.s.) peygamberin kızlarını, koyun güderken, kurttan, vahşî hayvanlardan, şerlilerin mekrinden koruyan şânı büyük Allah.

ŞUAYB ALEYHİSSELÂM VE İKİ KIZI

Muteber nüshaların pek çoğunda:

– Ey Şuayb'ın kızını..

Diye gelmiş; kız tek olarak anlatılmıştır. (Bizim metinde böyledir.) Ancak, koyun güden kızlar, iki tane olduğu için, mânâ olarak iki alınması uygun olmuş olur. Murad olan da ikidir.

Yine bazı muteber nüshada:

– Şuayb'in iki kızı..

Diye gelmiştir. (Şerhte böyledir.)

MUSA'NIN KIPTİ'Yİ ÖLDÜRMESİ VE MISIR'DAN ÇIKMASI

Şöyle anlatıldı:

Zalim Kıptî Benîsrail'den birine zulmediyordu. Musa (a.s.) kendi kavmi olan kimseden zalim Kıptînin zulmünü def etmek istedi. Eli ile Kıptî'yi ittiği zaman, Kıptî düşüp Allah'ın emri ile öldü.

Firavun, Musa'nın bu ettiğini haber aldığı zaman, kendisini bulup öldürmek istedi. Hemen Musa'ya haber verdiler:

– Yâ Musa, Firavun seni öldürmek istiyor; kaç. Yoksa, seni öldürür.

Bunu kendisine haber verdikleri zaman, hemen Mısır'dan çıktı. Firavun'un hilesinden Yüce Allah'a sığınarak, Medyen tarafına yollandı.

Medyen'e yakın bir yere geldiği zaman, gördü ki: Kuyubaşına her taraftan çobanlar koyunları ile, develeri ile gelmişler; kuyunun suyunu çekip koyunlarını ve develerini suluyorlar.

Yine gördü ki: Bunlardan uzak bir yerde, iki hatun koyunlarını bir kenara toplamış; bunlara karışmadan bekleyip duruyorlar.

İşbu bekleyenler, Şuayb (a.s.) peygamberin kızları idi..

Musa (a.s.) o cemaatın çokluğunu, hayvanların çokluğunu gördü. O kadınların da bunların yanına gelmeden beklediklerini, uzakta durup bunların gitmesini gözettiklerini anladı; kendilerine merhamet ederek yanlarına geldi.

Onların, topluluğa karışmamalarının sebebi olarak: Utanmaları, iffetleri, erkekleri olmadığı için uzakta durup beklediklerini anladığı halde gerçek bilgiye sahip olması için, kendilerine şöyle sordu:

– Neden koyunlarınızı suvarmazsın? Bu kadar hayvanat ne zaman biter? Siz daha ne kadar bekleyeceksiniz? Şöyle dediler:

– Bizim her zaman âdetimiz budur. Biz kadınız. Hayvanlarımızın onlarınkine karışmasından korkarız. Sonra, izdihamdan ötürü, namusumuza bir kırıklık gelmesini de istemeyiz. Bizim, çoban tutacak malımız da yoktur. Erkek olarak kimsemiz de yoktur. Ancak büyük yaşlı ihtiyar babamız vardır.

Onların böyle demeleri üzerine, Musa (a.s.) babalarının yaşlı ihtiyar olduğuna, kızlarının tam hayâ sahibi, iffetli olmalarına acıdı.

Sekiz gün, sekiz gece bir şey yemeden aç hali ile; yolda ayakkabıları da yırtıldığından çıplak ayağı ile, geceli gündüzlü korkusundan pek süratle yürüyüp geldiğinden pek yorgun olduğu halde kendi kendine şöyle dedi:

– Bu yaşlı ihtiyarın koyunlarını suvarayım. Böylelikle, hem o yaşlı ihtiyara tazim etmiş olurum, hem de, bu kadınları bekleme zahmetinden kurtarmış olurum. Bu işi böyle yapmakta, Yüce Hakk'ın rızâsı, ecir, sevap, lütuf kerem ve in'am vardır.

MUSA'NIN KOYUNLARI SUVARMASI

Böyle dedikten sonra, o iki kızın koyunlarını aldı. O cemaatın suvardıkları yerin uzağında, çukurca bir yer vardı; oraya getirdi.

Burada bir kuyu vardı; kovası gayet büyüktü. O kovayı kuyuya saldı, suyu çekmek için, Yüce Hak'tan kuvvet istedi. Şânı yüce Kavi Kerîm Allah kendisine peygamberlik kuvveti ihsân buyurdu. Tek başına o kovayı çekti; getirdi oradaki çukura döktü; koyunları suvardı.

Bir başka rivâyette ise, şöyle anlatıldı:

- O kuyudan uzak bir yerde, bir başka kuyu vardı; üzerine de büyük bir taş kapanmıştı. O taşı, ancak kırk adam kaldırabilirdi. Ancak, Musa (a.s.) Allah'ın lütfu, inâyeti ile o taşı tek başına kaldırdı; o kuyuyu açtı. Anlatılan kovayı da aldıktan sonra, bu kuyudan su çekip koyunları suvardı. Tekrar, kudsî kuvvetiyle, taşı tek başına kaldırıp yerine koydu. Koyunları da, suvarmış olarak getirip o hatunlara teslim etti.

- Alın, gidin.. Dedi.

Şimdi.. her mü'mine yakışan odur ki: Peygamberlerin huylarını kendisine huy edine..

Musa'yı (a.s.) bir gör. Tam mânâsı ile yorgun, tam mânâsı ile aç bitkin ve takatsız olduğu halde, Allah'ın rızâsına uygun bir amel görünce:

- Fırsat ganimettir.

Diyerek, hiç kaçırmadan o hayvanları suvardı. Böyle olunca, her iman sahibine o düşer ki; Allah'ın rızâsına uygun bir amel gördüğü zaman; fırsatı ganimet bilerek; engellere, bitkin durumuna, zahmetlere bakmadan amel işlemeye çalışa..

Cenâb-ı Hak, cümlemize, daima rızâsına uygun ameller işlemekte başarı ihsân buyursun. Âmin! Sonra..

Musa (a.s.) gidip bir gölgede durdu. Güneşin sıcaklığından çok zahmet çekmiş bir hali vardı. Yüce Hakka tazarru ve niyaz edip şöyle dedi:

- Yâ Rabbi, beni, Mısır'da Firavun'un hilesinden kurtardın. Selâmetle buraya vardırdın. Pek muhtacı olduğum mübârek rızâna uygun bu ameli işlemeye beni irşad eyledin. Yahut şöyle dedi:

- Ceddim Yakub (a.s.) çocuklarına şöyle dedi:

- Benim şikâyetim, ancak Yüce Allah'adır.

Ben de, kaç gündür ki açım; bir şey yemedim. Ekmek mi olur, başka bir şey mi olur? Lütfuna, keremine, ihsânına pek muhtacım. Sonra, şöyle dedi:

- Ben hastayım, ben garibim, ben zaifim, ben fakirim.

Onun böyle demesi üzerine, sırrına şu nidâ geldi:

- Hasta o kimsedir ki, onun şifa vereni ben olmayayım. Garib o kimsedir ki, onun sevgilisi ben olmayayım. Zaif o kimsedir ki, onu gözeten ben olmayayım. Fakir o kimsedir ki, ben onun muini ve yardımcısı olmayayım.

Şuayb'ın (a.s.) kızları Musa'nın niyazını tamamen dinlediler ve anladılar ki: Tam mânâsı ile açtır. Babalarına dönüp geldikleri zaman, sordu:

- Ey kızlarım, ne kadar çabuk geldiniz? Yoksa hayvanları suvarmadınız mı?

Şu cevabı verdiler:

- Ey baba, biz, kuyunun başında şu şu vasıflarda bir yiğit gördük. Pek yorgun ve bitkin olduğu halde, bize gelip durumumuzu sordu. Halimize vâkıf olduğu zaman, sizin ihtiyarlığınıza, bizim de zaafımıza ve aczimize merhamet ederek, koyunlarımızı aldı; kırk adamın çekeceği kova ile tek başına su çekti; hayvanlarımızı suvardı bize teslim etti. Daha sonra, kendisi bir ağaç gölgesine gidip şânı yüce Rahîm Rahmân Allah'a şöyle şöyle niyaz etti. Tam mânâsı açlığından, Rabbına arz-ı ihtiyaç eyledi.

MUSA'YA GELEN ŞUAYB'IN KIZI

Onların bu haberi üzerine, Şuayb (a.s.) birini Musa'yı dâvet için yolladı.

Bu gelen kız, küçüğü müdür? Yoksa büyüğü müdür? Bunda ihtilâf vardır. Ancak ulema, küçüğü olduğuna zahib oldular.

Bu gelen kızın ismi üzerinde de ihtilâf vardır. Ancak, ekseri ulema, Safura, olduğunu hadis-i şeriflere dayanarak beyân etti..

Bu kız, utanarak, Musa'ya (a.s.) gelip şöyle dedi:

- Babam, sizi dâvet ediyor. Size, koyunlarımızı suvardığınız için, mükâfat vermek istiyor.

Musa'ya (a.s.) onun bu sözü kötü geldi. Çünkü, yaptığı için ücreti o hayvanları suvarması karşılığı idi. Böyle bir şey için, dünya menfaatı murad etmek, onun yüce şânına lâyık değildi. Ancak, kendi kendine şöyle dedi:

- Bunların babaları yaşlı bir ihtiyarmış. Kendisi ile görüşür, bereket olarak, duâsını alırım.

Ve dâvete icabet ederek o kızla gitti.

Yol göstermek için kız önde gidiyordu. Rüzgâr estikçe de onun eteğini, bazı yerlerini açıyordu. Musa (a.s.) ona şöyle dedi:

- Ey hür kadın, ardımdan gel; bana yolu tarif et.

MUSA'NIN ŞUAYB'LE BULUŞMASI

Musa (a.s.) geldiği zaman gördü ki: Yemek hazırlanmış sofra kurulmuş; kendisini bekliyor.

Musa (a.s.) yemek yemekten imtina edip çekindi. Onun bu halini gören Şuayb (a.s.) şöyle sordu:

- Yâ, siz aç değil misiniz? Neden yemekten imtina ediyorsunuz?

Bunun üzerine, Musa (a.s.) şöyle dedi:

- Evet, karnım açtır; ancak ben: İbrâhim, İshak, Yakub peygamberlerin soyundanım. Biz hayırlı ameli, yerle gök arası dolu altına değişen kimselerden değiliz.

Musa'nın (a.s.) böyle demesi üzerine, Şuayb (a.s.) şöyle dedi:

– Biz de İbrâhim'in soyundanız. Evimize gelen misafire ziyafet verip ikram ederiz. Kimseyi ziyafetsiz göndermeyiz. Bu taam, size, sulamanıza karşılık ücret değildi. İmtina etmeyiniz. Bu, size ikram olan bir ziyafettir. Buyurun, yiyelim.

Bundan sonra, Musa (a.s.) ourdu; Şuayb (a.s.) ile yediler.

Daha sonra, Şuayb (a.s.) Musa'ya durumundan sordu. Musa (a.s.) ise, ona: Firavun'un, Benîisrail'in erkek çocuklarını öldürdüğü yılda doğduğunu; ebe kadının kendisini sakladığını; cellatların:

– Onu muhakkak arayacağız.

Dediklerini; bunun üzerine:

– Bulurlarsa, bizi öldürürler.

Korkusu ile, kendisini yanar fırına attıklarını; Kadir ve Hafız şânı büyük Allah'ın kendisini yaktırmayıp koruduğunu; anasının kendisini dört ay beslediğini; sonra:

– Duyulur.

Diyerek, korktuğundan bir tabuta koyup Nil nehrine attığını: Nil'in, kendisini Firavun'un köşkünün önüne getirince, bulduklarını; Kerîm Rahmân olan Yüce Mevlâ, Firavun'un kadını Asiye'nin kalbinde kendisine karşı mahabbet ihsân ettiğinden ötürü kendisini oğulluk edindiğini; Firavun'un ve kızının kalblerine kendisi için mahabbet verdirip saraylarında anasına süt verdirmek sûreti ile Rauf Rahmân Kerîm Mevlâ kendisini beslediğini; büyüyüp dışarı çıktığı zaman, zorlu bir Kıptî'nin, zaif bir Benîisrail'e azab eder gördüğü zaman, o Benîisrail'in kendisinden yardım talep ettiğini; o Kıptî'yi beri itmek isteyince de Allah'ın kazası ile düşüp öldüğünü; kendisinin bu işi ettiği duyulunca, Firavun'un kendisini öldürtmek için adamlar tâyin ettiğini; bu da kendisine haber verilince, Firavun'un mekrinden sakınarak, kaçıp geldiğini ve yolda çektiklerini bir bir anlattı.

Musa'nın (a.s.) bu anlattıklarından sonra, Şuayb (a.s.) şöyle dedi:

– Korkma, Firavun'un mekrinden ve hilesinden emin oldun. Çünkü, Firavun'un hükmü burada geçmez.

Böylece, Musa'yı (a.s.) sevindirdi.

MUSA'NIN ÇOBANLIĞI

Bundan sonra, Safura, babası Şuayb'e şöyle dedi:

– Ey baba, sen koyunlarımızı gütmek için, itimad edilir birini arıyordun. Bu yiğiti, koyunlarımızı gütmek için ücretle tut. Ki bu: Ücretle tutulanların hayırlısıdır. Çok da kuvvetli ve emindir.

Bunun üzerine, Şuayb (a.s.) kızına şöyle dedi:

– Sen, onun kuvvetli ve emin olduğunu nereden bildin?

Şöyle anlattı:

- Koyunlarımızı suvarmak murad ettiği zaman, oradaki kuyunun başına geldi. Öyle bir kuyu idi ki, üzerinde, ancak kırk adamın kaldırıp yerine koyabileceği taş vardı. Bu yiğit, açlığına, yorgunluğuna rağmen, tek başına o taşı indirdi. Orada bir de büyük kova vardı ki, onu ancak kırk işi çekebilirdi. Hiç kimse, kendisine yardım etmeden o kova ile, kuyudan suyu çekti; koyunlarımızı suladı. Sonra, tekrar o taşı tek başına alıp yerine koydu.

İşte, bu anlattıklarımdan bildim ki, pek kuvvetlidir her işi yerine getirmek için kavi ve metindir.

Sonra şöyle devam etti:

- Beni ona dâvet için yolladığın zaman, gittim; kendisini dâvet ettim. Bu esnada, bana hiç bakmadı; hep önüne bakıp cevap verdi. Dâvetinizi kabul edip teşrif buyurdukları zaman; ben önde gidip, yola delâlet etmek istedim. Bu işi yapmaya başlayınca, râzı olmadı:

- Ardımdan yürü, bana yolu göster. Tâ ki, senin azânı görmeyeyim.

Diyerek, beni ardına aldı. Bu şekilde, hiç bana bakmadığından da anladım ki, gayet mütedeyyin, salih ve emindir.

MUSA'NIN EVLENMESİ

Şuayb (a.s.) kızının bu anlattıklarını dinledi; hoşlandı; kızının teklifine râzı oldu ve Musa'ya (a.s.) şöyle dedi:

- Ben, sana karşı pek sevgi duyduğumdan isterim ki; koyunlarını suvardığın kızlarımdan birini nikâhla sana vereyim.

Musa (a.s.) şöyle dedi:

- Gayet güzel buyurdunuz. Ancak ben, fakirim, garibim; kızınıza mihir vermeye kudretim yoktur.

Şuayb (a.s.) şöyle dedi:

- Ben, senden mihr için mal istemem. Ancak kızımın mihri, benim koyunlarımı, sekiz sene gütmek ücreti olmak üzere sana akd edip veririm. Eğer rızânla, on sene gütmeyi tamam edersen, bu da senin mürüvvetindir. Hiçbir şekilde, bunun için seninle münakaşa edip güçlük yüklemek istemem. Yâ Musa, inşaallah beni salihlerden bulursun.

Bunun üzerine, Musa (a.s.) şöyle dedi:

- Yâ Şuayb, asıl mihri sekiz senedir. On seneye tamamlamak mürüvvettir. Hangisini yerine getirirsem, bana zorlama olmaz; çünkü akd olunan ancak sekiz senedir; on seneye tamamlamak mürüvvettir. Şânı büyük Allah, bu sözlerimize vekildir.

Şuayb (a.s.) şöyle dedi:

- Yâ Musa, sen benim iki kızımda muhayyersin. Hangisini seçersen seç.

Musa (a.s.) şöyle dedi:

- Beni dâvet için gelen Safura'yı seçtim. Çünkü o, beni:

– Kavi emin.

Diyerek övdü. Müfessirler şöyle anlattılar:

– Ey akıllı ibret nazarı ile bak, Safura, Musa'yı (a.s.) bir kere:

– Kavi emin.

Diye övdüğü için, Musa (a.s.) onu seçti; zevceliğe kabul etti. Mü'min muvahhid olan kimse; keremliler keremlisi merhametliler merhametlisi Gafur Rahîm Gani Kerîm sübhan olan Yüce Allah'ı nice seneler türlü türlü senâlar ederek, zikir tesbih ve takdis eder; çeşitli niyazlarla daima yüce dergâhına tazarru ve niyazını arz eder. Aczini, kusurunu itiraf etmek sûreti ile sırf fazlından kereminden ihsânlar ve keremler diler. Böyle eden kullarına dünyada, kabirde, berzah ve mahşerde ne türlü kerem ve ihsân edeceği düşünüle..

Bundan sonra, Şuayb (a.s.) kızı Safura'yı Musa'ya cuma günü nikâhladı; kendisine teslim etti.

MUSA'NIN ASÂSI

Şuayb'in (a.s.) bir hücresi vardı. Kendisinden evvel gelen peygamberlerin miras yollu kendisine kalan asâlarını oraya bırakmıştı.

Orada bir asâ vardı; onu Âdem (a.s.) sidre-i münteha ağacının dalından edinmişti. Cennetten çıktığı zaman, cennette kalmıştı; ancak, Yüce Allah'ın emri ile Cebrâil (insan sûretinde) onu getirip Şuayb'e emanet olarak bıraktı. Bu asâ dahi, diğerleri ile beraber duruyordu. Şuayb (a.s.) kızına şöyle dedi:

– Var, odadan bir asâ getir; Musa'ya verelim, bereket yollu ondan faydalana..

O da gitti, Cebrâil'in emanet bıraktığı asâyı alıp getirdi; babası Şuayb'e verdi.

Babası Şuayb (a.s.) onu alıp eli ile yokladığı zaman, emanet bırakılan asâ olduğunu bildi; kızına şöyle dedi:

– Bu, emanettir; olmaz. Bunu götür, yerine koy; peygamberlerin asâlarından birini getir.

Safura, o asâyı götürdü; aldığı yere koydu. Başka yerden bir asâ alıp getirdi; babasına verdi. Babası baktı ki, bu önceki asâdır; şöyle dedi:

– Bu, emanet bırakılan evvelki asâdır; var bunu yerine koyup başkasını getir.

Tekrar, önceki gibi söyledi. Bu şekilde, birkaç kere gidip değiştirdi geldi; ancak yine önceki asâyı getirdi. Sonunda Şuayb (a.s.) şöyle dedi:

– Bundan başkasını bulamadım mı ki, yine bunu getirdin?

Kızı Safura, şöyle dedi:

– Ben, her gidişimde, bu asâyı aldığım yere bırakıyorum; başka taraftan asâ alıyorum. Allah'ın işi yine elimde o asâ oluyor. Ne kadar gayret ettiysem, mümkün olmadı. Yine o asâ oldu.

Bunun üzerine, Şuayb (a.s.) şöyle dedi:

– Bunda acaip bir sır olması gerekir..

Ve.. bu asâyı Musa'ya (a.s.) verdi; Musa (a.s.) dahi onu aldı.

Musa (a.s.) o asâ ile koyunları da alıp gittikten sonra, Şuayb (a.s.) kendi kendine:

– O asâyı emanet bırakan adam gelip isterse, ben ne cevap vereceğim?

Dedi, verdiğine pişman oldu. Musa'nın (a.s.) peşinden koştu; kendisine yetişip asâyı istediği zaman, Musa (a.s.) şöyle dedi:

– Sen, bana verdin; ben de alıp kabul ettim. Bir daha geri vermem.

Bu şekilde, aralarında niza çıktı. Bunun üzerine, birbirlerine şöyle dediler:

– Burada duralım. İlk defa kim gelirse, onu hakem tâyin edip hükmüne râzı olalım. Böylece, bir fikir birliğine varıp anlaştılar.

O anda, Yüce Hak, insan sûretinde bir melek yolladı. O melek, gelince, aralarındaki nizalı işe kendisini hakem tâyin ettiler.

Bunun üzerine, o insan sûretindeki melek, Musa'ya (a.s.) şöyle dedi:

– Asâyı yere bırak; hanginiz onu yerinden kaldırırsa, asâ onundur.

Musa (a.s.) asâyı yere bıraktı. O melek, Şuayb (a.s.) peygambere hitaben:

– Asâyı kaldır.

Dedi. Şuayb (a.s.) ne kadar gayret ettiyse, kaldırmaya gücü yetmedi; bitik kaldı.

Bu sefer, o melek, Musa'ya (a.s.) hitaben:

– Sen kaldır.

Deyince, Musa (a.s.) onu tuttuğu gibi kaldırdı. Bunun üzerine, o melek, Musa'ya işaret ederek, şöyle dedi:

– Asâ, bunundur.

Daha sonra, Şuayb'e (a.s.) şöyle dedi:

– Bu asâ, Musa'ya (a.s.) verilmek üzere emanet bırakılmıştı. Şimdi, asâ sahibini buldu; emanet yerine verilmiş oldu. Hiç gam çekmeyiniz.

Böylece, ikisini de mesrur edip gitti. Bundan sonra, Şuayb (a.s.) şöyle dedi:

– Yâ Musa, bu asâya pek itibar eyle. Çünkü, bunun şânı büyük olmak gerekir.

Bundan başka, çokça nasihat eyledi. Daha sonra, şöyle dedi:

– Bu yoldan giderken, yol ikiye ayrılır; sakın sağ tarafa gitmeyesin. Gerçi o tarafın otu gayet güzeldir; suyu da gayet boldur; lâkin orayı bir ejderha zaptetmiştir. O tarafa giden koyunları ve onların çobanlarını helâk eder. Bunun için, o tarafa hiç kimse gitmez. Ancak, sen sol tarafa git. Bütün hayvanlar orada otlanır. Her ne kadar otu az olsa da öbür taraftaki sakınca burada yoktur.

Bu tenbihini yaptık sonra, geri döndü.

Musa (a.s.) koyunlarını alıp o yol ayrımına geldiği zaman; koyunları hepten o sağ yola girdiler. Onları, o yoldan çevirmek için, çok gayret sarfetti; çaba harcadı; lâkin Allah'ın işi, onları bir türlü yoldan çevirmeye gücü yetmedi.

Sonunda o otlu yere geldiler; koyunlar dahi her yana yayıldılar. Musa (a.s) ne kadar çabaladıysa.. onları bir yere toplayamadı. Sonunda kendisi de gayet yoruldu. O mübârek asâyı yere bıraktı; biraz istirahat için yattı; uyuyup kaldı.

Bu sırada, o ejderha çıkıp koyunlara saldırdı. Allah'ın kudreti ile, o mübârek asâ, bir ejderha oldu. O gelen ejderha ile cenk etti; sonunda onu öldürdü. Kanı da üzerine bulaştı. Önce olduğu gibi, gelip yerinde kaldı.

Musa (a.s.) uyandığı zaman, gördü ki: Asâsına kan bulaşmış. Bu işe hayret edip kaldı. Sonra, etrafına nazar edip baktığı zaman, anladı ki: O eziyetli ejderha çıkmış, kendi asâsı da onunla çarpışıp öldürmüş; bu kan da o yüzden kendisine bulaşmış.

Bu durumu gördükten sonra, sübhan olan Yüce Hakka çok şükür etti.

Sonra, koyunlarını saydı; gördü ki: Koyunlarının cümlesi selâmetle otlarını otluyorlar. Bunun için dahi, sübhan olan Yüce Hakka, tekrar tekrar şükürler etti.

Dönüp geldiği zaman, bu haberleri Şuayb'e (a.s.) olduğu gibi anlattı. O dahi, Allah'ın yardımı ve inâyeti ile, o eziyetli ejderhadan halâs olduğuna sevinip mesrur oldu; Yüce Allah'a türlü türlü şükürler edip niyazlar eyledi.

Daha sonra, Musa'ya (a.s.) şöyle dedi:

– Bak, bu asânın sana verilmesinde ne çok sır ve hikmetler varmış. Bu asâya çok rağbet göster; Yüce Allah'ın yardımı ile, bu asâdan çok çok faydalar ve menfaatlar görürsün.

MUSA'NIN ASÂDAN GÖRDÜĞÜ FAYDALAR

Musa'nın (a.s.) asâsından gördüğü faydalar, sırası ile aşağıya alındı:

Musa (a.s.) yorulduğu zaman, o asâya binerdi. Allah'ın kudreti ile o asâ at gibi olur; kendisini götürürdü.

Acıktığı ve yemek ihtiyacı duyduğu zaman, o asâ ile yere vururdu. Allah'ın lütfu ve keremi ile, yerden türlü türlü yemekler çıkardı; onları yerdi.

Susadığı zaman, o asâdan soğuk su akardı; içerdi.

Gece karanlık bastığı zaman, o asâyı dikerdi o da bal mumu gibi yanar, aydınlık verirdi.

Kendisine bir vahşet geldiği zaman, o asâ ile, açık dille konuşurdu; vahşeti gider, onunla ünsiyet ederdi.

Bir düşmana rastladığı zaman, o asâyı yere bırakırdı. O dahi ejderha olurdu. Gözlerinden ve burnundan ateşler çıkardı. Gök gürültüsü gibi sesler çıkarıp düşmana hücum ederdi. Sonra..

Medyen halkı, Musa'nın (a.s.) o eziyetli ejderhayı yok ettiğini işittikleri zaman, cümlesi sevindi. Ziyadesi ile, Musa'ya tazim tekrim ve tebcil ettiler. Sürülerini, o tarafta otlatma işinde emin oldular.

MUSA'NIN ÇOBANLIK SÜRESİNİN TAMAM OLMASI

Sonra..

Musa (a.s.) Şuayb'ın (a.s.) koyunlarını sekiz sene gütme süresi tamam oldu. Bunun üzerine Şuayb (a.s.) şöyle dedi:

– Yâ Musa, kesilen sekiz seneyi tamam ettin. Bir sene daha güt. Koyunlar kuzuladığı zaman, dişi olan kuzuların cümlesi senin olsun.

Şuayb'in bu arzusu üzerine, Musa (a.s.) bir sene daha koyunları güttü. Allah'ın işi, o sene koyunların cümlesi dişi kuzuladı. Şuayb (a.s.) o kuzuların hepsini Musa'ya (a.s.) verdi. Sonra şöyle dedi:

– Bir sene daha güt; koyunlar kuzuladığı zaman, erkek olanların cümlesi senin olsun.

Şuayb'in (a.s.) bu arzusu üzerine, Musa (a.s.) bir sene daha güttü. Allah'ın işi, o sene kuzulayan koyunların hepsinden erkek oldu. Şuayb (a.s.) bunların cümlesini Musa'ya (a.s.) verdi.

Böylece, koyunları gütme süresi, on yıla ulaştı.

Musa (a.s.) bundan sonra, on yıl daha Şuayb'in (a.s.) yanında kalıp ikâmet etti.

MUSA'NIN OĞULLARI

Musa'nın (a.s.) kadını Safura'dan iki erkek oğlu oldu. Bunlardan birinin adı Mezmun, diğerinin adı Balkaz idi.

Bundan sonra, Musa (a.s.) Şuayb (a.s.) peygamberden izin istedi; Mısır'a gitmek, anasını, kardeşi Harun'u, kız kardeşi Meryem'i görmek istiyordu. Böylece, sıla-i rahm etmek istiyordu.

Şuayb (a.s.) ise, Musa'ya ve kadını Safura'ya izin verdi.

Bunun üzerine, Musa (a.s.) kadını, iki oğlunu, kölesini, koyunlarını alıp Mısır'a doğru yola çıktı.

Musa (a.s.) çok kıskançtı. Bunun için, gündüzleri, diğer yol arkadaşları ile beraber gitmezdi.

– Kadınımı tanımasınlar!

Derdi. Arkalarından, uzakta giderdi. Akşam olunca, onlara yetişir, yakınlarına konaklardı.

MUSA -TUR DAĞI- ATEŞ

Tur dağına yakın geldikleri zaman, çok soğuk oldu. Şiddetli rüzgâr esip yağmur yağıyordu. Bu yüzden Musa, yolu şaşırdı. Akşam olunca, yol arkadaşlarını da bulamadı. Bu şekilde bir yere gelip durdular. Rüzgâr sertleşti. Yağmur şiddetini artırdı. Her tarafı da koyu karanlık sardı. Koyunlar da perişan oldular. Kadını Safura'nın dahi sancısı tuttu. Soğuk da şiddetlendiğinden, iyice şaşırıp kaldı.

– Bari, bir ateş yaksak.

Diyerek, ne kadar çakmak çaktıysa.. hiçbir ateş çakmadı.

Bu şekilde, pek bitkin bir duruma düştü.

Sonunda: Hacetleri bitiren, darda kalan dilek sahiplerinin duâsını kabul buyuran zâtı mukaddes, kibriyası Yüce Allah'a tazarru ve niyaz etmeye başladı.

İşte, o zaman gördü ki: Tur canibinden büyük bir ateş çıkıyor.

Yanındaki ehline şöyle dedi:

- Siz burada durun, ben ateş gördüm, oraya gideyim. Ümit odur ki, ateş sahiplerinden bir haber alır; yolumuzu buluruz. Bir başka ümit de, o ateşten bir kor almaktır. Size ateş yakar; bu soğukluğu gideririz.

Böyle dedikten sonra, ateşe doğru yollandı.

Ateşin göründüğü yere vardığı zaman, baktı ki: Ateşten eser yok. Çünkü, o görünen şey, ateş değildi; nurdu.

Musa (a.s.) o mekâna geldiği zaman, cihet ve mekândan münezzeh, şânı büyük mukaddes Allah, lafız ve harflerden münezzeh olarak, Musa'yı (a.s.) kelâm nimetine mazhar edip nübüvvet ve risâletle şerefyab eyledi.. Onun ricası üzerine, kardeşi Harun'a dahi peygamberlik ihsân olundu. Her ikisi birden, açık beyyinelerle, Firavun'u imana dâvet için, peygamber olarak gönderildiler.

Musa (a.s.) Yüceler Yücesi Âlemlerin Rabbının müracaat ve mukâleme lezzetine dalıp tad alarak orada yedi gün ve yedi gece kaldı.

Bu mânâların tafsili pek çoktur. Ancak, burada pek tafsil cihetine gidilmeden, icmal yollu anlatıldı. Sonra..

Musa (a.s.) Medyen'den, buraya gelinceye kadar, Firavun hususunda pek ziyade korku içindeydi. Kendisine risâlet ihsân olunup:

- Korkma.

Diye, Âlemlerin Rabbından bir yasak fermanı çıkınca, o korku tamamen kendisinden zâil olup gitti.

Mısır'a yakın geldiği zaman, kardeşi Harun, ilâhî vahiy ile, Musa'yı karşıladı. Birbirleri ile musafaha edip sarıldılar. Tam bir şekilde mesrur oldular.

Daha sonra, ilâhî ferman gereği olarak, Firavun'a geldiler.

Musa (a.s.) Firavun'u gördüğü zaman, yüce dergâha teveccüh edip şu duâyı okudu:

- Allahım, senin heybetini ve sultanlığını onun boğazına ve kalbine koy, onun şerrinden ve mekrinden sana sığınırım.

Musa'nın (a.s.) bu duâsı üzerine, Firavun'un kalbine o kadar korku düştü ki, her nerede Musa'yı (a.s.) görse, kendisini tutamaz, dehşetli korkuya kapılır, bozulurdu.

MUSA'NIN KADINI VE ÇOCUKLARI

Sonra..

Musa (a.s.) ehlinin yanından gittikten sonra, onlar sabaha kadar yolunu gözleyip beklediler. Sabah olduğu zaman, baktılar ki: Musa'dan (a.s.) eser yok. Çok araştırdılar; ama hiçbir yoldan haber alamadılar. Sonunda ümitlerini kestiler.

Ancak, o koyunları güden, köle gayet akıllı, yol bilir bir kimse idi. Koyunları ve Musa'nın hanımı Safura'yı, çocuklarını alıp Medyen tarafına yol alarak geldi; hepsini; Safura'nın babası Şuayb'e teslim etti. Onlar dahi, tâ, Firavun denizde boğulup ölünceye kadar Şuayb'in (a.s.) yanına kaldılar.

Bundan sonra, Şuayb (a.s.) kızı Safura'yı, oğullarını, koyunlarını Musa'ya (a.s.) yolladı; teslim ettirdi.

Şimdi, buraya kadar anlatılan mânâlara göre, son cümlenin kısaca şerhli mânâsı şu olur:

– Ey Şuayb (a.s.) peygamberin kızları koyun güderken; Musa'ya nikâhla verdiği kızı Safura'yı Tur yanında yolu kaybedip yaban yerlerde kalmış iken; cümle afattan, kederden korumak sûreti ile tam bir temizlik ve nezahetle babası Şuayb'e ve kocası Musa'ya veren şânı büyük, nimeti her şeye şâmil kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah:

– Senden dileğimdir: Muhammed'e salât eyleyesin.

Bu cümlenin, daha açık şerhli mânâsı şudur:

Allahım, bizzat sen, o beğenilen işlerin, takdir edilen huyların sahibi; bütün olgunluk alâmet işleri özünde toplayan doğru sözlü, tatlı dilli Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin; yüce şânına, üstün rütbesine, habiblik sıfatına lâyık olarak kendisine salât eylemeni niyaz eylerim. Hem de her hâline şâmil bir salâtla..

– Keza bütün nebilere ve resûllere de..

Yani: Bunlara dahi, şanlarına lâyık salât eylemeni dilerim.

* * *

YÜZ ON BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Ey o Yüce Zât ki..

Yani: Feyzini ve bereketini yağdıran Vacib'il-Vücud Allah.. Ki zâtın:

– Muhammed'e ŞEFAAT, DERECE-İ REFİA bağışladı..

Bu cümlede geçen:

– **ŞEFAAT.**

Lafzının ifade ettiği mânâ şudur:

Şefaat çeşitlerinin cümlesi.. bilhassa zâtına has olan, umum mahşer halkının tümüne edeceği büyük şefaat.

– **DERECE-İ REFİA.**

Cümlesinden çıkan mânâ ise, şudur: Dünya âleminde derecelerin en yükseği.. Bu yüksek derece icabı olarak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek zâtı: Semalara, Sidre'ye, Kürsî'ye, Arş'a yükselip, iki ayın birleşimi, hatta daha da yakın sırrın mazharı olmuştur. Cihet ve mekândan münezzeh olarak, Yüce Yaratıcı'nın cemâlini, baş gözü ile müşahede etmiştir. Bütün istedikleri, arzu ettikleri kendisine ihsân olurdu. Böylelikle, cümleden mümtaz bir durum kazandı.

Mahşer günü, kendisinin yüksek derecesine gelince.. Onlar: Liva-i Hamd, Havz-ı Kevser ve Makam-ı Mahmud ihsânıdır. Böylelikle mümtaz bir durum kazanmıştır.

Cennetteki yüksek derecesine gelince, derecelerin ve makamların en yükseği olan vesile makamı, onun yüksek derecesidir.

Devam edelim:

- Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Bu cümlenin, daha açık şerhli mânâsı şudur:

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını yükseltsin.

Dünyada ve âhirette, bütün hallerinde, tüm kötülüklerden, mübârek tabiatlarına uymayan işlerden selâmet ihsân eylesin.

Netice, mânâ şudur: Ey bunca ihsânları Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize veren Yüce Allah, senden dileğim odur ki:

- Benim için günahlarımı bağışlayasın.

Bu cümle ile anlatılmak istenen geniş mânâ şudur:

- Ey ihsânları ve nimetleri hibe eden; af, mağfiret, cömertlik, kerem sahibi; günahları bağışlayan, sıkıntıları açan; sevgili Habibine ettiğin bu üstün ihsânların, güzel hibelerin hürmetine ve kereme ile yüce dergâhına tazarru ve niyaz edip beni af, mağfiret ederek hoş görmeni dilerim.

Bu tazarru ve niyazımı: Gizli, aşikâre, bilerek, bilmeyerek, yanılma ve sehiv eseri işlediğim cümle günahlarım için yaparım.

Devam edelim:

- Keza, ayıplarımın da tümünü örtmeni dilerim.

Bu cümlenin, daha açık şerhli mânâsı şudur:

Ey ayıpları örten Yüce Hak, sırf lütuf, kereminle ayıplarımın ve günahlarımın tümünü af ve mağfiretle kapa. Dünyada ve âhirette, beni onlarla sorguya çekip rüsvay etme. Bunun için, affını niyaz ederim.

Bu cümlede geçen:

- Günahlarım, ayıplarım.

Lafızları, izafetli kullanılmıştır. Şunun için ki: Bütün günahları ve ayıpları kapsamına ala.

- Tümünü.

Lafzı ise.. üstte anlatılan dileği tekit etmek için kullanılmıştır. Yani: Affa ve mağfirete uğrayan ayıbın ve günahın tümden örtülmesi ve kapanmasını temenni babında.. Devam edelim:

- Beni ateşten kurtar..

Bu cümle ile, yapılan dilek şu mânâya gelir:

Ey helâke gidenleri kurtaran, darda kalanların duâsına icabet eden, zâtına sığınanları korktuklarından emin kılan, emin ve halâs eden kurtarıcı şânı büyük Allah.. ben zelil, aciz; kusur, ayıp dolu; günah ile ayıplı kulun Kerîm Rahîm zâtından niyaz ederim: Mahza fazlınla beni ateşten kurtar.

Yani: Cehennem azabından.. Daha açık mânâ ile: Kabirde, mahşerde, cehennem azabından kurtarıp onun içine girmekten beni emin kıl, koru. Zâtından niyazım budur. Devam edelim:

- RIDVAN'ını benim için gerekli kılasın..

Bu cümlede geçen:

- Gerekli kılasın.

Cümlesi için yapılan şerh şöyledir:

- Ey duâlara icabet eden Yüce Zat, fazl ü kereminden niyazım odur ki, bir fazilet olarak beni nâil eyleyesin..

Yani. **RIDVANINA..**

Burada geçen **RIDVAN** tâbirinin kısaca mânâsı şudur:

- Dünya ve âhirette beni mübârek rızâna nâil eyleyesin; ulaştırasın.

Şöyle ki: Dünyada beni, mübârek rızânın yollarını takip etmekte başarılı kılasın. Böylece, cümle şer'î hükümlerini, yüce emirlerini, sevgili Habibin Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetini işleyerek, üstün yolunca gidip gereğini yapmayı nasip eyleyesin.

Vermiş olduğun bütün hükümlere râzı kılasın. Nimetine şükür edip belâna da sabır yolunu tutmakta başarılı eyleyesin.

Her halde, Yüce Zâtından gelen her şeye karşı râzı olmak başarısı isterim.

Âhirette ise.. azapsız olarak, doğruca cennete girmeyi, mübârek cemâlini müşahede dilerim.

İşbu anlatılan kusurların tamamı ile, en büyük rızâna vâsıl olmayı niyaz ederek dilerim.

- Emanını isterim.

Demek olur ki.

- Fazl, lütuf, kerem ve inâyetinle bütün korktuklarımdan eman ihsân eylemeni dilerim.

Dünya âleminde türlü türlü belâ ve mihnetlerden, afetlerden ve sıkıntılardan, zorluklardan ve şiddetlerden, görünür görünmez kazalarından eman dilerim.

Son nefeste kötü gitmekten korumanı niyaz eder isterim.

Âhirette ise.. kabir azabından, hesabımın güçlüğünden, mahşerin türlü sıkıntı ve şiddetlerinden, oranın çok büyük korkusundan eman ihsân etmeni rica, niyaz eder isterim.

- Gufranını dilerim.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şu demeye gelir:

- Ey günahları bağışlayan, affınla, inâyetinle irtikâp ettiğim bütün günahlarımı ve seyyiatımın tümünü bağışla. Dünyada ve âhirette, o günahlarımla ve o kötülüklerimle beni tutup rüsvay etme. Affet, mağfiret eyle, o kötülüklerimi kapa. Zâtından dileğim budur.

- İhsânını dilerim.

Bu cümlenin şerhli mânâsı şudur:

Ey in'am ve ihsân eden şânı büyük Allahım, sırf fazlın ve inâyetinle, din işlerimde bana yararlı olan şeyleri ihsân eyle. Zira böyle bir ihsânın, belâdan korunmam sayılır.

Aynı şekilde, dünya işlerimde dahi bana yararı olan şeyleri ihsân eyle. Çünkü: Bu ihsânların, benim dünyada geçinecek maaşımdır.

Âhirete dahi, bana yararı olan iyi şeyleri ihsân eyle. Çünkü, orası benim sonunda varacağım yerdir.

Ey gaybleri bilen Yüce Allah, bu anlatılan işlerin cümlesinde; iyilik, in'am ve keremlerinle ben kuluna lütfunu, çeşitli nimetlerini herhalde ihsân eylemeni niyaz edip isterim.

- Cennetinde bana TÜMETTÜÜNÜ isterim.

Bu cümlede geçen:

- TEMETTÜ.

Lafzı ile ifade edilen mânâ şudur: Menfaatler, faziletler, hesaba gelmeyen türlü türlü üstün nimetler, lütuflar.. Demek olur ki:

- Allahım, bu nimetlerin tümü ile, beni ganimetlere ermişlerden kıl. Ama cennette..

Cennet ebedî yerdir. Kendisi dahi, ebedî ve sermedî bir nimettir.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Beni dünyamda ve âhiretimde temettü'lendirmek sûreti ile, faydalandırmanı rica ederim. Yani: Dünya ve âhirette beni ganimete erdirmeni dilerim. Şöyle ki:

Dünyada, kalbimden masivayı çıkar. Ancak, yüce zâtını zikir ve her şeyi ancak senden niyaz etmek, her halimde senden çekinmek, cümle nimeti senden ummak, cümle verdiklerine râzı olmak sûreti ile; dünyada iken, böylece cennet nimeti ile nimetlendirmeni dilerim.

Âhirete gelince.. nimet evin olan cennetin içinde ve orada velî kulların için hazırladığın gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, hiçbir beşerin kalbine gelmeyen üstün nimetlerinle ben kulunu menfaatlendirmeni niyaz eder isterim.

- Hem de, kendilerine in'am ihsân buyurduğun nebiler, sıddîklar, şehitler ve salihlerle beraber..

Bu cümlede geçen:

- Salihler.

Sıfatı için şu mânâ vardır: Mübârek emrinle amel eden, yasaklarından tamamen kaçınan, âhiretini ıslâh eden zâtlar.. Demek olur ki:

- Yâ Allah, beni bu güzel zümre ve şerefli cemaatle beraber cennat-ı âliyatında çeşitli nimetlerinle nimete erdir. Her türlü kereminle ganimete erdir.

- Çünkü sen, her şeye kadirsin.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Her mümkün olan varlık üzerine, dilediğin gibi tasarruf edersin. Hem de tam bir kudretle.. Zâtına göre; büyük, küçük, kolay, zor diye bir şey yoktur. Zâtına karşı hepsi aynıdır. Her neye ki, üstün iraden taalluk eder; o şey, durmaksızın derhal yerine gelir.

* * *

وَاِحْسَانَكَ، وَتُمَتِّعَنِي فِي جَنَّتِكَ مَعَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ
وَالصَّالِحِينَ، اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ١١٦
وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ مَا اَزْعَجَتِ الرِّيَاحُ
سَحَابًا رُكَّامًا، وَذَاقَ كُلُّ ذِي رُوحٍ حِمَامًا،
وَاَوْصِلِ السَّلَامَ لِاَهْلِ السَّلَامِ فِي دَارِ السَّلَامِ
تَحِيَّةً وَسَلَامًا اَللّٰهُمَّ اَفْرِدْنِي لِمَا خَلَقْتَنِي لَهُ، وَلَا
تَشْغَلْنِي بِمَا تَكَفَّلْتَ لِي بِهِ، وَلَا تَحْرِمْنِي وَاَنَا
اَسْاَلُكَ، وَلَا تُعَذِّبْنِي وَاَنَا اَسْتَغْفِرُكَ ١١٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَسَلِّمْ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ
وَاَتَوَجَّهُ اِلَيْكَ بِحَبِيبِكَ الْمُصْطَفٰى عِنْدَكَ يَا
حَبِيبَنَا يَا مُحَمَّدُ اِنَّا نَتَوَسَّلُ بِكَ اِلٰى رَبِّكَ فَاشْفَعْ
لَنَا عِنْدَ الْمَوْلَى الْعَظِيمِ يَا نِعْمَ الرَّسُولُ الطَّاهِرُ

ve ihsaneke ve tümettiani ficennetike maallezine en'amte aleyhim minennebiyyine ves-sıddıkıyne veş-şühedai ves-salihine inneke alâ külli şey'in kadirun.

116. Ve sallallâhü alâ Muhammedin ve alâ âlihi maez'acet'ir-riyahu sehaben rükâmen ve zaka küllü ziruhin hımamen ve evsıl'is-selâme li-ehl'is-selâmi fida'is-selâmi tahıyyeten ve selâmen.

Allahümme efridni lima halakteni lehu ve lâteşgalni bima tekeffelte li bihi ve lâtahrimni ve ene es'elüke ve lâtuazzibni ve ene estağfirüke.

117. Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âlihi ve sellim.

Allahümme inni es'elüke ve eteveccehü ileyke bihabibikel-Mustafa indeke ya habibena ya Muhammedü inna netevesselü bike ilâ abbike feşfa'lena indel-mevlâl-azimi ya ni'mer-resûl'üt-tahiru.

* * *

Cennetinde bana temettüünü isterim. Hem de, kendilerine in'am eylediğin nebiler, sıddîklar, şehitler ve salihlerle beraber.

Çünkü sen, her şeye kadirsin.

116. Allahü Teâlâ Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eylesin. Şiddetli rüzgârlar, toplu duran bulutları sürüp götürdüğü, her ruh sahibi ölümü tattığı süre..

Selâm yurdunda, ehl-i selâma tahiyyet ve selâm ulaştır (Yahut: Ulaştıkça; yahut, yolladığım süre..)

Allahım, beni yaratıldığım işte kullan. Senin tekeffül ettiğin şeylerle beni meşgul eyleme. Dileğimi sana sunduğumdan, beni mahrum etme. Sana istiğfar ettiğim halde, bana azab etme.

117. Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve âline salât eyle; selâm eyle.

Allahım, senden isterim; katında Mustafa Habibi'ni vesile bilerek sana yönelirim.

Ey habibimiz, yâ Muhammed, biz seni Rabbına vesile kılıyoruz. Bize şefaat eyle; Yüce Mevlâ katında..

Ey pâk ve güzel Resûl..

* * *

(Devamı: 949. Sayfada)

YÜZ ON ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahü Teâlâ Muhammed'e salât eylesin.

Bu cümlenin şerhli mânâsı şudur:

Alabildiğine azametli, nimeti her şeye şâmil Allah'ın Yüce zâtı; resûllerin en faziletlisi, Allah'ın halkından en büyüğü Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zât-ı şeriflerine, cism-i latiflerine, yüce şan ve mansıbına münasip salât-ı celile, tahiyye-i celile inzal ederek, üstün şânına rif'at ihsân eylesin.

Müellif merhum tarafından düzeltilen nüshaların cümlesinde, üstteki metin aynıdır. Ancak, bazı nüshalarda:

- Seyyidimiz üzerine.. (Alâ Seyyidina..)

Cümlesi ziyade olarak gelmiştir.

Devam edelim:

- Keza onun âline de..

Bu cümlenin şerhli mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bütün âl, ashab, etba ve ümmetleri üzerine, çeşitli rahmetini, türlü türlü nimetini inzal edip ihsân eylesin.

Devam edelim:

- Şiddetli rüzgârlar, toplu duran bulutları sürüp götürdüğü süre..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Bir yere toplanıp kat kat duran bulutları, pek süratli esen rüzgârın alıp Yüce Allah'ın emrettiği yere götürüp az çok yağmurları yağdırdıkça; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âli üzerine bol salât, çok tahiyyat inzal ederek, pek üstün değer bulan şanlarını daha da yüce eylesin.

- Her ruh sahibi ölümü tattığı süre..

Bu cümlede, ölüm:

- Tat..

Tâbiri ile, anlatıldı. Şundan ki:

Ölüm bir şerbete benzer. Cümle canlılar muhakkak ondan içeceklerdir. Herhangi bir kimseye, ölümün gelmemesi muhaldir. Bu mânâ icabı olarak, ölüm anlatılırken:

- Tattığı..

Tâbiri ile anlatıldı. Kaldı ki, bu mânâda, Allahü Teâlâ, Kur'ân'da:

- "Her nefis, ölümü tadacaktır." (3/185)

Buyurdu. Bu durumda cümlenin toplu mânâsı şu olur:

Her canlıya ölüm geldikçe, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, cümle âlinin üzerine, çeşitli salât, türlü türlü tahiyyat inzal ederek, değerlerini artırsın; şanlarını yüce eylesin.

- Selâm yurdunda EHL-İ SELÂM'a tahiyyet ve selâm ulaştıkça..

Bu cümlede geçen:

- EHL-İ SELÂM.

Tâbiri, İslâm halkının tümü, mânâsınadır.

Bazıları da:

– Bu cümlede geçen: **SELÂM** lafzı, Yüce Allah'ın ismidir.

Diye anlattılar.

– ULAŞTIKÇA.

Lafzına gelince, şu mânâlarda kullanılması mümkündür:

– Selâm ulaştırdıkça..

– İki cihanda, selâmet verici Yüce Allah, tahiyyat ulaştırdıkça..

Bu son cümlede, **SELÂM** lafzı, Allahü Teâlâ'nın ismi olduğu kabul edilmiştir.

– Selâm ulaştırıldıkça..

– Ben selâmımı yolladığım süre..

Bu cümlelerde anlatılan mânâ şudur:

Selâm yurdu olan, yüce cennetlere, sübhan olan Yüce Hak, mü'min ve muvahhidleri, bölük bölük sevk edecektir. Bunlar, cennete geldikleri zaman, cennetin hazini melek, onlara şu selâmı verecektir:

– "Selâm size, tertemiz geldiniz. Ebedî kalmak üzere buraya girin." (39/73)

Böyle bir saygı selâmdan sonra, onlar: Emin, selâmet üzere cennete girerler.

Orada, her zaman, birbirleri ile karşılaşırlarsa.. tazim ve tekrim olarak, birbirlerine selâm verirler. Nitekim, bu mânâda, Yüce Allah, cennet ehlini anlatırken, şöyle buyurdu:

– "Onların, orada tahiyyeti selâmdır." (10/10)

Şimdi esas cümlenin ifade ettiği mânâya gelelim:

Anlatılan selâmlar alınıp verildikçe, peygamberlerin gözdesi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize; ümmetlerin hayırlısı olan ümmetlerine sonsuz salât ve tazimat, namütenahi tekrimat ulaştırmak sûreti ile, üstün değere sahip şanlarını, büyük makamlarını daima yüce eyle.

Devam edelim:

– Allahım.

Ey kendisine duâ edilenlerin hayırlısı, bunlara karşılık ihsân edenlerin hayırlısı, darda kalmışların duâsına icabet eden vacib'ül-vücud zâtı yüce sıfatları mukaddes Allahım.

Yüce şânınla inâyet ve ihsânınla ben aciz zelil kusur dolu kulunu halis muhlis olarak:

– Beni yaratıldığım işte kullan.

Çünkü sen, Hayy Kayyum olarak, beni yarattın. Ne şey için yarattıysan, onda kullan. İnsanın, dolayısı ile yaratıldığı mânâ Kelâm-ı Kadim'inde şöyle anlatıldı:

YARATILIŞTAKİ HİKMET

– "Cinni ve insi ancak bana ibâdet etmeleri için yarattım." (51/56)

Bu âyet-i kerîmenin doğru mânâsından anlaşılan hizmetler şunlardır.

a) Sübhan olan Yüce Hakk'ın mukaddes zâtını, tam marifetle bilip onu tevhid etmektir.

b) Yüce Hakkı, zâtiye, sübutiye, fiiliye sıfatı ile tavsif ederek, düşük vasıflardan tenzih etmek.

c) Gönderdiği peygamberleri ve onlarla beraber irsal eylediği ilâhî emri, rabbânî şer'î hükümleri iz'anla kabul ettikten sonra, bütün bunları yapmak; ayrıca, yasaklardan da kaçınmak..

İşbu anlatılan mânâların cümlesinde tam inkıyad ve tam itaat üzere olmaktır. Asıl, yaratılış sebebi budur.

Üstte anlatılan tafsilat açısından, salâvat-ı şerifedeki cümlenin mânâsı şu demeye gelir:

- Bana, cinnin ve insanların yaratılış sebebi olan marifetullah üzerine hakkı ile irfan sahibi olmayı, zâtında ve sıfatında tevhid ehli olmayı nasip eyle.

Bize Resûl olarak gönderdiğin Muhammed aleyhisselâtü vesselâmın nübüvvet ve risâletini tasdik; sübhan olan Yüce Hak katından getirdiklerinin cümlesini iz'anla kabul; kendisine inzal buyurulan Kur'ân-ı Kerîm'i Fürkan-ı Hakimi tasdik; içinde bulunan yüce emirleri, şer'î hükümlerin cümlesini iz'anla kabul ettikten sonra fermanın gereği ile amel etmek için kalb, kalıp, azâ ve bedenimle taat ve ibâdette bana başarı ihsân eyle. Ömrün son buluncaya kadar, ibâdet ve taatına beni hizmet ettir.

Buraya kadar anlatılan mânâ, lafzın (Arapçası).

- **Ferridni.**

Oluşuna göre verilmiştir. Bazı nüshalarda; (Arapça):

- Ferriğni.

Olarak gelmiştir. Buna göre, mânâ şu demeye gelir: Bana boş zaman ihsân eyle.

Yani: Anlatılan ibâdetleri yapmak için..

Devam edelim:

- **Senin tekeffül ettiğin şeylerle beni meşgul eyleme..**

Bu cümlenin daha açık şerhi şudur:

Ey Fettah Rezzak Allahım, rızık çalışmaları ile beni uğraştırıp, kalbimi onlarla doldurma. Çünkü, zâtın o hususta tefekkül etmişsin.

Bu tekeffülünü, Kelâm-ı Mecid'inde şu âyetlerle anlattın:

- "Yerde yürüyen hiçbir canlı hariç olmamak üzere, rızıkları Allah'a kalmıştır." (11/6)

- "Biz senden rızık istemiyoruz; biz seni rızıklandırıyoruz." (20/132)

- ".. Onu da, sizi de Allah rızıklandırıyor." (29/60)

Burada anlatılan şanlı vaad hükmünle tekeffül buyurduğun erzakımı temin için, zâhirî sebeplere bağlı kalmak sûreti ile beni meşgul eyleme. Lütuf, kerem ve inâyet ihsânınla daima, beni bol rızıkla rızıklandır. Böylelikle, insanların ve cinnin yaratılış sebebi olan ibâdet ve taatla halis muhlis olarak, gece gündüz

çalışmak, şeriat-ı garra-i nebevî, sünnet-i seniyye-i Ahmedî, tarikat-ı aliyye-i Muhammedî üzere amel etmekte, her hal ü kârda bana başarı ihsân eyle. Müttakilerin yoluna, salih zâtların zümresine idhal eyle. Şu âyet-i kerîmelerle vaad buyurduğun keremine nâil edip kurtar:

- ".. Kim Allah'a karşı takvâ sahibi olursa.. Allah ona, bir çıkış yolu ihsân eder. Ummadığı yoldan onu rızıklandırır. Kim Allah'a güvenip dayanırsa.. o kendisine yetişir." (65/2-3)

Devam edelim:

- Dileğimi sana sunduğumdan beni mahrum etme.

Ey hacetleri bitiren, duâları kabul buyuran, keremliler keremlisi, merhametliler merhametlisi Yüce Hak, Kibriyası Yüce Allah..

Yüce dergâhına niyaz edip mukaddes zâtından tazarru ile istediğim dilek ve temennilerime nâil olmaktan; beni kusurum, edepsizliğim, cürüm ve isyanım sebebi ile red ve mahrum bırakma.

Çünkü, sen Gani Kerîm Rahîm Mevlâ'ya emellerimi ve dileklerimi arz ederim. Dileklerimi ancak sana arz ederim.

Devam edelim:

- Sana istiğfar ettiğim halde, azap etme.

Bu cümlenin, daha açık şerhli mânâsı şudur:

Ey günahları bağışlayan, ayıpları örten, Yâ Afüvv, Yâ Gafur, Yâ Kerîm, Yâ Rahîm, Yâ Rauf, irtikâp ettiğim hatta, sakat işlerim, cürüm, isyanım ve günahlarımla müstehak olduğum ceza ve intikamla beni iki cihanda rüsvay etme; azaba çarptırma.

Çünkü, günahlarımı itiraf ediyorum; hatalarımı ikrar ediyorum. Ettiklerime pişman olduğumu arz ediyorum. Bir daha işlememeye azmediyorum. Sen Gafur ve Gaffar Allah'tan af ve mağfiret talep ediyorum. Halim, yüce dergâhına istiğfar arz etmektir.

Burada şöyle bir sual vaki olabilir:

- Dûa edenin dûası için, şu ayet-i kerimeler vardır:

- "Bana duâ ediniz icabet ederim." (40/60)

- "Bana duâ edince, duâ edenin duâsına icabet ederim." (2/186)

Bu âyet-i kerîmelerin delâletine göre, duânın makbul olacağı, müsbet olarak teyakkun etmiştir. Kaldı ki, bir hadis-i şerifte, şöyle buyuruldu:

- "Makbul olacağına inanarak duâ ediniz."

İşbu hadis-i şerif dahi, duâ edildiği zaman, makbul olacağı hakkında hiçbir şüphe bırakmaz.

Bütün bunlardan başka, tevbe ve istiğfar edenlerin, tevbesi dahi mutlaka hiçbir şüphe izi bırakmadan makbuldür. Bunu da, şu âyet-i kerîme bize bildirir:

- "Ben, tevbe edenleri tam mânâsı ile bağışlarım." (20/82)

Sonra.. bu şekilde istiğfar edenlere şu mükâfat müjdesi de âyetle sabittir:

– ".. İşte böyle.. Onların mükâfatı: Rablarından bağışlanma, altlarından ırmaklar akan cennetler olup orada ebedî kalacaklardır. İyi amel işleyenlerin mükâfatı olarak bu ne kadar güzel." (3/136)

Bütün bu mânâlardan da anlaşılacağı gibi, istiğfar edildikten sonra, bağışlanma durumunun olacağında hiçbir şüphe yokken, neden:

– Dileğimi sana sunduğumdan beni mahrum etme. Sana istiğfar ettiğim halde bana azap etme.

Diye söylendi?

Ulema merhum, bu sorunun cevabında şöyle dediler:

– Duâ edenin, duâsının makbul olacağı, Allah'ın vaadinin bir icabı olarak, kesindir. İstiğfar edenin, dahi, tevbe ve istiğfarının makbul olacağı aynı şekilde kesindir. Ancak, duâ edenin duâsını kabul etmek, istiğfar edeni mutlaka bağışlamak, şânı yüce Allah'a vacip bir durum çıkarmaz. O Kerîm Rahîm Afüvv Gafur olan Yüce Mevlâ'nın sırf kerem, inâyetine kalmıştır. Duayı kabul etmeyip reddetmesi, tevbeyi kabul etmemesi de câizdir.

İşbu mânâ icabı olarak, yukarıda geçen duâ ve istiğfara:

– Beni mahrum etme; bana azap etme.

Cümleleri eklendi.

HIZIR'IN DUÂSI

Bu cümlede anlatılan duâ, Hızır'ın (a.s.) daima okuduğu duâlardandır.

Bir haberde şöyle anlatıldı:

– Bir kimse cenaze ile gidiyordu. Yüzü ve siması gayet güzel, sükûnet ve vakarla bir başkasının da o cenaze ile gittiğini, ona ibret nazarı ile bakıp bir şeyler okuduğunu gördü. Yanına yaklaşıp dinlediği zaman, şu duâları okuduğunu gördü:

– Allahım, beni yaratıldığım işte kullan. Senin tekeffül ettiğin şeylerle beni meşgul etme. Dileğimi sana sunduğum halde beni mahrum bırakma. Sana istiğfar ettiğim halde, bana azap etme.

Onun okuduğu bu duâlara taaccüb etti; yürürken tekrar tekrar okuyordu.

O cenaze ile gidenlere yaklaşıp bu duâ okuyanın kim olduğunu sordu; hepsi de:

– Bilmiyorum.

Diye cevap verdiler. Onların böyle demeleri üzerine, taaccübü daha da arttı. Bunun üzerine, o kimsenin haline daha dikkat edip baktığı zaman gördü ki: O kimse, yürüdüğü zaman, ayağı ile kuru yere basınca, ayağının altında yeşil otlar bitiyor.

Bu durumu görünce, bildi ki: O kimse, Hızır aleyhisselâmdır. Kendi kendine şöyle dedi:

– Bunu iyice gözeteyim, cenaze indiği zaman, bir tenhada fırsat bulup duâsını alayım.

İyice dikkat etti. Cenaze indiği anda, o kimse gözünün önünde dururken kayboldu.

Bu da, kendisi için, bir başka şaşırtıcı durum oldu. Çokça araştırdı. Ancak bulamadı. Onu bulamayınca, artık kesin olarak bildi ki: O Hızır aleyhisselâmdır.

Bunun üzerine, insanlara onun okuduğu bu duâyı haber verip öğretti.

Bu duâ üç kere okunacaktır.

* * *

YÜZ ON YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve âline salât eyle.. keza selâm eyle..

Ey üluhiyet, yüceler yücesi zâtına hasın hası lâyık olan; vahdaniyet vahidiyet, samediyet bütün noksanlardan müberra özüne yakışan vacib'ül vücud şânı büyük, bürhanı azim Allahım.

Efendimiz ve ulumuz, boynumuzu kurtaran, hidâyetimize sebep olan, nimetimize vasıta olan seyyidimiz, evvellerin ve âhirlerin seyyidi üzerine; siyadet ve risâletine yakışır biçimde sonsuz salât ile salât eyle.

Çünkü o: Cümle ilâhî kitaplarda, semavî sahifelerde, mukarreb meleklerin, mükerrem velîlerin, müttakilerin, salihlerin, ilmi ile amil olan âlimlerin dillerinde daima övülen bir zâttır. Kendisine bolca salât; çokça tazimat, tekrimat inzal eyle.

Bu salâvat-ı şerifede geçen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **ÂL**'i, onun ashabıdır, kendisine tâbi olan ümmetidir.

Demek olur ki:

- Allahım, bunların da, üzerlerine salât inzal ederek, çokça tahiyyet ve tekrimle yüce şanlarına rif'at verip yücelt.

Bu salâvat-ı şerifede geçen:

- Selâmet.

Lafzı ile de, şöyle denmek istenir:

- Allahım, efendimiz ve ulumuz Muhammed'e, onun bütün âline; dünya ve âhiretin cümle âfet ve zorluklarından, kederlerinden ve sıkıntılarından, latif zâtlarına uygun düşmeyen şeylerin cümlesinden selâmet ihsân eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey duâlara icabet eden, hacetleri bitiren, taatlara ve hayırlara muvaffak eden şânı büyük, kibriyası yüce Allah..

- Senden isterim.

Yani: Aciz her halimde yardıma, inâyete, fazlına, keremine muhtaç olan ben kulun; Gani Kerîm Afüvv Halim Gafur Rauf Rahîm zâtından tam bir hulus ile niyaz edip isterim.

Devam edelim:

- Katında MUSTAFA habibini vesile bilerek, sana yönelirim.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Yüce zâtına Habib kıldığın güzîn-i enbiya, zübde-i asfiya, İmam-ı etkıya, Hazret-i Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) hürmetine, onun vasıtası ile, tam teveccüh tam ikbal ile zâtına niyaz eder, dileğimi arz ederim.

Bazı nüshada:

- Habibin.

Lafzının yerine:

- Peygamberin Muhammed.

Lafzı gelmiştir.

İşbu katına vesile ettiğim zât, yüce üluhiyet katında seçilmiştir. Bu şekilde özenle seçip ayırdığın Habibin hürmetine istiane ederek, zâtına niyaz edip isterim.

- Ey habibimiz,

Yani: Ey şefaatçımız, anamızdan daha şefkatli ve merhametlimiz olan Habibüllah.

- Yîa Muhammed.

Yani: Ey ilâhî kitaplar içinde, nebilerin ve resûllerin, mukarreb meleklerin, velîlerin, salihlerin dillerinde çokça medh ü senâ olunan Muhammed aleyhisselâtü vesselâm..

RESÛLÜLLAH'I (s.a.v.) İSMİ İLE ÇAĞIRMAK

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin belli ismi olan:

- Muhammed.

Lafzı ile, duâ esnasında nida etmek câizdir. Ancak, duânın dışında, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hayatında bu ismi ile çağırılması caiz değildir.

Devam edelim:

- Biz, seni Rabbına vesile kılıyoruz.

Şöyle ki: Biz aciz, zelil, şefaat yardımına muhtaç zaif ümmetleriniz. Mübârek zâtını vesile bilip iltica edenlere sahip çıkıp şefaat ettiğin için sana tevessül ediyoruz. Bilhassa, Yüce Rabbına olan hacetlerimizde..

Şundan ki: Seni cümleden evvel yarattı. Seni zâtına Habib eyledi. Cümle mahluku, senin pek parlak nurundan yarattı. Bütün nebilerden ve resûllerden sonra, seni nebilerin sonuncusu eyleyip bütün âlemlere rahmet olarak, bütün yaratılmışlara resûl gönderdi. Dünya ve âhirete dair bütün dileklerini ihsân eyledi. Şefaatını kabul buyurdu. Bütün temenni ve muradını, ihsân eyledi.

İşbu ihsânları sana yapan Rabbına seni vesile kılar; senin vasıtanla niyaz edip isteriz.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize yapılan, bu nida türüne:

- Nida-i istitaf.

Tâbir edilir. Yani: Merhamet dilemek, sahip çıkıp şefaat ricası ile yapılan nidâ..

RESÛLÜLLAH EFENDİMİZE SALÂVAT ULAŞTIRAN MELEK

Bir açıklama:

Fahr-i Âlem, Seyyid-i Veled-i Benîâdem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mübârek kabirlerinde Ravza-i Mutahharalarında diridir. Merhum ümmetlerinden mübârek zâtlarına salât ve selâm getirenlerin getirdikleri salât ve selâmlarını melekler kendisine arz eder. Onların şefaat dilediklerini, yardım istediklerini, bu hususlardaki rica ve niyazlarını Allah'ın yardımı ile bizzat kendileri duyar.

Bir rivâyete göre: Her mü'minin alnında, iki kaşının ortasında bir melek tâyin olunmuştur. Bu melek, o mü'minin getirdiği salât ve selâmı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ulaştırıp tebliğ eder.

Devam edelim:

- Bize şefaat eyle, Yüce Mevlâ katında.

Biz zaif ümmetlerin hacetlerimizin ve ricalarımızın Yüce Hak katında kabul edilmesi, muradlarımızın ve maksudlarımızın ihsânı için şefaat eyle. O Yüce Mevlâ katında ki: Bizi yoktan icad eyledi; terbiye edip kemâle eriştirdi. Sayısız nimetleri ile de, bize merhamet edip nimet verenimiz oldu. İşte, bu yüce zâtın izzet makamında bize sahip çıkıp bizler için şefaat eyle.

- Ey pâk ve güzel Resûl..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Ey cümleye merhamet eden. Cömertlik ve keremle mevsuf olan muazzam ve pek faziletli Resûl. Cümle denaatten de beri.. Bir kimseyi, ters geri çevirmekten yana da pek temiz.. Bilhassa o kimsenin dileğini yerine getirmekten yana.. Ey şânı anlatıldığından da üstün olan Mübeccel Resûl.

Bizleri; muradımıza, maksadımıza nâil olmak, gayelerimize ermek, temennilerimizi bulmak için şefaat eyle. Bu hususta, sana münacaat eder, şefaatını niyaz ederiz. Tazarru edip dileklerimizi arz ederiz.

Buraya kadar olan kısımdan sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatlarının kabulünü, duâları kabul buyuran Yüce Allah'tan niyaz edip isteriz.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) RAVZA-İ MUTAHHARASINDA OKUNACAK SALÂVAT DUÂSI

- Allahım.

Ey âlemlerin ilâhı, merhametliler merhametlisi.

- Onu hakkımızda şefaatçı eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, bizim için yapacağı şefaatı kabul eyle.

- Katındaki cahı hürmetine..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur: O mükerrem Resûlün, senin katındaki Habiblik durumu, cümle mahlukun arasından seçilip çıkarılması şerefi, kendisine ettiğin çeşitli lütufların, türlü inâyetinle ihsân buyurduğun yüce makamı, üstün rütbesi hürmetine bu niyazımı kabul eyle.

- Üç kere okunacaktır.

Üstteki mübârek duâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, Ravza-i Mutahharasına varıldığı zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle tam yüz yüze gelip okunmalıdır.

Bu mübârek duâyı, İmam Hâkim Müstedrek'inde, çıkarıp rivâyet etmiştir. Buhârî şartı üzerine:

- Hadis-i sahihtir.

Demiştir.

Ulema merhum dediler ki:

- Her kim, muradlara nâil olmak için, bu duâyı tam ihlâsla üç kere okursa, Allah'ın izni ile muradına nâil olur. Bunda şüphe yoktur.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey âlemlerin Rabbı, yardım edenlerin hayırlısı, şânı büyük Allah.

Mutemet nüshaların bazısında:

- Allahım. (Allahümme.)

Vardır. Ancak, Sehliye nüshasında bir lafız yoktur.

- Bizi, O'na salât ve selâm okuyanların hayırlılarından eyle.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Fahr-i Âlem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine tazim salâtı, tekrim tahiyyatı ve iclâl ederek O'na intisap edenlerden eyle.

Hem de hayırlı olarak.

Çünkü o: Resûllerin efendisi, salih zâtların dayanağı, müttakilerin imamı, Âlemlerin Rabbı Allah'ın habibi, kıyâmet günü, asilerin şefaatçısıdır.

Keza:

- Kaid'ül-garr'ül-muhaccelin.

Namı ile de anılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, selâm okuyanların pek hayırlılarından eyle.

Devam edelim:

- O'na yakınlık bulanlardan eyle.

Bu cümlenin şerhli mânâsı şudur:

Resûl-ü Azam Hazret-i Muhammed aleyhisselâtü vesselâma; kıyâmet günü, şefaatına nâil olmak, mübârek cemâlini görmek sûreti ile telezzüz için yakınlık bulanlardan eyle. Hem de onların hayırlılarından..

اَللّٰهُمَّ شَفِّعْهُ فِينَا بِجَاهِهِ عِنْدَكَ (ثَلَاثًا) وَاجْعَلْنَا مِنْ خَيْرِ الْمُصَلِّينَ وَالْمُسَلِّمِينَ عَلَيْهِ، وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ مِنْهُ، وَالْوَارِدِينَ عَلَيْهِ، وَمِنْ أَخْيَارِ الْمُحِبِّينَ فِيهِ، وَالْمَحْبُوبِينَ لَدَيْهِ وَفَرِّحْنَا بِهِ فِي عَرَصَاتِ الْقِيَامَةِ، وَاجْعَلْهُ لَنَا دَلِيلًا إِلَى جَنَّةِ النَّعِيمِ بِلَا مُؤْنَةٍ وَلَا مَشَقَّةٍ وَلَا مُنَاقَشَةِ الْحِسَابِ، وَاجْعَلْهُ مُقْبِلًا عَلَيْنَا، وَلَا تَجْعَلْهُ غَاضِبًا عَلَيْنَا، وَاغْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدِينَا وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ، اَلْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْمَيِّتِينَ وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

اِبْتِدَاءُ الرُّبْعِ الثَّانِي

١١٨ فَأَسْئَلُكَ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ،

Allahümme şeffi'hü fina bicahihi indeke -selâsen- vec'alna min hayr'il-musalline vel-müsellimine aleyhi ve minel-mukarrebine minhü vel-varidine aleyhi ve min ahyar'il-muhibbine fihi vel-mahbubine ledeyhi ve ferrihna bihi fiarasat'il-kıyâmeti vec'alhü lena delilen ilâ cennet'in-naimi bilâ meunetin ve lâmeşakkatin ve lâmünakaşet'il-hisabi vec'alhü mukbilen aleyna ve lâ-tec'alhü ğadıben aleyna veğfir lena ve licemiil-müslimin'el-ahyai minhüm vel-meyyitine ve ahıru da'vana enilhamdü lillahi Rabb'il-âlemine.

İBTİDAÜR-RÜB'ÜR-RABİİ

118. Fees'elüke ya Allahü ya Allahü ya Allahü ya Hayyü ya Kayyumü ya zelcelâli vel-ikrami lâilâhe illâ ente sübhaneke

* * *

Allahım, onu hakkımızda şefaatçı eyle; katındaki cahı hürmetine. -Bu salâvat duâsı üç kere okunacaktır.-

Bizi, O'na salât ve selâm okuyanların hayırlılarından eyle. O'na yakınlık bulanlardan, O'na varanlardan eyle. Onu sevenlerden ve onun katında sevgili olanların hayırlılarından eyle.

Kıyâmet arsalarında, onunla bizi ferahlandır. Onun, bizim için, naim cennetine delil eyle. Hem de zahmetsiz, meşakkatsız, hesap münakaşasız olmadan, onu bize ikballi eyle. Onu bize öfkeli eyleme.

Bizi bağışla. Keza bütün müslümanları da, ölüleri ve dirileri ile..

Son duâmız şudur: Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

DÖRDÜNCÜ DÖRTE BİRİN BAŞI

118. Ya Allah ya Allah ya Allah. Ya Hayy ya Kayyum. Ya Zel-celâli vel-ikram.

Senden başka ilâh yoktur; sübhansın.

* * *

(Devamı: 953. Sayfada)

- O'na varanlardan eyle.

Bu cümle ile anlatılmak istenen mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Kevser havzına uğrayanlardan ve bunların da hayırlılarından eyle.

- Keza onu sevenlerin hayırlılarından ve onun katında sevgili olanlardan eyle.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Sultan-ı Enbiya Sened-i Asfiya Habib-i Huda Şefi-i Ruz-ü Ceza Hazret-i Ebülkasım Muhammed Mustafa'ya tam mânâsı ile sevgi besleyenlerden eyle.. Allahü Teâlâ, O'na ve onun âline salât eylesin.

RESÛLÜLLAH'I (s.a.v.) SEVMEK

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahabbet etmek: Sünnet-i seniyesine, üstün yoluna göre hareket edip ve onun iyi amellerine ve pâk şeriatine tâbi olmaktır. Üstün emirlerine de tam mânâsı ile ınkıyad ve itaat etmektir. Bunlardan başka, O'na salât ü selâmla daima tazim edip saygı göstermekten ibarettir.

Allahım, işbu anlatılan mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tam tâbi olup tazimle mahabbet edenlerden eyle. Hem de hayırlılarından.

Aynı şekilde, onun sünnetine tâbi olmak, salât ü selâmla tazim etmek, pâk şeriatına tutunmak sûreti ile katında sevilmiş olanlardan eyle.

Devam edelim:

- Kıyâmet ARSA'larında onunla bizi ferahlandır.

Yani: Orada, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cemâlini görmek, onun şefaatına nâil olmak, beraberinde bulunmak sûreti ile, bizleri mesrur eyle.

Orada, onunla aramızı açma.

Bu cümlede geçen:

- ARSA.

Lafzı şu mânâyadır: Üzerinde ağaç, göze görünür yüksek bir şey olmayan yer..

KIYÂMET YERİ DURAKLARI

Kıyâmet yeri elli mevtındır. Her mevtında biner yıl durulacaktır. Bu mânâ icabı olarak:

- ARSALARINDA.

Diyerek cem sığası ile gelmiştir.

Devam edelim:

- Onu, bizim için naim cennetine delil eyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Fazlınla, ihsânınla o Habib'in Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, biz asi, mücrim, günahkâr kulların için o cennetlere girmek yolunda irşad ve hidâyet eden eyle.

Devam edelim:

- Hem de zahmetsiz, meşakkaksız, hesap münakaşası olmadan..

Yani: Büyük veya küçük amellerimizden sorulmasın. Cürüm ve isyanlarımız bağışlanıp affa uğrasın. Bunların hiçbiri için, sual vaki olmasın.

Zira: Her kime ki, hesabında münakaşa olunur; o kimseye azab olunur.

Devam edelim:

- Onu, bize ikballı eyle; onu bize öfkeli eyleme.

Bu cümlenin açık şerhli mânâsı şudur:

Ey merhametliler merhametlisi, şefaatçımız Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi bizden râzı ve bize tam teveccüh edip iltifat eden eyle. Biz, kendisinden şefaat beklerken, onu bize dargın olarak karşılaştırma.

Ey günahları bağışlayan ayıpları kapatan sırf fazlınla kereminle:

- Bizi bağışla.

Biz asi mücrim kulların suçlarını bağışlayıp mahveyle.

- Keza bütün müslümanları.

Yani: İman nuru ve İslâm şerefi ile müşerref olan cümle kullarını da bağışla..

- Ölüleri ve dirileri ile bağışla.

Ey Âlemlerin İlâhı;

- Son duâmız şudur: Âlemlerin Rabbı Allah'a hamdolsun.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Canlı veya cansız bütün varlıkları tümden ketm-i ademden vücuda getirip tedricen terbiye ile kemâle erdiren şânı büyük Allah'a hamd olsun.

Yani: Hamdin ve senânın cümlesi onun zâtı için sabit ve mahsus olmuştur.

Bir mânâya göre şu demektir:

- Allahım, bizi bu şekilde hamd edenlerden eyle..

* * *

Yukarıda ve daha evvel de görüldüğü gibi, müellif merhum HİZB, ÜÇTE BİR, DÖRTTE BİR sonlarında, hep:

- Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Diyerek bitirmektedir. Burada da, KEYFİYET-İ SALÂT'tan dört bölümden üçünü tamamladığı için:

- Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Diyerek tamamladı.

* * *

DÖRDÜNCÜ DÖRTTE BİRİN BAŞI

YÜZ ON SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Senden isterim.

Ey hacetleri bitiren, duâlara icabet eden Allahım. Ben, acz, kusur dolu zelil kulun; merhametliler merhametlisi zâtın Yüce Mevlâ'ya tazarru ve niyaz edip isterim.

Bazı nüshada, üstteki metin cümlenin evvelinde:

- Allahım, gerçekten ben..

Lafızları gelmiştir. Bazı nüshada ise; cümle şöyle başlar:

- Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile. Allahü Teâlâ; seyyidimiz ve sahibimiz Muhammed'e ve onun âline salât eylesin; tam mânâsı ile selâm eylesin..

Devam edelim:

- Yâ Allah, Yâ Allah, Yâ Allah..

Ey ülûhiyet, vahdaniyet, samedaniyet ve cümle güzel isimler, büyük sıfatlarla muttasıf olan vacib'ül-vücud ve hakkıyle mabud olan şânı büyük Allah.

Kalb huzuru, tam huzuru ile, celâl ismini üç kere tekrar ile arz-ı hacat edip isterim. Duâları kabul ettiğini beyân eden şânı büyük Allahü Teâlâ'dan yardım talep ederek meded umarak dileğimi arz ederim.

Devam edelim:

- Yâ Hayy.

Ey ölümden ve fena bulmaktan münezzeh olan ezelî ve ebedî, şânı büyük Allah.

- Yâ Kayyum.

Ey zâtı ile kaim olan, cümle mahlukunu koruyan, terbiye ile durduran celâli yüce, nimeti her şeye şâmil Allah.

- Yâ Zel-Celâli vel-İkram.

Ey celâlet, azamet ve kibriya sahibi, in'am ve ikram sahibi olan zâtı mukaddes, kibriyası yüce Allah..

- Senden başka ilâh yoktur.

Hakkı ile mabud, cümle işlerde melce' ancak sensin. Senden başka ilâh, mabud ve melce' yoktur.

- Sübhansın.

Seni cümle noksan sıfatlardan tenzih ve kemâlât ile tavsif ederim.

- Ben zâlimlerden oldum.

Yüce emirlerini yerine getiremedim; kusur ettim. Yasakladığın şeylerden tam mânâsı ile sakınamadım. O yasaklardan bazılarını irtikâp etmek sûreti ile, nefsime ve başkalarına zulüm ettim. Ülûhiyette, nezahette noksan sıfatlardan münezzeh oluşun hürmetine, beni affına, mağfiretine mazhar eyle. Lütfuna, keremine nâil eyle.

- Kürsî'nin; azametinden, celâlinden, behandan, kudretinden, sultanlığından yana taşıdığı şeyler hürmetine senden isterim.

إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ اَسْئَلُكَ بِمَا حَمَلَ كُرْسِيُّكَ مِنْ عَظَمَتِكَ، وَجَلَالِكَ وَبَهَائِكَ وَقُدْرَتِكَ وَسُلْطَانِكَ، وَبِحَقِّ اَسْمَائِكَ الْمَخْزُونَةِ الْمَكْنُونَةِ الْمُطَهَّرَةِ الَّتِي لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهَا اَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ، وَبِحَقِّ الْاِسْمِ الَّذِي وَضَعْتَهُ عَلَى اللَّيْلِ فَاَظْلَمَ، وَعَلَى النَّهَارِ فَاسْتَنَارَ وَعَلَى السَّمٰوَاتِ فَاسْتَقَلَّتْ، وَعَلَى الْاَرْضِ فَاسْتَقَرَّتْ، وَعَلَى الْبِحَارِ فانْفَجَرَتْ، وَعَلَى الْعُيُونِ فَنَبَعَتْ، وَعَلَى السَّحَابِ فَاَمْطَرَتْ وَاَسْئَلُكَ بِالْاَسْمَاءِ الْمَكْتُوبَةِ فِي جَبْهَةِ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الْمَكْتُوبَةِ فِي جَبْهَةِ اِسْرَافِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَعَلَى جَمِيعِ الْمَلٰئِكَةِ وَاَسْئَلُكَ بِالْاَسْمَاءِ الْمَكْتُوبَةِ حَوْلَ الْعَرْشِ، وَبِالْاَسْمَاءِ الْمَكْتُوبَةِ

inni küntü minez-zalimine es'elüke bima hamele kürsiyyüke min azametike ve celâlike ve behaike ve kudretike ve sultanike ve bihakkı esmaikel-mahzunet'il-meknunet'il-matahharatilleti lem-yettali' aleyha ehadün min halkıke ve bihakkıl-ismillezi veda'tehu alelleyli feazleme ve alen-nehari festenare ve ales-semavati festakallet ve alel-arzı festakarret ve alel-bihari fenfeceret ve alel-uyuni fenebeat ve ales-sehabi feemtaret ve es'elüke bil-esmail-mektubeti ficebheti Cibrile aleyhisselâmü ve bil-esamil-mektubeti fecebheti İsrâfile aleyhisselâmü ve alâ cemiilmelâiketi ve es'elüke bil-esmail-mektubeti havl'el-arşi ve bil-esmail-mektubeti .....

* * *

Ben zâlimlerden oldum. Kürsinin; azametinden, celâlinden, behandan, kudretinden sultanlığından yana taşıdığı şeyler hürmetine senden isterim.

Halkından hiç kimsenin muttali olmadığı gizli saklı pâk isimler hürmetine senden isterim.

Keza, o ismin hürmetine ki, onu gece üzerine bırakınca karanlık etti. Gündüz üzerine bıraktın aydınlattı. Semalar üzerine koydun, yükseldi. Yer üzerine bıraktın, istikrar buldu. Denizler üzerine bıraktın, coştu. Kaynaklara bıraktın kaynadı. Bulutlar üzerine bıraktım, yağmur yağdırdı.

Tekrar o isimlerin hürmetine senden isterim ki: Cibril'in alnına yazılmıştır; ona selâm..

O isimler hürmetine ki, İsrâfil'in alnına yazılmıştır; ona selâm.. Keza, bütün meleklere de..

O isimler hürmetine ki, arşın çevresine yazılmıştır; o isimler hürmetine ki, kürsînin çevresine yazılmıştır.

* * *

(Devamı: 955. Sayfada)

Bu sayılanları vesile bilerek; Kerîm Rahîm zâtından tazarru ve niyaz edip dileklerimi arz ederim. Devam edelim:

- Halkından hiç kimsenin muttali olmadığı, gizli saklı isimler hürmetine senden isterim.

Demek olur ki:

- Allahım, bu isimlerin hürmetine; matlubuma, dilek ve muradlarıma kavuşmak sûreti ile bermurad olmamı niyaz edip isterim. Devam edelim:

- Keza o ismin hürmetine ki, onu gece üzerine bırakınca, karanlık etti. Gündüz üzerine bıraktın; aydınlattı. Semalar üzerine koydun; yükseldi. Yer üzerine bıraktın; istikrar buldu. Denizler üzerine bıraktın; coştu. Kaynaklara bıraktın; kaynadı. Bulutlar üzerine bıraktın; yağmur yağdırdı.

İşte.. bütün bu işleri meydana getiren İsm-i A'zamın hürmetine..

Devam edelim:

- Tekrar o isimlerin hürmetine zâtına niyaz edip isterim ki: Cibril'in alnına yazılmıştır. Ona selâm..

Bazı nüshada, üstteki cümle şöyle gelmiştir:

- Cibril'in ve Mikâil'in alnına yazılmıştır. Onlara selâm.

Devam edelim:

- O isimler hürmetine ki: İsrafil'in alnına yazılmıştır. Ona selâm.. Keza, bütün meleklerine de..

Yani: Bütün meleklere de selâm..

- Ve o isimler hürmetine isterim ki: Arşın çevresine yazılmıştır.

O isimler hürmetine ki: Kürsî'nin çevresine yazılmıştır.

Tekrar senden isterim..

Ey merhametliler merhametlisi, ey keremliler keremlisi.. Sen Rauf, rahîm Mevlâ'ya; ben aciz, zelil kulun, acz ve iftikar ile tazarru ve niyaz edip isterim:

- Azim-i A'zam ismin hürmetine.. (Azametliler azametlisi.)

Yani: Azamet ve celâlette; sair büyük isimlerine nazaran azamet ve celâleti daha üstün olan ismin hürmetine isterim.

- Şöyle ki: Yüce zâtını onunla isimlendirdin.

Yani: Bu, en büyük ismin hürmeti ve kasemi ile lütf u kereminden rica edip isterim.

- Ve, senden isterim; tüm isimlerin hakkı için ki: Onlar, ister bildiğim olsun; isterse bilmediğim..

Yani: Sen Kerîm Rahîm zâtın bildirmesi sûreti ile, şanlı Resûl'ünün öğretmesi sonunda bildiğim büyük isimlerin hürmetine ve bunlardan başka bilmediğim büyük isimlerin hürmetine niyaz edip isterim.

- Senden isterim..

Ey duâlara icabet eden, ihtiyaçları ihsân edip veren sen Rahîm Rahmân zâtından ben zelil alil kulun niyaz edip isterim.

حَوْلَ الْكُرْسِيِّ وَاَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْاَعْظَمِ الَّذِى سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ وَاَسْئَلُكَ بِحَقِّ اَسْمَائِكَ كُلِّهَا مَا عَلِمْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ اَعْلَمْ وَاَسْئَلُكَ بِالْاَسْمَاءِ الَّتِى دَعَاكَ بِهَا اٰدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِى دَعَاكَ بِهَا نُوحُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِى دَعَاكَ بِهَا صَالِحُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِى دَعَاكَ بِهَا يُونُسُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِى دَعَاكَ بِهَا مُوسٰى عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِى دَعَاكَ بِهَا هَارُونُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِى دَعَاكَ بِهَا شُعَيْبُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِى دَعَاكَ بِهَا اِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَبِالْاَسْمَاءِ الَّتِى دَعَاكَ بِهَا اِسْمٰعِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،

havl'el-kürsiyyi ve es'elüke bismikel'a-zim'il-a'zamillezi semmeyte bihi nefseke ve es'elüke bihakkı esmaike külliha maa-limtü minha ve ma lem a'lem ve es'elüke bil-esmailleti deâke biha Âdemü aleyhis-selâmü ve bil-esmailleti deâke biha Nu-hün aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha Salihün aleyhisselâmü ve bil-esma-illeti deâke biha Yunüsü aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha Musa aley-hisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha Harunü aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha Şuaybün aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha İbrâhimü aley-hisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha İsmailü aleyhisselâmü .....

* * *

Senden isterim: Azametliler azametlisi ismin hürmetine. Şöyle ki: Yüce zâtını onunla isimlendirdin.

Senden isterim: Tüm isimlerin hakkı için ki; onlar, ister bildiğim ol-sun, isterse bilmediğim.

Şu isimler hürmetine senden isterim. Âdem (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Nuh (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Salih (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Yunüs (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Musa (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Harun (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Şuayb (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, İbrâhim (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, İsmail (a.s.) onlarla sana duâ etti.

* * *

(Devamı: 957. Sayfada)

Devam edelim:

- Şu isimler hürmetine isterim: Âdem aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Yani: Bu beşer insanların babası Âdem.. Ona selâm olsun.

Devam edelim:

- Senden isterim:

Şu isimler hürmetine ki: Nuh aleyhisselâm, onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Salih aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Yakub aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Yusüf aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Ekseri nüshalarda metin böyledir.

Ancak bazı nüshalarda, Yakub ve Yusüf aleyhisselâm zikredilmemiştir. (Bizim metinde yoktur.)

Devam edelim:

- Şu isimler hürmetine ki: Yunüs aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Bazı nüshalarda bundan sonra, şu cümleler gelmiştir:

Şu isimler hürmetine ki: Eyyub aleyhisselâm sana onlarla duâ etmiştir.

Şu isimler hürmetine ki Hud aleyhisselâm onlarla sana duâ etmiştir.

Devam edelim:

Şu isimler hürmetine ki: Musa aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Harun aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Şuayb aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: İbrâhim aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: İsmail aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Davud aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Süleyman aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Zekeriyya aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Yahya aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Yuşa' aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Hızır aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا دَاوُدُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا سُلَيْمٰنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا زَكَرِيَّا عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا يَحْيٰى عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا يُوشَعُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا الْخَضِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا إِلْيَاسُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا الْيَسَعُ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا ذُوالْكِفْلِ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا عِيسٰى عَلَيْهِ السَّلَامُ،
وَبِالْأَسْمَاءِ الَّتِي دَعَاكَ بِهَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
نَبِيُّكَ وَرَسُولُكَ وَحَبِيبُكَ وَصَفِيُّكَ يَا مَنْ قَالَ
وَقَوْلُهُ الْحَقُّ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ، وَلَا يَصْدُرُ

ve bil-esmailleti deâke biha Davudü aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha Süleymanü aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha Zekeriyya aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha Yuşau aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke bihel-Hadıru aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha İlyasü aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha Elyesau aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha Zülkifli aleyhisselâmü ve bil-esmailleti deâke biha İsa aleyhisselâmü ve bil- esmailleti deâke biha Muhammedün sallallâhü aleyhi ve selleme nebiyyüke ve resûlüke ve habibüke ve safiyyüke.

Ya men kale ve kavlüh'ül-hakku:

– Vellahü halakaküm ve mata'melune.

Ve lâyasduru .....

* * *

Şu isimler hürmetine ki, Davud (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Süleyman (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Zekeriya (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Yuşa' (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Hızır (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, İlyas (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Elyesa' (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, Zülkifli (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki, İsa (a.s.) onlarla sana duâ etti.

Şu (büyük) isimlerin hürmetine ki, Muhammed onlarla sana duâ etti. Allahü Teâlâ ona salât eylesin; selâm eylesin.

O senin nebindir, resûlündür. O senin habibindir, safiyindir.

Ey o yüce zât ki, kelâmı hak olarak buyurdu:

– "Amellerinizi de, sizi de Allah yarattı." (37/96)

* * *

(Devamı: 959. Sayfada)

Şu isimler hürmetine ki: İlyas aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Bazı nüshalarda; Hızır aleyhisselâm zikredildikten sonra sırası ile: Hud aleyhisselâm, Lut aleyhisselâm, Ermiya aleyhisselâm, Zülkarneyn aleyhisselâm anlatılmıştır. Ancak, bunlardan sonra, **İlyas aleyhisselâm** gelmiştir.

Daha önce anlatıldığı gibi:

- Aleyhisselâm.

Demek: O'na selâm olsun, mânâsınadır.

Devam edelim:

Şu isimler hürmetine ki: Elyasa' aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: Zülkifl aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Şu isimler hürmetine ki: İsa aleyhisselâm onlarla sana duâ etti.

Daha önce de anlatıldığı üzere, demek olur ki:

- Allahım, bütün bu peygamberlerin duâ ettiği isimler hürmetine sana niyaz edip isterim.

Burada anlatılan peygamberlerin duâ ettikleri isimlerin tafsilâtı bundan önceki kısımlarda anlatılmıştır.

Devam edelim:

- Şu büyük isimlerin hürmetine ki: Muhammed sana onlarla duâ etti.

Yani: Habib-i Ekrem Nebiyy-i Mükerrem Hazret-i Muhammed.

Devam edelim:

- Allahü Teâlâ O'na salât eylesin; selâm eylesin.

Salât'ın mânâsı, daha evvellerde anlatıldı. Selâmın mânâsı da anlatıldı. Ancak, burada şu mânâ vardır:

- Dünya ve âhirette Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, cümle kötülüklerden, istemediklerinden Allahü Teâlâ selâmet ihsân buyursun.

Devam edelim:

- O senin Nebindir, Resûlündür.

Yani: Cümleden ulu peygamberin olup bütün âlemlere rahmet olarak, göndermiş olduğun Resûl'ündür.

Devam edelim:

- Senin Habib'indir, Safiyy'indir.

Yani: Cümle mahluk arasından özenle ayırıp çıkardığındır.

Bu cümleler için, toplu bir mânâ şu demektir:

- Allahım, senin Habib'in, Resûl'ün, Hazret-i Muhammed (s.a.v.) Efendimizin ve yukarıda anlatılan keremli Peygamberin sana tazarru ve niyaz ederek duâ eyledikleri büyük isimleri hürmet ve kasemi ile zâtına rica, niyaz, tazarru eder isterim.

Devam edelim:

- Ey o Yüce Zât ki, kelâmı hak olarak buyurdu:

عَنْ اَحَدٍ مِنْ عَبِيدِهِ قَوْلٌ وَلَا فِعْلٌ وَلَا حَرَكَةٌ
وَلَا سُكُونٌ اِلَّا وَقَدْ سَبَقَ فِي عِلْمِهِ وَقَضَائِهِ
وَقَدَرِهِ كَيْفَ يَكُونُ، كَمَا اَلْهَمْتَنِي وَقَضَيْتَ
لِي بِجَمْعِ هٰذَا الْكِتَابِ، وَيَسَّرْتَ عَلَيَّ فِيهِ
الطَّرِيقَ وَالْاَسْبَابَ، وَنَفَيْتَ عَنْ قَلْبِي فِي هٰذَا
النَّبِيِّ الْكَرِيمِ الشَّكَّ وَالْاِرْتِيَابَ، وَغَلَّبْتَ
حُبَّهُ عِنْدِي عَلٰى جَمِيعِ الْاَقْرِبَاءِ وَالْاَحِبَّاءِ
اَسْئَلُكَ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ اَنْ تَرْزُقَنِي وَكُلَّ
مَنْ اَحَبَّهُ وَاتَّبَعَهُ شَفَاعَتَهُ، وَمُرَافَقَتَهُ يَوْمَ
الْحِسَابِ، مِنْ غَيْرِ مُنَاقَشَةٍ وَلَا عَذَابٍ، وَلَا
تَوْبِيخٍ وَلَا عِتَابٍ، وَاَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي، وَتَسْتُرَ
لِي عُيُوبِي، يَا وَهَّابُ يَا غَفَّارُ، وَاَنْ تُنَعِّمَنِي
بِالنَّظَرِ اِلٰى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ فِي جُمْلَةِ الْاَحْبَابِ

an ahadin min abidihi kavlün ve lâfi'lün ve lâhareketün ve lâsükûnün illâ ve kad sebaka fiilmihi ve kazaihi ve kaderihi keyfe yekûnü kema elhemteni ve kadayte li bi-cem'i hazel-kitabi ve yesserte aleyye fi-hit-tarika vel-esbabe ve nefeyte an kalbi fihazen-nebiyyil-kerimiş-şekke vel-irtiyabe ve ğallebte hubbehu indi alâ hubbi cemiil-akribai vel-ehibbai.

Es'elüke ya Allahü ya Allahü ya Allahü enterzukani ve külle men ehabbehu vettebaahu şefaatehu ve mürafakateh yevm'el-hisabi min gayri münakaşetin ve lâazabin ve lâtevbihin ve lâitabin ve entağfire li zünubi ve testüre uyubi ya Vehhab ya Ğaffarü ve en tün'imeni bin-nazari ilâ vechikel-kerimi ficümlet'il-ahbabi ..... -

* * *

Onun kullarından her birinden söz, fil, hareket, sükûn, zâtının ilminde, ve kazasında ve kaderinde nasıl olması geçmişse, öyle olur; başka türlü olmaz.

Bundandır ki, bu kitabın derlemesini benim için takdir ederek bana ilham eyledin.

Yine bu mânâda, bana takip edilecek yolu ve sebepleri âsan eyledin. Bu Kerîm Nebi hakkında şekki ve şüpheyi kalbimden giderdin. Onun sevgisini özümde, tüm akrabaların ve dostların sevgisine karşılık pek baskın çıkardın.

Yâ Allah yâ Allah yâ Allah, senden isterim ki: Bana ve onun sevgisini taşıyıp kendisine tâbi olan herkese şefaatını, refakatını hesap günü nasip eyleyesin. Hem de, münakaşasız, azapsız, başa kakılmadan, azar olmadan..

Benim için, günahlarımı bağışlayasın; ayıplarımı örtesin ey Vehhab ey Gaffar...

Kerîm yüzüne nazar etmek nimetine beni erdir; hem de bütün ashab ile mezid ve sevap günü..

* * *

(Devamı: 963. Sayfada)

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Bu kelâmı buyuran, vacib'ül-vücud, ata, kerem, cömertlik sahibidir. Onun kelâmında değişiklik olmaz. Haktır, sabittir. Onun yanına, ne batıl uğrar, ne de tebdil.

- "Amellerinizi de, sizi de Allah yarattı." (37/96)

Bunun daha açık mânâsı şudur:

- Allahü Teâlâ, sizleri nasıl yarattıysa.. amellerinizi de öyle yarattı. Yaratıcı, yalnız odur; ondan başka yaratıcı yoktur.

İşbu mânâ icabıdır ki:

- Onun kullarından her birinden..

Bu kulların büyüğü, küçüğü, erkeği, kadını, melâike, insan, cin, hayvanatın cümlesi aynıdır. Yani: Anlatılacak mânâda..

- Söz, fiil, hareket, sükûn zâtının ilminde ve kazasında ve kaderinde nasıl olması geçmişse, öyle olur; başka türlü olmaz.

Bundandır ki: BU KİTABIN DERLEMESİNİ benim için takdir ettiğinden, bana ilham eyledin.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Cümle söz, fiil, hareket ve sükûnun; sübhan olan Yüce Hakk'ın kaza ve kaderi ile olacağı muhakkaktır; sabittir. Bu cümleden olarak ey celâl ve ikram sahibi Yüce Zât, fazlın, lütfun, kerem ve ihsânınla bana ilham ettiğinden ötürüdür ki; -yahut bana ilham ettiğin şekilde;- bu salâvat-ı şerifeler kitabı, bu şekilde toplanıp meydana geldi.

Anlaşıldığı gibi, üstte anlatılan mânâ, bu DELÂİL'in yazarı müellif merhuma göredir.

Bu mânâda, bazıları şöyle anlattılar:

- Bu kitabı okuyanlar, üstte geçen metin cümledeki:

- BU KİTABIN DERLEMESİNİ.

Mânâsına geldikleri zaman:

- BU KİTABIN OKUNMASINI.. (BİKIRAATİ HAZEL-KİTABİ..)

Diyerek geçmelidirler.

Ancak, muhakkıkun zâtlar şöyle dediler.

- Uygun olan, hiç bozmadan, kitaptaki gibi okumaktır. Ama okuyan içinden de şöyle geçire:

- Bu kitap içinde geçen büyük isimleri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize getirilen salâvat-ı şerifeleri okumamla derlemeyi bana ilham, hüküm ve takdir ettin.

Devam edelim:

- Yine bu mânâda, bana takip edilecek yolu ve sebepleri âsan eyledin.

Bu kitabı okuyanlar için, şu mânâyı almak mümkündür:

- Bu kitabı okumanın yollarını bana âsan eyledin.

Devam edelim:

– Bu Kerîm Nebi hakkında şekki ve şüpheyi kalbimden giderdin.

O şanlı bir peygamberdir. Peygamberliğine dair delilleri büyüktür. Rahmân Allah'ın Habibidir. Rahmân'ın salâvatı onun üzerine olsun.

Allah katında mükerrem ve muhteremdir.

İşbu şanlı Peygamber (s.a.v.) Efendimiz hakkında: Nübüvvet ve risâleti, bütün yaratılmışlara peygamber gönderildiği, cümleden faziletli olduğu, nebilerin ve resûllerin sonuncusu olduğu hakkında kalbimde hiç şüphe bırakmadın Allahım.

Bütün bunlar, bana bir nimet olarak, ezelî hükmün gereğidir. Sonra...

– Onun sevgisini; özümde, tüm akrabaların ve dostların sevgisine karşılık pek baskın çıkardın.

Demek olur ki:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sevgisini, gönlümde, sayılanların sevgisinden çok çok üstün eyledin.

Devam edelim:

– Yâ Allah Yâ Allah Yâ Allah, senden isterim ki..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Ey merhameti bol, nimeti ve mağfireti çok, iyilik ihsân sahibi Allahım.

Yüce zâtınla, fazl, ihsân, lütuf, kereminle ben kulunu; bu türlü keremlerine, çeşitli nimetlerine kaza ve takdirinle, ilhamınla erdirdin.

İşbu vergilerine dayanarak, zaaf ve iftikarımla zâtına tazarru ve niyaz edip dileklerimi arz ederim.

Ey Allahım, ülûhiyet, vahdaniyet ile muttasıfsın; cümle güzel isimler ve yüce sıfatlarla vasfedilmektesin. Vacib'il-vücud Hak Mabud'sun. Cümle halkın melcei celâl ve ikram sahibisin.

ALLAH LAFZA-İ CELÂLİ

Bu cümlede geçen:

– Allah.

İsmi, lafza-i celâldir. Bu mübârek isim, bütün sıfatları özünde toplar. Bu mübârek ismi zikreden bir kimse, Yüce Hakk'ın bütün isimlerini zikretmiş olur.

Ayrıca, bu lafza-i celâl, ism-i azamda olduğu için, üstte üç defa tekrar edildi.

Allahım, işbu ism-i azamını zikirle istimdad ederek, zâtından dilerim:

– Bana ve onun sevgisini taşıyıp kendisine tâbi olan herkese şefaatını refakatını hesap günü nasip eyle.

Hem de: Münakaşasız, azapsız, başa kakılmadan azar olmadan..

Bu cümlenin kısaca şerhli mânâsı şudur:

Cümle mahlukun bir araya geldiği, hesaplar görülüp herkese hakkı olan verildiği günde: Kusurumuz araştırılmadan, yaptığımız hatalar yüzümüze gelmeden, dolayısı ile azaba uğramadan; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şefaatını ve onun arkadaşlığını bize nasip eyle.

Devam edelim:

- Benim için günahlarımı bağışlayasın.

Allahım, bu dahi benim zâtından dileğimdir. Keza:

- Ayıplarımı örtesin.

Yani: Dünyada ve âhirette ettiğim hatalar dolayısı ile, beni sorguya çekmeyesin; tutmayasın.

Devam edelim:

- Ey Vehhab.

Ey garazsız ivazsız, kullarına çeşitli nimetlerini ve keremini tam mânâsı ile bolca ihsân yollu verip meccanen bağışlayan.

- Ey Gaffar.

Ey ayıpları, günahları, kabahatları, cürümleri tam mânâsı ile af ve mağfirete uğratan.

- Kerîm yüzüne nazar etmek nimetine beni erdir. Hem de: Bütün ahbab ile MEZİD ve SEVAP günü.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Allahım, vech-i kerîmine, cemâl-i bakemâline niteliksiz müşahede ve nazarla, ben kulunu kerem fazilet olarak bu büyük saadetle nimetlendirmeni dilerim.

ALLAHÜ TEÂLÂ'NIN CEMÂLİNİ MÜŞAHEDE (MEZİD)

Cennet ehli, cennat-ı âliyatta amelleri karşılığı yüksek dereceye çıkarlar.

Bu arada, büyük bir nimet vardır ki, ona hiçbir amelle ermek mümkün değildir; çünkü: Onun karşılığı yoktur. İşbu nimet ise, celâl ve ikram sahibi yüce zâtın cemâlini müşahededir. Bu onlara, sırf Yüce Allah'ın fazlı keremi ile ihsân olunur. Bu nimet, burada:

- MEZİD.

Olarak anlatıldı. Nitekim, bu mânâda Allahü Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurdu:

- "İyi iş, güzel amel işleyenlere, (ihsân mertebesine erenlere) daha güzel iyilik, bir de ZİYADE -**MEZİD**- vardır." (10/26)

- SEVAP.

Lafzının ifade ettiği mânâ ise, şudur: Kulların hayırlı amellerine, güzel işlerine, beğenilen âdetlerine karşılık verilen mükâfatlar. Devam edelim:

- Benden kabul buyurasın.

Biz aciz, zelil, miskin, alil kullarından, fazlınla kereminle, lütuf ve inâyetinle kabul eyle Allahım.. Yani:

- Amelimi.

Yani: Cümle hayır olarak işlediğim amellerimi. Devam edelim:

- Ve affedesin: İlminin kavradığı ne kadar hatam, nisyanım, zellem varsa, hepsini.

يَوْمَ الْمَزِيدِ وَالثَّوَابِ وَاَنْ تَتَقَبَّلَ مِنِّي، وَاَنْ تَعْفُوَ عَمَّا اَحَاطَ عِلْمُكَ بِهِ مِنْ خَطِيئَتِي وَنِسْيَانِي وَزَلَلِي، وَاَنْ تُبَلِّغَنِي مِنْ زِيَارَةِ قَبْرِهِ وَالتَّسْلِيمِ عَلَيْهِ وَعَلَى صَاحِبَيْهِ غَايَةَ اَمَلِي، بِمَنِّكَ وَفَضْلِكَ وَجُودِكَ وَكَرَمِكَ يَا رَؤُفُ يَا رَحِيمُ يَا وَلِيُّ، اَنْ تُجَازِيَهُ عَنِّي وَعَنْ كُلِّ مَنْ اَمَنَ بِهِ وَاتَّبَعَهُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ، الْاَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْاَمْوَاتِ اَفْضَلَ وَاَتَمَّ وَاَعَمَّ مَا جَازَيْتَ بِهِ اَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ يَا قَوِيُّ يَا عَزِيزُ يَا عَلِيُّ وَاَسْئَلُكَ اللّٰهُمَّ بِحَقِّ مَا اَقْسَمْتُ بِهِ عَلَيْكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَكُونَ السَّمَاءُ مَبْنِيَّةً، وَالْاَرْضُ مَدْحِيَّةً وَالْجِبَالُ عُلْوِيَّةً، وَالْعُيُونُ مُنْفَجِرَةً، وَالْبِحَارُ

yevm'el-mezidi ves-sevabi ve entetekabbele minni ameli ve enta'füve amma ehata ilmüke bihi min hatieti ve nisyani ve zeleli ve entübelliğani min ziyareti kabrihi vet-teslimi aleyhi ve alâ sahibeyhi ğâyete emeli bimennike ve fazlike ve cudike ve keremike ya Raufü ya Rahimü ya Veliyyü entücaziyehu anni ve an külli men amene bihi vettebaahu minel-müslimine vel-müslimat'il-ahyai minhüm vel-emvati efdale ve etemme ve eamme macazeyte bihi ehaden min halkıke ya Kaviyyü ya Azizü ya Aliyyü.

Ve es'elükellahümme bihakkı ma-aksemtü bihi aleyke entusalliye alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede mahalakte min kabli entekûnes-semaü mebniyyeten vel-ardu medhiyyeten vel-cibalü ulviyyeten vel-uyunü münfecireten vel-biharu .....

* * *

Benden kabul buyurasın amelimi. Affedersin; ilminin kavradığı ne kadar hatam, nisyanım, zellem varsa hepsini..

Onun kabrini ziyaret etmeye, O'na selâm vermeye beni eriştiresin. Keza onun iki arkadaşı için de.. Nimetin, fazlın, ihsânındır son emelim. Yâ Rauf, yâ Rahim, yâ Veliy..

Onu, benden yana, kendisine iman eden bütün mü'minlerden, yoluna tâbi olan ölü veya diri müslüman erkek ve müslüman kadınlardan yana mükâfatlandırasın.

Şöyle ki: Halkından herhangi birini mükâfatlandırdığın şeylerin en tamamı, en şümullüsü, en faziletlisi ile.. Ya Kavi, yâ Aziz, yâ Aliy..

Allahım, senden dilerim; zâtına kasemle vesile eylediğim şeyler hürmetine. Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyleyesin. Mahlukatın sayısı kadar.. Henüz sema bina olunmamıştı; yer döşenmemişti; dağlar yükselmemişti; su kaynakları akıp durmuyordu; denizler müsahhar değildi; ırmaklar çağlamıyordu; güneş aydınlatmıyor, ay ziya vermiyordu; yıldızlar da parlamıyordu.

* * *

(Devamı: 967. Sayfada)

Yani: Bütün bunları sırf fazlınla bağışlamanı niyaz edip isterim.

Devam edelim:

- Onun kabrini ziyaret etmeye, O'na selâm vermeye beni eriştiresin.

Ya İlâh'el-Âlemin. Yukarıda dileklerim için vesile eylediklerim hürmetine.. Lütuf ve inâyetinle, fazl ve ihsânınla ben aciz dertli kulunu, Habib-i Ekrem'in Ravza-i Mutahharası sayılan nurlu toprağını, muazzam kabrini ziyarete kavuştur.

Onun mübârek yüzüne karşı durup üstün hizmetlerinin bir gereği olarak, kalbimle kalıbımla tam huşû, çokça tevazu ile, o Habib-i Muazzam'ın Resûl-ü Mükerrem'ine letaif-i salâvat, tekrimat, tehiyyat, teslimat etmeyi nasip eyle. Bu şekilde O'na karşı tam tazim, tam tekrim yolunda vazifelerimi başarı ile eda etmemi bana nasip eyle.

HAZRET-İ EBÛ BEKİR - HAZRET-İ ÖMER

- Keza, onun iki arkadaşı için de..

Yani: Bu iki zâtın da, ziyaretini Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ziyareti vesilesi ile bana ihsân eyle.

Bunlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin iki mükerrem veziri iki muhterem arkadaşı Sıddîk-ı Ekber Hazret-i Ebû Bekir ile Faruk-u Azam Hazret-i Ömer'dir. Allahü Teâlâ onlardan râzı olup gönüllerini hoşnut eylesin. Onların şefaatları ile bizleri faydalandırsın. Devam edelim:

- Nimetin, fazlın, ihsânın hakkı için.

Yani: Bu ihsânları yaptığın sıfatların hakkı için, bizleri bu keremlere erdir.

Devam edelim:

- Yâ Rauf..

Ey tam mânâsı ile şefkatli Allahım.

- Yâ Rahîm.

Ey cümle kullarına daima rahmeti ile muamele eyleyen Rabbım.

- Yâ Veliyy.

Ey yardımcı ve muin olan Yüce Mevlâ.. Bu kerem ve lütufların, fazlın ve ihsânın hürmeti ve kasemi hakkı için senden dilerim.

Habib-i Mükerrem'in (S:A.) Ravza-i Mutahhara'sına ve onun eşiğine yüz sürüp çeşitli salât ve selâm okuyarak o pek merhametli ve şefkatlı Habib-i Ekrem'in şefaatını niyaz eylemeyi nasib eyle. İçinde taat ve ibâdetin biri bin yerine geçtiği o mübârek yeri ziyaret nasib eyle.

İşbu sevaplara, ecirlere nail eylemeni tazarru ve niyaz edip yüce zâtından dilerim. Sonra, şunu da isterim:

- O'nu..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi..

– Benden yana, kendisine iman eden bütün mü'minlerden, yoluna, tâbi olan ölü veya diri müslüman erkek ve müslüman kadınlardan yana mükâfatlandırasın.

Şöyle ki: Halkından herhangi birini mükâfatlandırdığın şeylerin en tamamı, en şümullüsü, en faziletlisi ile..

Allahü Teâlâ'nın, halkı arasında mükâfatlandırdığı zümre şunlardır: Nebiler, resûller, mukarreb veliler, konuşan âlimler, sıddîklar, şehitler, mükerrem salihler, erkek ve kadın müslümanlar.

– Yâ Kavi, yâ Aziz..

Ey ezici kuvvetin ve tam kudretin sahibi.. Ey açık izzetin ve kahrın galebenin sahibi..

– Yâ Aliyy..

Ey yücelik, yükseklik, saltanat ve istilâ sahibi olan şânı büyük, celâli üstün, nimeti her şeye şâmil Allahım. Devam edelim:

– Allahım, Senden dilerim. Zâtına, kasemle vesile eylediğim şeyler hürmetine..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyleyesin.

Yani: Yüce zâtının fazl ü keremine lâyık bir şekilde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun tâbi olan ümmeti ve âli üzerine tazim salâtı eyleyip tekrim edesin.

– Mahlukatın sayısı kadar..

Bu cümlenin şerhli mânâsı şudur:

Mahlukatından vücutta olmayan halk ve icadını takdir eyleyip yaratılmalarına ilminin sebkat ettiği şeylerin âyân-ı sabitesi sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyle.

Bu salâvat-ı şerifenin evveliyatı şu zamanda başlasın ki:

– Henüz sema bina olunmamıştı; yer döşenmemişti; dağlar yükselmemişti; su kaynakları akıp durmuyordu; denizler müsahhar değildi; ırmaklar çağlamıyordu; güneş aydınlatmıyor, ay ziya vermiyordu; yıldızlar da parlamıyordu.

Burada anlatılmak istenen mânâ şudur:

Allahım, bu anlatılan mevcudat, daha vücud bulmadan evvel, ezelî ilminde takdir ettiğin âyân-ı sabitelerin sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âli üzerine bol salât, çok tahiyyat inzal eylemeni niyaz edip dilerim. Ki o zaman:

– Mahlukatından hiç kimse, senin nasıl olduğunu bilmezdi; ancak zâtınla bilirdin.

Devam edelim:

– Ona.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize.

– Salât eyleyesin; kelâmının sayısınca..

Demek olur ki:

– Allahım, senin tekvin ve tenzil olan tükenmez ve nihâyetsiz kelâmının sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eylemeni dilerim.

Bu cümle, bazı nüshalarda:

– Kelimelerin (kelimatının) sayısı kadar. Diye geçmiştir. Devam edelim:

– O'na ve onun âline Kur'ân âyetlerinin sayısı kadar salât eyleyesin.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve O'na tâbi olup yolunu izleyen ümmeti üzerine..

KUR'ÂN-I KERÎM'İN ÂYETLERİ

Kur'ân-ı Azim'in âyetleri altı bin altı yüz altmış altı âyettir.

Bin adedi nehye (yasaklara) dairdir.

Bin adedi vaad (hayırlı müjde haberi) üzerinedir.

Bin adedi kıssalar ve haberlerdir. (Menkıbeler, geçmişlerin durumlarını bildiren âyet-i kerimeler.)

Bin adedi ibret ve misal yolludur.

Beş yüz adedi helâl ve haramı beyân içindir.

Yüz adedi nasih mensuh beyânındadır. (Değişen hükümleri anlatır.)

Altmış altı âyeti duâ, istiğfar, zikirlerdir.

Kur'ân-ı Azim'in altı bin âyet olması üzerinde ittifak vardır. Kalanın ziyadelik ve noksanlığı üzerinde çeşitli görüşler vardır.

Kur'ân-ı Kerîm'in kelimeleri: On dokuz bin üç yüzdür. Bazıları bu hususta şöyle dediler:

– Bu kelimelerin, daha az ve daha çok olduğu üzerinde çeşitli görüşler vardır.

Devam edelim:

– Ve.. onun harfleri kadar..

Yani: Kur'ân-ı Kerîm'in harfleri sayısı kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âli üzerine salât eyle.

İbn-i Abbas'tan (r.a.) rivâyet olunduğuna göre; Kur'ân-ı Kerîm'in harfleri: Üç yüz yirmi üç bin altı yüz yetmiş bir harftir. Bu sayının dahi, azlığında ve çokluğunda değişik görüşler vardır. Devam edelim:

– Ve.. O'na, onun âline kendisine salâvat okuyanların sayısı kadar salât eyleyesin.

Yani: Meleklerden, insanların ve cinlerin mü'minlerinden Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okuyanların sayısı kadar kendisine ve âline salât eyleyesin. Zâtından bunu dilerim. Aynı şekilde:

– O'na ve âline salât eyleyesin; kendisine salâvat okumayanların sayısı kadar.

O'na ve âline salât eyleyesin; yerin dolusu kadar.

Yani: Azamet ve kesrette halk ettiğin yerlerin dolusu kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyleyesin.

مُسَخَّرَةٌ، وَالْاَنْهَارُ مُنْهَمِرَةٌ، وَالشَّمْسُ مُضْحِيَةٌ، وَالْقَمَرُ مُضِيئًا، وَالنَّجْمُ مُنِيرًا، وَلَا يَعْلَمُ اَحَدٌ حَيْثُ تَكُونُ اِلَّا اَنْتَ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلَى اٰلِهِ عَدَدَ كَلَامِكَ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلَى اٰلِهِ عَدَدَ اٰيَاتِ الْقُرْاٰنِ وحُرُوفِهِ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلَى اٰلِهِ عَدَدَ مَنْ يُصَلِّي عَلَيْهِ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلَى اٰلِهِ عَدَدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلَى اٰلِهِ مِلْءَ اَرْضِكَ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلَى اٰلِهِ عَدَدَ مَا جَرٰى بِهِ الْقَلَمُ فِي اُمِّ الْكِتَابِ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلَى اٰلِهِ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ فِي سَبْعِ سَمٰوَاتِكَ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلَى اٰلِهِ عَدَدَ مَا اَنْتَ خَالِقُهُ فِيهِنَّ اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلَى اٰلِهِ عَدَدَ قَطْرِ الْمَطَرِ وَكُلِّ قَطْرَةٍ قَطَرَتْ

müsahharaten vel-enharu münhemireten veş-şemsü mudhiyeten vel-kameru mudien ven-necmü münireten ve lâya'lemü ehadün haysü tekûnü illâ ente ve en tusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede kelâmike.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede âyat-il-Kur'âni ve hurfihi.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede men yusalli aleyhi.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede men lemyusalli aleyhi.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi mil'e arzike.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede macera bihil-kalemü fiümm'il-kitabi.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede mahalakte fiseb'i semavatike.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede maente halikuhu fihinne ila yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede katr'il-matari ve külli katratin katarat ...

* * *

Mahlukatından hiç kimse, senin nasıl olduğunu bilmezdi. Ancak zâtınla bilirdin.

O'na salât eyleyesin; kelâmının sayısınca..

O'na ve âline, Kur'ân âyetlerinin ve harflerinin sayısı kadar salât eyleyesin.

O'na ve âline salât eyleyesin: Kendisine salâvat okuyanların sayısı kadar..

O'na ve âline salât eyleyesin: Kendisine salât okumayanların sayısı kadar..

O'na ve âline salât eyleyesin: Yerin dolusu kadar..

O'na ve âline salât eyleyesin: Ümm'ül-kitabda kalemin yürüdüğü şeylerin sayısı kadar..

O'na ve âline salât eyleyesin: Yedi kat semalarında yarattığın şeylerin sayısı kadar..

O'na ve âline salât eyleyesin: Tâ, kıyâmete kadar onlarda yaratacağın şeylerin sayısı kadar; hem de her gün bin kere..

* * *

(Devamı: 969. Sayfada)

Devam edelim:

- O'na ve âline..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tâbi olan ümmetine..

- Salât eyleyesin. ÜMM'ÜL-KİTAB'da kalemin yürüdüğü şeylerin sayısı kadar.

Bu cümlede geçen:

- ÜMM'ÜL-KİTAB.

Tâbiri, LEVH-Ü MAHFUZ'dur. Demek olur ki:

- Kalemin, bu LEVH-Ü MAHFUZ'a yazdığı şeylerin sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve ona tâbi olan ümmetine salât eyle. Yüce zâtından dileğim budur.

Devam edelim:

- O'na ve onun âline salât eyleyesin; yedi kat semalarında yarattığın şeylerin sayısı kadar..

Bazı nüshalarda, bu salâvat-ı şerife yazılmamıştır. (Bizim metinde vardır.)

Devam edelim:

- Salât eyleyesin; O'na ve onun âline..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, ve onun yolunda gidenlere..

- Tâ, kıyâmete kadar, onlarda..

Yani: Yedi kat semalarda..

Devam edelim:

- Yaratacağın şeylerin sayısı kadar, hem de her gün bin kere..

Yani: Bu şekilde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun yolunu izleyenlere salât eylemen dahi, zâtından niyazımdır.

Devam edelim:

- O'na ve onun âline.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun yolunu izleyen ümmetine..

- Yağmur damlalarının sayısı kadar salât eyleyesin. Hem de, semandan arzına düşen yağmur damlalarının her sayısına karşılık.. Hem de, dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar, her gün bin kere..

Demek olur ki:

- Allahım, bütün bu sayıların toplamı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, onun yolunu izleyen ümmetine bol bol salât eyle.

* * *

ALTINCI HİZİB (BÖLÜM) burada tamam oldu. Bundan sonra gelecek olan YEDİNCİ HİZİB (BÖLÜM) olacaktır.

* * *

مِنْ سَمَآئِكَ اِلٰى اَرْضِكَ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ

اَلْحِزْبُ السَّابِعُ فِي يَوْمِ الْاَحَدِ

وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَدَدَ مَنْ سَبَّحَكَ وَقَدَّسَكَ وَسَجَدَ لَكَ وَعَظَّمَكَ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَدَدَ كُلِّ سَنَةٍ خَلَقْتَهُمْ فِيهَا مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَدَدَ السَّحَابِ الْجَارِيَةِ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَدَدَ الرِّيَاحِ الذَّارِيَةِ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ،

min semai ke ilâ arzike min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

EL-HİZB'ÜS-SABİU
FİYEVM'İL-AHADİ

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede men sebbehake ve kaddeseke ve secede leke ve azzameke min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fiküllî yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede külliseneti n halaktehüm fiha minyevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi aded'es-seh ab'il-câriyeti.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi aded'er-riyah'iz-zariyeti min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

* * *

O'na ve onun âline yağmur damlalarının sayısı kadar salât eyleyesin. Hem de semandan arzına düşen yağmur damlalarının her damlasına karşılık.. Hem de, dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

YEDİNCİ BÖLÜM: Pazar günleri başlanır.

O'na ve âline salât eyleyesin: Seni tesbih, takdis, sana secde edip tazim edenlerin sayısı kadar. Dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

O'na ve âline her sene onda yarattığın şeylerin sayısı kadar salât eyleyesin; dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

O'na ve âline salât eyleyesin: Kayıp giden bulutların sayısı kadar..

Dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar, her gün bin kere, O'na ve onun âline esip tozutan rüzgârların sayısı kadar salât eyleyesin.

* * *

(Devamı: 971. Sayfada)

YEDİNCİ BÖLÜM: Pazar günleri başlanır.

Allahım, senden dileğim odur ki:

- O'na salât eyleyesin; keza âline de..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline.. Kendisine tâbi olup yolunda giden ümmetine..

- Seni tesbih, takdis, sana secde edip tazim edenlerin sayısı kadar..

Dünyayı yarattığın günden itibaren; tâ, kıyâmet gününe kadar, her gün bin kere..

Allahım, tekrar olarak zâtından niyazım odur ki:

- O'na ve onun âline her sene, onda yarattığın şeylerin sayısı kadar salât eyleyesin. Dünyayı yarattığın günden itibaren; tâ, kıyâmet gününe kadar, her gün bin kere..

Bu senelere şemsiye ve kameriye seneleri dahildir.

Şemsî senenin, günleri yirmi dört saattir. O saatların lahzaları dahi, iki bin lahzadır.

Demek olur ki:

- Allahım, bütün bu günlerin, saatların ve lahzaların sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun yoluna tâbi olan ümmetine salât eyle.

Hem de kıyâmet gününe kadar; ne kadar gün, saat, lahza olursa..

Allahım, yine zâtından niyazım odur ki:

- O'na ve onun âline..

Bazı nüshada, bu cümleden sonra:

- Ashabına da..

Diye gelmiştir. (Bizim metinde yoktur.)

Devam edelim:

- Salât eyleyesin; kayıp giden bulutların sayısı kadar.

Allahım, zâtından dilerim ki:

- Dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar; her gün bin kere, O'na ve onun âline ZARİYE rüzgârların sayısı kadar salât eyleyesin.

Bu cümlede geçen:

- Zariye..

Tâbiri, rüzgâr için şu mânâda kullanılır: Kuruyup dökülen otları, yaprakları ve tozları yer üzerinde savurup dağıtan..

Yine zâtından dileğim odur ki:

- O'na ve onun âline salât eyleyesin.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve O'na tâbi olan müttaki ümmetine..

- Rüzgârların esip hareket ettirdiği dallar, ağaçlar, yapraklar, meyveler, çiçekler sayısı kadar..

وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَدَدَ مَا هَبَّتِ الرِّيَاحُ عَلَيْهِ وَحَرَّكَتْهُ مِنَ الْاَغْصَانِ وَالْاَشْجَارِ وَاَوْرَاقِ الثِّمَارِ وَالْاَزْهَارِ وَعَدَدَ مَا خَلَقْتَ عَلٰى قَرَارِ اَرْضِكَ وَمَا بَيْنَ سَمٰوَاتِكَ مِنْ يَوْمٍ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَدَدَ اَمْوَاجِ بِحَارِكَ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَدَدَ الرَّمْلِ وَالْحَصٰى وَكُلِّ حَجَرٍ وَمَدَرٍ خَلَقْتَهُ فِي مَشَارِقِ الْاَرْضِ وَمَغَارِبِهَا سَهْلِهَا وَجِبَالِهَا وَاَوْدِيَتِهَا مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَدَدَ نَبَاتِ الْاَرْضِ فِي قِبْلَتِهَا وَجَوْفِهَا وَشَرْقِهَا وَغَرْبِهَا

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede mahebbet'ir-riyahu aleyhi ve harrekethü minel-ağsani vel-eşcari ve evrak'is-simari vel-ezhari ve adede ma-halakte alâ karari arzıke ve mabeyne semavatike min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede emvaci biharike min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi aded'er-remli vel-hasa ve külli haceRin ve mederin halaktehu fimeşarık'il-arzı ve meğaribiha sehliha ve cibaliha ve evdiyetiha min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede nebat'il-arzi fikıbletiha ve cevfiha ve şarkıha ve ğarbiha .....

* * *

O'na ve âline salât eyleyesin: Rüzgârların esip hareket ettirdiği dallar, ağaçlar, yapraklar, meyveler, çiçekler sayısı kadar. Arzının üzerinde, semaların arasında yarattığın şeylerin sayısı kadar.. Dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe dek, her gün bin kere..

O'na ve âline salât eyleyesin: Denizlerin dalgaları sayısınca, dünyayı yarattığın günden tâ, kıyâmet gününe kadar.. her gün bin kere..

O'na ve âline salât eyleyesin: Kumların, çakıl taşlarının, her kaya parçasının, tuğlanın, yerin şarkında, garbında, düzlüğünde, dağlarında ve derelerinde yarattıklarının sayısı kadar.. Hem de, dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar, her gün bin kere..

O'na ve âline salât eyleyesin: Yerin kıblesinde, ortasında, şarkında, garbında..

* * *

(Devamı: 973. Sayfada)

Yani: bütün bu sayılanların tümü kadar Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun yolunda giden ümmetine salât eyle..

Devam edelim:

- Arzının üzerinde, semaların arasında yarattığın şeylerin sayısı kadar; dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe dek, her gün bin kere.

Demek olur ki:

- Bütün bu sayılanların çarpım adedi kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline iclâl salâtı, fazilet tahiyyesi inzal ederek kendilerine izzet ikram eylemeni dilerim.

Devam edelim:

- O'na ve onun âline salât eyleyesin; denizlerinin dalgaları sayısınca.. Dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar; her gün bin kere.

Demek olur ki:

- Allahım, bu sayılanların çarpımından hâsıl olanların sayısı kadar; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyleyip kendilerine izzet ikram eylemeni tazarru ve niyaz eylerim.

Tekrar niyazım odur ki:

- O'na ve onun âline salât eyleyesin: Kumların, çakıl taşlarının, her kaya parçasının, tuğlanın, yerin şarkında, garbında, düzlüğünde, dağlarında ve derelerinde yarattıkların sayısı kadar. Hem de, dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar.. Hem de, her gün bin kere..

Tekrar zâtından niyazım odur ki:

- O'na ve onun âline salât eyleyesin: Yerin kıblesinde, ortasında, şarkında, garbında, düzlüklerinde, dağlarında yarattığın bitkilerden ağaç, meyve, yapraklar, ekin ve onun tüm çıkardıklarının..

Yani: Onun şimdiye kadar çıkarmış olduğu ot, çiçek, tohum, ekin, hububat cinsi ve bunlardan başka her ne çıkardıysa..

Devam edelim:

- Çıkaracağı nebat, bereketli şeylerin tüm sayısı kadar.. Hem de: Dünyayı yarattığın günden itibaren; kıyâmet gününe dek, her bin bin kere..

Demek olur ki:

- Bütün bu sayıların çarpım adedi kadar; Habib-i Ekrem Resûl-ü Muazzam Hazret-i Muhammed aleyhisselâtü vesselâm üzerine ve onun yolunu takip eden şanlı ümmetine salât ikramı, fazilet tahiyyesi inzal ederek, kendilerine izzet ikram eyleyesin.. Zâtından dileğim budur.

Devam edelim:

- O'na ve onun âline salât eyleyesin: Yaratmış olduğun insan cin, şeytan; bundan sonra da, bunlardan yaratacaklarının sayısı kadar. Tâ, kıyâmet gününe dek; her gün bin kere..

وَسَهْلِهَا وَجِبَالِهَا مِنْ شَجَرٍ وَثَمَرٍ وَاَوْرَاقٍ وَزَرْعٍ
وَجَمِيعِ مَآ اَخْرَجَتْ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا مِنْ نَبَاتِهَا
وَبَرَكَاتِهَا مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ
عَدَدَ مَا خَلَقْتَ مِنَ الْاِنْسِ وَالْجِنِّ وَالشَّيَاطِينِ
وَمَآ اَنْتَ خَالِقُهُ مِنْهُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ
يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ عَدَدَ
كُلِّ شَعْرَةٍ فِي اَبْدَانِهِمْ وَوُجُوهِهِمْ وَعَلٰى رُؤُسِهِمْ
مُنْذُ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ
اَلْفَ مَرَّةٍ وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ عَدَدَ اَنْفَاسِهِمْ
وَاَلْفَاظِهِمْ وَاَلْحَاظِهِمْ مِنْ يَوْمٍ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى
يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ
وَعَلٰى اٰلِهِ عَدَدَ طَيَرَانِ الْجِنِّ وَخَفَقَانِ الْاِنْسِ

ve sehliha ve cibaliha min şecerin ve semerin ve evrakın ve zer'in ve cemii maahrecet ve mayahrucü minha min nebatiha ve berekâtiha min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede mahalakte minel-insi vel-cinni veş-şeyatıyni ve ma ente halikuhu minhüm ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede külli şa'ratin fiebdanihim ve vücuhihim ve alâ rüusihim münzü halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede enfasihim ve elfazıhim ve el-hazıhim min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede tayaran'il-cinni ve hafakan'il-insi

* * *

düzlüklerinde, dağlarında yarattığın bitkilerden ağaç, meyve, yapraklar, ekin ve onun tüm çıkardıklarının ve çıkaracağı nebat, bereketli şeylerin tüm sayısı kadar. Hem de, dünyayı yarattığın günden itibaren, kıyâmet gününe dek, her gün bin kere..

O'na ve âline salât eyleyesin: Yaratmış olduğun insan, cin, şeytan; bundan sonra da bunlardan yaratacaklarının sayısı kadar.. Tâ, kıyâmet gününe dek, her gün bin kere..

O'na ve âline salât eyleyesin: Onların başlarında, yüzlerinde, bedenlerinde bulunan tüylerin sayısı kadar.. Dünyayı yarattığın günden; tâ, kıyâmet gününe dek her gün bin kere..

Onların nefesleri, lafızları, lahzaları sayısınca O'na ve O'nun âline salât eyleyesin. Dünyayı yarattığın günden, tâ kıyamet gününe dek her gün bin kere..

* * *

(Devamı: 975. Sayfada)

İşte, bütün bunların sayısı kadar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline tazim salâtı ve tekrim tahiyyatı etmeni dilerim.

Devam edelim:

– O'na ve onun âline salât eyleyesin; ONLARIN, başlarında, yüzlerinde, bedenlerinde bulunan tüylerin sayısı kadar.

Bu cümlede geçen:

– ONLARIN.

Zamiri ile anlatılan şunlardır: İnsan, cin ve şeytanlar..

Devam edelim:

– Dünyayı yarattığın günden; tâ kıyâmet gününe dek her gün bin kere..

Kısaca demek olur ki:

– Bu sayılanların çarpımından hâsıl olan sayı adedince; Habib-i Ekrem Nebiyy-i Muhterem Resûl-ü Muazzam Hazret-i Muhammed aleyhisselâtü vesselâm ve âlinin üzerine iclâl salâtı, fazilet tahiyyesi inzal ederek kendilerine izzet ikram eylemeni dilerim.

Devam edelim:

– Onların nefesleri, lafızları..

Yani: Sözleri, kelimeleri, harfleri..

– Lahzaları.

Yani: Nazar edip bakmaları..

– Sayısınca O'na ve onun âline.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline..

– Salât eyleyesin; dünyayı yarattığın günden, tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

Yani: Bütün bu sayılanların, çarpımından hâsıl olan sayı adedince..

Devam edelim:

– Salât eyleyesin; O'na ve onun âline..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline.. Kendisine tâbi olan ümmetine.. Yolunda gidenlere.

– Cinnin tayaranı.

Cin tayfasına mensup olanların uçuşları, kanatlarının hareketleri..

– İnsin hafakanı sayısınca..

Yani: İnsan tayfasının hareketleri, gidip gelmeleri, yürümeleri, cevelanları, dünya ve âhiret işleri için hareketleri sayısınca..

– Dünyayı yarattığın günden itibaren; tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

Yani: Bütün bu sayılanların çarpımından hâsıl olan sayı adedince Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eylemeni dilerim.

Devam edelim:

– Salât eyleyesin; O'na ve onun âline..

مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ عَدَدَ كُلِّ بَهِيمَةٍ خَلَقْتَهَا عَلٰى اَرْضِكَ صَغِيرَةً وَكَبِيرَةً فِي مَشَارِقِ الْاَرْضِ وَمَغَارِبِهَا مِمَّا عُلِمَ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُ عِلْمَهُ اِلَّا اَنْتَ مِنْ يَوْمِ خَلَقْتَ الدُّنْيَا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ عَدَدَ مَنْ صَلّٰى عَلَيْهِ، وَعَدَدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ، وَعَدَدَ مَنْ يُصَلِّي عَلَيْهِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ اَلْفَ مَرَّةٍ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ عَدَدَ الْاَحْيَاءِ وَالْاَمْوَاتِ وَعَدَدَ مَا خَلَقْتَ مِنْ حِيتَانٍ وَطَيْرٍ وَنَمْلٍ وَنَحْلٍ وَحَشَرَاتٍ، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ فِي اللَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى، وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ فِي الْاٰخِرَةِ

min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede külli behimetin halakteha alâ arzıke sağireten ve kebireten fimeşarik'ıl-arzı ve meğaribiha mimma ulime ve mimma lâ-ya'lemü ilmehu illâ ente min yevme halakted-dünya ilâ yevm'il-kıyâmeti fikülli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede men sallâ aleyhi ve adede men lemyusalli aleyhi ve adede men yusalli aleyhi ilâ yevm'il-kıyâmeti fi-külli yevmin elfe merretin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi aded'el-ahyai vel-emvati ve adede mahalakte min hiytanin ve tayrin ve nemlin ve nahlin ve haşeratin.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi fil-leyli iza yağşa ven-nehari iza tecella.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi fil-âhireti .....

* * *

O'na ve âline salât eyleyesin: Cinnin tayaranı, insan hafakanı sayısınca, dünyayı yarattığın günden itibaren; tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

O'na ve âline salât eyleyesin: Arzının üzerinde yarattığın her behimetin büyük, küçük, yerin şarklarında ve garplarında olanlar dahil.. Bunlar, bilinenler ve bilinmeleri ancak zâtına mahsus olanlardır. Bütün bunların sayısı kadar; dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

O'na ve âline salât eyleyesin: O'na salâvat okuyanların sayısı, O'na salâvat okumayanların sayısı; tâ, kıyâmet gününe dek üzerine salâvat okuyanların sayısı kadar.. her gün bin kere..

O'na ve âline salât eyleyesin: Dirilerin ve ölülerin sayısı kadar. Yarattığın şu şeylerin sayısı kadar: Balıklar, kuşlar, karınca, arı, haşereler..

O'na ve âline salât eyleyesin: Gece karanlığı bürüdüğü, gündüzün aydınlığı açtığı zamanlarda..

O'na ve âline salât eyleyesin: Âhirette ve dünyada..

* * *

(Devamı: 977. Sayfada)

Demek olur ki:

- Kereminle, inâyetinle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eylemeni dilerim.

- Arzının üzerinde yarattığın her BEHİME'nin..

Bu cümlede geçen:

- BEHİME.

Lafzından murad, dört ayakla yürüyen hayvanlardır.

- Büyük, küçük, yerin şarklarında ve garplarında olanlar dahil..

Yani: Güneş doğduğu taraflarda, güneşin battığı taraflarda olanlar.

- Bunlar, bilinenler ve bilinmeleri ancak zâtına mahsus olanlardır. Bütün bunların sayısı kadar; dünyayı yarattığın günden itibaren, tâ, kıyâmet gününe kadar her gün bin kere..

Devam edelim:

- Salât eyleyesin; O'na ve onun âline..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve ona tâbi olup yolunda giden ümmetine fazlınla, ihsânınla salât eylemeni dilerim Allahım.

- O'na salâvat okuyanların sayısı, O'na salâvat okumayanların sayısı, tâ, kıyâmet gününe dek üzerine salâvat okuyanların sayısı kadar.. Hem de, her gün bin kere..

Salâvat okuyanlar şunlardır: Melekler, insan ve cin tayfasının mü'min olanları..

Salâvat okumayanlar da şunlardır: Şeytanlar, cinnin ve insanların inat kâfirleri.

Kıyâmete kadar, kendisine salâvat okunacak zât ise.. başta Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir.

Devam edelim:

- Salât eyleyesin; O'na ve onun âline..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun yolunda giden ümmetine salât eylemeni tazarru ve niyaz eylerim.

- Dirilerin ve ölülerin sayısı kadar..

Diriler ve ölüler sayısına şunlar dahildir: Melekler, insanlar, cinler ve sair hayvanlar..

- Ve.. yarattığın şu şeylerin sayısı kadar: Balıklar..

Ama hür türlüsü.

- Kuşlar, karınca, arı, haşereler..

Burada geçen **Haşereler** cümlesine, onların öldürülmesi caiz olan ve olmayan dahildir. Meselâ: Fare, akrep, yılan ve bunlara benzeyen eziyetli hayvanlar.

Bunlardan başka, ismi bilinen ve bilinmeyen ufacık hayvanlar da vardır ki:

- Hevam.

Tâbiri ile anlatılır.. İşte bütün bunların sayısı kadar, sultan-ı enbiya, Sened-i Asfiya İmam-ı Etkıya Habib-i Hüda Şefi-i Ruz-ü Ceza Hatem'ül-enbiya

وَالْأُولٰى، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ مُنْذُ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا اِلٰى اَنْ صَارَ كَهْلًا مَهْدِيًّا، فَقَبَضْتَهُ اِلَيْكَ عَدْلًا مَرْضِيًّا، لِتَبْعَثَهُ شَفِيعًا، وَاَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَدَدَ خَلْقِكَ وَرِضَاءَ نَفْسِكَ وَزِنَةَ عَرْشِكَ وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ، وَاَنْ تُعْطِيَهُ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ، وَالْحَوْضَ الْمَوْرُودَ، وَالْمَقَامَ الْمَحْمُودَ، وَالْعِزَّ الْمَمْدُودَ، وَاَنْ تُعَظِّمَ بُرْهَانَهُ، وَاَنْ تُشَرِّفَ بُنْيَانَهُ، وَاَنْ تَرْفَعَ مَكَانَهُ، وَاَنْ تَسْتَعْمِلَنَا يَا مَوْلَانَا بِسُنَّتِهٖ، وَاَنْ تُمِيتَنَا عَلٰى مِلَّتِهٖ، وَاَنْ تَحْشُرَنَا فِي زُمْرَتِهٖ، وَتَحْتَ لِوَائِهٖ، وَاَنْ تَجْعَلَنَا مِنْ رُفَقَائِهٖ، وَاَنْ تُورِدَنَا حَوْضَهُ، وَاَنْ تَسْقِيَنَا بِكَاْسِهٖ، وَاَنْ تَنْفَعَنَا بِمَحَبَّتِهٖ،

vel-ulâ.

Ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi münzü kâne fil-mehdi sabiyyen ilâ en sare kehlen mehdiyyen fekabaztehu ileyke adlen mardiyyen liteb'asehu şefian ve entusalliye aleyhi ve alâ âlihi adede halkıke ve rızâe nefsike ve zinete arşike ve midade kelimatike ve entu'tıyehül-vesilete vel-fazilete ved-derecet'er-refiate vel-havz'el-mevrude vel-makam'el-mahmude vel-izzel-memdude ve entuazzıme bürhanehu ve entüşerrife bünyanehu ve enterfaa mekânuhe ve entesta'milena ya Mevlâna bisünnetihi ve entümitena alâ milletihi ve entahşürena fizümretihi ve tahte livaihi ve entec'alena min rufekaihi ve enturidena havzahu ve entüskıyena bike'sihi ve entenfaana bimahabbetihi

* * *

O'na ve âline salât eyleyesin: Beşikte sabavet halinden tâ, kehl haline gelinceye ve mehdi oluncaya kadar..

Bu halinde, onun ruhunu zâtına alıncaya kadar, adil ve kendisinden râzı olmuş olarak.. Hatta onu şefaatçı olarak çıkarıncaya kadar..

O'na ve âline salât eyleyesin: Yarattıklarının adedi, nefsinden rızân, arşının ağırlığı, kelimelerin adedi kadar..

O'na vesile, fazilet ve yüksek derece, Havz-ı mevrud, Makam-ı Mahmud, tükenmez izzet ihsân eyleyesin.

Onun bürhanını muazzam eyleyesin; onun binasını şerefli kılasın. Onun mekânını yüce eyleyesin.

Yâ Mevlâna, bizi onun sünnetinde kullanasın. Bizi, onun milleti üzerine öldüresin. Bizi, onun zümresi arasında haşreyleyesin; sancağı altında toplayasın. Bizi, onun refikleri arasında eyleyesin. Bizi, onun havzına vardırasın; onun kadehleri ile bize içiresin. Onun sevgisi ile, bizlere faydalar ihsân eyleyesin.

* * *

(Devamı: 981. Sayfada)

Hazret-i Muhammed Mustafa (s.a.v.) üzerine ve onun âline sonsuz salât, bitmez tahiyyat inzal etmek sûreti ile şanlarını muazzez ve mükerrem eylemeni niyaz ederek isterim.

Devam edelim:

- Salât eyleyesin; O'na ve onun âline..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve âline..

- Gece karanlığı bürüdüğü, gündüzün aydınlığı açtığı zamanlarda..

Bu cümlelerle anlatılan mânâ ile. Gece ile gündüzlerin birleşmeleri ve aralarında hiç boş vaktin bulunmaması şartı ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salâvat okunması murad edilmektedir. Keza onun âline de..

Daima ve her zaman..

Devam edelim:

- O'na ve onun âline salât eyleyesin.

Demek olur ki:

- Allahım, bizzat sen, fazl, kerem ve inâyetinle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eylemeni dilerim.

- Âhirette ve dünyada..

Bu cümlede görüldüğü gibi, **âhiret** daha önce anlatılmış; **dünya** sonraya bırakılmıştır. Sebebi: Âhiret nimetlerinin, dünya nimetlerinden üstün olduğudur. Bir de (Arapça aslına göre) salât kafiyesine uydurmak içindir.

Devam edelim:

- Ona ve onun âline salât eyleyesin.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve O'na tâbi olan ümmetine..

- Beşikte sabavet halinden tâ, KEHL haline gelinceye ve MEHDİ oluncaya kadar.. Bu halinde, onun ruhunu zâtına alıncaya kadar.. Âdil ve kendisinden râzı olmuş olarak.

Bu cümlede geçen:

- KEHL..

Tâbiri şu mânâyadır: Otuzunu aşmış; sakalına ak düşmüş.

- MEHDİ.

Tâbiri ile de anlatılmak istenen mânâ şudur: Halkı doğru yola irşad eden.. Yani: Zâtının verdiği başarı ve inâyetle..

Kısaca bu cümlenin, buraya kadar kısmını özet mânâsı şudur: Beşikte çocukluğundan itibaren, yaşlı ihtiyar olarak, halkı irşada devam ederken, ruhunu adaletle rızânla zâtına alıncaya kadar geçen zamanlarda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle; keza onun âline de.

- Hatta onu şefaatçı olarak, çıkarıncaya kadar.

Bu cümlenin, biraz daha açık şerhli mânâsı şudur:

Bütün bu uzayıp giden zamanlar içinde; Habib-i Ekrem'in Resûl-ü Mufahham'ın Hazret-i Muhammed (s.a.v.) üzerine ve onun âlleri üzerine iclâlat-ı azime, in'amat-ı fahime ile daima mübârek zâtlarını mufahham ve muazzam eylemeni dilerim.

Devam edelim:

- O'na ve onun âline salât eyleyesin.

Yani: Fazlınla, ihsânınla, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âli üzerine..

- Yarattıklarının adedi.

Evvelden, tâ kıyâmete kadar halk ettiğin ve edeceğin cümle mahlukatının sayısınca..

- Nefsinden rızân, arşının ağırlığı..

Yani: Çoklukta, bollukta, azamette, fehamette büyük arşın ağırlığına denk..

- Kelimelerinin adedi kadar.

Yüce Allah'ın kelimelerinin adedi için bir son yoktur.

Buna göre cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Allahım, nihâyeti olmayan kelimelerin adedince, Habib-i Ekrem Nebiyy-i Muhterem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyle.

Hem de, sonsuz salât, nihâyetsiz üstün tahiyyet olsun. Bu şekilde onların şanlarını yükselt. Zâtından dileğim, onları böylece muazzez ve muhterem eylemendir.

Ey merhametliler merhametlisi, lütuf ve kereminle:

- O'na vesile ihsân eyleyesin; fazilet ve yüksek derece ihsân eyleyesin.

Bu cümlede geçen:

- Vesile.

Cennat-ı âliyat derecelerinin en yücesidir. Keza ona:

- Havz-ı mevrud.

Bu, mahşer günü: Mü'min olan erkeklerin ve kadınların varacakları ve ondan içecekleri Kevser havzıdır. Demek olur ki:

- Allahım, bunu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ihsân eylemeni dilerim.

Devam edelim:

- Makam-ı Mahmud..

Bu makam, evvellerin ve âhirlerin Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize medih ve senâ edeceği ulu bir makamdır. Yani: Ebedî âlemde..

- Tükenmez izzet ihsân eyleyesin.

Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve onun âli için bütün bunlar Yüce zâtından dileğimdir.

Devam edelim:

- Onun, bürhanını muazzam eyleyesin.

Ey keremliler keremlisi, Yüce Zâtının avn ve inâyetinden niyaz edip isterim ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet ve risâletine delâlet eden açık mucizelerini, beyyinat ve kerâmetlerini büyük ve muazzam eyleyesin.

- Onun BÜNYAN'ını şerefli kılasın.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin binasını. Onun, binası şeriatıdır. Bu dahi, İslâm dinidir. Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu İslâm binasını müebbed, onun pâk şeriatını ebedî, millet-i hanifesini şerefli, merhum ümmetini din düşmanları üzerine muzaffer, İslâm padişahını cümle muvahhid askerlerle beraber bütün din düşmanlarına daima galip, mansur ve muzaffer eyle.

Böylece: Din-i Ahmedî'nin şevketini, Burhan-ı Muhammedî'yi muazzam ve müşerref eyle. Zâtından tazarru ve niyazım budur.

- Onun mekânını yüce eyleyesin.

Dünyada, âhirette ve cennat-ı âliyatta.

- Yâ Mevlâna.

Ey bizi yoktan var eden, dünya ve âhirette yardımcımız ve muinimiz olan Yüce Zât.

- Bizi, onun sünnetinde kullanasın.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetine göre, amel etmeyi bize nasib eyle. Biz kullarını, daima Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sünnetini işlemekte kullan. Bütün ömrümüz boyunca, daima ve her zaman...

- Bizi onun milleti üzerine öldüresin.

Ey İlâh'el-âlemin.. Ömrümüz tamam olduğu zaman, yardımınla ve inâyetinle, sırf lütfunla ve kereminle bizleri İslâm dini üzerine öldür.

- Bizi, onun zümresi arasında haşreyleyesin; sancağı altında toplayasın.

Yani: Kıyâmet günü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sancağı altında toplayasın, zâtından niyazım budur.

Devam edelim:

- Bizi, onun refikleri arasında eyleyesin.

Yani: Cennat-ı âliyatta..

- Bizi, onun Havz'ına vardırasın. Onun kadehleri ile bize içiresin..

Yani: Onun Kevser Havzı'na.. Burada şu iki mânâ çıkar:

Ey merhametliler merhametlisi, bizlere Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin özel kadehleri ile içir.

Bizleri, Kevser Havz'ının kadehleri ile içirip doyur.

Devam edelim:

- Onun sevgisi ile bizlere faydalar ihsân eyleyesin.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

- Ey Nafi Ey Vedud, bizleri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin sevgisi, mahabeti ve dostluğu ile faydalandır.

Zâtından dileğim budur.

Devam edelim:

- Bize tevbeyi nasip eyleyesin.

Ey Afüvv Ey Tevvab olan Yüce Zât, bize tevbe-i nasuh ile tevbe etme başarısı ihsân eyle. Günahlarımızı iyiliğe çevir.

وَاَنْ تَتُوبَ عَلَيْنَا، وَاَنْ تُعَافِيَنَا مِنْ جَمِيعِ
الْبَلَاءِ وَالْبَلْوَاءِ وَالْفِتَنِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطَنَ، وَاَنْ تَرْحَمَنَا، وَاَنْ تَعْفُوَ عَنَّا وَتَغْفِرَ لَنَا
وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ، اَلْاَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْاَمْوَاتِ وَالْحَمْدُ
لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَهُوَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ وَلَا
حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ١١٩ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ مَا سَجَعَتِ الْحَمَائِمُ،
وَحَمَتِ الْحَوَائِمُ، وَسَرَحَتِ الْبَهَائِمُ، وَنَفَعَتِ
التَّمَائِمُ، وَشُدَّتِ الْعَمَائِمُ، وَنَمَتِ النَّوَائِمُ ١٢٠
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ مَّا اَبْلَجَ الْاِصْبَاحُ،
وَهَبَّتِ الرِّيَاحُ، وَدَبَّتِ الْاَشْبَاحُ، وَتَعَاقَبَ الْغُدُوُّ
وَالرَّوَاحُ، وَتُقُلِّدَتِ الصِّفَاحُ، وَاعْتُقِلَتِ

ve entetube aleyna ve entuafiyena min cemiil-belâi vel-belvai vel-fiteni mazahare minha ve mabatane ve enterhaname ve enta'füve anna ve tağfire lena ve licemi-il-mü'minine vel-mü'minati vel-müslimine vel-müslümatil-ahyai minhüm vel-emvati.

Vel-hamdü illahi Rabb'il-âlemine ve hüve hasbi ve ni'mel-vekilü ve lâ-havle ve lâkuvvete illâ billah'il-aliyy'il-azimi.

119. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin maseceat'il-hamaimü ve hamet'il-havaimü ve serahat'il-behaimü ve nefaat'it-temaimü ve şüddet'il-amaimü ve nemet'in-nevaimü.

120. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin maeblecel-ısbahu ve hebbet'ir-riyahu ve debbet'il-eşbahu ve taakab'el-gudüvvü ver-revahu ve tukallidet'is-sıfahu va'tükilet .....

* * *

Bize, tevbeyi nasib eyleyesin. Bize âfiyet ihsân eyleyesin; bütün belâdan ve belvadan. Keza, zâhir ve bâtın fitnelerden de..

Bize, merhamet eyleyesin. Bizi, affedesin. Bizi, iman eden kadınları, iman eden erkekleri, müslüman kadınları ve müslüman erkekleri bunların hem ölülerini, hem de dirilerini bağışlayasın. Hamd, âlemlerin Rabbı Allah'a mahsustur.

O bana yeter; ne güzel vekildir. Güç ve kuvvet yüce ve azim olan Allah'a mahsustur.

119. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Güvercinler ötüp durdukça, havaim cevelan edip durdukça, behaim salınıp gezdikçe, tamaim fayda verdikçe, amaim sıkıştırıldıkça, nevaim nema buldukça..

120. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Sabah yeri ağardıkça, rüzgârlar estikçe, canlılar yürüdükçe, gece gündüz birbirini takib edip durdukça, kılıçlar boyunlara asıldıkça, mızraklar bağlanıp kaldıkça, cesetler ve ruhlar sıhhat buldukça.

* * *

(Devamı: 987. Sayfada)

Bu cümlenin bir başka mânâsı da şudur:

- Bizleri günahlarımızla tutma; azar edip azap etme. Bu babda zâtında af ve mağfiret etmeni dilerim.

BELÂ - FİTNE

Devam edelim:

- Bize afiyet ihsân eyleyesin: Bütün belâdan ve belvadan.

Bu cümlede geçen:

- Belâ ve belva.

Lafızları aynı mânâyadır. İkisi birden şu demeye gelir:

- Hissî ve manevî, surî ve batınî olan tüm mihnet, musibet ve şiddetlerden bizi kurtar.

Devam edelim:

- Keza zâhir ve bâtın fitnelerden de..

Burada anlatılan fitne; bid'atlar ve kötü âyinlerdi. Ki bunlar: Zâhirî sayılan fitnelerdir.

Gizli fitnelere gelince: Zâhiren insana güzel gelen fakat, hakikatta kötü olan şeylerdir. Meselâ: Ehl-i sünnet vel-cemaat itikadına aykırı hareketler.. bunların sonucu olarak zuhur eden istidraç halleri..

Allahım, bu fitnelerin cümlesini bizlerden gidermek sûreti ile, afiyet ihsân eylemeni dilerim.

- Bize merhamet eyleyesin; bizi affedesin; bizi bağışlayasın.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Yâ Alim Yâ Rahîm, yardımınla inâyetinle dünyada ve âhirette sırf kereminle bizlere merhamet eyle.

Ey Afüvv Ey Gafur, lütuf ve kereminle bizden sadır olan yanlış işlerimizi ve cürümlerimizi, ayıplarımızı ve günahlarımızı, sakat hallerimizi affet.

Bizleri muahaze etmeden bağışla. Zâtından tazarru ve niyaz ederek istediğimiz budur.

Aynı niyazı şunlar için de tekrarlarız:

- Ve iman eden kadınları, erkekleri de; bunların hem ölülerini hem de dirilerini..

Demek olur ki:

- Sen Afüvv Gafur Kerîm Rahîm Mevlâdan niyazımız: Bunların cümlesinin ayıplarını, kusurlarını affedesin. Cürüm ve günahlarını bağışlayasın. Sırf fazlınla kendilerine merhamet eyle.

Yüce dergâhında anlatılan isimlerin hürmet ve kasemi ile zâtından bu dileklerimizin yerine gelmesini tazarru ve niyaz edip isteriz.

- Hamd, âlemlerin Rabbı Allah'a mahsustur.

Bütün hamd edenlerin hamdi, senâ ve çokça ettikleri şükürler şânı büyük Allah'a mahsustur.

O öyle bir zâttır ki, cümle âlemleri yoktan var edip terbiye ile kemâle eriştirir.

– Allah, bana yeter.

Dünyada ve âhirette, bütün işlerimde yardımcımdır.

– O ne güzel vekildir.

Bunun için, cümle işlerimde ona tevekkül eyledim; her işimi ona ısmarladım. Çünkü o: Tevekkül edenlere bol bol yeter. O ne kadar güzel bir vekildir.

İBRÂHİM ALEYHİSSELÂM DUÂSI

Metinde geçen son iki cümleyi iki defa okuyan İbrâhim (a.s.) peygamberdir.

Nemrud'un ateşine atıldığı zaman, Cebrâil kendisine geldi; şöyle dedi:

– Bir ihtiyacın var mı?

İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Sana yoktur.

Cebrâil tekrar şöyle dedi:

– O halde Rabbına duâ et.

Bunun üzerine İbrâhim (a.s.) şöyle dedi:

– Duâya ne hacet. O bana yeter; ne güzel vekildir.

Onun böyle demesi hürmetine, Yüce Hak, ateşi kendisine serin ve selâmet eyledi.

Bu cümlenin faziletleri gayet çoktur. Hepsi de hadis-i şeriflerle anlatılmıştır.

Bu cümleyi okuyanları, Yüce Hak: Cümle korkulardan elem ve şiddetlerden emin eder; gamlarını, kederlerini, sıkıntılarını açar.

Her kim bir günde yedi kere:

– Allah bana yeter; o ne güzel vekildir. (Hasbiyellahü ve ni'mel-vekil.)

Diyerek okursa, Yüce Hak, cümle işlerinde kendisine yetişir. Bunu söyleyen ister sözünde doğru olsun; isterse olmasın.

Yani: İşlerini Yüce Hakka ısmarlayıp ona tevekkül etmekte ve ona sığınma işinde sözü ister kalbine uygun olsun; isterse, hali ve kalbi söylediğine uygun olmasın.

Her ne şekilde okursa okusun; sübhan olan Yüce Hak onun sırf bu sözü hürmetine, kendisini korur. Her işinde kendisine yetişir.

– Allah bize yeter; o ne güzel vekildir. (Hasbünallahü ve ni'mel-vekil.)

Diye okusa dahi güzeldir.

– Havl yoktur.

Yani: Kulda; kendisini kötülüklerden, masiyetlerden, kötü ve sevimsiz işlerden almak kudreti yoktur; onlardan kendisini, kendi gücü ile çekip çeviremez.

– Keza Kuvvet de yoktur.

Yani: Kulda; kendisini taat ve ibâdete, hayırlara ve iyiliklere, yararlı işler yapmaya dair bir güç ve kuvvet yoktur.

- Ancak, Yüce ve Azim olan Allah'ındır.

Yani: Kulun taatta başarısı, masiyetten çekinmesi, Allah'ın yardımı ile olur.

* * *

Bazı nüshada, YEDİNCİ BÖLÜM burada tamam olmuştur. Ancak, meşhur olan daha sonra tamam olduğudur. İnşaallah yeri geldiği zaman anlatılır.

* * *

YÜZ ON DOKUZUNCU SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle..

Güvercinler ötüp durdukça..

Bu güvercin zümresine ehlî ve vahşî olanlar dahildir. Yeter ki, güçlü olsun ve ötsünler. Bunların ötüşleri sayısınca, salât eyle.

- HAVAİM cevelan edip durdukça..

Bu cümlede geçn:

- HAVAİM.

Lafzı ile, susuz kuşlar ve hayvanlar anlatılmaktadır. Demek olur ki:

- Susuz kuşlar ve hayvanlar, suyun çevresinde, su için sesler çıkararak dolanıp durdukça Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyle.

Devam edelim:

- BEHAİM salınıp gezdikçe.

Bu cümlede geçen:

- BEHAİM.

Tâbiri ile, ayaklı hayvanlar ve canavarlar murad edilmektedir. Demek olur ki:

- Dağlarda, ovalarda, çöllerde; dört ayaklı canavarlar ve hayvanlar, kendileri için takdir olunan rızıklarını talep için yürüyüp gittikçe, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eyle.

- TAMAİM fayda verdikçe.

HAMAİL.

Bu cümlede geçen:

- TAMAİM.

Tâbiri ile anlatılan şudur: Masum çocuklara ve sair illet, maraz dolayısı ile taşınıp asılan hamaillerdir. Ki bunlarda, Allahü Teâlâ'nın güzel ismi, Kur'ân âyetleri ve duâlar yazılmış bulunur.

O hamailler, menfaat ve fayda verip zarardan korur; bu bakımdan, onları taşımakta bir sakınca yoktur. Ancak, onlara pislik ve kötü koku isabet etmemelidir; onları bu gibi şeylerden korumalıdır.

Bir de hamail taşıyan kimsenin, itikad sahibi olması gerekir.

Demek olur ki:

– Bunlar taşındıkça, Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât eylesin.

Devam edelim:

– AMAİM sıkılaştırıldıkça.

Bu cümlede geçen:

– AMAİM.

Tâbirinden murad, insanların başlarına sardıkları sarıklardır.

Devam edelim:

– NEVAİM nema buldukça..

Bu cümlede geçen:

– NEVAİM.

Tâbirinden murad, an an terakki edip gelişenlerdir. Demek olur ki:

– Bunlar, an an terakki edip geliştikleri süre, tâ, bu hallerinde nihâyet buluncaya kadar; nihâyet bulduktan sonra da: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onların âlleri üzerine şerefli salâtlar, keremli tahiyyat inzal ederek, yüce şanlarını iki cihanda aziz eyle.

* * *

YÜZ YİRMİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Ey Âlemlerin İlâhı, yardım edenler hayırlısı şânı büyük Allah.

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli, kendisine tâbi olan ümmetleridir.

– Sabah yeri ağardıkça, rüzgârlar estikçe, canlılar yürüdükçe, gece gündüz birbirini takip edip durdukça, kılıçlar boyunlara asıldıkça, mızraklar bağlanıp kaldıkça..

Mızraklar için şu şerh vardır: Binek üzerinde iken, mızraklar, ayakları ile omuzları arasında sıkıca bağlanıp konuldukça..

Devam edelim:

– Cesetler ve ruhlar sıhhat buldukça..

Yani: İllet ve marazlardan, zâhirî ve bâtınî hastalıklardan sağ salim oldukça..

Ruhlara gelince.. bunlar da: Azgınlıktan, cehaletten, fasit ve kaydırıcı akidelerden; kalb, azâ ve beden afetlerinden sağ salim oldukça..

Bütün bu cümlelerden çıkan pekiştirici mânâdır; şu demeye gelir:

– Habib-i Huda Şefi-i Ruz-ü Ceza Hazret-i Muhammed (s.a.v.) Efendimize ve onun âllerine tâ, sonsuzların da sonsuzluğuna kadar namütenahi salât, sonsuz selâm eyle. Böylece, yüce şanlarını muazzez ve muhterem kıl.

* * *

YÜZ YİRMİ BİRİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Ey Daim Bâki ve bizeval olan şânı büyük Yüce Allah.

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Gökler döndükçe, gece karanlıkları yayıldıkça, melekler tesbih ettikçe..

Demek olur ki:

– Bütün bu sayılanlar olup durdukça, daima ve her zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât inzal ederek, yüce şanlarını şerefli, azametli ve keremli eyle Allahım.

* * *

YÜZ YİRMİ İKİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Ya Allah.. Şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil..

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline sâlat eyle..

Daha önceleri de anlatıldığı gibi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli: Kendisine tâbi olup yolunca giden ümmetleridir.

– İbrâhim'e salât ettiğin gibi..

Burada zikri geçen İbrâhim (a.s.) daha önce de anlatıldığı gibi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ceddidir.

Bazı nüshalarda:

– İbrâhim'in âline de..

Lafzının, ziyadesi ile gelmiştir. (Bizim metinde bu cümle yoktur.)

Devam edelim:

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline bereket ihsân eyle. Âlemlerde, İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi..

Bazı nüshalarda:

– İbrâhim'in âline de..

Ziyadesi ile gelmiştir. (Bizim metinde bu cümle yoktur.)

– Çünkü sen: Hamid'sin; Mecid'sin.

Demek olur ki: Kullarına çeşitli nimetler ihsân eylediğin için, daima övülmektesin. Kendilerine garazsız, ıvazsız ihsânlar etmekle de ulusun.

* * *

الرِّمَاحُ، وَصَحَّتِ الْاَجْسَادُ وَالْاَرْوَاحُ ١٢١ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ مَا دَارَتِ الْاَفْلَاكُ،
وَدَجَتِ الْاَحْلَاكُ، وَسَبَّحَتِ الْاَمْلَاكُ ١٢٢ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى
اِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلٰى اِبْرَاهِيمَ فِى الْعَالَمِينَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ١٢٣
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ مَا طَلَعَتِ
الشَّمْسُ، وَمَا صُلِّيَتِ الْخَمْسُ، وَمَا تَأَلَّقَ بَرْقٌ،
وَتَدَفَّقَ وَدْقٌ، وَمَا سَبَّحَ رَعْدٌ ١٢٤ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ مِلْءَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمِلْءَ
مَا بَيْنَهُمَا وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَىْءٍ بَعْدُ اَللّٰهُمَّ
كَمَا قَامَ بِاَعْبَآءِ الرِّسَالَةِ، وَاسْتَنْقَذَ الْخَلْقَ مِنَ
الْجَهَالَةِ، وَجَاهَدَ اَهْلَ الْكُفْرِ وَالضَّلَالَةِ، وَدَعَآ

ir-rimahu ve sahha[illegible]'il-ecsadü vel-ervahu.

121. Allahüm [illegible]me salli alâ Muhammedin ve alâ âli M[illegible]uhammedin madaret'il-eflâkü ve de[illegible]cet'il-ahlâkü ve sebbehat'il-emlâkü.

122. Allahüm[illegible] me salli alâ Muhammedin ve alâ âli [illegible]Muhammedin kema salleyte alâ İbrâh[illegible]me ve barik alâ Muhammedin ve al[illegible]â âli Muhammedin kema barekte alâ [illegible]İbrâhime fil-âlemine inneke Hamidün [illegible]Mecidün.

123. Allahüm[illegible] me salli alâ Muhammedin ve alâ âli M[illegible]uhammedin matalaat'iş-şemsü ve m[illegible]sulliyet'il-hamsü ve mateelleka berku[illegible]n ve tedeffeka vedkun ve masebbeh[illegible]a Ra'dün.

124. Allahüm[illegible]me salli alâ Muhammedin ve alâ âli M[illegible]uhammedin mil'es-semavati vel-arzı ve[illegible] mil'e mabeynehüma ve mil'e maşi'te m[illegible]in şey'in ba'dü.

Allahümme k[illegible]ema kame bia'bair-risaleti vestenkaz[illegible]el-halka minel-cehaleti ve cahede eh[illegible]'el-küfri ved-dalâleti ve deâ .....

* * *

121. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âlin[illegible]e salât eyle: Gökler döndükçe, gece karanlıkları yayıldıkça, melekler tesb[illegible]h ettikçe..

122. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline[illegible]salât eyle: İbrâhim'e salât ettiğin gibi.. Muhammed'e ve Muhammed'in âline[illegible] bereket ihsân eyle; âlemlerde İbrâhim'e bereket ihsân eylediğin gibi..

Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

123. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âli[illegible]e salât eyle: Güneş doğdukça, beş vakit namaz kılındıkça, şimşek çaktıkç[illegible]a, sık veya ince ince yağmurlar yağdıkça, Raad zâtını tesbih ettikçe..

124. Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âlin[illegible]e salât eyle: Yer, semalar ve bu ikisi arasındaki şeyler dolusunca; bundan sonra dilediğin şeylerin dolusunca..

Allahım, risâlet yükünü aldığı, halkı cehaletten [illegible]urtardığı, küfür ve dalâlet ehli ile mücahede ettiği, tevhidine dâvet ettiğ[illegible], kulların irşadında şiddetlere dayandığı için..

* * *

(Devamı: 991. Sayfada)

YÜZ YİRMİ ÜÇÜNCÜ SALÂVAT-I ERİFE

- Allahım.

Ey Vahid Ferd Samed olan şânı büyük nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allah..

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Güneş doğdukça, beş vakit namaz kılındıkça, şimşek çaktıkça, sık veya ince ince yağmurlar yağdıkça RAAD zâtını tesbih ettikçe..

RAAD ALEYHİSSELÂM

Bu cümlede geçen RAAD meleklerin resûllerindendir; bulutlara müekkeldir. Bulutları, emrolundukları yerlere sevk eder. Bulutlardan çıkan seda, o meleğin, bulutlara zecri ile emrettiğinin sesidir. Bir rivâyet:

Gök gürlediği zaman bir kimse:

- "Raad, Allah'a hamdle tesbih eder. Melekler de onun korkusundan tesbih ederler. O, yıldırımlar gönderip onunla kimi dilerse çarpar. Halbuki onlar, Allah hakkında mücadele edip duruyorlar. O kudret ve azabında çetindir." (13/13)[1]

Meâline gelen âyet kerîmeyi okursa.. yıldırım isabetinden korunur. (Ama Arapça aslında olduğu gibi.) Buna göre, cümlenin mânâsı şudur:

Raad aleyhisselâm tesbih ettikçe, Seyyid'ül-enbiya vel-mürselin Habib-i Rabb'il-Âlemin kıyâmet günü günahkârların şefaatçısı Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine üstün salât, güzel selâm inzal ederek, mübârek şanlarını mübeccel ve mufaddal eyle Allahım.

* * *

YÜZ YİRMİ DÖRDÜNCÜ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Yâ Allah, şânı büyük nimeti her şeye şâmil.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline..

Kendisine tâbi olan ümmetine..

- Salât eyle: Yer, semalar ve bu ikisinin arasında dolu şeyler ve bundan sonra, dilediğin şeylerin dolusunca..

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüce şânını yükseltip faziletli kıl.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey ülûhiyet ve rübubiyetinde münferid, vahdaniyet ve samedaniyetinde müteferrid Hayy Kayyum celâl ve ikram sahibi, şânı yüce zâtı mukaddes Allahım. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

---

1 Bu âyetin Arapça okunuşu şöyle olabilir:

- "Ve yüsebbih'ür-ra'dü bihamdihi vel-melâiketü min hifetihi ve yürsilüs-savaıka feyusibü biha men yeşaü min madihi ve yücadilune fillahi ve hüve-şedid'ül-mihal."

- Rislâlet yükünü aldığı.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur: Habib-i Ekrem'in Nebiyy-i Ekrem'ın Resûl-ü Azam'ın olan Hazret-i Muhammed'i (s.a.v.) bütün insanlara Nebi ve Resûl olarak gönderdin. O dahi, yüce emrine imtisal ederek, memur olduğu işlerde istikamet sahibi olarak tebliğ işinde risâletin yükünü ve ağırlığını taşımaya devam etti.

- Halkı cehaletten kurtardığı, küfür ve dalâlet ehli ile mücahede ettiği.

Yani: Halkı cehaletten kurtarıp irşad eylediği; kâfirler, münafıklar, füccar ve inatlaşanlar:

- Lâ ilâhe illallah. (Allah'tan başka ilâh yoktur.)

Deyinceye kadar, onlarla kıtal ve cihad etti.

- Tevhidine dâvet ettiği..

Yani: Cümle insanları ve cinni senin bu yüce kelimene dâvet ve irşad ettiği.

- Kullarının irşadında şiddetlere dayandığı için..

Demek olur ki:

- Ey âlemlerin ilâhı, kullarını tevhide, doğru yola irşad ve tebliğ işinde sıkıntılara.. bilhassa, Kureyş kâfirlerinin küfür ve hasetlerinden dolayı kendisine isabet eden cefa ve zahmetlere sabır ve tahammül ettiği için. Devam edelim:

- Allahım, O'na dilediğini ver.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

- Yâ Allah, şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kibriyası yüce, kendisinden başka ilâh olmayan..

Sırf kerem ve lütfunla Resûl'üs-sakaleyn, Nebiyy'il-Haremeyn İmam-ül kıbleteyn Seyyid'ül-kevneyn Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi: Risâlet meşakkatine tahammül ettiğinden, halkı cehaletten kurtardığından, küfür ve dalâlet ehli ile kıtal ve cihad ettiğinden, halkı zâtının tevhiden irşad ettiğinden, kulların ve tebliğin zahmet ve şiddetlerine tahammül ve sabrettiğinden ötürü, kendisine mükâfat olarak fazl ve ihsânınla kerem eyle; zâtından dilediğini ver.

- Onu emeline ulaştır. O'na fazilet ve VESİLE yüksek derece ver.

Daha önce de anlatıldığı gibi: VESİLE, cennet derecelerinin en yüksek makamıdır.

- Onu, kendisine vaad ettiğin MAKAM-I MAHMUD'a çıkar.

Daha önce de anlatıldığı gibi, MAKAM-I MAHMUD, öbür âlemde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize verilecek büyük şefaat makamıdır. Allahü Teâlâ, bunu Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize şu âyet-i kerîme ile vaad etti:

- "Ümit edebilirsin; Rabbın seni MAKAM-I MAHMUD'a gönderecektir." (17/79)

- Çünkü sen, vaadden dönmezsin.

Devam edelim:

- Allahım.

Ey hacetleri bitiren, duâlara icabet eden, vacib'ül-vücud hayrı ve cömertliği bol, şânı büyük, kendisinden başka ilâh olayan nimeti her şeye şâmil Allahım.

- Bizi, onun şeriatına tâbi olanlardan eyle.

Yani: Sözde, itikadda, amelde Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk şeriatına, üstün yoluna sülûk edip uyanı olarak gereği ile amel edenlerden eyle.

- Keza, onun sevgisi ile sıfatlananlardan.

Yani: Zâhir, bâtın hallerde onun sevgisine bağlanıp kalanlardan kıl.

- Onun hidâyeti ile hidâyet bulanlardan, onun yolunca gidenlerden eyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin siret-i celîlesi, ahval-i cemilesi, tarikat-ı aliyyesi, ef'al-i hasenesi, hısal-ı müstahsanesi, ahlâk-ı kerîmesi ile hidâyete ermişlerden eyle.

- Bizi, onun sünneti üzerine öldür.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

- Ömrümüz tamam olduğu, ecelimiz geldiği zaman; o keremli Habib'in, muhterem Resûlü'nün üstün âdetleri ve pâk milleti olan İslâm dini üzerine bizi öldür. Ki bu: Büyük saadet ve büyük kurtuluştur.

- Bizleri, onun şefaatına erme faziletinden mahrum etme. Bizi, onun GURR'İL-MUHACCELİN tâbileri, önde giden yakınları, ASHAB-I YEMİN zümresi ile haşreyle.

Ey merhametliler merhametlisi.

Bu cümlede geçen:

- GURR'İL-MUHACCELİN.

Tâbiri ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şu vasıflı ümmeti anlatılır: Abdest aldıktan ötürü; yüzleri, kolları, ayakları pek nurlu parlak.

- ASHAB-I YEMİN.

İse, Kur'ân-ı Kerîm'in Vakıa sûresinde şöyle anlatılır:

- "Ashab-ı yemine gelince, ashab-ı yemin ne kadar iyidir. Dikensiz kiraz, meyveleri tıklım tıklım muz ağaçları, yayılmış gölgeler, daima akan sular, hiç kesilip bitmeyen, yasak edilmeyen nice meyveler arasında yüksek sergilerdedirler.

Gerçekten biz, onları yepyeni bir yaratılışla yarattık. Bâkire kızlardır; zevcelerine de sevgi ile düşkün.. Onları hep bir yaşıt yaptık. Bunların hepsi ashab-ı yemin için." (56/27-38)

Bu duruma göre, salâvat-ı şerifedeki mânâ şu olur:

- Bizleri, bu âyet-i kerîmelerle anlatılan zümre içinde haşreyle.

Bir başka mânâya göre de, şu demeye gelir:

- Bizleri, kitapları sağ ellerine verilen zümre ile dirilt.

Şu mânâlara da gelir:

Arşın sağ tarafında olanlarla haşreyle.

إِلٰى تَوْحِيدِكَ، وَقَاسَى الشَّدَائِدَ فِي إِرْشَادِ عَبِيدِكَ
فَأَعْطِهِ اَللّٰهُمَّ سُؤْلَهُ وَبَلِّغْهُ مَأْمُولَهُ، وَآتِهِ الْفَضِيلَةَ
وَالْوَسِيلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ، وَابْعَثْهُ الْمَقَامَ
الْمَحْمُودَ الَّذِي وَعَدْتَهُ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ
اَللّٰهُمَّ وَاجْعَلْنَا مِنَ الْمُتَّبِعِينَ لِشَرِيعَتِهِ، الْمُتَّصِفِينَ
بِمَحَبَّتِهِ الْمُهْتَدِينَ بِهَدْيِهِ وَسِيرَتِهِ، وَتَوَفَّنَا عَلٰى سُنَّتِهِ،
وَلَا تَحْرِمْنَا فَضْلَ شَفَاعَتِهِ، وَاحْشُرْنَا فِي أَتْبَاعِهِ
الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ، وَأَشْيَاعِهِ السَّابِقِينَ وَأَصْحَابِ
الْيَمِينِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَلَائِكَتِكَ
وَالْمُقَرَّبِينَ، وَعَلٰى أَنْبِيَائِكَ وَالْمُرْسَلِينَ وَعَلٰى أَهْلِ
طَاعَتِكَ أَجْمَعِينَ، وَاجْعَلْنَا بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِمْ
مِنَ الْمَرْحُومِينَ ١٢٥ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ الْمَبْعُوثِ
مِنْ تِهَامَةَ، وَالْآمِرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالْاِسْتِقَامَةِ،

ilâ tevhidike ve kasa'ş-şedaide fiirşadi abidike fe a'tıhillahümme sü'lehu ve belliğhü me'mulehu ve atihil-vesilete vel-fazilete ved-derecet'er-refiate veb-ashül-Makam'el-Mahmudellezi vaadtehu inneke lâ tuhlif'ül-miade.

Allahümme vec'alna minel-müttabiine lişerratihil-muttasıfine bimahabbetihil-mühtedine bihedyihi ve siretihi ve teveffena alâ sünnetihi ve lâ-tahrimna fazle şefaatihi vahşürna fi-etbaihil-gurr'il-muhacceline ve eşyaihis-sabikıne ve ashabil-yemini ya erhamer-rahimine.

Allahümme salli alâ melâiketike vel-mukarrebine ve alâ enbiyaike vel-mürseline ve alâ ehli taatike ecmaine vec'alna bis-salâti aleyhim minel-merhumine.

125. Allahümme salli alâ Muhammedin'il-mebu'si min Tihamete vel-âmiri bilma'rufi vel-istekameti .....

* * *

Allahım, O'na dileğini ver; onu emeline ulaştır.

O'na fazilet, vesile, yüksek derece ver; kendisine vaad ettiğin Makam-ı Mahmud'a çıkar. Çünkü sen, vaadden dönmezsin.

Allahım, bizi onun şeriatına tâbi olanlardan eyle. Onun sevgisi ile, muttasıf olanlardan eyle. Onun hidâyeti ile hidâyet bulanlardan, onun yolunca gidenlerden eyle.

Bizi, onun sünneti üzerine öldür. Bizleri, onun şefaatına erme faziletinden mahrum etme. Bizi, onun gurr-i muhaccel in tâbileri, önde giden yakınları, ashab-ı yemin zümresi ile haşreyle ey merhametliler merhametlisi..

Allahım, meleklerine ve mukarreblere salât eyle. Keza nebilerine ve resûllere, sana taat edenlerin tümüne..

Onlara okuduğumuz bu salâvat sebebi ile bizleri rahmete nâil olanlardan eyle.

125. Allahım, salât eyle: Tehame'den peygamber çıkarılan Muhammed'e.. Ki o: İyiliği ve istikameti emreder.

* * *

(Devamı: 993. Sayfada)

Cennat-ı âliyatın sağında olanlarla haşreyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey evvellerin ve âhirlerin yaratıcısı Allahım.

- Meleklerin ve mukarreblere salât eyle.

Yani: Umum meleklerden başka, içlerindeki Mukarrebin, Kerrubiyyin üzerine özel olarak salât eyle.

Bazı nüshalarda, arada (VE) edatı olmadan:

- Mukarreb meleklerine..

Mânâsında gelmiştir.

Devam edelim:

- Keza, nebilerine ve resûllere, sana taat edenlerin tümüne.

Bu cümlede geçen **resûllere:** İnsan ve meleklerin resûlleri dahildir.

Taat edenler, zümresine ise.. semaların, yerin, insin, cinnin, bu ümmet ve geçmiş ümmetlerin taat ve ibâdet edenleri dahildir.

Devam edelim:

- Onlara okuduğumuz bu salâvat sebebi ile, bizleri rahmete nâil olanlardan eyle.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Burada anlatılan zâtlara salâvat okumamız sebebi, bereketi ile, bizleri sağlam din, doğru yolda devamlı, yüce emirlerine itaata müdavemet.. âhirette azaptan, kötü hesaptan kurtulup selâmet bulan, umumî rahmetine vâsıl olmuşlardan eyle.

* * *

YÜZ YİRMİ BEŞİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Yâ Vaid Ferd Samed doğmayan, doğurmayan, hiçbir benzeri olmayan sıfatları ile sıfatlanan Allahım.

- Salât eyle..

Yüce zâtına lâyık, üstün kibriyana muvafık fazl kerem ve ihsânınla tazim ve tekrim salâtı eyle.

-- TEHAME'den peygamber çıkarılan Muhammed'e..

Bu salât onun habibliğine lâyık, yüce makamına münasip olsun; kadrini yüce eyle. Yüksekliğini artır.

Bu cümlede geçen:

- TEHAME.

Lafzından murad: Mekke-i Mükerreme ve onun çevresindeki beldelerdir.

Devam edelim; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- İyiliği emreder.

وَالشَّفِيعِ لِأَهْلِ الذُّنُوبِ فِي عَرَصَاتِ الْقِيَامَةِ
اَللّٰهُمَّ اَبْلِغْ عَنَّا نَبِيَّنَا وَشَفِيعَنَا وَحَبِيبَنَآ اَفْضَلَ
الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيمِ، وَابْعَثْهُ الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ
الْكَرِيمَ، وَاٰتِهِ الْفَضِيلَةَ وَالْوَسِيلَةَ، وَالدَّرَجَةَ
الرَّفِيعَةَ الَّتِي وَعَدْتَهُ فِي الْمَوْقِفِ الْعَظِيمِ،
وَصَلِّ اللّٰهُمَّ عَلَيْهِ صَلٰوةً دَآئِمَةً مُتَّصِلَةً تَتَوَالٰى
وَتَدُومُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ مَا لَاحَ بَارِقٌ،
وَذَرَّ شَارِقٌ، وَوَقَبَ غَاسِقٌ، وَانْهَمَرَ وَادِقٌ،
وَصَلِّ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ مِلْءَ اللَّوْحِ وَالْفَضَآءِ،
وَمِثْلَ نُجُومِ السَّمَآءِ، وَعَدَدَ الْقَطْرِ وَالْحَصٰى،
وَصَلِّ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهِ صَلٰوةً، لَا تُعَدُّ وَلَا تُحْصٰى
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ زِنَةَ عَرْشِكَ، وَمَبْلَغَ رِضَاكَ،
وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ، وَمُنْتَهٰى رَحْمَتِكَ اَللّٰهُمَّ

veş-şefii liehl-iz-zünubi fiarasat'il-kıyâmeti.

Allahümme ebliğ anna nebiyyena ve şefiana ve habibena efdal'es-salâtı vet-teslimi veb'ash'ül-Makam'el-Mahmus'el-Kerime ve atihil-fazilete vel-vesilete vedderecet'er-refiatelleti vaadtehu fil-mevkıf'il-azimi.

Ve sallillahümme aleyhi salâten daimeten muttasileten tetevali ve tedumü.

Allahümme salli aleyhi ve alâ âlihi malâhe barikun ve zerre şerikun ve vekabe ğasikun venhemere vadikun.

Ve salli aleyhi ve alâ âlihi mil'el-levhi vel-fezai ve misle nücum'is-semai ve aded'el-katri vel-hasa.

Ve salli aleyhi ve alâ âlihi salâten lâtuaddü ve lâtuhsa.

Allahümme salli aleyhi zinete arşike ve meblağa rızâke ve midade kelimetike ve münteha rahmetike.

Allahümme .....

* * *

Kıyâmet arsalarında günahkârlara şefaatçıdır.

Allahım, bizden yana peygamberimize, şefaatçımıza, habibimize salâtın ve selâmın en faziletlisini ulaştır.. Onu, keremli Makam-ı Mahmud'a çıkar. Kendisine fazilet, vesile ihsân eyle. Büyük durakta, kendisine vaad ettiğin yüksek dereceyi ver.

Salât eyle Allahım O'na; şöyle bir salât olsun: Daimî, muttasıl, birbirine ulanarak sürüp giden..

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Şimşek parladıkça, güneş doğdukça, gece karanlığı kapladıkça, yağmur bulutlarından damlalar yere düştükçe..

O'na ve onun âline salât eyle: Levhün ve fezanın dolusunca.. Semanın yıldızları misali.. Yağmur tanelerinin ve çakıl taşlarının sayısınca..

O'na ve onun âline salât eyle; öyle bir salâtla ki: Sayılamasın, hesabı yapılamasın.

Allahım, O'na salât eyle: Arşın ağırlığı, rızânın ulaştığı, kelimelerinin adedi, rahmetinin müntehasına kadar..

* * *

(Devamı: 997. Sayfada)

Yani: İlâhî şeriatta, rabbânî emirlerle meşru ve maruf olan taat ve ibâdeti emreder.

- Keza istikameti de.

Yani: Kötülüklerden alır; doğru yola girmeyi emreder.

Kıyâmet arsalarında günahkârlara şefaatçıdır.

Yani: Kadın erkek bütün mü'minlere şefaat edecektir. Şöyle ki:

Kıyâmet günü mahşer halkı bir yere toplanır. İyilikleri ve amelleri tartılır. Cümle haklar, tam olarak ödetilir. Böyle bir kaza faslı olduğu günde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, günahkârlara şefaat edecektir. Kendisine salât, eslâm ve tahiyye ikram eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey Vacib'ül-vücud hayrı ve cömertliği bol, celâl ve ikram sahibi şânı büyük, nimeti her şeye şâmil Allahım.

- Bizden yana peygamberimize, şefaatçımıza, habibimize salâtın ve selâmın en faziletlisini ulaştır. Onu keremli Makam-ı Mahmud'a çıkar. Kendisine fazilet, vesile ihsân eyle.

Büyük durakta, kendisine vaad ettiğin yüksek dereceyi ver.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize cümle nebilerden, resûllerden, mukarreb meleklerden, sıddîklardan, şehitlerden, salihlerden daha yüksek fazilet ihsân eyle. Cennet makamlarının en üstünü vesileyi ver.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Salât eyle Allahım O'na..

Ey keremliler keremlisi, şânı büyük Allahım, fazlınla kereminle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât eyle..

- Şöyle bir salât olsun: Daimî, müttasıl, birbirine ulanarak sürüp giden..

Yani: Ardı arası kesilmeyen bir salât olsun.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey hakikî nimet ihsân eden şânı büyük Allah.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Şimşek parladıkça, güneş doğdukça, gece karanlığı kapladıkça, yağmur bulutlarından damlalar yere düştükçe..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât inzal ederek, yüce şânına izzet ikram eyle.

Devam edelim:

- O'na ve onun âline salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âl, ashab ve ümmetine..

Bazı nüshalarda, bu cümlenin başına.

- Allahım.

Lafzı gelmiştir.

– Levh'ün ve fezanın dolusunca..

Burada anlatılan **Levh** Levh-ü Mahfuz'dur. **Feza** ise, geniş çöller, ovalar ve derelerdir.

– Semanın yıldızları misali.. Yağmur tanelerinin ve çakıl taşlarının sayısınca.

Hatta, yağmurlardan başka, deryaların, akarsuların, sabahları yağan çiğin ve cümle su damlalarının sayısı kadar.

İşbu çoklukta ve bollukta, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ve âlinin şânını yüce eyle. Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– O'na ve onun âline salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve ona tâbi olan ümmetine..

– Öyle bir salâtla ki: Sayılamasın; hesabı yapılamasın.

Demek olur ki:

– Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bu kadar çok salât etmek sûreti ile, onların şanlarını yüce eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, O'na salât eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize..

Bazı pek itimada şâyan olmayan nüshalarda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âli de anlatılmıştır; onlara da salâvat okunmuştur.

– Arşının ağırlığı, rızânın ulaştığı..

Yani: Bizleri de mübârek rızâna ulaştıran salât olsun.

– Kelimelerinin adedi, rahmetinin müntehasına kadar..

Demek olur ki:

– Kullarına olan rahmet çeşitlerinin nihâyeti yoktur. Bu nihâyetsiz rahmetin sabit olup kaldıkça; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize tahiyyet salâtını daim, tükenmez eyle. Bir başka mânâya göre de şu demeye gelir:

– Her şeyden geniş olan rahmetinin genişliği miktarınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize salât ederek, onun şânını pek faziletli ve üstün kıl.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım.

Ey şânı büyük, nimeti her şeye şâmil Allahım.

– O'na ve âline..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve kendisine tâbi olan şanlı ümmetine..

– Zevcelerine ve zürriyetine salât eyle..

Yani: Kıyâmete kadar gelecek olan soyuna.. Çocuklarına, çocuklarının çocuklarına.. bütün bunlara Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz başta olmak üzere, tazim salâtı, ikram tahiyyesi eyle. Devam edelim:

– O'na, âline, zevcelerine ve zürriyetine bereket ihsân eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz başta olmak üzere, tüm anlatılanlara, bütün bereket çeşitlerini kendilerine indirmek sûreti ile, ikramlar eyle.

- İbrâhim'e ve İbrâhim'in âline salât ve bereket ihsân eylediğin gibi. Çünkü sen: Hamid'sin.

Yüce zâtınla bütün kemâlât çeşitleri ile övülmektesin.

- Mecid'sin.

Cümle kullarına, türlü türlü in'am ve ihsân edensin.

- Onu bizden yana mükâfatlandır.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi..

- Hem de, bir peygamberi ümmetinden yana mükâfatlandıracağın şeylerin en faziletlisi ile..

Böyle bir faziletle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize sevaplar ihsân eyle..

Devam edelim:

- Onun açık yolunda bizi hidâyete erenlerden eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk şeriatı üzerine..

- Onun hidâyet yolunda gitmekle bizi hidâyete erdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hidâyet yolu: Onun güzel sünnetidir, hal ve gidişatıdır.

- Bizi onun milleti üzerine öldür.

Bu cümlede geçen **millet,** İslâm dini ve onun şeriatıdır.

- En korkulu günde, eminlerden olarak, onun zümresi arasında haşreyle.

Burada şu mânâya işaret edilmektedir:

Kıyâmet koptuktan sonra, ikinci defa sura üflenir; ölüler, kabirlerinden kalkarlar. Herkes, günahları sebebi ile, o gün, türlü kıyafette çıkar. Herkesin gizli günahı da açığa çıkar. Daha sonra, hesap görülür.

Hesaptan sonra, insanlar iki bölük olur. Bunların bir bölüğüne, cennetler ikram olunur. Bir bölüğü de, cehennem azabı çekmek sûreti ile türlü mihnetlere giriftar olur.

İşte o zaman, akrabalar birbirlerinden; atalar çocuklarından, kardeş kardeşten ayrılır. Bunların kimi cennete gider; kimi de cehenneme..

Allahım, böyle bir günde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zümresi ile, bizleri diriltip anlatılan bütün sıkıntılardan emin eyle. Devam edelim:

- Bizi, onun sevgisi, âlinin, ashabının, zürriyetinin sevgisi üzerine öldür.

Çünkü, insan kıyâmet günü, sevdiği ile haşrolunacaktır. Bunu, bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bize haber vermiştir. Bunun için, Allahım, biz asi ümmetlerini, onların sevgisi üzerine öldür; kıyâmet günü de, onlarla haşredip bir araya getir.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım.

Ey zât ve sıfatında şerik ve naziri olmaktan yana münezzeh olan şânı büyük Allahım.

صَلِّ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ، وَبَارِكْ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ، كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَجَازِهٖ عَنَّا اَفْضَلَ مَا جَازَيْتَ نَبِيًّا عَنْ اُمَّتِهٖ، وَاجْعَلْنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ بِمِنْهَاجِ شَرِيعَتِهٖ، وَاهْدِنَا بِهَدْيِهٖ، وَتَوَفَّنَا عَلٰى مِلَّتِهٖ وَاحْشُرْنَا يَوْمَ الْفَزَعِ الْاَكْبَرِ مِنَ الْاٰمِنِينَ فِي زُمْرَتِهٖ، وَاَمِتْنَا عَلٰى حُبِّهٖ وَحُبِّ اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ اَفْضَلِ اَنْبِيَائِكَ، وَاَكْرَمِ اَصْفِيَائِكَ، وَاِمَامِ اَوْلِيَائِكَ، وَخَاتَمِ اَنْبِيَائِكَ، وَحَبِيبِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَشَهِيدِ الْمُرْسَلِينَ، وَشَفِيعِ الْمُذْنِبِينَ، وَسَيِّدِ وَلَدِ اٰدَمَ اَجْمَعِينَ، اَلْمَرْفُوعِ الذِّكْرِ فِي الْمَلٰٓئِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، اَلْبَشِيرِ النَّذِيرِ،

salli aleyhi ve alâ âlihi ve ezvacihi ve zürriyyetihi ve barik aleyhi ve alâ âlihi ve ezvacihi ve zürriyyetihi kema salleyte ve barekte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhime inneke Hamidün Mecidün.

Ve cazihi anna efdale macazeyte nebiyyen an ümmetihi vec'alna minel-mühtedine biminhaci şeriatihi vehdina bihedyihi ve teveffena alâ milletihı vahşürna yevm'el-fezeil-ekberi minel-aminine fizümretihi ve emitna alâ hubbihi ve hubbi âlihi ve ashabihi ve zürriyyetihi.

Allahümme salli alâ Muhammedin efdali enbiyaike ve ekremi asfiyaike ve imami evliyaike ve hatemi enbiyaike ve habibi Rabb'il-âlemine ve şehid'il-mürseline ve şefiil-müznibine ve seyyidi veledi Âdeme ecmaine.

El-merfuiz-zikri fil-melâiketil-mukarrebinel-beşir'innezir .....

* * *

Allahım, O'na ve âline, zevcelerine, zürriyetine salât eyle. O'na, âline, zevcelerine ve zürriyetine bereket ihsân eyle. İbrâhim'e, İbrâhim'in âline salât ve bereket ihsân eylediğin gibi..

Çünkü sen, Hamid'sin, Mecid'sin.

Onu bizden yana mükâfatlandır; hem de bir peygamberi ümmetinden yana mükâfatlandıracağın şeylerin en faziletlisi ile..

Onun açık yolunda, bizi hidâyete erenlerden eyle. Onun hidâyet yolunda gitmekle bizi hidâyete erdir. Bizi, onun milleti üzerine öldür. En korkulu günde, eminlerden olarak, onun zümresi arasında haşreyle. Bizi, onun sevgisi, âlinin, ashabının, zürriyetinin sevgisi üzerine öldür.

Allahım, Muhammed'e salât eyle. Cümle peygamberlerin en faziletlisidir. Asfiya kullarının en keremlisidir. Senin velî kulların imamıdır. Peygamberlerinin sonuncusudur. Âlemlerin Rabbı Allah'ın habibidir. Resûllerin şâhididir. Günahkârların şefaatçısıdır. O: Âdem'in tüm çocuklarının efendisidir. Onun zikri, mukarreb melekler arasında merfu olmuştur. Beşirdir, nezirdir.

* * *

(Devamı: 999. Sayfada)

- Muhammed'e salât eyle.

Şu mânâdan ötürü ki:

- Cümle peygamberlerinin en faziletlisidir; asfiya kullarının en keremlisidir.

Yani: Özenle seçip çıkardığın saf, keremli kullarının en keremlisidir.

- Senin velî kulların imamıdır. Peygamberlerinin sonuncusudur. Âlemlerin Rabbı Allah'ın Habibidir. Resûllerin şâhididir.

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kıyâmet günü, diğer resûller, ümmetlerine risâletlerini tebliğ ettiklerine dair şehâdet edecektir.

Nitekim, Kur'ân-ı Kerîm'de bu mânâ anlatıldı:

- "..Seni onların üzerine bir şâhit olarak getirdiğimiz zaman.." (4/41)

- Günahkârların şefaatçısıdır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, küfürden başka bütün günahlara şefaat edecektir. Bu günahlar ister büyük olsun; isterse küçük..

- O: Âdem'in tüm çocuklarının efendisidir.

Nitekim, bu mânâyı bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle dile getirmiştir:

- "Ben Âdemoğullarının efendisiyim."

- Onun zikri, mukarreb melekler arasında merfu' olmuştur.

Bazı nüshada:

- Melekler.

Yerine:

- Mele'.

Gelmiştir. Yani: Hakka yakınlık bulan cemaat arasında..

- Beşir'dir. Nezir'dir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz.. Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisini tasdik edip pâk şeriatına, hidâyet sünnetine, emir ve fermanlarına itaat edip boyun eğenlere cennet ve çeşitli nimetlerin, ikramların müjdesini vermektedir.

Kendisini inkâr eden inatçı kâfirleri de cehennem ateşi ve elim azapla korkutmaktadır.

- Aydın bir kandildir.

Yani: Kulları Hak yoluna irşad, küfür ve zulmet karanlığını açmakta nurlu ve ziyalı bir kandildir.

Bu yolda, bütün nurlar, onun nurundan gelmektedir.

- Doğru sözlüdür; emindir.

Cümle söz, hal, fiil ve vaadlerinde.. O kadar ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz: Nübüvvetten evvel ve nübüvvetten sonra, Kureyş arasında; doğru sözlülüğü ve emin oluşu ile meşhurdu. Hatta düşmanları dahi onun için:

- Muhammed'ül-Emin (Emin Muhammed.)

Derlerdi.

اَلسِّرَاجِ الْمُنِيرِ، اَلصَّادِقِ الْاَمِينِ، اَلْحَقِّ الْمُبِينِ،
اَلرَّؤُوفِ الرَّحِيمِ، اَلْهَادِى اِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ
اَلَّذِى اٰتَيْتَهُ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِى وَالْقُرْاٰنَ الْعَظِيمَ،
نَبِيِّ الرَّحْمَةِ، وَهَادِى الْاُمَّةِ، اَوَّلِ مَنْ تَنْشَقُّ
عَنْهُ الْاَرْضُ، وَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ، اَلْمُؤَيَّدِ بِجِبْرِيلَ
وَمِيكَائِيلَ، اَلْمُبَشَّرِ بِهِ فِى التَّوْرٰيةِ وَالْاِنْجِيلِ،
اَلْمُصْطَفَى اَلْمُجْتَبَى اَلْمُنْتَخَبِ اَبِى الْقَاسِمِ
مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ بْنِ هَاشِمِ
١٢٦ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَلٰئِكَتِكَ وَالْمُقَرَّبِينَ الَّذِينَ
يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ، وَلَا يَعْصُونَ
اللّٰهَ مَآ اَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ اَللّٰهُمَّ وَكَمَا
اِصْطَفَيْتَهُمْ سُفَرَآءَ اِلٰى رُسُلِكَ، وَاُمَنَآءَ عَلٰى وَحْيِكَ،
وَشُهَدَآءَ عَلٰى خَلْقِكَ، وَخَرَقْتَ لَهُمْ كُنُفَ حُجُبِكَ،

is-sirac'il-münir'is-sadık'il-emin'il-hakk'il-mübin'ir-rauf'ir-rahim'il-hadi iles-sırat'il-müstakimillezi ateytehu seb'an minel-mesani vel-kur'ân'el-azime.

Nebiyy'ir-rahmeti ve hadil-ümmeti evveli men tenşakku anh'ülarzu ve yedhulül-cennet'el-müeyyedi bicibrile ve Mikâilel-mübeşşiri bihil fit-Tevrati vel-İncilil-Mustafa'l-mücteba'l-müntahabi Ebil-Kasimi Muhammed'ibni Abdillah'ibni Abdilmuttalib'ibni Haşimin.

126. Allahümme salli alâ melâiketike vel-mukarrebinellezine yüsebbihunelleyle ven-nehare lâyeftürune ve lâya'sunellahe maemerahüm ve yef'alune mayü'merune.

Allahümme ve kema'stafeytehüm süferae ilâ rüsülike ve ümenae alâ vahyike ve şühedae alâ halkıke ve harakte lehüm künüfe hücübike .....

* * *

Aydın bir kandildir. Doğru sözlü emindir. Hak mübindir. Rauf Rahimdir. Doğru yola hidâyet edendir.

O, öyle bir zâttır ki, kendisine seb'ü mesani verdin; Kur'ân-ı Azim verdin.

Rahmet peygamberidir. Bu ümmetin hidâyetçisidir.

Yerin, kendisine ilk yarılacağı kimsedir; keza cennete ilk giren..

Cebrâil ve Mikâil'e teyid edilmiştir.

Tevrat'ta ve İncil'de onun müjdesi verilmiştir.

Seçilen, beğenilen, çıkarılan Ebülkasim Muhammed b. Abdillah b. Abdilmuttalib b. Haşim'dir.

126. Allahım, meleklerine ve mukarrebine salât eyle.

Öyledirler ki: Gece gündüz hiç ara vermeden tesbih okurlar. Allah'ın onlara verdiği emre asi olmazlar. Emrolundukları her şeyi yerine getirirler.

Allahım, onları resûllerine sefir kıldığın, vahyine emin eylediğin, yarattıklarının üzerine şâhitler eylediğin, zâtının hicabını onlara açtığın .....

* * *

(Devamı: 1003. Sayfada)

- Hak Mübin'dir.

Yani: Dini, şeriatı, cümle söz, amel, fiil, tavır ve halleri; hasımlar arasında verdiği hükmü gerçek açık ve belli idi.

- Rauf'tur, Rahîm'dir.

Yani: Pek merhametli ve şefkatlıdır. Sübhan olan Yüce Hak, onun için Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurdu:

- "Mü'minlere pek merhametli ve şefkatlıdır." (9/128)

Bu cümleden olarak; fakirlere, zaiflere, dul kadınlara, yetimlere ve bütün mü'min kadınlara ve erkeklere tam mânâsı ile şefkatlı ve merhametlidir.

- Doğru yola hidâyet edendir.

Yani: Doğru dine hidâyet eder; cennet nimetlerinin yoluna irşad eder. Nitekim, Kur'ân-ı Kerîm'de Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

- "Sen, doğru yola hidâyet edersin." (42/52) Devam edelim:

- O, öyle bir zâttır ki: Kendisine SEB'Ü MESANİ verdin.

Ey merhametliler merhametlisi, sırf lütfunla ve kereminle..

FÂTİHA SÛRESİ

Burada anlatılan:

- SEB'Ü MESANİ.

Tâbirinden murad: Fâtiha sûresidir. Çünkü, o şanlı sûre yedi âyettir. Bundandır ki, o sûreye:

- SEB'U.

Tâbir edildi. Bu mübârek sûre, iki defa nâzil olduğundan ötürü:

- MESANİ.

Tâbir edildi. Rivâyet olunduğuna göre; bu sûre iki kere nâzil olmuştur:

a) Mekke-i Mükerreme'de namaz farz olduğu zaman..

b) Medine-i Münevvere'de, kıble değiştirildiği zaman..

Bir başka mânâya göre de, namazın her rekâtında okunduğu için, bu sûreye:

- MESANİ.

Denildi. Bir başka mânâya göre de, bu mübârek sûre, Allah ile kul arasında ikiye taksim olduğu için:

- MESANİ.

Denildi. Şöyle ki: Sûrenin başından:

- "Din gününü sahibi."

Âyetinin sonuna kadar Yüce Hakk'ın senâsıdır. Bundan sonrası da, kuldan Allah'a senâdır. Devam edelim:

- Keza Kur'ân-ı Azim verdin.

Yani: Baştan sonra Kur'ân-ı Hakim'in tümünü. Devam edelim:

- Rahmet peygamberidir.

Bu mânâda, Allahü Teâlâ şöyle buyurdu:

– "Biz seni, ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." (21/107)

– Bu ümmetin hidâyetçisidir.

Bu cümle içinde geçen: **Ümmet,** tâbirinin (Arapça) başındaki harf-i tarif (Arap dili nahiv kaidesine göre) ahd-i haricî olur da, icabet ümmeti murad edilirse.. şu demeye gelir:

– Kendisini tasdik eden ümmetlerini, fevze, felâha irşad ve hidâyet eder..

Bundan başka, o harf-i tarif istiğrak için olursa.. o zaman, bütün dâvet ümmeti murad edilmiş olur. Ancak, Yüce Hak, onların bazısına, hak yola hidâyet verir; bazısına da vermez; böylelerinin geçmişinde hizlan ve şekâvet vardır. Sonra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– Yerin, kendisine ilk yarılacağı kimsedir. Meza cennat-ı âliyata da ilk giren o olacaktır.

Sonra Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– Cebrâil ve Mikâil'le teyid edilmiştir.

Yani: Bunlarla güçlendirilmiştir. Ayrıca Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bazı gazâlarında bin, bazı gazâlarında üç bin, bazı gazâlarında dahi beş bin melekle teyid edilmiştir. Bu mânâ âyetlerle de sabittir.

– Tevrat'ta, İncil'de onun müjdesi verilmiştir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nübüvvet, risâlet ve geleceği müjdesi..

– Seçilen beğenilen çıkarılan Ebülkasım'dır.

Yani: Cümle yaratılmışlar arasından..

RESÛLÜLLAH'IN EBÜLKASIM KÜNYESİ

Ebülkasım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin künyesidir. En büyük oğlu Kasım olduğu için, onun adı ile künyelenmiştir. Şu mânâdan ötürü de kendisine bu lakab verilmiş olabilir:

İlimleri, ilâhî marifetleri, rümuz, esrar, ledünnî hakikatları; herkesin istidadına göre talim, tevzi, taksim eden olduğundan..

Bir de şu mânâ için bu künye kendisine verilmiş olabilir:

Ganimet mallarını, müslüman gaziler arasında adaletli bir seviyede taksim eder olduğundan. İşbu sıfatların sahibi:

– Muhammed b. Abdillah b. Abdilmuttalib b. Haşim'dir..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin babası Abdüllah, onun babası Abdülmuttalib, onun babası dahi Haşim'dir.

* * *

YÜZ YİRMİ ALTINCI SALÂVAT-I ŞERİFE

– Allahım.

Ey Vacib'ül-vücud, hayrı ve cömertliği bol, Hayy Kayyum Daim Bâki olan şânı büyük, nimetleri her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Allahım.

- Meleklerine salât eyle. Ve mukarrebine de..

Yani: Kerrubiyyin, ruhaniyyin, nuraniyyin meleklere..

Ancak, bazı nüshalarda, Mukarrebin, ayrıca anlatılmamış, meleklere sıfat olarak gelmiştir. O zaman mânâ şu olur:

Onlar öyle meleklerdir ki; cümlesi emrinle amel eder, fermanına mutidir. Çeşitli ibâdet taat ederler.

- Öyledirler ki, gece gündüz hiç ara vermeden tesbih okurlar. Allah'ın emrine asil olmazlar. Emrolundukları şeyleri yerine getirirler.

Devam edelim:

- Allahım, onları Resûllerine sefir kıldığın, vahyine emin eylediğin..

Bu cümlede geçen.

- Sefir.

Tâbiri, bir kavme haber getirip götürendir. Bunun gibi, Allahü Teâlâ'nın da meleklerden, bu gibi sefirleri vardır. Beşerden olan Resûllere zâtından haber getirirler. Meselâ: Cebrâil aleyhisselâm. Ki bu peygamberlere vahiy getirir.

RESÛLÜLLAH EFENDİMİZE VAHİY GETİREN MELEKLER

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, Cebrâil vahiy getirdiği gibi, Mikâil de vahiy getirmiştir. İsrâfil dahi, Kur'ân'dan başka vahiyleri getirmiştir. Kur'ân vahyini yalnız Cebrâil getirmiştir. İsrâfil'in vahiy getirmesi ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin özellikleri arasında sayılır.

Bunlar, her bakımdan, Yüce Hakk'ın vahyini getirmek için emindirler.

- Yarattıklarının üzerine şâhitler eylediğin..

Yani: Onları, kulların amellerini koruyup ona şâhit olmaları için seçtin.

- Zâtının hicabını onlar açtığın.

Demek olur ki: Cisim ve cismaniyetten, mekân ve zamandan, şekil ve azâdan münezzeh ve mukaddes olan yüce zâtının hicaplarını onlara açtın.

MELEKLERE AÇILAN HİCAP

Burada anlatılan mânâ icabı olarak: Yüce Hakk'ın zâtının kühnünü bilmiş olmaları lâzım gelmez. Zira, Yüce Hakk'ın zâtının kühnünü kendisinden başkası bilmez. Onun ilmini, hiç kimse kavrayamaz. Böyle olunca, o meleklere hâsıl olan mânâ: Ancak, bir peygamberden başkasının vâsıl olamayacağı marifet, halet ve derece yakınlığı olur.

- Onların gaybine muttali ettiğin..

Yani: Hiç kimsenin muttali olamayacağı gayb sırlarına onları muttali ettiğin için..

- Onlardan cennetine koruyucular seçtiğin..

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Peygamberlere, velîlere, sıddîklara, şehitlere, salihlere, cümle erkek kadın iman edenlere göre yaratıp hazırladığın cennat-ı âliyat için

وَاَطْلَعْتَهُمْ عَلٰى مَكْنُونِ غَيْبِكَ، وَاخْتَرْتَ مِنْهُمْ خَزَنَةً لِجَنَّتِكَ، وَحَمَلَةً لِعَرْشِكَ وَجَعَلْتَهُمْ مِنْ اَكْثَرِ جُنُودِكَ، وَفَضَّلْتَهُمْ عَلَى الْوَرٰى، وَاَسْكَنْتَهُمُ السَّمٰوَاتِ الْعُلٰى، وَنَزَّهْتَهُمْ عَنِ الْمَعَاصِى وَالدَّنَآءَاتِ، وَقَدَّسْتَهُمْ عَنِ النَّقَائِصِ وَالْاٰفَاتِ، فَصَلِّ عَلَيْهِمْ صَلٰوةً دَآئِمَةً تَزِيدُهُمْ بِهَا فَضْلًا، وَتَجْعَلُنَا لِاِسْتِغْفَارِهِمْ بِهَآ اَهْلًا ١٢٧ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى جَمِيعِ اَنْبِيَآئِكَ وَرُسُلِكَ الَّذِينَ شَرَحْتَ صُدُورَهُمْ، وَاَوْدَعْتَهُمْ حِكْمَتَكَ، وَطَوَّقْتَهُمْ نُبُوَّتَكَ، وَاَنْزَلْتَ عَلَيْهِمْ كُتُبَكَ وَهَدَيْتَ بِهِمْ خَلْقَكَ، وَدَعَوْا اِلٰى تَوْحِيدِكَ، وَشَوَّقُوا اِلٰى وَعْدِكَ، وَخَوَّفُوا مِنْ وَعِيدِكَ، وَاَرْشَدُوا اِلٰى سَبِيلِكَ،

ve atla'tehüm alâ meknuni ğaybike vahterte minhüm hazeneten licennetike ve hameleten liarşike ve cealtehüm min ekseri cünudike ve faddaltehüm alelvera ve eskentehüm'üs-semavat'il-ulâ ve nezzehtehüm anil-maasi ved-denaatı ve kaddestehüm anin-nakaisi vel-afati fasalli aleyhim salâten daimeten tezidühüm biha fazlen ve tec'alüna li istiğfarihim biha ehlen

127. Allahümme ve salli alâ cemii enbiyaike ve rüsülikellezi şerahte sudurehüm ve evda'tehüm hikmeteke ve tavvaktehüm nübüvveteke ve enzelte aleyhim kütübeke ve hedeyte bihim halkake ve deav ilâ tevhidike ve şevveku ilâ va'dike ve havvefu min vaiydike ve erşedu ilâ sebilike .....

* * *

onları gaybına muttali ettiğin, onlardan cennetine koruyucular seçtiğin, arşına taşıyıcı aldığın, ordunun pek çoğunu onlardan kıldığın, halka nazaran onları daha faziletli eylediğin, onları yüce semalarına iskân eylediğin, masiyetten ve denaetlerden kendilerini temizlediğin, noksanlardan ve afetlerden yana mukaddes eylediğin için kendilerine salât eyle; daimî ve kendilerinin faziletini artırıcı bir salât olsun. Bizleri dahi, onların istiğfarına lâyık eyleyesin.

127. Allahım, bütün nebilerine ve resûllerine salât eyle. Öyle zâtlardır ki, sadırlarını genişlettin. Onlara hikmetini doldurdun. Onlara peygamberlik zincirini taktın. Onlara kitaplarını inzal eyledin. Halkına onlar vasıtası ile hidâyet eyledin; zâtını tevhide dâvet ettiler. Vaadin için şevka getirdiler. Vaidinden de korkuttular. Senin yoluna irşad ettiler.

* * *

(Devamı: 1007. Sayfada)

ve onlarda bulunan nimet, lütuf, kerem, güzellik, şenlik, hurî, cevahir, köşkler ve bunlardan başka sayıya gelmeyen nimetlerine o meleklerden koruyucu seçtiğin için..

- Arşına taşıyıcı aldığın; ordunun pek çoğunu onlardan kıldığın..

Yani: Zâtına has orduyu, insan ve cin ordusuna nazaran çoğunu meleklerden eylediğin için..

- Halka nazaran, onları daha faziletli eylediğin..

FAZİLET CİHETİNDEN MELEKLER VE İNSANLAR

Bu mânâda, ehl-i sünnet vel-cemaat olan Hanefî mezhebinden Matüridiyenin şu rivâyet meşhurdur:

- Beşerin hasları, meleklerin haslarından faziletlidir.

Yani: İnsan peygamberleri, meleklerin peygamberlerinden daha faziletlidir.

Meleklerin hasları da, avam beşerden faziletlidir.

Yani: Meleklerin peygamberleri, insanların peygamber olmayanlarından daha faziletlidir.

Mü'min, müslüman ve salih olanlar, meleklerin peygamber olmayanlarından daha faziletlidir.

Avam melâike ise.. beşerin fasık ve cahillerinden daha faziletlidir.

Yani: Meleklerin peygamber olmayanları, insanların fasıklarından ve cahillerden daha faziletlidir.

Bunlardan başka rivâyetler vardır. Onların cümlesine göre: İnsanın, meleklerden daha faziletli olmaları gerekir.

- Onları yüce semalarına iskân eylediğin, masiyetten ve denaetten kendilerini temizlediğin, noksanlardan ve afetlerden yana mukaddes eylediğin için kendilerine salât eyle.

Daimî ve kendilerinin faziletini artırıcı bir salât olsun. Bizleri dahi onların istiğfarına lâyık eyleyesin.

Yani: Bu meleklere ettiğimiz salât dolayısı ile; biz asileri, onların istiğfarlarına ehil ve mahal eyleyesin.

* * *

YÜZ YİRMİ YEDİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey ülûhiyet ve rübubiyetinde mutevahhid, ey ehadiyet ve samedaniyetinde münferid olan şânı büyük zâtı mukaddes kibriyası yüce Allahım.

- Bütün nebilerine ve resûllerine salât eyle. Öyle zâtlardır ki: SADR'larını genişlettin.

SİNELERİN GENİŞLEMESİ

Bu cümlede geçen SADR, lafzından murad: Kalb'dir. Bir şeyin yeri anlatılırken, onun durumu murad edilir. Bu dahi o kabilden bir mânâdır.

SADR, nefis hallerinin mahalli ve huyların da mahzenidir.

Yüce Hakk'ın, nebiler ve resûllerin sinelerini şerh eylemesi şu mânâya dayanır: Risâleti tebliğ, vahdaniyete dâvet ettikleri zaman; inatlaşan sertleşen, kabul etmeyip karşılığında ezâ eden, onların şanlarına lâyık olmayan cehaleti ettiklerinden ötürü, onlardan gelecek ezâya tahammül, cefalarına sabır, memur oldukları şeyi yerine getirmek..

- Onlara hikmetini doldurdun.

Yani: Onların kalblerine..

- Onlara peygamberlik zincirini taktın.

Yani: Onları, nübüvvet ve risâletle şereflendirip süsledin; keremler eyledin. Cümleden daha muazzez ve mükerrem eyledin.

Bu cümlede şu mânâya işaret vardır.

Nübüvvet ve risâlet, çalışma ile elde edilmez. Ancak, ilâhî bir hibe, rabbânî bir inâyettir. Allahü Teâlâ, dilediği kullara fazlı ve ihsânı ile verir.

- Onlara, kitaplarını inzal eyledin.

Yani: Şer'î hükümlerini, yüce emirlerini, yasaklarını.. Bunları beyân eden kitaplarını.

PEYGAMBERLERE GELEN KİTAPLAR VE SAHİFELER

Ebû Zer'in (r.a.) rivâyet ettiği bir hadis-i şerife göre şöyle anlatıldı:

- Enbiya-i izam ve rüsül-ü kiram üzerine nâzil olan kitaplar yüz dört kitaptır.

Bunlardan yüz tanesi suhuftur; şöyle ki:

ELLİ SUHUF, Şit (a.s.) peygambere gelmiştir.

OTUZ SUHUF, İdris (a.s.) peygambere gelmiştir.

YİRMİ SUHUF, İbrâhim (a.s.) peygambere gelmiştir.

TEVRAT kitabı, Musa'ya (a.s.) peygambere gelmiştir.

İNCİL kitabı, İsa'ya (a.s.) peygambere gelmiştir.

ZEBUR, Davud'a (a.s.) peygambere gelmiştir.

KUR'ÂN kitabı ise.. peygamberimiz Hazret-i Muhammed aleyhissalâtü vesselâma gelmiştir. Devam edelim:

- Halkına onlar vasıtası ile hidâyet eyledin.

Yani: Göndermiş olduğun peygamberler vasıtası ile, kullarına hidâyet eyledin. Özellikle geçmişinde hidâyet olan kullarına..

Bu cümlede şu mânâya işaret vardır: Âlemlerin Rabbı Allah'ın hidâyeti, sırf zâtından gelen fazilet ihsânı ile olmaktadır. Peygamberler ise, ancak bu hidâyete sebep olmaktadırlar.

- Zâtını tevhide dâvet ettiler.

Yani: Gönderilmiş oldukları cemaatı, zâtının tevhidi olan doğru yola çağırdılar.

- VAAD'ın için şevka getirdiler.

Bu cümlede geçen:

- Vaad.

Ecir, sevap, cennetlerdeki nimetler, üstün derecelerdir. Demek olur ki:

- Gönderdiğin peygamberler, kendilerine iman edenlere, üstte anlatılan vaadleri söylediler. Bunu kazanmaları için, onları heveslendirip teşvik ettiler.

- VAİD'inden de korkuttular.

Bu cümlede geçen:

- VAİD.

Lafzından murad, kâfirler için hazırlanan cehennem ile, münafıklar için hazırlanan cehennemin en alt tabakasıdır; asiler için de, elim azaptır.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Onlar, seni tevhid etmeyip küfürde ısrar edenleri, tevhidden sonra da şeriatın gereği ile amel etmeyip muhalefet ve isyan edenleri korkuttular. Yaptıkları yanlış hareketten vazgeçmedikleri takdirde, üstte anlatılan cezalara çarpılacaklarını anlattılar.

- Senin yoluna irşad ettiler.

Yani: Zâtını tevhide, fermanına itaata, İslâm dininin emirlerini yerine getirmeye..

- Hüccetinle, delilinle bu yolda kaim olup kaldılar.

Yani: Vahdaniyetini, üstün sıfatlarını, vaad ve vaidini âyan beyân delilleri getirmekte kaim durdular. Vahdaniyetini; kulların eda etmeleri vacip olan hakları; sahip olmakta, yaratmakta ve icadda, ayrıca yarattıklarının cümlesinde ettiğin tasarruf işinde ortağın olmadığına dair delilleri anlatmakta sebatla durdular.

Bu salâvat-ı şerifedeki mânâyı şöyle toplayabiliriz:

- Yâ İlâhel-Âlemin, bu büyük resûllerin saygıdeğer peygamberlerin halkı dâvette, kulları irşadda çektikleri meşakkat ve zorluklara zahmetlere bol ecir ve güzel sevap ihsân ederek, yüksek derece ve makamla kendilerine ikramlar eyle.

- Allahım, onlara tam mânâsı ile selâm eyle.

Yani: Dünyada ve âhirette bütün kötülüklerden, mübârek tabiatlarına ağırlık veren şeylerden selâmet ihsân eyle.

- Onlara olan bu salât dolayısı ile, bize de büyük ecir ihsân eyle.

Yani: Lütfunla bizlere büyük ihsân ederek, cümlemizi mesrur eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Daimî makbul bir salât olsun. Bu salât dolayısı ile, onun üzerimizdeki büyük hakkını karşılamış olasın.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, üzerimizdeki hakkı gayet çoktur. Onları dille anlatıp beyân ederek saymak mümkün değildir. Böyle bir şeye gücümüz yetmez.

وَقَامُوا بِحُجَّتِكَ وَدَلِيلِكَ وَسَلِّمْ اَللّٰهُمَّ عَلَيْهِمْ تَسْلِيمًا، وَهَبْ لَنَا بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِمْ اَجْرًا عَظِيمًا اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ صَلٰوةً دَائِمَةً مَقْبُولَةً تُؤَدِّى بِهَا عَنَّا حَقَّهُ الْعَظِيمَ ١٢٨ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ صَاحِبِ الْحُسْنِ وَالْجَمَالِ، وَالْبَهْجَةِ وَالْكَمَالِ، وَالْبَهَآءِ وَالنُّورِ وَالْوِلْدَانِ وَالْحُورِ، وَالْغُرَفِ وَالْقُصُورِ، وَاللِّسَانِ الشَّكُورِ، وَالْقَلْبِ الْمَشْكُورِ، وَالْعِلْمِ الْمَشْهُورِ، وَالْجَيْشِ الْمَنْصُورِ، وَالْبَنِينَ وَالْبَنَاتِ، وَالْأَزْوَاجِ الطَّاهِرَاتِ، وَالْعُلُوِّ عَلَى الدَّرَجَاتِ، وَالزَّمْزَمِ وَالْمَقَامِ، وَالْمَشْعَرِ الْحَرَامِ، وَاجْتِنَابِ الْآثَامِ، وَتَرْبِيَةِ الْأَيْتَامِ، وَالْحَجِّ وَتِلَاوَةِ الْقُرْاٰنِ، وَتَسْبِيحِ الرَّحْمٰنِ،

ve kamu bihüccetike ve delilike ve sellimillahümme aleyhim teslimen ve heblena bis-salâti aleyhim ecren azimen.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin salâten daimeten makbuleten tüeddi biha anna hakkahul-azime.

128.[1] Allahümme salli alâ Muhammedin sahib'il-hüsni vel-cemali vel-behceti vel-kemali vel-behai ven-nuri vel-vildani vel-huri vel-gurefi el-kusuri vel-lisan'işşekûri vel-kalb'il-meşkûri vel-ilm'il-meşhuri vel-ceyş'il-mansuri vel-benine vel-benati vel-ezvaci't-tahirati vel-ulüvvi aled-derecati vez-zemzemi vel-makami vel-meş'ar'il-harami vectinab'il-asami ve terbiyet'il eytami vel-hacci ve tilâvet'il-kur'âni ve tesbih'ir-rahmani .....

* * *

Hüccetinle, delilinle bu yolda kaim olup kaldılar.

Allahım, onlara tam mânâsı ile selâm eyle.

Onlara olan bu salât dolayısı ile, bize de büyük ecir ihsân eyle.

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle. Daimî makbul bir salât olsun. Bu salât dolayısı ile, onun, üzerimizdeki büyük hakkını karşılamış olasın.

128. Muhammed'e salât eyle; hüsn ü cemâl, behcet, kemâl, beha, nur, vildan, huri, gurf, kasr, şükreden dil, şükre dalan kalb, meşhur ilim, mansur ordu, oğlan, kız, pâk zevceler, yüksek dereceler, Zemzem, Makam, Meş'ar-i Haram, günahlardan çekinme duygusu, yetimleri terbiye, hac, Kur'ân okumak, rahmân Allah'ı tesbih sahibidir.

* * *

(Devamı: 1015. Sayfada)

1 Buradaki rakam, Arapça metin klişede 148 olarak gözükmektedir; yanlıştır.

Onları saymaya gücümüz yetmeyince, onların hakkını eda etmek, şükrünü yerine getirmek bizim için nasıl mümkün olur?

Ancak, umumî fazlın, lütuf, kerem ve inâyetinle bu olur. Durum, böyle olunca, kereminle Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin üzerimizdeki hakkını eda ve kaza buyur.

* * *

YÜZ YİRMİ SEKİZİNCİ SALÂVAT-I ŞERİFE

- Allahım.

Ey şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah..

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİN GÜZELLİĞİ

- Muhammed'e salât eyle; HÜSNÜ CEMÂL sahibidir.

Bu cümlede geçen:

- HÜSNÜ CEMÂL.

Sıfatları, görüldüğü gibi iki tanedir ve ikisi de bir mânâyadır. Yaratılışa ve huya şümullü olan tâbirlerdir. Anlatılan mânâya göre şu demeye gelir:

- Yaratılışta, cismanî sûrette ve beğenilen huylarda tam güzelliğe sahiptir.

Bazıları şöyle anlattı:

- **Cemâl,** güzelliğin tamamı için kullanılan bir tâbirdir.

Bu son tâbire göre, mânâ şöyle olur:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, cismaniyette, şekil ve sûrette, letaif-i cesediyede, azâlarının birbirine uygunluğunda, iyi huylarda, güzel sıfatlarda, üstün ahlâkta güzellik sahibidir. Bu sıfatlardaki güzelliği tamam olup hiçbir kimsede, onun güzelliğinin benzeri, dengi beğenilen huylarının ve güzel hasletlerinin mümasili yoktur.

İmam-ı Kastalani, Mevahib-i Ledünniye ismi ile müsemma kitabında şöyle anlattı:

- Güzelliğin hakikatı; ister yaratılışta azâlar, isterse huyda ahlâk-ı hamide olsun.. hemen hepsi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizde kemâli ile tamdır. Bu güzellikler, kendisi ile başkaları arasında taksim edilmemiştir. Şâyet, böyle bir taksim olsaydı; bir kısmı kendisinde kalırdı. Halbuki, güzellik, bütünüyle kendisinde olmakla tamam olur. Burada bir soru akla gelebilir:

- Güzelliğin yarısı Yusûf'e (a.s.) verilmiştir. Buna göre, Resûlüllah'a da yarısı verilmiştir. Böyle olunca, bir taksim olması gerekmez mi?

Bunun cevabı şöyledir:

- Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzelliği taksim edilerek bölünmemiştir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden başka ne kadar insan varsa, onların güzelliği yarıya bölünüp yarısı Yusûf'e verilmiştir; yarısı da diğerlerine..

Bir başka cevap dahi şöyle olabilir:

– Âdem ve Havva'da olan güzellik ve cemâl, çocukları arasında taksim edilmiştir. Yarısı Yusûf'e (a.s.) verilmiştir; kalan yarısı da kıyâmete kadar gelecek çocuklarına verilmiştir. Haliyle, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz müstesna.

Çünkü: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzelliği, Âdem'den ve Havva'dan daha kemâlli ve daha tamdır. İbn-i Sebi' ise, Şifa nam kitabında şöyle dedi:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdeki güzelliğin tamamını yazmaya gücümüz yetmez.

Meselâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin aklını ele alalım. Eğer, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz kendi aklına göre, bir hadis-i şerif buyurmuş olsaydı; biz, onu anlamaktan yana aciz bir duruma düşerdik. Nitekim, bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

– "Ben, sizin aklınızın erdiği kadarını söylerim."

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizde, **HÜSNÜ CEMÂL** o mertebe ileridir ki: Şâyet Yüce Hak onu bu dünya âleminde heybet ve vakarı ile örtmemiş olsaydı; hiçbir kimse, bu fani gözü ile ona bakmaya güçlü olamazdı. Nitekim, güneşe bakmaya göz takat getiremez. Güneşten, nice bin kere daha üstün ve daha cemâlli olan Resûlüllah (s.a.v.) güzel sûretine bakmaya nasıl takat getirebilir?

Ancak, Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzelliğini âhirette izhar edecek; bâki gözle Resûlüllah (s.a.v.) cemâli görülecektir.

O kadar ki, cennat-ı âliyatta olan nimetler arasında; teşbihsiz ve temsilsiz olarak, Yüce Hakk'ın cemâlinden sonra Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cemâlini görmek kalanların cümlesinden daha leziz ve daha azizdir. Devam edelim:

– Behçet sahibidir.

Yani: Dünyada ve âhirette, türlü nimetlerle sürûr sahibidir.

– Kemâl sahibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz mübârek zâtında, latif sıfatında, ahlâk-ı hamidesinde, güzel gidişatında ve zâhir bâtın bütün hallerinde tam bir kemâle sahiptir.

– Beha ve nur sahibidir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, risâlet ve nübüvvet nurunun sahibidir. Mübârek vücutları, saadetle ebedî âleme teşrif buyurduktan sonra, o nübüvvet ve risâlet nurları kıyâmete kadar burada kalacaktır, ümmeti o nurla nurlanır. Keza ümmeti, o nurla iman hidâyetine nâil olur.

Şöyle bir mânâ da verilebilir: Hüsn ü cemâlde, behçet, kemâl ve behada nur sahibidir.

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİN NURU

Şöyle bir mânâ dahi verilebilir:

Tam, kâmil bir nur sahibidir. Cümle nur sahiplerinin nuru, onun nurundan istifade edilerek alınmıştır.

Şöyle bir mânâ da verilebilir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, mübârek yüzünde bulunan bir nurun sahibidir; karanlık bir oda onun nuru ile aydınlanır.

Şöyle anlatıldı:

– Hazret-i Âişe (r.a.) hane-i saadetinde elbisesini yamıyordu. Orada aydınlık yoktu. Bu işi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yüzündeki nurun ışığında yapıyordu.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yatsı namazına çıkarken, kendisi bu işle meşguldü. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, gittikten sonra karanlıkta kaldı. Elinden iğneği sıçrayıp düştü; kayboldu. Ne kadar çaba harcadıysa, bulamadı. Hatta mübârek yüzünü de yere sürüp araştırdı:

– Belki yerde yüzüme dokunur; bulurum.

Diyerek.. ama bulmak mümkün olmadı. Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yatsı namazını eda edip hane-i saadete teşrif buyurdukları zaman, yüzünün nurundan iğnesini görüp buldu..

– VİLDAN sahibidir.

Bu cümlede geçen:

– Vildan.

Cennat-ı âliyatta bulunan küçük hizmetçi çocuklardır. Bunlar, bu küçük halleri ile daim sabit kalırlar. Büyüyüp erkekler bölüğüne giremezler.

– Hur sahibidir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, hurîlerin sahibidir.

– Hurî.

Tâbiri, şu sıfatlı cennet kızları için kullanılır: Gözlerinin karası gayet kara, beyazı gayet beyaz olan câriye ve hutanlar.. Yüce Hak, bunları cennetlere girecek olan erkeklere zevcelik için yaratmıştır.

– Guraf sahibidir.

Yani: Cennetteki konakların.. makamların.

– Kasırlar sahibidir.

Yani: Köşklerin.. Cennat-ı âliyatta, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, köşkler ve saraylar sahibidir.

Aslında, vildan, hurî, konaklar ve köşkler yalnız Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize mahsus değildir. Sübhan olan Yüce Hak cennat-ı âliyatı ihsân buyurduğun kulların cümlesine bunları da verir. Burada, bunların çokça ve bolca verilmesi murad edilmektedir. Buna göre, mânâ şu olur:

– Cennat-ı âliyatta, cümleden ziyade vildan, hurî, cümleden yüksek konak, cümleden büyük ve yüksek köşk ve saraylar sahibi..

– Çok şükreden dil sahibidir.

Bu cümlenin daha geniş mânâsı şudur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil Yüce Allah'ın sayısız in'amat ve nihâyetsiz ihsânına daima

hamd ve şükür, senâ eder. O, bu halinde sabittir. Her hal**i**nde çokça hamd eden bir dile sahiptir.

O kadar ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, çokça hamd ettiğinden ötürü: Semada Ahmed, yerde Muhammed isimleri ile meşhur olmuştur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakk'ın nimetlerine daima şükreden olduğundan başka, o üstün nimetlerin vasıtalarına dahi şükretmiştir.

Aslında böyle olması gerekir ki: Onların haklarına **ri**âyet, lâyıkı üzere şükürleri eda olunmuş ola.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) İNSANLARA TEŞEKKÜRÜ

Bu mânâ icabıdır ki, Hazret-i Ebû Bekir (r.a.) nefsi **i**le, malı ile kendisine hizmet ettiği Resûlüllah'ın insanları kendisine dâvet sıra**s**ında ve mirac haberini Kureyş kâfirleri tekzib ettiklerinde kendisini derhal **t**asdik ettiği için; Hazret-i Hatice'yi (r.a.) dahi iyi geçiminden dolayı; Hazret-i Osman'ı (r.a.) dahi müslüman gazileri darlık ve sıkıntılı zamanlarında yedirip i**çi**rdiğinden dolayı senâ etmişti, övmüştür. Bunlardan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin övüp senâ ettiği kimseler vardır.

- Şükre dalan kalbin sahibidir.

Bu cümlenin daha açık mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, sübhan olan Yüce Hakk'ın cümle üstün nimetlerini, güzel lütuflarını pek ziyade müdriktir. Bu mânâda irfan sahibi olduğundan şükreden bir kalbe sahiptir.

Bir başka mânâ dahi şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek kalbi yarılmış ve içindeki şeytan hazzı atılmıştır. Yıkandıktan sonra, onun için tevhid nuru, iman, ilim, hikmet, irfan rahmet ve iman sahiplerine şefkatle doldurulmuştur. Bir de, en güzel huylarla.. Bundandır ki, şeytanın vesveselerinden korunmuş ve ŞÜKRE DALAN KALB sahibi oldu.

Şu âyet-i kerîmeler, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin an**l**atılan durumları üzerine gelmiştir:

- "Göğsünü senin için genişletmedik mi?" (94/1)
- "Hiç şüphe yok, büyük bir ahlâk üzeresin." (68/4)
- "Onun gördüğünü kalb yalana çıkarmadı." (53/11)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu âyetlerle övülmüştür.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) KALBİ

İbn-i Mes'ud (r.a.) şöyle anlattı:

- Allahü Teâlâ, bütün kullarının kalblerine nazar eyledi; onlar arasından Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kalbini seçti. Onu yüce zâtı için seçip aldıktan sonra, bütün insanlara **Resûl** olarak yolladı.

Ebülhasan Nur (rh.) şöyle anlattı:

- Sübhan olan Yüce Hak, bütün kalbleri müşahede eyledi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kalbini, kendi cemâlini müşahedeye, cümleden aşık gördü. Bundan ötürü onu Mirac gecesi, baş gözü ile müşahede-i cemâl, vasıtasız kelâm ve münacaat nimetine has ve mazhar eyledi.

- İlm-i meşhur sahibi..

Bu cümlenin açık mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün nebilerin ve resûllerin dillerinde, bütün geçmiş ümmetler ve ehl-i kitap katında cümleden ziyade ilim sahibi olarak, evvellerin ve âhirlerin ilmine karşı marifet sahibi olmakla meşhurdur. Hiç kimseye verilmeyen ilim sahibidir.

Nitekim, üstteki mânâ üzerine, bir hadis-i şerifinde, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

- "Celâl ve ikram sahibi Yüce Allah'ın sıfatlarını bilmekte, cümlenizden bilgiliyim. Celâl sahibi, Yüce Allah'ın korkmak cihetinden cümlenizin şiddetlisiyim."

Böylece, ilim durumunu, ashabına anlatmıştır. Bir başka hadis-i şerifinde ise, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şöyle buyurmuştur:

- "Ben, ilmin şehriyim; Ali de, onun kapısıdır." Bu cümlede geçen:

- İlim.

Lafzı bazı nüshada ALEM olarak gelmiştir. Buna göre mânâ şu olur:

- Fetih ve galebe ile meşhur ilim sahibidir.

- Mansur ordu sahibidir.

Yani: Yardıma nâil olan askerlerin sahibi..

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) ORDUSU

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu mânâda, meleklerle güçlendirilmiştir.

Hatta, kendileri ile düşman arasında bir aylık yol varken, düşmanlarının kalblerine korku düşürülmek sûreti ile, yardıma nâil olan bir asker ordusunun sahibidir. Nitekim:

- Yâ Muhammed, dilediğin düşmana ve dilediğin tarafa yönel. Gerçekten sen hangi tarafa yönelecek olsan, mansur olacaksın.

Yüce hitabı ile kereme ermiştir.

- Oğlan çocukları sahibidir.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) KIZLARI VE OĞULLARI

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin erkek çocuklarının sayısında ayrı görüşler vardır. Bazıları onların üç tane ve şunlar olduğunu söylediler: Kasım, Abdüllah (buna Tayyib Tahir, dahi derler).. Bu ikisi Hazret-i Hatice'den (r.a.) dünyaya gelmiştir. Diğer üçüncü oğul ise, İbrâhim olup Mariye isimli câriyeden dünyaya gelmiştir. Bazıları da dediler ki:

- Tayyib Tahir başka çocuğudur.

Buna göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Hatice'den doğma üç oğlu olur. Böylece, erkek çocuklarının sayısı dörde çıkar. Allah onlardan râzı olsun.

Ancak bu oğlan çocukları büluğ çağına gelmeden vefât etmişlerdir.

- Kız çocuklarının sahibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kız çocukları ittifakla dört tanedir: Rukiye, Zeynep, Ümmügülsüm, Fâtıma.. Allah onlardan râzı olsun. Bunların dördü de, Hazret-i Hatice'den dünyaya gelmiştir.

Ancak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyeti, Hazret-i Fâtıma'nın çocukları Hasan ve Hüseyin efendilerimizden gelmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin çocuklarının tafsilatı, daha önce zürriyeti anlatılırken geçmiştir.

- Pâk zevcelerin sahibidir.

Bu cümlenin daha geniş mânâsı şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün ayıplardan ve hatalardan, türlü denaetlerden pâk hatunların sahibidir. Âhirette dahi hayızdan, tab'an iyi olmayan şeylerin cümlesinden temiz hurîlerin ve zevcelerin sahibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevceleri daha önce tafsilatı ile anlatılmıştır. (Bak: 393. Sayfa)

- Yüksek derecelerin sahibidir.

Hem dünyada, hem de âhirette. Bunlar, ilâhî yakınlık ve rabbânî ikramlardır.

- ZEMZEM sahibidir.

ZEMZEM, bilindiği gibi, Mekke-i Mükerreme'de malum bir kuyunun ismidir. Onun suyu ne niyete içilirse.. o ihsân olunur.

ZEMZEM SUYU

Bu cümlede, **ZEMZEM** kelimesinin başına harf-i tarif gelmesi, (Arapça aslına göre), aşağıda gelecek kelimelere benzemesi içindir. Yani: Şekil yönü ile..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o şehirden olduğu için; ceddi İsmail'e ihsân olunan bir su olduğu için; dedesi Abdülmuttalib'in zamanında o kuyu yıkıldığı ve Abdülmuttalib yeniden yaptığı için; böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iki ceddinden kaldığından kendisine:

- ZEMZEM sahibi.

Denildi.

- Makam sahibidir.

Burada anlatılan makam, Makam-ı İbrâhim'dir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Mekke'de doğduğu, orada büyüdüğü, nübüvvet ve risâlete erme fazl ve faziletine orada erdiği, bu Makam büyük dedesi İbrâhim'in makamı olup kendisine ondan kaldığı için:

- Makam sahibi.

Diye anlatıldı.

- Meş'ar-ı Haram sahibidir.

Yani: Hac erkânından sayılan Müzdelife'nin sahibi..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Zemzem'in, Makam'ın, Müzdelife'nin tazimatına riâyet etmekte, onların faziletlerini ümmetine beyân etmekte; ayrıca, bunların her biri, hac erkânından sayıldığı, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, bunları yapmak için teşvik ettiği için onların sahibi olarak anlatıldı.

- Günahlardan çekinme duygusu sahibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, nübüvvetten evvel ve nübüvvetten sonra, cümle büyük küçük günahlardan yana temizdir. Şânına lâyık olmayan bütün işlerin cümlesinden, Yüce Hakk'ın fazlı ile korunma keremine nâil olmuştur.

Bu cümle bazı nüshada yoktur. (Bizim metinde vardır.)

- Yetimleri terbiye sahibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, yetimlere, dul kadınlara, zaiflere daima sahip çıkmış, onları yedirmiş, içirmiş ve giydirmiştir.

- Hacc sahibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz Veda haccı sahibidir, mânâsına dahi gelir.

Bu hac, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ömrünün sonunda yaptığı bir hacdır. Bunda, insanlara hac usüllerini öğretmiş; kimlere vacib olduğunu açıklamış; onları hac etmeye teşvik etmiştir. Ayrıca, üzerlerine hac vacib olduğu halde hac vazifesini yerine getirmeyenlerin cezalarını açıklamıştır.

Bundan başka hacda yapılacak vazifeleri, onda yapılmaması gerekli işleri açıkça anlatmıştır.

İşte, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin hac sahibi oluşu, bu mânâlardadır.

- Kur'an okumak sahibidir.

Yani: Kur'ân-ı Kerîm, kendisine nasıl nâzil olmuşsa, öyle okuyuş sahibidir.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) OKUYUŞU

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Kur'ân okuduğu zaman, insan ve cin toplanır, onu dinlerdi.

Bundan başka, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Kur'ân'ı okuyup imana dâvet etmiş; helâl ve haramı açıkça anlatmıştır. Bu şekilde, ayrıca şeriat sahibidir.

- Rahmân Allah'ı tesbih sahibidir.

Yani: Yüce Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih etmeye devamlıdır.

- Ramazan orucu sahibidir.

Ramazan ayının orucu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize vahiy yolu ile bildirildiği için onun sahibi olmuştur. Onu oruç tutmakla da, sahibi olmuştur.

- Akd olunmuş sancak sahibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, gazâlarında ve gönderdiği askerî birliklerde sancak sahibi olmuştur. Ayrıca, âhirette, bütün nebiler, resûller, ümmetler onun Liva-i Hamd sancağı altında toplanacaklardır.

وَصِيَامِ رَمَضَانَ، وَاللِّوَاءِ الْمَعْقُودِ، والْكَرَمِ وَالْجُودِ، وَالْوَفَاءِ بِالْعُهُودِ، صَاحِبِ الرَّغْبَةِ وَالتَّرْغِيبِ، وَالْبَغْلَةِ وَالنَّجِيبِ، وَالْحَوْضِ وَالْقَضِيبِ، اَلنَّبِيِّ الْاَوَّابِ، اَلنَّاطِقِ بِالصَّوَابِ، اَلْمَنْعُوتِ فِي الْكِتَابِ، اَلنَّبِيِّ عَبْدِ اللهِ، اَلنَّبِيِّ كَنْزِ اللهِ، اَلنَّبِيِّ حُجَّةِ اللهِ، اَلنَّبِيِّ مَنْ اَطَاعَهُ فَقَدْ اَطَاعَ اللهَ وَمَنْ عَصَاهُ فَقَدْ عَصَى اللهَ، اَلنَّبِيِّ الْعَرَبِيِّ، اَلْقُرَشِيِّ الزَّمْزَمِيِّ، اَلْمَكِّيِّ التِّهَامِيِّ، صَاحِبِ الْوَجْهِ الْجَمِيلِ، وَالطَّرْفِ الْكَحِيلِ، وَالْخَدِّ الْاَسِيلِ، وَالْكَوْثَرِ وَالسَّلْسَبِيلِ، قَاهِرِ الْمُضَادِّينَ، مُبِيدِ الْكَافِرِينَ، وَقَاتِلِ الْمُشْرِكِينَ، قَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ اِلَى جَنَّاتِ النَّعِيمِ، وَجِوَارِ الْكَرِيمِ، صَاحِبِ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ،

ve sıyami ramazane vel-livail-ma'kudı vel-keremi vel-cudi vel-vefai bil-uhudi sahib'ir-rağbeti vel-terğiybi vel-beğleti ven-necibi vel-havzi vel-kadibi en-nebiyyil-evvabi en-natıkı bis-savabi el-men'uti fil-kitabi en-nebiyyi abdillahi en-nebiyyi kenzillahi en-nebiyyi huccetillahi en-nebiyyi men etaahu fekad etaallahe ve men asahü fekad asallahe en-nebiyy'il-arabiyy'il-kureşiyy'iz-zemzemiyyi'il-mekkiyy'it-tihamiyyi.

Sahib'il-vech'il-cemili vet-tarf'il-kehili vel-hadd'il-esili vel-kevseri ves-selsebili.

Kahir'ilmuzaddine mübid'il-kâfirine ve katil'il-müşrikine kaid'il-gurril-muhacceline ilâ cennat'in-naimi ve civar'il-kerimi sahibi Cibrile aleyhisselâmü.

* * *

Ramazan orucu, akd'olunmuş sancak, kerem ve cömertlik, ahdlere vefâ, rağbet, rağbet ettirmek sahibidir.

Katır, necib, Havz, kadib sahibidir.

Evvab, doğru konuşan peygamberdir. Kitabda anlatılmıştır.

Allah'ın kulu peygamberdir. Allah'ın kenzi peygamberdir. Allah'ın hüccet peygamberdir.

Öyle bir peygamberdir ki, O'na itaat eden Allah'a itaat eder. O'na asi olan Allah'a asi olur.

Arab'a, Kureyş'e, Zemzem'e, Mekke'ye, Tehame'ye mensup peygamberdir.

Güzel yüz, sürmeli göz, düz uzun yanak, Kevser, Selsebil sahibidir.

Zıdlaşanları kahreder, kâfirleri helâk eder; müşrikleri katleder.

Gurr'il-muhaccelin olanları cennetlerin nimetlerine, Kerîm'in civarına alıp götürür.

Cebrâil'in (a.s.) arkadaşıdır.

* * *

(Devamı: 1019. Sayfada)

- Kerem ve cömertlik sahibidir.

Çaresizlere, fakirlere, dul kadınlara, yetimlere ve cümle muhtaçlara çok cömertlik etmiştir. Anlatılanlara ve yakınlara, hatta cümle insanlara kerem ve seha sahibidir.

- Ahdlere vefâ sahibidir.

Bilhassa yapılan vaadleri, verilen sözleri yerine getirmekte..

- Rağbet sahibidir.

Yani: Allah katında olan ecirlere ve sevaplara.. hayır ve hasenata.. yararlı işlere ve Allah'ın rızâsına uygun fiillere.. hasılı: Bütün bu anlatılanlara meyil ve mahabbet sahibidir. Yüce Hakka daima ve her zaman, tam huşu ve hudu ile, tazarru ve münacaata rağbet sahibidir.

- Rağbet ettirmek sahibidir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ümmetini, yüce Hakk'ın katında olan ikramlar ve lütuflara rağbet ettirir. Onun rızâsına uygun amelleri işlemeye teşvik eder. Kurtuluşun ve necatın, ancak onun rızâsında olduğunu anlatır.

Bundan başka, bütün ümmetini, Allah'ın zâtından gayrı şeylerden çekip almak ister. Kalbleri ve kalıpları ile, Yüce Hakka arz-ı hacat etmeleri için, kendilerini teşvik eder.

- Katır sahibidir.

Burada anlatılmak istenen, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin beyaz katırıdır.

RESÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) EFENDİMİZİN KATIRI VE ATLARI

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, İskenderiye Meliki Müfarkas hediye olarak yollamıştı. İsmine:

- Düldür.

Derlerdi.

- Fıdda.

Dedikleri dahi vardı. En evvel binilen katır bu idi. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ebedî âleme teşrif buyurduktan sonra da, çok yaşadı. Hatta, bütün dişleri döküldüğü için, arpayı döver yedirirlerdi. Tâ, Muaviye'nin (r.a.) zamanına kadar yaşadı.

- Necib sahibidir.

Yahut, hecin deve sahibidir. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine ait olan şeye, isim verirlerdi. Bu cümleden olarak, yedi tane atı vardı. İsimleri şöyleydi: Sekeb, Mürtehil, Lezar, Tareb, Verda, Lahif, Müravih..

İmam-ı Dimyatî, bu yedi tanede ihtilâf olduğunu anlattı. İhtilaflı olanlar, on sekiz kadardır.

- Kadib sahibidir.

Yani: Kılıç. Düşmanla, bu kılıçla mukatele ederdi.

- Evvab peygamberdir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz.. Allah'ın zâtından başka şeylerden, kalbini tamamen temiz tutardı.

- Doğru konuşur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mübârek kelâmları hata ve galattan yana temizdir. Boş ve yersiz sözlerden beridir. Doğru ve adaletle konuşurdu. Nitekim, Yüce Hak onun bu vasfını şöyle anlattı:

– "Kendi hevasından söylemez; o, (konuştukları) kendisine gelen vahiyden başka bir şey değildir." (53/3-4)

– Kitapta anlatılmıştır.

Semavî kitapların tümünde.. İşbu kitaplar şunlardır: Tevrat, İncil, Zebur, Fürkan-ı Azimüşşan.. Bu kitaplarda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bütün güzel halleri ve fiilleri anlatılmıştır.

– Allah'ın kenzi peygamberdir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ibâdette daim, Allah'a hizmete müdavim, şer'î hükümleri yerine getirmekte kaim olan şânı yüce bir peygamberdir.

– Allah'ın peygamberidir. Demek olur ki:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şânı büyük Allah'ın ilâhî sırlarının kendi, âlemlere rahmet olarak, bütün insanlara peygamber gönderilmiştir.

Lügatta kenzin mânâsı şudur:

– İnsanın kendisi için güzel ve değerli, sevdiği şeyi gizleyip sakladığı yer..

Sübhan olan Yüce Hak, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin münevver ruhunu, mahlukunun tümünden üç yüz altmış bin sene evvel yaratmıştır. Yaratacağı mahlukundan da onu seçip kendisine habib eylemiştir. Zâtının terbiyesinde mahfuz kalmıştır. Bütün nebilerden ve resûllerden sonra, kendisini; Nebilerin ve resûllerin sonuncusu olarak meşrıktan mağribe kadar bütün insanlara peygamber göndermiştir.

Sonra, onu: İlâhî sırlarına, rahmânî tecellilerine mazhar kılmak sûreti ile ve, **Allah'ın kenzi** sıfatı ile anlatıldı.

– Allah'ın hücceti peygamberdir.

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz halk üzerine gelen Yüce Allah'ın emirlerini ve yasaklarını, şer'î hükümlerini tebliğ etmiştir. İman ve islâm'ı kabul ederek ilâhî tevhidi tahkik ve iz'anla bulanlara verilecek sevabı beyân etmiştir. İman ve tevhidden iba ve imtina ederek, şirk, dalâlet ve azgınlıkta kalanlara olacak cezayı ve azabı beyân etmiştir. Bundan sonra, artık küffardan azaba uğrayacakların beyân edecek özürleri kalmayacaktır. Bu mânâdan, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, **Allah'ın hücceti peygamberdir.**

– Öyle bir peygamberdir ki, O'na itaat eden Allah'a itaat eder: O'na asi olan, Allah'a asi olur.

RESÛLÜLLAH'A İTAAT

İmam-ı Buhârî Sahih'inde, Ebû Hüreyre'den (r.a.) naklen Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şöyle buyurduğunu anlattı:

– "Kendilerine Resûl gönderildiğim kimselerin cümlesi cennete girer; ancak İBA edenler hariç.."

Ashab sordu:

– Yâ Resûlellah. İBA edenler kimlerdir?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların bu sualine şu cevabı verip müşkillerini çözdü:

– "Her kim, benim nübüvvetimi tasdik edip risâletimi kabul ederek bana itaat ederse.. o kimse cennete girer. Ama, o kimse ki, bunları yapmaktan İBA etti; o da cennete girmez; ebedî cehennemde kalır."

– Arab'a Kureyş'e, Zemzem'e, Mekke'ye, Tehame'ye mensup peygamberdir.

Bu cümlede geçen: **Tehame** tâbiri, Mekke-i Mükerreme ve çevresine verilen isimlerdendir.

RESÛLÜLLAH'IN GÖZLERİ

– Güzel yüz, sürmeli göz..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin gözleri, Allah'ın kudreti ile sürmelenmiştir. Kirpikleri siyah, sürme çekilmiş gibi idi. Gök kapaklarının kenarları da daima siyahtı.

– Düz uzun yanak, Kevser, Selsebil sahibidir.

Burada anlatılan Kevser, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Kevser Havzıdır.

– Zıdlaşanları kahreder; kâfirleri helâk eder; müşrikleri katleder.

Yani: Müşriklerin ordularını ve kendilerini, yok etmeye çalışır.

– GURR'İL-MUHACCELİN olanları cennetlerin nimetlerine, Kerîm'in civarına alıp götürür. Bu cümlede geçen:

– GURR'İL-MUHACCELİN.

Tâbiri, abdest azâları öbür âlemde parlayacak olan kimselerdir.

– Cebrâil'in arkadaşıdır. Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz..

Cebrâil, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize bütün peygamberlerden daha fazla gelmiştir.

CEBRÂİL'İN PEYGAMBERLERE GELİŞİ

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize peygamberlik geldikten sonra, durum iktiza ettikçe, azar azar yirmi üç yılda Kur'ân-ı Kerîm'i getirmiştir. Daha başka ilâhî vahiyleri ve rabbânî sırları getirmiştir. Hatta, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, yirmi dört bin dört yüz kere gelmiştir. Sair peygamberler, yüzden az gelmiştir; onlara gelişi yüzü bulmamıştır.

Âdem'e (a.s.) yirmi bir kere gelmiştir.
İdris'e (a.s.) dört kere gelmiştir.
Nuh'a (a.s.) yirmi üç kere gelmiştir.
İbrâhim'e (a.s.) kırk sekiz kere gelmiştir.
Yakub'a (a.s.) Yusüf'e (a.s.) dörder kere gelmiştir.
Eyyub'a (a.s.) üç kere gelmiştir.
Musa'ya (a.s.) otuz bir kere gelmiştir.
İsa'ya (a.s.) on kere gelmiştir.

– Âlemlerin Rabbı Allah'ın Resûlü ve günahkârların şefaatçısıdır.

وَرَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَشَفِيعِ الْمُذْنِبِينَ، وَغَايَةِ الْغَمَامِ، وَمِصْبَاحِ الظَّلَامِ، وَقَمَرِ التَّمَامِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الْمُصْطَفَيْنَ مِنْ أَطْهَرِ جِبِلَّةٍ، صَلْوةً دَائِمَةً عَلَى الْأَبَدِ غَيْرَ مُضْمَحِلَّةٍ، صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ صَلْوةً يَتَجَدَّدُ بِهَا حُبُورُهُ وَيُشَرَّفُ بِهَا فِي الْمِعَادِ بَعْثُهُ وَنُشُورُهُ، فَصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الْأَنْجُمِ الطَّوَالِعِ، صَلْوةً تَجُودُ عَلَيْهِمْ أَجْوَدَ الْغُيُوثِ الْهَوَامِعِ، أَرْسَلَهُ مِنْ أَرْجَحِ الْعَرَبِ مِيزَانًا وَأَوْضَحِهَا بَيَانًا، وَأَفْصَحِهَا لِسَانًا، وَأَشْمَخِهَا إِيمَانًا، وَأَعْلَاهَا مَقَامًا، وَأَحْلَاهَا كَلَامًا، وَأَوْفَاهَا ذِمَامًا، وَأَصْفَاهَا رَغَامًا، فَأَوْضَحَ الطَّرِيقَةَ، وَنَصَحَ الْخَلِيقَةَ، وَشَهَرَ الْإِسْلَامَ،

Ve resûli Rabb'il-âlemine ve şefi-il-müznibine ve gayet'il-gammani ve mis-bah'iz-zalâmi ve kamer'it-temami.

Sallallâhü aleyhi ve alâ âlihil-mustafeyne min athari cibilletin salâten daimeten alel-ebedi gayre muzmahilletin

Sallallâhü aleyhi ve alâ âlihi salâten yeteceddedü biha hüburuhu ve yüşerrefü biha fil-miadi ba'sühu ve nüşurühu.

Fesallallâhü aleyhi ve alâ âlihil-encümit-tavalii salâten tecudü aleyhim ecved'el-guyusil-hevamii erselehu min ercah'il-arabi mizanen ve evzahiha beyanen ve efsahiha lisamen ve eşmahıha imamen ve a'lâha makamen ve ahlâha kelâmen ve evfaha zimamen ve asfaha rağamen feevzah'et-tarikate ve nesah'el-halikate ve şeher'el-islâme.

* * *

Âlemlerin Rabbının Resûlü ve günahkârların şefaatçısıdır. Bulutun gayetidir. Karanlığın kandilidir. Tam kamerdir.

Allahü Teâlâ, O'na ve âline salât eylesin. Onlar, mahlukatın en pâklerinden çıkarılmışlardır. Öyle bir salât olsun ki, ebed üzere devam etsin; hiç bozulmasın.

Allahü Teâlâ, O'na ve onun âline salât eylesin. Bu, onun, sürûrunu yenileyecek bir salât olsun. Miad günü, onun çıkıp görünmesi için bir şeref vesilesi olsun.

Allahü Teâlâ, O'na parlayan yıldız âline salât eylesin. Öyle bir salât olsun ki, üzerlerine peşpeşe şiddetli yağan yağmur gibi insin.

Onu, Arab'ın en ağırlarından resûl eyledi. Keza beyân itibarı ile en vazıhlarından, lisan itibarı ile, en fasihlerinden, iman itibarı ile en yüksek-lerinden, makam itibarı ile en yücelerinden, kelâm itibarı ile en tatlılarından, ahde en çok vefâlılarından, rağam itibarı ile en saflarından.

Yolu izah etti; halka nasihat etti; İslâm'ı meşhur eyledi.

* * *

(Devamı: 1023. Sayfada)

RESÛLÜLLAH'A GÖLGELİK EDEN BULUT

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, erkek ve kadın olan iman sahiplerinin büyük küçük günahları için şefaat edecektir. Böylece, seyyiatları silinecek. Günahları da bağışlanacaktır.

Bundan başka, hataları icabı cehenneme girenleri, oradan çıkarmak, dereceleri yükseltmek, hesapsız olarak cennete girmeleri için şefaat edecektir.

- Bulutun gayetidir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, güneş sıcaklığına bulutun gölgelik ettiği zâttır. Şöyle ki:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünyaya teşrif buyurduktan itibaren; tâ, ebedî âleme göçünceye kadar, bir parça beyaz bulut, daima kendisine gölgelik edip güneşin hararetinden korumuştur. Cümlenin ifade ettiği bir mânâ budur. Bir başka mânâ ise, şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetini kıyâmet günü, güneşin hararetinden kurtarıp arşın gölgesinde rahata erdirecektir. Bir başka mânâ ise şöyledir:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kıyâmet günü, ümmetini, cehennemin şiddet ve zahmetlerinden kurtarıp sırf nimet olan cennatı âliyata koyacaktır.

Mânâsı anlatılan bu cümle bazı nüshalarda:

- Bulutun yağmuru.

Diye geçmiştir. Buna göre, tafsilli mânâ şu olur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetini çeşitli ibâdet ve hayırlara, iyiliklere rağbet ettirdiği, âhirette dahi aynı rahmet olan cennetin haddi hesabı mümkün olmayan nimetlerine nâil ettiğinde yağmur bulutlarına benzetildi.

Böylece, faydası ve menfaatları, cümleye teşbih edilip:

- Bütün ümmetlerini, dünya ve âhirette menfaat ve faydalara kavuşturan:

Mânâsına alındı..

- Karanlığın kandilidir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, dünya âleminde küfür zulümatından, iman nuruna hidâyet, cehalet ve masiyet karalıklarından doğru yola, pek merhametli Rabbın ibâdet ve taatına irşad eden aydınlık bir kandildir.

- Tam kamerdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; kabir, mahşer, sırat, cehennem karanlıklarından ümmetlerini şefaatle kurtarıp cennete ulaştırmak sûreti ile meramına nâil edici, aydınlığı tam olan bir ay gibidir.

- Allahü Teâlâ, O'na ve âline salât eylesin.

Yani: Buraya kadar vasıfları anlatılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize.. Onun yüce şânına izzetler ve ikramlar eylesin. Keza, onun çocuklarına, kendisine tâbi olan ümmetlerine.. Onlara da, tahiyyet ve salât ederek, Allahü Teâlâ, izzet ikram eylesin.

- Onlar, mahlukatın en pâklerinden çıkarılmışlardır.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve onun âlleri..

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; en büyük babası Âdem ve anası Havva'dan itibaren; babası Abdüllah ve anası Âmine'ye gelinceye kadar baba ve anaları tamamen fücurdan, zinadan pâk ve tahirdirler. Kendileri böyle olunca, pâk neslinin de böyle olması gerekir.

– Öyle bir salât olsun ki, ebed üzere devam etsin.

Yani: Ömrümüzün nihâyeti olan ecelimiz, berzahın nihâyeti olan kıyâmet, kıyâmetin nihâyeti olan cennete girmek, cennat-ı âliyatın dahi ebedî devamı üzere sabit olsun.

– Bu ebediyeti hiç bozulmasın.

Allahım, böylece, onların şanlarını muazzez ve mükerrem eyle.

– Allahü Teâlâ O'na ve onun âline salât eylesin. Bu onun sürûrunu yenileyecek bir salât olsun. MİAD günü, onun çıkıp görünmesi için bir şeref vesilesi olsun.

Bu cümlede geçen, **MİAD** tâbiri ile, vaadin ve vaidin yerine geleceği kıyâmet günüdür. Yani: Hesapların görüleceği gün..

Burada özet olarak anlatılmak istenen mânâ şudur:

– Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; kabrinin cümleden evvel yarıldığı, saadetle kalkıp tacını giymiş olarak, Bürak üzerinde mahşer yerine cümleden evvel geldiği zaman, kendisini şerefli ve keremli kıl.

– Allahü Teâlâ onun, parlayan yıldız ÂLİNE salât eylesin.

Bu cümlede geçen: **ÂL,** tâbiri ile, Resûlüllah (s.a.v.) ashabı anlatılmaktadır.

– Öyle bir salât olsun ki: Üzerlerine peşpeşe şiddetli yağan yağmur gibi insin.

Böylece, onlara lütfunu ihsânı, keremini inzal eyle.

– Onu, Arab'ın en ağırlarından Resûl eyledi. Keza: Beyân itibarı ile en vazıhlarından, lisan itibarı ile en fasihlerinden, iman itibarı ile en yüksek-lerinden, makam itibarı ile en yücelerinden, kelâm itibarı ile en tatlılarından, ahde en çok vefâlılarından, RAĞAM itibarı ile en saflarından..

Bu cümlede geçen: **RAĞAM** toprak mânâsına olup:

– Yaratılış.

Demeye gelir.

– Yolu izah etti.

Yani: Anlatılan vasıfların sahibi Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz geldi; bu İslâm yolunu izah edip anlattı.

– Halka nasihat etti.

Yani: Bütün insanlara nasihat edip onları, fasit işlerden aldı. Dünyada ve âhirette kendilerine yararlı olacak işlerine irşad eyledi.

– İslâm'ı meşhur eyledi.

Yani: Peygamber olarak gönderildiği kimselere, kıyâmete kadar da gelecek olanlar arasında İslâm dinini yayıp izhar eyledi.

– Putları kırdı.

Bilhassa, puta tapanları bu işten aldı: İslâm yoluna irşad eyledi. Böylece, onların şefaatçı tuttukları putları iptal ederek kırdı.

KÂBE'DEKİ PUTLAR

Mekke-i Mükerreme'nin fethi olduğu zaman, Beyt-i Mükerreme'nin içinde üç yüz altmış tane put vardı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, oradan içeri girdiği zaman, mübârek elinde tuttukları asâsı ile putlara işaret edince, o putların cümlesi yüzüstü düşüp parça parça oldular.

- Hükümleri izhar eyledi. Haram işlere engel oldu. İn'amı yaydı.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu in'amı bütün insanlara şâmildir. Kendi asrında yaşayanlara ve sonra geleceklere.. Tâ, kıyâmete kadar.. Şöyle ki:

Kendisine inananlara türlü nimetler vaad etmiştir; hatta bu âlemde dahi onlara erdirmiştir.

Küffar, müşrik, münafıkları dahi korkutmuş, yaptıkları kötü işten çekindirmiş, kendilerine azap gelmesinde kurtarmıştır. Tâ, ecelleri gelinceye kadar dünya nimetlerine dalmaları için mühlet vermiştir..

- Allahü Teâlâ, O'na salât eylesin; keza âline de.. Her mahfilde.

Yani: meleklerin, insanın, cinnin, dönüp durdukları yerde..

- Ve makamda..

Dünya ve âhiret makamlarının tümünde..

- Salâtın ve selâmın en faziletlsi ile..

Böylece, onların faziletlerini artırsın.

- Allahü Teâlâ, O'na salât eylesin. Dönüşte ve başlangıçta..

Yani: Kabirden kalkıp ilk haline dönüşünde, ilk yaratılış halinde..

- Öyle bir salât olsun ki, bizim için ZAHİRE ola.

Bu cümlede geçen zahire şu mânâyadır:

- Kabrimizde, mahşerde, cennat-ı âliyatta bize hazırlanmış üstün, bâki nimetler ve daimî lütuflar.

- Bizim için vird olsun.

Yani: Gecelerimizde ve günlerimizde, her an ve her saatlerimizde daima birbirine muttasıl bir şekilde virdimiz olsun.

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânını yücelt âline ve kendisine izzet ikram eyle.

- Allahü Teâlâ, O'na ve onun âline salât eylesin; daimî tam ve pâk bir salât olsun.

Yani: Büyümesi, faydası durmayan bir salât olsun. Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline, tam bir salât ederek, yüce şanlarını mübeccel ve pek faziletli eylesin.

- Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline öyle bir salât eylesin ki: Peşinden ferah ve koku gelsin.

وَكَسَّرَ الْاَصْنَامَ، وَاَظْهَرَ الْاَحْكَامَ، وَحَظَرَ الْحَرَامَ، وَعَمَّ بِالْاِنْعَامِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ فِي كُلِّ مَحْفَلٍ وَمَقَامٍ، اَفْضَلَ الصَّلٰوةِ وَالسَّلَامِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ عَوْدًا وَبَدْءًا، صَلٰوةً تَكُونُ ذَخِيرَةً وَوِرْدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ صَلٰوةً تَآمَّةً زَاكِيَةً وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ صَلٰوةً يَتْبَعُهَا رَوْحٌ وَرَيْحَانٌ، وَيَعْقُبُهَا مَغْفِرَةٌ وَرِضْوَانٌ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى اَفْضَلِ مَنْ طَابَ مِنْهُ النِّجَارُ، وَسَمَا بِهِ الْفَخَارُ، وَاسْتَنَارَتْ بِنُورِ جَبِينِهِ الْاَقْمَارُ، وَتَضَاءَلَتْ عِنْدَ جُودِ يَمِينِهِ الْغَمَائِمُ وَالْبِحَارُ، سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدِ الَّذِي بِبَاهِرِ اٰيَاتِهِ اَضَاءَتِ الْاَنْجَادُ وَالْاَغْوَارُ، وَبِمُعْجِزَاتِ اٰيَاتِهِ نَطَقَ الْكِتَابُ، وَتَوَاتَرَتِ الْاَخْبَارُ

Ve kesser'el-asname ve azhar'el-ahkâme ve hazar'el-harame ve amme bil-in'ami.

Sallallâhü aleyhi ve alâ âlihi fikülli mahfilin ve makamin efdal'es-salâti vesselâmi sallallâhü aleyhi ve alâ âlihi avden ve bed'en salâten tekûnü zâhireten ve virden.

Sallallâhü aleyhi ve alâ âlihi salâten tammeten zakiyeten.

Ve sallallâhü aleyhi ve alâ âlihi salâten yetbeuha revhun ve reyhanün ve ya'kubüha mağfiretün ve rıdvanün.

Ve sallallâhü alâ efdali men tabe minhün-nicaru ve sema bihil'feharu vestenaret binuri cebinihil-akmaru ve tedaelet inde cudi yeminih'il-ğamaimü vel-biharu seyyidina ve nebiyyina Muhammedin'illezi bibahiri âyatihi edaet'il-encadü vel-ağvaru ve bimu'cizati âyatihi natakal-kitabü ve tevateret'il-ahbaru.

* * *

Putları kırdı; hükümleri izhar eyledi; haram işlere engel oldu; in'amı yaydı..

Allahü Teâlâ, ona salât eylesin; keza âline de.. Her mahfilde ve her makamda.. Salâtın ve selâmın en faziletlisi ile..

Allahü Teâlâ, O'na ve âline salât eylesin; dönüşte ve başlangıçta.. Öyle bir salât olsun ki, bizim için zâhire ola, vird ola..

Allahü Teâlâ, O'na ve onun âline salât eylesin: Daimî, tam, pâk bir salât olsun.

Allahü Teâlâ, O'na ve onun âline öyle bir salât eylesin ki, peşinden ferah (rahmet) ve koku gelsin. Bunu da mağfiret takip etsin. Bir de rıdvan..

Allahü Teâlâ salât eylesin; kendisinden iyilik alınanların en faziletlisine.. Övünülecek şeylerin değeri onunla daha da arttı. Onun alnındaki nurdan, kamerler nur aldı. Onun sağ cömertliği yanında, bulutlar ve denizler küçüldü.

Efendimiz ve Peygamberimiz Muhammed'dir. Öyle bir zâttır ki, yüksekler ve alçaklar, onun açık âyetleri ile aydınlandı. Onun mucizelerini kitap söyledi; peşpeşe gelen haberler anlattı.

* * *

(Devamı: 1031. Sayfada)

SALÂVATA DEVAM EDENLERDEKİ GÜZEL KOKU

Bu mânâ icabıdır ki, hayalarında salâvat-ı şerifeye devam edenlerin, vefât ettikleri zaman, tenlerinden, miskten daha güzel kokuların geldiği müşahede edilmiştir. Bu, denenmiştir de..

- Bunu da, mağfiret takip etsin.

Yani: Salâvat-ı şerife okuyanların cümle hata, zelle, ayıplarını ve günahlarını şânı büyük Allah bağışlasın.

- Bir de rıdvan..

Yani: Yüce Allah'ın en büyük rızâsı..

BEYT-İ ŞERİFİN DUVARINA KUDRET ELİ İLE YAZILAN SALÂVAT-I ŞERİFE

Seyyid'ül-mürselin Hatemennebiyyin Habib-i Rabb'il-Âlemin olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz ve onun âli üzerine salât eyleyip o salâvat-ı şerife hürmetine rızkımıza genişlik hayırlara başarı, iki cihanın saadetine ve rahatına bizleri nâil eylesin.

Bu salâvat-ı şerifeyi, ashab-ı kiramdan on beş kadar kimse rivâyet etmiştir. Hatta İmam-ı Azam bu salâvat-ı şerife üzerine, şöyle buyurmuştur.

- Beyt-i Şerif'in duvarına kudret hattı ile yazılan (bu) salâvat-ı şerifeden daha faziletli bir salâvat-ı şerife bilmiyorum.

Buradan itibaren başlayan ve:

- Şimşeksiz bulutlardan sık taneli yağmurlar dökülüp durdukça..

Cümlesi ile biten (Bak: S. 1034) cümlenin sonuna kadar süren bu salâvat-ı şerifeyi, büyük meşayihten Zekeriya b. Abdilvahid, büyük meşayihten Ebû Mutraf b. Umeyre vird ederek okuması için yazıp gönderdiği salâvat-ı şerifedir. Çok fazla ve bolca faydaları vardır.

- Kendisinden iyilik alınanların en faziletlisine..

Kendilerinden iyilik alınanlar şu zâtlardır: Nebiler, Resûller, kereme nâil olan veliler, hayırlı zâtlar, ebrar, salihler.. Bütün bunların en faziletlisi, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Hem de en keremlisi ve en şereflisi..

- Övünülecek şeylerin değeri onunla daha da arttı. Onun alnındaki nurdan KAMERLER nur aldı.

Burada geçen KAMERLER tâbiri ile, ay ve güneş kastedilmektedir.

Bunlardan murad, ayın ve güneşin nurunu beyân değildir; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin alnındaki nurun azametini ve şerefini beyândır.

Çünkü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin alnındaki nur, aslî bir nurdur. Ayın ve güneşin nuru, onun nurundan iktisap ve iktibas edilmiştir. Buna misal olarak, ayın ve güneşin yerdeki nurunu verebiliriz. Nurun aslı kendilerindedir; yerdeki aydınlık onlardan iktibas edilmiştir.

- Onun sağ cömertliği yanında bulutlar ve denizler küçüldü.

Yani: Yağmuru çok olan bulutlar ve inciler veren denizler.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cömertliği, bunlardan çok çok fazladır.

- Efendimiz ve peygamberimiz Muhammed'dir. Öyle bir zâttır ki: Yüksekler ve alçaklar onun açık âyetleri ile aydınlandı. Onun mucizelerini KİTAB söyledi; peşpeşe gelen haberler anlattı.

Bu cümlede geçen **KİTAB** tâbirinden murad, Kur'ân-ı Kerîm'dir. Haberler ise.. bütün ilim ehli kimselerin ve ehl-i kitabın verdiği haberlerdir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin vücuda geleceğinin yakınlığı, ana rahmine indiği, saadetle doğması, peygamberlikten önce, kendilerinden zuhur edecek irhasat, peygamber olduktan sonra da, zuhur edecek mucizeleri hep tevatür halinde gelen haberlerdir. Özellikle ehl-i kitap katında.

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİN AMCASI EBÛ TALİB'LE ŞAM'A GİDİŞİ

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz bir rivâyete göre dokuz yaşına, bir başka rivâyete göre de on iki yaşına girdiği zaman amcası Ebu Talib ticaret için Şam'a gitmeye niyet etmişti.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de onunla beraber gitmek istedi; amcası kendisine şöyle dedi:

- Sen daha küçüksün, o yolların hararetine, zahmet ve meşakkatine dayanamazsın.

Böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kendisi ile beraber gitmesine râzı olmadı. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, kendi yerine bıraktığı kardeşi Abbas'a teslim etti. Şu tenbihi de yaptı:

- Yâ Abbas, buna pek dikkat et. Sözünü dinle. Onun kırılmasına hiçbir şekilde rızâm yoktur.

RESÛLÜLLAH'IN AĞLAMASI

Bundan sonra Ebû Talib'in devesini hazırladılar. Kavmi ile vedalaşıp binmek istediği zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi göremedi:

- Acaba nerededir?

Diyerek araştırdı; çünkü, onunla da vedalaşmak ve gönlünü hoş etmek istiyordu.

Sonra bakıp gördü ki: Uzak bir yerde oturmuş ağlıyor. Onun ağlamasını görünce, üzülüp şöyle dedi:

- Gözümün nuru Muhammed, neden ağlarsın?

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle dedi:

- Ey amcam, ayrılığına üzgünüm; onun için ağlıyorum. Beni de beraberinde götür.

RESÛLÜLLAH'IN İLK SEFERİ

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin bu sözü, Ebû Talib'e tesir etti. Dileğini ve sözünü reddetmeyip şöyle dedi:

– Gönlünü hoş tut; vallahi, ben seni alıp götüreceğim.

Böyle diyerek teselli etti; gönlünü hoş etti. Onu da yanına alarak Şam yoluna revan oldu.

Bu, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ilk seferi idi. Hazret-i Ebû Bekir ve Bilâl-i Habeşî de bu yolculukta kendileri ile beraberdi.

RAHİP BUHAYRA

Şam karyelerinden, Busra nam mahalle geldiler. Orada bir kilise vardı. O kilisede dahi bir rahip vardı; adına:

– Cercis.

Derlerdi. Ancak, halk arasında onun adına:

– Buhayra..

Denmekle meşhurdu. Bu rahip semadan inen kitapların cümlesini bilirdi. O zaman, Nasara milleti arasında, bundan daha bilgini yoktu.

Bu Rahip Buhayra, o kilisenin içinde, kendisine mahsus bir ibâdet yeri yapmıştı. Orada, ibâdet, taat, ilmî mutalaalarla meşgul olurdu; hiç dışarı çıkmazdı. Kitap ehli olanların hemen hepsi, kendisine tazim ederlerdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, Şam'a doğru çıktığı sene gelince, o Buhayra ilim nuru ile bildi ki: Bu sene, âhir zaman peygamberi Şam tarafına doğru geliyor; buraya gelmesi de yakındır. Hizmetçilerine şöyle ısmarladı:

– Ziyafet hazırlığı yapın. Şu birkaç gün içinde benim misafirlerim gelecektir. Onlara bir ziyafet vereceğim. Çok hazırlıklı olun.

Böyle dedikten sonra, kendisi her gün, Mekke tarafına bakan pencerenin önüne oturup tâ, akşama kadar Mekke yolunu gözlerdi.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, amcası Ebû Talib o yere yakın akabeden inerken o rahip Buhayra gördü ki: Bir kervan geliyor. Üzerlerinde bir parça bulut dahi onlarla beraber geliyor; kendilerinden hiç ayrılmıyor.

RESÛLÜLLAH'A SELÂM VEREN TAŞLAR VE AĞAÇLAR

Bu durumu gördükten sonra, daha dikkatle bakmaya başladı. Gördü ki: O kervanın iki tarafındaki taşlar ve ağaçlar, kervan kendilerine yaklaştıkça secde ediyor:

– Selâm sana yâ Resûlellah..

Diyorlar. Bunu da görünce, âyan olarak bildi ki: İlâhî kitaplarda pâk naatı bulunan âhir zaman peygamberi o kervanın içindedir. Bunun üzerine; hizmetçileri çağırıp şu emri verdi:

– Ziyafeti hazırlayın. Çünkü, ziyafet vereceğim kervan zuhur eyledi. Ziyafeti tertip edin ve çokça yemek hazırlayın.

Böyle dedikten sonra, yine kervan yolunu gözlemeye başladı. Gördü ki: Kervan geldi; o ibâdet yerinin önünde bulunan bir ağacın yanına kondu. Develerini de, orada ota saldılar. Kervan sahipleri de, o ağacın altında oturdu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o ağacın dışında bir yere oturdu; o ağacın dallarından biri uzayıp geldi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize gölgelik etti.

Rahip Buhayra, bunu görünce, hemen ibâdet yerinden dışarı çıktı. Geldi, oradakilere şöyle dedi:

– Ey Kureyş cemaatı, büyüğünüz, küçüğünüz, hemen hepiniz, ibâdethaneye teşrif edin. Sizin için ziyafet hazırladım; dinlenin. Teşrifinizle de, ibâdet yerimizi müşerref bizleri de muazzez eyleyesin.

Böyle bir niyazla dâvet eyleyince, kervan ehlinden biri şöyle dedi:

– Yâ Buhayra, bugün, senin cömertlikte şânın yüksek. Bu kadar zamandır buraya gelir konarız; gideriz. Bizi dâvet edip hiç ziyafet verdiğin yoktur.

Bunun üzerine, Buhayra ona şöyle dedi:

– Doğru söyledin; durum senin dediğin gibidir. Bugün, bizim misafirimizsiniz. Sözleri ben sevdim; diledim ki, sizi dâvet edip ikram edeyim. Şimdi, hepiniz, bir fert dışarıda kalmamak şartı ile, ibâdethaneye teşrif edin. Ziyafet taamını yiyin. O zaman, işin sırrına ve hikmetine vâkıf olup bilirsiniz.

O kervan ehlinin cümlesi ziyafete gideceği zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, şöyle buyurdu:

– Benim yaşım küçüktür. Ben, burada oturayım. Benim, sizinle gitmem uygun değildir. Ve.. onlarla beraber gitmedi.

Onlar gelip oturdukları zaman, Rahip Buhayra baktı; o nübüvvet alâmetlerini içlerinde hiç kimsede görmedi. Dışarı çıktı; kervanın çadırına doğru nazar eyledi. Gördü ki: O bulut, yine onların konduğu yerde duruyor. Bunu görünce, bildi ki: O sessiz alâmet sahibi şanlı peygamber gelmiş; dışarıda duruyor.

Bundan sonra, Buhayra içeri girip şöyle dedi:

– Ey Kureyş topluluğu, lütuf ve kerem edin; dışarıda sizden kimse kalmasın. Cümlesini toplayın. Eğer kaldıysa, lütuf edin, onu da getirin.

Onun bu niyazı üzerine, şöyle dediler:

– Ey Buhayra, hiç kimse kalmadı; hepsi geldi. Ancak, dokuz yaşında bir masum var. O da, kendisinin gelmesini münasip görmedi; orada kaldı.

Buhayra şöyle dedi:

– Ben, onun gelmemesine râzı değilim. Lütuf edip adam yollayın, getirtin. O da sizinle yemeye hazır olsun.

Buhayra'nın bu niyazı üzerine, Ebû Talib adam yolladı; dâvet eyledi; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de saadetle teşrif buyurdu.

Rahip Buhayra, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi gördükte, dikkatle nazar eyledi. Gördü ki: İlâhî kitaplarda beyân edilen güzel vasıfların açıkta olanları onda.. Bâtınî vasıflara da vâkıf olmak istedi. Kalktı; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin yanına geldi; şöyle dedi:

– Yâ Muhammed, Lât ve Uzza'ya eminle sana birkaç sualim var; bu suallerime cevap ver.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun bu yeminli sorusuna şu cevabı verdi.

– Bana, Lât ve Uzza'ya yemin vererek bir şey sorma Allah adına yemin olsun; Lât ve Uzza'dan daha çok buğuz ettiğim bir şey yoktur.

Rahip Buhayra şöyle dedi:

– Şânı büyük Allah adına yemin veririm, sana soracaklarıma cevap ver.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle dedi:

– Dilediklerinden sor..

Bundan sonra; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize: Uykusundan, bazı hallerinden hey'etinden, işlerinden nice nice şeyler sordu.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz de, onun bu sorduklarına cevap verdi. Verdiği bu haberlerin hepsi de, İlâhî kitapların içinde, nebilerin verdikleri habere uygundu. Bundan sonra, Buhayra bildi ki: O şanlı peygamber, âhir zaman resûlü, peygamberlerin sonuncusu budur. Asla bir şek ve şüphesi kalmadı.

Bundan sonra, niyaz edip şöyle dedi:

– Yâ Muhammed, senin omuzunda, peygamberlerin sonuncusu olduğuna dair bir nişanın da vardır. Aç, onu da göreyim.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz arkasını açtı. İki omuzu arasındaki keklik yumurtası kadar olan nübüvvet mührünü görünce, yüzünü sürüp kemâli ile tazim etti.

Bundan sonra, Ebû Talib'e şöyle sordu:

– Bu, senin neyindir?

Ebû Talib şöyle dedi:

– Oğlumdur.

Onun bu sözü üzerine, Buhayra şöyle dedi:

– Siz, Arab'ın efendisi ve en şereflisisiniz. Yalan söylemek, şânınıza münasip değildir. Ebû Talib şöyle dedi:

– Kardeşimin oğludur. Ancak, yanımda kendi çocuklarımdan ziyade sevgili olduğu için:

– Oğlumdur. Dedim. Rahip Buhayra tekrar sordu:

– Ya, bunun babası nice oldu? Ebû Talib şöyle dedi:

– Kendisi, ana karnında iken, babası vefât etti.

– Buhayra şöyle dedi:

– Doğru söyledin. O ana karnında iken, yetimliği ilâhî kitaplar içinde yazılmıştır.

Bundan sonra Buhayra, kervan ehlinin cümlesine hitap edip şöyle dedi:

– Bu şânı yüksek mübârek zât, âlemlerin efendisi, cümle nebilerin ve resûllerin en faziletlisi, hatemennebiyyin âhir zaman peygamberidir.

Onun böyle demesi üzerine, kervan ehli şöyle sordu:

– Neden bildin? Buhayra şöyle anlattı:

– Siz bu mübârek zâtla tepeden inip geldiğiniz zaman, gördüm ki, kendisine selâm vermeyen ne bir ağaç ne de bir taş kaldı. Cümlesi bu zâta

secde eyledi. Halbuki bunlar, ancak peygambere secde ederler; işte bundan bildim. Şâhit olun, onun peygamberliğini tasdik edip kendisine inandım. Onun ümmetliğini de kabul eyledim. Yâ Muhammed, sen dahi, beni ümmetliğe kabul buyur.

Onun bu niyazı üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– Kabul eyledim.

Bundan sonra, Buhayra Ebû Talib'e hitap ederek şöyle dedi:

– Siz bundan sonra, nereye gideceksiniz?

Ebû Talib:

– Şam'a gideceğiz.

Deyince, Buhayra şöyle dedi:

– Bu üstün sıfatlı zâtın âhir zaman peygamberi olacağını, yeryüzünde bundan daha faziletli kimse olmayacağını, yer, gök, cennet, cehennem ve cümle mahlukat bunun hürmetine yaratılmış olduğunu bütün ehl-i kitap bilir. Şam'daki Yahudîler, bütün sıfatlarını ve vasıflarını kitaplarında görüp bilmişlerdir. Eğer bunu görürlerse, benim bildiğim gibi, onlar da bilirler. Her ne kadar, onlar bunu öldürmeye güç yetiremezlerse de, bir tehlike ve keder verecek şeyi işleyebilirler. Şimdi lâyık olan odur ki, bunu Şam'a götürmeyesiniz. Siz, yine Mekke'ye döndüresiniz.

Ebû Talib onun bu görüşünü beğendi; bir kavle göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi Mekke'ye gönderdi.

Bir başka rivâyette Ebû Bekir'i beraberinde yolladı.

Bir başka rivâyette ise, kendisi beraberine alıp geri döndü. Meşhur olan rivâyet de bu son rivâyettir.

BUHAYRA'YA GELEN RUMLARIN REİSLERİ

Şöyle bir rivâyet var:

Rum taifesinin ileri gelenlerinden yedi kişi aveneleri uyanları ile Buhayra'ya geldiler. Buhayra, onları karşılayıp:

– Ne hizmete geldiniz?

Diye sordu. Şöyle anlattılar:

– Biz kitaplarımızda bulduğumuza göre: Âhir zaman peygamberi bu ayda Mekke'den çıkıp Şam'a gidecektir. Mekke'den Şam'a uzanan yolların cümlesine askerler gönderdik. Tâ ki: Hangi yoldan gelirse, onu bulup öldüreler. Biz, seninle bu işi görüşüp müşavere etmeye geldik.

Buhayra şöyle dedi:

– Sizin görüşünüz nedir şu işte: Hak Teâlâ, bir işe hükmettiği zaman, hiçbir kimse, Yüce Allah'ın o hükmünü bozmaya güç yetirebilir mi?

Buhayra'nın bu sözü üzerine şöyle dediler:

– Yüce Hakk'ın hükmünü bozmaya, hiç kimse güçlü değildir.

Buhayra, onlara şöyle dedi:

– Acaba, sübhan olan Yüce Hak, onun nübüvvet ve risâletini inzal buyurduğu cümle kitaplar içinde beyân; şanlı peygamberlerinin, büyük resûllerinin dillerinde âyan eyleyince, siz onu bozmaya ne cür'etle çalışırsınız? Allah'ın hışmından korkmaz mısınız? Çünkü, onun koruyucusu, celâl sahibi olan Allah'tır. Siz, ona hiçbir zarar vermeye güç yetiremezsiniz. Asıl zarara uğrayan siz olursunuz.

Bu sözleri ile, onları korkuttu; yapacakları işe engel oldu; geri çevirdi.

İşte bunlar, tevatür halinde anlatılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin mucizeleridir. Devam edelim:

– Allahü Teâlâ, O'na ve onun âline salât eylesin. Keza, O'na yardım için hicret eden ve hicret ettiği zaman kendisine yardım eden ashabına da..

Onlar, ne kadar iyi muhacir ve ne kadar iyi ansardır.

MUHACİRİN VE ANSAR

Resûlüllah (s.a.v.) ashabından bir kısımları, kendisine yardım etmek için, vatanlarını, mallarını ve rızıklarını terk edip Resûlüllah'ın (s.a.v.) yanına gittiler. Sebebi: Kendisine ve dininin güçlenmesine yardım idi. Bunların adına:

– Muhacirler.

Tâbir edilir. Bir de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, hicretinden sonra yardım eden Medine'nin yerlileri var ki, bunlar da Ansardır.

Her iki zümre de, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, her bakımdan malla canla yardım etmişlerdir.

Onlar, ne büyük insanlardır. Allah onlardan râzı olsun. Devam edelim:

– Daimî bir salât olsun; kuşlar sık ağaçlıklarda ötüp durdukça..

Demek olur ki:

– Bütün kuş çeşitleri, halik ve râzıkları olan şânı büyük kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil Allah'ı zikir tesbih ve terennümleri ile seda edip öttüklerince.

KUŞ DİLİ VE HAZRET-İ SÜLEYMAN

Bilinmeli ki:

Kuş türlerinden her birinin kendi garazlarını ve muradlarını birbirine anlattıran sesleri vardır.

Nitekim, Hazret-i Süleyman'a, Yüce Allah'ın fazlı keremi ile, kuşların dillerini bildirdi. Bu mânâ, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle anlatıldı:

– "Ey insanlar, bize kuş dili öğretildi." (27/16)

Süleyman (a.s.) kuşlar öttükçe, onların ne demek istediklerini ve maksatlarını anlardı. Onlardan bazısını arkadaşlarına haber verirdi. Şöyle hikâye edildi:

– Süleyman (a.s.) bir yerden geçiyordu. Orada bir bülbül ağaca konmuştu. Başını oynatıp kuyruğunu sallayarak ötüyordu. Süleyman (a.s.) arkadaşlarına şöyle sordu:

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ الَّذِينَ هَاجَرُوا لِنُصْرَتِهِ، وَنَصَرُوهُ فِي هِجْرَتِهِ، فَنِعْمَ الْمُهَاجِرُونَ وَنِعْمَ الْأَنْصَارُ، صَلٰوةً نَامِيَةً دَائِمَةً مَا سَجَعَتْ فِي أَيْكِهَا الْأَطْيَارُ، وَهَمَعَتْ بِوَبْلِهَا الدِّيمَةُ الْمِدْرَارُ، ضَاعَفَ اللهُ عَلَيْهِ دَائِمَ صَلَوَاتِهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الْكِرَامِ، صَلٰوةً مَوْصُولَةً دَائِمَةَ الْاِتِّصَالِ بِدَوَامِ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الَّذِي هُوَ قُطْبُ الْجَلَالَةِ، وَشَمْسُ النُّبُوَّةِ وَالرِّسَالَةِ، وَالْهَادِي مِنَ الضَّلَالَةِ، وَالْمُنْقِذُ مِنَ الْجَهَالَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، صَلٰوةً دَائِمَةَ الْاِتِّصَالِ وَالتَّوَالِي، مُتَعَاقِبَةً بِتَعَاقُبِ الْأَيَّامِ وَاللَّيَالِي

Sallallâhü aleyhi ve alâ âlihi ve ashabihillezine haceru linusretihi ve nasaruhü fihicretıhi feni'mel-mühacirune ve ni'mel-ansaru salâten namiyeten daimeten masecaat fieykihal-atyaru ve femaat biveblihad-dimetül-midraru daafellahü aleyhi daime salâvatihi.

Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âlihit-tayyibinel-kirami salâten mevsuleten daimetel-ittısali bidevami zil-celâli vel-ikrami.

Allahümme salli alâ Muhammedin'illezi hüve kutb'ül-celâleti ve şems'ün-nübüvveti ver-risâleti vel-hadi mined-dalâleti vel-münkızü minel-cehaleti.

Sallallâhü aleyhi ve selleme salâten daimetel-ittisalli vet-tevali müteakıbeten biteakub'il-eyyami vel-leyali.

* * *

Allahü Teâlâ, O'na ve onun âline salât eylesin; keza O'na yardım için hicret eden ve hicret ettiği zaman kendisine yardım eden ashabına da.. Onlar, ne kadar iyi muhacir ve ne kadar iyi ansardır. Daimî, nema bulan bir salât olsun. Kuşlar sık ağaçlıklarda ötüp durdukça. Şimşeksiz bulutlardan, sık taneli yağmurlar dökülüp durdukça.. Allahü Teâlâ, daimî salâtını yaparak, onun ecrini kat kat eylesin.

Allahım, Efendimiz Muhammed'e ve onun pâk, keremli âline salât eyle. Öyle bir salâtla ki, birbirine ulansın; celâl ve ikram sahibi Yüce Zât'ın devamı ile devam etsin.

Allahım, Muhammed'e salât eyle. O, öyle bir zâttır ki: Celâletin kutbu, nübüvvetin ve risâletin güneşidir. Hidâyet eder ve kurtarır; dalâletten ve cehaletten.. Allah O'na salât ve selâm eylesin. Öyle bir salât olsun ki, ittisali, birbirine ulanması, peşpeşe gelmesi, gecenin gündüzün birbirini takib ettiği gibi devam edip dursun.

* * *

(Devamı: 1037. Sayfada)

– Bu kuş ne söyler bilir misiniz?

Şöyle dediler:

– Allah bilir; bir de onun öğrettiği Resûl'ü bilir.

Bunun üzerine, Süleyman (a.s.) şöyle dedi:

– Bu kuş şöyle deyip öter:

– Ben yarım hurma yedikten sonra, dünya üzerine toprak saçılsın.

Yani: Az rızka kanaat ettiğini anlatır.

Bundan sonra bir üveyik kuşu öttü. Süleyman (a.s.) şöyle dediğini anlattı.

– Keşke bu halk içinde yaratılmayaydım.

Yani: Yüce Hak'tan pek fazla korktuğu için, yaratılmamış olmasını temenni eder.

Bu arada, yine bir tavus kuşu ses etti; Süleyman (a.s.) şöyle dediğini anlattı:

– Her ne edersen, onun cezasını görürsün; ister hayır, ister şer.

Bir hüdhüd kuşunun sesini işittiği zaman, şöyle dedi:

– Bu der ki:

– Ey günah işleyenler, Yüce Allah'tan günahlarınızın bağışlanmasını talep edin.

Atmaca veya yarasa kuşu ses çıkardığı zaman, şöyle dediğini anlattı:

– Her canlı ölür; her yeni eskiyi fena bulur. Ömrünüze ve dünyanın süsüne aldanmayın. Âhiret için hazırlık yapın. Böylece, onları yola gelmeye teşvik eder.

Kırlangıç ve ebabil kuşları öttükleri zaman, şöyle dediklerini anlattı:

– İyi amellerden in'am ve ihsânlardan bir şey ileri gönderirseniz, onu âhirette hazır ve müheyya bulursunuz.

Böyle söyler ve kullarını Yüce Hakka ibâdet etmeye rağbet ettirir.

Kumru öttüğü zaman, şöyle dediğini anlattı:

– Pek yüce Rabbım noksan sıfatlardan münezzehtir.

Kartal öttüğü zaman, şöyle dediğini anlattı:

– Her şey fena bulup helâk olur. Bâki olan şânı büyük Allah'tır.

Bağırtlak kuşu öttüğü zaman, şöyle dediğini anlattı:

– Her kim sükût ederse.. o kimse nedametten kurtulur; selâmet bulur.

Kerkes (akbaba) öttüğü zaman, şöyle demek istediğini anlattı:

– Dünyada ne kadar yaşasanız, sonu ölümdür. Buna aldanmayıp hazırlıklı olun.

Tavşancıl kuşu öttüğü zaman, şöyle dediğini anlattı:

– İnsanlardan uzak olmakta, uzlet edip inzivaya çekilmekte Allah ile ünsiyet vardır.

BAYKUŞ ÜSTÜNE

İmam-ı Dümeyrî (rh.) Hayat'ül-Hayvan adlı eserinde İbn-i Mes'ud'un (r.a.) şöyle dediğini anlattı:

– Kâab'el-Ahbar'ı, Hazret-i Ömer'in (r.a.) hilâfeti zamanında gördüm. Kâab (r.a.) Hazret-i Ömer (r.a.) şöyle dedi:

– Yâ Ömer, sana peygamberlerin kitaplarından okuduğum en duyulmamış olanını haber vereyim mi?

Hazret-i Ömer (r.a.) ona:

– Söyleyin.

Deyince, Kâab (r.a.) şöyle anlattı:

– O kitapta şöyle anlatılır:

Bir gün, Hazret-i Süleyman'a bir baykuş geldi. Tam tazim ve edeple, tekrimle selâm verdi. Hazret-i Süleyman, onun selâmını alıp şöyle dedi:

– Ey baykuş, buğday, arpa ve sair hububattan neden yemezsin?

Baykuş şöyle dedi:

– Şunun için yemem: Âdem ve Havva, o hububatı yedikleri için cennetten kovuldular.

Hazret-i Süleyman şöyle dedi:

– Ya, sudan neden içmezsin?

– Baykuş şöyle dedi:

– Ey Allah'ın peygamberi, şunun için içmem: Nuh'un kavmi suda boğuldu.

– Neden mamur yerleri bırakıp harap yerleri seçersin?

– Baykuş şöyle dedi:

– Harap yerler Allah'ın mirasıdır. Ben, hiç kimsenin alâkadar olmadığı harap yerleri bunun için seçtim.

Hazret-i Süleyman ona tekrar şöyle sordu:

– O harabat yerde öttüğüm zaman ne dersin?

Şöyle anlattı:

– Hani, dünya nimetlerine aldanıp:

– Benim.

Diyenler.. Onun nimetlerine aldanıp mağrur olanlar nerede?

Süleyman (a.s.) tekrar sordu:

– Ya, evlerin üzerinde uçtuğum zaman ne dersin?

Baykuş şöyle dedi:

– Ey Allah'ın peygamberi, veyl ve husran âdemoğullarına ki: Önlerinde bu kadar dert keder ve hevl şiddet varken, nasıl uyurlar. Nimetlerle telezzüz ederler; derim.

Hazret-i Süleyman tekrar sordu:

– Ey baykuş, neden gündüz uyuyup uçmazsın?

Baykuş şöyle dedi:

– Ey Allah'ın peygamberi, âdemoğullarının, kendi nefislerine zulümlerinin çoğaldığı vakit olan gündüzleri, kendimi onlardan saklarım. Şunun için ki, onlarla karışıp durmayayım.

Hazret-i Süleyman şöyle sordu:

– Sabaha kadar olan halinde ne dersin?

Baykuş şöyle dedi:

– Ey Allah'ın peygamberi, şöyle derim:

– Ey gafiller, uykunuzu ve gafletinizi terk edin. Âhiret için tedarik görüp azık hazırlayın.

Sonra, beni yaratan vacib'ül-vücud hazretlerini noksan sıfatlardan, halka ait vasıflardan tenzih ederim, takdis ederim:

– Şerik ve nazirden, zeval ve fenadan münezzeh ve mukaddestir.

Diyerek, şânı büyük Allah'ı tesbih ederim.

Hazret-i Süleyman şöyle dedi:

– Kuşlar arasında, âdemoğullarına nasihat ve şefkat yönü ile baykuştan daha şefkatlısı yokken, cahillerin kalbinde, ondan daha çok buğzedilen yoktur.

Kâab (r.a.) bunları Hazret-i Ömer'e haber verdi.

Hulâsa: Her kuşun bir başka türlü tesbihi vardır. O kuşlar, ormanlarda, bağ ve bahçelerde, ağaçların dalları üzerinde tesbih ederek, terennüm ettikleri zaman, daima Habib-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz üzerine ve âline salât eyle Allahım.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Şimşeksiz bulutlardan sık taneli yağmurlar dökülüp durdukça..

Yani: Bütün bu süre içinde, Allahü Teâlâ, bütün bu olanlar olup durdukça, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onun âline salât ederek yüce şanlarına rif'at ihsânı ile zâtlarını muazzez ve mufahham eylesin.

Devam edelim:

– Allahü Teâlâ, daimî salâtını yaparak, onun ecrini kat kat eylesin.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ecrini..

– Allahım, Muhammed'e salât eyle. Hüsnücemâl sahibidir.. (Bak: S. 1008)

Cümlesi ile başlayan ve burada tamam olan salâvat-ı şerife, büyük ashabtan on beş kadar zât tarafından rivâyet edilmiştir.

Hatta İmam-ı Azam (rh.) bu salâvat-ı şerife üzerine, şöyle anlattı:

– Kâbe-i Mükerreme'nin duvarına kudret yazısı ile yazılan salâvat-ı şerifeler dışında, bundan daha faziletli salâvat-ı şerife bilmiyorum.

Allahü Teâlâ, oranın şerefini artırsın; bizlere de orayı ziyaret etmeyi nasip eylesin.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım.

Ey kendisinden başka ilâh olmayan, nimeti her şeye şâmil şânı büyük Allahım.

– Efendimiz Muhammed'e ve onun pâk, keremli âline salât eyle. Öyle bir salâtla ki: Birbirine ulansın.. Celâl ve ikram sahibi Yüce Zâtın devamı ile devam etsin.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım.

Ey zât ve sıfatında, şerik ve naziri olmayan şânı büyük Allahım.

– Muhammed'e salât eyle.

Yani: Yaratılmışların en faziletlisi olan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine..

– O öyle bir zâttır ki; celâletin kutbu..

Yani: Dünyada ve âhirette, yaratılmışlara verilen ne kadar şeref, yükseklik, ululuk varsa.. onun kutbu Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizdir. Burada geçen:

– Kutup..

Lafzının, umumî olarak mânâsı şudur: Daire çizen pergelin sabit durduğu nokta.. bağlı bulunduğu yer.. O dairenin düzgün ve yuvarlak oluşu, o yerde pergelin sabit durmasına bağlıdır.

Üstte işaret edilen mânâ icabı olarak, şöyle izah edilebilir:

– Cümle nebiler, resûller, melekler, velîler, ashab, ulema.. hâsılı: Cümle celâlet ve şeref verilen insanların celâlet ve fahametleri, rif'atları, yüce mertebelerinin büyüklüğü, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden istifade edilerek alınmıştır; hepsinin aslı ona bağlıdır.

İşte, yukarıda anlatılan mânâ icabı olarak; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

– Celâletin kutbu..

Diye sıfatlandırıldı. Devam edelim:

– Nübüvetin ve risâletin güneşi..

Gerek nübüvvet, gerekse risâlet, ilâhî bir hibedir.

Sübhan olan: Yüce Hakk'ın kulları arasından seçip ayırdığı nebilerin, halkı hakkın yoluna irşadları; kendilerinde bulunan nübüvvet ve risâlet nurları, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin nurundan istifade edilerek alınmıştır. İşbu mânâ icabıdır ki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize:

– Nübüvvetin ve risâletin güneşi..

Sıfatı verildi. İmam-ı Busırî (rh.) bu mânâda şöyle anlattı:

– O, fazilet güneşidir, başkaları da yıldızlar; nurlarını karanlıkta insanlara izhar edip parlarlar.

İmam-ı Busırî (rh.) küfrü, gece karanlığına benzetti; nebileri ve resûlleri de yıldızlara.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi de güneşe benzetti.

Nitekim, gece karanlığı içinde yıldızların ziya vermesi, güneşin nurundan alınan feyiz yolundan gelen bir parlamadır.

Burada, nebilerin ve resûllerin insanları, küfür zulmetinden alıp iman ve hidâyet nuruna irşad etmeleri, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizden feyiz yollu aldıkları nurla olmaktadır; işaret edilen mânâ budur: Devam edelim:

– Hidâyet eder, kurtarır; dalâletten ve cehaletten..

Burada anlatılmak istenen kısaca şerhli mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün insanları küfür dalâletinden alır; tevhid nuruna irşad eder. Kendilerini, doğru yola dâvet eder; şer'î hükümleri talim ederek onları cehalet azgınlığından kurtarır.

– Allah O'na salât ve selâm eylesin. Öyle bir salât olsun ki: İttisali, birbirine ulanması, peşpeşe gelmesi, gecenin gündüzün birbirini takip ettiği gibi, devam edip dursun..

Demek olur ki:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olacak bu salât, hiçbir kesintiye uğramadan sürüp dursun..

* * *

Meşhur kavle göre: YEDİNCİ HİZİB (BÖLÜM) burada tamam olmuştur. Bundan sonra gelecek olan SEKİZİNCİ HİZİB'dir.

Ancak, bu SEKİZİNCİ HİZB (BÖLÜM) diğerlerine nazaran, kısadır.

Müellif merhumun bu sekizinci hizbi kısa etmesindeki sır ve hikmet en doğrusunu Yüce Allah bilir; şu olsa gerek:

Bu DELÂİL-İ HAYRAT kitabını haftada bir defa ahdetmek murad edenler, yedinci hizbi tamam ettikleri zaman hafta dahi tamam olur. Tekrar başlanıldığı gün geldiği zaman, hemen sekizinci hizbe başlar, sonuna kadar okuyup bitirirler. Bunu tezce bitirip yine BİRİNCİ HİZİB'den başlayarak ikinci hizbe kadar gelirler. Böyle bir hatim, Kur'ân hatmine benzer; dolayısı ile ona iktida edilmiş olur.

Sonra.. böyle yapılmasında dahi, uğur ve bereket temennisi vardır.

* * *

SEKİZİNCİ BÖLÜM: Pazartesi günleri başlanır.

– Allahım.

Ey zât ve sıfatında şerik ve naziri olmayan, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan şânı büyük Allah..

– Muhammed NEBİ'ye salât eyle..

Bu cümlede geçen:

– Nebi.

Lafzı, haber veren mânâsına olup şu demeye gelir:

– Öyle bir zâttır ki; Kur'ân âyetlerinin cümlesini, rabbânî ilhamları, Yüce Hakka dair itikad yollarını, şer'î hükümlerin bütün teferruatını, emirleri ve yasakları ve tebliğe memur olduklarını haber verir.

– Zahiddir.

Bu kelimenin mânâsı: Kalbi Yüce Allah'tan başkası ile meşgul etmemektir. Buna göre, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz hakkında ifade ettiği mânâ şudur:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin kalbi, tam mânâsı ile Yüce Allah'ın zâtından başka her şeyden iraz eder.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz her ne kadar zâhirde bazı şeylerle meşgul bulunsa dahi, mübârek kalbi, daima Allah'ın zikrinde sabit ve daim idi.

اَلْحِزْبُ الثَّامِنُ فِي يَوْمِ الْاِثْنَيْنِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الزَّاهِدِ، رَسُولِ الْمَلِكِ الصَّمَدِ الْوَاحِدِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، صَلٰوةً دَائِمَةً اِلٰى مُنْتَهَى الْاَبَدِ بِلَا انْقِطَاعٍ وَلَا نَفَادٍ، صَلٰوةً تُنْجِينَا بِهَا مِنْ حَرِّ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِهِ وَسَلِّمْ، صَلٰوةً لَا يُحْصٰى لَهَا عَدَدٌ، وَلَا يُعَدُّ لَهَا مَدَدٌ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تُكْرِمُ بِهَا مَثْوَاهُ، وَتُبَلِّغُ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الشَّفَاعَةِ رِضَاهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاَصِيلِ، السَّيِّدِ النَّبِيلِ الَّذِي جَاءَ بِالْوَحْيِ وَالتَّنْزِيلِ، وَاَوْضَحَ بَيَانَ التَّاْوِيلِ، وَجَاءَهُ الْاَمِينُ جِبْرِيلُ

EL-HİZB'ÜS-SAMİNÜ
FİYEVM'İL-İSNEYNİ

Allahümme salli alâ Muhammedin'in-nebiyy'iz-zahidi resûl'il-melik'is-samed'il-vahidi sallallâhü aleyhi ve selleme salâten daimeten ilâ münteha'l-ebi bilâ'nkıtain ve lânefadin salâten tünciyna biha min harri cehenneme ve bi'sel-mihadü.

Allahümme salli alâ Muhammedin'in-nebiyy'il-ümmiyyi ve alâ âlihi ve sellim salâten lâyuhsa leha adedün ve lâyuaddü leha mededün.

Allahümme salli alâ Muhammedin salâten tükrimü biha mesvahü ve tübelliğu biha yevm'el-kıyâmeti mineş-şefaati rızâhü.

Allahümme salli alâ Muhammedin'in-nebiyy'il-asil'is-seyyid'in-nebil'il-lezi cae bil-vahyi vet-tenzili ve evzaha beyân'et-te'vili ve caehül-eminü Cibrilü .....

* * *

SEKİZİNCİ BÖLÜM: Pazartesi günleri başlanır.

Allahım, Muhammed Nebi'ye salât eyle. Zahiddir. Melik Samed Vahid zâtın Resûl'üdür. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin. Öyle bir salât olsun ki, ebedin sonuna kadar sürsün. Kesilmesin; tükenmesin. Öyle bir salât olsun ki, bizi cehennem sıcaklığından, o kötü meskenden kurtarmaya vesile olsun.

Allahım, Efendimiz Muhammed Ümmî Nebi'ye salât eyle; keza, onun âline de.. Ve, selâm eyle.

Öyle bir salât olsun ki, onun için sayı kavramı olmasın. Onun mededi de sayılamasın.

Allahım, Muhammed'e salât eyle. Öyle bir salât olsun ki, onunla makamına ikram edesin. Bu salâvat-ı şerife sebebi ile, kıyâmet günü şefaat makamında, râzı olacağına ulaştırasın.

Allahım, asaletli Muhammed Peygambere salât eyle. Şerefli bir efendidir. Öyle bir zâttır ki, kendisine vahiy ve tenzil geldi.

Te'vilin açıklamasını izah etti.

Emin Cibril aleyhisselâm kendisine ikramla faziletle geldi.

* * *

(Devamı: 1043. Sayfada)

RESÛLÜLLAH (s.a.v.) EFENDİMİZİN ZÜHDÜ

Ulemadan bazıları şöyle dediler:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, zühdle vasıflandırmak caiz değildir.

Ancak, bunların anlatmak istediği zühd, dünyadan yüz çevirip fakirliği ve sıkıntıyı tercih etmektir. Halbuki, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, fakirlikle tavsif etmek caiz değildir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zühdü şu mânâyadır:

Dünyayı tahsil etmek, onu kazanmakla meşgul olmaktan kaçınıp daima âhirete dair faydaları kazanmak; Allah'ın rızâsına sebep olan fiil ve amellerle ilgili ilimleri tahsil etmektir. Ayrıca, bunu Allah'ın kullarına yayıp anlatmaktır. Kendileri dahi, bunların gereği ile amel ederek, bütün vakitlerinde, sübhan olan Yüce Hakka taat ve ibâdette olmaktır.

Hülâsa: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zühdü; bu vücud âlemine teşrifinden itibaren tâ, bekâ sarayına teşrif edinceye kadar geçen zaman içinde bütün vakitlerini ve zamanlarını Allah'ın kullarına ilim irfan talimine, Yüce Mevlâ'nın taat ve ibâdetine devam edişi mânâsınadır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zühdü, bir başka mânâya göre, şu demeye gelir:

– Dünyaya meyil ve kalbi onunla meşgul etmeksizin; helâl yoldan tahsil ederek, onu hayır yollarına, iyiliklere harcamaktır. Bunun için Allah'ın bir bekçisi olup daima fakirlere, zaiflere, dul kadınlara, yetimlere, çaresizlere, muhtaçlara, akraba ve yakınlara bol ihsânda bulunup kerem ve cömertlik eder..

Bu son anlatılan, zühdün en üstün derecesidir. Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin halleri, dünyayı helâl yoldan tahsil eder, ama, kendileri ona kalben meyil ve onunla telezzüz etmezdi. Daima müstahak olan kimselere Allah'ın rızâsını tahsil için verirdi. Böylelikle de faniyi bâki ile değiştirmiş olurdu. Böyle etmekle de, faniden zühd etmiş olur.

Bunun tafsilâtı, gayet çoktur. İnceleyip uzun uzadıya anlatmak, işi uzatacağından, bu kadarla iktifa edildi.

– MELİK, SAMED, VAHİD zâtın Resûlüdür.

Bu cümle içinde geçen: **MELİK, SAMED, VAHİD** lafızları, Yüce Allah'ın sıfatlarıdır. Sırası ile mânâları aşağıda anlatılacaktır.

MELİK: Semada ve yerde mülkün ve melekûtun sahibi, cümleye; kahrı, cebri, altında güçlü sultanlığı, belli kudreti, açık istilâsı ile, tam üstünlük, tam kuvvet sahibi olarak; bütün mümkünata yetişen emri ile her mânâda tasarrufa sahip ve hakikî mâlik olan Yüce Zât.

SAMED: Tüm yaratılmışlar, bütün işlerinde ve ihtiyaçlarında, kendisine muhtaç oldukları halde; o, yüceler yücesi zâtında tamamen ihtiyaçtan müstağnidir. Onun zâtından başkası, bütün geçim işlerinde kendisine muhtaçtır.

Bazıları da, bu **SAMED** ismi için, şu mânâyı verdiler: Daim, bâki ancak odur. Ezelîdir, zail olmaz. Ebedîdir fena bulmaz. Dilediğini yapar. Murad ettiği hükmü

verir; hiç kimse onun hükmünü bozmaya güçlü değildir. İşte **SAMED** böyle şânı büyük tek Allah'tır.

VAHİD: Yüceler yücesi zâtında birdir. Şekillerin hiçbiri ile, taaddüd ve terkibe muhtaç değildir. Bu gibi şeylerden münezzehtir. Zâtında, yüce sıfatlarında, cümle fiillerinde şerik ve nazirden, küfüv ve misli olmaktan müberradır. Eş ve vezirden muarradır.

Buna göre, salâvat-ı şerifenin mânâsı şu olur:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, tafsilatı ile anlatılan **Melik, Samed, Vahid** Allah'ın pâk şeriatı, ilâhî hükümleri ile, bütün mahlukata umumî risâlet, tam nübüvvetle gönderilen Resûlüdür.

– Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Yani: Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize lütuf ve kerem ihsân buyursun. Dünyanın ve âhiretin zorluklarından, selâmet ihsân eylesin.

– Öyle bir salât olsun ki: Ebed'in sonuna kadar sürsün.

Yani: Ömrün sonuna, kabrimizden baas olana, cennat-ı âliyata varıncaya kadar devam etsin.

– Kesilmesin; tükenmesin..

Tıpkı; tükenip bitmeyen cennet nimetleri gibi..

– Öyle bir salât olsun ki; bizi, cehennem sıcaklığından, o kötü meskenden kurtarmaya vesile olsun.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım.

Ey daim bâki zevalsiz olan nimeti her şeye şâmil şânı büyük Allah..

– Efendimiz Muhammed ÜMMİ NEBİ'ye salât eyle; keza onun âline de.. Ve, selâm eyle.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz öyle bir zâttır ki, büyük nübüvvetle cümleden yüksek olmuştur.

Yahut şu mânâyadır: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz öyle bir zâttır ki; ilâhî emirleri ve yasakları, yüce şeriatın tümünü cümle insanlara ve cinlere haber verendir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin, burada anlatılan ümmî sıfatı ise; hiç kimseden bir şey öğrenmediği, bir kitap mütalâa etmediği, anasından doğduğu gibi, mânâsınadır.

– Öyle bir salât olsun ki: Onun için sayı kavramı olmasın; onun mededi de sayılamasın..

Demek olur ki:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şânında, salât inzal ederek, zâtını muazzam ve muhterem eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım Muhammed'e salât eyle. Öyle bir salât olsun ki; onunla MESVA'sına ikram edesin.

Bu cümlede anlatılan Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin **MESVA**'sı şu mânalaradır: Mübârek kabri, arşın sağındaki kıyam yeri, Makam-ı Mahmud'u, cennat-ı âliyattaki vesile makamı ve yüksek derecesi..

Devam edelim:

- Bu salâvat-ı şerife sebebi ile; kıyâmet günü şefaat makamında râzı olacağına ulaştırasın.

Demek olur ki:

- Allahım, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, ümmetinin günahkârlarına, itaat edenlerine ve yararlılarına, yaramazlarına yapacağı şefaat babında talep ve arzusu ne kadarsa.. ona ulaştırasın.

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize, bütün arzusunu yerine getireceğini şu âyet-i kerîmede vaad buyurmuştur:

- "Rabbın sana verecektir; tâ ki, râzı olasın." (93/5)

RESÛLÜLLAH'IN ASALETİ

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allahım, asaletli Muhammed peygambere salât eyle.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu cümle ile işaret edilen asaletinin mânâsı şöyle anlatılır:

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz öyle bir zâttır ki; hasepte, nesepte, güzel huylarda, varlığı ile iftihar edilen şeylerde, cümle ululuklarda, risâlette, cümle fazilet ve kemâlâtta asalet sahibi ve pek temiz soyludur.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin asaleti için verilen bir başka mânâ dahi şudur:

Cümle nebilerden ve resûllerden evvel onun nuru ve latif ruhu yaratılmıştır. Kendisine nübüvvet, risâlet ve habibiyet ihsân olunmuştur. Bütün nebilerin ruhları, onun nurundan yaratılmıştır.

Âdem (a.s.) yaratıldığı zaman, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin latif nuru, ona verildi.

Âdem'den (a.s.) itibaren, babası Abdüllah'a ve anası Âmine'ye kadar, hep pâk sulplere naklolarak gelmiştir. Baba ve anaları, cahiliyet düşüklüklerinden daima korunmuştur.

Sahih nikâhla doğup mübârek zâtı ve nazif varlığı bu vücud âlemine teşrif edince, asilden daha asil zuhur etmiştir.

Üstte anlatılanlardan bilindi ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin pâk nuru; cümleden evvel yaratılıp babalarında ve analarında bu tam temizlikle halelsiz nezafetle gelen o nurun kerâmetine **asaletli** olmuştur.

Devam edelim:

- Şerefli bir efendidir.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz; her mânâ şâmil bir şerefe, umumî saygıya sahiptir. Allah katında ve insanların katında kadri kıymeti yücedir.

- Öyle bir zâttır ki, kendisine vahiy ve tenzil geldi.

Bu cümlede geçen: **TENZİL,** Kur'ân mânâsınadır. Yani: Yirmi üç yılda, ihtiyaç duyuldukça, indirilen Kur'ân-ı Azim ile peygamber geldi.

Onun güzel huyu Kur'ân, mübârek sözleri dahi vahiy idi. Bu mânâda şu âyet-i kerîme geldi:

- "Kendi hevasından söylemez o; söylediği, kendisine gelen vahiyden başka değildir." (53/3-4) Devam edelim:

- Te'vilin açıklanmasını izah etti.

Yani: Kur'ân-ı Kerîm'in te'vilini yapıp açıkladı. Şöyle ki:

Namaz emri geldiği zaman; bu namazlar beş vakit olduğunu, bu vakit namazlarının da, kiminin iki, kiminin dört olduğunu; ve o namazların içinde bulunan farzları, vacipleri beyân etti.

Zekât emri geldiği zaman; malda kırkta bir olduğunu; hayvanat ve sürülerde, sair şeylerde ve yerden bitenlerde vacib olan onda biri ve beşte biri beyân buyurdu.

Üstte anlatılanlar dışında; farzı, vacibi, mekruhu, helâli, haramı beyân buyurdu.

Hülâsa: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Kur'ân-ı Azim'in tüm te'vilini ve tefsirini beyân ve izah eylemiş; hiçbir şüpheli yan bırakmamıştır.

TE'VİL VE TEFSİRİN MÂNÂLARI

TEFSİR: Nazm-i Celilin (Kur'ân'ın) zâhirî mânâ-i şerifini keşf ve izhar etmek için kullanılan bir tâbirdir.

TE'VİL: Âyet-i kerîmenin lafzını, muhtemel mânâ ile beyân için kullanılan bir tâbirdir.

Bu mânâda misal olarak, şu âyet-i kerîmeyi verelim:

- "Ölüden diri çıkarırsın; diriden de ölü çıkarırsın." (3/27)

Bu âyette geçen diriden murad: Kuş, tavuk ve bunların benzeridir. Ölüden murad ise: Yumurtadır. Bu duruma göre, âyet-i kerîmenin ifade ettiği mânâ şu olur:

- Şânı büyük Allah, canlı kuşları yumurtadan çıkarır. Bu diri olan kuşlardan ve tavuktan ölü yumurta çıkarır.

Böyle bir mânâ verdiği zaman, adına:

- Tefsir.

Derler. Çünkü: Diri ve ölü, zâhirî mânâsına uydu.

Şâyet, burada anlatılan canlıdan murad: Mü'min, âlim; ölüden murad. Kâfir veya cahil olursa.. o zaman mânâ şu olur:

Celâl ve ikram sahibi, şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan Allah, kâfirden mü'min evlâd, mü'minden de kâfir evlâd; cahilden âlim evlâd, âlimden de cahil evlâd çıkarır. Üstteki mânâ verildiği zaman dahi, adına:

- Te'vil. Denir. Devam edelim:

- Emin Cibril aleyhisselâm, kendisine ikramla faziletle geldi.

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cümleden mükerrem olduğunu, ümmeti dahi, cümle ümmetlerden mükerrem olduğunun beyânı ile geldi.

Bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Yüce Hakk'ın üstün nimetlerini anlatarak şöyle buyurdu:

- "Ben, evvellerin ve âhirlerin en keremlisiyim; övünmek için değil."

Bilhassa, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz:

- "Amma, Rabbın nimetini söyle.." (93/11)

Âyet-i kerîmesi ile ifade edilen mânâ icabı söylemektedir.

- Keza faziletle..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin cümle nebilerden ve resûllerden; ümmetinin dahi, bütün ümmetlerden faziletli olduğu beyânı ile geldi. Devam edelim:

- Melik onu seyrettirdi.

Yani: Geceleyin yürüttü. Bu cümlenin daha şümullü mânâsı şudur:

Azamet, saltanat, kibriya, ezici, saltanat ve tam kudretle cümle mülk ve melekûtta tam bir kudret, kâmil bir üstünlük sahibi olup amme işlerinde hakikî mutasarrıf olan şânı büyük, ihsânı umumî Yüce Allah, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi gece yürüttü. Bazı nüshalarda:

- Melik.

Lafzından evvel (İlâ) edatı gelmiştir. (Bizim metinde böyle değildir.) Böyle olunca, mânâ şu olur:

- Cebrâil Melik'e gece götürdü.

Bu mânâya göre, daha şümullü olarak, şu demeye gelir:

- Cebrâil, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi mekândan münezzeh, mülkün, melekûtun sahibi Yüce Allah'a götürdü.

Şöyle ki: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, Mescid-i Haram'dan aldı; Mescid-i Aksa'dan sonra yedi semalara, daha ötelere, Sidre'ye, Müsteva'ya ki burası: Meleklerin kader tasarruflarını yazdıkları yerdir; kalemin sesi oradan duyulur; Kürsî'ye, Arş-ı Azim'e ve Allah'ın dilediği kadar yücelere götürdü ve şu âyetle belirtilen sırra mazhar eyledi:

- "Sonra yaklaştı; derken sarktı. İki yay kadar, yahut daha yakın oldu." (53/8-9)

Ve.. böyle bir yaklaşma saadetine vasıl eyledi. O Melik zâtın sıfatı:

- Celildir.

Yani: O Melik zât, öyle bir kuvvet ve celâl ile mevsuf bir zâttır ki, azamet ve kibriya ile mevsuftur. Zât ve sıfatında, isimlerinde ve fiillerinde, hiçbir kimse, kendisine müvazin, denk, şebih, nazir, misil olamaz. Yüce zâtı cümleden münezzeh ve şânı büyüktür. Emri, cümle mahluka galip ve zâhirdir.

- Hem de, karanlık uzun gecede..

Burada anlatılan gecenin uzun olarak vasfedilmesi şundandır: Habib-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz, önce Mescid-i Aksa'ya, oradan yedi semalara ve Allah'ın dilediği yere gittikten sonra; tekrar Mescid-i Haram'a gelmesi, akıl sahiplerinin aklının hayran kaldığı bir durumdur. En doğrusunu Allah bilir.

عَلَيْهِ السَّلَامُ بِالْكَرَامَةِ وَالتَّفْضِيلِ، وَأَسْرٰى بِهِ الْمَلِكُ الْجَلِيلُ فِي اللَّيلِ الْبَهِيمِ الطَّوِيلِ، فَكَشَفَ لَهُ عَنْ أَعْلَى الْمَلَكُوتِ، وَأَرَاهُ سَنَاءَ الْجَبَرُوتِ، وَنَظَرَ إِلٰى قُدْرَةِ الْحَيِّ الدَّائِمِ الْبَاقِي الَّذِي لَا يَمُوتُ، صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلٰوةً مَقْرُونَةً بِالْجَمَالِ وَالْحُسْنِ وَالْكَمَالِ، وَالْخَيْرِ وَالْإِفْضَالِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْأَقْطَارِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ وَرَقِ الْأَشْجَارِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ زَبَدِ الْبِحَارِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْأَنْهَارِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ رَمْلِ الصَّحَارٰى وَالْقِفَارِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ ثِقَلِ الْجِبَالِ وَالْأَحْجَارِ،

aleyhisselâmü bil-kerâmeti vet-tafdili ve esra bihil-melik'ül-celilü filleyl'li-behim'it-tavili fekeşefe lehu an a'lal-melekûti ve erahü sena-el-ceberuti ve nazara ilâ kudret'il-hayy'id-da-im'il-bakiyillezi lâyemutü sallallâhü aleyhi ve selleme salâten mekruneten bil-cemali vel-hüsni vel-kemâli vel-hayri vel-ifdali.

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin aded'el-aktari ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede verak'il-eşcari.

Ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede zebed'il-bihari.

Ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin aded'el-enhari.

Ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede reml'is-sahara vel-kıfari.

Ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede sıkl'il-cibali vel-ahcari

* * *

Melik Celil, onu seyrettirdi. Hem de karanlık uzun gecede.. Melekûtun en yücesinden, kendisine açtı. Ceberutun nurunu, kendisine gösterdi.

Hayy Daim Bâki hiç ölmeyen (Allah'ın) kudretine nazar eyledi.

Allah O'na salât eylesin; selâm eylesin.

Öyle bir salât olsun ki: Hüsn ü cemâle, kemâle, hayra, fazilete eş olsun.

Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Aktarın adedi kadar.

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Ağaçların yaprakları sayısı kadar.

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Denizlerin köpükleri adedince..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Irmaklar sayısınca..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Sahraların, otsuz yabanların kumlarının sayısı adedince..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Dağların ve taşların sıkleti kadar..

* * *

(Devamı: 1045. Sayfada)

– Melekûtun en yücesinden, kendisine açtı.

Şunlardır: Yedi semalar, Sidre, Kürsî, Arş, Beyt-i Ma'mur ve üstün cennetler. Bunlardan başka, kendisine hicab açıldı; orada bulunanların hallerini, fiillerini, tesbihlerini ve orada bulunan acaibatı, ilâhî kudrete delil olan âyetleri gördü. Daha başka üstün nimetleri, oranın sakini melekleri Yüce Allah, kendisine müşahede ettirdi. (Yahut Cebrâil.)

– Ceberutun nurunu kendisine gösterdi: Hayy Daim hiç ölmeyen Bâki (Allah'ın) kudretine nazar eyledi.

Allah O'na salât eylesin; selâm eylesin.

Bu kadar güzel sıfatlarla anlatılan, bu kadar üstün kerâmetlerle vasfedilen muazzez ve muhterem Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine şânına lâyık bir şekilde salât eylesin.

İki cihanın zorluklarından, mübârek tabiatlarına uygun olmayan, mübârek cisimlerine ağırlık veren şeylerden selâmet versin.

– Öyle bir salât olsun ki: Hüsn ü cemâle, kemâle, hayra, fazilete eş olsun.

Yani: Hayrın ve faziletin artması ile, artıp artıp gitsin..

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Allahım, Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Semaların AKTARI kadar..

Bu cümlede geçen:

– AKTAR.

Lafzı, KUTR'un cemi olduğuna göre mânâsı şu olur:

Yerlerin, semaların, canip ve tarafları, kenarları sayısınca..

KATR'ın cemi olduğuna göre de, şu mânâya gelir: Yerlerde olan sular, ilk yaratılıştan, tâ, kıyâmete kadar inen yağmurların katreleri sayısınca..

Demek olur ki:

– Allahım, böylece, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin ve âlinin şânını muazzam eyle.

Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; ağaçların yaprakları sayısı kadar..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi, onun çocuklarını, ashabını, ümmetini muazzez ve muhterem eyle.

Devam edelim:

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; denizlerin köpükleri adedince..

Böylece, kendilerine tahiyye inzal ederek, tebcil eyle ve faziletli kıl.

– Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; ırmaklar sayısınca..

وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ اَهْلِ الْجَنَّةِ وَاَهْلِ النَّارِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْاَبْرَارِ وَالْفُجَّارِ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا يَخْتَلِفُ بِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَاجْعَلِ اللّٰهُمَّ صَلَاتَنَا عَلَيْهِ حِجَابًا مِنْ عَذَابِ النَّارِ، وَسَبَبًا لِاِبَاحَةِ دَارِ الْقَرَارِ، اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ الطَّيِّبِينَ وَذُرِّيَّتِهِ الْمُبَارَكِينَ، وَصَحَابَتِهِ الْاَكْرَمِينَ، وَاَزْوَاجِهِ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ، صَلٰوةً مَوْصُولَةً تَتَرَدَّدُ اِلٰى يَوْمِ الدِّينِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِ الْاَبْرَارِ وَزَيْنِ الْمُرْسَلِينَ الْاَخْيَارِ وَاَكْرَمِ مَنْ اَظْلَمَ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَاَشْرَقَ عَلَيْهِ النَّهَارُ اَللّٰهُمَّ يَا ذَا الْمَنِّ الَّذِى لَا يُكَافٰى امْتِنَانُهُ،

Ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede ehl'il-cenneti ve ehl'in-nari.

Ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin aded'el-ebrari vel-füccari.

Ve salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin adede mayahtelifü bihil-leylü ven-neharu.

Vec'alillahümme salâten aleyhi hicaben min azab'ın-nari ve sebeben liibahati dar'il-karari inneke entel-aziz'ül-gaffaru.

Ve sallallâhü alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âlihit-tayyibine ve zürriyyetihil-mübârekine ve sahabetihil-ekremine ve ezvacihi ümmehat'il-mü'minine salâten mevsuleten tetereddedü ilâ yevm'id-dini.

Allahümme salli alâ seyyid'il-ebrari ve zeyn'il-mürselin'el-ahyari ve ekremi men azleme aleyh'il-leylü ve eşraka aleyh'in-neharu.

Allahümme ya zel-mennillezi lâyükâfa imtinanühu .....

* * *

Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de.. Cennet ve cehennem ehlinin sayısı kadar..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Ebrar ve füccar adedince..

Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle: Değişip duran gece ve gündüz adedince..

Allahım, O'na salâvatımızı ateş azabına perde eyle; dar-ı kararın mübahlığına da sebep eyle. Sen Aziz'sin, Gaffar'sın..

Allah, Efendimiz Muhammed'e ve pâk âline salât eylesin. Keza, mübârek zürriyetine de.. Keza, onun pek keremli sahabelerine de.. Keza, onun mü'minlerin anaları zevcelerine de.. Öyle bir salât olsun ki; tâ, din gününe kadar kesilmeden devam etsin.

Allahım, salât eyle; ebrarın efendisine, hayırlı resûllerin güzeline, gecenin üzerine karanlık ettiği, gündüzün aydınlattığı kimselerin en keremlisine..

Allahım, ey o iyiliklerin sahibi zât ki; onlara karşılık bulunamaz. Ey o nimetlerin sahibi ki; nimetlerine, ihsânlarına mukabele edilemez.

* * *

(Devamı: 1049. Sayfada)

Yani: Yaratılan ırmakların sayısı, içlerinde akan suların damlaları, etrafa sıçrayanları kadar..

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; sahraların, otsuz yabanların kumlarının sayısı adedince..

Yani: Deryaların ve karaların ne kadar kumları varsa, o kadar salât eyle. Onlara, izzet ve ikram eyle.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; dağların ve taşların, sıkleti kadar..

Hatta, onların üzerinde bulunan yüklerin ağırlığı da buna dahildir. Bütün bu ağırlıklar sayısınca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizi ve âlini muazzez ve muhterem eyle.

- Muhammed'e salât eyle; keza Muhammed'in âline de.. Cennet ve cehennem ehlinin sayısı kadar..

Cennette bulunanlar, insandır, cindir ve daha başkalarıdır. Hali ile, bunlar, oranın nimetleri ile nimetlenip kalırlar.

Cehennemde olanlar ise.. insanların, cinlerin, kâfirleri ile, şeytanlardır.

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; ebrar ve füccar adedince..

Ebrar: Salih yararlı kimselerdir; cinlerden ve insanlardan..

Füccar: Yaramaz fasık kimselerdir; cinlerden ve insanlardan..

- Muhammed'e ve Muhammed'in âline salât eyle; değişip duran gece ve gündüz adedince..

Yani: Geçip giden bu zamanların, hatta gelecek olanların, hatta bunlardaki anların, saatlerinin sayısının toplamı kadar; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize ve onu âline salât eyle.. Şanlarını yüce kıl; rif'at ihsân eyle.

Salâvat-ı şerifeler arasında, duâlar makbul olacağından; müellif merhum, bundan sonra, duâya başlamaktadır.

- Allahım, O'na salâvatımızı, ateş azabına perde eyle; dâr-ı kararın mübahlığına da sebep eyle. Bu cümlede geçen:

- Dâr-ı karar.

Cennettir. Buna göre, cümlenin mânâsı şu olur:

- Habib-i Ekrem'ine pek şerefli peygamberine getirdiğimiz salâvat-ı şerifeyi; cennetlere girmemize, felâh bulmamıza, cümle muradımıza nâil olmaya sebep kıl. Ey merhametliler merhametlisi:

- Sen Aziz'sin.

İzzet, galebe, kahredici saltanat, kâmil kudret-i şâmile sahibisin.

- Gaffar'sın.

Yani: Tam mânâsı ile, kullarının cürüm ve isyanlarını, kusur ve ayıplarını örter bağışlarsın.

Habib-i Ekrem'in hürmetine, onun üzerine getirdiğimiz salâvat hürmetine seyyiatımızı bağışla. Ayıplarımız ve kabahatlarımızı ört ve sil. Cehennem azabından,

türlü itap ve azaplardan emin eyle. Cennet evlerinde daimî nimete erdir; bizleri oraya yerleştir. Salâvat-ı şerifeye devam edelim:

- Allah, Efendimiz Muhammed'e ve pâk âline salât eylesin. Keza, mübârek zürriyetine de..

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin âlini, cümle noksanlardan yana temiz eylemiş; şu âyetle de, bize bildirmiştir:

- "Ey ehl-i beyt, Allah sizden kiri gidermek ve sizi tertemiz yapmak diler." (33/33)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zürriyetinin bereketlenmesi ise.. pek keremli cedleri Resûl-ü Muazzam (s.a.v.) Efendimizin üstün bereketi iledir.

RESÛLÜLLAH'IN ZÜRRİYETİNE TAZİM

Mü'min olan erkek ve kadınlara o düşer ki; Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize nasıl tazim, tekrim ve mahabbet edip saygı gösteriyorlarsa.. onun zürriyetine de öylece, tazim, saygı, mahabbet ve tekrim edeler. Böyle ettikleri takdirde; her asırda bulunan kimseler, o asırda yaşayan sadat-ı kiram saygıdeğer zürriyetine tazim ve tekrimleri sebebi ile, iki cihanın kederlerinden ve belâlarından korunurlar. Böylelikle saadete mazhar, üstün rahmânî lütuflara nâil olurlar.

- Keza, onun pek keremli sahabelerine de..

Onlar, öyle ashabdır ki: Habib-i Ekrem Nebiyy-i Efaham (s.a.v.) Efendimiz hazretlerinin mübârek cemâlini müşahede etmişlerdir. Onun kelâmını dinlemeleri, mübârek meclisinde bulunmaları ile; Allah katında cümleden ziyade kereme nâil olmuşlardır.

- Keza, onun mü'minlerin analarî zevcelerine de..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin zevcelerine tazim ve tekrim etmek, onların nikâhlarının haram olması, mü'minlere anaları hükmündedir.

- Öyle bir salât olsun ki: Tâ, din gününe kadar, kesilmeden devam etsin.

Burada anlatılan:

- Din günü.

Tâbirinden murad, kıyâmet günüdür. Salâvat-ı şerifeye devam edelim.

- Allahım.

Ey Vacib'il-vücud, kerem, ata, cömertlik sahibi, zât ve sıfatında tek, Feyyaz-ı Mutlak, Mutlak Hâkim olan celâli yüce, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka Rabb olmayan zâtı mukaddes Yüce Allahım..

- Salât eyle.

Bizzat sen, sırf fazlın, keremin, lütuf ve inâyetinle.. Yüceler Yücesi zâtına, üstün şânına ve kibriyana lâyık cümle mahlukuna ettiğin salâttan yüksek büyük ve pek şerefli salât eyle.

- EBRAR'ın efendisine..

Bu cümlede geçen:

- EBRAR.

Tâbiri ile anlatılan şunlardır: Salih zâtlar, müttakiler, ilmi ile amil olan âlimler.. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, evvellerin ve âhirlerin efendisi olduğu gibi, bunların da efendisidir. Mevcudatın hulâsasıdır.

- Hayırlı resûllerin güzeline..

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bütün resûllerin güzelidir. Onların cümlesinin güzelliği Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin güzelliğinden iktibas edilmiştir.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onların güzeli ve hayırlısı olduğu gibi, onlar da mahlukatın hayırlısıdır.

- Gecenin, üzerine karanlık ettiği; gündüzün, aydınlattığı kimselerin en keremlisine..

Bu cümlenin biraz açık şerhli mânâsı şudur:

- Dünyanın evvelinden tâ, âhirine kadar; gece karanlığı ile karanlıkta kalan ne kadar zevat, gündüzün aydınlığında aydınlanan ne kadar zevat varsa.. bütün bunların cümlesinden daha ziyade mükerrem olan âlicenap peygamber üzerine; mükerrem oluşuna şayeste, güzelliğine cemâline münasip, efendiliğine ve riâsetine muvafık tazimat ve tekrimat ederek, yüce şânını pek faziletli kıl.

- Üç kere okunacaktır.

Ancak, bu üç kere okumayı belirten cümle, bazı muteber nüshalarda yoktur. (Bizim metinde de yoktur.)

SON SALÂVAT-I ŞERİFE

Bu salâvat-ı şerife, bu güzel kitap içinde bulunan salâvat-ı şerifelerin sonuncusudur. Salâvat-ı şerifelerin sonunda, Yüce Hakk'ın dergâhına yapılan münacaatlar makbul olduğundan; müellif merhum, bu büyük eserin ve bu tazim salâtlarının sonunda duâya başlıyor:

- Allahım.

Ey hacetleri yerine getiren, dereceleri yükselten, duâları kabul buyuran, hayırların delili, iyiliklere başarı ihsân eden şânı büyük Allahım.

- Ey o iyiliklerin sahibi zât ki, onlara karşılık bulunamaz. Ey o nimetlerin sahibi ki: Nimetlerine, ihsânlarına mukabele edilemez.

Sana tevessül ederek senden isteriz. Zâtından başka birine tevessül edip senden istemeyiz.

Bu cümlenin biraz daha açık şerhli mânâsı şudur.

Biz aciz ve zelil kulların, anlatılan üstün sıfatların sahibi Gani Kerîm Yüce Mevlâ zâtına tazarru ve niyaz edip isteriz. Çünkü, yakın ve hazır olan zâtındır. Bunun için, Alim, Habir olan sen Yüce Mevlâ'ya tevessül ederiz. Anlatılan üstün sıfatlar ancak zâtına mahsustur. Kalb ve kalıbımızla, Yüce Zâtına tam teveccüh tam tazarru ederek niyazla isteriz. Şunun için ki:

- SUAL vakti, dillerimizi açasın. Burada geçen:

- SUAL.

Tâbirinden murad, kabir sualidir. Bu bizim ilk fitnemizdir. Oradaki melek gelip bize sual sorar.

وَالطَّوْلِ الَّذِى لَا يُجَازَى اِنْعَامُهُ وَاِحْسَانُهُ، نَسْئَلُكَ بِكَ وَلَا نَسْئَلُكَ بِاَحَدٍ غَيْرِكَ اَنْ تُطْلِقَ اَلْسِنَتَنَا عِنْدَ السُّؤَالِ، وَتُوَفِّقَنَا لِصَالِحِ الْاَعْمَالِ، وَتَجْعَلَنَا مِنَ الْاٰمِنِينَ يَوْمَ الرَّجْفِ وَالزَّلَازِلِ، يَا ذَا الْعِزَّةِ وَالْجَلَالِ، اَسْئَلُكَ يَا نُورَ النُّورِ قَبْلَ الْاَزْمِنَةِ وَالدُّهُورِ، اَنْتَ الْبَاقِى بِلَا زَوَالٍ، اَلْغَنِيُّ بِلَا مِثَالٍ، اَلْقُدُّوسُ الطَّاهِرُ الْعَلِيُّ الْقَاهِرُ الَّذِى لَا يُحِيطُ بِهِ مَكَانٌ وَلَا يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ زَمَانٌ، اَسْئَلُكَ بِاَسْمَائِكَ الْحُسْنٰى كُلِّهَا، وَبِاَعْظَمِ اَسْمَائِكَ اِلَيْكَ، وَاَشْرَفِهَا عِنْدَكَ مَنْزِلَةً، وَاَجْزَلِهَا عِنْدَكَ ثَوَابًا، وَاَسْرَعِهَا مِنْكَ اِجَابَةً، وَبِاسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْمَكْنُونِ الْجَلِيلِ الْاَجَلِّ الْكَبِيرِ الْاَكْبَرِ، الْعَظِيمِ

vet'tavl'illezi lâyücaza in'amühu ve ihsanühu.

Nes'elüke bike ve lânes'elüke biahadi gayrike entutlika elsinetena indes-suali ve tüveffıkana lisalih'il-a'mali ve tec'alena minel-âminine yevm'er-recfi vez-zelâzili ya zel-izzeti vel-celâli.

Es'elüke ya Nur'en-nuri kabl'el-ezmineti ved-dühuri entel-baki bilâzevalin el-ganiyyü bilâmisalin'il-kuddus'üsttahir'ül-aliyy'ül-kahirüllezi lâyuhitu bihi mekânün ve lâyeştemilü aleyhi zemanün.

Es'elüke biesmaikel-hüsna külliha ve bia'zami esmaike ileyke ve eşrefiha indeke menzileten ve eczeliha indeke sevaben ve esraiha minke icabeten ve bismik'el-mahzun'il-meknun'il-celil'il-ecell'il-kebir'il-ekberil-azim' .....

* * *

Sana tevessül ederek, senden isteriz. Zâtından başka birine tevessül edip senden istemeyiz: Sual vakti dillerimizi açasın; yararlı amelleri işlemekte başarı veresin; recf ve zilzal günü, bizi eminlerden eyleyesin. Ey izzet ve celâl sahibi..

Ey nurun nuru, senden dileriz: Zamanlardan, dehirlerden evvel zevalsiz olarak, bâki idin. Misli olmayan Gani, Mukaddes, Tahir, Yüce Kahir'sin..

Öyle bir zâttır ki: Onu hiçbir mekân, kavrayamaz; zaman, şümulüne alamaz.

Cümle güzel isimlerin hürmetine, zâtına göre en büyükleri, derece itibarı ile en şereflileri, katında sevap itibarı ile en bol, icabet yönü ile en sür'atlileri hürmetine isterim.

Şu gizli saklı ismin hürmetine ki o: Celâlet itibarı ile en celil, büyüklük itibarı ile en büyük, azamet itibarı ile en azametlidir. O öyle bir isimdir ki: Onunla sana duâ edeni sever ve râzı olursun; duâsını kabul edersin.

* * *

(Devamı: 1053. Sayfada)

Ayrıca, mahşerde, ilâhî manevî huzurunda dururken, doğru cevap verebilmemiz için, dillerimizi açıp kolaylık ihsân eyle; bunu zâtından niyazla isteriz.

Tekrar zâtından niyaz ederiz; dünya hayatımızda bize:

- Yararlı amelleri işlemekte başarı veresin.

Bizlere; dünyamıza ve âhiretimize faydalı olan işleri yaptırasın.

- RECF.. ve ZİLZAL günü, bizi eminlerden eyleyesin.

Bu cümlede geçen:

- RECF..

Muztar ve mustarip olmaktır. Yani: Darda kalıp perişan olmak.

- ZİLZAL.

İse.. titremektir. Ki bu kıyâmet günüdür. Cümlenin açık mânâsı şudur:

- Kıyâmet koptuğu gün, yerler sallanırken, insanlar da perişan olup ıstırap içinde kıvranırken, bizleri, bu sıkıntılardan emin eyleyesin.

Bunun için, duâlarımızı zâtına yaparız:

- Ey izzet ve celâl sahibi.

Devam edelim:

- Ey nurun nuru.

Yani:

- Ey nurlara nur veren Yüce Zât.

Demeye gelir.

- Senden dileriz. Zamanlardan, dehirlerden evvel zevalsız olarak, BÂKİ idin.

Bu cümlede geçen:

- BÂKİ.

İsm-i şerifi, Allah'ın güzel isimlerindendir. Şu mânâya gelir: Daim, zeval ve fenadan münezzeh.

- Misli olmayan GANİ.

Burada geçen: **GANİ** ismi dahi, Yüce Allah'ın güzel isimlerindendir. Şu demeye gelir:

- Misli, naziri olmayacak şekilde, iki cihanın zengin yaratıcısısın. İki cihanın râzıkısın. Cümleyi terbiye edip büyüten Kerîm Gani'sin.

- Mukaddes TAHİR'sin.[1]

Yani: Yüce kemâlli zâtın, güzel isimlerin, yüce sıfatların bütün noksanlardan ve ayıplardan münezzehtir. Sonra yüce şânın akılların künhüne eremeyeceği kadar:

- Yücesin, Kahir'sin.

Yani: Mülk, melekût, ceberut, yerlerde ve semada kâinatın cümle zâtlarına ve mükevvenatın cüzlerine izzetle, galebe ile, kudretle tasarruf edersin.

Kahir, Aliyy, Tahir, Kuddus isimleri ile:

1 TAHİR: Metinde ve şerhte ZÂHİR olarak geçer; yanlıştır.

- Öyle bir zâttır ki, onu hiçbir mekân kavrayamaz; zaman şumulüne alamaz.

- Cümle güzel isimlerin hürmetine, zâtına göre en büyükleri..

Çünkü, onun büyüklüğünü, zâtından başkası bilmez.

- Derece itibarı ile katında en şereflileri, katında sevap itibarı ile en bol, icabet yönü ile en sür'atlileri hürmetine isterim.

Yani: Bu isimlerin hürmetine, zâtına dileklerimi arz edip isterim.

- Şu gizli saklı ismin hürmetine senden isterim ki o:

Bu okunacak duâya dair şöyle bir rivâyet vardır:

DUÂNIN MAKBUL OLMASI

Ebû Nuaym Hilye'sinde, Salih Medenî'den naklen şöyle dediğini anlattı:

- Rüyamda bir kimse bana şöyle dedi:

- Duâ ettiğin zaman, duânın makbul olmasını istersen, şöyle duâ et.

- Allahım, gizli saklı mübârek tayyib tahir mutahhar mukaddes ismin hürmetine senden isterim.[1]

Bu duâyı okuduktan sonra, hacetimi dilemeyi bana bellettiği için; ben de bu duâ ile her ne hacet dilediysem makbul oldu; ihsân edildi.

- Celâlet itibarı ile en celil, büyüklük itibarı ile en büyük, azamet itibarı ile azametlidir. O, öyle bir isimdir ki: Onunla sana duâ edeni sever ve râzı olursun; duâsını kabul edersin.

Yani: Her ne muradı ve maksudu varsa, onu verirsin.

- Allahım senden dilerim: Senden başka ilâh yoktur, kelime-i tevhidin hürmetine..

Ey hacetleri yerine getiren, duâlar icabet eden, bütün hayırları ihsân eden şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan nimeti her şeye şâmil zâtı mukaddes Allahım.

Ben, aciz zaif müznip mücrim kulun; ancak seni Gani Kerîm Rauf Rarîm Mevlâ'ya tazarru ve niyaz edip isterim. Devam edelim:

- Hannan..

Yani: Tam mânâsı ile rahmet ve mağfiret eden..

Şu mânâya da gelebilir: Küfür, dalâlet, cehalet ve isyanla yüz çevirenleri, hak yola hidâyete, taat ve ibâdete, doğru yola fazlı ve inâyeti le irşad edendir.

- Mennan.

Yani: Hak etmeden, taat ve ibâdete tevessül etmeden, türlü türlü nimetlerle kullarına in'am ve ihsân edendir.

- Yeri ve semaları yaratan celâl ve ikram sahibi..

---

1 Bu duânın Arapça okunuşu şöyledir:

- "Allahümme inni es'elüke bismikel-mahzun'il-meknun'il-mübârek'it-tayyib-it-tahir'il-mukaddesi."

Yani: Yeri ve semaları, maddesiz, modelsiz, direksiz olarak, bu en güzel nizamla yoktan var eden Allahım.

– Celâl ve İkram Sahibi. (ZÜL-CELÂLİ VEL-İKRAM.)

Şu mânâyadır: Öyle yüce ve mukaddes Allah'tır ki, cümleye karşı tam bir istiğna sahibi olup in'am ihsân eder..

Şu mânâya da gelebilir: Kıyâmet günü, izzet huzurunda salih kullarına in'am ihsân eder..

Duâların makbul olması zımnında okunan bu isim: Allahü Teâlâ'nın isimleri arasında sayılır. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bu mânâda şöyle buyurdu:

– "Duânızda:

– Ey Celâl ve İkram Sahibi.

Kavli ile ilhah ediniz. Bu şanlı isim hürmetine, ihtiyacınızın husulü için, duâya devam ediniz."

İSM-İ AZAM

Bir başka rivâyette şöyle anlatıldı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bir kimsenin yanından geçti. O kimsenin namaz kıldıktan sonra, şöyle duâ ettiğini gördü:

– Ey Celâl ve İkram Sahibi. (Yâ zel-celâl vel-ikram.)

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, o kimseye şöyle buyurdu:

"Yâ Recül, bu büyük ismin hürmet, celâlet, izzet ve kerâmeti ile senin duân makbul oldu."

Sünen'de; İbn-i Hibban, Hakim, Müslim'in istihraçlarına göre, Enes'in (r.a.) şöyle dediğini anlattılar:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizle beraberdik. Bir adam namaza durdu. Rükû, secde, teşehütten sonra, duâ etti. (Namazı bitirince.) Bu duâsında dahi şöyle dedi:

– Allahım, senden dilerim; hamd sana mahsustur. Senden başka ilâh yoktur. Hennan'sın, Mennan'sın. Ey Celâl ve İkram sahibi, ey Hayy Kayyum..[1]

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bize şöyle sordu:

– "Biliyor musun, bu adama neye tevessül ederek sebep bilip duâ etti?"

Ashab:

– En doğrusunu, Allah ve Resûlü bilir.

Deyince, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Şu Yüce Zât'a yemin ederim ki, nefsim onun kudret elindedir; bu adam, Şânı büyük Allah'a ism-i azam ile duâ etti. Öyle bir ism-i azamla ki, kim onunla Yüce Allah'a duâ etse, mutlaka kabul buyurur. O isim hürmetine, kendisinden bir şey istenildiği zaman verir. İşbu kimse, onunla duâ etti."

– Gaybi ve şehâdeti bilen pek büyük Yüce Allahım..

1 Bu duânın Arapçası şöyle okunabilir:

– "Allahümme inni es'elüke bienne lekel-hamdü lâ ilâhe illâ entel-hannan'ül-mennanü bediüs-semavati vel-arzi ya zel-celâli vel-ikrami ya hayyü ya kayyumü."

الْاَعْظَمِ، الَّذِى تُحِبُّهُ وَتَرْضٰى عَمَّنْ دَعَاكَ بِهٖ، وَتَسْتَجِيبُ لَهُ دُعَآءَهُ اَسْئَلُكَ اللّٰهُمَّ بِلَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ بَدِيعُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ، ذُو الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ، عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ وَاَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْاَعْظَمِ الَّذِى اِذَا دُعِيتَ بِهٖ اَجَبْتَ وَاِذَا سُئِلْتَ بِهٖ اَعْطَيْتَ وَاَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِى يَذِلُّ لِعَظَمَتِهِ الْعُظَمَآءُ وَالْمُلُوكُ، وَالسِّبَاعُ وَالْهَوَامُّ، وَكُلُّ شَىْءٍ خَلَقْتَهُ يَآ اَللّٰهُ يَا رَبِّ اِسْتَجِبْ دَعْوَتِى، يَا مَنْ لَهُ الْعِزَّةُ وَالْجَبَرُوتُ، يَا ذَا الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ، يَا مَنْ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ سُبْحَانَكَ رَبِّ مَآ اَعْظَمَ شَانَكَ، وَاَرْفَعَ مَكَانَكَ، اَنْتَ رَبِّى يَا مُتَقَدِّسًا فِى جَبَرُوتِهٖ اِلَيْكَ اَرْغَبُ، وَاِيَّاكَ اَرْهَبُ

li-a'zamilezi tuhibbühu ve terda ammen deâke bihi ve testecibü lehu duâehu.

Es'elükellahümme bilâilâhe illâ entel-hannan'ül-mennanü bedius-semavati vel-arzi zül-celâli vel-ikrami âlim'ül-gaybi veşşehadet'il-kebir'ül-müteali.

Ve es'elüke bismik'el-azim'il-a'zamillezi iza duite bihi ecepte ve iza süilte bihi a'tayte.

Ve es'elüke bismikellezi yezillü liazametih'il-uzamaü vel-mülûkü ves-sibau vel-hevammü ve küllü şey'in halaktehu ya Allahü ya Rabbistecib daveti ya men lehül-izzetü vel-ceberutü ya zel-mülki vel-melekûti ya men hüve hayyün lâyemutü.

Sübhaneke Rabbi ma a'zame şaneke ve erfaa mekâneke ente Rabbi ya mütekaddisen ficeberutihi ileyke erğabü ve iyyake erhebü.

* * *

Allahım, senden dilerim; senden başka ilâh yoktur. Hannan Mennan, yeri ve semaları yaratan, celâl ve ikram sahibi, gaybi ve şehâdeti bilen pek büyük Yüce Allahım.

Senden dilerim; o azametliden de azametli ismin hürmetine ki: Onunla sana duâ olunduğu zaman, kabul edersin; onunla sana bir dilek yapıldığı zaman, verirsin.

Senden dileğimdir; şu ismin hürmetine ki: Onun azameti karşısında uzama, mülûk, siba', hevam ve bunlardan başka yarattığın her şey zelil oldu.

Yâ Allah yâ Rabbi, duâmı kabul eyle.

Ey izzet ve ceberut zâtına mahsus olan Yüce Zât, ey mülkün ve melekûtun sahibi, ey Hayy lâyemut olan sübhan; Rabbım, şânın ne kadar büyük, mekânın ne kadar yüksek..

Sen Rabbımsın. Ey ceberutunda mukaddes olan, rağbetim sanadır. Ancak, senden korkarım.

* * *

(Devamı: 1057. Sayfada)

Cümlenin buraya kadar olan kısmına hülâsa mânâ şudur:

– Bu güzel vasıfların, yüce isimlerin hürmet ve kasemi ile sen merhametliler merhametlisi, keremliler keremlisi Mevlâ'ya bütün dileklerime, emellerime murad ve maksudlarıma kavuşup bermurad olmamı niyaz eder isterim.

Devam edelim:

– Senden dilerim.

Ey merhametliler merhametlisi, ey duâ edenlere icabet eden, ben kulun; sen Gani Kerîm Rauf Rahîm Yüce Mevlâ'ya tazarru ve niyaz edip nimet, ihsân talebinde bulunurum.

– O azametliden de azametli ismin hürmetine ki: Onunla sana duâ olunduğu zaman kabul edersin; onunla sana bir dilek yapıldığı zaman, verirsin.

RESÛLÜLLAH'IN ÂİŞE'YE ÖĞRETTİĞİ DUÂ

İmam-ı Taberanî (rh.) Mucem-i Evsat'ında Enes b. Mâlik'ten rivâyet edildiğini çıkararak şöyle dediğini anlattı:

– Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hazret-i Âişe'nin (r.a.) hücresine girdi.

Hazret-i Âişe (r.a.) şöyle dedi:

– Yâ Resûlellah, Yüce Allah'ın öyle bir ismini bana bellet ki, onunla kendisine duâ edildiği zaman, kabul eder. Onunla kendisinde bir şey talep edildiği zaman, verir.

Bunun üzerine, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, Hazret-i Âişe'ye bazı tavsiyelerde bulundu.

Sonra, Hazret-i Âişe kalkıp abdest aldı ve şu duâyı okudu:

– Allahım, senden hayrın tümünü isterim; ister onlardan bildiğim olsun, isterse bilmediğim. O ismin hürmetine senden dilerim ki: Onunla sana duâ edildiği zaman kabul edersin; bir şey istendiği zaman verirsin.[1]

Hazret-i Âişe (r.a.) bu duâyı okuyunca, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine şöyle buyurdu:

– "Vallahi, senin sorduğun mübârek isim, bu isimler arasında vardır."

Devam edelim:

– Senden dileğimdir.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Ey âlemlerin ilâhı, ey evvellerin ve âhirlerin Rabbı, ben aciz zelil günahkâr kulun; sen Daim, Bâki, Ferd, Vahid, Samed şânı büyük Allah'a daima tazarru ve niyaz eder isterim.

– Şu ismin hürmetine ki: Onun azameti karşısında UZAMA..

Burada geçen:

---

1 Bu duânın Arapça okunuşu şöyle olabilir:

– "Allahümme inni es'elüke minel-hayri küllihi maalimtü minhü ve ma lema'lem ve nes'elüke bismikel-azimillezi iza duiyte bihi ecebte ve iza süilte bihi a'tayte."

- UZAMA.

Tâbiri ile şunlar anlatılmaktadır: Nebiler, resûller, mukarreb melekler.. Bunlardan başka; zâtlarında, cinsleri, cemaatları arasında azamet şanlı olanlar dahi murad edilmiş olabilir. Yahut, her iki zümrenin toplamı..

- Mülûk..

Yani: Padişahlar, sultanlar, cebbarlar ve sair şerefli ve önde giden mütaazzim ve mütekebbirler.

- Siba'..

Yani: Yırtıcı canavarlar. Arslan, kaplan ve benzeri hayvanlar..

- Hevamm..

Yani: Haşerat ve eziyet veren hayvanlar..

- Ve.. bunlardan başka yarattığın her şey zelil oldu.

Yani: Uysallaştı; boyun eğip itaat etti.

Duâya devam edelim:

- Yâ Allah, yâ Rabbi.

Bu cümlenin biraz daha şerhli mânâsı şudur:

Ey beni ketm-i ademden vücuda getiren; iman nuru ile müşerref eden; dünyaya ve âhirete dair hesaba gelmeyen üstün nimetler ve yüce lütuflar ihsân eden Rabbım.

- Duâmı kabul eyle.

Lütfunla, kereminle..

- Ey izzet ve ceberut zâtına mahsus olan zât.

SEMA MELEKLERİNİN TESBİHİ

Said b. Cübeyr'e (r.a.) dair bir rivâyeti, Ebû Nuaym Hilyesi'nde şöyle anlattı:

- Dünya semasında olan melekler, kıyâmete kadar secdede durup şöyle duâ ederler:

- Mülk ve melekût sahibi Allah noksan sıfatlardan münezzehtir. (Sübhane zil-mülki vel-melekût.)

İkinci semadaki melekler, kıyâmete kadar rükûda durup şöyle duâ ederler:

- İzzet ve ceberut sahibi Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir. (Sübhane zil-izzeti vel-ceberut.)

Üçüncü sema melekleri, kıyâmete kadar kıyamda durur; şöyle duâ ederler:

- Diri ve ölmeyecek olan Yüce Zât, noksan sıfatlardan münezzehtir. (Sübhan'el-Hayy'illezi lâyemut.)

Devam edelim:

- Ey mülkün ve melekûtun sahibi..

Yani: Gayb ve şehâdet âleminde tam mânâsı ile tasarruf sahibi olan nimeti şümullü zât..

- Ey Hayy lâyemut.

Şu mânâyadır:

- Ey şânı yüce, umuma şâmil nimet ve ihsân sahibi, devam ve bekâ ile sıfatlanan, zâtî bir hayatla daim bâkî zevalden münezzeh zâtı mukaddes Allah..

- Sübhansın.

Yani: Zâtını kemâl sıfatları ile tavsif, noksan sıfatlardan tenzih ve takdis ederim.

- Rabbım, şânın ne kadar büyük; mekânın ne kadar yüksek; sen Rabbımsın.

Yani: Ancak sen, zât ve sıfatında halk ve icadda, cümle tasarrufta teksin. Şerik ve nazirin yoktur.

- Ey Ceberutunda mukaddes olan..

Şu mânâyadır: Ey zât, sıfat ve ilâhî isimlerinde şânına noksanlık, kusur, ayıb icab eden şeylerden yana tam mânâsı ile münezzeh olan şânı büyük Allah..

- Rağbetim sanadır..

Yani: Lütfuna, affına, mağfiretine ve ihsânınadır; bunları dilerim.

- Ancak senden korkarım.

Yani: Gazabından, hışmından, azabından, ıkabından, itap ve intikamından korkar, sana sığınırım.

- Yâ Azim yâ Kebir ya Cebbar. Burada:

- Cebbar. Sıfatının açık mânâsı şudur:

Dilediği gibi, tam tasarruf, tam istilâ eden; dilediği üzerine tam mânâsı ile kahrını ve hükmünü geçiren..

Yahut şu mânâyadır: Cümle işleri yararlı kılan, cümle kırıkları, zayiatları geri yerlerine in'am eden.

- Yâ Kadir yâ Kavi..

Yani: En güçlü, acizlikten va zayıflıktan münezzeh ve müberra..

- Pek mukaddesin ey büyük Allah.. Yücesin yâ Alim..

Yani: Ey cümle eşyayı, ezelî ilmi ile muhit olan şânı büyük Allah. Sen isimlerinde ve yüce sıfatlarında, sonradan olma vasıflardan ve cümle ayıptan, noksandan yana yücesin; münezzeh ve mukaddes oldun. Ezelden ebede kadar yücesin..

- Sübhansın yâ Azim..

Bu cümle Sehliye nüshasında vardır. (Bizim metinde de vardır.) Ancak, bazı mutemet nüshalarda yoktur. Şu demeye gelir:

- Ey azamet, celâl, kibriya, yücelik, irtifa ve muttasıf olan zâtı mukaddes Allahım. Senin zât, sıfat, isim ve fiillerini noksanlık, kusur ve fütur icab eden şeylerden tenzih ve takdis ederim..

- Sübhansın ey Celil.. Şu demeye gelir:

- Ey şânı büyük Allahım. Zât, sıfat, esma, ef'alini cümle noksan, kusur, ayıp ve füturdan daima tenzih ederek, sana hamd şükür ve duâ ile tazarru ve niyaz ederim. Duâya devam edelim:

- Büyük, tam ismin hürmetin senden dilerim.

يَا عَظِيمُ يَا كَبِيرُ يَا جَبَّارُ يَا قَادِرُ يَا قَوِيُّ،
تَبَارَكْتَ يَا عَظِيمُ، تَعَالَيْتَ يَا عَلِيمُ، سُبْحَانَكَ
يَا عَظِيمُ، سُبْحَانَكَ يَا جَلِيلُ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ
الْعَظِيمِ التَّامِّ الْكَبِيرِ اَنْ لَا تُسَلِّطَ عَلَيْنَا
جَبَّارًا عَنِيدًا، وَلَاشَيْطَانًا مَرِيدًا، وَلَا اِنْسَانًا
حَسُودًا، وَلَا ضَعِيفًا مِنْ خَلْقِكَ وَلَا شَدِيدًا،
وَلَا بَارًّا وَلَا فَاجِرًا، وَلَا عَبِيدًا وَلَا عَنِيدًا
اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ فَاِنِّي اَشْهَدُ اَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ
الَّذِي لَآ اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ الْوَاحِدُ الْاَحَدُ الصَّمَدُ
الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ
يَا هُوَ يَا مَنْ لَا هُوَ اِلَّا هُوَ، يَا مَنْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ، يَآ اَزَلِيُّ، يَآ اَبَدِيُّ، يَا دَهْرِيُّ، يَا دَيْمُومِيُّ،
يَا مَنْ هُوَ الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، يَا اِلٰهَنَا وَاِلٰهَ

Ya azimü ya kebirü ya cebbarü ya kadirü ya kaviyyü tebarekte ya azimü taaleyte ya alimü sübhaneke ya azimü sübhaneke ya celilü.

Es'elüke bismikel-azim'it-tamm'il-kebiri en lâtusallita aleyna cebbaren aniden ve lâşeytanen meriden ve lâinsanen hasuden ve lâzaifen min halkıke ve lâşediden ve lâbarren ve lâfaciren ve lâabiden ve lâaniden.

Allahümme inni es'elüke fe inni eşhedü[1] enneke entellahüllezi lâ ilâhe illâ entel-vahid'ül-ehad'üs-sadedüllezi lemyelid ve lemyuled ve lemyekün lehu küfüven ehadün ya hüve ya men lâhüve illâ hüve ya men lâ ilâhe illâ hüve ya ezeliyyü ya ebediyyü ya dehriyyü ya deymumiyyü ya men hüvelhayyüllezi lâyemutü ya ilâhena ve ilâhe

* * *

Yâ Azim, yâ Kebir yâ Cebbar yâ Kadir yâ Kaviy, pek mukaddessin ey büyük Allah..

Yücesin yâ Alim, sübhansın yâ Azim, sübhansın ey Celil..

Büyük, yüce tam ismin hürmetine senden dilerim: Bize, anid cebbarı, merid şeytanı, hasud insanı, halkından zayıf ve güçlü olanı, iyi, kötü, köle, câriye, anid birini musallat etme.

Allahım, zâtından dilerim. Ben şehâdet ederim: Sen o Yüce Allah'sın ki, senden başka ilâh yoktur. Vahid Ehad Samed'sin.

Öyle bir zâttır ki, ne doğmuştur, ne de doğurulmuştur, dengi ve naziri yoktur.

Yâ hüve.. yâ men lâ hüve illâ hüve..

Ey kendisinden başka ilâh olmayan.

Ey ezelî, ey ebedî, ey dehrî, ey deymumî.

Ey hiç ölmeyen diri zât.

Ey ilâhımız, her şeyin ilâhı, tek ilâh. Senden başka ilâh yoktur.

* * *

(Devamı: 1063. Sayfada)

1 EŞHEDÜ: Bu kelime Sehliye nüshasında, ÜŞHİDÜ okunuşunda gelmiştir; metinde böyledir. Her iki şekilde de okunabilir.

ALLAH LAFZA-İ CELÂLİ

Yani: Bu öyle büyük bir isimdir ki, onun yüce zâtının celâlet ve fehametini, cümle sıfatının kemâlâtını tam mânâsı ile kendinde cem etmiştir. Bu ise.. Allah lafzıdır. Bu cümlede murad olan mânâ da budur. Nahiv âlimleri katında bu mübârek lafza-i celâl ismi için:

– A'ref'ül-maarif.

Tâbir edilir. Bu mânâda, İbn-i Cinnî şöyle anlattı:

– Nahiv (Arap dili kaidesi) âlimlerinden Sibeyeyh öldükten sonra, rüyada görüldü ve kendisine soruldu:

– Yüce Hak sana ne muamele eyledi? Şu cevabı verdi:

– Beni bağışlayıp çok hayır ihsân eyledi.

– Mağfiretinizin sebebi ne oldu?

Diye sorulduğu zaman da, şöyle anlattı:

– A'raf'ül-maarif ALLAH ismidir.

Demiştim. Bu sözüm üzerine, Yüce Hak beni bağışladı. Affedip rahmetine nâil eyledi.

NEFS-İ EMMARE

Devam edelim.

– Bize ANİD cebbarları (zâlimleri) musallat etmeyesin.

Bu cümlede geçen:

– ANİD.

Lafzı, şu mânâyadır: Hakkı kabul etmemekte son hadde erişen inatçılar.. Özellikle bunlar: İnsanların ve cinlerin şeytanlarıdır. Bunlardan daha kötü olan kötülükle emreden nefis.. Yani: Nefs-i emmare bissu. Çünkü bunun tuğyanı, azgınlığı cevri ve inadı, yetmiş şeytanın azgınlığından, tuğyanından daha ileridir. Onlardan daha çok habistir. Nitekim, bu mânâda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Senin için düşmanların düşmanı, iki yanın ortasındaki nefsindir."

Demek olur ki:

– Yâ Rabbi, bu düşmanları bana ve cümlemize sataştırma.

– Keza MERİD şeytanı da.. Hased eden insanı da..

Bu cümlede şeytan için kullanılan:

– Merid.

Şu demeye gelir: Pek azgın, mütemerrid.

Bu cümlede geçen: **Hased,** kalb afetlerinden olup büyük bir hastalık sayılır. Bunun için, pek çok hadis-i şerif gelmiştir. Hepsinde de kötülenmiştir. Çünkü, zararı çoktur. Bu mânâda Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Hased, iyiliklerin getireceği sevabı mahveder; ateş odunu yakıp mahvettiği gibi.."

Sonra, hasedin zararları da pek çoktur. Bir defa, hased eden kimse, şeytandan daha yaramazdır.

HASED EDEN KADIN - ŞEYTANLA FİRAVUN'UN HİKÂYESİ

Şöyle hikâye edildi.

Bir gün, Şeytan Firavun'un halvethanesine geldi; kapıyı çaldı. Firavun, içeriden:

- Kimdir?

Diye sorduğu zaman, Şeytan şöyle dedi:

- Helâk ol, daha kapıyı çalanı bilmiyorsun; utanmadan da tanrılık dâvâsı güdüyorsun..

Bundan sonra, Firavun kapıyı açtı; Şeytan içeri girdi.

Önce, Firavun söz aldı ve şöyle dedi:

- Ey İblis, bilir misin?.. Senden ve benden daha yaramaz kim vardır? Hak Teâlâ, beni ketm-i ademden vücuda getirdi. Bu kadar harikulâde kuvvetler ve nimetler ihsân eyledi. Ben ona, gece gündüz ibâdet, taat ve tevhid ederek tazim tekrim ve şükür etmem gerekirken, küfran-ı nimet etmekten başka, kendimi ona ortak edip üluhiyet dâvâsı güderim. Sana gelince, üzerinde bu kadar sayısız üstün nimetleri varken, emrine fermanına karşı koyup ebedî mel'un, daimî matrud oldun. İkimizden daha yaramaz kimse bilir misin?

Şeytan:

- Bilirim. Deyince, Firavun:

- O kimdir? Diyerek sordu; Şeytan da şöyle anlattı:

- O kimse, hasedci olan kimsedir. Bunlardan bir tanesi bir kadın olup gayet dostumdur. Kendim azdıramadığım kimseyi, ona yalvararak bir şey vaad ederim; o gidip azdırır. Hatta bir gün, bir adamı azdırmak için, kendisine bir edik bir de papuç vaad ettim; o da gidip o saatte azdırdı. Edik ve papucu bulup getirdiğim zaman, o bana şöyle dedi:

- Benim de senden bir ricam var; bunu yap.

- Nedir? Diye sorduğum zaman, şöyle anlattı:

- Komşumun ineğinin otladığı yerlerin otunu zehirle; o inek ölsün.

Şöyle dedim:

- Ya, o ineğin sütü çoktur. Komşun o ineği sağdığı zaman, kendisinden artan sütü sana veriyor. Sen de muhtaçsın; onunla geçinip gidersin. O inek öldükten sonra, senin halin nice olur? Nasıl geçineceksin?

Bunun üzerine, o kadın bana şöyle dedi:

- O, her gün, o ineği sağdığı zaman, o kadar süt çıktığını görünce, hasedimden ölecek gibi oluyorum. Sen ineği zehirle ölsün; ben de açlıktan ölürsem öleyim.

İşte bu kadın, senden ve benden daha yaramazdır. Senin ve benim helâke uğramamız dünya menfaatını ve lezzetini sevdiğimizdendir. Hasetçi ise.. o nimetin başkasından gitmesini kendi zararına olsa dahi ister.

- Keza, halkından, zaif olanı da..

Yani: Mahlukundan, zaif olanı da üzerimize musallat etmemeni dilerim. Çünkü: Azamet ve celâlini kullarına bildirmek için, güçlü kuvvetli olan kullarını, zaif ve aciz mahlukunla tedmir ve helâk edersin. Hatta, dert ve belâ ile azab edersin.

Üstte anlatılan mânâdan olarak, Nemrud misali mütemerrid, güçlü saltanat sahibi mel'unu bir kanadı kırık topal sivrisinekle öldürdün.

- Aynı şekilde, iyi, kötü, köle câriye kısmını da..

Yani: Bunları da üzerimize musallat etmemeni dilerim.

Burada, bir sual vaki olabilir; şöyle sorabilirsin:

- İyi salih ve müttakiden zarar gelmesi zâhir değilken, neden ondan korunma zikri edildi?

Bunun cevabı şöyle olabilir:

- Allahü Teâlâ, kulundan intikam almak murad ettiği zaman, kimine salih, müttaki olan kimseyi, kimine de fasık kimseleri musallat eder.

Hülâsa olarak, üstteki cümleden murad şu demektir.

- Allahım, hiç kimseyi üzerimize musallat edip bizden intikam alma. Sırf kereminle af ve mağfiret ederek, iki cihanda intikamdan bizi koru..

Yani: Bu mânâyı niyazla arz etmektir.

- Anid birini de..

Yani: Cahil, nadan birini de bize sataştırma.

İSM-İ AZAM OLDUĞU RİVÂYETLE ANLATILAN DUÂLAR

Müellif merhum, bundan sonra, rivâyetlere dayanarak, İSM-İ AZAM olduğu anlatılan duâlara başlamıştır:

- Allahım.

Ey duaları kabul buyuran, hacetleri yerine getiren, kullarının dileklerini ihsân eden, şânı büyük, kendisinden başka ilâh olmayan, kibriyası yüce, zâtı mukaddes Allahım.

- Zâtından dilerim:

Bu duânın başından itibaren, aşağıda gelecek olan:

- Dengi, nazıri yoktur.

Cümlesine kadar kısmı için; Sünen-i Erbaa sahipleri, İbn-i Hibban ve Salim (rh.) Büreyre'nin şöyle dediğini anlattılar:

- Bir kimse, üstteki duâ ile duâ ediyordu. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, onun bu duâsını işitince şöyle buyurdu:

- "Varlığımı elinde tutan yüce zâta yemin ederim ki; bu şahıs Yüce Allah'a öyle büyük bir ismi ile duâ etti ki; onunla kendisine duâ edildiği zaman kabul eder. Bu duâ ile bir şey istenildiği zaman, verilir."

- Ben, şehâdet ederim; sen o Yüce Allah'sın ki, senden başka ilâh yoktur. Vahid Ehad Samed'sin.

Bazı nüshalarda, üstte geçen **SAMED**'den evvel:

– Ehad Kahhar Samed

İsimleri gelmiştir. Bazı nüshada ise:

– Ehad Ferd Samed.

Gelmiştir. Bazı nüshada ise:

– Ehad Kahhar Ferd Samed.

Gelmiştir. Ancak, mutemed nüshalarda üstte anlatıldığı gibidir. (Bizim metinde böyledir.) Kısaca mânâsı şudur:

– Birdir tektir şerik ve nazıri yoktur. Bütün maksudlar ve muradlar ancak zâtından rica olunur. Kabul edip veren sensin. Senden başka bir şey veren yoktur. Cümle âlemden müstağnisin. Zâtından başkaları hep zâtına muhtaçtır.

Devam edelim:

– Öyle bir zâttır ki: Ne doğmuştur; ne de doğrulmuştur. Dengi ve nazıri yoktur.

Yâ Hüve.

Yani: Ey şuhudu başkasına salih olmayan, zâtının künhü idrâk edilip kavranmaktan münezzeh olan Yüce Hak..

– Yâ Men.

Ey zâtında ve sıfatında eşsiz Hak Mabud.. Ülûhiyet ve rübubiyetle mevsuf olan Yüce Hak.

– Lâ Hüve illâ Hüve.

Yani: Anlatılan sıfatlarla, kendisinden başkası olmayan..

– Ey kendisinden başka ilâh olmayan..

Yani: Hak Mabud olarak, zât, sıfat ve ef'alinde Vahid Ferd Samed olan celâl sahibi Allah'tan başkası yoktur.

– Ey Ezelî.

Yani: Vücudunun evveli ve başlangıcı olmayan..

– Ey Ebedî.

Yani: Vücudunun âhiri ve nihâyeti olmayan Bâki Allah.

– Ey Dehrî.

Yani: Ezeliyeti, ebediyeti ve cümle zamanlarla, süregelen Daim ve Bâki Yüce Allah..

– Ey Dehr'in yaratıcısı..

Mânâsına da gelebilir.

– Ey Deymumî..

Ey daimiyet sahibi.. Daim Bâki Vacib'ül-vücud şânı Yüce Allah ihsânı her şeye şâmil, şânı yüce zâtı mukaddes Mevlâ..

– Ey hiç ölmeyen diri zât..

Yani: Fenadan, nihâyet bulmaktan münezzeh ve müberra zât..

– Ey İlâhımız..

Yani: Mabudumuz ve cümle şeyde mürebbimiz, mübdi ve mükemmilimiz.

- Ve her şeyin ilâhı..

Yani: Cümle şeyin halikı ve mucidi..

- Tek ilâh..

Yani: Zâtında, sıfatında, isimlerinde ortaktan müberra..

- Senden başka ilâh yoktur.

Yani: Hak Mabud olarak, ancak zâtın vardır.

ASAF b. BERHİYA ve İSM-İ AZAM

Müfessirlerden bazıları:

- "Nezdinde kitaptan ilim olan dedi ki.." (27/40)

Âyet-i kerîmesini tefsir ederken şöyle dediler:

- Bu âyet-i kerîmede anlatılandan murad, Süleyman'ın (a.s.) halası oğlu ve vezir-i azamı ASAF b. BERHİYA'dır.

Ki bu zât ism-i azam duâsını bilirdi. Onun okuduğu ism-i azam şuydu:

- Ey İlâhımız ve her şeyin tek ilâhı, senden başka ilâh yoktur. En büyük arşın sahibi..[1]

Bunu okuduktan sonra, muradı için, duâ ederdi. Bu mânâdan olarak:

- Onun arşını bana getir.

Diyerek, Belkıs'ın arşının gelmesini istedi. Onun bu duâsına icabet oldu. Göz açıp kapayacak kadar az zamanda Belkıs'ın arşı kendisine getirildi.

Duâya devam edelim:

- Allahım.

Ey Vahid Ferd samed semayı direksiz yücelten, dilek sahiplerinin dileğine icabet eden şânı büyük Allahım.

- Ey semaları yaratan, gizliyi ve aşikâreyi bilen RAHMÂN..

Bu cümlede geçen **RAHMÂN**, şu mânâyadır: Cümleye, çeşitli nimeti ile, in'am ihsân ve rahmet eden..

- RAHÎM.

Yani: Âhirette ancak mü'minlere daim ve bâki nimet vererek rahmet eyleyen..

- Hayy..

Ebedî hayatla mevsuf, bekâ sıfatı ile anlatılan, mevt ve zevalden münezzeh..

- Kayyum.

Yani: Mahlukun korunmasında, tedbir ve tasarrufunda mukimdir.

Şöyle bir mânâ dahi olabilir: Kendi zâtı ile kaim olup herhangi bir kimseye ihtiyaçtan müberradır. Diğerlerinin kıyamı dahi ancak kendisi iledir.

- Deyyan.. Bu ismin mânâsı şudur:

- Kullarına hüküm ve kaza edendir. Dilediği gibi, mahlukunu kahredicidir.

---

1 Bu duânın Arapça okunuşu şöyledir:

- "Ya İlâhena ya ilâhe külli şey'in ilâhen vahiden lâ ilâhe illâ ente ya Zel-Arş'il-Azim."

كُلِّ شَيْءٍ اِلٰهًا وَاحِدًا لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ اَللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، اَلرَّحْمٰنَ الرَّحِيمَ، اَلْحَيَّ الْقَيُّومَ، اَلدَّيَّانَ، اَلْحَنَّانَ الْمَنَّانَ، اَلْبَاعِثَ، اَلْوَارِثَ، ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ، قُلُوبُ الْخَلَآئِقِ بِيَدِكَ، نَوَاصِيهِمْ اِلَيْكَ، فَاَنْتَ تَزْرَعُ الْخَيْرَ فِي قُلُوبِهِمْ، وَتَمْحُو الشَّرَّ اِذَا شِئْتَ مِنْهُمْ فَاَسْئَلُكَ اَللّٰهُمَّ اَنْ تَمْحُوَ مِنْ قَلْبِي كُلَّ شَيْءٍ تَكْرَهُهُ، وَاَنْ تَحْشُوَ قَلْبِي مِنْ خَشْيَتِكَ وَمَعْرِفَتِكَ وَرَهْبَتِكَ، وَالرَّغْبَةَ فِيمَا عِنْدَكَ، وَالْاَمْنَ وَالْعَافِيَةَ، وَاعْطِفْ عَلَيْنَا بِالرَّحْمَةِ وَالْبَرَكَةِ مِنْكَ، وَاَلْهِمْنَا الصَّوَابَ وَالْحِكْمَةَ فَنَسْئَلُكَ اَللّٰهُمَّ عِلْمَ الْخَآئِفِينَ، وَاِنَابَةَ الْمُخْبِتِينَ، وَاِخْلَاصَ الْمُوقِنِينَ، وَشُكْرَ الصَّابِرِينَ،

külli şey'in ilâhen vahiden lâ ilâhe illâ ente.

Allahümme fatıres-semavati vel-arzi âlim'el-gaybi veş-şehadet'ir-rahman'er-rahim'el-hayy'el-kayyum'ed-deyyan'el hannan'el-mennan'el-bais'el-varise zel-celâli vel-ikrami kulub'ül-halâikı biyedike nevasiyhim ileyke feente tezra-ul-hayre fikulubihim ve temhüş-şerre iza şi'te minhüm.

Fees'elükellahümme entemhüve min kalbi külle şey'in tekrehühu ve entahşüve kalbi min haşyetike ve ma'rifetike ve rehbetike ver-rağbete fima indeke vel-emne vel-afiyete va'tıf aleyna bir-rahmeti vel-bereketi minke ve el-himnas-savabe vel-hikmete.

Fenes'elükellahümme ilm'el-haifine ve inabet'el-muhbitine ve ihlâs'el-mukınine ve şükr'es-sabirine .....

* * *

Allahım, ey semaları yaratan, gizliyi ve aşikâreye bilen Rahmân Rahîm Hayy Kayyum Deyyan Hannan Mennan Bais Varis celâl ve ikram sahibi..

Yaratılmışların kalbleri senin elindedir. Onların nasiyeleri sana dönüktür. Onların kalblerine hayır ekersin. Dilediğin zaman, onlardan şerri imha edersin.

Allahım, senden dilerim, kötü gördüğün her şeyi kalbimden silesin. Bunların yerine, kalbime haşyetin, marifetin, korkun ve katında olanlara karşı rağbetle doldurasın. Keza, emniyet ve afiyetle de..

Bize rahmet ve bereket ihsân eyle. Doğruyu ve hikmeti bize ihsân eyle.

Allahım, senden dileriz: Bize korkanların ilmini, zâtına yönelenlerin inabesini, ikan sahiplerinin ihlâsını, sabredenlerin şükrünü, sıddîkların tevbesini.

* * *

(Devamı: 1067. Sayfada)

Hiç kimsenin amellerini zayi etmez; hatta hayırlı amellerine kat kat, şer amellerine de birine bir ceza verir.

- Hannan.

Yani: Her şeyi içine alan, büyük rahmet sahibidir. Kendinden iraz edenleri kabul edendir.

Daha açık mânâ ile şu demeye gelir:

Çeşitli küfür, tuğyan, fısk, isyanla dolduktan sonra kendisinden yüz çevirenlere; irtikâp ettiklerinden hulusla tevbeye geldikleri zaman, onların yüz çevirmelerine bakmadan; geçmişte irtikâp ettiklerini affedip geçer. Üzerlerine, rahmetle ikbal eder. Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin:

- "Günahtan tevbe eden, günah işlememiş gibidir."

Hadis-i şerifi mânâsı ile anlatılanlara katar.

- Mennan..

Yani: Kendisinde istenmeden, istihkaksız, garazsız, ivazsız türlü türlü üstün nimetleri, in'am ve ihsânını verir.

- Bais.

Yani: Mahlukunu öldürdükten sonra, yeniden onları diriltir.

- Varis.

Yani: Mahlukunun fenasından sonra, kendi zâtı bâkidir. Yerde cümle mülkün sahipleri fena bulduktan sonra; cümle mülk, Âlemlerin Rabbı Allah'a döner.

Nitekim İsrâfil (a.s.) birinci defa sûru üflediği zaman, her şey ölür; o zaman şu ilâhî hitap gelir:

- Bugün mülk kimin?

Cümle âlem fena bulduğu için, cevap verecek kalmaz. O zaman, azamet şânı ile Yüce Allah şöyle buyurur:

- Vahid Kahhar Allah'ındır. Bir eserde şöyle anlatıldı:

- Şânı büyük Allah, dünyada yaratıp kullarına verdiği altınları ve gümüşleri, iki büyük dağ gibi toplar; sonra şöyle buyurur:

- Bunlar, bizim malımızdır. Dünya âleminde kullarımıza verdik. Onu, bazıları rızâmız yoluna sarf ederek ebedî saadete nâil oldular. Bazıları da, onu kibir, tuğyan ve masiyetler yoluna harcadılar; şekavete eriştiler. Bunların cümlesi fani oldu; mal yine bize döndü.

- Celâl ve İkram Sahibi..

Yani: İzzet, heybet, cemâl, kemâl, kuvvet, kudret, azamet, ikram, lütuf, in'am ve ihsân sahibidir.

Mutemed nüshaların çoğunda metin olarak, anlatılan isimler, anlatıldığı gibidir. Ancak bu isimlerin başında, takrirî olarak, şu edat gelmektedir:

- Sen.. Devam edelim:

- Yaratılmışların kalbleri senin elindedir. Onların nasiyeleri sana dönüktür.

Yani: O mahlukatın zâtlarına, fiillerine, amellerine, sıfat ve hallerine dilediğin şeyi seçersin.

İcad etmekte, yok etmekte, sıhhatta, afiyette, marazlara ve illetlere müptelâ kılmakta, öldürmekte, aziz etmekte, zelil etmekte, gani etmekte, fakir etmekte, tam mânâsı ile tasarruf sahibisin. Onların cümlesi senin hükmün altında mecbur, makhur ve münkaddırlar. Daha açık mânâ ile, şu demeye gelir:

– Cümle mahlukatın kalplerinde, meşiyet ve iraden ne şekilde taalluk ederse.. onlara dilediğin şekilde tasarruf edersin. Çünkü, onların kalbleri senin kudretin altındadır.

İşte onların kalbleri senin kudret elinde olduğu için, onların kalblerine:

– Sen, hayır ekersin. Dilediğin zaman, onlardan şerri imha edersin.

Şöyle ki:

KALBLER

Kalbler, Nur ve Hadi isimlerinin mazharıdır. Hayrın ve hidâyetin menbaıdır. Faziletin, ittikanın mazharıdır. İlmin ve irfanın madenidir. Rahmân Allah'ın sırrının mazharıdır. Aldığı nurun feyzi, sair dış azâsında görünür. Hayrın türlüsüne, iyiliklerin, yararlı amellerin, ibâdet ve taat çeşitlerinde kendisinde başarı ihsân edilmiştir.

Ancak, bazılarının kalbleri hizlan ve:

– ".. dilediğini dalâlete atar." (13/27)

Âyeti ile belirtilen mânâya mazhar olup şerrin, dalâletin yuvasıdır. Şeytanın vesveselerinin konağıdır. Azgınlık, kasvet, zulmetleri, azâ ve cevarihlerden dışa çıkar. Fısk, fücur, tuğyan ve isyanın mahalli ve makarrı olur.

Bu duâda özel olarak, kalb anlatıldı. Bunun sebebi vardır. Şöyle ki:

Kalb padişah gibidir. Cümle beden ve azâ onun hizmetçisi ve raayası sayılır. Bu mânâda, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

– "Dikkat ediniz, cesette bir et parçası vardır; o ıslah olduğu takdirde, bütün ceset yararlı hale gelir. O fasit olduğu takdirde, bütün ceset, fasit olur. Dikkat ediniz, o et parçası kalbdir."

Duâya devam edelim:

– Allahım, senden dilerim.

Bu cümlenin daha açık şerhli mânâsı şudur:

Cümle mahlukatın kalbleri, zâtının tasarrufunda olup cümle halleri ancak senin kudretin altında olduğuna ve sen her şeye kudret-i kâmile, kuvvet-i şâmile ile kadir ve kavi olduğuna cezm ü tasdik ve imanım vardır. Bütün şer işlerimle ilgimi ve garazımı kesip ancak nuut-ü celâl ve cemal, niam-ı neval ile men'ut olan sen şânı büyük Allah'a aciz ve zelil kulun ben tam tazarru, tam teveccüh, tam huşu ile sen Rauf Rahîm Gani Kerîm perverdigâra tazarru ve niyaz ederek isterim.

– Kötü gördüğün her şeyi kalbimden silesin.

Bilhassa mübârek şeriata aykırı olanlardır ki, şunlardır: Fasid hatıra, fasit duygular, kötü huylar, sevimsiz vasıflar ve bunlardan başka nefs-i emmarenin türlü türlü hileleri.. Bütün bunları kalbimden izale edip mahvetmeni dilerim.

- Bunların yerine, kalbime haşyetin, marifetin, korkun ve katında olanlara karşı rağbetle doldurasın.

Yani: Bütün bu güzel duygularla kalbime doldurup güzelleştirmeni dilerim. Şunlar da zâtından dileğimdir:

- Emniyet ve afiyet. Demek olur ki:

- Allahım, senden cümle din ve dünyaya dair tehlikelerden; bedene dair zararlardan; âhirete ait azap ve ıkap çeşitlerinden bana emniyet vermeni dilerim.

Verdiğin nimetlerden bedene, mala ve sair şeylere dair olanları için afiyetinin devamını dilerim.

- Bize rahmet ve bereket ihsân eyle. Doğruyu ve hikmeti bize ilham eyle.

Bu cümlede geçen hikmet: Şeriat ilmi ve tarikat ahkâmı olarak anlatılmaktadır.

Duâya devam edelim:

- Allahım, senden dileriz.

Ey merhametliler merhametlisi, ey keremliler keremlisi, hakikî nimet veren, cümle maksudları ve muradları yerine getiren şânı büyük Allahım.

Bizi, iman nuru ile müşerref eyledin. Tevhid ve irfanla yakin ihsân eyledin. Sevgili habibine ümmet olmak için; fazl ü kerem lütuf u inâyetinle irşad buyurdun. Her halde güç ve kuvvetine korumana ve başarı vermene muhtaç olan biz mü'min kulların zümresi; gizli saklıyı bilen, bütün hayırları ihsân eden şânı Yüce Mevlâ zâtına tam teveccüh, tam huzurla tazarru ve niyaz edip isteriz:

- Bize korkanların ilmini.. Demek olur ki:

- Celâl, heybet, azamet, mehabet, kudret, kibriya, ülûhiyet, izzet, galebe kahır ve sultanından çeşitli azap, şiddetler, ikap ve intikam kendisinden korku ve haşyet üzere olanların faydalı kemâlli ilimlerinden talep ederek niyazla isterim.

- Zâtına yönelenlerin inabesini, ikan sahiplerinin ihlâsını..

İkan sahipleri şöyle anlatılmaktadır:

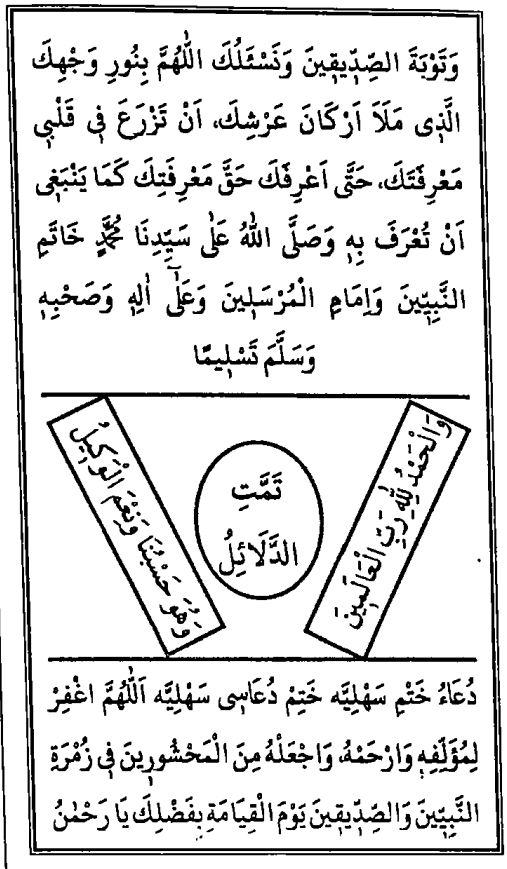
- Zâtının vahdaniyetini, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin doğruluğunu tasdik edip, yakin itikadla ikrar eylemek.. Yüce emirlerin cümlesine muti ve münkad olmak; yasaklardan dahi kaçınıp sakınmak..

- Sabredenlerin şükrünü.. Burada anlatılan sabır, şu işlere karşı olmaktadır:

Cümle belâlarına, musibetlerine, elem ve kederlerine, gam, dert ve hüzün cinsi şeylere..

- Sıddîkların tevbesini..

Sıddîklar şöyle tarif edilmektedir: Cümle söz, fiil, hallerinde tam mânâsı ile doğru olanlar.. Tam itaatla münkad olanlar.. Beşeriyet icabı olarak, kendilerinden südur eden ayıp ve günahlarına nasuh tevbesi ile tevbe edenler..

ve tevbet'es-sıddıkıyne.

Ve nes'elükellahümme binuri vechikellezi melee erkâne arşıke entezraa fikalbi marifeteke hatta a'rifeke hakka ma'rifetike kema yenbağı entu'rafe bihi.

Ve sallallâhü alâ seyyidina Muhammedin hatem'in-nebiyyine ve imam'il-mürseline ve alâ âlihi ve sahbihi ve selleme teslimen..

----------o----------

TEMMET'İT-DELÂİL (Orta yuvarlak içindeki yazıdır)

----------o----------

Vel-hamdü lillahi Rabb'il-âlemine. (Sağ taraftaki, yukarıdan aşağı okunan yazıdır.)

----------o----------

Ve hüve hasbüna ve ni'mel-vekilü. (Sol taraftaki, aşağıdan yukarı okunan yazıdır.)

DUÂÜ HATM-İ SEHLİYYE

Allahümmeğfir limüellifihi verhamhü vec'alhü minel-mahşurine fi-zümret'in-nebiyyine ves-sıddıkıyne yevm'el-kıyâmeti bifazlike ya Rahmanü. (Alttaki yazılardır.)

* * *

Senden isteriz Allahım, o yüzün nuru hürmetine ki, arşının rükünlerini doldurdu. Kalbime marifet tohumunu ekesin, tam mânâsı ile zâtına karşı irfan sahibi olayım. Nasıl bir marifetle bilinmen uygunsa öyle olsun.

Allahü Teâlâ, Efendimiz Muhammed'e salât eylesin.

Nebilerin sonuncusudur; resûllerin imamıdır; keza onun âline de.. ashabına da..

Ve.. tam mânâsı ile selâm eylesin..

----------o----------

DELÂİL-İ (HAYRAT) TAMAM OLDU (Orta yuvarlak içindeki yazıdır.)

----------o----------

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun. (Sağ taraftaki yukarıdan aşağı okunan yazıdır.)

----------o----------

O bize yeter; o ne güzel vekildir. (Sol taraftaki aşağıdan yukarı okunan yazıdır.)

----------o----------

SEHLİYE NÜSHASININ HATİM DUÂSIDIR.

Allahım, bu kitabın müellifini bağışla. Ona merhamet eyle. Onu, nebiler, sıddîklar zümresi içinde kıyâmet günü haşreyle.

Fazlınla ve Rahmân.

* * *

(Devamı: 1071. Sayfada)

Duâya devam edelim:

– Senden isteriz Allahım.. O yüzün nuru hürmetine ki, arşın rükünlerini doldurdu.

Ey üluhiyet ve rübubiyet kadim zâtının kadim sıfatı olan; halk icad, ibka, ifna, öldürmek, diriltmek, terbiye, irşadda tek, her eşyada küllî tasarrufla hakikî mutasarrıf Hayy Kayyum Alim Hakim celâl ve ikram sahibi, Vacid Ferd Samed doğmayan doğurulmayan eşi benzeri olmayan Yüce Allahım.

Biz aciz zelil günahkâr mücrim kulların af ve mağfiretine lütuf ve keremine inâyetine pek ziyade muhtacız. Çeşitli feyizlerle ihsânı şâmil olan sen Yüce Mevlâ'dan niyazla isteriz.

– Kalbime marifet tohumunu ek ki, tam mânâsı ile zâtına karşı irfan sahibi olayım.

Nasıl bir marifetle bilinmen uygunsa öyle olsun.

Müellif merhum, bu kitabı burada tamamlamaktadır; yani: Duâlarla..

Ancak, kitabın başında nasıl salâvat-ı şerife ile başladı ise.. sonunda da duâlar ve salâvatlar okuyarak tamamlamaktadır.

Şöyle başladı:

– Allahü Teâlâ, Efendimiz Muhammed'e salât eylesin..

O, bizim efendimiz olduğu gibi, nebilerin ve resûllerin de efendisidir. Velinimetimizdir. Boynumuzu, küfür, dalâlet, tuğyan ve cehaletten kurtarandır. Vücudumuzun da, cehennem ateşinden, çetin azaptan halâsına sebep olan kurtarıcımızdır.

Bazı nüshada; üstteki metinden sonra, şu cümle gelmiştir:

– Mevlânâ..

Yani: Sahibimiz, yönetenimiz..

– Nebilerin sonuncusudur..

Ondan sonra, artık peygamber gelmeyecektir; hiç kimseye nübüvvet ve risâlet verilmeyecektir.

– Müttakilerin imamıdır.[1]

Yani: Allah katında, cümle sıfatların en yücesi olan takvâ vasıflı müttaki kulların önderidir.

Bu mânâda, bizzat Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmaktadır:

– "Benim takvam, cümlenizden ziyadedir."

Durum böyle olunca, takva ile muttasıf olmak isteyen kullar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize uymak zorundadır.

– Keza onun âline de..

Yani: Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin şanlı ümmetine, kendisine tâbi olanlarına rahmet, inâyet, çeşitli ihsânlar ve keremler ederek salât eyleyesin.

– Ashabına da..

1 MÜTTAKİLERİN: Bu lafız, metin olarak aldığımız nüshada; RESÛLLERIN mânâsında gelmiştir.

Yani: Bütün ashabına.. Nimetler, ikramlar ihsân etmek sûreti ile salât eylesin..

- Ve.. tam mânâsı ile selâm eylesin..

Bu son cümlenin hülâsa olarak, mânâsı şudur:

Allahü Teâlâ, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize olduğu gibi, cümle ümmetine ayrıca ashabına selâmet ihsân ederek, dünyada ve âhirette, cümle kötülüklerden, âfetlerden, kederlerden korusun.. Mübârek tabiatlarına hoş gelmeyen şeylerden yana da selâmet ihsân eylesin..

* * *

Sehliye nüshasına göre, DELÂİL-İ HAYRAT burada tamam olmuştur. Ancak, müellif merhum, Sehliye nüshasında şu cümleyi fazladan yazmıştır:

- Allahım, bu kitabın müellifini bağışla. Ona, merhamet eyle. Onu: Nebiler, sıddîklar zümresi içinde kıyâmet günü haşreyle.

Fazlınla yâ Rahmân!..

Böylece, duâ etmiştir. Ancak bu duâ metinlerde olmadığı için, çizilip şerh verilmemiştir. (Bu cümlenin Arapçası bizim metinde vardır.)

Bazı nüshalardaysa şu cümlenin ziyadesi ile gelmiştir. (Bizim metinde bu cümle vardır):

- Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

Bazı nüshalardaysa, şu cümle dahi gelmiştir. (Bizim metinde bu cümle vardır):

- O bize yeter ne güzel vekildir.

DELÂİL-İ HAYRAT KİTABI BÜTÜN NÜSHALARI İLE
BURADA TAMAM OLMUŞTUR

* * *

BU DUÂ
Delâil-i Hayrat'ın Hitamında Okunacaktır

Müellif merhumun; kâmil mükemmil olan müridleri, bundan önce anlatılan duâsı ile yetinmemişlerdir.

Bu kitap içinde bulunan bunca çeşitli üstün salâvatlarla Allah'ın sevgilisi, Sened-i Asfiya Seyyid'ül-Enbiya Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz üzerine tazim tahiyyatını tamamlamak müyesser olduğu zaman.. akabinde; merhametliler merhametlisi, ihsânı çok, rahmeti bol olan Yüce Hakka kulları ne kadar çok murad ve maksud talebinde ısrarla dilekte bulunurlarsa.. kendilerinden o kadar râzı olur. Duâlarını kabul edip kendilerine rahmet çeşidi ile rahmet muamelesi eder.

Çünkü: Onun kerem ve rahmet hazinelerine, nimet lütuflarına, ihsânına nihâyet yoktur. Ne kadar muradları ve maksudları ihsân edip verirse versin; onun bu ihsânlarına noksanlık gelmez.

Bu mânâdan olarak, Sahih-i Müslim'de bir kudsî hadiste, Allahü Teâlâ şöyle buyurmuştur:

– "Ey kullarım, evveliniz, âhiriniz, insanınız, cinniniz tümden bir yerde durup benden muradlarınızı ve maksudlarınızı isteseniz, ben de, her birinizin murad ve maksudlarını versem, benim rahmetimden bir şey eksilmez. Meselâ: Biriniz iğnesini denize sokup çıkardığı zaman, o deryanın suyundan bir şey eksilmediği gibi.."

Durum bu mânâda anlatıldığı gibi olduğundan, o mübârek müridlerin her biri, türlü türlü duâlar ettiler.

O duâlardan meşhur olan birini, teberrüken yazıp mânâsını özet olarak açıklayacağız.

Ancak, bunu okuyanlar, DELÂİL-İ HAYRAT kitabından zannetmelidirler.

Bu duâ öyle bir duâdır ki, DELÂİL-İ HAYRAT kitabından sonra okunduğu zaman, çok bereketlere, üstün faydalara mazhar olunduğu denenmiştir.

Bu duâ şöyle başlar:

– Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

(Bu besmele şerhe geçmemiştir. Ancak, metinde olduğu için, buraya almış bulunuyoruz.)

– Allahım.

Ey dilek arz edilenlerin hayırlısı, ihsân edenlerin hayırlısı, ey hacetleri bitiren, duâları kabul buyuran şânı büyük, nimeti her şeye şâmil, kendisinden başka ilâh olmayan Yüce Allah..

هٰذَا الدُّعَاءُ يُقْرَأُ عَقِيبَ خَتْمِ دَلَائِلِ الْخَيْرَاتِ

بُو دُعَاءُ دَلَائِلِ خَيْرَاتِكْ خِتَامِنْدَه اُوقُنَه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ اشْرَحْ بِالصَّلٰوةِ عَلَيْهِ صُدُورَنَا، وَيَسِّرْ بِهَا اُمُورَنَا، وَفَرِّجْ بِهَا هُمُومَنَا، وَاكْشِفْ بِهَا غُمُومَنَا، وَاغْفِرْ بِهَا ذُنُوبَنَا، وَاقْضِ بِهَا دُيُونَنَا، وَاَصْلِحْ بِهَا اَحْوَالَنَا، وَبَلِّغْ بِهَا اٰمَالَنَا، وَتَقَبَّلْ بِهَا تَوْبَتَنَا، وَاغْسِلْ بِهَا حَوْبَتَنَا، وَانْصُرْ بِهَا حُجَّتَنَا، وَطَهِّرْ بِهَا اَلْسِنَتَنَا، وَاٰنِسْ بِهَا وَحْشَتَنَا، وَارْحَمْ بِهَا غُرْبَتَنَا، وَاجْعَلْهَا نُورًا بَيْنَ اَيْدِينَا وَمِنْ خَلْفِنَا، وَعَنْ اَيْمَانِنَا وَعَنْ شَمَآئِلِنَا، وَمِنْ فَوْقِنَا وَمِنْ تَحْتِنَا، وَفِي حَيَاتِنَا وَمَوْتِنَا،

HAZED-DUÂÜ YUKRAU AKİBE DELÂİL-İ HAYRAT

Bismillahirrahmanirrahim.

Allahümmeşrah bis-salâti aleyhi sudurena ve yessir biha umurena ve ferric biha hümumena vekşif biha gumumena vağfir biha zünubena vakdı biha düyunena ve aslih biha ahvalena ve belliğ biha amalena ve takabbel biha tevbetena vağsil biha hubetena vansur biha hüccetena ve tahhir biha elsinetena ve anis biha vahşetena verham biha gurbetena vec'alha nuren beyne eydina ve min halfina ve an eymanina ve an şemailina ve min fevkına ve min tahtina ve fihayatina ve mevtina.

* * *

BU DUÂ DEÂİL-İ HAYRAT'IN HİTAMINDA OKUNACAKTIR

Rahmân Rahîm Allah'ın adı ile..

Allahım, O'na (Resûlüllah Efendimize) okuduğumuz salâvat bereketi ile, sinelerimizi genişlet.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, işlerimizi bizim için kolay eyle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, kederlerimizi kaldır. Gam ü kasavetimizi aç.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, günahlarımızı bağışla.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, borçlarımızı ödemeyi nasib eyle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, hallerimizi ıslah eyle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, bizi emellerimize ulaştır.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, tevbemizi kabul eyle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, cümle günah, masiyet çeşidi şeylerden özümüzü temizle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, delillerimizde bize yardım eyle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, dillerimizi temizle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, vahşetimizi ünsiyet eyle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, garipliğimize merhamet eyle.

O salâvat-ı şerifeyi önlerimizde, arkamızda, sağlarımızda, sollarımızda, üstümüzde, altımızda, hayatımızda, ölümümüzde, kabirlerimizde, haşrimizde, neşrimizde nur eyle.

* * *

(Devamı: 1073. Sayfada)

– O'na okuduğumuz salâvat bereketi ile sinelerimizi genişlet.

Bu cümlede geçen.

– Sinelerimizi..

Tâbirinden murad, kalblerdir.

Bundan murad olan mânâ şudur:

Kalblerimizi, küfür ve dalâletten, sapık fırkaların inançlarından ki: Yetmiş iki fırka vardır; kötü huylardan, kalb afetlerinden ki: Yetmiş kadarı beyân olunmuştur..

İşte, bütün bunların cümlesinden kalbimizi temizleyip iman, irfan, ehl-i sünnet vel-cemaat akıdeleri, güzel huylarla doldurup kereminle bizi mesrur eyle..

Devam edelim:

– O salâvat-ı şerife sebebi ile işlerimizi bizim için kolay eyle.. O salâvat-ı şerife sebebi ile, kederlerimizi kaldır. Gam ü kasavetimizi aç.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, günahlarımız bağışla.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, borçlarımızı ödemeyi nasip eyle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, hallerimizi ıslah eyle..

O salâvat-ı şerife sebebi ile, bizi emellerimize ulaştır.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, tevbemizi kabul eyle..

O salâvat-ı şerife sebebi ile, cümle günah, masiyet çeşidi şeylerden özümüzü temizle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, delillerimizde bize yardım eyle..

Yani: Hakkın beyânı yolundaki delillerimize..

O salâvat-ı şerife sebebi ile, vahşetimizi ünsiyet eyle.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, dillerimizi temizle.

Bu cümlede şu mânâ anlatılıyor:

– Dillerimizi, küfür lafızlarından yalan, gıybet ve sair dil âfetleri sayılan şeylerden temizle. İstersen, bunlar sükût yoluyla söylenmiş olsun.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, garipliğimize merhamet eyle.

O salâvat-ı şerifeyi, önlerimizde, arkamızda, sağlarımızda, sollarımızda, üstümüzde, altımızda, hayatımızda, ölümümüzde, kabirlerimizde, haşrimizde, neşrimizde nur eyle.

Kıyâmet günü başımızın üstünde gölge olsun.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, hasenat mizanlarımızı ağır getir; bereketlerini devam ettir. Tâ ki: Peygamber Efendimiz Muhammed'e; emin, mutmain, ferah, sevinçli olarak kavuşalım.. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Onunla aramızı ayırma. Tâ ki: Onun dahil olduğu yere bizi de dahil edesin; onun keremli komşuluğuna bizi de sığdırasın. Hem de: Kendilerine nimet verilen peygamberler, sıddîklar, şehitler ve salihlerle beraber.. Bunların arkadaşlığı ne kadar güzeldir.

Allahım, biz O'na inandık; Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Hem de görmeden..

وَفِي قُبُورِنَا وَحَشْرِنَا وَنَشْرِنَا، وَظِلًّا يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رُؤُوسِنَا، وَثَقِّلْ بِهَا يَا رَبِّ مَوَازِينَ حَسَنَاتِنَا، وَأَدِمْ بَرَكَاتِهَا عَلَيْنَا حَتَّى نَلْقَى نَبِيَّنَا وَسَيِّدَنَا مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَنَحْنُ آمِنُونَ مُطْمَئِنُّونَ، فَرِحُونَ مُسْتَبْشِرُونَ، وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ حَتَّى تُدْخِلَنَا مَدْخَلَهُ، وَتَأْوِيَنَا إِلَى جِوَارِهِ الْكَرِيمِ، مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ، وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا اَللّٰهُمَّ إِنَّا آمَنَّا بِهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَمْ نَرَهُ فَمَتِّعْنَا اللّٰهُمَّ فِي الدَّارَيْنِ بِرُؤْيَتِهِ، وَثَبِّتْ قُلُوبَنَا عَلَى مَحَبَّتِهِ، وَاسْتَعْمِلْنَا عَلَى سُنَّتِهِ وَتَوَفَّنَا عَلَى مِلَّتِهِ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ النَّاجِيَةِ وَحِزْبِهِ الْمُفْلِحِينَ،

Ve fikuburina ve haşrina ve neşrina ve zıllen yevm'el-kıyâmeti alâ rüusina ve sakkil biha ya rabbi mevazine hasenatina ve edim berekâtiha aleyna hatta nelka nebiyyena ve seyyidena Muhammeden sallallâhü aleyhi ve selleme ve nahnü aminune mutmeinnune ferihune müstebşirune ve lâtüferrik beynena ve beynehu hatta tüdhılena medhalehu ve te'viyena ilâ civarihil-kerimi meallezine enamte aleyhim minen-nebiyyine ves-sıddıkıyne veş-şühedai ves-salihine ve hasüne ülâike refika.

Allahümme inna amenna bihi sallallâhü aleyhi ve selleme ve lemnerehu.

Femetti'nallahümme fid-dareyni birü'yetihi ve sebbitkulubena alâ mahabbetihi vesta'milna alâ sünnetihi ve teveffena alâ milletihi vahşürna fizümretihin-naciyeti ve hizbihil-müflihine.

* * *

Kıyâmet günü başımızın üstünde gölge olsun.

O salâvat-ı şerife sebebi ile, hasenat mizanlarımızı ağır getir; bereketlerini üzerimize devam ettir. Tâ ki: Peygamber Efendimiz Muhammed'e; emin, mutmain, ferah, sevinçli olarak kavuşalım.

Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

Onunla aramızı ayırma. Tâ ki, onun dahil olduğu yere bizi de dahil edesin. Onun keremli komşuluğuna bizi de sığdırasın. Hem de: Kendilerine nimet verilen peygamberler, sıddîklar, şehitler ve salihlerle beraber.. Bunların arkadaşlığı ne kadar güzeldir..

Allahım, biz O'na inandık; Allahü Teâlâ O'na salât ve selâm eylesin. Hem de görmeden..

Allahım, iki cihanda bizi, onu görmek faydasına nâil eyle. Kalbimizi, onun sevgisi üzerine sabit eyle. Bizlere, onun sünneti ile amel nasib eyle. Onun milleti üzerine bizleri öldür.

Bizi, onun kurtulan zümresi, iflâh olan cemaatı ile haşreyle.

* * *

(Devamı: 1075. Sayfada)

Bu cümle ile, anlatılmak istenen daha açık mânâ şudur:

Habib-i Ekrem Nebiyy-i Efham Resûlüllah (s.a.v.) Efendimize iman getirip mukaddes katından getirdiği şeyler tasdik ve kabul ettik. Pâk şeriatı ve hidâyet sünneti üzere amel etmeyi ihtiyar eyledik. Cümle emirlerine ve yasaklarına itaat ederek, mucibi ile emrini yerine getirip nehyinden kaçınırız.

Onu görmeden, sırf yüce zâtın Kur'ân-ı Kerîm'inde; onun nübüvvetini beyân ederek:

- O'na iman edin.

Diye ferman buyurduğun için, bizler de o şanlı peygambere, açık mucizesini gözlerimizle görmüş gibi tam itikad ettik. Onun nübüvetini, risâletini, ümmetliğini ve şeriatını kabul eyledik. Devam edelim:

- Allahım, iki cihanda bizi, onu görmek faydasına nâil eyle. Kalbimizi, onun sevgisi üzerine sabit eyle. Bizlere, onun sünneti ile amel nasip eyle. Onun MİLLETİ üzerine bizleri öldür.

Bu cümlede geçen; **MİLLET,** tâbiri ile İslâm dini anlatılmaktadır.

Duâya devam edelim:

- Bizi, onun kurtulan zümresi, iflah olan cemaatı ile haşreyle. Kalblerimizi, onun sevgisinden yana derlediği şeylerle bizi menfaata kavuştur. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin. Şu günde ki: Ne baba dedelerin, ne malın, ne de oğulların faydası olur.

Bizi, onun pek saf havzına vardır; dolu kadehlerinden bize içir.

Senin Harem'inle, onun Harem'ini bizlere ziyaret eylemeyi, bizi öldürmeden evvel müyesser et.

Senin Harem'inle, onun Harem'inde; ölünceye kadar bize ikâmet nasip eyle.

Yani: Kâbe-i Muazzama ile, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Ravza-i Mutahhara'sı anlatılıyor. Devam edelim:

- Allahım, onu bizim için zâtına şefaatçı kabul ediyoruz. Çünkü o: Zâtına göre, şefaatçıların en yüzlüsüdür. Onun hakkı için sana yemin veriyoruz. Çünkü o, katında yemin verileceklerin en büyüğüdür.

Onu zâtına vesile kabul ediyoruz; çünkü o: Vesilelerin sana en yakınıdır.

Yâ Rabbi, sana kalbimizin katılığından, günahlarımızın çokluğundan şikâyet ediyoruz. Keza, uzun emellerimizden, fesat amellerimizden, taata karşı tenbelliğimizden, aykırı hareketlere hücumumuzdan da..

Yâ Rabbi, sen, kendisine şikâyet edilen ne kadar güzel bir zâtsın.

Düşmanlarımıza ve nefislerimize karşı yardım talep ediyoruz; bize yardım eyle. Islahımız babında, fazlına güveniyoruz.

Bizi, zâtından başkasına bırakma ey Rabbımız.

Cenâb-ı Resûlüne intisap ediyoruz; bizi uzaklaştırma. Kapında duruyoruz; bizi tard etme. Ancak, senden diliyoruz; bizi boşa çıkarma.

وَانْفَعْنَا بِمَا انْطَوَتْ عَلَيْهِ قُلُوبُنَا مِنْ مَحَبَّتِهِ
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ لَا جَدَّ وَلَا مَالَ
وَلَا بَنِينَ وَاَوْرِدْنَا حَوْضَهُ الْاَصْفَى، وَاسْقِنَا
بِكَاْسِهِ الْاَوْفٰى، وَيَسِّرْ عَلَيْنَا زِيَارَةَ حَرَمِكَ
وَحَرَمِهِ مِنْ قَبْلِ اَنْ تُمِيتَنَا، وَاَدِمْ عَلَيْنَا الْاِقَامَةَ
بِحَرَمِكَ وَحَرَمِهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِلٰى
اَنْ نُتَوَفّٰى اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَشْفِعُ بِهِ اِلَيْكَ، اِذْ هُوَ
اَوْجَهُ الشُّفَعَاءِ اِلَيْكَ، وَنُقْسِمُ بِهِ عَلَيْكَ اِذْ
هُوَ اَعْظَمُ مَنْ اُقْسِمَ بِحَقِّهِ عَلَيْكَ، وَنَتَوَسَّلُ
بِهِ اِلَيْكَ، اِذْ هُوَ اَقْرَبُ الْوَسَائِلِ اِلَيْكَ، نَشْكُو
اِلَيْكَ يَا رَبِّ قَسْوَةَ قُلُوبِنَا وَكَثْرَةَ ذُنُوبِنَا،
وَطُولَ اَمَالِنَا، وَفَسَادَ اَعْمَالِنَا، وَتَكَاسُلَنَا
عَنِ الطَّاعَاتِ، وَهُجُومَنَا عَلَى الْمُخَالَفَاتِ،

Venfa'na bimentavet aleyhi kulubüna min mahabbetihi sallallâhü aleyhi ve selleme yevme lâcedde ve lâmale ve lâbenine ve evridna havzahül-asfa veskına bike'sihil-evfa ve yessir aleyna ziyarete haremike ve haremihi min kabli en tümitena ve edim aleynel-ikamet biharemike ve haremihi sallallâhü aleyhi ve selleme ilâ en nüteveffa.

Allahümme inna nesteşfiu bihi ileyke iz hüve evcehüş-şufeai ileyke ve nuksimü bihi aleyke iz hüve a'zamü men uksime bihakkıyhi aleyke ve netevesselü bihi ileyke iz hüve akrebül-vessaili ileyke.

Neşkû ileyke ya Rabbi kasvete kulubina ve kesrete zünubina ve tule amalina ve fesade a'malina ve tekâsülena anit-taati ve hücumena alel-muhalifati.

* * *

Kalblerimiz, onun sevgisinden yana derlediği şeylerle bizi menfaata kavuştur. Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin. Şu günde ki: Ne baba dedelerin, ne malın, ne de oğulların faydası olur. Bizi, onun pek saf havzına vardır. Dolu kadehlerinden bize içir. Senin Harem'inle, onun Harem'ini bizlere ziyaret etmeyi, bizi öldürmeden müyesser et.

Senin Harem'inle, onun Harem'inde ölünceye kadar bize ikâmet nasib eyle.

Allahım, onu bizim için zâtına şefaatçı kabul ediyoruz. Çünkü o: Zâtına göre, şefaatçıların en yüzlüsüdür. Onun hakkı için, sana yemin veriyoruz. Çünkü o, katında yemin verileceklerin en büyüğüdür.

Onu zâtına vesile kabul ediyoruz; çünkü o: Vesilelerin sana en yakınıdır.

Yâ Rabbi, sana kalbimizin katılığından, günahlarımızın çokluğundan şikâyet ediyoruz. Keza, uzun emellerimizden, fesat amellerimizden, taata karşı tembelliğimizden, aykırı hareketlere hücumumuzdan da..

* * *

(Devamı: 1077. Sayfada)

Allahım, tazarrumuza merhamet eyle; korkumuzu emniyete çevir. Amellerimizi kabul eyle. Hallerimizi ıslah eyle. Meşgalemizi taatın eyle. Sonumuzu hayra vardır. Emellerimizi, ziyadesi ile gerçekleştir. Ecellerimizi, saadetle kapa.

İşte, zül halimiz, önünde açık. Halimiz, sana gizli değil..

Bize emir verdin; terk ettik. Bize yasak ettin, irtikâp ettik.

Bizi, ancak affın kurtarır; bizi affeyle. Ey ümit makamının hayırlısı, dilek makamının en keremlisi.. Sen pek şefkatlı ve merhametlisin; affedicisin.

Ey merhametliler merhametlisi..

Allahü Teâlâ, Efendimiz Muhammed'e, onun âline ve ashabına salât ve tam mânâsı ile selâm eylesin.

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun. O bize yeter; ne kadar güzel vekildir.

Ne güç var, ne kuvvet, ancak Yüce Azim Allah'ındır.

Sadeleştirmenin bittiği tarih:
24 Receb 1395 - 2 Ağustos 1975

AÇIKLAMA

76. ve 77. Sahifede bulunan Beul Meselesi

1-) Bu ve benzeri mânâlar, Resûlüllah (s.a.v.) Efendimizin özelliği hatta mucizeleri arasındadır.

Resûlüllah (s.a.v.) Efendimiz, bizim gibi bir insandı amma, bizim gözümüzle... Hakikatta, onun varlığını anlatabilmek zordur. Melekler, defalarca onun sinesini yarmış, tabiatını bozacak her şeyi çıkarmışlardır.

Onun yüksek şânını anlamak isteyenler; hakkında tarafsız yazılan eserlere bakmalıdırlar. 76. ve 77. sahifede zikredilen husus diğer, muteber kitaplarda vardır.

فَنِعْمَ الْمُشْتَكٰى اِلَيْهِ اَنْتَ يَا رَبِّ بِكَ نَسْتَنْصِرُ عَلٰى اَعْدَائِنَا وَاَنْفُسِنَا فَانْصُرْنَا، وَعَلٰى فَضْلِكَ نَتَوَكَّلُ فِى صَلَاحِنَا فَلَا تَكِلْنَا اِلٰى غَيْرِكَ يَا رَبَّنَا، وَاِلٰى جَنَابِ رَسُولِكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَنْتَسِبُ فَلَا تُبَعِّدْنَا، وَبِبَابِكَ نَقِفُ فَلَا تَطْرُدْنَا، وَاِيَّاكَ نَسْئَلُ فَلَا تُخَيِّبْنَا اَللّٰهُمَّ ارْحَمْ تَضَرُّعَنَا، وَاٰمِنْ خَوْفَنَا، وَتَقَبَّلْ اَعْمَالَنَا، وَاَصْلِحْ اَحْوَالَنَا، وَاجْعَلْ بِطَاعَتِكَ اِشْتِغَالَنَا، وَاِلَى الْخَيْرِ مَاٰلَنَا، وَحَقِّقْ بِالزِّيَادَةِ اٰمَالَنَا، وَاخْتِمْ بِالسَّعَادَةِ اٰجَالَنَا، هٰذَا ذُلُّنَا ظَاهِرٌ بَيْنَ يَدَيْكَ، وَحَالُنَا لَا يَخْفٰى عَلَيْكَ، اَمَرْتَنَا فَتَرَكْنَا وَنَهَيْتَنَا فَارْتَكَبْنَا، وَلَا يَسَعُنَا اِلَّا عَفْوُكَ فَاعْفُ عَنَّا، يَا خَيْرَ مَاْمُولٍ، وَاَكْرَمَ مَسْؤُولٍ، اِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيمٌ، رَؤُوفٌ رَحِيمٌ.

Feni'mel-müştekâ ileyhi ente ya Rabbi bike nestansıru alâ a'daina ve enfüsina fensurna alâ fazlike netevekkelü fisalâhina.

Felâ tekilna ilâ ğayrike ya Rabbena ve ilâ cenabi resûlike sallallâhü aleyhi ve selleme nentesibü felâ tübaidna ve bibabike nakıfü felâ tatrudna ve iyyake nes'elü felâ tuhayyibna.

Allahümmerham tazarruana ve amin havfena ve takabbel a'malena ve aslih ahvalena vec'al bitaatike iştiğâlena ve ilelhayri meâlene ve hakkik bizziyadeti amalena vahtim bis-saadeti acalena.

Haza züllüna zâhirün beyne yedeyke ve halüna lâyahfa aleyke.

Emertena feterekna ve neheytena fertekebna lâyeseuna illâ afvüke fa'fü anna ya hayre me'mulin ve ekreme mes'ulin inneke Afüvvün Raufün Rahimün.

* * *

Yâ Rabbi, sen kendisine şikâyet edilen ve güzel zâtsın.

Düşmanlarımıza ve nefislerimize karşı yardım taleb ediyoruz; bize yardım eyle. Islahımız babında fazlına güveniyoruz.

Bizi, zâtından başkasına bırakma, ey Rabbımız.

Cenâb-ı Resûlü'ne intisab ediyoruz; bizi uzaklaştırma. Kapında duruyoruz; bizi tard etme. Ancak senden diliyoruz; bizi boşa çıkarma.

Allahım, tazarrumuza merhamet eyle; korkumuzu emniyete çevir. Amellerimizi kabul eyle. Hallerimizi ıslah eyle. Meşgalemizi taatın eyle. Sonumuzu hayra vardır. Emellerimizi ziyadesi ile gerçekleştir. Ecellerimizi saadetle kapa.

İşte zül halimiz, önünde açık. Halimiz sana gizli değil.

Bize emir verdin; terk ettik. Bize yasak ettin; irtikâp ettik.

Bizi, ancak affın kurtarır; bizi affeyle. Ey ümit makamının hayırlısı, dilek makamının en keremlisi.. Sen pek şefkatli ve merhametlisin; affedicisin.

Ey merhametliler merhametlisi..

* * *

(Devamı: 1078. Sayfada)

يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَاٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَهُوَ حَسْبُنَا وَنِعْمَ الْوَكِيلُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

صَلَوَاتُ الصَّفَا

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ طِبِّ الْقُلُوبِ وَدَوَائِهَا وَعَافِيَةِ الْاَبْدَانِ وَشِفَائِهَا وَنُورِ الْاَبْصَارِ وَضِيَائِهَا وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلِّمْ

صَلَوَاتُ الذَّاتِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ نُورِ الذَّاتِ وَسِرِّ السَّارِي فِي جَمِيعِ الْاَسْمَاءِ وَالصِّفَاتِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Ya erhamerrahimine.

Ve sallallâhü alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ve selleme teslimen.

Vel-hamdü lillahi Rabbil-Âlemine.

Ve hüve hasbüna ve ni'mel-vekilü.

Ve lâhavle ve lâkuvvete illâ billah'il-aliyyil-azimi.[1]

----------o----------

SALÂVAT'ÜS-SAFA

Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin tıbb'il-kulûbi ve devaiha ve afiyet'il-ebdani ve şifaiha ve nur'il-ebsari ve zıyaiha ve alâ âlihi ve sahbihi ve sellim.

----------o----------

SALÂVAT'ÜZ-ZAT

Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin nur'iz-zati ve sırr'is-sari ficemiil-esmai ves-sıfati sallallâhü aleyhi ve selleme.

* * *

Allahü Teâlâ, Efendimiz Muhammed'e, âline ve ashabına salât ve tam mânâsı ile selâm eylesin.

Âlemlerin Rabbı Allah'a hamd olsun.

O, bize yeter; ne kadar güzel vekildir.

Ne güç var, ne kuvvet, ancak Yüce Azim Allah'ındır.

----------o----------

SAFA SALÂVATI

Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. (Odur:) Kalblerin tıbbı ve devası; bedenlerin afiyeti ve şifası; gözlerin nuru ve ziyası..

Keza âline ve ashabına da..

Ve.. selâm eyle..

----------o----------

ZÂT SALÂVATI

Allahım, Efendimiz Muhammed'e salât eyle. (Odur:) Zât nuru, bütün isimlere ve sıfatlara sirâyet eden sır.

Allahü Teâlâ, O'na salât ve selâm eylesin.

* * *

(Devamı: 1079. Sayfada)

1 Bundan sonra gelecek iki salâvat-ı şerife şerhe geçmemiştir. Metinde olduğu için; çokça okunan salâvat olduklarından, faydasına binaen buraya alıyoruz.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى بَدْرِ التَّمَامِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى نُورِ
الظَّلَامِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مِفْتَاحِ دَارِ السَّلَامِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الشَّفِيعِ فِي جَمِيعِ الْاَنَامِ وَاغْفِرْ
اَللّٰهُمَّ لِاُسْتَاذِنَا وَلِاُسْتَاذِ اُسْتَاذِنَا وَلِاِخْوَانِنَا
وَلِاِخْوَانِ اِخْوَانِنَا كَآفَّةً عَآمَّةً وَلِجَمِيعِ
الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ،
الْاَحْيَآءِ مِنْهُمْ وَالْاَمْوَاتِ
بِرَحْمَتِكَ يَآ اَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ

Allahümme salli alâ bedr'it-temami.

Allahümme salli alâ nur'iz-zalâmi.

Allahümme salli alâ miftahi dar'is-selâmi.

Allahümme salli alâ's-şefii ficemi-il-enami.

Vağfirillahümme liüstazina ve liüstazi üstazina ve liihvanina ve liihvani ihvanina kâffeten ammeten ve licemiil-müslimine vel-müslimatil-ahyai minhüm vel-emvati birahmetike ya erhamerrahimine.

* * *

Allahım, tamam bedre salât eyle.

Allahım, karanlıkların nuru zâta salât eyle.

Allahım, Dar-ı Selâm'ın anahtarı zâta salât eyle.

Allahım, bütün yaratılmışların şefaatçısı zâta salât eyle.

Allahım, üstazımızı, üstazımızın üstazını, ihvanımızı, ihvanımızın ihvanını tam mânâsı ile, hep birden mağfiret eyle.

Keza, bütün müslim ve müslimeleri, bunların ölülerini ve hayatta olanlarını da bağışla.

Rahmetinle..

Ey merhametliler merhametlisi..

- SON -

* * *

İÇİNDEKİLER

Şerh edenin önsözü ... 3
Müellif Merhum Ebu Abdilla ... 4
Müellifin önsözü (ŞERH) ... 9
Delâil'ül-Hayrat metni ve türcümesi ... 11
Resulüllah efendimize sâlavat okumanın fazileti (FASIL) ... 20
Mekkei- Mürerreme'nin resmi ... 60
Resulüllah (S.A.) efendimizin mübarek İsimleri ... 61
Resulüllah (S.A.) efendimizin mübarek İsimleri (Metin olarak) ... 63
Medine-i Münevvere'nin resmi ... 232
Tuba Ağacının Resmidir ... 305
Ravza-i Mutahhara'nın tarifi ... 371
Resulüllah efendimizin mescid-i şerifinin resmidir ... 372
Hazret-i Urve b. Zübeyr'in rivayeti ... 377
Hazreti Âişe'nin rüyası ... 379
Delâil-i Hayrat okumaya başlarken okunacak niyet duâsı ... 381
Niyet duâsının metini ... 383
DELÂİL'e başlamadan okunacak ... 384
Resulüllah efendimize okunacak salâvat-ı şerifelerin keyfiyeti ... 387
BİRİNCİ BÖLÜM: Pazartesi günleri başlanır ... 387
Resulüllah efendimize okunacak salâvat-ı Şerifelerin keyfiyeti ... 387
(metin) ... 389
1. Salâvat-ı şerife ... 392
2. Salâvat-ı şerife ... 425
3. Salâvat-ı şerife ... 429
4. Salâvat-ı şerife ... 430
5. Salâvat-ı şerife ... 433
6. Salâvat-ı şerife ... 434
7. Salâvat-ı şerife ... 438
8. Salâvat-ı şerife ... 440
9. Salâvat-ı şerife ... 441
10. Salâvat-ı şerife ... 441
11. Salâvat-ı şerife ... 452
12. Salâvat-ı şerife ... 458
13. Salâvat-ı şerife ... 461
14. Salâvat-ı şerife ... 472
15. Salâvat-ı şerife ... 474
16. Salâvat-ı şerife ... 475
17. Salâvat-ı şerife ... 477
18. Salâvat-ı şerife ... 477
19. Salâvat-ı şerife ... 478
20. Salâvat-ı şerife ... 484
21. Salâvat-ı şerife ... 485
22. Salâvat-ı şerife ... 485

23. Salâvat-ı şerife....491
24. Salâvat-ı şerife....496

İKİNCİ BÖLÜM (Metin)....599
İKİNCİ BÖLÜM: Salı günleri başlanır....510
25. Salâvat-ı şerife....512
26. Salâvat-ı şerife....512
27. Salâvat-ı şerife....515
28. Salâvat-ı şerife....518
29. Salâvat-ı şerife....520
30. Salâvat-ı şerife....521
31. Salâvat-ı şerife....522
32. Salâvat-ı şerife....524
33. Salâvat-ı şerife....524
34. Salâvat-ı şerife....527
35. Salâvat-ı şerife....528
36. Salâvat-ı şerife....528
37. Salâvat-ı şerife....530
38. Salâvat-ı şerife....531
39. Salâvat-ı şerife....532
40. Salâvat-ı şerife....534
41. Salâvat-ı şerife....537
42. Salâvat-ı şerife....540
43. Salâvat-ı şerife....542
44. Salâvat-ı şerife....550
45. Salâvat-ı şerife....559
46. Salâvat-ı şerife....560
47. Salâvat-ı şerife....564
48. Salâvat-ı şerife....576
İKİNCİ DÖRTTE BİR....578
İKİNCİ DÖRTTE BİR (Metin)....579
49. Salâvat-ı şerife....584
50. Salâvat-ı şerife....584
51. Salâvat-ı şerife....586
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Çarşamba günleri başlanır....586
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM (Metin)....587
52. Salâvat-ı şerife....586
53. Salâvat-ı şerife....589
54. Salâvat-ı şerife....589
55. Salâvat-ı şerife....590
56. Salâvat-ı şerife....592
57. Salâvat-ı şerife....594
58. Salâvat-ı şerife....595
59. Salâvat-ı şerife....596
60. Salâvat-ı şerife....598

61. Salâvat-ı şerife....599
62. Salâvat-ı şerife....600
63. Salâvat-ı şerife....601
64. Salâvat-ı şerife....602
65. Salâvat-ı şerife....607
66. Salâvat-ı şerife....608
67. Salâvat-ı şerife....612
68. Salâvat-ı şerife....614
69. Salâvat-ı şerife....618
70. Salâvat-ı şerife....618
71. Salâvat-ı şerife....622
72. Salâvat-ı şerife....627
İKİNCİ ÜÇTE BİR (Metin)....629
İKİNCİ ÜÇTE BİR....630
73. Salâvat-ı şerife....630
74. Salâvat-ı şerife....631
75. Salâvat-ı şerife....632
76. Salâvat-ı şerife....635
77. Salâvat-ı şerife....636
78. Salâvat-ı şerife....636
79. Salâvat-ı şerife....638
80. Salâvat-ı şerife....638
81. Salâvat-ı şerife....639
82. Salâvat-ı şerife....640
83. Salâvat-ı şerife....643
84. Salâvat-ı şerife....644
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM (Metin)....681
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Perşembe günleri başlanır....683
85. Salâvat-ı şerife....683
86. Salâvat-ı şerife....684
87. Salâvat-ı şerife....686
88. Salâvat-ı şerife....692
89. Salâvat-ı şerife....697
90. Salâvat-ı şerife....698
91. Salâvat-ı şerife....701
92. Salâvat-ı şerife....704
93. Salâvat-ı şerife....708
94. Salâvat-ı şerife....710
95. Salâvat-ı şerife....711
96. Salâvat-ı şerife....711
97. Salâvat-ı şerife....712
98. Salâvat-ı şerife....714
99. Salâvat-ı şerife....715
100. Salâvat-ı şerife....716
101. Salâvat-ı şerife....716

102. Salâvat-ı şerife....727
ÜÇÜNCÜ ÜÇTE BİR....744
ÜÇÜNCÜ ÜÇTE BİR (Metin)....745
103. Salâvat-ı şerife....754
104. Salâvat-ı şerife....754
105. Salâvat-ı şerife....756
106. Salâvat-ı şerife....756
107. Salâvat-ı şerife....757
108. Salâvat-ı şerife....759
BEŞİNCİ BÖLÜM (Metin)....763
ALTINCI BÖLÜM (Metin)....827
ALTINCI BÖLÜM: Cumartesi günleri başlanır....828
ÜÇÜNCÜ ÜÇTE BİR....812
ÜÇÜNCÜ ÜÇTE BİR (Metin)....833
109. Salâvat-ı şerife....836
110. Salâvat-ı şerife....836
111. Salâvat-ı şerife....837
112. Salâvat-ı şerife....837
113. Salâvat-ı şerife....837
114. Salâvat-ı şerife....838
115. Salâvat-ı şerife....935
116. Salâvat-ı şerife....940
117. Salâvat-ı şerife....945
DÖRDÜNCÜ DÖRTTE BİR (Metin)....949
DÖRDÜNCÜ DÖRTTE BİR....952
118. Salâvat-ı şerife....952
YEDİNCİ BÖLÜM (Metin)
YEDİNCİ BÖLÜM: Pazar günleri başlanır....970
119. Salâvat-ı şerife....984
120. Salâvat-ı şerife....985
121. Salâvat-ı şerife....986
122. Salâvat-ı şerife....986
123. Salâvat-ı şerife....988
124. Salâvat-ı şerife....988
125. Salâvat-ı şerife....992
126. Salâvat-ı şerife....1001
127. Salâvat-ı şerife....1004
128. Salâvat-ı şerife....1008
SEKİZİNCİ BÖLÜM: Pazartesi günleri başlanır....1036
SEKİZİNCİ BÖLÜM (Metin)....1037
Son salâvat-ı şerife....1048
Bu Duâ Delâil-i Hayrat'ın hitamında okunacaktır
(Metin 1071)....1070
Safa Salâvatı....1078
Zat Salâvatı....1078